Vertrouwelijk - Bundel - Commissievergadering van 26 mei 2026

2.1 West-Brabants Archief

De ontwerpbegroting 2027 met meerjarenraming 2028-2030 is regionaal besproken met de regiefunctionarissen van het West-Brabants Archief en de financieel adviseur van een deelnemer. Zij heeft het format regionaal ingevuld en aan de regiefunctionarissen gezonden.
De adviesnota en het format voor de gemeente Moerdijk zijn met onze financieel adviseur opgesteld en met de portefeuillehouder besproken voor het in routing brengen ervan.

- Bijl1-Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2025 en begroting 2027 WBA
- Bijl2-Ontwerpbegroting 2027 met meerjarenraming 2028-2030 definitief
- Bijl3-Zienswijze format beoordeling ontwerp begroting 2027 WBA gemeente Moerdijk

2.2 GGD West-Brabant

- 1. Aanbiedingsbrief gemeenten beleidsplan, beleidsbegroting 2027 en jaarstukken 2025 GGD WB (Geanonimiseerd)
- 2. Meerjarenbeleidsplan 2027-2030 GGD West-Brabant
- 3. Samenvatting Beleidsplan 2027-2030 GGD West-Brabant
- 4. (Concept) Beleidsbegroting 2027 GGD West-Brabant, vastgesteld door het AB 26-03-2026
- 5. Reactie GGD West-Brabant op ingekomen richtlijnen begroting 2027
- 6. Regionaal format zienswijze ontwerpbegroting GGD West-Brabant 2027
- 7. Jaarstukken 2025 GGD West-Brabant, vastgesteld door het AB 26-03-2026
- 8. Bijlage jaarstukken 2025 Factsheets productiecijfers per gemeente
- 1. Aanbiedingsbrief gemeenten beleidsplan, beleidsbegroting 2027 en jaarstukken 2025 GGD WB

2.3 Werkplein Hart van West-Brabant

- Zienswijze Werkplein 2026_inclusief cijfers Moerdijk
- Bijlage 1 - Moerdijk aanbieding begroting 2027 Werkplein Hart van West-Brabant
- Bijlage 2 - Werkplein Hart van West-Brabant begroting 2027
- Bijlage 3 - Moerdijk aanbieding jaarstukken 2025 Werkplein Hart van West-Brabant
- Bijlage 4+5 - Werkplein Hart van West-Brabant, jaarstukken incl. controleverklaring 2025
- Bijlage 6 - Werkplein Hart van West-Brabant, accountantsverslag 2025

2.4 WVS

- Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief ontwerp begroting 2027 WVS
- Bijlage 2 - Ontwerp begroting 2027 020426
- Bijlage 3 - Aanbiedingsbrief ontwerp jaarrekening 2025 WVS
- Bijlage 4+5 - WVS - jaarrekening 2025 (ongetekend) met waarmerk incl verklaring
- Bijlage 6 - GR WVS - Accountantsverslag 2025 (definitief) (2)

2.5 Belastingsamenwerking West-Brabant

- Bijl1- Ontwerp Programma Begroting BWB 2027
- Bijl2- Gezamenlijke zienswijze ontwerpbegroting 2027 (2)
- Bijl3- Kostenverdeelstaat

2.6 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

- 260310--87 - Aanbiedingsbrief Begroting 2027 VRMWB
- Begroting 2027 VRMWB
- Zienswijze format ontwerp begroting 2027 VRMWB

2.7 Havenschap Moerdijk

- BRIEF2~1
- Concept Begroting- 2027 Havenschap Moerdijk
- Zienswijze ontwerp begroting 2027 Havenschap Moerdijk

2.8 Regio West-Brabant

Bijlage 1 Concept Jaarstukken 2025
Bijlage 2 Overzicht uitkering resultaat 2025
Bijlage 3 Ontwerpbegroting RWB 2025
Bijlage 4 Samenvatting ontwerpbegroting 2027_1
Zienswijzeformat RWB
Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2025 & Ontwerpbegroting 2027 (Geanonimiseerd)
Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2025 & Ontwerpbegroting 2027

2.9 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

Conceptjaarrekening 2025 OMWB
Kaderbrief 2027 OMWB, Kaderbrief 2027
Ontwerp Programmabegroting 2027 20260403
Richtlijnen Kaderbrief 2027 GR OMWB Moerdijk DEF
Zienswijze format ontwerp begroting 2027 OMWB Moerdijk DEF
Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2027
Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2027 (Geanonimiseerd)

2.10 Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord

Het is de bevoegdheid van de raden van de deelnemende gemeenten aan een gemeenschappelijke regeling (GR) om een zienswijze op de ontwerpbegroting van die GR-en kenbaar te maken. Het recht om een zienswijze te uiten is wettelijk geregeld via de Wet gemeenschappelijke regelingen. De ontwerp-begroting 2027 van de GR RAV Brabant Midden-West-Noord dient daarom te worden doorgeleid naar de raad. In regionaal verband is afgestemd over de vraag of er een concept zienswijze (en zo ja welke) dient te worden voorgelegd aan de raad t.a.v. de ontwerp-begroting 2026. Daartoe is in regionaal verband een format opgesteld met als uitkomst dat er geen behoefte is aan het actief voorleggen van een concept-zienswijze. Voor meer details wordt verwezen naar dit regionaal format zienswijze ontwerpbegroting GR RAV Brabant Midden-West-Noord 2027 in bijlage 6.

1. Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptbegroting 2027 (Geanonimiseerd)
1. Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptbegroting 2027
2. conceptbegroting 2027 RAV Brabant MWN
3. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 RAV Brabant MWN (Geanonimiseerd)
3. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 RAV Brabant MWN
4. Jaarrekening 2025 RAV Brabant MWN
5. Accountantsverslag 31 maart 2026 RAV Brabant MWN
6. Zienswijze format ontwerpbegroting RAV 2027 DEF

2.11 Regionaal Bureau Leren West-Brabant

1928292 - bijlage 1 - Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2027 en concept jaarstukken 2025
1928292 - bijlage 2 - Concept begroting 2027 RBL West-Brabant def
1928292 - bijlage 3 - Jaarrekening 2025 RBL West-Brabant def
1928292 - bijlage 5 - Moerdijk zienswijze format Begroting RBL 2027
bijlage 4 RIB getekend - Jaarverslag leerplicht 2024-2025 RBL - 1928095 (1)
1928292 - bijlage 6 - Raadsbesluit Moerdijk 12-9-2024 zienswijze conceptbegroting 2025 RBL
1928292 - bijlage 7 - Brief 5 december 2025 Doorstroompunt West-Brabant 2026 D33 en D33A

2.12 ICT WBW

Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief JR 2025 en BW 2026 en B2027
Bijlage 2 - Begroting 2027 ICT WBW (concept)
Bijlage 3 - Zienswijze ontwerpbegroting 2027 ICTWBW

2.13 Regio de Baronie

Bijlage 1 - Brief toezenden conceptbegroting 2027 aan gemeenteraden
Bijlage 2 - Conceptbegroting 2027 Regio De Baronie
Bijlage 3 - Gespreksnotitie begroting 2027 Baronie

WBA
Hofstraat 2b, 4611TJ Bergen op Zoom

Aan de raad van de gemeente

contactpersoon:	I. Hommel	datum:	15 april 2026
onderwerp:	Concept jaarstukken 2025, en concept begroting 2027	bijlage:	Concept jaarstukken 2025 en concept begroting 2027

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de conceptbegroting 2027 met de meerjarenraming 2028 – 2030 van de gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief (WBA).

Uw zienswijze op onze conceptbegroting ontvangen wij graag uiterlijk 1 juli zodat het algemeen bestuur de begroting kan vaststellen.

Tevens ontvangt u hierbij, ter kennisname, de concept jaarstukken over 2025. Graag hadden wij u hierbij ook de accountantsrapportage en -verklaring meegestuurd, maar dit is planning technisch niet haalbaar. Zodra de stukken beschikbaar zijn, sturen we deze na.

De conceptversies van alle bijlagen zijn vastgesteld in de DB vergadering van 2 april 2026.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

I.H.E. Hommel
Directeur West-Brabants Archief

www.westbrabantsarchief.nl
info@westbrabantsarchief.nl

IBAN: NL68RABO0159821657, BIC: RABONL2U
K.v.K.: 20171320
BTWnr: NL.8068.34.511.B.01

Begroting 2027

en meerjarenraming 2028-2030

2026

Versiebeheer

Versie	Publicatiedatum	Beschrijving
0.1	n.v.t.	Concept intern
0.2	23-3-2026	Concept t.b.v. DB
0.3	15-04-2026	Concept na akkoord DB

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsnota

2. Vaststellingsbesluit

3. Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

4. Beleidsbegroting

5. Paragrafen

6. Financiële begroting inclusief toelichting

7. Bijdragen deelnemende gemeenten

8. Geprognosticeerde meerjarenbalans

9. Overzicht wettelijke taakvelden

Bergen op Zoom, 1975 | aankondiging tentoonstelling voor Jonas de Walvis op Plein 13 op 8 en 9 september 1975. Dick de Boer

1. Aanbiedingsnota

Voorliggende begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling West-Brabants Archief (WBA) is opgesteld om inzicht te geven in de baten en lasten van het WBA voor 2027. Wij presenteren hierbij met trots de begroting.

Vanaf 2023 werken we met een beleidsvisie bestaande uit vier opgaven. De voorliggende begroting is opgebouwd vanuit deze vier opgaven.

Steeds meer digitale archieven worden overgebracht naar ons e-depot. Deze ontwikkeling vergt aandacht van zowel deelnemers als het WBA. Een nieuw collectiebeheersysteem en het nieuwe portaal naar de website zorgen niet alleen voor een professioneel en technisch goed lopend archiefbeheer maar ook voor een goede toegankelijkheid voor inwoners en ambtenaren. Lokale en regionale erfgoedverhalen worden via de erfgoedwebsite op een moderne wijze gepresenteerd.

De begroting is ingericht aan de hand van de regelgeving zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

Het Dagelijks Bestuur van het West-Brabants Archief

2. Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 24-06-2026

De voorzitter,

A.J. Moerkerke

De secretaris,

I.H.E. Hommel

3. Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

De lasten en baten voor het WBA worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

De toelichting per onderdeel is opgenomen in: 6. Financiële begroting inclusief toelichting.
De meerjarenbegroting geeft de ontwikkelingen op programmaniveau weer.

Programma Archiefbeheer	Begroting		Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029	2030
LASTEN					
Personele lasten	2.233.924	**2.279.312**	2.360.462	2.462.024	2.568.059
Huisvestingslasten	580.443	**591.150**	603.871	618.718	631.380
Overige exploitatielasten	372.028	**372.375**	378.164	384.349	390.676
Storting in voorziening	5.245	**0**	0	0	0
Onvoorzien	10.000	**10.000**	10.000	10.000	10.000
Kosten projecten Beleidsvisie	125.095	**30.000**	0	0	0
Totaal lasten	**3.326.735**	**3.282.838**	**3.352.497**	**3.475.092**	**3.600.115**
BATEN					
Deelnemersbijdrage	3.056.666	**3.156.633**	3.254.583	3.375.351	3.498.507
Variabele baten	144.256	**96.205**	97.914	99.740	101.608
Onttrekking bestemmingsreserves	125.095	**30.000**	0	0	0
Onttrekking voorziening	720	**0**	0	0	0
Subtotaal Baten	**3.326.735**	**3.282.838**	**3.352.497**	**3.475.092**	**3.600.115**

4. Beleidsbegroting

Ontwikkelingen
In de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 zijn de beleidsmatige ontwikkelingen financieel vertaald. Deze ontwikkelingen zijn ingepast binnen de kaders zoals gesteld door de deelnemers. Thema's en opgaven rond de ingang van de nieuwe Archiefwet, e-depot, erfgoed, digitale dienstverlening en (strategische) personeelsplanning vereisen goede afstemming, inzet en samenwerking tussen de deelnemers en het WBA.

Dienstverlening
Het nieuwe webportaal wordt met enige vertraging gefaseerd opgeleverd. Met behulp van dit webportaal kan het WBA informatie volgens moderne standaarden, en op overzichtelijke en toegankelijke wijze, ontsluiten. Dit maakt digitale dienstverlening makkelijker. Fysieke dienstverlening kan op afspraak.

In samenwerking met WVS maken we het archief digitaal toegankelijk door digitaliseringsprojecten en Scanning on Demand (SOD). Zowel inwoners als ambtenaren van onze deelnemers kunnen ervan op aan dat het archief snel en goed wordt ontsloten.

Basis op orde
De nieuwe Archiefwet treedt volgens de huidige planning op 1 januari 2027 in werking. We zorgen er samen met de deelnemers en verbonden voor dat in 2027 geen onverwachte problemen ontstaan voor wat betreft de implementatie van de nieuwe wetgeving.

In 2026 is een nieuw collectiebeheersysteem aanbesteed. De implementatie, nazorg en directe doorontwikkeling zullen waarschijnlijk deels in 2027 doorlopen. Het collectiebeheersysteem is essentieel voor het grootste deel van het primaire proces van het WBA. Zorgvuldige doorontwikkeling en voldoende gebruikerstrainingen voor medewerkers zijn daarom van groot belang.

Digitale informatievoorziening is steeds meer de basis van gemeentelijke informatievoorziening. Steeds meer *digital born* archieven worden overgedragen. De wettelijke plicht om geselecteerde informatie, dus ook digitale informatie, te bewaren en blijvend raadpleegbaar te houden wordt door middel van intensieve samenwerking met deelnemers vormgegeven. Deze relatie wordt wat betreft overbrengingen naar het e-depot met de negen deelnemers en vijf verbonden partijen in de regio goed bewaakt. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in die relatie en de samenwerking, bijvoorbeeld door het opstarten van samenwerking via werkateliers. Dat heeft al enkele positieve resultaten opgeleverd en zal in 2027 worden gecontinueerd.

Het is van belang dat het WBA zelf actief (jonge) medewerkers opleidt binnen de archiefwereld om zo voor de (nabije) toekomst te garanderen dat er voldoende aanwas blijft voor functies waarin de arbeidsmarkt steeds minder voorziet. Dit heeft, gezien de kostbaarheid van de opleiding archivistiek, effect op de opleidingskosten van het WBA.

Erfgoed
Na de geplande oplevering van de erfgoedwebsite in 2026 is de opdracht van de coördinator erfgoedverhalen voltooid. Er zijn ruim voldoende prikkelende, interessante en opmerkelijke verhalen opgeleverd om de erfgoedwebsite te vullen. Dit betekent echter niet dat het een statische website wordt. Er komt ruimte voor nieuwe verhalen van zowel

medewerkers erfgoed als enthousiaste vrijwilligers en bezoekers van de website.

Naast de erfgoedwebsite wil het WBA een goede partner zijn voor de ruim 20 heemkundige kringen in West-Brabant. Er wordt goed contact onderhouden met heemkundebesturen en Brabants Heem.

Organisatie

Vanaf 2027 gaan meerdere medewerkers met pensioen. Om hierop in te spelen is in 2026 een strategische personeelsplanning opgesteld op basis van het in 2024 vastgestelde formatieplan. DIt formatieplan is vanaf 2027 ook de basis van de personeelsbegroting.

Er wordt gewerkt aan het versterken en professionaliseren van de bedrijfsvoering binnen de organisatie. Om de volgende stap daarin te zetten, is in 2026 een pilot-samenwerking aangegaan met inkoopbureau Karel. Deze wordt in 2027 geformaliseerd en geprofessionaliseerd. Op deze manier wordt geborgd dat aan alle relevante wet- en regelgeving op het gebied van inkopen en aanbestedingen wordt voldaan.

Door vertrek en pensionering van collega's worden functies en rollen soms op een andere manier ingevuld. Ook veranderingen in het werkveld vragen hier soms om. Er wordt hierbij vooral gekeken naar inzet van talent bij het vraagstuk wat er ligt. Dit om collega's ook breder inzetbaar te maken voor de organisatie, medewerkers te blijven boeien en binden en ruimte te maken voor ontwikkeling.

In 2026 is een start gemaakt met professionalisering rond projectmatig werken. Dit zal in 2027 verder worden uitgewerkt.

5. Paragrafen

In de begroting moet verplicht aandacht worden besteed aan de volgende paragrafen:

- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Wet Open Overheid (Woo)

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het WBA beschikt om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn, in relatie tot de financiële positie. Niet begrote uitgaven worden gedekt met de post 'onvoorzien'.

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de vraag in hoeverre de organisatie in staat is om financiële tegenvallers en risico's op te vangen. Om dat te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De belangrijkste risico's voor het WBA zijn het imagorisico, het veiligheidsrisico en het bedrijfsvoeringsrisico.

Het *imagorisico* heeft betrekking op het niet (kunnen) voldoen aan de verwachtingen van de deelnemers. Het gaat dan specifiek om het uitoefenen van het archieftoezicht en de dienstverlening. Om de toezichtdienst tijdig en kwalitatief voldoende te kunnen (blijven) leveren heeft het WBA in 2023 geïnvesteerd in formatieve uitbreiding van de inspectiefunctie. Per 1 maart van dat jaar trad een archiefinspecteur (tevens kwaliteitsspecialist) in dienst die samen met de archivaris de toezichttaken uitvoert.

De dienstverlening naar de gemeentelijke deelnemers is op een goed niveau door de Scanning on Demand die intern is ingericht. Opgevraagde dossiers kunnen daardoor sneller en effectiever worden aangereikt. De samenhang tussen Scanning on Demand en de ontsluiting van de bouwdossiers via de website zorgt voor een hoog dienstverleningsniveau. Hiermee voldoet het WBA aan de verwachtingen van de deelnemers

Het *veiligheidsrisico* betreft het niet of onvoldoende kunnen voldoen aan de nieuwe privacywetgeving en de eisen voor informatiebeveiliging zoals die worden gesteld in wet- en regelgeving en door de deelnemende gemeenten. Het WBA heeft een juridisch medewerker die tevens Functionaris Gegevensbescherming (FG) is. Door diegene is een datalekprotocol opgesteld. De vereiste verwerkingsregistraties worden door de FG bijgehouden. Ontwikkelingen rond de auteurswet worden op de voet gevolgd. Het WBA onderscheidt zich nadrukkelijk van vrijwel alle andere archiefinstellingen in Nederland door een eigen jurist in dienst te hebben. Periodiek worden op initiatief van het WBA themabijeenkomsten georganiseerd over informatieveiligheid.

Het WBA heeft een eigen informatieveiligheidsbeleid en een informatieveiligheidsplan. Beleid en plan worden jaarlijks gemonitord en geüpdatet. Het WBA heeft een CISO. Deze geniet in diens taken ondersteuning van de FG, kwaliteitsmedewerker, IT-specialist en adviseurs.

Het *bedrijfsvoeringsrisico* behelst het niet kunnen leveren van overeengekomen dienstverlening ten gevolge van een hoog ziekteverzuim. Om grip te houden op het ziekteverzuim reageert het management direct op ziektemeldingen. Langdurig verzuim krijgt extra

aandacht door middel van zorgvuldig ingezette re-integratieprocessen en persoonlijke aandacht.

De algemene reserve dient in beginsel voor het opvangen van bovengenoemde risico's.

Een beperkte algemene reserve is voldoende omdat het WBA nagenoeg geen risico's kent van materiële aard. De ontwikkeling van lasten en baten gedurende de afgelopen acht jaar is dermate evenwichtig dat de algemene reserve ruim voldoende weerstandsvermogen biedt. Naast de algemene reserve beschikt het WBA tevens over een drietal bestemmingsreserves. De voorziening onderhoud gebouw Oudenbosch is per ultimo 2025 vrijgevallen.

Het overzicht van het verloop van de reserves in meerjarenperspectief is terug te vinden onder 8. Geprognosticeerde meerjarenbalans.

Financiële kengetallen

Kengetallen	Jaarrek. 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	-6,76%	-2,77%	**0,20%**	1,64%	0,62%	-0,19%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	**n.v.t.**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	48,42%	22,46%	**29,31%**	29,49%	29,67%	29,86%
Structurele exploitatieruimte	177,00%	0,31%	**1,12%**	0,19%	0,19%	0,18%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	**n.v.t.**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	**n.v.t.**	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

In het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is bepaald dat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als in de meerjarenbegroting een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor het WBA niet van toepassing.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie. De inhoud van de tabel is bij ministeriële regeling voorgeschreven en bevat ook de ontwikkeling van de kengetallen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de netto schuldquote hoe beter. De netto schuldquote van het WBA is te categoriseren als zeer laag wat aangeeft dat het WBA financieel zeer gezond is.

Solvabiliteitsratio

Het kengetal solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin een gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter. Het WBA kent een solvabiliteit die te kenmerken is als gezond.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

St. Willebrord, 1978 | Start van de eerste etappe van de wielerronde Tour de France. Ben Steffen

Paragraaf Financiering

Liquiditeitsplanning

De exploitatielasten van het West-Brabants Archief worden gedekt door bijdragen van de deelnemers. De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdragen worden elk kwartaal bij de deelnemers in rekening gebracht. Omdat de exploitatielasten merendeels gelijkmatig over het kalenderjaar worden uitgegeven ontstaat gedurende het begrotingsjaar een liquiditeitsoverschot. Niet direct benodigde saldi worden in de regel op de bedrijfsspaarrekening of de schatkistrekening gestort.

Financieringsbehoefte

De wijze waarop het WBA omgaat met investeringen en gehanteerde limieten is vastgelegd in de Nota Investeren en Afschrijven 2023. Daarin is onder andere bepaald dat investeringen in vaste activa onder de € 10.000 niet worden geactiveerd, dat investeringen tussen €10.000 en €25.000 kunnen worden geactiveerd wanneer het algemeen bestuur hiertoe besluit en investeringen vanaf €25.000 altijd worden geactiveerd en een bestuursbesluit behoeven. Deze nota is bekrachtigd door het algemeen bestuur op 10 juli 2023 en is met terugwerkende kracht ingegaan op 1 januari 2023.

Financiële positie

In 2016 is een lening aangegaan bij de gemeente Bergen op Zoom voor de inrichting van meubilair in het Koetshuis. Dit betekent dat de aflossingen van de geldleningen gelijk zijn aan de afschrijvingen op de activa en dat de eventuele rentekosten direct ten laste van de betreffende begrotingsposten worden gebracht.

Investeringen na 2016 werden steeds met eigen middelen gedaan. De liquiditeitspositie van het WBA liet en laat dit toe. De kapitaallasten voor deze investeringen bestaan dus uit alleen maar afschrijving, zonder rente.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Personeel

De verwachting is dat In 2027 25 personen in vaste dienst werkzaam zullen zijn. Daarnaast werken bij het WBA nog twee medewerkers welke via WVS worden ingehuurd. In aanvulling hierop zetten we een aantal vrijwilligers en begeleiden we regelmatig stagiairs van verschillende opleidingen.

Ondersteunende diensten op het gebied van P&O worden afgenomen bij de gemeente Bergen op Zoom. Hieraan ligt een in 2025 herijkte dienstverleningsovereenkomst ten grondslag. Financiële ondersteuning wordt geleverd door een extern administratiekantoor. Van WVS worden medewerkers ingehuurd voor ondersteunende diensten zoals scanning en transport.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het WBA huurt de archiefkelder in het pand Oudenbosch. Het reguliere periodiek onderhoud is verwerkt in de huurprijs. Het vervangend onderhoud werd tot en met 2025 ten laste gebracht van een voorziening onderhoud. Omdat deze kosten de afgelopen jaren zeer laag waren, is ervoor gekozen om de voorziening per ultimo 2025 vrij te laten vallen.

Automatisering

In 2026 zijn nieuwe laptops aangeschaft. Dit ter vervanging van de oude laptops welke na drie jaar afgeschreven waren. Eind 2028 is wederom een nieuwe vervanging voorzien. Tevens zijn dan ook de IT- en netwerkvoorzieningen in het kantoor afgeschreven en aan vervanging toe. Bedrijfszekerheid, beveiliging en ondersteuning van het beheer zijn zodoende weer voor langere tijd afdoende geregeld. Het WBA werkt volledig in de cloud en gebruikt hoofdzakelijk Sharepoint en MS Teams. Voor thuiswerken zijn medewerkers gefaciliteerd. In het Koetshuis zijn ook alle benodigde voorzieningen voor online werken en vergaderen aanwezig.

Hoogerheide, 1987 | Ganzen, eenden en kalkoen in de sneeuw voor de kerk. Thom van Amsterdam

Paragraaf Wet Open Overheid (Woo)

Op grond van artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) bevat de begroting een openbaarheidsparagraaf waarin de voorgenomen uitvoering van de Woo wordt toegelicht. De wet beoogt een transparante en toegankelijke overheid door actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie en door optimalisatie van de informatiehuishouding. Het WBA draagt vanuit haar publieke taak zorg voor de uitvoering van deze wettelijke verplichtingen.

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking betreft de informatie die we uit eigen beweging openbaar maken zonder dat daartoe een verzoek is gedaan. De Woo kent een aantal verplichte informatiecategorieën die in fases openbaar gemaakt moeten worden. Het WBA publiceert de informatiecategorieën conform de gefaseerde verplichtingen van de Woo. In 2027 werken wij verder aan een goed toegankelijke online publicatieomgeving waarin relevante documenten en besluiten vindbaar en herbruikbaar zijn. De website van het WBA zullen we als eigen publicatieportaal blijven gebruiken. Daarnaast zijn de openbaargemaakte documenten eenvoudig terug te vinden via de Woo-verwijsindex.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking houdt in dat we informatie openbaar maken naar aanleiding van een verzoek. Op onze website staat duidelijk beschreven hoe een Woo-verzoek kan worden ingediend. Dit kan zowel schriftelijk als via elektronische weg. Hoewel het WBA tot op heden geen Woo-verzoeken heeft ontvangen, is het proces rondom het voldoen aan een Woo-verzoek volledig ingericht.

Informatiehuishouding

Een betrouwbare informatiehuishouding is essentieel om zowel actieve als passieve openbaarmaking mogelijk te maken. In 2026 is een informatiebeleids- en beheersplan vastgesteld waarmee het WBA zich in 2027 kan richten op verdere professionalisering van informatiebeheer, procesoptimalisatie rondom duurzame toegankelijkheid en bewustwording binnen de organisatie. Het vernieuwde Zaaksysteem is sinds 2025 volledig in gebruik genomen en wordt in 2026 en 2027 steeds verder geoptimaliseerd. Het WBA streeft ernaar om de rol als transparante en betrouwbare partner voor onze deelnemers en inwoners te blijven versterken.

6. Financiële begroting inclusief toelichting

De financiële uitgangspunten voor de Begroting 2027 en de Meerjarenraming 2028– 2030 zijn eind 2025 in de vorm van richtlijnen aangeleverd door de gemeenteraden, daarna door het dagelijks bestuur vastgesteld en gedeeld met de deelnemers in de Kaderbrief 2026. In de Nota Verbonden Partijen zijn de financiële richtlijnen voor een periode van vier jaar vastgelegd.

Algemene uitgangspunten

Het WBA hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de begrotingsdocumenten:

- De begroting 2027 sluit aan op de begroting 2026;
- De begroting 2027, inclusief de meerjarenraming 2028 – 2030, is structureel financieel sluitend;
- De indexcijfers uit de septembercirculaire 2025 zijn verwerkt in de begroting en de meerjarenraming;
- In de begroting 2027 is geen nieuw beleid opgenomen;
- De begroting 2027 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

Indexering

In de meerjarenraming 2028-2030 zijn indexmatige verhogingen toegepast. De meerjarenraming maakt gebruik van de indexcijfers uit de septembercirculaire, tenzij er een bijzondere kostenmutatie van toepassing is. Vanzelfsprekend zijn ook de deelnemersbijdragen aangepast aan de meerjarenraming.

Voor de indexering wordt gebruik gemaakt van de indexcijfers uit de Macro Economische Verkenningen 2026, die zijn gepubliceerd in de septembercirculaire 2025. De volgende voorgeschreven indexen zijn voor 2027 toegepast:

- Index prijs overheidsconsumptie, netto materieel (2,4%);
- Index loonvoet sector overheid (5,1%).

Investeringen

Het WBA kent een beperkt aantal investeringen. Deze hebben met name betrekking op gebouwvoorzieningen en anderzijds op IT.
De afschrijvingstermijn voor de laptops bedraagt 3 jaar. Deze zijn in 2026 vervangen en de kapitaallasten zijn in 2026 e.v. Verdere investeringen met gevolgen voor de staat van activa zijn in 2028 gepland.

Staat van baten en lasten

De baten en lasten voor het WBA worden in onderstaande tabel gepresenteerd. De toelichting per onderdeel is in het volgende hoofdstuk opgenomen. De meerjarenbegroting geeft de ontwikkelingen op programmaniveau weer. Voor de jaren na 2027 is rekening gehouden met een indexmatige verhoging van lasten en baten.

Programma Archiefbeheer	Begroting		Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029	2030
LASTEN					
Personele lasten	2.233.924	**2.279.312**	2.360.462	2.462.024	2.568.059
Huisvestingslasten	580.443	**591.150**	603.871	618.718	631.380
Overige exploitatielasten	372.028	**372.375**	378.164	384.349	390.676
Storting in voorziening	5.245	**0**	0	0	0
Onvoorzien	10.000	**10.000**	10.000	10.000	10.000
Kosten projecten Beleidsvisie	125.095	**30.000**	0	0	0
Totaal lasten	**3.326.735**	**3.282.838**	**3.352.497**	**3.475.092**	**3.600.115**
BATEN					
Deelnemersbijdrage	3.056.666	**3.156.633**	3.254.583	3.375.351	3.498.507
Variabele baten	144.256	**96.205**	97.914	99.740	101.608
Onttrekking bestemmingsreserves	125.095	**30.000**	0	0	0
Onttrekking voorziening	720	**0**	0	0	0
Subtotaal Baten	**3.326.735**	**3.282.838**	**3.352.497**	**3.475.092**	**3.600.115**

Toelichting begroting

Algemeen

Het WBA werkt met één programma, namelijk Archiefbeheer. Daarmee zijn onze wettelijke taken volledig gedekt. Binnen dat programma onderscheiden we drie hoofd kostensoorten, te weten personeelskosten, huisvestingskosten en exploitatiekosten. Daarnaast is sinds 2024 in de begroting een post onvoorzien opgenomen (verplicht volgens het BBV) en een post voor (project)investeringen.

Personele lasten

Personeel	Begroting		Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029	2030
Omschrijving lasten					
Salarissen en sociale lasten	2.038.180	**2.070.900**	2.157.877	2.254.982	2.356.456
Opleidingskosten	17.720	**19.275**	19.556	19.856	20.164
Overige personeelskosten	47.837	**50.456**	51.516	52.648	53.807
Inhuur van derden	130.186	**138.682**	131.513	134.538	137.632
Totaal	**2.233.923**	**2.279.312**	**2.360.462**	**2.462.024**	**2.568.059**

In 2027 bestaat de geplande formatie van het WBA uit 20,83 fte. Doordat enkele medewerkers met pensioen gaan, zal het gemiddelde over 2027 enigszins hoger uitpakken om te zorgen dat nieuwe medewerkers voldoende worden ingewerkt. Het op 7 november 2024 vastgestelde formatieplan is de basis voor de berekening van de salarissen en sociale lasten. Loonsomsturing blijft uitgangspunt van beleid.

Specifieke bedrijfsvoeringsfuncties zoals HR, financiën en de SOD worden uitgevoerd door ingehuurde externen. De lasten hiervan vallen onder de inhuur van derden.

We zijn als archiefinstelling steeds meer zelf aangewezen om collega's op te laten leiden tot archivisten. Hierdoor stijgen de opleidingskosten.

Huisvestingslasten

Huisvesting	Begroting		Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029	2030
Omschrijving lasten					
Huurkosten	462.330	**476.802**	487.292	498.499	509.965
Energiekosten	60.403	**61.945**	63.308	66.014	66.254
Onderhoudskosten	39.660	**33.863**	34.608	35.404	36.218
Overige kosten	18.050	**18.540**	18.664	18.801	18.943
Totaal	**580.443**	**591.150**	**603.871**	**618.718**	**631.380**

Het WBA maakt gebruik van drie panden:

De archiefkelder in het pand aan de **Beukenlaan in Oudenbosch** (geschikt voor de opslag van ruim 4,5 kilometer archief) wordt vanaf 2021 gehuurd van de nieuwe eigenaar. De huurkosten zijn inclusief service- en energiekosten en een evenredig deel van de kosten voor regulier onderhoud die voor de huurder komen.

Het **Koetshuis in het Markiezenhof** wordt van de gemeente Bergen op Zoom gehuurd voor de huisvesting van de medewerkers en de dienstverlening aan het publiek. De kosten betreffen de huur, OZB, verzekering, energie en onderhoud. Daarnaast worden de kapitaallasten van de verbouwing in 2015-2016 in rekening gebracht bij het WBA; deze maken echter onderdeel uit van de huursom en worden hier dus niet specifiek weergegeven.

De benodigde depotcapaciteit van ruim 10 kilometer aan het **Wilhelminaveld in Bergen op Zoom** wordt gehuurd van de gemeente Bergen op Zoom. De volledige exploitatie is door het WBA vanaf 2017 overgenomen van de gemeente Bergen op Zoom. Deze exploitatiekosten worden vervolgens voor 3/8 deel doorberekend aan de gemeente, die het depot aan het Wilhelminaveld voor dat deel ook daadwerkelijk voor

opslag van museumobjecten gebruikt. De kosten betreffen de huur, OZB, energie en onderhoud.

Exploitatielasten

Exploitatie	Begroting		Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029	2030
Omschrijving lasten					
Software & Hardware	127.018	**125.035**	127.577	130.293	133.071
Communicatie, internet & abonnementen	155.274	**157.829**	160.186	162.704	165.280
Accountantskosten	17.278	**18.500**	18.907	19.342	19.787
Overige kosten	72.458	**71.011**	71.494	72.010	72.539
Totaal	**372.028**	**372.375**	**378.164**	**384.349**	**390.676**

De exploitatiekosten hebben te maken met het primaire proces (uitoefening wettelijke archieftaken, ontsluiten, beschikbaar stellen en toezicht houden). De vier opgaven uit de beleidsvisie worden uit dit budget gefinancierd.

De hosting van de website, de opslagkosten van de gedigitaliseerde historische documenten en het e-depot vormen de grootste kostenposten. In de afgelopen jaren zijn veel data overgeheveld naar het e-depot, waardoor de kosten voor opslag verminderden.
Digitaal gevormde (digital born) informatie moet worden bewaard en beheerd in een e-depot. Dit stelt een breed scala aan eisen aan de wijze waarop bestanden worden gevormd, ontsloten en aangeboden. De mogelijkheden van het e-depot worden steeds beter benut.

Onder de exploitatielasten vallen tevens de kosten voor de innovatie van de digitale dienstverlening en de kosten voor het versterken en professionaliseren van de bedrijfsvoering binnen de organisatie.

Tenslotte vallen ook de kosten voor IT (hard- en software) en overige bedrijfsmatige voorzieningen onder de exploitatielasten.

In 2027 zijn incidentele kosten, ad € 30.000, voor de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling geraamd. Deze kosten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve Evaluatie GR.

Toelichting op de kosten voor projecten beleidsvisie

In 2022 stelde het bestuur van het WBA de beleidsvisie vast. De visie is uitgewerkt in een projectenlijst voor de periode 2023-2028. Een aantal van die projecten heeft (eenmalige) investerings- of aanschafkosten en jaarlijks terugkerende structurele kosten tot gevolg. Vanaf de begroting 2024 zijn de structurele kosten opgenomen in de exploitatielasten. De eenmalige kosten worden afzonderlijk verantwoord.

In 2026 start een groot project, namelijk de innovatie van het collectiebeheersysteem (CBS) van het WBA. Voor dekking van de investeringslasten is een bestemmingsreserve van ruim € 125.000 beschikbaar.

Toelichting op de variabele baten

De baten, behalve de deelnemersbijdragen, zijn in 2027 geraamd op ruim € 95.000 en bestaan uit inkomsten met een (overwegend)variabel karakter.

Het gaat hierbij om:

- leges die het WBA ontvangt voor verleende diensten op basis van de eigen tarievenverordening;
- inkomsten uit verhuur van depotruimte aan derden;
- de vergoeding voor diensten die het WBA levert aan verbonden partijen;
- een vergoeding van kosten voor de exploitatie van het ondergrondse depot aan het Wilhelminaveld.

7. Bijdragen deelnemende gemeenten

Verdeelsleutel deelnemersbijdrage

De verdeelsleutel voor de deelnemersbijdrage vanaf deze begroting is in 2022 door het algemeen bestuur van het WBA vastgesteld. Daaraan ging een grondig onderzoek vooraf door een projectgroep, bestaande uit deskundigen vanuit de aangesloten gemeenten en het WBA. De basis voor de verdeelsleutel is het aantal getelde meters op grond van de Archiefwet overgebrachte overheidsarchieven. De telling vindt plaats aan het eind van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt opgesteld. Het aantal getelde meters eind 2025 is daarmee leidend voor het begrotingsjaar 2027. De cijfers zijn afgerond op hele meters, de percentages zijn afgerond op twee decimalen..

Gemeente	Meters 2024	% Verdeling n.a.v. meting 2024	Meters 2025	% Verdeling n.a.v. meting 2025
Bergen op Zoom	1767	23,87%	1763	23,70%
Etten-Leur	527	7,12%	528	7,09%
Halderberge	683	9,22%	683	9,18%
Moerdijk	993	13,42%	994	13,36%
Roosendaal	1708	23,07%	1708	22,96%
Rucphen	312	4,21%	312	4,19%
Steenbergen	558	7,54%	558	7,50%
Woensdrecht	466	6,29%	505	6,78%
Zundert	389	5,26%	389	5,23%
Totaal	**7.404**	**100%**	**7.440**	**100%**

Bijdragen deelnemende gemeenten

	2026	2027	2028	2029	2030
Deelnemers	**bijdragen**	**bijdragen**	**bijdragen**	**bijdragen**	**bijdragen**
Bergen op Zoom	729.626	**747.997**	771.207	799.824	829.007
Etten-Leur	217.726	**223.871**	230.817	239.382	248.116
Halderberge	281.837	**289.732**	298.722	309.807	321.111
Moerdijk	410.114	**421.872**	434.963	451.103	467.562
Roosendaal	705.202	**724.722**	747.210	774.937	803.212
Rucphen	128.756	**132.314**	136.420	141.482	146.644
Steenbergen	230.372	**236.844**	244.194	253.255	262.495
Woensdrecht	192.283	**214.089**	220.733	228.923	237.276
Zundert	160.750	**165.192**	170.318	176.638	183.083
Totaal	**3.056.666**	**3.156.633**	**3.254.583**	**3.375.351**	**3.498.507**

8. Geprognosticeerde meerjarenbalans

Activa	**Rek. 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Materiele vaste activa	76.731	74.119	50.357	98.841	65.449	36.946
Totaal vaste activa	**76.731**	**74.119**	**50.357**	**98.841**	**65.449**	**36.946**
Uitzettingen korter dan 1 jaar	392.904	46.631	392.904	392.904	392.904	392.904
Liquide middelen	285.371	372.350	55.105	2.621	32.013	56.516
Overlopende posten	152.425	85.819	152.425	152.425	152.425	152.425
Totaal vlottende activa	**830.700**	**504.800**	**600.434**	**547.950**	**577.342**	**601.845**
Totaal Activa	**907.431**	**578.919**	**650.791**	**646.791**	**642.791**	**638.791**
Passiva	**Rek. 2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Algemene reserve	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Reserve digitale dienstverlening website	90.731	-	90.731	90.731	90.731	90.731
Reserve evaluatie GR	30.000	30.000	-	-	-	-
Reserve collectie beheer systeem	125.095	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat	93.545	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	**439.371**	**130.000**	**190.731**	**190.731**	**190.731**	**190.731**
Voorzieningen	-	32.824	-	-	-	-
Vaste schulden	24.000	20.000	16.000	12.000	8.000	4.000
Totaal vaste passiva	**24.000**	**52.824**	**16.000**	**12.000**	**8.000**	**4.000**
Vlottende schulden <1 jaar	438.466	319.612	438.466	438.466	438.466	438.466
Overlopende passiva	5.594	76.483	5.594	5.594	5.594	5.594
Totaal vlottende passiva	**444.060**	**396.095**	**444.060**	**444.060**	**444.060**	**444.060**
Totaal Passiva	**907.431**	**578.919**	**650.791**	**646.791**	**642.791**	**638.791**

Voor de geprognosticeerde meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Materiële vaste activa

De eindbalans van de materiële vaste activa wordt bepaald door de geplande afschrijvingen op investeringen en het toevoegen van nieuwe investeringen.

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden zijn gebaseerd op cijfers van 2025.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn de sluitpost van de meerjarenbalans.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat ultimo 2027 uit een algemene reserve en een bestemmingsreserve voor de digitale dienstverlening website.

Vaste schuld

Hiervoor wordt het aflossingsschema van de huidige leningenportefeuille gehanteerd.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 zijn ook gemeenschappelijke regelingen VPB-plichtig. Bij de oprichting van het WBA is door “Gert Vos BTW-Advies” onder andere een Vpb-advies uitgebracht. Later is dit advies overgenomen door de accountant. In dit advies is geconcludeerd dat de activiteiten van het WBA niet te kwalificeren zijn als onderneming in fiscale zin. Gezien het feit dat sprake is van een structureel nihil-resultaat wordt niet voldaan aan de winstoogmerktoets. Voor het WBA geldt derhalve dat het niet belastingplichtig is voor de Vpb.

Reserves en voorzieningen

Verloop van reserves en voorzieningen															
Reserves	**Jaarrekening 2025**	**Begroting 2026**	***Begroting 2027***												
			1-1-2027	***dotaties***	***onttrekkingen***	***31-12-2027***	***dotaties 2028***	***onttrekkingen 2028***	***31-12-2028***	***dotaties 2029***	***onttrekkingen 2029***	***31-12-2029***	***dotaties 2030***	***onttrekkingen 2030***	***31-12-2030***
Algemene reserve	100.000	100.000	**100.000**	**-**	**-**	**100.000**	-	-	100.000	-	-	100.000	-	-	100.000
Reserve digitale dienstverlening website	90.731	-	**90.731**	**-**	**-**	**90.731**	-	-	90.731	-	-	90.731	-	-	90.731
Reserve evaluatie GR	30.000	30.000	**30.000**	**-**	**30.000**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve collectie beheersysteem	125.095	-	**-**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat	93.545	-					-	-	-	-	-	-	-	-	-
stand per 31-12	**439.371**	**130.000**	**220.731**	**-**	**30.000**	**190.731**	**-**	**-**	**190.731**	**-**	**-**	**190.731**	**-**	**-**	**190.731**

Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programma archiefbeheer				
Archiefopleiding	6.500	6.500	6.500	6500
Evaluatie GR	30.000	6.500	6.500	6500
Totaal	**36.500**	**13.000**	**13.000**	**13.000**

De incidentele lasten voortvloeiend uit de evaluatie van de GR wordt onttrokken aan de daarvoor bestemde reserve.

In de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 zijn geen incidentele baten opgenomen.

Staat van langlopende geldleningen

Omschrijving lening	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum besluit algemeen bestuur	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag geldleningen per 1-1-2027	Rente of het rentebestanddeel 2027	Aflossing of aflossings-bestanddeel 2027	Restant bedrag van de geldlening per 31-12-2027	Opmerkingen
Meubilair	60.000	21-12-2016	2032	2%	20.000	400	4.000	16.000	lineair
TOTAAL	**60.000**				**20.000**	**400**	**4.000**	**16.000**	

9. Overzicht wettelijke taakvelden

Bij besluit van 5 maart 2016 zijn er een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de rekenplichtige wetgeving voor gemeenten en provincies (BBV). Eén van deze wijzigingen betreft de invoering van zogenaamde uniforme taakvelden. De begroting moet aan de hand van deze landelijk uniforme taakvelden worden opgesteld zodat de begrotingen en realisatiecijfers beter vergelijkbaar zijn voor de informatiebehoeften van derden, zoals het Rijk, de toezichthouders, de EU en het CBS. De overheden blijven vrij in hun programma-indeling, maar zijn wel verplicht deze informatie per taakveld op te nemen in de bijlagen van de begroting en jaarstukken. Voor verbonden partijen is daarbij specifiek aangegeven, middels de gelijknamige notitie van de commissie BBV, dat ook zij deze bijlage moeten opnemen zodat de gemeente de uitgaven m.b.t. de verbonden partijen op hun beurt ook op het juiste taakveld kunnen verantwoorden. De uitgaven en inkomsten van het WBA betreffen slechts twee taakvelden. Namelijk het algemene taakveld 0.4 Overhead en het taakveld 5.4 Musea. Overige taakvelden hebben geen relevantie voor het werkveld van het WBA (historische archieven). Het taakveld Overhead is feitelijk voor iedere organisatie van toepassing dus ook voor het WBA. Taakveld 5.4 geldt voor het archiefbeheer, dus ook van het WBA, in zijn volledige omvang.

Voor de indeling en terminologie is de Notitie Overhead van de Commissie BBV gebruikt. Voor 2027 is de verdeling als volgt:

Kostenverdeling per taakveld	**Begroting 2026***	**Begroting 2027**
	*Andere verdeelsystematiek	
Taakveld 0.4: Bedrijfsvoering	**615.966**	**734.789**
Taakveld 5.4: Musea	**2.710.769**	**2.548.039**
Totaal kosten WBA	**3.326.735**	**3.282.828**
Percentage bedrijfsvoering van totale kosten WBA	18,5%	22,4%
Totaal baten WBA	**3.326.735**	**3.282.838**

WBA

Het verleden snel gevonden.

	Gemeenschappelijke regeling West-Brabants Archief
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Nee. De vergadering van het Dagelijks Bestuur waarin de concept begroting 2027 op de agenda stond was verzet naar 2 april 2026. De concept begroting 2027 is op 3 april 2027 toegezonden.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja, zowel de jaarrekening 2025 als de begroting 2027 voldoen aan de voorschriften.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** Er zijn geen inhoudelijke aandachtspunten.
4	**Financiële aandachtspunten** <u>Jaarrekening 2025</u> De jaarrekening is conform BBV opgesteld, het jaar 2025 is met een positief resultaat van € 93.545 afgesloten. Dit positieve saldo is met name het gevolg van lagere personeelslasten en het niet benutten van de post onvoorzien. <u>Resultaatbestemming 2025</u> De deelnemers hebben unaniem aangegeven het resultaat van 2025 graag in te willen zetten om de ontwikkelingen rond het E-Depot een extra impuls te geven. In de werkateliers die in 2026 gaan plaatsvinden zal centraal gekeken worden naar de planning van alle digitale overbrengingstrajecten. Gezien de huidige (E-Depot) bezetting bij het WBA en haar deelnemers is het een uitdaging hier grote stappen in te zetten. Als het WBA hier een (tijdelijke) projectleider/dataspecialist extra op kan inzetten dan kan de planning van overbrengingen in 2026 en 2027 worden versneld. Deze persoon dient zowel project/proces én datakennis te hebben. Deze versnelling komt ten gunste aan de dienstverlening aan de burger en zal ook een impuls geven aan het kennisniveau van alle betrokken collega's bij de deelnemers. Momenteel wordt er een afstudeeronderzoek gedaan rond de processen en aanpak van de E-Depottrajecten. Deze resultaten kunnen de onderlegger zijn van de opdracht die de (tijdelijke) regionale projectleider/dataspecialist zal krijgen. Het WBA zal in 2026/2027 een nieuw strategisch personeelsplan opstellen, met daarin naar verwachting extra structurele ruimte rond de inzet op het E-Depot. In verband met toekomstige pensioneringen zullen functies en rolinvulling aangepast worden om de toekomstige ontwikkelingen nog beter te kunnen opvangen.

	Begroting 2027 De begroting is opgesteld volgens de uitgangspunten die in de Kadernota 2027-2030 zijn aangegeven. Hierbij worden de financiële richtlijnen en beleidsmatige richtlijnen gevolgd zoals opgenomen in de nota verbonden partijen. a. De verdeelsleutel voor de deelnemersbijdrage is met ingang van deze begroting in 2022 vastgesteld door het algemeen bestuur van het WBA. Hieraan ging een grondig onderzoek vooraf door een projectgroep, bestaande uit deskundigen van de aangesloten gemeenten en het WBA. De verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal strekkende meters overheidsarchieven dat op grond van de Archiefwet is overgebracht. Deze meting vindt plaats aan het einde van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Het aantal gemeten meters per eind 2025 is daarmee bepalend voor het begrotingsjaar 2027. b. De verschillen tussen de jaren zijn goed onderbouwd en verklaard. De financiële positie wordt overzichtelijk samengevat.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	Realisatie 2025	Resultaat 2025	Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	3.099	94	0	0
Bijdrage apparaatskosten gemeente	348			0

Meerjarenontwikkeling

GR	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	**3.327**	**3.283**	**3.352**	**3.475**	**3.600**
Verwacht resultaat 2027	**-**	**0**	**-**	**-**	**-**
Bijdrage gemeente in apparaatskosten	410	422	435	451	468
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	410	410	410	410	410
Verschil	0	-12	-25	-41	-58

Vermogen	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	130	191
Vreemd vermogen	449	460

6	**Overige aandachtspunten** Jaarrekening 2025 De jaarrekening 2025 wordt met een apart collegevoorstel en raadsinformatiebrief in routing gebracht op het moment dat het accountantsrapport en de accountantsverklaring ontvangen zijn.
7	**De zienswijze** *Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:* 1. De raad voor te stellen geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen

West-Brabant

Aan de raden en colleges
van de gemeenten GGD West-Brabant

Kenmerk:	WBDOC-293126616-40010	Datum	31 maart 2026
Behandeld door	[redacted]	E-mail:	[redacted]
Onderwerp:	Aanbiedingsbrief (concept) meerjarenbeleidsplan 2027-2030, (concept) beleidsbegroting 2027 en (concept) jaarstukken 2025 van de GGD aan de gemeenten in West-Brabant		

Geachte raad, geacht college,

Hierbij ontvangt u het (concept) meerjarenbeleidsplan 2027-2030, (concept) beleidsbegroting 2027 en de jaarstukken 2025 van de GGD West-Brabant.

In deze brief vragen we uw raden om zienswijzen op het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en de beleidsbegroting 2027. De besluitvorming over deze stukken staat geagendeerd voor het algemeen bestuur van de GGD in zijn vergadering van 9 juli 2026. Hieronder volgt een toelichting.

Beleidsplan 2027-2030

De GGD maakt per bestuursperiode een meerjarenbeleidsplan, dat een nadere invulling is van de eerder opgestelde toekomstvisie: 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. De inhoud is opgesteld op basis van externe ontwikkelingen, bestuurlijke gesprekken, inwonerparticipatie en expertise van GGD'ers en in nauwe samenwerking met GGD Hart voor Brabant. Het meerjarenbeleidsplan richt zich vooral op de extra focus waar we op willen inzetten en daarmee is het aanvullend op de uitvoering van de reguliere en wettelijke taken. Het meerjarenbeleidsplan is de basis voor de concrete uitwerking in een beleidsbegroting per jaar.

In het meerjarenbeleidsplan worden keuzes voorgesteld. We houden rekening met gevolgen van het nieuwe regeerakkoord (gezondste generatie ooit), het investeren in preventie en de wijze waarop gemeenten, dan wel de regio een vertaling willen geven aan de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid.

Onze inzet is publieke gezondheid: we werken aan meer kansen op gezondheid voor iedereen. Binnen deze brede beweging zetten we in de komende beleidsperiode drie thema's centraal: Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht. De belangrijkste aandachtspunten uit het meerjarenbeleidsplan zijn samengevat in de bijlage bij deze brief.

GGD West-Brabant
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
(088) 639 20 00

Bezoekadres
Doornboslaan 225-227
4816 CZ Breda

www.ggdwb.nl
info@ggdwb.nl

Aan de hand van de ingebrachte zienswijzen wordt het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 waar nodig aangepast. Deze aangepaste versie wordt voor vaststelling aan het algemeen bestuur van 9 juli voorgelegd.

Wat vraagt uw aandacht in deze concept beleidsbegroting 2027?
Met inachtneming van de in het bestuur vastgestelde kaders 2027 is de concept beleidsbegroting 2027 opgesteld. De beleidsbegroting 2027 is het eerste jaar van het nog vast te stellen beleidsplan 2027-2030 zoals hiervoor beschreven. Uitgangspunt daarvoor is onze toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. We hebben elkaar nodig om de ambities uit onze toekomstvisie gezamenlijk waar te kunnen maken. Het is immers nodig dat het gewoon is om over gezond zijn na te denken en gezondheid mee te nemen in de keuzes die we maken, als individu, als collectief, als organisatie en als overheid. De gezonde keuze moet de gewone, makkelijke keuze zijn.

De beleidsbegroting is in nauwe samenspraak met de GGD Hart voor Brabant tot stand gekomen. In 2027 willen wij samen met gemeenten en partners verder bouwen aan de publieke gezondheid.

In de beleidsbegroting zijn, net als in 2026, de afspraken met onze gemeenten van de eerder vastgestelde bezuinigingsopdracht van 4% volgens de methodiek 'Trapje op, trapje af' verwerkt. Daarnaast is structureel in de beleidsbegroting opgenomen dat vanaf de beleidsbegroting 2027, naast deze systematiek, een hogere indexatie wordt teruggegeven aan de gemeenten, waarmee rekening is gehouden met de structurele ontwikkeling van lonen en prijzen.

Jaarverslag 2025
Met de jaarstukken informeert de GGD de gemeenten en haar inwoners over de inhoudelijke en financiële resultaten van de GGD West-Brabant over 2025 en hoe we *samen* gezond gewoon maken. Het positieve resultaat over boekjaar 2025 heeft grotendeels een incidenteel karakter. Dit komt doordat een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door eenmalige meevallers, zoals de vrijval van bestemmingsreserves en incidentele projectsubsidies. Deze baten doen zich niet jaarlijks voor en geven daardoor geen structureel beeld van de financiële positie.

Vanuit het beleidsplan 2023-2026 is hard gewerkt aan activiteiten met de focus op het vanzelfsprekend maken van het onderwerp gezond gewoon. Hierin zijn het afgelopen jaar mooie resultaten behaald. Aanvullend zijn COVID-19-, RS- en andere vaccinatiecampagnes gerealiseerd. In het voorjaar heeft de GGD onder meer kleine uitbraken van de mazelen voorspoedig kunnen afhandelen. En is samen met onze gemeenten structureel de aandacht en inzet op het tegengaan van vapen opgepakt en gaat de GGD in 2026 starten met het innovatieve project 'Skip-die-Trip' om drugsgebruik te denormaliseren.

In 2025 zijn verder belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige GGD. De GGD is steeds in ontwikkeling met de verbetering van haar werk en het vergroten van de impact.

Daarnaast is in 2025 de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant versterkt. Het bestuur heeft de opdracht gegeven tot een toekomstverkenning voor het verder versterken van de samenwerking (Samen Sterker). Er staat een organisatie die een belangrijke rol speelt in de publieke gezondheid in West-Brabant. En we vierden het 25-jarig jubileum van de GHOR.

In de bijlagen zijn factsheets met de productiecijfers 2025 per gemeente en voor het totaal van de GGD West-Brabant 2025 opgenomen.

Financieel resultaat jaarrekening 2025

Het positieve resultaat over boekjaar 2025 heeft grotendeels een incidenteel karakter en is daarmee niet structureel van aard. Dit komt doordat een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door eenmalige meevallers, zoals de vrijval van bestemmingsreserves en incidentele projectsubsidies, die zich niet jaarlijks voordoen en daarmee geen structureel beeld geven van de financiële positie. Over 2025 is een positief resultaat gerealiseerd van € 1.071.000. In de jaarstukken is hiervan een uitgebreide analyse opgenomen. Conform besluitvorming vloeit € 585.621 terug naar alle deelnemende gemeenten en heeft het algemeen bestuur het resterende bedrag van € 485.450 gereserveerd, met name voor investeringen met een incidenteel karakter en een bedrijfsvoeringsmatig karakter.

Accountantsverklaring jaarstukken 2025

Voor 2025 heeft de accountant een goedkeurende controleverklaring verstrekt op de getrouwheid (inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording) van de jaarrekening. In de jaarrekening 2025 is de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen. Het dagelijks bestuur heeft conform het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves als verantwoordingsgrens gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt een onrechtmatigheid als gevolg van een overschrijding van de gerealiseerde lasten ten opzichte van de begrote lasten. Echter, is deze overschrijding volgens het beleid van het algemeen bestuur acceptabel verklaard.

Zienswijzetraject

Uw raad is in de gelegenheid om vóór 23 juni 2026 een zienswijze op het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en de beleidsbegroting in te dienen. We ontvangen uw eventuele zienswijze graag zo spoedig mogelijk om deze te kunnen verwerken in de stukken die we aan ons algemeen bestuur aanbieden, in voorbereiding op de vergadering van 9 juli 2026. We ontvangen deze graag per mail via directiesecretariaat@ggdwb.nl.

Voor vragen over het proces kunt u contact opnemen met bestuursondersteuner [redacted] op [redacted]

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Graag zijn wij bereid om onze beleidsbegroting toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat. Daarnaast zijn we aanwezig tijdens de regionale raadsbijeenkomst op 27 mei om een toelichting te geven.

We wachten uw reacties met belangstelling af.

Met hartelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant,

Namens deze,

S. Baan
Directeur publieke gezondheid

Bijlagen:

- (Concept) Beleidsplan 2027-2030 GGD West Brabant
- Samenvatting Beleidsplan 2027-2030 GGD West-Brabant
- (Concept) Beleidsbegroting 2027 GGD West-Brabant
- Reactie GGD West-Brabant op ingekomen richtlijnen begroting 2027
- Jaarstukken 2025 GGD West-Brabant
- Bijlage jaarstukken 2025: Factsheets productiecijfers per gemeente.

Copy: ambtenaren volksgezondheid en financiële ambtenaren van de West-Brabantse gemeenten en provincie.

Beleidsplan 2027-2030

Samen koersen op: ‘gezond gewoon’

Wij maken samen gezond gewoon

GGD West-Brabant

Volgende >

‘Wij maken samen gezond gewoon! Dat is onze belofte. Daar gaan we voor. In deze onstuimige tijden kiezen we voor nieuwe accenten. Zodat we kunnen blijven bouwen aan een samenleving, waarin iedereen zo gezond mogelijk kan opgroeien en ouder worden.

- *Sebastiaan Baan, Directeur Publieke Gezondheid GGD West-Brabant*
- *Thérèse Claassen, Directeur Publieke Gezondheid GGD Hart voor Brabant*

GGD West-Brabant

Voorwoord

Met trots presenteren wij het beleidsplan 2027-2030 van de GGD West-Brabant.

De GGD staat voor het versterken en aanjagen van de publieke gezondheid in West-Brabant. Dit doen we voor onze inwoners van jong tot oud, voor onze gemeenten en met betrokken en bevlogen (zorg)professionals en collega's.
Om een krachtige beweging naar betere gezondheid te kunnen maken, leggen wij in de komende jaren, naast de reguliere uitvoering, onze focus op drie thema's, namelijk Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht.
In een tijd waarin er zowel op nationaal als op internationaal niveau allerlei ontwikkelingen zijn, is het belangrijk om te blijven investeren in preventie, in de publieke gezondheid en in veiligheid. Misschien is het nu wel belangrijker dan ooit.

Als organisatie zijn en blijven we een aantrekkelijk en goed werkgever waardoor onze medewerkers zich elke dag kunnen met energie kunnen inzetten voor het verstevigen van de publieke gezondheid voor alle inwoners in West-Brabant.
Dat doen we samen met onze gemeenten en onze partners. Want wij maken samen gezond gewoon!

Margo Mulder,
bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

Sebastiaan Baan,
directeur Publieke Gezondheid

Inhoud

Voorwoord 3

Inleiding 5

2. De aantrekkelijke werkgever 26

Bijlagen 31

Bijlage 1: gebruikte bronnen 32

Bijlage 2: dit is de GGD 33

Inleiding

De leidraad voor ons werken is de lange termijnvisie op publieke gezondheid die we samen ontwikkelden in 2022. Daarvoor vroegen we ons netwerk: wat is nodig voor de publieke gezondheid van de toekomst? We gingen in gesprek met inwoners en partners, wat leidde tot onze toekomstvisie: Wij maken samen gezond gewoon. Een visie met lange termijn focus, waarin gezondheid vanzelfsprekend onderdeel is van alle keuzes - individueel, organisatorisch en in samenwerking.

In de eerste beleidsperiode waarin we aan de slag gingen met onze toekomstvisie realiseerden we continuïteit in de reguliere dienstverlening. Een Brabantbrede visie, en uitvoering, op de jeugdgezondheidszorg. Een aanscherping op de interventies die we uitvoeren voor de gemeenten en de nadrukkelijke inzet van data in onze werkzaamheden. Dit heeft bijgedragen aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening, de versterking van de samenwerking met onze (keten)partners en daarmee de bijdrage aan een gezondere inwoner in West-Brabant. De organisatie heeft zich de afgelopen periode doorontwikkeld met het interne programma Samen Vooruit wat heeft bijgedragen aan de professionalisering van de organisatie. Daarnaast is het functieboek vernieuwd en geïmplementeerd. En daarbij is de GGD de afgelopen jaren een financieel gezonde organisatie. We zijn continu in ontwikkeling om de waarde en continuïteit van onze dienstverlening te verbeteren. Zoals het versterken van de infectieziektebestrijding. Dit doen we onder meer samen met de GGD Hart voor Brabant in het traject Samen Sterker en op andere terreinen met andere partners.

Dit beleidsplan markeert de tweede fase, met doelen die aansluiten op de ontwikkelingen van nu. Het beleidsplan beschrijft de focus van het werk, daarmee is het aanvullend op de uitvoering van de reguliere en wettelijke taken (zie bijlage 2). Het beleidsplan is de basis voor de concrete uitwerking in een beleidsbegroting per jaar. Daarin beschrijven we de concrete resultaten die we dat jaar bereiken. Dat doen we vanuit onze kernwaarden eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Alleen op die manier bereiken we onze doelstelling.

Wij maken *samen* gezond gewoon: onze 3 hoofdthema's

Onze inzet is publieke gezondheid: we werken aan meer kansen op gezondheid voor iedereen. Dat doen we met collectieve interventies die beschermen, bevorderen en bewaken. Een mooi voorbeeld hiervan is de inzet van Centering Ouderschap in de jeugdgezondheidszorg. Of de wijk-informatiebijeenkomsten over vaccineren. Vanuit preventie maken we de gezonde keuze makkelijker, versterken eigen regie en zorgen voor extra ondersteuning waar dat nodig is. Gezondheid is niet alleen een individuele verantwoordelijkheid - ook de omgeving speelt een grote rol. Daarom werken we aan een gezonde leefomgeving, binnen én buiten. Gezondheid wordt door veel factoren bepaald. Sommige mensen kennen daarin meer uitdagingen, voor hen creëren we extra aandacht vanuit een integrale aanpak in het netwerk om hen heen. Binnen deze brede beweging zetten we in de komende beleidsperiode drie thema's centraal:

1. **Kansrijk opgroeien:** betekent dat ieder kind - ongeacht afkomst, achtergrond of woonplek - de mogelijkheid krijgt om gezond en veilig op te groeien. Juist in de zwangerschap en de eerste levensjaren wordt de basis gelegd voor latere gezondheid. Door vroeg te investeren in een stabiele, stimulerende omgeving en ondersteuning van ouders, verkleinen we gezondheidsverschillen en voorkomen we problemen op latere leeftijd. Gelijke kansen op gezondheid beginnen bij een goede (seksuele) gezondheid, gezond en voorbereid zwanger worden, de ontwikkeling in de buik, waar je wieg staat en de eerste jaren van het opgroeien.
2. **Gezonde leefomgeving:** gezond leven, gezonde voeding & gedrag en mentaal welbevinden starten met een omgeving die daarop is ingericht. Schone lucht, voldoende groen en een inrichting die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, maken gezonde keuzes vanzelfsprekend. In wijken waar gezondheidsproblemen zich opstapelen, kan de leefomgeving verschil maken: door hinder te verminderen, sociale verbinding te faciliteren en rustplekken te creëren, ontstaat een omgeving waarin mensen gezonder en prettiger kunnen wonen, werken en leven.
3. **Mentale veerkracht:** veerkracht is het vermogen om met tegenslagen om te gaan, stress te reguleren en weer op te krabbelen na moeilijke momenten. Door hierop in te zetten - van jong tot oud - versterken we het fundament voor een gezond leven. Niet alleen voor het individu, maar juist ook door slimme aanpassingen in de omgeving van mensen. Door de collectieve veerkracht te versterken helpen we bijvoorbeeld jongeren om zich staande te houden in een wereld vol prikkels en verwachtingen. Het ondersteunt ouderen bij het omgaan met verlies, eenzaamheid of gezondheidsproblemen. Het bevordert zelfredzaamheid, verkleint de kans op psychische klachten en maakt het makkelijker om hulp te zoeken wanneer dat nodig is. Zo draagt mentale veerkracht bij aan een samenleving waarin gezondheid niet alleen een individueel streven is, maar een gedeelde kracht.

Zó maken wij in de beleidsperiode 2027-2030 *samen* gezond gewoon: onze ambities

In 2030 willen we dat gezondheid voor iedereen vanzelfsprekend is - ongeacht waar je wieg staat, hoe oud je bent, of wat je achtergrond is. We streven naar:

1. Kansrijk opgroeien, waarbij kinderen en jongeren en hun ouders - ongeacht hun startpositie - toegang hebben tot een stimulerende omgeving, ondersteuning bij hun ontwikkeling en betrouwbare informatie. De basis voor gezondheid wordt al vóór de geboorte gelegd, met aandacht voor seksuele gezondheid, opvoedondersteuning en een gezonde start.
2. Een gezonde leefomgeving waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. Denk aan wijken met schone lucht, gezond voedselaanbod, voldoende groen, veilige wandelroutes en plekken die sociale verbinding stimuleren.
3. Mentale veerkracht voor iedereen, van jong tot oud. Inwoners kunnen omgaan met stress en tegenslagen, voelen zich gesteund door hun omgeving en weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Preventie en weerbaarheid zijn verankerd in beleid, onderwijs en zorg.

Deze ambities vragen om samenwerking tussen gemeenten, GGD'en, inwoners, partners én onze GGD-collega's. Alleen samen kunnen we gezondheid structureel en duurzaam versterken.

Wij allemaal, met de GGD als sterkere uitvoerder én betere kennispartner

Publieke gezondheid is een hoog maatschappelijk goed. Om dit continu onder de aandacht te houden en te voorkomen dat het achteruit gaat, vraagt het inwoners, gemeenten, partners en GGD om met elkaar samen te werken aan structurele oplossingen voor gezamenlijke maatschappelijke uitdagingen. De uitdagingen die we schetsen kunnen nooit door één partner alleen worden opgelost. We hebben elkaar en elkaars expertises nodig om complementair te zijn. We moeten elkaars ingangen kennen om inwoners te bereiken en elkaars belangen om ongewenste discussie over domeinen te voorkomen. 'Wij' is niet de GGD, 'Wij' is niet de gemeente, 'Wij' is niet de inwoner. 'Wij' zijn het allemaal samen, want wij maken *samen* gezond gewoon!

De GGD als sterkere uitvoerder:

- **De GGD is geworteld in de haarvaten van de samenleving.** Onze professionals maken dagelijks het verschil in wijken, scholen en gemeenten. Door hun brede expertise en nabijheid zijn wij in staat om snel, effectief en betrouwbaar te handelen bij gezondheidsvraagstukken.
- **Wij verbinden beleid met praktijk.** We vertalen complexe gezondheidsdata naar concrete adviezen voor gemeenten en partners. De inhoudelijke kracht en focus van de GGD ligt ook in de populatiebenadering, het collectief. Deze sociaal medische benadering vormt een unieke invalshoek voor beleid.
- **Onze kracht ligt in samenwerking.** Publieke gezondheid vraagt om een integrale aanpak. De GGD werkt samen met gemeenten, zorginstellingen, kennispartners en inwoners aan structurele oplossingen die gezondheid duurzaam versterken.

De GGD als betere kennispartner

- **We verstevigen regionale kennisnetwerken.** Door samen te werken met academische werkplaatsen, hogescholen, provincie en zorginstellingen brengen we regionale kennis samen en verbinden deze met landelijke inzichten. We ontwikkelen een gezamenlijk systeem van professionele, wetenschappelijke en ervaringskennis. We verrijken onze data met die van andere organisaties. Gemeenten baseren hun gezondheidsbeleid hiermee op actuele en betrouwbare data. Met actueel bedoelen we zowel longitudinale data (trage cijfers) en korte termijn data (snelle cijfers). Daarnaast adviseren we actief en gedurfd bij ontwikkelingen in onze regio waarbij gezondheid een vraagstuk is.

- **We ontwikkelen datagestuurd.** We werken continu aan het verbeteren van onze dienstverlening. Via leernetwerken zoals die van ZonMw en de Academische Werkplaatsen verdiepen we onze kennis over preventie en gezondheidsbevordering, en delen we deze actief met partners in het veld. Hierin borgen we het benutten van ervaringskennis vanuit inwoners. Ook inzichten uit andere regio's of domeinen benutten we voor onze inwoners. Zo dragen we continu bij aan het verspreiden van nieuwe inzichten en de implementatie daarvan.

Opbouw van dit document

Na deze inleiding verdiepen we ons langs de vier pijlers van de toekomstvisie in de beweging die we 2027-2030 in gang willen brengen. Vanuit de vraag 'wat ervaren onze inwoners in 2030?'. Dit werken we uit naar de opgaven die we hiervoor vanuit het netwerk aanpakken. Het laatste hoofdstuk beschrijft de ambitie van de GGD om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Dat vraagt investering in onze collega's. Zij vormen het hart van de publieke gezondheid. Hun werk in wijken, op scholen en gemeenten, maken het verschil voor onze inwoners. Maar dit vraagt ook een gezonde organisatie. Een organisatie die vooruitkijkt en actief werkt aan vertrouwen van inwoners en partners. Dat vraagt ook financieel gezond beleid. Dit vormt de basis voor continuïteit en kwaliteit. Financiële fitheid is een voorwaarde om gezond gewoon te maken.

1. De pijlers voor publieke gezondheid

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

1.2 Zelf, maar niet alleen

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Wij maken **samen** gezond gewoon

Preventie is dé sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in, vanuit het principe van positieve gezondheid. Maar natuurlijk blijven we ook klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners in Brabant dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is. Naast ongezond aanbod staat veel meer gezond aanbod. Samen met partners verstevigen we de toegang tot betrouwbare gezondheidsinformatie. Denk bijvoorbeeld ook aan goede informatie over vaccineren. We jagen de beweging van achteraf oplossen naar voorkomen vooraf. Welke gezondheidsuitdagingen kunnen we voorkomen door te investeren in gezond gedrag? Van onszelf, maar ook vanuit het collectief. Juist voor mensen in een kwetsbare situatie kan deze proactieve benadering het verschil maken. Inwoners voelen dat er mensen en organisaties zijn die opkomen voor hun gezondheid. Ze maken actief gebruik van informatie en interventies die ze vanuit het lokale netwerk aangeboden krijgen.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler draait om het versterken van collectieve preventie en het beschermen van gezondheid waar risico's ontstaan. De drie thema's sluiten hier naadloos op aan:

Thema: kansrijk opgroeien

Het effect van een gezonde start draag je je hele leven mee. Daarom is kansrijk opgroeien een belangrijk thema in deze pijler. Dat begint al bij de bewustwording 'wil ik zwanger worden?'. We zetten in op collectief aanbod in de jeugdgezondheidszorg. Door de gezondheid van jeugdigen te stimuleren, kunnen we vroeg afwijkingen signaleren en extra aandacht geven aan kinderen in kwetsbare situaties en hun ouders. We bieden (aanstaande) ouders opvoedondersteuning samen met onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp. We beschermen tegen schadelijke invloeden, zoals een ongezonde leefstijl, armoede, stress en onveilige thuissituaties.

In 2030:

- wordt 100% van de kinderen in kwetsbare situaties binnen 3 maanden na signalering vanuit de Stevige Lokale Teams gekoppeld aan passende ondersteuning binnen het netwerk.
- vindt in alle gemeenten structurele samenwerking plaats met onderwijs en jeugdhulp. Er vindt een jaarlijkse evaluatie plaats van:
  - de samenwerking
  - de collectief ingezette interventies
  - het effect hiervan op de gezondheid en gezondheidsverschillen.

Thema: gezonde leefomgeving

Samen met gemeenten, provincie en omgevingsdiensten zorgen we voor de inrichting van de leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en rust. In relevante ruimtelijke plannen is gezondheid expliciet onderwerp, zowel vanuit het oogpunt van het beperken van gezondheidsrisico's als het benutten van kansen voor gezondheidsbevordering. Het inzetten van het voorzorgbeginsel uit de Omgevingswet is een goed voorbeeld van 'voorkomen als het kan'.

In 2030:

- is 100% van de afgesproken ruimtelijke plannen in de regio voorzien van een GGD-gezondheidsadvies vóór besluitvorming.
- rapporteert de GGD jaarlijks over de ontwikkeling van de luchtkwaliteit, geluid en hittestress in haar reguliere verantwoording.

Thema: mentale veerkracht

Vanuit het netwerk versterken we de mentale gezondheid via effectieve programma's op scholen, in wijken en bij kwetsbare groepen. We monitoren stressfactoren en werken samen aan collectieve oplossingen hiertegen. Bij het signaleren van psychische klachten verwijzen we snel door naar passende ondersteuning in het netwerk. Bijvoorbeeld rondom mentale klachten na de bevalling (postpartum depressie). Hiermee bouwen we voort op de integrale netwerken suïcidepreventie en vullen we deze netwerken aan met de focus op het versterken van veerkracht. De veerkracht van inwoners bevorderen we via groepsgerichte interventies en publiekscampagnes.

In 2030:

- bieden alle scholen in het voortgezet onderwijs minimaal één preventieve aanpak voor mentale gezondheid aan.
- voeren GGD-professionals jaarlijks passende screenings uit op stress en veerkracht bij jongeren en ouderen en publiceren we de uitkomsten inclusief handelingsperspectief.

Dit vraagt van de GGD

Een stevige positionering van de GGD als adviseur, verbinder en uitvoerder in het publieke domein. We zijn betrokken bij ontwikkelingen die onze doelen ondersteunen, zoals de beweging van zorg naar gezondheid (AZWA). Het doel is om gezondheid vanzelfsprekend te maken - en dat lukt alleen als we preventie en bescherming structureel verankeren in beleid en praktijk. Dat doen we bijvoorbeeld als regievoerder op de Brabantse kennisinfrastructuur, waarbij we data verrijken met professionele en ervaringskennis zodat informatie op maat gegeven kan worden. Maar bijvoorbeeld ook bij toezicht op de kinderopvang.

1.2 Zelf, maar niet alleen

Wij maken samen gezond gewoon

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Maar niemand hoeft het alleen te doen. Wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden.

Hier gaan we voor

In 2030 voeren inwoners zelf regie over hun gezondheid. Ze hebben dag en nacht (digitale) toegang tot betrouwbare informatie die aansluit op hun situatie en vragen. Ze kiezen bewust voor digitale ondersteuning en nemen maatregelen die niet alleen henzelf, maar ook de mensen om hen heen helpen bij gezond gedrag - van een weloverwogen keuze voor een vaccinatie, tot een groene tuin tot hulp op school of in de buurt.
Samen streven we ernaar dat hulp vragen normaal is. Als het even niet lukt, staat het (professionele) netwerk klaar. Denk bijvoorbeeld aan de taken in de openbare geestelijke gezondheid (OGGZ). Waar nodig werken professionals samen met de inwoner, bekijken de situatie en beslissen samen over passende ondersteuning. Wat nu nog bijzonder is, moet in 2030 gewoon zijn.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler benadrukt dat gezondheid in de eerste plaats van mensen zelf is, maar dat niemand het alleen hoeft te doen. De GGD ondersteunt inwoners, professionals en partners om regie te nemen over hun gezondheid, met toegankelijke kennis, praktische ondersteuning en zo nodig samenwerking op maat.

Thema: kansrijk opgroeien

Kinderen hebben ouders, scholen, zorg en hun omgeving nodig om gezond op te groeien. De GGD ondersteunt gezinnen met opvoedondersteuning, vroegsignalering en samenwerking met partners in het sociaal domein. We zorgen dat kinderen een gezonde start krijgen - met ruimte voor eigen ontwikkeling, altijd omringd door betrokkenheid en indien nodig zorg. Specifieke aandacht gaat uit naar mensen in situaties die hen kwetsbaar kunnen maken, zo investeren we ongelijk om gelijke kansen te bieden. Door toezicht te houden op de kwaliteit van de kinderopvang dragen we bij aan een veilige ontwikkelomgeving voor kinderen.

In 2030:

- is ten minste 80% van de inwoners in de vruchtbare periode bekend met het belang van de vraag ‘wil ik binnen een jaar zwanger worden?’ en heeft toegang tot laagdrempelige, betrouwbare informatie via GGD-kanalen en samenwerkingspartners, afgestemd op hun persoonlijke situatie en keuze.
- zien we dat ouders/verzorgers vaker gebruik maken van digitale middelen die de GGD samen met partners aanbiedt voor het vinden van betrouwbare informatie over kansrijk opgroeien, opvoedondersteuning en het vinden van passende professionele hulp. Dit zien we onder andere terug in de stijging van de bezoekersaantallen op de website van de GGD, Groeigids.nl en een afname van telefoontjes met inhoudelijke vragen bij het Klantcontactcentrum.

Thema: gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving ontstaat niet vanzelf. Inwoners kunnen zelf gezonde keuzes maken, maar hebben daarvoor wel een omgeving nodig die uitnodigt tot bewegen, rust en ontmoeting. De GGD werkt samen met gemeenten, omgevingsdiensten en inwoners om gezondheid een plek te geven in ruimtelijke plannen. Zo maken we het makkelijker om gezond te leven - zelf, maar niet alleen.

In 2030:

- is gezondheid een vast onderdeel van het afwegingskader dat gemeenten gebruiken voor ruimtelijke beslissingen door gemeenten en provincie.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid vraagt om persoonlijke veerkracht én sociale steun. De GGD zet in op het versterken van die veerkracht via preventieve programma's, het bespreekbaar maken van psychische klachten en het verbinden van mensen met passende hulp. Positieve gezondheid is hierin onze leidraad. We maken het normaal om hulp te vragen en elkaar te steunen - want mentaal gezond zijn doe je zelf, maar niet alleen.

In 2030:

- is de toegang tot preventieve activiteiten gericht op mentale veerkracht in iedere gemeente onderdeel van de basisinfrastructuur (AZWA).

Dit vraagt van de GGD

Om actief in gesprek te gaan met inwoners om de eigen regie te versterken. Waar nodig komen we naar mensen toe (outreachend werken) om die groep te bereiken voor wie werken aan hun eigen gezondheid minder gemakkelijk is. De uitwerking van het dienstverleningsconcept waarin de GGD zichtbaar, toegankelijk, nabij en verbindend is. Het draait om passende en wendbare ondersteuning, waarbij inwoners zich gesteund voelen in hun eigen regie. Hiervoor gaan we in gesprek met gemeenten, zorgpartners en werkgevers.

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Wij maken samen gezond gewoon

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Hier gaan we voor

Door de zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren creëren we ruimte voor meer aandacht voor mensen die het niet alleen redden. Deze inwoners ervaren een netwerk dat hen actief ondersteunt en betrekt bij het onderzoeken van de drempels waar gezond voor hen nog niet gewoon is. Samen zetten we de stappen om die drempels weg te halen. Zij ervaren een netwerk dat met hen meedenkt en samen een passend aanbod biedt dat aansluit op hun situatie en belevingswereld. Inwoners voelen zich gehoord als ervaringsdeskundige en voelen zich uitgenodigd om mee te denken. In het netwerk komen we op voor de gezondheidsbelangen van groepen die niet vertegenwoordigd zijn aan beleidstafels en in de media. Tim ’s Jongers noemt dit inwoners met minder articulatiemacht.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler gaat over het erkennen van verschillen én het streven naar gelijke kansen op gezondheid. Niet iedereen start op dezelfde plek, maar iedereen verdient een eerlijke kans om gezond te leven. De GGD zet zich in om gezondheidsverschillen te verkleinen door maatwerk en gerichte ondersteuning bij groepen in kwetsbare situaties en algemene voorlichting waar dat kan.

Thema: kansrijk opgroeien

Kinderen verdienen gelijke kansen, ongeacht waar hun wieg staat en waar ze de eerste jaren opgroeien. We zetten in op een gezonde start, met extra aandacht voor de geboorte en voor gezinnen in potentieel kwetsbare omstandigheden. Door vroegsignalering, opvoedondersteuning en samenwerking met onderwijs, jeugdhulp en sterke lokale wijkteams zorgen we dat elk kind veilig en gezond kan opgroeien - met maatwerk waar nodig.

In 2030:

- krijgt 95% van de kinderen in gezinnen in kwetsbare situaties de ondersteuning die zij nodig hebben. Dit kan variëren van normaliseren van gedrag en uitdagingen, tot laagdrempelige ondersteuning of noodzakelijke zorg.

Thema: gezonde leefomgeving

Niet elke wijk biedt dezelfde kansen op gezondheid. Daarom zetten we extra in op leefomgevingen waar gezondheidsproblemen zich opstapelen. Dit kan veroorzaakt worden door de bijvoorbeeld een locatie met een lage luchtkwaliteit, maar bijvoorbeeld ook de samenstelling van de bevolking. We werken samen met gemeenten aan gerichte verbeteringen in wijken met slechte luchtkwaliteit, weinig groen of sociale isolatie. Zo zorgen we dat ook inwoners in kwetsbare situaties kunnen profiteren van een gezonde omgeving.

In 2030:

- heeft minimaal 80% van de wijken, dorpen of kernen met verhoogde gezondheidsrisico's een actieplan om de leefomgeving en gezondheid te verbeteren.
- zijn minimaal 30 grote veranderingen in het ruimtelijk domein doorgevoerd, die bijdragen aan een gezonde leefomgeving voor de meest kwetsbare situaties in onze regio.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid is niet voor iedereen vanzelfsprekend. We bieden laagdrempelige ondersteuning aan groepen die meer risico lopen op psychische klachten, zoals jongeren in stressvolle thuissituaties of ouderen met een klein sociaal netwerk. Door interventies af te stemmen op de leefwereld van mensen, maken we veerkracht bereikbaar voor iedereen.

In 2030:

- ontwikkelen we samen met inwoners interventies en doen we onderzoek om de effectiviteit hiervan te onderbouwen.
- implementeren we bewezen preventieve effectieve programma's in onze regio's.

Dit vraagt van de GGD

Dat we variëren: we durven loslaten waar het goed gaat, en intensiveren waar het nodig is. Dit betekent ook het ontwikkelen van nieuwe werkvormen en het versterken van samenwerking met partners om meer differentiatie mogelijk te maken. We maken gebruik van onderbouwde methodieken, of ontwikkelen nieuwe methodieken om onze doelgroepen te bereiken.

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

Wij maken samen gezond gewoon

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners dat gezondheid een zichtbaar onderdeel is van besluitvorming over de fysieke leefomgeving. Zij worden actief betrokken en maken, samen met partners, gebruik van betrouwbare informatie over zowel positieve als negatieve gezondheidseffecten. In nieuwe woonwijken zien we zichtbare maatregelen die sociale verbinding, beweging en veiligheid stimuleren. In bestaande situaties met verhoogde gezondheidsrisico's wordt samen met betrokkenen bewust gekeken naar maatregelen die risico's beperken én kansen op gezondheid vergroten. Zoals we op het gebied van infectiepreventie kijken naar risicovolle instellingen. Ook in de digitale omgeving zijn we actief. Via sociale media draagt het netwerk van inwoners, partners en GGD actief bij aan betrouwbare gezondheidsinformatie. Inwoners ervaren bewust en onbewust dat hun omgeving helpt gezond gewoon te maken.

De opgaven waar we voor staan

Deze pijler benadrukt dat gezondheid niet alleen in zorginstellingen of bij de GGD hoort, maar juist in de dagelijkse leefomgeving van mensen. Gezondheid is verweven met hoe wij wonen, werken, leren en leven - in de wijk, op school, op het werk en online. De GGD benut deze contexten actief om gezondheid te versterken.

Thema: kansrijk opgroeien

Een gezonde start begint al in de in de buik en daarna thuis, op school en in de buurt. We benutten deze plekken om vroegtijdig te signaleren, te ondersteunen en te verbinden. Door onze rol in de eerste 1000 dagen uit te breiden naar de leeftijd van -10 maanden t/m 6 jaar. Samen als partners in het onderwijs en jeugdbeleid, zorgen we dat gezondheid een vanzelfsprekend onderdeel wordt van het opgroeien - overal om ons heen.

In 2030:

- werken we omgevingsbewust en verbeteren we de leefomgeving van gezinnen binnen de jeugdgezondheidszorg.

Thema: gezonde leefomgeving

We brengen gezondheid letterlijk de wijk in. Via omgevingsbeleid, wijkontwikkeling en samenwerking met gemeenten zorgen we dat gezondheid, veiligheid en duurzaamheid prioriteit krijgen in de fysieke ruimte. Denk aan het inbedden van gezondheid in ruimtelijke plannen, het delen van kennis over klimaatgerelateerde gezondheidsrisico's, zoals hitte, droogte en infectieziekten, en het versterken van onze adviesrol in regionale en landelijke trajecten, zoals de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Maar ook wijkgerichte voorlichtingsbijeenkomsten over vaccineren en kansen voor gezondheidsbevordering.

In 2030:

- signaleren we vroegtijdig gezondheidsrisico's in de fysieke leefomgeving: luchtkwaliteit, geluid, hittestress. Samen met inwoners, gemeenten en partners realiseren we aanpassingen in de leefomgeving die deze risico's verkleinen en/of compenseren.

Thema: mentale veerkracht

Mentale gezondheid speelt in alle domeinen van het dagelijks leven. We werken samen met scholen aan integrale aanpakken voor het versterken van mentale veerkracht bij jongeren. Daarbij stemmen we af op de context van de school en de leefwereld van leerlingen. Ook buiten school - in buurten, gezinnen en online - zoeken we naar manieren om veerkracht te versterken en stress te verminderen.

In 2030:

- realiseren we de toegang tot preventieve activiteiten gericht op mentale veerkracht in iedere gemeente.

Dat vraagt van de GGD

Dat we de omgeving breed inzetten als drager van gezondheid - ook bij thema's die niet direct fysiek zijn. Denk aan sociale veiligheid, mediawijsheid en digitale omgeving. We maken informatie over gezondheidseffecten, als gevolg van omgevingsontwikkelingen, zichtbaar en stimuleren onze partners om inwoners hier beter bij te betrekken. In besluitvormingsprocessen maken wij het belang van gezondheid bij ruimtelijke ontwikkelingen zichtbaarder en agenderen kansen om gezondheidsverbetering mee te wegen. We zetten actief in op het versterken van inwoners met gerichte informatie, zodat zij hun gezondheidsbelangen beter in beeld krijgen.

2. De aantrekkelijke werkgever

GGD West-Brabant

We zien aantrekkelijk werkgeverschap als een noodzakelijke voorwaarde om onze maatschappelijke opdracht waar te maken. De opgaven waar we samen met het netwerk voor staan - van kansrijk opgroeien, tot gezonde leefomgeving en mentale veerkracht - vragen om betrokken, deskundige en wendbare professionals. In een krappe arbeidsmarkt en een complex speelveld is het aantrekken, behouden en ontwikkelen van collega's cruciaal. Dit gaat hand in hand met de doorontwikkeling van de organisatie. De aantrekkelijke werkgever zorgt niet alleen goed voor de mensen in de organisatie. De aantrekkelijke werkgever is ook een gezonde organisatie die zich continu ontwikkelt.

Dit zijn onze opgaven:

a. **Creëren van een gezond werkklimaat als fundament voor duurzame inzetbaarheid**
   We investeren in een werkomgeving waarin collega's zich veilig en gewaardeerd voelen. We stimuleren vitaliteit, herstelmomenten en duurzame inzetbaarheid. We faciliteren loopbaanontwikkeling en bewaken de balans tussen werk en privé. Dit monitoren we door structureel medewerkerbelevingsonderzoek (MBO) en behoeftepeilingen.
b. **Verankeren van medezeggenschap en autonomie in de organisatiecultuur**
   We maken inspraak en dialoog in de hele organisatie een vanzelfsprekend onderdeel van besluitvorming. We stimuleren eigenaarschap, persoonlijke groei en ontwikkeling.
c. **Bouwen aan rust en stabiliteit met een duidelijke koers**
   We zorgen voor heldere kaders, voorspelbare processen en realistische verwachtingen. We voeren veranderingen gefaseerd door en evalueren continu met oog op lange termijnresultaten. We versterken samen de binding en continuïteit binnen en tussen teams en management. Deze beleidsperiode bereikt een grote groep collega's de pensioenleeftijd. We ondersteunen hen in een goede afsluiting van deze levensfase en borgen hun kennis en ervaring in de organisatie.
d. **Communiceer transparant en in dialoog**
   We zetten in op tijdige, begrijpelijke en tweezijdige communicatie. Hierbij kiezen we voor een dialoog boven eenzijdige informatievoorziening. We maken beleid toegankelijk en zichtbaar in de praktijk, zodat collega's, inwoners én partners zich betrokken en gelijkwaardig voelen. We voeren eerlijke gesprekken over fundamentele vragen, stimuleren nieuwsgierigheid en open communicatie.
e. **Maak inclusie zichtbaar en voelbaar**
   We zorgen voor strategisch HR-beleid dat diversiteit omarmt en gelijke kansen biedt. We investeren in scholing, bewustwording en een toegankelijke werkomgeving — fysiek én digitaal. Collega's voelen zich welkom in de GGD. Of je nu in een zeer specialistisch vakgebied werkt, in een grote of kleine locatie of centraal of juist aan de grenzen van het werkgebied, ieders bijdrage is essentieel! Via de werving van nieuwe collega's werken we aan een betere afspiegeling van de samenleving in ons personeelsbestand.

Waarom is dit van belang?

- *Professionals maken het verschil:* zij zijn het gezicht van de GGD in de wijk, op school, bij gemeenten en in crisissituaties.
- *Toenemende complexiteit:* de maatschappelijke opgaven worden complexer en vragen om multidisciplinaire samenwerking, continue verbetering en flexibiliteit.
- *Concurrentie op de arbeidsmarkt:* om talent te behouden en nieuwe collega's aan te trekken, moet de GGD zich onderscheiden als aantrekkelijke werkgever.

Dit vraagt van ons

Een sterke organisatiecultuur

- Vertrouwen, autonomie en samenwerking staan centraal.
- Leiderschap dat ruimte geeft en richting biedt.
- Een cultuur waarin leren, reflectie en ontwikkeling vanzelfsprekend zijn.

Investeren in ontwikkeling

- Opleidingsbudgetten en loopbaanpaden.
- Interne mobiliteit en talentontwikkeling.
- Tijd en ruimte voor scholing, intervisie en kennisdeling.

Wendbare werkstructuren

- Flexibele teams die kunnen inspelen op urgente maatschappelijke vragen.
- Heldere rolverdeling en taakafbakening, met autonomie en ruimte voor initiatief.
- Digitale ondersteuning die werkprocessen vereenvoudigt en versterkt.

Thema	Doelen 2030
Werkplezier & betrokkenheid	≥ 85% van medewerkers geeft aan met plezier en trots bij de GGD te werken (MBO).
Ontwikkeling & scholing	100% van medewerkers heeft jaarlijks een gesprek over de eigen ontwikkeling en toegang tot scholingsaanbod.
Gezond & welzijn	Fysieke en mentale gezondheid staan centraal. Ziekteverzuim structureel lager dan 4% kortdurend verzuim. 85% van de medewerkers geeft aan een gezonde werk-privébalans te hebben.
Instroom & behoud	Vacatures worden binnen 3 maanden vervuld; verloop lager dan 10% per jaar. Interne mobiliteit wordt gestimuleerd.
Leiderschap & cultuur	Alle leidinggevenden werken vanuit verbindend en coachend leidinggeven.
Duurzaamheid	Medewerkers kiezen bewust voor ons als werkgever die bijdraagt aan een betere wereld. In de reguliere verslaglegging zien we een afname in CO2 uitstoot, duurzame mobiliteit, duurzame inkoop en reductie afvalstromen.

De gezonde organisatie

Ook als organisatie moeten we doorontwikkelen, zodat de mensen graag en met plezier bij ons willen werken. Een gezonde organisatie kijkt vooruit. We benutten onderzoek en data om onze koers te bepalen. Onze langetermijn visie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' helpt ons voorbij het hier en nu te kijken en te anticiperen op ontwikkelingen in de toekomst.
We werken actief aan vertrouwen van onze inwoners en partners. Zij ervaren GGD-professionals die zichtbaar zijn en nabij zijn, ook online. We maken onze kennis toegankelijk met behulp van verhalen en via verschillende kanalen. We benutten de mogelijkheden van AI om onze boodschap aan te laten sluiten bij diverse doelgroepen. Digitale veiligheid is daarbij essentieel: inwoners moeten erop kunnen rekenen dat hun gegevens veilig zijn. We trainen onze medewerkers hierin en behouden onze certificering (oa. NEN 7510). Dit vraagt ook om financiële gezonde organisatie

Financieel gezond
Een financieel gezonde organisatie is de basis voor continuïteit, kwaliteit en vertrouwen. In een tijd van beperkte middelen en toenemend belang van gezondheid staan taken onder de druk. We gaan het gesprek aan met inwoners en gemeenten om weloverwogen keuzes te maken. We bepalen de focus en taakverdeling samen in het netwerk. We sturen op impact en maken preventie meetbaar, zodat we zien wat werkt. We vernieuwen slim door bewezen diensten over te nemen en ineffectieve werkwijzen af te bouwen.
We ontwikkelen een meerjarenbegroting waarin we keuzes onderbouwen, ruimte behouden voor vernieuwing en onze maatschappelijke opdracht duurzaam vervullen.

Zó maken we *samen* gezond gewoon!

Bijlagen

GGD West-Brabant

Bijlage 1: gebruikte bronnen

Dit beleidsplan is opgesteld met behulp van verschillende bronnen:

- Meer dan **115 collega's** hebben tijdens interactieve werksessies meegedacht over belangrijke bewegingen en ontwikkelingen. Aanvullend zijn eerste lijnen besproken met de medezeggenschap (OR en professionele adviesraden), managers en inhoudsdeskundigen.
- Meer dan **2000 inwoners** hebben via vragenlijstonderzoek en straatinterviews aangegeven wat zij belangrijk vinden voor hun gezondheid.
- Input van **bestuurlijke gesprekken** van de afgelopen periode zoals de vergaderingen van het Algemeen Bestuur (2025)
- Verschillende **landelijke rapporten** en onderzoeken zijn benut om maatschappelijke bewegingen en trends te voorspellen die in de periode 2027-2030 relevant zijn:

  Volksgezondheid Toekomstverkenning 2024 van het RIVM.
  Samenhangende preventiestrategie van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Nederland 2040. Een toekomstbeeld - Keuzes voor de lange termijn, van de denktank Nederland 2040.
  Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg - Samen voor kwaliteit van bestaan door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Aanvullend Zorg- en welzijnsakkoord door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
  Economisch perspectief op gezondheid en preventie van het Centraal Planbureau (CPB).
  Sociale en culturele ontwikkelingen 2025 door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).
  Concepttekst landelijke nota gezondheid (verwacht 2025).
  Geef ruimte aan jongeren, van de Young Professionals Brabant .
  Toekomstmakers Een gezonde toekomst in Brabant van de Young Professionals Brabant.

Bijlage 2: dit is de GGD

In het overzicht hieronder zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het algemeen bestuur heeft besloten (binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en financieren.

Opbrengsten

- Gemeentelijke bijdragen
- Opbrengst uit tarieven
- Overige opbrengsten

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR.
- Opbrengsten uit subsidies.
- Opbren plusproducten gemeenten.

Werkzaamheden	Basispakket	Plustaken	Overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht Wmo		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant
088 639 2000
info@ggdwb.nl
www.ggdwb.nl

GGD West-Brabant

Bijlage 2 : Samenvatting Beleidsplan 2027-2030 GGD West-Brabant

De GGD maakt per bestuursperiode een meerjarenbeleidsplan, dat een nadere invulling is van de toekomstvisie: Wij maken samen gezond gewoon. De inhoud is opgesteld op basis van externe ontwikkelingen, bestuurlijke gesprekken, inwonerparticipatie en expertise van GGD'ers. In nauwe samenwerking met GGD Hart voor Brabant. Voor de volledigheid nemen wij u mee in de belangrijkste beleidsvoornemens.

De leidraad voor ons werken is de lange termijnvisie op publieke gezondheid die we samen ontwikkelden in 2022. In de eerste beleidsperiode waarin we aan de slag gingen met onze toekomstvisie realiseerden we continuïteit in de reguliere dienstverlening. Een Brabant brede visie, en uitvoering, op de jeugdgezondheidszorg. Een aanscherping op de interventies die we uitvoeren voor de gemeenten en de nadrukkelijke inzet van data in onze werkzaamheden. Dit heeft bijgedragen aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening, de versterking van de samenwerking met onze (keten)partners en daarmee de bijdrage aan een gezondere inwoner in West-Brabant.

De organisatie heeft zich de afgelopen periode doorontwikkeld met het interne programma Samen Vooruit wat heeft bijgedragen aan de professionalisering van de organisatie. Daarnaast is het functieboek vernieuwd en geïmplementeerd. En daarbij is de GGD een financieel gezonde organisatie. We zijn continu in ontwikkeling om de waarde en continuïteit van onze dienstverlening te verbeteren. Zoals het versterken van de infectieziektebestrijding. Dit doen we onder meer samen met de GGD Hart voor Brabant en op andere terreinen met andere partners. Daarnaast is met het bestuur de toekomstbestendige GGD, Samen Sterker, een nadrukkelijke ontwikkeling waar we mee bezig zijn.

Dit nieuwe meerjarenbeleidsplan markeert de tweede fase, met doelen die aansluiten op de ontwikkelingen van nu. Het meerjarenbeleidsplan richt zich vooral op de extra focus waar we op willen inzetten en daarmee is het aanvullend op de uitvoering van de reguliere en wettelijke taken. Het meerjarenbeleidsplan is de basis voor de concrete uitwerking in een beleidsbegroting per jaar. Daarin beschrijven we de concrete resultaten die we dat jaar bereiken. Dat doen we vanuit onze kernwaarden: eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Alleen op die manier bereiken we onze doelstelling.

Wij maken samen gezond gewoon: onze 3 hoofdthema's

Onze inzet is publieke gezondheid: we werken aan meer kansen op gezondheid voor iedereen. Dat doen we met collectieve interventies die beschermen, bevorderen en bewaken. We maken de gezonde keuze makkelijker, versterken eigen regie en zorgen voor extra ondersteuning waar dat nodig is.

GGD West-Brabant
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
(088) 639 20 00

Bezoekadres
Doornboslaan 225-227
4816 CZ Breda

www.ggdwb.nl
info@ggdwb.nl

Gezondheid is niet alleen een individuele verantwoordelijkheid – ook de omgeving speelt een grote rol. Daarom werken we aan een gezonde leefomgeving, binnen én buiten. Gezondheid wordt door veel factoren bepaald. Sommige mensen kennen daarin meer uitdagingen, voor hen creëren we extra aandacht vanuit een integrale aanpak in het netwerk om hen heen.

Binnen deze brede beweging zetten we in de komende beleidsperiode drie thema's centraal:

1. *Kansrijk opgroeien:* betekent dat ieder kind – ongeacht afkomst, achtergrond of woonplek – de mogelijkheid krijgt om gezond en veilig op te groeien. Juist in de zwangerschap en de eerste levensjaren wordt de basis gelegd voor latere gezondheid. Door vroeg te investeren in een stabiele, stimulerende omgeving en ondersteuning van ouders, verkleinen we gezondheidsverschillen en voorkomen we problemen op latere leeftijd. Gelijke kansen op gezondheid beginnen bij een goede (seksuele) gezondheid, gezond en voorbereid zwanger worden, de ontwikkeling in de buik, waar je wieg staat en de eerste jaren van het opgroeien.
2. *Gezonde leefomgeving*: gezond leven, gezonde voeding & gedrag en mentaal welbevinden starten met een omgeving die daarop is ingericht. Schone lucht, voldoende groen en een inrichting die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, maken gezonde keuzes vanzelfsprekend. In wijken waar gezondheidsproblemen zich opstapelen, kan de leefomgeving verschil maken: door hinder te verminderen, sociale verbinding te faciliteren en rustplekken te creëren, ontstaat een omgeving waarin mensen gezonder en prettiger kunnen wonen, werken en leven.
3. *Mentale veerkracht*: veerkracht is het vermogen om met tegenslagen om te gaan, stress te reguleren en weer op te krabbelen na moeilijke momenten. Door hierop in te zetten – van jong tot oud – versterken we het fundament voor een gezond leven. Niet alleen voor het individu, maar juist ook door slimme aanpassingen in de omgeving van mensen. Door de collectieve veerkracht te versterken helpen we bijvoorbeeld jongeren om zich staande te houden in een wereld vol prikkels en verwachtingen. Het ondersteunt ouderen bij het omgaan met verlies, eenzaamheid of gezondheidsproblemen. Het bevordert zelfredzaamheid, verkleint de kans op psychische klachten en maakt het makkelijker om hulp te zoeken wanneer dat nodig is. Zo draagt mentale veerkracht bij aan een samenleving waarin gezondheid niet alleen een individueel streven is, maar een gedeelde kracht.

In 2030 willen we dat gezondheid voor iedereen vanzelfsprekend is – ongeacht waar je wieg staat, hoe oud je bent, of wat je achtergrond is. We streven naar:

1. Kansrijk opgroeien, waarbij kinderen en jongeren en hun ouders – ongeacht hun startpositie – toegang hebben tot een stimulerende omgeving, ondersteuning bij hun ontwikkeling en betrouwbare informatie. De basis voor gezondheid wordt al vóór de geboorte gelegd, met aandacht voor seksuele gezondheid, opvoedondersteuning en een gezonde start.
2. Een gezonde leefomgeving waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. Denk aan wijken met schone lucht, gezond voedselaanbod, voldoende groen, veilige wandelroutes en plekken die sociale verbinding stimuleren.

3. Mentale veerkracht voor iedereen, van jong tot oud. Inwoners kunnen omgaan met stress en tegenslagen, voelen zich gesteund door hun omgeving en weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Preventie en weerbaarheid zijn verankerd in beleid, onderwijs en zorg.

Deze ambities vragen om samenwerking tussen gemeenten, GGD'en, inwoners, partners én onze GGD-collega's. Alleen samen kunnen we gezondheid structureel en duurzaam versterken.

Wij allemaal, met de GGD als sterkere uitvoerder én betere kennispartner.
Publieke gezondheid is een hoog maatschappelijk goed. Om dit continu onder de aandacht te houden en te voorkomen dat het achteruit gaat, vraagt het inwoners, gemeenten, partners en GGD om met elkaar samen te werken aan structurele oplossingen voor gezamenlijke maatschappelijke uitdagingen. De uitdagingen die we schetsen kunnen nooit door één partner alleen worden opgelost. We hebben elkaar en elkaars expertises nodig om complementair te zijn. We moeten elkaars ingangen kennen om inwoners te bereiken en elkaars belangen om ongewenste discussie over domeinen te voorkomen. 'Wij' is niet de GGD, 'Wij' is niet de gemeente, 'Wij' is niet de inwoner. 'Wij' zijn het allemaal samen, want wij maken samen gezond gewoon!

De GGD als sterkere uitvoerder
De GGD is geworteld in de haarvaten van de samenleving. Onze professionals maken dagelijks het verschil in wijken, scholen en gemeenten. Door hun brede expertise en nabijheid zijn wij in staat om snel, effectief en betrouwbaar te handelen bij gezondheidsvraagstukken.
Wij verbinden beleid met praktijk. We vertalen complexe gezondheidsdata naar concrete adviezen voor gemeenten en partners. De inhoudelijke kracht en focus van de GGD ligt ook in de populatiebenadering, het collectief. Deze sociaal medische benadering vormt een unieke invalshoek voor beleid. Onze kracht ligt in samenwerking. Publieke gezondheid vraagt om een integrale aanpak. De GGD werkt samen met gemeenten, zorginstellingen, kennispartners en inwoners aan structurele oplossingen die gezondheid duurzaam versterken.

De GGD als betere kennispartner
We verstevigen regionale kennisnetwerken. Door samen te werken met academische werkplaatsen, hogescholen, provincie en zorginstellingen brengen we regionale kennis samen en verbinden deze met landelijke inzichten. We ontwikkelen een gezamenlijk systeem van professionele, wetenschappelijke en ervaringskennis. We verrijken onze data met die van andere organisaties.
Gemeenten baseren hun gezondheidsbeleid hiermee op actuele en betrouwbare data. Met actueel bedoelen we zowel longitudinale data (trage cijfers) en korte termijn data (snelle cijfers). Daarnaast adviseren we actief en gedurfd bij ontwikkelingen in onze regio waarbij gezondheid een vraagstuk is. We ontwikkelen data gestuurd. We werken continu aan het verbeteren van onze dienstverlening.

Via leernetwerken zoals die van ZonMw en de Academische Werkplaatsen verdiepen we onze kennis over preventie en gezondheidsbevordering, en delen we deze actief met partners in het veld. Hierin borgen we het benutten van ervaringskennis vanuit inwoners. Ook inzichten uit andere regio's of domeinen benutten we voor onze inwoners. Zo dragen we continu bij aan het verspreiden van nieuwe inzichten en de implementatie daarvan.

De GGD als aantrekkelijke werkgever

Het laatste hoofdstuk beschrijft de ambitie van de GGD om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Dat vraagt investering in onze collega's. Zij vormen het hart van de publieke gezondheid. Hun werk in wijken, op scholen en gemeenten, maken het verschil voor onze inwoners. Maar dit vraagt ook een gezonde organisatie. Een organisatie die vooruitkijkt en actief werkt aan vertrouwen van inwoners en partners.

Beleidsbegroting 2027

Wij maken **samen** gezond gewoon

GGD West-Brabant

Volgende >

Inhoud

Inleiding 4

1. Doelen en stappen 2027

- 1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet 8
- 1.2 Zelf, maar niet alleen 13
- 1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk 18
- 1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten 22

2. De GGD als organisatie 26
- 2.1 Bedrijfsvoering 27
- 2.2 Archief- en informatiebeheer 30

3. Totaalkosten per gemeente 31
- 3.1 Indexering 32
- 3.2 Vervallen bezuinigingsopgave 33
- 3.3 Overige ontwikkelingen 34

4. Samenwerkingsverbanden 41

5. Onderhoud kapitaalgoederen 43

6. Financiering 45

7. Weerstandsvermogen 51

8. Exploitatieresultaat 64

9. Incidentele baten en lasten 67

10. Bijlagen 68
- Bijlage 1: Reserves en voorzieningen 69
- Bijlage 2: Bijdragen deelnemende gemeenten 70
- Bijlage 3: Verbonden Partijen voor de gemeentebegrotingen 2027 72
- Bijlage 4: Dit is de GGD 73

‘Een eerste jaar van een volgende beleidsperiode is toch altijd weer spannend. Met de ambitie van onze toekomstvisie ‘We maken *samen* gezond gewoon’ in gedachten geven we uitvoering aan deze periode. De komende jaren staan in het teken van een verdere realisatie van onze visie. We brengen daarom nieuwe accenten aan en anticiperen op verwachte ontwikkelingen. We doen dit vanuit een basis die goed op orde is. We weten wat er nodig is en hoe we daaraan moeten werken. Vol vertrouwen gaan we in 2027 samen aan de slag!’

- Sebastiaan Baan & Thérèse Claassen, directie GGD West-Brabant

GGD West-Brabant

Inleiding

‘Wij maken *samen* gezond gewoon’ - dat is onze belofte en onze gezamenlijke langetermijnvisie, vastgesteld in 2022. Een duidelijk en inspirerend vergezicht dat richting geeft aan onze beleids-plannen. In de eerste beleidsperiode vertaalden we deze visie naar concrete doelen waar we vier jaar lang met overtuiging aan werkten. Dit leidde tot mooie resultaten, zoals kwalitatief hoogwaardige dienstverlening, een Brabantbrede visie én uitvoering van de jeugdgezondheidszorg, en een versterkte samenwerking met onze regionale en lokale partners. Stappen die we zetten voor de gezondheid van onze inwoners.

Nu staan we aan het begin van een nieuwe beleidsperiode: 2027-2030. Met de lessen uit de vorige jaren in ons achterhoofd kijken we vooruit en hebben we drie thema’s vastgesteld waarop we de komende tijd resultaten willen - én moeten - boeken. Deze resultaten bereiken we nooit alleen. We benutten de kennis, ervaring en deskundigheid van onze inwoners, partners en collega’s. Samen werken we aan het vergroten van de impact op:

- Kansrijk opgroeien
- Gezonde leefomgeving
- Mentale veerkracht

Dit zijn vertrouwde thema’s die we de komende vier jaar centraal stellen, naast onze reguliere werkzaamheden. Want onze basistaken staan niet ter discussie; daarop blijven we onverminderd met volle kracht inzetten. We staan voor publieke gezondheid en de kracht van preventie. Er zijn ook nieuwe ontwikkelingen. We zetten met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) de ingezette beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag door. Ook is er veel aandacht voor het versterken van weerbaarheid.

Een stevige publieke gezondheid maakt inwoners weerbaarder in tijden van crisis en onzekerheid. We gaan in 2027 aan de slag met de uitkomst van de bestuurlijke besluitvorming *Samen sterker*. En wie weet wat 2027 nog meer voor ons in petto heeft.

Dit eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode bouwt voort op de koers van ‘Wij maken *samen* gezond gewoon’. Daarom is deze begroting opnieuw ingericht volgens de vier pijlers van onze toekomstvisie. Per pijler beschrijven we welke resultaten we in 2027 willen realiseren op de drie centrale thema’s, zoals eerder vastgelegd in de kaderbrief. Voor het behalen van deze resultaten zijn we afhankelijk van samenwerking binnen het netwerk. In deze begroting beschrijven we daarom welke stappen wij als GGD zetten. In onze rol als sterkere uitvoerder en betere kennispartner benutten we de kracht van het netwerk en de beschikbare kennis en informatie. Daarnaast vraagt het bereiken van de resultaten ook het nodige van de organisatie. We moeten onverminderd investeren in onze professionals. Zij voeren met energie en plezier het werk uit en werken aan de gezondheid van onze inwoners.

Essentieel is dat zij hierin gefaciliteerd worden en dat we aandacht hebben voor alle verwachtingen en veranderingen die de huidige maatschappij van hen vraagt.

Op deze inzet én de behaalde resultaten leggen we na afloop van 2027 verantwoording af in het jaarverslag.

We hebben zin in 2027. We vertrouwen erop dat dit de stappen zijn die we moeten zetten om de resultaten te boeken. En we kijken er naar uit om dit SAMEN te doen.

Breda, datum

Het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant

Margo Mulder, bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

Sebastiaan Baan, directeur publieke gezondheid

Leeswijzer

2027 is het eerste jaar van de tweede beleidsperiode die we vormgeven vanuit de toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. Deze begroting beschrijft per pijler welke stappen we zetten in 2027 om onze ambities te realiseren. Hoofdstuk twee beschrijft wat de financiële impact is van de plannen. De hoofdstukken drie en vier bevatten de wettelijk verplichte paragrafen.

GGD West-Brabant in één oogopslag 2027

Wij maken samen gezond gewoon

Gezondheid vanzelfsprekend maken. Dat is ons doel voor

726.983 inwoners

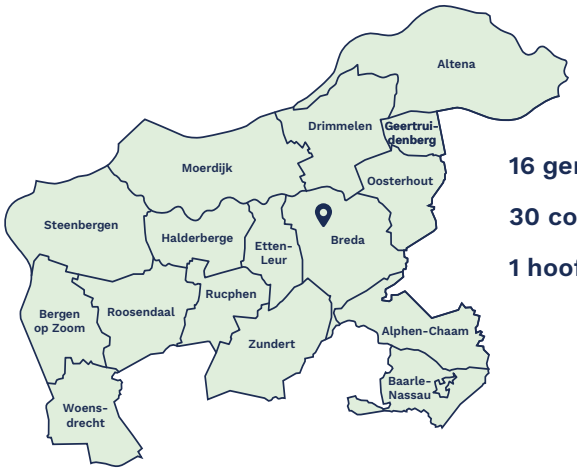
waarvan ruim 129.209 jeugdigen

We zetten daarbij extra in op de gezondheid van mensen in kwetsbare situaties. Zodat alle mensen gezonde kansen krijgen om alles uit hun leven te halen.

We richten ons hierbij op vier pijlers:

- Voorkomen als het kan, beschermen als het moet
- Zelf, maar niet alleen
- Iedereen verschillend, allemaal gelijk
- Overal om ons heen, binnen en buiten

Over GGD West-Brabant

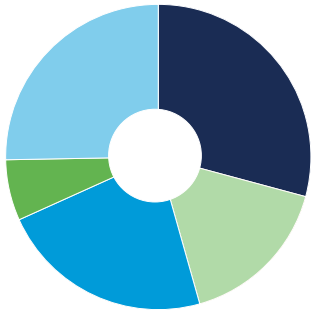
16 gemeenten

30 consultatiebureaus

1 hoofdvestiging

430 medewerkers maken zich sterk voor de gezondheid van alle inwoners en spelen in op de lokale situatie.

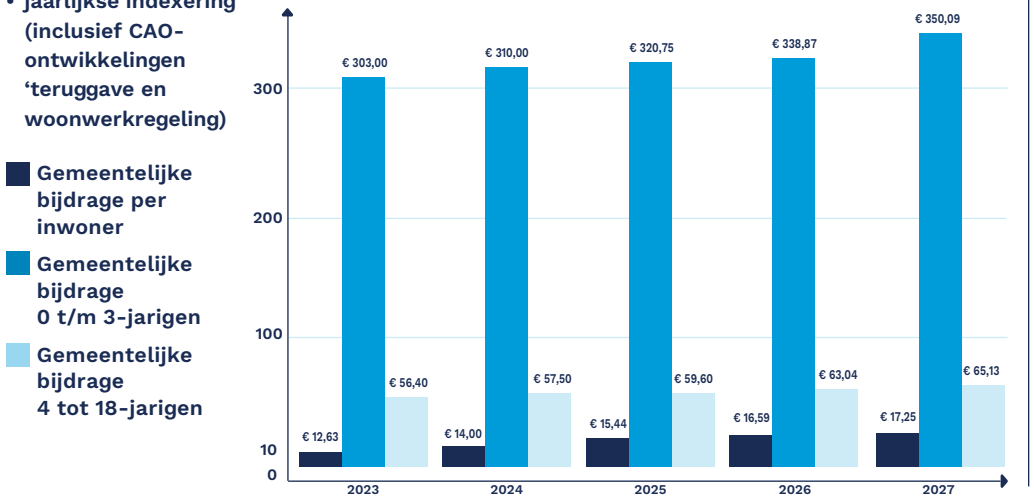
Investeren in publieke gezondheid

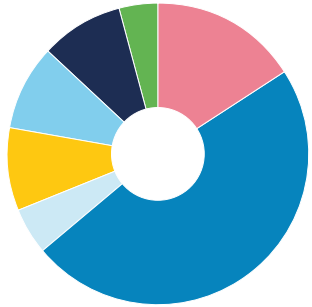
Inkomsten begroting 2027	€ 47,7 miljoen
Gemeentelijke bijdrage per inwoner	€ 14,8 miljoen
Gemeentelijke bijdrage 0 t/m 3-jarigen	€ 7,6 miljoen
Gemeentelijke bijdrage 4 tot 18-jarigen	€ 9,1 miljoen
Opbrengsten uit tarieven	€ 3,9 miljoen
Overige opbrengsten	€ 12,4 miljoen

Gemeentelijke bijdrage

Stijging door:
- jaarlijkse indexering (inclusief CAO-ontwikkelingen 'teruggave en woonwerkregeling)

Diensten

- Infectieziektenbestrijding
- Jeugdgezondheid
- Rijksvaccinatieprogramma
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Gezonde en veilige leefomgeving
- Kwetsbare groepen
- Inspecties WKO

1. Doelen en stappen 2027

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

1.2 Zelf, maar niet alleen

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Wij maken samen gezond gewoon

Stimuleren van positieve gezondheid is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. En we vergeten niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners in Brabant dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is. Naast ongezond aanbod staat veel meer gezond aanbod. Samen met partners verstevigen we de toegang tot betrouwbare gezondheidsinformatie. Denk bijvoorbeeld ook aan goede informatie over vaccineren. We maken ons sterk voor de beweging van achteraf oplossen naar voorkomen vooraf. Welke gezondheidsuitdagingen kunnen we voorkomen door te investeren in gezond gedrag? Van onszelf, maar ook vanuit het collectief. Juist voor mensen in een kwetsbare situatie kan deze proactieve benadering het verschil maken. Inwoners voelen dat er mensen en organisaties zijn die opkomen voor hun gezondheid. Ze maken actief gebruik van informatie en interventies die ze vanuit het lokale netwerk aangeboden krijgen.

Kansrijk opgroeien

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
1. Vanuit het programma Generatie Gezond Brabant realiseren we in 2027 dat een kwart van de contactmomenten is geharmoniseerd. Dat betekent dat er een gezamenlijk basisaanbod jeugdgezondheid (-9 maanden tot 18 jaar) wordt uitgevoerd door de drie Brabantse GGD'en. Zo geven we uitvoering aan de visie op jeugdgezondheid, waarin elke Brabander kan rekenen op goede jeugdgezondheidszorg.	- De 3 GGD'en harmoniseren (waar nodig met partners als TWB) de inhoud van contactmomenten. - Dit betreft ook het wettelijk prenatale huisbezoek dat we verder optimaliseren. - We starten gezamenlijk klanttevredenheidsonderzoek om te monitoren hoe (aanstaande) ouders de dienstverlening ervaren. - We stemmen onze dienstverlening goed af, zodat we met ketenpartners weten waar we elkaar aanvullen en aansluitend aanbod creëren (aanvullend, zonder onnodige overlap).
2. De GGD heeft afspraken met partners gemaakt, zodat de Stevige Lokale Teams (SLT) jeugdigen in kwetsbare situaties (nog) beter signaleren en zorgen voor een warme toeleiding naar beschikbare interventies, als prenatale huisbezoeken, Stevig Ouderschap & Voorzorg en Opvoedingsondersteuning. Zo kan het netwerk samen deze kinderen zo snel mogelijk ondersteunen, uiterlijk binnen vier maanden.	- Samen met de netwerkpartners maken we goede afspraken over welke diensten we gezamenlijk hetzelfde uitvoeren. - We maken aanvullende afspraken over de ruimte voor maatwerk en verdelen activiteiten tussen partners in het netwerk zodat dit aansluit op ieders dienstverlening. - Met de SLT zijn afspraken gemaakt over monitoring met name over toeleiding naar beschikbare interventies qua doorlooptijd, effectiviteit en evaluatie.
3. In alle gemeenten is de samenwerking tussen jeugdgezondheid, onderwijs en jeugdhulp in kaart gebracht en wordt jaarlijks geëvalueerd op trends en verbetering in de structurele samenwerking.	- In opdracht van gemeenten maken we met de betrokken partners een format voor de evaluatie van de samenwerking. - In het format nemen we ook afspraken op over hoe we de impact voor de jeugdigen (en ouders) inzichtelijk kunnen maken. - In 2027 starten we met de evaluatie met behulp van het ontwikkelde format en analyseren de resultaten. - Voor 2028 ligt er een plan, zodat we met partners de verbeterpunten realiseren.

Gezonde leefomgeving

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
4. In nog niet alle ruimtelijke plannen wordt gezondheid structureel meegenomen bij de beoordeling. Daarvoor verdiepen we in 2027 de oorzaken en bepalen we met partners de vervolgstappen om ruimtelijke plannen van gemeenten in de toekomst voorzien van een GGD-advies over de effecten op gezondheid (risico's en kansen).	- De GGD neemt het initiatief om met netwerkpartners de oorzaken te verkennen waarom gezondheid nog niet altijd structureel wordt meegenomen bij ruimtelijke plannen. We betrekken hier eventueel ook nieuwe partners bij. - We starten onderzoek naar het bestuurlijk draagvlak en via welke (bestuurlijke) tafels we knelpunten en kansen moeten agenderen. - In het netwerk spreken we af wie welke acties onderneemt om het gezondheidsbelang in ruimtelijke plannen structureel mee te nemen.
5. Als kennispartner verstevigen we de kennis over luchtkwaliteit, geluid en hitte. In 2027 herijken de data waarmee we over deze thema's structureel informeren. De Brabantse Kennisinfrastructuur (BKIS)*: door de krachten van de Brabantse GGD'en te bundelen, brengen we gezondheids-kennis overzichtelijk samen, zodat deze voor iedereen beter vindbaar en bruikbaar wordt. Voor gemeenten, partners en GGD.*	- Vanuit de BKIS verkennen we welke data er is, welke kwaliteit dit heeft. - Met landelijke partners onderzoeken we de kansen om de data te actualiseren en we spreken concreet af wie welke rol hierin neemt. - Via de BKIS stellen we de data over luchtkwaliteit, geluid en hitte structureel ter beschikking. We monitoren het gebruik. - In jaargesprekken met gemeenten en partners agenderen we de inhoudelijke lokale thema's. Zodat we samen concrete afspraken kunnen maken over het realiseren van verbeteringen.

Mentale veerkracht

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
6. Er is lokaal of regionaal een netwerk suïcidepreventie waarin de GGD een rol heeft.	- De GGD brengt de lokale en regionale netwerken suïcidepreventie in kaart. We geven uitvoering aan de bestuurlijke opdracht om als GGD hierin te participeren. - De GGD neemt het initiatief om in de netwerken afspraken te maken over de precieze rol, rolverdeling en inzet van GGD-professionals. Ook in netwerken waarin de GGD nog geen rol heeft gaan we in gesprek hierover. - We maken een plan over de evaluatie van de afspraken en het in beeld brengen van de bereikte effecten.
7. Scholen vormen een essentiële schakel om grote groepen jongeren te bereiken om mentale gezondheid te verstevigen. Daarvoor gebruiken we effectieve programma's. In 2027 benut tenminste de helft van de middelbare scholen in de regio minimaal één aanpak voor mentale gezondheid (of is gestart met implementatie), in lijn met de Gezonde School aanpak.	- De GGD neemt initiatief om met het netwerk in kaart te brengen welke aanpakken VO-scholen op dit moment inzetten en wat de effectiviteit hiervan is. - Op basis van deze analyse maken we samen met partners een keuze voor de meest kansrijke programma's in onze regio's. - Deze kansrijke programma's agenderen we actief in de verschillende scholenkoepels in de regio. - Samen met de koepels maken we afspraken over de implementatie van de gekozen programma's en het continueren van lopende programma's. Bij voorkeur via de bestaande samenwerking vanuit de gezonde school.
8. Om als stevige kennispartner te weten of de interventies succesvol zijn, meten we op systematische wijze stress en veerkracht bij jongeren, jongvolwassenen en mensen van middelbare leeftijd. Dit gebeurt nu nog gevarieerd. Daarom maken we in 2027 op systematische wijze gebruik van bestaande screeningsinstrumenten.	- De GGD brengt de bestaande screeningsinstrumenten in kaart om stress en veerkracht te meten voor drie doelgroepen. - De GGD neemt initiatief om in beeld te brengen welke instrumenten in het netwerk nu al benut worden. Daarnaast brengen we in beeld welke instrumenten hieruit al benut worden in het netwerk (o.a. STORM). - We halen een opdracht op bij onze gemeenten om hierin systematisch te werken. Hierbij gaat het om het stoppen met 'oude' instrumenten en het inzetten van 'nieuwe' (bewezen) instrumenten.

Wij maken samen gezond gewoon

‘Mijn werk als arts is elke dag anders. Ik zie baby’s op het consultatiebureau, jongeren op de middelbare school en werk met gezinnen in het asielzoekerscentrum. Daarnaast maak ik beleid en werk ik samen met de gemeente. Die afwisseling geeft me energie. Ik vind het belangrijk dat ik echt iets kan betekenen voor ouders en jongeren, zowel individueel als voor grotere groepen.
Ook ben ik aandachtsfunctionaris voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). In 2025 hebben we samen de RSV-immunisatie ingevoerd. Dat was een race tegen de klok, maar het is gelukt. Midden in het RSV-seizoen zagen we gelukkig weinig ziekenhuisopnames. In 2026 wordt het programma verder geëvalueerd en doorontwikkeld. Binnen het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) starten we met kleinschalig vaccineren op onze consultatiebureaus. We streven naar een hogere vaccinatiegraad.’

- Eveline van Hattum, arts maatschappij en gezondheid (M+G), profiel jeugdgezondheidszorg

GGD West-Brabant

1.2 Zelf, maar niet alleen

Wij maken samen gezond gewoon

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Voor wie gezond al gewoon is, kan het zelf doen. En wie onze kennis wil gebruiken weet ons te vinden. Mensen voor wie het moeilijk is, zoeken we actief op. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

Hier gaan we voor

In 2030 voeren inwoners zelf regie over hun gezondheid. Ze hebben dag en nacht (digitale) toegang tot betrouwbare informatie die aansluit op hun situatie en vragen. Ze kiezen bewust voor digitale ondersteuning en nemen maatregelen die niet alleen henzelf, maar ook de mensen om hen heen helpen bij gezond gedrag - van een weloverwogen keuze voor een vaccinatie, tot een groene tuin tot hulp op school of in de buurt. Samen streven we ernaar dat hulp vragen normaal is. Als het even niet lukt, staat het (professionele) netwerk klaar. Denk bijvoorbeeld aan de taken in de openbare geestelijke gezondheid (OGGZ). Waar nodig werken professionals samen met de inwoner, bekijken de situatie en beslissen samen over passende ondersteuning. Wat nu nog bijzonder is, moet in 2030 gewoon zijn.

Kansrijk opgroeien

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
1. Bij het zelf regie voeren op gezond zwanger worden is bewust zijn van een kinderwens de eerste stap. In 2027 is 30% van de jongere inwoners in de vruchtbare periode bekend met het belang van de vraag ‘wil ik binnen een jaar zwanger worden?’.	- We brengen eerst in beeld hoeveel jongere inwoners op dit moment bekend zijn met de vraag ‘wil ik binnen een jaar zwanger worden’. - Met inwoners uit de doelgroep verkennen we hoe we deze vraag bekender maken. - We gaan aan de slag met korte termijn acties en maken een plan voor de lange termijn acties.
2. Digitale middelen zijn een belangrijk hulpmiddel voor ouders en verzorgers om bewust gezonde keuzes te maken in de opvoeding. In 2027 maken ouders/verzorgers vaker gebruik van digitale middelen die de GGD samen met partners aanbiedt voor het vinden van betrouwbare informatie over kansrijk opgroeien, opvoedondersteuning en passende professionele hulp. Dat resulteert in een meetbare toename van 20% gebruik van digitale middelen ten opzichte van 2026.	- De GGD start met een nulmeting over het gebruik van digitale middelen onder ouders/verzorgers. Dit is onderdeel van de aanpak Generatie Gezond Brabant. - Op basis van die nulmeting maken de Brabantse GGD’en een plan, samen met ouders, hoe het gebruik van digitale middelen gestimuleerd kan worden. Hierbij gaat het ook over de positionering van de GGD als sterkere kennispartner richting deze doelgroep. - De GGD start in 2027 met het chatten door ouders met de jeugdverpleegkundige. Dit doen we binnen het digitaal dossier JGZ op een veilige manier.

Gezonde leefomgeving

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
3. Partners in de gezonde leefomgeving kunnen zelf ook veel doen om gezondheid nog beter te borgen in de gezonde leefomgeving. Op basis van de verdieping uit hoofdstuk 1.1 bepalen we concrete stappen die gemeenten, omgevingsdiensten en inwoners zelf kunnen zetten om hieraan bij te dragen.	- De GGD stimuleert actief de verbinding en samenwerking tussen het fysiek domein en het sociaal domein. Door gezamenlijke gesprekken, kennisdeling en gezamenlijke bijeenkomsten. - We agenderen in samenwerkingsverbanden en op bestuurlijke tafels het gebruik van instrumenten zoals de Brabantse Omgevingsscan (BrOS), GGDomgevingsadvies.nl, gezondeleefomgeving.nl om partners te stimuleren om met behulp van deze instrumenten ook zelf aan de slag te gaan met de gezonde leefomgeving. Bij complexe vraagstukken/ontwikkelingen is de GGD betrokken. - De GGD neemt initiatief om ook zorg- en welzijnspartners structureel onderdeel van het netwerk te maken. - We verkennen hoe we inwoners meer kunnen betrekken bij de gezonde leefomgeving, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij landelijke en lokale campagnes (o.a. zorgzame buurten).

Mentale veerkracht

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
4. In de eerste gemeenten die gestart zijn met de basis-infrastructuur volgens het AZWA, zijn we in de netwerken een pilot gestart om de preventieve activiteiten gericht op het versterken van de mentale veerkracht van (jonge) inwoners te borgen. Zodat losse initiatieven gekoppeld zijn aan de AZWA-beweging en daarmee versterkt worden.	- De GGD heeft zicht op hoever elke gemeente is met de opzet van de basisinfrastructuur (AZWA). - Met de voorlopers formuleert de GGD samen een opdracht voor het starten van een pilot voor het versterken van mentale veerkracht, waarin de bestaande netwerken het voortouw nemen. - In 2027 is er een eerste pilot gestart. - De GGD organiseert de structurele capaciteit van professionals voor de inbreng van hun expertise in deze netwerken. - De GGD initieert in het netwerk het gesprek over het aanbrengen van focus en verdeling van activiteiten. Waar is elke partij van, hoe wordt dit uitgevoerd? - De GGD stimuleert de betrokkenheid van inwoners (jeugdigen) in deze ontwikkeling.

‘Nu ik bijna 3,5 jaar bij forensische geneeskunde werk, zie ik de ontwikkelingen in dit vakgebied en de mogelijkheden voor ons als verpleegkundigen. De artsen in ons team werken onder grote druk en mede door de aanstaande pensionering van veel artsen staat de continuïteit van het vak op het spel. Forensisch verpleegkundigen en verpleegkundigen Forensische Geneeskunde kunnen in mijn ogen helpen om dit te voorkomen. Ik kan als forensisch verpleegkundige niet alles, maar ik kan het werk van de arts wel verlichten. En alleen als we van elkaar weten waar we goed in zijn, kunnen we het vak versterken en ook in de toekomst blijvend garanderen dat een bloedproef binnen de wettelijke 90 minuten na een oproep is afgenomen. Forensisch werk is voor velen onzichtbaar, maar voor de mensen die het nodig hebben van onschatbare waarde. Het zorgt namelijk voor een objectief medisch oordeel over doodsoorzaken, letsels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders.’

- Meriora Smits, forensisch verpleegkundige

GGD West-Brabant

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Wij maken samen gezond gewoon

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en ouder worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Hier gaan we voor

Door de zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren creëren we ruimte voor meer aandacht voor mensen die het niet alleen redden. Deze inwoners ervaren een netwerk dat hen actief ondersteunt en betrekt bij het onderzoeken van de drempels waar gezond voor hen nog niet gewoon is. Samen zetten we de stappen om die drempels weg te halen. Zij ervaren een netwerk dat met hen meedenkt en samen een passend aanbod biedt dat aansluit op hun situatie en belevingswereld. Inwoners voelen zich gehoord als ervaringsdeskundige en voelen zich uitgenodigd om mee te denken. In het netwerk komen we op voor de gezondheidsbelangen van groepen die niet vertegenwoordigd zijn aan beleidstafels en in de media.

Kansrijk opgroeien

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
1. Kinderen in gezinnen in kwetsbare situaties krijgen ondersteuning die zij nodig hebben. Dit varieert van normaliseren van gedrag en uitdagingen, tot laagdrempelige ondersteuning of noodzakelijke zorg. Partners en de GGD werken hierin nauw samen. Vanaf 2027 zijn er langjarige afspraken om dit goed te borgen.	- Met de partners in het netwerk concretiseren we de doelgroep. Wat zijn kwetsbare situaties? Dat geeft ons inzicht in de grootte van de doelgroep. - De GGD steunt de start van SLT en verstevigt de positie van GGD-professionals als sterke uitvoerder namens de gemeenten. - Als sterke uitvoerder verkennen we met het netwerk de kansen om doelgroepen in kwetsbare situaties nog beter te bereiken en welke werkvormen hier geschikt voor zijn (outreachend werken). - Vanaf 2027 gebruiken we bij de JGZ Kijk mij! als vast instrument om de ontwikkelings- en opgroeisituatie te taxeren, samen met ouders te bepalen welke ondersteuning passend is, en vroegtijdig de juiste vervolgstappen te organiseren.

Gezonde leefomgeving

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
2. In ten minste 15 wijken die achterblijven qua gezondheid hebben we met inwoners en partners concrete maatregelen afgesproken om een gezonde leefomgeving te creëren, o.a. op het vlak van woonomgeving, mobiliteit en gebouwen. Denk hierbij aan een rookvrije omgeving, nadruk op gezonde mobiliteit en een prettig binnenklimaat.	- Vanuit onze positie als stevige kennispartner brengen we in beeld welke wijken achterblijven qua gezondheid van inwoners. Dit betreft ook de wijken die al participeren in het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). - De GGD gaat in gesprek met de betrokken gemeente, inwonersgroepen en andere belanghebbenden om een gezamenlijke opdracht vast te stellen waarmee we aan de slag gaan. - Met inwoners, gemeenten en partners nemen we concrete maatregelen.

Mentale veerkracht

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
3. Het is belangrijk dat interventies om mentale veerkracht te versterken goed aansluiten op de leefwereld van jongeren en ouderen. In 2027 creëren we met inwoners, vanuit groepen in kwetsbare situaties, eerste interventies. We bouwen voort op bewezen methodieken zoals spiegelgesprekken, design thinking en werken samen in het netwerk met experts.	- Vanuit de positie als kennispartner brengt de GGD eerst focus aan op de definitie van mentale veerkracht. Zodat we in het netwerk allemaal hier hetzelfde onder verstaan. - We geven inzicht in de bestaande initiatieven en bewezen interventies die hieraan bijdragen. - De sterkere uitvoerder ontwikkelt samen met inwoners en partners interventies die bijdragen aan de mentale veerkracht. Waarbij we gebruik maken van bewezen methodieken. - We maken met elkaar een plan voor de verdere uitvoering en monitoring van de impact voor de periode 2028-2030. - Als sterke uitvoeringsorganisatie zijn we al gevraagd of we landelijke lobby's willen steunen zoals smartphonevrij opgroeien. We verkennen deze ontwikkeling en kansen en waar mogelijk zullen we belangrijke bewegingen zichtbaar uitdragen.
4. Samen met gemeenten creëren we een goed afwegingskader voor inzet van bewezen effectieve programma's. We sluiten aan op de landelijke ontwikkeling van het investeringsmodel voor preventie, maar wachten hier niet op. Daarnaast maken we samen met gemeenten afspraken over hoe we deze programma's vanaf 2028 kunnen implementeren.	- We verstevigen onze kennis over bewezen effectieve programma's. Welke zijn er al, hoe zijn deze onderbouwd? Welke afwegingen/kaders worden hiervoor ingezet? - We monitoren de ontwikkeling van het landelijke investeringsmodel voor preventie en benutten dezelfde principes/uitgangspunten. - Als sterke uitvoerder bespreken we dit in het brede netwerk. Met netwerken met een duidelijke opdracht/structuur gaan we aan de slag om een afwegingskader te ontwikkelen indien nodig, maar vooral om het in te zetten om keuzes te maken in de ingezette programma's. Zo dragen we samen bij aan het tegengaan van versnippering.

‘Een goede seksuele gezondheid is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Juist voor deze mensen zet ik me in. Zij zijn mijn drijfveer om onze zorg continu te evalueren en bij te stellen waar nodig. Mijn drijfveer om telkens weer die data in te duiken. Mijn drijfveer om keer op keer in gesprek te gaan met interne en externe stakeholders. Een lange adem is soms nodig en de kleinste overwinningen worden gevierd. Zo is het heel mooi om te zien dat de GGD zich inzet om het bereik van specifieke doelgroepen voor seksuele gezondheidszorg te vergroten door middel van het onderzoek Seksuele Gezondheid op de kaart én dat er zoveel samenwerkingspartners zijn die dit onderwerp net zo belangrijk vinden als ik. Samen komen we er wel!’

- Mireille Platter, arts maatschappij en gezondheid (M+G),
in opleiding bij team seksuele gezondheid

GGD West-Brabant

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

Wij maken samen gezond gewoon

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Hier gaan we voor

In 2030 ervaren inwoners dat gezondheid een zichtbaar onderdeel is van besluitvorming over de fysieke leefomgeving. Zij worden actief betrokken en maken, samen met partners, gebruik van betrouwbare informatie over zowel positieve als negatieve gezondheidseffecten. In nieuwe woonwijken zien we zichtbare maatregelen die sociale verbinding, beweging en veiligheid stimuleren. In bestaande situaties met verhoogde gezondheidsrisico's wordt samen met betrokkenen bewust gekeken naar maatregelen die risico's beperken én kansen op gezondheid vergroten. Zoals we op het gebied van infectiepreventie kijken naar risicovolle instellingen. Ook in de digitale omgeving zijn we actief. Via sociale media draagt het netwerk van inwoners, partners en GGD actief bij aan betrouwbare gezondheidsinformatie. Inwoners ervaren bewust en onbewust dat hun omgeving helpt gezond gewoon te maken.

Kansrijk opgroeien

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
1. We integreren het onderwerp omgevingsbewustzijn en leefomgeving in de jeugdgezondheidszorg.	- Vanaf 2027 bespreken we duurzaamheid in het ouderschap tijdens vaste contactmomenten. - De GGD maakt een digitale training voor JGZ-professionals over het herkennen en aanpakken van omgevingsfactoren die de gezondheid en het welzijn van jeugdigen en gezinnen beïnvloeden. - Als sterke uitvoerder zijn GGD-professionals goed verbonden met partners en collega's van aanpalende domeinen. - Met inwoners uit diverse doelgroepen verkennen we hoe we de kennis kunnen versterken voor inwoners en professionals over de gezonde leefomgeving en kansrijk opgroeien en op welke manieren we dit beschikbaar maken (digitaal, webinars, concrete tips).

Gezonde leefomgeving

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
2. Met gemeenten is er een eerste pilot gerealiseerd in 4 wijken met aantoonbare gezondheidsrisico's om deze risico's te verlagen en om gezondheidskansen te vergroten.	- De GGD als kennispartner brengt in beeld in welke wijken er aantoonbare gezondheidsrisico's bestaan. - De sterke uitvoerder initieert gesprekken in de betreffende gemeenten over deze risico's en daar waar draagvlak ligt geeft de gemeente opdracht tot uitvoering. - Met actieve inwonersverenigingen, gemeenten en partners gaan we aan de slag met concrete maatregelen. Voor complexere maatregelen stellen we voor de geselecteerde wijken een plan van aanpak op.

Mentale veerkracht

Het resultaat waar we voor gaan in 2027	Als GGD zetten we hiervoor deze stappen
3. Met minimaal een derde van de gemeenten maken we afspraken over hoe de gezonde leefomgeving lokaal zo kan worden ingericht dat het de mentale veerkracht van inwoners versterkt. Denk aan een omgeving die uitnodigt tot wandelen in de natuur, ontmoeting tussen inwoners stimuleert en (sociale) veiligheid biedt.	- Vanuit onze positie als kennispartner brengen we in beeld waar kansen liggen voor het stimuleren van ontmoeting (lage sociale samenhang), beweging en sociale veiligheid. - We bespreken met gemeenten de kansen voor herinrichting van de leefomgeving. Dit is nodig om te kunnen aansluiten bij komende ontwikkelplannen en zo snel mogelijk te beginnen (koppelkansen benutten). - Met de gemeente, partners en experts maken we een plan om dit zo effectief mogelijk vorm te geven. Dit plan is gebaseerd op beschikbare kennis, data en interventies.

Wij maken samen gezond gewoon

‘Het thema ‘Gezonde leefomgeving’ staat ook in 2027 volop in de aandacht. In 2025 werd een nieuw onderzoek gepubliceerd over gezondheidsrisico’s in de omgeving van geitenhouderijen. Dat levert vragen en dilemma’s op voor gemeenten. We adviseren gemeenten over de maatregelen die zij kunnen nemen om de gezondheidsrisico’s te beperken. Ook beantwoorden we vragen van inwoners over de gezondheidsrisico’s die zij in hun omgeving lopen.
Dit doen we samen met collega’s van andere afdelingen en in afstemming met alle andere GGD-regio’s. Samen met collega’s uit de jeugdgezondheidszorg organiseerden we een webinar voor ketenpartners over gezond opgroeien een gezonde leefomgeving.’

- Rob van Aalsburg, arts maatschappij en gezondheid (M+G), profiel medische milieukunde

2. De GGD als organisatie

GGD West-Brabant

2.1 Bedrijfsvoering

De aantrekkelijke werkgever

Om onze maatschappelijke opdracht en ambities waar te maken, hebben we betrokken, deskundige en wendbare professionals nodig. Daarom investeren we actief in aantrekkelijk werkgeverschap: het aantrekken, ontwikkelen en behouden van collega's. We begeleiden medewerkers bij veranderende maatschappelijke verwachtingen en vernieuwende vormen van dienstverlening. Tegelijkertijd ontwikkelen we onze organisatie continu, zodat we toekomstbestendig blijven binnen gezonde financiële kaders. Onze doelen zijn ambitieus, omdat 'goed' niet langer goed genoeg is.

Samen sterker - een toekomstbestendige GGD

In 2025 is de GGD gestart, in opdracht van het algemeen bestuur, met het verkennen van de versterking van de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant. Door gezamenlijke inhoudelijke, personele en financiële uitdagingen is intensievere samenwerking wenselijk voor toekomstbestendige publieke gezondheidszorg. Door deze intensieve samenwerking tussen de twee GGD'en kunnen we de krachten bundelen, waardoor we niet alleen slagvaardiger kunnen inspelen op maatschappelijke uitdagingen, maar ook de kwaliteit en toegankelijkheid van de publieke gezondheidszorg in onze regio duurzaam versterken. Naar aanleiding van de vastgestelde bestuurlijke kaderstelling, de richting van samenvoeging met een districtelijk model als 'stip op de horizon' en de daarbij behorende uitwerking zal het bestuur naar verwachting in 2026 een besluit nemen tot een vervolg. In 2027 zal de GGD uitvoering geven aan dit besluit en de daarbij behorende werkzaamheden.

De aantrekkelijke werkgever werkt aan werkgeluk en werkplezier

Onze collega's zetten zich dagelijks in voor de gezondheid van onze inwoners. Dat vraagt veel van hen. Het is daarom essentieel dat zij zich bij ons gewaardeerd voelen en plezier hebben in hun werk. We stimuleren hen om kansen te zien, zich te ontwikkelen en trots te zijn op wat zij bereiken. Dit ervaren werkplezier straalt zichtbaar af op ons netwerk.
We zijn een inclusieve organisatie met actief diversiteitsbeleid. We streven naar een goede afspiegeling van de maatschappij, waarin iedereen zich welkom voelt - ongeacht achtergrond, levensloop, levensbeschouwing of seksuele en maatschappelijke oriëntatie. Verschillen mogen er zijn; samen versterken we elkaar.

De aantrekkelijke werkgever bindt, boeit en laat collega's bloeien.

Met het leermanagementsysteem ondersteunen we continue gesprekken tussen medewerkers en leidinggevenden over persoonlijke groei en professionele ontwikkeling. De wereld verandert en onze collega's bewegen mee. Zij worden met opleidingen, trainingen en coaching geholpen in veranderende taken en nieuwe kansen, onder andere door taakherschikking. Ontwikkeling gaat daarmee niet alleen over vakinhoud, maar ook over flexibiliteit, wendbaarheid en het zien van mogelijkheden.
Binnen de GGD blijft aandacht voor de crisisorganisatie onmisbaar. Door te trainen, op te leiden en te oefenen, bereiden we ons zo goed mogelijk voor op crisissituaties. Daarbij hoort ook aandacht voor mentale veerkracht. Rollen en werkzaamheden kunnen in een crisissituatie snel veranderen, en als organisatie moeten we klaarstaan om te doen wat nodig is.

Resultaat	Stand 31-12-2024	Stand 31-12-2025	Verwachting 2027	Toelichting
Aantal medewerkers in dienst	370	417	425	-
Medewerkers in dienst (in fte)	282	303	306	-
Aantal inhuurkrachten	124	167	130	De meerderheid betreft uitvoering van de COVID-19 vaccinatiecampagne
Aantal inhuurkrachten (in fte)	60	81,6	65	De meerderheid betreft uitvoering van de COVID-19 vaccinatiecampagne
Ziekteverzuim	5,01%	4,02%	4,50%	-

De aantrekkelijk werkgever maakt gebruik van digitale mogelijkheden
In 2025 werkten we aan een dienstverleningsconcept dat is gebaseerd op verschillende principes waarbij digitale dienstverlening een belangrijke plek heeft. Consulten worden steeds vaker digitaal aangeboden, en we gebruiken digitale hulpmiddelen om inwoners te ondersteunen bij gezond gewoon maken. We zetten AI in om informatie op maat te bieden. Ook digitaal voelt de GGD nabij. Dit vraagt investeringen in veilig gebruik van digitale middelen en in digitale vaardigheden van collega's, partners en inwoners.
Daarnaast zetten we in op datagedreven en datagestuurd werken. We beheren een schat aan data en zoeken continu naar slimme koppelingen met databronnen van partners. Dit vraagt extra capaciteit, nieuwe functies én moderne techniek en opslag. In 2027 verwachten we meer inzicht te hebben in de impact en mogelijkheden binnen het netwerk.

De aantrekkelijke werkgever is duurzaam
Het ingezette duurzaamheidsbeleid zetten we voort en versterken we. Na de eerste stappen volgen vanaf 2027 complexere keuzes, waarbij verschillende belangen en invalshoeken een rol spelen. Duurzaamheid gaat voor ons verder dan het verkleinen van onze voetafdruk en het vergroten van onze handafdruk. Duurzaamheid gaat ook over het meebewegen met veranderingen zodat je toekomstbestendig bent en blijft en over een goede samenwerking waarin we dubbelwerk voorkomen.
Door te stoppen met ineffectieve werkwijzen en te investeren in vernieuwing blijven we toekomstbestendig.
Duurzaamheid gaat bovendien over samenwerking. Soms is het efficiënter en minder kwetsbaar om zaken gezamenlijk te organiseren - tussen GGD'en onderling en met partners. We maken afspraken over slimme taakverdeling en het bundelen van middelen, zodat we ook bij personeelstekorten hoogwaardige dienstverlening kunnen blijven leveren.

De aantrekkelijke werkgever werkt efficiënt aan haar doelen

In het beleidsplan 2027-2030 staan drie thema's centraal, aanvullend op onze reguliere en wettelijke taken. Deze thema's vragen om een integrale, opgavegerichte aanpak waarin verschillende teams en professionals samen bijdragen aan een gemeenschappelijke opdracht. We betrekken partners actief en maken gebruik van ontwikkelingen zoals AZWA en relevante subsidiemogelijkheden om de stappen te zetten die nodig zijn voor de gezondheid van onze inwoners.

De essentiële stappen in 2027

a. We organiseren structureel medewerkersbelevingsonderzoek (MBO) waarin we actief vragen naar werk-privé balans en in welke mate collega's met plezier en trots bij de GGD'en werken. In 2027 zien we een stijging van de tevredenheid ten opzichte van het onderzoek in 2025.
b. Er is een participatieve samenwerking met de verschillende medezeggenschapsorganen.
c. Iedere medewerker heeft toegang tot het leermanagementsysteem met diverse vormen van deskundigheidsbevordering.
d. Met alle vertrekkende collega's is een exitgesprek gevoerd. In dit gesprek wordt expliciet gevraagd naar ambassadeurschap: zou je de GGD aanbevelen als werkgever? We streven naar een score van 80% of hoger.
e. Er is een plan van aanpak opgesteld voor reductie van reisbewegingen en reductie van afvalstromen binnen de organisatie.
f. We zijn en blijven financieel gezond. Er is een opzet gemaakt voor de meerjarenbegroting passend bij het beleidsplan 2027-2030 en is er sprake van een structureel sluitende exploitatie.

Zo bouwen we vanuit een sterke, wendbare en toekomstbestendige organisatie samen met onze partners aan de gezondheid van al onze inwoners.

2.2 Archief- en informatiebeheer

Een goed ingericht archief- en informatiebeheer is van belang voor een organisatie om zorgvuldig en efficiënt te werken. Het gaat hierbij niet alleen om het bewaren van documenten, maar ook om het garanderen van toegankelijkheid, betrouwbaarheid en duurzame beschikbaarheid van informatie. Voorts ondersteunt het de bedrijfsvoering en draagt het bij aan risicobeheersing. Deze taak wordt uitgevoerd door Team Informatiebeheer van Hét Service Centrum (HSC).

Het archief- en informatiebeheer van de GGD valt onder de Archiefwet 1995. Voor zover nu bekend zal de nieuwe Archiefwet in januari 2027 in werking treden.

Voor de komende tijd zijn de volgende onderwerpen op het gebied van archief- en informatiebeheer van belang:

- Implementatie van de nieuwe Archiefwet: aanpassing van beleid, processen en systemen om te voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten.
- Digitale duurzaamheid: veilige opslag, migratie en conversie van bestanden en beheer van digitale archieven.
- Scholing en bewustwording: digitale vaardigheidstraining voor nieuwe medewerkers en herhalingstrainingen eenmaal in de drie jaar voor bestaande medewerkers.
- Audits en toezicht: structurele uitvoering van interne audits en opvolging van aanbevelingen uit inspecties.

De kwaliteit van het archief- en informatiebeheer wordt periodiek getoetst. Elke twee jaar vindt een inspectie plaats door de archivaris van de gemeente Breda. Daarnaast valt de GGD onder het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de Provincie Noord-Brabant.
Deze toezichtmomenten waarborgen naleving van wettelijke kaders en zorgen voor continue verbetering.

3. Totaalkosten per gemeente

GGD West-Brabant

3.1 Indexering

Voor het financieel kader van de algemene bijdrage komt de indexering uit op 4,12%. Dit percentage is volgens de afgesproken systematiek berekend. De huidige CAO loopt tot en met maart 2027 en voor eventuele nieuwe CAO en pensioenontwikkelingen na deze periode zal, indien nodig, een begrotingswijziging in 2027 volgen. De indexatiemethode is conform onderstaande tabel tot stand gekomen.

Jaar	Loonvoet	Loonkosten % van begroting	Prijs index	Overige kosten % van begroting	Index	Bron
2027	5,1	65%	2,3	35%	4,12	September circulaire 2025

De gehanteerde indexeringsmethodiek resulteert in een indexatie van de salariskosten met 5,1% en de overige kosten met 2,3%. Door de gehanteerde verhouding van 65%/35% leidt dit tot een gemiddelde indexatie van 4,12%.

Vanwege de hogere indexatie op de loonkosten ten opzichte van de werkelijke CAO-verhogingen is in de beleidsbegroting een structurele teruggave aan de deelnemende gemeenten opgenomen voor een bedrag van € 447.000.

3.2 De bezuinigingsopgave

Met het oog op de toenemende financiële uitdagingen bij gemeenten en de aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk, staan wij als Gemeenschappelijke Regeling voor een belangrijke opgave. In lijn met het principe 'Trapje op, trapje af' hebben wij deze bestuurlijke opdracht tot bezuinigingen verwerkt in onze begroting voor 2026. Dit betekent een structurele taakstelling van 4%. Wij verwachten in 2026 en uiterlijk in 2027 volledige invulling te hebben gegeven aan deze bezuinigingen. Deze aanpak vraagt om zorgvuldige keuzes, waarbij wij blijven streven naar het behoud van kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening.

Tegelijkertijd hebben wij in onze financiële systematiek structureel opgenomen dat, aanvullend op 'Trapje op, trapje af', een hogere indexatie vanaf de beleidsbegroting 2027 wordt teruggegeven aan de gemeenten. Hiermee houden wij expliciet rekening met de structurele ontwikkeling van lonen en prijzen, waardoor de financiële positie van onze gemeenten duurzaam wordt versterkt. Daarnaast hebben de door ons getroffen maatregelen ertoe geleid dat wij een structureel kostendekkende begroting voeren, waarbij wij aansluiten bij de lijn van gemeenten om op de nullijn te blijven en soberheid te hanteren in onze bedrijfsvoering. Door deze combinatie van bezuinigingen en gerichte indexatie volgen wij het principe 'Trapje op, trapje af' op een evenwichtige manier: waar kosten stijgen, wordt reëel geïndexeerd; waar dat kan, wordt doelmatig bespaard. Dit zorgt voor structurele stabiliteit en financiële voorspelbaarheid, zowel voor onze organisatie als voor de gemeenten.

Vervallen bezuinigingsopgave
Bij het vaststellen van de beleidsbegroting 2026 is door het algemeen bestuur besloten de taakstelling Toezicht WMO als gevolg van de bezuinigingsopgave 'Trapje op, trapje af' te laten vervallen. Onderdeel van dit besluit is dat het bedrag van € 50.000 vanaf de beleidsbegroting 2027 wordt toegevoegd aan de gemeentelijke bijdragen. In de beleidsbegroting 2027 is hier uitvoering aan gegeven.

3.3 Overige ontwikkelingen

Wijzigingen vaccinatieschema in Rijksvaccinatieprogramma (RVP)
Als gevolg van de aanpassingen in het vaccinatieschema van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) maken wij extra kosten. Hiervoor is in 2025 in het gemeentefonds incidenteel een extra bedrag toegevoegd ter overbrugging van schommelingen in de implementatie van deze schemawijzigingen. Het aan onze deelnemende gemeenten hiervoor beschikbaar gestelde bedrag vanuit het Gemeentefonds in 2025 bedraagt € 89.666. Dit bedrag is als eenmalige bijdrage toegevoegd aan de gemeentelijke bijdragen in de beleidsbegroting 2027.

Deze financiële ontwikkelingen hangen samen met inhoudelijke wijzigingen binnen het RVP. Met de wijziging van het Besluit publieke gezondheid worden drie vaccinaties officieel toegevoegd aan het RVP. Het gaat om de vaccinatie van kinderen tegen rotavirus en tegen het respiratoir syncytieel virus (RSV) en van zwangere vrouwen tegen griep. Deze drie vaccinaties worden al uitgevoerd door de GGD en nu nog rechtstreeks bekostigd door het RIVM. Deze financiële ontwikkelingen hangen samen met inhoudelijke wijzigingen binnen het RVP.

Er vindt een kostprijsonderzoek plaats om de financiering van maternale griep en rotavaccinatie per 2027 over te hevelen naar het gemeentefonds. Voor het RS-virus is beoogd om deze overheveling naar gemeenten te laten plaatsvinden met ingang van 1 januari 2028. Wij vertalen deze uitkering aan het gemeentefonds naar een bijdrage per inwoner.

CAO-ontwikkeling woon-werkregeling
Met ingang van januari 2026 is het op basis van de aangepaste CAO SGO verplicht om een woon-werkregeling voor medewerkers te hanteren. De GGD had tot nu toe geen dergelijke regeling, wat gevolgen had voor het aantrekken en behouden van personeel. De nieuwe regeling voorziet in een vergoeding van € 0,23 per kilometer, conform fiscale regelgeving, (enkele reis) vanaf 10 tot maximaal 55 kilometer. Voor afstanden buiten deze bandbreedte is uitruil via het IKB mogelijk, waarmee zowel medewerkers als de organisatie fiscaal voordeel behalen. De regeling zal naar verwachting circa € 300.000 kosten; deze kosten zijn vanaf 2027 structureel verwerkt in de gemeentelijke bijdrage.

WKO-inspecties
In de vergadering van het algemeen bestuur op 3 juli j.l. is besloten om de uitvoering van WKO-inspecties te financieren vanuit de gemeentelijke bijdrage als onderdeel van het bezuinigingstraject (‘Trapje op, trapje af’). Dit besluit heeft geleid tot een efficiëntere inrichting van het administratieve proces. De GGD past de gemeentelijke bijdrage voor 2027 aan op basis van het gemiddelde van de afgelopen drie boekjaren. Hierdoor is een lichte daling te zien in de opbrengsten WKO-inspecties voor 2027. Als gevolg van een verwachte stijging van het aantal af te nemen producten in combinatie met de berekeningssystematiek op basis van gemiddelden (3 jaar) kan de gemeentelijke bijdrage jaarlijks fluctueren.

Skip die Trip
In de politieregio Oost-Brabant werken de gemeenten, GGD’en en Novadic Kentron sinds 2021 samen in het project Skip die Trip. In de preventieaanpak versterken drie pijlers elkaar:

1. Communicatie, educatie en voorlichting
2. Grootschalige onderzoeksmonitor
3. Samenwerken op het gebied van beleid Veiligheid en Gezondheid

De gemeenten in West-Brabant sluiten aan bij Skip die Trip. Dit is een wens vanuit zowel gezondheid als veiligheid (algemeen bestuur GGD West-Brabant en algemeen bestuur Veiligheidsregio MWB). De aansluiting van West-Brabant op Skip die Trip is ook opgenomen in de opzet voor de regionale preventieketen middelengebruik in de IZA-actielijn Leefstijl, Leefomgeving, Kansengelijkheid. Binnen het wethoudersoverleg van IZA wordt de ontwikkeling van de regionale preventieketen nog nader toegelicht.

Vanaf 2026 start het project, in samenwerking met de gemeenten, met incidentele middelen. Op verzoek van het algemeen bestuur (besluit 4 december 2025) is de GGD gevraagd om de financiering voor de jaren 2027 en 2028 op te nemen in de gemeentelijke bijdrage. Daarnaast heeft het algemeen bestuur een oproep gedaan om actief te blijven zoeken naar alternatieve financieringsmogelijkheden. De financiering voor 2027 en 2028 is inmiddels opgenomen. De uitvoering van Skip die Trip ligt vooral bij Novadic, onderzoek moet nog uitwijzen op welke wijze de GGD een rol krijgt in Skip die Trip.

Regionaal Actieplan Suïcidepreventie
In 2026 is de wet integrale suïcidepreventie in werking getreden. Daarmee krijgen gemeenten de taak om integraal beleid hierop te ontwikkelen.
In West-Brabant is hiervoor een Regionaal Actieplan Suïcidepreventie opgesteld, in samenwerking met zestien regiogemeenten en partners.
De bestuurlijke opdracht voor 2026 omvat het verder uitwerken van dit actieplan in een uitvoeringsagenda, waarbij samenwerking en kennisdeling centraal staan. Hoewel het Rijk vanaf 2026 middelen beschikbaar stelt via het gemeentefonds, is nog niet duidelijk of deze structureel toereikend zijn voor de regionale aanpak. Indien de uitvoering van suïcidepreventie structureel bij de GGD wordt belegd, kan dit leiden tot een begrotingswijziging om de benodigde middelen te borgen. Hierover vindt in 2026 eerst een onderzoek plaats, waarna besluitvorming volgt.

Gemeentelijke bijdrage

Bedragen x € 1

Type ontwikkeling	Toelichting ontwikkeling	Totaal GGD
Gemeentelijke bijdrage 2026	Basistaken beleidsbegroting 2026	29.913.293
Indexering	Reguliere indexeringen (incl. RVP, DUUP en inspectie WKO)	1.192.818
Indexering	Teruggave hogere indexatie t.o.v. nieuwe CAO (lonen)	-447.000
Wijziging a.g.v. inwoner aantallen	Basistaken	57.103
Wijziging a.g.v. inwoner aantallen	JGZ 0-4 jaar	36.259
Wijziging a.g.v. inwoner aantallen	JGZ 4-18 jaar	-23.010
Wijziging a.g.v. aanpassing tarief	Basistaken	2.272
Wijziging a.g.v. aanpassing tarief	JGZ 0-4 jaar	1.201
Wijziging a.g.v. aanpassing tarief	JGZ 4-18 jaar	-762
Taakstelling	Toezicht WMO (vervallen taakstelling 'Trapje op, trapje af)	50.000
Overig	Wijzigingen vaccinatieschema in Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	89.666
Overig	CAO-ontwikkeling woon-werkregeling	300.000
Overig	Impact huisvestingskosten CB-locaties	71.504
Overig	Impact WKO-inspecties (excl. indexatie)	-16.067
Overig	Skip die Trip	146.085
Overig	Regionaal Actieplan Suïcidepreventie	PM
Overig	Toevoeging vaccinaties maternale griep, rotavirus en RS-virus aan gemeentefonds	PM
Gemeentelijke bijdrage 2027	**Basistaken beleidsbegroting 2027**	**31.373.362**

Samenvatting van de ontwikkeling en het financieel effect op de gemeentelijke bijdrage

Op basis van bovenstaande opstelling hebben de volgende ontwikkelingen een financieel effect op de gemeentelijke bijdrage voor 2027:

Bedragen x € 1

Ontwikkeling	Financieel effect
De basistaken worden geïndexeerd met het indexatiepercentage zoals voorgeschreven in de kadernota 2026	1.192.818
Teruggave hogere indexatie t.o.v. nieuwe CAO (lonen)	-447.000
De gemeentelijke bijdrage is deels gebaseerd op de inwoneraantallen. Deze aantallen worden vermenigvuldigd met een bijdrage voor de betreffende groep. Hierdoor ontstaat een stijging als gevolg van de inwoneraantallen	70.352
Naast de stijging door de inwoneraantallen is er ook een prijseffect van het tarief 2027 ten opzichte van 2026. Dit veroorzaakt een stijging als gevolg van aanpassing van het tarief	2.711
Dit betreft correctie van de gemeentelijke bijdrage als gevolg van de vervallen taakstelling ‘Trapje op, trapje af’ conform besluitvorming algemeen Bestuur	50.000
Door wijzigingen in het vaccinatieschema in het Rijksvaccinatieprogramma is eenmalig een bedrag ter beschikking gesteld via het gemeentefonds	89.666
In de nieuw vastgestelde CAO is een regeling voor woon-werk verplicht geworden	300.000
De impact van de huisvestingskosten van de CB-locaties wordt jaarlijks doorberekend aan de deelnemende gemeenten	71.504
De impact van de WKO-inspecties op basis van gemiddelden over de laatste 3 jaren worden jaarlijks doorberekend aan de gemeenten	-16.067
Voor de aansluiting bij het project Skip die Trip worden voor 2027 en 2028 de hiervoor benodigde middelen in rekening gebracht bij de gemeenten	146.085
Totaal effect op de gemeentelijke bijdrage	**1.460.069**

Gemeentelijke bijdrage: overzicht per gemeente

Bedragen x € 1

Gemeenten	Aantal inwoners	Aantal kinderen 0-3 jaar	Aantal kinderen 4-18 jaar	Infectieziekte bestrijding	Jeugd en gezin 4-18 jaar	Jeugd en gezin 0-3 jaar	Rijks-vaccinatie-programma	Inspecties Wet Kinder-opvang	Lokaal gezondheids-beleid	Gezonde en veilige leef-omgeving	Kwetsbare groepen	Uitbreiding taken lijk-schouwer	GGD West-Brabant
Altena	58.726	2.467	10.170	412.759	690.484	1.054.368	166.017	119.510	223.951	229.318	180.934	11.745	3.089.086
Alphen-Chaam	10.539	366	1.570	74.074	78.298	167.590	26.571	23.610	40.190	41.153	32.471	2.108	486.065
Baarle-Nassau	7.205	235	998	50.671	58.235	105.081	15.617	6.765	27.492	28.151	22.211	1.441	315.664
Bergen op Zoom	70.194	-	10.678	493.362	704.915	-	63.297	110.889	267.683	274.100	216.267	14.039	2.144.552
Breda	188.779	6.970	28.856	1.326.843	2.076.513	2.836.497	540.634	347.522	719.904	737.160	841.804	37.756	9.464.633
Drimmelen	28.295	1.041	4.106	198.873	220.229	504.147	64.853	34.752	107.902	110.488	87.177	5.659	1.334.080
Etten-Leur	45.457	1.679	7.450	319.497	591.557	752.906	125.358	81.575	173.349	177.504	140.053	9.091	2.370.890
Geertruidenberg	21.944	777	3.340	154.235	252.304	352.902	60.104	44.700	83.683	85.689	67.609	4.389	1.105.615
Halderberge	31.347	1.122	4.700	220.324	329.008	500.424	76.913	62.209	119.541	122.406	96.580	6.269	1.533.674
Moerdijk	38.273	-	5.643	269.004	408.466	-	34.887	90.860	145.953	149.451	117.919	7.655	1.224.195
Oosterhout	58.380	2.244	9.095	410.327	556.843	935.934	151.469	101.073	222.631	227.967	179.868	11.676	2.797.788
Roosendaal	77.721	-	11.578	546.266	790.911	-	73.042	138.346	296.387	303.491	239.458	15.544	2.403.445
Rucphen	23.995	-	3.316	168.650	188.656	-	17.990	37.007	91.505	93.698	73.928	4.799	676.233
Steenbergen	24.567	-	3.467	172.671	211.492	-	20.677	39.129	93.686	95.931	75.691	4.913	714.190
Woensdrecht	22.194	-	3.105	155.991	202.738	-	19.229	55.842	84.637	86.665	68.380	4.439	677.921
Zundert	22.809	831	3.147	160.314	181.486	356.585	53.432	32.630	86.982	89.066	70.274	4.562	1.035.331
Totaal	**730.425**	**17.732**	**111.219**	**5.133.861**	**7.542.135**	**7.566.434**	**1.510.090**	**1.326.419**	**2.785.476**	**2.852.238**	**2.510.624**	**146.085**	**31.373.362**

Gemeentelijke bijdrage: meerjarenoverzicht per gemeente

Bedragen x € 1

Gemeenten	Totaal bijdrage deelnemende gemeenten 2027	Totaal bijdrage deelnemende gemeenten 2028	Totaal bijdrage deelnemende gemeenten 2029	Totaal bijdrage deelnemende gemeenten 2030	Totaal bijdrage deelnemende gemeenten 2031
Altena	3.089.086	3.216.356	3.348.870	3.486.844	3.630.502
Alphen-Chaam	486.065	506.091	526.942	548.652	571.256
Baarle-Nassau	315.664	328.669	342.211	356.310	370.990
Bergen op Zoom	2.144.552	2.232.908	2.324.903	2.420.689	2.520.422
Breda	9.464.633	9.854.576	10.260.584	10.683.320	11.123.473
Drimmelen	1.334.080	1.389.044	1.446.273	1.505.859	1.567.901
Etten-Leur	2.370.890	2.468.571	2.570.276	2.676.171	2.786.429
Geertruidenberg	1.105.615	1.151.166	1.198.594	1.247.976	1.299.393
Halderberge	1.533.674	1.596.861	1.662.652	1.731.153	1.802.477
Moerdijk	1.224.195	1.274.632	1.327.147	1.381.825	1.438.756
Oosterhout	2.797.788	2.913.057	3.033.075	3.158.037	3.288.149
Roosendaal	2.403.445	2.502.467	2.605.569	2.712.918	2.824.690
Rucphen	676.233	704.094	733.102	763.306	794.755
Steenbergen	714.190	743.615	774.252	806.151	839.364
Woensdrecht	677.921	705.851	734.932	765.212	796.738
Zundert	1.035.331	1.077.987	1.122.400	1.168.643	1.216.791
Totaal	**31.373.362**	**32.665.945**	**34.011.781**	**35.413.067**	**36.872.085**

Financiële ontwikkelingen meerjarenoverzicht

De bijdragen per gemeente in het meerjarenoverzicht worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met het afgesproken percentage van de kadernota.
In het meerjarenoverzicht zijn nog geen andere ontwikkelingen verwerkt.

4. Samenwerkings-verbanden

GGD West-Brabant

Hét Service Centrum (HSC)

Hét Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten. De samenwerking en de verdeling van de kosten en risico's zijn vastgelegd in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening'. Zowel de kosten als de risico's zijn over de deelnemende partijen verdeeld, waarmee het risico van Btw-heffing is afgedekt. De GGD Hart voor Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van HSC wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV)

Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de drie GGD'en in Brabant hun krachten op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Breda. De kosten van dit team worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoneraantallen. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder en werkgever.

GHOR Midden- en West-Brabant

De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) en de GGD West-Brabant hebben sinds 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening', met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen. De Directeur Publieke Gezondheid West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bekostigt de GHOR-taken. Daarvoor legt de VRMWB middels haar jaarstukken inhoudelijk en financieel verantwoording af. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant.

Samenwerking Forensische Geneeskunde

Als gevolg van een landelijke opdracht voor bovenregionale samenwerking op het niveau van de 10 regionale politie-eenheden intensiveren wij vanaf 2024 onze samenwerking met GGD Zeeland en GGD Hart voor Brabant voor politie-eenheid Zeeland-West-Brabant. Vanaf 2026 werken we in een centrummodel samen waarbij de GGD West-Brabant penvoerder is.
Door de samenwerking kunnen we voorzien in de dekking van forensische geneeskunde binnen het verzorgingsgebied van partijen. Daarnaast kunnen we de taken op het vereiste kwalitatieve niveau en op efficiënte en effectieve wijze uitvoeren.

Daarnaast bestaat een aantal samenwerkingen in het bestuurlijk netwerk:

- Stichting West-West
- TransMuraalZorgnetwerk (TMZ)
- Grip op kwetsbaarheid West-Brabant West
- Convenant OGGZ
- Samenwerking Crisismeldpunt
- Care Innovation Centre (CIC) West-Brabant
- Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Tranzo
- Academische Werkplaats AMPHI
- Academische Werkplaats Jeugd
- Academische Werkplaats Gezonde Leefomgeving
- Risk Factory West-Brabant

5. Onderhoud kapitaalgoederen

GGD West-Brabant

De kwaliteit van ons vastgoed draagt direct bij aan het optimaal functioneren van het primaire proces. Daarnaast blijft het belangrijk dat de waarde en aantrekkelijkheid van ons vastgoed op peil blijven. Dit geldt zowel voor de hoofdlocatie als voor de nevenlocaties. Voor deze locaties zijn onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige componenten. Hierbij is relevant dat een groot deel van de locaties eigendom is van de deelnemende gemeenten, waardoor de vastgoedportefeuille van GGD West-Brabant zelf beperkt is.

Voor overige kapitaalgoederen, zoals multifunctionals, archiefstellingen en telefonievoorzieningen, zijn onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. Bij lease- of huurovereenkomsten wordt het onderhoud opgenomen in de betreffende contracten.

Er is een investeringsbegroting opgesteld, met een investeringskrediet van € 750.000. De hieruit voortvloeiende kosten en bijbehorend groot en klein onderhoud zijn opgenomen in de beleidsbegroting 2027.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beleidsbegroting 2026	Beleidsbegroting 2027
Bouwkosten/verbouwingen	250	250
Bedrijfsauto	-	-
Inventaris	250	250
Telefooninstallatie	-	-
Apparatuur/programmatuur	200	200
Medische inventaris	50	50
Totaal investeringen	**750**	**750**

GGD West-Brabant beschikt echter niet over een voorziening voor groot onderhoud zoals bedoeld in het BBV, en heeft daarom ook geen beheerplannen opgesteld die zouden leiden tot een dergelijke voorziening. Uitgaven voor groot onderhoud worden vanuit de bestemmingsreserve huisvesting gedekt.

Ontwikkelingen - actualisatie huisvestingsbeleid

In 2026 zijn wij gestart met de actualisatie van ons huisvestingsbeleid. Dit traject wordt samen met interne stakeholders en deelnemende gemeenten doorlopen, waarbij wij het gesprek aangaan over toekomstbestendige huisvesting, gewenste functionaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en financieringsmogelijkheden. De uitkomsten uit dit traject verwachten wij in 2027 te kunnen verwerken in de beleidsbegroting van 2028.

De actualisatie van het huisvestingsbeleid kan de komende jaren brede impact hebben: van het herijken van het meerjarig investeringsplan en het aanpassen van noodzakelijk groot en klein onderhoud, tot wijzigingen in de inzet van de bestemmingsreserve huisvesting. Daarnaast kunnen mogelijke locatie optimalisaties of samenwerkingskansen gevolgen hebben voor exploitatiekosten en de organisatie van onze dienstverlening. Ook duurzaamheidsambities en veranderende functionele eisen aan huisvesting kunnen leiden tot aanvullende financiële en organisatorische keuzes binnen de meerjarenbegroting.

Deze herijking van ons huisvestingsbeleid kan daarmee leiden tot een aanpassing van de investeringsplanning voor de komende jaren. Verdere besluitvorming hierover volgt na afronding van het traject in 2026.

6. Financiering

GGD West-Brabant

Liquiditeitsbeheer

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdragen en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd. Hierdoor en door de ontvangst van voorschotbedragen voor de Specifieke uitkeringen kunnen de kortlopende schulden worden betaald uit de beschikbare middelen en doet het aantrekken van korte financiering zich alleen in uitzonderlijke situaties voor.

Kasgeldbeheer

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentraal overheidsorgaan in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (8,2%). In de onderstaande tabel staat de positie van de GGD West-Brabant. Hieruit blijkt dat er geen sprake is van vlottende schulden en daardoor onder de kasgeldlimiet blijven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroot 2026	Begroot 2027
1 Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	**3.602**	**3.957**
2 Totale omvang vlottende korte schuld	**-**	**-**
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	-	-
Schuld in rekening-courant	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-	-
3 Totaal vlottende middelen	**9.570**	**10.309**
Contante in kas	3	3
Tegoeden in rekening-courant	33	11
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	9.534	10.295
4 Toets kasgeldlimiet	**-**	**-**
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	9.570	9.534
Toegestane kasgeldlimiet	3.602	3.957
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**13.172**	**14.266**

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van één jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

Bedragen x € 1.000

Nr.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Renterisico					
1	Renteherzieningen op leningen o/g	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
2	Betaalde aflossingen	163	163	163	163
3	Renterisico (1+2)	163	163	163	163
4	Renterisiconorm	9.651	9.957	10.361	10.792
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	9.488	9.794	10.198	10.629
5b	Overschrijving renterisiconorm (3>4)	-	-	-	-
Renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	48.256	49.785	51.803	53.961
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Berekende renterisiconorm (4a*4b)	9.651	9.957	10.361	10.792

Het overzicht laat zien dat er voldoende ruimte is ten opzichte van de renterisiconorm.

Overzicht leningen

Voor de uitvoering van het huisvestingsplan zijn in 2007 leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 8.500.000 op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inwendige aanpassing van het nieuwe pand ad € 2.000.000 is een lening aangetrokken voor een periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant som € 1.625.000 na 30 jaar). De eerstgenoemde lening is in 2025 vervroegd afgelost.

Bedragen x € 1

Omschrijving	Ingangs-datum	Einddatum	Hoofdsom	Rente perc.	Saldo begin 2027	Aflossingen 2027	Rente 2027	Saldo eind 2027
BNG nr. 40.102215	02-07-2007	tot 1-7-2038	6.500.000	4,31%	3.575.000	162.500	157.584	3.412.500
Totaal langlopende leningen			**6.500.000**		**3.575.000**	**162.500**	**157.584**	**3.412.500**

Voorschriften op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor decentrale overheden

Het Rijk heeft op 17 maart 2016 het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gepubliceerd. De wijzigingen beogen de toegankelijkheid van de begrotingen en jaarrekeningen van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen te vergroten door de wijze waarop cijfers worden gepresenteerd te veranderen en daarin meer eenheid te brengen.

Voorgeschreven wordt dat de ramingen en realisatiecijfers in het kader van de begrotingsuitvoering opgesteld worden aan de hand van vastgestelde taakvelden. Aan de afzonderlijke taakvelden worden vervolgens de bijbehorende baten en lasten toegerekend. In het onderstaande overzicht is de begroting 2027 van de GGD West-Brabant onderverdeeld naar de taakvelden.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving		Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur	-	97	-97
0.4	Overhead	597	13.463	-12.866
0.5	Treasury	224	-	224
0.10	Mutaties reserves	553	178	375
0	**Bestuur en ondersteuning**	**1.374**	**13.738**	**-12.364**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.994	2.994	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	531	198	333
1	**Veiligheid**	**3.525**	**3.192**	**333**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.327	932	395
6.5	Arbeidsparticipatie	75	207	-132
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	50	106	-56
6	**Sociaal domein**	**1.452**	**1.245**	**207**
7.1	Volksgezondheid	42.129	30.081	12.048
7	**Volksgezondheid en milieu**	**42.129**	**30.081**	**12.048**

Met ingang van de begroting 2017 schrijft het BBV voor dat we de overheadkosten begroten op een centrale begrotingspost. In deze begrotingspost zijn de huisvestingslasten, de automatiseringslasten en diverse materiële overheadlasten (drukwerk, catering et cetera) opgenomen. Daarnaast zijn de personele lasten opgenomen van die functies die we op grond van de 'notitie overhead' van de commissie BBV kwalificeren als overhead.

In de begroting per taakveld is terug te vinden welke baten en lasten voor de GGD West-Brabant in het taakveld 0.4 overhead zijn opgenomen.

7. Weerstands vermogen

GGD West-Brabant

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre GGD West-Brabant financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit leidt tot beleidsombuigingen of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen, zonder direct een aanvullende bijdrage van deelnemende gemeenten te hoeven vragen. GGD West-Brabant is een organisatie met wettelijke taken, plustaken en daarnaast markttaken. Voor de plus- en markttaken kan niet vanzelfsprekend teruggevallen worden op de gemeenten bij negatieve ontwikkelingen. Bij positieve ontwikkelingen dragen deze echter wel bij aan het resultaat (en dus mogelijk een teruggave aan de gemeenten).

Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De *beschikbare* weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover GGD West-Brabant beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen.
- De *benodigde* weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het algemeen bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.

Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen, zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd of in de maximale omvang zullen voordoen.

Kengetallen

De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de GGD West-Brabant.

Kengetallen	Begroot 2027	Begroot 2026	Begroot 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	-8%	-2%	1%	-6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-8%	-2%	1%	-6%
Solvabiliteitsratio	34%	23%	26%	38%
Weerstandsvermogen	82%	99%	100%	82%

Zoals aangegeven onder het beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's is de streefverhouding van het weerstandsvermogen 100% voor de GGD West-Brabant. Voor 2027 is het geprognotiseerde weerstandsvermogen 82%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van de (financiële) risico's die wij hebben geïdentificeerd waaronder de frictiekosten als gevolg van afbouw van subsidie inkomsten en projecten, de extra kosten voor het traject *Samen sterker* en het toegenomen risico op het gebied van datalekken en cyberaanvallen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

Bedragen x € 1.000

Specificatie weerstandscapaciteit	Beleids-begroting 2027	Beleids-begroting 2026	Beleids-begroting 2025	Realisatie 2025
Algemene Risico Reserve GGD West-Brabant	2.338	2.338	2.296	2.338
Bestemmingsereserve risico plustaken	1.012	812	852	812
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	-	-	2	-
Totaal	**3.350**	**3.150**	**3.150**	**3.350**

Benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico-inventarisatie

GGD West-Brabant definieert een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

Het identificeren van risico's is een onderdeel van de planning & control cyclus en daarbij worden maatregelen getroffen, kansen ingeschat en de financiële impact bepaald. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere planning en verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken. Uitgedrukt in een percentage wordt gestreefd naar een dekkingsratio van 100%.

Risicotabel

Bedragen x € 1.000

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.048	563	314	Het risico is nog steeds actueel op basis van de toekomstige ontwikkelingen bij de gemeenten. Aangezien de bestuurlijke opdracht van 4% t.o.v. de gemeentelijke bijdrage in de beleidsbegroting van 2026 is verwerkt, schatten wij de kans op een verdere verlaging van de gemeentelijke bijdrage in als laag.	We monitoren de gemeentelijke ontwikkelingen nauwlettend, sturen op geleidelijke aanpassing van vaste kosten via strategische personeels- en formatieplanning en borgen tijdige bestuurlijke afstemming wanneer bijsturing nodig is.
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.449	700	435	Bij de plustaken zien we dat gemeenten terughoudend zijn met het aangaan van nieuwe verplichtingen. Daardoor verwachten wij dat de afname van plustaken de komende jaren lager zal uitvallen, mede gezien de financiële en organisatorische ontwikkelingen bij gemeenten. Tegelijkertijd schatten wij de kans op dit risico lager in, omdat een deel van de plustaken inmiddels is verlaagd door de overheveling naar de gemeentelijke bijdrage (onderdeel WKO), waardoor het resterende risicovol volume kleiner is geworden.	We sturen actief op formatie-aanpassing via strategische personeelsplanning, benutten natuurlijk verloop en bewaken de financiële impact, zodat frictiekosten beheersbaar blijven bij afname van plustaken.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	0%	250	13	0	Door de toevoeging van de doorlopende lijn binnen de gemeente Breda en het stabiele aantal 0-4 jarigen binnen de deelnemende gemeenten hebben wij de kans dat het risico zich voordoet verlaagd naar nihil.	Risico korte termijn is erg laag. Geen aanvullende acties t.a.v. mitigeren van risico.
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	3.025	291	908	De financiering van specifieke uitkeringen, zoals de structurele versterking pandemische paraatheid en SPUK COVID, blijft onzeker door landelijke beleidswijzigingen, tijdelijke toekenningen en mogelijke bezuinigingen. Daarnaast bestaat het risico dat tijdelijke subsidies, projectgelden en marktinkomsten wegvallen of fluctueren, terwijl hiermee momenteel deels structurele activiteiten worden bekostigd. Ook herijkingen binnen de IZB-pijlers, aflopende transitiemiddelen en nieuwe bovenregionale taken vergroten de financiële onzekerheid. Deze risico's nemen verder toe doordat de omvang en effecten van deze geldstromen in onze eigen GGD-begroting de afgelopen jaren substantieel zijn toegenomen, waardoor eventuele wegvallende financiering direct grotere begrotingsimpact heeft.	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Fluctaties inkomsten Reizigerszorg	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	450	100	135	In 2024 en 2025 zijn de inkomsten op Reizigerszorg verder toegenomen door het op orde brengen van de benodigde formatie en het positieve economische klimaat. Gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen bestaat het risico dat de opbrengsten uit reizigersvaccinaties minder hard zullen groeien danwel een (lichte) daling laten zien. Wij schatten deze kans laag in.	Financiele risico's kunnen voor korte-midden lange termijn gemitigeerd worden door reserve markttaken.
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerder-schappen	Als penvoerder is de GGD in de meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap bestede middelen. Ook voor participerende partners.	0%	485	49	0	Aangezien wij de rechtmatigheid van al onze bestedingen nauwlettend in de gaten houden, schatten wij dit risico in als nihil.	N.v.t.
Primaire taken	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casuïstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is. Ook in 2023 is er vaker beroep gedaan op de organisatie. Om voldoende capaciteit te houden ook in de toekomst zal de vergoedingsregeling uitgebreid worden.	10%	500	150	50	Binnen de organisatie kan een crisisachtige situatie zich voordoen waarbij de reguliere capaciteit tekortschiet en de vraag naar opschaling toeneemt. Bij crisistaken spelen aanvullende risico's, zoals onverwachte piekbelasting, inzet van schaarse expertise en het tijdelijk moeten afschalen van reguliere werkzaamheden. Hierdoor ontstaat een financieel en operationeel risico dat niet altijd binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen.	We borgen opschalingsafspraken, monitoren capaciteitsdruk continu en plannen tijdig aanvullende inzet, zodat crisistaken zo veel mogelijk binnen beschikbare middelen kunnen worden opgevangen.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Primaire taken	Hogere kosten voor het uitvoeren van basistaken	Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om openstaande vacatures in te vullen met name voor specialitische functies.	50%	1.000	400	500	Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt blijven met name specialistische functies lastig te vervullen. Hierdoor ontstaat het risico dat vacatures langer openstaan en externe inhuur noodzakelijk blijft. Hoewel het verder invullen van vacatures zal bijdragen aan het verminderen van externe inhuur, kan dit niet op korte termijn volledig worden gerealiseerd. Daardoor blijven de kosten voor het uitvoeren van basistaken onder druk staan, met een mogelijk structureel hoger kostenniveau als gevolg.	We beperken de kostenstijging door gerichte strategische personeelsplanning, versnellen van wervingsinspanningen en het terugdringen van externe inhuur waar mogelijk.
Primaire taken	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	100%	125	125	125	De aanbesteding die door de politie is uitgevoerd heeft niet geleid tot een gunning aan GGD West-Brabant. Dit betekent dat vanaf oktober 2026 de opbrengsten voor de GGD vervallen. Aangezien de diensten ook werden ingevuld door externe inhuur verwachten wij dat de totale impact uitkomt op € 125.000.	N.v.t.
Bedrijfsvoering	Aansprakelijk-heidsrisico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek.	30%	500	100	150	Dit is een risico dat jaarlijks terugkeert.	We beperken het risico door strikte naleving van juridische verplichtingen, periodieke controle van contracten en procedures, en continue aandacht voor privacy- en dataveiligheid.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Fiscaal	Niet aantoonbaar juist toepassen van fiscale wet- en regelgeving waardoor het risico bestaat op naheffingen en boetes.	50%	260	0	130	Als organisatie lopen we het risico dat fiscale wet- en regelgeving niet altijd aantoonbaar juist wordt toegepast, bijvoorbeeld door onvolledige documentatie of onjuiste interpretatie van regels. Hierdoor bestaat de kans op naheffingen, boetes en reputatieschade, wat zowel financiële als organisatorische impact kan hebben. Het is daarom essentieel om fiscale processen goed te borgen en regelmatig te toetsen.	Het inwinnen van fiscaal advies indien twijfel bestaat over interpretatie en toepassing van (nieuwe) wet- en regelgeving en het up to date houden van het kennisniveau van de betreffende medewerkers door het volgen van cursussen op dit gebied
Bedrijfsvoering	Kostenstijgingen actualisatie functieboek	GGD West-Brabant heeft het afgelopen jaar haar functieboek herijkt en de medewerkers opnieuw ingeschaald, conform de HR21 methodiek. Het herijken van het functieboek heeft ervoor gezorgd dat een aantal functies naar boven is bijgesteld en de personeelskosten voor de GGD daardoor de komende jaren toenemen (los van andere ontwikkelingen). De GGD heeft drie jaar nodig om deze ontwikkeling met ombuigingen, natuurlijk verloopt etc. zelf te kunnen opvangen.	50%	225	169	113	Als gevolg van de afronding en implementatie van het nieuwe functieboek zijn frictiekosten ontstaan. Naast natuurlijk verloop, trachten wij met strategische personeelsplanning deze kosten minimaal te houden.	We beperken frictiekosten door strategische personeelsplanning, benutting van natuurlijk verloop en gerichte ombuigingen om de kostenstijging binnen de bestaande middelen op te vangen.
Bedrijfsvoering	Niet voldoen aan AVG-verplichtingen met als gevolg dat boetes worden opgelegd	Toenemende complexiteit van de AVG-verplichtingen en een sterk groeiend datagebruik binnen de organisatie.	10%	931	70	93	Toenemende en complexere AVG-eisen leggen een groeiende druk op de capaciteit binnen de organisatie. Hierdoor bestaat het risico dat naleving onvoldoende geborgd is.	Wij zetten maximaal in op naleving AVG-beleid en hebben hiervoor een FG-functionaris binnen de GGD die hierop toeziet.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Hoger kostenniveau HSC; GGD West-Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	50%	250	75	125	Het HSC bevindt zich in een fase waarin processen worden heringericht en de dienstverlening wordt doorontwikkeld om beter aan te sluiten op de behoeften van de GGD-en en de RAV terwijl er geen reserves of risicomiddelen beschikbaar zijn. Door prijsstijgingen die naar verwachting hoger uitvallen dan de beschikbare indexaties neemt het risico op een oplopend kostenniveau toe. Tegelijkertijd groeit de druk op de dienstverlening, doordat de vraag in zowel complexiteit als volume toeneemt. Hierdoor komt de kwaliteit van de dienstverlening onder het huidige financieringsniveau steeds meer onder druk te staan en ontstaat het risico dat aanvullende middelen nodig zijn om aan de toenemende verwachtingen te voldoen.	We bewaken de kostenontwikkeling actief, maken tijdige afspraken met HSC over budget en dienstverlening en brengen financiële consequenties bestuurlijk in wanneer bijsturing nodig is.
Bedrijfsvoering	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuiteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen in zeer hoge mate afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stroomuitval o.i.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccinaties.	0%	147	7	0	Dit risico is vanaf 2025 ondergebracht in het totale risico van datalekken en cyberaanvallen.	N.v.t.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de Doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg.	30%	150	0	45	De huur van de vierde verdieping loopt over één jaar af. Dit vraagt om actieve monitoring, mede omdat eerdere ervaringen laten zien dat het opnieuw verhuren van deze ruimte lastig kan zijn. Tegelijkertijd worden de toekomstige mogelijkheden en benutting van deze verdieping meegenomen in de ontwikkeling van de huisvestingsvisie. Zolang hierin nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt, blijft sprake van een financieel risico op leegstand of hogere huisvestingskosten.	We monitoren de contracttermijnen actief, verkennen tijdig alternatieve verhuurmogelijkheden en betrekken de vierde verdieping in de huisvestingsvisie om het risico op leegstand en kostenstijging te beperken.
Bedrijfsvoering	Hoofdkantoorkosten	Wij zien substantiële stijgingen voor onze huisvestingskosten. In het kader van bezuinigingen van 4% zullen wij ons maximaal inspannen om deze kostenstijging zelfstandig te absorberen. Dit willen we doen o.a. door actualisatie van het huisvestingsbeleid.	0%	250	125	0	De stijgende huisvestingskosten zijn inmiddels grotendeels binnen de begroting opgevangen. Door het “trapje-op-trapje-af”-mechanisme en het structureel oplossen van de eerdere reserve-onttrekking wordt voor 2025 nauwelijks nog risico verwacht. Om toekomstige kostenstijgingen beheersbaar te houden - ook in het licht van de 4% bezuiniging - actualiseren we onze huisvestingsvisie en blijven we deze kosten zo veel mogelijk binnen de bestaande middelen absorberen.	We actualiseren de huisvestingsvisie en sturen actief op kostenbeheersing, zodat toekomstige huisvestingskosten zoveel mogelijk binnen de bestaande middelen kunnen worden opgevangen.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Mobiliteit personeel	Vanwege verschillende redenen kunnen frictiekosten ontstaan als gevolg van mobiliteit van medewerkers die de organisatie verlaten.	30%	506	253	152	Door natuurlijke mobiliteit en het 'trapje-op-trapje-af'-mechanisme kunnen tijdelijk frictiekosten ontstaan. Voor een organisatie van de omvang van de GGD is dit een aannemelijk en terugkerend risico, al neemt dit risico af doordat we hier actief op sturen via onze strategische personeelsplanning en inzet van de bestemmingsreserve frictiekosten.	We sturen actief op strategische personeelsplanning en tijdige herplaatsing, en gebruiken de bestemmingsreserve frictiekosten om tijdelijke frictie op te vangen.
Bedrijfsvoering	*Samen sterker*	De verkenningsfase van *Samen sterker* vraagt aanzienlijk veel kennis en capaciteit van onze organisatie, waardoor het risico ontstaat dat reguliere werkzaamheden onder druk komen te staan.	50%	750	0	375	Omdat *Samen sterker* zich in een verkennende fase bevindt, vraagt dit traject tijdelijk extra kennis en capaciteit vanuit de eigen organisatie. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt in de inzet van beschikbare medewerkers, terwijl onze exploitatie onvoldoende middelen bevat om deze aanvullende inzet volledig op te vangen. De benodigde inzet van personeel voor *Samen sterker* heeft daardoor directe budgettaire consequenties en kan druk zetten op reguliere werkzaamheden en financiële ruimte.	We sturen actief op prioritering binnen het traject en faseren werkzaamheden, zodat de inzet van medewerkers beheersbaar blijft. Daarnaast bewaken we de benodigde capaciteit en koppelen we tijdig terug indien extra inzet of aanvullende middelen nodig zijn om impact op reguliere werkzaamheden te beperken.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Datalekken en cyberaanvallen	Door een combinatie van toenemende digitale dreiging, onvoldoende actuele informatiebeveiligingsmaatregelen en menselijk handelen. Zie ook risico m.b.t. aansprakelijkheid.	30%	1.500	0	450	De GGD is voor zijn wettelijke taken sterk afhankelijk van digitale systemen en gegevensuitwisseling met interne en externe partijen. Tegelijkertijd neemt de complexiteit en dreiging van cyberaanvallen toe, terwijl beveiliging in hoge mate afhankelijk blijft van menselijk handelen en beschikbare capaciteit. Het risico bestaat o.a. uit juridische aansprakelijkheid, handhavend optreden door toezichthouders, financiële schade en de maatschappelijke impact a.g.v. een incident.	Het op orde brengen en houden van de informatiebeveiliging op basis van BIO en het vergroten van de bewustwording van medewerkers door structurele training en periodieke phishing-simulaties.
	Totaal			**13.801**	**3.188**	**4.099**		

8. Exploitatieresultaat

GGD West-Brabant

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beleidsbegroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Rijksbijdrage	76	79	82	85
Gemeentelijke bijdrage	31.373	32.666	34.012	35.413
Opbrengst uit tarieven	3.899	4.060	4.227	4.401
Overige opbrengsten	12.007	12.502	13.017	13.553
Vrijval voorziening	124	124	124	124
Rentebaten	224	224	224	224
Totaal baten	**47.703**	**49.655**	**51.686**	**53.800**
Salarissen en sociale lasten	31.206	32.366	34.017	35.752
Personeel derden	1.764	1.805	1.847	1.889
Overige personeelskosten	1.900	1.944	1.989	2.035
Kapitaallasten	704	704	704	704
Toevoegingen aan voorzieningen	106	106	106	106
Materiele Kosten Hét Service Center	2.976	3.044	3.114	3.186
Overige bedrijfskosten	9.264	9.494	9.711	9.981
Rentelasten	158	144	137	130
Totaal lasten	**48.078**	**49.607**	**51.625**	**53.783**
Totaal saldo van baten en lasten	**-375**	**48**	**61**	**17**
Toevoeging bestemmingsreserve monitors	-18	-18	-18	-18
Toevoeging bestemmingsreserve huisvesting	-160	-160	-160	-160
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	142	130	117	161
Onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten	411	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	**375**	**-48**	**-61**	**-17**
Geraamd resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

9. Incidentele baten en lasten

GGD West-Brabant

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Raming 2027			Raming 2028			Raming 2029			Raming 2030		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dotatie reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	-	553	553	-	130	130	-	117	117	-	161	161
Incidentele baten en lasten (saldo)	553		-553	130		-130	117		-117	161	-	-161
Saldo incidentele baten en lasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

De incidentele baten en lasten betreft de onttrekkingen uit de reserves. Hiertegenover staan voor hetzelfde bedrag incidentele lasten in de exploitatie.

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van het exploitatieresultaat wordt inzicht gegeven in het begrotingssaldo.

Onderstaand overzicht laat zien dat er sprake is van een meerjarig structureel sluitende begroting.

Bedragen x € 1.000

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	-375	48	61	17
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	375	-48	-61	-17
Begrotingssaldo na bestemming	**-**	**-**	**-**	**-**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	**-**	**-**	**-**	**-**

10. Bijlagen

GGD West-Brabant

Bijlage 1: Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1

Naam	Saldo 1-1-2026	Toename in 2026	Afname in 2026	Saldo 31-12-2026	Toename in 2027	Afname in 2027	Saldo 31-12-2027
Algemene risicoreserve	2.338.391	-	-	2.338.391	-	-	2.338.391
Bestemmingsreserve risico plustaken	1.011.902	-	-	1.011.902	-	-	1.011.902
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	500.000	-	-200.000	300.000	-	-	300.000
Bestemmingsreserve huisvesting	2.228.099	160.422	-94.000	2.294.521	160.422	-142.255	2.312.689
Bestemmingsreserve frictiekosten	410.579	-	-	410.579	-	-410.579	-
Bestemmingsreserve monitors	46.447	17.500	-	63.947	17.500	-	81.447
Bestemmingsreserve COVID-19	1.004.396	-	-	1.004.396	-	-	1.004.396
Bestemmingsreserve projecten versterking publieke gezondheid	385.000	-	-80.000	305.000	-	-	305.000
Totaal reserves	**7.924.814**	**177.922**	**-374.000**	**7.728.736**	**177.922**	**-552.834**	**7.353.824**
Voorziening verlofsaldi	1.319.025	100.000	-50.000	1.369.025	106.392	-52.060	1.423.357
Voorziening RVU	54.552	-	-13.750	40.802		-28.634	12.168
Mobiliteitsvoorziening personeel	290.159	-	-	290.159	-	-	290.159
Voorziening Forensische Geneeskunde	262.411	-	-	262.411	-	-	262.411
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden t.b.v. GMV	434.614	-	-87.338	347.276	-	-43.041	304.235
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden t.b.v. reizigersplatform	55.606	-	-	55.606	-	-	55.606
Totaal voorzieningen	**2.416.367**	**100.000**	**-151.088**	**2.365.279**	**106.392**	**-123.735**	**2.347.936**
Totaal reserves en voorzieningen	**10.341.181**	**277.922**	**-525.088**	**10.094.015**	**284.314**	**-676.569**	**9.701.760**

Bijlage 2: Bijdragen deelnemende gemeenten

Bedragen x € 1

Gemeenten	Aantal inwoners per 1-1-2025	Aantal kinderen 0-3 jaar	Aantal kinderen 4-18 jaar	Bijdrage per inwoner basispakket	Bijdrage per kind 0-3 jaar	Bijdrage per kind 4-18 jaar	Basistaken	Aanvullende financiering DUUP	Toezicht WMO	Bijdrage basispakket JGZ 0-3 jaar	Basistaken 4-18 jaar	Bijdrage Rijks-vaccinatie-programma	Huisvesting 0-4 jarigen
Altena	58.726	2.467	10.170	17,25	350,09	65,13	1.013.024	-	4.020	863.672	662.372	166.017	155.113
Alphen-Chaam	10.539	366	1.570	17,25	350,09	65,13	181.798	-	721	128.133	102.254	26.571	34.178
Baarle-Nassau	7.205	235	998	17,25	350,09	65,13	124.358	-	493	82.271	65.000	15.617	19.420
Bergen op Zoom	70.194	-	10.678	17,25	-	65,13	1.210.847	-	4.805	-	695.458	63.297	-
Breda	188.779	6.970	28.856	17,25	350,09	65,13	3.256.438	249.883	12.923	2.440.127	1.879.391	540.634	295.837
Drimmelen	28.295	1.041	4.106	17,25	350,09	65,13	488.089	-	1.937	364.444	267.424	64.853	124.688
Etten-Leur	45.457	1.679	7.450	17,25	350,09	65,13	784.133	-	3.112	587.801	485.219	125.358	140.888
Geertruidenberg	21.944	777	3.340	17,25	350,09	65,13	378.534	-	1.502	272.020	217.534	60.104	69.675
Halderberge	31.347	1.122	4.700	17,25	350,09	65,13	540.736	-	2.146	392.801	306.111	76.913	91.440
Moerdijk	38.273	-	5.643	17,25	-	65,13	660.209	-	2.620	-	367.529	34.887	-
Oosterhout	58.380	2.244	9.095	17,25	350,09	65,13	1.007.055	-	3.996	785.602	592.357	151.469	117.965
Roosendaal	77.721	-	11.578	17,25	-	65,13	1.340.687	-	5.320	-	754.075	73.042	-
Rucphen	23.995	-	3.316	17,25	-	65,13	413.914	-	1.643	-	215.971	17.990	-
Steenbergen	24.567	-	3.467	17,25	-	65,13	423.781	-	1.682	-	225.806	20.677	-
Woensdrecht	22.194	-	3.105	17,25	-	65,13	382.847	-	1.519	-	202.229	19.229	-
Zundert	22.809	831	3.147	17,25	350,09	65,13	393.455	-	1.561	290.925	204.964	53.432	53.674
Totaal	**730.425**	**17.732**	**111.219**	**17,25**	**350,09**	**65,13**	**12.599.905**	**249.883**	**50.000**	**6.207.796**	**7.243.694**	**1.510.090**	**1.102.878**

Bedragen x € 1

Gemeenten	Indexatie Bijdrage per inwoner basispakket	Indexering aanvullende financiering DUUP	indexatie bijdrage per kind 0-4 jaar	Indexatie bijdrage per kind 4-18 jaar	Teruggave CAO-indexatie lonen	Inspecties Wet Kinderopvang (WKO)	CAO-ontwikkeling woon-werkregeling	Skip die Trip	structurele correctie ingroeipad (S)	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2027	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2026
Altena	41.737	-	35.583	27.290	-35.939	119.510	24.120	11.745	822	**3.089.086**	2.946.300
Alphen-Chaam	7.490	-	5.279	4.213	-6.450	23.610	4.329	2.108	-28.169	**486.065**	461.827
Baarle-Nassau	5.124	-	3.390	2.678	-4.409	6.765	2.959	1.441	-9.443	**315.664**	292.704
Bergen op Zoom	49.887	-	-	28.653	-42.957	110.889	28.830	14.039	-19.196	**2.144.552**	2.044.308
Breda	134.165	10.295	100.533	77.431	-115.528	347.522	77.535	37.756	119.691	**9.464.633**	9.066.212
Drimmelen	20.109	-	15.015	11.018	-17.316	34.752	11.621	5.659	-58.213	**1.334.080**	1.250.366
Etten-Leur	32.306	-	24.217	19.991	-27.818	81.575	18.670	9.091	86.347	**2.370.890**	2.231.616
Geertruidenberg	15.596	-	11.207	8.962	-13.429	44.700	9.013	4.389	25.808	**1.105.615**	1.065.254
Halderberge	22.278	-	16.183	12.612	-19.184	62.209	12.875	6.269	10.285	**1.533.674**	1.467.446
Moerdijk	27.201	-	-	15.142	-23.422	90.860	15.719	7.655	25.795	**1.224.195**	1.176.901
Oosterhout	41.491	-	32.367	24.405	-35.727	101.073	23.978	11.676	-59.919	**2.797.788**	2.656.606
Roosendaal	55.236	-	-	31.068	-47.563	138.346	31.922	15.544	5.768	**2.403.445**	2.296.680
Rucphen	17.053	-	-	8.898	-14.684	37.007	9.855	4.799	-36.213	**676.233**	639.466
Steenbergen	17.460	-	-	9.303	-15.034	39.129	10.090	4.913	-23.617	**714.190**	685.937
Woensdrecht	15.773	-	-	8.332	-13.582	55.842	9.116	4.439	-7.823	**677.921**	652.363
Zundert	16.210	-	11.986	8.445	-13.958	32.630	9.368	4.562	-31.923	**1.035.331**	979.307
Totaal	**519.116**	**10.295**	**255.760**	**298.441**	**-447.000**	**1.326.419**	**300.000**	**146.085**	**-**	**31.373.362**	**29.913.293**

Bijlage 3: Verbonden Partijen voor de gemeentebegrotingen 2027

Naam: GGD West-Brabant
Vestigingsplaats: Breda

Bedragen x € 1.000

Begroting 2027	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	7.729	7.354
Vreemd vermogen	14.330	14.167
Financieel resultaat 2025	-	1.071

Gemeente	Belang begroot 2027	
	€	%
Altena	3.089.086	9,85%
Alphen-Chaam	486.065	1,55%
Baarle-Nassau	315.664	1,01%
Bergen op Zoom	2.144.552	6,84%
Breda	9.464.633	30,17%
Drimmelen	1.334.080	4,25%
Etten-Leur	2.370.890	7,56%
Geertruidenberg	1.105.615	3,52%
Halderberge	1.533.674	4,89%
Moerdijk	1.224.195	3,90%
Oosterhout	2.797.788	8,92%
Roosendaal	2.403.445	7,66%
Rucphen	676.233	2,16%
Steenbergen	714.190	2,28%
Woensdrecht	677.921	2,16%
Zundert	1.035.331	3,30%
Totaal	**31.373.362**	**100,00%**

Bijlage 4: Dit is de GGD

In het overzicht hieronder zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het algemeen bestuur heeft besloten (binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en financieren.

Opbrengsten

Gemeentelijke bijdragen	€	31	miljoen
Opbrengst uit tarieven	€	4	miljoen
Overige opbrengsten	€	12	miljoen

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR.
- Opbrengsten uit subsidies.
- Opbrengsten plusproducten gemeenten.

Werkzaamheden	Basispakket	Plustaken	Overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht Wmo		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant
088 639 2000
info@ggdwb.nl
www.ggdwb.nl

GGD West-Brabant

< Vorige

Ingekomen zienswijzen begrotingsvoorbereiding GGD West-Brabant 2027

In het onderstaande overzicht vindt u de ingekomen zienswijzen voor de op te stellen beleidsbegroting 2027. De reactie op deze zienswijzen door de GGD wordt in het DB behandeld en in het AB voor instemming voorgelegd:

Gemeente	Financiële voorwaarden	Beleidsmatige voorwaarden	Antwoord GGD
Etten-Leur Moerdijk Woensdrecht Halderberge Zundert		1. Wij verwachten dat de GGD West-Brabant (samen met de GGD Hart voor Brabant) in samenspraak met de deelnemende gemeenten een vervolg van het meerjarenbeleidsplan 2023-2026 opstelt en presenteert, welke in lijn is met de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' en de ingezette bestuurlijke bezuinigingsopdracht van 4%. Ook dient dit plan in het lopende proces van verkenning tot verdergaande samenwerking, Samen Sterker, meegenomen te worden.	De GGD pakt deze wens van harte op. Zowel in de samenwerking onderling met GGD Hart voor Brabant als de deelnemende gemeenten zullen wij de passende stappen zetten om aan deze voorwaarde handen en voeten te geven.
	2. Algemene financiële richtlijnen/voorwaarden (zie bijlage 1)		De algemene financiële voorwaarden zullen cf. worden uitgevoerd.
	3. De GGD geeft in de kadernota en beleidsbegroting 2027 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan het nieuwe, nog op te stellen beleidsplan 2026-2030.		Wij lezen deze vraag zo dat kadernota, beleidsbegroting en nieuwe beleidsplan met elkaar in samenhang worden opgesteld. Die voorwaarde nemen wij graag ter harte.
	4. Gezien de afnemende financiële middelen vanaf 2026 verwachten gemeenten ook in 2027 beleidsmatige keuzes te moeten maken. Om deze keuzes gedegen voor te kunnen bereiden is meer gedetailleerd inzicht		De GGD neemt kennis van deze wens en behoefte en zal het gesprek daarover met de gemeenten voeren mede aan de hand van haar begrotingsvoornemens en het productenboek.

	nodig in het aanbod en in de geleverde producten en kosten. Wij verwachten van de GGD dat zij deze informatie met voorrang in samenspraak met het ambtenarenoverleg, of een delegatie daarvan, levert en dit benodigde inzicht/transparantie meeneemt in de verdere uitwerking van Samen Sterker. In het traject Samen Sterker dient een vergelijk in het productenaanbod tussen beide GGD'en op een eenduidige en eenvoudige wijze te maken zijn.		
		5. Van de GGD verwachten de gemeenten dat met de verdere uitwerking van Samen Sterker naast de bestuurders ook de ambtenaren en gemeenteraden tijdig betrokken worden, op een dusdanig moment zodat zij de mogelijkheid hebben om de uitkomst van het traject wezenlijk kunnen beïnvloeden. Afstemming met het Algemeen Bestuur van de GGD Hart voor Brabant spreekt voor zich. Aan beide besturen dienen dezelfde voorstellen/besluiten te worden voorgelegd. Men dient onder andere oog te hebben voor de gewenste lokale nabijheid van de GGD, de kosten van dit proces en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten in samenwerking.	In de recent in beide AB besturen besproken tijdsplanning en de door de Colleges aan de Raden gezonden informatiebrief over Samen Sterker zijn tijdpaden, te maken afwegingen en kader omschreven volgend op besluitvorming in beide AB besturen van juli 2025. Beide GGD en bouwen daar op verder en zullen bijgaande voorwaarde in het vervolg in acht nemen.

Bijlage 1: Algemene financiële richtlijnen

Voor 2027 gelden de onderstaande algemene financiële richtlijnen (zoals vastgelegd in de nota Verbonden Partijen):

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiële consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht ín de benodigde weerstandscapaciteit.

Bijlage 2: Randvoorwaarden specifiek per gemeente

Etten-Leur:
Richtlijnen kaders begroting 2027

In de nota Verbonden Partijen zijn de volgende financiële richtlijnen vastgelegd:

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.
4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij ‘de index van de loonvoet sector overheid’ gevolgd en voor de prijsontwikkeling ‘de index van de netto materiele consumptie’. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.
5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende

gemeenten bij de conceptbegroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Beleidsmatige richtlijnen

Openbaar belang

Het uitvoeren van de Wet publieke gezondheid en toezichtstaken van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

Risico's

1. Veranderingen in het basistakenpakket en plustakenpakket kunnen leiden tot ongedekte vaste kosten bij de GGD.
2. Er ligt een risico op het gebied van (on)voldoende capaciteit in crisissituaties.

Beleidsmatige richtlijnen:

1. Wij verwachten dat de GGD West-Brabant (samen met de GGD Hart voor Brabant) in samenspraak met de deelnemende gemeenten een vervolg van het meerjarenbeleidsplan 2023-2026 opstelt en presenteert, welke in lijn is met de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' en de ingezette bestuurlijke bezuinigingsopdracht van 4%. Tevens dient dit plan in het lopende proces van verkenning tot verdergaande samenwerking, Samen Sterker, meegenomen te worden.
2. De GGD geeft in de kadernota en beleidsbegroting 2027 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan het nieuwe, nog op te stellen beleidsplan 2026-2030.
3. Gezien de afnemende financiële middelen vanaf 2026 verwachten gemeenten ook in 2027 beleidsmatige keuzes te moeten maken. Om deze keuzes gedegen voor te kunnen bereiden is meer gedetailleerd inzicht nodig in het aanbod en in de geleverde producten en kosten. Wij verwachten van de GGD dat zij deze informatie met voorrang in samenspraak met het ambtenarenoverleg, of een delegatie daarvan, levert en dit benodigde inzicht/transparantie meeneemt in de verdere uitwerking van Samen Sterker. In het traject Samen Sterker dient een vergelijk in het productenaanbod tussen beide GGD'en op een eenduidige en eenvoudige wijze te maken zijn.

4. Van de GGD verwachten de gemeenten dat met de verdere uitwerking van Samen Sterker naast de bestuurders ook de ambtenaren en gemeenteraden tijdig betrokken worden, op een dusdanig moment zodat zij de mogelijkheid hebben om de uitkomst van het traject wezenlijk kunnen beïnvloeden. Afstemming met het Algemeen Bestuur van de GGD Hart voor Brabant spreekt voor zich. Aan beide besturen dienen dezelfde voorstellen/besluiten te worden voorgelegd. Men dient onder andere oog te hebben voor de gewenste lokale nabijheid van de GGD, de kosten van dit proces en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten in samenwerking.

Bijdrage Etten-Leur	**2025**	**2026**	**2027**	**2**
Begroting	2.090.000	2.232.000	2.305.000	2.382.

Resultaat	**2025**	**2026**
Resultaat	0	0

Vermogen	**01-01-2026**	**31-12-2026**
eigen vermogen	6.035.000	6.116.000
vreemd vermogen	19.778.000	20.860.000

Moerdijk:

REGIONAAL ADVIES ALGEMEN FINANCIËLE RICHTLIJNEN GR'EN KADERS/BEGROTING 2027

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

FINANCIËLE EN BELEIDSMATIGE RICHTLIJNEN KADERS/BEGROTING 2027
GGD WEST-BRABANT: Woensdrecht

Financiële richtlijnen (geheel conform de Nota verbonden partijen)

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd.

Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).
6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Beleidsmatige richtlijnen

1. Wij verwachten dat de GGD West-Brabant (samen met de GGD Hart voor Brabant) in samenspraak met de deelnemende gemeenten een vervolg van het meerjarenbeleidsplan 2023-2026 opstelt en presenteert, welke in lijn is met de gezamenlijke toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' en de ingezette bestuurlijke bezuinigingsopdracht van 4%. Tevens dient dit plan in het lopende proces van verkenning tot verdergaande samenwerking, Samen Sterker, meegenomen te worden.
2. De GGD geeft in de kadernota en Beleidsbegroting 2027 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan het nieuwe, nog op te stellen beleidsplan 2026-2030.
3. Gezien de afnemende financiële middelen vanaf 2026 verwachten gemeenten ook in 2027 beleidsmatige keuzes te moeten maken. Om deze keuzes gedegen voor te kunnen bereiden is meer gedetailleerd inzicht nodig in het aanbod en in de geleverde producten en kosten. Wij verwachten van de GGD dat zij deze informatie met voorrang in samenspraak met het ambtenarenoverleg, of een delegatie daarvan, levert en dit benodigde inzicht/transparantie meeneemt in de verdere uitwerking van Samen Sterker. In het traject Samen Sterker dient een vergelijk in het productenaanbod tussen beide GGD'en op een eenduidige en eenvoudige wijze te maken zijn.
4. Van de GGD verwachten de gemeenten dat met de verdere uitwerking van Samen Sterker naast de bestuurders ook de ambtenaren en gemeenteraden tijdig betrokken worden, op een dusdanig moment zodat zij de mogelijkheid hebben om de uitkomst van het traject wezenlijk kunnen beïnvloeden. Afstemming met het Algemeen Bestuur van de GGD Hart voor Brabant spreekt voor zich.

5. Aan beide besturen dienen dezelfde voorstellen/besluiten te worden voorgelegd. Men dient o.a. oog te hebben voor de gewenste lokale nabijheid van de GGD, de kosten van dit proces en de zeggenschap van de deelnemende gemeenten in de samenwerking.

	Gemeenschappelijke regeling: GGD West-Brabant
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja, het beleidsplan 2027-2030, de beleidsbegroting 2027 en jaarstukken 2025 zijn op 1 april 2026 ontvangen.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** De GGD heeft een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2027-2030 samen met inwoners, bestuurders en input van landelijke rapporten. Dit is een nadere invulling van de toekomstvisie 2023-2033 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. Dit meerjarig beleidsplan wordt samen met de begroting 2027 aangeboden voor zienswijze. Het jaar 2027 is het eerste jaar van het hierboven genoemde nieuwe beleidsplan. De doelen in de beleidsbegroting 2027 zijn tevens gebaseerd op thema's van de toekomstvisie en het nog vast te stellen beleidsplan. Voor de GGD ligt de focus op het vergroten van de impact op kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. Met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) wordt de ingezette beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag doorgezet. Deze is ingezet met GALA/IZA. Ook is er veel aandacht voor het versterken van weerbaarheid. Een stevige publieke gezondheid maakt inwoners weerbaarder in tijden van crisis en onzekerheid. <u>Beleidsplan 2027-2030 Samen koersen op 'gezond gewoon'</u> In 2030 wil de GGD dat gezondheid voor iedereen vanzelfsprekend is - ongeacht waar je wieg staat, hoe oud je bent, of wat je achtergrond is. De GGD streeft naar: 1. *Kansrijk opgroeien*, waarbij kinderen en jongeren en hun ouders - ongeacht hun startpositie - toegang hebben tot een stimulerende omgeving, ondersteuning bij hun ontwikkeling en betrouwbare informatie. De basis voor gezondheid wordt al vóór de geboorte gelegd, met aandacht voor seksuele gezondheid, opvoedondersteuning en een gezonde start. 2. Een *gezonde leefomgeving* waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. Denk aan wijken met schone lucht, gezond voedselaanbod, voldoende groen, veilige wandelroutes en plekken die sociale verbinding stimuleren. 3. *Mentale veerkracht* voor iedereen, van jong tot oud. Inwoners kunnen omgaan met stress en tegenslagen, voelen zich gesteund door hun omgeving en weten waar ze terecht kunnen voor hulp. Preventie en weerbaarheid zijn verankerd in beleid, onderwijs en zorg. Deze ambities zijn alleen door samenwerking met gemeenten, kennispartners en inwoners te verwezenlijken. Als sterkere uitvoerder en kennispartner kan de GGD met de professionals en gezondheidsdata het verschil maken. De GGD ziet het als een noodzakelijke voorwaarde een aantrekkelijke werkgever te zijn. Door goed voor het personeel te zorgen en zich als financieel gezonde organisatie te blijven ontwikkelen. Het lopende proces van 'Samen Sterker' wordt aangehaald in dit beleidsplan.

Beleidsbegroting 2027
De begroting 2027 bouwt voort op de ingezette koers van toekomstvisie en is opgesteld aan de hand van de vier pijlers van deze toekomstvisie en de 3 thema's uit het nieuwe beleidsplan. Hieronder is kort beschreven welke resultaten met welke stappen de GGD in 2027 wilt behalen. Voor de uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar de begroting zelf.

Ambitie 1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
In 2030 ervaren inwoners in Brabant dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
Een kwart van de contactmomenten is geharmoniseerd, wat betekent dat er een gezamenlijk basisaanbod jeugdgezondheid wordt uitgevoerd door de 3 Brabantse GGD'en.
Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt met netwerkpartners over de uitvoering waaronder met stevige lokale teams (SLT).
De samenwerking tussen jeugdgezondheid, onderwijs en jeugdhulp is in kaart gebracht en wordt jaarlijks geëvalueerd.

Gezonde leefomgeving
Vervolgstappen worden bepaald om samen met netwerkpartners de ruimtelijke plannen van gemeenten in toekomst te voorzien van GGD-advies over effecten op de gezondheid.
Als kennispartner verstevigt de GGD de kennis over luchtkwaliteit, geluid en hitte.

Mentale veerkracht
De GGD geeft invulling aan haar rol in lokaal of regionaal netwerk suïcidepreventie.
Ook bereidt de GGD samen met partners, waaronder onderwijs, de keuze van programma's en implementatie voor.
De GGD brengt bestaande screeningsinstrumenten in kaart om stress en veerkracht te meten bij jongeren, jongvolwassenen en mensen van middelbare leeftijd.

Ambitie 2. Zelf, maar niet alleen
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
In 2030 voeren inwoners zelf regie over hun gezondheid.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
Met inwoners uit de doelgroep verkent de GGD hoe bewustwording rond een kinderwens vergroot kan worden.
Op basis van een nulmeting maken de Brabantse GGD'en een plan samen ouders hoe het gebruik van digitale middelen gestimuleerd kan worden.

Gezonde leefomgeving
De GGD stimuleert actief de verbinding en samenwerking tussen het fysiek en sociaal domein met netwerkpartners en inwoners.

Mentale veerkracht
Met de voorlopers formuleert en start de GGD in het kader van AZWA samen een opdracht voor een pilot voor het versterken van mentale veerkracht.

Ambitie 3. Iedereen verschillend, allemaal gelijk
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
Door de zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren creëren we ruimte voor mensen die het zelf niet alleen redden.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
De GGD maakt langjarige afspraken met partners waaronder SLT om te zorgen dat kinderen in kwetsbare situaties beter worden bereikt en ondersteund.

Gezonde leefomgeving
De GGD maakt met 15 wijken die achterblijven qua gezondheid afspraken met inwoners en partners over een gezonde leefomgeving. Bijvoorbeeld rookvrije woonomgeving, gezonde mobiliteit en binnenklimaat.

Mentale veerkracht
De GGD ontwikkelt samen met inwoners en partners interventies die bijdragen aan mentale veerkracht, waarbij gebruik gemaakt wordt van bewezen methodieken.
Samen met gemeenten creëren we een goed afwegingskader voor inzet van bewezen effectieve programma's.

Ambitie 4. Overal om ons heen, binnen en buiten
Ambitie beleidsplan 2027-2030:
In 2030 ervaren inwoners dat gezondheid een zichtbaar onderdeel is van besluitvorming over de fysieke leefomgeving.

Ambitie beleidsbegroting 2027:
Kansrijk opgroeien
Omgevingsbewustzijn en leefomgeving integreren in jeugdgezondheidszorg

Gezonde leefomgeving
Pilot in 4 wijken om gezondheidsrisico's te verlagen en kansen te vergroten.

Mentale veerkracht
Afspraken met minimaal een derde van de gemeenten over inrichting van gezonde leefomgeving die de mentale veerkracht van inwoners versterkt, waaronder beweging en ontmoeting.

Om deze ambities waar te kunnen maken investeert de GGD actief in het zijn van een aantrekkelijke werkgever om het benodigde personeel aan te trekken en te behouden.

De collectieve preventie komt in de beleidsbegroting minder duidelijk naar voren, zoals leefstijl. De GGD heeft aangegeven dat dit in het bestaande aanbod zit en dat in de begroting de focus ligt op de drie hoofdthema's.

4	**Financiële aandachtspunten** Jaarrekening 2025 Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.071.711. Grotendeels door eenmalige meevallers van € 825.000, positief resultaat op reizigersvaccinaties en incidentele projectsubsidies en vrijval van bestemmingsreserve (€ 246.000). € 485.450 wordt aan de algemene reserve toegevoegd voor eenmalige investeringskosten en voor de bedrijfsvoering. € 585.261 wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor Moerdijk betekent dit een teruggave van € 30.570. De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid afgegeven. Het weerstandsvermogen is 82%. Dit wordt als voldoende beschouwd. Uiteindelijk zijn de gemeenten de achtervang mochten de risico's zich daadwerkelijk allemaal voordoen. Begroting 2027 De GGD biedt een structureel kostendekkende begroting aan. Door de financiële uitdagingen bij gemeenten en aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk is in 2026 de structurele bezuinigingsopdracht van 4% verwerkt in de begroting 2026. Uiterlijk in 2027 zal hieraan volledige invulling gegeven worden. De indexering komt uit op 4,12%. De huidige CAO loopt tot en met maart 2027. Indien nodig volgt een begrotingswijziging in 2027 na deze periode. Als teruggave aan de gemeenten is € 447.000 structureel opgenomen omdat de indexatie op de loonkomsten hoger is dan de werkelijke CAO-verhogingen. SKIP die Trip Het lijkt uit de stukken alsof de financiering vanuit de GGD-begroting komt. De afspraak is dat de GGD zich maximaal dient in te spannen om te onderzoeken of andere middelen zijn om dit te financieren en niet uit de algemene reserve hoeft te worden betaald. Wanneer dat lukt, wordt dit bedrag weer toegevoegd in de algemene reserve. Het Algemeen Bestuur heeft uitgesproken dat er structurele borging moet komen. Voor 2027 en 2028 betekent dit dat de kosten in principe via de gemeentelijke bijdrage worden gedekt, tenzij de GGD erin slaagt andere financiering te vinden. Lukt dat niet, dan worden gemeenten voor die jaren financieel belast en volgt er een begrotingswijziging om de gemeentelijke bijdrage te verhogen. Voor 2026 lopen gemeenten weinig extra risico vanwege de IZA-middelen. Voor Moerdijk komt de bijdrage 2027 uit op € 1.224.195. Dit is inclusief de taakstelling Toezicht WMO welke als voorgestelde bezuiniging is vervallen door de ingediende zienswijze op de begroting 2026. De begroting 2027 is conform de afgegeven financiële richtlijnen opgesteld.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	Realisatie 2025	Resultaat 2025	Resultaat bestemming algemene reserve	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	27.825	1.071	485	586
Bijdrage gemeente Moerdijk	1.055			31

Meerjarenontwikkeling

GR	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	29.913	31.373	32.666	34.012	35.413
Bijdrage gemeente Moerdijk	1.177	1.224	1.274	1.326	1.381
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Moerdijk	1.202	1.202	1.202	1.202	1.202
Verschil	25	-22	-72	-124	-179

6 Overige aandachtspunten

In het meerjarig proces van ‘Samen Sterker’, de verkenning van verdergaande samenwerking tussen GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant, worden bestuurders, ambtenaren en gemeenteraden tijdig betrokken via een separate communicatielijn. Begrijpelijk dat communicatie over dit traject niet uitgebreid in het beleidsplan en begroting terugkomen. Het gevraagde productenaanbod wordt meegenomen in dit proces.

De GGD voldoet hierdoor aan de afgegeven beleidsmatige richtlijnen.

7 De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2025;
2. Geen zienswijze over het Beleidsplan 2027-2030 naar voren te brengen;
3. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.

Jaarstukken 2025

Wij maken samen gezond gewoon

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

Volgende >

Voorwoord

In 2025 heeft GGD West-Brabant zich ingezet om de basis verder te verstevigen. Dit alles in het licht van nationale en internationale ontwikkelingen, zoals een dalende vaccinatiegraad, toenemende maatschappelijke onrust en oplopende internationale spanningen. Deze ontwikkelingen vragen om een stevige en wendbare organisatie. De GGD heeft een belangrijke publieke functie. Wij werken nauw samen met vooral onze 16 gemeenten en GGD Hart voor Brabant en met andere GGD'en, ketenpartners uit zorg en welzijn, de provincie Noord-Brabant en GGD-GHOR Nederland. Vanuit het beleidsplan 2023-2026 is hard gewerkt aan activiteiten met de focus op het vanzelfsprekend maken van het onderwerp gezond gewoon.

Wij hebben afgelopen jaar mooie resultaten behaald. Iedere dag voeren onze collega's de reguliere GGD werkzaamheden uit zoals jeugdgezondheidszorg, forensische geneeskunde, infectieziektebestrijding en seksuele gezondheid. Dit is slechts een deel van onze taken die we afgelopen jaar succesvol hebben gerealiseerd. Aanvullend hebben we COVID-19-, RS- en andere vaccinatiecampagnes gerealiseerd. In het voorjaar hebben we o.a. kleine uitbraken van de mazelen voorspoedig kunnen afhandelen. We hebben samen met onze gemeenten structureel de aandacht en inzet op het tegengaan van vapen opgepakt en gaan in 2026 starten met het innovatieve project 'Skip-die-Trip' om drugsgebruik te denormaliseren.

In 2025 zijn er belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige GGD. Continue is de GGD in ontwikkeling met de verbetering van haar werk en het vergroten van de impact. Daarnaast is in 2025 de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant versterkt. Het bestuur heeft de opdracht gegeven tot een toekomstige verkenning *Samen sterker*. Daarnaast hebben de collega's van de GGD West-Brabant en de GGD Hart voor Brabant de samenwerking opgezocht door samen te werken aan de realisatie van de jaarplannen en het versterken van de samenwerkingsmogelijkheden. Er staat een organisatie die een belangrijke rol speelt in de publieke gezondheid in West-Brabant en waar we trots op mogen zijn. Wij hebben gewerkt aan het continu verder professionaliseren van onze werkprocessen bij al onze bedrijfsvoerings-onderdelen en Hét Service Centrum. En we vierden het 25-jarig jubileum van de GHOR.

Voor deze mooie resultaten willen wij natuurlijk al onze medewerkers en ketenpartners bedanken. Alleen door jullie tomeloze energie, toewijding en motivatie hebben we dit kunnen bereiken. Wij zijn trots op al onze collega's en iedereen die hieraan een bijdrage heeft geleverd.
We bouwen aan publieke gezondheid voor onze inwoners, met een sterkere organisatie, een fijnere werkplek en meer aandacht voor de ontwikkeling van onze collega's. We richten ons op een gezonde werkomgeving, een plek om je te ontwikkelen, vitaliteit, een betere werk-privébalans en dat kleine-voor-elkaar-gebaar waarmee we het verschil maken en we naar elkaar omkijken.

Kortom, wij maken *samen* gezond gewoon. We kunnen het niet alleen en dat hoeven we ook niet. Samen met onze partners in zorg, welzijn, veiligheid en gemeenten aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant. Daar gaan we voor!

Margo Mulder, bestuursvoorzitter GGD West-Brabant
Sebastiaan Baan, directeur publieke gezondheid

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Inhoud

GGD West-Brabant in één oogopslag 2025 4

Inleiding 6

Jaarverslag 2025 7

1. Voortgang ambities 8
- 1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet 9
- 1.2 Zelf, maar niet alleen 14
- 1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk 18
- 1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten 24

2. Ontwikkelingen in de organisatie 28
- 2.1 Waar zijn we trots op 29
- 2.2 Waar hadden we extra aandacht voor? 31

3. Financiële analyse 32

Paragrafen 38

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
2. Onderhoud kapitaalgoederen 51
3. Financiering 52
4. Bedrijfsvoering 56
5. Samenwerkingsverbanden 61
6. Openbaarheid: Wet open overheid (Woo) 63

Jaarrekening 2025 64

1. Grondslagen 66
2. Balans 67
3. Toelichting op de balans 70
4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa 82
5. Overzicht baten en lasten 83
- 5.1 Exploitatieoverzicht 2025 84

6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 85
7. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen 91
8. Rechtmatigheidsverantwoording 94
9. Overige gegevens 96
- 9.1 Gebeurtenissen na balansdatum 97
- 9.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 98

10. Taakveldenoverzicht 103

Bijlagen 104

Bijlage 1: Cijfers GGD West-Brabant 2025 106
Bijlage 2: Single Information Single Audit 107
Bijlage 3: Staat van vaste activa 109
Bijlage 4: Staat van voorzieningen 110
Bijlage 5: Staat van reserves 111
Bijlage 6: Staat van langlopende leningen 112
Bijlage 7: Kostenverdeelstaat - Hét Servicecentrum 113
Bijlage 8: Personeel jaarverslag 114

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

GGD West-Brabant in één oogopslag 2025

Wij maken samen gezond gewoon

Gezondheid vanzelfsprekend maken. Dat is ons doel voor

720.000 inwoners

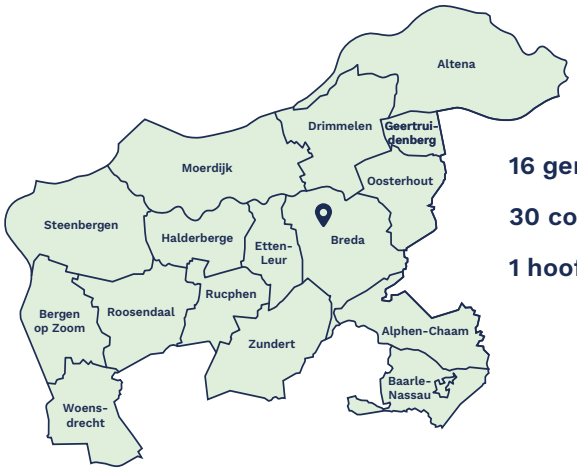
waarvan ruim 129.339 jeugdigen

We zetten daarbij extra in op de gezondheid van mensen in kwetsbare situaties. Zodat alle mensen gezonde kansen krijgen om alles uit hun leven te halen.

We richten ons hierbij op vier pijlers:

- Voorkomen als het kan, beschermen als het moet
- Zelf, maar niet alleen
- Iedereen verschillend, allemaal gelijk
- Overal om ons heen, binnen en buiten

Over GGD West-Brabant

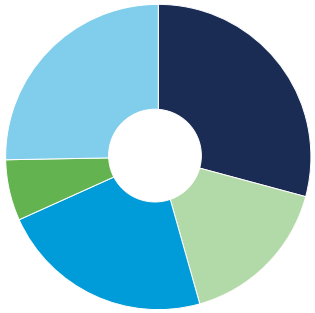
16 gemeenten

30 consultatiebureaus

1 hoofdvestiging

430 medewerkers maken zich sterk voor de gezondheid van alle inwoners en spelen in op de lokale situatie.

Investeren in publieke gezondheid

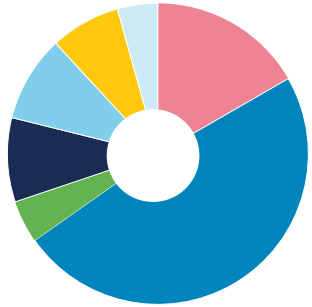
Inkomsten begroting 2025	€ 42 miljoen
Gemeentelijke bijdrage per inwoner	€ 12,7 miljoen
Gemeentelijke bijdrage 0 t/m 3-jarigen	€ 6,9 miljoen
Gemeentelijke bijdrage 4 tot 18-jarigen	€ 8,3 miljoen
Opbrengsten uit tarieven	€ 2,7 miljoen
Overige opbrengsten	€ 11,4 miljoen

Gemeentelijke bijdrage

Stijging door:
- jaarlijkse indexering (inclusief CAO-ontwikkeling 2024)

Diensten

- Infectieziektenbestrijding
- Jeugdgezondheid
- Rijksvaccinatieprogramma
- Lokaal gezondheidsbeleid
- Gezonde en veilige leefomgeving
- Kwetsbare groepen
- Inspecties WKO

VOOR WAARMERKINGS DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

‘Preventie is de sleutel voor een gezonde toekomst. Dat is waar wij als GGD voor gaan. Samen met partners versterken we de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Een gezamenlijk doel, waar we met elkaar hard aan werken.’

- Sebastiaan Baan, directeur publieke gezondheid GGD West-Brabant

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

Inleiding

Met dit jaarverslag en de jaarstukken informeren wij u hoe GGD West-Brabant haar resultaten in 2025, zowel inhoudelijk als financieel heeft bereikt.
Net als in de beleidsbegroting 2025 gaat het hier vooral over de accenten die aanvullend zijn op de reguliere taken. Hierover rapporteren we in de cijfers per gemeente.

Vanuit de vier pijlers van onze toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon' en onze integrale focus werkten wij in 2025, samen met partners, aan de maatschappelijke opgaven. Dit doen we vanuit de kaders van ons beleidsplan (2023-2026) en de beleidsbegroting 2025. Vanuit of aanvullend op onze wettelijke taken vertaalden we de opgaven naar de praktijk. Waar het kan doen we dit met onze partners. We werkten onder andere aan thema's vanuit de landelijke akkoorden, zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA). We werkten samen met onze gemeenten, inwoners, partners en collega's van binnen en buiten de organisatie om onze ambities waar te kunnen maken. Daarnaast werken we samen met de GGD Hart voor Brabant en bereiken we samen mooie resultaten.

We werken aan een toekomstbestendige, stevige en wendbare organisatie. Daarin staan duurzaamheid, datagedreven werken en goed werkgeverschap centraal. De eerste stappen zijn gezet, maar we zijn nog niet klaar. In een krappe arbeidsmarkt blijft het essentieel om goed werkgever te zijn waar medewerkers graag willen werken, zich kunnen doorontwikkelen en we voor nieuwe collega's een goede werkplek bieden en werkgever zijn.

In hoofdstuk 1 beschrijven wij de voortgang op onze ambities voor de publieke gezondheid in West-Brabant. In hoofdstuk 2 informeren wij u over de ontwikkelingen binnen de organisatie, behaalde successen en aandachtspunten. In hoofdstuk 3 geven wij een verantwoording op de herijkte indicatoren en productiecijfers van 2025. Tot slot geven wij inzicht in de financiën van de GGD West-Brabant.

✓ We hebben het doel behaald.
x Het doel is in 2025 niet behaald.

Leeswijzer

Deze jaarstukken bestaan uit:

1. Het **jaarverslag** met de verantwoording over het werk van GGD West-Brabant, met steeds:
   - een korte omschrijving van de pijler en onze ambities die we eind 2026 vóór 2027 bereikt willen hebben.
   - de resultaten in 2025.

In het tweede deel van het jaarverslag verantwoorden we ons over de bedrijfsvoering, in een aantal (wettelijk verplichte) paragrafen.

2. De **jaarrekening** met de financiële verantwoording en het resultaat.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Jaarverslag 2025

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

< Vorige | Volgende > Overzicht

1. Voortgang ambities

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

1.2 Zelf, maar niet alleen

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

1.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Wij maken samen gezond gewoon

Stimuleren van positieve gezondheid is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. En we vergeten niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Onze ambitie voor 2027

In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wat hebben we in 2025 hierop gedaan?

Structurele versterking IZB/Pandemische paraatheid
Binnen het samenwerkingsverband ZeeBraLim (Zeeland, Brabant en Limburg) werken we structureel samen aan de toekomstbestendige infectieziekte-bestrijding (IZB). Het jaar 2025 stond in het teken van bovenregionale samenwerking voor de infectieziektebestrijding. Samen met onze vijf collega GGD'en hebben we een stap naar voren gezet in samenwerking. Daarnaast was er in 2025 lange tijd onduidelijkheid over de landelijke versterkingsmiddelen voor IZB. Inmiddels zijn er toezeggingen over financiële middelen tot en met 2028. We hebben daardoor tijdelijke aanstellingen kunnen omzetten naar vaste aanstellingen. Hiermee kunnen we de verschillende pijlers voor de uitvoering van de infectieziektebestrijding voorlopig waarborgen.

Vaccinatie Expertise Centrum & vaccinatiegraad
In de eerste helft van het jaar startten we met de opbouw van het Vaccinatie Expertise Centrum (VEC). Met het VEC investeren we in het delen van juiste informatie op een doelgroepgerichte werkwijze. Het VEC heeft daarnaast een rol in het project Verhogen Vaccinatiegraad, dat afgelopen jaar door het algemeen bestuur is vastgesteld. Na het vaststellen van het projectplan in het voorjaar is tot een overzicht gekomen van werkbare interventies. Op basis hiervan hebben we enkele pilots uitgevoerd om laagdrempelig vaccinaties aan te bieden. Dat doen we in Breda (Hoge Vucht) en Halderberge (Oudenbosch). De uitvoering van het plan Verhogen Vaccinatiegraad loopt door tot eind 2026.
Het VEC is ook een mooi voorbeeld van de goede samenwerking tussen GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant. Ook in de oprichting van het VEC wordt veel kennis gedeeld en zetten we samen grote stappen.
Op 19 juni heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) het rapport Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma Nederland gepubliceerd. Voor de duiding van deze cijfers werkten onderzoekers, professionals uit de jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding en het Vaccinatie Expertise Centrum samen. Per gemeente zijn er infokaarten opgesteld en deze zijn met de betrokken ambtenaren besproken.
We onderzochten kenmerken van subgroepen ouders en kinderen en publiceerden de resultaten, zodat de kennis ook landelijk gedeeld is en we samen met andere GGD'en, RIVM en gemeenten werkten aan verbetering van de vaccinatiegraad.
De najaarscampagne COVID-19 vaccinatie is goed verlopen. In onze regio was een hoge opkomst en is de uitvoering succesvol verlopen. Onze inwoners hebben de campagne positief ervaren en in het klanttevredenheidsonderzoek beoordeeld met een 8,4. Daarbij is sinds 2025 een andere methodiek van financieren voor deze werkzaamheden geïntroduceerd. De GGD ontvangt een prijs per gezette prik. Mede door de hoge opkomst van onze inwoners en de voorspoedige uitvoering heeft de GGD dit zowel inhoudelijk als financieel goed afgerond.
De GGD heeft de aanvullende opdracht vanuit het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) gekregen om het RS-vaccin te introduceren. Deze prik beschermt baby's tegen ernstige ziekte door het RS-virus. Deze dienstverlening is vanaf september op consultatiebureaus en aan huis aangeboden voor baby's geboren na 30 maart 2025.

Werken vanuit het Integraal zorgakkoord & Gezond en Actief leven akkoord
Het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de opvolger het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) zijn krachtige instrumenten die de beweging van zorg naar gezondheid extra stimulans geven. De akkoorden hebben een flinke impuls gegeven aan de regionale samenwerking. Ten aanzien van het IZA heeft de gemeente Oosterhout de coördinerende rol van de GGD overgenomen. In 2025 hebben we gewerkt aan de IZA-actielijnen, de ketenaanpakken, de regionale preventie-infrastructuur (GALA Spuk 15) en de provinciale KennisInfrastructuur (GALA Spuk 16).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

De GGD is kartrekker van de IZA actielijn Leefstijl, leefomgeving en kansengelijkheid. We hebben samen met de betrokken partijen medio 2025 een snelle toets voor deze actielijn ingediend. Helaas is deze (net als veel andere IZA snelle toetsen) niet gehonoreerd. Binnen de actielijn mentale gezondheid waren we nauw betrokken bij het transformatieplan mentale gezondheidsnetwerken en de uitwerking van de drie preventieprogramma's uit het regioplan. Daarnaast blijven we betrokken bij de andere actielijnen.

De projectopdrachten voor de implementatie van de vijf ketenaanpakken uit het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) liepen eind 2025 af. In de afgelopen periode is met inzet van meerdere projectleiders vanuit de GGD een stevige basis gelegd voor de uitvoering van deze vijf ketenaanpakken binnen GALA/IZA. We hebben per ketenaanpak een borgingsadvies gemaakt. Deze adviezen vormen de inhoudelijke basis voor het vervolg: zij beschrijven wat nodig is om de ketens duurzaam te verankeren en zijn afgestemd met de coalities van betrokken partners.

De uitvoering van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord vraagt vanaf 2026 een andere invulling van coördinatie. De coördinatie is gericht op samenhang tussen de vijf ketenaanpakken, het sturen op voortgang, verbinding met actielijnen en de AZWA-basisfunctionaliteiten. Naast de coördinatie van de regionale samenwerking in de ketenaanpakken verzorgen we vanaf het najaar 2025 de uitvoering van Kind naar Gezonder Gewicht door de inzet van centrale zorgverleners samen met Thuiszorg West-Brabant.

Vanuit de versterking van de regionale preventie-infrastructuur van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA-SPUK 15) werkten we aan drie verdiepende opdrachten: kansengelijkheid, vitaal ouder worden en suïcidepreventie.

- Samen met ketenpartners is een voorstel opgesteld over 'Gezond leven makkelijk maken in West-Brabant'. Het richt zich op het versterken van kansengelijkheid in de regio voor inwoners in een kwetsbare positie. En daarnaast het inrichten van een regionale lerende community met gemeenten, hulpverleners én inwoners.
- Op Vitaal ouder worden werken we samen met gemeenten en inwoners aan een toolkit met goed werkende praktijkvoorbeelden om ouderen bewust te maken van de eigen rol en mogelijkheden om gezond en vitaal ouder te worden.
- Op het gebied van Suïcidepreventie hebben we samen met gemeenten, netwerkpartners en ervaringsdeskundigen de mogelijkheid verkend om een regionaal actienetwerk suïcidepreventie in te richten. Dit heeft geleid tot een voorstel aan het algemeen bestuur om in de eerste helft van 2026 dit netwerk en de daarbij behorende taken en verantwoordelijkheden verder uit te werken. Deze uitwerking wordt in 2026 voorgelegd aan het algemeen bestuur. Het netwerk gaat gemeenten ondersteunen bij de wettelijke verantwoordelijkheid voor integrale suïcidepreventie per 1 januari 2026 (wijziging Wpg).

Versterking (regionale) kennis en adviesfunctie
Met behulp van de middelen vanuit het Integraal ZorgAkkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord werken we aan het versterken van de kennis- en adviesfunctie van de GGD. We werken hierop intensief samen met de Brabantse GGD'en en de betrokken partners. We ontwikkelden een platform om actuele kennis te delen en vragen van gemeenten op te halen, organiseerden webinars (zoals over de resultaten van de gezondheidsmonitors) en ontwikkelden de kennisclip Doen wat werkt in preventie.
In de verdere versterking van de kennisinfrastructuur betrekken we ook de doorontwikkeling van de Brabantscan en de Brabantse Omgevingscan (BrOS).

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Zo komen we samen tot de Brabantse Kennisinfrastructuur, een kennisknooppunt op het gebied van gezondheid, en leveren we actueel en digitaal toegankelijk inzicht in de publieke gezondheid. Het doel is en blijft om gemeenten en partners te ondersteunen in hun informatiebehoefte. Op deze manier kan er eerlijk (onderbouwd) beleid op de juiste thema's ontwikkeld worden.

Ook het reguliere werk op het gebied van onderzoek en monitoring ontwikkelt continu. We werken intensief samen met en in Academische Werkplaatsen. In de samenwerking tussen onderzoek, beleid en praktijk zorgen we zowel voor verbinding van het thema onderzoek met de praktijk. Bijvoorbeeld door collega's binnen en buiten de GGD actief te wijzen op subsidiekansen, advies voor uitvoering van onderzoek en het ophalen van vraagstukken. We stimuleren de samenwerking met onderzoekspartners binnen en buiten de GGD.

We dragen in 2025 bij aan de ambitie 'Voorkomen als het kan, beschermen als het moet' door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

Wat bereikten we in 2025?	Status	Toelichting
Eerlijk geluid: De GGD richt - samen met universiteiten - een duurzame projectmonitor in, waarin voortgang, effect op de doelgroep en omvang van de doelgroep vanuit de IZA/GALA-trajecten gevolgd worden. Hiervoor verzamelen we data over onze eigen grenzen heen.	√	In 2025 hebben we het draagvlak hiertoe verkend. Dat was er toen onvoldoende. De ambitie blijft overeind en geven we nu vorm vanuit de Brabantse Kennisinfrastructuur.
Gedurfd geluid: We adviseren en stimuleren private werkgevers over mogelijkheden om bij te dragen aan fysiek en mentaal vitale werknemers.	x	Als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en andere prioriteiten is gekozen om dit thema in 2026 op te pakken.
Vernieuwend geluid: We ontwikkelen nieuwe methodieken en interventies en doen dit altijd met betrokkenheid van inwoners.	√	Dit resultaat is bereikt. We hebben o.a. de ontwikkeling van de gesprekstool Welbevinden Ouders en Verzorgers samen met andere organisaties gerealiseerd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

‘Sinds 2022 is landelijk een zorgwekkende daling in de vaccinatiegraad zichtbaar. Ook in West-Brabant, met grote verschillen tussen en binnen gemeenten. In onze doelgroepgerichte aanpak (DGA) zetten we in op 3 pijlers: communicatie, kennis van de medewerker en onderzoek en monitoring. Binnen deze laatste pijler zijn we gestart met een pilot laagdrempelig vaccineren op 2 locaties in wijken met een lage vaccinatiegraad. Tijdens de wekelijkse vrije inloopspreekuren kunnen ouders/verzorgers en jongeren vragen of twijfels over vaccinaties bespreken en kan er direct worden gevaccineerd. Ik ben trots op alle collega’s die zich inzetten voor deze aanpak en onze samenwerking. Binnen dit project werken de afdelingen Jeugdgezondheidszorg, Onderzoek, Infectieziekten en Communicatie samen. Daarnaast is er een nauwe samenwerking met de gemeenten. En uiteraard ben ik trots op iedere vaccinatie die wordt gezet; weer een kind dat goed beschermd is tegen een infectieziekte!’

- Mieke Schoenmakers, medewerker Rijksvaccinatieprogramma

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

1.2 Zelf, maar niet alleen

Wij maken samen gezond gewoon

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Voor wie gezond al gewoon is, kan het zelf doen. En wie onze kennis wil gebruiken weet ons te vinden. Mensen voor wie het moeilijk is, zoeken we actief op. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

Onze ambitie voor 2027

In 2027 zijn kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wat hebben we in 2025 hierop gedaan?

Informatie altijd bereikbaar
Om zelf slimme keuzes te maken voor je gezondheid helpt het als er betrouwbare informatie beschikbaar is. In 2025 zijn diverse infoproducten digitaal toegankelijk op de Brabantscan gepubliceerd.
We werken samen met landelijke en regionale partners zoals Trimbos en RIVM. We werken met Brabantse GGD'en ook samen in de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Brabant (AWPG) en de Academische Werkplaats Jeugd (AWJ). We organiseren webinars (Jongvolwassenen in beeld, Samenwerken aan vitaal ouder worden, Gezonde leefomgeving, Grip op vapen) en beheren een Teams-omgeving om met gemeenten kennis uit te wisselen.
We bieden continu via onze website actuele informatie aan. Belangrijk nieuws over gezondheid (en noodsituaties) publiceren we op ook op onze social mediakanalen. Zo kunnen we inwoners snel en effectief informeren.
Naast dat informatie wordt aangeboden is het belangrijk dat de informatie aansluit op vragen en behoeften van de doelgroep. Daarvoor zetten we onder andere sleutelfiguren in uit diverse gemeenschappen. Zij geven gerichte voorlichting over gezondheid. Dit kan gaan over informatie over vaccineren (VEC) maar bijvoorbeeld ook over seksuele gezondheid. Voorlichtingen geven we niet alleen offline (tijdens bijeenkomsten) maar ook online via bijvoorbeeld webinars voor ouders. Zo bereiken we inwoners op een persoonlijke en cultureel passende manier, zowel online als offline.

Een gezamenlijk aanbod
Gezondheid stimuleer en verbeter je niet alleen. Daarom is samenwerking met gemeenten en partners essentieel om de gezamenlijke doelen te bereiken. In 2025 kreeg de (regionale) samenwerking een goede impuls vanuit de IZA en GALA beweging en dit continueren we met behulp van AZWA. De aansluiting van de jeugdgezondheidszorg en preventie op de sterke lokale wijkteams is essentieel om collectieve preventie te borgen. Mooie resultaten worden er ook geboekt vanuit de regionale coalitie Kansrijke Start en de samenwerking in de geboortezorg in verloskundige samenwerkingsverbanden (VSV).

Gezamenlijk aanbod - Risk factory
Een mooi voorbeeld van gezamenlijk aanbod is de Risk Factory. De GGD is partner in het belevingscentrum Risk Factory in Geertruidenberg. Door zelf te doen en te ervaren, leren bezoekers hoe zij in een gevaarlijke situatie moeten handelen. Het belevingscentrum is een initiatief van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en wordt mogelijk gemaakt door de samenwerking met verschillende partners. Bij het nieuwe scenario voor senioren is afgelopen jaar samengewerkt met verschillende partners. Via nagebootste praktijksituaties krijgen basisschoolleerlingen van groep 7 en 8 en senioren inzicht in de risico's op het gebied van veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Collectieve preventie op zijn best. De situaties gaan onder meer over brandgevaar, valpreventie, online veiligheid, verkeersveiligheid, pestgedrag en groepsdruk, contact met hulpdiensten, waterveiligheid, hygiëne en noodpakketten.

Onze kennis in heldere taal
We investeren continu in het verbeteren van onze informatievoorziening en voorlichting. De website is dit jaar getoetst op digitale toegankelijkheid en de benodigde aanpassingen worden gedaan. Onze publicaties zoals dit jaarverslag, de beleidsbegroting en later in 2026 het beleidsplan 2027-2030 zijn vanaf dit jaar ook digitaal toegankelijk.

Inwoners echt een stem geven
Niet praten ~~over, maar praten met is ons~~ uitgangspunt. Voor het beleidsplan 2027-2030 hebben we input opgehaald bij 2000 inwoners.

VOOR VVAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Samen met inwoners hebben we in de wijk Kalsdonk in Roosendaal (Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid) gewerkt aan de verbetering van de leefomgeving ‘Een fijne wijk maken we samen’. We hebben onderzocht hoe we inwoners kunnen betrekken bij de ontwikkeling en het gebruik van een gezonde leefomgeving om inzicht te krijgen in wat inwoners op dit gebied belangrijk vinden. De ontwikkelde werkvormen voor samenwerking met inwoners zijn onderzocht en gedeeld via veel verschillende kanalen (webinars, congressen, GGD-website) zodat ook anderen hiervan gebruik kunnen maken.

De drie Brabantse GGD’en hebben in de zomer een panelonderzoek uitgevoerd om een beeld te krijgen van de seksuele gezondheid van jongvolwassenen (16-25 jaar) in Noord-Brabant. Meer dan 600 jongvolwassenen hebben de vragenlijst ingevuld en dat gaf belangrijke input voor beleid seksuele gezondheid.

Op verzoek van en samen met gemeente en partners hebben we ook lokaal onderzoeken uitgevoerd. Zo is samen met Novadic-Kentron op verzoek van de gemeente Zundert onderzoek gedaan naar drugsgebruik onder jongeren. We onderzochten samen met partners en de gemeente Breda de impact van vergroening van de kades langs de Mark op welbevinden van de bewoners. Rookvrij Leven voor Iedereen is een krachtige wijkaanpak die, in co-creatie met wijkbewoners en professionals, stap voor stap bouwt aan een rookvrije leefomgeving. In West-Brabant zetten we ons hiervoor in binnen de wijken Groot Kroeven (Roosendaal) en Hoge Vucht (Breda). Door nauw contact met bewoners horen we wat er speelt en ontwikkelen we initiatieven en interventies ter voorkoming van rook- en vapegedrag. Bewoners groeien uit tot sleutelfiguren in hun wijk, inspireren anderen en helpen zo mee om de beweging richting een rookvrije wijk als een olievlek te verspreiden.
Zo creëren we samen een gezondere wijk!

We dragen in 2025 bij aan de ambitie ‘Zelf, maar niet alleen’ door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

Wat bereikten we in 2025?	Status	Toelichting
Eerlijk geluid: Onze informatie bieden we aan in heldere taal en op B1 taalniveau.	√	Dit is een continu proces waarvan de gestelde doelen in 2025 zijn behaald.
Gedurfd geluid: We werken vanuit het actieplan inwonerbetrokkenheid, zodat inwoners altijd betrokken zijn bij de ontwikkeling van beleid en interventies.	√	We betrekken inwoners zoveel mogelijk bij beleid en interventies. Dit is in 2025 toegepast bij de ontwikkeling van het beleidsplan 2027-2030 en andere ontwikkelingen. Daarnaast bevragen we inwoners op specifieke thema’s via ons burgerpanel.
Vernieuwend geluid: We zetten samen met onze partners een omnichannel platform op, waar gezondheidsinformatie en preventieaanbod samenkomen.	x	Het Omnichannelplatform is niet van de grond gekomen. In het netwerk zijn gezamenlijk andere keuzes gemaakt. Zo wordt het regionale netwerk Kansrijke start meer bottom-up opgezet.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wij maken samen gezond gewoon

‘In co-creatie met ervaringsdeskundigen en professionals hebben we een tool ontwikkeld die helpt om oprechte aandacht te hebben voor het welbevinden van ouders. We zijn trots op deze mooie samenwerking en het resultaat: een gesprekstool die eraan kan bijdragen dat ouders zich meer gezien en gehoord voelen. De tool bevat laagdrempelige vragen zoals: “Ben je weleens onzeker als ouder?” of “Krijg je steun van mensen in je omgeving?” Aandacht voor het welbevinden van ouders is belangrijk. Ouders die lekker in hun vel zitten, hebben meer veerkracht en kunnen beter omgaan met uitdagingen in de opvoeding. Hun welbevinden heeft direct invloed op de ontwikkeling van hun kinderen. De eerste reacties op het gebruik van de gesprekstool zijn positief. We zien dat de gesprekstool voorziet in een behoefte onder professionals die in hun werk in contact staan met ouders. Er blijkt grote interesse vanuit verschillende organisaties om de tool te benutten. Daarnaast zien we kansen om deze in te zetten binnen reeds bestaande programma’s of interventies. We hopen met de gesprekstool bij te dragen aan het welbevinden van ouders als een vanzelfsprekend onderwerp ~~van gesprek~~.’

- Manon Leemans, gezondheidsonderzoeker

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

1.3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Wij maken **samen** gezond gewoon

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en ouder worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Onze ambitie voor 2027

In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wat hebben we in 2025 hierop gedaan?

Aansluiten bij de gezondheidsvaardigheden van mensen
GGD West-Brabant werkt met partners in de regio uit zorg en welzijn, gemeenten en Pharos aan een regio-aanpak gericht op meer gezondheidsvaardiger organisaties voor mensen in een mogelijk kwetsbare positie. Belangrijk spoor binnen de aanpak is het leren van ervaringsverhalen uit de praktijk. Vanuit dit vertrekpunt wordt met organisaties gewerkt aan verbeteringen en concrete oplossingen. De resultaten worden gedeeld op de dag 'Samen Gezond Leven Makkelijk Maken' in West-Brabant in 2026. We zijn enthousiast gestart met deze beweging van samen leren.
De afgelopen maanden is door team Preventie ingezet op voorlichting. We hebben het afgelopen jaar 65 voorlichtingen op opvanglocaties van het centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) in West-Brabant gegeven. We luisteren naar behoeftes op opvanglocaties en spelen daarop in. Zo hebben we voor twee locaties een nieuwe voorlichting voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen ontwikkeld met als thema 'Toekomstperspectief'. Deze sessies worden goed ontvangen. Daarnaast worden actuele thema's vanuit infectieziektebestrijding zoals scabiës (schurft) steeds meer onderdeel van de voorlichting. Team Seksuele Gezondheid voert een pilot 'individueel spreekuur' uit op een opvanglocatie om te onderzoeken of deze manier aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van bewoners.

Samenwerking WIN-punt
In 2025 is verder gebouwd aan een intensieve duurzame samenwerking met WIN-punt medewerkers (Work in NL). Zij hebben een Bulgaarse, Roemeense en Poolse achtergrond en werken voor de arbeidsmigranten in West-Brabant. Ze bieden informatie en ondersteuning op wonen, werken en leven (gezondheid). Diverse teams binnen de GGD werken met hen samen om de brug te slaan in taal- en cultuur en meer in verbinding te komen met arbeidsmigranten. Team openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) bezoekt met hen grootschalige locaties waar arbeidsmigranten verblijven en biedt ondersteuning bij de toegang tot huisartsenzorg. Team NuNietZwanger heeft de WIN-punt medewerkers getraind tot aandachtsfunctionaris. Ook hebben we flyers in eigen taal gemaakt en verspreid om het aanbod gericht op ondersteuning bij gezinsplanning en anticonceptie breder kenbaar te maken. Team infectieziektebestrijding heeft knelpunten geïnventariseerd van het uitvoeren van bron- en contactonderzoek bij arbeidsmigranten. Met input van de WIN-punt medewerkers zijn er praktische tips geformuleerd voor teamleden om deze te verbeteren. Team beleid brengt de WIN-punt medewerkers actief in verbinding met andere partners zorg- en welzijn in de regio om bij te dragen aan brede bekendheid en inzet.

Nog meer zorg op maat - Publieke gezondheid asielzoekers
We voeren publieke gezondheidstaken uit voor asielzoekers en statushouders (PGA) in opvanglocaties van het COA. In West-Brabant voerden we in elf locaties jeugdgezondheidszorg taken uit. Tot begin december 2025 zijn er 446 kinderen gezien, waarvan 436 kinderen met een volledige intake en zijn 433 kinderen gestart met het RVP. Op dit moment zijn er geen achterstanden, maar ligt er wel veel werk dat veel vraagt van onze professionals. In 2026 opent een nieuwe locatie in Bergen op Zoom.
We zien een trend van stijging van het aantal zwangeren. Niet alle zwangerschappen zijn gewenst, daarvoor verkennen we de inzet van NuNietZwanger voor deze doelgroep.

Nog meer zorg op maat - Seksuele gezondheid
In het voorjaar is gestart met het intensiveren van de samenwerking met huisartsen rondom het verlenen van PrEP-zorg, zodat de GGD zich meer kan

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

richten op specifieke risicogroepen. Deze afspraken zijn gedurende het jaar verder bestendigd en hebben geleid tot een verbeterde werkafspraak met huisartsen.

De ingezette communicatie via sociale mediakanalen is verder doorontwikkeld. De in de eerste helft van het jaar ontwikkelde voorlichtingsfilmpjes in heldere taal worden structureel ingezet en dragen bij aan een betere bereikbaarheid van de doelgroep. We zagen het afgelopen jaar een toename in gerichte contactmomenten vanuit risicogroepen, wat erop wijst dat de informatievoorziening beter aansluit bij hun behoeften.
In de uitvoering van de zorg is zichtbaar geworden dat de hulpvragen complexer zijn en meer tijd vragen. De toegenomen complexiteit bevestigt ook dat de doelgroep de weg naar de GGD weet te vinden.
Door het structureel toepassen van triage bij afspraakverzoeken is het gelukt om risicogroepen voldoende tijd en aandacht te bieden tijdens de spreekkamercontacten.
Ten aanzien van de financiële kaders rondom seksuele gezondheid is gedurende het jaar meer duidelijkheid ontstaan.

Nog meer zorg op maat - Generatie Gezond Brabant en Landelijk Professioneel Kader (LPK)
Het doel van dit gezamenlijk programma is om alle jeugdigen gelijke kansen te bieden op gezond en veilig opgroeien, ongeacht hun woonplaats. De GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en GGD Brabant-Zuidoost werken daarvoor samen aan toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg (JGZ). Centraal staat het bundelen van kennis, ervaring en krachten.
Na een periode van pionieren en inregelen is het programma nu écht op stoom. De organisaties werken intensief samen aan belangrijke thema's zoals Kansrijke Start, het ontwikkelen van één flexibel basisaanbod (op basis van het LPK), het gezamenlijk doorvoeren van aangepaste JGZ-richtlijnen en digitale vernieuwing.
Eind 2025 volgde de uitkomst van de aanbesteding voor het digitaal kinddossier in GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant. Deze samenwerking draagt bij aan een toekomstbestendige JGZ welke aansluit bij lokale behoeften en landelijke ontwikkelingen.
In 2025 heeft de jeugdgezondheidszorg zich sterk ingezet op samenwerking met de ontwikkeling van stevige lokale teams (SLT), waarin professionals uit zorg, onderwijs en sociaal domein samenkomen om integrale ondersteuning te bieden. Deze combinatie van preventie en multidisciplinaire samenwerking versterkt onze ambitie om kinderen en gezinnen tijdig en effectief te helpen, dicht bij hun eigen leefomgeving. We zijn onderdeel van pilots en zijn lokaal in gesprek over positionering van de JGZ in de diverse netwerken. Daarbij zetten we in op collectieve preventie en afspraken over onder andere doorverwijzen vanuit het medisch domein. Met de komst van de gedragswetenschapper is afgelopen jaar verder ingezet op het verhogen van de bekwaamheid rondom de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en alertheid bij professionals om tijdig met ketenpartners te handelen bij complexe casuïstiek.

Uitvoering forensische zorg
De forensisch geneeskundige dienstverlening binnen de Politie-eenheid Zeeland-West-Brabant staat al meerdere jaren onder personele druk. Door landelijke schaarste aan forensisch artsen, stijgende kosten en veranderende opdrachtverlening vanuit politie (met één aanspreekpunt per Politie-eenheid) en gemeenten is regionale samenwerking noodzakelijk om de continuïteit van de zorg te kunnen blijven borgen. Eerder is gekozen voor de ontwikkeling van een Centrummodel Forensische Geneeskunde, hetgeen eind van het jaar is uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst, die per 1 januari 2026 zijn beslag krijgt.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

De uitvoering van de medische arrestantenzorg door een andere partij dan de GGD is eind 2025 definitief geworden en wordt per 1 oktober 2026 gestopt.
Het team Forensische geneeskunde is sinds 2024 gestart met taak-differentiatie door goede samenwerking tussen forensisch artsen, basisartsen en verpleegkundigen. Hierdoor lukt het om de continuïteit van onze dienstverlening 24/7 te waarborgen. Dit team werkt in de regio West-Brabant, Midden-Brabant en Zeeland.
In de afgelopen jaren zien we een stijging in de toetsing van de euthanasieverzoeken. Ook verwachten we daar in de toekomst nog een sterke toename in.

Ondersteuning bij ingrijpende situaties
De GGD biedt onafhankelijk advies en ondersteuning bij ingrijpende situaties waar kinderen en jongeren tot en met 18 jaar bij betrokken zijn in het kader van psychosociale hulpverlening (PSHi). Dit gaat zowel over ingrijpende gebeurtenissen als bijvoorbeeld situaties rondom grensoverschrijdende gedrag. In 2025 is de externe vertrouwenspersoon (EVP) rol 30 keer ingezet in casuïstiek in de regio West-Brabant. In 19 casussen hebben de EVP en coördinatoren PSHi intensief samengewerkt. We zien het aantal zedenzaken en ongelukken waarbij er maatschappelijke onrust ontstaat toenemen. Dit legt een groter beslag op de vertrouwenspersonen en onze professionals in de crisisorganisatie.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

We dragen in 2025 bij aan de ambitie 'Iedereen verschillend, allemaal gelijk' door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

Wat bereikten we in 2025?	Status	Toelichting
Eerlijk geluid: We verbreden ons zicht op de kwetsbare doelgroepen met behulp van onderzoeksmethoden die gericht zijn op het bereiken van die doelgroepen en het ophalen van hun gezondheidssituatie en behoeften. Hierbij benutten we ook beschikbare data van onze partners.	√	Ter voorbereiding op het nieuwe huisvestings-beleid benutten we onze data en die van partners over de gezondheid van inwoners voor het maken van logische keuzes. Via de Brabantse Kennisinfrastructuur stellen we open data beschikbaar aan partners zodat zij ook onderbouwd beleid kunnen maken.
Gedurfd geluid: We investeren ongelijk in gelijke gezondheidskansen en benoemen díe specifieke doelgroepen en inzet, waar en waarmee we de meeste impact maken.	√	In de seksuele gezondheid zijn verschillende resultaten geboekt die laten zien dat het beter lukt om specifieke doelgroepen te bereiken en met triage de juiste cliënten te zien. De pilots rondom het verhogen van de vaccinatiegraad.
Vernieuwend geluid: We brengen integrale advisering vanuit het gedachtegoed van Health in all Policies in de praktijk door op thema's expertises bij elkaar te brengen en mee te nemen in één advies. We werken een samenhangende aanpak uit waarmee we ervaringskennis en cultuursensitiviteit van buiten naar binnen halen en borgen dit in onze werkwijze en organisatiestructuur.	√ X	Health in/for all Policies is onderwerp van gesprek geweest aan de bestuurlijke tafel en trekken we nauw op met de provincie Noord-Brabant. Vanuit de GGD West-Brabant passen we integrale beleidsadvisering toe (HIAP). Er is in 2025 geen samenhangende aanpak gerealiseerd. Wel benutten we ervaringskennis die we ophalen met klantpanels en tevredenheidsonderzoek. We benutten ervaringsdeskundigheid in verschillende onderzoeken en ontwikkelingen zoals Kansrijke Start.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

‘Binnen het team Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) zet ik mij dagelijks in voor mensen die vaak buiten beeld raken. Samen met mijn collega’s pakken wij de zorgmeldingen op die binnenkomen via het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant. Achter elke melding schuilt een persoonlijk verhaal, vaak van iemand die vastloopt door psychische problemen, verslaving, sociaal isolement of een combinatie hiervan. Ons werk draait om signaleren, verbinden en toeleiden naar passende zorg, altijd met oog voor de mens achter de problematiek. Daarnaast speelt ons team een belangrijke rol in de medische zorg voor dak- en thuislozen. Wij werken laagdrempelig en outreachend, juist om zorg bereikbaar te maken voor mensen voor wie de reguliere zorg niet vanzelfsprekend is. Dit vraagt om flexibiliteit, betrokkenheid en samenwerking met diverse ketenpartners.
Onze maatschappelijke betrokkenheid gaat verder dan het dagelijkse werk. Vorig jaar deden we als team mee aan de Sheltersuit Sleepout, waarbij we geld inzamelden voor de Sheltersuit Foundation. Een actie die symbool staat voor waar wij voor staan: aandacht, verbinding en concrete ondersteuning voor de meest kwetsbaren in onze regio.’

- Iente Boer, verpleegkundige OGGZ

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

1.4 Overal om ons heen, binnen en buiten

Wij maken samen gezond gewoon

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Onze ambitie voor 2027

In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wat hebben we in 2025 hierop gedaan?

Evaluatie van ons werk vanuit de Omgevingswet
In 2025 evalueerden we één jaar werken met de Omgevingswet. Dit doen we met name vanuit team Gezondheid, milieu en veiligheid voor heel Noord-Brabant. Gemeenten vragen ons actief om advies, waarbij de gemeenten breder vragen stellen over de gezonde leefomgeving zoals klimaatadaptatie, arbeidsmigranten en een groene omgeving. Hieruit blijkt meer bewustzijn bij gemeenten dat gezondheid een onderwerp is van ruimtelijk beleid.
Via onze deelname in het Brabantbrede project SPRONG (vanuit de VNG) doen we ervaring op om mee te denken over planregels en gemeenten te helpen bij het standaard betrekken van gezondheid in omgevingsplannen en -beleid.

Inzet op Planetary Health
Een effect van klimaatverandering is toenemende hitte. Als gevolg van landelijke aandacht en subsidiemogelijkheden benaderden in 2025 meerdere gemeenten en samenwerkingspartners onze GGD voor meer informatie over hitte en de gevolgen voor gezondheid. Collega's van team gezondheid, milieu en veiligheid (GMV) gaven meerdere presentaties over dit thema voor diverse doelgroepen. Gemeenten pakten hierop door met het opstellen van hitteplannen, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen, waarbij de GGD betrokken werd om mee te denken. Denk aan jonge kinderen, ouderen en bijvoorbeeld dak- en thuislozen.
Als deelnemer van het Europese Life-IP project klimaatadaptatie hebben we met andere GGD-en bijgedragen aan het opstellen van de handreiking klimaatadaptatie en gezondheid. Deze handreiking richt zich op de thema's hitte, UV-straling en infectieziekten.
Soms ontstaat er ook spanning op het thema duurzaamheid en planetary health. Een voorbeeld hiervan is de plaatsing van windturbines. Een belangrijke klimaat-mitigerende maatregel, maar wel met risico's voor de gezondheid. Team Gezondheid, milieu en veiligheid adviseert hierover.
Ook de vanuit de jeugdgezondheidszorg maakten we in 2025 verbinding met planetaire gezondheid, zoals het stimuleren van borstvoeding, het gebruik van wasbare luiers, vroeger zindelijk worden en natuurlijk gezonde voeding.

Gezonde leefomgeving
Daarnaast blijven we een sterke partner op het gebied van het versterken van zoönosebeleid. Hierin zetten we vooral expertise in vanuit team Infectieziektebestrijding en team Gezondheid, milieu en veiligheid. Ook adviseerden we in 2025 over gezonde voedselomgeving en natuurlijk casussen rondom bijvoorbeeld PFAS, luchtkwaliteit en gewasbeschermingsmiddelen.

Aandacht voor sociale veiligheid
Voor ouders en onderwijsprofessionals organiseerden we webinars zoals 'Pesten: Van schoolplein tot scherm' en 'Liefdevol opgroeien' met honderden kijkers. Onderwijsprofessionals gaven we handvatten via het webinar 'Mediawijs op school'.
Met de Gezonde school-aanpak werken scholen aan belangrijke gezondheidsthema's. Bijna 65 scholen hebben in 2025 gebruikgemaakt van een van de stimuleringsregelingen van Gezonde School, met ondersteuning van onze Adviseurs Preventie & Gezondheid. We zien een stijgende aanvraag in de stimuleringsregeling rondom thema's Welbevinden of Mediawijsheid. Steeds meer scholen pakken deze thema's structureel op. In 2025 hebben dertien scholen het themacertificaat Welbevinden (opnieuw) behaald.
Groepsdruk en weerbaarheid zijn van invloed op sociale veiligheid en spelen juist bij veel leefstijlthema's een rol - ook als het gaat om roken en vapen. De risico's van vapen hebben dan ook onze speciale aandacht: in oktober vond de nationale ouderavond bij 'Nee tegen Vapen' plaats met bijna 1500 deelnemers uit Brabant.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

We dragen in 2025 bij aan de ambitie ‘Overal om ons heen, binnen en buiten’ door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

Wat bereikten we in 2025?	Status	Toelichting
Eerlijk geluid: We adviseren integraal over de inrichting van de leefomgeving en maken daarbij vooral gebruik van de landelijke GGD Kernwaarden gezonde leefomgeving, de Brabantse Omgevingsscan en het GGD-portaal Omgevingsadvies.	x	Hoewel enkele teams al integraal adviseren is het nog geen structureel onderdeel van alle werkwijzen en hebben we hierin nog stappen te zetten.
Gedurfd geluid: In onze advisering onderstrepen we het belang van integrale en domeinoverstijgende samenwerking als belangrijke voorwaarde om een gezonde leefomgeving te realiseren. We adviseren op het verkleinen van gezondheidsverschillen door het gezond inrichten van de leefomgeving in kwetsbare wijken.	√	We hebben input geleverd voor de Omgevingsvisie van de gemeente Rucphen. Hierin is vanuit het concept positieve gezondheid aandacht voor een breed scala aan kansen die er liggen om een gezonde leefomgeving te realiseren. Met aandacht voor kwetsbare doelgroepen, waaronder arbeidsmigranten. We geven gemeenten advies op deze vraagstukken en bespreken dit ook met de provincie. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld de uitkomst van het gezondheidsraadadvies over ‘Gezondheidsrisico’s rondom veehouderijen 2025’.
Vernieuwend geluid: Vanuit onze hoofdtaken leveren we een belangrijke bijdrage aan Planetary Health.	√	We hebben bijgedragen aan lokale hitteplannen van diverse gemeenten en geadviseerd over de gevolgen van de plaatsing van windturbines als klimaatverandering-mitigerende maatregel.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

‘2025 begon bij Team Infectieziekten met een mazelencluster, gevolgd door meerdere uitbraken van hepatitis A, scabiës, norovirus en mazelen. Ook kregen we rond de zomer veel meldingen van mensen die risico op hondsdolheid liepen. Voor mij stond dit jaar in het teken van zoönosen, met name het zoönoserisico dat gepaard gaat met intensieve veehouderij. Op het zoönosesymposium op dierendag nam ik deel aan het discussiepanel en verdedigde ik voor een volle zaal het standpunt van de GGD over het risico op longontstekingen voor omwonenden van geitenbedrijven. En op 24 november ontvingen we de minister van Volksgezondheid op een zorgboerderij in onze regio. Hier vertelde ik de minister over de risico’s van vogelgriep voor koeien en mensen. Dit risico neemt wereldwijd toe. Ik ben er trots op dat we de minister konden laten zien dat professionals van de GGD, samen met de NVWA en het RIVM hier voorbereidingen voor treffen. Tot slot werkte ik mee aan een langer lopend project waarin we samen met onze collega’s van de afdeling Gezondheid Milieu en Veiligheid, en Team Onderzoek kijken naar zoöonoserisico’s en de relatie met veedichtheid in een gebied.’

- Michelle Schrauwen, arts maatschappij en gezondheid (M+G), profiel infectieziektebestrijding

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

2. Ontwikkelingen in de organisatie

2.1 Waar zijn we trots op

2.2 Waar hadden we extra aandacht voor?

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

2.1 Waar zijn we trots op

Wij maken **samen** gezond gewoon

Samen sterker
In 2025 zijn er in de organisatie grote stappen gezet in de voorbereiding op een nog intensievere samenwerking tussen GGD West-Brabant en GGD Hart voor Brabant. Dit is nodig omdat de publieke gezondheid onder druk staat als gevolg van inhoudelijke ontwikkelingen en personele ontwikkelingen. Door het inzetten van intensieve samenwerking kunnen we de krachten bundelen en de positieve impact voor inwoners vergroten.
Op veel terreinen werken we al samen met GGD Hart voor Brabant (Hét Servicecentrum, inkoop, GHOR, infectieziektebestrijding en team gezondheid, milieu en veiligheid). Aanvullend zijn er in 2025 nog meer gezamenlijke projecten gestart (o.a. Generatie Gezond Brabant, gezamelijke aanpak wijzigingen en uitvoering RVP) en teams met gelijke opdrachten zijn elkaar vaker gaan opzoeken om elkaars expertise optimaal te benutten. Dit geldt bijvoorbeeld voor communicatie, het VEC, seksuele gezondheid en de uitvoering van projecten. Intensivering van de samenwerking betreft zowel het elkaar beter leren kennen als het voeren van gezamenlijk overleg, het verdelen van taken en veilige informatie-uitwisseling.
Belangrijke stappen zijn er in 2025 genomen over de samenwerking tussen de GGD West-Brabant en de GGD Hart voor Brabant. Het algemeen bestuur heeft een beoordelingskader vastgesteld, de uitwerking beoordeeld en vastgesteld en daarnaast aan de GGD gevraagd om nog juist de lokale nabijheid verder uit te werken. Ook heeft het algemeen bestuur het principebesluit genomen om de verdere samenwerking uit te werken in een bestuurlijk model met districten wat in 2026 wordt voorgelegd ter voorgenomen besluit.

De toekomstbestendige organisatie is duurzaam
Onder de noemer Groene Gezonde Duurzame GGD hebben we in 2025 via een project de duurzaamheid verstrekt binnen onze bedrijfsvoering en het verkleinen van onze eigen voetafdruk. Ons wagenpark is elektrisch, we verminderen reisbewegingen, reizen samen waar kan, scheiden afval, kopen duurzaam in met meer plantaardige voeding in onze kantines en bij (externe) bijeenkomsten.
Naar aanleiding van het ondertekenen van de Green Deal wordt bij elke aanbesteding vooraf schriftelijk vastgelegd of de levering of dienst duurzaam kan worden ingekocht en welke duurzaamheidsaspecten op welke wijze worden meegenomen. Deze informatie wordt in het contractbeheersysteem bij het contract opgenomen.
Bij lopende aanbestedingen keken we naar eventuele extra eisen rondom duurzaamheid. Zo hebben we bij de aanbesteding voor een digitaal dossier JGZ gekozen voor een zo duurzaam mogelijke dataopslag en archivering, gegund op duurzaamheid en dient vanaf 1 januari 2030 het datacenter waarop de software wordt gehost, duurzaam te zijn. Dat wil zeggen dat de geleverde elektriciteit is opgewekt met hernieuwbare energiebronnen (wind- en/of zonne-energie) welke zijn voorzien van een garantie van oorsprong uit

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Nederland en dat de noodstroomvoorziening voor 100% op 'groene' waterstof als brandstof functioneert. Hierop wordt tijdens de looptijd van het contract actief door ons gemonitord. Bij de aanbesteding kindmonitor hebben we onder meer eisen gesteld aan de duurzaamheid van het te gebruiken briefpapier en duurzame postbezorging, is gekozen voor een werkwijze waarbij de afname van de vragenlijst zoveel mogelijk digitaal plaatsvindt, worden herinneringen zoveel mogelijk per e-mail verstuurd en is gegund op duurzaamheid.
Bij het contract voor de levering van elektriciteit dat dit jaar is ingegaan naar aanleiding van een aanbesteding, is gekozen voor 100% duurzame elektriciteit.
We vergroten onze handafdruk en nemen partners mee in de relatie tussen gezondheid en klimaatverandering. Tijdens de week van de Gezonde Leefomgeving was er intern en extern veel aandacht voor de relatie gezondheid en klimaatverandering.

De toekomstbestendige organisatie werkt slim samen
Publieke gezondheid stimuleren we niet alleen vanuit de GGD. Dit vereist samenwerking met gemeenten, partners en inwoners vanuit het perspectief van health in all policies. Daarom is samenwerken het uitgangspunt. We gaan uit van samenwerking tenzij er redenen zijn die dwingen om dit niet te doen.

De toekomstbestendige organisatie werkt datagestuurd
In 2025 hebben we de datagedreven sturing structureel versterkt. We werken met meerdere dashboards en hebben rapportages opgeleverd en geborgd met zichtbare resultaten in de bedrijfsvoering. We hebben binnen JGZ succesvolle no-show reductie-initiatieven geïmplementeerd waarbij we Artificial Intelligence (AI) inzetten. We hebben een Databricks-omgeving opgezet, een geïntegreerd platform voor gegevensanalyse en machine learning, dat verschillende onderdelen combineert om schaalbare en geavanceerde gegevensoplossingen te bieden. Zo hebben we efficiëntie en tijdwinst gerealiseerd door de implementatie van de automatische verwerking van schoolloopbaangegevens met een structurele jaarlijkse tijdsbesparing van ongeveer 400-500 uur. Deze uren worden ingezet om inwoners die niet verschijnen op hun afspraak (no show) na te bellen en daarmee alsnog succesvol te informeren om op een afspraak te komen.

Versterking medische lijn en medische zeggenschap
Het Zorg Inhoudelijk Overleg (ZIO) is afgelopen jaar steeds vaker om medische input gevraagd bij integrale strategische- en beleidsthema's.
De GGD heeft dit overleg ingesteld om bij organisatie brede vraagstukken de medische lijn te versterken. Ook is in 2025 formeel de medisch adviseur aangesteld en is deze tevens voorzitter van het ZIO.
Ook binnen de sectoren wordt de medische lijn beter geborgd in o.a. de sectorale MT's.

Modern werkgeverschap
Dit jaar zijn er veel ontwikkelingen geweest om het werkgeverschap in de GGD te moderniseren. Zichtbare ontwikkelingen voor medewerkers zijn de wijzigingen van de CAO zoals de introductie van een woon-werkreiskosten regeling. Hierin is ruimte voor verduurzaming en dat krijgt nog uitwerking in 2026. Daarnaast was het nodig om een aantal evaluaties uit te voeren die de basis vormen voor verdere opvolging zoals de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E), het medewerkerbelevingsonderzoek (MBO). Trots zijn we ook op het Leerhuis dat we samen met GGD Hart voor Brabant hebben ontwikkeld. Dit wordt ondersteund met een leermanagementsysteem waarin collega's hun eigen leertrajecten kunnen monitoren en bijhouden. Het aantrekken van nieuwe collega's is in een krappe arbeidsmarkt ook belangrijk. Voor lastig te werven functies (waaronder jeugdartsen) ontwikkelden we een moderne wervingscampagne.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

2.2 Waar hadden we extra aandacht voor?

Wij maken **samen** gezond gewoon

Aanbestedingen
De aanbesteding van het digitale kinddossier voor de Jeugdgezondheidszorg (DD JGZ) is afgerond en we blijven met hetzelfde pakket werken en gaan verder ontwikkelen om digitaal nog beter aan te sluiten bij onze doelgroep. Dit heeft ook betrekking op de huidige samenwerking in het digitale landschap met partner TWB Jeugdgezondheidszorg. We zijn een aanbesteding gestart voor het financiële, inkoop en HR-pakket, via Hét ServiceCentrum. Deze contractering verwachten we maart 2026.

Uitbreiding gemeente Breda jeugdgezondheidszorg
Per 1 januari 2024 voert GGD West-Brabant in opdracht van de gemeente Breda de jeugdgezondheidszorg voor 0-18 jarigen uit in heel Breda. De voormalige uitvoerder Jong JGZ heeft de GGD West-Brabant inmiddels meerdere malen gedagvaard. In 2023 ging het om het stilleggen van de voorbereidende werkzaamheden en het ongeldig verklaard krijgen van het door de gemeente Breda genomen besluit, waardoor de GGD haar werk niet vanaf 1 januari 2024 januari heeft kunnen starten. Hierbij was sprake van zowel een kort geding als een bodemprocedure (2024). In 2025 heeft Jong JGZ de GGD gedagvaard over het vraagstuk 'overgang van onderneming'. In al deze procedures is Jong JGZ in het ongelijk gesteld. Tegen het meest recente vonnis van 24 september 2025 heeft Jong JGZ tijdig hoger beroep ingesteld. De juridische procedure krijgt daarmee in 2026 een vervolg bij het gerechtshof Den Bosch.

Wat bereikten we in 2025?	Status	Toelichting
Eerlijk geluid: We leveren een eerste duurzaamheidsverslag op voor GGD West-Brabant (als nulmeting).	X	Samen met de Brabantse GGD'en zijn we in overleg hoe we passend over duurzaamheid kunnen rapporteren.
Gedurfd geluid: Tweederde van de genomen maatregelen laat een daling van het grondstofverbruik, de CO2 uitstoot of andere verbetering van duurzaamheid zien.	X	Er is in 2025 nog geen meting geweest omdat de GGD nog een contract moet sluiten met een partij voor de uitvoering hiervan.
Vernieuwend geluid: Vanuit alle medische beroepsgroepen is zeggenschap georganiseerd en draagt dit bij aan ons resultaat; We hebben onze manier van werken aangepast aan de nieuwe mogelijkheden. Hierbij gaat het om anders vergaderen, anders communiceren maar ook andere inzet van onze huisvesting.	✓	De zorginhoudelijke overlegstructuur is verbeterd door o.a. de formele aanstelling van de medisch adviseur en de betrokkenheid bij adviezen. Ook is daarnaast de medische lijn versterkt in de deelname aan sectorale managementoverleggen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

3. Financiële analyse

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

In dit hoofdstuk zullen we ingaan op de financiële effecten van de GGD-taken in 2025. Er is een onderscheid gemaakt in de financiële impact op GGD-taken, de rechtmatigheid en de financiële risico's. Daarbij is ook aandacht voor de financiële impact naar aanleiding van de COVID-19 activiteiten met name met betrekking tot de najaarscampagne COVID-19.

Financiële impact GGD-taken
Het boekjaar 2025 is afgesloten met een positief resultaat van € 1.070.711. Dit resultaat is een verzameling van een aantal voordelige en nadelige ontwikkelingen ten opzichte van de exploitatiebegroting 2025 na wijziging. Het werkelijke resultaat bedraagt **€ 824.978**; het verschil wordt veroorzaakt door de vrijval van reserves zoals eerder door het algemeen bestuur besloten. Het positieve resultaat over 2025 heeft echter grotendeels een incidenteel karakter en is daarmee niet structureel van aard. Een belangrijk deel van dit resultaat komt voort uit eenmalige meevallers, waaronder de vrijval van bestemmingsreserves en andere incidentele baten, die zich niet jaarlijks voordoen en daardoor geen structureel beeld geven van de financiële positie.

Het invullen van openstaande vacatures blijft in de huidige tijd nog steeds een uitdaging. Dit betekent dat wij genoodzaakt zijn om personeel in te huren om de taken te kunnen vervullen. Dit leidt op sommige plekken binnen de organisatie tot hogere kosten, terwijl het op andere plekken juist resulteert in onderschrijding doordat vacatures langere tijd openstaan.

In onderstaande punten wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste financiële afwijkingen die hebben geleid tot het positieve resultaat:

1. Door de onttrekkingen uit de bestemmingsreserves frictiekosten (€ 163.000) en uitbraak infectieziekten (€ 83.000) waartegenover geen kosten staan, ontstaat een voordeel van € 246.000. In overeenstemming met de nota reserves en voorzieningen en de daaropvolgende besluitvorming kan dit bedrag middels de resultaatbestemming terugvloeien naar de deelnemende gemeenten.
2. Het resultaat op de reizigersvaccinaties is ruim € 400.000 hoger dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door de uitbreiding van het aantal spreekuren en een grote vraag naar het gordelroos vaccin (Shingrix).
3. De nieuwe CAO SGO is per 1 april 2025 ingegaan en loopt tot 1 april 2027. De indexering in 2025 volgens de nieuwe CAO is lager dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit zorgt, naast het niet of later dan verwacht invullen van vacatures en hogere UWV-uitkeringen, tot een voordelig effect. Hiertegenover staan hogere uitbetaalde toelagen binnen Forensische Geneeskunde als gevolg van de toename van het aantal verrichtingen. Per saldo is hierdoor een voordelig resultaat van circa € 1.200.000 ontstaan op de salarissen en sociale lasten.
4. Het onder punt 3 genoemde voordeel wordt grotendeels tenietgedaan door inhuur derden die de niet ingevulde vacatureruimte hebben opgevangen en ook werkzaamheden hebben verricht als vervanging van ouderschaps- en zwangerschapsverlof. De hogere kosten van inhuur derden worden naast het voordeel op de salarissen en sociale lasten ook gefinancierd door hogere gerealiseerde opbrengsten. De totale overschrijding op inhuur derden bedraagt ruim € 3.000.000 (N).
5. De hogere gerealiseerde opbrengsten bestaan naast de opbrengsten reizigersvaccinaties uit een afrekening van de landelijke subsidie 2024 versterking Forensische Geneeskunde, subsidie kankerpreventie, ZonMW VIMP en Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA) en overige opbrengsten waaronder een grotere inzet Regio wijk-GGD, implementatie RS-immunisatie en bijdragen in verband met wijzigingen in het RVP-schema.
6. Naast de dekking van de kosten van inhuur derden kunnen de extra kosten als gevolg van het oplopend saldo in de voorziening verlofsaldi door de hogere opbrengsten worden gefinancierd. De netto toevoeging aan de voorziening bedraagt in 2025 € 256.000 (N).

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

7. Zoals onder punt 3 en 5 benoemd is binnen Forensische Geneeskunde sprake van een positief resultaat, vooral door een sterke toename van het aantal verrichtingen. Daarnaast wordt het resultaat positief beïnvloed door incidentele projectsubsidies voor een bedrag van € 171.000.

Financiële impact COVID-19 vaccinatie
Ten opzichte van 2024 is de financiering van de vaccinatiecampagne COVID-19 aangepast. Sinds 2025 worden de COVID-19 vaccinatiecampagnes gefinancierd middels een prijs per prik waarbij de vergoeding € 25,89 per prik bedraagt. Tot en met 2024 werd afgerekend op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten. De gewijzigde financieringssystematiek heeft voor GGD West-Brabant geresulteerd in een positief saldo van ruim € 1.000.000. Door het besluit van het algemeen bestuur op 4 december j.l. is het resultaat gedoteerd aan de op deze datum ingestelde bestemmingsreserve COVID-19 ter dekking van mogelijk toekomstige verliezen door enerzijds een lagere prijs per prik en anderzijds een lagere opkomst tijdens de najaarscampagnes.

GGD West-Brabant heeft in 2025 103.808 COVID-19 vaccinaties gezet. Dit is een daling van 10% ten opzichte van vorig jaar. Het RIVM voorspelde deze daling in opkomst al vanwege de landelijke trend. De verwachting blijft dat de opkomst jaarlijks licht zal blijven afnemen. Van de gezette vaccinaties zijn er 103.649 in de najaarscampagne gezet, die plaatsvond van 15 september tot en met 5 december. De overige 159 vaccinaties zijn tijdens de basiscampagne gezet. Dit jaar waren er door het wegvallen van de locatie in Zundert, nog acht locaties beschikbaar; Achtmaal, Almkerk, Bergen op Zoom, Breda, Chaam, Oosterhout, Roosendaal en Zevenbergen. Ook is er dit jaar weer gevaccineerd bij instellingen en niet-mobiele thuiswonenden.

Tabel COVID-19 vaccinaties:

Kwartaal	Aantal gezette vaccinaties 2025	Aantal gezette vaccinaties 2024
1e kwartaal	65	147
2e kwartaal	18	32
3e kwartaal	19.359	20.193
4e kwartaal	84.366	95.307
Totaal	**103.808**	**115.679**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

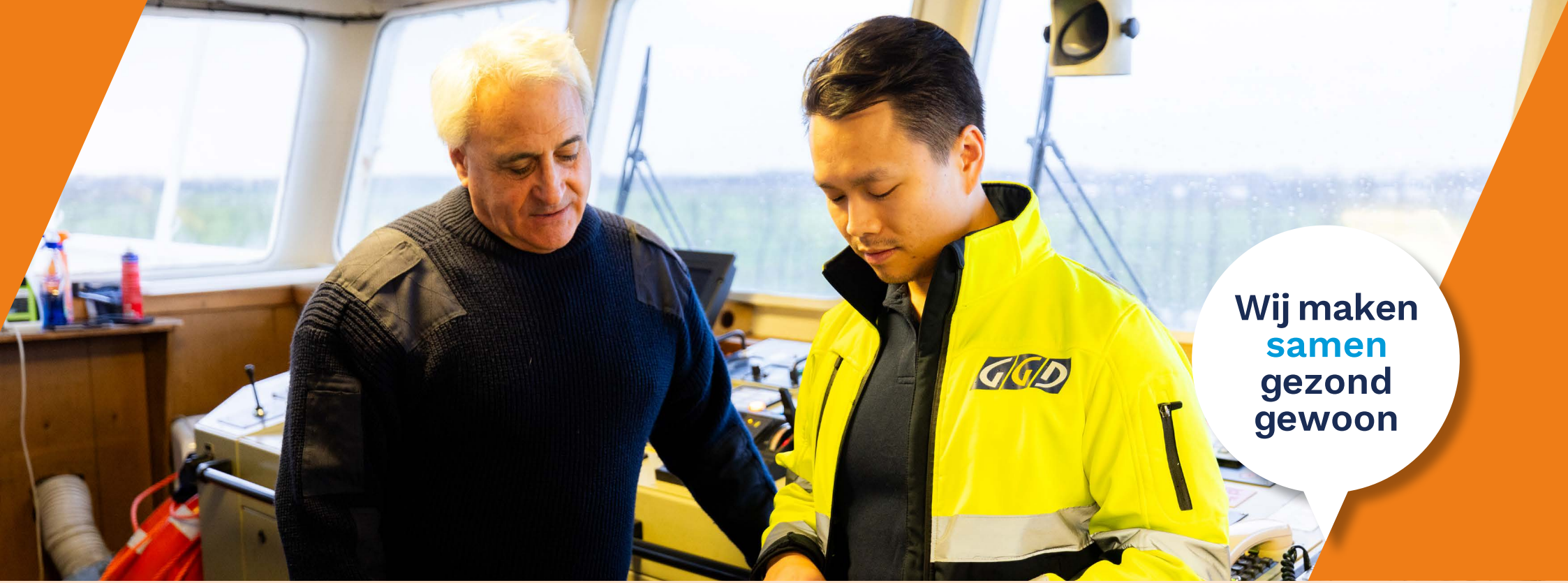
Beleidsindicatoren

Nr.	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Realisatie 2025
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,424
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,419
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 16,34
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	19,83%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	23,69%

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

‘Als scheepsinspecteur binnen de GGD heb ik in 2025 een actieve rol gespeeld in het beschermen van de publieke gezondheid binnen de internationale scheepvaart. Door inspecties uit te voeren op zeeschepen en Ship Sanitation Certificates af te geven, draag ik bij aan het voorkomen van gezondheidsrisico’s zoals infectieziekten, legionella en hygiënische tekortkomingen. Het werk vraagt om deskundigheid, alertheid en flexibiliteit in een dynamische en vaak internationale werkomgeving. De samenwerking met kapiteins, rederijen, havenautoriteiten en collega’s binnen de GGD is hierbij essentieel en verloopt dankzij korte lijnen en heldere communicatie effectief. Met deze gezamenlijke inzet zorgen we ervoor dat schepen veilig hun reis kunnen vervolgen en leveren we een belangrijke preventieve bijdrage aan de bescherming van bemanning, passagiers en de volksgezondheid.’

- Ai-Thien Nguyen, toezichthouder / scheepsinspecteur

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

Paragrafen

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

< Vorige | Volgende > Overzicht

Paragrafen

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Financiering
4. Bedrijfsvoering
5. Samenwerkingsverbanden
6. Openbaarheid: Wet open overheid (Woo)

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wij maken samen gezond gewoon

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre GGD West-Brabant financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en / of bezuinigingen. Daarnaast biedt het weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook praktische ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen en indien nodig voor de toekomst een aangepast beleid in de eerstvolgende begroting te formuleren.

Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

Wij definiëren een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De beschikbare weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen.
B. Alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit vormt de benodigde weerstandscapaciteit.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's, wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Dit cijfer is samen met andere vermogenskengetallen opgenomen in de tabel van paragraaf Kengetallen. De beschikbare weerstandcapaciteit staat in paragraaf Beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit is het uitvloeisel van de risicokwantificering en deze staat in paragraaf Benodigde weerstandscapaciteit - op basis van de risico-inventarisatie. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het algemeen bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.

Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen of in de maximale omvang. Daarom wordt gebruik gemaakt van de kans op optreden van een risico en de financiële gevolgen zoals die per risico zijn aangegeven. De kans dat een risico zich voordoet is onderverdeeld in de volgende verdeling:

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Risico verdeling	Waarde
Nihil	0%
Zeer Laag	10%
Laag	30%
Middel	50%
Hoog	70%
Zeer Hoog	90%
Zeker	100%

Kengetallen

In het BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven.
Voor GGD West-Brabant zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten.
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.
- Weerstandsvermogen: beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de verwachte risico's.

Kengetallen	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Netto schuldquote	-6%	1%	-1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-6%	1%	-1%
Solvabiliteitsratio	38%	26%	26%
Weerstandsvermogen	82%	100%	99%

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van GGD West-Brabant bestaat uit:

Bedragen x € 1

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene Risico Reserve GGD West-Brabant	2.338.391	2.338.391
Bestemmingsereserve risico plustaken	1.011.902	811.902
Totaal	**3.350.293**	**3.150.293**

Het algemeen bestuur stelt normen vast voor de reserves. Bij een stand buiten deze grenswaarden neemt het algemeen bestuur een besluit bij de resultaatbestemming.

Benodigde weerstandscapaciteit - op basis van de risico-inventarisatie

De omvang van het weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van GGD West-Brabant. Dit profiel geeft het totaal van risico's met een substantiële impact, die gedekt moet kunnen worden met de beschikbare weerstandscapaciteit. De kwantificering van de risico's op basis van een kans- en impact-inschatting vindt plaats via een zogenaamde risico-inventarisatie, die we jaarlijks opstellen.

De risico's binnen de GGD West-Brabant worden op verschillende wijzen geïdentificeerd. Risico's en kansen zijn een vast onderdeel van de Planning en control cyclus binnen GGD West-Brabant. De teams rapporteren op vaste momenten over de voortgang van doelen en ambities en op de risico's en kansen. Het bestuur wordt geïnformeerd via de reguliere verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken.

Het maximale risico heeft een omvang van € 13.801.000. We maken een kansberekening van de mogelijke uitkomsten dat één of meerdere risico's zich voordoen. Uit deze kansberekening komt een benodigde weerstandscapaciteit van € 4.099.000. Gezien de huidige stand van de beschikbare weerstandscapaciteit is het dekkingspercentage 82%. Dit is een daling ten opzichte van 2024.

In samenwerking met andere GGD'en is tevens een risico-matrix opgesteld voor de invloed van COVID-19. Deze risico's hebben op dit moment niet (allemaal) direct een financieel gevolg door de vergoeding vanuit het rijk die er tegenover staat. We zullen deze risico's echter wel meenemen in de evaluatie en richting de toekomst.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Risicotabel

Bedragen x € 1.000

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.048	563	314	Het risico is nog steeds actueel op basis van de toekomstige ontwikkelingen bij de gemeenten. Aangezien de bestuurlijke opdracht van 4% t.o.v. de gemeentelijke bijdrage in de beleidsbegroting van 2026 is verwerkt, schatten wij de kans op een verdere verlaging van de gemeentelijke bijdrage in als laag.	We monitoren de gemeentelijke ontwikkelingen nauwlettend, sturen op geleidelijke aanpassing van vaste kosten via strategische personeels- en formatieplanning en borgen tijdige bestuurlijke afstemming wanneer bijsturing nodig is.
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	1.449	700	435	Bij de plustaken zien we dat gemeenten terughoudend zijn met het aangaan van nieuwe verplichtingen. Daardoor verwachten wij dat de afname van plustaken de komende jaren lager zal uitvallen, mede gezien de financiële en organisatorische ontwikkelingen bij gemeenten. Tegelijkertijd schatten wij de kans op dit risico lager in, omdat een deel van de plustaken inmiddels is verlaagd door de overheveling naar de gemeentelijke bijdrage (onderdeel WKO), waardoor het resterende risicovol volume kleiner is geworden.	We sturen actief op formatie-aanpassing via strategische personeelsplanning, benutten natuurlijk verloop en bewaken de financiële impact, zodat frictiekosten beheersbaar blijven bij afname van plustaken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	0%	250	13	0	Door de toevoeging van de doorlopende lijn binnen de gemeente Breda en het stabiele aantal 0-4 jarigen binnen de deelnemende gemeenten hebben wij de kans dat het risico zich voordoet verlaagd naar nihil.	Risico korte termijn is erg laag. Geen aanvullende acties t.a.v. mitigeren van risico.
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	3.025	291	908	De financiering van specifieke uitkeringen, zoals de structurele versterking pandemische paraatheid en SPUK COVID, blijft onzeker door landelijke beleidswijzigingen, tijdelijke toekenningen en mogelijke bezuinigingen. Daarnaast bestaat het risico dat tijdelijke subsidies, projectgelden en marktinkomsten wegvallen of fluctueren, terwijl hiermee momenteel deels structurele activiteiten worden bekostigd. Ook herijkingen binnen de IZB-pijlers, aflopende transitiemiddelen en nieuwe bovenregionale taken vergroten de financiële onzekerheid. Deze risico's nemen verder toe doordat de omvang en effecten van deze geldstromen in onze eigen GGD-begroting de afgelopen jaren substantieel zijn toegenomen, waardoor eventuele wegvallende financiering direct grotere begrotingsimpact heeft.	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Inkomsten	Fluctaties inkomsten Reizigerszorg	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	30%	450	100	135	In 2024 en 2025 zijn de inkomsten op Reizigerszorg verder toegenomen door het op orde brengen van de benodigde formatie en het positieve economische klimaat. Gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen bestaat het risico dat de opbrengsten uit reizigersvaccinaties minder hard zullen groeien danwel een (lichte) daling laten zien. Wij schatten deze kans laag in.	Financiele risico's kunnen voor korte-midden lange termijn gemitigeerd worden door reserve markttaken.
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerder-schappen.	Als penvoerder is de GGD in de meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap bestede middelen. Ook voor participerende partners.	0%	485	49	0	Aangezien wij de rechtmatigheid van al onze bestedingen nauwlettend in de gaten houden, schatten wij dit risico in als nihil.	N.v.t.
Primaire taken	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casuïstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is. Ook in 2023 is er vaker beroep gedaan op de organisatie. Om voldoende capaciteit te houden ook in de toekomst zal de vergoedingsregeling uitgebreid worden.	10%	500	150	50	Binnen de organisatie kan een crisisachtige situatie zich voordoen waarbij de reguliere capaciteit tekortschiet en de vraag naar opschaling toeneemt. Bij crisistaken spelen aanvullende risico's, zoals onverwachte piekbelasting, inzet van schaarse expertise en het tijdelijk moeten afschalen van reguliere werkzaamheden. Hierdoor ontstaat een financieel en operationeel risico dat niet altijd binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen.	We borgen opschalingsafspraken, monitoren capaciteitsdruk continu en plannen tijdig aanvullende inzet, zodat crisistaken zo veel mogelijk binnen beschikbare middelen kunnen worden opgevangen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Primaire taken	Hogere kosten voor het uitvoeren van basistaken	Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om openstaande vacatures in te vullen met name voor specialitische functies.	50%	1.000	400	500	Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt blijven met name specialistische functies lastig te vervullen. Hierdoor ontstaat het risico dat vacatures langer openstaan en externe inhuur noodzakelijk blijft. Hoewel het verder invullen van vacatures zal bijdragen aan het verminderen van externe inhuur, kan dit niet op korte termijn volledig worden gerealiseerd. Daardoor blijven de kosten voor het uitvoeren van basistaken onder druk staan, met een mogelijk structureel hoger kostenniveau als gevolg.	We beperken de kostenstijging door gerichte strategische personeelsplanning, versnellen van wervingsinspanningen en het terugdringen van externe inhuur waar mogelijk.
Primaire taken	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	100%	125	125	125	De aanbesteding die door de politie is uitgevoerd heeft niet geleid tot een gunning aan GGD West-Brabant. Dit betekent dat vanaf oktober 2026 de opbrengsten voor de GGD vervallen. Aangezien de diensten ook werden ingevuld door externe inhuur verwachten wij dat de totale impact uitkomt op € 125.000.	N.v.t.
Bedrijfsvoering	Aansprakelijk-heidsrisico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek.	30%	500	100	150	Dit is een risico dat jaarlijks terugkeert.	We beperken het risico door strikte naleving van juridische verplichtingen, periodieke controle van contracten en procedures, en continue aandacht voor privacy- en dataveiligheid.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Fiscaal	Niet aantoonbaar juist toepassen van fiscale wet- en regelgeving waardoor het risico bestaat op naheffingen en boetes.	50%	260	0	130	Als organisatie lopen we het risico dat fiscale wet- en regelgeving niet altijd aantoonbaar juist wordt toegepast, bijvoorbeeld door onvolledige documentatie of onjuiste interpretatie van regels. Hierdoor bestaat de kans op naheffingen, boetes en reputatieschade, wat zowel financiële als organisatorische impact kan hebben. Het is daarom essentieel om fiscale processen goed te borgen en regelmatig te toetsen.	Het inwinnen van fiscaal advies indien twijfel bestaat over interpretatie en toepassing van (nieuwe) wet- en regelgeving en het up to date houden van het kennisniveau van de betreffende medewerkers door het volgen van cursussen op dit gebied.
Bedrijfsvoering	Kostenstijgingen actualisatie functieboek	GGD West-Brabant heeft het afgelopen jaar haar functieboek herijkt en de medewerkers opnieuw ingeschaald, conform de HR21 methodiek. Het herijken van het functieboek heeft ervoor gezorgd dat een aantal functies naar boven is bijgesteld en de personeelskosten voor de GGD daardoor de komende jaren toenemen (los van andere ontwikkelingen). De GGD heeft drie jaar nodig om deze ontwikkeling met ombuigingen, natuurlijk verloopt etc. zelf te kunnen opvangen.	50%	225	169	113	Als gevolg van de afronding en implementatie van het nieuwe functieboek zijn frictiekosten ontstaan. Naast natuurlijk verloop, trachten wij met strategische personeelsplanning deze kosten minimaal te houden.	We beperken frictiekosten door strategische personeelsplanning, benutting van natuurlijk verloop en gerichte ombuigingen om de kostenstijging binnen de bestaande middelen op te vangen.
Bedrijfsvoering	Niet voldoen aan AVG-verplichtingen met als gevolg dat boetes worden opgelegd	Toenemende complexiteit van de AVG-verplichtingen en een sterk groeiend datagebruik binnen de organisatie.	10%	931	70	93	Toenemende en complexere AVG-eisen leggen een groeiende druk op de capaciteit binnen de organisatie. Hierdoor bestaat het risico dat [illegible] geborgd is.	Wij zetten maximaal in op naleving AVG-beleid en hebben hiervoor een FG-functionaris binnen de GGD die hierop toeziet.

VOORWAARDELIJKE
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Hoger kostenniveau HSC; GGD West-Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	50%	250	75	125	Het HSC bevindt zich in een fase waarin processen worden heringericht en de dienstverlening wordt doorontwikkeld om beter aan te sluiten op de behoeften van de GGD-en en de RAV terwijl er geen reserves of risicomiddelen beschikbaar zijn. Door prijsstijgingen die naar verwachting hoger uitvallen dan de beschikbare indexaties neemt het risico op een oplopend kostenniveau toe. Tegelijkertijd groeit de druk op de dienstverlening, doordat de vraag in zowel complexiteit als volume toeneemt. Hierdoor komt de kwaliteit van de dienstverlening onder het huidige financieringsniveau steeds meer onder druk te staan en ontstaat het risico dat aanvullende middelen nodig zijn om aan de toenemende verwachtingen te voldoen.	We bewaken de kostenontwikkeling actief, maken tijdige afspraken met HSC over budget en dienstverlening en brengen financiële consequenties bestuurlijk in wanneer bijsturing nodig is.
Bedrijfsvoering	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuiteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen in zeer hoge mate afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stroomuitval o.i.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccinaties.	0%	147	7	0	Dit risico is vanaf 2025 ondergebracht in het totale risico van datalekken en cyberaanvallen.	N.v.t.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de Doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg.	30%	150	0	45	De huur van de vierde verdieping loopt over één jaar af. Dit vraagt om actieve monitoring, mede omdat eerdere ervaringen laten zien dat het opnieuw verhuren van deze ruimte lastig kan zijn. Tegelijkertijd worden de toekomstige mogelijkheden en benutting van deze verdieping meegenomen in de ontwikkeling van de huisvestingsvisie. Zolang hierin nog geen definitieve keuzes zijn gemaakt, blijft sprake van een financieel risico op leegstand of hogere huisvestingskosten.	We monitoren de contracttermijnen actief, verkennen tijdig alternatieve verhuurmogelijkheden en betrekken de vierde verdieping in de huisvestingsvisie om het risico op leegstand en kostenstijging te beperken.
Bedrijfsvoering	Hoofdkantoorkosten	Wij zien substantiële stijgingen voor onze huisvestingskosten. In het kader van bezuinigingen van 4% zullen wij ons maximaal inspannen om deze kostenstijging zelfstandig te absorberen. Dit willen we doen o.a. door actualisatie van het huisvestingsbeleid.	0%	250	125	0	De stijgende huisvestingskosten zijn inmiddels grotendeels binnen de begroting opgevangen. Door het “trapje-op-trapje-af”-mechanisme en het structureel oplossen van de eerdere reserve-onttrekking wordt voor 2025 nauwelijks nog risico verwacht. Om toekomstige kostenstijgingen beheersbaar te houden - ook in het licht van de 4% bezuiniging - actualiseren we onze huisvestingsvisie en blijven we deze kosten zo veel mogelijk binnen de bestaande middelen absorberen.	We actualiseren de huisvestingsvisie en sturen actief op kostenbeheersing, zodat toekomstige huisvestingskosten zoveel mogelijk binnen de bestaande middelen kunnen worden opgevangen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Mobiliteit personeel	Vanwege verschillende redenen kunnen frictiekosten ontstaan als gevolg van mobiliteit van medewerkers die de organisatie verlaten.	30%	506	253	152	Door natuurlijke mobiliteit en het 'trapje-op-trapje-af'-mechanisme kunnen tijdelijk frictiekosten ontstaan. Voor een organisatie van de omvang van de GGD is dit een aannemelijk en terugkerend risico, al neemt dit risico af doordat we hier actief op sturen via onze strategische personeelsplanning en inzet van de bestemmingsreserve frictiekosten.	We sturen actief op strategische personeelsplanning en tijdige herplaatsing, en gebruiken de bestemmingsreserve frictiekosten om tijdelijke frictie op te vangen.
Bedrijfsvoering	*Samen sterker*	De verkenningsfase van *Samen sterker* vraagt aanzienlijk veel kennis en capaciteit van onze organisatie, waardoor het risico ontstaat dat reguliere werkzaamheden onder druk komen te staan.	50%	750	0	375	Omdat *Samen sterker* zich in een verkennende fase bevindt, vraagt dit traject tijdelijk extra kennis en capaciteit vanuit de eigen organisatie. Dit betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt in de inzet van beschikbare medewerkers, terwijl onze exploitatie onvoldoende middelen bevat om deze aanvullende inzet volledig op te vangen. De benodigde inzet van personeel voor *Samen sterker* heeft daardoor directe budgettaire consequenties en kan druk zetten op reguliere werkzaamheden en financiële ruimte.	We sturen actief op prioritering binnen het traject en faseren werkzaamheden, zodat de inzet van medewerkers beheersbaar blijft. Daarnaast bewaken we de benodigde capaciteit en koppelen we tijdig terug indien extra inzet of aanvullende middelen nodig zijn om impact op reguliere werkzaamheden te beperken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

	Risico	Oorzaak	Kans %	Maximaal risico	Verwacht risico 2024	Verwacht risico 2025	Toelichting 2025	Mitigeren van risico 2025
Bedrijfsvoering	Datalekken en cyberaanvallen	Door een combinatie van toenemende digitale dreiging, onvoldoende actuele informatiebeveiligingsmaatregelen en menselijk handelen. Zie ook risico m.b.t. aansprakelijkheid.	30%	1.500	0	450	De GGD is voor zijn wettelijke taken sterk afhankelijk van digitale systemen en gegevensuitwisseling met interne en externe partijen. Tegelijkertijd neemt de complexiteit en dreiging van cyberaanvallen toe, terwijl beveiliging in hoge mate afhankelijk blijft van menselijk handelen en beschikbare capaciteit. Het risico bestaat o.a. uit juridische aansprakelijkheid, handhavend optreden door toezichthouders, financiële schade en de maatschappelijke impact a.g.v. een incident.	Het op orde brengen en houden van de informatiebeveiliging op basis van BIO en het vergroten van de bewustwording van medewerkers door structurele training en periodieke phishing-simulaties.
	Totaal			**13.801**	**3.188**	**4.099**		

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Wij maken samen gezond gewoon

Op basis van planmatig beheer met een meerjarenonderhouds-planning houden we de waarde van de locaties in stand en verkrijgen we inzicht ten behoeve van strategische vraagstukken. Het veilig en toegankelijk houden van onze locaties is cruciaal om onze dienstverlening aan inwoners in de juiste omstandigheden aan te bieden en medewerkers een prettige werkomgeving te bieden.

Met betrekking tot onderhoud hebben we in 2025 verdere uitvoering gegeven aan het meerjarenonderhoudsplan. Op vrijwel alle locaties in de regio is het binnenschilderwerk uitgevoerd. Op locatie Doornboslaan is extra aandacht geweest voor de veiligheid van de elektrische installaties en groot-onderhoudswerkzaamheden hebben bijgedragen aan het veilig en betrouwbaar houden van de noodstroomvooorziening op deze locatie. Daarnaast hebben we cruciale elementen van het klimaatsysteem laten vervangen voor een gezond binnenklimaat en hebben we de onderhoudsafspraken hierover geactualiseerd.

Actualisatie huisvestingsbeleid
Samen met GGD Hart voor Brabant zijn we op basis van gezamenlijke uitgangspunten gestart met het actualiseren van het huisvestingsbeleid. Ons dienstverleningsconcept is opgesteld als basis daarvoor. Om mogelijke desinvestering in locaties te voorkomen, hebben we ander groot onderhoud aan eigen vastgoed uitgesteld. Daarbij hebben we er aandacht voor dat uitstel niet leidt tot veiligheidsrisico's of wettelijke overtredingen noch dat het de toegankelijkheid voor onze inwoners beperkt. We hebben essentieel onderhoud uitgevoerd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

3. Financiering

Wij maken **samen** gezond gewoon

Liquiditeitsbeheer

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een tijdige facturatie. De gemeentelijke bijdragen en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd. De bankstand ultimo 2025 bedraagt € 11.000 en eind 2025 staat een bedrag van € 10.294.825 op schatkistbankieren.

Kasgeldlimiet

De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de jaarbegroting 2025 bij aanvang van het boekjaar (zijnde € 42.053.000) wat resulteert in een bedrag van € 3.448.000. GGD West-Brabant blijft in 2025 ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Modelstaat A

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Kwartaal 1	Bedrag	Kwartaal 2	Bedrag	Kwartaal 3	Bedrag	Kwartaal 4	Bedrag
1 Vlottende schuld	januari	-	april	-	juli	-	oktober	-
1 Vlottende schuld	februari	-	mei	-	augustus	-	november	-
1 Vlottende schuld	maart	-	juni	-	september	-	december	-
2 Vlottende middelen	januari	14.840	april	20.101	juli	13.636	oktober	15.123
2 Vlottende middelen	februari	16.175	mei	13.686	augustus	11.453	november	13.131
2 Vlottende middelen	maart	15.848	juni	11.506	september	14.360	december	10.307
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	januari	-14.840	april	-20.101	juli	-13.633	oktober	-15.120
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	februari	-16.175	mei	-13.686	augustus	-11.450	november	-13.128
3 Netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	maart	-15.848	juni	-11.506	september	-14.357	december	-10.307
4 Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel netto vlottende middelen (-)	jan. - mrt.	-15.621	april - juni	-15.098	juli - sept.	-13.147	okt. - dec.	-12.852
5 Kasgeldlimiet	jan. - mrt.	3.448	april - juni	3.448	juli - sept.	3.448	okt. - dec.	3.448
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)	jan. - mrt.	19.069	april - juni	18.546	juli - sept.	16.595	okt. - dec.	16.300
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)	jan. - mrt.	-	april - juni	-	juli - sept.	-	okt. - dec.	-
7 Begrotingstotaal	jan. - mrt.	42.053	april - juni	42.053	juli - sept.	42.053	okt. - dec.	42.053
8 Percentage regeling	jan. - mrt.	8,2%	april - juni	8,2%	juli - sept.	8,2%	okt. - dec.	8,2%
9 Kasgeldlimiet	jan. - mrt.	3.448	april - juni	3.448	juli - sept.	3.448	okt. - dec.	3.448

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Renterisico vaste schulden (zie bijlage 6: staat van langlopende leningen)

Ter financiering van de nieuwe huisvesting zijn in 2007 leningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 8.500.000 op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inbouw van het nieuwe pand ad € 2.000.000 is een lening aangetrokken voor de periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant schuld € 1.625.000 na 30 jaar). De lening met een hoofdsom van € 2.000.000 is in 2025 volledig afgelost. De volgende leningen staan ultimo 2025 nog op de balans:

Bedragen x € 1

Omschrijving	Lening nummer	Ingangs datum	Looptijd	Rente	Hoofdsom
BNG Lening	401022215	02-07-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.500.000
BNG Lening	401022215	01-10-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.000.000

De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal 2025 op basis van de bepalingen in de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido).

Vermogensstructuur en financiering

GGD West-Brabant streeft ernaar om de vaste activa te financieren met lang beschikbaar vermogen. Ultimo 2025 worden de vaste activa ad € 8.050.000 als volgt gefinancierd.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024	Verschil
Materiele vaste activa	8.050	8.232	-182
Financiering lange termijn bestaande uit:			
Eigen vermogen	8.995	7.176	1.819
Voorzieningen	2.416	1.467	949
Langlopende schulden	3.738	4.300	-562
Financiering lange termijn	**15.149**	**12.943**	**2.206**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Rentetoerekening

De rentekosten dienen te worden toegerekend aan de taakvelden. De rente heeft volledig betrekking op de aanschaf van het pand te Breda. Derhalve zijn de rentekosten volledig toegerekend aan het taakveld overhead. Het renteresultaat op het taakveld treasury betreft de ontvangen rentebaten over 2025.

Bedragen x € 1

Renteschema	Bedrag
a. De externe rentelasten over de korte en lange termijn financiering	-184.628
b. De externe rentebaten (idem)	320.932
Saldo Rentelasten en rentebaten	**136.304**
c1. De rente die aan de grondexploitatie MOET worden doorberekend	-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend	184.628
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld MOET worden toegerekend	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**184.628**
d1. Rente over eigen vermogen	-
d2. Rente over voorzieningen	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**184.628**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	**320.932**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

4. Bedrijfsvoering

Wij maken samen gezond gewoon

Hét Servicecentrum

Hét Servicecentrum (HSC) is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en de GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het samen uitvoeren van ondersteunende diensten, zoals financiën, automatisering en salarisadministratie. Deze samenwerking is geregeld in een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening'; er gelden daarmee vaste verdeelsleutels voor het kostenaandeel voor GGD West-Brabant. HSC wordt aangestuurd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen. De GGD Hart voor Brabant is penvoerder en heeft voor HSC een aparte administratie ingericht. De financiën van HSC zijn daarmee onderdeel van de jaarrekening van de GGD Hart voor Brabant. In de jaarrekening van GGD West-Brabant worden de personeelskosten van HSC verantwoord onder 'personeelskosten' (medewerkers met een arbeidscontract bij GGD WB) en alle overige kosten onder 'materiele kosten'.

Huisvesting en locaties

Het aantal locaties in 2025 in beheer is gelijk gebleven ten opzichte van 2024 en betreft totaal 29 locaties.

Onderzoeklocaties en consultatiebureaus

In het voorjaar hebben we in Roosendaal de locatie uitgebreid met een extra spreekkamer. Hierdoor is multifunctioneel gebruik van de locatie beter mogelijk.

In september hebben we de geplande verplaatsing van de jeugdgezondheids-zorg (JGZ) in gemeente Halderberge uitgevoerd. De locatie in Hoeven is met de inloopspreekuren verhuisd naar de Sint Jan de Doperkerk in Hoeven. Vaste afspraken zijn verhuisd naar de bestaande GGD-locatie in Oudenbosch.

Vanuit de samenwerkingsovereenkomst met Thuiszorg West-Brabant (TWB) maakt GGD West-Brabant voor de contactmomenten jeugdgezondheidszorg 4+ gebruik van TWB-ruimtes in de gemeenten waar TWB de 0-4 jarige jeugdgezondheidszorg uitvoert. Voor de vier betreffende locaties hebben we in het najaar gesprekken opgestart om goede afspraken te maken over het gebruik van de ruimtes en de beschikbare ruimte efficiënt te benutten, waardoor zowel TWB als GGD vooruit kan plannen. De GGD is dankzij de heldere afspraken flexibeler in afspraakmogelijkheden om ouders en kinderen op de betreffende locaties te ontvangen.

Andere herhuisvestingsprojecten welke aandacht hebben gehad in 2025 en doorlopen in 2026 en verder, betreft:

- herhuisvesting locatie Almkerk in MFA Hart van Almkerk.
- herhuisvesting locatie Chaam in Kind Centrum Chaam.
- herhuisvesting locatie De Ontdekking in Oosterhout in de nieuwbouw De Ontdekking.
- herhuisvesting locatie Zundert in Kind Centrum Zundert.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Locatie Doornboslaan
Eind 2024 zijn voorbereidingen getroffen voor het verhuren van de vierde etage van het pand aan de Doornboslaan. In december 2024 is de huurovereenkomst ingegaan en per januari 2025 is de etage in gebruik genomen door het consortium Ithaka; een samenwerkingsverband tussen onder meer Spie en Denys dat het Justitieel Complex Vlissingen ontwerpt en bouwt. De initiële huurverplichting loopt tot eind 2026.
Dit jaar hebben we groot onderhoud laten uitvoeren aan het noodstroom-aggregaat op de locatie Doornboslaan in Breda. De installatie is volledig onderhouden en deels vernieuwd en correct getest.

Huisvestingsbeleid
GGD West-Brabant is bezig met het actualiseren van haar huisvestingsbeleid. Aanleiding is de veranderende wereld om ons heen en de digitale mogelijkheden die ontstaan, en nabij en zichtbaar zijn voor inwoners blijft minstens zo belangrijk. We willen met onze huisvesting een fijne plek creëren voor inwoners en medewerkers. Deze ontwikkeling doen we in afstemming met de GGD Hart voor Brabant.
Na de zomer is gestart met een vragenlijst en sessies onder medewerkers. In het najaar hebben we scherpsessies met managers, beleidsmakers en afgevaardigden van gemeenten georganiseerd. Begin 2026 verwachten we het huisvestingsbeleid op te leveren en na doorlopen van de periode van medezeggenschap het in het tweede kwartaal vast te stellen.

Inkoop
In 2025 hebben we ook aandacht gehad voor de beheersing op rechtmatigheid. De organisatie is doorgegaan om maatregelen te treffen die ons duurzaam ondersteunen om aan de eisen van rechtmatigheid en getrouwheid te voldoen. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: Procure-2-pay overleggen (p2p), periodieke overleggen met team Finance en Control, locatiedagen inkoopteam binnen onze organisatie, verbetering van contractmanagementproces en bijbehorende systemen, optimaliseren leveranciersbeoordeling, nauwere samenwerking met GGD Hart voor Brabant, optimaliseren prestatieverklaringen en vooral stuurinformatie op onrechtmatigheid door het (door)ontwikkelen van dashboards, catalogussen voor inkopen en presentaties over rechtmatigheid van inkopen.

Archief- en informatiebeheer
Een goed ingericht archief- en informatiebeheer is van belang voor een organisatie om zorgvuldig en efficiënt te werken. Het gaat hierbij niet alleen om het bewaren van documenten, maar ook om het garanderen van toegankelijkheid, betrouwbaarheid en duurzame beschikbaarheid van informatie.
In januari 2025 heeft een archiefinspectie plaatsgevonden door de gemeenten Breda en ’s-Hertogenbosch. Het toezichtsverslag dat opgesteld werd naar aanleiding van de inspectie bevatte een positief oordeel en gaf ons waardevolle inzichten in de kwaliteit van ons archiefbeheer. De aanbevelingen worden opgevolgd in combinatie met interne audits waarin dit jaar een mooie vooruitgang is geboekt. In november bevestigde de provincie Noord-Brabant in haar toezichtsoordeel dat ons archief- en informatiebeheer voldoet aan de gestelde eisen. Dit positieve oordeel laat zien dat onze aanpak effectief is en het vormt een goede basis voor verdere ontwikkeling.
Voor zover nu bekend zal de nieuwe Archiefwet in januari 2027 in werking treden. We bereiden ons hierop voor door beleid en processen tijdig aan te passen, zodat we bij invoering volledig voldoen aan de nieuwe Archiefwet. Op basis van het positieve toezichtsoordeel en onze verbeteracties is GGD West-Brabant in 2026 vrijgesteld voor het indienen van een voortgangsverslag. Dit geeft ruimte om ons volledig te richten op de implementatie van de aanbevelingen en de voorbereiding op de nieuwe wet. De volgende inspectie staat gepland voor januari 2027, kort na de inwerkingtreding van de nieuwe wet.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Het afgelopen jaar stond in het teken van groei en voorbereiding. We hebben verbeterpunten aangepakt, een positief signaal van de provincie ontvangen en werken aan de aanpassing van beleid en processen aan de nieuwe Archiefwet. Daarmee bouwen we aan een toekomstbestendig informatiebeheer.

Gegevensbescherming met informatiebeveiliging

In 2025 heeft GGD West-Brabant met succes de focus audit voor de NEN7510-certificering afgerond. Hiermee hebben we aangetoond dat we de informatiebeveiliging op een adequate en gestructureerde manier beheersen. Deze certificering onderstreept dat de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van gevoelige informatie binnen de organisatie gewaarborgd zijn. Ter versterking van het informatiebeveiligingsbeleid is de formatie op het gebied van informatiebeveiliging verder uitgebreid. Dit hebben we gerealiseerd door het inhuren van een Information Security Officer (ISO), waardoor de deskundigheid en capaciteit binnen het team zijn vergroot. Met deze stappen is GGD West-Brabant nog beter in staat om te voldoen aan de eisen op het gebied van informatieveiligheid en privacybescherming.
Daarnaast hebben we de eerste stappen gezet met betrekking tot de nieuwe NIS2-richtlijn, die in 2026 wettelijk verplicht wordt. We hebben een scope bepaald waaruit blijkt dat wij al voor zo'n 80% voldoen aan de nieuwe NIS2-richtlijn, dankzij de NEN7510-certificering. We werken nauw samen met landelijke GGD'en om op deze manier optimale resultaten te behalen en voortdurend op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen.
Tot slot hebben we de afgelopen jaren aanzienlijk geïnvesteerd in het digitaal bewustzijn van medewerkers door middel van diverse campagnes.

Organisatie en medewerkers

Het personele jaarverslag is te lezen in bijlage 8. Hierin wordt ingegaan op het verloop van de bezetting, de in- en uitstroom, het verzuim en het gebruik van de vertrouwenspersoon. De personeelsbezetting laat een stijging zien in het aantal medewerkers en formatie (418 medewerkers en 302,75 fte), waarbij vooral het aandeel deeltijdmedewerkers is toegenomen. De instroom en uitstroom zijn in balans, al wordt er op termijn een grotere uitstroom verwacht door de vergrijzing binnen de organisatie. Het ziekteverzuim blijft dalen (4,02%) en ligt ver onder de vastgestelde norm (4,3%), maar langdurig verzuim blijft een aandachtspunt. De invoering van de MIM-procedure (Melding Incident Medewerker) heeft geleid tot een gestructureerde aanpak van incidentmeldingen. Dit betekent dat we een vaste werkwijze volgen om incidenten waarbij medewerkers betrokken zijn te registreren, analyseren en opvolgen.

Kwaliteit

Continu verbeteren is onderdeel van onze manier van werken en is een belangrijk onderdeel van het bevorderen van de kwaliteit van onze dienstverlening. We kunnen daarmee blijven aansluiten bij de inwoners, de maatschappij en relevante wet- en regelgeving. Een aantal processen op basis waarvan wij continu verbeteren lichten we hieronder toe.

Klachten

In 2025 zijn er 44 klachten ingediend, een sterke daling ten opzichte van het aantal in 2024 (77 klachten). De meeste klachten zijn ingediend over het onderwerp bejegening, gevolgd door organisatie en communicatie. In de meeste gevallen worden de klachten na intern contact binnen de geldende termijnen afgerond. Door het systeem van continue verbetering waar onze GGD mee werkt, leiden klachten regelmatig tot verbeterpunten met betrekking tot processen en informatievoorziening binnen onze organisatie.

Klantbelevingsonderzoek

Naast het reageren op ontevredenheid of klachten, worden periodiek klantbelevingsonderzoeken uitgevoerd. Klantbelevingsonderzoeken

VOORWAARDELIJKE VERKLARINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

geven de teams inzicht in waar klanten tevreden over zijn en waar verbetermogelijkheden liggen. Dit betekent dat het van het grootste belang is dat de respons onder de uitgenodigden zo hoog mogelijk is. Afhankelijk van de klant (of samenwerkingspartner) wordt een dergelijk onderzoek verschillend uitgevoerd: direct na het afsluiten van de dienstverlening of periodiek, bijvoorbeeld aan het einde van het jaar, middels enquêtes of gesprekken.

Meldingen van (bijna) incidenten
Om te leren van (bijna-)medische incidenten of fouten hanteren wij een interne procedure die gebaseerd is op de Wet Kwaliteit, Klachten, Geschillen Zorg (Wkkgz). Alle medewerkers kunnen een (bijna-) incident melden, waarna gestructureerd onderzoek wordt gedaan middels de PRISMA light-methodiek. In deze methodiek gaat het nadrukkelijk niet om het aanwijzen van een schuldige, maar om de kern van wat en waardoor het niet goed is gegaan. Op basis daarvan zetten we verbetermaatregelen in om de kans op herhaling van een vergelijkbaar incident in het vervolg te minimaliseren. In 2025 werden in totaal 94 (bijna-)incidenten gemeld. Dit betreft voor het tweede jaar op rij een lichte toename in meldingen, dat kan wijzen op een toegenomen meldingsbewustzijn. Er hebben zich geen cliëntgebonden calamiteiten voorgedaan. In 2025 is toenemend gefocust op het delen van lessen uit incidenten breder dan alleen op teamniveau.

Externe audit op kwaliteitsnorm De Maatstaf/ISO9001
Naast interne auditrondes laten wij ons kwaliteitsmanagementsysteem jaarlijks in een externe audit toetsen aan de geaccrediteerde kwaliteitsnorm De CIIO Maatstaf (gebaseerd op de internationale kwaliteitsnorm ISO9001). In het voorjaar van 2025 heeft deze audit opnieuw plaatsgevonden. Het betrof een regulier tussentijds onderzoek (het tweede onderzoek in een cyclus van drie). GGD West-Brabant heeft op basis hiervan een positieve beoordeling gekregen. Er is wederom een jaar hard gewerkt aan kwaliteitsverbetering en hoe de processen lopen. Kwaliteit staat op de kaart en op basis van het principe 'continu verbeteren' wordt ook richting de externe audit van 2026 weer gewerkt aan kwaliteitsontwikkelingen binnen verschillende onderdelen van de organisatie.

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) voortkomend uit de rechtmatigheidsverantwoording nader toegelicht. Hiervoor wordt de rapporteringstolerantie gehanteerd zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur van 2 oktober 2025 vastgestelde controleprotocol. Conform artikel 23 van de Financiële verordening legt het dagelijks bestuur verantwoording af in de paragraaf bedrijfsvoering in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en de daaruit voortkomende bevindingen. Naast geconstateerde afwijking rapporteert het dagelijks bestuur oplossingen ter voorkoming van de geconstateerde afwijkingen in de komende jaren. De geconstateerde afwijkingen binnen de rechtmatigheidsverantwoording komen voort uit het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

Deze verantwoording hanteert de rapporteringstolerantie, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze rapporteringstolerantie is door het algemeen bestuur bepaald op € 125.000. De bevindingen en oplossingsrichtingen op de bevindingen worden gecategoriseerd op basis van de drie criteria van rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de ~~eisen die worden gesteld bij~~ de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn,

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het vastgestelde normenkader ligt ten grondslag aan het voorwaardencriterium.

Op basis van het voorwaardencriterium zijn er geen afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) geconstateerd.

Begrotingscriterium
Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

Op basis van het begrotingscriterium zijn er geen afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) geconstateerd. GGD West-Brabant heeft één programma: Publieke gezondheid.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium
Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Op basis van M&O-criterium zijn er geen afwijkingen geconstateerd (fouten en onduidelijkheden).

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor geldende criteria.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

5. Samenwerkings-verbanden

Wij maken samen gezond gewoon

GGD West-Brabant heeft geen verbonden partijen. In deze paragraaf lichten wij onze samenwerkingsverbanden toe.

Hét Servicecentrum (HSC)
Hét Servicecentrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland. HSC voert gezamenlijk de ondersteunende diensten uit. Op basis van de overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' vielen in 2025 22,99% van de totale kosten HSC voor rekening van GGD West-Brabant. Dit komt overeen met € 2,6 miljoen. De kostenverdeelstaat van het HSC is opgenomen onder bijlage 7 van deze jaarrekening.

Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV)
Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de GGD'en in Brabant hun krachten op gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Breda. De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoneraantallen.

GGD West-Brabant treedt op als penvoerder van dit samenwerkingsverband. De aansturing van het bureau GMV gebeurt door de DPG van GGD West-Brabant. De volledige baten en lasten van dit samenwerkingsverband zijn onderdeel van deze jaarstukken. Het resultaat van de activiteiten van het bureau GMV wordt bij de resultaatverdeling verrekend met een specifieke voorziening op de balans van GGD West-Brabant.

GHOR Midden- en West-Brabant
De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de GGD West-Brabant hebben vanaf 1 januari 2014 een samenwerkings-overeenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening', met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen.
De DPG West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR taken in Midden- en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bekostigt grotendeels de GHOR-taken. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant. Daarmee is dit samenwerkingsverband onderdeel van deze jaarstukken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Daarnaast bestaat een aantal samenwerkingen in het bestuurlijk netwerk:

- Stichting West-West
- TransMuraalZorgnetwerk
- Grip op kwetsbaarheid West-Brabant West
- Convenant OGGZ
- Samenwerking Crisismeldpunt
- Care Innovation Centre (CIC) West-Brabant
- Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Tranzo
- Academische Werkplaats AMPHI
- Academische Werkplaats Jeugd
- Academische Werkplaats Gezonde Leefomgeving
- Risk Factory West-Brabant

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Verstegen accountants
en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

6. Openbaarheid: wet open overheid (Woo)

Wij maken **samen** gezond gewoon

Artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) geeft aan dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet betrekt en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In deze paragraaf legt GGD West-Brabant verantwoording af in het kader van de Wet open overheid.

De Woo verplicht bestuursorganen, zoals de GGD West-Brabant, om informatie op verzoek openbaar te maken. Dit verzoek kan worden gedaan door andere organisaties, maar ook door inwoners. Vanaf 1 november 2024 geldt de verplichting dat de eerste vijf categorieën (tranche 1) actief openbaar gemaakt moeten worden. Aan deze verplichting geven we gehoor en de organisatiegegevens van de GGD West-Brabant zijn in 2024 geregistreerd in de Woo-index en waren dus ook in 2025 openbaar.

In 2025 ontving de GGD WB twee Woo-verzoeken. Een ervan is in overleg met de aanvrager afgehandeld en is informatie verstrekt. Ten aanzien van de andere aanvraag bleek de GGD West-Brabant niet over de gevraagde gegevens te beschikken.

Buiten verzoeken waarin informatie wordt opgevraagd, ontvangt de GGD verzoeken om zienswijzen op de Woo-verzoeken van derden. Hierin wordt gevraagd of informatie met betrekking tot de GGD openbaar gemaakt mag worden door een derde partij. Dit is afgelopen jaar twee keer gebeurd. De GGD heeft in deze zaken geen bezwaar gemaakt op het openbaren van informatie. De Woo geeft ons ook een inspanningsverplichting om diverse besluiten en beleidsstukken openbaar te maken. De beleidsbegroting, jaarstukken, vergaderstukken van het algemeen bestuur publiceren we. In 2025 hebben we aandacht gehad voor het publiceren van deze informatie op een digitaal toegankelijke manier.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Jaarrekening 2025

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

< Vorige | Volgende > Overzicht

Jaarrekening 2025

1. Grondslagen
2. Balans
3. Toelichting op de balans per 31 december 2025
4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa
5. Overzicht baten en lasten 2025 GGD West-Brabant
5.1 Exploitatieoverzicht 2025
6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 2025
7. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
8. Rechtmatigheidsverantwoording
9. Overige gegevens
9.1. Gebeurtenissen na balansdatum
9.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
10. Taakveldenoverzicht

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026

1. Grondslagen

Inleiding

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en verantwoording Provincies en gemeenten (BBV).

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Algemene grondslagen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.
De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar nemen we in acht als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend worden.
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen wordt een beperkt deel van de personeelslasten toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening of nemen we op andere wijze een verplichting op. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Bij (eenmalige) effecten waaruit formele verplichtingen voortvloeien (bijvoorbeeld bij reorganisaties) moet wel een verplichting opgenomen worden. Cijfers in de verschillende tabellen die opgenomen zijn in de jaarrekening zijn in duizenden euro's weergegeven.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

2. Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Investeringsbijdragen van derden worden afgeschreven op het saldo van de betreffende investering. Slijtende investeringen krijgen vanaf het moment van ingebruikneming een lineaire afschrijving in de verwachte gebruiksduur, waarbij we rekening houden met een eventuele restwaarde.

De afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Nota waardering en afschrijving vaste activa 2022. De afschrijvingstermijnen in jaren:

Grond en terreinen	Geen
Bedrijfsgebouwen	50
Inbouw en semipermanente opstal	20
Verbouwingen in bedrijfsgebouwen	10
Bedrijfsauto's	5
Medische inventaris	10
Telefonie en communicatie	5
Inventaris	10
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	10
Automatiseringsapparatuur	3
Kantoorautomatisering en netwerkapparatuur	3
Applicatieprogrammatuur	4

Vlottende activa

Voorraden

We waarderen producten en goederen tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde als die lager is dan de kostprijs. Dat doet zich vooral voor als voorraden incourant worden.

Vorderingen en overlopende activa

We waarderen de vorderingen tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht, die we bepalen op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa nemen we op tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum. Onder voorzieningen worden ook opgenomen de van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Uitzondering hierop vormen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen. Deze worden gepresenteerd onder de 'Overlopende passiva'. De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Vanwege de onvoorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorstelbare afbouw wordt voor verlofsparen een voorziening gevormd. Ook voor andere niet jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen wordt een voorziening getroffen.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verplichte paragrafen BBV

In het onderstaande overzicht is weergegeven waar de verplichte paragrafen van de BBV terug te vinden zijn in de jaarstukken 2025 van de GGD West-Brabant.

A: lokale heffingen	Niet van toepassing
B: weerstandsvermogen en risicobeheersing	Zie paragraaf 1
C: onderhoud kapitaalgoederen	Zie paragraaf 2
D: financiering	Zie paragraaf 3
E: bedrijfsvoering	Zie paragraaf 4
F: verbonden partijen	Zie paragraaf 5
G: grondbeleid	Niet van toepassing
H. openbaarheid	Zie paragraaf 6

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals opgenomen in de financiële verordening, het controleprotocol (inclusief normen- en toetsingskader) en op basis van de kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotings-criterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 30 maart 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
  - voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en overschrijdingen van uitgaven op investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze over- en onderschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
  - ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de actuele kaders van de kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV de financiële verordening zoals deze ten tijde van het opstellen van de jaarrekening luidden. Dit betekent dat:
- Een verantwoordingsgrens van 2% van de lasten (exclusief de dotaties aan reserves), zijnde € 971.960 is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
- Een rapporteringstolerantie van € 125.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Balans per 31 december 2025

Bedragen x € 1.000

Activa	31-12-2025	Subtotaal	31-12-2024	Subtotaal
Vaste activa	-	8.050	-	8.232
Materiële vaste activa	8.050	-	8.232	-
Vlottende activa	-	15.506	-	19.804
Voorraden	84	-	77	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.538	-	17.656	-
Liquide middelen	81	-	96	-
Overlopende activa	803	-	1.975	-
Totaal activa	**-**	**23.556**	**-**	**28.036**
Passiva	**31-12-2025**	**Subtotaal**	**31-12-2024**	**Subtotaal**
Eigen vermogen	-	8.995	-	7.176
Algemene reserve	2.338	-	2.338	-
Bestemmingsreserves	5.586	-	4.063	-
Gerealiseerd resultaat	1.071	-	775	-
Voorzieningen	-	2.416	-	1.467
Langlopende schulden	-	3.738	-	4.300
Vlottende passiva	-	8.407	-	15.093
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.388	-	4.976	-
Overlopende passiva	3.019	-	10.117	-
Totaal passiva	**-**	**23.556**	**-**	**28.036**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

3. Toelichting op de balans per 31 december 2025

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	1.204	1.204
Bedrijfsgebouwen	6.067	6.307
Inventarissen	470	479
Overige materiële vaste activa	309	242
Totaal	**8.050**	**8.232**

In het onderstaande overzicht is het investeringskrediet (na begrotingswijziging) weergeven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beleids-begroting 2025	Begrotings-wijziging 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Verschil
Bedrijfsgebouwen	250	-	250	148	102
Inventarissen	250	-	250	105	145
Apparatuur/programmatuur	200	-	200	171	29
Medische inventaris	50	-	50	38	12
Totaal	**750**	**-**	**750**	**462**	**288**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Door uitstel van investeringen en aanschaffingen gedurende het boekjaar zijn de afschrijvingen in 2025 lager dan begroot.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	1.204	-	-	-	1.204
Bedrijfsgebouwen	6.307	148	2	386	6.067
Inventarissen	479	105	5	108	470
Overige materiële vaste activa	242	209	4	139	309
Totaal	**8.232**	**462**	**11**	**633**	**8.050**

In bijlage 3: "staat van Vaste Activa" is een detailoverzicht van de materiële vaste activa opgenomen. De activa ten behoeve van uitvoering taken GHOR Midden- en West-Brabant zijn onderdeel van dit overzicht.

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden betreft enkel handelsgoederen en bestaan uit vaccins:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Handelsgoederen	84	77
Totaal	**84**	**77**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan een jaar

De specificatie van in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder is opgenomen in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Nominale waarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	4.083	-	4.083	7.806
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	10.295	-	10.295	9.534
Overige vorderingen	166	6	160	316
Totaal	**14.544**	**6**	**14.538**	**17.656**

De vorderingen op openbare lichamen betreffen het aandeel in het debiteurensaldo bij rijk, provincie en gemeenten. Debiteuren van niet openbare lichamen staan onder de overige vorderingen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rente typische looptijd <1 jaar

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	84	84	84	81
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Ruimte onder het drempelbedrag	916	916	916	919
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Het is toegestaan een bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Het drempelbedrag is gelijk aan 2,00% met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Het drempelbedrag is minimaal € 1 miljoen.

Het drempelbedrag voor GGD West-Brabant bedraagt € 1.000.000. Het minimale bedrag van het drempelbedrag. Gemiddeld heeft per kwartaal geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kassaldi	1	3
Banksaldi	80	93
Totaal	**81**	**96**

Onder de liquide middelen zijn geen deposito's begrepen. Banksaldi zijn direct opneembaar.
In de banksaldi zijn de middelen ten behoeve van uitvoering van de taken Bureau Gezondheid Milieu & Veiligheid en GHOR Midden- en West-Brabant meegenomen. Tevens is in de banksaldi het bedrag van de personeelsvereniging Pheniks opgenomen. Dit betreffen nevenrekeningen van de hoofdrekening van GGD West-Brabant, waardoor deze opgenomen zijn in de jaarrekening 2025. Tegenover deze saldi staan rekening-courant verhoudingen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Overlopende activa

De post overlopende activa is als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	803	1.975
Totaal	**803**	**1.975**

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene Risico Reserve	2.338	2.338
Bestemmingsereserves	5.586	4.063
Gerealiseerd resultaat	1.071	775
Totaal	**8.995**	**7.176**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Het verloop per reserve in 2025 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat bestemming 2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene risico reserve	2.338	-	-	-	2.338
Bestemmingsreserve Risico Plustaken	812	200	-	-	1.012
Bestemmingsreserve Uitbraak infectieziekten	583	-	-	-83	500
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.067	-	161	-	2.228
Bestemmingsreserve Frictiekosten	163	411	-	-163	411
Bestemmingsreserve Monitors	53	-	18	-25	46
Bestemmingsreserve COVID-19	-	-	1.004	-	1.004
Bestemmingsreserve Projecten versterking publieke gezondheid	385	-	-	-	385
Totaal	**6.401**	**611**	**1.183**	**-271**	**7.924**

Algemene risico reserve
De GGD West-Brabant heeft een financiële buffer nodig in de vorm van een algemene risico reserve om niet voorzienbare financiële tegenvallers op te kunnen vangen en (voorziene) risico's die zich materialiseren.

Bestemmingsreserve Risico Plustaken
De reserve is gevormd om dekking te bieden voor financiële tegenvallers in de exploitatie van de plustaken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bestemmingsreserve Uitbraak infectieziekten
Het doen van een reservering voor het opvangen van kosten ten behoeve van het voorkomen van uitbraken, de voorbereiding op en de uitvoering van acties bij het uitbreken van kleine tot middelgrote (regionale) infectieziekten explosies en ter dekking van de na-ijleffecten na een uitbraak van een grote infectieziekte explosie waarbij de kosten van uitvoering van acties ten tijde van de uitbraak worden vergoed vanuit het Rijk.

Bestemmingsreserve Huisvesting
Deze bestemmingsreserve wordt ingezet ter dekking van het geplande groot onderhoud of vervangingsinvesteringen voor kapitaalgoederen. Tot en met 2024 is de bestemmingsreserve ook ingezet ter dekking van de hogere huisvestingskosten na verhuizing naar het pand aan de Doornboslaan. Dit is vanaf 2025 vervallen waardoor de volledige bestemmingsreserve beschikbaar is voor het meerjarig onderhoud van de gebouwen.

Bestemmingsreserve Frictiekosten
Bestemmingsreserve ter dekking van de frictiekosten en nadelige financiële effecten als gevolg van de verdere organisatieontwikkeling die in 2023 van start is gegaan. In 2025 heeft het algemeen bestuur besloten een dotatie te doen uit het positieve resultaat 2024 aan deze reserve ter dekking van de frictiekosten en nadelige effecten als gevolg van de besluitvorming 'Trapje op, trapje af'. Het saldo per 1 januari 2025 valt vrij ten gunste van de deelnemende gemeenten als onderdeel van de resultaatbestemming 2025.

Bestemmingsreserve Monitors
De structurele toevoeging aan de reserve ter dekking van de uitvoering van de geplande extra epidemiologische monitors eens in de vier jaar.

Bestemmingsreserve COVID-19
Bestemmingsreserve ter dekking van negatieve resultaten op COVID-19 vaccinaties als gevolg van het steeds verder naar beneden bijstellen van de prijs per prik.

Bestemmingsreserve Projecten versterking publieke gezondheid
Deze bestemmingsreserve is gevormd door schenkingen aan de GGD door verschillende donateurs ter bevordering van Publieke Gezondheid vanuit innovatieve projecten. De bestedingen en toekenningen van subsidies voor innovatieve projecten vanuit deze reserve zal plaats vinden onder toezicht van een externe commissie.

Resultaat 2024
Het positieve resultaat over het boekjaar 2024 van € 775.000 is conform resultaatbestemming voor een bedrag van 411.000 gedoteerd aan de bestemmingsreserve frictiekosten en voor een bedrag € 200.000 aan de bestemmingsreserve Risico Plustaken. Het resterende bedrag van € 164.000 is uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's is als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening verlofsaldi	1.062	578	-	-322	1.318
Voorziening RVU	-	55	-	-	55
Voorziening Forensische geneeskunde	-	262	-	-	262
Mobiliteitsvoorziening personeel	-	290	-	-	290
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	405	140	-	-54	491
Totaal	**1.467**	**1.325**	**-**	**-376**	**2.416**

Voorziening verlofsaldi

In onze CAO staat dat medewerkers vanaf 2022 bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. De voorziening betreft zowel het bedrag van de reeds gespaarde verlofsaldi als de bovenwettelijke uren welke als bron kunnen dienen voor verlofsparen. Aangezien sprake is van een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw, dient hiervoor een voorziening gevormd te worden.

Voorziening RVU

Binnen de CAO SGO kan onder voorwaarden gebruik worden gemaakt van de Regeling vervroegd uittreden. Voor de medewerkers die hiervan gebruik maken worden de toekomstige salarisbetalingen waarin geen werkzaamheden meer worden verricht opgenomen in deze voorziening.

Voorziening Forensische Geneeskunde

In de DPG-raad van juni 2025 is ingestemd met de uitwerking van een (model van een) landelijke publieke organisatie voor de forensische geneeskunde. Hiermee heeft GGD West-Brabant zich gecommitteerd aan de verplichting voor de uitvoering van de eerste fase van het ledenproject. De begroting van deze eerste fase is reeds opgesteld en zal begin 2026 worden vastgesteld in de DPG-raad. Door verschillende administratieve verwerkingen van ontvangen subsidies is een BTW-risico ontstaan waarvoor voorzichtigheidshalve een voorziening is getroffen.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden
Deze voorziening bestaat uit onder andere uit een voorziening t.b.v. Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid. De deelnemende partners in deze voorziening zijn GGD Hart voor Brabant, GGD Brabant-Zuidoost en GGD West-Brabant.

De voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid	390	99	-	-54	435
Voorziening reizigersplatform	15	41	-	-	56
Totaal	**405**	**140**	**-**	**-54**	**491**

Een gespecificeerd overzicht van de voorzieningen is opgenomen in bijlage 4: 'Staat van Voorzieningen'

Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024	Rentelasten 2025
Schuld aan binnenlandse banken	4.300	4.563	-
Aflossing in boekjaar	562	263	-
Totaal	**3.738**	**4.300**	**185**

Er zijn geen zekerheden verstrekt. Bijlage 6 'Staat van Langlopende Schulden' geeft een gespecificeerd overzicht per lening. In 2025 heeft een extra aflossing plaatsgevonden van € 300.000 waardoor één langlopende lening volledig is afgelost. De betaalde boeterente is opgenomen onder de rentelasten en bedraagt € 8.464.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.388	4.976
Overlopende passiva	3.019	10.117
Totaal	**8.407**	**15.093**

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar worden als volgt gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Crediteuren	2.763	2.742
Belastingen en sociale premies	2.407	2.149
RC verhoudingen met niet financiële instellingen	172	81
Overige	46	4
Totaal	**5.388**	**4.976**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
PV Phenix	69	59
GGD Hart voor Brabant	103	22
Totaal	**172**	**81**

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.714	8.227
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	89	1.541
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	216	349
Totaal	**3.019**	**10.117**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, bevatten onder andere de afrekening met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant in het kader van GHOR Midden- en West-Brabant, ontvangen subsidiebedragen welke terugbetaald worden en overige verplichtingen zoals regulier te betalen inkopen. Daarnaast is sprake van subsidies waarvan ontvangen voorschotten worden besteed in volgende boekjaren. Het verloop van deze vooruit ontvangen subsidies is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	1-1-2025	Ontvangsten	Bestedingen	31-12-2025
Versterking IZB (pijler 5a)	222	-222	-	-
SPUK COVID-19 2024	1.119	-1.119	-	-
Subtotaal subsidies van het Rijk	**1.341**	**-1.341**	**-**	**-**
Waardenetwerk kansrijke jeugd 2024	47	-13	33	-
Kansrijke jeugd 2025	-	288	253	35
ZonMW fijne wijk	135	97	232	-
Grote broer, Grote zus	4	17	17	4
Versterking kennisfunctie a.d.h.v. Valpreventie	14	16	7	23
Valpreventietraining voor moeilijker bereikbare doelgroepen in West-Brabant	-	40	26	14
Project Zoonose inzet 2026	-	13	-	13
Subtotaal subsidies van overige Nederlandse overheidslichamen	**200**	**458**	**568**	**89**
Totaal	**1.541**	**-883**	**568**	**89**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

4. Niet in balans opgenomen verplichtingen en niet in balans opgenomen activa

Huurverplichtingen

Door de GGD zijn langlopende financiële verplichtingen aangegaan inzake:

- Huurkosten voor een jaarbedrag (2026) van € 751.389 en een totaalbedrag (totale verplichting vanaf 1 januari 2026) van € 2.047.262.

VOOR WAARMERKINGS DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

5. Overzicht baten en lasten 2025 GGD West-Brabant

Overzicht baten en lasten

Hieronder is het overzicht baten en lasten weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting na wijzigingen 2025	Realisatie 2025	Verschil	Realisatie 2024
Baten	45.542	49.551	4.009	46.237
Lasten	36.304	35.774	-530	34.836
Saldo van baten en lasten	**9.238**	**13.777**	**4.539**	**11.401**
Overhead	9.000	11.794	2.794	10.889
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	**238**	**1.983**	**1.745**	**512**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	190	-912	-1.102	263
Gerealiseerd resultaat	**428**	**1.071**	**643**	**775**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

5.1 Exploitatieoverzicht 2025

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie 2025	Begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2024
Baten				
Inkomstenoverdrachten Rijk	4.363	-	4.000	4.364
Bijdrage deelnemende gemeenten	27.825	27.825	27.825	26.184
Opbrengsten uit Tarieven	3.973	2.725	2.738	2.573
Overige Opbrengsten	13.723	11.118	11.621	13.126
Vrijval Voorzieningen	376	40	108	150
Rentebaten	321	250	250	552
Totaal	**50.581**	**41.958**	**46.542**	**46.948**
Lasten				
Salarissen en Sociale Lasten	27.134	28.356	28.723	24.902
Personeel Derden	6.713	1.545	3.552	8.202
Overige Personeelskosten	1.968	1.331	1.417	1.681
Kapitaallasten	633	682	700	579
Toevoeging Voorzieningen	1.325	-	-	931
Overige Bedrijfskosten	8.208	7.126	8.929	8.041
Materiele kosten Hét Service Centrum	2.432	2.648	2.793	1.909
Rentelasten	185	190	190	190
Totaal	**48.598**	**41.878**	**46.304**	**46.436**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**1.983**	**80**	**238**	**512**
Toevoeging Reserves	-1.183	-174	-178	-176
Onttrekking bestemmingsreserve Monitors	25	-	28	116
Onttrekking bestemmingsreserve JGZ 0-4	-	-	-	2
Onttrekking bestemmingsreserve Moderne dienstverlening	-	-	-	164
Onttrekking bestemmingsreserve Uitbraak Infectieziekten	83	-	83	-
Onttrekking bestemmingsreserve Frictiekosten	163	-	163	-
Onttrekking bestemmingsreserve Huisvesting	-	94	94	157
Totaal mutaties reserves	**-912**	**-80**	**190**	**263**
Gerealiseerd resultaat	**1.071**	**-**	**428**	**775**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

6. Toelichting op het overzicht baten en lasten 2025

Belangrijke verschillen, tussen de realisatie en de begroting na wijziging, worden toegelicht in de volgende paragrafen. Zoals reeds eerder vermeld zijn de baten en lasten van Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid en GHOR Midden- en West-Brabant een onderdeel van de jaarrekeningcijfers 2025 GGD West-Brabant.

Baten

De baten van de GGD hebben zich in 2025 ten opzichte van de begroting na wijziging als volgt ontwikkeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting na wijzigingen 2025	Realisatie 2025	Verschil	Realisatie 2024
Bijdrage deelnemende gemeenten	27.825	27.825	-	26.184
Inkomstenoverdrachten Rijk	4.000	4.363	363	4.364
Opbrengsten uit Tarieven	2.738	3.973	1.235	2.573
Overige Opbrengsten	11.621	13.723	2.102	13.125
Vrijval Voorzieningen	108	376	268	150
Rentebaten	250	321	71	552
Totaal	**46.542**	**50.581**	**4.039**	**46.948**

Bijdrage deelnemende gemeenten

De opgenomen begroting betreft de gemeentelijke bijdrage van de beleidsbegroting 2025 na wijzigingen. De stijging ten opzichte van 2024 betreft naast de reguliere indexering met name de extra indexatie op de loonkosten als gevolg van de nieuwe CAO 2024.

Inkomstenoverdrachten Rijk

De opbrengsten van de Specifieke uitkeringen COVID-19 en Versterking GGD'en zijn in lijn met de begroting gerealiseerd. Naast de specifieke uitkeringen zijn onder deze categorie ook de bijdragen verantwoord van het project Rookvrije leefomgeving.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Opbrengsten uit tarieven
De hogere realisatie van de opbrengsten uit tarieven wordt voornamelijk verklaard door hogere opbrengsten van reizigersvaccinaties als gevolg van meer spreekuren en een grote vraag naar Shingrix (gordelroos vaccin) en meer uitgevoerde verrichtingen door team Forensische Geneeskunde.

Overige Opbrengsten
De hogere realisatie ten opzichte van de beleidsbegroting 2025 na wijziging wordt veroorzaakt door een positieve afrekening van de landelijke subsidie 2024 versterking Forensische Geneeskunde, hogere opbrengsten op diverse projecten waaronder de subsidie kankerpreventie, ZonMW VIMP en hogere opbrengsten Publieke Gezondheid Asielzoekers en mazelenuitbraak en hogere opbrengst door een grotere inzet Regio wijk-GGD. Verder zijn de opbrengsten hoger door de bijdragen voor implementatie RS-immunisatie en wijzigingen in het RVP-schema. Door een lagere inzet op IZA zijn de opbrengsten op dit onderdeel lager dan begroot. De hieraan gerelateerde kosten zijn hierdoor ook lager.

Vrijval voorzieningen
Dit betreft effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen. Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

Rentebaten
Door hoogte van de rentetarieven in combinatie met een positief banksaldo zijn hogere rentebaten gerealiseerd ten opzichte van de begrote rentebaten.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Lasten

De ontwikkeling van de lasten van GGD West-Brabant in 2025 ten opzichte van de begroting na wijziging is als volgt:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting na wijzigingen 2025	Realisatie 2025	Verschil	Realisatie 2024
Salarissen en Sociale Lasten	28.723	27.134	-1.589	24.902
Personeel Derden	3.552	6.713	3.161	8.202
Overige Personeelskosten	1.417	1.968	551	1.681
Kapitaallasten	700	633	-67	579
Toevoeging Voorzieningen	-	1.325	1.325	931
Overige Bedrijfskosten	8.929	8.208	-721	8.042
Kosten Hét Service Centrum	2.793	2.432	-361	1.909
Rentelasten	190	185	-5	190
Totaal	**46.305**	**48.598**	**2.294**	**46.436**

Salarissen en Sociale Lasten

De lagere realisatie van de salarissen en sociale lasten is met name ontstaan door niet ingevulde vacatureruimte, hogere vergoedingen van het UWV als gevolg van ouderschaps- en zwangerschapsverloven en een hogere indexatie van de loonkosten in de beleidsbegroting 2025 ten opzichte van de werkelijke CAO-stijging in 2025.

Personeel derden

De stijging wordt onder andere veroorzaakt door de invulling van openstaande vacatures door externe inhuur en vervanging tijdens zwangerschapsverlof. De hogere gerealiseerde opbrengsten zijn deels gerealiseerd met behulp van inzet van externen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Overige Personeelskosten
De stijging van de overige personeelskosten wordt onder andere veroorzaakt door het verstrekken van een noodpakket aan de medewerkers van GGD West-Brabant. In het kader van goed werkgeverschap en de landelijke campagne Denk vooruit hebben we de weerbaarheid van onze medewerkers verder vergroot.

Als gevolg van het groter aantal verrichtingen binnen Forensische Geneeskunde, de implementatie van de RS-immunisatie en de intensievere samenwerking met GGD Hart voor Brabant zijn de kosten van dienstreizen en reis- en verblijfkosten gestegen ten opzichte van de begroting. Verder wordt het verschil tussen de realisatie en de begroting verklaard door hogere ARBO-kosten, de kosten van werving- en selectie en de opleidingskosten waaronder die voor de artsen in opleiding (AIOS).

Kapitaallasten
De investeringen hebben met name in de tweede helft van 2025 plaatsgevonden waardoor de kapitaallasten lager zijn ten opzichte van de begroting. Daarnaast zijn de werkelijke investeringen lager uitgevallen dan begroot.

Toevoeging voorzieningen
Dit betreft effecten als gevolg van mutaties in de voorzieningen. Zie voor verdere duiding het verloopoverzicht.

Overige Bedrijfskosten
De kosten van de uitvoering van de werkzaamheden in het kader van SPUK Versterking GGD'en zijn begroot onder de overige bedrijfskosten, terwijl de betreffende werkzaamheden grotendeels zijn uitgevoerd door inzet van eigen medewerkers en ingehuurde capaciteit. Hierdoor en door de lagere kosten van de najaarscampagne COVID-19 vaccinaties vallen de overige bedrijfskosten lager uit ten opzichte van de begroting.

Kosten Hét servicecentrum (HSC)
De kosten van Hét Servicecentrum worden gesplitst geboekt. Salariskosten van medewerkers in dienst van GGD West-Brabant worden binnen salariskosten geboekt. Overige kosten worden verantwoord op de materiële kosten van Hét Servicecentrum. De totale kosten van het HSC waren in 2025 voor GGD West-Brabant € 2,6 miljoen. In de loop van 2025 zijn alle medewerkers van GGD West-Brabant die werkzaamheden verrichten voor Hét Servicecentrum in dienst getreden bij GGD Hart voor Brabant. Voor een specificatie van de kosten wordt verwezen naar de kostenverdeelstaat van het HSC in bijlage 7.

Rentelasten
De rentelasten betreft naast de reguliere rente op de langlopende leningen een zogenaamde boeterente door de extra aflossing op één van de langlopende leningen.

Begrotingsrechtmatigheid
Conform de kadernota rechtmatigheid zijn overschrijdingen van de begroting die worden gecompenseerd door direct te relateren opbrengsten niet aangemerkt als financiële onrechtmatigheid voor de verklaring.

Bij kostenoverschrijdingen stelt GGD West-Brabant het algemeen bestuur daarvan in kennis via de bestuursrapportage en de jaarrekening.

De activiteiten van GGD West-Brabant vinden plaats binnen één programma.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Realisatie baten 2025	Realisatie lasten 2025
Nagekomen opbrengsten/kosten	395	54
Mutaties in reserves	271	1.004
Inkomensoverdrachten	4.711	3.620
Overige opbrengsten/kosten	-	536
Totaal	**5.377**	**5.214**

De nagekomen opbrengsten en kosten betreft baten en lasten uit voorgaand jaar waarvoor in de jaarrekening 2024 geen rekening is gehouden.

De dotatie aan de bestemmingsreserve COVID-19 betreft een incidentele last in verband met het behaalde positieve resultaat 2025 door de gewijzigde financieringssystematiek op basis van prijs per prik. De onttrekkingen hebben een incidenteel karakter.

De specifieke uitkeringen van het Rijk, te weten Versterking GGD'en en COVID-19 vaccinatie, betreft incidentele baten waartegenover incidentele lasten staan voor onder andere inzet van tijdelijke medewerkers en inhuur derden.

De overige opbrengsten en kosten betreft incidentele kosten die niet jaarlijks terugkeren en bestaan onder andere uit de verstrekking van het noodpakket aan onze medewerkers en overige eenmalige kosten.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bedragen x € 1.000

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Begroting 2025 na wijzigingen	Realisatie 2025	Verschil	Realisatie 2024
Totaal saldo van baten en lasten	238	1.983	1.745	512
Toevoeging/onttrekking aan reserves	190	-912	-1.102	263
Gerealiseerd resultaat na bestemming	**428**	**1.071**	**643**	**775**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-	-163	-163	-337
Structureel begrotingssaldo	**428**	**908**	**480**	**438**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat een structureel positief begrotingssaldo bestaat.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

7. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Door de van toepassing zijnde Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is onderstaande verantwoording opgesteld op basis van de volgende op GGD West-Brabant van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor GGD West-Brabant is € 246.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens voor de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2025 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Bezoldiging topfunctionarissen
Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bedragen x € 1

Gegevens 2025	S. Baan
Functiegegevens	Directeur Publieke Gezondheid
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	166.252
Beloningen betaalbaar op termijn	23.240
Subtotaal	*189.492*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**189.492**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Bedragen x € 1

Gegevens 2024	S. Baan
Functiegegevens	Directeur Publieke Gezondheid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	193.200
Beloningen betaalbaar op termijn	23.471
Subtotaal	*216.671*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
Bezoldiging	216.671

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Naam topfunctionaris	Functie	Toelichting
Mevrouw M. Witte	Voorzitter DB/AB	Voorzitter tot en met 5 juni 2025
Mevrouw M. Mulder	Voorzitter DB/AB	Lid AB vanaf 2 oktober 2025, voorzitter DB/AB vanaf 13 november 2025
De heer C. Piena	Lid DB/AB	-
De heer A. van Drunen	Lid DB/AB	Interim-voorzitter van 5 juni tot 13 november 2025
De heer J. Vissers	Lid DB/AB	Lid DB tot 1 oktober 2025
De heer W. van Steen	Lid AB/DB	Lid DB vanaf 3 oktober 2025
Mevrouw S. van Ham	Lid DB/AB	Naamswijziging S. Malfait medio september
Mevrouw R. Pruijssers-Heijmans	Lid AB	Lid AB per 1 oktober 2025
Mevrouw J. van Loon	Lid AB	-
De heer S. Sheikkariem	Lid AB	-
Mevrouw J. van der Laak	Lid AB	-
Mevrouw L. Demmers	Lid AB	Lid AB tot 1 april 2025
De heer B. Doedens	Lid AB	Lid AB vanaf 1 april 2025
De heer A. van Vliet	Lid AB	-
De heer R. Verwijmeren	Lid AB	-
Mevrouw A. van Rooij	Lid AB	-
Mevrouw P. Joosten	Lid AB	-
De heer R. van Ginderen	Lid AB	-
Mevrouw L. Matthijssen	Lid AB	-
Mevrouw E. Prent	Lid AB	-
De heer A. Buijsen	Lid AB	Lid AB vanaf 1 januari 2025

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In 2025 is geen sprake van een uitkering wegens beëindiging dienstverband van een topfunctionaris.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

In 2025 zijn er geen overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

8. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 30 maart 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 971.960. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2.294.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 971.960. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 2.294.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Bedragen x € 1.000

Begrotingscriterium	Totaal
1a Overschrijding lasten programma's	2.294
1b Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	-
2 Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3 Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**2.294**
4 Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid	2.294
5 Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	-

Bedragen x € 1.000

Voorwaardencriterium	Totaal
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	-

Bedragen x € 1.000

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	Totaal
Geen bevindingen	N.v.t.
Totaal onrechtmatigheden	2.294
Waarvan acceptabel	2.294
Waarvan niet-acceptabel	-

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

9. Overige gegevens

Onder de overige gegevens zijn de gebeurtenissen na balansdatum opgenomen en de controleverklaring van de onafhankelijke accountant.
Deze onderdelen zijn opgenomen in paragraaf 9.1 respectievelijk 9.2.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Verstegen accountants
en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

9.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die verwerkt moeten worden in de jaarrekening.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

9.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Noordendijk 207
Postbus 574
3300 AN Dordrecht

(078) 648 15 55
info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Aan het algemeen bestuur van de
Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 oktober 2025 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheids¬regels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERSTEGEN ACCOUNTANTS EN ADVISEURS B.V. - KVK NR. 24342109
Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van het SRA van toepassing. Deze zijn gedeponeerd van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.
mgi SRA

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 971.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en voor onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van hoofdstuk 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. In (de) paragraaf 3.2 van het controleprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen andere informatie

De jaarstukken 2025 omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- voortgang ambities GGD West-Brabant
- ontwikkelingen in de organisatie;
- financiële analyse;
- de paragrafen;
- de overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordings¬informatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa.
Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader van Gemeenschappelijke regeling GGD West-Brabant d.d. 30 maart 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 2 oktober 2025, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht,

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

Digitaal ondertekend door:

Wayne de Vries
1 april 2026 11:35 +02:00

W.P. (Wayne) de Vries RA

10. Taakveldenoverzicht

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Begroting na wijziging 2025 baten	Begroting na wijziging 2025 lasten	Begroting na wijziging 2025 saldo	Realisatie 2025 baten	Realisatie 2025 lasten	Realisatie 2025 saldo
0 Bestuur en ondersteuning	**1.368**	**10.756**	**-9.388**	**1.622**	**15.222**	**-13.600**
0.1 Bestuur	-	150	-150	-	144	-144
0.4 Overhead	1.000	10.000	-9.000	1.030	12.824	-11.794
0.5 Treasury	-	-	-	321	-	321
0.10 Mutaties reserves	368	178	190	271	1.183	-912
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	428	-428	-	1.071	-1.071
1 Veiligheid	**3.134**	**2.934**	**200**	**3.219**	**3.088**	**131**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.784	2.784	-	2.832	2.832	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	350	150	200	387	256	131
6 Sociaal domein	**1.325**	**845**	**480**	**1.633**	**1.242**	**391**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.250	700	550	1.487	926	561
6.5 Arbeidsparticipatie	75	100	-25	113	207	-94
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	45	-45	33	109	-76
7 Volksgezondheid en milieu	**41.083**	**32.375**	**8.708**	**44.378**	**31.300**	**13.078**
7.1 Volksgezondheid	41.083	32.375	8.708	44.378	31.300	13.078
Totaal	**46.910**	**46.910**	**-**	**50.852**	**50.852**	**-**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026

Bijlagen

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

Bijlagen

1. Cijfers 2025 GGD West-Brabant
2. Single Information Single Audit
3. Staat van vaste activa
4. Staat van voorzieningen
5. Staat van reserves
6. Staat van langlopende leningen
7. Kostenverdeelstaat - Hét Servicecentrum
8. Personeel jaarverslag

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Bijlage 1: Cijfers 2025 GGD West-Brabant

Jeugdgezondheid

20.402
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

46.924
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

5%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

475
Euthanasie

490
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

17
Incidenten

Corona

99.402
Geprikte personen

HPV

5.451
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

481
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

269
Gezondheids-profielen

187
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

47
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

1.402
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

11
Prostitutie-bedrijven

66
Tattoo- en piercingbedrijven

15
Vluchtelingen-locaties

71
Schepen (= 71 in samenwerking met GGD Zuid-Holland Zuid)

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bijlage 2: Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H29**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen - Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
		1	1046310	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 750.239	€ 1.907.242	Ja	
		2	1046310	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	€ 102.367	€ 627.620	Ja	
		3	1046310	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 43.633	€ 43.633	Ja	
		4	1046310	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	€ 106.700	€ 290.263	Ja	
		5	1046310	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 216.616	€ 252.599	Ja	
		6						
		7						
		8						
		9						
		10						
		11						
		12						
			Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: H29/07	Kopie Naam van de pijler Aard controle n.v.t. Indicator: H29/08	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H29/09	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H29/10		
		1	1046310	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Nee		
		2	1046310	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	Ja	Nee		
		3	1046310	Samenwerking bovenregionaal niveau	Ja	Nee		
		4	1046310	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	Ja	Nee		
		5	1046310	Landelijke Functie opschaling Infectieziekte-bestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Nee		

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		6						
		7						
		8						
		9						
		10						
		11						
		12						
VWS	H29B	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** **SiSa tussen medeoverheden**	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H29B/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/N.v.t.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/05*	
		1	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 0	N.v.t.		
		2	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Opleiding tot deskundige infectiepreventie en tot verpleegkundige infectieziektebestrijding (5b)	€ 0	N.v.t.		
		3						
		4						
		5						
		6						
VWS	H33	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Aantal gerealiseerde COVID-19-vaccinaties *Aard controle D1* *Indicator: H33/01*	Bestedingen (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Aard controle D2* *Indicator: H33/02*				
			103.808	€ 1.683.116				

Tabel opgemaakt volgens model, zoals voorgeschreven door de Rijksoverheid.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Bijlage 3: Staat van vaste activa

Bedragen x € 1

Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Aanschaf waarde 01-01-2025	Investeringen 2025	Desinvesteringen 2025	Aanschaf waarde 31-12-2025	Aantal jaren afschrijving	Cumulatieve afschrijvingen 01-01-2025	Afschrijvingskosten 2025	Vrijval afschrijvingen 2025	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	1.204.165	-	-	1.204.165	N.v.t.	-	-	-	1.204.165	1.204.165
Totaal gronden en terreinen	**1.204.165**	**-**	**-**	**1.204.165**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.204.165**	**1.204.165**
Gebouwen	11.806.114	148.122	2.613	11.951.623	50	5.498.642	386.287	-	6.307.472	6.066.694
Bedrijfsinstallaties/ Installaties gebouwen	137.205	-	-	137.205	50 / 50 / 20	137.205	-	-	-	-
Totaal bedrijfsgebouwen	**11.943.319**	**148.122**	**2.613**	**12.088.828**	**-**	**5.635.847**	**386.287**	**-**	**6.307.472**	**6.066.694**
Bedrijfsauto	187.643	-	105.243	82.400	5	187.643	-	105.243	-	-
Totaal vervoermiddelen	**187.643**	**-**	**105.243**	**82.400**	**-**	**187.643**	**-**	**105.243**	**-**	**-**
Inventaris	2.090.887	104.756	4.058	2.191.585	10	1.613.184	108.079	-	477.703	470.322
Medische inventaris	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kantoorinventaris	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Totaal inventarissen	**2.090.887**	**104.756**	**4.058**	**2.191.585**	**-**	**1.613.184**	**108.079**	**-**	**477.703**	**470.322**
Ghor-materiaal	109.728	-	50.313	59.415	5	109.728	-	50.313	-	-
Telefonie/communicatie app.	304.816	-	-	304.816	5	304.816	-	-	-	-
Instrumentarium	235.164	38.336	-	273.500	10	174.775	14.450	-	60.389	84.275
C-2000 randapparatuur	95.068	-	-	95.068	5	95.068	-	-	-	-
Automatisering (hardware)	1.480.665	152.938	3.767	1.629.836	3 / 4	1.298.252	123.052	-	182.413	208.532
Automatisering (software)	663.713	17.696	-	681.409	3 / 4	663.713	1.475	-	-	16.221
Totaal overige materiële vaste activa	**2.889.1545**	**208.970**	**54.080**	**3.044.044**	**-**	**2.646.352**	**138.977**	**50.313**	**242.802**	**309.028**
Totaal	**18.315.168**	**461.848**	**165.994**	**18.611.022**	**-**	**10.088.026**	**633.343**	**155.556**	**8.232.142**	**8.050.209**

VOOR WAARDERINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026

Bijlage 4: Staat van voorzieningen

Bedragen x € 1

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening verlofsaldi	1.062.278	578.432	-	-321.685	1.319.025
Voorziening RVU	-	54.552	-	-	54.552
Voorziening Forensische geneeskundde	-	262.411	-	-	262.411
Mobiliteitsvoorziening personeel	-	290.159	-	-	290.159
Van derden verkregen middel die specifiek besteed moeten worden t.b.v. Bureau GMV	389.931	98.579	-	-53.896	434.614
Van derden verkregen middel die specifiek besteed moeten worden t.b.v. reizigersplatform	14.690	40.916	-	-	55.606
Totaal voorzieningen	**1.466.899**	**1.325.049**	-	**-375.581**	**2.416.367**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bijlage 5: Staat van reserves

Bedragen x € 1

Reserves	Saldo 01-01-2025	Resultaat Bestemming over 2024	Onttrekking	Dotatie	Saldo 31-12-2025
Algemene risicoreserve	2.338.391	-	-	-	2.338.391
Bestemmingsreserve risico plustaken	811.902	200.000	-	-	1.011.902
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	582.856	-	-82.856	-	500.000
Bestemmingsreserve huisvesting	2.067.677	-	-	160.422	2.228.099
Bestemmingsreserve frictiekosten	162.877	410.579	-162.877	-	410.579
Bestemmingsreserve monitors	52.419	-	-23.472	17.500	46.447
Bestemmingsreserve COVID-19	-	-	-	1.004.396	1.004.396
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebestrijding	385.000	-	-	-	385.000
Resultaat GGD West-Brabant	774.915	-774.915	-	-	-
Uitkering deelnemende gemeenten	-	164.336	-	-	-
Totaal	**7.176.037**	**-**	**-269.205**	**1.182.318**	**7.924.814**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Bijlage 6: Staat van langlopende leningen

Bedragen x € 1

Omschrijving	Lening nummer	Ingangs datum	Looptijd	Rente %	Hoofdsom	Aflossingen t/m 2025	Saldo 01-01-2025	Opgenomen of verstrekte leningen 2025	Aflossingen 2025	Rente 2025	Saldo 31-12-2025
Opgenomen leningen:											
BNG	40102214	16-10-2006	Tot 1-7-2028	4,20%	2.000.000	1.600.000	400.000	-	400.000	20.040	-
BNG	40102215	02-07-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.500.000	2.600.000	900.000	-	162.500	164.588	737.500
BNG	40102215	01-10-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.000.000	-	3.000.000	-	-	-	3.000.000
Totaal opgenomen leningen					**8.500.000**	**4.200.000**	**4.300.000**	**-**	**562.500**	**184.628**	**3.737.500**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

Bijlage 7: Kostenverdeelstaat Hét Servicecentrum

Bedragen x € 1

Bedrijfslasten	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Salarissen en Sociale Lasten	6.294.385	6.955.960	5.773.773
Salariskosten overig	137.482	34.192	1.308
Personeel derden	759.608	28.678	548.192
Overige personeelskosten	243.983	217.369	203.077
Kapitaallasten	-	-	-
Huisvestingskosten	346	-	802
Bedrijfskosten	3.107.244	3.060.700	3.162.765
Toevoeging voorzieningen	248.307	-	147.341
Kosten verbonden partijen	516.489	548.060	477.218
Som der bedrijfslasten	**11.307.844**	**10.844.959**	**10.314.476**
Vrijval voorzieningen	18.472	-	3.913
Te verdelen kosten	**11.289.372**	**10.844.959**	**10.310.563**
GGD Hart voor Brabant	-4.836.191	4.642.371	4.407.539
GGD West-Brabant	-2.595.817	2.492.608	2.369.569
RAV Brabant Midden-West-Noord	-2.193.473	2.108.940	2.031.511
GGD Noord- en Oost-Gelderland	-1.663.891	1.601.040	1.501.944
Resultaat	**-**	**-**	**-**

In het aandeel voor GGD West-Brabant zit € 164.802 aan salariskosten. Het overige deel is verwerkt onder Materiële kosten Hét Service Centrum.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Bijlage 8: Personeel jaarverslag

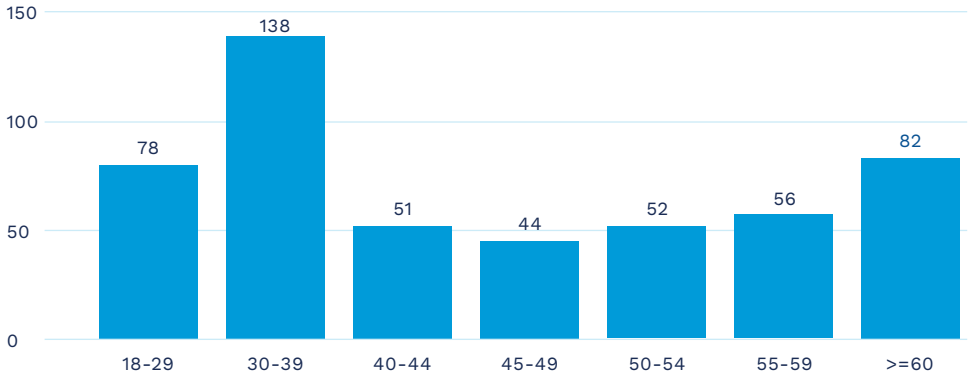
In deze bijlage zijn de kerncijfers opgenomen die inzicht geven in de personeelsbezetting, in- en uitstroom, verzuim en inzet van vertrouwenspersonen en de meldingen incidenten medewerkers. De personeelsbezetting laat een lichte stijging zien in het aantal medewerkers en formatie, waarbij vooral het aandeel deeltijdmedewerkers is toegenomen. De instroom en uitstroom zijn in balans, al wordt er op termijn een grotere uitstroom verwacht door de vergrijzing binnen de organisatie. Het ziekteverzuim blijft dalen, maar langdurig verzuim is nog steeds een aandachtspunt. De invoering van de MIM-procedure heeft geleid tot een gestructureerde aanpak van incidentmeldingen, en de vertrouwenspersoon wordt goed gevonden door medewerkers.

Bezetting

Aantal medewerkers	Totaalwaarde	Peildatum 01-01-2025	Peildatum 31-12-2025
Regulier proces			
In dienst FTE Deeltijd	418 302,75 75,5%	344 290,33 -	418 302,75
Inhuur	87	-	-
Stagiaires	28	-	-
Corona			
Inhuur	80	-	-
Stagiaires	0	-	-
Totaal	**613**	**-**	**-**

Er zijn 51 medewerkers (36,90 fte) in dienst gekomen en 38 medewerkers (31,20 fte) uit dienst gegaan. Het gemiddelde fte van de medewerkers die in 2025 in dienst zijn gekomen is 0,72 fte. De helft van de inhuur in 2025 is ten behoeve van Corona. In Q3 en Q4 zijn er binnen Bedrijfsvoering veel medewerkers ingehuurd op intensiveringsgelden.

Aantal medewerkers per leeftijdscategorie

De gemiddelde leeftijd is op 44 jaar blijven staan. Tegelijk is het aantal medewerkers van 60 jaar en ouder groot. Dit betekent dat (bij ongewijzigde voortzetting van die dienstverbanden) er op termijn een forse uitstroom te verwachten is. In 2026 bereiken 4 medewerkers de AOW-gerechtigde leeftijd (2027: 9, 2028: 9, 2029: 11, 2030: 12).

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Leeftijd	WSGO-leden 2023	WSGO-leden 2024
<25	4%	4%
25-35	17%	18%
35-45	21%	21%
45-55	26%	25%
55-60	15%	15%
60-65	13%	14%
>65	3%	4%

Noot: Dit betreft de verdeling naar leeftijd van medewerkers bij WSGO-leden.
Hierbij zijn de medewerkers van WSGO-leden onderverdeeld naar leeftijdsgroepen.
De analyse voor 2023 en 2024 zijn uitgevoerd voor 193 WSGO-leden.
(Bron: CBS Microdata, bewerking SEO Economisch onderzoek)

De bezetting per leeftijdscategorie van onze organisatie laat een totaal ander beeld zien dan die van de WSGO-leden, ondanks het verschil in onderverdeling van categorieën. De gemiddelde leeftijd onder de WSGO-leden ligt op 46,5 en is daarmee hoger dan in onze organisatie. Daarbij moet wel gezegd worden dat de cijfers van de WSGO-leden en Gemeenten zijn gebaseerd op 2024.

In-, door- en uitstroom

Er zijn 51 medewerkers (36,9 fte) in dienst gekomen (2024: 86 medewerkers), 27 medewerkers zijn doorgestroomd naar een ander team en/of andere functie binnen onze organisatie en 40 medewerkers (33,09 fte) zijn uit dienst gegaan (2024: 56 medewerkers).

Uit dienst

Reden van uitdiensttreding	Aantal medewerkers 2025	Aantal medewerkers 2024
Einde contract	7	8
Op eigen verzoek	24	35
Pensioen	4	4
Minnelijke regeling (VSO)	2	8
Op staande voet	0	1

De uitstroom in 2025 is goed verdeeld over de organisatie. Er is geen opvallendheid over uitstroom bij bepaalde teams, sector en/of functies.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim	2025	2024	Norm
Gemiddeld verzuim	4,02%	5,01%	4,30%
Waarvan langdurig ziek (>43 dagen)	78,11%	83,03%	-
Meldingsfrequentie	0,54	0,63	1
Gemiddelde verzuimduur (in dagen)	34,18	35,78	-

Het gemiddeld verzuim in 2025 is 4,02%. Dit is een flinke daling ten opzichte van 2024, en voor het eerst sinds jaren lager dan de gestelde norm. Het langdurig verzuim blijft echter hoog, met name in de categorie 43-365 dagen. De meldingsfrequentie is wederom gedaald en blijft ver onder de norm die we onszelf hebben opgelegd.

VOORWAARDELIJKE GOEDKEURING
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Het verzuimproces is in 2023 anders ingericht door de verantwoordelijkheid meer bij de managers te beleggen. We zien vanaf dat moment een verlaging van de verzuimcijfers. Of we hieraan een conclusie kunnen verbinden is de vraag, maar het laat in ieder geval een mooie daling zien.

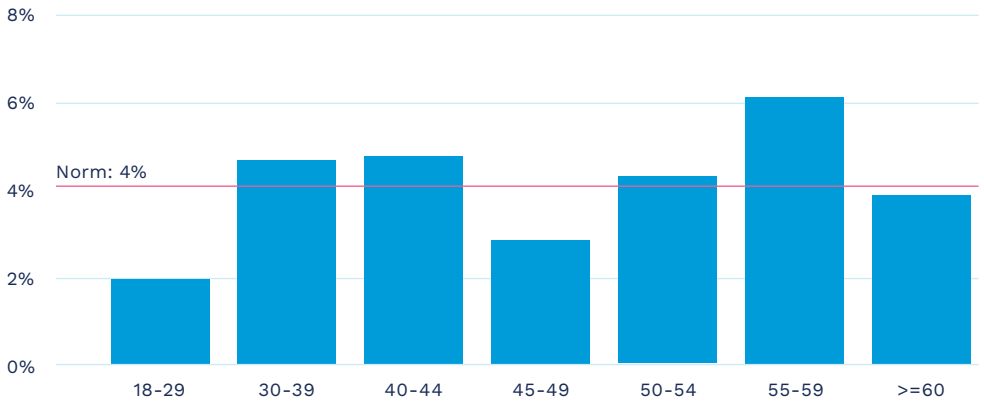
Verzuim	WSGO-leden 2023	WSGO-leden 2024	Gemeenten 2024
Verzuimpercentage	6,9%	6,7%	6,7%
Verzuimpercentage maximaal 1 jaar	4,4%	4,2%	5,0%

Noot: Dit betreft het ongewogen gemiddelde van ziekteverzuimpercentages bij WSGO-leden. De analyse voor 2024 is uitgevoerd over 71 WSGO-leden.
(Bron: CBS Microdata, WSGO Personeelsmonitor 2023 en Personeelsmonitor Gemeenten 2024, bewerking SEO Economisch onderzoek)

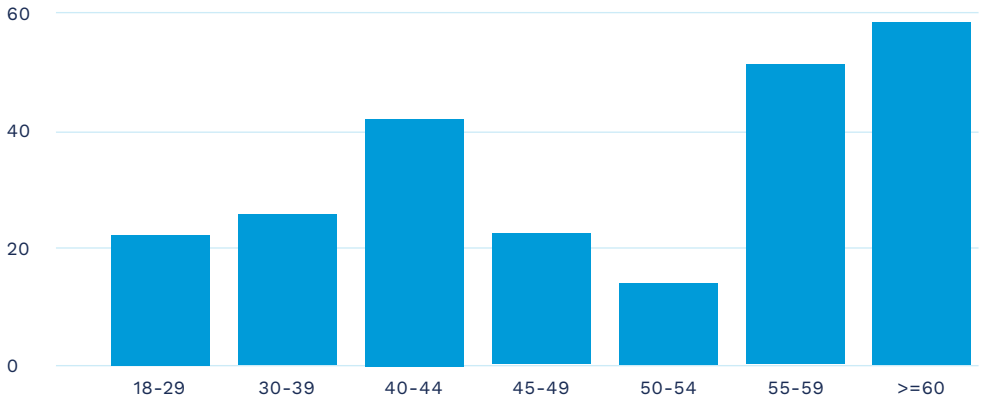
In vergelijking met WSGO-leden en Gemeenten is het verzuimpercentage bij onze organisatie beduidend lager. Het verzuim van maximaal 1 jaar ligt bij onze organisatie op 3,22%. Verzuim van langer dan 1 jaar:
GGD West-Brabant: 0,8%
WSGO-leden: 2,5%
Gemeenten: 1,7%

Het hoogste percentage verzuim bij onze organisatie ligt tussen 42-365 dagen. De volgende grafiek laat zien dat het verzuimpercentage het hoogste ligt bij de medewerkers van 55-59 jaar. Dit is een flinke verschuiving ten opzichte van 2024, toen was het verzuimpercentage het hoogste bij de leeftijdscategorie van 60 jaar en ouder.

Verzuimpercentage per leeftijdsgroep

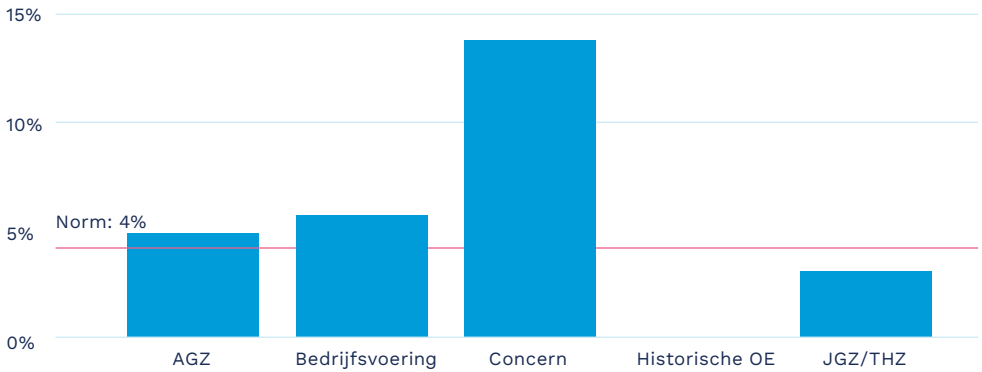
Gemiddelde verzuimduur per leeftijdsgroep

De gemiddelde verzuimduur is meer verdeeld over de leeftijdscategorie vanaf 55 jaar, wat overeenkomt met de stijging van het verzuimpercentage in de categorie 55-59 jaar.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026

Verzuimpercentage domein/cluster

Het verzuimpercentage binnen Concern is hoog, echter deze bestaat uit 2 personen, waarvan 1 langdurig ziek. Het verzuimpercentage van Bedrijfsvoering en AGZ is hoger dan de gestelde norm. Bedrijfsvoering heeft 1/3 van het aantal medewerkers dan AGZ, waardoor verzuim een groter effect heeft op het percentage. Het aantal medewerkers bij AGZ en JGZ is nagenoeg gelijk, maar het verzuimpercentage geeft een groot verschil. JGZ heeft een verzuimpercentage van 2,95% ten opzichte van 4,76% bij AGZ.

Het percentage medewerkers dat geen verzuim heeft gehad in 2025 is 59,2% (2023: 60,01%).
Het percentage frequent verzuim (3 keer of meer ziekgemeld) is 1,86% (2023: 4,75%). Frequent verzuim is flink gedaald t.o.v. 2024. Hoe hoger de verzuimfrequentie, hoe groter de kans is dat de medewerker langdurig uitvalt, het voeren van frequent verzuimgesprekken is om die reden heel belangrijk.

Inzet externe vertrouwenspersoon (EVP)

De EVP is in 2025 door 5 medewerkers benaderd. Verder zijn er nog 2 lopende casussen uit 2024 afgerond. In onderstaand overzicht worden het aantal meldingen per categorie klacht weergegeven:

Aard van de klacht	Aantal klachten
Seksuele intimidatie	-
Agressie (verbaal en non-verbaal)	-
Discriminatie	-
Pesten	-
Intimidatie	5
Conflict	-
Integer handelen	-
Anders nl: advies	2

Bron: jaarverslag vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon heeft gebruik gemaakt van zijn signaalfunctie en heeft de directeur op de hoogte gebracht van het aantal meldingen en de aard van de melding. De anonimiteit van betrokkenen blijft altijd gewaarborgd, tenzij de melder akkoord is om uit de anonimiteit te komen. Het aantal meldingen in 2025 is een daling ten opzichte van 2024. Het beeld van de vertrouwenspersoon is nog steeds dat medewerkers hem goed weten te vinden en geeft als aanbeveling om het onderwerp en de aanwezigheid van de vertrouwenspersoon onder de aandacht te blijven brengen/houden. Overige aanbevelingen zijn gedeeld met de directeur en interne vertrouwenspersonen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Meldingen Incidenten Medewerker

In de loop van 2024 is de procedure Meldingen Incidenten Medewerkers geïmplementeerd. De MIM-procedure en -registratie helpt de organisatie om te leren van de situatie waarbij incidenten hebben plaatsgevonden en de veiligheid en kwaliteit van de werkomgeving te verbeteren.
In 2025 zijn er 15 meldingen gedaan door medewerkers:

- 6 prikaccidenten
- 3 risico accidenten (besmetting of blootstelling)
- 5 meldingen ongewenst gedrag
- 1 overig

Alle gevallen zijn door de manager en HR opgepakt en afgehandeld binnen de afgesproken periode.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 01-04-2026.

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant
088 639 2000
info@ggdwb.nl
www.ggdwb.nl

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN

Verstegen accountants
en adviseurs B.V.

d.d. 01-04-2026.

GGD West-Brabant

< Vorige

Cijfers 2025 per gemeente

Wij maken **samen** gezond gewoon

GGD West-Brabant

Volgende >

Wij maken samen gezond gewoon

‘Samen gezond gewoon maken vraagt om samenwerking met inwoners. Vanuit team onderzoek werkte ik in 2025 in Roosendaal samen met collega’s en partners aan het project *Een fijne wijk maken we samen*. We verkenden hoe inwoners betrokken kunnen worden bij het werken aan een gezonde leefomgeving. Deze aanpak passen we ook toe in andere gemeenten. Zo gaan we in Breda en Oosterhout samen met oudere inwoners aan de slag aan een wijkscan bewegen en ontmoeten. In 2025 zijn ook de gegevens uit de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen gedeeld, waaruit blijkt dat aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren nodig blijft. Onderzoek doen we samen: met inwoners, praktijkorganisaties en gemeenten, met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid en met de Brabantse GGD’en! Zo verbinden we onderzoek, praktijk en beleid. Wij maken *samen* gezond gewoon.’

- Suzan Robroek, Gezondheidsonderzoeker

GGD West-Brabant

Inleiding

De GGD beschermt, bevordert en bewaakt de gezondheid van ruim 720.000 inwoners.
We zetten daarbij extra in op de gezondheid van mensen in kwetsbare situaties. Dit doen we door risico's voor de gezondheid te voorkomen en de gezondheid van álle inwoners te bevorderen.

Over GGD West-Brabant

430 **medewerkers maken zich sterk voor de gezondheid van alle inwoners en spelen in op de lokale situatie.**

16 gemeenten
30 consultatiebureaus
1 hoofdvestiging

Deze cijfers geven antwoord op vragen zoals:

- Hoeveel kinderen volgen we, zodat ze gezond en veilig opgroeien?
- Hoeveel jeugdigen krijgen extra begeleiding en hoeveel jeugdigen verwijzen we door?
- Hoe borgen we de gezondheid door te signaleren en te adviseren?

Met deze cijfers krijg je meer inzicht in het brede takenpakket van de GGD. Voor het hele werkgebied van de GGD én voor jouw gemeente!

En we doen meer!

Van voorlichting over milieu tot seksuele gezondheid en van tuberculose tot gezond reizen. Zorg regelen voor mensen met onbegrepen gedrag en Wmo-toezicht. Tegengaan van geluidsoverlast en overgewicht. Gezondheidsonderzoek en gezonde leefstijl bevorderen. Ook dat is allemaal GGD.

Inhoud

Cijfers 2025 GGD | **West-Brabant** p. 05
Cijfers 2025 GGD | **Alphen-Chaam** p. 06
Cijfers 2025 GGD | **Altena** p. 07
Cijfers 2025 GGD | **Baarle-Nassau** p. 08
Cijfers 2025 GGD | **Bergen op Zoom** p. 09
Cijfers 2025 GGD | **Breda** p. 10
Cijfers 2025 GGD | **Drimmelen** p. 11
Cijfers 2025 GGD | **Etten-Leur** p. 12
Cijfers 2025 GGD | **Geertruidenberg** p. 13
Cijfers 2025 GGD | **Halderberge** p. 14
Cijfers 2025 GGD | **Moerdijk** p. 15
Cijfers 2025 GGD | **Oosterhout** p. 16
Cijfers 2025 GGD | **Roosendaal** p. 17
Cijfers 2025 GGD | **Rucphen** p. 18
Cijfers 2025 GGD | **Steenbergen** p. 19
Cijfers 2025 GGD | **Woensdrecht** p. 20
Cijfers 2025 GGD | **Zundert** p. 21

Interactief
De bladzijden in deze inhoudsopgave zijn aanklikbaar.
Klik op < | > om direct naar de vorige of volgende pagina te gaan.
Om terug te gaan naar deze inhoudsopgave klik je op ☰

Wilt u meer weten over de verschillende werkzaamheden van de GGD? Lees ons jaarverslag.

Jeugdgezondheid

20.402
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

46.924
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

5%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

475
Euthanasie

490
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

17
Incidenten

Corona

99.402
Geprikte personen

HPV

5.451
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

481
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

269
Gezondheids-profielen

187
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

47
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

1.402
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

11
Prostitutie-bedrijven

66
Tattoo- en piercingbedrijven

15
Vluchtelingen-locaties

71
Schepen (= 71 in samenwerking met GGD Zuid-Holland Zuid)

Jeugdgezondheid

421
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

697
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

3%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

9
Euthanasie

6
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

1.860
Geprikte personen

HPV

93
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

10
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

15
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

3
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

28
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

1
Tattoo- en piercingbedrijf

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

2.775
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

3.992
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

3%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

11
Euthanasie

30
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

1
Incident

Corona

5.312
Geprikte personen

HPV

410
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

45
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

16
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

1
Advies

Toezicht en technische hygiënezorg

141
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

1
Tattoo- en piercingbedrijf

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

275
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

437
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

5%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

7
Euthanasie

2
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

1.171
Geprikte personen

HPV

59
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

7
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

15
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

2
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

9
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

2
Tattoo- en piercingbedrijven

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

4.521
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

ETM 3

7%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

51
Euthanasie

87
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

1
Incident

Corona

10.003
Geprikte personen

HPV

516
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

29
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

GeGezondheid, milieu en veiligheid

2
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

102
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

1
Prostitutie-bedrijf

9
Tattoo- en piercingbedrijven

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

8.082
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

12.294
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

6%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

125
Euthanasie

145
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

2
Incidenten

Corona

24.615
Geprikte personen

HPV

1.448
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

124
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

15
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

GGezondheid, milieu en veiligheid

5
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

420
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

2
Prostitutie-bedrijven

24
Tattoo- en piercingbedrijven

3
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

1.203
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.690
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

4%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

18
Euthanasie

9
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

4.543
Geprikte personen

HPV

211
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

37
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

15
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

6
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

41
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

1
Prostitutie-bedrijf

1
Tattoo- en piercingbedrijf

1
Vluchtelingen-locatie

Jeugdgezondheid

2.034
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

3.264
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

4%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

29
Euthanasie

29
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

6.491
Geprikte personen

HPV

351
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

27
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

16
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

0
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

85
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

5
Tattoo- en piercingbedrijven

4
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

915
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.259
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

5%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

20
Euthanasie

5
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

2
Incidenten

Corona

2.965
Geprikte personen

HPV

177
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

7
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

15
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

GGezondheid, milieu en veiligheid

14
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

49
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

1
Tattoo- en piercingbedrijf

2
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

1.232
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

2.093
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

2%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

14
Euthanasie

12
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

4.496
Geprikte personen

HPV

246
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

19
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

12
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

GGezondheid, milieu en veiligheid

1
Advies

Toezicht en technische hygiënezorg

52
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

2
Tattoo- en piercingbedrijven

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

2.609
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

ETM 3

6%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

33
Euthanasie

20
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

4
Incidenten

Corona

5.705
Geprikte personen

HPV

283
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

18
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

1
Advies

Toezicht en technische hygiënezorg

73
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

1
Prostitutie-bedrijf

1
Tattoo- en piercingbedrijf

1
Vluchtelingen-locatie

71
Schepen (= 71 in samenwerking met GGD Zuid-Holland Zuid)

Jeugdgezondheid

2.652
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

3.892
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

5%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

46
Euthanasie

33
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

3
Incidenten

Corona

9.029
Geprikte personen

HPV

436
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

38
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

15
Gezondheids-profielen

13
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

2
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

108
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

8
Tattoo- en piercingbedrijven

2
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

4.686
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

ETM 3

6%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

45
Euthanasie

54
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

3
Incidenten

Corona

11.852
Geprikte personen

HPV

540
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

62
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

15
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

0
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

143
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

2
Prostitutie-bedrijven

4
Tattoo- en piercingbedrijven

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.541
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

ETM 3

6%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

15
Euthanasie

14
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

2.626
Geprikte personen

HPV

176
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

9
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

19
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

GGezondheid, milieu en veiligheid

1
Advies

Toezicht en technische hygiënezorg

38
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

1
Prostitutie-bedrijf

1
Tattoo- en piercingbedrijf

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.477
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

8%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

16
Euthanasie

14
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

1
Incident

Corona

1.352
Geprikte personen

HPV

174
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

25
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

19
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

5
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

36
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

0
Prostitutie-bedrijven

3
Tattoo- en piercingbedrijven

0
Vluchtelingen-locaties

Jeugdgezondheid

N.v.t.
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.248
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

ETM 3

8%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

10
Euthanasie

15
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

3.588
Geprikte personen

HPV

161
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

15
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

18
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

3
Adviezen

Toezicht en technische hygiënezorg

32
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

1
Prostitutie-bedrijf

0
Tattoo- en piercingbedrijven

1
Vluchtelingen-locatie

Jeugdgezondheid

956
Unieke jeugdigen gezien 0-4 jaar basispakket

1.390
Unieke jeugdigen gezien 4-18 jaar basispakket

3%
Mate van kwetsbaarheid ETM 3 of hoger

Kwetsbare groepen

Forensische geneeskunde

26
Euthanasie

15
Lijkschouwingen

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

0
Incidenten

Corona

3.794
Geprikte personen

HPV

170
Geprikte personen

Infectieziektebestrijding

9
Meldingen van ziekten (Meldingsplichtigen en art. 26 meldingen)

Gezondheidsbeleid en onderzoek

16
Gezondheids-profielen

11
Onderzoeks-rapporten

Gezonde en veilige leefomgeving

Gezondheid, milieu en veiligheid

1
Advies

Toezicht en technische hygiënezorg

45
Jaarlijkse onderzoeken kinderopvang

Overige inspecties

2
Prostitutie-bedrijven

3
Tattoo- en piercingbedrijven

1
Vluchtelingen-locatie

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant
088 639 2000
info@ggdwb.nl
www.ggdwb.nl

GGD West-Brabant

< Vorige

West-Brabant

Aan de raden en colleges
van de gemeenten GGD West-Brabant

Kenmerk:	WBDOC-293126616-40010	Datum	31 maart 2026
Behandeld door	S. Looren de Jong	E-mail:	s.loorendejong@ggdwestbrabant.nl
Onderwerp:	Aanbiedingsbrief (concept) meerjarenbeleidsplan 2027-2030, (concept) beleidsbegroting 2027 en (concept) jaarstukken 2025 van de GGD aan de gemeenten in West-Brabant		

Geachte raad, geacht college,

Hierbij ontvangt u het (concept) meerjarenbeleidsplan 2027-2030, (concept) beleidsbegroting 2027 en de jaarstukken 2025 van de GGD West-Brabant.

In deze brief vragen we uw raden om zienswijzen op het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en de beleidsbegroting 2027. De besluitvorming over deze stukken staat geagendeerd voor het algemeen bestuur van de GGD in zijn vergadering van 9 juli 2026. Hieronder volgt een toelichting.

Beleidsplan 2027-2030

De GGD maakt per bestuursperiode een meerjarenbeleidsplan, dat een nadere invulling is van de eerder opgestelde toekomstvisie: 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. De inhoud is opgesteld op basis van externe ontwikkelingen, bestuurlijke gesprekken, inwonerparticipatie en expertise van GGD'ers en in nauwe samenwerking met GGD Hart voor Brabant. Het meerjarenbeleidsplan richt zich vooral op de extra focus waar we op willen inzetten en daarmee is het aanvullend op de uitvoering van de reguliere en wettelijke taken. Het meerjarenbeleidsplan is de basis voor de concrete uitwerking in een beleidsbegroting per jaar.

In het meerjarenbeleidsplan worden keuzes voorgesteld. We houden rekening met gevolgen van het nieuwe regeerakkoord (gezondste generatie ooit), het investeren in preventie en de wijze waarop gemeenten, dan wel de regio een vertaling willen geven aan de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid.

Onze inzet is publieke gezondheid: we werken aan meer kansen op gezondheid voor iedereen. Binnen deze brede beweging zetten we in de komende beleidsperiode drie thema's centraal: Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht. De belangrijkste aandachtspunten uit het meerjarenbeleidsplan zijn samengevat in de bijlage bij deze brief.

GGD West-Brabant
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
(088) 639 20 00

Bezoekadres
Doornboslaan 225-227
4816 CZ Breda

www.ggdwb.nl
info@ggdwb.nl

Aan de hand van de ingebrachte zienswijzen wordt het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 waar nodig aangepast. Deze aangepaste versie wordt voor vaststelling aan het algemeen bestuur van 9 juli voorgelegd.

Wat vraagt uw aandacht in deze concept beleidsbegroting 2027?
Met inachtneming van de in het bestuur vastgestelde kaders 2027 is de concept beleidsbegroting 2027 opgesteld. De beleidsbegroting 2027 is het eerste jaar van het nog vast te stellen beleidsplan 2027-2030 zoals hiervoor beschreven. Uitgangspunt daarvoor is onze toekomstvisie 'Wij maken *samen* gezond gewoon'. We hebben elkaar nodig om de ambities uit onze toekomstvisie gezamenlijk waar te kunnen maken. Het is immers nodig dat het gewoon is om over gezond zijn na te denken en gezondheid mee te nemen in de keuzes die we maken, als individu, als collectief, als organisatie en als overheid. De gezonde keuze moet de gewone, makkelijke keuze zijn.

De beleidsbegroting is in nauwe samenspraak met de GGD Hart voor Brabant tot stand gekomen. In 2027 willen wij samen met gemeenten en partners verder bouwen aan de publieke gezondheid.

In de beleidsbegroting zijn, net als in 2026, de afspraken met onze gemeenten van de eerder vastgestelde bezuinigingsopdracht van 4% volgens de methodiek 'Trapje op, trapje af' verwerkt. Daarnaast is structureel in de beleidsbegroting opgenomen dat vanaf de beleidsbegroting 2027, naast deze systematiek, een hogere indexatie wordt teruggegeven aan de gemeenten, waarmee rekening is gehouden met de structurele ontwikkeling van lonen en prijzen.

Jaarverslag 2025
Met de jaarstukken informeert de GGD de gemeenten en haar inwoners over de inhoudelijke en financiële resultaten van de GGD West-Brabant over 2025 en hoe we *samen* gezond gewoon maken. Het positieve resultaat over boekjaar 2025 heeft grotendeels een incidenteel karakter. Dit komt doordat een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door eenmalige meevallers, zoals de vrijval van bestemmingsreserves en incidentele projectsubsidies. Deze baten doen zich niet jaarlijks voor en geven daardoor geen structureel beeld van de financiële positie.

Vanuit het beleidsplan 2023-2026 is hard gewerkt aan activiteiten met de focus op het vanzelfsprekend maken van het onderwerp gezond gewoon. Hierin zijn het afgelopen jaar mooie resultaten behaald. Aanvullend zijn COVID-19-, RS- en andere vaccinatiecampagnes gerealiseerd. In het voorjaar heeft de GGD onder meer kleine uitbraken van de mazelen voorspoedig kunnen afhandelen. En is samen met onze gemeenten structureel de aandacht en inzet op het tegengaan van vapen opgepakt en gaat de GGD in 2026 starten met het innovatieve project 'Skip-die-Trip' om drugsgebruik te denormaliseren.

In 2025 zijn verder belangrijke stappen gezet richting een toekomstbestendige GGD. De GGD is steeds in ontwikkeling met de verbetering van haar werk en het vergroten van de impact.

Daarnaast is in 2025 de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant versterkt. Het bestuur heeft de opdracht gegeven tot een toekomstverkenning voor het verder versterken van de samenwerking (Samen Sterker). Er staat een organisatie die een belangrijke rol speelt in de publieke gezondheid in West-Brabant. En we vierden het 25-jarig jubileum van de GHOR.

In de bijlagen zijn factsheets met de productiecijfers 2025 per gemeente en voor het totaal van de GGD West-Brabant 2025 opgenomen.

Financieel resultaat jaarrekening 2025
Het positieve resultaat over boekjaar 2025 heeft grotendeels een incidenteel karakter en is daarmee niet structureel van aard. Dit komt doordat een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door eenmalige meevallers, zoals de vrijval van bestemmingsreserves en incidentele projectsubsidies, die zich niet jaarlijks voordoen en daarmee geen structureel beeld geven van de financiële positie. Over 2025 is een positief resultaat gerealiseerd van € 1.071.000. In de jaarstukken is hiervan een uitgebreide analyse opgenomen. Conform besluitvorming vloeit € 585.621 terug naar alle deelnemende gemeenten en heeft het algemeen bestuur het resterende bedrag van € 485.450 gereserveerd, met name voor investeringen met een incidenteel karakter en een bedrijfsvoeringsmatig karakter.

Accountantsverklaring jaarstukken 2025
Voor 2025 heeft de accountant een goedkeurende controleverklaring verstrekt op de getrouwheid (inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording) van de jaarrekening. In de jaarrekening 2025 is de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen. Het dagelijks bestuur heeft conform het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves als verantwoordingsgrens gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt een onrechtmatigheid als gevolg van een overschrijding van de gerealiseerde lasten ten opzichte van de begrote lasten. Echter, is deze overschrijding volgens het beleid van het algemeen bestuur acceptabel verklaard.

Zienswijzetraject
Uw raad is in de gelegenheid om vóór 23 juni 2026 een zienswijze op het meerjarenbeleidsplan 2027-2030 en de beleidsbegroting in te dienen. We ontvangen uw eventuele zienswijze graag zo spoedig mogelijk om deze te kunnen verwerken in de stukken die we aan ons algemeen bestuur aanbieden, in voorbereiding op de vergadering van 9 juli 2026. We ontvangen deze graag per mail via directiesecretariaat@ggdwb.nl.

Voor vragen over het proces kunt u contact opnemen met bestuursondersteuner Sandra Looren de Jong op s.loorendejong@ggdwestbrabant.nl of (06) 38 19 89 52.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Graag zijn wij bereid om onze beleidsbegroting toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat. Daarnaast zijn we aanwezig tijdens de regionale raadsbijeenkomst op 27 mei om een toelichting te geven.

We wachten uw reacties met belangstelling af.

Met hartelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant,

Namens deze,

S. Baan
Directeur publieke gezondheid

Bijlagen:

- (Concept) Beleidsplan 2027-2030 GGD West Brabant
- Samenvatting Beleidsplan 2027-2030 GGD West-Brabant
- (Concept) Beleidsbegroting 2027 GGD West-Brabant
- Reactie GGD West-Brabant op ingekomen richtlijnen begroting 2027
- Jaarstukken 2025 GGD West-Brabant
- Bijlage jaarstukken 2025: Factsheets productiecijfers per gemeente.

Copy: ambtenaren volksgezondheid en financiële ambtenaren van de West-Brabantse gemeenten en provincie.

	Gemeenschappelijke regeling: Werkplein Hart van West-Brabant
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Nee, de concept-begroting 2027 is door het Werkplein aangeboden na 1 april, de datum waarvoor volgens de Herijkte Nota Verbonden Partijen een GR de begroting uiterlijk dient toe te zenden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** *Participatiewet in Balans* In 2025 is het wetsvoorstel Participatiewet in Balans aangenomen. Via dit wetsvoorstel wordt de Participatiewet op onderdelen gefaseerd aangepast. De eerste wijzigingen zijn per 1 januari 2026 van kracht geworden, de overige aanpassingen treden in 2027 in werking. Het Werkplein heeft zich voorbereid op de wetswijziging en de gewijzigde regelgeving geïmplementeerd. *Ketensamenwerking/Wegwijzer* In 2025 hebben het Werkplein, WVS en de ISD Brabantse Wal het onderzoek naar de toekomstige uitvoering van de Participatiewet in de regio West-Brabant West en de samenwerking tussen de drie organisaties daarbij afgerond. Dit onderzoek heeft geleid tot een advies met voorstellen om de dienstverlening, samenwerking en werkwijze in de regio West-Brabant te verbeteren. Deze voorstellen worden op projectbasis (programma Wegwijzer) doorgevoerd. Dit project loopt door tot in 2027.
4	**Financiële aandachtspunten** <u>Jaarrekening 2025</u> Het Werkplein presenteert in de jaarrekening 2025 een positief resultaat van bijna € 1,7 mln. ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025. Dit resultaat wordt gevormd door zowel een voordeel op de programmakosten (€ 508.466) als op de bedrijfsvoeringskosten (€ 1.178.040). Het bestuur van het Werkplein stelt voor van het positieve resultaat € 138K te reserveren ten behoeve van kosten die voor 2025 waren geraamd maar pas in 2026 gemaakt gaan worden. Het betreft trainingskosten voor het personeel en kosten voor een projectleider Nationaal Programma Roosendaal. Hiervoor heeft de gemeente Roosendaal budget naar het Werkplein heeft overgeheveld. Het voordeel op de programmakosten wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. Het voordeel op de bedrijfsvoeringskosten dat na bestemming resteert (€ 1.040.312) wordt eveneens uitgekeerd aan de gemeenten. *Programmakosten totaal Werkpleingemeenten* Het voordeel op de programmakosten wordt gerealiseerd door: • Programma Werk en Participatie (€ 116K voordeel):

- Programma Inkomen (€ 103K voordeel): In 2025 is het aantal uitkeringsgerechtigden gelijk gebleven ten opzichte van eind 2024. In de begroting 2025 was hier ook van uitgegaan. Op het programma Inkomen resteert een klein overschot.
- Programma Inkomensondersteuning (€ 119K voordeel): In 2025 is ingezet op het vergroten van het gebruik van bijzondere bijstand en minimaregelingen. In de gewijzigde begroting 2025 was dan ook rekening gehouden met een toename van de kosten. Hoewel de kosten inderdaad zijn toegenomen ten opzichte van 2024, is de toename minder sterk geweest dan was begroot.
- Plustaken (€ 172K voordeel): Er is een voordeel ontstaan op een aantal aanvullende tijdelijke taken/regelingen (afwikkeling Tozo-regeling, regeling Alleenverdienersproblematiek en regeling Leefgeld Oekraïners) die het Werkplein uitvoert naast de reguliere taken.

Bedrijfsvoering
Er is een voordeel ontstaan op de loonkosten doordat enkele vacante formatieplaatsen pas in de loop van 2025 zijn ingevuld en door lagere huisvestingskosten als gevolg van een vermindering van de gehuurde ruimte na de verbouwing van het stadskantoor Etten-Leur. Daarnaast heeft het Werkplein enkele baten ontvangen waar in de begroting nog geen rekening mee was gehouden, waaronder de eerdergenoemde bijdrage van de gemeente Roosendaal t.b.v. de inzet op het Nationaal Programma.

<u>Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030</u>
De ontwerpbegroting en meerjarenraming zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in de kaderbrief 2027 van het Werkplein zijn opgenomen.
Voor de raming van de kosten wordt uitgegaan van de werkelijke uitgaven over 2025 gecorrigeerd voor de verwachte ontwikkeling van het gebruik van de voorzieningen in 2026 en 2027 en indexactie van de (loon)kosten. Voor de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden gaat het Werkplein uit van de meest recente prognoses van het Centraal Planbureau:

Macro-economische verkenningen CPB maart 2026	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Stijging/daling van het bestand per jaar	+1,4%	-1,4%	0,0%	-1,4%	0,0%

De begroting 2027 laat voor de zes Werkpleingemeenten in totaliteit een toename van de kosten zien met € 5,6 mln. ten opzichte van de begroting 2026. Deze toename bestaat uit:

- Programma Werk en Participatie (+ € 1 mln.): de toename van de kosten voor dit programma worden met name veroorzaakt door een kostenstijging voor beschut werk. Dit is het gevolg van een hogere rijkstaakstelling voor het aantal beschut werkplekken en een verhoging van de forfaitaire loonkostensubsidie voor deze werkplekken. Beide kostenstijgingen worden door het Rijk gecompenseerd via het gemeentefonds.
- Programma Inkomen (+ € 6,2 mln.): hogere uitkeringslasten door een toename van het uitkeringsbestand met 1,4% in 2026 wat doorwerkt in 2027. Daarnaast wordt rekening gehouden met een indexatie van de uitkeringsnormen met bijna 8% in de periode 2026-2027. Verder neemt het aantal verstrekte loonkostensubsidies toe door een verdere instroom van inwoners met een indicatie voor beschut werk of een baan in het kader van de Banenafspraak.

- Het programma Inkomensondersteuning laat een lichte kostendaling (-/- € 228k) zien door een verwachte verdere daling van het aantal deelnemers aan de Collectieve ziektekostenverzekering. De afgelopen jaren neemt het aantal deelnemers dat gebruik wil maken van deze verzekerring gestaag af.
- Programma Inburgering (-/- € 1,6 mln.): in 2025 is de taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders fors naar beneden bijgesteld. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2026 van het Werkplein was deze neerwaartse bijstelling nog niet bekend. Door het lagere aantal statushouders nemen de kosten voor inburgeringsvoorzieningen af. De bijdrage die de gemeenten van het Rijk ontvangen voor inburgering zal naar verwachting voor hetzelfde bedrag verlaagd worden.

De kosten voor de bedrijfsvoering vallen lager uit doordat de uitvoering van de Voorzieningenwijzer niet meer is opgenomen in de begroting 2027. Het besluit om dit instrument in te zetten heeft betrekking op de jaren 2024-2026. Dit jaar vindt een evaluatie plaats en zal een besluit worden genomen over het al dan niet voortzetten van de Voorzieningenwijzer in de huidige vorm.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabellen x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

Bedrijfsvoeringskosten	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	18.508	1.178	138	1.040
Bijdrage apparaatskosten gemeente Moerdijk	2.477			139

Programmakosten	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming**	**Afrekenen met gemeenten**
Programmakosten totaal GR	104.855	508		508
Plustaken totaal GR	883	0		0
Bijdrage gemeente Moerdijk per programma:				
Werk en Participatie	687			-10
Inkomen	10.913			3
Inkomensondersteuning	1.130			-2
Inburgering	651			0
Plustaken	292			-19
Totale bijdrage gemeente	13.673			-28

Begroting 2027 en meerjarenontwikkeling

Bedrijfsvoeringskosten	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	20.633	20.409	21.446	22.445	23.473
Verwacht resultaat 2027	-	-	-	-	-
Bijdrage gemeente in apparaatskosten	2.725	2.676	2.812	2.943	3.078
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	2.778	2.778	2.778	2.778	2.778
Verschil	53	102	-34	-165	-300

Programmakosten	Begroting 2026	Ontwerp-begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
GR totaal	109.962	115.528	117.681	118.973	119.968
Bijdrage gemeente in programmakosten	13.573	14.658	15.003	15.152	15.247

Vermogen	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	6.000	6.350

6 Overige aandachtspunten

-

7 De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2025;
2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.

Gemeente Moerdijk
T.a.v. college van burgemeester en wethouders
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen

Locatie Etten-Leur
Roosendaalseweg 4
4875 AA Etten-Leur
Postbus 59
4870 AB Etten-Leur

Kenmerk :
Contactpersoon : J.M. Dekker
Afdeling : Kwaliteit
Doorkiesnummer : 06-11870576
Uw brief van :
Onderwerp : Aanbieding Begroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030 Werkplein Hart van West-Brabant

Etten-Leur, 13-04-2026

Geacht heer/mevrouw,

Hierbij bieden wij u de Begroting 2027 en de Meerjarenbegroting 2028-2030 van het Werkplein Hart van West-Brabant aan.

De Begroting 2027 en Meerjarenbegroting 2028-2030 is in het algemeen bestuur van 13 april 2026 voorlopig vastgesteld.
Na ontvangst van de zienswijzen van de gemeenten wordt de Begroting 2027 en de Meerjarenbegroting 2028-2030 in onze Algemeen Bestuursvergadering van 6 juli 2026 ter vaststelling geagendeerd. Wij verzoeken u daarom uw zienswijze uiterlijk 22 juni bij ons kenbaar te maken.

Voor eventuele vragen of nadere toelichting kunt u contact opnemen met dhr. Dekker, teamhoofd Kwaliteit. Hij is telefonisch bereikbaar op 06-11870576 of via email arjan.dekker@werkpleinhartvanwest-brabant.nl.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van het Werkplein Hart van West-Brabant
namens deze,

De heer J.M. Dekker
Teamhoofd Kwaliteit

werkplein

Oog voor wat écht telt

2027 programma begroting

meerjarenbegroting 2028-2030

inhoud

1. Inleiding 4
2. Het werkplein in 2027 7
2.1 Visie en strategische doelstellingen 7
2.2 Samenwerken met Werkplein 8
2.3 Participatiewet in Balans 10
2.4 Inwonerparticipatie 11
2.5 Bestandsontwikkeling 11
3. Werk en participatie 12
3.1 Inleiding 12
3.2 Wat gaan we doen in 2027? 12
3.3 Wat mag het kosten? 16
3.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026 17
4 Programma inkomen 19
4.1 Inleiding 19
4.2 Wat gaan we doen in 2027? 19
4.3 Wat mag het kosten? 20
4.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. jaarrekening 2025 21
5. Programma inkomensondersteuning 23
5.1 Inleiding 23
5.2 Wat gaan we doen in 2027? 23
5.3 Bestaanszekerheid 23
5.4 Wat mag het kosten? 23
5.5 Analyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026 24
6 Programma Inburgering 25
6.1 Inleiding 25
6.2 Wat gaan we doen in 2027? 25
6.3 Wat mag het kosten? 27
6.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. jaarrekening 2025 29
7. Begroting 32
7.1 Paragraaf financiering 32
7.2 Paragraaf bedrijfsvoering 34
7.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer 36
8. Financiële begroting 39
8.1 Staat van baten en lasten per programma 39
8.2 Meerjarenprognose per programma 42
8.3 Incidentele baten en lasten 43
8.4 Verantwoording taakvelden begroting 2027 43
8.5 Financiële richtlijnen begroting 2027 44
8.6 Beleidsmatige richtlijnen begroting 2027 51
8.7 Gemeentelijke bijdrage programma- en bedrijfsvoeringskosten 2027-2030 52
8.8 Beleidsindicatoren 56
8.9 (Meerjaren) balans 2027-2030 60

inleiding

Wij leggen u de begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD Werkplein Hart van West-Brabant voor; kortweg de Programmabegroting Werkplein Hart van West-Brabant 2027-2030.

Sociale samenhang

Er gebeurt veel in de sociale zekerheid. Hierin is sprake van een fragiel samenspel waarbij economie, sociale samenhang, arbeidsmarkt, zorg, bestaanszekerheid maar ook de onrust in de wereld nog steeds een rol spelen. Alles grijpt in elkaar en heeft in meerdere of mindere mate invloed op het leven van ons allemaal. De wereld om ons heen wordt steeds onvoorspelbaarder. Oude internationale zekerheden verdwijnen en de dreigingen voor onze vrije manier van leven en onze rechtsstaat nemen toe. Dit heeft grote invloed op de bestaanszekerheid van veel inwoners. Het Werkplein is een van de organisaties die middenin de samenleving staan en waar de dagelijkse realiteit van veel inwoners zichtbaar wordt. Daarbij hebben we als organisatie te maken met het politieke speelveld om ons heen. Waarbij landelijk gezien in 2026 het nieuwe (minderheids)kabinet is gestart en lokaal in het voorjaar 2026 de nieuwe gemeenteraden aantreden.

‘Aan de slag’

Het nieuwe kabinet presenteerde op 30 januari 2026 het nieuwe regeerakkoord 2026-2030 ‘Aan de slag’. Hierin zijn verschillende voorstellen opgenomen die het sociaal domein en daarmee ook het Werkplein raken. In het coalitieakkoord blijft ruimte om te werken vanuit vertrouwen, de menselijke maat en eenvoud. Deze waarden zijn ook belangrijke uitgangspunten voor het Werkplein. Deze ingezette koers houden we de komende jaren vast.

Het coalitieakkoord is op hoofdlijnen. Voor de uitwerking van de voorstellen zal het voor het minderheidskabinet balanceren worden tussen verschillende belangen, afwegingen en argumenten. Waarbij er veel grote thema's spelen die belangrijk zijn voor Nederland. Binnen het onderdeel ‘werk en zekerheid’[1] is ruimte voor de inzet op armoede en participatie. Daarnaast heeft ‘leven lang ontwikkelen’ en de stap van ‘werk naar werk’ waarbij de arbeidsmarktregio's een rol spelen een plek in het coalitieakkoord. Maar bijvoorbeeld ook mogelijke veranderingen in de WW op termijn. Los van het regeerakkoord is er bijvoorbeeld ook de ontwikkeling rondom de verblijfsstatus van Oekraïners in ons land. Al deze onderdelen zijn in meer of mindere mate van invloed op de uitvoeringspraktijk van het Werkplein. Sommige maatregelen kunnen indirect gevolgen hebben voor de bestandsontwikkeling. Als vanzelfsprekend volgen we alle ontwikkelingen en nemen deze in 2026 en 2027 mee in onze beleidsvorming en werkwijze.

[1] Zie het coalitieakkoord ‘Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland’, 30 januari 2026, pag. 41 e.v.

Balans in de Participatiewet

Parallel hieraan wordt in 2026 de Participatiewet in Balans verder ingevoerd. We willen dat iedereen mee kàn doen. Tegelijkertijd zien we al jaren een steeds complexer wordende doelgroep bij het Werkplein. Inwoners hebben complexe problemen op vaak meerdere terreinen. Hierdoor zijn mensen niet in staat om te participeren of uit te stromen naar werk. Een stabiele leefsituatie is nodig om uiteindelijk actief mee te doen in de samenleving. Dit vraagt veel inzet en een lange weg van ontwikkeling. Deze constateringen en ervaringen bij het Werkplein worden ondersteund door het rapport van het SCP 'Een brede blik op bijstand. We zien dat mensen in de bijstand vaak problemen op meerdere levensdomeinen hebben. Denk hierbij aan arbeidsbeperkingen, schulden en gezondheidsproblematiek. Voor deze inwoners is uitstroom naar betaald werk (nog) niet haalbaar.

Met de Participatiewet in Balans en de daaraan gekoppelde 'cultuuromslag' zetten we de inwoner centraal en kunnen we nog meer doen wat nodig is. De ontwikkeling die het Werkplein de afgelopen jaren ingezet heeft sluiten hier naadloos bij aan. Of anders gezegd de beoogde landelijke wijzigingen sluiten perfect bij de nieuwe manier van werken van het Werkplein aan. Het Werkplein is wat dat betreft een voorloper.

Programma's Werkplein

Gemeenten en Werkplein maken gezamenlijk de programmaplaat. Hierin staan de visie, strategische doelen en indicatoren. De gemeenten en het Werkplein bepalen jaarlijks de inspanningen die een bijdrage leveren aan deze doelstellingen.

In deze begroting 2027 en meerjarenbegroting 2028-2030 geven wij aan wat het Werkplein in de komende jaren wil realiseren. De begroting is opgesteld langs de vier programma's van dienstverlening aan onze inwoners:

- In het programma Werk en Participatie staat de ontwikkeling en participatie van onze inwoners centraal. Waar kunnen we onze inwoners ondersteunen in hun ontwikkeling. Zowel in hun ontwikkeling naar werk en/of participatie als in ondersteuning en/of doorverwijzing in hun zorgvraag op welk terrein dan ook.
- Het programma Inkomen focust zich op het verstrekken van uitkeringen, terugvordering en verhaal, handhaving e.d. Een inkomen is van essentieel belang voor onze inwoners om uiteindelijk te kunnen groeien richting werk en/of participatie.
- Het programma Inkomensondersteuning kan met de inkomensondersteunende regelingen bijdragen aan de ontwikkeling van onze inwoners.
- Het programma Inburgering richt zich op de nieuwkomers in de D6 gemeenten. Vanaf 1 januari 2022 voert het Werkplein de nieuwe Wet Inburgering uit voor de zes gemeenten.

Naast deze inhoudelijke programma's geven we een doorkijk van de bedrijfsvoeringskosten. Onze insteek is om deze kosten zo beperkt mogelijk te houden door efficiënt om te gaan met de beschikbare middelen.

Opbouw begroting 2027

De opbouw is als volgt: Na de inleiding in hoofdstuk 1 lichten we in hoofdstuk 2 toe hoe we het Werkplein in 2027 zien. In de daaropvolgende hoofdstukken gaan we zowel inhoudelijk als financieel in op de vier programma's (Werk en Participatie, Inkomen, Inkomensondersteuning en Inburgering). De afsluitende hoofstukken 7 tot en met 10 zijn voor het grootste deel financieel ingestoken met verplichte onderdelen voor een begroting.

Begrotingsrichtlijnen

De gemeenteraden hebben voor het jaar 2027 een aantal begrotingsrichtlijnen meegegeven. Hoe wij daar vorm aan hebben gegeven, is terug te lezen in de tabellen hoofdstuk 8.5 (financiële richtlijnen) en 8.6 (beleidsmatige richtlijnen).

Financiële positie gemeenten

Als Werkplein hebben we kritisch naar onze uitgaven gekeken. Omdat we een vangnet zijn voor kwetsbare inwoners in ons gebied die op het absolute minimuminkomen zitten is de beïnvloedbaarheid van budgetten voor de meeste programma's minimaal. Waar sprake is van beïnvloedbare budgetten is dat in onderstaande tekst aangegeven.

<u>Bedrijfsvoering</u>

In principe is de stijging van de kosten beperkt tot inflatiecorrectie en loonstijging conform de begrotingsuitgangspunten. Dit geldt met name voor de kosten van bedrijfsvoering. Er is kritisch naar de uitgaven en baten van bedrijfsvoering gekeken. Ondanks toepassing van de indexering 2027 voor loonkosten (1,6% vanaf 1-1-2026 en 3,5% per 1-4-2026) en prijsstijgingen (2,5%) op de begroting blijft de toename van de gemeentelijke bijdrage beperkt tot € 255.606, dat is 1,25%. Ten opzichte van de jaarschijf 2027uit de begroting 2026 is sprake van een daling van de kosten met ruim 1,1 mln. In paragraaf 8.1 is dat inzichtelijk gemaakt.

Bij het programma Werk en Participatie heeft de kostenstijging grotendeels betrekking op beschut werk (€ 962.105). Dit betreft de stijging van het aantal beschut werkplekken conform taakstelling van het Rijk en de tijdelijke compensatie van de invoering van de structurele forfaitaire loonkostensubsidie voor beschut werk (€ 559.160). Deze kosten worden via het gemeentefonds (specifieke uitkering) aan gemeenten gecompenseerd.

Bij het programma Inkomen zijn de kosten gestegen als gevolg van een geraamde toename van het bestand in 2026 (1,4%) en voor 2027 een daling met 1,4%. Dat is conform het Sociaal Economisch Plan (SEP) van het CPB van maart 2026. Daarnaast is sprake van het toepassen van indexatie van het minimumloon (2,2% in januari 2026, 1,8% per 1 juli 2026, 2% per 1-1-2027 en 1,7% per 1 juli 2027). De bijstandskosten nemen daardoor toe met 4,1 miljoen. Ook de loonkostensubsidie zien we jaarlijks flink toenemen (2,1 miljoen). Dat is een gevolg van de Participatiewet waarin de jaarlijkse instroom van inwoners met een indicatie garantiebaan en beschut werk zal toenemen. Dit wordt ook door het Rijk gecompenseerd.

Voor het programma Inkomensondersteuning hebben we de ramingen gebaseerd op de werkelijke kosten van 2025, verlaging van het budget in 2026 op basis van werkelijkheid 2025 alsmede inflatiecorrectie van 3% in 2027. Dat is conform begrotingsuitgangspunten. De totale kosten van het programma dalen met € 217.468.

Bij het programma Inburgering is de taakstelling voor het aantal inburgeraars gebaseerd op de taakstelling voor 2026. De kosten worden volledig gedekt door de rijksvergoeding die gemeenten ontvangen. De extra taken vluchtelingenwerk (2,8 ton) betreft een bewuste keuze van gemeenten. Binnen het programma Inburgering betreft dit een beïnvloedbaar budget.

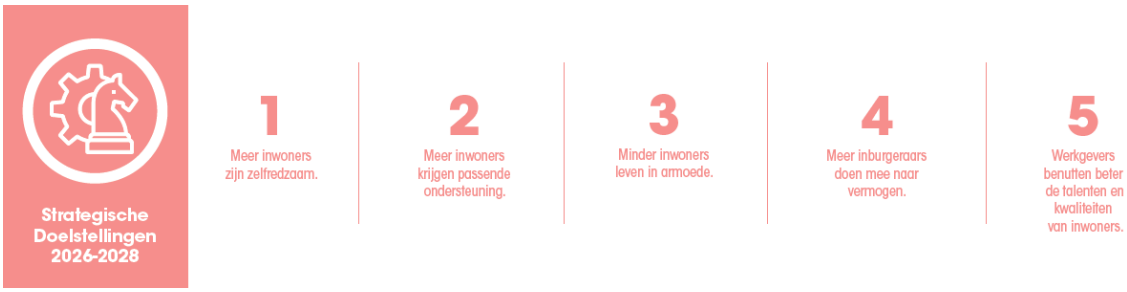
2.1 Visie en strategische doelstellingen

In 2026 is onze visie nog steeds actueel. De visie wordt in het werkprogramma 2026 als volgt omschreven:

"Wij vertrouwen in de talenten en kwaliteiten van onze inwoners. Daarom stimuleren wij iedereen om deze te ontwikkelen, met als doel werk, en als dat (nog) niet lukt, wel meedoen in de samenleving. Dat doen we samen met de inwoner, collega's en partners op basis van maatwerk."

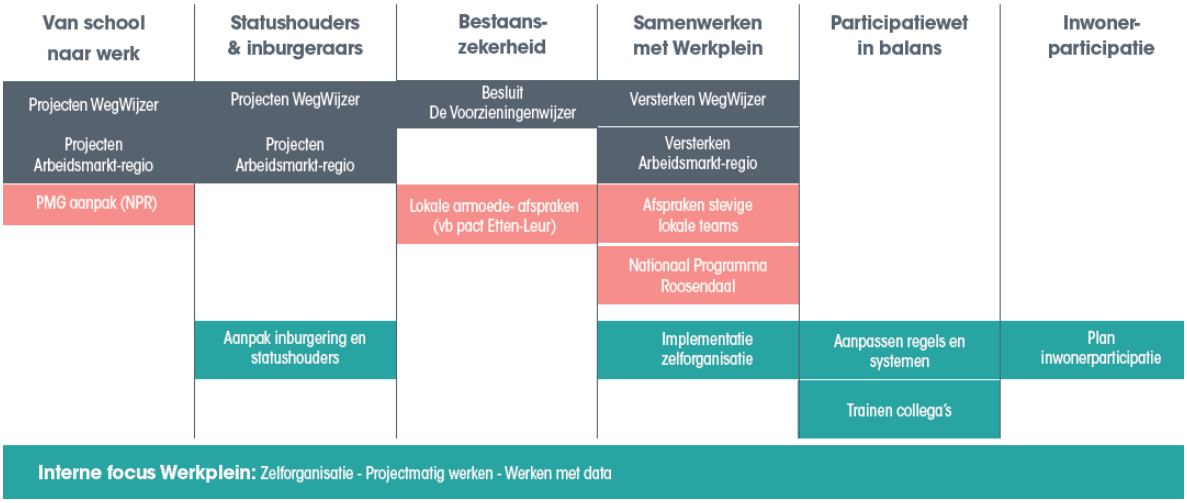
Deze visie is vertaald naar vijf strategische doelstellingen voor 2026:

1. Meer inwoners zijn zelfredzaam;
2. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning;
3. Minder inwoners leven in armoede;
4. Meer inburgeraars doen mee naar vermogen;
5. Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners.

In het werkprogramma 2026 zijn we met gemeenten en Werkplein gezamenlijk tot 6 thema's gekomen.

1. Van school naar werk (hoofdstuk 3.2.2)
2. Statushouders en inburgeraars (hoofdstuk 6)
3. Bestaanszekerheid (hoofdstuk 4 en 5)
4. Samenwerken met Werkplein (hoofdstuk 2)
5. Participatiewet in Balans (hoofdstuk 2)
6. Inwonerparticipatie (hoofdstuk 2)

Deze thema's zijn in het werkprogramma als kapstok gebruikt om tot een meer concrete uitwerking te komen.

De strategische doelstellingen zijn in 2025 vastgesteld voor de jaren 2026 – 2028. In 2026 kijken gemeenten en Werkplein samen naar de huidige strategische doelstellingen en visie. We bepalen gezamenlijk of de doelstellingen en visie nog passend zijn bij de huidige koers van het Werkplein.

De inhoudelijke afzonderlijke programma's in de volgende hoofdstukken zijn opgebouwd aan de hand van bovenstaande thema's.

2.2 Samenwerken met Werkplein

Het Werkplein is één van de partners binnen het brede sociaal domein. We hebben een breed scala aan samenwerkingspartners. Denk hierbij aan gemeenten (jeugd, Wmo, schuldhulpverlening), WVS, partners in het sociaal domein, ISD, arbeidsmarktregio West-Brabant, werkgevers etc.). Om de over view vanuit het Werkplein te bewaken is 'samenwerken met Werkplein' als afzonderlijk thema opgenomen.

2.2.1 Implementatie zelforganisatie

Het Werkplein spant zich in om steeds effectiever te zijn. Eén van de middelen om dit te bereiken is de invoering van zelforganisatie. Dit wordt vanaf 2025 voorbereid. Streven is om in 2027 medewerkers die contacten onderhouden met inwoner te laten werken in kleinere eenheden binnen het werkgebied. Voordeel hiervan is dat kleinere, divers samengestelde eenheden meer focus kunnen hebben. Binnen de gestelde kaders hebben deze medewerkers veel regelruimte, om te doen wat nodig is om inwoners verder te helpen. Belangrijk uitgangspunt voor het Werkplein is dat alle inwoners in ons bestand gepaste aandacht krijgen. Voor een deel van onze inwoners is dat individuele aandacht en voor een deel van ons bestand zijn dat groepsgerichte activiteiten.

2.2.2 Wegwijzer

In 2026 en 2027 werken we samen met WVS en ISD aan het programma Wegwijzer 'Van koers naar Kans, samen vooruit. De visie van ons programma is:

"Wij geloven in de talenten van onze inwoners en stimuleren hen deze te ontwikkelen. Ons doel is dat inwoners actief meedoen in de samenleving, waar mogelijk door te werken. Door hechte samenwerking, zowel binnen en tussen onze organisaties als met partners in het sociaal domein,

zorgen we dat iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is. Zo maken we samen maatschappelijke impact!"

Vanuit de visie formuleren we veranderdoelen en inspanningen. De strategische doelstelling van het programma is:

Elk jaar zorgen wij ervoor dat we meer inwoners samen helpen actief mee te doen in de samenleving, waar mogelijk door te werken. In 2030 bieden wij passende dienstverlening aan alle inwoners vallend onder de Participatiewet. Iedereen doet mee.*

*Definiëring passende dienstverlening = lopende activiteit op participatie/re-integratie vanaf 2025 incl. vrijstelling/ontheffing

Om dit te bereiken zijn de onderliggende doelstellingen:

In hoofdstuk 3.2.3 staan we nog wat uitgebreider stil bij het programma Wegwijzer.

2.2.3 Arbeidsmarktregio

De arbeidsmarktregio is een netwerk van Werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, onderwijs, SBB, werkontwikkelbedrijven, UWV en 14 gemeenten en Werkplein met ISD. In 2026 is het Werkcentrum West-Brabant geopend. In 2026 bepalen de negen gemeenten in West-Brabant en de drie uitvoeringsorganisaties (WVS, ISD en Werkplein) positie in de arbeidsmarktregio. Ondertussen nemen we deel aan de projectgroepen en projecten rondom 'Van school naar duurzaam werk' en 'statushouders'.

In 2027 wordt er regionaal aan een nieuwe meerjarenagenda gewerkt.

2.2.4 Nationaal Programma Roosendaal (NPR)

De gemeente Roosendaal krijgt voor 20 jaar extra ondersteuning van het Rijk om taaie wijken aan te pakken. Het Werkplein is alliantiepartner in het Nationaal Programma Roosendaal. In 2026 wil het Werkplein passende focus aanbrengen op thema's waar het Werkplein het meest effectief op kan bijdragen. Deze ligt met name in het programma Perspectief op werk, en de doelgroepen kinderen van onze inwoners, jongeren en statushouders. Het NPR is een plustaak voor de gemeente Roosendaal. De te maken kosten worden gedekt uit de bijdrage van de gemeente Roosendaal/NPR.

Plustaak Nationaal Programma Roosendaal	2026	2027	2028 e.v.
Interne projectleider NPR	110.533	pm	pm
Preventie met Gezag (PMG)	**330.000**	**280.000**	**280.000**
Re-integratieofficier (RIO)	120.000	120.000	120.000
Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA)	120.000	120.000	120.000
Administratieve taken preventie met gezag (*betaling door gemeente Roosendaal)	40.000	40.000	40.000
Maatwerkbudget	50.000		
Re-integratie	**180.000**	**pm**	**pm**
Gebiedsgericht werken	23.000		
Wegnemen van belemmeringen	22.000		
Deskundigheidsbevordering klantmanagers	45.000		
Gerichte inzet doelgroep	90.000		
Totale inzet Nationaal Programma Roosendaal	**620.533**	**280.000**	**280.000**
Bijdrage:			
Nationaal Programma Roosendaal PMG	290.000	240.000	240.000
Nationaal Programma Roosendaal Perspectief op werk	180.000	pm	pm
Resultaatsbestemming 2025 (projectleider)	110.533	pm	pm
Totaal bijdrage Nationaal Programma Roosendaal	**580.533**	**240.000**	**240.000**
Gemeente Roosendaal-adm taken pmg	40.000	40.000	40.000
Totaal inzet gemeente Roosendaal	**40.000**	**40.000**	**40.000**
Totaal bijdrage	**620.533**	**280.000**	**280.000**

2.3 Participatiewet in Balans

De Participatiewet moet minder draaien om regels en meer om mensen. Belangrijke uitgangspunten zijn: vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat. De wijzigingen vanuit het wetsvoorstel Participatiewet in Balans moeten de Participatiewet eerlijker en duidelijker maken voor mensen met een uitkering én voor professionals die hen helpen. Het programma Participatiewet in Balans zorgt ervoor dat regels en ondersteuning beter passen bij de situatie van mensen. Dit moet leiden tot betere dienstverlening, meer duidelijkheid en meer ruimte voor maatwerk. Professionals hebben daarbij een belangrijke rol.

De Participatiewet in Balans omvat 3 sporen:

- Spoor 1: Wijzigingen die op korte termijn de regels en ondersteuning van de Participatiewet beter laten aansluiten op de mogelijkheden en omstandigheden van de mensen voor wie ze bedoeld zijn. Deze wijzigingen, die mede op initiatief van de gemeentelijke uitvoering zijn voorgesteld, staan in het wetsvoorstel Participatiewet in balans;
- Spoor 2: De fundamentele herziening van het stelsel op de lange termijn;
- Spoor 3: Het versterken van de vakkundigheid in (de verandering naar) de herziene Participatiewet. Door de organisatieontwikkelingen bij het Werkplein wordt hier al aan gewerkt.

In 2026 werken we aan de wijzigingen uit spoor 1 fase 2 en 3. De wijzigingen in het kader van de Participatiewet in Balans leiden tot aanpassing van de werkinstructies, documenten, beleidsregels en verordeningen. Daarnaast werken we aan een programma van leren en ontwikkelen in het kader van spoor 3.

Gemeenten ontvangen rijksmiddelen voor de implementatie van de Participatiewet in Balans. Een deel van deze middelen is in deze begroting opgenomen (zie hiervoor hoofdstuk 8.1). De rest zal met een begrotingswijziging naar het Werkplein komen. Deze middelen worden ingezet voor inzet en capaciteit en trainen en ontwikkelen.

2.4 Inwonerparticipatie

Het Werkplein zet de inwoner centraal. Dan ligt het voor de hand dat inwoners invloed hebben op hoe onze dienstverlening is ingericht. In 2026 wordt een plan uitgewerkt op welke wijze het Werkplein inwonerparticipatie verder vorm geeft. Denk onder meer aan het grotere positie voor de Adviesraad van het Werkplein en het meten van de kwaliteit van dienstverlening.

2.5 Bestandsontwikkeling

2.5.1 Toekomstige ontwikkelingen

Er zijn een aantal toekomstige ontwikkelingen die wellicht van invloed gaan zijn op de het aantal inwoners dat in aanmerking komt voor een bijstandsuitkering. De eerste heeft betrekking op het verblijfsrecht van Oekraïners vanaf maart 2027.[2] De Richtlijn Tijdelijke Bescherming geeft tot 4 maart 2027 de speciale status aan Oekraïners. Het is nog onduidelijk hoe het vervolg qua verblijfsrecht en verblijfsmogelijkheden wordt geregeld. Er lopen gesprekken tussen het Rijk en gemeenten omtrent de (financiële en uitvoerende) gevolgen van deze landelijke koers. In deze begroting voor 2027 is nog geen rekening gehouden met deze mogelijke ontwikkelingen.

Daarnaast is in het coalitieakkoord iets opgenomen over het verkorten van de WW-periode. Vanwege de onzekerheden rondom deze mogelijke wijzigingen is dit nog niet meegenomen in deze begroting.

2.5.2 Prognose bijstandsvolume

In de begroting hanteren we voor de ontwikkeling van ons bestand de CPB-prognose. Voor de begroting van 2026 was dat de prognose van februari 2025 (voor 2026 0% toename bestand). Inmiddels zijn de ramingen in maart 2026 bijgesteld door het CPB. In het laatste Sociaal Economisch Plan is de tendens dat het bestand in 2026 met 1,4% toeneemt. Vanaf 2027 gaat het CPB uit van een daling met 1,4%. Het CPB neemt in hun berekening landelijk beleid mee zoals is opgenomen in het Hoofdlijnenakkoord.

Actualisatie CPB MEV maart 2026	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Bijstand (WWB/IOAW/IOAZ)	355.000	360.000	355.000	355.000	350.000	350.000
Stijging/daling per jaar		1,4%	-1,4%	0,0%	-1,4%	0,0%
Stijging/daling cumulatief			**-1,4%**	**-1,4%**	**-2,8%**	**-2,8%**

Hoewel voor het jaar 2026 en verder er zeker onzekerheden blijven bestaan (economie kan stagneren, geopolitieke ontwikkelingen) geven wij de richting aan voor een blijvende inzet op de ontwikkeling van onze inwoners. Daar is tenslotte waar we dit alles voor doen!

Hoogachtend,

Petra Koenders

Directeur

Hoogachtend,

René van Ginderen

Voorzitter

[2] Zie hiervoor 'Verzamelbrief opvang Oekraïners' van het ministerie van Asiel en Migratie, d.d. 28 november 2025

werk en participatie

3.1 Inleiding

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 zijn er steeds meer inwoners met complexe problematieken die gebruik maken van de dienstverlening van het Werkplein. Ruim 70% van de inwoners die bij het Werkplein terecht komen hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt en een brede hulpvraag. We merken dat deze groep inwoners vraagt om een andere, bredere kijk op dienstverlening. Juist voor deze groep is het belangrijk dat de professionals binnen het sociaal domein en de lokale netwerken elkaar weten te vinden en samenwerken.

Als Werkplein hebben we oog voor wat écht telt. Daarom stimuleren wij iedereen om zich te ontwikkelen, met als doel werk, en als dat niet kan, meedoen in de samenleving. Dat doen we samen met de inwoner, collega's en partners op basis van maatwerk.

Dit is de kern van het nieuwe Werkplein. Opgave voor het Werkplein is om cultuur en structuur van de organisatie hierop in te richten. Proces en inhoud van de ondersteuning zijn maatwerk. Onze medewerkers hebben veel regelruimte om met de inwoner de best passende keuzes te maken. Samenwerking met collega's in het sociaal domein wordt de norm. Door beter het effect te meten van wat we doen en een continue dialoog hierover (intervisie) verwachten we dat de kwaliteit van onze dienstverlening zal toenemen, en meer inwoners naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Deze beweging van het Werkplein sluit perfect aan bij de ontwikkelingen rondom de Participatiewet in Balans. In 2026 en 2027 werken we verder aan de implementatie van concrete maatregelen in de Participatiewet. En hebben we oog voor uitvoeringspraktijk bij het Werkplein. Dit doen we met trainingen en een ontwikkellijn voor onze professionals.

3.2 Wat gaan we doen in 2027?

In deze begroting gaan we uit van de resultaatafspraken die het Werkplein en gemeenten gemaakt hebben in het werkprogramma 2026. De resultaatafspraken voor 2027 zullen eind 2026 vastgesteld worden. Aan de hand van de strategische doelstellingen gaan we in op de indicatoren en thema's. De strategische doelstellingen zijn vastgesteld voor de periode 2026 – 2028.

1. Meer inwoners zijn zelfredzaam;
2. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning;
3. Minder inwoners leven in armoede;
4. Meer inburgeraars doen mee naar vermogen;
5. Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners.

In het werkprogramma zijn we met gemeenten en Werkplein gezamenlijk tot 6 thema's gekomen. In dit hoofdstuk komen de thema's 'Van school naar werk' en 'Samenwerken met Werkplein' aan de orde.

De hieronder genoemde instrumenten en aanpakken zijn niet uitputtend voor de werkwijze van het Werkplein.

3.2.1. Ontwikkeling, werk en participatie

Het Werkplein werkt aan ontwikkeling, werk en participatie van onze inwoners. Hiermee dragen we bij aan de strategische doelstellingen rondom zelfredzaamheid, passende ondersteuning en werkgevers de talenten en kwaliteiten van inwoners laten benutten.

We zien dat de doelgroep die het Werkplein ondersteunt steeds grotere en complexere problemen heeft. Dit betekent dat er aandacht nodig is op meerdere leefgebieden en er regelmatig meerdere (zorg)partijen betrokken zijn rondom een inwoner. Dit heeft tot gevolg dat trajecten die voor deze inwoners ingezet worden ook intensiever zijn en een langere doorlooptijd hebben. Dit heeft ook gevolgen voor de kosten. Het prijskaartje dat aan deze trajecten hangt is nou eenmaal hoger. Daarnaast hebben we financiële verplichtingen binnen het programma Wegwijzer. Het is belangrijk om scherp te zijn op de budgetten binnen het programma Werk en Participatie.

Het ontwikkelen van onze inwoners staat bij het Werkplein voorop. Ook in 2026 en daaropvolgende jaren. Voor iedere inwoner is een stabiele basis belangrijk. De ene inwoner zal de stap naar betaald werk maken voor een ander is vrijwilligerswerk het hoogst haalbare. Het is goed om te kijken welk type dienstverlening voor welke doelgroep het best passend is. Inwoners zonder groeipotentieel bij het Werkplein hebben andere dienstverlening nodig dan inwoners die nog wel stappen kunnen maken met ondersteuning vanuit het Werkplein. In 2026 en 2027 werken we aan verdere specificatie van de aanpak van de verschillende klantgroepen bij het Werkplein. Hierdoor krijgt iedere klantgroep passende ondersteuning.

Werk en ontwikkelgerichte trajecten

We bieden we onze inwoners zowel werkgerichte als ontwikkeltrajecten. Het kan hierbij gaan om individuele maatwerktrajecten, ontwikkeltrajecten via WVS, taalaanbod, opleidingen of ondersteuning door onze ontwikkelaars.

Een inwoner die een indicatie banenafspraak krijgt kan bij het Werkplein terecht voor ondersteuning richting werk bij een reguliere werkgever. Als dit (nog) niet mogelijk is dan wordt ingezet op het jobready maken van een kandidaat. Daarnaast wordt ingezet op nazorg om uitval en verdere terugval te voorkomen, de werkgever te ontzorgen en uiteindelijk zoveel mogelijk duurzame plaatsingen te realiseren.

Beschut werk

Iedereen met een indicatie beschut werk die jobready is plaatsen we op een betaalde baan bij een werkgever of bij WVS. We gaan de totale taakstelling overschrijden. Dit betekent dat er meer inwoners een beschutte werkplek nodig hebben dan dat we daarvoor financiering vanuit het Rijk ontvangen in de vorm van begeleidingsvergoeding.

De zes gemeenten hebben gezamenlijk besloten dat inwoners met een beschut werken indicatie geplaatst mogen worden los van de taakstelling. Ook als dit betekent dat de taakstelling wordt overschreden. De verwachting is dat we voor 2027 en verder zullen uitkomen op circa 44 beschutwerk plekken boven de taakstelling.

Het Rijk koerst erop om per 1 januari 2028 de forfaitaire loonkostensubsidie in te voeren voor beschut werk. De voorbereiding hiervan vindt plaats in 2027. Dit betekent dat er aan alle beschut werkers een structurele loonkostensubsidie van 68% gekoppeld wordt. Een loonwaardemeting is dan niet meer nodig. Werkgevers die een beschut werker in dienst hebben ontvangen de structurele loonkostensubsidie vanuit de Buig middelen van het Werkplein. Tot die tijd verstrekt het Rijk extra middelen via de begeleidingsvergoeding beschut werk. Dit is voor de jaren 2025 – 2027. Het

Werkplein verdeelt deze bijdrage over alle werkgevers die een beschut werker in dienst hebben (conform AB besluit van 15 december 2025).

3.2.2 Van school naar werk

In het werkprogramma 2026 zijn een aantal concrete acties gericht op jongeren opgenomen. Deze komen voort uit samenwerking binnen de regio. Enerzijds vanuit het Nationaal Programma Roosendaal. En anderzijds vanuit het Werkcentrum West-Brabant.

PMG aanpak (Preventie met Gezag Aanpak)

In 2026 start het Werkplein met het inzetten van de re-integratieofficier en integrale persoonlijke toeleiding naar arbeid coach in Roosendaal in het kader van het Nationaal Programma Roosendaal. Het doel is om samen met partners te voorkomen dat jongeren in aanraking komen met georganiseerde (drugs)criminaliteit en daar verder in afglijden.

Preventieve samenwerking met doorstroompunt en onderwijs

Op 1 januari 2026 is de Wet ‘Van school naar duurzaam werk’ in werking getreden. Het doel hierbij is dat jongeren in een kwetsbare positie beter ondersteund worden bij de overstap van school naar werk. Hiervoor is een dekkend aanbod in de regio nodig. Van belang is dat alle jongeren zichtbaar zijn en de juiste hulp krijgen bij hun zoektocht naar een passende plek op de arbeidsmarkt. Hiervoor ontwikkelen we een vanzelfsprekende samenwerking in de regio tussen het Werkplein en het onderwijsveld zodat jongeren in beeld zijn.

We voorkomen schooluitval en wanneer scholing niet het juiste pad is voor een jongere dan zetten we de weg in naar werk. In 2026 zetten we in op het vastleggen van een taakverdeling en werkafspraken met de subregionale doorstroompunten, het werkcentrum West-Brabant en het regionale onderwijsveld.

3.2.3 Wegwijzer

Binnen het programma Wegwijzer werken we in 2026 aan het werkprogramma ‘Van Koers naar Kans, samen vooruit’. In dit programma zijn een aantal grote projecten opgenomen waarmee we de doelstellingen binnen de WegWijzer gaan behalen. Hiervoor gebruiken we de methodiek PMC ofwel projectmatig creëren. De projecten kennen een korte termijn focus met een eigen na te streven resultaat wat bijdraagt aan de strategische doelstellingen. Dit willen we realiseren door korte lijnen, het programma als integraal onderdeel van de 3 organisaties en met betrokkenheid van alle directeuren, managers en medewerkers.

Doelstellingen

Om te zorgen dat inwoners actief mee kunnen doen in de samenleving zijn er binnen Wegwijzer een aantal onderliggende doelstellingen bepaald:

1. We versterken de onderliggende relaties en stimuleren een cultuur van vertrouwen en wederzijds begrip
2. We werken volgens een gezamenlijke definitie van 7 uitgangspunten
3. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning
4. Iedereen doet mee

Om te bepalen of we de doelstellingen ook daadwerkelijk behalen en onze inwoners stappen zetten in hun ontwikkeling richting meedoen zijn in het programma indicatoren voor 2026 bepaald:

Kwantitatief

- 40% van het bestand in beeld via Spreekkamer met integraal plan van aanpak o.b.v. perspectief = vertaling van iedereen doet mee
- Meer opstap- en vangnetbanen dan vorig jaar
- Meer nieuw ingezette beschut werkplekken dan vorig jaar
- Meer nieuw ingezette LKS dan vorig jaar
- Meer nieuwe inburgeraars naar werk dan vorig jaar • Meer inzet van ontwikkeltrajecten (incl. Startpunt) dan vorig jaar
- Stijging % doorstroom VSO/PrO-leerlingen met uitstroomprofiel werk naar werk dan vorig jaar
- Stijging % bemiddeling naar werk vanuit een ontwikkeltraject dan vorig jaar

Kwalitatief

- Inwoners voelen zich serieus genomen (= menselijke maat; impactmeting inwoners in ontwikkeltraject)
- Cultuurverandering (ingezette activiteiten met StudioSpaak; ontwikkeling gezamenlijke activiteiten en samenspel in praktijk).

Projecten en activiteiten Wegwijzer

Het programma Wegwijzer is een verzameling van de onderstaande projecten:

I. Knelpunt Dienstverlening	
	Aanpak:
1	Wij brengen alle inwoners met een bijstandsuitkering in beeld
	Wij ontwikkelen een eenduidige werkwijze van intake & diagnose
2	Wij bieden inwoners maatwerktrajecten door:
	Passen het instrument loonkostensubsidie (LKS) toe op iedere inwoner waarvoor dit passend is
	Benutten WVS voor opstap- en vangnetbanen (met LKS)
	Zetten boven taakstelling van gemeenten beschutte werkplekken in
	Ontwikkelen - waar nodig - een gezamenlijke aanpak voor specifieke doelgroepen
	Een naadloze aansluiting op werk voor leerlingen van VSO-/praktijkscholen met uitstroomprofiel 'werk'
	Ontwikkelen een gezamenlijke aanpak op bemiddeling naar werk
	Bieden passende nazorg bij elke plaatsing
3	Het verandertraject gericht op het samenwerken volgens de 7 uitgangspunten
II. Knelpunt Omgeving	
	Aanpak:
4	Wij halen de buitenwereld naar binnen
III. Knelpunt 'Systeem' en cultuur	
	Aanpak:
5	Wij werken samen volgens een set van meerjarig vastgestelde uitgangspunten
6	Wij stellen een set van gezamenlijke kpi's op die samenhangt met de kpi's van de 3 organisaties
7	We komen met een voorstel voor efficiënte en effectieve inzet van financiële middelen
8	Wij gaan werken aan de hand van een functioneel integraal governance-model
9	Wij werken stapsgewijs meer samen op gebied van Beleid en Bedrijfsvoering
10	Wij werken samen op locatie
11	**Wij gaan aan de slag met onze gezamenlijke en individuele veranderopgave = WEGWIJZER**

Financiering Wegwijzer

Begroting ketensamenwerking 2027 WVS, Werkplein HvWB en ISD BW	Begroting 2027 WVS	HVWB	x € 1.000 ISD BW	Totaal
Bestaande activiteiten ontwikkeling inwoners		**1.263**	**573**	**1.836**
- ontwikkeltrajecten		1.074	527	1.601
- loonwaardemetingen WVS		70	35	105
- jobcoaching		112	11	123
- praktijk- en persoonlijkheidsonderzoek		7		7
Ontwikkeling ketensamenwerking:	**20**	**20**	**10**	**50**
- Ontwikkelbudget/projectkosten	20	20	10	50
Bedrijfsvoering:	**52**	**52**	**26**	**130**
Aanjager/projectleider samenwerking	52	52	26	130
Totaal	**72**	**1.335**	**609**	**2.016**

Ketenbegroting onderlinge afnames WVS, Werkplein HvWB en ISD BW	Begroting 2027 WVS	HVWB	x € 1.000 ISD BW	Totaal
A. Programmabaten				
Bijdragen:				
- Bijdrage ontwikkeling inwoners aan WVS	1.836			1.836
- Bijdrage ontwikkeling ketensamenwerking	20	20	10	50
- Bijdrage bedrijfsvoering	52	52	26	130
Totaal	**1.908**	**72**	**36**	**2.016**

De kosten en bijdragen voor de samenwerking in Wegwijzer zijn in het programma Werk en Participatie opgenomen. Dat is ook het geval bij de ISD Brabantse Wal en de WVS. Daarnaast worden er nog projecten en activiteiten bekostigd uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor Sociale infrastructuur en Impulsbudget. Deze middelen worden door de WVS beheerd.

3.3 Wat mag het kosten?

De inzet binnen het programma Werk en Participatie wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (qua personele inzet) als vanuit de algemene uitkering cluster Participatie. De bijdrage van de gemeente is van oudsher gebaseerd op het Participatiebudget (re-integratiebudget) dat door het Rijk beschikbaar werd gesteld. Inmiddels is dat, evenals begeleiding nieuw beschut, onderdeel geworden van de algemene uitkering van gemeenten. Dat maakt dat de middelen voor re-integratie niet meer te herleiden zijn. Het Werkplein gaat in de begroting voortaan uit van wat nodig is voor de re-integratie en ontwikkeling van de inwoners.

Programma Werk & Participatie	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutaties
Bijdrage aan bedrijfsvoering:				
Werkpunt	1.274.867	1.274.867	1.274.867	0
Ontwikkeling	961.616	961.616	961.616	0
Inzet instrumenten:	0			
Diagnostische tool en Spreekkamer	123.570	135.000	135.000	0
Individuele trajecten/Maatwerk	1.333.224	1.100.000	1.400.000	300.000
Ontwikkeltrajecten WVS	555.133	960.000	859.460	-100.540
Wegwijzer	161.739	68.000	165.000	97.000
Praktijkervaringsplekpolis	8.267	7.000	8.500	1.500
Beschut werken	2.371.841	2.056.600	3.018.705	962.105
Beschut werk plaatsen boven taakstelling		452.000	474.430	22.430
Beschut werken reiskosten	76.580	72.350	85.000	12.650
Jobcoaching	211.872	300.000	210.000	-90.000
Loonwaardemetingen	138.384	140.000	140.000	0
Intensivering nazorg	14.875	94.830	94.830	0
Project bestandsbeheersing	260.973	50.000	-	-50.000
Totaal lasten	7.492.941	7.672.263	8.827.408	1.155.145
Doorbelasting ketensamenwerking	78.935		80.000	80.000
Doorbelasting ontwikkeltraject	9.350			
Doorbelasting aan Roosendaal NPR	4.916	-	-	
Totaal baten	93.201	-	80.000	80.000
Saldo van lasten en baten	7.399.740	7.672.263	8.747.408	1.075.145
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	1.146.220	1.188.434	1.354.973	166.539
Halderberge	819.891	850.087	969.213	119.126
Moerdijk	687.436	712.753	812.634	99.881
Roosendaal	3.759.808	3.898.277	4.444.558	546.281
Rucphen	762.173	790.243	900.983	110.740
Zundert	224.212	232.470	265.046	32.576
Totaal bijdragen gemeenten	7.399.740	7.672.263	8.747.408	1.075.145

3.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026

De begroting is gebaseerd op staand beleid en met de huidige inzichten en kaders opgesteld. Omdat er sprake is van een begroting die gebaseerd is op het werkprogramma 2026 kunnen er nog de nodige zaken veranderen.

Werkpunt en Ontwikkeling

Het betreft hier personeelslasten, zowel inhuur als in loondienst voor de inzet van team Werkpunt en team Ontwikkeling. Dit bedrag is gelijk aan de begroting 2026.

Individuele trajecten/maatwerk

Deze kosten zijn de laatste jaren gestegen. Door blijvende inzet zetten meer inwoners stappen in hun ontwikkeling. Hier zijn kosten voor trajecten aan gekoppeld. Door de complexere doelgroep en de actievere inzet op deze groep inwoners kopen we veelal duurdere trajecten in. Daarnaast nemen door de toename van het aantal inburgeraars de kosten voor de buspassen voor statushouders toe.

Ontwikkeltrajecten WVS

Binnen de ketensamenwerking is afgestemd dat er 380 ontwikkeltrajecten worden ingezet bij WVS. Daarvan zijn 255 trajecten voor rekening van het Werkplein. Deze aantallen zijn puur rekenkundig voor de begroting. We leggen de focus op kwaliteit in plaats van kwantiteit. In 2025 is ongeveer 20% van de kosten doorbelast naar inburgering. Voor de begroting van 2027 gaan we hier ook vanuit. Vandaar dat het begrote bedrag ten opzichte van de begroting 2026 naar beneden bijgesteld wordt. In

2027 gaan we uit van 255 trajecten. Daarnaast is in 2026 en 2027 rekening gehouden met indexeringen. In 2025 hebben waren dit er 228.

Wegwijzer

Dit bedrag is hoger ten opzichte van de begroting 2026, maar er staan baten tegenover van € 80.000. Dit zijn de kosten van programmamanager en projectkosten die wij doorbelasten aan onze partners in de Ketensamenwerking.

Beschut werk

De begeleidingsvergoeding per medewerker is verhoogd. Daarnaast is er voor 3 jaar een extra rijksbijdrage beschut werk beschikbaar gekomen vanaf 2025, de voorloper van de forfaitaire loonkostensubsidie. Voor 2027 gaat het om een bedrag van €559.160. De begeleidingsvergoeding exclusief deze extra middelen bedraagt € 2.459.545. In de jaarrekening werden de extra middelen separaat gepresenteerd en bij het opstellen van begroting 2026 waren deze middelen nog niet gepubliceerd door het Rijk.

Beschut werk plaatsen boven taakstelling

We gaan in 2027 uit van 44 plaatsingen boven de taakstelling. De begeleidingsvergoeding van € 12.485 per plaatsing komen ten laste van de gemeenten zelf. Het is een bewuste keuze van gemeenten om meer inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren middels werk.

Beschut werk reiskosten

Een verhoging van de reiskosten is een logisch gevolg van de stijging van het aantal beschut werkplekken.

Jobcoaching

We stellen deze post naar beneden bij in lijn met de daadwerkelijke kosten uit de jaarrekening 2025.

programma inkomen 4

4.1 Inleiding

Het verstrekken van uitkeringen is het grootste onderdeel van de begroting van het Werkplein. Als mensen zich melden met een vraagstuk op het gebied van inkomen, dan zien we steeds meer de bredere problemen die iemand heeft. Hiervoor zoeken we de bredere samenwerking op in het sociale domein.

4.2 Wat gaan we doen in 2027?

In deze begroting gaan we uit van de resultaatafspraken die het Werkplein en gemeenten gemaakt hebben in het werkprogramma 2026. De resultaatafspraken voor 2027 zullen eind 2026 vastgesteld worden. Aan de hand van de strategische doelstellingen gaan we in op de indicatoren en thema's. De strategische doelstellingen zijn vastgesteld voor de periode 2026 – 2028.

1. Meer inwoners zijn zelfredzaam;
2. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning;
3. Minder inwoners leven in armoede;
4. Meer inburgeraars doen mee naar vermogen;
5. Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners.

In dit hoofdstuk zoomen we verder in op het thema Bestaanszekerheid uit het werkprogramma 2026.

4.2.1 Meer inwoners zijn zelfredzaam

Veruit het grootste deel van onze begroting wordt gebruikt voor het betalen van uitkeringen. Dit doen wij op tijd en rechtmatig waardoor kwetsbare inwoners in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Een groot deel van de medewerkers houdt zich bezig met het toekennen, wijzigen en betalen van deze uitkeringen.

In 2026 is de Participatiewet in Balans in werking getreden. Deze transformatie is verdeeld in drie fases. Fase 1 is in 2026 afgerond. In 2027 treedt fase 2 in werking. Dit heeft gevolgen voor de manier waarop wij uitkeringen verstrekken. Zo veranderen de vrijlatingen voor inwoners die werken, ontstaat er de mogelijkheid tot een bufferbudget en wijzigt de manier waarop wij inkomsten verrekenen met de uitkering.

4.2.2 Oekraïense vluchtelingen

In deze begroting willen we alvast voorsorteren op de mogelijke instroom van Oekraïense vluchtelingen in de bijstand in 2027. Tot 4 maart 2027 vallen Oekraïense vluchtelingen in Nederland onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Daardoor krijgen zij opvang en leefgeld via gemeenten. Vanaf 2026 betaalt het Werkplein alleen nog voor de gemeenten Moerdijk en Rucphen dit leefgeld uit. Eerder was dit voor meerdere gemeenten. De Europese Unie is voornemens de RTB te stoppen. Dit is nog niet besloten. Wanneer dit stopt, krijgen Oekraïners de mogelijkheid om een beroep te doen op een bijstandsuitkering. Het is belangrijk om rekening te houden met een eventueel hogere instroom vanaf maart 2027. Hiermee is echter financieel nog geen rekening gehouden in deze

begroting. Wanneer duidelijk wordt wat de intentie van het Rijk is zullen wij dit via een begrotingswijziging aan u voorleggen.

Binnen de Werkpleingemeenten verblijven op dit moment zo'n 1178 Oekraïense vluchtelingen. Hiervan zijn er 950 tussen de 18 en 67 jaar oud (de bijstandsgerechtigde leeftijd) en daarvan ontvangen 152 inwoners leefgeld. Dit betekent dat deze 152 inwoners geen (volledig) inkomen hebben vanuit betaald werk en dus mogelijk een bijstandsuitkering willen aanvragen.

	Oekraïners die verblijven in de gemeente (zowel opvanglocatie als elders)	Oekraïners tussen de 18 en 67 jaar	Oekraïners die leefgeld ontvangen tussen de 18 en 67 jaar oud
Etten-Leur	153	103	24
Halderberge	202	144	21
Moerdijk	322	224	28
Rucphen	34	27	8
Roosendaal	360	272	54
Zundert	107	180	17
Totaal	**1178**	**950**	**152**

Deze aantallen geven een globaal beeld van de situatie in maart 2026. Het is niet gezegd dat al deze mensen recht hebben op een bijstandsuitkering. Natuurlijk spelen er meer vraagstukken zoals huisvesting en een mogelijke inburgerings/integratieverplichting.

4.3 Wat mag het kosten?

Onze inzet binnen het programma Inkomen wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (qua personele inzet) als vanuit de BUIG-middelen. Deze laatste kosten worden 1-op-1 op klantniveau verrekend met de gemeenten waarvoor deze kosten gemaakt worden c.q. wiens inwoners het betreffen.

Programma inkomen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten				
Pwet	75.818.026	78.930.812	83.045.159	4.114.347
BBZ	185.571	140.000	203.827	63.827
BBZ (declarabel)		-		-
IOAW	2.593.889	2.137.469	1.814.241	-323.228
IOAZ	410.073	282.618	513.098	230.480
Onderzoekskosten	65.082	75.000	75.000	-
Invorderings- en externe controlekosten	20.698	25.000	25.000	-
Externe controlekosten	158.157	200.000	200.000	-
Loonkostensubsidie	5.853.628	5.805.473	7.918.122	2.112.649
Studietoeslag	179.049	231.374	260.821	29.447
Totaal lasten	**85.284.172**	**87.827.746**	**94.055.269**	**6.227.522**
Baten				
Baten debiteuren Buig	1.214.376	1.112.924	1.249.590	136.665
Baten debiteuren Ioaw/Ioaz	8.218	25.000	11.637	-13.363
Baten debiteuren BBZ	1.872	-	18.025	18.025
Baten debiteuren BBZ (declarabel)	29.302	25.000	25.000	-
Totaal baten	**1.253.769**	**1.162.924**	**1.304.251**	**141.327**
Saldo van lasten en baten	**84.030.403**	**86.664.822**	**92.751.017**	**6.086.195**
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	14.874.881	15.044.787	16.987.419	1.942.632
Halderberge	9.668.590	9.564.129	10.675.468	1.111.338
Moerdijk	10.912.511	10.701.396	12.063.471	1.362.075
Roosendaal	36.842.055	39.973.252	40.086.552	113.300
Rucphen	7.183.519	6.894.864	7.930.676	1.035.812
Zundert	4.548.848	4.486.393	5.007.431	521.038
Totaal bijdragen gemeenten	**84.030.403**	**86.664.822**	**92.751.017**	**6.086.195**

Tabel: Geraamde kosten voor Inkomen 2027

4.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. jaarrekening 2025

Voor de begroting voor 2027 wordt uitgegaan van de werkelijke Buig-uitgaven over 2025 gecorrigeerd met de verwachtingen van de prijsontwikkeling van het BBP en de raming van het CPB.

Actualisatie CPB MEV maart 2026	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bijstand (WWB/IOAW/IOAZ)	355.000	360.000	355.000	355.000	350.000	350.000
Stijging/daling per jaar		1,4%	-1,4%	0,0%	-1,4%	0,0%
Stijging/daling cumulatief			**-1,4%**	**-1,4%**	**-2,8%**	**-2,8%**

De verwachting is dat het bestand in 2026 stijgt met 1,4% procent ten opzichte van 2025. Voor 2027 is de verwachting dat deze daalt met 1,4%. Deze verwachtingen zijn gebaseerd op het rapport Centraal Economisch Plan (CEP) 2026. In de tabel '*Geraamde kosten voor Inkomen 2027*' resulteert dit in met name een toename kosten Participatiewet.

Het indexatiepercentage per 1 januari 2026 is vastgesteld op 2,2%. De verwachting is dat deze per juli 2026 uitkomt op 1,8%. Uit de afgelopen jaren blijkt dat het indexatiepercentage in juli lager uitvalt dan in januari van het geldende jaar. Voor 2027 gaan we uit van de indexatiepercentages 2% in januari en 1,7% in juli.

Voor de begroting 2027 wordt gewerkt met één gemiddeld uitkeringstarief voor alle zes de gemeenten. Dit voorkomt grote schommelingen door onderlinge tariefverschillen en zorgt voor een overzichtelijker begroting. Bij de jaarrekening wordt uitgegaan van de werkelijke kosten per gemeente. Eventuele verschillen worden dan per gemeente verrekend. Het uitkeringstarief is gebaseerd op het tweede deel van 2025, geïndexeerd met de indexatiepercentages zoals hierboven toegelicht.

IOAW

De IOAW laat de afgelopen jaren een dalende lijn zijn. De verwachting is dat dit ook in 2027 door zal zetten. De instroom in de IOAW neemt af door de specifieke doelgroep die voor deze regeling in aanmerking komt. Het gaat om inwoners die voor 1 januari 1965 geboren zijn, tussen hun 50e en 60e werkloos zijn geworden de volledige WW hebben doorlopen. Een deel van deze doelgroep gaat inmiddels met pensioen en de instroom neemt af. Daarnaast is de IOAW een aflopende regeling, wat de dalende lijn ook verklaart.

IOAZ

Voor de IOAZ verwachten we voor 2027 een stijging van de kosten. Deze stijging is mede te verklaren doordat de toegangseisen voor de IOAZ per 1 januari 2026 zijn gewijzigd ten gunste van inwoners waardoor we verwachten dat iets meer inwoners een beroep zullen doen op de IOAZ. De verwachting is dat de kosten iets zullen stijgen ten opzichte van de jaarrekening van 2025. In de eerste bestuursrapportage van 2026 zullen we de begroting van 2026 naar boven bijstellen.

BBZ

De BBZ is in 2024 en 2025 nagenoeg gelijk gebleven. Voor de jaren 2026 en 2027 verwachten we geen grote schommelingen. De relatief kleine kostenpost is afhankelijk van de economische situatie. Dat maakt het lastig te begroten. Voor de begroting van 2027 zijn we uitgegaan van de gemiddelde kosten in 2024 en 2025, verhoogd met een indexering van 3% in 2026 en 2% in 2027.

Loonkostensubsidie

Dit is een post die jaarlijks stijgt door de taakstelling beschut werk en de garantiebanen. Door die twee vormen van werk komen er jaarlijks mensen bij die loonkostensubsidie ontvangen. Het is de verwachting dat dit de komende jaren alleen maar toe zal nemen en dat de uitgaven dus ook zullen stijgen. Dat is op zichzelf een positieve ontwikkeling omdat hierdoor mensen aan het werk gaan. De kosten van loonkostensubsidie worden door het Rijk volledig vergoed.

Werkplein	2027	2028	2029	2030
Doelstelling plaatsingen beschut werk	197	208	219	231
Beschut werk toename per jaar	12	11	11	12
Plaatsingen beschut boven taakstelling	44	44	44	44
Doelstelling plaatsing garantiebanen	80	80	80	80

Studietoeslag

De studietoeslag hebben we gebaseerd op 2025, verhoogd met 3% indexering in 2026 en nogmaals 3% in 2027.

programma inkomensondersteuning

5.1 Inleiding

Eén van de doelen van Werkplein is het verminderen van armoede door inwoners te ondersteunen naar werk en financiële zelfredzaamheid. Er is een breed scala aan voorzieningen beschikbaar bij gemeenten en ketenpartners, maar deze worden niet altijd goed benut of zijn onvoldoende in beeld. Het Werkplein richt zich op het verbeteren van de toegang tot deze voorzieningen en het bevorderen van maatschappelijke participatie door maatwerk en integrale ondersteuning.

5.2 Wat gaan we doen in 2027?

In deze begroting gaan we uit van de resultaatafspraken die het Werkplein en gemeenten gemaakt hebben in het werkprogramma 2026. De resultaatafspraken voor 2027 zullen eind 2026 vastgesteld worden. Aan de hand van de strategische doelstellingen gaan we in op de indicatoren en thema's. De strategische doelstellingen zijn vastgesteld voor de periode 2026 – 2028.

1. Meer inwoners zijn zelfredzaam;
2. Meer inwoners krijgen passende ondersteuning;
3. Minder inwoners leven in armoede;
4. Meer inburgeraars doen mee naar vermogen;
5. Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners.

In dit hoofdstuk zoomen we verder in op het thema Bestaanszekerheid uit het werkprogramma 2026.

5.3 Bestaanszekerheid

In het programma inkomensondersteuning dragen we vooral bij aan de doelstelling dat minder inwoners in armoede leven. Dit doen we door de uitvoering van lokale minimaregelingen en bijzondere bijstand (incl. individuele inkomenstoeslag en collectieve zorgverzekering voor minima).

Daarnaast maakten we gebruik van het instrument Voorzieningenwijzer in de jaren 2025 en 2026. In 2026 wordt geëvalueerd of dit instrument met de huidige werkwijze voldoende bijdraagt aan het inzichtelijk maken van de minimaregelingen waarvoor een inwoner in aanmerking komt. In deze begroting zijn daarom geen kosten voor de voorzieningenwijzer opgenomen.

Ook versterken we de samenwerking met de D6 gemeenten doordat het Werkplein meewerkt aan lokale initiatieven, zoals het Armoedepact in Etten-Leur. Met als beoogd resultaat een verbeterde toegang tot armoedebestrijdingsmaatregelen en ondersteuning voor inwoners.

5.4 Wat mag het kosten?

Onze inzet binnen het Programma Inkomensondersteuning wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (personele inzet) als vanuit de voorzieningen en overdrachten. Deze laatste kosten worden 1-op-1 verrekend met de gemeenten waarvoor deze kosten worden gemaakt.

Het benodigde budget waarover het Werkplein moet beschikken, is weergegeven in onderstaande tabel.

Programma inkomensondersteuning	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten				
Bijzondere bijstand	6.730.002	7.284.001	7.210.000	-74.001
Minimabeleid (webshop)	742.347	650.000	810.000	160.000
Collectieve zvw premie	2.899.238	3.016.689	2.702.342	-314.348
Externe adviezen	15.405	20.000	20.000	-
Totaal lasten	**10.386.992**	**10.970.691**	**10.742.342**	**-228.349**
Baten				-
Baten debiteuren bijz. bijstand	664.525	801.240	790.359	-10.881
Totaal baten	**664.525**	**801.240**	**790.359**	**-10.881**
Saldo van lasten en baten	**9.722.467**	**10.169.451**	**9.951.982**	**-217.468**
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	2.192.136	2.245.310	2.231.950	-13.361
Halderberge	1.139.827	1.283.932	1.147.918	-136.015
Moerdijk	1.129.533	1.243.417	1.126.794	-116.623
Roosendaal	3.963.949	4.026.273	4.071.594	45.321
Rucphen	800.504	834.858	848.838	13.980
Zundert	496.518	535.659	524.889	-10.770
Totaal bijdragen gemeenten	**9.722.467**	**10.169.451**	**9.951.982**	**-217.468**

Tabel: Geraamde kosten voor Inkomensondersteuning 2027

5. Analyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026

Bijzondere bijstand

Op basis van het jaar 2025 is de verwachting dat de bijzondere bijstand in 2026 uitkomt op 7 miljoen. De begroting voor 2026 zal in de eerste bestuursrapportage naar beneden worden bijgesteld. Voor het jaar 2027 gaan we uit van een indexering van 3% op de 7 miljoen.

Het merendeel van de totale jaarlijkse kosten voor bijzondere bijstand wordt besteed aan de drie kostensoorten bewindvoering, individuele inkomenstoeslag en huisraad/woninginrichting.

Minimabeleid

Het minimabeleid in de begroting 2027 is geraamd op basis van de jaarrekening 2025. In de begroting van 2026 was de gemeente Roosendaal niet opgenomen. Dit verklaart het verschil van 160.000 in de tabel '*Geraamde kosten voor Inkomensondersteuning 2027*'.

Premiebijdrage collectieve zorgverzekering

In de raming 2027 gaan wij er van uit dat de gemeenten hun gemeentelijke premiebijdragen handhaven op het niveau 2026: bijdrage van € 17,00 p/mnd bij de polis gemeente extra en € 42,50 (inwoners Etten-Leur € 48,25) p/mnd bij de polis gemeente extra uitgebreid. Het budget voor de Collectieve ziektekostenverzekering 2027 is gebaseerd op het aantal premieplichtige deelnemers per maart 2026 (6.621) en de gemeentelijke premiebijdrage 2026. Onzekere factor is elk jaar weer dat op dit moment onbekend is met welk bedrag de zorgverzekeraars hun premies in 2027 gaan verhogen. De afgelopen jaren tonen een daling aan in het aantal deelnemers. We verwachten dat de daling verder voortzet.

6.1 Inleiding

Werkplein heeft inmiddels meerdere jaren ervaring met de uitvoering van de Wet Inburgering 2021 die op 1 januari 2022 van kracht werd. De instroom van inburgeraars is afhankelijk van migratiebeleid en beleid rond de huisvesting van statushouders. Op dit moment is er nog veel onduidelijkheid over de mogelijke instroom in 2027 vanwege het EU-migratiepact dat komend jaar geïmplementeerd zal worden en landelijke ontwikkelingen rondom de beperking van migratie en de spreidingwet met de komst van een nieuw kabinet. Het is daarom voor nu aannemelijk dat de instroom in 2027 nagenoeg gelijk zal blijven maar gepaard kan gaan met schommelingen wanneer landelijke of Europese maatregelen in werking treden. Om die reden gaan we momenteel uit van een stabiel beeld, met aandacht voor mogelijke toekomstige aanpassingen zodra landelijke besluitvorming is afgerond.

6.2 Wat gaan we doen in 2027?

In deze begroting gaan we uit van de resultaatafspraken die het Werkplein en gemeenten gemaakt hebben in het werkprogramma 2026. De resultaatafspraken voor 2027 zullen eind 2026 vastgesteld worden. Aan de hand van de strategische doelstellingen gaan we in op de indicatoren en inspanningen. De strategische doelstellingen zijn vastgesteld voor de periode 2026 – 2028.

1) Meer inwoners zijn zelfredzaam;
2) Meer inwoners krijgen passende ondersteuning;
3) Minder inwoners leven in armoede;
4) Meer inburgeraars doen mee naar vermogen;
5) Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners.

In dit hoofdstuk gaan we verder in op het thema statushouders en inburgeraars dat is de programmaplaat is opgenomen. De hieronder genoemde instrumenten en aanpakken zijn niet uitputtend voor de werkwijze van het Werkplein.

6.2.1 Meer inburgeraars doen mee naar vermogen

In het werkprogramma 2026 zijn een aantal concrete acties gericht op statushouders en inburgeraars opgenomen. Deze komen onder andere voort uit samenwerking in de WegWijzer en de arbeidsmarktregio.

Ontwikkelen gezamenlijke aanpak voor doelgroep statushouders binnen WegWijzer

In dit project gaat het om een passend aanbod te creëren voor inburgeraars. Eerst wordt de ondersteuningsbehoefte in beeld gebracht. Hierin is het ‘Advies en verkenning statushouders en werk in West-Brabant West’ (2024) leidend. We onderzoeken en ontwikkelen een passende dienstverlening en testen dit middels een pilot. We formuleren een advies: inzicht in middelen en inzet die nodig is om deze dienstverlening uit te voeren, inclusief de impact op de inwoner en de 3 organisaties. Tot slot is de implementatiefase.

Passend onderwijs voor inburgeringsplichtige jongeren in de Z-route

Een goede overgang van onderwijsplicht naar inburgeringsplicht is nodig om inburgeraars meer mee te laten doen. We willen voorkomen dat de inburgeringsplicht vanuit de Wet Inburgering conflicteert met de kwalificatieplicht voor jongeren. Jongeren die jonger zijn dan 18 jaar en onderwijs volgen binnen de Internationale Schakelklas (ISK) van Curio, stromen op het moment dat zij 18 worden automatisch door naar de Z-route bij een taalaanbieder. Dit leidt in de praktijk regelmatig tot ongewenste situaties, omdat veel van deze jongeren gebaat zijn bij het blijven volgen van regulier onderwijs, zodat zij een startkwalificatie kunnen behalen en hun kansen op duurzame participatie op de arbeidsmarkt vergroten.
Om dit te realiseren zijn duidelijke werkafspraken nodig tussen de betrokken partijen, waaronder Werkplein, Curio en Tulp. Deze afspraken moeten ervoor zorgen dat onderwijs en inburgering goed op elkaar aansluiten en dat jongeren een geïntegreerd traject kunnen volgen.
Het doel is om de schoolweek van jongeren in de Z-route zo vorm te geven dat onderwijsactiviteiten en inburgeringsonderdelen in balans zijn en elkaar versterken. Op deze manier ontstaat een duurzaam en passend traject dat zowel voldoet aan wettelijke verplichtingen als aansluit bij de ontwikkelbehoeften van jongeren.

Werkgeversbenadering en vrijwilligerswerk voor nieuwe inburgeraars

Tenslotte is de werkgeversbenadering die eind 2024 door het Werkplein is opgesteld nog steeds een actueel thema. Voor het behalen van de vierde strategische doelstelling is er meer aandacht nodig voor het vinden van werkplekken en vrijwilligersplekken voor inburgeraars. Het is voor inburgeraars belangrijk om naast hun inburgering al stappen te kunnen zetten richting meedoen. Door de verbinding te maken met de lokale gemeenten en dankzij de andere projecten die starten binnen de WegWijzer die raken aan dit thema verwachten we een boost te geven aan het aantal werkplekken en vrijwilligersplekken voor inburgeraars.

6.2.2. Instroom

Er zijn twee groepen inburgeraars: statushouders en gezinsmigranten. Tot de laatste groep rekenen we ook de zeer kleine groep overige migranten die moeten inburgeren. Statushouders worden, nadat ze een asielvergunning hebben gekregen, door het COA toegewezen aan een gemeente die vervolgens huisvesting voor hen organiseert. De aantallen statushouders die gemeenten moeten huisvesten wordt per half jaar vastgelegd in een taakstelling. Het Kabinet is voornemens deze taakstelling af te schaffen, maar het is op dit moment niet duidelijk of, en zo ja, wanneer, dit gaat gebeuren. Ook is (nog) niet bekend welk alternatief beleid voor huisvesting en spreiding van statushouders dan zal worden ingesteld. Om die reden wordt in deze begroting uitgegaan van een gelijkblijvende situatie rond de instroom van statushouders in de gemeenten.

Gezinsmigranten komen naar Nederland om bij een Nederlandse partner te komen wonen. Het kan ook gaan om kinderen of ouders van iemand die in Nederland woont. De in Nederland al woonachtige persoon wordt de referent genoemd. Omdat gezinsmigranten een referent hebben die al een leven en inkomen heeft in Nederland, hoeven gemeenten gezinsmigranten veel minder te ondersteunen bij de inburgering. Overige migranten zijn over het algemeen geestelijk dienaren die uit het buitenland komen om een functie bij een religieuze instelling te vervullen. Gezinsmigranten ontvangen doorgaans geen bijstandsuitkering.

Werkplein nodigt alle inburgeraars eerst uit voor een brede intake. Inburgeraars zijn verplicht hieraan mee te werken. Op basis van alle beschikbare informatie besluit Werkplein welke inburgeringsroute een inburgeraar gaat volgen. Dit wordt vastgelegd in het PIP. Werkplein monitort ook voor alle inburgeraars de voortgang van de inburgering, en bespreekt dit in voortgangsgesprekken met de inburgeraar. Statushouders krijgen daarnaast maatschappelijke begeleiding, een participatieverklaringstraject (PVT), taallessen, de Module Arbeidsparticipatie (MAP), en voor inburgeraars in de Z-route ook 800 uur participatie, activatie en zelfredzaamheid. Voor gezins- en overige migranten biedt het Werkplein het PVT en de MAP aan.

Aantal inburgeraars

In 2025 zijn 368 inburgeraars bij het Werkplein gestart, waarvan 233 statushouders. Op basis van de taakstelling voor de eerste helft van 2026 is de verwachte instroom van statushouders in het hele jaar 279 binnen de D6 regio. De taakstelling is 199 voor het eerste half jaar en voor het gehele jaar gaan we uit van 398. Omdat hier ook kinderen en gepensioneerden meegeteld worden, die niet inburgeringsplichtig zijn, rekenen we met 70% van de taakstelling. Dit is 279. Dit geeft een indicatie van het aantal inburgeraars in 2027. Voor de begroting is dus rekening gehouden met 279 inburgeraars in 2027.

Taakstelling obv 70% inburgeringsplichtig	2025	1e helft 2026	2e helft 2026	2027	2028	2029	2030
Etten-Leur	50	27	27	53	53	53	53
Halderberge	34	18	18	36	36	36	36
Moerdijk	42	22	22	45	45	45	45
Roosendaal	84	45	45	90	90	90	90
Rucphen	26	14	14	28	28	28	28
Zundert	25	13	13	27	27	27	27
Totaal	**260**	**139**	**139**	**279**	**279**	**279**	**279**

Huisvesting en inburgering

In principe wordt een statushouder opgeroepen voor de brede intake inburgering wanneer deze een woning krijgt toegewezen door de gemeente. Dit duurt soms langer vanwege het woningtekort. Daarom is het wenselijk om ook statushouders die nog in een AZC in het werkgebied van Werkplein verblijven op te roepen voor de brede intake. Zo kan de inburgering zo snel mogelijk starten en kunnen inburgeraars dus zo snel mogelijk mee gaan doen naar vermogen. Echter met het huidige aantal regiehouders en ontwikkelaars is dit niet mogelijk, zeker niet omdat de verwachting is dat het aantal inburgeraars in 2026 hoger zal liggen dan in 2025. De huidige regiehouders hebben volle caseloads. Daarbij wordt de begeleiding van inburgeraars door de inzet op duale trajecten steeds intensiever, omdat dit meer begeleiding en maatwerk vraagt dan wanneer een inburgeraars alleen taalles volgt. Zonder uitbreiding van de formatie zal de start van de inburgering dus gekoppeld blijven aan huisvesting.

Wel ligt er een opdracht bij de WVS om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om asielzoekers en statushouders die nog in een AZC verblijven al te activeren richting werk, vrijwilligerswerk of participatie.

6.3 Wat mag het kosten?

Gemeenten ontvangen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid specifieke uitkeringen om inburgeringsvoorzieningen mee te financieren. Hiermee mogen inburgeringsvoorzieningen worden betaald, dus activiteiten die onderdeel zijn van de inburgering. De inzet van regiehouders, ontwikkelaars en bemiddelaars, en werkzaamheden als inkoop, contractmanagement, beleid en management, mogen hier niet uit worden betaald. De gemeenten geven deze volledig specifieke uitkering door aan het Werkplein, om de inburgering voor inwoners hiermee te betalen. Het gedeelte van de bijdrage wat niet wordt uitgegeven wordt gereserveerd voor latere jaren. Hierbij wordt rekening gehouden met de reserveringsregeling. In 2026 zijn een aantal wijzigingen aangebracht in de verdeelsystematiek te weten:

- Prestatiebekostiging: gemeenten ontvangen een uitkering per inburgeraar die het inburgeringstraject voltooid heeft.
- Van 2026 tot en met 2029 krijgen gemeenten een aanvullend bedrag per asielstatushouder die de onderwijsroute volgt. Deze uitkering is vanaf 2026 een extra uitkeringscomponent van de SPUK WI 2021 en zal niet meer als aparte SPUK worden verstrekt.

- Vanaf 2026 geldt een nieuw betaalritme. (jaar t- 40%, jaar t-1 30%, jaar t-2 30%). De verwachting is dat met deze aanpassing het betaalritme beter aansluit op de jaarlijkse kosten.

Programma Inburgering	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutaties
Lasten				
Inburgeringsvoorzieningen				
Leerroutes	2.285.880	3.363.998	2.636.306	-727.692
Maatschappelijke begeleiding	647.197	794.612	702.186	-92.426
Participatieverklaring (PVT)	87.576	98.524	120.107	21.583
Module arbeidsmarkt en participatie (MAP)	125.608	256.770	263.222	6.452
Tolkvoorziening	16.357	190.200	189.300	-900
Reservering inburgeringsvoorzieningen	0	274.738	-574.497	-849.235
Totaal lasten inburgeringsvoorzieningen	**3.162.618**	**4.978.841**	**3.336.623**	**-1.642.218**
Totaal baten				
Saldo van lasten en baten	**3.162.618**	**4.978.841**	**3.336.623**	**-1.642.218**
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	771.221	949.445	638.791	-310.654
Halderberge	605.605	653.084	436.002	-217.082
Moerdijk	641.599	798.082	533.538	-264.544
Roosendaal	1.286.401	1.610.399	1.084.687	-525.712
Rucphen	314.254	502.992	330.248	-172.744
Zundert	241.463	464.839	313.357	-151.482
Totaal bijdragen gemeenten	**3.860.543**	**4.978.841**	**3.336.623**	**-1.642.218**
Resultaat te bestemmen	**697.925**			
Onttrekking reserve WI2021 tbv Onderwijsroute*	**-26.747**			
Resultaat te bestemmen	**671.178**			

Tabel: Geraamde kosten voor inburgering 2027

Onderwijsroute	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutaties
Lasten onderwijsroute	266.278	202.835	455.697	252.862
Totaal lasten onderwijsroute	**266.278**	**202.835**	**455.697**	**252.862**
Baten	0	0		
Totaal baten	**-**			
Saldo van lasten en baten	**266.278**	**202.835**	**455.697**	**252.862**
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	31.135	38.465	87.203	48.738
Halderberge	4.237	26.515	59.714	33.199
Moerdijk	69.010	32.389	72.963	40.574
Roosendaal	104.813	65.949	146.916	80.967
Rucphen	19.421	20.340	45.854	25.514
Zundert	9.904	19.177	43.049	23.872
Totaal bijdragen gemeenten	**238.520**	**202.835**	**455.697**	**252.862**
Resultaat	**-27.758**			
Dotatie reserve Onderwijsroute tlv WI2021*	**26.747**			
Resultaat (onttrekking bestemmingsreserve onderwijsroute	**-1.011**			

Tabel: Geraamde kosten voor onderwijsroute 2027

6.4 Analyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026

Inburgeringsvoorzieningen

Inburgeringsvoorzieningen zijn de activiteiten die Werkplein inzet voor inburgeraars. Voor deze inburgeringvoorzieningen krijgen de gemeente SPUK Inburgering, de specifieke uitkering van het Rijk om inburgeringsactiviteiten van te betalen. Hiervan mogen verschillende inburgeringsonderdelen worden betaald, namelijk de leerroutes, het participatieverklaringstraject (PVT), de maatschappelijke begeleiding van statushouders, de Module Arbeidsparticipatie (MAP) en de inzet van tolken.

Leerroutes

Inburgeraars kunnen drie verschillende inburgeringsroutes volgen. Welke route een inburgeraar volgt, bepaalt wat voor soort taalles de inburgeraar volgt. Onder “leerroutes” zijn de kosten voor de taallessen van inburgeringsplichtige statushouders opgenomen. We verwachten dat 60% van de inburgeraars de B1-route volgt, 30% de Z-route en 10% de onderwijsroute. De taallessen in de B1-route en de Z-route worden betaald vanuit SPUK Inburgering. De onderwijsroute wordt in principe betaald vanuit de extra uitkeringscomponent Onderwijsroute. Wanneer het ontvangen geld voor de Onderwijsroute onvoldoende is om de onderwijsroute te betalen, wordt de onderwijsroute deels ook betaald uit de SPUK Inburgering.

De SPUK Inburgering wordt door het Rijk per inburgeringsplichtige statushouder verdeeld over drie jaar betaald aan de gemeente. De verdeling over deze drie jaar is niet exact gelijk: in 2026 gaat een nieuw betaalritme ingevoerd worden (40%, 30%, 30%). Dat betekent dat in 2026 en in 2027 niet een 100% SPUK uitkering gaat plaatsvinden. Vanaf 2028 is het nieuwe betaalritme volledig ingevoerd en zullen gemeenten weer de volledige 100% van de uitkering gaan ontvangen. Voor gezinsmigranten worden geen uitgaven aan leerroutes gedaan. Gezinsmigranten betalen hun taallessen zelf.

Onder de leerroutes vallen ook de kosten voor de verplichte participatie-uren die inburgeraars van de Z-route volgen.

In 2025 is de taakstelling huisvesting statushouders fors naar beneden bijgesteld waardoor de verwachte kosten voor 2027 en latere jaren lager uitvallen dan waar in de begroting 2026 rekening mee is gehouden.

Maatschappelijke begeleiding en participatieverklaringstraject (PVT)

De maatschappelijke begeleiding en het PVT worden uitgevoerd door Vluchtelingenwerk. De maatschappelijke begeleiding is de eerste begeleiding die statushouders krijgen vanaf het moment dat ze een woning krijgen toegewezen in een gemeente. Dit is hulp bij praktische zaken. Het PVT bestaat uit enkele bijeenkomsten, waarin statushouders kennismaken met de Nederlandse normen en waarden. Aan het eind van dit traject tekenen zij verplicht een verklaring, waarmee ze verklaren mee te willen doen in de Nederlandse samenleving. De maatschappelijke begeleiding is alleen voor statushouders: gezinsmigranten krijgen deze hulp van hun partner of ander familielid die al in Nederland woont. Het PVT moet door gemeenten gratis worden aangeboden aan alle inburgeraars, ook gezinsmigranten De kosten voor deze twee zaken vallen in 2027 lager uit dan in 2026, ook hier omdat er naar verwachting minder inburgeraars zullen zijn in 2027.

Module Arbeidsparticipatie (MAP)

Ook de MAP moet gratis worden aangeboden aan alle inburgeraars. De MAP bestaat uit een aantal workshops die de inburgeraar voorbereiden op aan het werk gaan. Ze krijgen hierbij hulp om te bedenken wat voor soort werk ze willen en kunnen doen, en hoe ze hierin een baan kunnen krijgen.

Ook andere belangrijke zaken, zoals wat voor gedrag er van ze wordt verwacht op de Nederlandse werkvloer, en wat voor zaken geregeld moeten worden als je gaat werken, komen aan bod.

De MAP trainingen werden in 2024 en een gedeelte van 2025 door medewerkers van het Werkplein verzorgd. In 2024 is een succesvolle proef uitgevoerd door het Werkplein, waarbij de MAP aan een groep inburgeraars in de Z-route in de eigen taal werd gegeven. Hierdoor begrepen ze beter wat van hen wordt verwacht. In 2025 is het Werkplein gestart met het inkopen van deze MAP-trainingen. Op die manier kan de MAP voor het deel van de inburgeraars die moeite hebben met de Nederlandse taal leren in de eigen taal worden gegeven, waardoor ze het beter begrijpen. Daarbij ontlast het de medewerkers van Werkplein als zij de MAP niet meer hoeven te geven, zodat zij meer tijd kunnen besteden aan andere werkzaamheden voor de inwoner. Omdat de MAP vanaf 2026 wordt ingekocht, is hier meer geld voor begroot dan in eerdere jaren.

Tolkvoorziening

In 2025 zijn de uitgaven aan tolkdiensten vrij laag uitgevallen, omdat er veel gebruik is gemaakt van vertaalapps. Het is nog niet zeker of deze de tolkdiensten voor een groot deel kunnen vervangen. Om deze reden zijn hier wel kosten voor begroot voor 2027.

Reservering inburgeringsvoorzieningen

In 2027 ontvangen de gemeenten naar verwachting minder SPUK Inburgering dan dat we verwachten uit te geven aan inburgeringsvoorzieningen. Daarom wordt er bijna 575.000 euro uit de reservering gehaald. Dit heeft onder andere te maken met het gewijzigde betaalritme.

Bijdragen gemeenten

Dit zijn de bedragen aan SPUK Inburgering die gemeenten (naar verwachting) van het Rijk krijgen, en doorzetten naar Werkplein om de inburgering mee te betalen. Aan het begin van het jaar krijgen gemeenten een voorlopige SPUK-beschikking, waarin staat welk voorschot SPUK Inburgering ze voor dat jaar krijgen. Dit voorschot is gebaseerd op de taakstelling huisvesting statushouders voor de gemeente. Het voorschot wordt maandelijks uitbetaald. Na afloop van het jaar wordt een definitieve beschikking opgesteld. Deze beschikking is gebaseerd op aantallen inburgeraars die in DUO geregistreerd staan. Tevens worden de daadwerkelijke uitgaven voor inburgering via de zogenaamde SiSa-verantwoording vastgelegd. Deze verantwoordingscijfers bepalen welke bedragen worden meegenomen in de reserveringsregeling.

Onderwijsroute

De onderwijsroute is een route voor inburgeraars die kunnen instromen in MBO 2, 3, 4, HBO of WO. Ze volgen een intensief traject, waarin ze klaar worden gestoomd voor Nederlands vervolgonderwijs. De onderwijsroute is relatief duur, maar heeft als groot voordeel dat inburgeraars hierna een reguliere vervolgopleiding doen. Daarmee komen ze makkelijker aan werk dan zonder schooldiploma. Voor de relatief hoge kosten had het Rijk bij de invoering van de Wet Inburgering 2021 nog geen financiering geregeld. Van 2022 t/m 2025 zijn de hoge uitgaven van gemeenten gecompenseerd met extra financiële middelen. Dit was echter een totaalbedrag per jaar dat achteraf over de gemeenten werd verdeeld, op basis van hoeveel inburgeraars in dat jaar de onderwijsroute hadden gevolgd. Daardoor wisten gemeenten pas achteraf welk bedrag ze per inburgeraar in de onderwijsroute voor dat specifieke jaar kregen.

Vanaf 2026 is de financiering anders geregeld: dan is er, net als bij de SPUK Inburgering, een vast bedrag (6.065,25) per inburgeraar in de onderwijsroute (rekening houdende met een percentage van 25% wat de onderwijsroute volgt). Deze financiële regeling zal lopen t/m 2029.

Extra taken Vluchtelingenwerk

Om inburgeraars goed te helpen in de eerste periode dat ze in een nieuwe gemeente wonen, geeft Vluchtelingenwerk ze extra ondersteuning. Dit doen ze met een maatschappelijk spreekuur, juridisch spreekuur, hulp bij huisvesting en taalcoaching. Deze taken zijn geen onderdeel van de inburgering en worden daarom niet betaald uit SPUK Inburgering. Wel is het belangrijk dat inburgeraars deze extra hulp krijgen. Doordat ze worden geholpen met problemen en bijvoorbeeld moeilijke brieven, hebben ze minder zorgen. Stress en zorgen leiden af bij het leren van de taal en andere inburgeringsactiviteiten.

De kosten van het maatschappelijk en juridisch spreekuur zijn in 2027 hoger dan in 2026, vanwege algemene prijsstijgingen. De werkzaamheden van Vluchtelingenwerk waarmee ze bijdragen aan het (voorbereiden van) het behalen van de taakstelling huisvesting statushouders is terug te vinden in onderstaande tabel als “taakstelling huisvesting”. Deze kosten vallen in 2027 iets lager uit, vanwege de lagere taakstelling. De verwachte kosten van door Vluchtelingenwerk verzorgde taalcoaching vallen wat hoger uit. We zien dat het gebruik van dit instrument toeneemt waardoor de kosten hoger worden.

Inburgering extra taken vluchtelingenwerk	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Mutaties
Lasten				
Extra taken vluchtelingenwerk				
Maatschappelijk spreekuur	126.896	126.896	132.891	5.995
Juridisch spreekuur	72.964	72.964	76.393	3.429
Taakstelling huisvesting	38.564	38.564	31.331	-7.233
Taalcoaching	35.066	35.066	44.506	9.440
Totaal lasten extra taken vluchtelingenwerk	**273.490**	**273.490**	**285.121**	**11.631**
Baten				
Totaal baten				
Saldo van lasten en baten	**273.490**	**273.490**	**285.121**	**11.631**
Bijdragen gemeenten				
Etten-Leur	50.608	50.608	53.374	2.766
Halderberge	42.316	42.316	44.287	1.971
Moerdijk	46.731	46.731	48.505	1.774
Roosendaal	81.926	81.926	85.254	3.328
Rucphen	26.450	26.450	27.336	886
Zundert	25.459	25.459	26.365	906
Totaal bijdragen gemeenten	**273.490**	**273.490**	**285.121**	**11.631**

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven inzicht te geven in de algemene dekkingsmiddelen. Onder algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan die middelen die niet aan een programma toegeschreven kunnen worden en algemeen inzetbaar zijn.

Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering	18.930.359		18.930.359	20.159.013		20.159.013	20.409.036		20.409.036
Bijdrage plustaak TOZO	-12.951		-12.951						
Bijdrage gemeenten uitvoering leefgeld Oekrainers	318.810		318.810						
Compensatie loonkosten Beschut werk	489.303		489.303						
Alleenverdienersproblematiek	88.165		88.165						
Bijdrage voorzieningenwijzer				284.005		284.005			
Rentebaten				100.000		100.000			
Baten overig				90.000		90.000			
Participatiewet in Balans							35.119		35.119
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**19.813.686**		**19.813.686**	**20.633.018**		**20.633.018**	**20.444.155**		**20.444.155**

Tabel: Algemene dekkingsmiddelen

De productkosten worden toegelicht in hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 programma Werk en Participatie, Inkomen, Inkomensondersteuning en Inburgering. De bedrijfsvoeringkosten worden toegelicht in hoofdstuk 9 Financiële begroting.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven welke paragrafen moeten worden opgenomen in de begroting. De onderdelen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor deze gemeenschappelijke regeling. De volgende verplichte paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

a. financiering
b. bedrijfsvoering.
c. weerstandsvermogen en risico's.

7.1 Paragraaf financiering

In de wet financiering decentrale overheden, Wet fido, zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid wordt vormgegeven. Belangrijk daarbij is dat het financieel beheer zo beheersbaar en transparant mogelijk wordt uitgevoerd.

Rentevisie

Voor het voeren van een verantwoorde financieringsbehoefte is een actueel beeld van de renteontwikkeling noodzakelijk. Om dit te garanderen wordt minimaal één keer per jaar - indien daartoe aanleiding is vaker - een rentevisie opgesteld op basis van de gegevens van de huisbankiers

dan wel andere vooraanstaande bancaire instellingen. Deze dienen minimaal een AA- rating te hebben. De rentevisie baseren wij op die van de ABN/AMRO (2 maart 2026). De kapitaalmarktrentes in Europa en de VS zijn in februari iets gedaald. Dit komt vooral door de onzekerheid op de aandelenmarkten en de lagere inflatieverwachtingen. De verwachtingen voor de beleidsrentes bleven onveranderd: een stabiele ECB-depositorente van 2% en een daling van Fed-beleidsrente richting 3% eind dit jaar.

Renterisico

De renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden beperken wij zoveel mogelijk door de overeengekomen rentepercentages bij de transacties te baseren op de actuele rentestand en de rentevisie. Op dit moment zijn wij nog geen langlopende geldlening aangegaan. De financiering van onze in de hoofdzaak ICT-investeringen zullen wij binnen de rekening-courant overeenkomst opvangen. In de begroting houden wij rekening met beperkte rentekosten.

Voor het renterisico worden twee normen onderscheiden; de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt beoogd de renterisico’s te beheersen op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Voor de begroting 2027 geldt een norm van € 27,7 mln. Het Werkplein heeft geen vaste geldleningen.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Teneinde een grens te stellen aan korte financiering (met een rente typische looptijd tot één jaar) is in de Wet fido (evenals in de Wet filo) de kasgeldlimiet opgenomen. Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,2%) van het totaal van de jaarbegroting. Dit percentage is vastgelegd in de UFDO. Voor de begroting 2027 bedraagt de kasgeldlimiet € 11,3 mln.

Rentekosten

Wij streven ernaar om onze renteresultaten te optimaliseren. Dit betekent dat wij geen middelen onbenut laten, maar streven naar zo hoog mogelijke renteopbrengsten (c.q. zo laag mogelijk rentekosten) zonder dat daarbij overmatige risico’s worden gelopen. De prioriteiten van de treasuryfunctie liggen in eerste instantie bij het beheersen en beperken van financiële risico’s. Binnen het acceptabele risicoprofiel zoals vastgesteld in de Wet fido en het treasurystatuut kan desondanks worden gestreefd naar optimalisatie van de renteresultaten.

Schatkistbankieren

Op 16 november 2015 heeft het Werkplein een kredietfaciliteit met de Bank voor Nederlandse gemeenten (BNG) afgesloten. Dit betekent dat het Werkplein in voorkomend gevallen tot maximaal een bedrag van € 2.000.000 rood mag staan. Deze kredietfaciliteit is door de gemeenten gegarandeerd.

7.2 Paragraaf bedrijfsvoering

Zoals reeds is aangegeven, is de omgeving van de Gemeenschappelijke Regeling volop in beweging. Dit betekent dat de interne organisatie hierop zo ingericht moet zijn dat op veranderingen flexibel ingespeeld kan worden. De flexibiliteit wordt onder andere gerealiseerd door de onderstaande punten.

Personeel

Door het algemeen bestuur is de visie Werkplein 2024 vastgesteld en is besloten de nieuwe organisatiestructuur door te voeren. Later zijn enkele wijzigingen aangebracht waarmee de vastgestelde formatie is vastgesteld op194,6 fte.

Startformatie 2015	**122,2**	**Toelichting**
Taakstelling 2017	-1,5	
Taakstelling 2018	-2,6	
Taakstelling 2019	-2,0	
Taakstelling 2020	-2,0	
Nieuwe taken participatiewet (besluit AB 19-01-2017)	6,0	(was 7,2 besloten)
Uitbreiding ondersteunende diensten inclusief directiesecretaris (besluit AB 19-01-2017)	1,0	(was 0,5 besloten)
Integratie DIV (besluit AB 29-11-2018)	6,4	(7,5 fte wordt richting 2021 afgebouwd naar 5,75)
Taakstelling 2020 vervallen ivm uitvoering Jaarplan 2020 (besluit AB 27-01-2020)	2,0	
Incorporeren PPS/Randstad WSP (besluit AB 29-09-2020)	5,9	
Positionering van Werkplein Actief bij het Werkplein (AB 23-9-2021)	5,3	
Uitvoeren taken Wet inburgering	10,4	
Formatie 2022	151,2	
Nieuw organisatiestructuur 2023	**192,4**	
Uitbreiding applicatie- en functioneel beheer (AB 29-01-2024)	4,0	
Overheveling secretariaat/fin ondersteuner naar werkplein (AB 10-07-2023)	-1,8	
Formatie vanaf 2024	**194,6**	

Met ingang van 2024 voert het Werkplein de voorzieningenwijzer voor de zes gemeenten uit. De daarvoor beschikbaar gestelde formatie van 3 fte zit niet in bovenstaande formatie opgenomen. Wel is financieel in deze begroting hiermee rekening gehouden. Eind 2026 zal er een keuze worden gemaakt of de Voorzieningenwijzer zal worden voortgezet.

De insteek van het Werkplein is om zoveel mogelijk formatie via reguliere dienstverbanden in te vullen. Dit om stabiliteit en behoud van kennis in de organisatie te bewerkstelligen om zo optimaal mogelijk de inwoners van dienst te kunnen zijn. Er wordt wel een kleine flexibele formatie van circa 5% aangehouden.

Vanwege deelname aan het Nationaal Programma Roosendaal (NPR) is in 2026 tijdelijk sprake van extra formatie (Re-integratieofficier (RIO) en IPTA-coach (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid) en projectleider NPR). Deze kosten zijn in de bedrijfsvoering buiten beschouwing gelaten. De NPR wordt separaat in beeld gebracht (paragraaf 2.2.4) om de bekostiging zuiver te houden.

Ziekteverzuim

Ons doel is het ziekteverzuim zo laag mogelijk te houden, door actief te sturen op ons verzuimbeleid. Belangrijk hierbij is dat we zorgdragen voor een goede balans aan inzet van het personeel. Gestuurd wordt op kort verzuim en op de verzuim frequentie. Bij langdurig zieken zal indien nodig worden ingehuurd, zodat de direct betrokken collega's niet nog eens extra werkzaamheden krijgen waardoor de druk bij hen ook te veel wordt verhoogd. Afgelopen jaar (2025) lag het verzuimpercentage op 5,4%. In de begroting voor 2027 wordt met 2% van de loonsom rekening gehouden voor vervanging vanwege ziekte.

Informatievoorziening/veiligheid

Informatievoorziening

De informatie op de publieke website is actueel, en toegankelijk voor verschillende doelgroepen. Dat geldt ook voor persoonlijke informatie voor de inwoners. In 2027 gaan we het digitale inwonerdossier op een toegankelijke en veilige manier bij de inwoner brengen met behulp van moderne ICT middelen die aansluiten bij de inwoners.

Resultaatgericht werken

Het Werkplein maakt in 2027 gebruik van een organisatie dashboard om de verantwoording aan gemeenten en overige partners te ondersteunen. In het organisatie dashboard worden alle persoonlijke en teamresultaten samengevat. Het is een hulpmiddel om het gesprek over resultaten en doelstellingen te onderbouwen.

Privacy en informatiebeveiliging

In 2027 participeert het Werkplein in een regionale samenwerking die de Cyberbeveiligingswet coördineert en toezicht houdt op uitvoering van die wet. De regionale samenwerking bestaat uit ICT WBW deelnemers die op uniforme wijze veilig en zorgvuldig omgaan met hun informatie. Tevens focust het Werkplein op het naleven en verbeteren van privacy beheersmaatregelen om het volwassenheidsniveau voor privacy en informatiebeveiliging te verhogen.

ICT

In 2027 is de transformatie van ICTWBW naar een regieorganisatie in volle gang. De technisch beheertaken zijn overgedragen aan Open Line. De governance in de IT-keten wordt in 2027 nader aangescherpt. Supply & Demandmanagement wordt waar mogelijk regionaal ingevuld, met inbreng van het Werkplein. Lokaal zullen echter de nodige stappen gezet gaan worden, met name op gebied van leveranciers- en risicomanagement.

In 2027 zal het Single Point of Contact gerealiseerd worden. Doel is dat de collega's zich kunnen melden op 1 plek voor zowel facilitaire als IT-zaken. Daarvoor zijn afspraken nodig met o.a. Etten-Leur, Moerdijk en Roosendaal. De tooling en de werkprocessen worden daarop aangepast. De servicedesk van ICTWBW zal verdwijnen.

In 2027 worden delen van het project dienstverlening opgeleverd. Zo wordt het KCC in eigen regie gerealiseerd en wordt een nieuwe applicatie (Keesy) ingezet om contact met de burger en de dienstverlening te verbeteren.

Een aantal kleinere applicaties worden aanbesteed en ondergebracht bij de reseller.

Financieel beheer

Naast de zorg om uitkeringen op tijd uit te betalen aan klanten, is het ook onze verplichting om op periodieke wijze verantwoording af te leggen over het gevoerde (financieel) beleid. Deze verantwoording vindt plaats via de bestuursrapportages en in de diversie gremia. Naast de begroting en jaarrekening worden er drie bestuursrapportages na elk kwartaal aan het bestuur voorgelegd.

Huisvesting

Het Werkplein heeft vanaf 2023 formeel nog één hoofd locaties, Etten-Leur. Vanaf september 2022 werken wij meer gebiedsgericht, daar werken waar het voor de inwoner het beste is en de aansluiting zoeken met het sociaal domein. Dat betekent dat onze medewerkers vaker in een gemeentehuis de dienstverlening aan de inwoner verlenen. Daarbij werken wij nauw samen met onze partners in het sociaal domein. Zodra de vormgeving van de sterke lokale teams bij gemeenten gereed is kunnen wij hierop met onze dienstverlening aanhaken.

7.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer

Om weerstand te kunnen bieden tegen substantiële tegenvallers, zonder aantasting van het uit te voeren beleid, is een bepaald weerstandsvermogen onontbeerlijk. Dit vormt een buffer om onverwachte en onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit en de omvang daarvan wordt gekeken naar de algemene reserve en de post onvoorzien. Deze twee tezamen bepalen de weerstandscapaciteit. Het Werkplein beschikt niet over een algemene reserve. Het Werkplein is een gemeenschappelijke regeling waarvoor de gemeenten garant staan. Het aanhouden van een eigen vermogen om risico’s te kunnen opvangen is derhalve niet strikt noodzakelijk.

Reserve en Voorzieningen

Het Werkplein beschikt in principe niet over reserves. In de cao is de mogelijkheid tot verlofsparen opgenomen voor medewerkers. Onder verlofsparen vallen de opgespaarde uren die specifiek bedoeld zijn als verlofsparen, maar ook de overmatige bovenwettelijke verlofuren. Dat betekent dat verlof over meerdere jaren kan worden opgenomen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. In 2022 zijn we hiermee gestart.

Risicoparagraaf

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, moet de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet tegen de risico’s. Bij het inventariseren van de risico’s is de volgende definitie van risico’s gehanteerd: ‘het betreft risico’s die een financieel gevolg kunnen hebben en die (nog) niet op een andere manier zijn ondervangen, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering, het treffen van een voorziening of het nemen van een beleidsmaatregel’. Onderstaand zijn de volgende risico’s te benoemen en te kwantificeren: indien het risico zich voordoet, komt dit ten laste van de deelnemende gemeente omdat het Werkplein geen algemene reserve kent.

Risico	Oorzaak	Kans	Gevolg	Financieel gevolg	Beheersmaatregel
Hoger ziekteverzuim dan geraamd	Ziekteverzuim wordt hoger door blijvend hoge werkdruk, niet optimale arbeidsomstandigheden en persoonlijke omstandigheden (langdurig zieken)	Hoog	Moeten/gaan meer inhuren dan geraamd, omdat niet inhuren i.r.t. continuïteit en kwaliteit dienstverlening niet meer verantwoord is. De uitvoeringskosten zullen stijgen	€ 200.000. Uitgaand van meer dan 5% ziekteverzuim.	Voor vervanging gerekend met 2% loonsom (circa 3,7 ton). Vanuit HR en leidinggevenden wordt extra aandacht gegeven aan het ziekteverzuimbeleid, waardoor vroegtijdig preventieve maatregelen genomen kunnen worden.
Informatielek	Onvoldoende kennis en capaciteit in de organisatie	Hoog	Gevolgen bij misbruik en/of verlies van privacygevoelige informatie kan geldboete zijn van autoriteit persoonsgegevens of naam schade.	Maximale boete € 820.000	Informatieveiligheid en privacy heeft sterke aandacht in onze organisatie. Tweemaal per jaar wordt hierover gerapporteerd, ook naar het dagelijlks bestuur.In 2025 heeft bewustwording via het Leerplein (programma Arda) een vaste plaats gekregen.
Hogere kosten BUIG en BB/Minimabeleid	Sneller oplopende klantenaantallen dan geraamd	Beperkt	Meer uitkeringen en inkomensoverdrachten	Hogere kosten Buig en minimabeleid, deze worden doorbelast aan de gemeenten	In de begroting voor 2027 is realistisch begroot en rekening gehouden met de prognoses van het CPB qua ontwikkeling van het bestand in 2026 en 2027. Daarnaast zijn we continu met de ontwikkeling van de inwoner bezig met als doel participatie en uitstroom naar werk. Extra aandacht bereiken we door programma Wegwijzer.
Hogere uitvoeringskosten	Sneller oplopende klantenaantallen dan geraamd	Gemiddeld	Meer personeel nodig	Extra inhuurkosten respectievelijk extra loonkosten.	De formatie voor de nieuwe organisatie is gebaseerd op het huidige bestand. Mocht het bestand sterk gaan toenemen dan zullen wij dit bespreken met de gemeenten.
Participatiemiddelen niet toereikend om cliënten naar werk te begeleiden	Niet alle participatiemiddelen zijn door gemeenten aan het Werkplein HvWB overgedragen. Druk op kosten ketensamenwerking.	Gemiddeld	Uitkeringslasten zijn hoger dan nodig; deel klanten participeert minder (naar vermogen) dan mogelijk	Extra kosten worden doorbelast naar de gemeenten, Inwoners blijven in de bijstand.	Instrumenten worden periodiek getoetst op hun effectiviteit. Daarnaast worden nu de benodigde middelen begroot, onafhankelijk van de vergoedingen vanuit het Rijk.
Voorgenomen verkorting WW-duur en status Oekrainers vanaf 2027	Nog geen inzicht in gevolgen van deze maatregelen.	Hoog	Extra instroom in de bijstand en gebruik minimavoorzieningen. Druk op personeel.	Extra inhuurkosten respectievelijk extra loonkosten en hogere kosten uitkeringen en minimabeleid.	Via VNG wordt bij het Rijk aangedrongen op het tijdig aangeven van uitwerking plannen en uitvoeringskosten.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	2025	2026
Netto schuldquote	-1,10%	-0,05%
Netto schuldquote gecorrigeerd	-1,10%	0,00%
Solvabiliteitsratio	4,96%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	0,87%	0,00%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het Werkplein heeft geen geldleningen afgesloten.

Voor het Werkplein is het risico dat niet voldaan kan worden aan de terugbetaling van de lening dus niet aanwezig.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft een indicatie in de mate waarin een gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Het Werkplein heeft in principe geen eigen vermogen. Het overschot op de bedrijfsvoering t.o.v. de begroting geeft een solvabiliteitsratio in 2025 van 4,96%. Voor de begroting houden we het verschil tussen realisatie en begroting op nihil en bedraagt de solvabiliteitsratio 0%.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal geeft een indicatie welke structurele ruimte aanwezig is om de lasten te dragen.

De uitkomst van 0% geeft aan dat de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Dit is een gevolg van de financieringsconstructie die het Werkplein hanteert. De deelnemende gemeenten staan garant om alle kosten (dus ook eventuele tekorten) van het Werkplein af te dekken en indien er sprake is van een overschot wordt dit ook verrekend met de deelnemers.

Beoordeling kengetallen

De waarde van de kengetallen van het Werkplein is enigszins beperkt vanwege de afspraken die in de gemeenschappelijke regeling zijn gemaakt over de financiering van het Werkplein. Zo worden eventuele overschotten of tekorten direct verrekend met de bijdragen van de deelnemende gemeenten en mogen geen reserves worden opgebouwd.

financiële begroting

8.1 Staat van baten en lasten per programma

Overzicht van baten en lasten	Jaarrekening 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's :									
Programma Werk en Participatie	93.201	7.492.941	7.399.740		7.672.263	7.672.263	80.000	8.827.408	8.747.408
Programma Inkomen	1.253.769	85.284.172	84.030.403	1.162.924	87.827.746	86.664.822	1.304.251	94.055.269	92.751.017
Programma Inkomensondersteuning	664.525	10.386.992	9.722.467	801.240	10.970.691	10.169.451	790.359	10.742.342	9.951.982
Programma Inburgering	0	3.162.618	3.162.618		4.978.841	4.978.841		3.336.623	3.336.623
Inburgering onderwijsroute	0	266.278	266.278		202.835	202.835		455.697	455.697
Inburgering extra taken Vluchtelingenwerk		273.490	273.490		273.490	273.490		285.121	285.121
Tozo	12.951		-12.951			0			0
Leefgeld Oekrainers	0	318.810	318.810			0			0
Compensatie loonkosten Beschut werk	0	489.303	489.303						
Alleenverdienersproblematiek	0	88.165	88.165			0			0
Participatiewet in Balans								35.119	35.119
Subtotaal programma's	**2.024.446**	**107.762.769**	**105.738.323**	**1.964.164**	**111.925.866**	**109.961.702**	**2.174.611**	**117.737.578**	**115.562.967**
Bedrijfsvoering:									
Loonkosten		15.285.388	15.285.388		16.828.908	16.828.908		17.128.301	17.128.301
Overige loonkosten		0	0		389.435	389.435		0	0
Overige personeelskosten		460.103	460.103		407.011	407.011		428.582	428.582
Organisatiekosten		102.388	102.388		167.254	167.254		181.357	181.357
Ondersteunende diensten		391.738	391.738		389.880	389.880		411.570	411.570
Huisvestingskosten		328.587	328.587		472.227	472.227		351.982	351.982
Facilitaire kosten		343.968	343.968		332.447	332.447		368.802	368.802
Financiën		121.167	121.167		99.723	99.723		108.494	108.494
Communicatie		2.693	2.693		25.650	25.650		6.150	6.150
Juridische kosten		30.804	30.804		7.200	7.200		6.800	6.800
ICT kosten		1.517.396	1.517.396		1.463.283	1.463.283		1.656.999	1.656.999
Onvoorzien		0	0		50.000	50.000		0	0
Rentebaten	462.004		-462.004			0	200.000		-200.000
Baten overig	320.738	0	-320.738			0	40.000		-40.000
Subtotaal bedrijfsvoering	**782.742**	**18.584.231**	**17.801.489**	**-**	**20.633.018**	**20.633.018**	**240.000**	**20.649.036**	**20.409.036**
Totaal lasten en baten	**2.807.188**	**126.347.000**	**123.539.812**	**1.964.164**	**132.558.884**	**130.594.720**	**2.414.611**	**138.386.614**	**135.972.003**
Algemene dekkingsmiddelen:									
Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering	18.930.359		18.930.359	20.159.013		20.159.013	20.409.036		20.409.036
Gemeentelijke bijdrage programma Werk en Participatie	7.399.740		7.399.740	7.672.263		7.672.263	8.747.408		8.747.408
Gemeentelijke bijdrage programma Inkomen	84.030.403		84.030.403	86.664.822		86.664.822	92.751.017		92.751.017
Gemeentelijke bijdrage programma Inkomensondersteuning	9.722.467		9.722.467	10.169.451		10.169.451	9.951.982		9.951.982
Gemeentelijke bijdrage Programma	3.162.618		3.162.618	4.978.841		4.978.841	3.336.623		3.336.623
Inburgering onderwijsroute	266.278		266.278	202.835		202.835	455.697		455.697
Extra taken vluchtelingenwerk	273.490		273.490	273.490		273.490	285.121		285.121
Bijdrage voorzieningenwijzer				284.005		284.005			
Rentebaten				100.000		100.000			
Baten overig				90.000		90.000			
Tozo	-12.951		-12.951						
Leefgeld Oekrainers	318.810		318.810						
Compensatie loonkosten Beschut werk	489.303		489.303						
Alleenverdienersproblematiek	88.165		88.165						
Participatiewet in Balans							35.119		35.119
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	124.668.682	-	125.974.096	130.594.720	-	130.594.720	135.972.003	-	135.972.003
Gerealiseerde totaal saldo van baten en	**127.475.870**	**126.347.000**	**1.128.870**	**132.558.884**	**132.558.884**	**0**	**138.386.614**	**138.386.614**	**-**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	49.170		49.170	-		-	-		-
Saldo	**127.426.700**	**126.347.000**	**1.178.040**	**132.558.884**	**132.558.884**	**0**	**138.386.614**	**138.386.614**	**-**

Tabel: Algemene dekkingsmiddelen

Verschillenanalyse begroting 2027 t.o.v. begroting 2026

In vergelijking met de begroting 2026 zijn de programmakosten € 5.601.265 hoger. Bij de programma's is dit verschil nader toegelicht.

Bij de bedrijfsvoeringkosten neemt het saldo van de baten en lasten toe met € 250.022 ten opzichte van de begroting 2026. De gemeentelijke bijdragen stijgen daarmee met 1,24%.

Deze hogere kosten bestaan voornamelijk uit een stijging van de kosten ondersteunende diensten, facilitaire kosten en de ICT kosten. Dit kan als volgt worden verklaard:

a. De kosten ondersteunende diensten zijn € 21.690 hoger dan in 2026. Dit betreft indexering van de contractprijs.

b. De facilitaire kosten zijn € 36.355 hoger. We zien een stijging van bedrijfsmiddelen die niet onder de vaste activa vallen (€ 7.000), denk hierbij aan koptelefoons etc. Het versturen van post blijft stabiel waarbij de frankeerkosten iets hoger uit gaan vallen. De rest van de verhoging komt door indexering.

c. Hogere ICT kosten ad € 193.716. Dit komt onder andere door de volgende zaken:

- Hogere afschrijvingskosten. Dit heeft te maken met een stijging van de aanschafprijzen van laptops en telefoons. Daarnaast is ivm de stijging van de prijzen een versnelde aankoop van extra laptops gedaan.
- Hogere kosten door gebruik te maken van een software reseller en de versaasing van software. De verwachting hiermee is wel dat de kosten van ICTWBW zullen gaan dalen.
- Het introduceren van een persoonlijke internetpagina (Keesy) voor de inwoner en de onderhoudskosten die hiermee samenhangen.
- Kosten om het KCC in eigen regie te kunnen uitvoeren.

Begroting Bedrijfsvoering	2026	2027	Verschil
Lasten	20.633.018	20.649.036	16.018
Baten	190.000	240.000	50.000
Subtotaal bedrijfsvoering	20.443.018	20.409.036	-33.982
Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering (2026 inclusief voorzieningenwijzer)	20.443.018	20.409.036	-33.982
Daling bijdrage in %			-0,17%

Inclusief de voorzieningenwijzer in 2026 ad € 284.005 zijn de gemeentelijke bijdragen 33K lager in 2027.

Vergelijking meerjarenprognose begroting 2027

We vergelijken de cijfers bedrijfsvoering 2027 met eerdere verwachtingen uit de begrotingen 2025, 2026 en 2027. Zo zien we hoe de raming voor 2027 zich in de afgelopen drie jaar heeft ontwikkeld.

De verschillen komen vooral door nieuwe inzichten, afwijkende loonindexeringen, prijsstijgingen, veranderingen in de organisatie en aangepaste plannen. De kosten van bedrijfsvoering vallen in 2027 ruim 1,1 miljoen voordeliger uit dan voorzien was in de vorige meerjarenbegroting voor 2027.

Deze vergelijking geeft inzicht in de ontwikkeling van de kosten en helpt om de huidige begroting 2027 beter te begrijpen en te onderbouwen.

Vergelijking meerjarenprognose begroting 2027	Jaarrekening 2025			Begroting 2027 (meerjarenplanning basis 2025)			Begroting 2027 (meerjarenplanning basis 2026)			Begroting 2027 (meerjarenplanning basis 2027)		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering:												
Loonkosten		15.285.388	15.285.388		17.590.556	17.590.556		17.744.046	17.744.046		17.128.301	17.128.301
Overige loonkosten*		-	-		386.819	386.819		391.735	391.735		-	-
Overige personeelskosten		460.103	460.103		412.443	412.443		419.420	419.420		428.582	428.582
Organisatiekosten		102.388	102.388		190.054	190.054		179.095	179.095		181.357	181.357
Ondersteunende diensten		391.738	391.738		454.312	454.312		400.017	400.017		411.570	411.570
Huisvestingskosten		328.587	328.587		519.986	519.986		484.505	484.505		351.982	351.982
Facilitaire kosten		343.968	343.968		362.312	362.312		341.090	341.090		368.802	368.802
Financiën		121.167	121.167		100.718	100.718		102.316	102.316		108.494	108.494
Communicatie		2.693	2.693		25.625	25.625		26.317	26.317		6.150	6.150
Juridische kosten		30.804	30.804		14.060	14.060		7.387	7.387		6.800	6.800
ICT kosten		1.517.396	1.517.396		1.514.047	1.514.047		1.524.577	1.524.577		1.656.999	1.656.999
Onvoorzien			-		50.000	50.000		50.000	50.000		-	-
Totaal lasten		**18.584.231**	**18.584.231**		**21.620.930**	**21.620.930**		**21.670.506**	**21.670.506**		**20.649.036**	**20.649.036**
Rentebaten	462.004		462.004				100.000		100.000	200.000		200.000
Overige baten	320.738		320.738							40.000		40.000
Totaal baten	**782.742**	**-**	**782.742**	**-**	**-**	**-**	**100.000**	**-**	**100.000**	**240.000**	**-**	**240.000**
Subtotaal bedrijfsvoering	**782.742**	**18.584.231**	**17.801.489**	**-**	**21.620.930**	**21.620.930**	**100.000**	**21.670.506**	**21.570.506**	**240.000**	**20.649.036**	**20.409.036**

Verdeelsleutel

De organisatie- en uitvoeringskosten worden door de deelnemende gemeenten gedragen op basis van een reeds overeengekomen verdeelsleutel, gewogen gemiddelde van aandeel van Pwet-klanten in totaal klantenbestand van de zes gemeenten (85%) en aandeel inwoners (15%). De verdeelsleutel op basis van het aantal inwoners en klanten per 1-1-2026 wordt voor de begroting van 2027 gehanteerd.

Begroting 2027			
Verdeelsleutel	**Klanten**	**Inwoners**	**Percentage**
Etten-Leur	756	46.117	18,3%
Halderberge	482	31.484	11,8%
Moerdijk	525	38.467	13,1%
Roosendaal	1.817	78.165	42,0%
Rucphen	363	23.973	8,9%
Zundert	215	23.088	5,8%
Totaal	**4.158**	**241.294**	**100%**

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage voor de programmakosten zijn bij de programma's opgenomen. De gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten voor 2027 zijn in onderstaande tabel opgenomen. De geraamde bijdrage voor 2028-2030 is in de bijlage opgenomen. Ook de bijdrage in de programmakosten is in de bijlagen opgenomen.

Gemeentelijke bijdrage uitvoeringskosten 2027	Overige bedrijfsvoering	Uitvoerings-kosten Participatiewet	Totaal
Etten-Leur	3.661.821	77.252	3.739.073
Halderberge	2.360.514	52.186	2.412.700
Moerdijk	2.622.963	53.187	2.676.150
Roosendaal	8.394.998	174.439	8.569.437
Rucphen	1.780.986	40.334	1.821.320
Zundert	1.165.298	25.057	1.190.355
Totaal	**19.986.581**	**422.455**	**20.409.036**

Participatiewet in Balans

Vanaf 1 januari 2026 wordt de Participatiewet in Balans fasegewijs ingevoerd. Het Werkplein is de uitvoerende organisatie die zich bezighoudt met de implementatie hiervan. Tot en met 2027 focussen we ons op de maatregelen uit spoor 1. Hiervoor is met name capaciteit en inzet nodig. Daarnaast willen we in 2026 een brede leerlijn ontwikkelen voor onze professionals om nog meer vanuit de gedachte van de Participatiewet in Balans te werken.

Gemeenten ontvangen in de periode 2025-2027 incidentele middelen vanuit het Rijk voor de invoering van de wetswijzigingen en de cultuuromslag in werken rondom de Participatiewet in Balans.

PiB	2025*	2026*	2027
Etten-Leur	73.645	30.699	6.335
Halderberge	47.256	19.699	4.065
Moerdijk	54.502	22.719	4.688
Roosendaal	172.678	71.983	14.854
Rucphen	35.731	14.894	3.073
Zundert	24.461	10.196	2.104
Totaal	**408.273**	**170.190**	**35.119**

* De beschikbare middelen voor 2025 en 2026 zullen opgenomen worden in de 1e begrotingswijziging 2026.

Tabel: Middelen gemeentefonds Invoering Participatiewet in Balans (bron: septembercirculaire 2025)

8.2 Meerjarenprognose per programma

De tabel meerjarenprognose per programma presenteert de baten en lasten voor het meerjarig perspectief. Hierbij vallen enkele zaken op die enige toelichting behoeven.

1. Het meerjarig perspectief programma Inkomen (Buig uitgaven) is gebaseerd op de ramingen van 2026 (een stijgend bestand met 1,4%). Voor 2027 is uitgegaan van een afname met 1,4%. Voor 2028, 2029 en 2030 zijn we uitgegaan van respectievelijk 0%, -1,4% en 0% (conform prognose CPB van 12 maart 2026). Daarnaast wordt bij de P-wet uitkeringen rekening gehouden met een prijscorrectie van 2,2% en 1,8% in 2026, van 2,0% en 1,7% in 2027 en 2% voor de jaren daarna. Voor de overige uitkeringen gaan we uit van 3% zowel in 2026 als in 2027, en voor de jaren daarna gaan we uit van 2%.
2. Bij Inkomensondersteuning is rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van 2% voor de jaren 2028 tot en met 2030.

3. In het meerjarig perspectief zijn de participatiemiddelen gelijk gehouden aan 2027. Alleen de begeleidingsvergoeding beschut werk is geraamd op basis van de taakstelling + 44 stuks boven taakstelling beschut werk.
4. Bij Inburgering zijn de lasten gebaseerd op de door het Rijk verstrekte vergoeding voor de inburgeringsvoorzieningen en de taakstelling huisvesting statushouders.
5. De loonkosten zijn gebaseerd op de begrotingscijfers van 2027. Voor de jaren daarna is rekening gehouden met indexatie van de loonkosten voor 2028, 2029 en 2030 met respectievelijk 4,2% en 4,5% (septembercirculaire 2025-gemiddelde loonvoetontwikkeling sector overheid)

Meerjarenprognose	Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Programma's :	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Werk en Participatie	80.000	8.365.583	8.285.583	80.000	8.502.918	8.422.918	80.000	8.652.738	8.572.738
Programma Inkomen	1.326.749	95.595.832	94.269.083	1.340.189	96.623.830	95.283.640	1.355.256	97.810.401	96.455.144
Programma Inkomensondersteuning	806.166	10.886.542	10.080.375	822.290	11.033.626	10.211.336	838.735	11.183.651	10.344.916
Programma Inburgering		4.301.366	4.301.366		4.310.497	4.310.497		4.310.497	4.310.497
Programma Inburgering - onderwijsroute		459.360	459.360		459.690	459.690		-	-
Inburgering Extra taken Vluchtelingenwerk		285.121	285.121		285.121	285.121		285.121	285.121
Subtotaal programma's	**2.212.915**	**119.893.804**	**117.680.888**	**2.242.479**	**121.215.681**	**118.973.202**	**2.273.992**	**122.242.408**	**119.968.416**
Bedrijfsvoering:									
Loonkosten		17.919.146	17.919.146		18.810.855	18.810.855		19.742.691	19.742.691
Overige loonkosten		-	-		-	-		-	-
Overige personeelskosten		442.931	442.931		458.645	458.645		475.019	475.019
Organisatiekosten		186.020	186.020		190.620	190.620		195.336	195.336
Ondersteunende diensten		422.271	422.271		432.827	432.827		443.648	443.648
Huisvestingskosten		361.134	361.134		370.162	370.162		379.416	379.416
Facilitaire kosten		378.390	378.390		387.850	387.850		397.546	397.546
Financiën		111.314	111.314		114.097	114.097		116.950	116.950
Juridische kosten		6.977	6.977		7.151	7.151		7.330	7.330
Communicatie		6.310	6.310		6.468	6.468		6.629	6.629
ICT kosten		1.646.575	1.646.575		1.697.002	1.697.002		1.738.718	1.738.718
Baten overig	35.000		-35.000	30.000		-30.000	30.000		-30.000
Subtotaal bedrijfsvoering	**35.000**	**21.481.068**	**21.446.068**	**30.000**	**22.475.678**	**22.445.678**	**30.000**	**23.503.283**	**23.473.283**
Totaal meerjarenbegroting	**2.247.915**	**141.374.872**	**139.126.956**	**2.272.479**	**143.691.359**	**141.418.880**	**2.303.992**	**145.745.691**	**143.441.699**
Algemene dekkingsmiddelen:									
Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering	21.446.068		21.446.068	22.445.678		22.445.678	23.473.283		23.473.283
Gemeentelijke bijdrage programma Werk en	8.285.583		8.285.583	8.422.918		8.422.918	8.572.738		8.572.738
Gemeentelijke bijdrage programma Inkomen	94.269.083		94.269.083	95.283.640		95.283.640	96.455.144		96.455.144
Gemeentelijke bijdrage programma Inkomensondersteuning	10.080.375		10.080.375	10.211.336		10.211.336	10.344.916		10.344.916
Gemeentelijke bijdrage programma Inburgering	4.301.366		4.301.366	4.310.497		4.310.497	4.310.497		4.310.497
Gemeentelijke bijdrage programma Inburgering - onderwijsroute	459.360		459.360	459.690		459.690	-		-
Gemeentelijke bijdrage extra taken Vluchtelingenwerk	285.121		285.121	285.121		285.121	285.121		285.121
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	**139.126.956**	**-**	**139.126.956**	**141.418.880**	**-**	**141.418.880**	**143.441.699**	**-**	**143.441.699**
Gerealiseerde totaal saldo van baten en	**141.374.872**	**141.374.872**	**-**	**143.691.359**	**143.691.359**	**-**	**145.745.691**	**145.745.691**	**-**
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
Saldo	**141.374.872**	**141.374.872**	**-**	**143.691.359**	**143.691.359**	**-**	**145.745.691**	**145.745.691**	**-**

8.3 Incidentele baten en lasten

Bij het opstellen van de begroting 2027 en het meerjarenperspectief, zijn geen posten opgenomen.

8.4 Verantwoording taakvelden begroting 2027

In de herziening van het BBV wordt voorgeschreven dat de colleges (bestuur gemeenschappelijke regeling) de ramingen en realisatiecijfers die zij moeten leveren voor de begrotingsuitvoering, indelen aan de hand van taakvelden, waaraan de bijbehorende baten en lasten moeten worden toegerekend. De gegevens dienen ook gebruikt te worden voor de financiële informatie die gemeenten/Werkplein aan het CBS moeten aanleveren om te voorzien in de informatiebehoefte van het Rijk, de EU en het CBS in verband met landelijke statistieken en ten behoeve van onderzoeksdoeleinden.

Onderstaand zijn de cijfers van 2027 verdeeld naar taakvelden.

Uitgangspunten zijn de volgende:

- Alle directe kosten worden aan een taakveld toegerekend, denk hierbij aan de kosten van uitkeringen, minimabeleid maar ook re-integratie activiteiten. De kosten van programma Werk en Participatie zijn geheel toegerekend aan Taakveld Arbeidsparticipatie (6.5). De kosten van programma Inkomen en Inkomensondersteuning zijn geheel toegerekend aan Taakveld Inkomensregelingen (6.3). De kosten van programma Inburgering zijn geheel toegerekend aan Taakveld Samenkracht en burger participatie (6.1).
- Van de bedrijfsvoeringskosten vallen alle kosten onder overhead tenzij er een directe relatie met een taakveld is. Voor het Werkplein zijn de loonkosten van medewerkers die direct met de uitvoering van de taken arbeidsparticipatie en inkomensregelingen aan die taakvelden toegerekend. De overige loonkosten vallen onder overhead.

Taakveld	Begroting 2027	Overhead (0.4)	Samenkracht en burger participatie (6.1)	Inkomens regelingen (6.3)	Arbeids participatie (6.5)
Lasten					
Programma Werk en Participatie	8.747.408				8.747.408
Programma Inkomen	92.751.017			92.751.017	
Programma Inkomensondersteuning	9.951.982			9.951.982	
Programma Inburgering	3.336.623		3.336.623		
Onderwijsroute	455.697		455.697		
Extra taken vluchtelingenwerk	285.121		285.121		
Bedrijfsvoering:	20.409.036	12.418.425		3.660.412	4.330.199
Participatiewet in Balans	35.119	35.119			
Totaal lasten	**135.972.003**	**12.453.544**	**4.077.441**	**106.363.411**	**13.077.607**
Baten					
Bedrijfsvoering	20.409.036	12.418.425		3.660.412	4.330.199
Programma Werk en Participatie	8.747.408				8.747.408
Programma Inkomen	92.751.017			92.751.017	
Programma Inkomensondersteuning	9.951.982			9.951.982	
Inburgering	3.336.623		3.336.623		
Onderwijsroute	455.697		455.697		
Extra taken vluchtelingenwerk	285.121		285.121		
Participatiewet in Balans	35.119	35.119			
Totaal baten	**135.972.003**	**12.453.544**	**4.077.441**	**106.363.411**	**13.077.607**
Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

8.5 Financiële richtlijnen begroting 2027

Begrotingsrichtlijn van de gemeenteraad wordt één op één overgenomen

Begrotingsrichtlijn van de gemeenteraad kan niet één op één worden overgenomen omdat er of een beperking op van toepassing is of een nuancering. Dit wordt dan kort toegelicht.

Nr.	Richtlijn begroting Financieel	Opnemen in begroting	Motivatie
1.	We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.		
2.	De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.		
3.	De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.		
4.	De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals		Met gemeenten hebben we afgesproken geen beperkte algemene reserve aan te houden.

	opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij ‘de index van de loonvoet sector overheid’ gevolgd en voor de prijsontwikkeling ‘de index van de netto materiele consumptie’. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.		
5.	Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).		
6.	Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.		
7.	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico’s met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.		

	Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2027		
1.	De op het Werkplein HvWB betrekking hebbende ramingen en effecten van de ketensamenwerking worden herkenbaar in een afzonderlijke paragraaf in de begroting 2027 opgenomen. Het Werkplein HvWB zorgt ervoor dat haar begroting op dit punt aansluit bij de begrotingen van WVS en de ISD Brabantse Wal.		
2.	Het Werkplein HvWB maakt een onderbouwde meerjarige prognose van het aantal bijstandsontvangers.		
3.	Het Werkplein HvWB neemt in de bijlage van de begroting een overzicht op met het verloop van de vaste en tijdelijke formatie sinds 2015. Hieruit blijkt welke mutaties er sinds 2015 in de formatie zijn doorgevoerd, met welke reden en de besluitvorming hierover.		
4.	Het Werkplein HvWB verschaft in de P&C-documenten inzicht in de stand van de vorderingen en de voorziening dubieuze debiteuren.		
5.	Nagenoeg alle gemeenten hebben sinds 2025 een bezuinigingsopgave. Hierdoor moeten gemeenten beleidsinhoudelijke keuzes maken en/of besparingen doorvoeren. In de richtlijnen 2026, welke vorig jaar aan de gemeenschappelijke regelingen zijn meegegeven, vroegen wij hen om aan te geven welke keuzes gemaakt konden worden om besparingen te realiseren. Gelet op huidige financiële situatie beschrijft de gemeenschappelijke regeling in de kadernota en begroting 2027 wederom in hoeverre zij hieraan kan bijdragen, bijvoorbeeld door de bijdrage van de deelnemers voor 2027 te laten dalen of gelijk te houden aan de bijdrage voor 2026 of een stijging te beperken.		Deze richtlijn is alleen door de gemeente Roosendaal opgenomen. Wij zullen hier bij de begroting van 2027 rekening mee houden.

8.6 Beleidsmatige richtlijnen begroting 2027

Nr.	Inhoudelijke richtlijnen begroting 2027	Opnemen in begroting	Motivatie
1.	Het Werkplein HvWB stelt een begroting voor het jaar 2027 op waarin de ambities van de deelnemende gemeenten tot uitdrukking komen met betrekking tot duurzame uitstroom van uitkeringsgerechtigden, het beperken van uitkeringslasten, het bieden van inkomensondersteuning en armoedebestrijding en het integraal samenwerken binnen het Sociaal Domein.	✓	
2.	De begroting 2027 dient een duidelijke onderbouwing te bevatten van de manier waarop het Werkplein HvWB de hiervoor genoemde ambities gaat realiseren, alsmede de lasten die daarmee gepaard gaan.	✓	
3.	De onderbouwing bevat concrete maatregelen die afdoende zijn om aanspraak te kunnen maken op een uitkering in het kader van de vangnetregeling mocht er voor 2027 uiteindelijk onverhoopt toch sprake zijn van een overschrijding van de BUIG-budgetten.	✓	
4.	De begroting 2027 van het Werkplein HvWB is opgesteld in lijn met de ambities en doelstellingen van de integrale ketensamenwerking met WVS en de ISD Brabantse Wal. De ketenpartners dienen hun activiteiten en inspanningen in samenhang te bezien, waarbij het resultaat van de organisaties tezamen optimaal dient te zijn.	✓	
5.	Ten aanzien van deze ambities en doelstellingen verwachten we dat WVS samen met het Werkplein en ISD komt tot concrete doelstellingen rond de ontwikkelingen van inwoners, zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht.	✓	
6.	Daarbij verwachten we dat een programmatische aanpak ketensamenwerking wordt uitgewerkt en toegepast (met een uniforme klantreis en dienstverleningsconcept), dat KPI's voor de keten zijn beschreven en worden gebruikt bij planning, monitoring, evaluatie en bijsturing. Waarbij wordt gewerkt volgens de 7 uitgangspunten van de moderne overheidsorganisatie en de ontwikkelingen in het kader van de aanpassing van de Participatiewet, met maatwerk voor alle	✓	

7.	cliënten in afstemming met ketenpartners. Daarbij dient wel sprake te zijn en blijven van een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering en bedrijfsmatig werken.		
	In de begroting 2027 wordt de inzet van het Werkplein ten behoeve van de ketensamenwerking in een afzonderlijke paragraaf uitgewerkt.		

Staat van personele sterkte

Organisatie-eenheid	BEGROTING 2027			
	Aantal personeelsleden		Aantal formatie- plaatsen	
Huidig personeel	**2026**	**2027**	**2026**	**2027**
Directeur	1	1	1,00	1,00
Directiestaf	5	5	6,65	6,98
Gebiedsverbinders	3	3	3,00	3,00
Team Diagnose	41	41	38,10	38,10
Team Ontwikkeling	42	42	37,70	37,70
Team Werkpunt	32	32	28,90	28,30
Team Kwaliteit	42	42	39,70	42,10
Team Bedrijfsondersteuning	47	47	39,53	38,73
Totaal huidig personeel	**213**	**213**	**194,58**	**195,91**

Personeelsleden betreft vast personeel inclusief ondersteunende diensten en inhuur

STAAT VAN PERSONELE LASTEN

Organisatie-eenheid	BEGROTING 2027		
	Netto salariskosten		
Huidig personeel	**2026**	**2027**	**Verschil**
Directeur	168.000	174.074	6.074
Werkplein	18.245.123	18.470.080	224.957
Inhuur vanwege ziekte	368.262	372.883	4.621
Totaal huidig personeel	**18.781.385**	**19.017.037**	**235.652**
Loonkosten exclusief voorzieningenwijzer			
Voormalig personeel			
Totaal voormalig personeel			
TOTAAL GENERAAL	**18.781.385**	**19.017.037**	**235.652**

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven

STAAT VAN GEACTIVEERDE KAPITAALUITGAVEN 2027									
Omschrijving	Boekwaarde begin jaar	Investeringen	Investerings-bijdragen	Afschrijving / aflossing		Boekwaarde eind jaar	Boekwaarde eind 2028	Boekwaarde eind 2029	Boekwaarde eind 2030
				jaar	Bedrag				
Vervanging scanners (div) 2023	3.411			5	3.411	0			
Vervanging scanners (div) 2026	44.000			5	11.000	33.000	22.000	11.000	0
Inwonerdossier	28.000			5	7.000	21.000	14.000	7.000	0
Laptops 2025 (40 stuks)	17.431			3	17.431	0			
Beeldschermen 2025 (10 stuks)	771			5	257	514	257	0	
Smartphones 2025 (65 stuks)	12.966			3	12.966	0			
Laptops 2026 (80 stuks)	80.000			3	40.000	40.000			
Smartphones 2026 (80 stuks)	26.667			3	13.333	13.333			
Laptops 2027 (100 stuks)		175.000		3	58.333	116.667	58.333		
Smartphones 2027 (100 stuks)		57.500		3	19.167	38.333	19.167		
Vervanging scanners DIV 2027		24.000		5	4.800	19.200	14.400	9.600	4.800
Laptops 2028 (40 stuks)				3			40.000	20.000	
Smartphones 2028 (65 stuks)				3			21.667	10.833	
Laptops 2029 (80 stuks)				3				80.000	40.000
Smartphones 2029 (80 stuks)				3				24.000	12.000
Laptops 2030 (140 stuks)				3					140.000
Smartphones 2030 (65 stuks)				3					19.500
Totaal Werkplein	**213.246**	**256.500**	**-**		**187.698**	**282.047**	**189.824**	**162.433**	**216.300**

8.7 Gemeentelijke bijdrage programma- en bedrijfsvoeringskosten 2027-2030

Gemeentelijke bijdrage 2027

Begroting 2027 specificatie gemeentelijke bijdrage	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
WERK & PARTICIPATIE:							
P-Budget	€ 1.354.973	€ 969.213	€ 812.634	€ 4.444.558	€ 900.983	€ 265.046	€ 8.747.408
INKOMEN:							
Bijstandsverlening/P-wet	€ 15.243.906	€ 9.555.881	€ 10.300.495	€ 36.527.460	€ 7.218.620	€ 4.198.796	€ 83.045.159
Pwet vorderingen debiteuren	€ -229.541	€ -143.923	€ -155.163	€ -549.325	€ -108.530	€ -63.108	€ -1.249.590
IOAW bestedingen	€ 252.141	€ 241.400	€ 305.274	€ 704.759	€ 178.309	€ 132.357	€ 1.814.241
Verhaal normen IOAW	€ -1.559	€ -1.591	€ -2.036	€ -4.379	€ -1.007	€ -1.065	€ -11.637
IOAZ bestedingen	€ 59.573	€ 76.869	€ 101.851	€ 171.033	€ 23.061	€ 80.712	€ 513.098
BBZ uitkeringen	€ 20.800	€ 36.446	€ 30.197	€ 96.125	€ 5.150	€ 15.110	€ 203.827
BBZ baten	€ -1.839	€ -3.223	€ -2.670	€ -8.501	€ -455	€ -1.336	€ -18.025
BBZ baten Declarabel	€ -2.963	€ -3.020	€ -5.881	€ -5.090	€ -6.069	€ -1.976	€ -25.000
Invorderingskosten Buig	€ 4.550	€ 2.867	€ 3.446	€ 10.600	€ 2.149	€ 1.389	€ 25.000
Externe controlekosten (sociaal rechercheur)	€ 36.396	€ 22.936	€ 27.565	€ 84.796	€ 17.191	€ 11.115	€ 200.000
Onderzoekskosten	€ 13.649	€ 8.601	€ 10.337	€ 31.799	€ 6.447	€ 4.168	€ 75.000
Loonkostensubsidie	€ 1.533.465	€ 843.271	€ 1.406.352	€ 2.933.066	€ 579.129	€ 622.838	€ 7.918.122
Studietoeslag	€ 58.842	€ 38.952	€ 43.704	€ 94.210	€ 16.680	€ 8.432	€ 260.821
INKOMENSONDERSTEUNING:							
Bijzondere bijstand	€ 1.403.534	€ 724.067	€ 837.638	€ 3.156.988	€ 695.474	€ 392.299	€ 7.210.000
Minimabeleid (webshop)	€ 281.500	€ 166.500	€ 117.500	€ 196.500	€ -	€ 48.000	€ 810.000
Collectieve zw premie	€ 696.515	€ 332.675	€ 262.041	€ 1.055.955	€ 227.925	€ 127.230	€ 2.702.342
Externe adviezen	€ 4.256	€ 4.047	€ 1.436	€ 8.220	€ 1.677	€ 364	€ 20.000
Vorderingen debiteuren bijzondere bijstand	€ -153.855	€ -79.372	€ -91.822	€ -346.069	€ -76.238	€ -43.004	€ -790.359
INBURGERING							
Inburgeringsvoorzieningen	€ 638.791	€ 436.002	€ 533.538	€ 1.084.687	€ 330.248	€ 313.357	€ 3.336.623
Onderwijsroute	€ 87.203	€ 59.714	€ 72.963	€ 146.916	€ 45.854	€ 43.049	€ 455.697
Extra taken vluchtelingenwerk	€ 53.374	€ 44.287	€ 48.505	€ 85.254	€ 27.336	€ 26.365	€ 285.121
Totaal programmakosten	21.353.710	13.332.601	14.657.905	49.919.561	10.083.935	6.180.137	115.527.848
Uitvoerings- en organisatiekosten							
Bedrijfsvoeringskosten	€ 3.661.822	€ 2.360.514	€ 2.622.962	€ 8.394.998	€ 1.780.987	€ 1.165.298	€ 19.986.581
Uitvoeringskosten Participatiewet	€ 77.252	€ 52.186	€ 53.187	€ 174.439	€ 40.334	€ 25.057	€ 422.455
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**3.739.073**	**2.412.700**	**2.676.150**	**8.569.437**	**1.821.320**	**1.190.355**	**20.409.036**
Participatiewet in Balans	**6.335**	**4.065**	**4.688**	**14.854**	**3.073**	**2.104**	**35.119**
Totaal gemeentelijk bijdrage 2027	**25.099.118**	**15.749.366**	**17.338.743**	**58.503.852**	**11.908.328**	**7.372.596**	**135.972.003**
Voorschot BTW	€ 366.428	€ 236.210	€ 262.472	€ 840.063	€ 178.218	€ 116.608	€ 2.000.000
Totaal gemeentelijke voorschot incl. btw 2027	**25.465.546**	**15.985.575**	**17.601.215**	**59.343.916**	**12.086.546**	**7.489.204**	**137.972.003**
Bevoorschotting begroting 2027:							
Te betalen maandbijdrage productkosten	€ 1.779.476	€ 1.111.050	€ 1.221.492	€ 4.159.963	€ 840.328	€ 515.011	€ 9.627.321
Te betalen kwartaalbijdrage bedrijfsvoering	€ 934.768	€ 603.175	€ 669.037	€ 2.142.359	€ 455.330	€ 297.589	€ 5.102.259
Te betalen kwartaalbijdrage voorschot btw	€ 91.607	€ 59.052	€ 65.618	€ 210.016	€ 44.555	€ 29.152	€ 500.000
Te betalen plustaak Participatiewet in Balans eenmalig	€ 6.335	€ 4.065	€ 4.688	€ 14.854	€ 3.073	€ 2.104	€ 35.119
Productkosten	€ 21.353.710	€ 13.332.601	€ 14.657.905	€ 49.919.561	€ 10.083.935	€ 6.180.137	€ 115.527.848
Uitvoeringskosten	€ 3.739.073	€ 2.412.700	€ 2.676.150	€ 8.569.437	€ 1.821.320	€ 1.190.355	€ 20.409.036
Participatiewet in balans	€ 6.335	€ 4.065	€ 4.688	€ 14.854	€ 3.073	€ 2.104	€ 35.119
Totaal 2027	€ 25.099.118	€ 15.749.366	€ 17.338.743	€ 58.503.852	€ 11.908.328	€ 7.372.596	€ 135.972.003
Totaal 2027 inclusief voorschot BTW	€ 25.465.546	€ 15.985.575	€ 17.601.215	€ 59.343.916	€ 12.086.546	€ 7.489.204	€ 137.972.003

Gemeentelijke bijdrage 2028

Begroting 2028 specificatie gemeentelijke bijdrage	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
WERK & PARTICIPATIE:							
P-Budget	€ 1.283.437	€ 918.043	€ 769.731	€ 4.209.905	€ 853.415	€ 251.053	€ 8.285.583
INKOMEN:							
Bijstandsverlening/P-wet	€ 15.551.886	€ 9.748.944	€ 10.508.602	€ 37.265.443	€ 7.364.462	€ 4.283.627	€ 84.722.963
Pwet vorderingen debiteuren	€ -234.179	€ -146.830	€ -158.298	€ -560.423	€ -110.722	€ -64.383	€ -1.274.835
IOAW bestedingen	€ 192.659	€ 178.453	€ 258.649	€ 513.994	€ 126.297	€ 97.395	€ 1.367.447
Verhaal normen IOAW	€ -1.122	€ -1.133	€ -1.664	€ -3.072	€ -699	€ -839	€ -8.529
IOAZ bestedingen	€ 31.684	€ 48.052	€ 74.201	€ 100.474	€ 13.407	€ 70.453	€ 338.272
BBZ uitkeringen	€ 21.216	€ 37.175	€ 30.801	€ 98.048	€ 5.253	€ 15.412	€ 207.904
BBZ baten	€ -1.876	€ -3.287	€ -2.724	€ -8.671	€ -465	€ -1.363	€ -18.386
BBZ baten Declarabel	€ -2.963	€ -3.020	€ -5.881	€ -5.090	€ -6.069	€ -1.976	€ -25.000
Invorderingskosten Buig	€ 4.550	€ 2.867	€ 3.446	€ 10.600	€ 2.149	€ 1.389	€ 25.000
Externe controlekosten (sociaal rechercheur)	€ 36.396	€ 22.936	€ 27.565	€ 84.796	€ 17.191	€ 11.115	€ 200.000
Onderzoekskosten	€ 13.649	€ 8.601	€ 10.337	€ 31.799	€ 6.447	€ 4.168	€ 75.000
Loonkostensubsidie	€ 1.625.473	€ 893.867	€ 1.490.734	€ 3.109.050	€ 613.877	€ 660.208	€ 8.393.209
Studietoeslag	€ 60.019	€ 39.732	€ 44.578	€ 96.094	€ 17.014	€ 8.601	€ 266.037
INKOMENSONDERSTEUNING:							
Bijzondere bijstand	€ 1.431.604	€ 738.549	€ 854.391	€ 3.220.128	€ 709.383	€ 400.145	€ 7.354.200
Minimabeleid (webshop)	€ 281.500	€ 166.500	€ 117.500	€ 196.500	€ -	€ 48.000	€ 810.000
Collectieve zw premie	€ 696.515	€ 332.675	€ 262.041	€ 1.055.955	€ 227.925	€ 127.230	€ 2.702.342
Externe adviezen	€ 4.256	€ 4.047	€ 1.436	€ 8.220	€ 1.677	€ 364	€ 20.000
Vorderingen debiteuren bijzondere bijstand	€ -156.932	€ -80.960	€ -93.658	€ -352.990	€ -77.762	€ -43.864	€ -806.166
INBURGERING							
Inburgeringsvoorzieningen	€ 823.043	€ 561.721	€ 688.523	€ 1.394.658	€ 427.527	€ 405.896	€ 4.301.366
Onderwijsroute	€ 87.780	€ 60.060	€ 73.755	€ 147.840	€ 46.200	€ 43.725	€ 459.360
Extra taken vluchtelingenwerk	€ 53.374	€ 44.287	€ 48.505	€ 85.254	€ 27.336	€ 26.365	€ 285.121
Totaal programmakosten	21.801.967	13.571.279	15.002.569	50.698.509	10.263.844	6.342.720	117.680.888
Uitvoerings- en organisatiekosten							
Bedrijfsvoeringskosten	€ 3.851.820	€ 2.482.992	€ 2.759.059	€ 8.830.585	€ 1.873.396	€ 1.225.761	€ 21.023.613
Uitvoeringskosten Participatiewet	€ 77.252	€ 52.186	€ 53.187	€ 174.439	€ 40.334	€ 25.057	€ 422.455
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**3.929.072**	**2.535.179**	**2.812.246**	**9.005.024**	**1.913.729**	**1.250.818**	**21.446.068**
Totaal gemeentelijk bijdrage 2028	**25.731.039**	**16.106.458**	**17.814.815**	**59.703.533**	**12.177.573**	**7.593.538**	**139.126.956**
Voorschot BTW	€ 366.428	€ 236.210	€ 262.472	€ 840.063	€ 178.218	€ 116.608	€ 2.000.000
Totaal gemeentelijke voorschot incl. btw 2028	**26.097.467**	**16.342.668**	**18.077.287**	**60.543.596**	**12.355.792**	**7.710.146**	**141.126.956**
Bevoorschotting begroting 2028:							
Te betalen maandbijdrage productkosten	€ 1.816.831	€ 1.130.940	€ 1.250.214	€ 4.224.876	€ 855.320	€ 528.560	€ 9.806.741
Te betalen kwartaalbijdrage bedrijfsvoering	€ 982.268	€ 633.795	€ 703.061	€ 2.251.256	€ 478.432	€ 312.705	€ 5.361.517
Te betalen kwartaalbijdrage voorschot btw	€ 91.607	€ 59.052	€ 65.618	€ 210.016	€ 44.555	€ 29.152	€ 500.000
Productkosten	€ 21.801.967	€ 13.571.279	€ 15.002.569	€ 50.698.509	€ 10.263.844	€ 6.342.720	€ 117.680.888
Uitvoeringskosten	€ 3.929.072	€ 2.535.179	€ 2.812.246	€ 9.005.024	€ 1.913.729	€ 1.250.818	€ 21.446.068
Totaal 2028	€ 25.731.039	€ 16.106.458	€ 17.814.815	€ 59.703.533	€ 12.177.573	€ 7.593.538	€ 139.126.956
Totaal 2028 inclusief voorschot BTW	€ 26.097.467	€ 16.342.668	€ 18.077.287	€ 60.543.596	€ 12.355.792	€ 7.710.146	€ 141.126.956

Gemeentelijke bijdrage 2029

Begroting 2029 specificatie gemeentelijke bijdrage	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
WERK & PARTICIPATIE:							
P-Budget	€ 1.304.710	€ 933.259	€ 782.489	€ 4.279.685	€ 867.561	€ 255.214	€ 8.422.918
INKOMEN:							
Bijstandsverlening/P-wet	€ 15.743.122	€ 9.868.823	€ 10.637.822	€ 37.723.681	€ 7.455.020	€ 4.336.301	€ 85.764.768
Pwet vorderingen debiteuren	€ -237.065	€ -148.640	€ -160.249	€ -567.325	€ -112.086	€ -65.176	€ -1.290.542
IOAW bestedingen	€ 130.363	€ 120.751	€ 175.016	€ 347.796	€ 85.459	€ 65.903	€ 925.287
Verhaal normen IOAW	€ -771	€ -784	€ -1.153	€ -2.116	€ -478	€ -594	€ -5.894
IOAZ bestedingen	€ 23.749	€ 36.018	€ 55.618	€ 75.311	€ 10.050	€ 52.808	€ 253.553
BBZ uitkeringen	€ 21.640	€ 37.918	€ 31.417	€ 100.008	€ 5.358	€ 15.720	€ 212.062
BBZ baten	€ -1.914	€ -3.353	€ -2.778	€ -8.844	€ -474	€ -1.390	€ -18.753
BBZ baten Declarabel	€ -2.963	€ -3.020	€ -5.881	€ -5.090	€ -6.069	€ -1.976	€ -25.000
Invorderingskosten Buig	€ 4.550	€ 2.867	€ 3.446	€ 10.600	€ 2.149	€ 1.389	€ 25.000
Externe controlekosten (sociaal rechercheur)	€ 36.396	€ 22.936	€ 27.565	€ 84.796	€ 17.191	€ 11.115	€ 200.000
Onderzoekskosten	€ 13.649	€ 8.601	€ 10.337	€ 31.799	€ 6.447	€ 4.168	€ 75.000
Loonkostensubsidie	€ 1.723.001	€ 947.499	€ 1.580.178	€ 3.295.593	€ 650.709	€ 699.821	€ 8.896.802
Studietoeslag	€ 61.219	€ 40.526	€ 45.470	€ 98.016	€ 17.354	€ 8.773	€ 271.358
INKOMENSONDERSTEUNING:							
Bijzondere bijstand	€ 1.460.236	€ 753.320	€ 871.479	€ 3.284.531	€ 723.571	€ 408.148	€ 7.501.284
Minimabeleid (webshop)	€ 281.500	€ 166.500	€ 117.500	€ 196.500	€ -	€ 48.000	€ 810.000
Collectieve zvw premie	€ 696.515	€ 332.675	€ 262.041	€ 1.055.955	€ 227.925	€ 127.230	€ 2.702.342
Externe adviezen	€ 4.256	€ 4.047	€ 1.436	€ 8.220	€ 1.677	€ 364	€ 20.000
Vorderingen debiteuren bijzondere bijstand	€ -160.071	€ -82.579	€ -95.531	€ -360.050	€ -79.318	€ -44.741	€ -822.290
INBURGERING							
Inburgeringsvoorzieningen	€ 823.043	€ 561.721	€ 693.088	€ 1.394.658	€ 427.527	€ 410.461	€ 4.310.497
Onderwijsroute	€ 87.780	€ 60.060	€ 73.920	€ 147.840	€ 46.200	€ 43.890	€ 459.690
Extra taken vluchtelingenwerk	€ 53.374	€ 44.287	€ 48.505	€ 85.254	€ 27.336	€ 26.365	€ 285.121
Totaal programmakosten	22.066.319	13.703.433	15.151.732	51.276.815	10.373.110	6.401.793	118.973.202
Uitvoerings- en organisatiekosten							
Bedrijfsvoeringskosten	€ 4.034.963	€ 2.601.051	€ 2.890.244	€ 9.250.452	€ 1.962.470	€ 1.284.043	€ 22.023.223
Uitvoeringskosten Participatiewet	€ 77.252	€ 52.186	€ 53.187	€ 174.439	€ 40.334	€ 25.057	€ 422.455
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**4.112.215**	**2.653.237**	**2.943.431**	**9.424.892**	**2.002.804**	**1.309.099**	**22.445.678**
Totaal gemeentelijk bijdrage 2029	**26.178.533**	**16.356.670**	**18.095.163**	**60.701.707**	**12.375.914**	**7.710.892**	**141.418.880**
Voorschot BTW	€ 366.428	€ 236.210	€ 262.472	€ 840.063	€ 178.218	€ 116.608	€ 2.000.000
Totaal gemeentelijke voorschot incl. btw 2029	**26.544.962**	**16.592.880**	**18.357.635**	**61.541.771**	**12.554.132**	**7.827.500**	**143.418.880**
Bevoorschotting begroting 2029:							
Te betalen maandbijdrage productkosten	€ 1.838.860	€ 1.141.953	€ 1.262.644	€ 4.273.068	€ 864.426	€ 533.483	€ 9.914.434
Te betalen kwartaalbijdrage bedrijfsvoering	€ 1.028.054	€ 663.309	€ 735.858	€ 2.356.223	€ 500.701	€ 327.275	€ 5.611.419
Te betalen kwartaalbijdrage voorschot btw	€ 91.607	€ 59.052	€ 65.618	€ 210.016	€ 44.555	€ 29.152	€ 500.000
Productkosten	€ 22.066.319	€ 13.703.433	€ 15.151.732	€ 51.276.815	€ 10.373.110	€ 6.401.793	€ 118.973.202
Uitvoeringskosten	€ 4.112.215	€ 2.653.237	€ 2.943.431	€ 9.424.892	€ 2.002.804	€ 1.309.099	€ 22.445.678
Totaal 2029	€ 26.178.533	€ 16.356.670	€ 18.095.163	€ 60.701.707	€ 12.375.914	€ 7.710.892	€ 141.418.880
Totaal 2029 inclusief voorschot BTW	€ 26.544.962	€ 16.592.880	€ 18.357.635	€ 61.541.771	€ 12.554.132	€ 7.827.500	€ 143.418.880

Gemeentelijke bijdrage 2030

Begroting 2030 specificatie gemeentelijke bijdrage	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
WERK & PARTICIPATIE:							
P-Budget	€ 1.327.917	€ 949.859	€ 796.407	€ 4.355.808	€ 882.992	€ 259.754	€ 8.572.738
INKOMEN:							
Bijstandsverlening/P-wet	€ 15.952.293	€ 9.999.945	€ 10.779.161	€ 38.224.897	€ 7.554.071	€ 4.393.915	€ 86.904.281
Pwet vorderingen debiteuren	€ -240.221	€ -150.619	€ -162.383	€ -574.873	€ -113.577	€ -66.043	€ -1.307.716
IOAW bestedingen	€ 72.361	€ 67.025	€ 97.146	€ 193.051	€ 47.436	€ 36.581	€ 513.600
Verhaal normen IOAW	€ -441	€ -455	€ -671	€ -1.216	€ -271	€ -359	€ -3.412
IOAZ bestedingen	€ 15.812	€ 23.981	€ 37.032	€ 50.144	€ 6.691	€ 35.161	€ 168.821
BBZ uitkeringen	€ 22.073	€ 38.677	€ 32.045	€ 102.009	€ 5.465	€ 16.035	€ 216.303
BBZ baten	€ -1.952	€ -3.420	€ -2.834	€ -9.021	€ -483	€ -1.418	€ -19.128
BBZ baten Declarabel	€ -2.963	€ -3.020	€ -5.881	€ -5.090	€ -6.069	€ -1.976	€ -25.000
Invorderingskosten Buig	€ 4.550	€ 2.867	€ 3.446	€ 10.600	€ 2.149	€ 1.389	€ 25.000
Externe controlekosten (sociaal rechercheur)	€ 36.396	€ 22.936	€ 27.565	€ 84.796	€ 17.191	€ 11.115	€ 200.000
Onderzoekskosten	€ 13.649	€ 8.601	€ 10.337	€ 31.799	€ 6.447	€ 4.168	€ 75.000
Loonkostensubsidie	€ 1.826.382	€ 1.004.349	€ 1.674.988	€ 3.493.329	€ 689.752	€ 741.810	€ 9.430.610
Studietoeslag	€ 62.444	€ 41.337	€ 46.379	€ 99.976	€ 17.701	€ 8.948	€ 276.785
INKOMENSONDERSTEUNING:							€ -
Bijzondere bijstand	€ 1.489.441	€ 768.386	€ 888.908	€ 3.350.221	€ 738.042	€ 416.311	€ 7.651.310
Minimabeleid (webshop)	€ 281.500	€ 166.500	€ 117.500	€ 196.500	€ -	€ 48.000	€ 810.000
Collectieve zvw premie	€ 696.515	€ 332.675	€ 262.041	€ 1.055.955	€ 227.925	€ 127.230	€ 2.702.342
Externe adviezen	€ 4.256	€ 4.047	€ 1.436	€ 8.220	€ 1.677	€ 364	€ 20.000
Vorderingen debiteuren bijzondere bijstand	€ -163.272	€ -84.230	€ -97.442	€ -367.251	€ -80.904	€ -45.636	€ -838.735
INBURGERING							
Inburgeringsvoorzieningen	€ 823.043	€ 561.721	€ 693.088	€ 1.394.658	€ 427.527	€ 410.461	€ 4.310.497
Onderwijsroute	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Extra taken vluchtelingenwerk	€ 53.374	€ 44.287	€ 48.505	€ 85.254	€ 27.336	€ 26.365	€ 285.121
Totaal programmakosten	22.273.154	13.795.450	15.246.774	51.779.764	10.451.099	6.422.174	119.968.416
Uitvoerings- en organisatiekosten							
Bedrijfsvoeringskosten	€ 4.223.235	€ 2.722.416	€ 3.025.103	€ 9.682.079	€ 2.054.039	€ 1.343.956	€ 23.050.828
Uitvoeringskosten Participatiewet	€ 77.252	€ 52.186	€ 53.187	€ 174.439	€ 40.334	€ 25.057	€ 422.455
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**4.300.486**	**2.774.603**	**3.078.290**	**9.856.518**	**2.094.373**	**1.369.013**	**23.473.283**
Totaal gemeentelijk bijdrage 2030	**26.573.641**	**16.570.052**	**18.325.064**	**61.636.282**	**12.545.472**	**7.791.187**	**143.441.699**
Voorschot BTW	€ 366.428	€ 236.210	€ 262.472	€ 840.063	€ 178.218	€ 116.608	€ 2.000.000
Totaal gemeentelijke voorschot incl. btw 2030	**26.940.069**	**16.806.262**	**18.587.537**	**62.476.346**	**12.723.690**	**7.907.796**	**145.441.699**
Bevoorschotting begroting 2030:							
Te betalen maandbijdrage productkosten	€ 1.856.096	€ 1.149.621	€ 1.270.565	€ 4.314.980	€ 870.925	€ 535.181	€ 9.997.368
Te betalen kwartaalbijdrage bedrijfsvoering	€ 1.075.122	€ 693.651	€ 769.572	€ 2.464.130	€ 523.593	€ 342.253	€ 5.868.321
Te betalen kwartaalbijdrage voorschot btw	€ 91.607	€ 59.052	€ 65.618	€ 210.016	€ 44.555	€ 29.152	€ 500.000
Productkosten	€ 22.273.154	€ 13.795.450	€ 15.246.774	€ 51.779.764	€ 10.451.099	€ 6.422.174	€ 119.968.416
Uitvoeringskosten	€ 4.300.486	€ 2.774.603	€ 3.078.290	€ 9.856.518	€ 2.094.373	€ 1.369.013	€ 23.473.283
Totaal 2030	€ 26.573.641	€ 16.570.052	€ 18.325.064	€ 61.636.282	€ 12.545.472	€ 7.791.187	€ 143.441.699
Totaal 2030 inclusief voorschot BTW	€ 26.940.069	€ 16.806.262	€ 18.587.537	€ 62.476.346	€ 12.723.690	€ 7.907.796	€ 145.441.699

8.8 Beleidsindicatoren

Verplichte indicatoren in het kader van het BBV. Het gaat om de indicatoren opgenomen in de regeling van de Minister Van Binnenlandse Zaken van 24 maart 2016. De indicatoren per gemeente en voor heel Nederland zijn te vinden op waarstaatjegemeente.nl:

Beleidsindicatoren	Nederland	Werkplein	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Data gegevens
Banen (per 1.000 inwoners)	726,4	662,3	688,7	626,4	804,9	722,1	390,6	507,1	2024
Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v potentiële beroepsbevolking)	73,2%	72,4%	74,5%	73,2%	74,5%	70,3%	70,7%	73,1%	2024
Werkloze jongeren (% aantal inwoners 16-22 jaar)	2,00%	2,00%	1,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	1,00%	2024
Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners)	28	23	22	20	18	31	18	12	2025
Huishoudens met een bijstandsuitkering (% van totaal aantal huishoudens)	4,3%	4,0%	3,9%	3,6%	3,2%	5,3%	3,5%	2,0%	2025-08
Inwoners met een re-integratievoorziening (per 1.000 inwoners)	13,5	14	14,3	13,4	13,3	16,2	12,6	9,3	2025-Q2

Gegevens zijn afkomstig uit Waarstaatjegemeente.nl.

Bestuur en Organisatie	2024	2025	2026	2027
Omvang formatie (fte) *	184,60	191,64	191,64	**191,64**
Omvang formatie per 1.000 inwoners ****	0,78	0,80	0,80	**0,79**
Formatie vast *	138,79	182,06	182,06	**182,06**
Formatie flexibel **	39,81	9,58	9,58	**9,58**
Ondersteunende diensten	11,84	2,94	2,94	**2,94**
Formatie projecten	6,00	6,00	6,00	**3,00**
Bezetting (fte) ***	196,44	200,58	200,58	**197,58**
Apparaatskosten (per 1.000 inwoners)	€ 87.595	€ 92.714	€ 95.448	**€ 86.776**
Externe inhuur	€ 2.347.763	€ 1.722.310	€ 1.737.471	**€ 1.521.239**
Externe inhuur als % van de loonsom	14%	9%	9%	**8%**
Overhead % van de totale lasten	9,8%	10,2%	7,7%	**7,9%**

De omvang van de formatie is ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2026 per 1.000 inwoners. Verder blijft de inhuur voor de flexibele formatie beperkt tot 9,58 fte en inhuur voor projecten tot 3 fte (IPTA, RIO, Programma Wegwijzer. Daarmee neemt de externe inhuur iets af tot 8%. Dit komt doordat loonkosten lager zijn geraamd en inhuurkosten zijn gestegen. De apparaatskosten per 1.000 inwoners zijn gedaald. Dit komt door een toename van het aantal inwoners met 1.692.

Demografische gegevens:

Leeftijdsopbouw (per 1-3-2026)	
aantal klanten	Totaal
<18	**1**
18-26	**541**
27-39	**1.244**
40-49	**1.071**
50-64	**1.842**
65+	**262**
Totaal	**4.961**

8.9 (Meerjaren) balans 2027-2030

Activa	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030	Passiva	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029	Ultimo 2030
Vaste Activa					**Vaste Passiva**				
Materiële vaste activa					**Eigen vermogen**				
Investeringen met een economisch nut	282.047	189.824	162.433	216.300	Gerealiseerd resultaat				
					Bestemmingsreserves				
					Voorzieningen				
					Voorziening voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (art. 44 lid 1a Bbv)	350.000	350.000	350.000	350.000
Totaal vaste activa	**282.047**	**189.824**	**162.433**	**216.300**	**Totaal vaste passiva**	**350.000**	**350.000**	**350.000**	**350.000**
Vlottende activa					**Vlottende Passiva**				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar					**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**				
Vorderingen op openbare lichamen					Overige schulden				
Uitzettingen in 's Rijks schatkist									
Overige vorderingen	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000	**Overlopende passiva**				
					Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume				
Liquide middelen									
Banksaldi	67.953	160.176	187.567	133.700					
					De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:				
Overlopende activa					- overige Nederlandse overheidslichamen	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen					De overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.				
Totaal vlottende activa	**6.067.953**	**6.160.176**	**6.187.567**	**6.133.700**	**Totaal vlottende passiva**	**6.000.000**	**6.000.000**	**6.000.000**	**6.000.000**
Totaal Activa	**6.350.000**	**6.350.000**	**6.350.000**	**6.350.000**	**Totaal Passiva**	**6.350.000**	**6.350.000**	**6.350.000**	**6.350.000**

Op basis van het besluit begroting en verantwoording (BBV) voor decentrale overheden wordt een balans in de begroting opgenomen. Omdat het Werkplein slechts op een beperkt gebied werkzaam is kunnen er in de balans slechts beperkt gegevens worden opgenomen. De gegevens die zijn opgenomen zijn de vaste activa (investeringen). De activa worden gefinancierd uit het rekening-courant saldo op de bank. Een toe- of afname van de investeringen leidt derhalve tot een toe- of afname van het banksaldo. Bij de investeringen (activa) is geen sprake van nieuwe investeringen. De boekwaarde neemt af vanwege afschrijvingen. Daarnaast zijn de vorderingen op cliënten (terugvorderingen uitkeringen regulier en als gevolg van fraudeonderzoek) opgenomen als schuld aan de gemeenten. Daartegenover staat een vordering op de gemeenten voor een gelijk bedrag.

Locatie Etten-Leur
Roosendaalseweg 4
4875 AA Etten-Leur
Postbus 59
4870 AB Etten-Leur

Gemeente Moerdijk
T.a.v. college van burgemeester en wethouders
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen

Kenmerk :
Contactpersoon : J.M. Dekker
Afdeling : Kwaliteit
Doorkiesnummer : 06-11870576
Uw brief van :
Onderwerp : Aanbieding Jaarstukken 2025 Werkplein Hart van West-Brabant

Etten-Leur, 13-04-2026

Geachte griffier,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan van het Werkplein Hart van West-Brabant.
De jaarstukken 2025 zijn door het Algemeen Bestuur op 13 april vastgesteld.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring verstrekt. Deze is in de jaarrekening opgenomen.

Procedure
In de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het dagelijks bestuur de jaarrekening en de daarbij behorende documenten binnen twee weken na vaststelling ter kennisname toezendt aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Inhoudelijk
De jaarstukken 2025 geven inzicht in de resultaten op het gebied van Werk en Participatie, Inkomen, Inkomensondersteuning en Inburgering en de besteding van de middelen van bedrijfsvoering.

Voor eventuele vragen of nadere toelichting kunt u contact opnemen met dhr. Dekker, teamhoofd Kwaliteit. Hij is telefonisch bereikbaar op 06-11870576 of via email arjan.dekker@werkpleinhartvanwest-brabant.nl.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van het Werkplein Hart van West-Brabant
namens deze,

De heer J.M. Dekker
Teamhoofd Kwaliteit

werkplein

Oog voor wat écht telt

jaarstukken 2025

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
J.H. 7-4-2026

inhoud

Inleiding ... **3**
Jaarverslag ... **7**
2. Terugblik 2024 ... **8**
2.1 Terugblik 2025 ... **8**
2.1.1 Missie en visie ... 8
2.1.2 Participatiewet in Balans ... 8
2.1.3 Lokale en regionale samenwerking ... 8
2.1.4 Ketensamenwerking/Wegwijzer ... 9
2.1.5 Financieel ... 11
3. Programmaverantwoording ... **12**
3.1 Strategische doelstellingen ... **12**
3.1.1 Inleiding ... 12
3.1.2 Bestandsontwikkeling ... 12
3.1.3 Strategische doelstellingen ... 14
3.1.4 Wat mag het kosten? ... 22
3.2 Programma inburgering ... **28**
3.2.1 Inleiding ... 28
3.2.2 Aantallen nieuwe inburgeraars ... 28
3.2.3 Hoeveel is uitgegeven aan inburgering? ... 31
3.3 Algemene dekkingsmiddelen ... **33**
4. Paragrafen ... **34**
4.1 Paragrafen ... 34
4.2 Paragraaf Financiering ... 34
4.3 Paragraaf Bedrijfsvoering ... 35
4.4 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing ... 43
4.5 Paragraaf verbonden partijen ... 45
4.6 Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (WOO) ... 46
Jaarrekening ... **48**
5 Balans met toelichting ... **49**
5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling ... **49**
5.2 Balans per 31 december 2025 ... **52**
6 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting ... **59**
6.1 Toelichting kosten bedrijfsvoering ... **60**
6.2 Incidentele baten en lasten ... **64**
6.3 Informatie wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ... **65**
7. Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld ... **67**
8. Rechtmatigheidsverantwoording ... **69**
9. SISA-bijlage bij de jaarrekening ... **71**
Overige gegevens ... **74**
10. Controleverklaring ... **75**
Bijlagen ... **76**
Staat van personele sterkte ... 76
Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven ... 77
Specificatie gemeentelijke bijdragen jaarrekening 2025 ... 77

inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD Werkplein Hart van West- Brabant (hierna Werkplein). Met het jaarverslag en jaarrekening leggen wij verantwoording af aan het Algemeen Bestuur van het Werkplein over de verschillen tussen begroting en daadwerkelijke resultaten in prestaties en financiën. De cijfers van 2025 worden in de verschillende programma's in het jaarverslag verder toegelicht.

De blik vooruit bij het Werkplein

2025 was het jaar waarin het Werkplein 10 jaar bestond. In de afgelopen 10 jaar heeft het Werkplein zich, met zijn medewerkers, ontwikkeld naar een stabiele organisatie. We zijn van een intern gerichte organisatie uitgegroeid tot een organisatie die volop meedoet in het maatschappelijk speelveld. We zijn uitgegroeid tot een samenwerkingspartner in de regio die ertoe doet. De komende jaren gaan we met een frisse blik, en met een nieuwe directeur aan het roer, vooruit.

De afgelopen jaren heeft het Werkplein flinke stappen gezet in de ontwikkeling van de organisatie. We zijn een mensgerichte organisatie, waarbij de inwoner centraal staat. Op die manier dragen we bij aan hun bestaanszekerheid.

We richten ons op wat écht belangrijk is. Om dit verder te versterken, hebben we in 2025 gewerkt aan:

- Data-ondersteund werken
- Training 'Wij van Werkplein'
- Samenorganisatie (vorm van zelforganisatie)
- Lokaal werken
- Sociale veiligheid
- Fysieke veiligheid

De nadruk ligt organisatiebreed op samenorganisatie. Dat betekent dat we samen invulling geven aan hoe we werken, onze rol oppakken en beslissingen nemen.

Als Werkplein kijken we terug op een jaar waarin we weer stappen hebben gezet in de nieuwe inwonergerichte manier van werken. Dat ging niet zomaar vanzelf. De krapte op de arbeidsmarkt was ook bij het Werkplein voelbaar in alle teams. De werkdruk was op sommige momenten (te) hoog. Hierdoor hebben we kritisch gekeken naar de prioriteringen gedurende het jaar.

Brede blik op bijstand[1]

We constateren al een aantal jaren dat de doelgroep die bij het Werkplein aanklopt verandert. Er zijn

[1] SCP, 'Een brede blik op bijstand', Den Haag, juni 2023.

een aantal factoren die daaraan bijdragen. Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt zijn inwoners die kunnen werken aan het werk. De groep inwoners die niet aan het werk is heeft vaak complexe problemen op meerdere vlakken. Denk hierbij aan gezondheidsproblemen, schulden, arbeidsbeperking of verslaving etc. Voor deze inwoners is veel tijd, inzet en geld nodig om stappen te zetten in hun ontwikkeling. Door de wijziging van de Participatiewet in 2015 vallen ook inwoners met een arbeidsbeperking onder de doelgroep van het Werkplein. Deze groep blijft in omvang toenemen bij het Werkplein. Daarnaast hebben we een grote groep statushouders. De afgelopen jaren is de instroom van inburgeraars en daarmee statushouders toegenomen. We zien dat deze groep inwoners veelal langdurig uitkeringsafhankelijk is. Ondanks inburgeringstrajecten blijft de taal vaak een barrière om te participeren. Voor al deze groepen inwoners is uitstroom naar betaald werk niet reëel. Dit is niet alleen een constatering van het Werkplein maar dit wordt landelijk onderschreven door diverse rapporten.[2] Het Werkplein heeft de afgelopen jaren met de koerswijziging en het nieuwe Werkplein geanticipeerd op deze ontwikkelingen. Met gemeenten en werkgevers werken we met gerichte projecten aan de ontwikkeling (richting arbeidsmarkt of participatie) van deze doelgroep. Ook binnen Wegwijzer met de ISD Brabantse Wal en de WVS leren we van elkaars aanpak en kijken naar bewezen aanpakken elders in het land.

De nieuwe balans in de Participatiewet

Op 30 september 2025 stemde de 1e kamer in met het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Met dit voorstel wil het kabinet een meer evenwichtige uitvoering van de Participatiewet creëren. Enerzijds zijn er een aantal wijzigingen in de Participatiewet doorgevoerd. Anderzijds, het belangrijkste onderdeel, is de cultuurverandering binnen de sociale diensten in Nederland. Werken vanuit vertrouwen, de menselijke maat centraal en eenvoud zijn van het grootste belang. Alles is erop gericht om een nieuwe balans in (de uitvoering van) de Participatiewet te vinden.

Het afgelopen jaar is er landelijk, met de invoering van de Participatiewet in Balans ook meer richting gegeven aan een meer menselijk aanpak in de Participatiewet. Het Werkplein werkt al een aantal jaar met onze nieuwe visie waarin vertrouwen, eenvoud en de menselijk maat centraal staan. Voor ons betekent dit een inwonergerichte aanpak waarbij we als het nodig is maatwerk toepassen. Daarnaast werken we dicht bij onze inwoners in de lokale gemeentehuizen. Daarbij zoeken we de verbinding met onze partners in het sociaal domein. Dit gaat uiteraard niet vanzelf. Het is een proces van leren, soms bijstellen en blijvende aandacht voor onze leidende principes. Dat zijn: samenwerken is de basis, we houden het helder en simpel, we zeggen wat we doen en doen wat we zeggen, talenten en kwaliteiten optimaal ontwikkelen en iedereen is verantwoordelijk voor (een deel van) de route.

Er wordt zowel landelijk als lokaal gezocht naar een evenwichtige balans in de uitvoeringspraktijk. Wij zijn blij en trots dat we hier als Werkplein op vooruit lopen. We zien de puzzelstukjes in elkaar vallen. De wettelijke wijzigingen sluiten naadloos aan bij onze dagelijkse praktijk. En ook de cultuuromslag die nodig is om op deze manier te werken kunnen we op deze manier blijven omarmen en verder verfijnen.

Eind 2025 is hard gewerkt om de maatregelen van de 1e fase te implementeren bij het Werkplein. Dit loopt nog door in 2026. Evenals de implementatie en uitwerking van de maatregelen die 1 januari 2027 in werking treden.

Resultaten 2025

In de originele begroting van 2025 zijn we uitgegaan van een toename van het bestand met 0%.

[2] SCP, ‘Een brede blik op bijstand’, Den Haag, juni 2023.

Hoewel in de eerste maanden van 2025 sprake leek van een lichte stijging is het bestand uiteindelijk ongewijzigd gebleven.

Ten opzichte van de eindstand per 31 december 2024 is dus sprake van een gelijke eindstand voor de zes gemeenten gezamenlijk. De werkelijke uitgaven Buig liggen voor de zes gemeenten gezamenlijk € 3.117.612 lager dan de rijksvergoeding Buig De uitgaven voor vier gemeenten komen boven het Buig-budget uit. Gemeente Etten-Leur en Roosendaal hebben een overschot op de uitgaven BUIG. Om voor de vangnetregeling (tegemoetkoming Rijk in hogere kosten bijstand) in aanmerking te komen moet het tekort over 2025 meer bedragen dan 7,5%. Daarnaast moet het tekort over de afgelopen drie jaar 7,5% bedragen. Rucphen zou op basis hiervan eventueel in aanmerking kunnen komen voor de vangnetregeling.

Effecten op de langere termijn

Alle veranderingen binnen het Werkplein zijn erop gericht om maatwerk aan onze inwoners te bieden. Voor een deel van onze inwoners is uiteindelijk participatie het hoogst haalbare. Als daardoor iemand in een stabiele situatie zijn leven kan leiden, bijvoorbeeld zonder schulden en andere (zorg) ondersteuning, hebben gemeenten daar ook baat bij. De ontwikkelingen binnen het Werkplein moeten in een breder perspectief gezien worden. Met name de financiële impact voor gemeenten is breder dan alleen de Buig-uitgaven (uitkeringslasten).

Exploitatie 2025

De exploitatie van het Werkplein bestaat uit twee onderdelen: de programmakosten en de kosten van bedrijfsvoering. De programmakosten Werk en Participatie, Inkomen en Inkomensondersteuning en Inburgering worden volledig gedekt door gemeentelijke bijdragen. Dit geldt ook voor de uitkeringen en uitvoeringskosten met betrekking tot de plustaken, o.a. Leefgeld Oekraïners.

De gepresenteerde saldi worden derhalve volledig verrekend met de gemeenten. Het voordelige resultaat op de bedrijfsvoering kosten wordt aan de gemeenten uitgekeerd, uitgezonderd een bedrag ter bestemming.

Het totaal dat wordt terugbetaald aan de gemeenten betreft een saldo van € 508.466 voor alle programma’s en plustaken en het resultaat op de bedrijfsvoering ad € 1.178.040 minus een bestemming van € 110.533. Daarnaast is in de septembercirculaire bekend gemaakt dat er extra middelen door het Rijk worden uitgekeerd t.b.v. beschut werk. Dit bedrag ad € 489.303 is in 2025 ingezet en wordt ook afgerekend met de gemeenten.

Per einde 2025 was het totaal aantal dossiers ongewijzigd ten opzichte van eind 2024. Ook in de bijgestelde begroting werd rekening gehouden met een gelijkblijvend bestand, maar los van de stijging of daling van het bestand worden de kosten dan ook beïnvloed door het moment waarop de stijging of daling intreedt. Dit heeft geleid tot een overschot van € 102.584.

Bij het programma inkomensondersteuning is sprake van een overschot op de begroting van € 118.591. We hebben in de gewijzigde begroting rekening gehouden met een flinke stijging van de bijzondere bijstand.

Programma Werk en Participatie sluit met een positief resultaat van € 115.504. Op een totaalbedrag van ruim € 7 miljoen is dit een beperkte afwijking. In hoofdstuk 3.1.4 wordt een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting gegeven.

Bij programma Inburgering is sprake van een positief resultaat van € 671.178. Omdat de uitgaven voor een inburgeraar plaatsvinden gedurende maximaal drie jaren, wordt het resterende bedrag ten opzichte van wat door het Rijk beschikbaar wordt gesteld, op de balans geplaatst zodat het in komende jaren ingezet kan worden ten behoeve van de inburgeraar. Van deze middelen wordt

voorgesteld om € 671.178 voor de inburgering te reserveren. Voor SPUK Onderwijsroute is sprake van een negatief resultaat van € 1.011. Hier stellen we een onttrekking voor van € 1.011 vanwege de inzet van deze middelen in 2025. Bij de onderwijsroute is daarnaast nog sprake van een afrekening van € 6.861. Dit betreft de terugbetalingsverplichting van de reserveringsregeling 2023.

Bij de afzonderlijke programma's wordt een nadere toelichting op het saldo gegeven. De exploitatie van de kosten van bedrijfsvoering sluit dit jaar af met een positief saldo van € 1.178.040. Dit positieve resultaat wordt toegelicht In hoofdstuk 6.

Opzet en reikwijdte jaarstukken 2025

In deze jaarstukken worden de gerealiseerde cijfers van 2025 vergeleken met de begroting na wijziging. Dat betreft de cijfers zoals vermeld in de 1e begrotingswijziging 2025 die tegelijkertijd met de tweede bestuursrapportage 2025 is opgesteld. In het jaarverslag en de programma's zijn de toelichtingen zoveel mogelijk integraal opgenomen om een beeld van het totaal te kunnen geven. De jaarstukken worden aan het Dagelijks en Algemeen Bestuur ter besluitvorming voorgelegd. Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken in haar vergadering van 13 april 2026 vast.

Opbouw jaarstukken 2025

De jaarstukken zijn opgebouwd uit de Inleiding met een algemeen beeld. In hoofdstuk 3 en 4 gaan we in het jaarverslag inhoudelijk in op de verschillende onderdelen van het Werkplein, de strategische doelstellingen en de programma verantwoording. In hoofdstuk 5 treft u de jaarrekening 2025 en de daarbij behorende bijlagen aan.

werkplein

Oog voor wat écht telt

jaarverslag

2.1 Terugblik 2025

2.1.1 Missie en visie

In 2025 hebben we aan de hand van de door het Werkplein en gemeenten gezamenlijk opgestelde programmaplaat gewerkt. De strategische doelstellingen daarin dienden als leidraad voor de inspanningen van gemeenten en het Werkplein in 2025. In de bestuursrapportages afgelopen jaar hebben we ieder kwartaal stil gestaan bij deze doelstellingen en de behaalde resultaten. De visie zoals die in de programmaplaat is opgenomen is als volgt omschreven:

"Wij vertrouwen in de talenten en kwaliteiten van onze inwoners. Daarom stimuleren wij iedereen om deze te ontwikkelen, met als doel werk, en als dat (nog) niet lukt, meedoen in de samenleving. Dat doen we samen met de inwoner, collega's en partners op basis van maatwerk."

2.1.2 Participatiewet in Balans

In 2025 is het wetsvoorstel Participatiewet in Balans aangenomen. Dit wetsvoorstel betreft ruim 20 maatregelen die tot aanpassingen in de Participatiewet leiden. De maatregelen uit fase 1 zijn per 1 januari 2026 in werking getreden. De wijzigingen uit fase 2 en 3 treden per 1 januari 2027 in werking. Eind 2025 zijn de eerste wijzigingen bij het Werkplein geïmplementeerd. Als gevolg hiervan zijn werkinstructies, brieven en beschikkingen aangepast. Daarnaast is een trainingsprogramma voor de collega's ontwikkeld met workshops en e-learning.

2.1.3 Lokale en regionale samenwerking

Het Werkplein werkt op lokaal niveau nauw samen met gemeenten, maar ook de arbeidsmarktregio speelt een rol. De activiteiten die vanuit het Werkcentrum West-Brabant worden ontwikkeld hebben raakvlakken met de ontwikkelingen binnen het D6 en D9 werkgebied. Het is voor Werkplein en gemeenten zoeken hoe deze ontwikkelingen binnen de verschillende regio's elkaar kunnen versterken en elkaar niet bijten.

In onze lokale aanpak zoeken we de samenwerking met andere organisaties in het sociaal domein. Veel inwoners die bij het Werkplein aankloppen hebben een complexe ondersteuningsvraag. Voor hen is het belangrijk dat wij goed samenwerken met zorg – en hulpverleningsinstanties. Onze aanpak in zelforganisatie moet het in de toekomst makkelijker maken om met onze maatschappelijk partners op te trekken.

2.1.4 Ketensamenwerking/Wegwijzer

Afgelopen jaar werkten ISD Brabantse Wal, het Werkplein en WVS samen aan een onderzoek binnen de ketensamenwerking. Het onderzoek ging over de toekomst van de Participatiewet in onze regio West-Brabant West. We willen onze samenwerking zo organiseren dat deze ook in de toekomst goed blijft werken én beter gaat werken.

In dit kader zijn drie deelrapporten uitgewerkt. Deelrapport A ging over de nut en noodzaak van samenwerking. Deelrapport B laat zien wat de maatschappelijke opbrengst (maatschappelijk rendement) kan zijn. En als derde is een ontwerp van de dienstverlening gemaakt die aansluit bij de uitgangspunten binnen Wegwijzer.

De uitgangspunten voor de samenwerking zijn:

- De mens centraal (niet geld, processen en procedures)
- Werken vanuit vertrouwen
- Ieder zijn eigen oplossing (maatwerk)
- Nabij (inwoners en bedrijven)
- Samen met partners (sociaal domein, werkgevers, opleiders et cetera)
- Leren en ontwikkelen
- Werken met data

Eind juni hebben de negen wethouders unaniem ingestemd met het eindadvies vanuit de directeuren.

Het advies bevatte een aantal duidelijke voorstellen om de dienstverlening, samenwerking en werkwijze binnen de regio te verbeteren. Op basis hiervan zijn de volgende keuzes gemaakt:

- **Gezamenlijke uitgangspunten**
  De drie organisaties werken nauwer samen en gebruiken voortaan één gezamenlijk intakeproces. Daarbij staat de motivatie en situatie van de inwoner centraal, en wordt gewerkt vanuit vertrouwen en ontwikkelingsgericht handelen.
- **Effectiever gebruik van middelen**
  Er komt een plan om budgetten slimmer en doelgerichter in te zetten. Hierdoor kunnen we beter samenwerken en verspilling van middelen voorkomen.
- **Betere samenwerking achter de schermen**
  De samenwerking tussen ISD Brabantse Wal, Werkplein en WVS wordt intensiever op onderwerpen zoals beleid, financiën, leren & ontwikkelen en communicatie.
- **Gezamenlijk uitvoeringsprogramma**
  Na de zomer starten de organisaties met één gezamenlijk programma dat zorgt voor duidelijke regie, samenhang en voortgang.
- **Versterking van vakmanschap en samenwerking**
  Medewerkers worden actief betrokken bij een ontwikkeltraject gericht op cultuur, samenwerking en professionaliteit. Dit gebeurt onder andere via sessies, intervisie en gezamenlijke casusbesprekingen.

De vervolgstappen en projecten zijn ondergebracht in het programma Wegwijzer ‘Van koers naar kans’. Binnen het nieuwe programma zijn de volgende acties in voorbereiding en uitvoering en worden stap voor stap ingevoerd:

- Ontwikkeling van één uniform intakeproces en een gedeelde diagnosemethodiek
- Een pilot in Zundert en Woensdrecht om inwoners met langdurige bijstandsuitkeringen beter in beeld te brengen

- Verbeterd maatwerk voor specifieke groepen, zoals statushouders, jongeren en inwoners met een LKS-indicatie
- Versterking van de bemiddeling, plaatsing en nazorg richting werk
- Nog hechtere samenwerking met belangrijke partners, zoals scholen, zorgorganisaties en werkgevers

2.1.5 Financieel

De jaarrekening laat ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025 een positief beeld zien. In totaliteit blijft een bedrag van € 1.686.507 over. Hiervan is € 508.466 het positieve resultaat op de programma's. Positief resultaat op de bedrijfsvoering betreft € 1.128.870. Daarnaast hebben we de bestemmingsreserve bedrijfsvoering ad € 49.170 overeenkomstig de vastgestelde bestemming aangewend.

Afrekening gemeentelijke bijdrage programma's 2025 en plustaken	Programma Werk en Participatie	Programma Inkomen	Programma Inkomens ondersteuning	Programma Inburgering	Onderwijsroute SPUK	ROOO	TOZO	Alleenverdieners problematiek	Bedrijfsvoering	Totaal
Etten-Leur	-17.892	-210.794	55.751	-4	0	0	-2.717	-19.203	-205.869	-400.727
Halderberge	-12.798	-37.456	-4.194	-1	0	0	-1.337	-23.185	-131.817	-210.787
Moerdijk	-10.730	3.287	-1.826	-2	0	1.759	-1.298	-19.289	-150.987	-179.085
Roosendaal	-58.687	229.261	-114.234	-3	0	0	-3.875	-64.174	-483.264	-494.976
Rucphen	-11.897	-90.640	-43.648	4	-6.861	0	-2.449	-14.972	-95.795	-266.258
Zundert	-3.500	3.758	-10.441	1	0	0	-1.276	-12.908	-61.139	-85.504
Saldo	-115.504	-102.584	-118.591	-5	-6.861	1.759	-12.951	-153.729	-1.128.870	-1.637.337
Onttrekkingen aan reserves									**-49.170**	**-49.170**
Gerealiseerd resultaat	**-115.504**	**-102.584**	**-118.591**	**-5**	**-6.861**	**1.759**	**-12.951**	**-153.729**	**-1.178.040**	**-1.686.507**

De resultaten worden evenals voorgaande jaren afgerekend met de gemeenten. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij u naar de drie programma's in hoofdstuk 3.1.4 en voor de bedrijfsvoeringskosten naar hoofdstuk 6 paragraaf 1.

Besluit

- Wij stellen het Algemeen Bestuur voor om het jaarverslag 2025 en de jaarrekening 2025 vast te stellen.
- Wij stellen het Algemeen Bestuur voor om het niet bestede budget programmakosten te verrekenen met gemeenten.
- Wij stellen voor om een deel van het resultaat te bestemmen, ad € 137.728. Het bedrag is als volgt opgebouwd:
  - Een verplichting van € 110.533. In 2025 is afgesproken om tijdelijk een projectleider aan stellen voor het Nationaal programma Roosendaal. Invulling van deze functie is begin 2026 gestart. De kosten en daarmee samenhangende factuur zullen in 2026 vallen.
  - Een verplichting van € 27.195. In 2025 heeft team Diagnose een training Participatiewet gehad. De factuur hiervan volgt in 2026, maar de kosten hebben betrekking op 2025.
- Wij stellen voor het resterend voordelig resultaat bedrijfsvoering kosten ad € 1.040.312 (€ 1.178.040 minus € 137.728) uit te keren aan de gemeenten.
- Wij stellen voor dat het Algemeen Bestuur instemt met de begrotingsoverschrijding van de onderwijsroute ad € 20.897, van uitkeringen Leefgeld Oekraïners ad € 1.759 en van de niet begrote Compensatie loonkosten Beschut Werk ad € 489.303.

Vastgesteld door het dagelijks en Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling ISD Werkplein Hart van West-Brabant in zijn vergadering van 13 april 2026,

Hoogachtend,

Petra Koenders

Secretaris/Directeur

Hoogachtend,

René van Ginderen

Voorzitter

programma verantwoording

3.1.1 Inleiding

De D6 gemeenten en het Werkplein zetten we in op de volgende strategische doelstellingen:

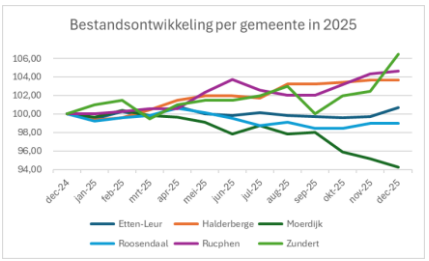
- Meer inwoners zijn zelfredzaam;
- Meer inwoners ontvangen passende ondersteuning;
- Minder inwoners leven in armoede;
- We werken meer samen in het sociaal domein;
- Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners;
- Meer inburgeraars doen mee naar vermogen.

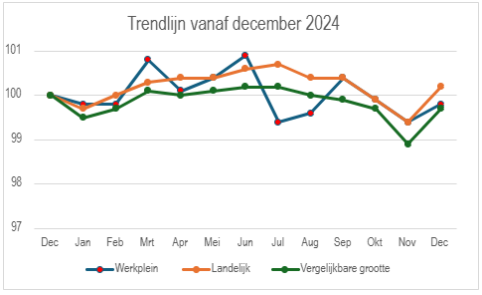
In de volgende paragrafen laten we zien welke ontwikkelingen het Werkplein (in samenwerking met gemeenten en partners) op deze strategische doelstellingen hebben gerealiseerd.

3.1.2 Bestandsontwikkeling

In 2025 zien we dat het aantal uitkeringen gelijk is ten opzichte van december 2024.

Gemeente	dec-24	jan-25	feb-25	mrt-25	apr-25	mei-25	jun-25	jul-25	aug-25	sep-25	okt-25	nov-25	dec-25	Verschil	Verschil (%)
Etten-Leur	751	747	753	749	757	751	750	752	750	749	748	749	756	5	0,7%
Halderberge	465	462	463	467	472	474	474	473	480	480	481	482	482	17	3,7%
Moerdijk	557	555	559	556	555	552	545	550	545	546	534	530	525	-32	-5,7%
Roosendaal	1836	1822	1829	1833	1847	1839	1828	1813	1820	1808	1808	1817	1817	-19	-1,0%
Rucphen	347	347	348	349	349	355	360	356	354	354	358	362	363	16	4,6%
Zundert	202	204	205	201	204	205	205	206	208	202	206	207	215	13	6,4%
Totaal	4158	4137	4157	4155	4184	4176	4162	4150	4157	4139	4135	4147	4158	0	0,0%

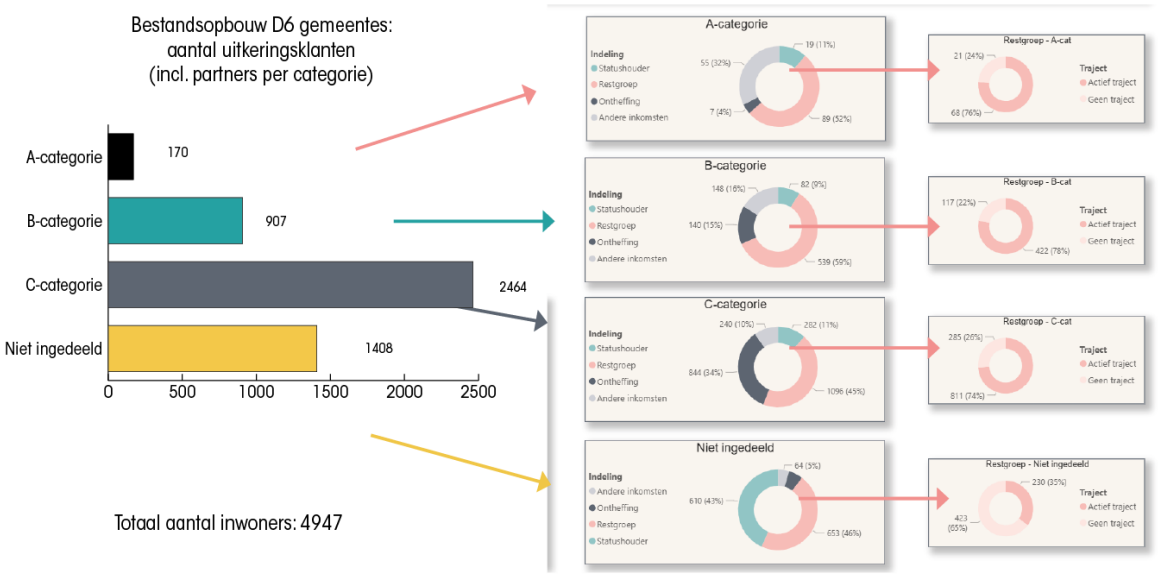
Het bestand voor alle gemeenten samen is ten opzichte van december 2024 gelijk gebleven. Gedurende het jaar zijn wel schommelingen in het uitkeringsbestand te zien. Hoewel het uitkeringsbestand voor de zes gemeenten gezamenlijk gelijk is gebleven, zijn er tussen de afzonderlijke gemeenten forse verschillen zichtbaar.

Moerdijk laat een dalende lijn in de bestandsontwikkeling zien. Dit is het gevolg van diverse factoren die in 2025 in het voordeel van Moerdijk uitvallen. Wat opvalt is dat ten opzichte van 2024 het aantal inwoners dat vanwege het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd is uitgestroomd behoorlijk is toegenomen. In 2025 is ook een toename zichtbaar in de uitstroom naar werk met behulp van het Werkplein. Op basis van de beschikbare gegevens is echter geen eenduidige verklaring aan te wijzen voor deze ontwikkeling. Aan de instroomzijde is bovendien een daling zichtbaar in het aantal geplaatste statushouders.

Bij Rucphen en Zundert zien we juist een stijging van het bestand. Dit wordt vooral veroorzaakt door een iets hogere instroom en een wat lagere uitstroom op alle vlakken in 2025. Doordat het bestand van beide gemeenten wat kleiner is, betekent dit ook dat bij iets hogere aantallen de bestandsstijging procentueel gezien sneller stijgt.

We zien dat de ontwikkeling van het Werkplein bestand ondanks schommelingen gedurende het jaar, uiteindelijk positief afwijkt ten opzichte van de landelijke lijn. Waar bij het Werkplein gedurende het jaar meer pieken en dalen laat zien, laten gemeenten van vergelijkbare grootte een gelijkmatiger beeld zien. In december 2025 zit het Werkplein nagenoeg gelijk aan de ontwikkeling van gemeenten van vergelijkbare grootte.

Onderstaande Visual geeft inzicht hoe het Werkpleinbestand van uw gemeente op 24 februari 2025 is opgebouwd. Deze visual geeft tevens een beter inzicht in het ontwikkelpotentieel van de inwoners.

Ten opzichte van 2024 zien we een grotere groep inwoners die vallen onder categorie C en inwoners die niet ingedeeld zijn. De stijging van de inwoners die niet in een categorie ingedeeld zijn heeft te maken met de overgangsperiode naar de nieuwe applicatie ‘de Spreekkamer’. Tijdens de overgang naar de Spreekkamer zijn inwoners niet meer ingedeeld in een categorie. In 2025 zijn de inwoners van de gemeente Zundert met behulp van ‘de Spreekkamer’ in beeld gebracht. Met deze tool is inzichtelijk waar inwoners staan binnen de verschillende levensdomeinen. Aan de hand hiervan wordt ingezet op ontwikkeling en zo mogelijk participatie. Alle inwoners die bij het Werkplein worden gesproken, worden vanaf heden ingedeeld door middel van de Spreekkamer. Op termijn zal bovenstaande rapportage verdwijnen.

In de piramide is te zien hoeveel inwoners per categorie zijn ingedeeld. Doelgroep A zijn de inwoners die binnen een half jaar met enige ondersteuning naar werk bemiddelbaar zijn. Inwoners die in categorie B zijn gecategoriseerd hebben nog een heel traject te doorlopen om zich verder te ontwikkelen richting werk of participatie. Inwoners in categorie C zijn veelal niet bemiddelbaar naar betaald werk. Doel is om een stabiele leefsituatie te creëren. We zien dat inwoners veelal op verschillende vlakken hulpvragen hebben. Indien de leefsituatie stabiel is kunnen inwoners kleine stapjes zetten naar participatie.

In de middelste cirkeldiagrammen is te zien hoe de verschillende categorieën opgebouwd zijn. Inwoners met een ander inkomen, ontheffing of statushouder-achtergrond impliceren dat het ontwikkelpotentieel van deze groepen beperkt is. Enerzijds omdat zij al gedeeltelijk een ander inkomen hebben, dit kan zijn deeltijdwerk (max werk in verband met medische situatie) of bijvoorbeeld gedeeltelijk een andere uitkering (bijvoorbeeld WIA). Of een ontheffing, bijvoorbeeld omdat iemand op het moment niet kan werken of zorg voor kleine kinderen heeft. Anderzijds is er een behoorlijk grote groep statushouders waarvan het gros eerst een aanzienlijk deel van de inburgering gevolgd moet hebben voordat uitstroom naar betaald werk aan de orde is. Dan blijft de ‘restgroep’ over. Dit is de inwonergroep waar het grootste ontwikkelpotentieel in zit.

3.1.3 Strategische doelstellingen

3.1.3.1 Meer inwoners zijn zelfredzaam

We streven naar zelfredzaamheid voor onze inwoners. We dragen hier op verschillende manieren aan bij. Dit kan bijvoorbeeld door uitstroom naar werk maar ook door het ontwikkelen van onze inwoners naar

participatie of juist een stabiele leefsituatie. In 2025 zien we een lichte stijging van het totaal aantal aanvragen. Etten-Leur laat een grotere toename zien van het aantal aanvragen dan bij de andere gemeenten. De bestandstoename is echter niet zoveel toegenomen. Het aantal aanvragen staat niet direct gelijk aan het aantal toekenningen. Bij Moerdijk zien we juist een behoorlijke afname van het aantal aanvragen, Moerdijk laat ook een behoorlijke bestandsdaling zien ten opzichte van 2024.

Aantal aanvragen	2024	2025
Etten-Leur	183	199
Halderberge	101	104
Moerdijk	143	128
Roosendaal	438	433
Rucphen	86	90
Zundert	60	62
Totaal	**1011**	**1016**

Aantal aanvragen: 2024 vs 2025

3.1.3.2 Meer inwoners krijgen passende ondersteuning

Beschut werk

Het Werkplein ondersteunt inwoners op hun weg naar een passende plek op de arbeidsmarkt. Ook als het gaat om inwoners met een indicatie voor beschut werk.

Elke gemeente ontvangt hiervoor jaarlijks een taakstelling en budget. In onze regio is geen wachtlijst: iedere inwoner met een beschut werk-indicatie die kan werken, heeft werk bij WVS of een andere werkgever. Budget is hierbij niet leidend. De D6-gemeenten hebben afgesproken dat ook boven de taakstelling wordt geplaatst.

In 2025 zijn:

- 10 inwoners met een beschut werk indicatie werkzaam bij een reguliere werkgever.
- In totaal zijn er binnen de D6-regio 205 inwoners geplaatst met een beschut werk-indicatie. Hiervan zijn 39 inwoners in 2025 gestart.
- Dit zijn 35 personen boven de taakstelling.

Ten opzichte van 2024 is het aantal plaatsingen met 10 toegenomen in 2025. Dit is enerzijds het gevolg van de goede samenwerking tussen de professionals van het Werkplein en WVS en anderzijds komt dit voort uit het voortraject bij WVS. Hierin wordt op de werkvloer duidelijk of een inwoner met een indicatie banenafspraak aan de slag gaat of dat er toch meer ondersteuning nodig is die bij beschut werk geboden kan worden.

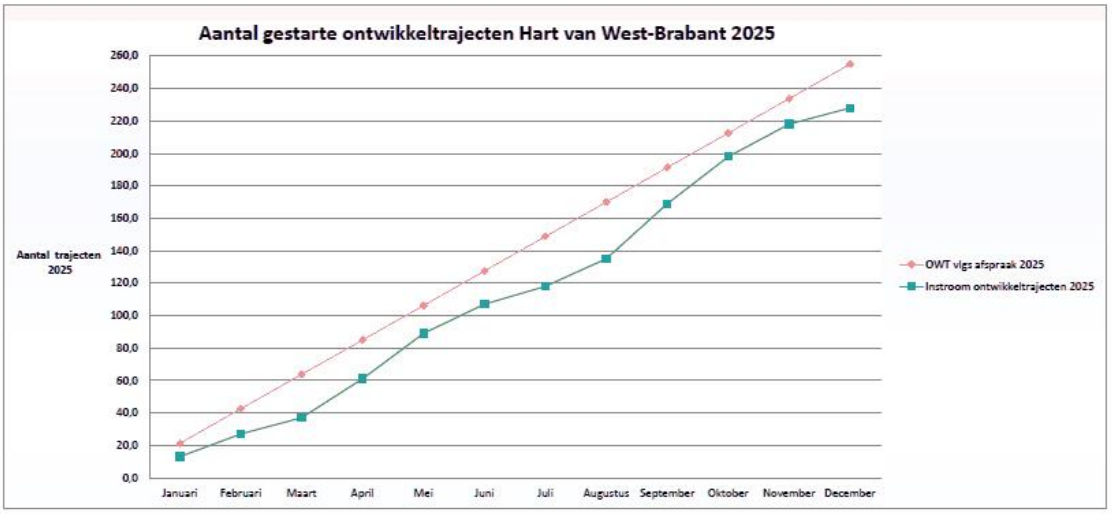
Beschut werk	(Rijks)taakstelling t/m 2025	Totaal plaatsingen op basis van 31 uur tm 2025	Plaatsingen in kwartaal 4 2025 (aantallen inwoners)	Plaatsingen tm 2025 (aantallen inwoners)
Etten-Leur	25	37,24	0	45
Halderberge	21	18	2	19
Moerdijk	18	19,1	1	20
Roosendaal	72	80,32	2	89
Rucphen	26	18,55	0	21
Zundert	8	9,48	1	11
D6	**170**	**182,69**	**6**	**205**

Tabel beschut werk; De Rijks Taakstelling rekent met 31 uur per plek. Als alle plaatsingen beschut werk in uren worden bekeken dan zijn er 182,69 plaatsingen gedaan (kolom 2). De kolommen 3 en 4 geven weer hoeveel inwoners er geplaatst zijn. Inwoners werken niet precies 31 uur in een beschutte werkplek waardoor het aantal plaatsingen op basis van uren niet overeenkomt met het aantal inwoners dat geplaatst is.

Ontwikkeltrajecten

In 2025 is het streven om 380 inwoners te laten instromen in een ontwikkeltraject, waarvan 255 binnen de Werkpleinregio wonen. In 2025 zijn 228 inwoners gestart in een ontwikkeltraject:

- 38 inwoners meer gestart in een ontwikkeltraject dan in 2024.
- Steeds meer inwoners begeleid naar een passende vervolgstap.
- 26 inwoners hebben regulier werk gevonden na een ontwikkeltraject.

WVS voert in samenwerking met de ISD en het Werkplein ontwikkeltrajecten uit. Het betreft hier uitkeringsgerechtigden van de 9 deelnemende gemeenten met een ondersteuningsvraag, die voor maximaal 12 maanden met behoud van uitkering deelnemen aan een ontwikkeltraject. Het doel van een ontwikkeltraject is een optimale arbeids- en mensontwikkeling voor de werkzoekende. Het ultieme doel is het laten uitstromen van kandidaten richting regulier werk. Er zijn op verschillende vakgebieden leerroutes ontwikkeld. Denk hierbij aan groen, techniek, horeca, logistiek, post/pakket en schoonmaak.

Vanuit de Werkpleingemeenten zijn in 2025 228 inwoners aangemeld voor een ontwikkeltraject bij WVS. Dit zijn er 38 meer dan in 2024 (190). We zien dat de Wegwijzer, en daarmee de inzet van ontwikkeltrajecten steeds zichtbaarder wordt. We zien dat in 2025 aanzienlijk minder inwoners terug naar de ontwikkelaar gaan (55 in 2024 versus 35 in 2025). En er zijn ook minder inwoners die een voorliggende actie nodig hebben (45 in 2024 versus 34 in 2025). Dit betekent dat de screening aan de voorkant beter is maar ook dat de ontwikkeltrajecten meer passend zijn geworden.

3.1.3.3 Minder inwoners leven in armoede

Het Werkplein voert verschillende regelingen uit die bijdragen aan het verminderen van de armoede van inwoners. In deze paragraaf geven we per regeling een toelichting.

Bijzondere bijstand

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal ingediende aanvragen	3.568	3.742	5.873	5.089	5.121	5.100
Aantal toegekende aanvragen	2.564	2.778	4.761	4.104	4.277	3.918

Het aantal toegekende aanvragen ligt in 2025 lager dan in 2024. Dit betekent niet dat er minder gebruik wordt gemaakt van de regelingen. Dit komt omdat de Individuele Inkomenstoeslag ook tot de bijzondere bijstand wordt gerekend. Inwoners die een Participatiewet uitkering van het Werkplein ontvangen en aan de overige voorwaarden voldoen, krijgen sinds eind 2023 ambtshalve de Individuele inkomenstoeslag. Zij hoeven dit niet meer aan te vragen. Het aantal inwoners dat in 2025 een ambtshalve toekenning heeft ontvangen is met ruim 200 dossiers toegenomen. Dit zijn dan ook ruim 200 minder aanvragen die worden ingediend.

Collectieve zorgverzekering

	1e kwartaal 2025	1e kwartaal 2024	1e kwartaal 2023	1e kwartaal 2022	1e kwartaal 2021	1e kwartaal 2020
Aantal deelnemers	6.951	7.265	7.226	6.781	7.273	7.392

Het bereik van de gemeentepolis in de D6 gemeenten lag in 2025 tussen de 39,3% en 68,8%. In Zundert lag het bereik op 39,3% en in Etten-Leur op 68,8%. Bij de andere gemeenten lag het daartussenin. Het landelijk gemiddelde komt uit op 40% bereik. Dat betekent dat gemiddeld genomen 40% van de doelgroep daadwerkelijk gebruik maakt van de gemeentepolis. Hoewel het aantal inwoners dat gebruik maakt van de gemeentepolis in het eerste kwartaal van 2025 is afgenomen zit het Werkplein met het bereik hiervan over het algemeen boven het landelijk gemiddelde. Er kunnen hier meerdere oorzaken aan ten grondslag liggen, maar er is niet een duidelijke verklaring voor te geven. Denk hierbij aan overlijdens of aan inwoners die kiezen voor een goedkopere zorgverzekering.

Overig gemeentelijk minimabeleid

Het gaat hierbij om tegemoetkomingen voor maatschappelijke participatie (o.a. bezoek pretpark, bioscoop, dierentuin, theater, sportbeoefening, OV etc.), schoolkosten, vakantieactiviteit en tijdschriftenregeling.

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Aantal aanvragen	1.551	1.144	1.218	1.450	1.070	1.046
Aantal toegekende aanvragen	1.290	924	927	1.017	786	727
Aantal ambtshalve continueringen	967	862	831	692	724	691

Bij inmiddels vijf van de Werkpleingemeenten verloopt de uitvoering via een webwinkelsysteem. Inwoners krijgen dan elk kalenderjaar een winkeltegoed waarmee zij zelf producten en diensten kunnen kopen/afnemen bij de aangesloten leveranciers. In 2025 is een flinke toename te zien in het aantal aanvragen en toegekende aanvragen voor maatschappelijke participatie. Een belangrijke reden hiervan is dat per juli 2025 ook Roosendaal is gaan deelnemen aan de Webshop. Voor de inwoners van Roosendaal geldt wel dat zij alleen gebruik kunnen maken van de OV Arriva pas. Voor Roosendaal kwam het aantal aanvragen uit op 702 waarvan 567 zijn toegekend. Voor de andere gemeenten betekent het dus met een totaal aantal aanvragen van 849 een daling van het aantal aanvragen minimabeleid. Dit is te verklaren doordat inwoners die in 2024 maatschappelijke participatie hebben gehad en een uitkering ontvangen, ambtshalve de maatschappelijke participatie krijgen toegekend. Zij hoeven dus niet opnieuw een aanvraag in te dienen. Het aantal aanvragen zegt niet alles over het gebruik van het minimabeleid. In een aanvraag kan naast maatschappelijke participatie ook schoolfonds worden aangevraagd. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van de minimaregelingen is met 84 toegenomen. Dit is nog zonder Roosendaal. Met Roosendaal erbij is er een toename van 760 inwoners.

Uitvoering Voorzieningenwijzer (website: Datgeldtvoormij.nl)
In 2024 hebben vijf Werkplein-gemeenten besloten te starten met de Voorzieningenwijzer. Rucphen is op een later moment ook ingestapt. De bedoeling van de Voorzieningenwijzer is om het gebruik van landelijke en lokale armoede- en minimaregelingen te vergroten. De voorzieningenwijzer kan op twee manieren worden doorlopen. Inwoners kunnen kiezen om zelf via de website de voorzieningencheck te doen of met behulp van een gesprek met een medewerker van het Werkplein. Het idee is om mensen zoveel mogelijk te spreken om gezamenlijk de check te doen. Werkplein medewerkers zijn in de eerste instantie gestart met vooraf bellen van inwoners met uitleg over de Voorzieningenwijzer. Inwoners gaven hierbij veelal aan de voorkeur te hebben de check zelf online te doen. Omdat dit zeer tijdrovend bleek te zijn en er weinig respons was van inwoners voor een persoonlijk gesprek is deze werkwijze niet verder voortgezet. Er wordt wel gebruik gemaakt van de website, maar de mogelijkheid om de check gezamenlijk met een Werkplein medewerker te doen blijft achter. Om de Voorzieningenwijzer meer onder de aandacht te brengen zijn halverwege 2025 verschillende acties uitgezet:

- A0 borden langs de weg over de Voorzieningenwijzer
- Interview van een inwoner in de plaatselijke bodes
- Het instrument Voorzieningenwijzer is extra onder de aandacht gebracht bij externe partners via een Webinar
- Nieuwe folders naar externe partners

De website wordt wel bezocht en er is een stijging van het aantal voorzieningenchecks te zien, maar de persoonlijke check waarbij de inwoner gesproken wordt, blijft achter.

2025	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert
Aantal gesproken inwoners	54	27	21	48	19	17
Aantal inwoners met advies om regelingen aan te vragen	196	153	138	241	65	83

Resultaten over de periode september tot en met december 2024:

2024	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Zundert
Aantal gesproken inwoners	15	4	11	56	3
Aantal inwoners met advies om regelingen aan te vragen	9	2	7	10	0

Afwikkeling kinderopvangtoeslagaffaire
Sinds het 2e halfjaar 2021 verlenen gemeenten en Werkplein hulp aan gedupeerden van de kinder-opvangtoeslag (KOT)-affaire. Ook in 2025 hebben gemeenten en Werkplein hiervoor weer een aantal werkzaamheden verricht. De werkzaamheden van het Werkplein bestonden uit:

- Controle of gedupeerden een uitkering in het kader van de Participatiewet (Pw) ontvingen. De door de Belastingdienst uitgekeerde compensatiebedragen moeten immers vrijgelaten worden als gedupeerden algemene periodieke bijstand ontvangen.
- Pauzeren van de incasso van Werkpleinvorderingen als inwoners zich bij de Belastingdienst-Toeslagen melden als gedupeerde. De pauzering duurt tot het moment waarop de Belastingdienst-Toeslagen een besluit heeft genomen dat de inwoner daadwerkelijk als gedupeerde wordt aangemerkt.

- In het boekjaar 2025 heeft het Werkplein bij 6 gedupeerden woonachtig in: Roosendaal (4), Etten-Leur (1) en Halderberge (1) openstaande vorderingen kwijtgescholden in verband met de kinderopvang affaire. Het totaalbedrag betreft € 17.506.
- Onderzoek naar verstrekte bijzondere bijstand in de kosten van bewindvoering.
  Aan 18 gedupeerden van de KOT-affaire heeft het Werkplein in 2025 bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten verstrekt voor totaal € 27.059. Die bijzondere bijstandskosten kunnen de gemeenten vergoedt krijgen van het Rijk. Het Werkplein heeft de gemeenten geïnformeerd over de hoogte van die kosten.

De gemeenten hebben recht op Rijksvergoeding van de hierboven vermelde werkzaamheden en kosten. De totale tijdsinzet van het Werkplein maakt onderdeel uit van de verantwoorde bedrijfsvoering kosten. Op grond van drie ministeriele regelingen z.g. specifieke uitkeringen (SPUK), compenseert het Rijk de Werkpleingemeenten voor de aan (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen geleverde brede ondersteuning en voor de kwijtschelding van publieke vorderingen. De verantwoording en declaratie van die kosten bij het Rijk loopt via de jaarrekening met bijbehorende Single information Single audit-systematiek (SiSa) van de werkpleingemeenten.

Uitvoering compensatieregeling alleenverdienersproblematiek

Iedereen betaalt inkomstenbelasting, waarbij heffingskortingen zoals de algemene heffingskorting zorgen voor een lager bedrag. Eerder konden gezinnen waarvan één partner geen inkomen had, deze korting via de Belastingdienst terugvragen. Om beide partners te stimuleren te werken is deze regeling vanaf 2009 tot 2023 afgebouwd. Bij bijstandsgezinnen wordt de uitkering sinds 2012 gesplitst, zodat beiden recht hebben op de korting; deze afbouw duurt tot 2036. Hierdoor ontstond een inkomensverschil: huishoudens die één keer de korting krijgen, krijgen minder huur- en zorgtoeslag dan bijstandsgezinnen. Omdat de landelijke oplossing pas vanaf 2028 ingaat, compenseren gemeenten getroffen huishoudens in 2022-2027:

- Via bijzondere bijstand in 2022-2024 (fase 1) (was aan te vragen tot 1 april 2025) en;
- Een nieuwe forfaitaire regeling in 2025-2027 (fase 2).

In 2025 zijn in totaal 81 inwoners geweest die in aanmerking kwamen voor de forfaitaire regeling (fase 2). Vanuit de Belastingdienst heeft het Werkplein een lijst ontvangen van inwoners die in aanmerking komen voor deze regeling. Veruit de meesten hebben daarom ambtshalve een toekenning ontvangen. Inwoners konden echter ook zelf nog een aanvraag hiervoor indienen als zij dachten hiervoor in aanmerking te komen. In totaal is een bedrag van € 88.165 uitgekeerd voor de alleenverdienersproblematiek.

3.1.3.4 We werken meer samen in het sociaal domein

De lokale samenwerking binnen het sociaal domein vraagt continue aandacht. Dit geldt zowel voor gemeenten als het Werkplein.

De werkpleinorganisatie werkt vanuit drie werkgebieden. Eén werkgebied omvat de gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert. Een ander werkgebied zijn de gemeenten Halderberge en Moerdijk. En gemeente Roosendaal is één werkgebied. Vanuit het Werkplein zoeken we actief de verbinding met lokale organisaties in de werkgebieden en binnen de lokale gemeenten. Dit doen we door met elkaar kennis te maken en elkaar op te zoeken. Bij de gebieds-overleggen sluiten regelmatig verschillende organisaties aan, denk hierbij aan GGZ, WMO, MEE, HerstelXL, zorgen -en veiligheidshuis, Novadic/Kentron, Surplus, Vluchtelingenwerk etc.). Daarnaast hebben we het afgelopen jaar specifieke bijeenkomsten gehouden waar de verschillende organisaties bij elkaar komen, bijvoorbeeld een bijeenkomst rondom de doelgroep statushouders.

Door elkaar actief op te zoeken versterken we de samenwerking tussen de professionals. Dit komt uiteindelijk de dienstverlening aan de inwoners ten goede.

Het afgelopen jaar zijn de gemeentehuizen in de gemeenten Halderberge, Moerdijk en Etten-Leur verbouwd. Dit vergde soms wat meer inspanningen om elkaar te ontmoeten maar er is iets moois voor teruggekomen. Dit draagt zeker bij aan de samenwerking in de regio!

In gemeente Roosendaal is er het afgelopen jaar veel aandacht voor het Nationaal Programma Roosendaal geweest. Het Werkplein heeft een actieve rol in een aantal projecten. Het gaat hierbij met name over de doelgroep jongeren en het voorkomen van problemen. In het programma 'Preventie met Gezag (PmG)' zijn we hier actief mee aan de slag.

De brede intake is de afgelopen jaren steeds meer een reguliere werkwijze geworden. Inmiddels werken we met de Spreekkamer voor inwoners die nieuw bij het Werkplein komen. Hiermee worden alle leefgebieden doorlopen. Als het nodig is wordt er afstemming met collega's van schuldhulpverlening, WMO of jeugd geschakeld.

3.1.3.5 Werkgevers benutten beter de talenten en kwaliteiten van inwoners

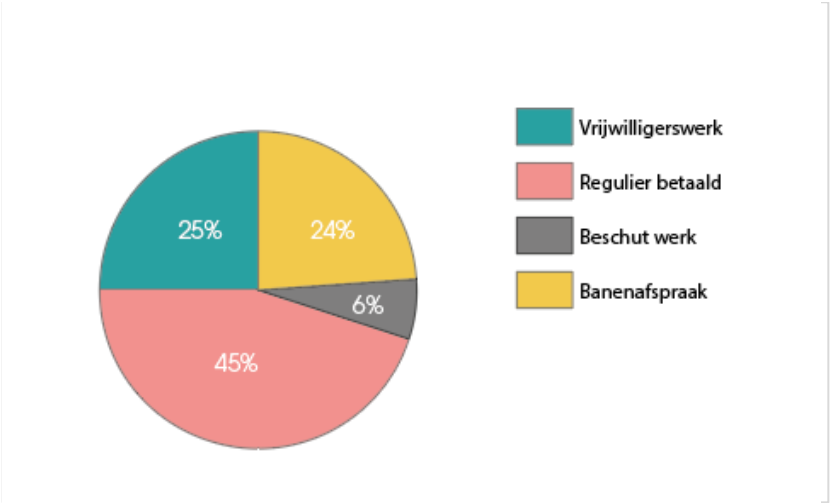
Door een veranderende doelgroep is de focus van team Werkpunt aan het verschuiven. Binnen dit team zijn diverse disciplines ondergebracht: vrijwilligerswerk, bemiddeling, inburgering, banenafspraak en beschut werk. De samenwerking tussen team Ontwikkeling en team Werkpunt is versterkt: inwoners worden intensief begeleid, actief overgedragen en samen opgepakt richting bemiddeling.

	2024	2025
Banenafspraak	118	167
Beschut werk	35	41
Regulier betaald	279	312
Vrijwilligerswerk	149	168
Totaal	581	688

Het aantal gerealiseerde plaatsingen per jaar

Het totaal aantal plaatsingen is in 2025 met 107 toegenomen ten opzichte van 2024. We zien dat op alle vlakken het aantal plaatsingen hoger is dan in 2024.

De bemiddelaars van team Werkpunt zijn in 2025 heel actief geweest in de regio richting en met werkgevers, organisaties en events. De collega's hebben inwoners actief kennis laten maken met werkgevers via speedmeets en rondleidingen. Hierdoor ontdekken inwoners wat werkgevers te bieden hebben en leren werkgevers de doelgroep kennen. Dit draagt bij aan meer kansrijke plaatsingen voor inwoners en werkgevers.

Werkpunt

De bemiddelaars vanuit het Werkpunt zijn de schakel tussen ontwikkelaar, inwoner en werkgever. De inwoners die bij het Werkplein terecht komen zijn in de meeste gevallen niet meteen klaar om bij een reguliere werkgever aan de slag te gaan. Daarmee verandert ook de inzet van de bemiddelaar. Door inwoners zoveel mogelijk kennis te laten maken met de arbeidsmarkt is de kans op succes uiteindelijk ook groter. Dit geldt andersom ook voor de werkgevers. Door deze vroegtijdig kennis te laten maken met de doelgroep en inzicht te geven in problematieken wordt de kans op een succesvolle duurzame match ook groter.

Het afgelopen jaar zijn er vanuit het Werkpunt, al dan niet in samenwerking met andere partners, heel wat verschillende events voor en met werkgevers en inwoners georganiseerd. Daarnaast is aangesloten bij bestaande ondernemersnetwerken al dan niet in samenwerking met de betreffende gemeentecollega's. Hierbij is het netwerk uitgebreid en hebben inwoners en werkgevers elkaar ontmoet. Dit draagt weer bij aan de plaatsingen die gerealiseerd worden.

Vrijwilligerswerk

Door de inzet van vrijwilligerswerk komen inwoners in beweging. In de huidige tijd zien we dat ook inwoners die nu het dichtst bij de arbeidsmarkt staan een veel langere periode nodig hebben om uit te stromen naar betaald werk. Ook voor deze groep biedt vrijwilligerswerk soms een opstap naar werk. Het zet inwoners in beweging. In 2025 zijn 168 inwoners gestart met vrijwilligerswerk om zich verder te ontwikkelen. Dit is een mooie stijging ten opzichte van 2024 (149 plaatsingen vrijwilligerswerk).

De bemiddelaars vrijwilligerswerk hebben in 2025 de samenwerking met lokale evenementen gezocht om inwoners te plaatsen (denk aan corso Zundert, ijsevenement Etten-Leur).

Banenafspraak en beschut werk

Bijna een kwart van de plaatsingen in 2025 zijn inwoners met een indicatie banenafspraak of beschut werk. Team banenafspraak heeft nauwe contacten met scholen (VSO en pro-onderwijs). Hierdoor vindt een soepele overgang van school naar werk plaats.

Ook voor het onderdeel banenafspraak was het aantal plaatsingen in 2025 hoger dan in 2024. 167 (2025) tegenover 118 (2024). Het hoge aantal plaatsingen heeft mede te make met herplaatsingen van jongeren. Deze jongeren die met een banenafspraak aan de slag zijn blijven afhankelijk van de ondersteuning van het Werkplein. Ook als deze jongeren na een aantal jaar een overstap naar een anders werkgever willen maken.

Daarnaast zijn in 2025 16 inwoners gestart in een opstapbaan bij WVS. Inwoners die niet direct bij een reguliere werkgever aan de slag kunnen gaan eerst een jaar bij WVS aan de slag in een garantiebaan. Daarna worden zij doorgeplaatst naar een reguliere werkgever.

3.1.4 Wat mag het kosten?

Programma Werk en Participatie

De inzet binnen het programma Werk en Participatie wordt gefinancierd vanuit de gemeenten. Voorheen betrof dat het participatiebudget dat gemeenten vanuit het Rijk via een specifieke uitkering kregen. Inmiddels is dat grotendeels opgenomen in de algemene uitkering. De re-integratiemiddelen zijn in de kern middelen die het Werkplein heeft ingezet om de re-integratie van inwoners te versnellen, te bevorderen dan wel mogelijk te maken.

In 2025 waren de totale kosten minus baten van re-integratie activiteiten € 7.399.740. Dat is € 115.504 minder dan de gewijzigde begroting.

Programma Werk & Participatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Bijdrage aan bedrijfsvoering:					
Werkpunt	1.274.867	1.274.867	1.274.867	1.274.867	-
Ontwikkeling	961.616	961.616	961.616	961.616	-
Inzet instrumenten:					-
Diagnostische tool en Spreekkamer	132.492	136.120	139.350	123.570	-15.780
Individuele trajecten/Maatwerk	1.158.061	950.000	1.231.655	1.333.224	101.569
Ontwikkeltrajecten WVS	629.128	897.881	750.000	555.133	-194.867
Wegwijzer	177.962	68.000	180.000	161.739	-18.261
Praktijkervaringsplekpolis	7.974	8.000	8.267	8.267	-
Extra inzet fraudepreventie					-
Beschut werken	1.872.524	1.839.447	2.375.573	2.371.841	-3.732
Beschut werken reiskosten	66.927	72.350	74.197	76.580	2.383
Jobcoaching	261.112	250.000	200.000	211.872	11.872
Loonwaardemetingen	116.076	150.000	150.000	138.384	-11.616
Intensivering nazorg	16.408	94.830	18.719	14.875	-3.844
Project bestandsbeheersing	458.085	264.000	264.000	260.973	-3.027
Totaal lasten	**7.133.231**	**6.967.111**	**7.628.243**	**7.492.941**	**-135.302**
Baten	113.147	-	113.000	93.201	-19.799
Totaal baten	**113.147**	**-**	**113.000**	**93.201**	**-19.799**
Saldo van lasten en baten	**7.020.084**	**6.967.111**	**7.515.243**	**7.399.740**	**-115.504**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	1.081.954	1.079.205	1.164.111	1.146.220	-17.892
Halderberge	776.260	771.956	832.689	819.891	-12.798
Moerdijk	643.803	647.245	698.166	687.436	-10.730
Roosendaal	3.583.239	3.539.989	3.818.495	3.759.808	-58.687
Rucphen	727.860	717.612	774.070	762.173	-11.897
Zundert	206.968	211.103	227.712	224.212	-3.500
Totaal bijdragen gemeenten	**7.020.084**	**6.967.111**	**7.515.244**	**7.399.740**	**-115.504**

Tabel: Programma Werk en Participatie 2025

Compensatie loonkosten Beschut werk	Jaarrekening 2025
WVS	472.347
Diverse werkgevers	16.956
Totaal lasten	**489.303**
Bijdragen gemeenten	
Etten-Leur	71.245
Halderberge	60.491
Moerdijk	52.425
Roosendaal	207.685
Rucphen	74.605
Zundert	22.852
Totaal bijdragen gemeenten	**489.303**

Tabel: Compensatie loonkosten beschut werk

Verschillenanalyse

In totaliteit is er een bedrag van € 7.492.941 in 2025 ingezet voor re-integratie activiteiten. Dat is € 135.302 minder dan begroot.

Individuele trajecten (nadelig € 101.569)

De overschrijding zit met name in kosten die worden uitgegeven aan scholing en activering en reiskosten voor onze inwoners.

Ontwikkeltrajecten WVS (voordelig € 194.867)

In 2025 zijn 228 inwoners zijn gestart in een ontwikkeltraject. In de begroting is uitgegaan van een doorloop van 6 maanden. Voor een deel van de inwoners is dit door uitval korter, hierdoor zijn er ook minder kosten. Daarnaast is van de ontwikkeltrajecten ruim € 130.000 verantwoord onder het inburgeringsbudget.

Baten

De baten betreft voornamelijk de doorbelaste kosten van Wegwijzer (programmamanager) aan de WVS en ISD Brabantse Wal.

Programma Inkomen

Onze inzet binnen het programma Inkomen wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere begroting (qua personele inzet) als vanuit de BUIG-middelen. Deze laatste kosten worden 1- op-1 op klantniveau verrekend met de gemeenten waarvoor deze kosten gemaakt worden c.q. wiens inwoners het betreffen. De besteding van het budget over 2025 waarover het Werkplein kon beschikken is weergegeven in onderstaande tabel.

Programma inkomen	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Pwet	70.365.377	70.729.506	75.915.115	75.818.026	-97.089
BBZ	188.974	350.000	150.721	185.571	34.850
BBZ (declarabel)	-			-	-
IOAW	3.022.049	3.100.000	2.778.187	2.593.889	-184.299
IOAZ	316.593		411.631	410.073	-1.558
Onderzoekskosten	63.403	100.000	75.512	65.082	-10.430
Invorderings- en externe controlekosten	14.250	25.000	20.977	20.698	-278
Externe controlekosten	157.841	200.000	171.738	158.157	-13.581
Loonkostensubsidie	4.849.161	4.689.005	5.698.048	5.853.628	155.579
Studietoeslag	201.883	191.853	223.440	179.049	-44.391
Totaal lasten	**79.179.531**	**79.385.364**	**85.445.368**	**85.284.172**	**-161.196**
Baten					
Baten debiteuren Buig	926.385	1.060.943	1.243.169	1.214.376	-28.793
Baten debiteuren Ioaw/Ioaz	22.797	25.000	10.722	8.218	-2.504
Baten debiteuren BBZ	40.907	25.000	33.490	1.872	-31.617
Baten debiteuren BBZ (declarabel)	39.712	25.000	25.000	29.302	4.302
Totaal baten	**1.029.802**	**1.135.943**	**1.312.380**	**1.253.769**	**-58.612**
Saldo van lasten en baten	**78.149.729**	**78.249.421**	**84.132.988**	**84.030.403**	**-102.584**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	13.874.810	14.046.219	15.085.675	14.874.881	-210.794
Halderberge	8.916.189	8.840.947	9.706.045	9.668.590	-37.456
Moerdijk	10.097.375	9.989.455	10.909.225	10.912.511	3.287
Roosendaal	34.675.774	35.043.166	36.612.794	36.842.055	229.261
Rucphen	6.404.941	6.405.962	7.274.160	7.183.519	-90.640
Zundert	4.180.640	3.923.672	4.545.089	4.548.848	3.758
Totaal bijdragen gemeenten	**78.149.729**	**78.249.421**	**84.132.988**	**84.030.403**	**-102.584**

Tabel: Programma Inkomen 2025

Verschillenanalyse in hoofdlijnen

Het programma inkomen valt in zijn geheel iets lager uit dan de gewijzigde begroting 2025. Los van de stijging of daling van het bestand worden de kosten dan ook beïnvloed door het moment waarop de stijging of daling intreedt. De indexering was in 2025 veel hoger uitgevallen dan waar in de begroting rekening mee was gehouden, maar bij de gewijzigde begroting is hier rekening mee gehouden.

Participatiewet Buig (€ -97.089)

In de gewijzigde begroting is voor de tweede helft van het jaar uitgegaan van een stabiel uitkeringsbestand. Over 2025 is het totale uitkeringsbestand voor de zes gemeenten gezamenlijk inderdaad gelijk gebleven. Tussen de afzonderlijke gemeenten zijn echter onderlinge verschillen zichtbaar. Per saldo leidt dit op het totaal van de uitkeringslasten tot een relatief beperkte afwijking ten opzichte van de begroting.

BBZ (€ 34.850)

We zien dat de kosten voor de Bbz al enkele jaren achterblijven bij de verwachting. Om die reden is dit in de begrotingswijziging verder naar beneden gecorrigeerd. Er is uiteindelijk in 2025 iets meer gebruik gemaakt van de Bbz dan verwacht, al is dit geen wezenlijk verschil. Het gebruik van de regeling in 2025 is vergelijkbaar met 2024.

IOAW / IOAZ (€ -184.299 / € 1.558)

IOAW en IOAZ laten al jaren een dalende lijn zien. Gezien de specifieke aard van de regeling weten we dat deze kosten jaarlijks zullen afnemen. Eén van de voorwaarden bij de IOAW is bijvoorbeeld dat iemand geboren moet zijn voor 1965 en tussen zijn 50e en 60e werkloos is geraakt. Die groep wordt steeds kleiner. Met deze daling houden we al rekening in de begroting. Gebleken is dat er toch nog veel minder gebruik van is gemaakt dan verwacht. Het blijft moeilijk om een exacte inschatting te maken hoe groot deze daling zal zijn.

Onderzoeks- en advieskosten BBZ (€ -10.430)

We zien de kosten voor de BBZ dalen. Daarmee hangen de externe onderzoeks- en advieskosten direct samen. Bij een aanvraag BBZ wordt vaak een levensvatbaarheidsonderzoek opgevraagd. Als er minder aanvragen BBZ zijn dan zijn er ook minder onderzoeken.

Loonkostensubsidie (€ 155.579)

Het aandeel loonkostensubsidie valt hoog uit ten opzichte van de gewijzigde begroting. Enerzijds is dit vanwege het plaatsen boven de taakstellingen met betrekking tot beschut werk anderzijds vanwege het groeiende aantal garantiebanen. Dit is het gevolg van de uitvoering van de doelstelling en gemaakte afspraken met de gemeenten. Dit bedrag wordt ieder jaar hoger omdat er jaarlijks meer mensen geplaatst worden.

Studietoeslag (€ -44.391)

Studenten met een beperking komen voor deze toeslag in aanmerking als ze naast hun studie niet kunnen werken. Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er een daling te zien. Ook ten opzichte van 2024 is er minder gebruik gemaakt van deze regeling. Wanneer de studie eindigt, betekent dit ook dat de Studietoeslag stopt. De Studietoeslag is wel bekend, er zijn in 2025 meer aanvragen gedaan, maar iets meer dan 50% is toegekend.

Vangnetregeling

Het Buig-budget wordt landelijk vastgesteld. Hieronder zijn de werkelijke uitgaven op het Buig-budget ten opzichte van het rijksbudget 2025 weergegeven. Zoals te zien, is door de Rijksoverheid een Buig-budget beschikbaar gesteld van ca. € 86,6 miljoen (inclusief loonkostensubsidie). De werkelijke uitgaven Buig en loonkostensubsidies bedragen 83,5 mln.

De werkelijke uitgaven Buig liggen voor de zes gemeenten gezamenlijk € 3.117.612 lager. De uitgaven voor vier gemeenten komen boven het Buig-budget uit. Gemeente Etten-Leur en Roosendaal hebben een overschot op de uitgaven BUIG. Om voor de vangnetregeling (aanvulling vanuit het Rijk flink tekort aan rijksvergoeding) in aanmerking te komen moet het tekort over 2025 meer bedragen dan 7,5%. Daarnaast moet het tekort over de afgelopen drie jaar 7,5% bedragen.

Gemeente	Definitieve rijksvergoeding Buig 2025	Jaarrekening 2025 BvdU	Verschil	Verschil in %
Etten-Leur	15.525.936	14.857.157	668.779	4,3%
Halderberge	9.546.161	9.587.702	-41.541	-0,4%
Moerdijk	10.501.608	10.817.995	-316.387	-3,0%
Roosendaal	40.007.420	36.581.395	3.426.025	8,6%
Rucphen	6.651.375	7.162.109	-510.734	-7,7%
Zundert	4.396.380	4.504.910	-108.530	-2,5%
Totaal	**86.628.880**	**83.511.268**	**3.117.612**	**3,6%**

Tabel: Uitgaven Buig per gemeente versus Rijksbudget 2025

Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers)

De Tozo-regeling is gestopt per oktober 2021. De regeling bestond uit twee delen:

- de uitkering voor levensonderhoud die om niet verstrekt is en;
- bedrijfskapitaal van maximaal €10.157,00 die moest worden afgelost.

Er zijn mensen geweest die de uitkering ten onrechte hebben ontvangen en deze nog moeten terugbetalen. Veruit het grootste deel van die ondernemers doet dit inmiddels ook. Totdat dit volledig is terugbetaald blijft het terugkomen in de jaarrekening. Overigens vloeit dit allemaal terug naar het Rijk.

TOZO	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Tozo om niet	0	0	0	0	0
Tozo bedrijfskapitaal	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tozo Opbrengst wegens terugvordering	-9.216	0	0	5.202	5.202
Tozo Opbrengst bedrijfskapitaal	13.456	0	0	7.750	7.750
Totaal baten	**4.240**	**0**	**0**	**12.951**	**12.951**
Saldo van lasten en baten	**-4.240**	**0**	**0**	**-12.951**	**-12.951**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	-4.122	0	0	-2.717	-2.717
Halderberge	-1.639	0	0	-1.337	-1.337
Moerdijk	-2.467	0	0	-1.298	-1.298
Roosendaal	10.351	0	0	-3.875	-3.875
Rucphen	-4.103	0	0	-2.449	-2.449
Zundert	-2.260	0	0	-1.276	-1.276
Totaal bijdragen gemeenten	**-4.240**	**0**	**0**	**-12.951**	**-12.951**

Leefgeld Oekraïners

Met drie van de deelnemende gemeenten heeft het Werkplein afgesproken om de betalingen te verrichten voor de leefgeldregeling voor Oekraïners. In het 2de halfjaar is dit voor Roosendaal en Rucphen gestopt. Het Werkplein doet alleen de betalingen, de deelnemende gemeenten nemen zelf de besluiten op de aanvraag. Op basis van die besluiten wordt het geld overgemaakt. Hieronder staat de hoogte van de betalingen per gemeente. Door de gemeenten worden de bedragen voor het leefgeld en uitvoering aan het Werkplein vergoed. De uitvoeringskosten zijn opgenomen in de bedrijfsvoering en worden niet meer separaat in rekening gebracht.

Leefgeld Oekrainers	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Etten-Leur	0	0	0	0
Halderberge	0	0	0	0
Moerdijk	290.334	227.400	229.159	1.759
Roosendaal	460.770	47.166	47.166	0
Rucphen	62.273	42.485	42.485	0
Zundert	0	0	0	0
Totaal bijdragen	**813.376**	**317.051**	**318.810**	**1.759**

Programma inkomensondersteuning

Onze inzet binnen het programma inkomensondersteuning wordt zowel gefinancierd vanuit de reguliere exploitatiebegroting (personele inzet) en gemeentelijke budgetten (programma). Deze laatste kosten worden 1-op-1 verrekend met de gemeenten waarvoor deze kosten worden gemaakt.

Het door de gemeenten aan het Werkplein ter beschikking gestelde budget voor 2025, alsmede de ten laste van dat budget gebrachte uitgaven 2025 zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Programma inkomensondersteuning	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Bijzondere bijstand	6.628.061	6.500.000	6.883.962	6.730.002	-153.960
Minimabeleid (webshop) *	610.447	650.000	800.000	742.347	-57.653
Collectieve zvw premie	3.018.041	3.082.734	2.899.832	2.899.238	-594
Externe adviezen	18.648	14.500	14.500	15.405	905
Totaal lasten	**10.275.197**	**10.247.234**	**10.598.294**	**10.386.992**	**-211.302**
Baten					-
Baten debiteuren bijz. bijstand	753.544	715.000	757.236	664.525	-92.711
Totaal baten	**753.544**	**715.000**	**757.236**	**664.525**	**-92.711**
Saldo van lasten en baten	**9.521.653**	**9.532.234**	**9.841.058**	**9.722.467**	**-118.591**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	2.112.894	2.194.867	2.136.385	2.192.136	55.751
Halderberge	1.197.424	1.145.616	1.144.020	1.139.827	-4.194
Moerdijk	1.143.149	1.126.991	1.131.359	1.129.533	-1.826
Roosendaal	3.784.629	3.821.057	4.078.183	3.963.949	-114.234
Rucphen	778.808	740.250	844.152	800.504	-43.648
Zundert	504.749	503.454	506.959	496.518	-10.441
Totaal bijdragen gemeenten	**9.521.653**	**9.532.234**	**9.841.058**	**9.722.467**	**-118.591**

Tabel: Programma Inkomensondersteuning 2025

Verschillenanalyse in hoofdlijnen

Het verschil tussen de gewijzigde begroting 2025 en de jaarrekening 2025 bedraagt € 118.591 in het voordeel. Dit zit vooral in de lagere lasten van de bijzondere bijstand. Bij de eerste begrotingswijziging is

ervan uitgegaan dat deze kosten zouden stijgen in verband met de voorzieningenwijzer die toen van start ging. Ten opzichte van 2024 is er zoals verwacht wel meer gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand, weliswaar in mindere mate dan aangenomen.

Bijzondere bijstand (- € 153.960)
De kosten zijn iets lager uitgevallen dan bij de gewijzigde begroting is ingeschat.

In de begroting hebben we rekening gehouden met een stijging ten opzichte van 2024. Ondanks dat deze stijging inderdaad aan de orde is, is deze niet zo groot geweest als dat wij hadden verwacht, wat leidt tot een klein overschot op de begroting.

Collectieve zorgverzekering (€ -594)
De jaaruitgaven voor de gemeentelijke premiebijdrage zijn vrijwel gelijk aan het begrootte bedrag.

Overig gemeentelijke minimabeleid (- € 57.653)
Er wordt meer gebruik gemaakt van de maatschappelijke participatie. Er is een behoorlijke stijging te zien ten opzichte van 2024. In de gewijzigde begroting is al rekening gehouden met hogere lasten voor het minimabeleid. Dit is mede doordat Roosendaal in 2025 ook is gaan deelnemen aan de webshop. Er is echter wel sprake van een iets minder harde stijging dan verwacht.

Alleenverdienersproblematiek

Alleenverdieners kunnen een compensatie krijgen voor gemiste toeslagen. In 2024 is deze regeling voor het eerst ingegaan. In de begrotingswijziging van 2025 is ervan uitgegaan dat er meer inwoners voor deze regeling in aanmerking zouden komen. Het is echter lastig om hier een goede inschatting van te maken. We zien dat er veel minder inwoners dan verwacht in aanmerking komen voor deze regeling.

Alleenverdienersproblematiek	Jaarrekening 2024	1e begrotings-wijziging 2025	Jaarrekening 2025	Verschil
Etten-Leur	3.656	27.203	8.000	-19.203
Halderberge	1.737	36.643	13.458	-23.185
Moerdijk	5	31.243	11.954	-19.289
Roosendaal	6.141	103.201	39.028	-64.174
Rucphen	0	23.163	8.191	-14.972
Zundert	0	20.441	7.534	-12.908
Totaal	**11.539**	**241.894**	**88.165**	**-153.729**

3.2 Programma inburgering

3.2.1 Inleiding

Op 1 januari 2022 ging de nieuwe Wet Inburgering 2021 in. Onder deze wet konden gemeenten inwoners weer helpen bij de inburgering. Werkplein heeft dit opgepakt voor de gemeenten in hun werkgebied.

3.2.2 Aantallen nieuwe inburgeraars

In 2025 begonnen 368 mensen met de inburgering via het Werkplein. 233 van hen zijn statushouders, dat is 63% van alle inburgeraars. Zij krijgen intensievere begeleiding dan gezinsmigranten. Voor statushouders betaalt de gemeente de inburgering. Gezinsmigranten betalen de meeste onderdelen van de inburgering zelf. Ze kiezen en betalen bijvoorbeeld zelf hun taalschool. Voor statushouders regelt en betaalt Werkplein hun taalschool.

Daarnaast zien we dat het totaal aantal inburgeraars van 788 in 2024 is gestegen naar 1136 in 2025. De verdeling van deze toename verschilt erg per gemeente. Dit verschil is te verklaren door de mate waarin de gemeenten hun taakstelling rondom het plaatsen van inburgeraars heeft behaald of een inhaalslag hebben gemaakt in de taakstelling van voorgaande jaren.

	Totale instroom in 2024	Totale instroom in 2025	Waarvan statushouder	Waarvan gezins- en overige migrant
Etten-Leur	71	78	48	30
Halderberge	48	19	9	10
Moerdijk	61	54	41	13
Roosendaal	131	156	90	66
Rucphen	21	34	24	10
Zundert	13	27	21	6
Totaal	**348**	**368**	**233**	**135**

Aantal nieuwe inburgeraars in 2024 en 2025

	Totaal aantal inburgeraars 2024	*Totaal aantal inburgeraars 2025*
Etten-Leur	*164*	*241*
Halderberge	*114*	*132*
Moerdijk	*122*	*171*
Roosendaal	*290*	*436*
Rucphen	*56*	*90*
Zundert	*42*	*66*
Totaal	*788*	*1136*

Totaal aantal inburgeraars 2024 en 2025

De meeste inburgeraars volgen de B1-route. In 2025 startten 178 inburgeraars in de B1-route bij Werkplein. Aan het eind van de inburgering maakt de inburgeraar toetsen, vooral taaltoetsen. In de B1-route doen ze dit op B1-niveau. Met dat taalniveau kan iemand zich redelijk goed redden in de samenleving en bijvoorbeeld op de werkvloer. Wanneer B1 te moeilijk is, kunnen ze ook examen doen op A2-niveau. Daarmee kunnen ze nog steeds vrij goed aan het werk. Inburgeraars die veel moeite hebben om de Nederlandse taal te leren volgen de Z-route. Hierin ligt de nadruk op proberen toch de taal te leren, en veel te oefenen en mee te doen in de samenleving. 88 inburgeraars startten met de Z-route in 2025. Tot slot begonnen 22 inburgeraars in de onderwijsroute. In deze inburgeringsroute leren inburgeraars veel in korte tijd. Daarna kunnen ze onderwijs volgen op het MBO 2, 3 of 4, het HBO of het WO.

	B1-route	Onderwijsroute	Z-route	Totaal
Etten-Leur	50	4	11	65
Halderberge	13	1	2	16
Moerdijk	30	5	16	51
Roosendaal	70	13	41	124
Rucphen	17	2	12	31
Zundert	15	0	6	21
Totaal	**195/ 63%**	**25 / 8%**	**88 / 29%**	**308**

Tabel: verdeling van nieuwe inburgeraars in 2025 over de inburgeringsroutes

Ter vergelijking: de verdeling over leerroutes is landelijk ongeveer 69% in de B1-route, 10% in de onderwijsroute en 21% in de Z-route. Landelijk is 2 op de 3 inburgeraars statushouder en 1 op de drie gezinsmigrant. 9 op de 10 gezinsmigranten volgt de B1-route; 8% de onderwijsroute, en 1% de Z-route. Hiermee ligt het Werkplein in lijn met de landelijke percentages.

3.2.3 Knelpunten en vooruitgang voor inburgering in 2025

Taalscholen

De nieuwe Wet Inburgering geldt sinds 1 januari 2022. Sinds die tijd zijn gemeenten in heel Nederland aan het uitvinden wat nodig is voor goede inburgering. Ook Werkplein maakt de inburgering elk jaar nog beter. De Nederlandse taal leren is heel belangrijk voor inburgeraars. Daarom zetten we met deze nieuwe aanbieder in op 5 dagdelen taalles per week voor de inburgeraar. In 2024 is de aanbesteding van de taallessen voor statushouders die inburgeren afgerond. Vanaf 1 januari 2025 worden alle taallessen gegeven bij één aanbieder, met twee vestigingen. Eén in Etten-Leur en één in Roosendaal.

Bij de opstart met de nieuwe taalschool, hadden we te maken met een aanloopfase aan het begin van het jaar waarbij er wachtlijsten ontstonden. Toen we met deze aanbieder eindelijk goed op weg waren kregen we na de zomer in 2025 helaas ook te maken met problemen. Vanwege interne strubbelingen bij de aanbieder en krapte op de arbeidsmarkt ontstonden er problemen waardoor in het laatste kwartaal van 2025 het taalonderwijs niet de kwaliteit had die wij voor ogen hebben voor onze inwoners. Het Werkplein staat nauw in contact met de aanbieder om de kwaliteit zo snel mogelijk weer op het gewenste niveau te krijgen. Inmiddels maakt de aanbieder weer stappen in de goede richting.

De algemene rekeningkamer laat eenzelfde beeld zien in een onlangs uitgebracht rapport, *onbenut potentieel (2026),* hierin is vastgesteld dat landelijk te zien is dat de inburgering vertraagd. Door een tekort aan NT2 docenten is het tempo van taallessen laag omdat er vanwege verschillende niveaus in één klas, vaak het laagste niveau wordt aangehouden. En is er niet altijd ruimte voor aanbieders om maatwerk te leveren op taalniveau. Ook tekorten in kinderopvang spelen in een rol in het niet tijdig behalen van de inburgering. Wij herkennen deze problematiek en hebben hierover intensief contact met onze taalaanbieder.

Vooruitgang

In 2025 is ook opnieuw aandacht besteed aan inburgeraars mee laten doen in de samenleving, en zoveel mogelijk voor te bereiden op betaald werk en waar dit niet haalbaar is op participatie en zelfredzaamheid. Dit deden we door inburgeraars op vrijwilligersplekken te plaatsen, te bemiddelen naar arbeid en door trajecten voor de participatie uren in te kopen bij verschillende partijen. Daarnaast zijn er stappen gezet om samen met de WVS trajecten te ontwikkelen die goed passen bij de behoefte van deze doelgroep. Projecten zoals de Wegwijzer gaan hier het komende jaar nog meer richting aan geven.

Om inburgeraars voor te bereiden op werk moeten zij verplicht de Module Arbeidsparticipatie (MAP) volgen. Dit is een training. In 2025 is de keuze gemaakt om dit in te kopen bij een externe partij. Inburgeraars kunnen de MAP training daar volgen in het Nederlands als ze over voldoende taalkennis beschikken, maar kunnen de training ook in hun eigen taal doen. Hiermee hebben we een kwalitatieve inhaalslag gemaakt doordat de training wordt gegeven door oud-statushouders. Wij merken dat inburgeraars de training nu beter begrijpen zodat deze écht bijdraagt aan de inburgering

3.2.3 Hoeveel is uitgegeven aan inburgering?

Elke gemeente ontvangt geld van de landelijke overheid om de inburgering te betalen. Dit heet SPUK Inburgering. Dit geven zij door aan Werkplein, zodat die de inburgeraars ermee kan helpen. Gemeenten ontvangen voor gezinsmigranten eenmalig een bedrag. Voor statushouders ontvangen ze het geld verdeeld over drie jaar. Het eerste jaar ontvangt de gemeente het grootste deel van het totaalbedrag, en de jaren daarna steeds een lager bedrag.

Programma Inburgering	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Inburgeringsvoorzieningen					
Leerroutes	1.501.996	3.798.912	2.412.967	2.285.880	-127.087
Maatschappelijke begeleiding	757.250	965.552	627.946	647.197	19.252
PVT	66.045	120.280	92.230	87.576	-4.654
MAP	46.096	72.454	211.880	125.608	-86.271
Tolkdiensten	5.391	198.277	132.156	16.357	-115.799
Reservering inburgeringsvoorzieningen	6.781	612.235	383.370	-	-383.370
Totaal lasten inburgeringsvoorzieningen	**2.383.559**	**5.767.710**	**3.860.548**	**3.162.618**	**-697.930**
Baten					
Totaal baten					
Saldo van lasten en baten	**2.383.559**	**5.767.710**	**3.860.548**	**3.162.618**	**-697.930**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	1.159.051	1.084.146	771.225	771.221	-4
Halderberge	802.777	756.961	605.606	605.605	-1
Moerdijk	854.012	922.259	641.601	641.599	-2
Roosendaal	1.831.761	1.877.130	1.286.404	1.286.401	-3
Rucphen	518.798	573.748	314.250	314.254	4
Zundert	433.498	553.466	241.462	241.463	1
Totaal bijdragen gemeenten	**5.599.896**	**5.767.710**	**3.860.548**	**3.860.543**	**-5**
Resultaat					**-697.925**
Onttrekking reserve WI2021 tbv Onderwijsroute*					**26.747**
Resultaat te bestemmen	**3.216.338**				**-671.178**

In 2025 is € 3.162.618 uitgegeven aan inburgeringsactiviteiten door het Werkplein. Dat is minder dan was ingeschat ten opzichte van de eerste begrotingswijziging 2025. Dit komt omdat minder statushouders een woning kregen toegewezen dan gedacht. Daardoor zijn er minder inwoners die gestart zijn met inburgeren.

Leerroutes (- € 127.087)
Onder leerroutes vallen de taallessen aan statushouders en activiteiten die inburgeraars ondersteunen om te participeren in de samenleving. De kosten voor trajecten in de Z-route waarmee de participatie-uren worden ingevuld, worden vergoed vanuit deze kostenpost. De trajecten voor inburgeraars in de B1-route wordt dit ook vanuit dit budget gefinancierd wanneer het bijdraagt aan hun inburgeringstraject.

Omdat er minder inburgeraars zijn ingestroomd dan vooraf gedacht, is er minder geld uitgegeven aan deze kostenpost. De instroom van het aantal inburgeraars hangt af van het aantal gehuisveste statushouders.

Maatschappelijke begeleiding (€ 19.252)
Maatschappelijke begeleiding houdt praktische en sociale ondersteuning in in de eerste 15 maanden na vestiging in de gemeente. In de begrotingswijziging is de maatschappelijke begeleiding naar beneden bijgesteld omdat de taakstelling huisvesting lager is dan we hadden verwacht.

Participatieverklaringstraject (PVT) (- € 4.654)
Het participatieverklaringstraject is een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject. In vier bijeenkomsten leren inburgeraars over Nederlandse normen en waarden. Aan het eind ondertekenen ze een participatieverklaring. Daarmee beloven ze mee te doen in de Nederlandse samenleving, en zich te gedragen zoals het hoort. Vluchtelingenwerk organiseert het participatieverklaringstraject. In de

begrotingswijziging is deze kostenpost naar beneden bijgesteld omdat de taakstelling huisvesting lager is dan we hadden verwacht.

Module Arbeidsparticipatie (MAP) (- € 86.271)
Alle inburgeraars volgen verplicht de Module Arbeidsparticipatie. Dit gaat over de mogelijkheden richting de arbeidsmarkt. Sinds halverwege 2025 is Sosy Training de MAP gaan uitvoeren.
De kosten zijn lager uitgevallen ten opzichte van de begrotingswijziging. Sosy Training heeft in 2025 een opstartperiode gehad en nog niet alle inburgeraars hebben de training gevolgd in 2025. Ook de lagere instroom van inburgeraars zorgt voor minder kosten op deze post.

Tolkdiensten (- €115.799)
Omdat de inburgeraars bij aanvang van de inburgering vaak nog geen, of weinig, Nederlands spreken, kan er een tolk ingezet worden. Wij zetten dit in via de tolkentelefoon, een dienst die wordt aangeboden door Global Talk. De lagere inzet van de tolkentelefoon dan begroot, is tweeledig; enerzijds zijn regiehouders terughoudend om de tolkentelefoon in te zetten en anderzijds wordt er veel gewerkt met vertaalapps.

Reservering inburgeringsbudget (- € 383.370)
Dit is een sluitpost. In deze post is het financiële verschil opgenomen tussen de SPUK bedragen die we vanuit het Rijk ontvangen en hetgeen dat we verwachten uit te geven aan de verschillende onderdelen van dit programma. Dit bedrag blijft gereserveerd voor inburgeraars waarvoor in het komende jaar kosten gemaakt zullen worden.

Onderwijsroute (€ 20.897)
Deze post is nieuw opgenomen in de begrotingswijziging. In het verleden was er geen apart budget voor deze leerroute. Inmiddels is deze financiering vanuit het Rijk ondergebracht in een specifieke uitkering. Deze kostenpost wordt gedekt vanuit de reservering inburgeringsbudget.

Onderwijsroute SPUK	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten onderwijsroutes 2025	259.786	-	245.381	266.278	20.897
Totaal lasten onderwijsroute	**259.786**	**-**	**245.381**	**266.278**	**20.897**
Baten	6.781	-	-	-	-
Totaal baten	**6.781**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van lasten en baten	**253.005**	**-**	**245.381**	**266.278**	**20.897**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	61.956		31.135	31.135	-
Halderberge	37.140		4.237	4.237	-
Moerdijk	37.181		69.010	69.010	-
Roosendaal	-6.999		104.813	104.813	-
Rucphen	24.843		26.282	19.421	-6.861
Zundert	6.187		9.904	9.904	-
Totaal bijdragen gemeenten	**160.308**		**245.381**	**238.520**	**-6.861**
Resultaat					**27.758**
Dotatie reserve Onderwijsroute tlv WI2021*					**-26.747**
Resultaat (onttrekking bestemmingsreserve onderwijsroute	**-92.697**				**1.011**

Tabel: SPUK Onderwijsroute

Extra taken Vluchtelingenwerk

Naast maatschappelijke begeleiding biedt Vluchtelingenwerk ook de diensten maatschappelijk spreekuur, juridisch spreekuur, taakstelling huisvesting en taalcoaching aan. Deze diensten zien het Werkplein en gemeenten als noodzakelijk om goede dienstverlening te bieden aan inburgeraars. Gemeenten financieren

deze taken uit eigen middelen.

Inburgering extra taken Vluchtelingenwerk	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Extra taken Vluchtelingenwerk					
Maatschappelijk spreekuur	120.442	120.439	126.896	126.896	-
Juridisch spreekuur	67.596	67.596	72.964	72.964	-
Taakstelling huisvesting	41.605	41.340	38.564	38.564	-
Taalcoaching	46.873	46.875	35.066	35.066	-
Cursus omgaan met geld					
Totaal extra taken Vluchtelingenwerk	**276.516**	**276.250**	**273.490**	**273.490**	**-**
Baten					
Totaal baten					
Saldo van lasten en baten	**276.516**	**276.250**	**273.490**	**273.490**	**-**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	52.062	51.034	50.608	50.608	-
Halderberge	42.789	42.479	42.316	42.316	-
Moerdijk	46.565	46.659	46.731	46.731	-
Roosendaal	83.860	83.998	81.926	81.926	-
Rucphen	25.949	26.235	26.450	26.450	-
Zundert	25.291	25.845	25.459	25.459	-
Totaal bijdragen gemeenten	**276.516**	**276.250**	**273.490**	**273.490**	**-**

Tabel: Extra taken 2025

3.3 Algemene dekkingsmiddelen

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven inzicht te geven in de algemene dekkingsmiddelen. Onder algemene dekkingsmiddelen wordt verstaan die middelen die niet aan een programma toegeschreven kunnen worden en algemeen inzetbaar zijn. De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdragen van de deelnemende gemeenten in de uitvoeringskosten. Deze kosten worden omgeslagen naar de deelnemende gemeenten, via een in de begroting vastgesteld percentage.

Algemene dekkingsmiddelen:	Begroting 2025 na wijziging			Jaarrekening 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering	18.930.359	-	18.930.359	18.930.359	-	18.930.359
Rentebaten	465.000	-	465.000	462.004	-	462.004
Baten overig	-	-	-	320.738	-	320.738
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**19.395.359**	**-**	**19.395.359**	**19.713.101**	**-**	**19.713.101**

Tabel: Algemene dekkingsmiddelen

In vergelijking met de gewijzigde begroting 2025 vallen de algemene dekkingsmiddelen in de voorliggende jaarrekening 2025 € 317.742 hoger uit. De oorzaken hiervan zijn:

- Overige baten zijn hoger uitgevallen. De overige baten bestaan uit (€ 320.738):
- € 44.382 → Restitutie RWB fee 2024
- € 205.500 → Inzet Werkplein t.b.v. NPR 2025
- € 3.459 → Detachering medewerker aan Orionis
- € 1.975 →Doorbelasting aan derden
- In 2024 en 2025 is een project geweest met betrekking tot samenwerking op gebied van informatie. Werkplein heeft dit voorgefinancierd. Van de overige deelnemers is € 64.098 ontvangen.
- Lagere rentebaten van ongeveer € 3.000

paragrafen 4

4.1 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven welke paragrafen moeten worden opgenomen in de begroting. De onderdelen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor deze gemeenschappelijke regeling. De volgende verplichte paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

a. Financiering

b. Bedrijfsvoering

c. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

d. Informatie t.b.v. paragraaf verbonden partijen gemeenten

4.2 Paragraaf Financiering

In de wet financiering decentrale overheden, Wet fido, zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid is vormgegeven. Belangrijk daarbij is dat het financieel beheer zo beheersbaar en transparant mogelijk wordt uitgevoerd.

Renterisico

In 2025 zijn er geen langlopende geldleningen aangegaan omdat er slechts beperkte investeringen in ICT zijn gedaan. In de begroting van 2025 hebben wij wel rekening gehouden met beperkte rentekosten maar niet met het aantrekken van een lening. Tot op heden zijn de gedane investeringen (zie bijlage staat van investeringen) binnen onze rekening-courant faciliteit gefinancierd. Voor het renterisico worden twee normen onderscheiden; de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt beoogd de renterisico’s te beheersen op de vaste schuld (schuld met een rente typische looptijd van één jaar of langer) door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm was in 2025 niet van toepassing omdat het Werkplein geen geldleningen heeft afgesloten.

Kasgeldlimiet

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. In 2025 is geen kortlopend geld aangetrokken. Wel heeft het Werkplein een rekening-courant faciliteit met de Bank voor Nederlandse Gemeenten afgesloten waardoor we tijdelijk een roodstand kunnen hebben. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de totale lasten (exclusief dotaties reserves) van de primitieve begroting van het boekjaar. Voor de begroting 2025 bedroeg de kasgeldlimiet € 10,6 mln.

in euro's	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet	10.604.515	10.604.515	10.604.515	10.604.515
Vlottende schuld	536.000	764.000	386.000	786.333
Overschrijding (-) / Onderschrijding (+) van kasgeldlimiet	**10.068.515**	**9.840.515**	**10.218.515**	**9.818.182**

Rente

In 2025 hebben we zowel rentekosten als rentebaten gehad.

De rentebaten zijn in 2025 € 462.004.

Kredietfaciliteit

Op 1 januari 2019 heeft het Werkplein een kredietfaciliteit met de bank voor Nederlandse gemeenten afgesloten. Dit betekent dat het Werkplein in voorkomende gevallen tot maximaal een bedrag van € 2.000.000 rood mag staan. Deze kredietfaciliteit is door de gemeenten gegarandeerd.

4.3 Paragraaf Bedrijfsvoering

Qua bedrijfsvoering heeft het jaar 2025 voornamelijk in het teken gestaan van het zo goed als mogelijk dienstverlening verlenen aan onze inwoners. Aanvragen om bijstand en minimaregelingen zijn tijdig in behandeling genomen en afgewikkeld. De uitkeringen zijn wederom tijdig betaald. En voor veel inwoners, waaronder inburgeraars, is de ontwikkeling in gang gezet. Dat kan zijn bij taalscholen, onze partners in Wegwijzer (WVS en ISD) of externe partners zoals De Harde Leerschool, de Kringloper e.d.

En we blijven door ontwikkelen om de organisatievisie 2024 te bewerkstelligen. Dit jaar is het Leerplein flink door ontwikkeld. Voorzien van een onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers met vakinhoudelijke leerdoelen maar ook een goed gebruik van systemen en niet te vergeten flinke aandacht voor informatieveiligheid en sociale en fysieke veiligheid. En er is een aanvang gemaakt met zelforganisatie. Er is een blauwdruk gemaakt van hoe een zelf organiserend team er uit kan zien. In 2026 willen we met twee teams een pilot starten.

Personeel

<u>Inzet</u>

Het jaar 2025 was wederom een zeer intensief jaar voor het Werkplein personeel. Sprake was van in eerste instantie een oplopend bestand en ook de uitvoering van de Wet inburgering heeft heel wat inspanningen en uithoudingsvermogen van de medewerkers gevraagd. En vraagt dit nog steeds vanwege het grote aantal inburgeraars dat aan onze gemeenten is toegewezen.

Ook het Werkplein heeft te maken met arbeidsmarktaspecten. Het is moeilijk om gekwalificeerd personeel te vinden en te behouden. Dat veroorzaakt mede de werkdruk bij medewerkers. Enerzijds blijft het takenpakket flink en anderzijds moeten zij ook nieuwe medewerkers inwerken en begeleiden. In de tussentijd gaan ontwikkelingen ook verder en doen zich nieuwe projecten en programma's voor. Denk hierbij aan de projecten van Wegwijzer (samenwerking met de WVS en ISD), het armoedepact Etten-Leur,

de arbeidsmarktregio en het nationaal Programma Roosendaal. Voor het management van belang om komend jaar de balans te houden tussen een acceptabele werkdruk en het oppakken van nieuwe taken.

Voorziening verlofsparen

In 2022 is er voor het eerst een voorziening gevormd voor verlofsparen. Medewerkers kunnen verlofuren sparen om deze later voor hun pensioen of voor andere doeleinden op te kunnen nemen. Ultimo 2024 bedroeg het saldo voor deze voorziening € 354.641. In 2025 is een bedrag van € 96.177 bijgestort en tevens een bedrag van € 114.398 vrijgevallen. In totaal is voor 14 medewerkers een voorziening gepleegd.

Formatie

In 2025 bedroeg de formatie 198,94 fte. Dat is 4,36 fte meer dan begroot. Voornaamste oorzaak is 3 fte Voorzieningenwijzer, 1 fte gebruikersondersteuner die begroot was als inhuur vanuit ICT WBW en 0,36 fte voor uitbreiding communicatie. Hierdoor hebben we opmaak documenten e.d. in eigen beheer. De kosten van inkoop communicatiemateriaal/opmaak gaan hierdoor naar beneden. Werkelijk was in 2025 187,83 fte vast ingevuld. Ingehuurd is 13,91 fte reguliere formatie, 2,67 fte ziektevervanging en 3,23 fte voor projecten (I-samenwerking, bestandsmaatregelen, programmamanager Wegwijzer en project dienstverlening).

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage in 2025 bedroeg 5,4% (in 2023 7,4%, 2024 6,6%). Het ziekteverzuim is voor het grootste gedeelte langdurig van aard (4,1%). In 2024 was dat 5,6%. Het langdurig verzuim is voor een groot gedeelte medisch van aard.

Organisatieontwikkeling

Afgelopen jaar zijn de trainingen echt communiceren afgerond. Veel medewerkers delen hun ervaringen in intervisiegroepen. Met de ervaring van deze door interne trainers gegeven trainingen is een nieuwe leerlijn ontwikkeld. Vanaf het 2e kwartaal 2025 gaat die door elke medewerker gevolgd worden. Niet alleen wordt ingestoken op echt communiceren. Ook op verdieping van de leidende principes. Daarnaast is het Leerplein verder ingericht. Het aanbod is nu specifieker per functie ingericht. Dat zal bestaan uit verplichte trainingen/cursussen, uit cursussen/inhoudelijke verdiepingen nodig voor de functie en ontwikkelgerichte opleidingen. Ook hebben alle medewerkers met inwonercontacten een agressietraining (training norm overschrijdend gedrag) gevolgd. Op basis daarvan is het agressieprotocol geactualiseerd.

Er is ook een begin gemaakt met het concretiseren van zelforganisatie. Met input van medewerkers en externe organisaties die al met zelforganisatie werken wordt gewerkt aan een blauwdruk voor een zelf organiserend team. Dat zal in 2026 veder zijn beslag krijgen.

Sociale veiligheid

In 2025 stond bij het Werkplein Hart van West-Brabant het onderwerp sociale veiligheid centraal. In 2025 is een nieuwe gedragscode voor het Werkplein vastgesteld. Daarnaast is een meldprocedure opgesteld voor het doen van meldingen op het gebied van ongewenst gedrag, vermoeden integriteitsschendingen, misstanden en inbreuk op het Unierecht.

Verder zijn in 2025 twee interne vertrouwenspersonen gestart bij het Werkplein en is een integriteitsfunctionaris aangesteld. De teams zijn via Plein geïnformeerd over deze aanpassingen en de vertrouwenspersonen hebben hun rol toegelicht in de teamoverleggen.

Meldingen

In 2025 hebben 2 onderzoeken plaatsgevonden naar aanleiding van meldingen sociale veiligheid. De onderzoeken betroffen integriteit en conflicten of onduidelijke samenwerking. Door de aandacht voor sociale veiligheid, de invoering van de nieuwe meldprocedure en de toegenomen bekendheid met vertrouwenspersonen is de meldbereidheid gestegen. De meldingen zijn binnen de afgesproken termijnen en volgens de nieuwe procedure afgehandeld.

Het aantal meldingen is hoger dan in 2024 (0 meldingen). Dit wordt deels verklaard door de introductie van

de nieuwe meldprocedure en de extra communicatiecampagne rond sociale veiligheid. Het is onze verwachting dat de toegenomen bekendheid met de procedure leidt tot meer meldbereidheid, wat positief is vanuit preventie en bewustwording.

Externe Vertrouwenspersoon

In 2025 hebben 7 medewerkers de externe vertrouwenspersoon geraadpleegd. Dit is één meer dan in 2024.

Verbeteracties 2026

• verdere training van leidinggevenden in signalering en opvolging
• uitbreiding van de informatievoorziening voor medewerkers
• jaarlijkse rapportage van vertrouwenspersonen aan HR en directie
• herijking meldprocedure op basis van praktijkervaring

Ondernemingsraad (OR)

Nieuwe directeur/WOR-bestuurder:
De OR is een vroegtijdig stadium meegenomen bij het opstellen van een profiel voor een nieuwe directeur/ WOR-bestuurder. Daarnaast heeft de OR-voorzitter deelgenomen aan de adviescommissie voor de werving van de nieuwe directeur. De OR heeft in maart een kennismakingsgesprek gehad met een voorgenomen kandidaat en op basis daarvan een OR-advies uitgebracht.
Per 1 mei 2025 is de nieuwe directeur/WOR-bestuurder, Petra Koenders, aangetreden.

Convenant/afsprakenlijst OR en WOR-bestuurder:
Gezien de vele ontwikkeling die op het Werkplein afkomen, die impact kunnen hebben op de interne organisatie, heeft de OR met de nieuwe WOR-bestuurder goede afspraken kunnen maken om het inzicht en overzicht te kunnen bewaren. De onderstaande OR-uitgangspunten hebben hiervoor als basis gediend met als doel om in een vroegtijdig stadium invloed uit te kunnen oefenen op voorgenomen besluiten.
Dit heeft geresulteerd in een convenant dat door zowel de OR als de WOR-bestuurder is ondertekend.

Ketensamenwerking Werkplein, ISD Brabantse Wal en de WVS

De intensieve samenwerking binnen de keten van ISD Brabantse Wal (ISD), het Werkplein en WVS gaat onverminderd door. Echter bleek dat een groot deel van de inwoners dat langer dan 2 jaar een bijstandsuitkering heeft niet goed in beeld is en daardoor geen passende dienstverlening kon of werd geboden. Dit is aanleiding geweest om een aantal onderzoeken te doen. Onderzoek A, over de nut en noodzaak, B, een maatschappelijke kosten-batenanalyse, en C, een toekomstperspectief voor de gezamenlijke uitvoering voor inwoners in de Participatiewet. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken hebben wij een advies opgesteld voor de besturen van de drie organisaties. Op 30 juni 2025 is dit gezamenlijke eindadvies unaniem vastgesteld door de negen portefeuillehouders in de gezamenlijke bestuursvergadering. Daarna vastgesteld in de colleges van de negen gemeenten. Het resultaat: een breed gedragen koers voor een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet, waarin de inwoner centraal staat.
Uitgangspunten voor deze samenwerking (uit eindadvies)
o Zoek eerst naar een oplossing binnen de samenwerking tussen Werkplein, ISD en WVS alvorens je extern zoekt naar oplossingen.
o Stuur op het vermogen van de inwoner en op maatschappelijke meerwaarde in plaats van op aantallen.
o Er mag nog maar 1 intake plaatsvinden binnen de samenwerking tussen Werkplein, ISD en WVS.
o De motivatie van de inwoner staat centraal bij de keuze van het maatwerktraject. De kansrijke beroepen op de arbeidsmarkt bieden daarbij een kader.

o De samenwerking in de keten is een investering in mensen die anders niet meedoen in de samenleving. Niet de taak (bijv. groenvoorziening), maar het zorgen voor en de ontwikkeling van inwoners is de feitelijk opdracht.

Uitgangspunten dienstverlening (uit eindadvies)
o De mens centraal (niet geld, processen en procedures)
o Werken vanuit vertrouwen
o Ieder zijn eigen oplossing (maatwerk)
o Nabij (inwoners en bedrijven)
o Samen met partners (sociaal domein, werkgevers, opleiders et cetera)
o Leren en ontwikkelen
o Werken met data

De visie voor de samenwerking is:

Iedereen doet mee

"Wij geloven in de talenten van onze inwoners en stimuleren hen deze te ontwikkelen. Ons doel is dat inwoners actief meedoen in de samenleving, waar mogelijk door te werken. Door hechte samenwerking, zowel binnen en tussen onze organisaties als met partners in het sociaal domein, zorgen we dat iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is. Zo maken we samen maatschappelijke impact".

ICT en Informatievoorziening

Werken met data

Informatie in dashboards ondersteunen het gesprek over het dagelijkse handelen van medewerkers en de behaalde resultaten. In 2025 is het project Werken met data voortgezet met als doel om als organisatie te leren van de data.

Informatiebeveiliging

In 2025 zijn er geen incidenten voorgevallen waardoor informatie op grote schaal gelekt is of waardoor de dienstverlening in gevaar is gekomen. Dat is vooral te danken aan het zorgvuldig handelen van de medewerkers en aan de risico verlagende maatregelen, zoals de toegangsbeveiliging van de digitale Werkpleinomgeving. Ondanks alle inspanningen is dit risico nooit uit te sluiten.

Bewustzijn medewerkers

Door het online aanbieden van video's met vragen is de bewustwording en basiskennis op het gebied van informatiebeveiliging en privacy in 2025 gegroeid. In totaal zijn 4571 modules aangeboden aan 186 actieve medewerkers (76%) en 2813 modules afgerond (62%).

Suwinet audit & DigiD audit

Het gebruik van Suwinet Inkijk en DKD inlezen is in 2025 door een externe auditor beoordeeld en akkoord bevonden. Met daarbij de aanbevelingen om 2x per jaar aantoonbare verbijzonderde controle toe te passen op het gebruik van Suwinet, omdat vanaf 2026 verplicht getoetst moet worden op de werking van een aantal normen.

De DigiD aansluitingen van webformulieren zijn beoordeeld en akkoord bevonden door een externe auditor. De belangrijkste aanbevelingen van de auditor zijn: het documenteren van procedures en het vastleggen van wijzigingen in de webformulieren.

Samenwerking met ICT West-Brabant West en overige deelnemers

Door de pilot 'Samenwerking op I' werkt het Werkplein nu intensiever samen met de overige ICT-WBW deelnemers op het gebied van informatievoorziening en -beveiliging. De CISO's van alle deelnemers zijn in 2025 gestart met de implementatie van Cyberbeveiligingswet die naar verwachting in 2026 van kracht wordt.

Privacy

Gemeten met de Privacy self assessment methode van het VNG IBD behaalt Werkplein over 2025 een privacy volwassenheidscore tussen 2,5 en 3 op een schaal van 1 tot 5. Dit niveau is vergelijkbaar met 2024.

Noodzakelijk inspanningen moeten gezocht worden in het vergroten van specifiek kennis van verwerking van persoonsgegevens bij de uitvoering van de Participatiewet en als ketenpartner binnen het sociaaldomein, en het controleren op de uitvoering van risico verkleinende maatregelen.

Er is gedurende het gehele jaar adequaat gehandeld in het geval van een beveiligingsincident of datalek en bij het behandelen van verzoeken in het kader van rechten van betrokkenen. Ook zijn concrete vragen uit de organisatie op het gebied van privacy tijdig beantwoord.

ICT

In 2025 zijn voorbereidende werkzaamheden gestart die in 2026 effect gaan hebben. Er is een Europese aanbesteding geweest voor een software reseller. Daar worden toekomstige softwarecontracten bij onder gebracht, waardoor de rechtmatigheid en leveranciersmanagement beter geborgd is. Zo is in december een nieuw contract ondertekend met Centric en Matchcare. In 2026 zal de software vanuit de cloud

worden afgenomen. Daarnaast is regionaal via ICTWBW een aanbesteding geweest om de ICT-beheerdiensten uit te besteden. Dat betekent onder andere dat in 2026 de nieuwe moderne werkplek kan worden geïntroduceerd. Een aantal onderhandelingen voor kleinere contracten zijn in 2025 gestart, waaronder veilig mailen en het zaaksysteem.

Financieel beheer

Het is onze verplichting om op periodieke wijze verantwoording af te leggen over het gevoerde (financieel) beleid. Deze verantwoording heeft plaatsgevonden via maandelijkse managementinformatie en de bestuursrapportages per kwartaal alsmede in de diverse bestuurlijke en ambtelijke gremia. In 2025 hebben we de kaderbrief 2026 en begroting 2026 ter besluitvorming voorgelegd en zijn tevens de jaarstukken 2024 aan de gemeenten aangeboden. Er is één begrotingswijziging voor 2025 aan gemeenten aangeboden vanwege de verhoging van de uitkeringen en inburgering. Maar ook vanwege de kosten voor de uitvoering van de alleenverdieners problematiek en het leefgeld voor Oekraïners.

Huisvesting

Het Werkplein heeft één hoofdvestiging, Etten-Leur. Voor de locatie Etten-Leur was een huurcontract voor 10 jaar gesloten. Dit is eind 2024 afgelopen. Een nieuwe huurovereenkomst is inmiddels afgesloten. Wederom voor een periode van 10 jaar. De verbouwing van de gemeentehuizen van Halderberge, Moerdijk en Etten-Leur zijn inmiddels afgerond. Dit komt de bredere dienstverlening aan de inwoners ten goede. Ingevolge onze visie zoeken we de verbinding met onze collega's in het sociaal domein en willen we daar zijn waar de inwoner ons nodig heeft.

Bezwaar- en beroepschriften

De ingediende bezwaar- en beroepschriften hebben betrekking op alle onderdelen binnen het Werkplein (Inkomen, Inkomensondersteuning en Werk & Participatie). Een bezwaarschrift kan ingediend worden als de inwoner het niet eens is met een besluit, met als volgende stap de gang naar de rechter (beroep, hoger beroep).

Bezwaar	Ambtelijk	Commissie	Beroep	Hoger beroep	Totaal	Waarvan gegrond
Eerste kwartaal 2025	22	0	0	1	23	1
Tweede kwartaal 2025	29	3	1	0	33	1
Derde kwartaal 2025	18	3	0	0	21	0
Vierde kwartaal 2025	21	4	3	1	29	0
Totaal bezwaar- en beroepschriften	**90**	**10**	**4**	**2**	**106**	**2**

Tabel: Aantal bezwaar- en beroepschriften 2025

In 2025 zijn 106 bezwaar- en beroepsschriften ingediend en daarvan zijn 2 gegrond verklaard. In 2024 zijn 146 bezwaar- en beroepschriften ingediend, waarvan 1 gegrond.

Klachten

Er zijn 50 klachten ontvangen in 2025. Dit zijn er 19 meer dan in 2024. De ingediende klachten gaan voornamelijk over de communicatie. Van de 50 klachten zijn 11 klachten gegrond, 10 ongegrond, 13 deels gegrond, 5 ingetrokken en 8 niet ontvankelijk. Op 3 klachten is nog geen besluit genomen. Geen van de (gegrond) klachten heeft financiële consequenties.

In 2024 waren er 30 klachten, waarvan 6 gegrond, 4 ongegrond en 3 deels gegrond.

Ingebrekestellingen

De 18 ingebrekestellingen in 2025 hebben betrekking op team Bedrijfsondersteuning en Diagnose. Van de genoemde ingebrekestellingen zijn er 7 gegrond waarvan 2 gegrond met betaling. Er zijn 9 ingebrekestellingen ongegrond en 2 ingebrekestellingen zijn ingetrokken. In 2024 waren er 11 ingebrekestellingen waarvan 3 gegrond zonder betaling.

Rechtmatigheid

Rechtmatig handelen is voor het Werkplein van groot belang. Dit wil zeggen dat financiële handelingen plaatsvinden binnen de wettelijke kaders, verordeningen en beleidsregels, vastgesteld in het normenkader. Om dit te kunnen toetsen is binnen de organisatie van het Werkplein één team belast met de controle op de handelingen en bestedingen (team Kwaliteit).

Binnen dit team zijn de volgende activiteiten gericht op de rechtmatigheid:

- Interne Controle
- Bezwaar en Beroep
- Kwaliteit (de kwaliteitsmedewerkers en de security-officer)
- Applicatiebeheer/informatiebeveiliging
- Fraude

De verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen ligt bij het Dagelijks Bestuur van het Werkplein. Met ingang van het verslagjaar 2023 moet het Dagelijks Bestuur van het Werkplein zelf een rechtmatigheidsverantwoording opstellen die wordt opgenomen in de jaarrekening. Deze rechtmatigheidsverantwoording vraagt een kanteling van de bestaande vooral repressief georiënteerde controleaanpak naar een combinatie met een preventief georiënteerde aanpak.

Dankzij een risico-analyse van de bevindingen uit de dossiercontroles in combinatie met een controle op de werking van bestaande beheersmaatregelen of voorstellen van nieuwe beheersmaatregelen gaan we steeds meer toe naar het voorkomen van tekortkomingen in de uitvoering. Dit zal leiden tot een goed georganiseerde doelgerichte bedrijfsvoering, die recht doet aan de nieuwe visie op dienstverlening.

Ter ondersteuning van dit interne controleproces wordt gebruik gemaakt van het model “Beheersing Beheerst” binnen de applicatie Checkpoint. Hierin zijn voor de bedrijfs- en uitvoeringsprocessen de doelstellingen, risico’s en in opzet aanwezige beheersmaatregelen beschreven.

De uitkomsten van deze risicoanalyse geven een leidraad voor de interne controlewerkzaamheden en dan met name voor de uitgevoerde thema- en overige controles. Over het controlejaar 2025 is door de IC-medewerkers op advies van de externe accountant een scherper onderscheid gemaakt tussen de VIC op jaarrekeningposten en de aanvullende risico gestuurde - en kwaliteitscontroles per vakteam - waaronder op de beheersmaatregelen – teneinde deze beter te laten aansluiten op de vereisten voor de rechtmatigheidsverantwoording. De gegevens uit de VIC konden deels ook worden gebruikt voor het inzichtelijk maken van de kwaliteit. Dankzij de eerder ingezette methodiek “beheersing beheerst” en de jaarlijkse actualisatie hiervan is het risicogericht screenen van betalingen en processen een goed hulpmiddel geworden bij de beoordeling van bevindingen, de inhoud van verder onderzoek en het opstellen van de aanbevelingen.

Door onze (bedrijfs-)processen op deze wijze te onderzoeken en waar nodig te verbeteren kunnen we aannemen dat rechtmatigheid en doelmatigheid voldoende geborgd zijn; dit is tevens een belangrijke pijler voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Doelstelling VIC

Een belangrijk doel is vaststellen of (financiële) handelingen in overeenstemming zijn met het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader en onderliggende relevante informatie nauwkeurig, tijdig en volledig is vastgelegd.

Het tweede doel is onderzoeken of werkafspraken correct zijn, worden nageleefd en/of verbeterd kunnen worden. Dit is immers van belang voor zowel het rechtmatig handelen als voor de dienstverlening aan de inwoner, die gebaat is bij een juist en tijdig besluit dat recht doet aan persoonlijke omstandigheden. Door middel van dossiercontroles en signaalgerichte themacontroles onderzoekt IC of aan de doelstellingen wordt voldaan en doet waar nodig aanbevelingen op zowel managements- als uitvoeringsniveau. Samengevat is een goed opgezette interne beheersing met gerichte controles een belangrijke pijler waarop het Dagelijks Bestuur van het Werkplein Hart van West-Brabant moet kunnen steunen. De rapportages van Interne Controle worden voorgelegd aan het Managementteam van het Werkplein als onderdeel van de jaarstukken zoals bedoeld in artikel 15 van de 'Financiële verordening ISD Werkplein Hart van West-Brabant'. De uitkomsten van de verbijzonderde interne controle ondersteunen mede de rechtmatigheidsverantwoording, zoals die door het Dagelijks Bestuur met ingang van de jaarrekening 2023 wordt afgegeven

Rechtmatigheidsverantwoording

In deze paragraaf wordt ingegaan op de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening en op de geconstateerde afwijkingen. De verantwoording richt zich op de naleving van de geldende wet- en regelgeving en heeft betrekking op drie criteria:

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

Conform de geldende richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt het Dagelijks Bestuur zelf de rechtmatigheidsverantwoording op en legt hierover verantwoording af in de jaarrekening. De verdere inrichting van de rechtmatigheidsverantwoording wordt stapsgewijs doorontwikkeld. In het verslagjaar zijn de interne beheersmaatregelen en themacontroles verder aangescherpt en ter versterking van het inzicht in de rechtmatigheid van de uitgaven is daarnaast een spendanalyse uitgevoerd door een externe partij.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn verantwoordingsgrenzen met het bestuur afgesproken op 15 december 2025 voor de duur van vier jaar. De verantwoordings- en rapporteringsgrens voor de rechtmatigheid is vastgesteld op 2% van de lasten exclusief dotaties aan reserves, zijnde € 2.526.940 voor 2025. Wanneer de geconstateerde afwijkingen op totaalniveau deze grens overschrijden, worden deze afwijkingen opgenomen in deze paragraaf en de maatregelen ter voorkoming van deze overschrijdingen toegelicht. In de kadernota rechtmatigheid geeft de commissie BBV aan dat het oordeel gebaseerd moet zijn op de bruto begrotingsonrechtmatigheden. Vanuit dat standpunt is sprake van onrechtmatigheden in de verantwoorde baten en lasten alsook de balansmutaties boven de grens. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat in materiele zin binnen de kaders en de grens is gehandeld. Dit is gebaseerd op de afspraken die gemaakt zijn met het Algemeen Bestuur en de deelnemende gemeenten ter uitvoeringen van de taken. Hiermee is de rapporteringsgrens niet overschreden.

De totale begrotingsoverschrijding op de lasten over het boekjaar 2025 bedraagt € 511.959. Voor de vastgestelde afwijkingen en een toelichting per afwijking is dat gebeurd voor de programma's in paragraaf Wat mag het kosten. De begrotingsoverschrijding op de lasten bestaat uit de volgende onderdelen:

Onderwijsroute →	€ 20.897
Leefgeld Oekraïners →	€ 1.759
Compensatie loonkosten Beschut Werk →	€ 489.303
Totaal	€ 511.959

Wij beoordelen deze overschrijdingen als acceptabel, omdat er sprake is van open-einde regelingen en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur in de financiële verordening. In de toekomst proberen we de begrotingsafwijking zo laag mogelijk te houden door in het proces van de begrotingswijziging de meest actuele cijfers te hanteren.

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties zoals door het Algemeen Bestuur zijn vastgesteld.

In het kader van het proces aanbesteden betrekken wij de naleving van de Europese aanbestedingsregels in onze controle. Onze rechtmatigheidscontrole op het proces aanbesteden heeft het afgelopen verslagjaar onrechtmatigheden opgeleverd van € 257.881. Deze kunnen als volgt worden toegelicht:

- Het leveren van hardware inclusief toebehoren door Aces Direct € 105.780.
- De dienstverlening door IMK intermediair € 152.101.

Naast bovengenoemde onrechtmatigheden is een onduidelijkheid geconstateerd voor ondersteunende diensten van de gemeente Roosendaal € 62.518 en de gemeente Etten-Leur € 423.379. Ten aanzien van de afname van ondersteunende diensten van gemeenten Etten-Leur en Roosendaal bestaat een verschil van inzicht met de accountant over de aanbestedingsrechtelijke kwalificatie. Zowel de accountant als wij hebben hierover extern juridisch advies ingewonnen. Deze adviezen van deskundigen leiden niet tot een eenduidig oordeel. Conform de Kadernota rechtmatigheid hebben wij deze aanbestedingen derhalve als onduidelijk gekwalificeerd. Gelet op de omvang van het betreffende bedrag en de hiervoor geldende verantwoordingsgrens leidt dit niet tot opname in de rechtmatigheidsverantwoording.

Verbetermaatregelen
Om de rechtmatigheid in de toekomst (beter) te borgen, zijn er nadere verbetermaatregelen nodig voor de beheersing alsmede verantwoording van de (inkoop)uitgaven en het opleiden van medewerkers hierin. Processen moeten op orde worden gebracht, de interne controle aangescherpt en er moet gestuurd worden op werken volgens procedures.

Het M&O beleid is in 2024 opgesteld. Ook specifiek voor Inburgering hebben we een M&O beleid opgesteld. Ten aanzien van de criteria opgenomen in het beleid van onze organisatie zijn geen bijzonderheden aangetroffen.

4.4 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Om weerstand te kunnen bieden tegen substantiële tegenvallers, zonder aantasting van het uit te voeren beleid, is normaliter een bepaald weerstandsvermogen onontbeerlijk. Dit vormt een buffer om onverwachte en onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen voor het Werkplein bestaat alleen uit de post onvoorziene uitgaven. Daarnaast zijn gemeenten achtervang bij eventuele tekorten van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit en de omvang daarvan wordt gekeken naar de algemene reserve en de post onvoorzien. Deze twee tezamen bepalen de weerstandscapaciteit. Het Werkplein beschikt niet over een algemene reserve, wel over een post onvoorziene uitgaven. Deze bedroeg in 2025 € 50.000. De post onvoorzien is in 2025 niet aangewend. Wel is bij de 1e begrotingswijziging 2025 de post geheel afgeraamd.

Reserve en Voorzieningen

In de cao is de mogelijkheid tot verlofsparen opgenomen voor medewerkers. Onder verlofsparen vallen de opgespaarde uren die specifiek bedoeld zijn als verlofsparen, maar ook de overmatige bovenwettelijke

verlofuren. Dat betekent dat verlof over meerdere jaren kan worden opgenomen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. In 2022 zijn we hiermee gestart. In 2025 hebben we daar een bedrag van € 96.177 aan toegevoegd en hebben we een bedrag van € 114.398 laten vrijvallen.

Risico's

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, moet de beschikbare weerstandscapaciteit worden afgezet tegen de risico's. Bij het inventariseren van de risico's is de volgende definitie van risico's gehanteerd: 'het betreft risico's die een financieel gevolg kunnen hebben en die (nog) niet op een andere manier zijn ondervangen, bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering, het treffen van een voorziening of het nemen van een beleidsmaatregel'. In 2025 zijn de volgende risico's benoemd:

Ziekteverzuim

In paragraaf 4.3 wordt toegelicht dat het verzuimpercentage over 2025 van 5,4% is gedaald ten opzichte van 2024. Een hoger ziekteverzuim, met name langdurig verzuim, kan tot hogere kosten leiden dan geraamd. In 2025 is vervanging binnen de raming voor vervanging wegens ziekteverzuim opgevangen.

Informatielek

Het Werkplein werkt met veel privacygevoelige gegevens. Daar willen wij zorgvuldig mee omgaan. In paragraaf bedrijfsvoering 4.3 onderdeel privacy is dit verder toegelicht. Na een datalek wordt gelijk actie naar de betrokken inwoner(s) ondernomen en met de medewerker(s) het voorval besproken. Dit om van te leren. In 2025 heeft het Werkplein een programma opgestart om de bewustwording en basiskennis op het gebied van informatiebeveiliging en privacy te vergroten om daarmee de risico's te verkleinen.

Hogere kosten Buig en bijzondere bijstand

Bij de Werkplein gemeenten in totaliteit is sprake van een overschot op de Buigmiddelen die het Rijk heeft toegekend aan de gemeenten. Met name de kosten van Buig en de structurele loonkostensubsidie zijn in 2025 voor de gemeenten Etten-Leur en Roosendaal iets lager uitgevallen dan de definitieve rijksvergoeding buig 2025. Bij de bijzondere bijstand is onder andere sprake van hoge kosten van inrichting en bewindvoeringskosten en een stijging van de individuele inkomenstoeslag. Dit is te wijten aan de ambtshalve toekenning in 2025.

Hogere Uitvoeringskosten

In 2025 zijn we binnen de raming van loonkosten gebleven. Het bestand is stabiel gebleven ten opzichte van 2024. Het blijft een groot aandachtspunt is om voldoende kennis en kwaliteit binnen te krijgen en te behouden. Dit is gezien de krappe arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend. We blijven ons inzetten om de open formatieplaatsen in te vullen en te zorgen dat medewerkers qua kennis bij blijven. Denk hierbij aan het inzetten van buddy's, het leerplein, maar ook een onboardingsprogramma.

Participatiemiddelen niet toereikend

Op de beschikbare middelen is in 2025 een klein bedrag onbenut gebleven. Dit heeft voornamelijk te maken met iets minder ontwikkeltrajecten dan geraamd. In 2025 is er extra ingezet op bestandsbeheersing met positieve resultaten. Niettemin neemt de druk op het participatiebudget door de instroom van inburgeraars, de ketensamenwerking en de genomen bestandsmaatregelen flink toe.

ESF-subsidie

In 2025 is er geen gebruik gemaakt van een ESF-subsidieregeling.

Kengetallen

Met ingang van 2015 moet in het jaarverslag o.g.v. het BBV een aantal kengetallen worden gepubliceerd. Hiertoe is een Ministeriële Regeling d.d. 9 juli 2015 van kracht geworden. Voor het Werkplein zijn daarbij de volgende kengetallen relevant en berekend voor het jaarverslag 2025:

	2025	2024
Netto schuldquote	-1,10%	-0,99%
Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-1,10%	-0,99%
Solvabiliteitsratio	4,96%	4,04%
Structurele exploitatieruimte	0,87%	3,54%

De netto schuldquote bedraagt -1,10% in 2025 en -0,99% in 2024. Dit betekent dat het Werkplein per saldo meer liquide middelen en kortlopende vorderingen heeft dan schulden. Er is daarmee geen sprake van een netto schuldpositie, wat wijst op een zeer lage financieringsrisico en een sterke liquiditeit.

De solvabiliteitsratio komt uit op 4,04% in 2024 en stijgt naar 4,96% in 2025. Dit geeft aan dat een beperkt deel van het totaal vermogen met eigen middelen is gefinancierd.

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de (structurele) vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft het ook aan of de organisatie in staat is om structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Dit is bij het Werkplein vrij beperkt. In principe worden al onze uitgaven gedekt door structurele gemeentelijke bijdragen.

4.5 Paragraaf verbonden partijen

Het Werkplein is één van de verbonden partijen van de zes deelnemende gemeenten.

De deelnemende gemeenten zijn Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen en Zundert. Het Werkplein participeert in één verbonden partij, de ICT Samenwerking West-Brabant.

In het kader van deze deelname is een Overeenkomst tot beperking van de financiële aansprakelijkheid van ‘Werkplein Hart van West-Brabant’ door alle deelnemers ondertekend. Hiervoor geldt dat de aansprakelijkheid voor Werkplein nooit meer bedraagt dan een vastgesteld percentage van de betreffende (financiële) aanspraak, waarbij de aansprakelijkheid van Werkplein nooit meer kan omvatten dan de jaarbijdrage van Werkplein. Jaarlijks wordt bepaald welk percentage aan dienstverlening Werkplein in het afgelopen jaar heeft afgenomen van ICT WBW ten opzichte van het in dat jaar totaal aan geleverde diensten door ICT WBW. Tevens wordt de totale omvang van de bijdrage van Werkplein vastgelegd. De omvang dienstverlening in 2025 bedroeg € 712.444.

In het verslagjaar heeft het Werkplein geen specifiek beleid ontwikkeld met betrekking tot verbonden partijen. Dit is te wijten aan het feit dat wij maar één verbonden partij hebben. Gelet op het afgebakend risicobedrag zien wij op dit moment geen noodzaak om op korte termijn een beleid te ontwikkelen.

Eigen Vermogen ICT WBW € 0
In principe heeft ICT WBW géén eigen vermogen. Bij uitzondering is in 2022 een bestemmingsreserve opgenomen die in de jaren 2022-2024 is ingezet.

Vreemd Vermogen ICT WBW € 3.690.142
Het vreemd vermogen bestaat uit:
- Voorziening t.b.v. verlofsparen van € 4.277
- Twee onderhandse lening van 2,8 miljoen euro bij elkaar. Beide leningen worden volledig afgelost in 2026;
- Crediteuren ad € 545.941;
- Overlopende passiva van € 339.923.

Resultaat ICT WBW € 67.932
In 2024 was er sprake van een positief resultaat van € 67.932 bij een totaal aan lasten van € 9.117.565.

Het resultaat is een saldo van verschillende positieve en negatieve bedragen waarbij geen bijzonderheden opvallen.

Op dit moment zijn er nog geen cijfers over het boekjaar 2025 beschikbaar.

<table>
<tr><th colspan="7">Verbonden partij in de vorm van een gemeenschappelijke regeling: ICT-samenwerking West-Brabant West</th></tr>
<tr><td>Vestigingsplaats</td><td colspan="6">Zevenbergen</td></tr>
<tr><td>Website</td><td colspan="6">https://www.ictwbw.nl</td></tr>
<tr><td>Visie / doelstelling</td><td colspan="6">Het verzorgen van een kwalitatief hoogwaardige en doelmatige uitvoering van de ICT-taken voor de deelnemers</td></tr>
<tr><td>Reden participatie c.q. openbaar belang</td><td colspan="6">Het verlagen van de kwetsbaarheid;
Het realiseren van kostenreductie door schaalvergroting;
Het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening;
Het verhogen van de professionaliteit van de medewerkers;
Het verhogen van de arbeidsproductiviteit;
Het delen van de kennis en het creeren van specialisatie.</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijk belang WHvWB</td><td colspan="6">Bestuurslid: directeur P. Koenders</td></tr>
<tr><td>Financieel belang WHvWB</td><td colspan="6">De bijdrage van WHvWB voor 2025 bedraagt: € 712.444</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Financiele gegevens</td><td colspan="2">Eigen vermogen</td><td colspan="2">Vreemd vermogen</td><td>Resultaat 2024</td><td>Bijdrage 2025</td></tr>
<tr><td>1-1-2024</td><td>€ 429.600</td><td>1-1-2024</td><td>€ 5.041.800</td><td rowspan="2">€ 67.932</td><td rowspan="2">€ 712.444</td></tr>
<tr><td>31-12-2024</td><td>€ 0</td><td>31-12-2024</td><td>€ 3.690.142</td></tr>
<tr><td>Behaalde resultaten in 2024</td><td colspan="6">Geen afwijkende resultaten anders dan het leveren van de ICT-dienstverlening</td></tr>
<tr><td>Risico's</td><td colspan="6">ICT WBW beschikt niet over een algemene reserve. Eventuele tekorten komen voor rekening van de andere deelnemers.</td></tr>
</table>

4.6 Openbaarheidsparagraaf Wet Open Overheid (WOO)

Openbaarheidsparagraaf – Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) verplicht bestuursorganen tot actieve openbaarmaking van 17 categorieën informatie. Sinds 1 november 2024 is tranche 1 in werking. De volgende tranches (2 t/m 4), met complexere informatiecategorieën zoals onderzoeksrapporten, klachten, adviezen en Woo-verzoeken, worden naar verwachting medio 2027 van kracht (bekendmaking half 2026).

Voorbereidingen Werkplein

- **Software & systemen:** Er zijn eerste softwareaanpassingen doorgevoerd. Aanvullende oplossingen worden onderzocht om de actieve openbaarmaking structureel te ondersteunen.
- **Organisatie:** Het Woo-team is uitgebreid, en interne processen worden aangepast om toekomstige verplichtingen te kunnen borgen.
- **Informatiebeheer:** Doorlopende activiteiten voor informatie- en documentbeheer blijven noodzakelijk.

Het informatiebeheerplan kon nog niet volledig worden uitgevoerd door prioriteit voor recente wetswijzigingen. Ter versterking is een nieuwe projectleider Woo aangesteld.

Financiële toelichting

- **Structurele kosten:** informatie- en documentbeheer, softwareonderhoud en behandeling/publicatie van Woo-verzoeken.
- **Incidentele kosten:** ICT-aanpassingen, procesinrichting en projectorganisatie.
- **Risico's:** mogelijke aanvullende investeringen bij invoering van nieuwe tranches.

werkplein

Oog voor wat écht telt

jaarrekening

5.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het algemeen bestuur op d.d. 26-1-2026 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeenschappelijke regeling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op door de raad is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2% (€ 2.526.940) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Algemeen
Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 15.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De afschrijvingstermijnen van de Overige materiële vaste activa zijn:

- Inventaris: 10 jaar
- Hard- en software: 4 á 5 jaar

Voor laptops, smartphones en beeldschermen wordt een afschrijvingstermijn van 3 jaar aangehouden. De economische levensduur van deze apparatuur is maximaal 3 jaar

De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten in het jaar van de

investeringsuitgaven. Hierbij wordt de verkrijgingsprijs gelijkmatig verspreid over de verwachte gebruiksduur (in jaren) van het vaste actief.

Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.
De leeftijd/ouderdom van de vordering (gerekend vanaf het jaar van ontstaan van de vordering) alsmede de CBS-status van de incasso van de vordering bepalen daarbij het verwachte percentage van (mogelijke) oninbaarheid.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa
De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Eigen vermogen
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een AB-besluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Voorzieningen
Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeenschappelijke regeling. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.2 Balans per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025 (in euro's).

Activa	Ultimo 2025	Ultimo 2024	Passiva	Ultimo 2025	Ultimo 2024
Vaste Activa			**Vaste Passiva**		
Materiële vaste activa			**Eigen vermogen**		
Investeringen met een economisch nut	113.607	137.061	Gerealiseerd resultaat	1.178.040	955.330
			Bestemmingsreserves	0	49.170
			Voorzieningen		
			Voorziening voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (art. 44 lid 1a Bbv)	336.419	354.641
Totaal vaste activa	**113.607**	**137.061**	**Totaal vaste passiva**	**1.514.460**	**1.359.141**
Vlottende activa			**Vlottende Passiva**		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar			**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**		
Vorderingen op openbare lichamen	3.346.801	7.214.936	Overige schulden	14.833.459	14.526.608
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	13.400.000	11.300.000			
Overige vorderingen	5.197.984	5.577.376	**Overlopende passiva**		
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde		
Liquide middelen			verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.298.664	1.391.677
Banksaldi	723.251	625.324			
			De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
Overlopende activa			- overige Nederlandse overheidslichamen	6.117.037	5.446.870
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	983.929	25.837	De overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	1.951	2.156.238
Totaal vlottende activa	**23.651.965**	**24.743.473**	**Totaal vlottende passiva**	**22.251.111**	**23.521.393**
Totaal Activa	**23.765.571**	**24.880.533**	**Totaal Passiva**	**23.765.571**	**24.880.533**

Vaste activa

Het volgend overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige materiële vaste activa.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2025	Investeringen	Afschrijvingen 2025	Boekwaarde 31-12-2025
			Bedrag	
Laptops	106.303	52.293	80.367	78.229
Smartphones	17.334	38.898	30.300	25.932
Vervanging 2 scanners	10.237		3.413	6.824
Monitor + docking station	3.187		1.593	1.594
Beamer/projector		1.285	257	1.028
Totaal Werkplein	**137.061**	**92.476**	**115.930**	**113.607**

Tabel: Overige materiële vaste activa 2025

Laptops en smartphones

In 2025 liggen de aangeschafte aantallen voor laptops en smartphones in lijn met de begroting waarbij de aanschafprijs voor de smartphones vanaf 2025 hoger is dan waar in de begroting rekening mee is gehouden.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen		
Gemeente Etten-Leur	€	269.493
Gemeente Halderberge	€	172.692
Gemeente Moerdijk	€	1.810.886
Gemeente Roosendaal	€	871.029
Gemeente Rucphen	€	123.746
Gemeente Zundert	€	76.164
Overige	€	22.791
Totaal	€	3.346.801

Schatkistbankieren:

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijksschatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, dat afhankelijk is van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Per 1 juli 2022 is het drempelbedrag gewijzigd naar 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000.’

De initiële begrotingsomvang 2025 voor het Werkplein bedroeg ruim € 124.759.645. Twee procent hiervan is € 2.495.193. Dit was het drempelbedrag voor 2025. De omvang van de uitzettingen bij ’s Rijksschatkist:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**2.495**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**898**	**654**	**532**	**594**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.597	1.841	1.963	1.901
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	124.759			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	124.759			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	2.495			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	80.843	59.544	48.934	54.620
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	898	654	532	594

Overige vorderingen

Vorderingen cliëntdebiteuren

Gemeente Etten-Leur	€	919.672
Gemeente Halderberge	€	632.734
Gemeente Moerdijk	€	576.311
Gemeente Roosendaal	€	1.535.816
Gemeente Rucphen	€	474.350
Gemeente Zundert	€	245.134
Overig	€	-7.051
Totaal	€	4.376.966

Vorderingen kapitaalverstrekkingen

Gemeente Etten-Leur	€	93.436
Gemeente Halderberge	€	95.489
Gemeente Moerdijk	€	193.457
Gemeente Roosendaal	€	164.325
Gemeente Rucphen	€	196.645
Gemeente Zundert	€	66.129
Overig	€	11.538
Totaal	€	821.018
Totaal		5.197.984

Invlechting debiteuren participatiewet Werkplein	Bruto	Voorz.dub.deb.	Netto
Waarde bijstandsvordering saldo 1-1-2025	***7.974.274***	***2.396.414***	***5.577.860***
Nieuwe bijstandsvorderingen 2025	2.162.808		2.162.808
Ontvangsten 2025	-2.064.064		-2.064.064
Buiten invorderingstellingen 2025	-685.665	-685.665	
Saldo 31-12	7.387.353	1.710.749	5.676.604
Inschatting aanv.dotatie vrz. dub.bijstandsdebiteuren 31-12	-	478.620	-478.620
Waarde bijstandsvordering saldo balans 31-12-2025	**7.387.353**	**2.189.369**	**5.197.984**

De cliëntdebiteuren werden tot en met het jaar 2016 op de balans van de gemeenten opgenomen. In 2017 heeft de Commissie BBV echter een bindende uitspraak gedaan dat niet de gemeenten, maar de Gemeenschappelijk Regeling (in casus het Werkplein) de juridische eigenaar is van de cliëntdebiteuren. Dit heeft tot gevolg dat de cliëntdebiteuren en de daarbij behorende voorziening dubieuze debiteuren op de balans van het Werkplein moeten worden opgenomen.

De waarde van de bijstandsvorderingen waren per 31-12-2024 € 7.974.272. Dit bedrag is in 2025 verhoogd met nieuwe vorderingen (€ 2.162.808) en verlaagd met ontvangsten (€ 2.064.064) en buiten invorderingstellingen (€ 685.665) wegens oninbaarheid. Redenen van oninbaarheid zijn schuldregeling, termijn verstreken, verjaring, overlijden e.d., Per saldo wordt de stand per 31-12-2025 € 7.387.353. Hierop is de voorziening dubieuze debiteuren ad € 2.189.369 in mindering gebracht. Per saldo staat een bedrag van € 5.197.984 op de balans van het Werkplein per 31-12-2025. Bij gemeenten staat het bedrag aan vorderingen ad € 5.197.984 als vordering op het Werkplein op de balans (bij Werkplein is dit bedrag opgenomen in de overige schulden onder vlottende passiva). Het bedrag aan dubieuze debiteuren ad € 2.189.369 staat op de gemeentelijke balans als schuld aan het Werkplein.

Zoals al eerder aangegeven is een bedrag van € 17.506 buiten invordering gesteld in verband met de kinderopvangtoeslag-affaire. Dat bedrag is als volgt per gemeente:

Gemeenten	Buiten invordering ivm KOT-affaire
Etten-Leur	753
Halderberge	1.128
Moerdijk	0
Roosendaal	15.625
Rucphen	0
Zundert	0
Totaal	**17.506**

Liquide middelen

Het Werkplein heeft een tweetal bankrekeningen bij de Bank voor Nederlandse gemeenten. Saldo van deze bankrekeningnummers is € 721.282. Met de Bank Nederlandse Gemeenten is vanaf 1 januari 2019 met een open einddatum een kredietfaciliteit van € 2 miljoen afgesproken.

Daarnaast bestaat nog een bankrekening bij de Rabobank voor kleine betalingen € 1.969.

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen / vooruitbetaalde bedragen.

Gemeente Etten-Leur	141.556
Gemeente Halderberge	72.806
Gemeente Moerdijk	91.161
Gemeente Roosendaal	297.373
Gemeente Rucphen	75.110
Gemeente Zundert	22.852
Overige nog te ontvangen bedragen	252.678
Voorschotten cliënten	30.394
Totaal	983.929

Vaste passiva

Eigen vermogen	€	1.178.041
Gerealiseerd resultaat	€	1.178.041

Het gerealiseerde resultaat van 2024 ad € 1.004.500 is voor een deel uitgekeerd en voor een deel gestort in de bestemmingsreserves bedrijfsvoering. Het bedrag van € 955.330 is uitgekeerd aan de gemeenten.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve	Bedrijfsvoering
Saldo per 1-1 2025	49.170
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	
Onttrekkingen	49.170
Saldo per 31-12-2025	**-**

De bestemmingsreserve bedrijfsvoering heeft betrekking op:
- Opleidingskosten: Omgaan met norm overschrijdend gedrag voor een bedrag van € 39.755
- ICT kosten: digitaal aanvragen individuele inkomenstoeslag voor een bedrag van € 9.415

Beide onderdelen zijn in 2025 tot uiting gekomen en zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Voorziening

Voorziening voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.

Voorziening verlof	Totaal
Saldo per 1-1 2025	354.641
Toevoegingen	96.177
Vrijgevallen bedragen	-114.398
Saldo per 31-12-2025	**336.419**

In de cao is de mogelijkheid tot verlofsparen opgenomen voor medewerkers. Onder verlofsparen vallen de opgespaarde uren die specifiek bedoeld zijn als verlofsparen, maar ook de overmatige bovenwettelijke verlofuren. Dat betekent dat verlof over meerdere jaren kan worden opgenomen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Veertien medewerkers hebben in 2025 gebruik gemaakt hiervan. Totaal hebben we een bedrag van € 114.398 laten vrijvallen om deze kosten te dekken.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Crediteuren	€	783.268
Af te dragen loonheffing en premies	€	923.613
Af te dragen pensioenpremies	€	195.263
Betalingen aan klant	€	5.194.600
Af te dragen loonheffing uitkeringen	€	2.531.224
Overig	€	7.507
Vorderingen clientdebiteuren als schuld aan gemeenten	€	4.376.966
Vorderingen kapitaalverstrekkingen als schuld aan gemeenten	€	821.018
Totaal	€	14.833.459

Overlopende passiva

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.298.664	1.391.677
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruitontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedinsdoel:		
- overige Nederlandse overheidslichamen	6.117.037	5.446.870
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.951	2.156.232
Totaal	**7.417.652**	**8.994.778**

De Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume dienen onder de overlopende passiva te worden verantwoord.

Voorzieningen dub debiteuren	€ 2.189.368
Debiteuren Suite	€ -7.387.353
Dotaties	€ -9.960.701
Afrekening mutaties	€ 15.128.507
TP kosten in 2025	€ 734.107
Afrekening debiteuren 2025	€ 85.774
Afrekening programma's 2025	€ 508.467
Overige te betalen bedragen	€ 496
Totaal	€ 1.298.664

De in de balans opgenomen van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Omschrijving	SISA regeling	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Overboeking WI21<->OR	Saldo 31-12-2025
Overige Nederlandse overheidslichamen							
Wet Inburgering WI21	G10	5.398.850	3.860.543	3.162.618		-26.747	6.070.028
Onderwijsroute	G13	48.020	245.381	266.278	6.861	26.747	47.009
Totaal aan NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		**5.446.870**	**4.105.924**	**3.428.896**	**6.861**	**-**	**6.117.037**

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

Het Werkplein Hart van West-Brabant is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

a. Huurovereenkomst locatie Etten-Leur. Vanaf 1 januari 2025 is een nieuwe huurovereenkomst afgesloten voor een periode van 10 jaar (t/m 31 december 2034) voor een bedrag van € 322.963 per jaar.

b. Dienstverleningsovereenkomst ondersteunende diensten (gemeente Etten-Leur), circa € 391.738 per jaar. Dit betreft de ondersteuning op het gebied van financiën, personeel & organisatie. Deze overeenkomst is gestart op 1 januari 2015 voor een looptijd van 5 jaar en wordt steeds stilzwijgend verlengd met 5 jaar. Vanaf 2020 is er een overeenkomst met gemeente Roosendaal voor KCC-telefonie (€ 62.518 per jaar) en enkele afzonderlijke taken zoals inkoopadviezen. Deze overeenkomst wordt vanaf 2025 steeds stilzwijgend verlengd voor 1 jaar met een opzegtermijn van 3 maanden.

c. Onderhoudsovereenkomst programmatuur betaalsysteem (Suite) (circa € 235.825 per jaar). Looptijd is 4 jaar vanaf februari 2019. Binnen de overeenkomst is de afspraak gemaakt dat na de looptijd van 4 jaar het Werkplein de mogelijkheid heeft om, met een maximum van 6 jaar, het contract telkens met 1 jaar te verlengen. Tot op heden heeft deze jaarlijkse verlening plaatsgevonden. Eind 2028 stopt deze overeenkomst.

Het Werkplein beschikt over een groot aantal inhuurcontracten die het Werkplein is aangegaan. Het uitgangspunt is om contracten korter dan een jaar aan te gaan.

overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting

6

In 2025 bedroegen de totale lasten van het Werkplein € 126.347.000. De baten bedroegen € 127.475.870. Dat geeft een voordelig resultaat van € 1.128.870 op de bedrijfsvoering. Hiernaast hebben we een bestemmingsreserve ingezet van € 49.170. Er is dus sprake van een voordelig resultaat van € 1.178.040.

In de programmaverantwoording is voor de programma's Werk en Participatie, Inkomen, Inkomensondersteuning en Inburgering in de paragraaf 3.1.4 ("Wat mag het kosten?") een analyse opgenomen van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten. De plustaken (Tozo, Leefgeld Oekraïners en de Alleenverdienersproblematiek) worden daar ook toegelicht. In de jaarrekening is voor het programma Bedrijfsvoering een analyse opgenomen in de volgende paragraaf (6.1Toelichting kosten bedrijfsvoering). De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is opgenomen in de programmaverantwoording. Deze analyse maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

Overzicht van baten en lasten jaarrekening 2025	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Jaarrekening 2025		
Programma's:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Werk en Participatie	-	6.967.111	6.967.111	113.000	7.628.243	7.515.243	93.201	7.492.941	7.399.740
Programma Inkomen	1.135.943	79.385.364	78.249.421	1.312.380	85.445.368	84.132.988	1.253.769	85.284.172	84.030.403
Programma Inkomensondersteuning	715.000	10.247.234	9.532.234	757.236	10.598.294	9.841.058	664.525	10.386.992	9.722.467
Programma Inburgering	-	5.767.710	5.767.710	-	3.860.548	3.860.548	-	3.162.618	3.162.618
Onderwijsroute	-	-	-	-	245.381	245.381	-	266.278	266.278
Extra taken vluchtelingenwerk	-	276.250	276.250	-	273.490	273.490		273.490	273.490
Tozo regelingen	-	-	-	-	-	-	12.951	-	-12.951
Leefgeld Oekrainers	-	-	-	-	317.051	317.051		318.810	318.810
Compensatie loonkosten Beschut werk	-	-	-	-	-	-	-	489.303	489.303
Alleenverdienersproblematiek	-	-	-	-	241.894	241.894		88.165	88.165
Subtotaal programma's	1.850.943	102.643.669	100.792.726	2.182.616	108.610.270	106.427.653	2.024.446	107.762.769	105.738.323
Programma Bedrijfsvoering	-	22.115.977	22.115.977	465.000	19.395.359	18.930.359	782.742	18.584.231	17.801.489
Totaal	1.850.943	124.759.645	122.908.702	2.647.616	128.005.629	125.358.013	2.807.188	126.347.000	123.539.812

Algemene dekkingsmiddelen:	Begroting 2025			Begroting 2025 na wijziging			Jaarrekening 2025		
Gemeentelijke bijdragen Programma's:				Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	19.607.897		-19.607.897	18.930.359		-18.930.359	18.930.359		-18.930.359
Programma Werk en Participatie	6.967.111		-6.967.111	7.515.243		-7.515.243	7.399.740		-7.399.740
Programma Inkomen	78.249.421		-78.249.421	84.132.988		-84.132.988	84.030.403		-84.030.403
Programma Inkomensondersteuning	9.532.234		-9.532.234	9.841.058		-9.841.058	9.722.467		-9.722.467
Programma Inburgering	5.767.710		-5.767.710	3.860.548		-3.860.548	3.162.618		-3.162.618
Onderwijsroute	-		-	245.381		-245.381	266.278		-266.278
Extra taken vluchtelingenwerk	276.250		-276.250	273.490		-273.490	273.490		-273.490
Tozo regelingen	-		-	-		-	-12.951		12.951
Leefgeld Oekrainers	-		-	317.051		-317.051	318.810		-318.810
Compensatie loonkosten Beschut werk	-		-	-		-	489.303		-489.303
Alleenverdienersproblematiek	-		-	241.894		-241.894	88.165		-88.165
Doorberekende loonkosten	2.236.483		-2.236.483						
Bijdrage plustaak voorzieningenwijzer	271.596		-271.596						
Totaal algemene dekkingsmiddelen	122.908.702		-122.908.702	125.358.013	-	-125.358.013	124.668.683	-	-124.668.683
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**124.759.645**	**124.759.645**	**0**	**128.005.629**	**128.005.629**	**0**	**127.475.870**	**126.347.000**	**-1.128.870**
Resultaat voor mutatie reserves									**-1.128.870**
Onttrekkingen aan reserves							**49.170**		**-49.170**
Resultaat									**-1.178.040**

Tabel: Overzicht van Baten en Lasten per programma 2025

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geweest in 2025.

6.1 Toelichting kosten bedrijfsvoering

Bij de begroting voor 2025 zijn door de gemeenteraden een aantal financiële begrotingsuitgangspunten aangegeven. Hier wordt de navolging daarvan aangegeven.:

Nr.	Richtlijn begroting Financieel	Toepassing
1	We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij uiterlijk 15 april 2024, maar bij voorkeur vóór 1 april 2024, een structureel sluitende meerjarenbegroting voor komende vier jaar aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de inhoudelijke en financiële uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.	De begroting voor 2025 was sluitend. In de bijlagen is de gemeentelijke bijdragen voor 2025 opgenomen.
2	De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.	In de begroting voor 2025 was geen nieuw beleid opgenomen.
3	De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.	In deze paragraaf is het verloop van de bestemmingsreserves opgenomen. Dit betreft een bedrag voor opleidings- en ICT kosten. De kosten vallen in boekjaar 2025 waarbij het verzoek zal worden gedaan voor vrijval van de reserve.
4	De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente Rijkscirculaire voor zowel de loon- als de prijsindex.	De begroting 2025 is eenmaal (1e begrotingswijziging 2025) aangepast. De loonkosten zijn op basis van de CAO 2025-2027 aangepast.

5	Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd.	Voor de begroting bedrijfsvoeringskosten hanteren we de in de meest recente gepubliceerde (septembercirculaire) prijsontwikkeling BBP en loonvoetsector overheid. Bij een afwijking van 1% gaat het dan al gauw om ruim 2 ton. Wat is een beperkte reserve? Bovendien is deze systematiek niet van toepassing op de overige programma's. De vraag is dus of een begrotingswijziging en daarmee zienswijzeprocedure kan worden voorkomen. (Zie punt 6).
6	Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.	Bij wijzigingen in de kwantiteit van de dienstverlening wordt de bijdrage binnen de 1e begrotingswijziging aangepast.
7	Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het Algemeen Bestuur.	Het positieve resultaat bedrijfsvoering wordt aan de gemeenten uitgekeerd.
8	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit	De risico's zijn in paragraaf 4.4 toegelicht.
	Aanvullende financiële richtlijnen begroting 2025	
1	De op het Werkplein HvWB betrekking hebbende ramingen en effecten van de ketensamenwerking worden herkenbaar in een afzonderlijke paragraaf in de begroting 2025 opgenomen. Het Werkplein HvWB zorgt ervoor dat haar begroting op dit punt aansluit bij de begrotingen van WVS en de ISD Brabantse Wal.	Zie paragraaf 2.1.5
2	Het Werkplein maakt een onderbouwde meerjarige prognose van het aantal bijstandontvangers per gemeente.	Dit is in de begroting voor 2025 opgenomen.
3	Het Werkplein neemt in de bijlagen van de begroting een overzicht op met het verloop van de vaste en tijdelijke formatie sinds 2015. Hieruit blijkt welke mutaties er sinds 2015 in de formatie zijn doorgevoerd en met welke reden en de besluitvorming hierover.	Dit is in de begroting voor 2025 opgenomen.
4	Het Werkplein verschaft in de diverse P&C-documenten inzicht in de stand van de vorderingen en de voorziening dubieuze debiteuren.	Dat is in de jaarrekening 2025 opgenomen.

De kosten van bedrijfsvoering bedroegen in 2025 € 18.584.231. De baten bedrijfsvoering bedroegen € 782.742. De algemene dekkingsmiddelen zijn € 18.930.362. Per saldo is er sprake van een voordelig resultaat van € 1.128.870 ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025.

Kosten Bedrijfsvoering	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten					
Loonkosten	14.834.970	18.184.467	15.939.965	15.285.388	-654.577
Overige loonkosten	352.466	386.633	0	0	0
Overige personeelskosten	444.086	384.444	378.524	460.103	81.579
Organisatiekosten	73.224	180.544	180.544	102.388	-78.156
Ondersteunende diensten	387.124	416.583	391.738	391.738	0
Huisvestingskosten	452.333	494.966	494.966	328.587	-166.379
Facilitaire kosten	338.870	353.475	353.475	343.968	-9.507
Financiën	101.433	98.261	98.261	121.167	22.906
Juridische kosten	5.846	13.717	5.000	2.693	-2.307
Communicatie	58.806	25.000	25.000	30.804	5.804
ICT kosten	1.403.803	1.527.887	1.527.887	1.517.396	-10.491
Onvoorzien	0	50.000	0	0	0
Totaal lasten	**18.452.962**	**22.115.976**	**19.395.359**	**18.584.231**	**-811.129**
Baten					
Rentebaten	570.196		465.000	462.004	-2.996
Bijdrage plustaken gemeenten	274.269	271.596	0	0	0
Bijdrage gemeenten uitvoering Energietoeslag	30.240		0	0	0
Bijdrage gemeenten uitvoering leefgeld Oekrainers	12.513		0	0	0
Baten overig	137.372		0	320.738	320.738
Doorberekende loonkosten	0	2.236.483	0	0	0
Bijdrage uitvoering alleenverdieners	57.075		0	0	0
Totaal baten	**1.081.665**	**2.508.079**	**465.000**	**782.742**	**317.742**
Saldo van lasten en baten	**17.371.297**	**19.607.897**	**18.930.359**	**17.801.489**	**-1.128.870**
Bijdragen gemeenten					
Etten-Leur	3.310.155	3.576.043	3.443.798	3.237.929	-205.869
Halderberge	2.171.054	2.292.456	2.216.477	2.084.659	-131.817
Moerdijk	2.413.645	2.619.246	2.530.073	2.379.086	-150.987
Roosendaal	7.943.771	8.387.628	8.097.611	7.614.348	-483.264
Rucphen	1.492.755	1.668.387	1.611.947	1.516.152	-95.795
Zundert	1.044.417	1.064.137	1.030.454	969.315	-61.139
Totaal bijdragen gemeenten	**18.375.798**	**19.607.897**	**18.930.359**	**17.801.489**	**-1.128.870**
Onttrekkingen aan reserves					**-49.170**
Gerealiseerd resultaat					**-1.178.040**

Tabel: Overzicht van Baten en Lasten Bedrijfsvoering 2025

Toelichting gewijzigde begroting 2025 ten opzichte van de begroting 2025

De 3 grootste wijzigingen zijn:

- loonkosten vanwege de nieuwe cao voor het jaar 2025 € 386.914 lagere kosten. In de begroting 2025 is met een hoger percentage loonindexering gewerkt dan uiteindelijk in de CAO voor het jaar 2025 is opgenomen.
- De doorberekende loonkosten zijn verwijderd uit de baten en direct verrekend met de lasten loonkosten. Dit betreft een bedrag van € 2.236.483.
- Het opnemen van de rentebaten i.v.m. een liquiditeitsoverschot.

Toelichting resultaat ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025

Loonkosten/inhuur € 654.577 voordeliger.

De loonkosten zijn lager uitgevallen als gevolg van:

- Voor het team Werkpunt en Inburgering is voor de functie van regiehouder rekening gehouden met een extra formatie van 1,6 i.v.m. de extra taakstelling statushouders. Dat geldt ook voor de administratieve ondersteuning en ontzorgen waar 2 formatieplaatsen voor zijn begroot. Deze zijn deels lopende het jaar ingevuld. Door latere invulling en verloop is een voordeel ontstaan van € 396.700.
- Ontvangen loonkostensubsidie, vergoedingen UWV bij diverse teams voor een bedrag van ca € 80.000
- Voor alle teams zien we door tussentijdse personeelswijzigingen en lagere inschaling een voordeel in de loonkosten ontstaan.
- Het inzetten van personeel voor de MAP training voor programma Inburgering, een voordelig effect van ca € 20.000
- Lagere middelen ingezet voor inhuur bij ziekte

Overige personeelskosten € 81.579 nadeliger

De overige personeelskosten betreffen de kosten van opleidingen, personeelsvereniging, arbozorg en representatieve kosten. Er zijn in het kader van de vitaliteit, stoelmassages aangeboden. In 2025 zijn de arbokosten daarmee iets hoger uitgevallen. In 2025 zijn er ook diverse personeelsbijeenkomsten georganiseerd waaronder het 10-jarig bestaan van het Werkplein, de trainingen Wij van het Werkplein waarvoor trainingsruimtes gehuurd moesten worden, afscheidsbijeenkomsten vanwege pensionering en de kerstbijeenkomst. Deze kosten zijn hier geboekt maar geraamd onder de loonkosten.

De opleidingskosten zijn ook hoger uitgevallen maar daar is in de bestemmingsreserve van boekjaar 2024 ook rekening mee gehouden.

Organisatiekosten € 78.156 voordeliger

In 2025 is de nadruk gelegd op zelforganisatie. Hier zijn diverse bijeenkomsten voor georganiseerd. Daarnaast is een arbeidsmarktcampagne opgezet. In 2024 is de overstap gemaakt naar het eigen risicodragerschap ziektewet. Van het behaalde voordeel is de helft (€ 50.000) geraamd voor duurzame inzetbaarheid. In 2025 is behalve een aantal coaching trajecten geen gebruik van gemaakt.

Huisvestingskosten € 166.379 voordeliger

In 2025 is de locatie Raadhuisplein 4 grondig verbouwd en zijn de afspraken voor werkplekken en huur ruimte aanzienlijk gewijzigd. Ivm minder oppervlakte huurruimte en minder werkplekken zijn de kosten voor huisvesting fors lager.

Facilitaire kosten € 9.507 voordeliger

Onder de facilitaire kosten vallen oa de abonnementen, frankeerkosten, kantoorbenodigdheden en beveiliging etc. We zien dat het archiefbeheer qua kosten lager is uitgevallen net zoals de beveiligingskosten die ook een iets lagere kostenpost laten zien.

Financiële kosten € 22.906 nadeliger

De financiële kosten vallen hoger uit ivm meerwerk accountant van boekjaar 2024 en de uitbesteding van de noodzakelijke werkzaamheden voor spendanalyse. Deze geeft inzicht in alle inkopen en of daarvoor de juiste procedures qua inkoop zijn gevolgd.

Communicatie € 5.804 nadeliger

Voor diverse projecten zijn extra kosten gemaakt voor fotografie en edit-werkzaamheden. De iets

hogere kosten hebben ook te maken met de overgang van opmaak extern naar intern.

Juridische kosten € 2.307 voordeliger

De lagere juridische kosten komen door minder zittingen van de bezwarencommissie, onder meer door minder bezwaarschriften en minder complexe bezwaarschriften.

ICT-kosten € 45.831 voordeliger

De lagere kosten komen voornamelijk door:

- Geen onderhoudskosten dit boekjaar voor scanners.
- Een aantal kosten die via ICT WBW zijn verwerkt.
- Een aantal licentiekosten die zijn komen te vervallen
- Lagere afschrijvingskosten i.v.m. een lagere investering in 2025

Baten

De baten/ontvangsten zijn in 2025 € 317.742 voordeliger uitgevallen.

Dit bestaat voornamelijk uit:

-Inzet Werkplein tbv NPR 2025 (2 ton)

-Ontvangen restitutie fee van Flex West-Brabant over het jaar 2024 (44.000)

-En diverse doorbelastingen waaronder Samenwerking op informatie (64.000).

Bijdrage gemeenten

De verwachte daling van de lasten voor 2025 zijn al bij de 1e begrotingswijziging 2025 met € 677.538 verlaagd. Dat was voornamelijk vanwege de cao voor samenwerkingsverbanden en gemeenten en de verwachte rentebaten.

6.2 Incidentele baten en lasten

In de jaarrekening is sprake van enkele incidentele lasten en baten. Hieronder worden deze posten vermeld.

Incidentele lasten en baten	Baten	Lasten
Bedrijfsvoering:	Baten	Lasten
Bijdrage gemeente Roosendaal NPR	205.500	205.500
Bijdrage Samenwerking informatievoorziening	64.098	64.098
Bijdrage derden	6.758	6.758
Voorziening verlofsparen/RVU	18.221	
Totaal	**294.577**	**276.356**

Tabel: Incidentele baten en lasten 2025

De incidentele baten en lasten betreffen de volgende zaken:

- In gemeente Roosendaal is er het afgelopen jaar veel aandacht voor het Nationaal Programma Roosendaal geweest. Het Werkplein heeft een actieve rol in een aantal projecten, de kosten van deze medewerkers hebben we doorbelast (€ 205.500).
- In het kader van de samenwerking Informatie hebben een aantal doorbelastingen plaatsgevonden naar de andere deelnemers € 64.098
- In 2025 is sprake geweest van een tijdelijke detachering van 1 medewerker voor een dag per week ad € 3.459.
- Verder hebben we een aantal kleine bedragen doorbelast aan gemeente Etten-Leur, RWB die we gezamenlijk hebben gemaakt van totaal € 3.299
- In 2025 hebben we zowel gedoteerd als onttrokken aan de voorziening verlofsparen. Per saldo is er een bedrag van € 18.221 onttrokken aan deze voorziening.

6.3 Informatie wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Het voor het Werkplein Hart van West-Brabant toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2025 bedragen x € 1	J.M. Dekker	P.T.C. Koenders
Functiegegevens[5]	Wnd Directeur Werkplein HvWB	Directeur Werkplein HvWB
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 30-04	01-05 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1	1
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	37.390	79.211
Beloningen betaalbaar op termijn	6.685	12.522
Subtotaal	*44.075*	*91.733*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	80.877	165.123
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	44.075	91.733
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t. N.v.t.	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024[14] bedragen x € 1	M. Does	J.M. Dekker
Functiegegevens[5]	Directeur Werkplein HvWB	Wnd Directeur Werkplein HvWB
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 30-09	01-10 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1	1
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.110	30.663
Beloningen betaalbaar op termijn	15.346	4.626
Subtotaal	*113.456*	*35.289*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	174.432	58.568
Bezoldiging	113.456	35.289

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025 NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
M.A.C.M.J. van Ginderen	Voorzitter AB 01-01 t/m 31-12 Voorzitter DB 01-01- t/m 31-12
G.J. Blom	Lid AB 01-01 t/m 31-12
T.C. Melisse	Lid AB 01-01 t/m 31-12 Lid DB 01-01 t/m 31-12
L.F.E.A. Matthijssen – de Jong	Lid AB 01-01 t/m 31-12
J.M.J.C. van Steen	Lid AB 01-01 t/m 31-12
M.J Verwijmeren	Vice-voorzitter AB 01-01 t/m 31-12 Vice-voorzitter DB 01-01 t/m 31-12

7 overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld

In de herziening van het BBV wordt voorgeschreven dat de colleges (bestuur gemeenschappelijke regeling) de ramingen en realisatiecijfers die zij moeten leveren voor de begrotingsuitvoering, indelen aan de hand van taakvelden, waaraan de bijbehorende baten en lasten moeten worden toegerekend. De gegevens dienen ook gebruikt te worden voor de financiële informatie die gemeenten/Werkplein aan het CBS moeten aanleveren om te voorzien in de informatiebehoefte van het Rijk, de EU en het CBS in verband met landelijke statistieken en ten behoeve van onderzoeksdoeleinden. Onderstaand zijn de realisatiecijfers van 2025 verdeeld naar taakvelden.

Uitgangspunten zijn de volgende:

- Alle directe kosten worden aan een taakveld toegerekend, denk hierbij aan de kosten van uitkeringen, minimabeleid maar ook re-integratie activiteiten. De kosten van programma Werk en Participatie zijn geheel toegerekend aan Taakveld Arbeidsparticipatie (6.5). De kosten van programma Inkomen en Inkomensondersteuning zijn geheel toegerekend aan Taakveld Inkomensregelingen (6.3). De kosten van Inburgering (inclusief Onderwijsroute en Extra taken vluchtelingenwerk) zijn toegekend aan Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie (6.1).
- De middelen vanuit het Rijk bedoeld ter compensatie van de begeleiding beschut werk, hebben we aan Taakveld Arbeidsparticipatie (6.5) toegekend. Deze middelen zijn ingezet als begeleidingsvergoeding.
- Van de bedrijfsvoeringskosten vallen alle kosten onder overhead tenzij een directe relatie met een taakveld hebben. Voor het Werkplein zijn de loonkosten, overige personeelskosten en inhuurkosten van medewerkers die direct met de uitvoering van de taken arbeidsparticipatie en inkomensregelingen aan die taakvelden toegerekend. De overige loonkosten vallen onder overhead.

Taakveld	Begroting 2025 na wijziging	Jaarrekening 2025	Overhead (0.4)	Samenkracht en burger participatie (6.1)	Inkomens regelingen (6.3)	Arbeids participatie (6.5)
Lasten						
Programma Werk en Participatie	7.628.243	7.492.941				7.492.941
Programma Inkomen	85.445.368	85.284.172			85.284.172	
Programma Inkomensondersteuning	10.598.294	10.386.992			10.386.992	
Programma Inburgering	3.860.548	3.162.618		3.162.618		
Onderwijsroute	245.381	266.278		266.278		
Extra taken vluchtelingenwerk	273.490	273.490		273.490		
Leefgeld Oekrainers	317.051	318.810			318.810	
Compensatie loonkosten Beschut werk	-	489.303				489.303
Alleenverdienersproblematiek	241.894	88.165			88.165	
Bedrijfsvoering	19.395.359	18.584.231	10.860.534		3.835.344	3.888.353
Totaal lasten	128.005.629	126.347.000	10.860.534	3.702.386	99.913.483	11.870.597
Baten						
Bedrijfsvoering	19.395.359	19.713.101	19.713.101			
Programma Werk en Participatie	7.628.243	7.492.941				7.492.941
Programma Inkomen	85.445.368	85.284.172			85.284.172	
Programma Inkomensondersteuning	10.598.294	10.386.992			10.386.992	
Inburgering	3.860.548	3.162.618		3.162.618		
Onderwijsroute	245.381	266.278		266.278		
Extra taken vluchtelingenwerk	273.490	273.490		273.490		
Leefgeld Oekrainers	317.051	318.810			318.810	
Compensatie loonkosten Beschut werk	-	489.303			489.303	
Alleenverdienersproblematiek	241.894	88.165			88.165	
Totaal baten	128.005.629	127.475.870	19.713.101	3.702.386	96.567.442	7.492.941
Resultaat	**-0**	**1.128.870**	**8.852.567**	**-**	**-3.346.041**	**-4.377.656**

Tabel: Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld 2025

rechtmatigheids-verantwoording

8

Verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is door het Algemeen Bestuur op 15 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.526.940.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 511.959 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.526.940. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 511.959 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium		Euro's
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het Algemeen Bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€	511.959
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het AB zijn gemeld.	€	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€	511.959
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€	511.959
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€	-
Voorwaardencriterium		
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€	257.881
M&O criterium		
6. Geen bevindingen.		
Totaal Onrechtmatigheden	€	769.840
Waarvan acceptabel	€	511.959
Waarvan niet-acceptabel	€	257.881

De geconstateerde afwijkingen betreffen een begrotingsonrechtmatigheid vanwege overschrijding lasten ad € 511.959 en twee onrechtmatige aanbestedingen van totaal € 257.881.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

SISA-bijlage bij de jaarrekening

SISA-bijlage bij de jaarrekening

Jaarlijks dient middels een bijlage bij de jaarrekening verantwoording te worden afgelegd over de besteding van een aantal specifieke uitkeringen. In deze bijlage zijn hiertoe een aantal kengetallen c.q. bedragen opgenomen. De exact in te vullen gegevens per regeling worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties via haar website beschikbaar gesteld.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2025** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2B/06*
			1	060777 Gemeente Etten-Leur	€ 13.520.587	€ 230.105	€ 365.451	€ 527	€ 38.410
			2	061655 Gemeente Halderberge	€ 8.697.201	€ 91.869	€ 338.505	€ 244	€ 58.252
			3	061709 Gemeente Moerdijk	€ 9.646.491	€ 219.199	€ 490.628	€ 0	€ 89.952
			4	061674 Gemeente Roosendaal	€ 33.635.884	€ 456.821	€ 974.988	€ 2.270	€ 121.801
			5	060840 Gemeente Rucphen	€ 6.547.100	€ 154.066	€ 239.572	€ 5.175	€ 16.254
			6	060879 Gemeente Zundert	€ 3.762.779	€ 37.389	€ 184.748	€ 0	€ 85.408
			7						
			99						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/07*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1	060777 Gemeente Etten-Leur	€ 0	€ 14.447	€ 0	€ 0	
			2	061655 Gemeente Halderberge	0	€ 36.558	€ 22.074	€ 0	
			3	061709 Gemeente Moerdijk	€ 0	€ 35.217	€ 28.920	€ 0	
			4	061674 Gemeente Roosendaal	€ 0	€ 86.595	€ 62.020	€ 0	
			5	060840 Gemeente Rucphen	€ 0	€ 0	€ 409	€ 0	
			6	060879 Gemeente Zundert	€ 0	€ 12.756	€ 250	€ 0	
			7						
			100						
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2B/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2B/16*	
			1	060777 Gemeente Etten-Leur	€ 1.168.164	€ 19.268	€ 0	€ 301	
			2	061655 Gemeente Halderberge	€ 573.652	€ 2.273	€ 0	€ 0	
			3	061709 Gemeente Moerdijk	€ 803.981	€ 151	€ 0	€ 0	
			4	061674 Gemeente Roosendaal	€ 2.290.189	€ 6.946	€ 15.625	€ 9.862	
			5	060840 Gemeente Rucphen	€ 519.057	€ 220	€ 0	€ 0	
			6	060879 Gemeente Zundert	€ 498.587	€ 1.725	€ 0	€ 0	
			7						
			100						

SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.						
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. *Indicator: G3B/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/06*
1	060777 Gemeente Etten-Leur	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.250	€ 0	€ 0
2	061655 Gemeente Halderberge	€ 0	€ 3.318	€ 1.345	€ 0	€ 0	
3	061709 Gemeente Moerdijk	€ 43.369	€ 36.216	€ 5.084	€ 0	€ 0	
4	061674 Gemeente Roosendaal	€ 20.834	€ 4.589	€ 4.122	€ 0	€ 0	
5	060840 Gemeente Rucphen	€ 0	€ 30.865	€ 4.219	€ 0	€ 0	
6	060879 Gemeente Zundert	€ 12.000	€ 2.093	€ 21.842	€ 0	€ 0	
7							
8							
100							

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in(jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G3B/07*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/08*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/09*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/10*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/11*	*Aard controle R* *Indicator: G3B/12*
1	060777 Gemeente Etten-Leur	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	061655 Gemeente Halderberge	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	061709 Gemeente Moerdijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4	061674 Gemeente Roosendaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5	060840 Gemeente Rucphen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6	060879 Gemeente Zundert	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
7						
8						
100						

SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2025** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.						
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam	Baten (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. *Indicator: G4B/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/06*
1	060777 Gemeente Etten-Leur	Tozo1	-€ 633	€ 0	€ 0	€ 8.880	
2	060777 Gemeente Etten-Leur	Tozo2	-€ 57	€ 0	€ 0	€ 10.120	
3	060777 Gemeente Etten-Leur	Tozo3	-€ 139	€ 0	€ 0	€ 6.817	
4	060777 Gemeente Etten-Leur	Tozo4	-€ 100	€ 0	€ 0	€ 0	
5	060777 Gemeente Etten-Leur	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.748	
6	061655 Gemeente Halderberge	Tozo1	-€ 151	€ 0	€ 0	€ 6.890	
7	061655 Gemeente Halderberge	Tozo2	-€ 86	€ 0	€ 0	€ 2.947	
8	061655 Gemeente Halderberge	Tozo3	-€ 110	€ 0	€ 0	€ 3.500	
9	061655 Gemeente Halderberge	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
10	061655 Gemeente Halderberge	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 177	
11	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo1	-€ 204	€ 0	€ 0	€ 3.413	
12	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo2	-€ 113	€ 0	€ 0	€ 4.355	
13	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo3	-€ 178	€ 0	€ 0	€ 7.426	
14	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
15	061709 Gemeente Moerdijk	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.159	
16	061674 Gemeente Roosendaal	Tozo1	-€ 759	€ 0	€ 0	€ 31.013	
17	061674 Gemeente Roosendaal	Tozo2	-€ 42	€ 0	€ 0	€ 8.073	
18	061674 Gemeente Roosendaal	Tozo3	-€ 656	€ 0	€ 0	€ 4.923	
19	061674 Gemeente Roosendaal	Tozo4	-€ 21	€ 0	€ 0	€ 865	
20	061674 Gemeente Roosendaal	Tozo5	-€ 23	€ 0	€ 0	€ 591	
21	060840 Gemeente Rucphen	Tozo1	-€ 742	€ 0	€ 0	€ 18.088	
22	060840 Gemeente Rucphen	Tozo2	-€ 310	€ 0	€ 0	€ 9.745	
23	060840 Gemeente Rucphen	Tozo3	-€ 249	€ 0	€ 0	€ 9.889	
24	060840 Gemeente Rucphen	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
25	060840 Gemeente Rucphen	Tozo5	-€ 28	€ 0	€ 0	€ 0	
26	060879 Gemeente Zundert	Tozo1	-€ 342	€ 0	€ 0	€ 9.261	
27	060879 Gemeente Zundert	Tozo2	-€ 9	€ 0	€ 0	€ 4.441	
28	060879 Gemeente Zundert	Tozo3	-€ 247	€ 0	€ 0	€ 3.557	
29	060879 Gemeente Zundert	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
30	060879 Gemeente Zundert	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
31							
100							

	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Deel openbaar lichaam	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Deel openbaar lichaam	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Deel openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t. *Indicator: G4B/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/09*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/10*	*Aard controle R* *Indicator: G4B/11*	
1	060777 Gemeente Etten-Leur	*Tozo1*	€ 669	0	0	
2	060777 Gemeente Etten-Leur	*Tozo2*	€ 711	0	0	
3	060777 Gemeente Etten-Leur	*Tozo3*	€ 370	0	0	
4	060777 Gemeente Etten-Leur	*Tozo4*	€ 27	0	0	
5	060777 Gemeente Etten-Leur	*Tozo5*	€ 10	0	0	
6	061655 Gemeente Halderberge	*Tozo1*	€ 646	0	0	
7	061655 Gemeente Halderberge	*Tozo2*	€ 141	0	0	
8	061655 Gemeente Halderberge	*Tozo3*	€ 128	0	0	
9	061655 Gemeente Halderberge	*Tozo4*	€ 0	0	0	
10	061655 Gemeente Halderberge	*Tozo5*	€ 74	0	0	
11	061709 Gemeente Moerdijk	*Tozo1*	€ 370	0	0	
12	061709 Gemeente Moerdijk	*Tozo2*	€ 149	0	0	
13	061709 Gemeente Moerdijk	*Tozo3*	€ 244	0	0	
14	061709 Gemeente Moerdijk	*Tozo4*	€ 0	0	0	
15	061709 Gemeente Moerdijk	*Tozo5*	€ 39	0	0	
16	061674 Gemeente Roosendaal	*Tozo1*	€ 1.383	0	0	
17	061674 Gemeente Roosendaal	*Tozo2*	€ 638	0	0	
18	061674 Gemeente Roosendaal	*Tozo3*	€ 50	0	0	
19	061674 Gemeente Roosendaal	*Tozo4*	€ 134	0	0	
20	061674 Gemeente Roosendaal	*Tozo5*	€ 168	0	0	
21	060840 Gemeente Rucphen	*Tozo1*	€ 681	0	0	
22	060840 Gemeente Rucphen	*Tozo2*	€ 127	0	0	
23	060840 Gemeente Rucphen	*Tozo3*	€ 311	0	0	
24	060840 Gemeente Rucphen	*Tozo4*	€ 0	0	0	
25	060840 Gemeente Rucphen	*Tozo5*	€ 0	0	0	
26	060879 Gemeente Zundert	*Tozo1*	€ 326	0	0	
27	060879 Gemeente Zundert	*Tozo2*	€ 244	0	0	
28	060879 Gemeente Zundert	*Tozo3*	€ 74	0	0	
29	060879 Gemeente Zundert	*Tozo4*	€ 0	0	0	
30	060879 Gemeente Zundert	*Tozo5*	€ 33	0	0	
31						
100						

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/12*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/13*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/14*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4B/15*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/16*	
1			*060777 Gemeente Etten-Leur*	*Tozo1*	0	0	0	
2			*060777 Gemeente Etten-Leur*	*Tozo2*	0	0	0	
3			*060777 Gemeente Etten-Leur*	*Tozo3*	0	0	0	
4			*060777 Gemeente Etten-Leur*	*Tozo4*	0	0	0	
5			*060777 Gemeente Etten-Leur*	*Tozo5*	0	0	0	
6			*061655 Gemeente Halderberge*	*Tozo1*	0	0	0	
7			*061655 Gemeente Halderberge*	*Tozo2*	0	0	0	
8			*061655 Gemeente Halderberge*	*Tozo3*	0	0	0	
9			*061655 Gemeente Halderberge*	*Tozo4*	0	0	0	
10			*061655 Gemeente Halderberge*	*Tozo5*	0	0	0	
11			*061709 Gemeente Moerdijk*	*Tozo1*	0	0	0	
12			*061709 Gemeente Moerdijk*	*Tozo2*	0	0	0	
13			*061709 Gemeente Moerdijk*	*Tozo3*	0	0	0	
14			*061709 Gemeente Moerdijk*	*Tozo4*	0	0	0	
15			*061709 Gemeente Moerdijk*	*Tozo5*	0	0	0	
16			*061674 Gemeente Roosendaal*	*Tozo1*	0	0	0	
17			*061674 Gemeente Roosendaal*	*Tozo2*	0	0	0	
18			*061674 Gemeente Roosendaal*	*Tozo3*	0	0	0	
19			*061674 Gemeente Roosendaal*	*Tozo4*	0	0	0	
20			*061674 Gemeente Roosendaal*	*Tozo5*	0	0	0	
21			*060840 Gemeente Rucphen*	*Tozo1*	0	0	0	
22			*060840 Gemeente Rucphen*	*Tozo2*	0	0	0	
23			*060840 Gemeente Rucphen*	*Tozo3*	0	0	0	
24			*060840 Gemeente Rucphen*	*Tozo4*	0	0	0	
25			*060840 Gemeente Rucphen*	*Tozo5*	0	0	0	
26			*060879 Gemeente Zundert*	*Tozo1*	0	0	0	
27			*060879 Gemeente Zundert*	*Tozo2*	0	0	0	
28			*060879 Gemeente Zundert*	*Tozo3*	0	0	0	
29			*060879 Gemeente Zundert*	*Tozo4*	0	0	0	
30			*060879 Gemeente Zundert*	*Tozo5*	0	0	0	
31								
100								

SZW	**G10B**	**Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2025**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10B/01*	Besteding (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/02*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10B/03*	
1			060777 Gemeente Etten-Leur	€ 662.039	€ 0	
2			061655 Gemeente Halderberge	€ 505.741	€ 0	
3			061709 Gemeente Moerdijk	€ 535.493	€ 0	
4			061674 Gemeente Roosendaal	€ 970.701	€ 0	
5			060840 Gemeente Rucphen	€ 291.998	€ 0	
6			060879 Gemeente Zundert	€ 196.647	€ 0	
7						
20						
SZW	**G12B**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2025**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12B/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/03*	
1			060777 Gemeente Etten-Leur	€ 753	€ 0	
2			061655 Gemeente Halderberge	€ 1.128	€ 0	
3			061709 Gemeente Moerdijk	€ 0	€ 0	
4			061674 Gemeente Roosendaal	€ 0	€ 0	
5			060840 Gemeente Rucphen	€ 0	€ 0	
6			060879 Gemeente Zundert	€ 0	€ 0	
7						
20						

SZW	**G13B**	**Onderwijsroute_ deel openbaar lichaam 2025**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Deel openbaar lichaam Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13B/01*	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/02*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/03*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/04*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13B/05*	
1			060777 Gemeente Etten-Leur	€ 38.466	€ 0	€ 0	€ 0	
2			061655 Gemeente Halderberge	€ 26.515	€ 0	€ 0	€ 0	
3			061709 Gemeente Moerdijk	€ 69.010	€ 0	€ 0	€ 0	
4			061674 Gemeente Roosendaal	€ 89.888	€ 0	€ 0	€ 0	
5			060840 Gemeente Rucphen	€ 30.599	€ 0	€ 0	€ 0	
6			060879 Gemeente Zundert	€ 11.800	€ 0	€ 0	€ 0	
7								
100								

werkplein

Oog voor wat écht telt

overige gegevens

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 7777
e-mail Audit@flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant te Etten-Leur gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder interne verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 15 december 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. de bijlage met het overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.526.940. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve-, SiSa-, of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie
De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële- verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder interne verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 15 december 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zoetermeer, 7 april 2026
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Jankhim Han

drs. D.J. Han RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

J.H.

bijlage

Staat van personele sterkte

Staat van personele sterkte

Organisatie-eenheid Huidig personeel	Primitieve begroting Aantal personeels-leden	Primitieve begroting Aantal formatie-plaatsen	Jaarrekening 2025 Aantal personeels-leden	Jaarrekening 2025 Aantal formatie-plaatsen ingevuld	Verschil
Directeur	1	1,00	1	1,00	0,00
Directiestaf	5	6,65	6	5,11	1,54
Management/Gebiedsverbinders	3	3,00	4	3,89	-0,89
Team Diagnose	41	38,10	36	33,53	4,57
Team Ontwikkeling	42	37,70	43	39,69	-1,99
Team Werkpunt en Inburgering	32	28,90	29	27,39	1,51
Team Kwaliteit	42	39,70	43	39,23	0,47
Team Bedrijfsondersteuning	47	39,53	47	37,19	2,34
Totaal huidig personeel	**213**	**194,58**	**209**	**187,03**	**8**

Van de beschikbare 194,58 fte zijn er 187,03 vast ingevuld. De rest is ingehuurd.
Bij directiestaf wordt 1,65 fte (HRM) ingevuld via gemeente Etten-Leur.
Per 1 mei 2025 is de openstaande vacature voor directeur ingevuld welke ultimo 2024 nog openstond.

Staat van personele lasten

Organisatie-eenheid Huidig personeel	Gewijzigde loonkosten	Jaarrekening loonkosten	
Directeur (vanaf 05-2025)	159.103	99.304	59.798
Vervangend directeur (t/m 04-2025)		49.981	-49.981
Werkplein	17.630.712	14.913.155	2.717.557
Totaal huidig personeel	**17.789.815**	**15.062.441,00**	**2.727.374**

In 2025 is de vacature van directeur t/m maart 2025 tijdelijk waargenomen door het teamhoofd Kwaliteit.
In 2025 is 16,83 fte ingehuurd voor reguliere werkzaamheden.
In 2025 is 4,31 fte ingehuurd voor projecten (ketensamenwerking, voorzieningenwijzer e.d.), waarvan 2,89 fte voor de bestandsbeheersing.

Tijdelijk personeel			
Inhuur		2.490.174	-2.490.174
Totaal tijdelijk personeel	**-**	**2.490.174**	**-2.490.174**
TOTAAL GENERAAL	**17.789.815**	**17.552.615**	**237.200**

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven

STAAT VAN GEACTIVEERDE KAPITAALUITGAVEN 2025	in euro's						
	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investeringen met economisch nut							
Overige materiële vaste activa	137.061	92.476		115.930			113.607
Totaal investeringen met economisch nut	137.061	92.476		115.930			113.607

Specificatie gemeentelijke bijdragen jaarrekening 2025

Productkosten	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
WERK & PARTICIPATIE:							
P-Budget: WWB klassiek	1.146.220	819.891	687.436	3.759.808	762.173	224.212	7.399.740
INKOMEN:							
P-wet	13.520.666	8.699.725	9.646.490	33.640.670	6.547.697	3.762.778	75.818.026
Pwet vorderingen debiteuren	-249.654	-91.619	-219.351	-460.947	-153.689	-39.116	-1.214.376
IOAW bestedingen	365.451	338.504	490.628	974.987	239.571	184.747	2.593.889
Baten IOA	-528	-244	0	-2.271	-5.176	0	-8.218
IOAZ bestedingen	38.409	58.252	89.951	121.801	16.253	85.408	410.073
BBZ uitkeringen	14.447	36.557	35.217	86.595		12.755	185.571
BBZ baten	13.134	-2.311	-16.325	-12.859	-409	16.898	-1.872
BBZ baten Declarabel	-1.496	-2.444	-9.575	-1.645	-13.173	-970	-29.302
Invorderingskosten Buig	2.330	-381	1.756	16.682	310	-0	20.698
Externe controlekosten (sociaal rechercheur)	7.029	13.806	32.016	78.195	14.526	12.583	158.157
Onderzoekskosten	8.262	8.377	16.528	21.857	2.828	7.228	65.082
Loonkostensubsidie	1.168.164	573.652	803.980	2.290.189	519.056	498.587	5.853.628
Studietoeslag	-11.335	36.716	41.195	88.802	15.723	7.948	179.049
INKOMENSONDERSTEUNING:							
Bijzondere bijstand	1.310.095	675.863	781.873	2.946.815	649.173	366.182	6.730.002
Vorderingen debiteuren bijzondere bijstand	-146.579	-49.337	-71.179	-257.737	-81.734	-57.959	-664.525
Collectieve ziektekosten	746.650	343.963	302.571	1.132.084	232.436	141.534	2.899.238
Minimabeleid (webshop)	278.416	165.146	115.640	136.699	0	46.447	742.347
Externe adviezen	3.554	4.192	628	6.088	628	314	15.405
INBURGERING:							
Inburgeringsvoorzieningen	662.039	505.741	535.493	970.701	291.998	196.647	3.162.618
Onderwijsroute	38.466	26.515	69.010	89.888	30.599	11.800	266.278
Inburgering extra taken Vluchtelingenwerk	50.608	42.316	46.731	81.926	26.450	25.459	273.490
Totaal programmakosten	**18.964.350**	**12.202.880**	**13.380.714**	**45.708.327**	**9.095.243**	**5.503.484**	**104.854.997**
Uitvoerings- en organisatiekosten							
Bedrijfsvoeringskosten	3.366.546	2.164.290	2.476.885	7.923.172	1.571.613	1.005.398	18.507.904
Uitvoeringskosten Participatiewet	77.252	52.186	53.187	174.439	40.334	25.057	422.455
Totaal bedrijfsvoeringskosten	**3.443.798**	**2.216.477**	**2.530.073**	**8.097.611**	**1.611.947**	**1.030.454**	**18.930.359**

Bijdrage specifieke taken	Etten-Leur	Halderberge	Moerdijk	Roosendaal	Rucphen	Zundert	Totaal
Tozo	-2.717	-1.337	-1.298	-3.875	-2.449	-1.276	-12.951
Leefgeld Oekrainers	0	0	229.159	47.166	42.485	0	318.810
Compensatie loonkosten Beschut werk	71.245	60.491	52.425	207.685	74.605	22.852	489.303
Alleenverdienersproblematiek fase 2	8.000	13.458	11.954	39.028	8.191	7.534	88.165
Specifieke bijdrage per gemeente	**76.528**	**72.612**	**292.241**	**290.004**	**122.833**	**29.110**	**883.327**

Gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant

Accountantsverslag controle 2025

werkplein wb

Flynth

Gemeenschappelijke regeling
Werkplein Hart van West-Brabant
T.a.v. het algemeen bestuur
Postbus 59
4870 AB ETTEN-LEUR

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 7777
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
670016522/JH/0616

behandeld door
drs. D.J. Han RA

datum
7 april 2026

onderwerp
Accountantsverslag 2025

Geacht leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben het genoegen u via dit accountantsverslag de resultaten te presenteren van onze controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Werkplein Hart van West-Brabant (hierna: het Werkplein) voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2025.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen.

Wij bespreken deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 13 april 2026 met het algemeen bestuur. Eventuele vragen worden dan beantwoord. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Jankhim Han

drs. D.J. Han RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag
Hoofdstuk 4	Significante risico’s
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen

Bijlage A	(On)gecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	SiSa – Fouten en onzekerheden 2025
Bijlage C	Onafhankelijkheid
Bijlage D	Onze communicatie met u

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2025 van het Werkplein afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit bedraagt € 2.526.940. De bevindingen in onze rapportage zijn opgenomen vanaf € 100.000.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Belangrijkste bevindingen

Controlebevindingen
Er is geen sprake van ongecorrigeerde controlebevindingen.

Rechtmatigheidsverantwoording
In de jaarrekening 2025 is voor het derde jaar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Het dagelijks bestuur concludeert dat er geen fouten en onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens aanwezig zijn. Wij kunnen instemmen met deze conclusie en constateren dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

Belangrijkste aandachtspunten 2026

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2025 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2025 benoemen:

1. Rechtmatigheidsverantwoording verder doorontwikkelen met de nadruk op de analyse van de aanbestedingen.
2. Opvolging geven aan de bevindingen in de managementletter.

Daarnaast gaan wij, vanwege het toenemende belang van digitale vastleggingen het komend jaar de aandacht voor uw inrichting van applicaties verscherpen. Tevens zullen wij aandacht besteden aan de cybersecurity vanwege het toenemende risico en impact hiervan op de bedrijfsvoering.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens

We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 2%. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 100.000. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controle(verklaring) hanteert ook een percentage van 2% voor de combinatie van fouten en onzekerheden.

Normen en toetsingskader

Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving en is vastgesteld op 15 december 2025. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en eigen interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en gemeentelijke regelgeving.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het dagelijks bestuur en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader is per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing. U heeft ervoor gekozen geen toetsingskader vast te stellen, waardoor de operationalisatie van het normenkader niet inzichtelijk is voor u. Op basis van de kadernota rechtmatigheid bent u niet verplicht het toetsingskader vast te stellen, maar we adviseren u het toetsingskader wel vast te stellen vanuit een oogpunt van transparantie en inzicht.

Begrotingscriterium

We constateren in uw paragraaf bedrijfsvoering dat de begrotingsoverschrijding op de lasten € 511.959 is. Deze begrotingsoverschrijding is acceptabel binnen de gestelde criteria van de financiële verordening.

Afwijkingen op de baten en onderschrijdingen op de lasten zijn overeenkomstig uw financiële verordening tijdig gemeld. Hiermee zijn er geen onrechtmatigheden ten aanzien van het begrotingscriterium geconstateerd.

Uit onze werkzaamheden zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het dagelijks bestuur. De afwegingen van het dagelijks bestuur zijn in lijn met de criteria zoals vastgesteld in de financiële verordening.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Voorwaarden en M&O-criterium

We constateren dat naast het begrotingscriterium ook in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting is opgenomen over het voorwaarden criterium en misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

Wij hebben als verlengstuk van onze externe controle een spendanalyse uitgevoerd op de aanbestedingen binnen Werkplein. Uit deze spendanalyse zijn voor € 257.881 aan onrechtmatigheden en voor € 485.897 aan onduidelijkheden geconstateerd. De onrechtmatigheden zien toe op leveringen van hardware en BBZ onderzoeken.

De onduidelijkheden zien toe op de aanbesteding van de ondersteunende diensten van de gemeente Etten-Leur en Roosendaal. Aan de ene kant hebben wij als accountant 2 deskundigen ingeschakeld om de rechtmatige aanbesteding vast te stellen. Beide deskundigen komen tot het oordeel dat de aanbestedingen niet rechtmatig zijn. Aan de andere kant heeft de organisatie AKD ingeschakeld, welke tot de conclusie komt dat Werkplein mogelijk een beroep kan doen op Meervoudige Opwaartse quasi-inbesteding en indien dit niet mogelijk blijkt te zijn op Horizontale samenwerking.

Bij complexe situaties waarin specialisten niet tot een eenduidig oordeel komen, kan het voor het dagelijks bestuur onduidelijk zijn of financieel rechtmatig is gehandeld. In dit geval betrekt het dagelijks bestuur de situatie in de rechtmatigheidsverantwoording en neemt een onduidelijkheid op in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij verwijzen hierbij ook naar de toelichting hierover in de paragraaf bedrijfsvoering.

Onze conclusie is dat de toelichting een getrouw beeld geeft van de rechtmatigheidsverantwoording op basis van de daarvoor uitgevoerde werkzaamheden.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijk schattingen	Onze beoordeling 2024	Onze beoordeling 2025	Toelichting
Waardering van de materiële vaste activa	●	●	De afschrijvingstermijnen zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar en de termijnen die wij bij andere gemeenschappelijke regelingen zien. Er zijn geen indicaties dat de afschrijvingstermijnen niet zijn afgestemd op de economische levensduur van de activa.
Voorziening verlof	●	●	De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd en op een consistente wijze berekend. Aan de voorziening liggen toereikende berekeningen en onderbouwingen ten grondslag.
Waardering debiteuren	●	●	Minimaal jaarlijks wordt de voorziening voor dubieuze debiteuren geactualiseerd. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop de voorziening voor de diverse soorten vorderingen bepaald is.

● = controleverschil ● = Optimistisch ● = Evenwichtig ● = Voorzichtig

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2025 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. Het Werkplein heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).
Bevestiging van het DB	Wij hebben het dagelijks bestuur ter confirmatie een schriftelijke bevestiging gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Van het dagelijks bestuur is een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
Reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Wet Normering Topinkomens (WNT)	Wij wijzen u erop dat een wettelijke verplichting is om het jaarverslag openbaar te maken. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website. Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarverslag

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse vereisten opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Nieuw is de eis dat onze controleverklaring bij de jaarrekening onderdeel moet zijn van de Overige gegevens bij de Jaarrekening, en derhalve niet weggelaten mag worden in de (eventueel te publiceren) jaarrekening.

Kwaliteit paragrafen

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de mate van toelichting in de paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de paragrafen voldoet aan de vereisten vanuit het BBV.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Significante risico’s

Jaarrekening – Significante (fraude)risico's

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het management bevindt zich in een positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersing te doorbreken die anderszins effectief lijkt te werken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van schattingsposten en ten aanzien van de memoriaalboekingen die worden gemaakt in het afsluitingsproces.	Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Het doorbreken van beheersingsmaatregelen door het management is op basis van de controlestandaarden altijd een significant risico. Interne beheersingsmaatregelen, ongeacht hoe goed in opzet en bestaan, kunnen risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening slechts beperken, en niet volledig mitigeren, wegens de inherente beperkingen van interne beheersmaatregelen. Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het dagelijks bestuur. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het dagelijks bestuur.

Omschrijving risico	Aanpak management	Eigen controlewerkzaamheden
Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit een bevinding zoals ook opgenomen in de managementletter 2025: • Er is geen zichtbare controle op de betaallijst.	Gegeven de aard van het risico, waarbij interne beheersing wordt doorbroken, kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, waaronder de aansluiting van het bankrekeningnummer van inkoopfacturen met de daadwerkelijke betaling en een analyse op dubbele bankrekeningnummers bij dezelfde crediteuren. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de met governance belaste personen en het dagelijks bestuur. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeenschappelijke regeling in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw onderneming integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en het dagelijks bestuur wordt gebracht; en
- Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, het dagelijks bestuur en anderen binnen de gemeenschappelijke regeling ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de gemeenschappelijke regeling te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het dagelijks bestuur verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door het dagelijks bestuur gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in december 2025 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij besproken met de directie.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Algeheel beeld interne beheersing

Proces	Status 2025	Status 2024
Financial reporting (P&C Cyclus)		
Inkopen en aanbestedingen		
Betalingen		
Personeel en salarisadministratie		
Bijdragen deelnemende gemeenten		
Uitkeringen		
Memoriaalboekingen		

Toelichting

Wij hebben in bovenstaand overzicht aangegeven wat de kwaliteit van het primaire proces is. Oranje wil zeggen dat niet alle risico's zichtbaar in het proces worden afgedekt. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat een controle onvoldoende zichtbaar is of omdat het een bewuste keuze is om een bepaald risico te accepteren, omdat het bijvoorbeeld te veel inspanning kost om het risico in het proces zelf te mitigeren. Slot- en sluitstuk van de controle van de gemeenschappelijke regeling is de verbijzonderde interne controle (VIC). De VIC stelt achteraf gegevensgericht vast of transacties op een juiste manier tot stand zijn gekomen en zijn verwerkt in de administratie. Op basis van de huidige informatie hebben wij dan ook geen indicatie dat de bevindingen van invloed hoeven te zijn op het oordeel bij de jaarrekening.

Status legenda	
	De inrichting van het proces is zodanig dat een (deels)systeem gerichte controle mogelijk is. De systeem gerichte controle is alleen mogelijk wanneer proces opzet is beschreven waardoor er sprake is van een uniforme werkwijze, de IT passende maatregelen heeft, toereikende en zichtbare interne beheersing en de VIC de werking heeft vastgesteld.
	De inrichting van het proces voldoet gedeeltelijk, maar de risico's die ermee samenhangen, vormen geen directe bedreiging voor de bedrijfsprocessen.
	De inrichting van het proces voldoet niet en geeft wezenlijk aanvullende risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Belangrijkste bevindingen interne beheersing

#	Bevinding	Impact	Risico en aanbeveling
1	*Controle betaallijst* 2024		De gemeente Etten-Leur voert een steekproefsgewijze controle uit op de betaallijst waarna deze wordt voorzien van een paraaf. Hierbij is niet zichtbaar welke transacties zijn gecontroleerd en welke controlepunten hierbij geraakt zijn. Hierdoor kunnen onrechtmatige lasten (en betalingen) mogelijk ongemerkt in de jaarrekening terechtkomen. Wij adviseren om: • *Een duidelijk zichtbare controle plaats te laten vinden op de betaallijst waarbij de controlepunten worden vastgelegd (bijvoorbeeld middels tekstballonnen).* **Follow-up 2025** In 2025 heeft er nog geen (adequate) opvolging plaatsgevonden van de bevinding.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen

Cybersecurity voor gemeenten: van verplichting naar kracht
Lokale overheden beheren grote hoeveelheden gevoelige data en systemen die vitale infrastructuur aansturen. Door snelle digitalisering en toenemende geopolitieke spanningen groeien de risico's. Tegelijkertijd stellen normen als BIO 2.0 en NIS2 steeds hogere eisen aan uw cyberbeveiliging. De invoering van BIO 2.0 maakt een stevige en gestructureerde aanpak nu urgent.

Waar het vaak misgaat
Veel overheden hebben onvoldoende overzicht van hun systemen, getroffen maatregelen en verantwoordelijkheden. Zonder duidelijke regie blijft cybersecurity tussen afdelingen zweven. Uit penetratietesten die bij overheden uitgevoerd zijn, blijkt dat de basis regelmatig ontbreekt. Denk aan eenvoudig te raden wachtwoorden en onvoldoende bewustzijn bij medewerkers.

Graag geven we u een vijftal concrete stappen mee voor de cybersecurity

1. **Richt een ISMS in** — een Information Security Management System helpt u beveiligingsmaatregelen te evalueren, testen en verbeteren. Dit is tevens een kernvereiste binnen BIO 2.0.
2. **Test structureel** — laat regelmatig penetratietesten en vulnerability scans uitvoeren op uw IT- én OT-omgeving.
3. **Investeer in bewustwording** — trainingen en phishing-simulaties verkleinen de kans op datalekken. NIS2 verplicht u bovendien om ook uw burgemeester en wethouders te trainen.
4. **Regel een Incident Response Team** — maak vooraf afspraken, zodat u bij een cyberincident niet achteraan in de wachtrij staat.
5. **Monitor continu** — houd alle toegangspunten en kwetsbaarheden actief in de gaten om problemen vroegtijdig te signaleren.

Aan de slag met BIO 2.0
De implementatie van BIO 2.0 biedt een concreet aanknopingspunt om cybersecurity structureel te beleggen binnen uw organisatie. Wijs een verantwoordelijke aan, stel een plan van aanpak op en maak cybersecurity expliciet onderdeel van een bestuurlijke portefeuille. Zo wordt cybersecurity geen risico, maar een kracht.

Wilt u weten hoe uw organisatie ervoor staat? Onze adviseurs helpen u graag op weg door het uitvoeren van een gratis scan van uw cybersecurity.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Datalekken – verwerking in de jaarstukken

Datalekken en privacyincidenten: wanneer raken zij uw jaarrekening?
Lokale overheden verwerken dagelijks grote hoeveelheden persoonsgegevens van inwoners. Zij zijn verantwoordelijk voor een derde van alle datalekincidenten binnen het openbaar bestuur. Toch wordt de relatie tussen privacyincidenten en de jaarrekening in de praktijk vaak onderschat. Hieronder zetten wij uiteen wanneer datalekken en privacyincidenten doorwerken in uw jaarstukken.

Wanneer leidt een datalek tot een vermelding in de jaarrekening?
Een datalek op zichzelf leidt niet automatisch tot een vermelding in de jaarrekening. Er zijn echter drie situaties waarbij dit wel het geval is.

Ten eerste wanneer sprake is van een opgelegde of verwachte boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bij niet-naleving van privacy- en gegevenswetgeving legt het AP mogelijk een boete op en kunt u verplicht worden tot schadevergoeding. Een boete dient als voorziening op de balans te worden opgenomen zodra deze waarschijnlijk en redelijk inschatbaar is en als last zodra deze is opgelegd. Ten tweede wanneer herstelkosten of schadevergoedingen aan gedupeerde inwoners worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden verantwoord in de exploitatie en bij looptijd over meerdere jaren als voorziening op de balans. Ten derde bij significante verstoringen van de bedrijfsvoering als gevolg van een cyberaanval, waarbij systemen uitvallen en herstelkosten worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Wanneer raken privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording?
Datalekken bij overheden tonen aan dat het zichtbaar voldoen aan normenkaders zoals BIO 2.0 een kritische succesfactor is in het informatiebeveiligingsproces, met directe gevolgen voor zowel de rechtmatigheidsverantwoording als de jaarrekeningcontrole. Concreet zijn er twee situaties waarbij privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording raken. Wanneer een datalek het gevolg is van het niet naleven van de AVG, bijvoorbeeld door het ontbreken van een verwerkersovereenkomst, of het niet tijdig melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens, is sprake van een rechtmatigheidsfout. Een ernstig datalek moet zonder onredelijke vertraging, uiterlijk 72 uur na ontdekking, worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Het niet voldoen aan deze meldplicht is een schending van een wettelijke verplichting die thuishoort in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat kunt u nu doen?
Wij adviseren u de volgende maatregelen te treffen. Houd een intern datalekregister bij waarin alle geconstateerde beveiligingsincidenten worden geregistreerd en evalueer dit jaarlijks om trends te herkennen en structurele verbeteringen door te voeren. Beoordeel aan het einde van het boekjaar of lopende incidenten of claims aanleiding geven tot het treffen van een voorziening. Zorg dat de bedrijfsvoeringsparagraaf een actueel en eerlijk beeld geeft van de stand van informatiebeveiliging en privacybescherming, inclusief de mate van naleving van BIO 2.0.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Flynth

Regels studiekosten

Hoge Raad verduidelijkt regels studiekosten: check uw scholingsbeleid
De Hoge Raad heeft zich uitgesproken over de vraag of werkgevers de kosten van een verplichte beroepsopleiding mogen verhalen op werknemers. De uitspraak heeft gevolgen voor alle werkgevers — waaronder overheden — die medewerkers verplichte scholing laten volgen.

Wat speelde er?
Sinds de invoering van de Wet transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden geldt als uitgangspunt dat scholing die noodzakelijk is voor het uitoefenen van een functie kosteloos moet worden aangeboden. In de praktijk bestond onduidelijkheid over de reikwijdte van de uitzonderingen, met name rondom start- en beroepskwalificaties. De Hoge Raad heeft in een zaak over de verplichte Beroepsopleiding Advocaten geoordeeld dat een studiekostenbeding voor wettelijk verplichte scholing niet rechtsgeldig is. De werkgever kon de studiekosten dan ook niet verhalen op de werknemer.

Wat betekent dit voor uw organisatie?
De uitspraak reikt verder dan de advocatuur. Het principe geldt voor alle werkgevers: scholing die wettelijk verplicht is of noodzakelijk voor de functievervulling, moet kosteloos worden aangeboden. Een studiekostenbeding is in die gevallen nietig. Uitzonderingen gelden alleen voor startkwalificaties of niet-verplichte scholing in het kader van een beroepskwalificatie — kort gezegd: scholing die niet noodzakelijk is voor de functie.

Voor overheden, als grote werkgever met diverse functiegroepen en bijbehorende opleidingsverplichtingen, is het verstandig het huidige scholingsbeleid en eventuele studiekostenbedingen tegen het licht te houden. Denk daarbij ook aan functies waarbij permanente educatie wettelijk verplicht is.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalings-verplichting

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalingsplicht: tijdig handelen loont
De kantonrechter in Gelderland heeft een opvallende uitspraak gedaan over de opbouw van vakantiedagen bij langdurige arbeidsongeschiktheid. De uitkomst wijkt af van wat de Nederlandse wet voorschrijft en heeft directe gevolgen voor werkgevers — waaronder overheden — met langdurig zieke medewerkers.

Wat speelde er?
Volgens artikel 7:634 lid 1 BW bouwen werknemers alleen vakantiedagen op over de periode waarover zij recht hebben op loon. De kantonrechter oordeelde echter dat deze nationale bepaling in strijd is met Europees recht en liet haar buiten toepassing. In de voorliggende zaak betrof het een werknemer die na het verstrijken van de loondoorbetalingsverplichting een IVA-uitkering ontving en in een slapend dienstverband verkeerde. De rechter ontbond de arbeidsovereenkomst en oordeelde dat de werknemer gedurende de gehele periode, ook ná het einde van de loondoorbetalingsverplichting, vakantiedagen had opgebouwd. De werkgever werd veroordeeld tot uitbetaling van ruim € 13.000 bruto aan niet-genoten vakantiedagen.

Wat betekent dit voor uw organisatie?
Als grote werkgever heeft uw organisatie mogelijk te maken met medewerkers in een slapend dienstverband. Deze uitspraak benadrukt het belang van een tijdige beëindiging van het dienstverband bij langdurige arbeidsongeschiktheid, bij voorkeur op of direct na het moment waarop de loondoorbetalingsverplichting eindigt. Dit kan via een vaststellingsovereenkomst of een ontslagprocedure bij het UWV. Laat u dit na, dan loopt u het risico dat er onbedoeld extra vakantiedagen worden opgebouwd die alsnog moeten worden uitbetaald.

Wij adviseren u de gevallen binnen uw organisatie waarbij de loondoorbetalingsverplichting recent is verstreken of binnenkort verstrijkt, tijdig in kaart te brengen en hierop actie te ondernemen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Professionalisering van de VIC

Professionalisering van de verbijzonderde interne controle
De verbijzonderde interne controle (VIC) is bij steeds meer lokale overheden in ontwikkeling. Waar de VIC oorspronkelijk primair was gericht op het ondersteunen van de externe accountant bij de rechtmatigheidscontrole, groeit de functie door naar een volwaardige interne auditfunctie sinds de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Een inspirerend voorbeeld is de gemeente Utrecht, die in januari 2026 als eerste gemeente de officiële IIA-certificatie behaalde voor haar audit afdeling. Een erkenning dat de auditpraktijk voldoet aan de professionele standaarden van het Instituut van Internal Auditors (IIA).

De Global Internal Audit Standards als kompas
De basis voor deze professionalisering wordt gevormd door de Global Internal Audit Standards (GIAS), gepubliceerd door The Institute of Internal Auditors (IIA). De standaarden zijn georganiseerd in vijf domeinen: het doel van internal auditing, ethiek en professionaliteit, governance van de auditfunctie, het managen van de auditfunctie en het uitvoeren van auditdiensten. De kern van de standaarden wordt gevormd door 15 leidende principes die effectieve internal auditing mogelijk maken. Elk principe wordt ondersteund door standaarden met verplichte vereisten, overwegingen voor implementatie en voorbeelden van conformiteitsbewijs. De volledige standaarden zijn te raadplegen via link.

Wat betekent dit voor uw gemeente?
De GIAS bieden een helder kader om de VIC stapsgewijs te professionaliseren. Voor overheidsbesturen is het waardevol om te begrijpen welke stappen daarin te onderscheiden zijn:

1. **Voer een gap-analyse uit** — breng in kaart waar de VIC afwijkt van de eisen uit de standaarden om richting te geven aan de verdere proffesionaliseren.
2. **Verhelder de positie en onafhankelijkheid** —Borging van onafhankelijkheid is essentieel.
3. **Stel een risicogebaseerd auditplan op** — de standaarden vereisen dat het auditplan is gebaseerd op een gedegen risicoanalyse van de organisatie, niet uitsluitend op de financiële rechtmatigheid.
4. **Investeer in kwaliteitsbewaking** — zowel interne als periodieke externe kwaliteitstoetsing zijn verplicht onder de standaarden. IIA heeft hiervoor een gestructureerd toetsingskader beschikbaar.
5. **Rapporteer gericht aan het bestuur** — de standaarden vereisen dat auditconclusies direct gekoppeld zijn aan de doelstellingen van de organisatie en helder worden gecommuniceerd aan bestuur en management.

Wat levert het uw bestuur op?
Een VIC die werkt volgens de standaarden geeft het algemeen bestuur meer dan een jaarlijkse rechtmatigheidstoets. Het biedt gedurende het jaar een onafhankelijk beeld van de beheersing van risico's, de kwaliteit van processen en de realisatie van beleidsdoelstellingen. Daarmee wordt de VIC een strategisch instrument voor bestuurlijke sturing en niet langer uitsluitend een instrument voor de accountant.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Flynth

Bijlage A1 – Ongecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
N.v.t.	-	-
Totaal	**-**	**-**

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A2 – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen (reclassificatie)	€ 954.000	-
Betalingen onderweg (reclassificatie)	€ 1.649.000	-
Voorschotbedragen specifieke uitkeringen (reclassificatie)	€ 6.117.000	-
Totaal	**€ 8.720.000**	**-**

Bovengenoemde bevindingen zijn gecorrigeerd en zien allen toe op verschuivingen binnen de balans of staat van baten en lasten en hebben daarmee geen impact op het resultaat van het boekjaar 2025.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2025

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan €125.000;
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen €125.000 en €1.000.000 ligt;
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	GOEDKEUREND

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2025	-	-	-
SZW G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2025	-	-	-
SZW G4B	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2025	-	-	-
SZW G10B	Wet inburgering 2021_ Deel openbaar lichaam 2025	-	-	-
SZW G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2025	-	-	-
SZW G13B	Onderwijsroute_ deel openbaar lichaam 2025	-	-	-

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van het Werkplein, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2025 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2026 te roteren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en het Werkplein, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Onze communicatie met u

Belangrijkste aangelegenheden	Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025. *Bevestigingen van het dagelijks bestuur* Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de het Werkplein ontvangen.
Onze communicatie met het algemeen bestuur	Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.
Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het dagelijks bestuur en de medewerkers van de het Werkplein de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Introductie
Samenvatting
Belangrijkste bevindingen
Oordeel bij de jaarrekening
Overige onderwerpen
Ontwikkelingen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het bestuur van het Werkplein en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het dagelijks bestuur en de het algemeen bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

WVS
Postbus 1130
4700 BC Roosendaal

088 031 2000
info@wvs.nl

www.wvs.nl
KvK 20160803

De colleges van B&W van de 9 aangesloten
gemeenten
c.c. de gemeenteraden

Onderwerp begroting 2027 WVS
Uw brief van
Ons kenmerk 45 A
Bijlagen 2
Roosendaal, 15 april 2026

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan de ontwerp begroting 2027 & meerjarenraming t/m 2030 van WVS en de aanbiedingsnota aan het algemeen bestuur.

Deze brief is tevens toegezonden aan de raadsgriffies.

De ontwerp begroting 2027 zal worden behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur van WVS op maandag 6 juli 2026. Wij verzoeken u de eventuele zienswijze(n) van uw gemeente, indien mogelijk, uiterlijk 26 juni a.s. aan ons toe te zenden.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van WVS,
de secretaris, de voorzitter,

P.F.J.M. Havermans T.C. Melisse.

Ontwerp begroting 2027

Meerjarenraming 2028 - 2030

Haal eruit wat erin zit

Inhoudsopgave

1. Voorwoord Algemeen Directeur 3

2. Financiële begroting en meerjarenraming 6

2.1 Uitgangspunten begroting 2027 en meerjarenraming 6
2.2 Samenwerking met Werkplein en ISD 10
2.3 Overzicht van baten en lasten 2025 - 2030 12
2.4 Financiële positie 13
2.5 Risicoparagraaf 14

3. Overige begrotingsinformatie 18

3.1 Weerstandsvermogen 18
3.2 Wet Open Overheid 18

Bijlagen

1. Resultatenrekening 2027 - 2030 Overhead 19
2. Balans per ultimo 2025 - 2027 20
3. Overzicht lang- en kortlopende leningen 21
4. Overzicht reserves en voorzieningen 22
5. Overzicht van investeringen in vaste activa 23
6. Gemeentelijke bijdrage 2027 24
7. Specificatie Rijksbijdrage per gemeente 2027 25

1. Voorwoord Algemeen Directeur WVS

WVS is nog steeds één van de grootste werkgevers in West-Brabant met meer dan tweeduizend werknemers woonachtig in onze deelnemende gemeenten. WVS werkt, als werkontwikkelbedrijf van West-Brabant, samen met de ISD Brabantse Wal en het Werkplein, om een steeds groter wordende groep inwoners die aan de zijlijn staan weer een betere toekomst te bieden. Gezamenlijk gaan we de uitdaging aan om zoveel als mogelijk de groep inwoners die al langer aan de zijlijn staan, te laten participeren en te ontwikkelen naar liefst loonvormende arbeid. Wij geloven dat we door meer samen te werken, in staat zijn om de maatschappelijke kosten te laten dalen en het maatschappelijke rendement te laten stijgen.

Voor u ligt de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028 tot en met 2030 van WVS. Deze begroting is gebaseerd op de gegevens die we weten vanuit de mei- en septembercirculaire 2025. De acties voortkomend uit het programma WegWijzer c.q. de samenwerking met de ISD en het Werkplein zijn, voor zo ver als mogelijk, meegenomen in deze begroting en zijn met beide partijen afgestemd. De begroting moet dan ook in samenhang worden bekeken met de begrotingen van de ISD en het Werkplein.

WVS voert vanuit de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening en het beschut werken uit. Daarnaast ontwikkelt WVS mensen die de route naar werk niet zelfstandig kunnen maken. Het gezamenlijke doel van de samenwerking met de ISD en het Werkplein voor 2027 en de meerjarenraming 2028 tot en met 2030, is om meer inwoners in ontwikkeling te zetten. Mede hiervoor is in 2024 ‘Startpunt’, het centrum voor een verdiepende diagnose, opgericht om inwoners gerichter te kunnen ontwikkelen op basis van hun vaardigheden. Hierdoor kunnen we onze bijstandsgerechtigde inwoners waaronder jongeren en statushouders nog beter in hun kracht zetten. Alle projecten in het programma WegWijzer bieden een vergaande verbetering van de samenwerking tussen ISD, Werkplein en WVS met als doel om meer kwetsbare inwoners in West-Brabant te ontwikkelen.

WVS heeft vanuit het verleden te maken met hogere loonkosten t.o.v. het landelijk gemiddelde terwijl de bedrijfskosten en de verhouding reguliere medewerkers versus doelgroepmedewerkers lager liggen. Het inverdienvermogen ligt echter weer hoger t.o.v. het landelijk gemiddelde. WVS zit daarmee in de top van best presterende werkontwikkelbedrijven in Nederland zoals blijkt uit het onderzoek dat door Berenschot is uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW en de benchmark van de branchevereniging Cedris.

In deze meerjarenraming is goed nagedacht over de financieel lastige jaren die onze deelnemende gemeenten voor de boeg hebben. Wij blijven qua uitgaven scherp aan de wind zeilen en streven door intensievere samenwerking met ISD en Werkplein meer inwoners aan de slag te helpen dan wel geactiveerd te krijgen.

(x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Operationeel resultaat	2.014	2.028	2.161	2.899	4.280	7.145
Incidentele baten en lasten	4.140	1.833	-879	-248	-17	-3.187
Gemeentelijke bijdrage	8.058	5.593	7.532	7.700	8.135	4.866
Subsidieresultaat*	-10.076	-8.740	-7.746	-7.634	-6.880	-7.994
Totaal resultaat	**4.136**	**714**	**1.068**	**2.717**	**5.518**	**830**

* Het subsidieresultaat is het verschil tussen de rijksbijdrage/loonkostensubsidie en de loonkosten doelgroep.

In 2020, 2021 en 2022 heeft WVS te kampen gehad met Covid-19. De compensatie vanuit het Rijk is verantwoord onder de incidentele baten en lasten. In 2025 zijn de verlofsaldi van Flexkompaan BV doorbelast aan WVS (1,4 mln) en is er een RVU voorziening Wsw gevormd (2,2 mln).

Factoren die een bepalende rol spelen bij het al dan niet realiseren van de begroting van 2027 zijn:

1. Subsidies
2. Kostenbeheersing
3. Algemene economische situatie
4. Opbrengsten, toegevoegde waarde
5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door de gemeenten
6. De rol van WVS binnen de Participatiewet i.s.m. de werkpleinen
7. Uitstroom SW en leidinggevend SW-kader
8. WAADI (Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs)
9. Cao SW
10. Cao Aan de Slag (Wet Arbeidsmarkt in Balans)
11. Compensatie transitievergoeding

Ad 1. Subsidies

De begroting is gebaseerd op het voorlopig toegekende Wsw-participatiebudget voor 2027 o.b.v. de meicirculaire 2025 zijnde € 43.140,- en met 3 % LPO € 45.767,-. Dit is inclusief de compensatie voor het wegvallen van de LIV. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke invloed de landelijke realisatiecijfers hebben op de P-budgetten SW voor de komende jaren. Deze worden jaarlijks in de meicirculaire aangepast voor het lopende en de komende jaren. Naast de hoogte van het bedrag speelt ook de toekenning van de (fictieve) taakstelling een steeds belangrijkere rol. Door het Rijk is besloten om de begeleidingsvergoeding beschut werk per 2026 te verhogen naar € 12.485,- per taakstelling.
Het Rijk heeft onderkend dat de loonwaardebepaling van beschut werk lastig is vanwege deeltaken. Hierdoor wordt de loonwaarde vaak te hoog gewaardeerd en loopt de uitvoerende instantie (WVS) loonkostensubsidie mis. Er is een wetswijziging in de maak waarbij er sprake is van een forfaitaire loonkostensubside voor beschut werk van 68 %. Vooruitlopend op deze wijziging heeft het Rijk middelen vrijgemaakt om het verschil tussen de landelijke gemiddelde loonwaarde en de reële loonwaarde te compenseren. De wetswijziging wordt verwacht op 01-01-2028.

Ad 2. Kostenbeheersing

WVS scoort in de benchmark goed in kostenbeheersing. Echter, met de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) zijn de kosten voor het begeleidend en ondersteunend regulier personeel flink gestegen. De flinke stijging van het WML en secundaire arbeidsvoorwaarden zorgen voor een verhoging van de loonkosten van de doelgroep werkende onder de Cao Aan de Slag. Daarnaast zijn er positieve effecten van de arbeidsontwikkeling van de doelgroep voor de werkpleinen. Deze zijn niet opgenomen in de begroting van WVS. De financiële effecten hiervan zie je terug bij de ISD en het Werkplein. Daarom moeten de resultaten in samenhang worden gezien met die van het Werkplein en de ISD.

Ad 3. Algemene economische situatie

De economische groei lijkt gestagneerd te zijn.

Ad 4. Opbrengsten, toegevoegde waarde

In de huidige economische ontwikkeling is het zaak om het nivo van de opbrengsten en toegevoegde waarde per medewerker te behouden. Het inrichten van de organisatie op basis van lean en het realiseren van een betere prijsvorming is de basis voor een gezonde toekomst.

Ad 5. Invulling van de regie- en opdrachtgeversrol door gemeenten

Een goede samenwerking met de gemeenten, ISD en Werkplein zorgt er voor dat meer mensen aan loonvormende arbeid kunnen deelnemen. Door opdrachten vanuit gemeenten te verstrekken voor werkzaamheden die bij de doelgroep passen, kunnen mensen op basis van hun ontwikkelmogelijkheden getraind worden binnen deze werkzaamheden. De druk op de financiële situatie bij de gemeenten is merkbaar in de opdrachtverstrekking. Dit heeft impact op het resultaat. Bij geschiktheid vindt er doorstroom plaats naar reguliere arbeid, maar inmiddels is er ook een vangnet voor die groep die deze stap niet kan maken. We zijn gestart met een pilot t.b.v. de ontwikkeling van statushouders. Samen

met de ISD en het Werkplein is de afgelopen jaren een nieuwe werkwijze geïmplementeerd waarbij de ontwikkeling van de inwoner centraal staat. De komende jaren wordt er geïnvesteerd in mensen die meer begeleiding nodig hebben en het zelfstandig niet redden om in ontwikkeling te komen. Mocht het niet haalbaar zijn dat onze inwoners uit het Landelijk Doelgroep Register (LDR) kunnen aansluiten op de arbeidsmarkt, dan biedt WVS de mogelijkheid voor een (tijdelijk) dienstverband. WVS ondersteunt ook personen die met LKS aan de slag willen, maar het (tijdelijk) niet kunnen.

Ad 6. De rol van WVS binnen de Participatiewet i.s.m. de werkpleinen
De uitvoering van de Participatiewet vraagt om intensieve samenwerking met de werkpleinen en het werkgeversveld. Op arbeidsmarktregioniveau zijn er vanuit het Rijk participatiegelden beschikbaar voor de regio, t.b.v. de ontwikkeling van de doelgroep.

Ad 7. Uitstroom SW personeel en leidinggevend SW kader
In de begroting is opgenomen dat leidinggevend kader in SW-dienstverband wordt vervangen door reguliere krachten. Hierin is echter niet de volledige vervanging meegenomen die door uitstroom vanwege pensioenleeftijd is ingeschat. Door de invoering van de RVU regeling voor SW-personeel, is er een snellere uitstroom van SW-leidinggegevenden.

Ad 8. WAADI (Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs)
Er ligt een wetsvoorstel bij de Eerste Kamer om de Wet WAADI aan te passen. In de basis dienen medewerkers ingezet via detachering of uitzending betaald te worden volgens de Cao van de inlenende partij. In het nieuwe wetsvoorstel zal er net als onder de huidige Wet WAADI een uitzondering worden gemaakt voor de medewerkers vallend onder de Cao SW en de beschut werk-geïndiceerden vallend onder de Cao aan de Slag. Voor deze groepen is er vrijstelling. Met het huidige wetsvoorstel zal wel de vrijstelling voor de doelgroep met de indicatie banenafspraak komen te vervallen en kan er alleen sprake zijn van een tijdelijke vrijstelling. Dit zal negatief uitwerken voor medewerkers met een banenindicatie binnen de werkontwikkelbedrijven.

- Werknemers krijgen dan te maken met een fluctuerend inkomen met gevolgen voor aanvullende bijstands- en WIA uitkering en eventuele toeslagen.
- Het succesvolle instrument van detachering van mensen met een ondersteuningsvraag wordt onaantrekkelijker (duurder) voor werkgevers.
- Bureaucratische rompslomp voor werkontwikkelbedrijven omdat er afgestemd moet worden met een veelvoud aan Cao's van werkgevers waar mensen met begeleiding werken.
- De banenafspraak komt hierdoor onder druk te staan vanwege de betaalbaarheid.

Ad 9. Cao SW
De Cao SW volgt de stijgingen van het WML en de LPO ontwikkeling van het IUSD-WSW. De Cao loopt nog tot eind 2028.

Ad10. Cao Aan de Slag (beschutwerken en LDR)
De Cao Aan de Slag volgt de stijgingen van het WML.

Ad 11. Compensatie transitievergoeding
In de wetgeving staat dat bij vertrek van een medewerker uit de organisatie, anders dan 'op eigen verzoek' of 'verwijtbaar', er een transitievergoeding betaald dient te worden. Dit geldt ook voor medewerkers die na 2 jaar ziekte de organisatie verlaten. Voor de laatste categorie wordt er vanuit het Rijk compensatie verstrekt. Deze compensatie komt per 1-7-2026 te vervallen. Het gaat om een bedrag in de begroting van € 500.000,-, welke is komen te vervallen. Omdat de werkontwikkelbedrijven in verhouding veel uitstroom na 2 jaar ziekte hebben, worden zij extra financieel geraakt door deze maatregel. Het is inmiddels duidelijk dat er geen compensatie vanuit het Rijk te verwachten is voor het wegvallen van deze vergoeding.

L.G.M. van der Beek,
Algemeen Directeur WVS

2. Financiële begroting en meerjarenraming

2.1 Uitgangspunten begroting 2027

Bij het opstellen van de begroting zijn naast de werkelijke resultaten over 2025, de mei- en septembercirculaire 2025, de interne werkbudgetten voor 2026 als uitgangspunt gehanteerd.

Toegevoegde waarde
Voor de berekening van de toegevoegde waarde (TW) zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De TW voor WVS is uit verschillende zaken opgebouwd. De TW per fte SW wordt constant verondersteld. Daarnaast is rekening gehouden met de TW voor de nieuwe beschut werk-medewerkers. Voor nieuwe medewerkers met structurele loonkostensubsidie wordt een TW nivo van de huidige SW-populatie verwacht. Hierbij gaan we uit van een loonwaarde van gemiddeld 50 %. Daarnaast zullen er ontwikkeltrajecten voor de ISD en het Werkplein uitgevoerd worden. Voor mensen in een ontwikkeltraject wordt geen toegevoegde waarde meegenomen omdat de focus ligt op leren i.p.v. werken. De formatie SW is gebaseerd op de prognose komende uit de mei- en septembercirculaire 2025.
- Per type contract (SW, beschut werk, participatie) wordt een andere inzetbaarheid over de verschillende werksoorten zoals groen, postbezorging en industriële activiteiten verwacht.
- In de begroting is rekening gehouden met een omzet vanuit de deelnemende gemeenten ten opzichte van de werkelijke omzet 2025 met een afname i.v.m. daling fte SW.

Rijksbijdrage Wsw

Begroting 2027	Werkelijk 2025	Herz. begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Aantal SE	1.374	1.294	1.197	1.126	1.046	973
Rijksbijdrage per SE	40.680	41.752	43.140	44.443	45.913	47.435
		3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Rijksbijdrage (€ x 1.000) incl. LPO	55.887	56.454	54.791	54.685	54.044	53.519

Het is op dit moment nog niet duidelijk welke invloed de landelijke realisatiecijfers hebben op de P-budgetten SW voor de komende jaren. Deze worden jaarlijks in de meicirculaire aangepast voor het lopende en de komende jaren.

Rijksbijdrage Impuls en infrastructuur

Begroting 2027	Werkelijk 2025	Herz. begr. 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Impulsbudget	614.601	533.634	533.634	533.634	533.634	533.634
Basis financiering	331.529	358.771	386.047	413.356	440.716	470.453
Aantal (per persoon 3600)	91	99	106	114	121	129
Totaal bijdrage	946.130	892.405	919.681	946.990	974.350	1.004.087

Het impulsbudget moet een bijdrage leveren aan het oplossen van één van de knelpunten die Berenschot in zijn onderzoek in 2023 naar de infrastructuur van werkontwikkelbedrijven heeft geïdentificeerd. Het impulsbudget wordt via een decentralisatie-uitkering (DU) uitgekeerd aan gemeenten. Het impulsbudget wordt beschikbaar gesteld per samenwerkingsverband van gemeenten op het terrein van sociaal ontwikkelbedrijven. Uitkering zal plaatsvinden aan de grootste gemeente binnen het samenwerkingsverband, in onze regio is dat de gemeente Roosendaal.

Eind 2023 heeft het kabinet een extra financiële bijdrage aangekondigd voor de banen van mensen die niet vallen onder beschut werk, maar die tijdelijk aangewezen zijn op de infrastructuur van werkontwikkelbedrijven (de zgn. '10.000 banen van Schouten'). Het betreft mensen zonder een indicatie beschut werk, die baat hebben bij de intensieve begeleiding

en ondersteuning die vanuit een werkontwikkelbedrijf wordt geboden. Het gaat onder meer om een tegemoetkoming in de kosten van overhead, huisvesting e.d. De extra bijdrage moet het daarnaast ook beter mogelijk maken om de vangnetfunctie als een van de arbeidsmarktfunctionaliteiten in te vullen. Het budget is in de meicirculaire 2025 apart zichtbaar opgenomen in de Integratieuitkering Participatie. Het betreft een oplopende reeks van € 19,8 miljoen in 2025 tot structureel € 35,9 miljoen vanaf 2035. In de oploop van deze middelen wordt uitgegaan van een groei van het aantal banen van zo'n 5.000 (nu) tot 10.000 (2035). De rijksbijdrage sociale infrastructuur wordt aan alle gemeenten uitgekeerd. Het budget wordt landelijk verdeeld op basis van de maatstaf 'doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep'.

In de regio is afgesproken om het impulsbudget en de integratieuitkering sociale infrastructuur in samenspraak met de ISD en het Werkplein in te zetten via het ontwikkelbedrijf WVS. Dit draagt bij aan de noodzakelijke transitie van de sociale infrastructuur en sluit aan bij de regionale toekomstvisie. In onze regio wordt als uitvloeisel van het verkennend onderzoek naar de doorontwikkeling van de samenwerking tussen de ISD, het Werkplein en WVS, in samenspraak met de gemeenten, een toekomstvisie gepresenteerd op de sociale infrastructuur en de positie van het werkontwikkelbedrijf hierbinnen. Voor de besteding van de budgetten is in samenspraak met de ISD, het Werkplein, WVS en de deelnemende gemeenten een (project)plan opgesteld.

Bijdrage deelnemende gemeenten
Basis is het aantal geplaatste doelgroep medewerkers (SW + participatie) op 1 januari van het voorafgaande jaar aan het rapportagejaar (zie bijlage 6 per gemeente).

Begroting 2027	Werkelijk 2025	Herz. begr. 2026	Herz. begr. 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Aantal SW/participatie-medewerkers		1.787	1.785	1.726	1.657	1.586
Gem. bijdrage per SW/participant in €		3.073	3.507	3.428	3.332	3.201
Gem. bijdr. (€ x 1.000)	4.866	5.492	6.260	5.916	5.522	5.077

Overige subsidies overheid
Beschut Werk
In de begroting is opgenomen dat er beschut werk wordt ingezet en dat deze zal worden uitgevoerd door WVS conform gemaakte afspraken. Voor deze doelgroep is uitgegaan van 70 % loonkostensubsidie en gemiddeld 28 uur per persoon. De begeleidingsvergoeding voor beschut werk wordt vanuit het ministerie BZK geraamd. In de begroting 2026 is een bedrag opgenomen van € 12.485,- per persoon conform de meicirculaire 2025.
WVS neemt in haar begroting reeds een loonwaarde van 30 % (loonkostensubsidie 70 %) mee. Echter, de gemiddelde loonkostensubsidie is lager. De compensatie van het Rijk is verwerkt in de begroting.

Ontwikkeltrajecten
Er zijn aannames gemaakt m.b.t. de afname van ontwikkeltrajecten door de ISD en het Werkplein. In de begroting en de meerjarenraming is uitgegaan van de met Werkplein en ISD afgestemde gegevens. De tariefstelling van de trajecten is o.b.v. het gemiddelde van afgelopen jaren met een indexering conform afspraak. Er wordt gerekend met een gemiddelde looptijd van een traject van 4 maanden.

Overige bedrijfsopbrengsten
Dit betreft de doorberekening van de kosten van dienstverlening van WVS aan de verbonden partijen, zoals Flexkompaan BV, WVS Schoonmaak Vof en Propeople Holding BV, alsmede derdenpartijen zoals de Stichting Werkwijs West-Brabant en de Stichting Op Weg Naar Werk. In de begroting is verondersteld dat de dienstverlening op hetzelfde niveau gehandhaafd blijft. De aanpassing van de opbrengst is op basis van het aantal fte's dat gedetacheerd wordt.

Personeelskosten SW
Voor de berekening van de indexering van de lonen SW is rekening gehouden met de huidige loonafspraken. De LPO op het participatiebudget SW wordt verondersteld op 3 % voor 2027. De loonsverhoging voor de SW is op 4 % gesteld. Voor de jaren 2027 e.v. is eveneens 4 % stijging aangehouden. Door uitstroom van in verhouding duurdere werknemers wordt daarnaast een algemene daling van de loonkosten per SW-fte verondersteld, die de loonkosten in positieve zin beïnvloedt.

Overige personeelskosten SW
De overige personeelskosten zijn gebaseerd op de gerealiseerde kosten 2025 en het budget 2026. Tevens is hier rekening gehouden met de uitstroom van SW-medewerkers conform de prognose vanuit de rijksoverheid.

Loonkostensubsidie Begeleid Werken
Het aantal BW-plaatsingen wordt constant verondersteld.

Salariskosten regulier personeel
Leidinggevende SW-medewerkers worden vanwege uitstroom gedeeltelijk vervangen door regulier Flexkompaan personeel. Verder wordt uitstromend leidinggevend kader ambtelijk en Flexkompaan vervangen door nieuwe Flexkompaan krachten. De omvorming tot werkontwikkelbedrijf heeft tot gevolg dat er ook nieuwe functies ontstaan die met regulier personeel moeten worden ingevuld.

Begroting 2027	Werkelijk 2025	Herz. begr. 2026	Begroting 2026	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Fte ambt. pers.	32,0	33,0	31,0	29,0	27,0	25,0
Gem. loonsom (€)	97.749	98.892	104.810	107.704	110.685	113.756
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	3.126	3.263	3.249	3.123	2.989	2.844
Fte Flexkompaan	185,8	193,0	199,0	201,0	203,0	205,0
Gem. loonsom (€)	82.396	83.961	86.955	89.564	92.251	95.018
Tot. Sal. kst. (€ x 1.000)	15.305	16.177	17.304	18.002	18.727	19.479
Totaal Fte regulier	217,8	226,0	230,0	230,0	230,0	230,0
Totaal Sal. kst. regulier (€ x 1.000)	18.431	19.440	20.553	21.125	21.716	22.323

Voor de berekening van de salarissen ambtelijk personeel is rekening gehouden met de verhoging van 3 % van de kosten voor 2027 en verder. Dit is voor Cao-stijgingen en wijzigingen in werkgeverslasten. Met de invoering van de WAB zijn de personeelsleden in Flexkompaan qua salariëring gelijk getrokken met de ambtelijke collega's.

Bij het uitwerken van de projectplannen van de impulsgelden is naar voren gekomen dat er inzet van extra (specifiek geschoold) personeel (tijdelijk) nodig is. Vanaf 2026 is voor vervanging bij WVS Schoonmaak 1 fte opgenomen, welke zal worden doorbelast aan WVS Schoonmaak.

Loonkosten beschut werk
In de Cao was sprake van een 37-urige werkweek, een pensioenvoorziening en extra secundaire arbeisvoorwaarden zoals bijv. reiskosten. Vanaf 2027 (nog onderhandelingsakkoord) is er afgesproken dat de contracturen worden teruggebracht naar 36 uur. Tevens is er een eindejaarsuitkering afgesproken van 350 per fte. Dit heeft een kostenverhogend effect.

Loonkosten Participanten
In de begroting wordt uitgegaan van dezelfde kostenstructuur als bij beschut werk.

Afschrijvingen
De afschrijvingskosten in 2027 zijn gebaseerd op een duurzamer en een behoudend investeringsbeleid.

Overige bedrijfskosten
Deze zijn min of meer constant verondersteld.

2.2 Samenwerking met Werkplein en ISD

De intensieve samenwerking binnen de keten van ISD Brabantse Wal (ISD), het Werkplein en WVS gaat onverminderd door. Het bleek dat een groot deel van de inwoners dat langer dan 2 jaar een bijstandsuitkering heeft niet goed in beeld is en daardoor geen passende dienstverlening kon of werd geboden. Dit is aanleiding geweest om een aantal onderzoeken te doen. Onderzoek A, over de nut en noodzaak, B, een maatschappelijke kosten-batenanalyse, en C, een toekomstperspectief voor de gezamenlijke uitvoering voor inwoners in de Participatiewet. Op basis van de uitkomsten van deze onderzoeken hebben wij een advies opgesteld voor de besturen van de drie organisaties. Op 30 juni 2025 is dit gezamenlijke eindadvies unaniem vastgesteld door de negen portefeuillehouders in de gezamenlijke bestuursvergadering. Het resultaat: een breed gedragen koers voor een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet, waarin de inwoner centraal staat.

Uitgangspunten voor deze samenwerking (uit eindadvies)

- Zoek eerst naar een oplossing binnen de samenwerking tussen Werkplein, ISD en WVS alvorens je extern zoekt naar oplossingen.
- Stuur op het vermogen van de inwoner en op maatschappelijke meerwaarde in plaats van op aantallen.
- Er mag nog maar 1 intake plaatsvinden binnen de samenwerking tussen Werkplein, ISD en WVS.
- De motivatie van de inwoner staat centraal bij de keuze van het maatwerktraject. De kansrijke beroepen op de arbeidsmarkt bieden daarbij een kader.
- De samenwerking in de keten is een investering in mensen die anders niet meedoen in de samenleving. Niet de taak (bijv. groenvoorziening), maar het zorgen voor en de ontwikkeling van inwoners is de feitelijk opdracht.

Uitgangspunten dienstverlening (uit eindadvies)

- De mens centraal (niet geld, processen en procedures)
- Werken vanuit vertrouwen
- Ieder zijn eigen oplossing (maatwerk)
- Nabij (inwoners en bedrijven)
- Samen met partners (sociaal domein, werkgevers, opleiders et cetera)
- Leren en ontwikkelen
- Werken met data

De visie voor de samenwerking is: Iedereen doet mee
“Wij geloven in de talenten van onze inwoners en stimuleren hen deze te ontwikkelen. Ons doel is dat inwoners actief meedoen in de samenleving, waar mogelijk door te werken. Door hechte samenwerking, zowel binnen en tussen onze organisaties als met partners in het sociaal domein, zorgen we dat iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is. Zo maken we samen maatschappelijke impact”.

Voor 2026 hebben we de volgende strategische doelstelling vastgesteld:
Elk jaar zorgen wij ervoor dat we meer inwoners samen helpen actief mee te doen in de samenleving, waar mogelijk door te werken. In 2030 bieden wij passende dienstverlening aan alle inwoners vallend onder de Participatiewet. Iedereen doet mee.
Om de strategische doelstelling te realiseren hebben we het programma Wegwijzer opgezet. Dit bestaat uit 11 adviezen op het gebied van de dienstverlening, de omgeving en systeem en cultuur.

Aantallen

De ontwikkeling van onze inwoners staat voorop. Het doel is dat iedereen meedoet in de samenleving, waar mogelijk door te werken. In onze samenwerking streven we ernaar om zoveel mogelijk inwoners te ondersteunen met bij hun behoefte passende dienstverlening. Een leerroute zoals techniek, groen, logistiek, schoonmaak, productie, catering of post kan daar onderdeel van uitmaken. Uitbreiding naar nieuwe werkgebieden wordt onderzocht. Elk jaar willen we meer inwoners passende dienstverlening bieden. De focus ligt dus zowel op de kwaliteit als op de kwantiteit.

Aantallen activiteiten 2027	Werkplein	ISD BW	Totaal
Ontwikkeltrajecten	255	125	380
Loonwaardemetingen	100	50	150
Jobcoaching	50	5	55

2.3 Overzicht van baten en lasten 2025 - 2030

bedragen x € 1.000

Begroting 2027	Werkelijk 2025	Herz. begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Netto omzet derden	28.2359	26.772	28.280	28.622	29.071	29.377
Netto omzet deelnemende gemeenten	9.252	10.000	9.000	8.500	8.000	7.500
Grond- en hulpstof uitbesteed werk	-11.568	-11.822	-11.466	-11.418	-11.402	-11.342
Toegevoegde waarde	26.043	24.950	25.814	25.704	25.669	25.535
Rijksbijdrage Wsw	55.887	56.454	54.791	54.685	54.044	53.519
Rijksbijdrage infrastructuur	947	869	920	947	974	1.004
Loonkostensubsidie	4.758	4.855	5.658	6.304	6.993	7.613
Overige subs. overheid	5.344	4.457	5.791	6.224	6.678	7.125
Totaal bijdr. overheden	66.936	66.635	67.160	68.160	68.689	69.261
Overige bedrijfsopbr.	3.447	3.052	3.102	3.044	2.954	2.871
Totaal baten	**96.426**	**94.637**	**96.076**	**96.908**	**97.312**	**97.667**
Loonkosten SW	-58.624	-56.747	-55.849	-54.641	-52.797	-51.114
Overige pers. kstn SW	-2.778	-2.786	-2.664	-2.512	-2.396	-2.290
Verstrekte subsidies	-308	-275	-320	-320	-320	-320
Totaal pers. kstn SW	-61.710	-59.808	-58.833	-57.473	-55.512	-53.724
Kosten regulier pers.	-21.069	-21.210	-23.103	-23.675	-24.266	-24.873
Kosten beschut werk	-7.004	-7.376	-8.414	-9.275	-10.190	-11.165
Kosten participanten	-631	-1.431	-2.032	-2.465	-2.930	-3.047
Afschrijvingskosten	-2.208	-2.590	-2.430	-2.430	-2.430	-2.430
Overige bedr. kosten	-6.902	-7.327	-7.367	-7.347	-7.345	-7.345
Financieringskosten	-92	-387	-157	-160	-160	-160
Incidentele baten en lasten	-846					
Sub-totaal overige bedr. kstn	-38.752	-40.321	-43.503	-45.352	-47.321	-49.020
Totaal bedrijfskosten	-100.462	-100.129	-102.336	-102.824	-102.834	-102.744
Result. voor gem. bijdr. en dividend	**-4.036**	**-5.492**	**-6.260**	**-5.916**	**-5.522**	**-5.077**
Gem. bijdrage	4.866	5.492	6.260	5.916	5.522	5.077
Totaal expl. result.	**830**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2.4 Financiële positie

De afgelopen jaren is een bijdrage van de gemeenten noodzakelijk om de exploitatie sluitend te maken. In bijlage 6 is een overzicht opgenomen van de gemeentelijke bijdragen voor 2027.

In bijlage 2 is de balans per ultimo opgenomen voor de jaren 2025 - 2030. In paragraaf 3.1 Weerstandsvermogen is een overzicht gegeven van 'jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen'. Deze verplichtingen hebben een nadelige invloed op de financiële positie van WVS.

Ultimo 2025 bedroegen de langlopende leningen € 6.200.000,-. In 2026 wordt hierop € 1.200.000,- afgelost. Om aan haar financieringsbehoefte te kunnen voldoen sluit WVS rekening-courantkredieten en kasgeldleningen af. De behoefte aan krediet is afgenomen vanwege de stortingen in de Algemene Reserve. WVS maakt gebruik van langlopende- en kasgeldleningen. Met deze financieringswijze voldoet WVS zowel aan de kasgeldlimiet als aan de norm voor het renterisico. In bijlage 3 is een overzicht van de langlopende en de kortlopende leningen gegeven voor de jaren 2025 - 2027.

De voorzieningen die WVS heeft gevormd hebben het karakter van een toekomstige financiële verplichting. Sinds 2018 wordt er een voorziening gecreëerd voor het 3e WW-jaar ambtelijk. Dit is een verplichting. Deze wordt gevormd uit een bijdrage van het ambtelijk personeel zelf. In 2022 is de voorziening spaarverlof gecreëerd voor de tegoeden die vanuit de Cao-regelingen SW en SGO worden gespaard. De toevoegingen aan en opnames uit deze voorziening hebben een onvoorspelbaar karakter. In 2025 is er een voorziening RVU Wsw en SGO gecreerd vanwege een aanpassing in de zienswijze van de Commissie BBV.

In bijlage 4 is een overzicht gegeven van het verloop van de reserves en de voorzieningen voor de jaren 2025 - 2030.

2.5 Risicoparagraaf

Als risico's worden beschouwd alle redelijke voorzienbare risico's die niet in de begroting zijn verwerkt en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de omvang van de exploitatie, het exploitatieresultaat en het eigen vermogen van WVS.

Ondernemersrisico
WVS opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft WVS te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteuren- en voorraadrisico.

Omvang: Het achterblijven van de TW van bijvoorbeeld 5 % levert direct een verlies op aan exploitatieresultaat van ruim € 1.200.000,-.

Maatregelen: Via de interne P&C cyclus, waardoor snel achterblijvende resultaten zichtbaar zijn, spreiden van risico's o.b.v. werksoorten, klanten en branches. Tevens werk blijven acquireren ook al is er geen stilstand. Dit vangt leegstand op, of biedt mogelijkheden voor betere rendementen.

Opdrachten van deelnemende gemeenten
De deelnemende gemeenten zijn belangrijke opdrachtgevers voor WVS. De gemeentelijke opdrachten vormen voor WVS ook een belangrijke inkomstenbron, maar belangrijker nog is dat gemeenten veel werk hebben waar mensen uit de doelgroep op zijn aangewezen. Door een jaarlijkse krimp in het aantal SW-medewerkers en de beperkte instroom, komt de uitvoering van gemeentelijke opdrachten onder druk te staan. Een tijdelijke plaatsing van inwoners met een LDR-indicatie kan hier een oplossing in bieden.

Omvang: De gemeentelijk omzet beslaat om en nabij een derde van de omzet van WVS. Als er door de financiële druk op de begrotingen van de gemeenten, wellicht bezuinigd wordt op opdrachten m.b.t. detacheringen en groenvoorziening, verdwijnen hierdoor banen en werk voor de doelgroep. 5 % Van de omzet van de gemeenten staat voor een bedrag van € 450.000,-. Met de geplande indienstname van inwoners uit het LDR hebben we het werk hard nodig.

Maatregelen: Samen met de gemeenten bekijken waar de mogelijkheden liggen. Zorgen dat er een goede orderportefeuille is.

Risico rijksbijdrage Wsw
In de begroting is uitgegaan van de afbouw SW zoals het Rijk die voorziet. Voorspellen wat de ontwikkeling van de rijksbijdrage gaat doen, is lastig. Er zijn veel landelijke factoren die van invloed zijn op de rijksbijdrage per SE. Indien er grote afwijkingen zijn t.o.v. de begroting zal dit worden gemeld, en indien nodig zal een begroting worden ingediend. In de begroting is uitgegaan van een compensatie van LPO van 3 %. Indien deze niet wordt ontvangen heeft dat impact op de begroting. Door de koppeling met de Cao SW (op dit moment) is de impact beperkt.

Omvang: WVS ontvangt vanuit de gemeenten de volledige subsidie Wsw. Bij overschrijding van de taakstelling is het financiële risico geheel voor WVS. Bij 10 SE is dit een risico van € 400.000,-.

Maatregelen: Dit ligt buiten de invloedssfeer van WVS.

Rente risico's
De totale activa bedragen ultimo 2025 € 27.482.000,-. Hiervan is ruim 70 % gefinancierd met vreemd vermogen. Een groot deel van dit vreemde vermogen is rentedragend. De aan het vreemde vermogen verbonden rentelasten leggen een claim op de exploitatiebegroting. Alle langlopende leningen hebben een vast rentepercentage over de gehele looptijd

van de lening. Derhalve is het renterisico met betrekking tot de langlopende leningen nihil. Wijzigingen in de rentestand hebben derhalve geen gevolgen voor het exploitatieresultaat. Anders ligt dit voor de kortlopende leningen. De rente hierop is variabel en de kosten hiervan fluctueren met wijzigingen in de rentestand. Momenteel is de rente stijgende.

Omvang: Het renterisico op korte termijn ligt vooral bij de kasgeldleningen. Er is ultimo 2025 € 3.000.000,- aangetrokken. Daarnaast moet i.v.m. de aflossingsverplichting elk jaar € 1.200.000,- geherfinancierd worden. Stijging van het rentepercentage met 1 % heeft een impact van € 60.000,- op de exploitatie per jaar.

Maatregelen: Zorgen dat het werkkapitaal op orde is. Het aanhouden van een eigen vermogen binnen WVS verlaagt de behoefte aan vreemd vermogen. Daarnaast het goed bewaken van de renterisiconorm en wetgeving vanuit Fido.

RVU-regeling Cao SW
In de Cao SW is een RVU-regeling opgenomen. Twee jaar vóór pensioen kan een SW-medewerker ervoor kiezen om te stoppen met werken. De medewerker ontvangt dan een aangepast salaris ter hoogte van ongeveer € 2.400 bruto per maand (bij fulltime dienstverband). De medewerker is dan vrijgesteld van werk tot de pensioendatum en blijft in dienst zodat de aanspraak op de rijksbijdrage blijft bestaan. Er is echter geen inverdienvermogen. Gezien de vergrijzing binnen de SW is het mogelijk dat een steeds groter wordende groep hier gebruik van gaat maken.

Omvang: Bij deelname van 20 fte zal de daling in toegevoegde waarde (o.b.v. gemiddelde TW per fte) € 250.000,- bedragen.

Maatregelen: WVS heeft hier geen invloed op. Natuurlijk zal WVS de gevolgen zoveel mogelijk proberen te compenseren door productie efficiëncy.

RVU-regeling Cao SGO
In de Cao SGO is een nieuwe regeling opgenomen. Onder bepaalde voorwaarden kan een SGO-medewerker ervoor kiezen om net voor de pensioendatum te stoppen met werken. De medewerker ontvangt dan een aangepast salaris ter hoogte van ongeveer € 2.400,- bruto per maand (bij fulltime dienstverband) (in 2025 was dit nog € 2.200,-). De medewerker is dan vrijgesteld van werk tot de pensioendatum. WVS zal deze medewerker moeten vervangen terwijl er nog wel kosten doorlopen m.b.t. de vertrekkende medewerker.

Omvang: Bij deelname van 5 fte zullen de extra kosten € 400.000,- bedragen.

Maatregelen: WVS heeft hier geen invloed op.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
Volgens het BBV dienen de verplichtingen die gerelateerd zijn aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten niet als verplichting in de balans te worden opgenomen. Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen van WVS dienen ze wel te worden meegenomen. Deze verplichtingen worden in de begroting opgenomen op het moment dat ze tot betaling leiden. Het risico m.b.t. het oplopen van de verlofsaldi is dat er bij het einde van een dienstverband veel verlof wordt opgenomen, en er dan vervanging moet worden aangenomen, voor de uitdienst datum.

Omvang: Het betreffen de volgende verplichtingen:

- Vakantiegeldverplichtingen (waarde per ultimo 2025 € 2.073.000,-)
- Verloftegoeden (waarde per ultimo 2025: € 3.475.000,-)

Maatregelen: Gezien de daling van het aantal personeelsleden, zal ook deze post dalen in hoeveelheid verlofuren. Dit geldt tevens voor de vakantiegeldverplichting. De loonsom daalt en daarmee ook de verplichting. M.b.t. de

verloftegoeden, gelden ook binnen WVS de reguliere regels vanuit de cao's. Binnen de Cao SW en de Cao SGO bestaat een regeling "spaarverlof". Hierdoor kunnen medewerkers verlofuren sparen. Hierdoor loopt op persoonsnivo het saldo op. De omvang van de spaarverlof regeling is te vinden onder de voorziening spaarverlof.

Uitstroom van SW-kader
De capaciteiten van de SW-instroom is sinds 1998 (invoering nieuwe Wet sociale werkvoorziening) minder dan de gemiddelde SW-populatie van vóór 1998. Dit betekent dat kaderfuncties die momenteel zijn ingevuld door SW-medewerkers in geval van vervanging door pensionering of anderszins, niet meer door SW-medewerkers kunnen worden ingevuld omdat bij de huidige instroom de benodigde capaciteiten hiervoor ontbreken. Dit betekent dat extra regulier personeel moet worden aangetrokken om deze opengevallen plaatsen in te nemen.

Omvang: Bij vervanging van een SW-medewerker door een reguliere kracht missen we de rijksbijdrage voor die plaats. Dit is voor 2027 een bedrag van € 45.767,- per fte inclusief LPO.

Maatregelen: Uiteraard wordt getracht eventuele vacatures op een andere wijze in te vullen door herverdeling van taken en het niet vervangen van uitstroom van indirecte functies, maar dit is niet altijd mogelijk. Indien een SW-medewerker 1 op 1 vervangen moet worden, is het verschil in kosten, de rijkssubsidie. Door de instroom van de doelgroep beschut werk stijgt de begeleidingsbehoefte t.o.v. de oude doelgroep SW.

Vergoeding begeleidingskosten beschut werk
De uitvoering van beschut werk ligt volledig bij WVS. De aanmelding voor een indicatie beschut werken loopt via de ISD en het Werkplein. De indicatie wordt afgegeven door het UWV. Vanaf 1 januari 2017 mogen burgers zich rechtstreeks melden bij het UWV voor het aanvragen van een indicatie beschut werk. Dit leidt tot wat meer indicaties beschut werk. De realisatie van de instroom is opgenomen conform de planning afgegeven door het Rijk. De feitelijke instroom is afhankelijk van het aantal door het UWV geindiceerde kandidaten die via de ISD en het Werkplein kunnen worden aangeleverd.

Omvang: De aantallen 'beschut werk'-plaatsingen kunnen achterblijven op de fictieve taakstellingen. WVS heeft haar begeleidingsorganisatie zo ingericht dat zij conform de fictieve taakstellingen personen in dat jaar kunnen plaatsen. Indien er niet of minder geplaatst wordt, heeft WVS wel de kosten, maar niet de vergoeding hiervoor.

Maatregelen: I.o.m. de werkpleinen zorgen voor een goede instroom, zodat de dekking geregeld is, of kijken naar afspraken m.b.t. minimale afname van ontwikkeltrajecten.

Ontwikkeltrajecten
De inschattingen voor afname ontwikkeltrajecten voor de jaren 2027-2030 zijn gebaseerd op de meerjaren afspraken. Indien de aantallen naar beneden worden bijgesteld, zal dit invloed hebben op het resultaat van WVS. Indien de ontwikkeltrajecten niet worden ingevuld mist WVS dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Omvang: De aantallen of de gemiddelde duur van ontwikkeltrajecten kunnen achterblijven op de afgesproken aantallen. WVS heeft haar begeleidingsorganisatie zo ingericht dat zij de personen in dat jaar kunnen plaatsen. Indien er niet wordt geplaatst mist WVS de dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Maatregelen: In overleg met de werkpleinen zorgen voor een goede geleidelijke instroom en zo mogelijk volledige instroom van de afspraken.

Academie
In het kader van de ontwikkeling van inwoners die geen arbeidskwalificatie hebben heeft WVS de 'Academie' opgezet om inwoners via de praktijkroute op te leiden richting een branche waar voldoende werkgelegenheid is om een duurzame inzet mogelijk te maken.

Omvang: De aantallen kunnen achterblijven op de verwachte aantallen terwijl de begeleidingsorganisatie hierop ingericht is. Indien er niet wordt geplaatst mist WVS dekking voor de begeleidingsorganisatie.

Maatregelen: In overleg met met werkpleinen, onderwijsinstellingen en werkgevers zorgen voor een geleidelijke in- en doorstroom van de kandidaten.

Wet Waadi (Wet allocatie arbeid door intermediairs)
Er ligt een wetsvoorstel bij de Eerste Kamer om de Wet Waadi aan te passen. In de basis dienen de medewerkers die worden ingezet via uitzending of detachering betaald te worden volgens de Cao van de inlenende partij. In het nieuwe wetsvoorstel zal er net als onder de huidige wet WAADI een uitzondering worden gemaakt voor de medewerkers werkend onder de Cao's SW en Aan de Slag. Voor deze groepen is er vrijstelling. Met het huidige wetsvoorstel zal wel de vrijstelling voor de doelgroep met de indicatie banenafspraak komen te vervallen en kan er alleen sprake zijn van een tijdelijke vrijstelling. Dit zal negatief uitwerken voor medewerkers met een banenindicatie binnen de werkontwikkelbedrijven.

- Werknemers krijgen dan te maken met een fluctuerend inkomen met gevolgen voor aanvullende bijstands- en WIA uitkering en eventuele toeslagen.
- Het succesvolle instrument van detachering van mensen met een ondersteuningsvraag wordt onaantrekkelijker (duurder) voor werkgevers.
- Bureaucratische rompslomp voor werkontwikkelbedrijven omdat er afgestemd moet worden met een veelvoud aan Cao's van werkgevers waar mensen met begeleiding werken.
- De banenafspraak komt hierdoor onder druk te staan vanwege de betaalbaarheid.

Omvang: WVS heeft deze nieuwe ontwikkeling nog niet doorgerekend, maar gedacht moet worden aan loonstijgingen of aan omzetdaling bij herplaatsing binnen de werkbedrijven.

Maatregelen: WVS heeft hier geen invloed op. Vanuit Cedris loopt een lobby om deze vrijstelling weer terug in het nieuwe wetsvoorstel op te laten nemen. WVS gaat zich verder beraden over eventueel te nemen maatregelen.

3. Overige begrotingsinformatie

3.1 Weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het vermogen van WVS om risico's (zie paragraaf 2.4) die niet in de begroting zijn verwerkt op te vangen door middel van financiële buffers, genoemd weerstandscapaciteit. De relatie tussen weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, wordt weerstandsvermogen genoemd.

In verband met de invoering van het BBV (2004) is het niet meer toegestaan de verlofrechten en de vakantiegeldverplichting als zodanig onder de schulden op te nemen. Deze verplichting (ultimo 2025 € 3.475.000,- cq € 2.073.000,-) wordt niet in de balans opgenomen.

Als financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers voortvloeiende uit de hiervoor genoemde risico's dienen de reserves (eigen vermogen). Deze bedroegen per ultimo 2025 € 6.500.000,- exclusief bestemmingsreserves. Daarnaast fungeren de deelnemende gemeenten als vangnet voor WVS, doordat ze uiteindelijk - voor zover de reserves ontoereikend zijn - het exploitatietekort voor hun rekening nemen. In een bestuursbesluit in 2011 is vastgelegd dat de bandbreedte voor de reserves is vervallen en dat de bestemmingsreserve is toegevoegd aan de algemene reserve. Exploitatieverliezen moeten van de algemene reserve worden afgeboekt.

In 2024 is door Deloitte Accountants onderzocht wat het meest passende niveau van het weerstandsvermogen van WVS is, rekening houdend met de liquiditeitsbehoefte en de financiële risico's. Het gaat hierbij dan met name om risico's die onvoorzien zijn en waarvoor op korte termijn dekking gevonden moet worden. Uit het onderzoek van Deloitte is gebleken dat een weerstandsvermogen van € 7.000.000,- voor WVS noodzakelijk is. Dit bedrag past binnen de in de Nota Verbonden Partijen aangegeven bandbreedte. Een reserve van € 7.000.000,- is ten opzichte van de begrote lasten in de begroting 2026 een percentage van 7 %. Het algemeen bestuur heeft naar aanleiding van het advies van Deloitte op 1 juli 2024 besloten om spelregels vast te stellen met betrekking tot de reserve van WVS. Eén van de spelregels is dat, mits het financiële resultaat dit toestaat, de algemene reserve geleidelijk zal groeien tot maximaal € 7.000.000,-.

3.2 Wet Open Overheid

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid
De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe WVS invulling geeft en gaat geven aan de Woo.

Passieve openbaarmaking
In 2023 heeft WVS de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Contactgegevens zijn opgenomen op de website en intern gecommuniceerd. De Woo-contactfunctionaris is het eerste aanspreekpunt om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. WVS zorgt ervoor dat de verplichte informatiecategorieën actief gepubliceerd worden conform de daarvoor geldende regels. Zodra dit mogelijk is, wordt WVS aangesloten op het landelijke platform, zoals de Woo voorschrijft. Zolang er nog geen verplichting c.q. mogelijkheid is om bepaalde categorieën documenten te publiceren op het landelijke platform zal WVS openbare stukken blijven publiceren op de eigen website.

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. WVS is bezig met het optimaliseren van de digitale informatiehuishouding.

Bijlage 1. Overhead 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Baten	Herz. begr. 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto omzet	500	500	500	500
Mutatie voorraad GP en OHW	0	0	0	0
Grond- en hulpstoffen uitbesteed werk	-250	-250	-250	-250
Toegevoegde waarde	250	250	250	250
Bijdrage overheden	4.500	2.620	2.561	2.511
Overige opbrengsten	108	95	95	95
Subtotaal	4.608	2.715	2.656	2.606
Totaal Baten	**4.858**	**2.965**	**2.906**	**2.856**
Lasten				
Personeelskosten	-11.234	-9.257	-9.324	-9.473
Overige bedrijfskosten	-3.061	-2.040	-2.040	-2.040
Totaal bedrijfskosten	-14.295	-11.297	-11.364	-11.513
Rentebaten- en lasten	-387	-51	-51	-51
Totaal lasten	**-14.682**	**-11.348**	**-11.415**	**-11.564**
Resultaat	**-9.824**	**-8.383**	**-8.509**	**-8.708**

Bijlage 2. Balans 2024 - 2029 (x € 1.000)

Activa stand per ultimo	2025	Prognose 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Vaste activa						
Materiële activa	15.497	18.500	18.500	18.500	18.500	18.500
Financiële activa	18	18	18	18	18	18
Totaal vaste activa	*15.515*	*18.518*	*18.518*	*18.518*	*18.518*	*18.518*
Vlottende activa						
Voorraden	956	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Vorderingen	7.848	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Overlopende activa	765	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	2.398	0	0	0	0	0
Totaal vlottende activa	*11.967*	*9.000*	*9.000*	*9.000*	*9.000*	*9.000*
Totaal activa	27.482	27.518	27.518	27.518	27.518	27.518
Passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	6.500	8.176	7.000	7.000	7.000	7.000
Bestemmingsreserve	846	0	0	0	0	0
Storting gemeenten	4.866	5.492	6.260	5.916	5.522	5.077
Onttrekking gemeenten	0	-330	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat	-4.036	-5.492	-6.260	-5.916	-5.522	-5.077
Totaal eigen vermogen	*8.176*	*7.846*	*7.000*	*7.000*	*7.000*	*7.000*
Voorzieningen	**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**
Langlopende leningen	**6.200**	**5.000**	**6.800**	**5.800**	**7.800**	**6.500**
Kortlopende schulden						
Crediteuren	2.398	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Rekeningcourantkrediet	0	620	666	666	666	966
Kasgeldleningen	3.000	4.000	3.000	4.000	2.000	3.000
Overlopende passiva	3.656	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal kortlopende schulden	*9.054*	*10.620*	*9.666*	*10.666*	*8.666*	*9.966*
Totaal passiva	**27.482**	**27.518**	**27.518**	**27.518**	**27.518**	**27.518**
Eigen vermogen in % van totaal vermogen	29,8	28,5	25,4	25,4	25,4	25,4
Werkkapitaal	6.406	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Bijlage 3. Overzicht van langlopende leningen en RC-krediet

Leningen o/g (in € x 1.000)

Verstrekt door	Omschrijving	Hoofdsom	Looptijd	Rente %
BNG	Lening 111105	5.000	2017-2027	0,84
BNG	Lening 115893	4.000	2022-2032	1,88
BNG	Lening 116610	3.000	2023-2033	3,31
	Sub-totaal	12.000		

	Werkelijk 2025	Prognose 2026	Raming 2027
Leningen o/g			
Stand per ultimo	6.200	5.000	6.800
Kasgeldleningen			
Stand per ultimo	3.000	4.000	3.000
Rekening courant-krediet			
Stand per ultimo	2.198	620	666
Saldo geleend - uitgeleend	**11.398**	**9.620**	**10.466**
Rentebaten en -kosten			
Leningen o/g	-155	-173	-260
Kasgeldleningen	-85	-120	-127
RC-krediet	57	0	-13
Rente lasten totaal	-183	-293	-400
Rente %			
Leningen o/g	-2,50	-3,46	-3,82
Kasgeldleningen	-2,83	-1,35	-3,00
RC-krediet	2,59	0,70	-2,00
Totaal gemiddelde rente %	**-1,61**	**-3,05**	**-3,82**

Bijlage 4. Overzicht reserves en voorzieningen (x € 1.000)

Omschrijving		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Reserves							
Algemene reserve		9.518	8.176	7.000	7.000	7.000	7.000
Bestemmingsreserves	IMPULS/infra	846	-846	0	0	0	0
Storting gemeente		4.866	5.492	6.260	5.916	5.522	5.077
Onttrekking gemeente		-3.018	-330	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat		-4.882	-5.492	-6.260	-5.916	-5.522	-5.077
Totaal reserves		**7.330**	**7.000**	**7.000**	**7.000**	**7.000**	**7.000**
Voorziening rijkssubsidies							
3e WW-jaar ambtelijk		17	17	17	17	17	17
Spaarverlof SW en Ambt.		1.819	1.819	1.819	1.819	1.819	1.819
RVU-Wsw		2.216	2.216	2.216	2.216	2.216	2.216
Totaal voorzieningen		**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**	**4.052**

Bestemmingsreserves:
IMPULS / infracstructurele gelden zijn in 2025 ontvangen van het Rijk. Echter zijn de projecten (kosten) in 2025 nog maar beperkt van start gegaan.

Voorziening:
Per 1-1-2024 is vanuit de CAO voorlopig de dotatie aan het 3e WW-jaar voor ambtenaren stopgezet.
Per 2025 is er een voorziening RVU-Wsw gevormd obv een uitspraak van de Commissie BBV.

Bijlage 5. Overzicht van investeringen in vaste activa

(in € x 1.000)

	Werkelijk 2025	Herz. Begr. 2026	Herz. begr. 2027
Grond	0	0	0
Gebouwen en voorzieningen aan terreinen	420	1.050	1.000
Installaties	503	600	600
Machines	247	150	300
Automatisering	75	100	100
Inventarissen	365	200	200
Vervoermiddelen	452	2.200	2.200
Projecten in uitvoering	252	0	0
Overige	0	0	0
Totaal investeringen	**2.314**	**4.300**	**4.400**
PM Afschrijvingskosten	**-2.208**	**-2.590**	**-2.430**

WVS wil in 2027 verder gaan met de inhaalslag m.b.t. de verduurzaming van onze panden, wagenpark (inclusief laad-voorzieningen) en het opwekken van groene stroom middels zonnepanelen.

Bijlage 6. Gemeentelijke bijdrage 2027

per 01-01-2026	SW aantal	beschut werken aantal	Participanten aantal	Totaal
Bergen op Zoom	310	45	9	364
Etten-Leur	169	43	6	218
Halderberge	149	19	5	173
Moerdijk	79	19	5	103
Roosendaal	408	90	9	507
Rucphen	165	20	0	185
Steenbergen	77	9	2	88
Woensdrecht	63	16	2	81
Zundert	54	8	4	66
	1.474	269	42	1.785

Begroting 2027 per doelgroeper	Doelgroep 01-01-2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Bergen op Zoom	364	€ 1.276.549	€ 1.206.470	€ 1.125.955	€ 1.035.309
Etten-Leur	218	€ 764.527	€ 722.556	€ 674.336	€ 620.048
Halderberge	173	€ 606.711	€ 573.405	€ 535.138	€ 492.056
Moerdijk	103	€ 361.221	€ 341.391	€ 318.608	€ 292.958
Roosendaal	507	€ 1.778.050	€ 1.680.440	€ 1.568.294	€ 1.442.038
Rucphen	185	€ 648.796	€ 613.178	€ 572.257	€ 526.187
Steenbergen	88	€ 308.616	€ 291.674	€ 272.209	€ 250.295
Woensdrecht	81	€ 284.067	€ 268.473	€ 250.556	€ 230.385
Zundert	66	€ 231.462	€ 218.756	€ 204.157	€ 187.721
	1.785	**€ 6.260.000**	**€ 5.916.344**	**€ 5.521.509**	**€ 5.076.997**
	aantal doelgroe-pers	**1.785**	**1.726**	**1.657**	**1.586**
	per doelgroeper	€ 3.507	€ 3.428	€ 3.332	€ 3.201

Meerjarenraming per gemeente is gebaseerd op de verhouding van de doelgroepers per 1-1-2026.

Bijlage 7. Specificatie Rijksbijdrage per gemeente

In de mei- en septembercirculaire 2025 zijn de volgende Participatiebudgetten SW per gemeente voor 2027 opgenomen. In de begroting is tevens 3 % correctie LPO opgenomen.

Begroting 2027	2027 excl. LPO	2027 incl. LPO
Bergen op Zoom	€ 11.155.100	€ 11.834.446
Etten-Leur	€ 5.805.309	€ 6.158.853
Halderberge	€ 5.118.782	€ 5.430.516
Moerdijk	€ 2.511.843	€ 2.664.815
Roosendaal	€ 14.138.572	€ 14.999.611
Rucphen	€ 5.791.688	€ 6.144.402
Steenbergen	€ 2.698.941	€ 2.863.307
Woensdrecht	€ 2.326.538	€ 2.468.224
Zundert	€ 2.098.562	€ 2.226.364
Totaal	€ **51.645.336**	€ **54.790.537**
Per SE	€ **43.140**	€ **45.767**

WVS
Postbus 1130
4700 BC Roosendaal

088 031 2000
info@wvs.nl

www.wvs.nl
KvK 20160803

De colleges van B&W van de 9 aangesloten
gemeenten
c.c. de gemeenteraden

Onderwerp jaarrekening 2025 WVS
Uw brief van
Ons kenmerk 49 A
Bijlagen div.
Roosendaal, 15 april 2026

Geacht college,

Hierbij bieden wij u aan de ontwerp jaarrekening 2025 van WVS, inclusief de controle-verklaring, het accountantsverslag en de aanbiedingsnota aan het algemeen bestuur.

Het jaarverslag 2025 van WVS zal later dit jaar te raadplegen zijn via www.wvs.nl. U wordt hierover nog nader geïnformeerd.

Deze brief is tevens toegezonden aan de raadsgriffies.

De ontwerp jaarrekening 2025 zal worden behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur van WVS op maandag 6 juli 2026.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van WVS,
de secretaris, de voorzitter,

P.F.J.M. Havermans T.C. Melisse.

WVS

Jaarstukken 2025

Roosendaal, 13 april 2026

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. **15-04-2026**

Inhoudsopgave

blz.

Jaarverslag

1.	Inleiding	3
2.	Gerealiseerd resultaat	4
3.	Financiële positie	5
4.	Besluit begroting en verantwoording 2004	5
5.	Weerstandsvermogen & risicobeheersing	6
6.	Treasuryparagraaf	8
7.	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	9
8.	Paragraaf bedrijfsvoering	10
9.	Paragraaf verbonden partijen	16
10.	Paragraaf Wet Open Overheid	17
11.	Samenwerking met ISD en Werkplein	17

Jaarrekening

Balans per 31 december 2025	18
Overzicht van programma baten en lasten 2025	19
Exploitatie overzicht 2025	20
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	21
Toelichting op de balans per 31 december 2025	26
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen	31
Rechtmatigheid	32
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 2025	33
Overzicht van incidentele baten en lasten 2025	38
Overzicht programma-taakvelden	39
Toelichting WNT	40

Overige gegevens

Voorstel tot verwerking van het resultaat	41
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Jaarverslag

1. Inleiding

Op grond van het BBV moet in de jaarstukken per programma verantwoording worden afgelegd over de zogenaamde 3W-vragen: Wat wilden we bereiken?, Wat hebben we gedaan?, Wat heeft het gekost? WVS onderscheidt slechts 1 programma, welke is vastgesteld door het algemeen bestuur te weten de uitvoering van de Begeleide Participatie. De genoemde W-elementen komen onder andere naar voren in de paragrafen 1 en 9 van het jaarverslag (beschrijving van wat we hebben gerealiseerd en wat we hebben gedaan) en in de jaarrekening (wat heeft het gekost en welke opbrengsten hebben we gerealiseerd). Kortheidshalve verwijzen wij u naar de genoemde onderdelen van de jaarstukken.

WVS is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de gemeenten Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert. Als vergoeding voor de uitvoering van deze wet krijgen de gemeenten een vast bedrag toegekend in hun participatiebudget SW. Basis hiervoor is een fictieve rijkssubsidie per standaardeenheid (SE), die voor 2025 € 40.680 bedroeg. Het aantal SE is geraamd o.b.v. de realisatie van 2024 en een fictieve uitstroom van de SW-doelgroep o.b.v. statistische landelijke uitstroomcijfers. Daarnaast is er nog een rijksbijdrage ontvangen uit andere gemeenten van medewerkers die bij WVS in dienst zijn maar in een andere gemeente woonachtig zijn. Hiertegenover staat dat voor SW-medewerkers woonachtig in een deelnemende gemeente maar werkzaam bij een ander SW-bedrijf de rijksbijdrage aan dat andere SW-bedrijf moet worden overgedragen. De totale fictieve taakstelling voor 2025 voor WVS is 1.373,70 SE. Rekening houdend met verhuizingen en de taakstelling per gemeente is de onderschrijding 10,36 SE.

Overzicht aantallen SE per gemeente

	Realisatie WVS excl. verhuizingen	Overdracht i.v.m. verhuizingen	*Voorlopige taakst. Afgeg. in 2024*	Def. fictieve taakstelling sept.-circ. 2025	Realisatie WVS incl. verhuizingen	Onderrealisatie
Bergen op Zoom	288,43	-0,25	*291,07*	292,19	288,18	-4,01
Etten-Leur	152,38	0,33	*152,58*	152,62	152,71	0,09
Halderberge	140,83		*140,18*	141,69	140,83	-0,86
Moerdijk	71,41		*68,64*	69,94	71,41	1,47
Roosendaal	372,98	-0,20	*377,21*	376,50	372,78	-3,72
Rucphen	155,63	0,22	*163,47*	159,43	155,85	-3,58
Steenbergen	71,15		*69,74*	70,42	71,15	0,73
Woensdrecht	57,41		*60,50*	58,14	57,41	-0,73
Zundert	53,02		*51,81*	52,76	53,02	0,26
Totaal WVS	**1.363,24**	**0,11**	***1.375,19***	**1.373,70**	**1.363,34**	**-10,36**

Naast het participatiebudget SW werd in 2025 van de deelnemende gemeenten een bijdrage van € 2.545 per doelgroepmedewerker (SW en participatie) ontvangen. Naast de rijkssubsidie en de gemeentelijke bijdrage genereert WVS voor de Wsw-uitvoering opbrengsten van derden door levering van producten en diensten.

WVS heeft voor één gemeente nog de Wet Inschakeling Werkzoekenden (WIW) uitgevoerd.
Vanaf 2016 worden ontwikkeltrajecten voor bijstandsgerechtigden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt uitgevoerd voor het Werkplein en de ISD Brabantse Wal. Daarnaast zijn er ultimo 2025 269 personen met een indicatie beschut werk in dienst bij WVS.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

2. Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat over 2025 bedraagt € 830.000 positief (inclusief de gemeentelijke bijdrage van € 4.886.000). In 2024 was het resultaat € 5.518.000 positief (inclusief de gemeentelijke bijdrage van € 8.135.000).

Deze positieve afwijking is te danken aan bedrijfsvoerings gerelateerde zaken, maar vooral aan een betere rijkssubsidie per SW-er dan verwacht en compensatie loonkostensubsie beschutwerk. Daarnaast had WVS ook ten gevolgen van wet- en regelgeving flinke incidentele kosten.

Het totale resultaat wordt gerealiseerd door drie "hoofd "activiteiten, te weten:

A. Het subsidieresultaat. Dit is de resultante van de ontvangen rijksbijdrage en loonkostensubsidie minus de totale personeelskosten verband houdend met het doelgroep-personeel.

B. Het operationeel resultaat. De toegevoegde waarde gerealiseerd middels alle activiteiten van WVS, inclusief overige opbrengsten en gemeentelijke bijdragen onder aftrek van de personeelskosten van niet SW-personeel, afschrijvingen en rentekosten en overige bedrijfskosten.

C. De bijzondere lasten. Dit zijn kosten die bijzonder zijn in het kader van de bedrijfsvoering en verband houden met ex-werknemers van WVS of fiscale claims uit voorgaande boekjaren of noodzakelijk te treffen voorzieningen. Deze bijzondere lasten zijn, overeenkomstig de BBV-voorschriften gerubriceerd onder de posten waar ze naar hun aard thuis horen.

De herziene begroting 2025 is op 9 december 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur.

De resultaten zijn als volgt *(bedragen in € x 1.000)* :

	Werkelijk 2025	**Begroot 2025**	**Werkelijk 2024**
a. Subsidieresultaat	-€ 7.994	-€ 6.849	-€ 6.880
b. Operationeel resultaat	€ 7.991	€ 1.983	€ 4.431
c. Incidentele baten en lasten	-€ 4.034	€ 0	-€ 168
Resultaat WVS	-€ 4.037	-€ 4.866	-€ 2.617
Totale gemeentelijke bijdrage	€ 4.866	€ 4.866	€ 8.135
Overschot/tekort gemeentelijke bijdrage	€ 830	€ 0	€ 5.518

Uit deze analyse blijkt dat het operationeel resultaat € 6.008.000 hoger is dan de begroting en € 3.560.000 hoger dan in 2024.

Er is door het Rijk een hogere begeleidingsvergoeding voor beschut werk verstrekt (€ 12.485 i.p.v. begroot € 11.300) en daarnaast is er, vooruitlopend op nieuwe wetgeving een bedrag van € 2.971 uitgekeerd als compensatie voor loonkostensubsidie beschutwerk.

Het subsidieresultaat is € 1.145.000 nadeliger dan begroot. In vergelijking met 2024 is het negatieve subsidieresultaat gestegen met € 1.114.000. De stijging van de rijksbijdrage per SW-er was hoger dan de begrote 3 % (5,4 %).

De incidentele baten en lasten 2025 bestaan uit:

Onderrealisatie Wsw	421
Kosten verlofsaldi Flexkompaan	-1.393
Dotatie voorziening RVU	-2.216
Dotatie bestemmingsreserve Impuls	-846
	-4.034

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

3. Financiële positie

Bij de beoordeling van de financiële positie wordt gekeken naar de omvang van de reserves, de omvang van de niet uit de balans blijkende verplichtingen die het karakter hebben van een (potentiële) verplichting, de risico's vermeld in de risicoparagraaf en de financieringsstructuur.

De reserves dienen – voor zover ze niet zijn bestemd – als buffer voor financiële tegenvallers, zodat bij een negatief exploitatieresultaat de bijdragen van de deelnemende gemeenten niet direct dienen te worden verhoogd. Om een volledig beeld van de financiële positie van WVS te verkrijgen dient de omvang van het eigen vermogen mede in relatie tot de omvang van de risico's en de niet uit de balans blijkende verplichtingen te worden bezien.

Ter verbetering van de financiële positie van WVS heeft het algemeen bestuur besloten dat de deelnemende gemeenten voor het boekjaar 2025 een financiële bijdrage van € 2.545 leveren per geplaatste SW- medewerker ter financiering van het verwachte tekort. M.b.t. de bestemming van het positieve resultaat 2024 verwijzen we naar pagina 41 onder "voorstel tot verwerking van het resultaat".

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Algemene Reserve	€ 2.577	€ 6.457	€ 4.256	€ 3.000	€ 4.000	€ 6.500
Bestemmingsreserve Compensatie transitievergoeding	€ 2.317	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve 50 jaar WVS	€ 100	€ 150	€ 200	€ 250	€ 0	€ 0
Bestemmingsreserve Cao SGO	€ 0	€ 0	€ 0	€ 600	€ 0	€ 0
Totaal reservepositie WVS ultimo boekjaar	€ 4.994	€ 6.607	€ 4.456	€ 3.850	€ 4.000	€ 6.500

*Het totaal boekjaar ultimo 2025 is exclusief het nog te bestemmen resultaat boekjaar.

4. Besluit begroting en verantwoording 2004

In het BBV is onder meer bepaald dat de jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting alsmede uit de balans en de toelichting. In een aantal gevallen is, in verband met het van gemeenten en provincies afwijkende karakter van de bedrijfsvoering van WVS, de benaming van de posten van de balans en het overzicht van baten en lasten hierop enigszins aangepast. Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte paragrafen in de jaarrekening moet worden opgenomen.

Voor WVS betreffen het de paragrafen welke hierna zijn opgenomen onder hoofdstuk 5 tot en met 11.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

5. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

5.1. Algemeen

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie per ultimo 2025 is inzicht vereist in de risico's waarvoor in de jaarrekening 2025 geen voorzieningen zijn getroffen. Als risico's worden beschouwd alle redelijk voorzienbare risico's, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal c.q. het eigen vermogen en de omvang van de exploitatie c.q. het exploitatieresultaat.

In 2025 hebben de meeste risico's, die in de herziene begroting 2025 werden voorzien, zich niet voorgedaan.

Als financiële buffer voor het opvangen van tegenvallers voortvloeiende uit de hiervoor genoemde risico's dienen de reserves (eigen vermogen). Deze bedroegen per ultimo 2025 € 6.500.000, exclusief bestemmingsreserves.
Daarnaast fungeren de deelnemende gemeenten als vangnet voor WVS, doordat ze uiteindelijk - voor zover de reserves ontoereikend zijn - het exploitatietekort voor hun rekening nemen.

Gelet op de (grote) commerciële risico's die WVS loopt en de groeiende behoefte aan liquiditeit zou een ruimer weerstandsvermogen zeer wenselijk zijn.
Deloitte heeft onderzoek gedaan naar het meest passende nivo van het weerstandsvermogen. Dat is op dit moment een bedrag van € 7 miljoen.

In de nieuwe Nota Verbonden Partijen is er ruimte gekomen om afspraken te maken m.b.t. de hoogte van de algemene reserve.

Het algemeen bestuur heeft op 1 juli 2024 besloten om spelregels vast te stellen met betrekking tot de algemene reserve van WVS, waarbij o.a. is afgesproken dat, mits het resultaat dit toelaat, de algemene reserve zal groeien tot maximaal € 7.000.000.

5.2. Wetgeving en Fiscale Risico's

De recente onderzoeken door de belastingdienst in de afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt dat de belastingwetten in een aantal gevallen voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. Het is derhalve van belang regelmatig informatie uit te wisselen met de belastingadviseurs en er scherp op toe te zien dat alle fiscale regels goed worden toegepast. Desondanks bestaat het risico dat de belastingdienst na een boekenonderzoek concludeert dat bestaande wet- en regelgeving niet goed is toegepast met mogelijk belangrijke financiële gevolgen.

Per 1-1-2016 zijn alle overheidsbedrijven in beginsel VPB-plichtig geworden. Met de belastingdienst is overeengekomen dat WVS gebruik kan maken van een vrijstelling en derhalve geen VPB-aangifte hoeft te doen. De situatie wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld. WVS voldoet nog aan het 90 % criterium. Vanuit de belastingdienst is er eind 2018 meer duiding gekomen omtrent de definitie doelgroep PW.

In 2025 heeft er vanuit de belastingdienst middels een bedrijfsgesprek een toetsing plaatsgevonden omtrent de fiscale toepassingen van WVS op het gebied van VPB. Het onderzoek is in 2025 afgerond. Er zijn geen bevindingen uit gekomen.

5.3. M&O beleid

Het dagelijks bestuur van WVS zorgt ervoor dat binnen de regelingen en werkprocedures van de WVS voldoende maatregelen worden getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en ziet erop toe dat deze regelingen en procedures worden nageleefd. Over het verslagjaar 2025 zijn daarbij geen indicaties tot misbruik of oneigenlijk gebruik geconstateerd.

5.4. Participatiewet risico's

In de financieringssystematiek van de rijkssubidie SW is er pas duidelijkheid over de toegekende SE (subsidie eenheden) en de hoogte van het bedrag per SE bij de meicirculaire van dat jaar. D.w.z. dat pas in mei 2025 duidelijkheid was over de daadwerkelijk te ontvangen rijksbijdrage. De LPO was ingeschat op 3 % en is effectief 5,4 % geworden. Daarnaast was de uitstroom SW in 2019, 2020, 2021 en 2022 hoger dan landelijk geraamd. In 2023 en 2024 was de uitstroom meer in lijn met de financiering. Maar in 2025 was er weer een duidelijk onderrealisatie.

In de samenwerking van WVS met het Werkplein en de ISD Brabantse Wal, zijn afspraken gemaakt m.b.t. de afname van ontwikkeltrajecten en het aantal plaatsingen beschut werk. WVS heeft als taak om de begeleidingsorganisatie op deze afspraken af te stemmen. In 2025 zijn de afgesproken aantallen ontwikkeltrajecten niet volledig gehaald. Hierdoor had WVS geen volledige dekking van haar kosten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

5.5. Ondernemingsrisico

WVS opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft WVS te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteuren- en voorraadrisico. Voor zover ze kwantificeerbaar zijn, is bij de waardering van de betrokken actiefposten hiermee rekening gehouden.
WVS levert vanuit haar concernstaf diensten aan WVS Schoonmaak VOF. In een SLA zijn afspraken gemaakt ter dekking van die kosten.

Daarnaast zijn er niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen, die erg relevant zijn voor de bepaling van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen

Openstaande verlofrechten van ambtelijke en SW-medewerkers (1)	€ 3.474.924
met uitzondering van Ambtelijk Verlofsparen en SW Spaarverlof.	
Voor Ambtelijk Verlofsparen en SW Spaarverlof is een voorziening getroffen in de balans.	
Vakantiegeldverplichting (juni tot en met december) SW-medewerkers (2)	€ 2.073.377
	€ 5.548.301

5.6. Financiële kengetallen

Kengetallen	Jaarrek. (2025)	Begroting (2025)	Jaarrek. (2024)	Begroting (2024)	Jaarrek. (2023)	Begroting (2023)	Jaarrek. (2022)	Begroting (2022)
Netto schuldquote	3,76%	nvt	5,39%	nvt	8,84%	nvt	10,87%	nvt
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	3,76%	nvt	5,39%	nvt	9,17%	nvt	10,87%	nvt
Solvabiliteitsratio	29,75%	nvt	31,94%	nvt	23,41%	nvt	21,78%	nvt
Structurele exploitatieruimte	4,31%	0,00%	4,45%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	0,00%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuldquote is gestegen.
De solvabiliteitratio is gedaald.
Exploitatieruimte bij WVS is gezien de wijze waarop de gemeenten de exploitatietekorten met de gemeentelijke bijdrage dekken, altijd rond 0 %.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

6. Treasuryparagraaf

In het kader van de Wet FIDO (Financiering decentrale overheden) is een toelichting op het treasurybeleid vereist. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de interne en externe ontwikkelingen die het treasurybeleid beïnvloeden, het risicobeheer, het kasgeldbeheer, de administratieve organisatie en de informatievoorziening over treasury.

6.1. Interne en externe ontwikkelingen die het treasurybeleid beïnvloeden

BNG rekent voor alle niet gebruikte maar wel beschikbaar gestelde rekeningcourantlimieten een fee. Binnen WVS is er vooral extra liquiditeitsbehoefte in de eerste 7 maanden, de maanden erna wordt dit weer minder. Indien nodig worden er tijdelijk extra kortlopende kasgeldleningen aangetrokken.

6.2. Risicobeheer

Binnen het risicobeheer worden een viertal risico's onderscheiden: renterisico, kredietrisico, intern liquiditeitsbeheer en valutarisico. Gezien de omvang van (mogelijke) risico's c.q. kosten en de verantwoording die hierover afgelegd moet worden, wordt hier alleen afzonderlijk aandacht besteed aan het renterisico.

Per eind 2025 heeft WVS nog drrie langlopende leningen lopen met een restant schuld van € 6.200.000. De leningen hebben een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd van de lening. Het gemiddeld rentepercentage voor deze leningen bedraagt 2,01 %. Over het rekening-courantsaldo wordt wel renterisico gelopen. Dit saldo is in de loop van 2025 gestegen van positief € 1.021.329 ultimo 2024 naar € 2.397.615 positief ultimo 2025.

6.3. Administratieve organisatie van de treasuryfunctie

De randvoorwaarden voor het treasurybeleid liggen vast in het Mandaatstatuut en in het Financierings- en beleggingsstatuut (Treasurystatuut WVS). Het laatste is op 17 december 2001 door het Algemeen Bestuur vastgesteld en op 3 april 2023 laatstelijk aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving. In het Treasurystatuut WVS is de regelgeving van de Wet FIDO verwerkt.

De organisatie rond de treasuryfunctie is gecentraliseerd. Vanuit het hoofdkantoor worden alle bankrekeningen beheerd en gecontroleerd, wordt het debiteurenbeheer gevoerd, worden alle betalingen uitgevoerd en worden de kapitaalstromen gecoördineerd. Maandelijks wordt er een liquiditeitsoverzicht opgesteld, waarop de in- en uitgaande geldstromen gespecificeerd staan weergegeven van de diverse bankrekeningen.

6.4. Informatievoorziening voor de financieringsfunctie

De informatievoorziening is eveneens geregeld in het Treasurystatuut WVS. In de loop van 2001 is de informatievoorziening conform dit statuut tot stand gebracht en in 2023 laatstelijk aangepast aan de wijzigingen. Verder worden de vereiste rapportages volgens het Beleidskader voor het financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen ter toetsing aan de Provincie toegezonden.

6.5. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bedraagt 8,2 % van het begrotingstotaal. In het kader van de wet FIDO zijn in 2025 per kwartaal de bedragen als volgt: (in € x 1.000)

	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
Gemiddelde netto vlottende schuld				
-/- gemiddeld overschot vlott. middelen	-2.602	-3.143	-5.298	-5.083
Omvang Kasgeldlimiet	8.797	8.797	8.797	8.797
Ruimte kasgeldlimiet	11.399	11.941	14.095	13.880

6.6 Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en rente-herzieningen niet meer mogen bedragen dan 20 % van het begrotingstotaal, omdat er anders teveel rente risico zou worden gelopen. (in € x 1.000)

Aflossing langlopende leningen 2025	1.382
Aflossing kasgeldlening	4.000
	5.382
Begrotingstotaal	107.282
Renterisiconorm (20 % van begrotingstotaal)	21.456 WVS voldoet aan de norm

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

7. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen in eigendom van WVS bestaan uit: *Bedragen x 1.000 €*	boekwaarde ult.2025	 ult.2024
Grond	1.970	1.970
Voorzieningen aan terreinen	52	65
Gebouwen	7.241	7.560
Installaties	1.331	1.053
Machines	507	391
Automatiseringsapparatuur	278	338
Inventarissen	821	605
Vervoermiddelen	3.045	3.517
Totaal boekwaarde per ultimo (exclusief projecten in uitvoering)	15.244	15.499

De bedrijfspanden betreffen de navolgende locaties:

	ult.2025	ult.2024
Vestiging, Ravelstraat 145 te Bergen op Zoom	2.829	3.110
Vestiging, Vaartveld 12 te Roosendaal	2.756	2.651
Vestiging, Bosstraat 48 te Roosendaal	997	997
Hoofdkantoor en vestiging, Bosstraat 81 te Roosendaal	1.562	1.394
Vestiging, Munnikenheiweg 46 te Etten-Leur	2.449	2.495
Totaal boekwaarde per ultimo	10.593	10.647

De industriële bedrijfspanden zijn gebouwd in 1994, 1999 en 2000 en worden goed onderhouden. Ten opzichte van 2023 zijn de totale onderhoudskosten gestegen met € 219.000 De totale onderhoudskosten zijn:

in € x 1.000

	2025	**begroot 2025**	**2024**
Onderhoudskosten **bedrijfspanden**	€ 183	€ 250	€ 205
De **machines** betreffen de machines in gebruik bij de divisies Industrie en Diensten. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 776	€ 550	€ 681
De **automatiseringsapparatuur** betreft de bij WVS in gebruik zijnde hard- en software + audiovisuele middelen. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 732	€ 300	€ 624
De **inventaris** betreft de bij WVS in gebruik zijnde inventarissen. De onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 35	€ 30	€ 22
De **vervoermiddelen** betreffen de bij WVS in gebruik zijnde bedrijfsauto's. Hiervoor zijn meerjarige onderhoudscontracten afgesloten. De totale onderhoudskosten hiervan zijn:	€ 330	€ 270	€ 326
Schoonmaakkosten en overige onderhoud	€ 725	€ 675	€ 704
Totaal onderhoudskosten	€ 2.781	€ 2.075	€ 2.562

Voor de bedrijfspanden is een meerjarig onderhoudsplan gemaakt en in de loop van de jaren steeds aangescherpt. Hierin zijn alle voorkomende onderhoudsactiviteiten opgenomen. Er wordt afgeschreven op basis van de samenstellende delen van het kapitaalgoed. De uitgaven voor de te onderscheiden samenstellende delen worden afzonderlijk verwerkt en afgeschreven aan de hand van de economische / technische levensduur. Bij deze benadering is er geen sprake van levensduurverlengend groot onderhoud van het actief als geheel, maar van vervanging van de betreffende onderdelen (indien geheel afgeschreven) en is het vormen van een voorziening voor groot onderhoud niet aan de orde.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

8. Paragraaf bedrijfsvoering

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn een aantal paragrafen verplicht gesteld. Eén daarvan betreft de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoeringsparagraaf dient inzicht te geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens omtrent de bedrijfsvoering. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in: personeel & organisatie, financieel beheer, bestuurssecretariaat en facilitaire dienstverlening.

8.1 Personeel & Organisatie

Ziekteverzuim - 2025

	WSW	Ambtelijk
WVS totaal	16,91%	5,89%

Arbodienst

Het aantal artsenuren en het team van artsen is in 2025 stabiel gebleven. Er heeft een kleine wijziging plaatsgevonden sinds november jl. over de verdeling van de uren van de arts, in opleiding tot bedrijfsarts. Hierdoor is er besloten een extra arts aan het team toe te voegen. Het huidige team van artsen dat momenteel bij WVS gedetacheerd is bestaat uit 1 arts, in opleiding tot bedrijfsarts en 3 basisartsen. Verdeling van de ingehuurde uren bij de externe arbodienstverlening:
Arts: 52 uur per week (o.b.v. 46 weken per jaar)
Casemanager: 52 uur per week (o.b.v. 46 weken per jaar)
Medisch casemanager taakdelegatie: betreft een stuksprijs o.b.v. het aantal uitgevoerde medische intakes.

Het afgelopen jaar zijn er diverse wisselingen geweest binnen het aangeboden casemanagementteam van de externe arbodienstverlening. De casemanagers waar we vorig jaar mee zijn geëindigd in 2024, zijn inmiddels niet meer werkzaam bij de externe arbodienstverlening. Momenteel bestaat het team van casemanagers sinds september jl. uit 1 fulltime casemanager en 1 parttime casemanager op afstand.
De afdeling Gezondheid & Welzijn is bezig om alle ICT processen tussen HCS en WVS te optimaliseren zodat dit aankomend jaar nog soepeler zal verlopen en de ervaring en verbeterpunten van de afgelopen 3 jaar hierin mee te nemen. WVS heeft aangegeven gebruik te willen maken van de tweede verlenging van 1 jaar. HCS zal de arbodienstverlening bij WVS dan ook voortzetten van 1 april 2026 tot 1 april 2027.
Het Periodiek Arbeidskundige Onderzoek (PAGO) van de Industrie is afgerond. De arts, in opleiding tot bedrijfsarts welke dit onderzoek heeft gedaan, heeft hiervoor ook een presentatie gegeven aan een gezelschap van WVS bestaande uit Concernhoofd P&O, Bedrijfsleider Industrie, Teamleider afdeling Gezondheid & Welzijn en de Operationeel Manager Vaartveld, met hierin zijn adviezen en bevindingen.
In oktober jl. hebben is een afspraak geweest voor de Pilot PAGO 2026, met Concernhoofd P&O, Hoofd Financial audit en KAM, Veiligheidskundige – Arbeidshygiënist, 1 arts, in opleiding tot bedrijfsarts, 3 basisartsen en teamleider afdeling Gezondheid & Welzijn gesproken over de wijze waarop het PAGO binnen WVS werd uitgevoerd en over de mogelijkheden om dit in de toekomst op een andere wijze te doen. Op basis hiervan is een advies/rapport opgesteld, specifiek bedoeld als kick-off voor DT, MT en OR. De externe arbodienstverlening heeft over het jaar 2025 weer een jaarverslag gemaakt met bevindingen en verbeteradviezen, welke zij op 22 januari 2026 zullen presenteren aan de coördinator Duurzaam Inzetbaarheid, Concernhoofd P&O, teamleider afdeling Gezondheid & Welzijn en de Arbeidsdeskundige. Het team van artsen, casemanagers en de accountmanager van HCS zijn hier ook bij aanwezig. Uiteindelijk zal samen met de interne bevindingen van WVS dit gaan leiden tot een presentatie aan het MT en gezamenlijke verbeterpunten.

Bedrijfsmaatschappelijk werk

In 2025 heeft Bedrijfsmaatschappelijk Werk ongeveer 193 nieuwe hulpvragen behandeld. Na de succesvolle pilot vorig jaar op onze locatie in Etten-Leur is de Roadshow over ongewenste omgangsvormen dit jaar uitgebreid naar alle industriële vestigingen. De voorstellingen, gevolgd door begeleide gesprekken, hebben veel impact gehad: het onderwerp is breed bespreekbaar gemaakt en heeft ons als organisatie aan het denken gezet. Deze aanpak krijgt in 2026 een vervolg voor onze overige afdelingen.

Daarnaast is er ook aandacht besteed aan suïcidepreventie. In samenwerking met 113 Zelfmoordpreventie en onze beleidsmedewerker is een protocol ontwikkeld. Ook is een korte training verzorgd voor collega's, waarin het herkennen van signalen en het voeren van moeilijke gesprekken centraal stond. Komend jaar wordt deze kennis verder verspreid, zodat meer stafleden weten hoe zij kunnen handelen in dergelijke situaties.

BMW heeft zich ook gericht op samenwerking met externe partners. Zo zijn er contacten gelegd met functionarissen van ISD om elkaar beter te vinden in schuldhulpverlening, en is deelgenomen aan bijeenkomsten van WijZijn in Bergen op Zoom/Steenbergen over cliëntondersteuning. Verder is er overleg geweest over het programma Armoedeverzachting in Bergen op Zoom, om gezamenlijk op de hoogte te blijven van mogelijkheden voor medewerkers met financiële zorgen.

Er is kennisgemaakt met twee nieuwe coördinatoren om de samenwerking voort te zetten met BOT-GGZ, voor medewerkers die iets traumatisch meemaken op of tijdens het werk.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Personeelsadvisering, -administratie en opleidingen

In 2025 zijn er bij WVS 129 nieuwe medewerkers ingestroomd en 169 uitgestroomd.
Naast 6 (her)instroom van SW medewerkers (naadloze overplaatsingen vanuit andere werk-ontwikkelbedrijven en terugkeer vanuit begeleid werken en wachtlijst) zijn er in 2025 51 beschut werkers, 23 medewerkers uit het LDR (Landelijk Doelgroepen Register) en 4 overige participanten ingestroomd. Daarnaast zijn er dit jaar 21 reguliere medewerkers bij Flexkompaan (staf- en leidinggevende functies) en 24 reguliere medewerkers bij WVS schoonmaak gestart.
Er zijn 100 SW medewerkers uitgestroomd vanwege pensionering en langdurige ziekte. Daarnaast zijn er 19 beschut werkers, 3 medewerkers uit het LDR en 1 overige participant uitgestroomd. In 2025 hebben in totaal 46 reguliere medewerkers WVS verlaten, waarvan 24 bij WVS schoonmaak, 16 bij Flexkompaan regulier en 6 ambtenaren.

De P&O afdelingen houden zich bezig met het begeleiden en administreren van in-, door- en uitstroom en het toepassen van arbeidsvoorwaarden en regelingen uit cao's en wet- en regelgeving. Daarnaast adviseren zij in organisatievraagstukken. Er wordt continue gewerkt aan het verbeteren van de P&O werkprocessen, de digitalisering daarvan middels Afas HRM en het maken en verstrekken van statistieken en rapportages. Tot slot houden de collega's van P&O zich bezig met de werving- en selectie van nieuwe reguliere medewerkers, functiewaarderingen, ondersteuning en advisering bij opleiding- en ontwikkeling en met het ondersteunen van de leidinggevenden in hun taakuitvoering op het gebied van arbeids- en verzuimzaken richting medewerkers.
Eind 2025 heeft er een wisseling van de leiding op de afdeling P&O administratie plaats gehad. De nieuwe teamleider P&O administratie wordt momenteel ingewerkt door zijn voorganger. Deze voorganger heeft de stap gemaakt naar de functie van P&O adviseur ter vervanging van een collega die WVS heeft verlaten.

In 2025 heeft het KeyTalentprogramma gedraaid. Dit programma is een trainingsprogramma voor collega's die zich willen ontwikkelen in leidinggeven en middels 10 trainingsdagen binnen één jaar een reis willen maken om hun leiderschapskwaliteiten te ontdekken en ontwikkelen. Zo zorgen zij voor persoonlijke groei en worden zij gevormd tot leiders voor de toekomst van WVS. Alle 8 de deelnemers hebben hun programma succesvol afgerond en zijn alleen nog werkzaam bij WVS. Twee deelnemers hebben tijdens het programma een volgende stap in hun loopbaan gemaakt in de vorm van een (volgende) leidinggevende functie.
In 2025 is er ook veel aandacht geweest voor recruitment en arbeidsmarktcommunicatie zoals het voeren van campagnes via social media. Daarnaast werd PowerBI gelanceerd en verder uitgerold en zijn er vele optimalisaties uitgevoerd in Afas HRM.
Per 1 januari 2026 is er een nieuwe cao SGO. Een belangrijke wijziging is de nieuwe reiskostenregeling, waarbij we aansluiten bij de systematiek van de cao SW. Daarnaast is er onderzoek geweest naar een nieuwe methode voor functiewaardering. Inmiddels is er gekozen voor HR21, welke uitgerold wordt in 2026 en waarvoor in 2025 middels een stuur- en werkgroep de voorbereidingen zijn getroffen.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Team Specialisten

Het team ondersteunt de organisatie met het geven van voorlichting en adviezen op een breed gebied van wet- en regelgeving en het verbeteren of behoud van de duurzame inzetbaarheid van medewerkers binnen WVS. Niet alleen wetten wijzigen, maar ook cao's en jurisprudentie en maatschappelijke veranderingen geven aanleiding tot het formuleren van nieuw beleid en voorlichting in de organisatie. Dit betekent dat er middels brieven, publicaties op OneTeam en de nieuwbrieven P&O informatie wordt aangeleverd om medewerkers goed te informeren. Belangrijke items het afgelopen jaar waren: Aanpassingen in CAO's Aan de Slag, SGO en SW. Daarnaast zijn er nog vele concernregelingen geupdate of nieuw gemaakt, zoals bijvoorbeeld Gedragscode Integriteit, Werving en Selectiebeleid, Reis- en Verblijfskosten, Bedrijfswagenregeling, exit interviews, vrijwilligersbeleid, suïcideprotocol en MAD beleid. Daarnaast is er een begin gemaakt met de overgang naar een nieuw functiewaarderingssysteem voor medewerkers die vallen onder de cao SGO. Overige werkzaamheden van het team in het afgelopen jaar: het mede vervangen van de P&O-adviseur Centrale Diensten, het inrichten en begeleiden van de gebruikers van een on- en offboardingssystematiek in AFAS. Vraagbaak voor AFAS-uitvoeringsvraagstukken. De uitvoering loonwaardemetingen, arbeidsrechtelijke vraagstukken en coachingstrajecten voor leidinggevend personeel. Daarnaast is er het mede uitvoering gegeven aan KeyTalent programma. Diverse kerntalentenanalyses met verslaglegging hebben plaatsgevonden. Ook is er een actieve bijdrage geleverd aan de Roadshows "Kom Op!" een actie die gericht is op sociale veiligheid binnen onze organisatie.

Salarisadministratie

De salarisverhogingen op basis van het wettelijk minimumloon per januari 2025 en juli 2025 inclusief de loonprijspeilontwikkelingen (LPO) zijn van invloed geweest op de salarisschalen voor medewerkers vallend onder de CAO SW. Voor medewerkers vallend onder CAO Aan de Slag zijn naast de verhoging van het wettelijk minimumloon de salarisschalen boven het wettelijk minimumloon structureel verhoogd. De lonen voor medewerkers vallend onder de CAO SGO zijn per 1 april en 1 oktober 2025 aangepast conform de nieuwe salaristabellen. De lonen voor medewerkers onder de CAO Schoonmaak per 1 januari en 14 juli 2025. In februari is wederom een bruto vergoeding EHBO/BHV uitgekeerd aan betreffende medewerkers. De fiscale uitruil Ziektekostenverzekering heeft in de salarisverwerking mei 2025 bij de betreffende medewerkers plaatsgevonden tegen het vastgestelde bedrag van € 220 vanuit de vrije ruimte werkkostenregeling. De fiscale uitruil reiskosten woon-werk heeft plaatsgevonden tegen € 0,23 rekening houdend met waar van toepassing een reeds ontvangen een reiskostenvergoeding à € 0,21. Onder de CAO Schoonmaak à € 0,14 of € 0,23 afhankelijk van de reisafstand. De rapportageverplichting werk gebonden personenmobiliteit (WPM) over 2024 is ruim voor de deadline digitaal ingestuurd. De overgang per 1 januari 2025 van pensioenfonds PWRI naar de nieuwe pensioenwetgeving is vlot verlopen. Wel werd pas bij de salarisverwerking van januari duidelijk dat de pensioenpremie was opgesplitst in 2 premies. Voor ouderdomspensioen en risicodekking nabestaandenpensioen. Per salaris december is aan de betreffende medewerkers vallend onder de CAO SW en ADS het compensatiebedrag belastingmaatregel uitbetaald van bruto € 504. Medewerkers konden ook van de uitbetaling afzien. Medewerkers vallend onder CAO ADS hebben in december ook een eenmalige uitkering ontvangen conform de voorwaarden. Medio 2025 is op basis van een controle namens pensioenfonds ABP naar voren gekomen dat de bruto EHBO vergoeding bij het pensioengevend inkomen gerekend moest worden. Dit is vanaf 2023 met terugwerkende kracht hersteld. Plus is er in voorzien dat dit voortaan correct verloopt. Uit de controle kwam ook naar voren dat verkocht verlof vanaf 2023 niet meer meegeteld was in het pensioengevend inkomen. De oorzaak is opgespoord en verholpen. Met terugwerkende kracht is één en ander hersteld in de pensioenopbouw voor de betreffende medewerkers . Voortaan verloopt dit weer naar behoren. Uiteraard zijn er separate facturen gekomen ter nabetaling van de premie over 2023 en 2024 die volledig voor rekening werkgever zijn genomen. In de rol van Pensioenambassadeur is nadere berichtgeving of toelichting over de overgang pensioenwetgeving PWRI verzorgd. Ook over de voortang van het pensioen ABP welke per 1 januari 2027 gepland is om over te gaan naar de nieuwe pensioenwetgeving wordt geïnformeerd. Tevens is de overgang van pensioenfonds Schoonmaak per 1 januari 2026 gevolgd rond berichtgeving. Op weg naar elektrificatie van het wagenpark is meegedacht en gewerkt aan de benodigde regelingen en vergoedingsmethodiek van thuisladen.

Coördinator duurzame inzetbaarheid

Een aantal projecten hebben inmiddels een meer structureel karakter. Zoals de individuele begeleiding bij het stoppen met roken, individuele dieetadvisering en verschillende beweegprogramma's. Voor drie industriële bedrijven en groenvoorziening is een vitaliteitsprogramma opgesteld waarvan aan drie programma uitvoering wordt gegeven. De navolgende activiteiten zijn georganiseerd; deelname aan voetbaltoernooi en Roosrun met voorafgaand trainingen, op twee locaties werd een training over gezonde leefstijl afgerond en opnieuw opgestart, kookworkshop Industrie Bergen op Zoom, fittests met valrisico-analyse voor medewerkers Industrie Roosendaal en groenvoorziening, twee workshops over de overgang Roosendaal en Bergen op zoom, gezonde lunchkeuzes voor groenvoorziening, vier workshops resultaatgericht werken met arbeidsvreugde voor leidinggevenden vliegbasis Woensdrecht en Industrie Etten-Leur, training Grip op Welzijn, workshop kernwaarde samenwerking Industrie Roosendaal. Tijdens de inspiratieweek werden op 4 verschillende locaties in totaal 9 workshops georganiseerd waaraan uiteindelijk ruim 125 medewerkers deelnamen. Workshops waren; workshop overgang, online veiligheid, stoelyoga, cognitieve fitness, energiebooster, smaaklessen. Daarnaast hebben negen collega's kinderen die minder kansen hebben om aan sport deel te nemen begeleid bij een groot sportief evenement. In het kader van beheersbaarheid van verzuim zijn er diverse werkgroepen actief. Voor medewerkers die met pensioen is een training gemaakt die past bij de doelgroep. Een Trolley werd gevuld met educatieve materialen en beschrijvingen in te zetten als er tijdelijk geen werk is. Voorbereiding sportdag 2026, MTO 2027, financiële zelfredzaamheid en wordt ondersteuning geleverd bij de opzet van een training om te leren omgaan met eenzaamheid voor mensen met een verstandelijke beperking. Bij het uitvoeren van programma's over duurzame inzetbaarheid worden waar mogelijk medewerkers met een ontwikkelbehoefte ingezet en ondersteund. Daarnaast werden eerste ervaringen opgedaan om positieve gezondheid in te zetten in individuele gesprekken en in de vorm van een workshop en formulieren ontwikkelend om gesprekken te voeren over duurzame inzetbaarheid en werkplezier.
De ontwikkeling van een training voor medewerkers om te leren omgaan met eenzaamheid(gevoelens) is in voorbereiding.

VOOR WAARMERKING
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

8.2 Financieel beheer

De Financiële Administratie, Controlling, ICT, Projectburo en de afdeling Financial Audit/ KAM vallen onder de verantwoording van het concernhoofd FI&A.

Financiële Administratie

De afdeling is gehuisvest in de Bosstraat 81. Hier worden, naast het totale financiële beheer voor WVS, de administraties gevoerd voor Propeople Holding BV, WVS Facilitair BV, Flexkompaan BV, Stichting Op Weg Naar Werk en Stichting Werkwijs West-Brabant, Stichting MetWerk en het Administratiekantoor in opdracht van de gemeenten voor de Wiw/ID.

ICT

2025 was het jaar met nog verder doorvoeren van procesoptimalisaties, de focus lag onder andere ook op volledig uitfaseren van de legacy systemen als raadpleegsystemen en inzetten van AI als hulpmiddel. De procesoptimalisaties projecten hebben geresulteerd in nog meer toegevoegde waarde van de ICT hulpmiddelen voor de gebruikersorganisatie.

De volgende optimalisatie en veranderprojecten zijn in 2025 uitgevoerd:
•Ingebruikname van het nieuwe security awareness programma en trainingen.
•Ingebruikname van Cyber security Threat-management en cyber security monitoring conform BIO2 en de NIS2.0 voorwaarden;
•PEN test uitgevoerd door een onafhankelijke etchical hacker organisatie op de volledige ICT omgeving.
•Implementatie van CoPilot AI voor een selecte groep gebruikers, dit onder de uitgangspunten, voorwaarden en aanbevelingen vanuit de IBD;
•Inrichten MDM (mobile device management) voor alle mobiele apparaten en diverse security profielen;
•Migratie van de telefonie-omgeving naar een andere leverancier en uitfaseren van alle fysieke toestellen door de inzet van vast-mobiel integratie en bellen via de PC-werkplek.
•Productselectie en implementeren processen voor het digitaliseren van het beleidsarchief en de koppeling met het E-depot.

Projectburo

In 2025 is het aantal ontwikkeltrajecten ten opzichte van 2024 bij het werkplein weer aanzienlijk toegenomen nadat er in 2024 een flinke daling was te zien ten opzichte van 2023. Bij de ISD is het aantal personen in traject eind 2025 met 16 personen toegenomen ten opzichte van eind 2024.
Inmiddels zijn er ± 270 beschut werkers in dienst waarvoor de aanvragen loonkostensubsidie worden gedaan.
In 2025 is het project opstapbanen gestart dat (deels) wordt gefinancierd vanuit het impulsbudget en integratieuitkering sociale infrastructuur.
Er zijn personen in dienst zijn getreden vanuit een ontwikkeltraject of rechtstreeks na aanmelding door het Werkplein/ISD met of zonder dat betrokkene is opgenomen in het landelijk doelgroepregister. Personen met indicatie zijn in dienst bij Flexkompaan, personen zonder indicatie bij de Stichting Op Weg Naar Werk. De aanvraag LKS voor personen die zijn opgenomen in het LDR wordt vanuit het projectbureau gedaan.
Ook de financiële afwikkeling qua LKS en begeleidingsvergoeding worden door het projectbureau verzorgd evenals het lijstwerk.
Het registreren, plannen en coördineren van de loonwaardemetingen van zowel de beschut werkers als van de door de ISD en werkplein extern geplaatste LDR-kandidaten is door ons verzorgd.
Dit jaar zijn er 169 aanvragen geweest, er zijn 137 loonwaardemetingen uitgevoerd door onze loonwaardedeskundigen (dit kunnen ook meting zijn die reeds in 2024 zijn aangevraagd maar in 2025 zijn uitgevoerd).
Het UWV voert de loonwaardemetingen uit voor de medewerkers beschut werk en medewerkers uit het LDR met uitzondering van de personen die in een opstapbaan zitten. Deze worden door de loonwaardedeskundigen van WVS uitgevoerd.
Het UWV krijgt van de gemeente waar de medewerker woonachtig is het verzoek om de meting uit te voeren en neemt contact op met het projectbureau. Het projectbureau verzorgt de planning hiervan en coördineert de voorbereiding die de eigen loonwaardesdeskundigen uitvoeren met teamleiding en trajectbegeleiding.
In 2025 zijn er 161 aanvragen vanuit het UWV gekomen voor het inplannen van een meting.
West Brabant Werkt aan Morgen (2024-2026) is een ESF-project dat in maart 2024 is gestart en eindigde op 31-12-2025. Hiervoor boeken de betrokken functionarissen hun uren op deelnemer. Deze worden geregistreerd op urenlijsten. Het projectbureau bewaakt mede met de backoffice arbeidsontwikkeling de juistheid. Het projectbureau is verantwoordelijk voor de volledigheid.
Voor aanvragen van externe jobcoachtrajecten wordt het bewaken van het tijdig sturen van aanvragen naar de opdrachtgever en de financiële afhandeling door het projectbureau verzorgd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Financial Auditing / KAM
Het jaar 2025 heeft in het teken gestaan van het door ontwikkelen van een aantal bewegingen die zijn ingezet.
Zo is er hard gewerkt aan de verdere optimalisatie van het control framework door;
het actualiseren van de risico's in het risicomanagement;
inventarisatie van de risico's en het ontwikkelen van beleid met betrekking tot het Tax Control Framework;
implementatie van een documentmanagementsysteem wat aansluit bij de eisen van de archiefwet en het e-depot;
Verdere oriëntatie op duurzaamheid heeft geleid tot het coördineren en ontwikkelen van duurzaamheidsbeleid door de stuurgroep duurzaamheid. Verdere stappen zijn genomen om de Co2 uitstoot van WVS verder te verminderen.
WVS heeft in 2025 (wederom) de certificering PSO 30+ (prestatieladder socialer ondernemen), ISO 9001 en VCA** gehaald, waarmee wordt aangetoond dat het management van WVS zich inzet voor het kansen bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, continu verbeteren en veiligheid.
Verdere optimalisatie heeft er voor gezorgd dat de werkplekinspecties nu volledig zijn gedigitaliseerd.
Er is veel aandacht besteed aan het optimaliseren van machineveiligheid, onder andere door het invoeren van gestandaardiseerde werkinstructies en het borgen van herhalingslessen.

8.3 Bestuurssecretariaat

Concernafdeling Bestuurssecretariaat
De concernafdeling Bestuurssecretariaat bestaat uit de afdelingen Marketing & Communicatie, Documentaire Informatievoorziening en Directiesecretariaat. Deze drie afdelingen hebben ieder hun eigen takenpakket (zie hierna). Daarnaast biedt de afdeling ondersteuning aan het Algemeen (8*) en het Dagelijks Bestuur (11*), de Klachten- & geschillencommissie (5*), de Algemene vergaderingen van Aandeelhouders van Propeople Holding BV en dochterondernemingen (7*), de Raad van Commissarissen van Propeople Holding BV (5*), alsmede aan de Cliëntenraad SW (0*). In 2025 behandelde de Klachten- & geschillencommissie 7 klachten, waarvan er 2 betrekking hadden op een functiewaardering. Van de 7 klachten werden er 3 ongegrond, 3 gegrond en één niet-ontvankelijk verklaard. Het Bestuurssecretariaat biedt tevens juridische ondersteuning aan het totale concern. In 2025 traden er geen wijzigingen op in de samenstelling van het AB, DB en de RvC van Propeople Holding BV.
*Tussen haakjes het aantal vergaderingen in 2025.

Afdeling Marketing & Communicatie
In 2025 heeft de afdeling Marketing & Communicatie opnieuw belangrijke stappen gezet om de herpositionering van WVS verder te versterken, door o.a. door te zetten in het levend houden van de kernwaarden en de missie en visie opnieuw op te halen. Nu dit gezamenlijk een actuele basis vormt, zal hier verder vorm aan gegeven worden in 2026. De vernieuwde website, gelanceerd in 2024, bleef een cruciale pijler voor de profilering van WVS maar sloot nog onvoldoende aan bij stakeholders en het veranderende terrein qua doelgroepen en partners. Daarom is dit in 2025 verder uitgebouwd en zal de website in het nieuwe jaar een update krijgen zodat deze nog beter aansluit bij onze positionering en de behoeften van onze doelgroepen.
Als we verder kijken naar de andere jaardoelen van 2025, zien we:
•Innovatie in communicatie, zoals een vernieuwde beeldbank, integratie van AI, het testen van nieuwe formats (visueel, video, audio), uitbreiding van materiaal ten behoeve van promotie.
•Arbeidscommunicatie, waarbij wijzelf met betaalde wervingscampagnes via social media aan de slag zijn gegaan.
Deze inspanningen hebben geleid tot een solide basis voor de strategische doelen die in het bedrijfsplan 2026 zijn vastgelegd en geven richting aan de uitvoering van het jaarplan.
Vooruitblik 2026:
In het komende jaar ligt de focus op het verder doorontwikkelen binnen bepaalde pijlers zoals innovatie, missie/visie/kernwaarden en arbeidscommunicatie. Daarnaast zal toegankelijkheid een meer prominente rol gaan spelen en wordt de samenwerking in de keten nog intensiever. Wij bewegen mee met de hernieuwde koers waarbij we te maken krijgen met meer doelgroepen en verbinding binnen het sociaal domein en zullen dit verder uitbouwen om voor WVS een solide, communicatieve partner te zijn.

Afdeling Documentaire Informatievoorziening
In 2025 is verder gewerkt aan de workflows en procedures in Afas met betrekking tot het archiefbeheer. Er wordt nog steeds gewerkt aan het optimaliseren van de analoge dossiers, zowel de persoonsdossiers als de beleidsdossiers. Om over te gaan naar een digitaal archiefbeheer van de beleidsdossiers is een projectgroep gestart die zich bezig houdt met de inrichting van de nieuwe applicatie (Optix) zodat we per 01-01-2026 digitaal kunnen gaan archiveren. Tevens wordt er gekeken naar de aansluiting vanuit Optix bij het E-depot van het West Brabants Archief. In samenwerking met het West Brabants Archief en Karmac zijn de eerste stappen gezet om het analoge beleidsarchief over de periode 1997-2024 te digitaliseren en direct over te brengen naar het E-depot.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Afdeling Directiesecretariaat

De afdeling Directiesecretariaat houdt zich bezig met de secretariële ondersteuning van de algemeen directeur en de overige leden van het directie- en managementteam. Daarnaast is deze afdeling verantwoordelijk voor de receptie en de telefooncentrale op het hoofdkantoor aan de Bosstraat 81 en het kantoor aan de Bosstraat 48 te Roosendaal.
In 2023 is de leerroute horeca binnen de bedrijfsrestaurants opgestart. In 2025 heeft dit een vervolg gekregen en zijn een aantal trajecten succesvol afgerond. Bij Bravis Ziekenhuis is de leerroute voeding opgestart, waarbij een samenwerking is gezocht met de leerroute horeca van WVS. In 2024 is een contract getekend met een nieuwe telefoonprovider voor de telefooncentrales, te weten Axians / Avaya. Dit heeft geleid tot een verbetering van de dienstverlening.

8.4 Facilitaire dienstverlening

De facilitaire dienstverlening bestaat uit het gebouwenbeheer van de vijf bedrijfspanden van WVS en enkele steunpunten van het ontwikkelbedrijf.

De afdeling gebouwenbeheer is verantwoordelijk voor het in goede staat houden van de bedrijfspanden in eigendom van WVS. Tevens is zij verantwoordelijk voor alle wijzigingen en aanpassingen die plaats moeten vinden. In 2025 zijn onder meer de volgende activiteiten door gebouwenbeheer uitgevoerd:

•Het aanpassen van het meer-jarenonderhoudsplan en het uitvoeren van diverse urgente reparaties.
• Herzien van een aantal onderhoudscontracten.
• Verhelpen van storingen en het reageren op klachten en wensen van de gebruikers van de gebouwen.
• Inspecteren van diverse elektrische installaties, volgens NEN 3140 en waar nodig aanpassen.
• Uitvoeren van het preventief en curatief onderhoud betreffende de daken van de vijf bedrijfspanden Tevens het jaarlijks keuren en certificeren van de valbeveiligingen van de bedrijfspanden.
• Renoveren van de brandalarmen op locatie Munnikenheiweg 46 en Ravelstraat 45.
• Inspecteren van diverse waterleidinginstallaties en keerkleppen op legionellabesmetting.
• Verbouwen van de loods in Bosstraat 81 t.b.v. opslag en uitgifte van machines voor het Groenbedrijf.
• Plaatsen van nieuwe verdeelkasten op de locaties Vaartveld en Bosstraat 48 waarbij in Bosstraat 48 ook rekening is gehouden voor het aansluiten van laadpalen.
• Op de locatie Vaartveld is een migratie uitgevoerd van het oude Priva systeem, naar nieuwe Blue ID gebouwautomatisering controllers. Hiermee is het binnenklimaat beter te beheersen.
• In Munnikenheiweg is begonnen met het eerste deel van de toiletrenovatie van de achterste toiletgroep.

8.5 Inkopen en Europese Aanbestedingen

In 2025 zijn er geen aankopen geweest die onrechtmatig waren voor de Europese aanbestedingswet.

	Gunning	Start contract
Bedrijfsrestauratieve benodigdheden	Gegund	1-1-2026
Wagenpark onderhoud	Gegund	1-1-2026
Tankpassen (brandstof)	Gegund	1-1-2026
Brandverzekering	Gegund	1-1-2026
Laadvoorzieningen	Gegund	1-1-2026

8.6 Begrotingsrechtmatigheid

Er zijn afwijkingen geconstateerd m.b.t. de begrotingsrechtmatigheid. Er is een lasten overschrijding geconstateerd van € 3.901.000.
De afwijking wordt door een veelvoud van positieve en negatieve afwijkingen. De grootste afwijkingen betreffen (x € 1.000):

-	vorming voorziening RVU (Cao Wsw en Cao SGO)	2.216
-	Kosten vanuit Flexkompaan ivm reservering verlofrechten	1.393
-	Uitbetaling Belastingcompensatie (opdracht vanuit Rijk)	1.256
		4.865

Geen van deze afwijkingen kon door WVS worden voorzien. De eerste twee hebben hun oorsprong in veranderende wetgeving en bij de derde was er een opdracht tot uitbetaling van een ontvangen compensatie vanuit het Rijk. Alle afwijkingen zijn gerapporteerd aan het Algemeen Bestuur en derhalve acceptabel.

VOORWAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

9. Paragraaf verbonden partijen

WVS heeft ultimo 2025 vier verbonden partijen. Drie besloten vennootschappen die (in)direct voor 100 % eigendom zijn en een vennootschap onder firma met een 50 % deelname. De gegevens van de verbonden partijen zijn:

A. Naam en vestigingsplaats: Propeople Holding B.V. te Roosendaal
Openbaar belang: Het oprichten en het besturen van ondernemingen en vennootschappen en het op enigerlei andere wijze daarin deelnemen met als doel om in voorkomende gevallen gebruik te kunnen maken van private samenwerking voor het scheppen en behouden van werkgelegenheid voor de doelgroep.
Belang WVS: WVS is 100 % aandeelhouder.
Risico's: beperkt tot het aandeel in het eigen vermogen.
Eigen vermogen: begin 2025 € 909.000 en eind 2025 € 1.251.000
Vreemd vermogen lang: begin 2025 € 0 en eind 2025 € 0
Resultaat 2025: € 342.000 winst (2024: € 208.000 winst).
Toelichting: Begin 2007 is Propeople Holding B.V. opgericht. Er is een serviceniveauovereenkomst afgesloten met WVS voor de directievoering, alsmede het administratief beheer. Voor verder toelichting zie de toelichting bij financiële activa op pagina 25.

B. Naam en vestigingsplaats: Flexkompaan B.V. te Roosendaal
Openbaar belang: Het detacheren van medewerkers bij WVS en/of met haar verbonden partijen.
Belang WVS: WVS is indirect 100 % aandeelhouder van Flexkompaan B.V.
Risico's: beperkt tot het aandeel in het eigen vermogen
Eigen vermogen: begin 2025 € 77.000 en eind 2025 € 66.000
Vreemd vermogen lang: begin 2025 € 0 en eind 2025 € 0
Resultaat 2025: € 11.000 negatief (2024: € 37.000 positief).
Toelichting: In 2005 is Flexkompaan B.V. opgericht als “Personeels BV” voor WVS. Propeople Holding B.V. is 100 % aandeelhouder van Flexkompaan. Tussen WVS en Flexkompaan is een service niveau overeenkomst gesloten waarin de dienstverlening is geregeld.

C. Naam en vestigingsplaats: WVS Facilitair B.V. te Roosendaal
Openbaar belang: Door het aanbieden van activiteiten op het gebied van facilitaire dienstverlening wordt werkgelegenheid gecreëerd voor personen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Middels WVS Facilitair B.V. worden deze personen opgeleid voor een baan in de reguliere facilitaire dienstverleningsbranche.
Belang WVS: WVS is indirect 100 % aandeelhouder van WVS Facilitair B.V.
Risico's: beperkt tot het aandeel in het eigenvermogen
Eigen vermogen: begin 2025 € 456.000 ; eind 2025 € 637.000
Vreemd vermogen lang: begin 2025 € 0 en eind 2025 € 0
Resultaat 2025: € 363.000 winst (2024: € 182.000 winst)
Toelichting: Het resultaat is uitgekeerd aan Propeople Holding BV.

D. Naam en vestigingsplaats: Vennootschap onder firma "WVS Schoonmaak" te Roosendaal
Openbaar belang: Door het aanbieden van activiteiten op het gebied van schoonmaakdiensten wordt werkgelegenheid gecreëerd voor personen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Bij WVS Schoonmaak Vof worden deze personen opgeleid voor een baan in de reguliere schoonmaakbranche.
Belang WVS: WVS is indirect 50 % vennoot in WVS Schoonmaak Vof.
Risico's: WVS Facilitair B.V. is hoofdelijk aansprakelijk voor de verplichtingen van WVS Schoonmaak Vof.
Eigen vermogen: begin 2025 € 773.000; eind 2025 € 1.136.000
Vreemd vermogen lang: niet van toepassing
Resultaat 2025: € 728.000 winst (2024: € 364.000 winst).
Toelichting: In juni 2009 is door WVS Facilitair B.V. een 50 % deelname verworven in WVS Schoonmaak Vof. Tussen WVS en WVS Schoonmaak Vof is een service niveau overeenkomst gesloten waarin de dienstverlening is geregeld.

WVS Schoonmaak Vof opereert op de commerciële markt door producten en diensten aan derden te leveren. Hierdoor heeft WVS Schoonmaak Vof te maken met het normale ondernemersrisico zoals het debiteurenrisico. Voor zover ze kwantificeerbaar zijn, is bij de waardering van de betrokken actiefposten hiermee rekening gehouden. Veel van de omzet van WVS Schoonmaak Vof wordt in onder-aanneming uitgevoerd voor WVS, gezien deze zijn aanbesteed middels artikel 2.82 AW ‘voorbehouden aan SW bedrijven'. De meest gebruikelijke contractvorm welke binnen WVS Schoonmaak Vof wordt gehanteerd zijn onbepaalde tijd contracten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

10. Wet Open Overheid

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid
De Wet open overheid (Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden en is de opvolger van de Wet openbaarheid bestuur (Wob). In deze paragraaf wordt beschreven hoe WVS invulling geeft en gaat geven aan de Woo.

Passieve openbaarmaking
WVS heeft de rol van Woo-contactfunctionaris ingevuld. Contactgegevens zijn opgenomen op de website en intern gecommuniceerd. De Woo-contactfunctionaris is het eerste aanspreekpunt om vragen te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie en om eventuele Woo-verzoeken te behandelen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om 11 benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting geldt niet voor alle 11 categorieën tegelijk. De bepalingen inzake de actieve verplichte openbaarmaking treden pas later in werking. Zolang er nog geen verplichting is om bepaalde categorieën documenten te publiceren zal WVS openbare stukken blijven publiceren op de eigen website.

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Dit is een randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid. Dit betekent dat er maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. WVS is bezig met het optimaliseren van de digitale informatiehuishouding.

11. Samenwerking met ISD en Werkplein

WVS voert in samenwerking met de ISD en het Werkplein ontwikkeltrajecten uit. Het betreft hier uitkeringsgerechtigden van de 9 deelnemende gemeenten met een ondersteuningsvraag, die voor maximaal 12 maanden met behoud van uitkering deelnemen aan een ontwikkeltraject. Het doel van een ontwikkeltraject is een optimale arbeids- en mensontwikkeling voor de werkzoekende. Het ultieme doel is het laten uitstromen van kandidaten richting regulier werk.

De doelgroep betreft kandidaten met een ondersteuningsbehoefte en arbeidsperspectief en kandidaten waarvoor (eerst) een diagnose gesteld moet worden. Tijdens het ontwikkeltraject worden aan de hand van een zogenaamde routekaart werknemersvaardigheden en competenties ontwikkeld en worden specifieke ontwikkelvragen beantwoord. Ook kunnen, indien nodig, arbeidsonderzoeks instrumenten worden ingezet. De routekaart laat overzichtelijk zien welke stappen kunnen worden gezet om mensen toe te leiden naar betaald werk en welke instrumenten kunnen worden ingezet in specifieke situatie Na het ontwikkeltraject nemen de werkcoaches van WVS en / of het Werkgevers Servicepunt (WSP) de bemiddeling richting de arbeidsmarkt op zich. De ontwikkeltrajecten worden ook ingezet voor statushouders omdat het vooral maatwerk is wat wordt gevraagd en geleverd. De ervaring leert dat de ontwikkeltrajecten voor de statushouders / inburgeraars zeer intensief zijn en meer vergen dan een regulier ontwikkeltraject.

In het Jaarplan Samenwerken aan Participatie 2024 is tussen de ISD, het Werkplein en WVS afgesproken dat jaarlijks 380 ontwikkeltrajecten (inclusief leerroute Groen) worden gestart, waarvan een derde vanuit de ISD en twee derde vanuit het Werkplein.

Ontwikkeltrajecten				
	Werkplein 2025	ISD 2025	Werkplein 2024	ISD 2024
Instroom	228	120	190	96

Uitstroom naar werk	92	personen
Voorzetting traject extern	31	personen
Inzicht in arbeidsbeperking	119	personen

Overige instrumenten		
	2025	2024
Jobcoachtraject	50	44
Loonwaardemetingen	137	160

Voor de inhoudelijke verantwoording verwijzen we u graag naar de toelichting in de ketenmonitor 4e kwartaal 2025.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

WVS

Jaarrekening 2025

Roosendaal, 13 april 2026

Aldus opgemaakt op: 13 april 2026

Aldus vastgesteld op: 6 juli 2026

Algemeen Directeur: Dhr. L.G.M. van der Beek

Voorzitter Algemeen Bestuur:

Concernhoofd FI&A: Mevr. W.C.C.J. Faijaars

Bestuurssecretaris: Dhr. P.F.J.M. Havermans

Aangeboden aan het Algemeen Bestuur ter behandeling in de vergadering van 13 april 2026.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Balans (x € 1.000)

Activa	31-12-2025	31-12-2024	Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa			**Eigen vermogen**		
Materiële activa (investeringen met een economisch nut)			Algemene reserve	6.500	4.000
			Bestemmingsreserve	846	0
Materiële vaste activa	15.497	16.008	Gerealiseerd resultaat	830	5.518
			Totaal eigen vermogen	8.176	9.518
Financiële activa					
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18	18	**Voorzieningen**		
- leningen verstrekt aan deelnemingen	0	0	Voorzieningen	4.052	1.708
			3e WW jaar ambtelijk	*17*	*17*
			Spaarverlof SW	*1.799*	*1676*
			Spaarverlof Ambtelijk	*20*	*15*
			RVU regeling	*2.216*	*0*
			De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
			Onderhandse leningen van binnenlandse banken	6.200	7.582
Totaal vaste activa	*15.515*	*16.026*	*Totaal vaste financierings-middelen*	*18.428*	*18.808*
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden (grond- en hulpst.)	956	1.134			
Uitzettingen met een rentetypsche looptijd korter dan één jaar	7.848	10.562	Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	8.719	10.381
Handelsdebiteuren	*5.007*	*5021*	*Crediteuren*	*2.398*	*3221*
Vorderingen op openbare lichamen	*2.816*	*1369*	*Kasgeldlening*	*3.000*	*4000*
Af: voorziening wegens risico niet invorderbaarheid	*-64*	*-62*	*Af te dragen belasting en premies*	*1921*	*1824*
Overige vorderingen	*89*	*1614*	*Af te dragen BTW*	*1372*	*1323*
Uitzettingen in 'S Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	*0*	*2620*	*Overig*	*28*	*13*
Liquide middelen	2.398	1.023			
Kassaldi	*1*	*2*			
Banksaldi	*2.397*	*1021*			
Overlopende activa	765	1.051	Overlopende passiva	335	607
Comp transitie verg.	*284*	*342*	*Rente leningen*	*135*	*225*
LIV	*0*	*276*	*Accountantskosten*	*35*	*22*
Te ontv LKS BW	*0*	*3*	*Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen*	*165*	*360*
Te verdelen LKS BW	*0*	*0*			
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	*481*	*430*			
Totaal vlottende activa	*11.967*	*13.770*	*Totaal vlottende passiva*	*9.054*	*10.988*
Totaal generaal	27.482	29.796		27.482	29.796

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Overzicht van baten en lasten (x € 1.000)

	Initiële Begroting	Herziene Begroting	Werkelijk 2025
Programma participatie Baten	101.931	103.773	109.197
Programma participatie Lasten	-92.573	-94.527	-99.356
Overhead Baten	3.509	3.509	3.666
Overhead Lasten	-12.867	-12.755	-11.831
VPB (nvt)	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**-**	**-**	**1.676**
Ontrekkingen aan reserves	-	-	100
Toevoegingen aan reserves	-	-	-946
Resultaat	**-**	**-**	**830**
Overschrijding Lasten			-3.905

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Exploitatie overzicht ***(x € 1.000)***

			Begroot	Initiële begroting	
		2025	2025	2025	2024
Baten					
Netto omzet		37.614	36.410	36.338	36.190
Mutatie voorraad gereed product en onderhanden werk		-3	0	0	-54
Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk		-11.568	-12.253	-12.229	-11.277
Toegevoegde waarde	1.886	26.043	24.157	24.109	24.859
Bijdragen overheden		71.802	68.061	66.288	70.590
Overige opbrengsten		3.447	2.811	2.814	3.424
Subtotaal		75.249	70.872	69.102	74.014
Totaal baten		101.292	95.029	93.211	98.873
Lasten					
Personeelskosten		-90.414	-84.983	-83.565	-84.384
Afschrijvingskosten		-2.207	-2.130	-2.130	-2.032
Overige bedrijfskosten		-6.902	-7.329	-6.929	-7.287
Totaal bedrijfskosten		-99.523	-94.442	-92.624	-93.703
Saldo van baten en lasten vóór rente en dividend		**1.769**	**587**	**587**	**5.170**
Rentebaten en -lasten		-93	-587	-587	-102
Dividend Deelnemingen		0	0	0	150
Saldo van baten en lasten		**1.676**	**0**	**0**	**5.218**
Mutaties in reserves - baten		-846	0	0	300
Mutaties in reserves - lasten		0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		**830**	**0**	**0**	**5.518**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Op de jaarrekening zijn de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (verder BBV) van toepassing. Indien optellingen ogenschijnlijk niet lijken te kloppen, is dit slechts het resultaat van afrondingsverschillen.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van de historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij bij de betreffende balanspost anders is vermeld.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts verantwoord voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Uitzonderingen hierop zijn de personele verplichtingen genoemd in de paragraaf Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen. Voor deze "jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume" mogen geen voorzieningen worden opgenomen (artikel 44, lid 3 BBV).

In het BBV is onder meer bepaald dat de jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting alsmede uit de balans en de toelichting. In een aantal gevallen is, in verband met het van gemeenten en provincies afwijkende karakter van de bedrijfsvoering van de WVS, de benaming van de posten van de balans en het overzicht van baten en lasten hierop enigszins aangepast. Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte paragrafen in de jaarrekening moet worden opgenomen. Voor WVS betreft dit de volgende paragrafen:

- Weerstandsvermogen & risicobeheersing: zie paragraaf 5 onder "Algemeen".
- Financiering: zie paragraaf 6 onder "Algemeen".
- Onderhoud kapitaalgoederen: zie paragraaf 7 onder "Algemeen".
- Bedrijfsvoering: zie paragraaf 9 onder "Algemeen" .
- Verbonden partijen: zie paragraaf 10 onder "Algemeen".

De voor gemeenten verplichte overige paragrafen "lokale heffingen" en "grondbeleid" zijn voor WVS niet van toepassing.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa
De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op basis van een vast percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op grond wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingstermijnen bedragen in jaren (maximaal):

Nieuwbouw bedrijfsgebouwen	40
Renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen	25
Installaties	15
Machines en inventarissen	10
Vervoermiddelen	10
Automatisering	5

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, tenzij er sprake is van een complex van kleine activa waarvan het totaal groter is dan € 10.000. Gronden worden altijd geactiveerd.

Financiële vaste activa
De deelnemingen zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs, dan wel lagere directe opbrengstwaarde.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Vlottende activa

Voorraden
Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo. De voorraden handelsgoederen worden individueel gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde.
Het onderhanden werk en de voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, en een opslag voor indirecte fabricagekosten. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Vorderingen (met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar) en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

De waardering van de nog te factureren omzet is gebaseerd op de nog te factureren uren (tegen een gemiddelde uuropbrengst) en de bestede materialen op de lopende projecten.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Algemene reserve
De algemene reserve dient als buffer om toekomstige financiële en (verwachte) negatieve exploitatieresultaten te kunnen opvangen. Aan deze reserve is geen specifieke bestemming gegeven.

Bestemmingsreserve
De bestemmingsreserve dient als buffer om toekomstige financiële kosten te kunnen opvangen. Aan deze reserve is een specifieke bestemming gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Leningen
De leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het betreft schulden met een looptijd langer dan een jaar.

Vlottende passiva (met een rentetypische looptijd van korter dan 1 jaar)

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten

Netto-omzet
Netto-omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Mutatie voorraad gereed product en onderhanden werk
Dit betreft het saldo van de mutaties in de voorraden gereed product en onderhanden werk gedurende het jaar.

Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk
De kosten van grond- en hulpstoffen worden berekend op basis van vaste verrekenprijzen. Onder deze post zijn ook de kosten van directe uitzendkrachten en uitbesteed werk begrepen.

Bijdragen overheden
Dit betreft de rijksbijdrage en de gemeentelijke bijdragen. De rijksbijdrage in het kader van de Wet sociale werkvoorziening is gebaseerd op de P-budgetten SW van de deelnemende gemeenten in het boek-/subsidiejaar. De gemeentelijke bijdragen zijn gebaseerd op het aantal SW-medewerkers, medewerkers met een indicatie beschut werk en medewerkers met een doelgroepverklaring per gemeente bij WVS in dienst op 1 januari van het voorgaande boekjaar.

Overige opbrengsten
Dit zijn de opbrengsten van de dienstverlening door WVS aan WVS Schoonmaak Vof en Propeople Holding B.V. Daarnaast betreft dit ook verhuuropbrengsten en de dienstverleningen aan SDW. Verder bestaat de overige opbrengsten uit opbrengsten bijdrage vanuit personeel voor privé gebruik auto van de zaak.

Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten bestaan uit de betalingen aan, voor en in verband met de medewerkers die in dienst van WVS zijn (geweest). Daarnaast zijn er de verstrekte subsidies aan werkgevers in het kader van Begeleid Werken en de kosten van de indirecte medewerkers die van detacheringbedrijven en uitzendbureaus worden ingehuurd.

In de toelichting wordt een onderscheid gemaakt naar de loonbetalingen en sociale premies van huidig personeel, de vergoedingen van kosten die in het belang van WVS zijn gemaakt en sociale uitkeringen aan of in verband met (voormalig) personeel. Verder worden de kosten van gesubsidieerd personeel (SW-medewerkers) niet-gesubsidieerd personeel (ambtelijke medewerkers) en ingehuurd personeel onderscheiden. Bij de kosten van het gesubsidieerd personeel zijn ook de kosten van plaatsing en arbeidsonderzoek opgenomen.

Afschrijvingskosten
Dit zijn de kosten van de afschrijvingen van materiële vaste activa, conform de afschrijvingssystematiek die bij deze balanspost is vermeld. Voor de afschrijving op bedrijfsauto's wordt rekening gehouden met de vastgestelde restwaarden.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Rentebaten en -lasten
De rentebaten betreffen de opbrengsten uit positieve banksaldi en uitgeleende gelden. De rentelasten bestaan uit de rentelasten van de langlopende geldleningen en de rekening-courant krediet bij de bank.

Resultaat verbonden partijen
Dit betreft de dividenduitkering van Propeople Holding B.V. aan WVS, welke in 2024 heeft plaatsgevonden.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerd resultaat over enig boekjaar wordt afzonderlijk onder het eigen vermogen, op de balans opgenomen.

Begrotingscijfers en begrotingsrechtmatigheid
Voor de begrotingscijfers is uitgegaan van de in december 2024 vastgestelde herziene begroting 2025.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Vaste activa

Materiële vaste activa (*x € 1.000*)

	2025	2024
Boekwaarde per 1 januari	16.008	16.260
Desinvesteringen	-109	-100
Investeringen	2.062	1.406
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering (mutatie)	-257	473
Afschrijvingen	-2.207	-2.031
Boekwaarde 31 december	15.497	16.008

Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering is de **mutatie** in het boekjaar opgenomen. Het saldo aan het begin van het boekjaar bedroeg € 509.000. Ultimo 2025 bedroeg het saldo € 252.000.

Van de investeringen wordt het volgende overzicht gegeven:

	2025	begroting 2025	2024
- voorzieningen aan terreinen	0	0	5
- gebouwen	420	1.050	59
- installaties	503	200	140
- machines	247	150	109
- informatie- en communicatietechn ICT	75	100	343
- inventarissen	365	200	260
- vervoermiddelen	452	1.500	490
- Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	252	0	509
Totaal	2.314	3.200	1.915

De grootste investeringen in 2025 werden gedaan in het wagenpark, gebouwen, inventaris en automatisering.

Staat van vaste activa en afschrijvingen (*x € 1.000*)

Omschrijving van kapitaal-uitgaven	Boekwaarde per 01-01-2025	Investe-ringen 2025	Desinves-teringen 2025	Afschrijving 2025	Storno afschrijvingen i.v.m. des-investeringen 2025	Boekwaarde per 31-12 2025
Grond	1.970	0	0	0	0	1.970
Terreinvoorzieningen	65	0	0	13	0	52
Gebouwen	7.560	420	0	739	0	7.241
Installaties	1.053	503	0	225	0	1.331
Machines	391	247	156	130	155	507
Automatisering	338	75	0	135	0	278
Inventarissen	605	365	64	149	64	821
Vervoermiddelen	3.517	452	400	816	292	3.045
Vaste BM in uitvoering	509	252	509			252
Totaal	16.008	2.314	1.129	2.207	511	15.497

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Financiële vaste activa (*x € 1.000*)

	2025	2024
Kapitaalverstrekkingen aan Deelnemingen (Propeople Holding BV)	18	18
Leningen verstrekt aan deelnemingen	0	0
Totaal financiële vaste activa	18	18

In 2007 is Propeople Holding B.V. opgericht. Het doel van deze B.V. is het beheren van B.V.'s, welke noodzakelijk worden geacht om de primaire doelstelling van WVS te realiseren. Flexkompaan B.V. is tegen intrinsieke waarde ondergebracht bij Propeople Holding BV. In 2009 heeft Propeople Holding B.V. WVS Facilitair B.V. opgericht, welke B.V. een 50 % belang heeft verworven in WVS Schoonmaak Vof.

Aanvullende toelichting op de post Financiële activa

WVS

Vlottende activa

Voorraden (*x € 1.000*)

	2025	2024
Grond- en hulpstoffen	954	1.133
Diverse voorraden	2	1
Totaal	956	1.134

De voorraden zijn met € 178.000 gedaald ten opzichte van 2024 .Verreweg het grootste deel van de voorraden heeft betrekking op de trappenproductie bij Industrie Bergen op Zoom.

Een voorziening voor incourantheid van de voorraden wordt ultimo 2025 niet noodzakelijk geacht.

Uitzettingen met een rentetypsche looptijd korter dan één jaar *(x € 1.000)*

	2025	2024
Handelsdebiteuren	5.007	5.021
Vorderingen op openbare lichamen	2.816	1.369
Af: voorziening wegens risico niet-invorderbaarheid	-64	-62
Totaal debiteuren	7.759	6.328
Personeelsvordering	54	74
Overige vorderingen	35	1.540
Uitzettingen in 'S Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	0	2.620
Totaal	7.848	10.562
Verhouding handelsdebiteuren/netto-omzet in %	20,9	29,2

Schatkistbankieren

Voor decentrale overheden met een begrotingsomvang van minder dan € 500 miljoen geldt een drempelbedrag van 2 % van de jaarlijkse begroting.
Het begrotingstotaal van WVS bedroeg voor 2025 € 107.282.000.
Het kwartaalgemiddelde van het rekening-courant saldo in 2025 was als volgt:

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Gebruik drempelbedrag	1.565	2.383	2.067	2.428
Drempelbedrag	2146	2146	2146	2146
Overschrijding(-) / onderschrijding (+)	580	-237	79	-282

In de kwartalen van overschrijding zijn er overtollige middelen bij Rijksschatkist aangehouden.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Liquide middelen *(x € 1.000)*

	2025	2024
Kas	1	2
Bank- en girosaldi	2.397	1.021

De kas- en banktegoeden zijn opgenomen onder de activa.

Overlopende activa

	2025	2024
Totaal	765	1.051

	2025	2024
Compensatie transitie vergoeding	284	342
Nog te ontvangen Lage Inkomensvoordeel	0	276
Totaal	284	618

	Saldo 1/1	Toev	Vrijval	Saldo 31/12
Compensatie transitie vergoeding	342	284	342	284
Nog te ontvangen Lage Inkomensvoordeel	276	0	276	0
Totaal	618	284	618	284

De opgenomen vordering betreft de compensatievergoedingen welke per 31-12-25 nog te verwachten zijn.
De tegemoetkoming Lage Inkomensvoordeel (LIV) is per 1 januari 2025 afgeschaft.

Overige overlopende activa

	2025	2024
Vooruitbetaalde motorrijtuigenbelasting en - verzekering	373	359
Vooruitbetaalde verzekeringspremie overige	3	10
Te ontvangen loonkosten subsidie Beschut Werk	0	3
Te verdelen loonkosten subsidie BW	0	0
Diverse vooruitbetaalde onderhoudscontracten en licenties	0	0
Overige posten	105	62
Totaal	481	433

De post "overige posten" betreft vooruitbetaalde kosten op balansdatum.

Eigen vermogen

Algemene reserve (*x € 1.000*)

	2025	2024
Saldo per 1 januari	4.000	3.000
Vermeerderingen	2.500	1.000
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	6.500	4.000

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Bestemmingsreserve (*x € 1.000*)

		2025	2024
Saldo per 1 januari		0	850
Vermeerderingen	Dotatie bestemmingsreserve impulsbudget	615	0
	Dotatie bestemmingsreserve infrastructurele l	332	0
	Dotatie 50 jarig jubileum WVS	0	50
Onttrekkingen	Vrijval extra kosten CAO SGO 2024	0	-600
	Vrijval 50 jarig jubileum WVS	0	-300
	Vrijval impulsbudget	-85	0
	Vrijval infrastructurele bijdrage	-15	0
Saldo per 31 december		846	0
Bestemmingsreserve impulsbudget		529	0
Bestemmingsreserve infrastructurele bijdrage		317	0
		846	0

Zowel de reservering voor het jubileumfeest "Viering 50 jaar WVS" als de bestemmingsreserve voor de extra kosten voortvloeiend uit cao SGO zijn in 2024 volledig vrijgevallen.

Nog te bestemmen resultaat (*x € 1.000*)

In 2025 is het resultaat over 2024 (€ 5.518.000 overschot) deels toegevoegd aan de algemene reserve en deels uitgekeerd.

	2025	2024
Saldo per 1 januari	5.518	2.717
Toegevoegd aan Algemene Reserve	-2.500	-1000
Onttrokken aan Algemene Reserve	0	0
Toegevoegd aan Bestemmingsreserve	0	-50
Onttrokken uit de Bestemmingsreserve	0	600
Uitgekeerd aan gemeenten	-3.018	-2.267
Gerealiseerd resultaat	830	5.518
Saldo per 31 december	830	5.518

In de paragraaf overige gegevens in deze jaarrekening is het voorstel tot verwerking van het voordelige resultaat 2025 ad € 830.000 opgenomen.

Voorzieningen (*x € 1.000*)

	2025	2024
Saldo per 1 januari	1.708	1.674
Vermeerderingen	2.395	122
Onttrekkingen	-51	-88
Saldo per 31 december	4.052	1.708

	Saldo 1/1	Toev	Vrijval	Saldo 31/12
3e WW jaar ambtelijk	17	0	0	17
Spaarverlof SW	1.676	173	-50	1.799
Spaarverlof ambtelijk	15	6	-1	20
Voorziening RVU regeling	0	2.216	0	2.216
Totaal	1.708	2.395	-51	4.052

De vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Leningen (*x € 1.000*)

	2025	2024
Saldo per 1 januari	7.582	9.945
Opgenomen leningen	0	0
Aflossingen	-1.382	-2.363
Saldo per 31 december	6.200	7.582

De rentelast voor de langlopende schulden in 2025 was € 129.600

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Staat van leningen (*x € 1.000*)

Lening	Oorspronkelijk bedrag	Jaar vd laatste	Rente-	Restant leningen	In het jaar opgenomen	betaalde		Restant-leningen
Lening 91109	0	2025	6,05	0	0	0	0	0
Lening 111105	5.000	2027	0,84	1.500	0	13	500	1.000
Lening 112899	0	2024	-0,20	0	0	0	0	0
Lening 115893	4.000	2032	1,88	3.200	0	60	400	2.800
Lening 40116610	3.000	2033	3,31	2.700	0	89	300	2.400
	16.538			7.582	0	173	1.382	6.200

Vlottende passiva

Kortlopende schulden

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (*x € 1.000*)

	2025	**2024**
Crediteuren	2.398	3.221
Kasgeldlening	3.000	4.000
Af te dragen belasting en premies	1.921	1.824
Af te dragen BTW	1.372	1.323
Diversen	28	13
Totaal per 31 december	8.719	10.381

Overlopende passiva (*x € 1.000*)

	2025	**2024**
Rente leningen	135	225
Accountantskosten	35	22
Vooruitontvangen bijdragen projecten	0	0
Nog te ontvangen fakturen	0	0
Transitorische kosten	0	0
Overig	165	360
Totaal	335	607

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Openstaande verlofrechten van ambtelijke en SW-medewerkers (1) met uitzondering van Ambtelijk Verlofsparen en SW Spaarverlof.	€ 3.474.924
Voor Ambtelijk Verlofsparen en SW Spaarverlof is een voorziening getroffen in de balans. Vakantiegeldverplichting (juni tot en met december) SW-medewerkers	€ 2.073.377
	€ 5.548.301

1) Op basis van verlofsaldi ultimo 2025; uurtarief op basis van actuele salariskosten van het personeelsbestand, inclusief opslag voor sociale en pensioenlasten.

Daarnaast zijn er nog de navolgende verplichtingen aangegaan:
- Er worden nog enkele (kleine) bedrijfsruimten ten behoeve van de groenvoorziening gehuurd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die het beeld van de jaarrekening beïnvloeden en toegelicht dienen te worden.

VOOR WAARMERKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 6-10-2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.223.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.902.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.223.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur overigens een bedrag van € 3.902.000 acceptabel op basis van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken.

Rechtmatigheid X € 1.000

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	3.905
1B. Overschrijding investeringsbudgetten	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**3.905**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	3.905
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht	0
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden	3.905
Waarvan acceptabel	3.905
Waarvan niet-acceptabel	0

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Toegevoegde waarde *(x € 1.000)*

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Netto omzet	37.614	36.410	36.190
Mutatie voorraad gereed product en onderh. werk	-3	0	-54
Kosten grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk	-11.568	-12.253	-11.277
Toegevoegde waarde	26.043	24.157	24.859
Verhouding directe kosten / netto-omzet (in %)	30,8	33,7	31,3
FTE's WSW (gemiddeld, exclusief Begeleid Werken, exclusief RVU)	1.205	1.294	1.312
FTE's WSW deelnemers aan de RVU regeling	75	43	42
FTE's WSW Totaal (exclusief BW, inclusief RVU regeling)	1.280	1.337	1.354
Toegevoegde waarde per FTE (in €)	20.344	18.072	18.355

De netto omzet is ten opzichte van 2024 met 3,93 % gestegen. De toegevoegde waarde (TW) is 4,76 % hoger dan 2024.

Bijdragen overheden *(x € 1.000)*

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Rijksbijdrage SW	55.887	53.866	55.545
Bijdragen lokale overheden	4.866	4.866	8.135
Overige subsidies overheid	11.049	9.329	6.910
Totaal	71.802	68.061	70.590
Aantal S.E.'s WSW gemiddeld	1.363	1.374	1.462
Rijksbijdrage per S.E. gemiddeld *(in €)*	40.992	39.212	37.980

Het Rijk heeft de rijksbijdrage gemeenten via het SW gedeelte van het participatiebudget toegekend als lumpsum financiering. Deze is gebaseerd op een fictieve taakstelling. De berekening wordt volgens de formule "gerealiseerde taakstelling voorgaand jaar - blijfkanscorrectie voor lopend jaar" toegepast. Daarnaast heeft separaat nog afrekening plaatsgevonden met andere gemeenten m.b.t. rijksbijdrage voor SW-medewerkers die in de loop van 2025 zijn verhuisd.

De bijdragen lokale overheden zijn de gemeentelijke bijdragen per doelgroep-deelnemer (Wsw, beschut werk en participant) waartoe in de (herziene-) begroting 2025 is besloten. Deze bijdrage bedraagt € 2.545 per deelnemer.

De post "overige subsidies overheid" bevat onder andere ontvangen loonkostensubsidie beschut werk € 3.381.000, vergoeding begeleiding beschut werk € 3.829.000, opbrengsten ontwikkeltrajecten € 1.062.000, vergoeding participanten € 102.000, loonkostensubsidie participanten € 289.000, € 326.000 opbrengst reïntegratie instrumenten. Impulsbudget infrastructuur € 332.000, impulsbudget projecten € 615.000, bijdrage van het Rijk onder 'compensatie belastingmaatregel' € 1.090.000 en overige subsidie overheid € 25.000.

Overige bedrijfsopbrengsten *(x € 1.000)*

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Opbrengsten serviceniveau-overeenkomsten	3.148	2.761	3.141
Overige opbrengsten	251	20	278
Incidentele baten	0	0	0
Resultaat/boekwinst desinvesteringen	48	30	5
Totaal overige bedrijfsopbrengsten	3.447	2.811	3.424

WVS levert diverse diensten aan WVS Schoonmaak Vof en Propeople Holding B.V. Dit vindt plaats op basis van service-niveau overeenkomsten waarin de diverse diensten staan beschreven en tegen welke kosten.

De overige opbrengsten bestaan uit opbrengsten bijdrage vanuit personeel voor privé gebruik auto van de zaak € 44.000 en diverse werkzaamheden voor en huuropbrengsten van o.a. Stichting Op Weg Naar Werk en SDW.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Personeelskosten (*x € 1.000*)

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Personeelskosten Wsw	61.706	57.018	59.519
Personeelskosten ambtelijk	3.200	3.399	3.651
Inhuur personeel derden	25.508	24.566	21.214
Totaal personeelskosten	90.414	84.983	84.384

Personeelskosten WSW *(x € 1.000)*

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Lonen Wsw	44.743	43.563	45.017
Compensatie transitievergoedingen	-743	-450	-493
Sociale lasten Wsw	7.592	7.122	7.731
Pensioenpremie Wsw	4.074	3.911	4.079
Loonkostenkortingen (LIV)	-15	0	-392
Woon-werk vervoerskosten Wsw	560	294	660
Collectief vervoerskosten Wsw	615	553	593
Kosten Transitievergoeding	754	500	494
Studiekosten	245	149	241
Kosten arbeidsontwikkeling	0	0	0
Overige personeelskosten Wsw	3.573	1.151	1.313
Verstrekte loonkostensubsidies	308	225	276
Totaal personeelskosten Wsw	61.706	57.018	59.519
FTE’s Wsw (jaargemiddelde), excl. Beg. Werken	1.205	1.294	1.312
FTE's WSW deelnemers aan de RVU regeling	75	43	42
FTE's WSW Totaal (exclusief BW, inclusief RVU regeling)	1.280	1.337	1.354
Personeelskosten Wsw per FTE *(in €)*	51.188	44.073	45.364
Verhouding soc. lasten en pens. premie t.o.v. lonen Wsw (%)	26,1	25,3	26,2

De loonkosten voor het SW-personeel hebben betrekking op een gemiddelde formatie van 1.205 full-time-equivalents (FTE) (exclusief begeleid werken). Begroot was een gemiddelde formatie van 1.294 FTE’s. In de begroting is uitgegaan van € 500.000,- kosten voor transitievergoedingen. De werkelijke lasten m.b.t. de transitievergoeding zijn € 754.000 in 2025. Er is € 808.000 uitbetaald, hiervan kwam € 743.000 voor compensatie in aanmerking. Vanaf 2022 is gestart met inhuur organisatie HCS/Quare ten behoeve van bedrijfsgeneeskundige zorg, kosten € 750.000 voor jaar 2025.

In 2025 is er een eenmalig uitkering betaald aan het SW personeel obv de regling compensatie belastingmaatregel vanuit het Rijk. Dit was een bedrag inclusief sociale lasten van € 1.256.000. Daarnaast is er een RVU voorziening getroffen van € 2.215.000 n.a.v. een herziene uitspraak van de Commissie BBV.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Personeelskosten ambtenaren *(x € 1.000)*

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
1.1	Lonen	2.429	2.643	2.780
1.1	Sociale lasten	349	365	393
1.1	Pensioenlasten	360	391	413
3.4	Reiskosten	28	0	36
3.4	Studiekosten	7	0	17
3.4	Overige personeelskosten	27	0	12
	Totaal	3.200	3.399	3.651
	Formatie ten laste van exploitatie	32,0	36,0	35,7
	Formatie ten laste van voorzieningen	0,0	0,0	0,0
	Aantal ambtenaren (FTE's gemiddeld)	32,0	36,0	35,7
Personeelskosten ambtelijk per FTE (in €)		100.063	94.417	102.269
Verhouding sociale & pensioen lasten / lonen ambtelijk (in %)		29%	29%	29%

De gemiddelde formatie van regulier personeel (ambtenaren en inhuur van Flexkompaan regulier) over 2025 bedroeg 217,7 full-time-equivalents (FTE: een formatieplaats van 36 uur).

De gemiddelde loonkosten per ambtenaar zijn ten opzichte van vorig jaar met 2,16 % gedaald per FTE. Nieuwe reguliere medewerkers komen in dienst van Flexkompaan B.V.

Inhuur personeel derden *(x € 1.000)*

Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
Inhuur Flexkompaan	15.682	15.866	13.698
Inhuur Flexkompaan Participatie (Beschut Werk)	7.671	8.185	5.827
Inhuur Stichting WWB en OWNW	141	0	65
Overige inhuur	2.014	515	1.624
Totaal inhuur personeel derden	25.508	24.566	21.214

In 2025 zijn gemiddeld 395 fte's ingehuurd van Flexkompaan. De totale personeelsformatie (ambtelijk en flexkompaan regulier)

	2025	Begroot 2025	2024
Ambtelijke medewerkers, gemiddeld aantal FTE's	32,0	36,0	35,7
Flexkompaan regulier, gemiddeld aantal FTE's	186,3	180,0	179,4
Flexkompaan Participatie, gemiddeld aantal FTE's	209,4	173,6	179,1
	427,7	389,6	394,2

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Afschrijvingskosten (*x € 1.000*)

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
2.3	Afschrijving materiële vaste activa	2.207	2.130	2.032

De afschrijvingen zijn € 175.000 hoger dan 2024. De investeringen zijn toegelicht op bladzijde 24. Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingen € 67.000 hoger.

Overige bedrijfskosten (*x € 1.000*)

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
3.4	Huren	98	81	68
3.4	Onderhoud	2.781	2.075	2.562
3.1	Energie	1.171	1.686	1.260
3.4	Indirecte productiekosten	487	580	421
3.4	Reiskosten werkkilometers	27	14	20
3.4	Onderzoek en advies	329	335	386
3.4	Marketing- en verkoopkosten	56	96	353
3.4	Algemene kosten	1.953	2.462	2.218
3.4	Incidentele lasten	0	0	0
	Totaal	6.902	7.329	7.288

De huurlasten bestaan voor een groot deel uit de huur van steunpunten in Zevenbergen en Woensdrecht t.b.v. de groenvoorziening alsmede huur van bedrijfsmiddelen.

Rentebaten en -lasten (*x € 1.000*)

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
2.1	Langlopende leningen BNG o/g	155	400	196
	Langlopende lening u/g Propeople Holding	0	0	0
	Kasgeldlening BNG	85	180	143
2.1	Overige rentebaten en -lasten	-147	7	-237
	Totaal	93	587	102

De rentelasten zijn ten opzichte van 2024 afgenomen met 29,28%. De rentebaten zijn met 37,96 % afgenomen. In paragraaf 6 van de algemene toelichting is het treasury-beleid verder toegelicht. In 2025 is er een nieuwe kasgeldlening aangegaan ad. € 3.000.000 met een looptijd van 1 jaar en een rentepercentage van 2,55 %.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Resultaat verbonden partijen (*x € 1.000*)

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
2.1	Dividend deelnemingen	0	0	150

Mutatie reserves baten (x € 1.000)

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
7.1	Mutatie reserves	846	0	300

Gerealiseerd resultaat *(x € 1.000)*

Cat.	Omschrijving	2025	Begroot 2025	2024
6.0	Saldo	830	0	5.518

De exploitatie sluit met een positief resultaat van € 830.000. In de paragraaf “overige gegevens” is het voorstel tot bestemming van dit resultaat opgenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 15-04-2026

Overzicht van Incidentele baten en lasten ***(x € 1.000)***

	specificatie incid. 2025	Totaal 2025	Inciden-teel	Resultaat 2025	Begroting 2025
Baten					
Netto omzet		37.614	0	37.614	36.410
Mutatie voorraad gereed product en onderhanden werk		-3	0	-3	0
Grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk		-11.568	0	-11.568	-12.253
Toegevoegde waarde		26.043		26.043	24.157
Bijdragen overheden		71.802	421	71.380	68.061
Rijksbijdrage SW 55.887					
Overrealisatie Wsw	421				
Bijdragen lokale overheden 4.866					
Overige subsidies overheid 11.049					
Overige opbrengsten		3.447	0	3.447	2.811
Subtotaal		75.249	421	74.827	70.872
Totaal baten		101.291	421	100.870	95.029
Lasten					
Personeelskosten		-90.414	-3.609	-86.805	-84.983
Personeelskosten Wsw -61.706					
Afrek UWVgelden 2022 eo					
Dotatie voorziening RVU	-2.216				
Personeelskosten ambtelijk -3.200					
Inhuur personeel derden -25.508					
Kosten verlofsaldi Flexkompaan	-1.393				
Afschrijvingskosten		-2.207	0	-2.207	-2.130
Overige bedrijfskosten		-6.902	0	-6.902	-7.329
Totaal bedrijfskosten		-99.523	-3.609	-95.914	-94.443
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór rente		**1.769**	**-3.188**	**4.956**	**587**
Rentebaten en -lasten		-93	0	-93	-587
Resultaat verbonden partijen		0	0	0	0
Mutaties in reserves		-846		0	0
Dotatie bestemmingsreserve Impuls	-846		-846		
Gerealiseerd resultaat		**830**	**-4.034**	**4.863**	**0**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Overzicht Programma-taakvelden

* € 1.000		Lasten		Baten		Saldo	
Hoofdtaakveld	Taakveld	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
0 Bestuur en ondersteuning	0.4 Overhead	-12.755	-11.831	3.509	3.666	-9.246	-8.165
	0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
	0.10 Mutaties reserves	0	0	0	846	0	846
	0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0		830	0	830
Totaal taakveld		**-12.755**	**-11.831**	**3.509**	**5.342**	**-9.246**	**-6.489**
6 Sociaal domein	6.4 Begeleide participatie	-94.527	-99.354	103.773	106.672	9.246	7.319
Totaal taakveld		**-94.527**	**-99.354**	**103.773**	**106.672**	**9.246**	**7.319**
Totaal-generaal		**-107.282**	**-111.185**	**107.282**	**112.014**	**0**	**830**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Toelichting Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

In het kader van de WNT dienen de beloningen aan topfunctionarissen te worden bekendgemaakt, alsmede de beloningen aan andere functionarissen die het bezoldigingsmaximum van € 246.000 (op jaarbasis) te boven gaan.

De topfunctionarissen van WVS zijn de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur, alsmede de Algemeen Directeur.
Van de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvingen in 2025 alleen de zg. externe DB-leden een beloning.

Naam	Functie	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	totale beloning	Norm 2025	Beloning in 2024	Norm 2024
Dhr. L.G.M. van der Beek	plv. voorzitter AB/DB tot 01-12-2024	nvt	0	0	0	0	24.600	0	21.385
Dhr. L.G.M. van der Beek	Alg. directeur vanaf 01-12-2024 (Ambtelijk in dienst van 01-12-2025 t/m 31-12-2025)	100%	13.740	0	1.937	15.677	20.893	0	0
Dhr. L.G.M. van der Beek	Alg. directeur vanaf 01-12-2024 (gedetacheerd t/m 30-11-2025)	100%	171.399	0	0	171.399	312.900	15.121	30.800
Dhr. J.G.F.W. van der Horst	extern lid DB vanaf 01-04-2024	nvt	5.000	0	0	5.000	24.600	3.750	17.507
Dhr. B. van 't Wout	extern lid DB vanaf 01-04-2023	nvt	5.000	0	0	5.000	24.600	5.000	23.300
Dhr. M.A.C.M.J. van Ginderen	lid AB/DB vanaf 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Dhr. J.M.J.C. van Steen	lid AB vanaf 11-07-2023	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Dhr. T.C. Melisse	voorzitter AB/DB 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	36.900	0	34.950
Dhr. A.C.M. Buijsen	lid AB vanaf 16-12-2024	nvt	0	0	0	0	24.600	0	1.019
Dhr. M.J. Verwijmeren	lid AB vanaf 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Mevr. L.F.E.A. Matthijssen-de Jong	lid AB vanaf 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Dhr. N. Baali	lid AB vanaf 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Dhr. G.J.M. Blom	lid AB vanaf 15-06-2022	nvt	0	0	0	0	24.600	0	23.300
Dhr. D.P.E. Hopmans	lid AB vanaf 15-06-2022 tot 09-12-2024	nvt	0	0	0	0	24.600	0	21.836
Dhr. D.P.E. Hopmans	plv. voorzitter AB/DB vanaf 09-12-2024	nvt	0	0	0	0	24.600	0	1.464
Dhr. J.H.G Koopman **	Alg. directeur tot 01-12-2024	1 fte	0	0	0	0	246.000	218.644	233.000

Naam	Functie	Omvang dienstverband *	Beloning *	**Belastbare kosten-vergoedingen**	Voorzieningen betaalbaar op termijn *	totale beloning *	Norm 2023
Dhr. L.G.M. van der Beek*	Alg. directeur vanaf 01-12-2024	1 fte	12.357	0	1.940	15.121	19.789

In de periode tot en met 30 november 2025 werd de algemeen directeur vanuit een groepsvennootschap gedetacheerd aan GR WVS. In het kader van de intra-groep detachering wordt dan de voor de algemeen directeur in rekening gebrachte vergoeding genormeerd en openbaar gemaakt. De in deze WNT-verantwoording vermelde bezoldiging van de algemeen directeur is derhalve niet de feitelijk door de algemeen directeur ontvangen bezoldiging, maar is de aan GR WVS doorbelaste vergoeding. Met ingang van 1 december 2025 is de algemeen directeur in dienstbetrekking bij GR WVS en is geen sprake meer van intra-groep detachering.

Toelichting:

De met een * aangemerkte bedragen hebben betrekking op het jaar 2024.
** Dhr. Koopman is een leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking vanaf de 13 maand van functievervulling.
*** Dhr. van der Beek is een leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking in de periode decemeber 2024-november 2025.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueeel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Overige gegevens

Voorstel tot verwerking van het resultaat

Voorgesteld wordt om het gerealiseerd resultaat over 2025 ad. € 830.000 positief als volgt te bestemmen:

- € 500.000,- toe te voegen aan de algemene reserve.
- € 330.000,- uitkeren aan de deelnemende gemeenten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 15-04-2026

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is als separate bijlage toegevoegd aan de jaarstukken.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. **15-04-2026**

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Noordendijk 207
Postbus 574
3300 AN Dordrecht

T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling WVS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel met beperking

Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeenschappelijke regeling WVS te Roosendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening, uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking', een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van gemeenschappelijke regeling WVS op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025;
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel met beperking

De beperking in ons oordeel heeft betrekking op WNT-aangelegenheden bij intra-groep detachering. Gemeenschappelijke regeling WVS heeft in de jaarrekening in paragraaf Toelichting Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) op pagina 40 toegelicht op welke topfunctionaris(sen) bij welke WNT-instellingen de omstandigheden, zoals hierna nader toegelicht, toezien.

Wij zijn niet in staat geweest:

- vast te stellen of in de overige doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend, omdat de bepalingen bij en krachtens de WNT niet voorzien in een limitatieve opsomming van de componenten die tot de WNT-bezoldiging gerekend moeten worden bij intra-groep detachering;
- vast te stellen of de verantwoorde deeltijdfactor van de betreffende topfunctionarissen overeenkomt met de praktijk, onder meer omdat de bepalingen bij en krachtens de WNT niet voorzien in de wijze van toerekening van groepsbrede activiteiten aan individuele WNT-instellingen, als gevolg van het ontbreken van een vorm van tijdsregistratie.

VERSTEGEN ACCOUNTANTS EN ADVISEURS B.V. – KVK NR. 24342109.
Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van het SRA van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.
mgi SRA

Als gevolg hiervan zijn wij niet in staat geweest voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om vast te stellen dat de WNT-gegevens over zowel 2025 als 2024 van de topfunctionaris(sen) bij de WNT-instellingen, inclusief een eventuele onverschuldigde betaling als gevolg van WNT-bezoldigingselementen die mogelijk in de overige doorbelaste kosten zijn begrepen, zoals in de jaarrekening in paragraaf Toelichting Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) op pagina 40 toegelicht, in overeenstemming zijn met de bepalingen bij en krachtens de WNT.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 oktober 2025 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling WVS zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel met beperking
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.223.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en voor onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. In (de) paragraaf 3 van het controleprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de *Regeling Controleprotocol WNT 2025* hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in *artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT*, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen andere informatie
De jaarstukken 2025 omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:
- het jaarverslag;
- de paragrafen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 oktober 2025, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht,

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

Digitaal ondertekend door:
Jaap Schot
15 april 2026 13:11 +02:00

J. (Jaap) Schot MSc RA

Accountantsverslag 2025 GR WVS

definitief

14 april 2026

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

WVS

Aanbiedingsbrief

Dordrecht, 14 april 2026

Ref.: ED/DB

Aan het bestuur van gemeenschappelijke regeling WVS

Wij hebben de jaarrekening 2025 van uw gemeenschappelijke regeling gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de verschillende voorgeschreven onderwerpen zoals fraude, de bij het opstellen van de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling, WNT en de interne beheersing van uw organisatie. Dit accountantsverslag kan het beste in samenhang worden gelezen met de complete jaarstukken 2025 van uw organisatie.

De jaarrekening 2025 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur (hierna: DB). Het is onze verantwoordelijkheid door middel van een controleverklaring een oordeel bij de jaarrekening 2025 te verstrekken en om te beoordelen of het jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met de jaarrekening.

Dit accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt. Waar relevant gaan onze bevindingen vergezeld van aanbevelingen. De in het verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de jaarrekening.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de concerncontroller. Wij hebben dit accountantsverslag verder besproken met het dagelijks bestuur op 30 maart 2026.

Met vriendelijke groet,

Jaap Schot MSc RA

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

Inhoud

I. Inleiding
1. Samenvatting van de bevindingen
2. GR WVS in beeld
3. Controle-object, status accountantscontrole en (voorlopig) oordeel
4. Materialiteit en goedkeuringstoleranties

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole
1. Algemene controlebevindingen bij de jaarrekening
2. Standaard en specifieke risico's bij de jaarrekeningcontrole
3. Wet Normering Topinkomens (WNT)
4. Weerstandsvermogen en continuïteitsveronderstelling
5. Voorzieningen
6. Rechtmatigheidsverantwoording

III. Interne beheersing
1. Interne beheersmaatregelen en risico's geautomatiseerde gegevensverwerking
2. IT-Beheersing
3. Fraude

IV. Actuele ontwikkelingen
1. Notitie verwonderpunten Commissie BBV
2. Publieke managementletter NBA

V. Evaluatie van de controleopdracht
1. Onafhankelijkheid en het verloop van de controleopdracht

VI. Slot
1. Disclaimer en ondertekening

I. Inleiding

1. Samenvatting van de bevindingen

Financiën
In 2025 is sprake van een positief gerealiseerd resultaat van € 830.000. WVS stelt voor om € 500.000 toe te voegen aan de algemene reserve en € 330.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Ten opzichte van de financiële performance zien wij geen belangrijke aandachtspunten.

Sturing en beheersing
GR WVS beschikt over een gestructureerd risicomanagement-systeem.

IT-beheersing
In de opzet van de IT-beheersingsmaatregelen onderkennen wij vanuit onze controle van de jaarrekening geen tekortkomingen die leiden tot belangrijke risico's voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Het implementeren, borgen en aantoonbaar maken van maatregelen voor informatiebeveiliging / cyberweerbaarheid in een ISMS (information security management system) vraagt en krijgt meer dan ooit uw aandacht.

De administratieve processen zijn voldoende op orde. Wij constateren geen noemenswaardige aandachtspunten.

De jaarrekeningcontrole is goed verlopen. Er zijn geen bijzondere aandachtspunten.

Er zijn **geen meningsverschillen** met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij de volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

I. Inleiding

2. GR WVS in beeld 1/3

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie en interne beheersing van de GR met verwijzingen naar de verdere uitwerking in dit verslag. De onder “Financiële positie” opgenomen signalering is uitsluitend een cijfermatige berekening en aansluiting en is geen kwaliteitsaanduiding.

Geen noemenswaardige bevindingen

Geen tekortkomingen, wel relevante bevindingen en/of aandachtspunten

Beperkte tekortkomingen en of/of bijzondere aandachtspunten

Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een verhoogd risico/verhoogde impact

Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een hoog risico/grote impact

Onderwerp	Bevindingen 2025	Verwijzing	Signalering
			2025
Financiële positie			
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (1.676.000 positief) is 1,48% van totale baten (€ 112.859.000).		
Gerealiseerd resultaat	Resultaat na reservemutaties (€ 830.000 positief) is 0,8% van totale baten inclusief reserve-mutaties (€ 112.963.000).		

I. Inleiding

2. GR WVS in beeld 2/3

Onderwerp	Bevindingen 2025	Verwijzing	Signalering
			2025
Netto Schuldquote	De netto schulden (€ 4.242.000) naar rato van de baten (€ 112.859.000) betreft 3,75%. Volgens de normen van de toezichthouder wordt dit als 'minst risicovol' beschouwd.		
Solvabiliteit	Eigen vermogen (€ 8.176.000) is 29,7% van totaal vermogen (€ 27.482.000). Een solvabiliteit van 29,7% wordt door de toezichthouder als 'neutraal' beschouwd. Terwijl een solvabiliteit onder de 20% als zeer risico wordt aangeduid.		
Weerstandsvermogen	Het beschikbare weerstandsvermogen na resultaatbestemming is gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit volgens het onderzoek van Deloitte zijnde € 7 mln.	II.5	
Interne beheersing			
IT-beheersing	Wij hebben geen belangrijke aandachtspunten geconstateerd ten aanzien van de IT-beheersing. Wel adviseren wij om de BIO2 te borgen door middel van een ISO27001 certificering.	III.2	
Fraude	De basis is op orde. Wij hebben een aantal adviezen gegeven ten aanzien van de frauderisicoanalyse. Het is van belang om de belangrijkste frauderisico's te verankeren in de verbijzonderde interne controle.	III.3	
Procesbeschrijvingen	Alle essentiële (financiële) werkprocessen zijn beschreven via AFAS workflows. Een verdiepend overzicht van de processen worden ten behoeve van de interne controle nog niet in het 6W format, inclusief de bijbehorende financiële beheerhandelingen, uitgeschreven. Wij adviseren om de beheersmaatregelen ten aanzien van de belangrijke risico's apart te beschrijven.	ML	

I. Inleiding

2. GR WVS in beeld 3/3

Onderwerp	Bevindingen 2025	Verwijzing	Signalering
			2025
Interne beheersing			
Verbijzonderde interne controle	WVS verricht verbijzonderde interne controle (VIC). Wij zien aandachtspunten en verbetermogelijkheden voor de verdere doorontwikkeling van de VIC. Een belangrijk ontwikkelpunt betreft het structureel inschatten van de financiële risico's op het niveau van de transactiestromen in de jaarrekening, om vervolgens vast te stellen in hoeverre er interne beheersingsmaatregelen ingericht zijn om deze risico's af te dekken en zo niet om compenserende controlewerkzaamheden uit te voeren.	ML	
Personeels- en salarisadministratie	Wij hebben over het verslagjaar geen bevindingen geconstateerd.	ML	
Inkopen	Wij hebben over het verslagjaar geen bevindingen geconstateerd.	ML	
Betalingen	Wij hebben over het verslagjaar geen bevindingen geconstateerd. Naar aanleiding van onze interim controle is er een procesverbetering doorgevoerd.	ML	

I. Inleiding

3. Controle-object, status accountantscontrole en (voorlopig) oordeel

Ons controle-object is de jaarrekening 2025 van gemeenschappelijke regeling WVS.

Kerngegevens van de gecontroleerde jaarrekening:

Jaarrekening GR WVS	2025	2024
Totale baten	€ 112.863.000	€ 110.354.000
Totale lasten	€ 111.187.000	€ 105.136.000
Mutaties reserves	-€ 846.000	€ - 203.000
Gerealiseerd resultaat	€ 830.000	€ 300.000
Materialiteit	*€ 2.223.000*	*€ 1.051.000*

Datum van vaststelling DB (30 Maart 2026) en goedkeuring (AB): 13 april 2026

Uitkomst controle

De accountantscontrole is uitgevoerd overeenkomstig Nederlands recht, Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT.

De accountantscontrole is nagenoeg afgerond en dit accountantsverslag bevat onze voorlopige bevindingen.

De verwachte strekking van onze controleverklaring bij de **jaarrekening 2025 is een oordeel met beperking.**

Wij hebben bij de jaarstukken een door het dagelijks bestuur ondertekende bevestiging ontvangen.

I. Inleiding

4. Materialiteit en goedkeuringstoleranties

Bij de uitvoering van onze controle hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de controleverschillen die niet in de jaarrekening 2025 zijn gecorrigeerd. Onderstaand zijn alle afwijkingen die individueel > rapporteringstolerantie opgenomen. Overige afwijkingen < de rapporteringstolerantie zijn cumulatief opgenomen.

Omschrijving	**Getrouwheid**	
	Fouten	**Onzekerheden**
	-	-
Totaal	**€ 0**	**€ 0**
Materialiteit voor fouten en onzekerheden	**€ 2.233.000**	

De aanpassing van het BADO heeft de volgende gevolgen voor de controle van de jaarrekening 2025 van de GR;

- Vanaf 2025 bedraagt de materialiteit **2% van de totale lasten, exclusief dotaties** aan reserves
- De goedkeuringstolerantie was voor fouten 1% en voor onzekerheden 3%. Voor 2025 **is dit samengevoegd** tot 2%.

Niet gecorrigeerde controleverschillen
De niet-gecorrigeerde controleverschillen overschrijden de goedkeuringstolerantie niet.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

1. Algemene controlebevindingen bij de jaarrekening
2. Standaard en specifieke risico's bij de jaarrekeningcontrole
3. Wet normering topinkomens (WNT)
4. Weerstandsvermogen en continuïteitsveronderstelling
5. Voorzieningen
6. Rechtmatigheidsverantwoording

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

1. Onze algemene controlebevindingen bij de jaarrekening zijn positief 1/2

De jaarrekening 2025 **voldoet aan het besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)**

Het jaarverslag voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Jaarverslag COS720
De inhoud van het jaarverslag voldoet aan de daaraan te stellen eisen en is niet in strijd met de jaarrekening en met de kennis die wij hebben verkregen tijdens de controle.

Wijzigingen grondslagen
Er zijn geen wijzigingen doorgevoerd in het stelsel voor de financiële verslaglegging.

Resultaat
Het gerealiseerde resultaat na mutaties in de reserves is € 830.000 positief.

In 2025 is het beschikbare weerstandsvermogen na resultaatverdeling toegenomen tot € 7,0 miljoen. Het bedrag aan resultaat boven het passende niveau van weerstandsvermogen wordt uitgekeerd aan de deelnemers.

Oordeel met beperking
Wij zijn voornemens een **controleverklaring met beperking** te verstrekken bij de jaarstukken 2025. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2025 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen per 31 december 2025, uitgezonderd de WNT-aangelegenheden ten aanzien van intra-groep detachering.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

1. Onze algemene controlebevindingen bij de jaarrekening zijn positief 2/2

Rechtmatigheidsverantwoording
Het dagelijks bestuur heeft in de rechtmatigheidsverantwoording aangegeven dat de onrechtmatigheden lager zijn dan de daarvoor gestelde grens.

De onrechtmatigheden over 2025 hebben betrekking op:

1. Acceptabele begrotingsafwijkingen.

Wij hebben de conclusies van het dagelijks bestuur betrokken bij de onderbouwing van ons getrouwheidsoordeel.

Speerpunten Door het algemeen bestuur zijn aan ons voor de controle 2025 geen aanvullende aandachtspunten meegegeven.

WNT
Wij hebben bij onze controle van de WNT opgave in de jaarstukken geen afwijkingen geconstateerd die de materialiteitsgrenzen overschrijden.

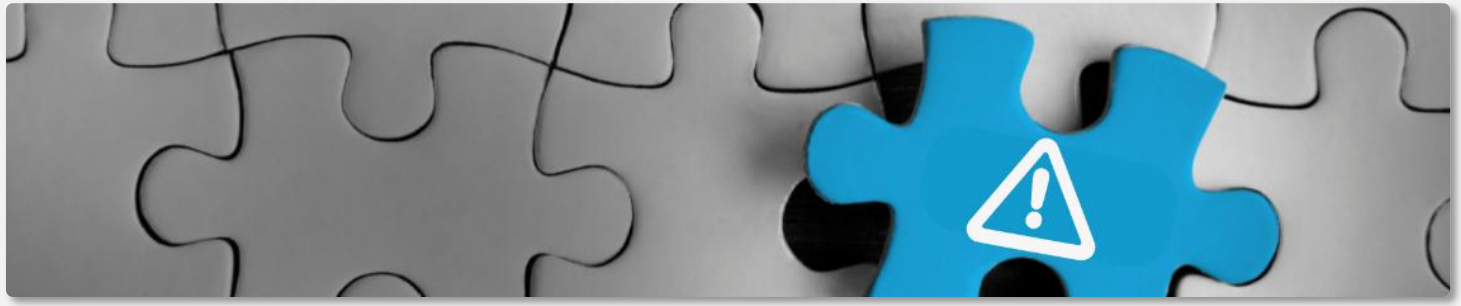

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

2. Voor de jaarrekeningcontrole zijn door ons naast standaardrisico's ook enkele specifieke risico's geïdentificeerd

Standaardrisico's
- Doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management (frauderisico)
- Afwijkingen in de WNT-verantwoording.

Specifieke risico's
- Rechtmatigheid van de aanbesteding.
- Volledigheid en nauwkeurigheid van de voorzieningen.

Controlebevindingen
Uit de controlewerkzaamheden die zijn uitgevoerd om in te spelen op deze risico's zijn geen bijzonderheden gebleken:
- De WNT-verantwoording voldoet aan de eisen van de publicatieverplichting.
- Er zijn geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd.
- Er zijn geen afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de volledigheid en de nauwkeurigheid van de voorzieningen.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

3. Wet normering topinkomens (WNT)

Inhoud controleverklaring
Wij hebben bij onze controle van de WNT vastgesteld dat de publicatie in de jaarstukken 2025 voldoet aan de eisen van het WNT-controleprotocol.

WNT
Het algemene bezoldigingsmaximum van € 246.000 (2026: € 262.000) is van toepassing voor de GR. Wij hebben vastgesteld dat de WNT-verantwoording in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de WNT.

Intra-groep detachering
Wij zijn niet in staat geweest om vast te stellen of in de overige doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend, omdat de bepalingen bij en krachtens de WNT niet voorzien in een limitatieve opsomming van de componenten die tot de WNT-bezoldiging gerekend moeten worden voor zowel 2024 als 2025.
Daarnaast zijn wij niet in staat gebleken om vast te stellen of de verantwoorde deeltijdfactor van de betreffende topfunctionarissen overeenkomt met de praktijk, onder meer omdat bepalingen in de WNT niet voorzien in de wijze van toerekening van groepsbrede activiteiten aan individuele WNT-instellingen voor zowel 2024 als 2025.
De directeur is vanaf 1 december 2025 formeel in dienst getreden bij GR WVS waardoor deze onzekerheid in de toekomst zal worden opgeheven.

Advies
Het toetsen aan de bezoldigingsafspraken is niet de verantwoordelijkheid van de controlerend accountant en dit maakt dan ook geen onderdeel uit van het WNT-protocol. Wij adviseren bij wijzigingen om dit intern te toetsen.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

4. Weerstandsvermogen en continuïteitsveronderstelling

Risicomanagement en weerstandsvermogen

Risicomanagement vindt onder andere plaats in de vorm van een risicotabel, waarin WVS de risico's in beeld brengt en periodiek monitort. In de jaarstukken 2025 is een risicotabel opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en Risicobeheersing".

Het weerstandsvermogen komt uit op € 7,0 miljoen na resultaatverdeling. In de paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing is vermeld dat volgens het meest recente onderzoek van Deloitte een passende stand is van het weerstandsvermogen voor WVS.

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstandsvermogen, kan worden gesteld dat GR voldoende weerstandscapaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen. Tegenvallers zullen door de deelnemers opgevangen moeten worden.

De beoordeling van de continuïteitsveronderstelling voor de jaarrekening

De controle van de jaarrekening van GR WVS is aan te merken als een **Vrijwillige controleopdracht.**

Wij kunnen ons vinden in de door de GR opgestelde continuïteits-veronderstelling.

De meerjarenbegroting 2026-2029 van GR WVS laat een structureel sluitend beeld zien. Voor het begrotingsjaar 2026 en verder is uw GR uitgegaan van een daling van het exploitatieresultaat. De begroting laat een daling van de Rijksbijdrage WVS zien met een verhoging van de overige bedrijfskosten. Deze daling van het exploitatieresultaat wordt gedekt door een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

5. Voorzieningen

Voorzieningen

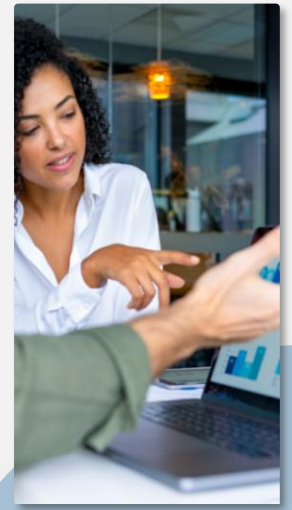
Het opstellen van de jaarrekening vereist dat WVS een oordeel vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de door de WVS opgestelde schattingen. De schattingen met een materiële impact lichten wij hier kort toe.

Personele voorzieningen

Het opslagpercentage van het spaarverlof is geactualiseerd op basis van de werkelijke salarislasten over 2025. Het is van belang dat deze inschatting jaarlijks plaatsvindt om zo een beste schatting te maken van de verwachte uitstroom van middelen als gevolg van het spaarverlof.

Op basis van uitspraken van de Commissie BBV is ook voor SW-bedrijven een voorziening voor RVU verplichtingen van toepassing. WVS heeft naar aanleiding van deze uitspraken deze voorziening gevormd.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

6. Rechtmatigheidsverantwoording 1/3

Rechtmatigheidsverantwoording

De door het DB opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarrekening opgenomen. De tekst voldoet aan het voorgeschreven model. Er zijn drie criteria geformuleerd om de financiële rechtmatigheid te toetsen en concreet te maken:

1. Het voorwaardencriterium
2. Het begrotingscriterium en
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik

Bij het opstellen van de jaarrekening legt het DB in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af over deze drie criteria.

Het DB heeft in de rechtmatigheidsverantwoording aangegeven binnen de grens van 2% van de lasten niet rechtmatig gehandeld te hebben. De belangrijkste in 2025 geconstateerde onrechtmatigheden zijn:

- € 3.9 miljoen aan begrotingsonrechtmatigheden.

De door de GR geconstateerde begrotingsafwijkingen passen binnen bestaand beleid en worden daarom aangemerkt als acceptabel.

Wij zijn van mening dat de in de jaarstukken 2025 opgenomen rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

1 Het **voorwaardencriterium** schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening

2 Het budgetrecht bepaalt dat de AB toestemming geeft om het te realiseren beleid per programma binnen de vastgestelde of bijgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt is dat **iedere overschrijding** van de begroting onrechtmatig is.

3 Het is aan de GR WVS om effectieve maatregelen te treffen om **misbruik en oneigenlijk (M&O)** gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving heeft door de GR WVS de vertaling plaatsgevonden naar de opzet van de interne organisatie.

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

6. Rechtmatigheidsverantwoording 2/3

Rechtmatigheidsafwijking	Rechtmatigheidsfout	Rechtmatigheids-onduidelijkheid	Waarvan acceptabel	Waarvan niet-acceptabel
Begrotingscriterium				
Begrotingsoverschrijding WVS	€ 3.900.000	€ 0	€ 3.900.000	€ 0
Overschrijding investeringskredieten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal begrotingscriterium	**€ 3.900.000**	**€ 0**	**€ 3.900.000**	**€ 0**
Voorwaardencriterium				
Geen afwijkingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal voorwaardencriterium	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL	**€ 3.900.000**	**€ 0**	**€ 3.900.000**	**€ 0**

II. Bevindingen bij de jaarrekeningcontrole

6. Rechtmatigheidsverantwoording 3/3

Verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle is door de GR in overeenstemming met het IC jaarplan 2025 uitgevoerd. De controles zijn tijdig afgerond en de bevindingen zijn opgenomen in de IC jaarrapportage.
Wij hebben geadviseerd om in het IC jaarplan vooral te richten op die financiële risico's waarin een afwijking van materieel belang mogelijk is.

Door de GR zijn met betrekking tot de financiële rechtmatigheid de volgende afwijkingen geconstateerd.

- De gerealiseerde lasten zijn € 3,9 miljoen hoger dan geraamd. Voor een totaal van 1,4 mln. zijn voor deze hogere lasten direct compenserende baten en zijn daarmee acceptabel. Voor het restant aan overschrijdingen zijn deze overschrijdingen tijdig gemeld aan het AB en is daarmee acceptabel.

Oordeel rechtmatigheidsverantwoording

De door de GR geconstateerde begrotingsafwijkingen passen binnen bestaand beleid en daarom aangemerkt als acceptabel.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het DB in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wij hebben daarnaast vastgesteld dat alle onrechtmatigheden zoals vermeld in de Rechtmatigheidsverantwoording, zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering,

In de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf Bedrijfsvoering fouten of onduidelijkheden groter dan € 150.000 dienen te worden toegelicht.

III. Interne beheersing

1. Interne beheersmaatregelen en risico's geautomatiseerde gegevensverwerking
2. IT-Beheersing
3. Fraude

III. Interne beheersing

1. Interne beheersingsmaatregelen en risico's geautomatiseerde gegevensverwerking

Er zijn geen **significante tekortkomingen** geconstateerd in de interne beheersingsmaatregelen en geen **belangrijke risico's** geïdentificeerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Samenvatting van de aanbevelingen

- Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Onze bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de interne beheersingsmaatregelen hebben wij gerapporteerd in onze managementletter 2025.

  Wij vinden dat er binnen de GR WVS – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie - geen sprake is van tekortkomingen in de voor de jaarrekeningcontrole relevante interne beheersingsmaatregelen die wij hier zouden moeten rapporteren.

III. Interne beheersing

1. Interne beheersingsmaatregelen en risico’s geautomatiseerde gegevensverwerking

Er zijn geen **significante tekortkomingen** geconstateerd in de interne beheersingsmaatregelen en geen **belangrijke risico’s** geïdentificeerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

De belangrijkste risico’s ten aanzien van geautomatiseerde gegevensverwerking hebben betrekking op:

- onvoldoende inzicht in de procedures bij en het presteren van dienstverleners (geen ISAE 3402);
- periodieke controle op rechten en bevoegdheden.

Wij hebben inzicht verkregen in de wijze dat WVS omgaat met bovenstaande risico's. WVS maakt gebruik van een structurele aanpak ten aanzien van de belangrijkste IT risico's. Wij geven in overweging om een ISO27001 certificering te realiseren ter verdere borging van de IT risico's.

Wij vragen u blijvende aandacht te hebben voor:

- een actueel ICT-beleidsplan;
- een periodieke controle op rechten en bevoegdheden binnen de voor de jaarrekeningcontrole relevante applicaties;
- het monitoren van de uitvoering van gemaakte afspraken in servicelevel agreements;
- het vastleggen van veranderingen in netwerk, systeembeheer en dataopslag;
- fysieke en logische toegangsbeveiliging ten aanzien van netwerk/firewalls/-wachtwoordbeleid etc.;
- back-up en recoveryprocedures en periodiek testen daarvan;
- het zichtbaar maken van afspraken met leveranciers inzake het monitoren van de back-ups en het periodiek testen van de back-up procedure.

Wij merken op dat bovenstaande onderdelen een vast onderdeel vormen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en dat WVS streeft om minimaal aan deze baseline te voldoen.

III. Interne beheersing

3. Fraude 1/2

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het DB. Ingeval van fraude door het DB melden we dit aan de AB. Wij merken op dat onze controlewerkzaamheden in het kader van de jaarrekening niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude.

Meer informatie hierover is te vinden in de NBA-Brochure Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening; wat betekent dit voor u als klant

Verantwoordelijkheid accountant

De accountant is **niet verantwoordelijk en aansprakelijk** voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's bij de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging 2025.

Verantwoordelijkheid dagelijks Bestuur

De **primaire verantwoordelijkheid** voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het DB, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen inzake de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

III. Interne beheersing

3. Fraude 2/2

Frauderisico-analyse

WVS heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van frauderisico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering maatregelen zijn getroffen om de risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, inrichten van procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor in voldoende mate teruggebracht. Wel hebben wij geadviseerd om de belangrijke frauderisico's te betrekken in de verbijzonderde interne controle.

De NBA heeft op 19 maart 2025 handreiking 1153 Frauderisicoanalyse gepubliceerd. Deze handreiking helpt controlerend accountants om de standaarden goed toe te passen bij het maken van hun frauderisicoanalyse als onderdeel van de algehele risicoanalyse. Zie ook NBA-handreiking 1153: Frauderisicoanalyse

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude geconstateerd. Daarnaast hebben wij **geen signalen ontvangen** van geconstateerde fraudes en is er geen sprake van het vermoeden van fraude.

Wij adviseren om;

- De frauderisicoanalyses beperken zich vaak tot het aspect 'gelegenheid' van de fraudedriehoek en specifiek op het onderdeel hard controls. Om inzicht te krijgen in de 'soft controls' en ook in de onderdelen druk en rationalisatie van de fraudedriehoek is het van belang om ook de organisatiecultuur onderdeel van de analyse te maken.

- Het is aan te bevelen om alle maatregelen die worden getroffen om te zorgen voor een cultuur van openheid en integriteit waarbij eventuele misstanden bespreekbaar zijn mee te nemen in de frauderisicoanalyse.

IV. Actuele ontwikkelingen

1. Notitie verwonderpunten Commissie BBV
2. Publieke managementletter NBA

IV. Actuele ontwikkelingen

1. Notitie verwonderpunten Commissie BBV

Notitie verwonderpunten Commissie BBV

De Commissie BBV heeft eind 2025 de notitie *Advies Verwonderpunten* uitgebracht, waarin zij diverse voorstellen doet om het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) te vereenvoudigen en de informatievoorziening voor algemeen bestuur te verbeteren. Via de volgende link is de notitie te benaderen Publicatie verwonderpunten BBV · Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)

De notitie is ontstaan vanuit signalen uit de praktijk en eerdere ‘verwonderpunten’ die controllers van vooral grotere gemeenten hadden geïdentificeerd. De Commissie BBV heeft deze verzameld en vertaald naar concrete wijzigingsvoorstellen. Daarbij gaat het om onderwerpen zoals:

- **Presentatie van het financiële resultaat**, dat nu vaak tot begripsverwarring leidt.
- **Verbetering van de paragraaf financiële positie**, waaronder een effectievere en compacter inzichtgeving.
- **Eenduidiger waarderingsregels** en betere aansluiting op RJ- en IFRS-principes.
- **Uitbreiding van paragrafen** (zoals kapitaalgoederen en investeringen) om raadsleden meer inhoudelijk inzicht te geven in risico’s en beleidskeuzes.

De notitie vormt daarmee een belangrijke stap richting een eenvoudiger, consistenter en beter uitlegbaar BBV-kader.

Doelstelling

Het advies is bedoeld om het BBV toekomstbestendig te maken, de transparantie te vergroten en de vergelijkbaarheid tussen decentrale overheden te verbeteren

IV. Actuele ontwikkelingen

2. Publieke managementletter NBA

De publieke managementletter ‘Vertrouwen in de kwetsbare keten’ van de NBA van februari 2026 geeft inzicht in steunpunten en risico’s voor informatieveiligheid. Zie Vertrouwen in de kwetsbare keten.

Samenvatting

Advies
Kennisnemen en evalueren van deze publieke managementletter.

Voorstel voor ‘samenwerken aan ketenzekerheid’
0-meting van informatiebeveiliging bij interim-controle 2026 aan de hand van bestaande veldnormen zoals NIS2.

Verwevenheid vergroot kwetsbaarheid
Ketens worden langer en ondoorzichtiger – inzicht in leveranciers én onderaannemers is een randvoorwaarde voor continuïteit.

Assurance is geen garantie
Rapporten geven zekerheid over een afgebakende scope en periode, maar vervangen nooit het bestuurlijk oordeel over ketenrisico’s.

Nieuwe kaders, nieuwe verantwoordelijkheden
DORA, NIS2 en duurzaamheidseisen maken digitale weerbaarheid en datakwaliteit een expliciete verantwoordelijkheid van bestuur én commissarissen.

Weerbaarheid is een bestuursverantwoordelijkheid
De vraag is niet óf een verstoring plaatsvindt, maar hoe snel organisaties herstellen en hoe goed dat vooraf is georganiseerd.

De auditor als verbinder van vertrouwen
Waarde ontstaat wanneer accountants, IT-auditor en internal audit signalen delen en bestuurders helpen onzekerheden bespreekbaar te maken.

Auditdisciplines in beweging: samenwerken aan ketenzekerheid
Geen enkele discipline overziet de hele keten alleen – samenwerking is nodig om een compleet risicobeeld te leveren.

V. De algehele evaluatie van onze controleopdracht geeft enkele bijzondere attentiepunten

1. Onafhankelijkheid en het verloop van de controleopdracht

V. De algehele evaluatie van onze controleopdracht geeft geen bijzondere attentiepunten

1. Onafhankelijkheid en het verloop van de controleopdracht 1/2

Onze controleopdracht is goed verlopen

De **voorschriften in het kader van onafhankelijkheid** zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Verstegen accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij GR WVS in 2025 voldoende is gewaarborgd.

Er waren geen belangrijke onvoorziene tekortkomingen in de interne beheersing; waardoor aanvullende controlewerkzaamheden moesten worden opgezet en uitgevoerd.

De concept-jaarrekening was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole van goed niveau. Ook waren belangrijke issues (bijvoorbeeld schattingen, reserveringen, voorzieningen, schattingswijzigingen, stelselwijzigingen) in de jaarrekening voldoende onderbouwd.

Het jaarverslag is tijdig aan ons opgeleverd ter verdere beoordeling. De samenwerking is prettig verlopen.

De analyses, specificaties en documentatie die wij hebben opgevraagd voorafgaand aan de controle van de jaarrekeningcontrole (inclusief SISA) zijn tijdig en compleet opgeleverd tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden.

V. De algehele evaluatie van onze controleopdracht geeft geen bijzondere attentiepunten

1. Onafhankelijkheid en het verloop van de controleopdracht 2/2

Onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht

Wij bevestigen onze onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht:

- Adviesdiensten zijn niet geleverd.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeenschappelijke regeling
Wij hebben een evaluatie gemaakt van de persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Verstegen, onze partners, onze medewerkers en de gemeenschappelijke regeling die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Interne roulatie. Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van de leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen. Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om teamleden bij de gemeenschappelijke regeling te rouleren.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid
De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met Algemeen Bestuur informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Verstegen, een partner of een ander lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeenschappelijke regeling of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

VII. Slot

Resterende opmerkingen
Worden de jaarstukken nog gewijzigd? Laat het ons weten! Na ontvangst van de ondertekende jaarstukken, zullen wij deze jaarstukken waarmerken en onze controleverklaring daaraan toevoegen.

Vaststelling van de jaarstukken 2025 door de Algemeen Bestuur moet voor 15 juli 2026 plaatsvinden.

Het delen van deze rapportage met derden is op eigen risico.

Tot slot
Wij vertrouwen erop dat wij u met dit accountantsverslag voldoende hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en dat wij u van dienst zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

Partner / accountant

Jaap Schot MSc RA
j.schot@verstegenaccountants.nl

Opdrachtmanager

Erwin Damhuis MSc RA
e.damhuis@verstegenaccountants.nl

Handtekening

Digitaal ondertekend door:

Jaap Schot
14 april 2026 11:10 +02:00

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Begroting
2027

Gemeenschappelijke Regeling
Belastingsamenwerking West-Brabant

Inhoudsopgave

BESTUURLIJKE SAMENVATTING 5

Financiële beschouwingen 6

I BELEIDSBEGROTING 2027 9

Algemeen 10

Programmaplan 14

Paragrafen 31

II FINANCIËLE BEGROTING 2027 44

1. Algemeen 45
2. Baten en lasten begroting 2027 – 2030 46
3. Toelichting op de baten en lasten 2027 48
4. Uiteenzetting financiële positie 60
5. EMU-saldo 61
6. Overzicht baten en lasten per taakveld 62

Bijlagen

VOORWOORD

Voor u ligt de Begroting 2027 van de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB). Deze begroting is opgesteld binnen de kaders zoals vastgesteld in de Kadernota 2027–2030 en vertaalt deze kaders naar concrete financiële en organisatorische keuzes.

In de kadernota is uitgegaan van een netto deelnemersbijdrage van € 19.865.000 voor 2027. In de voorliggende begroting bedraagt de netto deelnemersbijdrage € 19.281.000. Daarmee blijft de bijdrage € 584.000 onder de eerder vastgestelde kaders. Ook wanneer het effect van de gewijzigde btw-presentatie buiten beschouwing wordt gelaten, is sprake van een structurele daling van € 196.000 ten opzichte van 2026.

Deze daling is geen gevolg van taakreductie of kwaliteitsverlaging, maar het resultaat van gerichte sturing op doelmatigheid en efficiency. In de afgelopen jaren is structureel geïnvesteerd in Lean-werken, digitalisering, robotisering en datagedreven sturing. Deze investeringen vertalen zich in 2027 concreet in een lagere formatie, een verdere daling van externe inhuur en een scherpere inrichting van processen.

De organisatie slaagt erin de autonome loon- en prijsontwikkelingen en de trendmatige volumegroei grotendeels op te vangen binnen de bestaande middelen. Daarmee wordt niet alleen invulling gegeven aan de regionale financiële richtlijnen, maar wordt tevens aantoonbaar efficiencywinst gerealiseerd. De verlaging van de formatie vindt plaats zonder gedwongen ontslagen en zonder concessies te doen aan de kwaliteit van waarderen, heffen en invorderen.

De begroting 2027 is structureel en reëel in evenwicht. Tegelijkertijd blijft ruimte bestaan om te investeren in innovatie, informatiebeveiliging (BIO2/NIS2) en verdere professionalisering van de organisatie. Juist deze investeringen maken het mogelijk om ook op langere termijn de dienstverlening op hoog niveau te houden en de financiële positie van de deelnemers te ontzien.

Met deze begroting laat de BWB zien dat kostenbeheersing, kwaliteit en toekomstbestendigheid hand in hand kunnen gaan.

Marco van Leeuwen,
Plaatsvervangend directeur

Leeswijzer

De programmabegroting begint met de bestuurlijke samenvatting. In de bestuurlijke samenvatting wordt op hoofdlijnen een algemene en financiële beschouwing gegeven van de begroting 2027.

Onderdeel 1 van de begroting, de beleidsbegroting, bestaat uit twee onderdelen. Het eerste deel is het Programmaplan. In dit plan zijn per programma de voorgenomen beleidsvoornemens toegelicht en de daarbij noodzakelijke kosten geraamd. In het tweede deel zijn de wettelijk verplichte paragrafen opgenomen en toegelicht.

Er heeft een uitbreiding plaatsgevonden. In het programmaplan zijn per programma de bijbehorende producten opgenomen, inclusief de geraamde productieomvang. Hierdoor kunnen ontwikkelingen die van invloed zijn op de producttarieven beter worden gevolgd. Deze systematiek wordt tevens gehanteerd in de bestuursrapportage en de jaarrekening.

Onderdeel 2 van de begroting omvat de financiële begroting. Hierin is een totaaloverzicht van de baten en lasten voor 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030 gegeven. De belangrijkste verschillen tussen de begrotingscijfers 2026 en 2027 zijn daarin afzonderlijk toegelicht. Tevens bevat dit hoofdstuk een uiteenzetting van de financiële positie van de BWB.

In dit document worden de cijfers met betrekking tot de realisatie 2025 en de begroting 2026 gepresenteerd inclusief de compensabele btw, tenzij anders vermeld. Voor de begroting 2027 wordt deze component niet langer meegenomen. Indien deze gewijzigde presentatie tot een vertekend beeld leidt, wordt dit in de toelichting expliciet benoemd.

BESTUURLIJKE SAMENVATTING

FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

De begroting 2027 is opgesteld op basis van reële en actuele uitgangspunten en is structureel in evenwicht. Op basis van de actuele inzichten laat de begroting een gunstiger beeld zien dan in de kadernota werd voorzien.

Ten opzichte van de vastgestelde kaders uit de kadernota is de deelnemersbijdrage voor 2027 verder verlaagd. Daarmee wordt een concreet financieel voordeel voor de deelnemers gerealiseerd, terwijl tegelijkertijd ruimte blijft bestaan om te investeren in verdere verbetering van de efficiency en in het opvangen van toekomstige ontwikkelingen, zoals de vergrijzing van de beroepsbevolking.

In de kadernota werd uitgegaan van een netto deelnemersbijdrage van € 19.865.000, terwijl in de ontwerpbegroting voor 2027 een bijdrage van € 19.281.000 is geraamd. Dit betekent een daling van € 584.000 ten opzichte van de kadernota.

Ook ten opzichte van de meerjarenraming uit de primaire begroting 2026 (jaarschijf 2027) laat de begroting een gunstiger beeld zien. In de begroting 2026 werd voor 2027 uitgegaan van een bruto deelnemersbijdrage van € 21.693.000, terwijl in de voorliggende begroting een bijdrage van € 20.531.000 is geraamd. Dit betekent een verlaging van € 1.162.000.

Deze positieve ontwikkeling is het resultaat van gerichte sturing op kostenbeheersing, een scherpere raming van budgetten en een efficiëntere inzet van personeel. Door procesverbeteringen, digitalisering en innovatie kan de organisatie haar werkzaamheden uitvoeren met minder formatie, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de dienstverlening. De resultaten van het ingezette beleid worden hiermee steeds beter zichtbaar.

Ook is beoordeeld welke risico's de BWB loopt, deze zijn opgenomen in de risico-paragraaf. Het vermogen om deze risico's op te vangen is beperkt, deze wordt gevormd door de post onvoorzien (€ 80.000) en de algemene reserve (€ 200.000).

Omschrijving (× € 1.000)	Kadernota 2027	Begroot 2027	Verschil
Deelnemersbijdrage primaire begroting 2026	**20.727**	**20.727**	**-**
Correctie looncompensatie 2025 & 2026	-524	-684	160
Correctie prijscompensatie 2026	13	199	-186
Correctie overige baten 2026	110	95	15
Deelnemersbijdrage 2026 o.b.v. geactualiseerde kaders*	**20.326**	**20.337**	**-11**
Loon-, prijs- en productiecompensatie 2027**	789	164	625
Overige baten 2027	-	30	-30
Bruto deelnemersbijdrage 2027	**21.115**	**20.531**	**584**
Compensabele BTW	-1.250	-1.250	-
Netto deelnemersbijdrage 2027	**19.865**	**19.281**	**584**

*Zal naar verwachting de basis vormen voor de bestuursrapportage 2026.

**Dit is inclusief het effect van Lean en innovatie van € 204.000.

De daling overtreft de kaders zoals vastgesteld in de kadernota. Op welke wijze verder invulling is gegeven aan de (financiële) richtlijnen van de deelnemers is opgenomen in bijlage 2.

Begrotingsresultaat 2027

De ontwikkeling van de deelnemersbijdrage ten opzichte van de begroting 2026 is als volgt te specificeren:

Omschrijving (× € 1.000)	Resultaat	
Personele kosten	374	V
Inhuurkosten	80	V
Overige personele kosten	25	N
Materiele kosten	108	N
BTW-compensatie	1.250	V
Onvoorzien	-	
Overige bijdrage	125	N
Totaal deelnemersbijdrage	**1.446**	**V**

Vanaf begrotingsjaar 2027 wordt de compensabele btw niet langer als kostenpost in de begroting opgenomen. De btw wordt afzonderlijk gefactureerd aan de deelnemers. Dit leidt administratief tot lagere lasten en daarmee tot een lagere deelnemersbijdrage in de begroting.

Deze wijziging heeft geen financieel effect voor de deelnemers. Het betreft uitsluitend een presentatieaanpassing, die de transparantie vergroot en de vergelijkbaarheid met andere samenwerkingsverbanden verbetert. Indien het effect van de btw buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt de structurele daling van de deelnemersbijdrage € 196.000 ten opzichte van 2026.

Voor een uitgebreidere analyse en toelichting van deze verschillen wordt verwezen naar de financiële begroting van dit boekwerk.

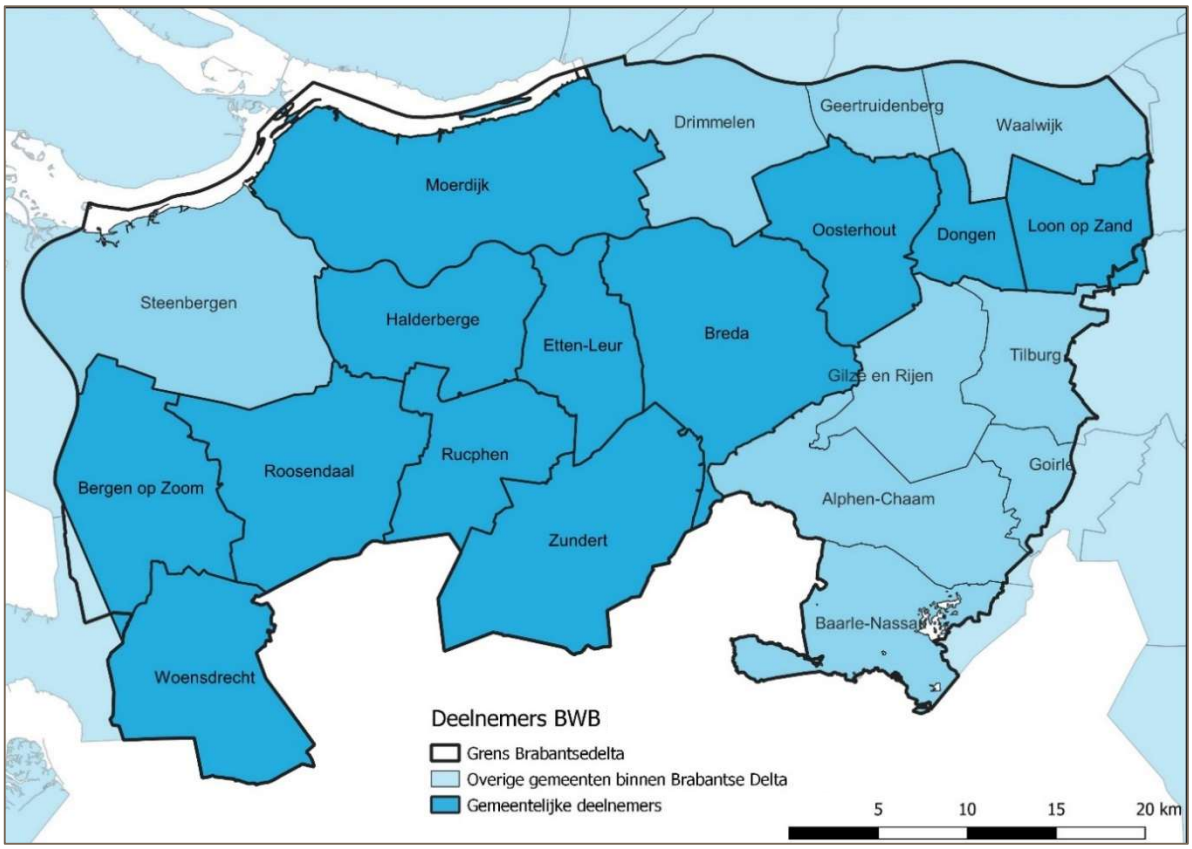
I BELEIDSBEGROTING 2027

ALGEMEEN

Deelnemers

De Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) is een Gemeenschappelijke Regeling op vrijwillige basis. De BWB voert de belastingtaken uit voor het Waterschap Brabantse Delta en twaalf deelnemende gemeenten, te weten Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht en Zundert.

Onderstaande afbeelding geeft een beeld van het huidige werkgebied van de BWB:

Afbakening huidige taken BWB

De BWB is belast met de heffing en inning van lokale heffingen en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet WOZ. Daarnaast voert de BWB een aantal specifieke taken uit voor enkele deelnemers, zoals onder meer de uitvoering van de BAG. Hieronder zijn de taken zoals vastgesteld voor 2026 (peildatum 31 december 2025) opgenomen per deelnemer.

Belastingsoort	Brabantse Delta	Breda	Bergen op Zoom	Dongen	Etten-Leur	Halderberge	Loon op Zand	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Woensdrecht	Zundert
Onroerende zaakbel.		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Rioolheffing		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Afvalstoffenheffing		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Reinigingsrecht								√					
Hondenbelasting					√		√		√				
Toeristenbelasting		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Watertoeristenbelasting			√		√	√		√					
Forensenbelasting											√	√	√
Precariobelasting		√	√		√				√	√			
Reclamebelasting		√		√			√			√			
BIZ-heffing		√	√						√				
Leges								√					
Retributies													
Marktgelden					√			√		√			√
Lijkbezorgingsrechten					√			√					
Havengelden													
Parkeerbelasting													
Rioolaansluitrecht													
Verontreinigingsheffing	√												
Zuiveringsheffing	√												
Watersysteemheffing	√												

√	Belastingsoort uitgevoerd door de BWB
	Belastingsoort die is vastgesteld in de verordening
	Deelnemer voert de heffing niet uit

Geprognosticeerde belastingopbrengsten

Voor 2027 wordt € 594.458.000 aan belastingopbrengsten verwacht. Bij de berekening van de belasting-opbrengsten is uitgegaan van de volgende basisuitgangspunten:

- Het gerealiseerde bedrag (excl. prognoses) in boekjaar 2025 (zie jaarrekening 2025);
- Een jaarlijkse gemiddelde tariefstijging van 2,3% voor 2026 en 2,2% voor 2027.

De doelstelling van het onderstaande overzicht is om een indicatie te geven van wat de BWB verwacht te gaan heffen voor de deelnemers in het begrotingsjaar 2027. De werkelijkheid kan hier uiteindelijk van afwijken, als individuele per deelnemer afwijkende tarieven worden vastgesteld, taken wegvallen of taken worden toegevoegd.

Prognose belastingopbrengsten biljetbedrag (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	93.254	97.498
BIZ (Bedrijven Investering Zone)	845	883
Forensenbelasting	88	92
Hondenbelasting	623	651
Leges	2.868	2.999
Lijkbezorgingsrechten	290	303
Marktgelden	115	120
Onroerendezaakbelastingen	175.359	183.339
Precariobelasting	1.717	1.795
Reclamebelasting	1.350	1.412
Reinigingsrecht	121	127
Rioolheffing	84.049	87.874
(Water)toeristenbelasting	9.533	9.967
Zuiveringsheffing	98.968	103.472
Verontreinigingsheffing oppervlaktewater	688	719
Watersysteemheffing	98.715	103.207
Totaal belastingopbrengsten biljetbedrag	**568.583**	**594.458**

Voor 2027 wordt € 2.962.000 aan overige opbrengsten verwacht. Daarnaast is door het Bestuur besloten om per 2026 de proceskostenvergoeding voor zowel Waarderen als Heffen via de belastingadministratie te laten lopen. Deze post vormt dan geen onderdeel meer van de bedrijfsvoering en wordt opgenomen in de belastingverantwoording. Deze wijziging treedt pas in werking per 2026, waardoor er nog geen realisatiecijfers zijn opgenomen. Om deze reden is de onderstaande post toegevoegd als PM-post.

Prognose overige opbrengsten en kosten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2027
Vervolgingskosten	2.583	2.701
Invorderingsrente	250	261
Proceskostenvergoeding	-	PM
Totaal overige opbrengsten	**2.833**	**2.962**

PROGRAMMAPLAN

Programma 1 – Waarderen

1. Inhoud programma

De BWB voert voor haar deelnemers onder meer de Wet Waardering Onroerende Zaken (de WOZ) uit. Binnen het programma Waarderen vindt de permanente marktanalyse plaats en worden objecten gewaardeerd. Daarnaast omvat dit programma alle activiteiten met betrekking tot het tijdig (juridisch) behandelen en afdoen van waarde gerelateerde bezwaar- en beroepsschriften. In incidentele gevallen wordt in overleg met de deelnemer hoger beroep of beroep in cassatie aangetekend tegen uitspraken van de rechtbank of het gerechtshof. De uitvoering van de activiteiten moet voldoen aan het toetsingskader en de richtlijnen van de Waarderingskamer, de landelijke toezichthouder op de uitvoering van de Wet WOZ.

Het programma omvat de volgende producten: WOZ-administratie, taxeren & herwaarderen en waardebezwaren.

Beleidskaders/richtlijnen

Omschrijving	Datum
Wet Waardering Onroerende Zaken	01-1995
Uitvoeringsbesluit Wet Waardering Onroerende Zaken	07-2007
Besluit onderbouwing en uitvoering waardebepaling Wet WOZ	01-2010
Vraagbaak Waardebepaling Wet WOZ	10-2023
Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ en BPM	01-2024

2. Wat willen we bereiken?

De BWB wil in 2027 tenminste de waardering “goed” (5 sterren in de beoordelingssystematiek van de Waarderingskamer) behouden. Deze kwalificatie betekent immers dat de wettelijk toezichthouder op basis van diverse audits constateert dat de processen en werkwijzen binnen de BWB kwalitatief meerjarig op orde zijn.

Kritische prestatie indicatoren (KPI's)

Voor het programma waarderen zijn de volgende KPI’s relevant.

Omschrijving	Doelstelling
Oordeel waarderingskamer	Algemeen oordeel GOED van Waarderingskamer.
Tijdige waardebepaling woningen en niet woningen ten behoeve van jaarlijkse herwaardering conform norm WAKA	WOZ-waardebepaling - per 1 december 90% gereed - uiterlijk 1 februari 98% gecontroleerd en gereed

Omschrijving	Doelstelling
Juiste WOZ-waardebepaling	1. Het aantal WOZ-objecten waarbij de waarde met >10% wordt aangepast t.o.v. de initiële vastgestelde WOZ-waarde. Wordt door Waka als fout aangemerkt. Woningen >10% Niet woningen >10%
	2. De mate waarin (bedrag) de WOZ-waarde wordt aangepast t.o.v. de initiële vastgestelde WOZ-waarde. Woningen ≥ 4% Niet woningen ≥ 4%
	3. Het aantal WOZ-objecten waarbij de waarde wordt verlaagd t.o.v. het totale aantal WOZ objecten. Woningen 1% Niet woningen 2%
Afhandeling WOZ bezwaren	Op 1 december van ieder jaar is 95% van de waarde bezwaren afgehandeld, voor zover deze bezwaren betrekking hebben op dat jaar en in dat jaar zijn ingediend.

In 2026 wordt een evaluatie uitgevoerd van de vastgestelde KPI's. Indien daartoe aanleiding bestaat, wordt een voorstel tot wijziging ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

3. Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

WOZ-administratie

Binnen het programma Waarderen worden drie hoofdprocessen uitgevoerd, waaronder de uitvoering van de WOZ-administratie voor elf gemeentelijke deelnemers (met uitzondering van de Gemeente Breda). Het aantal verwachte objecten, de verdeelsleutel ten aanzien van dit proces, neemt licht toe. Deze raming is gebaseerd op het gerealiseerde aantal objecten in 2025, vermeerderd met een verwachte jaarlijkse woninggroei van 0,75% per jaar.

239.100
WOZ-objecten

Prim. begroting 2026	237.100
Realisatie 2025	235.699

€ 1.946.300
WOZ-administratie

Prim. begroting 2026	€ 1.973.800
Realisatie 2025	€ 2.125.300

€ 8,14
Tarief WOZ-administratie

Prim. begroting 2026	€ 8,33
Realisatie 2025	€ 9,02

Ondanks deze productietoename laten de totale kosten en het bijbehorende tarief een daling zien. Dit wordt veroorzaakt door de verwerking van de wijziging in de compensabele btw. Indien deze wijziging buiten beschouwing wordt gelaten, zouden zowel de kosten als het tarief met circa 3% zijn gestegen, conform de reguliere indexatie.

Taxeren en herwaarderen

Daarnaast worden binnen dit programma werkzaamheden uitgevoerd op het gebied van taxeren en herwaarderen voor alle twaalf gemeentelijke deelnemers. Het aantal verwachte objecten, de verdeelsleutel ten aanzien van dit proces, neemt ook hier licht toe. Deze aangepaste raming is gebaseerd op het gerealiseerde aantal objecten in 2025, vermeerderd met de verwachte woninggroei.

346.100		€ 4.806.700		€ 13,89	
WOZ-objecten		**Tax- en herwaarderen**		**Tarief tax- en herwaarderen**	
Prim. begroting 2026	342.800	Prim. begroting 2026	€ 4.903.500	Prim. begroting 2026	€ 14,30
Realisatie 2025	341.141	Realisatie 2025	€ 4.964.000	Realisatie 2025	€ 14,55

Ondanks deze productietoename laten de totale kosten en het bijbehorende tarief een daling zien. Ook dit is het gevolg van de verwerking van de wijziging in de compensabele btw. Indien deze wijziging buiten beschouwing wordt gelaten, zouden zowel de kosten als het tarief met circa 3% zijn gestegen, conform de reguliere indexatie.

Waardebezwaren

Tot slot worden voor alle twaalf gemeenten werkzaamheden uitgevoerd op het gebied van bezwaar- en beroepsafhandeling naar aanleiding van de waardering. Het verwachte aantal bezwaren, dat tevens als verdeelsleutel voor dit proces dient, is naar beneden bijgesteld. Dit vormt een afwijking ten opzichte van het uitgangspunt in de kadernota. Op basis van een hernieuwde analyse van de trends in de afgelopen jaren is geconcludeerd dat, met uitzondering van één uitzonderlijk jaar, een raming van circa 15.000 waardebezwaren niet realistisch is. Tegelijkertijd blijft de inschatting van deze productie onzeker, aangezien de aantallen afhankelijk zijn van meerdere, moeilijk voorspelbare factoren.

12.000		€ 2.788.800		€ 232,40	
Waardebezwaren		**Waardebezwaren**		**Tarief waardebezwaar**	
Prim. begroting 2026	14.410	Prim. begroting 2026	€ 3.407.900	Prim. begroting 2026	€ 236,49
Realisatie 2025	11.368	Realisatie 2025	€ 2.874.300	Realisatie 2025	€ 252,85

De kosten van het proces en het bijbehorende tarief bewegen mee met de aangepaste productieraming. Daarnaast zijn in de afgelopen jaren binnen dit proces diverse efficiëntieverbeteringen doorgevoerd, waardoor minder personele inzet noodzakelijk is. Indien het effect van de compensabele btw buiten beschouwing wordt gelaten, zouden de kosten en het tarief zijn gestegen met circa 5%, overeenkomstig de reguliere indexatie.

4. Wat mag het kosten?

Totale baten en lasten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personele lasten	4.540	4.682	4.469	4.703	4.960	5.227
Directe materiele lasten	603	565	575	588	602	616
Totaal lasten	5.143	5.247	5.044	5.291	5.562	5.843
Directe opbrengsten derden	-	-	-	-	-	-
Totale baten	-	-	-	-	-	-
Saldo voor bestemming	**5.143**	**5.247**	**5.044**	**5.291**	**5.562**	**5.843**
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	**5.143**	**5.247**	**5.044**	**5.291**	**5.562**	**5.843**

De binnen het programma opgenomen lasten betreffen de direct binnen het programma begrote kosten. De totale kosten per product betreffen de integrale kostprijs. Deze bestaat naast de directe kosten uit een opslag voor kosten die niet direct binnen het programma kunnen worden begroot en uit overhead. Een en ander conform de vastgestelde kostenverdeelsystematiek.

Voor een toelichting op de verschillen tussen de ramingen over 2026 en 2027 wordt kortheidshalve verwezen naar de financiële begroting (onderdeel toelichting op baten en lasten), op pagina 48 van dit document.

Programma 2 – Heffen

1. Inhoud programma

Algemeen

Binnen het programma Heffen vindt voornamelijk dataverzameling, databewerking en dataverwerking plaats. Er wordt een zo optimaal mogelijke geautomatiseerde koppeling onderhouden met alle verplichte basisregistraties (onder andere BRP / Kamer van Koophandel (Nederlands Handelsregister) / Kadaster) en andere gegevensbronnen van deelnemende gemeenten, waterschap en niet-deelnemende gemeenten binnen het waterschapsgebied. De gegevens vormen de grondslag voor de verschillende belastingsoorten, zoals reclamebelasting, zuiveringsheffing bedrijven, enzovoort. Door het adequaat eenmalig registreren van deze gegevens wordt vervolgens een efficiënte en effectieve aanslagoplegging voor onze deelnemers bereikt.

De BWB voert ook de Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) uit. Dit omvat het beheer van gegevens van gebouwen, verblijfsobjecten, openbare ruimten en woonplaatsen. Deze gegevens worden via de Landelijke Voorziening BAG aan externe afnemers geleverd.

Daarnaast omvat dit programma alle activiteiten met betrekking tot het tijdig (juridisch) behandelen en afdoen van plicht gerelateerde bezwaar- en beroepsschriften. In incidentele gevallen wordt in overleg met de deelnemer hoger beroep of beroep in cassatie aangetekend tegen uitspraken van de rechtbank of het gerechtshof.

Het programma omvat de volgende producten: Gegevensbeheerder basis, opleggen aanslagen, heffingsbezwaren en diverse exoten.

Beleidskaders/richtlijnen

Omschrijving	Datum
Verordeningen deelnemende gemeenten	Jaarlijks
Verordeningen waterschap	Jaarlijks
Wet BAG	01-2008
Besluit BAG	03-2009
Regeling BAG	06-2009
Wijzigingswet BAG (BAG 2.0)	02-2017
Beleidsregels BWB	Diversen
Besluit aanwijzing heffingsambtenaar BWB 2023	02-12-2022
Mandaatbesluit heffingsambtenaar BWB 2023	02-12-2022

2. Wat willen we bereiken?

De BWB beschikt over juiste, actuele en volledige gegevens en voert haar werkzaamheden rondom het opleggen van de diverse aanslagen conform de vastgestelde jaarplanning uit.

Voor zover de BWB de bronhouder is voor de BAG is tevens de doelstelling om een goede kwaliteit van de BAG te realiseren en te behouden.

Kritische prestatie indicatoren (KPI's)

Voor het programma heffen zijn de volgende KPI's relevant.

Omschrijving	Doelstelling
Tijdige aanslagoplegging	95% van de aanslagen (inclusief waardebeschikking) is uiterlijk in februari door middel van een gecombineerde aanslag, opgelegd voor het huidige belastingjaar.
Tijdige afhandeling	97% van de opgelegde aanslagen is binnen 12 maanden na datum aanslag afgehandeld. Afgehandeld = saldo € 0,00. (Opgelegd -/- Betaald -/- Verminderd -/- Vernietigd -/- Kwijtschelding -/- Oninbaar)
Afhandeling heffingsbezwaren	% tijdige afhandeling bezwaren. 1. 95% bezwaren ingediend in belastingjaar voor half november zijn afgewerkt op 31 december. 2. 75% bezwaren ingediend in de periode 15 november – 31 december zijn binnen 6 weken afgewerkt.

In 2026 wordt een evaluatie uitgevoerd van de vastgestelde KPI's. Ten aanzien van bovenstaande indicatoren is sprake van beperkte beschikbaarheid van volledige stuurinformatie per jaareinde. Indien daartoe aanleiding bestaat, wordt een voorstel tot wijziging ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

3. Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Gegevensbeheer basis

Binnen het programma Heffen worden drie hoofdprocessen uitgevoerd, waaronder het proces gegevensbeheer basis voor alle deelnemers. Het aantal verwachte aanslagregels, dat als verdeelsleutel voor dit proces dient, neemt toe. Deze raming is gebaseerd op het verwachte aantal aanslagen en het gemiddeld aantal aanslagregels per aanslag.

2.607.000

Aanslagregels

Prim. begroting 2026	2.551.500
Realisatie 2025	2.567.879

€ 2.453.800

Gegevensbeheer basis

Prim. begroting 2026	€ 2.498.600
Realisatie 2025	€ 2.368.600

€ 0,94

Tarief gegevensbeh. basis

Prim. begroting 2026	€ 0,98
Realisatie 2025	€ 0,92

Ondanks deze productietoename laten de totale kosten en het bijbehorende tarief een daling zien. Ook binnen het programma Heffen wordt dit veroorzaakt door de verwerking van de wijziging in de compensabele btw. Indien deze wijziging buiten beschouwing wordt gelaten, zouden zowel de kosten als het tarief met circa 2% zijn gestegen, conform de reguliere indexatie.

Opleggen aanslagen

Daarnaast houdt de afdeling zich bezig met het opleggen van aanslagen voor alle deelnemers. Het aantal verwachte aanslagen, dat als verdeelsleutel voor dit proces dient, is gecorrigeerd. Deze aangepaste raming is gebaseerd op het gerealiseerde aantal aanslagen in 2025, vermeerderd met de verwachte objectengroei van 0,75% per jaar. Het aantal aanslagen in 2026 is te hoog geraamd en geeft daarmee een vertekend beeld.

815.200		€ 728.700		€ 0,89	
Aanslagen		**Opleggen aanslagen**		**Tarief opleggen aanslag**	
Prim. begroting 2026	821.800	Prim. begroting 2026	€ 762.700	Prim. begroting 2026	€ 0,93
Realisatie 2025	803.024	Realisatie 2025	€ 682.400	Realisatie 2025	€ 0,85

De totale kosten en het bijbehorende tarief voor het opleggen van aanslagen laten een daling zien. Ook hier is dit het gevolg van de verwerking van de wijziging in de compensabele btw. Indien deze wijziging buiten beschouwing wordt gelaten, zouden zowel de kosten als het tarief met circa 3% zijn gestegen, conform de reguliere indexatie.

Heffingsbezwaren

Tot slot, als laatste hoofdproces binnen dit programma, worden voor alle dertien deelnemers werkzaamheden uitgevoerd op het gebied van bezwaar- en beroepsafhandeling naar aanleiding van de heffing. Het verwachte aantal bezwaren, dat tevens als verdeelsleutel voor dit proces dient, is naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling sluit aan bij de gerealiseerde productie in de afgelopen jaren.

7.000		€ 879.900		€ 125,72	
Heffingsbezwaren		**Heffingsbezwaren**		**Tarief heffingsbezwaar**	
Prim. begroting 2026	7.500	Prim. begroting 2026	€ 1.071.500	Prim. begroting 2026	€ 142,86
Realisatie 2025	7.016	Realisatie 2025	€ 887.500	Realisatie 2025	€ 126,49

De kosten van het proces en het bijbehorende tarief sluiten aan bij deze aangepaste productieraming. Ook wanneer het effect van de compensabele btw buiten beschouwing wordt gelaten, laten de kosten en het tarief een daling zien van circa 6%. Deze ontwikkeling is het resultaat van een efficiëntere inzet van capaciteit, waarbij de geraamde personele inzet is afgestemd op de realisatie in 2025.

Exoten

Binnen het proces Heffen worden, naast de drie hoofdprocessen, ook zeven zogenoemde exoten onderscheiden. Gezien de beperkte financiële omvang van deze processen wordt hieronder tekstueel ingaan op twee relevante afwijkingen.

- Reclamebelasting

  Het tarief laat een sterke daling zien (-45% ten opzichte van 2026). Deze ontwikkeling is het directe gevolg van de inzet van een andere externe controleur en een efficiëntere inzet van het eigen personeel, waardoor de benodigde interne personele inzet aanzienlijk is verminderd.
- Precariobelasting

  Het tarief daalt met circa 23% ten opzichte van 2026. Deze ontwikkeling is, net als bij de reclamebelasting, het gevolg van de overstap naar een andere externe controleur en een efficiëntere inzet van het eigen personeel, waardoor de benodigde interne inzet aanzienlijk is verminderd.

4. Wat mag het kosten?

Totale baten en lasten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personele lasten	2.290	2.576	2.479	2.628	2.791	2.961
Directe materiele lasten	271	193	243	248	254	260
Totaal lasten	2.561	2.769	2.722	2.876	3.045	3.221
Directe opbrengsten derden	-	-	-	-	-	-
Totale baten	-	-	-	-	-	-
Saldo voor bestemming	**2.561**	**2.769**	**2.722**	**2.876**	**3.045**	**3.221**
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	**2.561**	**2.769**	**2.722**	**2.876**	**3.045**	**3.221**

De binnen het programma opgenomen lasten betreffen de direct binnen het programma begrote kosten. De totale kosten per product betreffen de integrale kostprijs. Deze bestaat naast de directe kosten uit een opslag voor kosten die niet direct binnen het programma kunnen worden begroot en uit overhead. Een en ander conform de vastgestelde kostenverdeelsystematiek.

Voor een toelichting op de verschillen tussen de ramingen over 2026 en 2027 wordt kortheidshalve verwezen naar de financiële begroting (onderdeel toelichting op baten en lasten), op pagina 48 van dit document.

Programma 3 – Invordering

1. Inhoud programma

Algemeen

Het invorderingsproces wordt uitgevoerd conform de geldende wet- en regelgeving, met als prioriteit het tijdig verwerken van betalingen en automatische incasso's. We continueren de werkwijze van subjectgericht invorderen, waarbij één medewerker de regie voert over het totale dossier van een belastingschuldige. Wanneer betalingsregelingen worden overeengekomen, wordt actief toezicht gehouden op de naleving. Ook de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken en ingediende beroepen met betrekking tot kwijtschelding gebeurt binnen de wettelijke termijnen. Om de administratieve last voor burgers en de organisatie te minimaliseren, worden kwijtscheldingsverzoeken in eerste instantie digitaal getoetst bij Stichting Inlichtingenbureau (ILB) en wordt robotisering (RPA) ingezet voor de verwerking.

Voor aanslagen die niet binnen de gestelde betaaltermijnen zijn voldaan, start het invorderingstraject. De dwanginvordering is informatiegestuurd en richt zich op proportionaliteit. Op basis van beschikbare gegevens uit interne en externe bronnen wordt bepaald welke vervolgstappen effectief zijn. Bij de inzet van dwangmiddelen wordt een volgorde gehanteerd, waarbij lichtere middelen (zoals loonvordering) voorrang krijgen op zwaardere middelen (zoals beslag op roerende of onroerende zaken)

Gedurende het gehele invorderingsproces blijft de focus liggen op sociaal incasseren. We maken onderscheid tussen inwoners die niet *kunnen* betalen en zij die niet *willen*. De voorkeur ligt bij vroegtijdig contact, telefonisch of digitaal, om inzicht te krijgen in de omstandigheden en eventuele knelpunten. Dit helpt om vroeg in het proces oplossingsrichtingen te verkennen, zoals betalingsregelingen of verwijzing naar schuldhulpverlening. Ter ondersteuning van de dienstverlening worden hulpmiddelen zoals de 'Kwijtscheldingscheck' en een chatbot ingezet om vragen van inwoners laagdrempelig en snel te beantwoorden.

Het programma omvat de volgende producten: Financiële invordering en dwanginvordering.

Beleidskaders/richtlijnen

Omschrijving	Datum
Leidraad invordering BWB (2025)	16-04-2025
Incassoreglement BWB (2025)	01-01-2025
Besluit aanwijzing invorderingsambtenaar	01-01-2026
Mandaatbesluit invorderingsambtenaar 2023	01-01-2023
Verordeningen deelnemende gemeenten en waterschap	Jaarlijks

2. Wat willen we bereiken?

Het primaire doel is het realiseren van een efficiënt en maatschappelijk verantwoord invorderingsproces. We streven naar een optimaal financieel resultaat, waarbij de menselijke maat centraal staat. Door de inzet van informatiegestuurd werken en data-analyse zijn we in staat om effectief onderscheid te maken tussen inwoners die niet kunnen betalen en zij die niet willen. Dit stelt ons in staat om per situatie de meest passende en effectieve benadering te kiezen.

Om dit te bereiken zetten we in op continue optimalisatie van onze processen. We benutten de mogelijkheden van digitalisering en innovatie, zoals de inzet van AI en robotisering (RPA), om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en de administratieve werkdruk te beheersen.

Daarnaast borgen we een wendbare organisatie die flexibel inspeelt op veranderende wet- en regelgeving. We anticiperen tijdig op toekomstige ontwikkelingen, zoals de modernisering van de rechtsbescherming bij invordering, zodat onze werkwijze juridisch robuust en toekomstbestendig blijft.

Kritische prestatie indicatoren (KPI's)

Voor het programma innen zijn de volgende KPI's relevant.

Omschrijving	Doelstelling
Oninbaar	5 jaar na datum aanslag bedraagt het % oninbaar, t.o.v. het bedrag aan opgelegde aanslagen, maximaal 0,8%
Tijdige betaling aanslag	% openstaand 2 jaar na datum aanslag ≤ 0,5% Berekening % = openstaand bedrag x-jaar t.o.v. bruto opgelegd x-jaar (o.b.v. datum aanslag).
Afhandeling kwijtscheldingsverzoeken	80% van de kwijtscheldingsverzoeken is < 16 weken afgehandeld.

In 2026 wordt een evaluatie uitgevoerd van de vastgestelde KPI's. Indien daartoe aanleiding bestaat, wordt een voorstel tot wijziging ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

3. Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Financiële invordering

Binnen het programma Invordering worden twee hoofdprocessen uitgevoerd, waaronder de financiële invordering voor alle dertien deelnemers. Het aantal verwachte aanslagen, dat als verdeelsleutel voor dit proces dient, neemt af. Deze aangepaste raming is gebaseerd op het gerealiseerde aantal aanslagen in 2025, vermeerderd met de verwachte objectengroei van 0,75% per jaar.

815.200

Aanslagen

Prim. begroting 2026	821.800
Realisatie 2025	803.024

€ 1.820.500

Financiële invordering

Prim. begroting 2026	€ 2.250.900
Realisatie 2025	€ 1.789.000

€ 2,23

Tarief fin. invordering

Prim. begroting 2026	€ 2,74
Realisatie 2025	€ 2,23

De totale kosten en het bijbehorende tarief laten een daling zien. Deze ontwikkeling wordt mede verklaard door de verwerking van de wijziging in de compensabele btw. Wanneer dit effect buiten beschouwing wordt gelaten, zouden zowel de kosten als het tarief met circa 13% zijn gedaald. Deze daling hangt samen met een afname van de personele inzet, waarbij capaciteit is verschoven naar een ander dwanginvordering.

Dwanginvordering

Ook dwanginvordering maakt onderdeel uit van het programma. Het aantal verwachte dwangbevelen, dat als verdeelsleutel voor dit proces dient, blijft ongewijzigd. Deze raming is gebaseerd op het gerealiseerde aantal dwangbevelen in 2025.

18.000

Dwangbevelen

Prim. begroting 2026	18.000
Realisatie 2025	17.885

€ 2.512.200

Dwanginvordering

Prim. begroting 2026	€ 2.342.700
Realisatie 2025	€ 2.715.700

€ 139,57

Tarief dwanginvordering

Prim. begroting 2026	€ 130,16
Realisatie 2025	€ 151,85

Het tarief en de totale kosten van dit proces laten echter een stijging zien. Dit effect wordt versterkt wanneer de wijziging in de compensabele btw buiten beschouwing wordt gelaten; in dat geval zou het tarief met circa 14% zijn gestegen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de eerder beschreven daling binnen het proces financiële invordering, aangezien de geraamde personele inzet binnen dwanginvordering is verhoogd.

Toekomstbestendige en mensgerichte invordering

In 2027 zetten we in op het verder borgen van een toekomstbestendig invorderingsproces waarin de balans tussen financieel rendement en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staat. De uitvoering van onze taken vindt plaats binnen de kaders van de wet, maar de wijze waarop we dit doen verschuift steeds meer naar een data gedreven en mensgerichte aanpak.

Inzet van data, technologie en AI

Een belangrijk speerpunt is de verdere integratie van technologische innovatie en Artificial Intelligence (AI) in onze bedrijfsvoering. We benutten deze technieken om administratieve processen te stroomlijnen en repeterende taken, zoals de verwerking van betalingen en eenvoudige klantvragen, verregaand te automatiseren. Dit verhoogt niet alleen de efficiëntie, maar creëert ook de noodzakelijke ruimte voor onze medewerkers om zich te richten op complexe dossiers die om maatwerk en persoonlijk inzicht vragen.

Sociaal incasseren en vroegsignalering

Onze strategie van sociaal incasseren wordt ondersteund door slimme data-analyse. Door informatiegestuurd te werken, kunnen we in een vroeg stadium het onderscheid maken tussen betalingsonmacht en betalingsonwil. Dit stelt ons in staat om preventief te handelen en passende oplossingen aan te bieden, zoals betalingsregelingen of een warme doorverwijzing naar kwijtschelding of schuldhulpverlening, voordat schulden onnodig oplopen.

Proportionele inzet van dwangmiddelen

Bij de inzet van dwangmiddelen blijven we kritisch sturen op proportionaliteit. We wegen zorgvuldig af of de inzet van zware middelen in verhouding staat tot het openstaande bedrag en de situatie van de inwoner. Om onnodige kostenstapeling te voorkomen, zijn processen ingericht waarbij we terughoudend zijn met kostbare vervolgstappen bij geringe vorderingen. Hiermee realiseren we een invorderingsproces dat niet alleen doelmatig is, maar ook rechtvaardig en begrijpelijk voor de inwoner.

Verbeterde rechtsbescherming

Per 1 januari 2027 worden beslissingen van de ontvanger van de Belastingdienst over uitstel van betaling en kwijtschelding van rijksbelastingschulden genomen bij voor bezwaar vatbare beschikking; daarmee ontstaat een formele bezwaar- en beroepsmogelijkheid bij de fiscale rechter in plaats van de huidige administratieve beroepsprocedure.

Deze verbeterde rechtsbescherming geldt in eerste instantie alleen voor de rijksbelastingen; voor de lokale heffingen is voorzien dat een vergelijkbare aanpassing later en gefaseerd zal worden ingevoerd, maar het exacte tijdstip en de precieze uitwerking voor decentrale overheden zijn op dit moment nog niet vastgesteld.

Deze wijziging introduceert een nieuwe formele bezwaar- en beroepsmogelijkheid, wat een toename van bezwaren kan betekenen en daardoor mogelijk extra kosten met zich meebrengt voor de uitvoering.

Mogelijke wijziging dwangbevelkosten

De Belastingdienst voert een lopende herijking van haar invorderingsstrategie uit, gericht op onder meer het voorkomen van probleemschulden en proportionele invorderingskosten. Hieruit volgt een idee om de dwangbevelkosten aan te passen (huidige Kostenwet-staffel). De ministeries van BZK, Financiën en I&W bereiden een artikel 2-onderzoek (WOR) en UDO voor, met toetsing op kostendekkendheid.

Mocht de wijze van berekening formeel wijzigen, bijvoorbeeld naar een percentage van de hoofdsom, dan zal dit de opbrengsten uit vervolgingskosten voor deelnemers beïnvloeden. Ontwikkelingen worden gemonitord en zodra meer bekend is, gecommuniceerd.

4. Wat mag het kosten?

Totale baten en lasten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Personele lasten	2.121	2.215	2.150	2.285	2.433	2.587
Directe materiele lasten	195	210	206	211	216	221
Totaal lasten	2.316	2.425	2.356	2.496	2.649	2.808
Directe opbrengsten derden	-	-	-	-	-	-
Totale baten	-	-	-	-	-	-
Saldo voor bestemming	**2.316**	**2.425**	**2.356**	**2.496**	**2.649**	**2.808**
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	**2.316**	**2.425**	**2.356**	**2.496**	**2.649**	**2.808**

De binnen het programma opgenomen lasten betreffen de direct binnen het programma begrote kosten. De totale kosten per product betreffen de integrale kostprijs. Deze bestaat naast de directe kosten uit een opslag voor kosten die niet direct binnen het programma kunnen worden begroot en uit overhead. Een en ander conform de vastgestelde kostenverdeelsystematiek.

Voor een toelichting op de verschillen tussen de ramingen over 2026 en 2027 wordt kortheidshalve verwezen naar de financiële begroting (onderdeel toelichting op baten en lasten), op pagina 48 van dit document.

Overhead – Directie en bedrijfsvoering

1. Inhoud programma

Algemeen

De directie, de staffuncties en alle overige ondersteunende activiteiten ten behoeve van het primaire proces zijn binnen dit onderdeel ondergebracht. Hieronder vallen de taken met betrekking tot ICT, facilitair, interne controle, beleid, inkoop, financiën, communicatie en de HRM werkzaamheden. De werkzaamheden, met uitzondering van de HRM-werkzaamheden en de controller die direct onder de directie vallen, worden uitgevoerd binnen team Ondersteuning. Binnen directie en ondersteuning zijn tevens de baten en lasten van de interne financiering en de algemene dekkingsmiddelen (bijdrage deelnemers) verantwoord.

Beleidskaders/richtlijnen

Omschrijving	Datum
Gemeenschappelijke regeling BWB	23-04-2024
Mandaat en volmacht-regeling BWB 2025	24-10-2025
Besluit Begroting en Verantwoording	01-02-2003
Treasurystatuut GR Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)	05-07-2024
Nota reserves en voorzieningen 2024	26-01-2024
Inkoop en aanbestedingsbeleid BWB	24-03-2023
Financiële Verordening Belastingsamenwerking West-Brabant 2024	01-11-2024
Controleverordening Belastingsamenwerking West-Brabant 2023	27-10-2023
Verordening 2021 onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Belastingsamenwerking West-Brabant	22-01-2021
Nota waarderen en afschrijving activa 2021	21-10-2022
Regeling budgethouders Belastingsamenwerking West-Brabant 2024	18-10-2024
Archiefverordening	23-07-2017
Informatiebeveiligingsbeleid	02-12-2022

2. Wat willen we bereiken?

De betrokken medewerkers en organisatieonderdelen die onder team Ondersteuning vallen, staan ten dienste van de teams die de primaire processen uitvoeren. Zij ondersteunen de organisatie, faciliteren deze en helpen mee verbeteringen aan te brengen waar nodig.

3. Wat gaan we daarvoor doen in 2027?

Administratieve organisatie/Interne controle (AO/IB)

Jaarlijks wordt een controleplan vastgesteld waarin twee doelstellingen centraal staan: het afleggen van een rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur over het gevoerde beleid en daarnaast het versterken van de administratieve organisatie en interne beheersing over alle processen van de BWB. In 2027 wordt uitvoering gegeven aan het (nog vast te stellen) Controleplan 2027. De insteek is dat jaarlijks een verbeteringsslag plaatsvindt.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Om te voldoen aan de BIO1 heeft de BWB de afgelopen jaren veel vooruitgang geboekt op de implementatie van de uitgangspunten: In 2022 en 2023 is het beleidsmatige kader geactualiseerd, in 2023 en 2024 zijn daarnaast op basis van het informatie-beveiligingsplan de gap's opgelost. In 2025 en 2026 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden naar BIO2. Het verschil tussen BIO1 en BIO2 is dat BIO2 een vertaling is van Europese richtlijn NIS2 en inhoudelijk is er meer sprake van bundeling van meerdere uitgangspunten, waar in totaliteit aan moet worden voldaan. Zie tevens de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel Informatiebeveiliging.

4. Wat mag het kosten?

Totale baten en lasten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Overhead						
Personele lasten	3.780	4.902	4.838	5.041	5.268	5.505
Organisatiekosten	6.456	5.791	4.604	4.705	4.813	4.924
Totale lasten	10.236	10.693	9.442	9.746	10.081	10.429
Vergoeding loonkosten	205	95	100	104	109	114
Opbrengsten derden	38	45	35	36	37	38
Totaal baten	243	140	135	140	146	152
Saldo Overhead	**9.993**	**10.553**	**9.307**	**9.606**	**9.935**	**10.277**
Vennootschapsbelasting						
Totale lasten	-	-	-	-	-	-
Totale baten	-	-	-	-	-	-
Saldo VPB	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo voor bestemming	**9.993**	**10.553**	**9.307**	**9.606**	**9.935**	**10.277**
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	**9.993**	**10.553**	**9.307**	**9.606**	**9.935**	**10.277**

Voor een toelichting op de verschillen tussen de ramingen over 2026 en 2027 wordt kortheidshalve verwezen naar de financiële begroting (onderdeel toelichting op baten en lasten), op pagina 48 van dit document.

5. Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Formatie*	Fte	142,1 fte	139,4 fte	136,3 fte
Bezetting*	Fte**	131,5 fte	**134,2 fte	**129,1 fte
Apparaatskosten*	Totale lasten (× € 1.000)	20.261	21.217	19.646
Externe inhuur	Lasten als % van totale loonsom + externe inhuur***	9,4%	4,5%	4,1%
Overhead	% van totale lasten****	50,5%	50,4%	48,1%

* *De beleidsindicatoren formatie, bezetting en apparaatskosten zijn niet aangegeven per 1.000 inwoners, zoals voorgeschreven door de BBV. Een berekening per 1.000 inwoners zou betekenen dat dit aantal nog gedeeld zou moeten worden door de inwoners van alle deelnemende gemeenten, dit zou een vertekend beeld geven. In plaats daarvan zijn deze indicatoren daarom in absolute waarden (fte/kosten) weergegeven.*

** *Conform BBV is de beleidsindicator bezetting voor het begrotingsjaar aangeduid als de werkelijke bezetting op 1 januari van het vorig jaar.*

*** *Het gepresenteerde percentage houd alleen rekening met inhuur op basis van het centrale inhuurbudget binnen overhead. Er wordt geen rekening gehouden met inhuur op basis van de beschikbare personele ruimte.*

**** *Het gepresenteerde percentage valt relatief hoog uit. Dit komt doordat kosten die niet rechtstreeks aan één specifiek programma kunnen worden toegerekend, als overhead worden aangemerkt. Daardoor worden bijvoorbeeld kosten voor de belastingapplicatie onder overhead verantwoord.*

Dekkingsmiddelen – Directie en bedrijfsvoering

1. Inhoud programma

De dekkingsmiddelen vormen de basis om de uitgaven in het kader van de verschillende programmaonderdelen te dekken. In voorgaande paragrafen is per programma toegelicht, wat we in 2025 hebben bereikt. De dekkingsmiddelen bestaan uit de volgende onderdelen: bijdrage deelnemers, treasury en onvoorzien. De bijdrage van de deelnemers wordt met een vastgestelde berekeningswijze aan de deelnemers toegerekend.

2. Wat mag het kosten?

Totale baten en lasten (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Treasury						
Totale lasten	5	3	2	2	2	2
Totale baten	277	350	230	235	240	246
Saldo Treasury	**-272**	**-347**	**-228**	**-233**	**-238**	**-244**
Onvoorzien						
Totale lasten	-	80	80	83	87	91
Totale baten	-	-	-	-	-	-
Saldo onvoorzien	**-**	**80**	**80**	**83**	**87**	**91**
Bijdrage deelnemers						
Bijdrage deelnemers	20.354	20.727	19.281	20.119	21.040	21.996
Saldo bijdrage deelnemers	**-20.354**	**-20.727**	**-19.281**	**-20.119**	**-21.040**	**-21.996**
Saldo voor bestemming	**-20.626**	**-20.994**	**-19.429**	**-20.269**	**-21.191**	**-22.149**
Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	**-20.626**	**-20.994**	**-19.429**	**-20.269**	**-21.191**	**-22.149**

Voor een toelichting op de verschillen tussen de ramingen over 2026 en 2027 wordt kortheidshalve verwezen naar de financiële begroting (onderdeel toelichting op baten en lasten), op pagina 48 van dit document.

PARAGRAFEN

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Algemeen

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit van de BWB. De weerstandscapaciteit is de mate waarin onvoorziene, financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen zonder dat verandering van beleid noodzakelijk is. Om dit te kunnen beoordelen, dient er inzicht te zijn in de omvang en achtergronden van de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's die voor de BWB aanwezig zijn.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden die de organisatie heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Voorbeelden van deze middelen zijn het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen.

Het weerstandsvermogen bestaat – bij het opstellen van deze begroting – uit de post onvoorzien, welke in de begroting 2026 is gehandhaafd op € 80.000 en de algemene reserve van € 200.000.

Verloop reserve

Bij de jaarrekening 2023 is een reserve gevormd van € 200.000 ten behoeve van het opvangen van verschillen in de geraamde en werkelijke loon- en prijsontwikkeling. Er zijn geen toevoegingen of onttrekkingen in de begroting opgenomen. De besluitvorming van het AB ten aanzien van deze reserve is opgenomen in bijlage 3 van deze begroting.

Risicobeheersing

Om een juist beeld van de financiële positie van de BWB te krijgen, is het noodzakelijk dat helder is met welke risico's de samenwerking kan worden geconfronteerd. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door de BWB te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar als deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn'.

De BWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen door zorgvuldigheid in de uitvoering van procedures, het treffen van beheersmaatregelen en de benodigde verzekeringen af te sluiten. Op grond van artikel 31, lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking West-Brabant zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BWB te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen naar derden te kunnen voldoen. Concreet betekent dit dat de risico's voor rekening van de deelnemers komen.

Risicoanalyse

Het is van belang periodiek een analyse van de risico's te maken die de financiële zelfstandigheid en het functioneren van de samenwerking in gevaar kunnen brengen, dan wel bij manifestatie gevolgen hebben voor de deelnemers. De risico's zoals bekend bij het opstellen van de begroting 2026 zijn toegelicht in bijlage 1.

Bepalen risicoprofiel

Het totale financiële risico afgezet tegen de kans dat een dergelijk risico zich voordoet, geeft een beeld over het risicoprofiel van de BWB (Risico = Kans x Gevolg). In bijlage 1 zijn de risico's financieel vertaald. Concreet levert dit een risicoprofiel op van € 220.000.

Genoemd risicoprofiel kan/dient normaliter te worden afgedekt door de aanwezige weerstandscapaciteit van de organisatie. De weerstandscapaciteit waarover de BWB beschikt, is de in de begroting opgenomen post onvoorzien en de algemene reserve van € 200.000. Indien zich in de praktijk een risico aandient wat het weerstandsvermogen te boven gaat zal dit door de deelnemers zelf moeten worden afgedekt. In dat kader is het belangrijk dat het bestuur zich bewust is van de mogelijke risico's die horen bij de uitvoering van het beheer en het beleid van de BWB.

Financiële kengetallen

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen de op de BWB van toepassing zijnde genoemde financiële kengetallen in deze paragraaf te worden opgenomen.

Kengetallen	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	-3,4%	2,7%	-19,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3,4%	2,7%	-19,9%
Solvabiliteitsratio	12,4%	1,9%	3,5%
Structurele exploitatieruimte	5,5%	0,0%	0,0%

Netto schuldquote

Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de BWB ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossing op de exploitatie. Een percentage onder 90% wordt gezien als minst risicovol. De BWB zit hier ruim onder.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de BWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen wordt hierbij afgezet tegen het vreemd vermogen. Doordat de BWB bij het opstellen van deze begroting een beperkte reserve van € 200.000 aanwezig is, is dit kengetal op begrotingsbasis 3,4%. Een solvabiliteitspercentage van 3,4% is laag afgezet tegen het gemiddelde voor Gemeenschappelijke Regelingen (20%-30%). Dit vormt geen risico gezien de afspraken in de Gemeenschappelijke Regeling (art. 31 lid 4). De deelnemers dragen er zorg voor dat de BWB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan welke structurele ruimte de BWB heeft om de eigen lasten te kunnen dragen. Hiervoor worden de structurele baten en lasten afgezet tegen het totale saldo van de baten. Doordat de structurele lasten en baten voor het begrotingsjaar aan elkaar gelijk zijn, is dit kengetal 0%.

De kanttekening wordt gemaakt dat de kengetallen geen of nauwelijks strategische dan wel beleidsmatige informatiewaarde voor de BWB geven.

Paragraaf 2: Financiering

Algemeen

Op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) is het opnemen van een financierings-paragraaf in de begroting en jaarrekening verplicht. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de paragraaf financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risico-beheer van de financieringsportefeuille bevat. Daarnaast dient de paragraaf inzicht te geven in de rente-last, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Treasurybeheer en -beleid

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietri-sico's, liquiditeitenrisico's en valutarisico's;
- Het minimaliseren van externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van de BWB een zo optimaal mo-gelijk rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

Renterisico

De financieringsfunctie van de BWB is alleen gericht op ondersteuning van haar publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig, risicomijdend karakter. Gezien de aard en activiteiten van de BWB is het risicoprofiel beperkt. Kredietrisico (oninbaarheid van geldleningen verstrekt aan derden), koersrisico en valutarisico zijn niet aan de orde. Het risico van oninbaarheid van debiteuren (met betrekking tot de be-drijfsvoering) is slechts beperkt aanwezig. Het liquiditeitsrisico is zeer beperkt: de huidige en toekomstige geldstromen van de BWB zijn inzichtelijk. Dagelijks wordt het banksaldo vanaf € 0 afgeroomd in het kader van schatkistbankieren. De BWB loopt wel risico als gevolg van een stijging of daling van de rente op de kapitaalmarkt, zie hieronder de uitwerking.

Omschrijving (× € 1.000)	2027	2028	2029	2030
A Renterisico	-	-	-	-
Renteherziening	-	-	-	-
Aflossing	-	-	-	-
B Rente risiconorm	**3.929**	**4.099**	**4.285**	**4.479**
Begrotingstotaal	19.646	20.494	21.426	22.394
Percentage voor berekening norm	20%	20%	20%	20%
C Ruimte onder risiconorm	**3.929**	**4.099**	**4.285**	**4.479**

De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Uit de hiervoor opgestelde berekening blijkt dat de BWB de komende jaren geen renterisico zal lopen.

Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2% te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de BWB bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van deze limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien. Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. Op de volgende pagina is deze staat volgens de laatst bekende gegevens ingevuld.

Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (× € 1.000)	Vlottende schuld	Vlottende middelen	Netto vlottende schuld of overschot
A. Gemiddeld vlottend overschot	**-**	**2.872**	**2.872**
Ultimo kwartaal 1	-	2.872	2.872
Ultimo kwartaal 2	-	2.872	2.872
Ultimo kwartaal 3	-	2.872	2.872
Ultimo kwartaal 4	-	2.872	2.872
B. Berekening kasgeldlimiet			**1.611**
Begrotingstotaal			19.646
Percentage regeling			8,2%
C. Ruimte onder kasgeldlimiet			**4.483**
Gemiddeld vlottend overschot (A)			2.872
Kasgeldlimiet (B)			1.611

Voor de BWB bedraagt de kasgeldlimiet over het jaar 2026 € 1.611.000. Gelet op het verwachtte netto vlottende tekort aan financieringsmiddelen resteert voor het begrotingsjaar een financiële ruimte onder de kasgeldlimiet € 4.483.000.

Renteresultaat Treasury

In deze paragraaf wordt ook inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen. Ter verkrijging van dit inzicht is onderstaand overzicht opgesteld.

Omschrijving (× € 1.000)	2027
A Externe rentelasten over korte en lange financiering	-2
B Externe rentebaten	230
Saldo externe rentebaten	**228**
C Interne eigen rente	-
D Toerekening rente via renteomslag	-
Renteresultaat op taakveld treasury	**228**

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Ontwikkeling productie

De BWB heeft de ontwikkeling van de productiekwantiteiten tot en met 2027 in kaart gebracht. De regio West-Brabant kent een trendmatige groei van het aantal huishoudens, woningen en bedrijven van 0,7% à 0,8% per jaar. Er wordt in de begroting dan ook rekening gehouden met de trendmatige groei in het aantal huishoudens van 0,75% per jaar.

Personeel

Strategische Personeelsplanning

In 2027 blijft strategische personeelsplanning (SPP) een essentieel instrument om tijdig in te spelen op ontwikkelingen binnen de organisatie en op de arbeidsmarkt. De focus verschuift daarbij nadrukkelijker van uitsluitend kwantitatieve bezetting naar kwalitatieve en toekomstbestendige inzetbaarheid. Naast verwachte uitstroom door mobiliteit en pensionering wordt structureel gekeken naar de competenties die nodig zijn in een verder digitaliserende en datagedreven organisatie.

De uitstroom van medewerkers die de komende jaren de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, is meerjarig in beeld gebracht. In 2027 en de daaropvolgende jaren wordt deze uitstroom tijdig en kritisch beoordeeld. Per functie en per proces wordt afgewogen of vervanging noodzakelijk is, dan wel of werkzaamheden anders kunnen worden ingericht. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheden van digitalisering, AI-toepassingen, procesoptimalisatie en taakherverdeling. Hiermee wordt voorkomen dat functies automatisch één-op-één worden ingevuld en wordt gestuurd op een doelmatige, wendbare en toekomstgerichte personeelsinzet.

Kritische functies en sleutelposities blijven daarbij expliciet in beeld. Waar continuïteit, kwaliteit van dienstverlening of specialistische kennis in het geding is, worden gerichte maatregelen getroffen om kennis te borgen, onder meer via overdrachtstrajecten, functieroulatie en mentoring. Indien interne invulling niet mogelijk blijkt, wordt externe inhuur zorgvuldig en beheerst ingezet, met aandacht voor kennisoverdracht en risicobeheersing.

De krapte op de arbeidsmarkt houdt ook in 2027 aan. De ingezette arbeidsmarktcommunicatiestrategie wordt verder doorontwikkeld.

Duurzame Inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid blijft een speerpunt binnen de bedrijfsvoering. De combinatie van een vergrijzend personeelsbestand, aanhoudende werkdruk en toenemende complexiteit van het werk vraagt om blijvende aandacht voor vitaliteit, gezondheid en een goede balans tussen werk en privé. In 2027 ligt de nadruk op preventie, het versterken van de eigen regie van medewerkers en maatwerk in verschillende levensfasen.

In 2026 wordt een organisatiebreed medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Ook in 2027 worden de uitkomsten van dit onderzoek actief benut om gericht vervolg te geven aan de gesignaleerde aandachtspunten en ontwikkelkansen.

Samen met leidinggevenden, medewerkers en de ondernemingsraad worden de resultaten vertaald naar concrete verbeteracties op organisatie-, team- en individueel niveau. Daarmee wordt het MTO niet alleen ingezet als meetinstrument, maar ook als structureel hulpmiddel voor continue verbetering en versterking van goed werkgeverschap.

De afspraken uit de cao, de uitkomsten van het MTO, de risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E) en signalen uit werkgesprekken vormen gezamenlijk de basis voor het beleid. Werkgesprekken blijven een belangrijk instrument om tijdig knelpunten te signaleren en passende afspraken te maken over ontwikkeling, belastbaarheid en inzet.

Het Arbobeleid blijft nauw verbonden met duurzame inzetbaarheid. In 2027 wordt verder ingezet op het terugdringen van fysieke en mentale belasting, onder andere door aandacht voor ergonomie, werkdrukmonitoring en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid. Hiermee wordt beoogd verzuim te beperken en medewerkers langdurig gezond en gemotiveerd inzetbaar te houden.

In 2027 wordt daarom verder geïnvesteerd in digitale vaardigheden, datageletterdheid en het verandervermogen van medewerkers. Daarnaast wordt gewerkt aan het versterken van een innovatiecultuur, waarin experimenteren, leren en verbeteren worden gestimuleerd en medewerkers actief betrokken zijn bij de doorontwikkeling van processen en dienstverlening.

Digitalisering van personeelsprocessen

Na de ingebruikname van het personeels- en salarissysteem Youforce per 1 januari 2026 ligt in 2027 de focus op optimalisatie en doorontwikkeling. Processen worden verder gestroomlijnd en het gebruik van selfservice door medewerkers en leidinggevenden wordt vergroot. Dit draagt bij aan vermindering van administratieve lasten, meer transparantie en betere managementinformatie.

Daarnaast wordt onderzocht hoe personeelsdata beter benut kunnen worden voor sturing, strategische personeelsplanning en duurzame inzetbaarheid, met inachtneming van privacywetgeving en informatiebeveiliging.

Huisvesting en thuiswerkfaciliteiten

Hybride werken is structureel onderdeel van de bedrijfsvoering. In 2027 wordt voortgebouwd op de aanpassingen aan het bedrijfspand en de uitkomsten van de RI&E. De huisvesting blijft gericht op flexibiliteit, ontmoeting en samenwerking, passend bij een hybride werkomgeving.

Medewerkers blijven gefaciliteerd met thuiswerkvoorzieningen, zodat gezond en veilig thuiswerken ook op langere termijn geborgd blijft. Daarbij is aandacht voor ergonomie, digitale toegankelijkheid en een goede balans tussen thuis en kantoor.

Wet DBA en risicobeheersing

De handhaving van de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) krijgt in 2027 verder aandacht, mede door aangescherpte maatschappelijke en politieke focus op schijnzelfstandigheid. Dit vraagt om blijvende alertheid bij de inzet van externen.

De organisatie blijft werken met goedgekeurde modelovereenkomsten en zorgt ervoor dat de feitelijke uitvoering van werkzaamheden aansluit bij de contractuele afspraken. Periodieke evaluaties van werkrelaties met opdrachtnemers blijven onderdeel van het beheersproces, zodat risico's op naheffingen en claims worden beperkt en tijdig kan worden bijgestuurd.

CAO SGO en loonontwikkeling

In 2027 wordt de begroting opgesteld binnen de kaders van de cao SGO. De structurele loonontwikkeling per 1 januari 2027 is verwerkt in de begroting. Eventuele nieuwe onderhandelingen en aanvullende afspraken worden gevolgd en waar nodig vertaald naar financiële consequenties.

Lean, AI en verdere digitalisering

De basis in Lean-werken is organisatiebreed gelegd. In 2027 verschuift de aandacht van leren naar verdiepen en toepassen. Medewerkers worden gestimuleerd om actief bij te dragen aan continue verbetering, waarbij data-analyse en procesinzichten steeds vaker leidend zijn.

De inzet van AI en verdere digitalisering neemt toe. AI-toepassingen worden in toenemende mate ingezet ter ondersteuning van analyse, besluitvorming en uitvoerende processen. Dit leidt tot efficiëntere werkprocessen en vermindering van routinematige werkzaamheden. Tegelijkertijd speelt AI een belangrijke rol bij strategische keuzes rondom personeelsinzet, met name bij het herinrichten van processen als gevolg van uitstroom door pensionering.

Innovatie en AI

In 2027 zet de BWB de investeringen van voorgaande jaren op innovatie om in de verdere overgang van experiment naar structurele borging. De inzet van de Lean-methodiek en Robotic Process Automation (RPA) wordt niet langer beschouwd als innovatieproject, maar maakt integraal onderdeel uit van de reguliere bedrijfsvoering. Door repeterende administratieve taken, zoals het verwerken van documenten en mutaties, standaard door robots te laten uitvoeren en processen continu te ontdoen van verspilling, realiseren wij een structurele verhoging van de arbeidsproductiviteit. Deze efficiencyslag stelt ons in staat om de autonome trendmatige groei van het aantal objecten en huishoudens op te vangen zonder evenredige uitbreiding van de formatie, waarmee wij direct bijdragen aan de financiële taakstelling en kostenbeheersing voor onze deelnemers.

De innovatie-inspanningen verschuiven in dit begrotingsjaar naar het versterken van datagedreven sturing en slimme ondersteuning via Data Science en Artificiële Intelligentie (AI).

Wij zetten geavanceerde data-analyse in om trends in bijvoorbeeld bezwaarschriften vroegtijdig te herkennen en werklasten nauwkeuriger te voorspellen, waardoor wij van reactief handelen bewegen naar proactieve capaciteitssturing. Daarnaast wordt AI ingezet als ‘slimme assistent’ voor documentanalyse en klantcontact, waarbij de technologie het voorbereidende werk doet zodat medewerkers zich kunnen richten op complexe beoordelingen.

Hierbij blijft het principe leidend dat technologie de mens ondersteunt en niet vervangt; de medewerker behoudt te allen tijde de eindverantwoordelijkheid over besluiten die inwoners raken.

Randvoorwaardelijk voor deze digitale versnelling is een strikte borging van veiligheid, ethiek en wetgeving. De inzet van algoritmen en AI vindt plaats binnen een robuust governance-kader dat voldoet aan de Europese AI-verordening en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2).

Een multidisciplinair team, waaronder de Functionaris Gegevensbescherming, Privacy Officer en de CISO, toetst toepassingen vooraf op privacy risico’s en wenselijkheid en adviseren het MT dat verantwoordelijk is voor de besluitvorming. Door risico’s en de werking van AI transparant vast te leggen en periodiek te auditen, garanderen wij het bestuur dat innovatie nooit ten koste gaat van de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de overheid.

Informatiebeveiliging

In opzet en bestaan wordt bij de BWB de informatiebeveiliging doorlopend op orde gebracht conform de laatste richtlijnen (NIS2 en BIO2). Er is een vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid. Hand in hand hiermee gaat de borging van het gebruik binnen de organisatie van dit beleid en deze procedures (werking). Hiervoor is inmiddels een Information Security Management Systeem (ISMS) ingericht wat het mogelijk maakt om met behulp van de PDCA-cirkel de processen continu te controleren en te verbeteren. Het ISMS maakt het voor de directeur en het managementteam ook mogelijk om sturing te geven aan dit proces.

Daarnaast wordt sturing gegeven langs de overlegstructuren zoals deze zijn vastgesteld in het informatiebeveiligingsplan. De basis hiervoor vormt het tweewekelijkse informatieoverleg waar de Functionaris Gegevensbescherming, de Chief Information Security Officer, de Privacy Officer, de informatiebeheerder, de senior medewerker documentaire Informatievoorziening en de manager Ondersteuning deel van uitmaken. Er zijn ook overlegstructuren ingericht met de afdeling ICTS van de gemeente Breda, die de IT-systemen van de BWB in beheer heeft.

De ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en informatiebeveiliging worden daarnaast gevolgd in het bredere kader van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS). Deze strategie richt zich op een

veilige, betrouwbare en toekomstbestendige digitale overheid. Voor de BWB betekent dit dat ontwikkelingen rondom digitalisering, datagedreven werken en informatiebeveiliging actief worden gemonitord.
De eerste signalen wijzen erop dat de gevolgen van deze ontwikkelingen met name betrekking zullen hebben op de leveranciers van de belangrijkste belasting- en informatievoorzieningssystemen. Ontwikkelingen worden daarom gevolgd in overleg met deze leveranciers en binnen landelijke samenwerkingsverbanden. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, wordt het bestuur hierover geïnformeerd.

Control & Rechtmatigheid

Vanaf boekjaar 2023 is het wettelijk verplicht dat het Dagelijks Bestuur verantwoording aflegt over de rechtmatigheid. Rechtmatigheid gaat over handelen in overeenstemming met de geldende regels en besluiten.
We make gebruik van het drie-lijnenmodel. Daarbij worden fouten zoveel mogelijk voorkomen in de eerste lijn, collega's of toetsers kijken mee voordat een besluit wordt genomen. De tweede lijn controleert dossiers achteraf via een steekproef en de derde lijn kijkt of dit systeem goed is ingericht. Hiermee onderzoekt en verbetert de organisatie continu de rechtmatigheid van het eigen handelen.

Met de bevindingen uit de organisatie stelt het Dagelijks Bestuur de verantwoording op.

Paragraaf 4: Openbaarheidsparagraaf (Woo)

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om zeventien benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle categorieën tegelijk gelden. Over de ingangsdatum van het onderdeel Actieve Openbaarheid is nog geen zekerheid, dit volgt de BWB blijvend. Zodra op dit punt wetswijzigingen ontstaan zal de BWB dit doorvoeren in haar beleid. In 2027 zal de BWB voldoen aan de Woo door de op dat moment verplichte informatiecategorieën te publiceren.

Paragraaf 5: Niet van toepassing zijnde paragrafen

Binnen de BWB zijn de onderstaande, in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) vermelde paragrafen, niet van toepassing:

- Paragraaf lokale heffingen
- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf verbonden partijen
- Paragraaf grondbeleid

De BWB voert belastingtaken uit voor haar deelnemers (waterschap en gemeenten), maar het heffingenbeleid en de lastendruk vallen onder de verantwoordelijkheid van de deelnemers en niet onder deze paragraaf.

De BWB heeft zeer beperkt kapitaalgoederen in eigendom. Het kantoorpand wordt gehuurd op basis van een meerjarig contract, zoals toegelicht onder "Niet in de balans opgenomen verplichtingen". Daarnaast heeft de BWB geen verbonden partijen en is grondontwikkeling geen onderdeel van haar taken.

II FINANCIËLE BEGROTING 2027

1. ALGEMEEN

Inleiding

De financiële begroting geeft inzicht in algemene uitgangspunten waarop de geraamde baten en lasten van de verschillende programma's tot stand zijn gekomen. Verder zijn, volgens de voorschriften van de BBV, deze geraamde baten en lasten voor het jaar 2027 en voor het meerjarenperspectief 2028 - 2030 inzichtelijk gemaakt. In de toelichting op de baten en lasten zijn niet alleen de verschillen ten opzichte van de begrotingscijfers aangegeven, maar zijn ook de incidentele baten en lasten in een overzicht aangegeven. Tenslotte is op hoofdlijnen de financiële positie van de BWB uiteengezet.

Financiële uitgangspunten

In de (besluitvorming omtrent) de kadernota 2027 - 2030 zijn algemene kaders en uitgangspunten geformuleerd, die gehanteerd worden bij het samenstellen van de programmabegroting voor het jaar 2027 en voor het meerjarenperspectief 2028 - 2030.

Algemene financiële kaders

De volgende algemene en financiële kaders worden gehanteerd:

- De begroting en het meerjarenperspectief dienen meerjarig structureel en reëel in evenwicht te zijn.
- Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemers, tenzij het AB hierin afwijkend besluit.
- De begroting dient te voldoen aan het BBV, waarbij onder andere aandacht is voor:
  - Overzicht van incidentele baten en lasten;
  - Een specificatie van baten en lasten per programma;
  - Opnemen van (prestatie) indicatoren in de begroting;
  - Verwachte stand begin en eind begrotingsjaar van eigen en vreemd vermogen;
  - De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële uitgangspunten

Bij het opstellen van het financiële gedeelte van de begroting en het financieel meerjarenperspectief zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in de kadernota 2027 - 2030.

2. BATEN EN LASTEN BEGROTING 2027 – 2030

Overzicht van baten en lasten 2027

Naam Programma (× € 1.000)	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo per programma		Mutaties reserves	Saldo na bestemming	
Waarderen	5.044	-	5.044	N	-	5.044	N
Heffen	2.722	-	2.722	N	-	2.722	N
Invordering	2.356	-	2.356	N	-	2.356	N
Subtotaal programma's	**10.122**	**-**	**10.122**	**N**	**-**	**10.122**	**N**
Overhead	9.442	135	9.307	N	-	9.307	N
Treasury	2	230	228	V	-	228	V
Bijdrage deelnemers	-	19.281	19.281	V	-	19.281	V
Vennootschapsbelasting	-	-	-		-	-	
Post onvoorzien	80	-	80	N	-	80	N
Subtotaal overhead/ dekkingsbijdrage	**9.524**	**19.646**	**10.122**	**V**	**-**	**10.122**	**V**
Totaal exploitatie	**19.646**	**19.646**	**-**		**-**	**-**	
Begrotingsresultaat 2027	-	-	-		-	-	
Totaal exploitatie	**19.646**	**19.646**	**-**		**-**	**-**	

Overzicht meerjarenperspectief baten en lasten 2027 – 2030

Naam Programma (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
LASTEN						
Waarderen	5.143	5.247	5.044	5.291	5.562	5.843
Heffen	2.561	2.769	2.722	2.876	3.045	3.221
Invordering	2.316	2.425	2.356	2.496	2.649	2.808
Subtotaal programma's	**10.020**	**10.441**	**10.122**	**10.663**	**11.256**	**11.872**
Kosten overhead	10.236	10.693	9.442	9.746	10.081	10.429
Treasury	5	3	2	2	2	2
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Post onvoorzien	-	80	80	83	87	91
Subtotaal overhead/ dekkingsbijdrage	**10.241**	**10.776**	**9.524**	**9.831**	**10.170**	**10.522**
Totaal lasten exploitatie	**20.261**	**21.217**	**19.646**	**20.494**	**21.426**	**22.394**

Naam Programma (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
BATEN						
Waarderen	-	-	-	-	-	-
Heffen	-	-	-	-	-	-
Invordering	-	-	-	-	-	-
Subtotaal programma's	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Opbrengst overhead	243	140	135	140	146	152
Treasury	277	350	230	235	240	246
Bijdrage deelnemers	20.354	20.727	19.281	20.119	21.040	21.996
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Post onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Subtotaal overhead/ dekkingsbijdrage	**20.874**	**21.217**	**19.646**	**20.494**	**21.426**	**22.394**
Totaal baten exploitatie	**20.874**	**21.217**	**19.646**	**20.494**	**21.426**	**22.394**
Resultaat voor bestemming	**613**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Mutaties in reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat na bestemming	**613**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

3. TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN 2027

Algemeen

Voordat wordt ingegaan op de confrontatie tussen de begroting 2026 en 2027 voor de diverse programma's wordt eerst inzicht gegeven in de uiteindelijke verwerking ten opzichte van de kadernota 2027. Er worden enkele componenten beschreven die in de verdere cijfers zijn verwerkt.

Omschrijving (× € 1.000)	Kadernota 2027	Begroot 2027	Verschil
Deelnemersbijdrage primaire begroting 2026	**20.727**	**20.727**	**-**
Correctie looncompensatie 2025 & 2026	-524	-684	160
Correctie prijscompensatie 2026	13	199	-186
Correctie overige baten 2026	110	95	15
Deelnemersbijdrage 2026 o.b.v. geactualiseerde kaders*	**20.326**	**20.337**	**-11**
Loon-, prijs- en productiecompensatie 2027**	789	164	625
Overige baten 2027	-	30	-30
Bruto deelnemersbijdrage 2027	**21.115**	**20.531**	**584**
Compensabele BTW	-1.250	-1.250	-
Netto deelnemersbijdrage 2027	**19.865**	**19.281**	**584**

*) Zal naar verwachting de basis vormen voor de bestuursrapportage 2026.

**) Dit is inclusief het effect van Lean en innovatie van € 204.000.

Op basis van de actuele inzichten blijft de deelnemersbijdrage ruimschoots binnen de kaders van de kadernota 2027–2030. Waar in de kadernota werd uitgegaan van een netto deelnemersbijdrage van € 19.865.000, bedraagt de vastgestelde bijdrage voor 2027 € 19.281.000. Dit resulteert in een voordeel van € 584.000 ten opzichte van de vastgestelde kaders. Per saldo daalt de totale bruto deelnemersbijdrage met € 196.000, exclusief het effect van de compensabele btw ten opzichte van de vastgestelde deelnemersbijdrage in 2026.

Loon- en prijsindexatie

Voor de jaren 2026 en 2027 is in de kadernota rekening gehouden met de volgende percentages vanwege loon- en prijsstijgingen:

- Voor prijsindexatie geldt een gecorrigeerd percentage van 2,3% in 2026 en een verhoging van 2,2% in 2027;
- Voor loonindexatie geldt een gecorrigeerd percentage van 1,9% in 2026 en een verhoging van 5,1% in 2027.

Begroting 2026 – actualisatie kaders

Voor de loonkosten was op basis van de definitieve cao-afspraken een daling voorzien van € 524.000. Bij de vaststelling van de formatie is echter een aanvullende besparing gerealiseerd, waardoor de totale correctie op de loonkosten uitkomt op € 684.000. Hiermee wordt een extra besparing gerealiseerd van € 160.000.

Ten aanzien van de materiële budgetten werd in de kadernota uitgegaan van een beperkte stijging van € 13.000. Na een herijking van alle budgetten blijkt per saldo € 199.000 extra benodigd, hetgeen neerkomt op € 186.000 meer aan prijscompensatie dan eerder geraamd.

De overige baten vallen € 15.000 hoger uit dan oorspronkelijk voorzien, doordat aanvullende opbrengsten zijn geïdentificeerd. Per saldo leidt dit tot een beperkte verhoging van de uitvraag van € 11.000 ten opzichte van de kadernota.

Besparingen 2027

In de kadernota was voor 2027 een totale mutatie van € 789.000 opgenomen, gebaseerd op loon-, prijs- en productiecompensatie en de verwachte besparingen uit innovatie en Lean werken. Door een verdere afname van de formatie en aanvullende voordelen in de uitvoering blijft de feitelijke stijging beperkt tot € 194.000. Daarmee wordt, boven op de reeds ingeboekte besparing van € 204.000, een extra voordeel gerealiseerd van € 595.000.

Bruto versus netto

Conform de kadernota is een presentatieaanpassing doorgevoerd waarbij de compensabele btw geen onderdeel meer vormt van de deelnemersbijdrage. In eerdere begrotingen werd de betaalde btw als uitvoeringskosten geraamd, terwijl deze – met uitzondering van het Waterschap – volledig wordt doorbelast aan de deelnemers en daarmee geen structurele last vormt voor de BWB.

Binnen vergelijkbare belastingsamenwerkingen en gemeenschappelijke regelingen wordt deze btw veelal buiten de deelnemersbijdrage gehouden en administratief afzonderlijk verwerkt. Om die reden wordt de door te belasten btw niet langer als kosten van de BWB geraamd, maar rechtstreeks via separate factuuratie verrekend. Dit betreft nadrukkelijk geen bezuinigingsmaatregel, maar een wijziging in presentatie (bruto-netto benadering).

Voor de deelnemers heeft deze wijziging geen financiële consequenties. De btw wordt voortaan transparant verrekend via afzonderlijke facturen en, waar van toepassing, via het btw-compensatiefonds. Voor het Waterschap geldt dat de btw niet kan worden verhaald via het btw-compensatiefonds, maar ook hier verandert de financiële positie niet.

Toelichting per onderdeel

In de volgende pagina’s worden de wijzigingen in de individuele budgetten verder toegelicht.

Verschillen begroting 2027 ten opzichte van begroting 2026

In de verdere toelichting is inzicht gegeven op de belangrijkste verschillen tussen de primaire begroting 2026 en 2027 per programma. Ook is de kolom realisatie 2025 te zien. In de toelichting omtrent de volgende programma's wordt alleen ingegaan op wijzigingen van meer dan € 100.000. Kleinere wijzigingen worden weergegeven onder 'overige kleine verschillen'.

Programma Waarderen € 203.000 V

Het programma Waarderen is te specificeren in de volgende onderdelen:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten	5.143	5.247	5.044	203 V
Loonkosten huidig personeel	3.675	4.682	4.469	213 V
Inhuur personeel	865	-	-	-
Beheer WOZ-administratie	320	335	330	5 V
Taxeren en herwaarderen	187	200	215	15 N
Griffie- en proceskosten waarderen	96	30	30	-
Baten	-	-	-	-
Saldo Waarderen	**5.143**	**5.247**	**5.044**	**203 V**

Verschillen (> € 100.000)

De personele lasten binnen het programma Waarden zijn verlaagd met een bedrag van € 213.000. Het loon- en inhuurbudget wordt echter als geheel gestuurd. Een uitgebreidere toelichting op de totale personele lasten wordt dan ook vermeld onder de paragraaf Personeelslasten.

Overige kleine verschillen

De overige verschillen vormen in totaal een afwijking van € 10.000 nadelig.

Programma Heffen € 47.000 V

Het programma Heffen is te specificeren in de volgende onderdelen:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil	
Lasten	2.561	2.769	2.722	47	V
Loonkosten huidig personeel	2.223	2.576	2.479	97	V
Inhuur personeel	67	-	-	-	
Kosten BAG	11	15	15	-	
(Controle)kosten gegevensbeheer	246	178	228	50	N
Griffie- en proceskosten heffen	14	-	-	-	
Baten	-	-	-	-	
Saldo	**2.561**	**2.769**	**2.722**	**47**	**V**

Verschillen (> € 100.000)

De personele lasten binnen het programma Heffen zijn verlaagd met een bedrag van € 97.000. Het loon- en inhuurbudget wordt echter als geheel gestuurd. Een uitgebreidere toelichting op de totale personele lasten wordt dan ook vermeld onder de paragraaf Personeelslasten.

Overige kleine verschillen

De overige verschillen vormen in totaal een afwijking van € 50.000 nadelig. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een wijziging in de afspraken met Brabant Water. Waar voorheen onbeperkt gegevens konden worden opgevraagd, is door een aangepaste kostenstructuur nu per bevraging een tarief verschuldigd. In de raming is uitgegaan van twee gegevensuitvragen per maand. Het is echter nog onzeker of dit toereikend is voor een adequate uitvoering van de werkzaamheden. Indien een hogere frequentie noodzakelijk blijkt, zullen de kosten overeenkomstig toenemen. Dit risico is dan ook opgenomen in de risicoparagraaf.

Programma Invordering € 69.000 V

Het programma Invordering is te specificeren in de volgende onderdelen:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten	2.316	2.425	2.356	69 V
Loonkosten huidig personeel	2.121	2.215	2.150	65 V
Inhuur personeel	-	-	-	-
Financiële invordering	121	126	122	4 V
Dwanginvordering	74	84	84	-
Baten	-	-	-	-
Niet te restitueren bedragen	-	-	-	-
Saldo Invordering	**2.316**	**2.425**	**2.356**	**69 V**

Verschillen (> € 100.000)

Het programma Invordering bevat geen verschillen groter dan € 100.000.

Overige kleine verschillen

De overige verschillen vormen in totaal een afwijking van € 69.000 voordelig en bestaan voornamelijk uit loonkosten. De personele lasten binnen het programma Invordering zijn verlaagd met een bedrag van € 65.000. Het loon- en inhuurbudget wordt echter als geheel gestuurd. Een uitgebreidere toelichting op de totale personele lasten wordt dan ook vermeld onder de paragraaf Personeelslasten.

Overhead € 1.246.000 V

Het programma Overhead is te specificeren in de volgende onderdelen:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil	
Lasten	10.236	10.693	9.442	1.251	V
Personeel	3.547	4.272	4.288	16	N
Inhuur derden	233	630	550	80	V
Overige personele kosten	1.402	514	524	10	N
Bedrijfsvoering	369	449	473	24	N
Kantoorkosten	668	661	693	32	N
Informatisering/automatisering	2.048	2.029	2.007	22	V
Huisvesting	809	888	907	19	N
Door te schuiven BTW	1.160	1.250	-	1.250	V
Baten	243	140	135	5	N
Bijdragen loonkosten	97	-	-	-	
Bijdrage garantiesalarissen	108	95	100	5	V
Bijdrage print en portokosten	8	-	-	-	
Bijdrage overige goederen en diensten	30	45	35	10	N
Saldo Overhead	**9.993**	**10.553**	**9.307**	**1.246**	**V**

Verschillen (> € 100.000)

Binnen Overhead wordt vanaf de begroting 2027 geen rekening gehouden met de door te schuiven btw. Deze kosten worden niet meer geraamd en via aparte facturering in rekening gebracht bij de deelnemers. Door het verdwijnen van deze post, dalen de kosten met € 1.250.000.

Overige kleine verschillen

De overige verschillen vormen in totaal een afwijking van € 5.000 nadelig en bestaan onder ander uit personele- en inhuurlasten. De personele lasten binnen Overhead zijn verhoogd met een bedrag van € 16.000. Daarnaast zijn de inhuurlasten met € 80.000 verlaagd. Het loon- en inhuurbudget wordt echter als geheel gestuurd. Een uitgebreidere toelichting op de totale personele lasten wordt dan ook vermeld onder de paragraaf Personeelslasten.

Personeelslasten

De salarislasten worden direct toegewezen aan de verschillende programma's waarop ze betrekking hebben. De kosten voor ingehuurde medewerkers worden volledig toegewezen aan het overheadprogramma en niet meer aan andere programma's. Wanneer er sprake is van inhuur binnen de programma's Waarderen, Heffen of Invordering, wordt beoordeeld of het totale inhuurbudget hiervoor toereikend is. Bij het opstellen van de jaarstukken worden de werkelijke kosten voor inhuur geboekt ten laste van de betreffende programma's.

Personeelslasten (× € 1.000)	Begroot 2026	Begroot 2027	Verschil
Loonkosten programma Waarderen	4.682	4.469	213
Loonkosten programma Heffen	2.576	2.479	97
Loonkosten programma Invordering	2.215	2.150	65
Loonkosten Overhead	3.907	3.908	-1
Subtotaal salariskosten	**13.380**	**13.006**	**374**
Garantiesalarissen Overhead	95	100	-5
Woon-werkverkeer Overhead	185	195	-10
Gratificaties Overhead	85	85	-
Inhuur derden	630	550	80
Subtotaal overige loonkosten	**995**	**930**	**65**
Totaal personeelslasten	**14.375**	**13.936**	**439**

In de bovenstaande tabel wordt een totaalbeeld geschetst van de totale personeelslasten in 2027. De daling van de salarislasten met € 374.000 ten opzichte van 2026 wordt veroorzaakt door:

1. *Formatiewijziging (€ 250.000 V)*

Zoals in de beleidsindicatoren al vermeld wordt er per 2027 een formatie gehanteerd van 136,3 fte. De formatiedaling van 3,1 fte ten opzichte van de begroting 2026 resulteert in een daling van € 250.000. Deze daling vindt voornamelijk plaats binnen het programma Waarderen en Heffen.

2. *Uitgangspunten salarisraming (€ 215.000 V)*

In de begroting 2027 zijn de uitgangspunten voor de raming van de personele lasten geactualiseerd. Deze aanpassing zorgt voor een betere aansluiting bij de feitelijke samenstelling en ontwikkeling van het personeelsbestand. Als gevolg hiervan ontstaat een structureel voordeel van € 215.000.

3. *Salarisindexatie 2026 en 2027 (€ 91.000 N)*

In de primaire begroting 2026 is rekening gehouden met een indexatie van 5,8%. Op basis van de werkelijke cao tot en met 31 maart 2027 is inzichtelijk dat de loonkosten € 556.000 lager uitvallen. Daarnaast is voor 2027 rekening gehouden met een indexatie van 5,%, wat resulteert in een stijging van € 647.000.

De overige loonkosten dalen met € 65.000. Een grote wijzigingen betreft onder andere een verlaging van het inhuurbudget met € 80.000. Deze verlaging is mogelijk doordat de bezetting beter op orde is, waardoor de behoefte aan inhuur verder afneemt.

Treasury € 119.000 N

De post treasury is als volgt te specificeren:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten	5	3	2	1 V
Rentelasten	5	3	2	1 V
Baten	277	350	230	120 N
Rentebaten	277	350	230	120 N
Saldo Treasury	**-272**	**-347**	**-228**	**119 N**

Overige kleine verschillen

De renteopbrengsten zijn de verwachte opbrengsten in 2027 van de bankrekening bij de rekening-courantverhouding van het Rijk. Er is een inschatting gemaakt dat het rentepercentage gemiddeld 1,92% bedraagt. De renteopbrengsten nemen hierdoor af naar € 230.000. Het eventuele extra renterisico is opgenomen in de risicoparagraaf.

Onvoorzien € 0

De post onvoorzien is als volgt te specificeren:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Lasten	-	80	80	-
Onvoorzien	-	80	80	-
Saldo Onvoorzien	**-**	**80**	**80**	**-**

Toelichting

De post onvoorzien is gehandhaafd op € 80.000. Het verlagen van budgetten doordat over de gehele linie scherper is geraamd zorgt daarentegen wel voor een stijging in het risico op begrotingsoverschrijdingen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting van het weerstandsvermogen.

Bijdragen deelnemers € 1.446.000 V

De post bijdrage deelnemers ontwikkelt zich als volgt:

Omschrijving (× € 1.000)	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Verschil
Baten	20.354	20.727	19.281	1.446 N
Bijdragen deelnemers	20.354	20.727	19.281	1.446 N
Saldo Bijdrage deelnemers	**20.354**	**20.727**	**19.281**	**1.446 N**

Toelichting

De kosten van de BWB worden volledig doorbelast aan de deelnemers. Per saldo dalen de deelnemersbijdragen met € 1.446.000. Deze daling wordt mede verklaard door de doorgevoerde bruto-netto wijziging. Indien dit effect buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt de daling € 196.000. Een nadere toelichting op deze ontwikkeling is hieronder opgenomen.

Specificatie deelnemersbijdrage 2027

Het verloop van de deelnemersbijdrage over de periode 2026 en 2027 geeft het onderstaande structurele beeld voor alle deelnemers.

Netto deelnemersbijdrage (× € 1.000)					
Deelnemers	Realisatie 2025*	Begroting 2026*	Begroting 2027	Verschil 2026 - 2027 Bedrag	%
Bergen op Zoom	1.600	1.658	1.640	18 V	1,1%
Breda	3.787	3.946	3.925	21 V	0,5%
Dongen	575	559	587	28 N	-5,0%
Etten-Leur	968	991	997	6 N	-0,6%
Halderberge	682	695	700	5 N	-0,7%
Loon op Zand	647	701	665	36 V	5,1%
Moerdijk	983	1.054	1.035	19 V	1,8%
Oosterhout	1.331	1.403	1.373	30 V	2,1%
Roosendaal	1.874	1.940	1.922	18 V	0,9%
Rucphen	496	493	511	18 N	-3,7%
Woensdrecht	532	549	533	16 V	2,9%
Zundert	566	678	582	96 V	14,2%
Brabantse Delta	4.540	4.810	4.811	1 N	-0,0%
Totaal deelnemers	**18.581**	**19.477**	**19.281**	**196 V**	**1,0%**

*De bijdragen werden voorheen bruto in beeld gebracht inclusief de compensabele btw, maar wordt vanaf 2027 netto geraamd. Om een eerlijke vergelijking per deelnemer op te stellen worden beide bedragen netto weergegeven.

Analyse procentuele verschillen per deelnemer

Als gevolg van de actualisatie van budgetten en productiecijfers ontstaan per deelnemer verschillende effecten. Vijf deelnemers gaan per saldo een hogere bijdrage betalen, ondanks dat de totale deelnemersbijdrage licht daalt. Voor acht deelnemers resulteert dit juist in een lagere bijdrage. Deze verschillen worden verklaard door aangepaste productieraming per deelnemer. De ontwikkeling van de producttarieven zijn beschreven in de desbetreffende programma's.

Met name de stijgingen bij de Gemeenten Dongen valt procentueel op, evenals de dalingen bij de Gemeenten Loon op Zand en Zundert. De nadere toelichting richt zich daarom vooral op deze uitschieters.

De onderstaande tabel geeft inzicht in de effecten per gemeente als gevolg van de aangepaste productieraming voor waardebezwaren. Zoals eerder binnen dit programma is toegelicht, is de totale raming voor dit proces naar beneden bijgesteld. De verschillen tussen gemeenten worden verklaard door de gehanteerde verdeelsleutel, die is gebaseerd op de gerealiseerde verdeling in 2025. In de onderstaande tabel is het verschil weergegeven tussen de verwachte productie 2026 en 2027.

Gemeenten	Realisatie 2025	Productie 2026	Productie 2027	Verschil	Verschil %
Dongen	500	460	530	70	15%
Loon op Zand	703	980	740	-240	-24%
Zundert	560	1.080	590	-490	-45%
Alle deelnemers	**11.368**	**14.410**	**12.000**	**-2.410**	**-17%**

Voor de Gemeenten Dongen is, ondanks de neerwaartse bijstelling van de totale productie, sprake van een stijging. Dit komt doordat het aandeel waardebezwaren voor deze gemeenten in de realisatie van 2025 hoger lag dan het aandeel dat was opgenomen in de productie 2026.

Voor de Gemeenten Loon op Zand en Zundert doet zich het tegenovergestelde effect voor. Bij deze deelnemers daalt de productie sterker dan de gemiddelde daling binnen het gehele proces. Ook hier is de verdeling gebaseerd op de realisatie in 2025, waarbij het aandeel waardebezwaren voor deze gemeenten lager lag dan in de productie 2026 was geraamd.

Kortom, het proces waardebezwaren wordt als geheel goedkoper en het tarief blijft stabiel. Doordat het productieaandeel per gemeente is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2026, verschuift de verdeling van de kosten tussen de vier gemeenten. Afhankelijk van hun aandeel in de verwachte productie werken de kosten voor deze gemeenten in versterkte of juist afgezwakte mate door.

Meerjarenperspectief deelnemersbijdrage 2027 – 2030

Op basis van de algemene financiële uitgangspunten, zijn de deelnemersbijdragen in beeld gebracht voor de jaren 2027 tot en met 2030. Deze zijn afgezet tegen de meerjarenraming per jaarschijf zoals opgenomen in de begroting 2026. In deze begroting is geen raming opgenomen voor jaarschijf 2030, waardoor deze niet wordt gepresenteerd.

Netto deelnemersbijdrage 2027 – 2030 (× € 1.000)				
Deelnemer	**Begroot 2027**	**Begroot 2028**	**Begroot 2029**	**Begroot 2030**
Bergen op Zoom	1.640	1.711	1.790	1.871
Breda	3.925	4.096	4.283	4.478
Dongen	587	613	641	670
Etten-Leur	997	1.040	1.088	1.137
Halderberge	700	730	764	799
Loon op Zand	665	694	726	759
Moerdijk	1.035	1.080	1.129	1.181
Oosterhout	1.373	1.433	1.498	1.566
Roosendaal	1.922	2.006	2.097	2.193
Rucphen	511	533	558	583
Woensdrecht	533	556	582	608
Zundert	582	607	635	664
Brabantse Delta	4.811	5.020	5.249	5.487
Totaal deelnemers	19.281	20.119	21.040	21.996
Begroting 2026	21.693	22.578	23.495	-
Verschil	**-2.412**	**-2.459**	**-2.455**	**-**

Door te schuiven BTW

De door te schuiven btw wordt niet langer in de begroting opgenomen. Als gevolg hiervan wordt de deelnemersbijdrage netto geraamd. De btw die normaliter wordt doorgeschoven, wordt afzonderlijk en buiten de deelnemersbijdrage om aan alle deelnemers in rekening gebracht. Voor gemeenten geldt dat deze btw kan worden teruggevraagd via het btw-compensatiefonds. Voor het waterschap vormt deze btw een kostenpost.

De exacte wijze van verrekening wordt nog nader afgestemd. In het onderstaande overzicht wordt voor de deelnemers inzichtelijk gemaakt welk bedrag naar verwachting via deze separate verrekening in rekening zal worden gebracht. Hierbij is uitgegaan van de realisatie over 2025 ter waarde van € 1.160.000, inclusief verwachte kostenstijgingen.

Bijdrage door te schuiven BTW (× € 1.000)			
Deelnemer	**Netto bijdrage**	**Aandeel**	**BTW**
Bergen op Zoom	1.640	8,5%	102
Breda	3.925	20,4%	244
Dongen	587	3,0%	37
Etten-Leur	997	5,2%	62
Halderberge	700	3,6%	44
Loon op Zand	665	3,4%	41
Moerdijk	1.035	5,4%	64
Oosterhout	1.373	7,1%	85
Roosendaal	1.922	10,0%	120
Rucphen	511	2,7%	32
Woensdrecht	533	2,8%	33
Zundert	582	3,0%	36
Brabantse Delta	4.811	25,0%	300
Verschil	**19.281**	**100%**	**1.200**

Incidentele baten en lasten

Binnen de begroting 2027 zijn er geen incidentele baten en lasten.

Mutaties reserves

Er vinden in de begroting 2027 geen mutaties in reserves plaats.

4. UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt op hoofdlijnen een uiteenzetting gegeven van de financiële positie van de BWB. In de paragraaf financiering is de financieringsfunctie van de BWB beschreven. Daar is met name aandacht besteed aan treasury, renterisico's en de kasgeldlimiet.

Geprognosticeerde balans

In deze geprognosticeerde balans is uitgegaan van bestaand beleid. Er is rekening gehouden met verwachte investeringen en aflossingen.

Omschrijving (× € 1.000)	Balans 01-01-'26	Balans 01-01-'27	Balans 01-01-'28	Balans 01-01-'29	Balans 01-01-'30	Balans 01-01-'31
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiele vaste activa	917	839	622	479	403	327
Vlottende activa						
Uitzettingen korte dan 1 jr.	4.751	8.420	8.487	8.480	8.556	8.632
Liquide middelen	3.741	-	-	-	-	-
Overlopende activa	258	258	258	258	258	258
Totaal activa	**9.667**	**9.517**	**9.367**	**9.217**	**9.217**	**9.217**

Omschrijving (× € 1.000)	Balans 01-01-'26	Balans 01-01-'27	Balans 01-01-'28	Balans 01-01-'29	Balans 01-01-'30	Balans 01-01-'31
PASSIVA						
Vaste passiva						
Bestemmingsreserves	200	200	200	200	200	200
Voorzieningen	806	806	806	806	806	806
Vaste schulden langer 1 jr.	450	300	150	-	-	-
Vlottende passiva						
Schulden korter dan 1 jr.	4.312	4.312	4.312	4.312	4.312	4.312
Overlopende passiva	3.899	3.899	3.899	3.899	3.899	3.899
Totaal passiva	**9.667**	**9.517**	**9.367**	**9.217**	**9.217**	**9.217**

5. EMU-SALDO

In het BBV wordt middels artikel 23, lid d, voorgeschreven dat de ontwikkeling van het EMU-saldo moet worden opgenomen in de begroting en de jaarstukken. Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis (moment van levering) in een bepaalde periode. Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen.

Hieronder is een berekening van het EMU-saldo weergegeven.

Jaartal (× € 1.000)			T-1 2026	T 2027	T+1 2028	T+2 2029	T+3 2030
Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-	-	-	-	-
		Uitzettingen	-	-	-	-	-
	Vlottende activa	Uitzettingen	3.669	67	-7	76	76
		Liquide middelen	-3.741	-	-	-	-
		Overlopende activa	-	-	-	-	-
Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	-150	-150	-150	-	-
	Vlottende passiva	Vlottende schuld	-	-	-	-	-
		Overlopende passiva	-	-	-	-	-
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (i)materiële vaste activa					-	-	-

EMU-SALDO	78	217	143	76	76

6. OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Op grond van artikel 7, lid 3 van de BBV-provincies en gemeenten dient in de begroting een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld te worden opgenomen.

Nr.	Naam taakveld (× € 1.000)	Begroting 2027
Lasten		
0.10	Mutaties reserves	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-
0.4	Overhead	9.442
0.5	Treasury	2
0.64	Belastingen overig	10.122
0.8	Overige baten en lasten	80
Totale lasten		**19.646**
Baten		
0.10	Mutaties reserves	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-
0.4	Overhead	135
0.5	Treasury	230
0.64	Belastingen overig	19.281
0.8	Overige baten en lasten	-
Totale baten		**19.646**
Saldo		
0.10	Mutaties reserves	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-
0.4	Overhead	-9.307
0.5	Treasury	228
0.64	Belastingen overig	9.159
0.8	Overige baten en lasten	-80
Totaal saldo		**-**

Voor de diverse belastingsoorten zijn in de BBV-voorschriften verschillende taakvelden toegekend. Voor de BWB is het in praktische zin niet mogelijk om de baten en lasten over deze diverse taakvelden toe te rekenen. In dat kader is ervoor gekozen om de baten en lasten die direct zijn toe te rekenen aan belastingen integraal te verantwoorden onder het taakveld 0.64 Belastingen Overig.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Risicoprofiel BWB over 2026 en volgende jaren

De risico's worden steeds opnieuw beoordeeld bij het opstellen van een P&C-product. Ten opzichte van het laatst vastgestelde P&C-product (tweede bestuursrapportage 2025) zijn drie nieuwe risico's geïdentificeerd, één risico is bijgesteld en één risico is komen te vervallen. Bedragen zijn afgerond op € 5.000.

Actuele risico's

Risico	Toelichting	I(ncidenteel) S(tructureel)	Financiële omvang	Kans	Berekend risico
Aanbestedingsrisico *(nieuw)*	In de loop van 2026 wordt de accountantscontrole Europees aanbesteed. In de begroting is rekening gehouden met een correctie voor de indexatie die binnen het huidige contract niet was toegestaan. Het totale financiële effect hiervan is op voorhand niet vast te stellen.	S	€ 50.000	50%	€ 25.000
Daling renteopbrengsten *(aangepast)*	Er wordt rekening gehouden met renteopbrengsten. Bij een daling van de rente op de kapitaalmarkt dalen deze opbrengsten. Renteverwachtingen schetsen een stabilisatie in 2026 waarmee de kans als laag wordt ingeschat..	S	€ 350.000	10%	€ 35.000
Kosten gegevensuitwisseling waterverbruik *(nieuw)*	Tot september 2025 werden gegevens omtrent het waterverbruik kosteloos ter beschikking gesteld. Waterleidingmaatschappijen hebben hun standpunt hieromtrent gewijzigd. Vooralsnog worden de kosten hiervan ingeschat op € 50.000 per jaar mogelijk is dit niet toereikend.	S	€ 50.000	25%	€ 15.000
Uitvoeringskosten en proceskostenvergoedingen als gevolg van inspanningen NCNP's. *(nieuw)*	Er is een trend waarneembaar dat NCNP-bureaus zich in toenemende mate concentreren op beroepszaken. Dit kan leiden meer proceskostenvergoedingen voor de deelnemers en hogere uitvoeringslasten voor de BWB. Voor de BWB beperkt het risico zich tot hogere uitvoeringslasten.	S	€ 200.000	25%	€ 50.000
Aansprakelijkheid in verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	De uitvoering van de AVG is voor een data gestuurde organisatie als de BWB extra risicogevoelig. Ondanks getroffen maatregelen blijft het risico van bijvoorbeeld een datalek aanwezig.	S	€ 750.000	7,5%	€ 55.000

Schijnzelfstandigheid/ handhaving wet DBA	Een zzp'er kan achteraf door de Belastingdienst worden aangemerkt als werknemer. Handhaving speelt vanaf 2026. Dit kan leiden tot nabetaling van loonheffingen, boetes en rente en arbeidsrechtelijke gevolgen. De BWB werkt in 2025 aan maatregelen om de risico's zoveel als mogelijk te beheersen. De functie van taxateur vormt hierin een knelpunt (deze zijn nodig voor de uitvoering van primaire processen maar vacatures worden niet geheel ingevuld). In 2025 is de inhuur van ZZP'ers verder afgebouwd. Eind 2025 is de verwachting dat er nog maar beperkt gebruik gemaakt gaat worden van ZZP'ers. Daarnaast worden er nieuwe overeenkomsten gesloten waarbij een duidelijk resultaat wordt afgesproken. Bij nieuwe inhuuropdrachten wordt expliciet gekeken of deze wel of niet kan worden opgesteld voor ZZP'ers.	I	€ 270.000	15%	€ 40.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit					**€ 220.000**

Vervallen risico's

Risico	Toelichting	I(ncidenteel) S(tructureel)	Financiële omvang	Kans	Berekend risico
Voorziening voormalig personeel	Voor voormalig personeel is een voorziening getroffen ter hoogte van 100% van de maximale resterende verplichting. Daarmee is het risico dat de voorziening ontoereikend is en moet worden aangevuld afgedekt.	I	€ 545.000	50%	€ 275.000
Totaal vervallen risico's					**€ 275.000**

Bijlage 2: Richtlijnen deelnemers

Door de deelnemers zijn de onderstaande (aanvullende) financiële richtlijnen vastgesteld. Per richtlijn is aangegeven op welke wijze hier bij de uitwerking in de begroting mee is omgegaan.

1. We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De Gemeenschappelijke Regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de Gemeenschappelijke Regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

   Uitwerking
   Een structureel sluitende meerjarenbegroting is het uitgangspunt uit de kadernota en verwerkt in de begroting 2027 zie hiervoor onder andere hoofdstuk 2 het Overzicht meerjarenperspectief baten en lasten 2027 – 2030 , een meerjarenperspectief van deelnemersbijdrage is opgenomen in de Specificatie van de deelnemersbijdrage op pagina 53.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.

   Uitwerking
   De begroting komt tot stand tot stand op basis van de ramingen zoals deze zijn opgenomen in de laatst vastgestelde meerjarenbegroting (2026-2029) waarop een nacalculatie wordt uitgevoerd. Tot bestaand beleid behoort de uitvoering van het takenpakket zoals opgenomen in de beleidsbegroting hierin zijn geen wijzigingen doorgevoerd. Wel heeft het AB via de Kadernota 2027 besloten de BTW op een andere wijze te verwerken zie hiervoor onder andere de toelichting op overhead in hoofdstuk 2.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de Gemeenschappelijke Regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de Gemeenschappelijke Regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

   Uitwerking
   Zie opmerking onder richtlijn 4.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende Cao-indexering, overige Cao-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de Gemeenschappelijke Regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij 'de index van de loonvoet sector overheid' gevolgd en voor de prijsontwikkeling 'de index van de netto materiele consumptie'. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke Cao-indexering, overige Cao-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

   Uitwerking
   Voor loonontwikkeling is uitgegaan van de loonvoetsector overheid (+5,1% in 2027, +4.2% 2028, +4,5% 2029 en +4,5% 2030). Voor prijzen is gerekend met de index "prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)" overheid (+2,2% in 2027, +2,2% 2028, +2,3% 2029 en +2,3% 2030). Bij de jaarrekening 2023 is een reserve gevormd van € 200.000 ten behoeve van het opvangen van verschillen in de geraamde en werkelijke loon- en prijsontwikkeling. Voorgesteld wordt deze in stand te houden. Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met de meest recente productieontwikkeling.

5. Een besluit van het Algemeen Bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het Algemeen Bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de conceptbegroting(swijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het Algemeen Bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

   Uitwerking
   Dit maakt onderdeel uit van de besluitvorming bij de jaarrekening 2025. Een reserve is gevormd van € 200.000 ten behoeve van het opvangen van verschillen in de geraamde en werkelijke loon- en prijsontwikkeling. Voorgesteld wordt deze in stand te houden.

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De Gemeenschappelijke Regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het Algemeen Bestuur, welke daar ook een besluit over neemt.

   Uitwerking
   Dit is het uitgangspunt, het AB ontvangt bij de jaarrekening een voorstel tot resultaatbestemming.

7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de Gemeenschappelijke Regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de Gemeenschappelijke Regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

   Uitwerking
   Zie de uitwerking in de verplichte paragrafen, paragraaf 1: Weerstandsvermogen & risicobeheersing.

Aanvullende financiële richtlijnen
De gemeenteraden van Breda en Roosendaal hebben een aanvullende richtlijn meegegeven.

De gemeenteraad van Breda verzoekt iedere GR om in de kadernota en de begroting 2027 aan te geven wat de beleidsinhoudelijke keuzes zijn en wat de effecten daarvan zijn. Daarbij houdt de GR rekening met een gelijkblijvende bijdrage vanuit de deelnemers, maar ook met een dalende bijdrage van 5%, 10% en 15% ten opzichte van 2026.

De gemeenteraad van Roosendaal verzoekt de BWB in navolging van de richtlijnen van vorig jaar welke keuzes gemaakt kunnen worden om besparingen te realiseren. Gelet op huidige financiële situatie beschrijft de Gemeenschappelijke Regeling in de kadernota en begroting 2027 wederom in hoeverre zij hieraan kan bijdragen, bijvoorbeeld door de bijdrage van de deelnemers voor 2027 te laten dalen of gelijk te houden aan de bijdrage voor 2026 of een stijging te beperken.

Uitwerking
In de kadernota 2027 is voor 2027 een totale mutatie van € 789.000 opgenomen, gebaseerd op loon-, prijs- en productiecompensatie en de verwachte besparingen uit innovatie en Lean werken (€ 194.000). In de uitwerking van de ontwerpbegroting blijkt een verdere afname van de formatie en aanvullende voordelen in de uitvoering. Waardoor de feitelijke stijging beperkt blijft tot € 194.000. Daarmee wordt, boven op de reeds ingeboekte besparing van € 204.000, een extra voordeel gerealiseerd van € 595.000.

Bijlage 3: Besluitvorming algemene reserve

Besluitvorming algemene reserve				
Type	**Algemene reserve**			
Doel	Bufferfunctie: om afwijkingen tussen de geraamde en werkelijke loon- en prijsontwikkeling op te kunnen vangen.			
Verloop	*Stand per 01-01-2026* € 200.000	*Geraamde onttrekking 2026* Geen	*Geraamde toevoeging 2026* Geen	*Verwachtte stand 31-12-2026* € 200.000
Minimale- en maximale omvang	*Minimale omvang:* Er wordt geen minimale omvang vastgesteld. *Maximale omvang:* Er wordt geen maximale omvang vastgesteld. De omvang van de reserve wordt afgestemd op het doel. Om de beperkte negatieve afwijkingen van de afgelopen vijf jaar op te kunnen vangen is de hoogte bij de jaarrekening 2023 vastgesteld op € 200.000.			
Dotatie	Stortingen in de algemene reserve vinden enkel plaats uit een positief jaarrekeningresultaat op basis van een besluit van het Algemeen Bestuur, indien dit voor géén van de deelnemers leidt tot een verhoging van de deelnemersbijdrage. Het aandeel van de individuele deelnemer in de reserve blijft behouden. Het percentage van de nacalculatorische deelnemersbijdrage vormt de basis voor de dotatie.			
Onttrekking	Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van een besluit van het Algemeen Bestuur. Dit zal via een begrotingswijziging plaatsvinden (vastgesteld vóór 31 december van het lopende boekjaar). Het verloop van de algemene reserve en het aandeel van de individuele deelnemer in de reserve blijft behouden.			
Looptijd	Er is geen looptijd vastgesteld.			

	Gemeenschappelijke regeling: Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja, de ontwerp Begroting 2027 GR BWB is op 10 april 2026 verzonden. De Jaarstukken 2025 GR BWB zijn op 10 april 2026 aangeboden.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja, de begroting voldoet aan de indeling zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording. Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** a. De programma's 'waarderen, 'heffen' en 'invordering' laten een voordeel zien in de loonkosten als gevolg van een afname in de formatie. Verder zijn er geen significante wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren. b. Het programma 'overhead' wijkt sterk van 2026 af door een andere presentatiewijze van de door te schuiven BTW. c. Er is beperkt sprake van eigen beleid. De BWB is een uitvoeringsorganisatie. d. In de begroting is rekening gehouden met een groei van het aantal huishoudens van 0,75%. e. Het geraamde aantal waardebezwaren (12.000) is gebaseerd op de realisatie 2025 (11.368) dit is een afname t.o.v. de primitieve begroting 2026 (14.410).
4	**Financiële aandachtspunten** a. De begroting is opgesteld volgens de uitgangspunten die in de Kadernota 2027-2030 zijn aangegeven. Hierbij worden de financiële richtlijnen gevolgd zoals opgenomen in de nota verbonden partijen. Er zijn geen beleidsmatige richtlijnen voor 2027. b. De totale deelnemersbijdrage daalt ten opzichte van begroting 2026 met € 1.446.000. De oorzaken zijn: a. een voordeel van per saldo € 429.000 op personele kosten; b. een nadeel van € 108.000 op materiele kosten, zoals kosten voor gegevensbeheer en kantoorkosten; c. een nadeel van € 120.000 op rentebaten en van € 5.000 op overige bijdragen. d. een verschuiving van € 1.250.000 m.b.t. btw-compensatie; c. Vanaf begroting 2027 wordt de btw administratief verwerkt buiten de deelnemersbijdragen. Dit zorgt voor een indicatieve verlaging van de deelnemersbijdrage met € 1,25 mln. Dit is geen besparing, maar een andere manier van presenteren (netto i.p.v. bruto). Financieel is er voor de gemeentelijke deelnemers geen effect. Indien het effect van de btw buiten beschouwing wordt gelaten, daalt de deelnemersbijdrage met € 196.000 ten opzichte van begroting 2026. d. De verschillen tussen de jaren zijn goed onderbouwd en verklaard. De financiële positie wordt overzichtelijk samengevat.

5 **Financieel overzicht**

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

BWB	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal BWB	20.261	613	0	613
Bijdrage apparaatskosten Moerdijk	1.084			40

Meerjarenontwikkeling

GR	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Totaal GR	**21.217**	**19.646**	**20.494**	**21.426**	**22.394**
Verwacht resultaat 2027	**-**	**0**	-	-	-
Bijdrage Moerdijk in apparaatskosten	1.054	1.035	1.080	1.129	1.181
Opgenomen in meerjarenperspectief Moerdijk	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054
Verschil (-/- = voordeel)	0	-19	26	75	127

Specificatie	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjarenbegroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Bijdrage deelnemers in apparaatskosten (totaal)	**20.727**	**19.281**	**20.119**	**21.040**	**21.996**
Bijdrage Moerdijk in apparaatskosten	1.054	1.035	1.080	1.129	1.181

Vermogen	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	200	200
Vreemd vermogen	9.317	9.167

6	**Overige aandachtspunten** n.v.t. .
7	**De zienswijze** *Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:* 1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2025; 2. Geen zienswijze over de ontwerp-Programmabegroting 2027 naar voren te brengen

Proces	ALGEMEEN	WAARDEREN				HEFFEN						INVORDERING			TOTAAL
Product	Vaste bijdrage	WOZ-administratie	Taxeren/waarderen	Waardebezwaren	Totaal	Gegevensbeheer			Opleggen aanslagen	Heffingsbezwaren	Totaal	Financiële invordering	Dwanginvordering	Totaal	Netto Bijdrage
Sub-product						Basis	Exoten	BAG							
Tarieven	*€ 10.300*	*€ 8,14*	*€ 13,89*	*€ 232,40*		*€ 0,94*		*€ 3,81*	*€ 0,89*	*€ 125,72*		*€ 2,23*	*€ 139,57*		
Bergen op Zoom	€ 10.300	€ 319.900	€ 545.800	€ 264.900	€ 1.130.600	€ 135.500	€ 15.800	€ -	€ 34.600	€ 41.500	€ 227.400	€ 86.400	€ 185.600	€ 272.000	€ 1.640.000
Breda	€ 10.300	€ -	€ 1.486.000	€ 987.700	€ 2.473.700	€ 297.600	€ 134.500	€ -	€ 97.700	€ 177.300	€ 707.100	€ 244.100	€ 489.900	€ 734.000	€ 3.925.000
Dongen	€ 10.300	€ 112.300	€ 191.700	€ 123.200	€ 427.200	€ 38.600	€ 13.500	€ -	€ 12.600	€ 13.800	€ 78.500	€ 31.500	€ 39.100	€ 70.600	€ 587.000
Etten-Leur	€ 10.300	€ 192.900	€ 329.100	€ 144.100	€ 666.100	€ 90.900	€ 33.800	€ -	€ 23.000	€ 31.400	€ 179.100	€ 57.400	€ 83.700	€ 141.100	€ 997.000
Halderberge	€ 10.300	€ 137.600	€ 234.700	€ 109.200	€ 481.500	€ 58.700	€ 13.800	€ -	€ 15.500	€ 20.100	€ 108.100	€ 38.600	€ 61.400	€ 100.000	€ 700.000
Loon op Zand	€ 10.300	€ 102.600	€ 175.000	€ 172.000	€ 449.600	€ 47.500	€ 38.800	€ -	€ 12.500	€ 31.400	€ 130.200	€ 31.300	€ 43.300	€ 74.600	€ 665.000
Moerdijk	€ 10.300	€ 170.100	€ 290.300	€ 183.600	€ 644.000	€ 59.700	€ 35.800	€ 118.200	€ 19.500	€ 26.400	€ 259.600	€ 48.700	€ 72.600	€ 121.300	€ 1.035.000
Oosterhout	€ 10.300	€ 254.000	€ 433.300	€ 227.800	€ 915.100	€ 128.000	€ 49.000	€ -	€ 29.500	€ 42.700	€ 249.200	€ 73.700	€ 124.200	€ 197.900	€ 1.373.000
Roosendaal	€ 10.300	€ 356.500	€ 608.300	€ 260.300	€ 1.225.100	€ 153.500	€ 63.800	€ -	€ 40.700	€ 81.700	€ 339.700	€ 101.600	€ 245.600	€ 347.200	€ 1.922.000
Rucphen	€ 10.300	€ 97.700	€ 166.700	€ 88.300	€ 352.700	€ 49.500	€ 11.100	€ -	€ 11.300	€ 11.300	€ 83.200	€ 28.100	€ 36.300	€ 64.400	€ 511.000
Woensdrecht	€ 10.300	€ 102.600	€ 175.000	€ 90.600	€ 368.200	€ 44.900	€ 13.200	€ -	€ 11.600	€ 16.300	€ 86.000	€ 29.000	€ 39.100	€ 68.100	€ 533.000
Zundert	€ 10.300	€ 100.100	€ 170.800	€ 137.100	€ 408.000	€ 50.100	€ 22.500	€ -	€ 11.500	€ 17.600	€ 101.700	€ 28.800	€ 33.500	€ 62.300	€ 582.000
Brabantse Delta	€ 10.300	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.299.300	€ 646.400	€ -	€ 408.700	€ 368.400	€ 2.722.800	€ 1.021.300	€ 1.057.900	€ 2.079.200	€ 4.811.000
Totaal deelnemers	**€ 133.900**	€ 1.946.300	€ 4.806.700	€ 2.788.800	**€ 9.541.800**	€ 2.453.800	€ 1.092.000	€ 118.200	€ 728.700	€ 879.900	**€ 5.272.600**	€ 1.820.500	€ 2.512.200	**€ 4.332.700**	**€ 19.281.000**

Verdeelsleutel *Aantallen*	Vast bedrag	Objecten	Objecten	Waardebezwaren	Aanslagregels	Panden	Aanslagen	Heffingsbezwaren	Aanslagen	Dwangbevelen
Bergen op Zoom	1	39.300	39.300	1.140	144.000	-	38.700	330	38.700	1.330
Breda	1		107.000	4.250	316.200	-	109.300	1.410	109.300	3.510
Dongen	1	13.800	13.800	530	41.000	-	14.100	110	14.100	280
Etten-Leur	1	23.700	23.700	620	96.600	-	25.700	250	25.700	600
Halderberge	1	16.900	16.900	470	62.400	-	17.300	160	17.300	440
Loon op Zand	1	12.600	12.600	740	50.500	-	14.000	250	14.000	310
Moerdijk	1	20.900	20.900	790	63.400	31.000	21.800	210	21.800	520
Oosterhout	1	31.200	31.200	980	136.000	-	33.000	340	33.000	890
Roosendaal	1	43.800	43.800	1.120	163.100	-	45.500	650	45.500	1.760
Rucphen	1	12.000	12.000	380	52.600	-	12.600	90	12.600	260
Woensdrecht	1	12.600	12.600	390	47.700	-	13.000	130	13.000	280
Zundert	1	12.300	12.300	590	53.200	-	12.900	140	12.900	240
Brabantse Delta	1	-	-	-	1.380.300	-	457.300	2.930	457.300	7.580
Totaal deelnemers	13	239.100	346.100	12.000	2.607.000	31.000	815.200	7.000	815.200	18.000

EXOTEN															
Product	TOTAAL	Precariobelasting		Reclamebelasting		Toeristenbelasting		Hondenbelasting		Leges		Zuiveringsheffing	
Verdeelsleutel		Regels		Regels		Aanslagen		Regels		Regels		Regels	
Tarieven			*€ 13,91*		*€ 29,08*		*€ 104,13*		*€ 5,94*		*€ 550,30*		*€ 25,85*
Bergen op Zoom	€ 15.800	110	€ 1.500	-	€ -	110	€ 11.500	-	€ -	5	€ 2.800	-	€ -
Breda	€ 134.500	4.420	€ 61.500	1.180	€ 34.300	160	€ 16.700	-	€ -	40	€ 22.000	-	€ -
Dongen	€ 13.500	-	€ -	140	€ 4.100	90	€ 9.400	-	€ -	-	€ -	-	€ -
Etten-Leur	€ 33.800	380	€ 5.300	-	€ -	30	€ 3.100	3.800	€ 22.600	5	€ 2.800	-	€ -
Halderberge	€ 13.800	-	€ -	-	€ -	80	€ 8.300	-	€ -	10	€ 5.500	-	€ -
Loon op Zand	€ 38.800	-	€ -	300	€ 8.700	140	€ 14.600	2.600	€ 15.500	-	€ -	-	€ -
Moerdijk	€ 35.800	-	€ -	-	€ -	80	€ 8.300	-	€ -	50	€ 27.500	-	€ -
Oosterhout	€ 49.000	70	€ 1.000	-	€ -	100	€ 10.400	5.400	€ 32.100	10	€ 5.500	-	€ -
Roosendaal	€ 63.800	200	€ 2.800	1.050	€ 30.500	160	€ 16.700	-	€ -	25	€ 13.800	-	€ -
Rucphen	€ 11.100	-	€ -	-	€ -	80	€ 8.300	-	€ -	5	€ 2.800	-	€ -
Woensdrecht	€ 13.200	-	€ -	-	€ -	100	€ 10.400	-	€ -	5	€ 2.800	-	€ -
Zundert	€ 22.500	-	€ -	-	€ -	110	€ 11.500	-	€ -	20	€ 11.000	-	€ -
Brabantse Delta	€ 646.400	-	€ -	-	€ -	-	€ -	-	€ -	-	€ -	25.000	€ 646.400
Totaal deelnemers	**€ 1.092.000**	5.180	€ 72.100	2.670	€ 77.600	1.240	€ 129.200	11.800	€ 70.200	175	€ 96.500	25.000	€ 646.400

VEILIGHEIDSREGIO Midden- en West-Brabant | BRANDWEER Midden- en West-Brabant

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders
alsmede de Raden van de 24 gemeenten
in Midden- en West-Brabant

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
Postbus 3208
5003 DE Tilburg

Datum	1 april 2026	Behandeld door	Jolanda Trijselaar
Onze referentie	260310--87	Doorkiesnummer	088-2250100
Uw referentie		E-mail	Jolanda.trijselaar@vrmwb.nl
Uw bericht van		Onderwerp	Conceptbegroting 2027

Geachte leden van het College en de Gemeenteraad,

Namens het Dagelijks Bestuur van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) bied ik u hierbij de Conceptbegroting 2027 aan voor zienswijzen. Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bieden we gemeenteraden de gelegenheid om hun zienswijzen op de begroting kenbaar te maken. Voor deze procedure geldt een periode van twaalf weken.

Conceptbegroting 2027
Met deze conceptbegroting laten we zien wat we in 2027 doen om onze regio veiliger te maken. Het uitvoeren van onze reguliere taken is vanzelfsprekend de basis. Daarnaast zetten we ook in op veranderingen die nodig zijn vanwege allerlei ontwikkelingen om ons heen.

We leven in een periode van grote onzekerheid, met geopolitieke spanningen, klimaatverandering en technologische ontwikkelingen. Hierdoor is maatschappelijke continuïteit niet langer vanzelfsprekend. Onze rol als regionale uitvoeringsorganisatie wordt intensiever: we ondersteunen partners bij vragen over bedrijfscontinuïteit en we bereiden ons voor op scenario's die niet lang geleden ondenkbaar leken, zoals grootschalige militaire inzet of de uitval van vitale infrastructuur. De druk op onze organisatie neemt toe en we schaken op meerdere borden tegelijk. Deze conceptbegroting is geschreven vanuit dit urgente perspectief.

We richten ons vooral op drie prioritaire risico's: uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. Samen met gemeenten versterken we de weerbaarheid van inwoners en bedrijven, experimenteren we met noodsteunpunten, zijn we in gesprek met Defensie over een verschuiving van taken en werken we aan toekomstbestendige brandweerzorg. We hebben een overtuiging dat we onze rol en positie als hulpverlener, verbinder en regisseur van veiligheid in een turbulente wereld nog verder kunnen versterken. Dat zien we als een nadrukkelijk accent in onze activiteiten.

Financieel perspectief
In de conceptbegroting zijn de financiële uitgangspunten en beleidsmatige ontwikkelingen uit de Kaderbrief 2027 verwerkt, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 5 februari 2026.
In deze begroting leiden uitsluitend de mutaties in de loon- en prijsindex, de intekentaken en de actualisering van de kapitaallasten tot aanpassingen van de gemeentelijke bijdragen. Het Dagelijks

Bestuur benadrukt echter dat er ook vanuit financieel perspectief onzekere tijden zijn aangebroken en dat het vasthouden aan de nullijn een steeds grotere uitdaging wordt.

De stijgende prijzen van goederen en energie als gevolg van de oorlog in het Midden-Oosten kunnen, zeker wanneer deze situatie langdurig aanhoudt, niet worden gecompenseerd met de beschikbare loon-en prijscompensatie. Met 70 brandweerkazernes en een groot wagenpark met alleen al meer dan 100 basisbrandweerauto's hebben we bijvoorbeeld een hoog energieverbruik. Ook is nog onzeker welke aanvullende inzet en investeringen vanuit de landelijke weerbaarheidsopgave nodig zijn en hoe deze zich verhouden tot deze begroting. Hierbij moet onder andere gedacht worden aan het overnemen van bepaalde werkzaamheden die voortkomen uit het wegvallen van de zgn. Hoofdtaak 3 van Defensie (landelijke ondersteuning rampenbestrijding en crisisbeheersing).

Hierbij komt dat wij voor 2025 voor het eerst in lange tijd een tekort presenteren. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de spaarverlofregeling, de CAO-ontwikkelingen en aanzienlijke prijsverhogingen op materieel en materiaal. De verwachting is dat deze effecten van structurele aard zijn en doorwerken in de begroting 2026 en de jaren daarna.

De directie onderzoekt mogelijke beheersmaatregelen om deze structurele kostenstijgingen te beperken en informeert het bestuur hierover. Daarnaast benadrukt het Dagelijks Bestuur dat nieuwe taken, bijvoorbeeld door het overnemen van defensietaken, ook voorzien moeten worden van extra middelen (principe "nieuwe taken, nieuwe knaken").

De Conceptbegroting 2027 en de meerjarenraming zijn sluitend, maar niet structureel in evenwicht voor de jaren 2027 en 2028. Dit wordt veroorzaakt doordat we conform een bestuursbesluit de structurele kosten van Post Moerdijk Haven twee jaar dekken met een daarvoor gevormde reserve. Vanaf 2029 is de intentie om deze kosten structureel te dekken vanuit het principe 'nieuw voor oud'. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling (volledig) op te vangen.

Conform artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet ziet, in geval van de VRMWB, het Algemeen Bestuur erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan mag afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren weer tot stand wordt gebracht. Dat laatste is het geval voor de jaren 2029 en 2030.

Weerstandsvermogen

Bij de controle van de jaarrekening 2025 heeft de accountant opgemerkt dat de berekende ratio weerstandsvermogen van 0,38 (per 1-1-2026) in de categorie "onvoldoende" valt. Hoewel er geen harde norm is voor het weerstandsvermogen, kan worden gesteld dat we onvoldoende weerstandscapaciteit bezitten om risico's en onvoorziene financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. Gezien de geopolitieke spanningen, de recente oorlog in het Midden-Oosten en de landelijke ontwikkelingen is de verwachting dat de komende tijd de risico's en uitdagingen niet minder worden, terwijl de algemene reserve in de begroting 2027 daalt. Het gevolg is dat het weerstandsvermogen verder daalt en onze financiële weerbaarheid neemt af. De jaarrekening 2025 wordt 9 april a.s. in het Algemeen Bestuur behandeld en daarna ter informatie aan u toegezonden.

Beleidsmatige resultaten

Voor iedere pijler van ons beleidsplan beschrijven we de beoogde resultaten die ons antwoord zijn op actuele én toekomstige uitdagingen.

1. *Stimuleren van een redzame samenleving*

Weerbaarheid wordt een steeds groter onderdeel van onze activiteiten. We richten noodsteun- en coördinatiepunten in. We nemen burgerhulpverlening op in onze planvorming en ons vakbekwaamheidsprogramma. Met GGD-GHOR gaan we na wat er nodig is voor verminderd zelfredzame mensen. De focus van onze Denk Vooruit-campagne verschuift van bewustwording naar het maken van een noodplan en het versterken van samenredzaamheid. We richten onze aandacht bij het toezicht op Seveso-bedrijven op de veiligheid van industriële processen bij langdurige stroomuitval. We ontwikkelen een duurzaam toekomstperspectief voor de Risk Factory met een evaluatie en een bestuurlijk besluit. Met landelijke en regionale campagnes en voorlichting verbeteren we de brandveiligheid in de woonomgeving.

2. *Bijdragen aan een veilige leefomgeving*

Om gemeenten en initiatiefnemers meer risicogericht te adviseren over risicobeheersing vergroten we kennis en advieskracht op ontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, verdicht wonen, verduurzaming en energietransitie. We versterken onze netwerkpositie door verbindingen te leggen met nieuwe partners. We richten ons Dienstenpalet Risicobeheersing verder in om evenwichtig en effectief de veiligheid van de fysieke leefomgeving te vergroten op focusrisico's. We maken daarbij gebruik van nieuw ontwikkelde instrumenten voor dataverzameling, risicoduiding, en het bepalen van passende interventies. We versterken samenhang tussen risicobeheersing en incidentbestrijding door gezamenlijk operationele informatie te bepalen voor het voorkomen en bestrijden van de focusrisico's. In onze externe communicatie richten we ons op bewustwording en gedeelde verantwoordelijkheden tussen overheden en de samenleving.

Ons Veiligheidsinformatie knooppunt (VIK) levert actuele risico- en dreigingsbeelden en is verbonden met VIK's van andere veiligheidsregio's en het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2). Hiermee wisselen we informatie, aanpak en beelden uit en anticiperen we op dreigingen en risico's. De wekelijkse multi-briefing voor crisisfunctionarissen ontwikkelen we door op basis van de uitkomsten van een evaluatie. We ontwikkelen een dynamisch risicoproces, dat zorgt voor meer samenhang tussen onze aanpak van risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau over de volle breedte van de veiligheidsketen. Hierdoor kunnen we proactief en integraal inspelen op nieuwe risico's. Samen met onze partners starten we met het opstellen van een Regionaal Risicoprofiel (RRP) volgens een nieuwe landelijke methodiek. We versterken onze rol en positie als verbinder en regisseur van veiligheid in de regio en richten ons daarbij op de effecten van uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. Met bestaande en nieuwe (veiligheids)partners maken we heldere samenwerkingsafspraken en zorgen we voor effectieve informatie-uitwisseling. Voor natuurbrandbeheersing werken we met de netwerkpartners in de twaalf gebiedscommissies van onze regio aan de ontwikkeling van natuurbrandbeheersplannen en uitvoeringsplannen om natuurbranden te voorkomen.

3. *Hulpvaardige en slagvaardige inzet*

Om onze brandweerzorg meer toekomstbestendig te maken voeren we een assessment uit van alle brandweerposten. Dat geeft een eerste beeld van waar kansen liggen, waar kwetsbaarheden bestaan

en waar interventies nodig zijn. Eind 2027 gaan we hierover in gesprek met ons Algemeen Bestuur. We starten met de ontwikkeling van nieuwe brandweerzorgconcepten en flexibele paraatheidsoplossingen. Waar mogelijk voeren we experimenten hiermee uit. We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar de toekomstbestendigheid van ons eigen regionale oefencentrum Safety Village en de mogelijkheden voor samenwerking met onze buurregio's. Hieruit volgt een business case die we ter besluitvorming voorleggen aan ons Algemeen Bestuur. We voeren innovatieve experimenten uit. Die gaan over toepassingen van robotica, drones en kunstmatige intelligentie, maar ook over het slimmer en efficiënter organiseren van onze inzet. We ontwikkelen nieuwe vormen van vrijwilligheid die passen bij de uitdagingen van deze tijd, zoals vrijwilligers met een rol voor een weerbare samenleving.

Voor de verdere versterking van crisisbeheersing bouwen aan een professioneel en toekomstbestendig crisisstelsel dat bestuur, partners en samenleving in staat stelt tijdig en effectief te handelen bij dreiging en ontwrichting. We ontwikkelen ons verder als regisseur en samenwerkingspartner in het regionale crisisstelsel. In aansluiting op de landelijke crisisplannen ontwikkelen we (boven)regionale plannen voor de meest prioritaire risico's. We actualiseren onze multidisciplinaire planvorming op basis van de nationale plannen. Met behoud van onze autonomie versterken we de kracht van het landelijke collectief. We stellen scenariokaarten op voor Seveso-bedrijven en voeren CoPI-, ROT-oefeningen en één systeemoefening uit. In landelijk verband versterken we Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden (GBO-SO) om grote incidenten gezamenlijk effectief te kunnen bestrijden. Voor de meldkamer bereiden we vervanging van C2000 en het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) voor. We geven beeldregie in de meldkamer vorm. We bepalen welke extra taken er voor ons zijn als de capaciteit van Defensie onder druk komt te staan door militaire inzet.

4. *Wendbare en duurzame organisatie*

Voor bedrijfscontinuïteit vertalen we bovenregionale afspraken op basis van een landelijke weerbaarheidsanalyse naar onze eigen regio. Daaruit volgen aanvullende maatregelen, benodigde capaciteit en financiële middelen om de continuïteit van onze vitale processen te waarborgen. We starten vanaf 2027 met het gebruik van de biologische brandstof HVO100 om CO_2 te reduceren. We onderzoeken welk effect het gebruik van deze brandstof heeft op onze totale CO_2-voetafdruk en welke kosten dat met zich meebrengt. We voeren een strategische agenda Informatievoorziening uit, onder meer met pilots om kansen te benutten van kunstmatige intelligentie (AI), ten behoeve van het vergroten van onze digitale fitheid en de verdere borging van informatieveiligheid. We bouwen aan onze organisatie met aandacht voor meer intensieve samenwerking tussen teams en met partners.

Zienswijzen

Eventuele zienswijzen ontvangen we graag uiterlijk woensdag 24 juni 2026.
U kunt uw reactie sturen naar: vrsecretariaat@vrmwb.nl. In mei nemen we onze nieuwe gemeenteraadsleden tijdens regiobijeenkomsten mee in het verhaal van onze veiligheidsregio en de opgaven die voor ons liggen.

Het Algemeen Bestuur neemt op 2 juli 2026 een besluit over de ingekomen zienswijzen op de conceptbegroting en stelt dan de Begroting 2027 definitief vast. Daarna bieden we de Provincie, als toezichthouder op ons financiële beleid, de vastgestelde Begroting 2027 aan.

Voor een nadere toelichting kunt u ons uiteraard altijd benaderen.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant,

Jolanda Trijselaar
Algemeen Directeur

Bijlage 1 - Conceptbegroting 2027

VEILIGHEIDSREGIO
Midden- en West-Brabant

BRANDWEER
Midden- en West-Brabant

Begroting 2027

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Samenvatting 3

Leeswijzer 8

1. Programmabegroting Veiligheid 9

1.1 Algemeen 9

1.2 Stimuleren van een redzame samenleving 12

1.3 Bijdragen aan een veilige leefomgeving 15

1.4 Hulpvaardige en slagvaardige inzet 19

1.5 Wendbare en duurzame organisatie 26

2. Paragrafen 31

2.1 Bedrijfsvoering 31

2.2 Financiering 34

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 36

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen 41

2.5 Verbonden partijen 42

3. Financiële begroting 47

3.1 Kaders totstandkoming begroting 47

3.2 Financiële positie 54

3.3 Overzicht lasten en baten 60

3.4 Incidentele en structurele lasten en baten 61

3.5 Overzicht op taakvelden 66

3.6 Begroting op kostencategorie 68

Bijlagen 69

Bijlage 1 Lijst van veelgebruikte afkortingen 69

Samenvatting

Bij elke crisis staan wij paraat. Of het nu gaat om het bestrijden van branden, wateroverlast of grootschalige rampen, of het herkennen en voorkomen van mogelijke dreigingen: met daadkracht werken we samen aan de veiligheid van Midden- en West-Brabant. Vakbekwaam en verbonden, en altijd gericht op de uitdagingen van vandaag en morgen. Met inwoners, gemeenten en hulpdiensten zetten we alles op alles om onze regio veilig en weerbaar te maken. Wij zijn hulpverleners, verbinders en aanpakkers. **Samen staan we voor veiligheid.**

Met deze begroting laten we zien wat we in 2027 doen om onze regio veiliger te maken.

Welke middelen zetten we in?

Hieronder is per beleidspijler het saldo van lasten en baten zichtbaar, exclusief de mutaties in de reserves. Het saldo van toevoegingen (€ 384k) en onttrekkingen (€ 1.807k) aan de reserves bedraagt € -1.423k.

Totaal (bedragen x 1000)	
Stimuleren van een redzame samenleving	€ 544
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 10.745
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 75.163
Wendbare en duurzame organisatie	€ 16.670
Algemene dekkingsmiddelen	€ -101.699
Totaal	**€ 1.423**

Ons reguliere werk

Het uitvoeren van onze reguliere taken vormt de basis van onze organisatie waarvoor we het overgrote deel van onze capaciteit en middelen inzetten. Dat gaat natuurlijk om incidentbestrijding en crisisbeheersing, maar ook om het voorkomen van onveilige situaties. We staan 24/7 klaar om hulp te bieden bij situaties zoals gebouw- en natuurbranden, verkeersongelukken, liftopsluitingen, reanimaties, het redden van dieren, tot en met het beheersen van omvangrijke crises zoals een pandemie of langdurige uitval van onze stroomvoorziening.

Veiligheidsrisico's voorkomen we met een risicogerichte benadering: we signaleren veiligheidsrisico's in de fysieke omgeving voordat die zich voordoen en adviseren betrokkenen over manieren om die risico's te verkleinen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van kaders in de bestaande regelgeving, maar ook van andere werkwijzen, zoals gedragsverandering, bewustwording en kennisdeling.

Ons werk doen we met verschillende disciplines onder één dak. Tot de verbeelding sprekend is de inzet van onze brandweermensen, maar denk ook aan het aannemen van 112-meldingen en deze omzetten naar een plan, het signaleren (monitoring) van potentiële risico's, het opleiden en oefenen van onze mensen, het onderhoud aan ons materieel, onze taken voor bevolkingszorg, risico- en crisiscommunicatie, het toezicht op risicovolle bedrijven, het begeleiden van evenementen, het adviseren bij plannen voor ruimtelijke ordening, en alles wat we doen voor een efficiënte bedrijfsvoering. Bekijk Ons verhaal - Samen staan we voor veiligheid

Welke ontwikkelingen zien we?

We leven in ongekende tijden. Mondiale ontwikkelingen die al enige tijd onze bijzondere aandacht hebben, lijken zich te voltrekken in een steeds hoger tempo. In de media zien we veelvuldig signalen die erop wijzen dat de Verenigde Staten als belangrijkste bondgenoot geen vanzelfsprekendheid meer is, terwijl dreiging uit Rusland onverminderd vraagt om eenheid van ons bondgenootschap. Ook klimaatverandering heeft steeds meer impact op de veiligheid om ons heen. Toepassingen van kunstmatige intelligentie vormen steeds meer kansen én uitdagingen in de dagelijkse praktijk. We zien ook dat het vertrouwen in de overheid steeds meer onder druk staat. Mensen zijn onzeker over de toekomst en vinden dat de overheid tekortschiet in het bieden van zekerheid. Wat is er nodig om vertrouwen van inwoners terug te winnen en te versterken? En hoe kunnen wij daaraan bijdragen?

De maatschappelijke continuïteit die we decennialang vanzelfsprekend vonden, is kwetsbaar geworden. Wij hebben een belangrijke rol als regionale uitvoeringsorganisatie om bij te dragen aan de continuïteit van vitale overheidstaken. Steeds meer partners weten ons te vinden met vragen over bedrijfscontinuïteit. Collega's van Defensie laten ons weten dat zij taken zullen loslaten, als er militaire inzet gevraagd wordt. Denk aan hun ondersteuning bij het bestrijden van grote natuurbranden of bij incidenten met chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN) stoffen. Militaire verdediging van ons continent, waar dan ook, brengt op zichzelf weer nieuwe opgaven met zich mee, bijvoorbeeld door een verhoogde druk op ons zorgsysteem. Het zijn scenario's die we kortgeleden nog voor ondenkbaar hielden maar die we nu concreet op vizier hebben. Dat maakt dat we moeten schaken op veel borden tegelijkertijd. En dat vraagt veel van onze organisatie.

Hebben we een adequaat antwoord op de onzekerheden en uitdagingen van deze tijd? Bereiden we ons met voldoende gevoel voor urgentie voor op de meest prioritaire risico's, over de volle breedte van de veiligheidsketen? Vanuit dat perspectief hebben we deze begroting geschreven. We zien (de effecten van) uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer op dit moment als onze meest prioritaire risico's. Al ruim twee jaar vormt het vergroten van weerbaarheid tegen dit soort risico's een focus van onze activiteiten. In nauwe samenwerking met onze gemeenten werken we aan weerbare inwoners en bedrijven en doen we eerste ervaringen op met noodsteunpunten. Onze aandacht voor bedrijfscontinuïteit reikt verder dan onze eigen organisatie; we delen kennis en ervaringen met partners in onze regio. Is onze Brandweerzorg, Geneeskundige hulp en Crisisbeheersing/rampenbestrijding in de toekomst voldoende adequaat bemenst en innovatief genoeg om nieuwe taken uit te voeren als het moment daar is. We hebben een overtuiging dat we onze rol en positie als hulpverlener, verbinder en regisseur van veiligheid in een turbulente wereld nog verder kunnen versterken. Dat zien we als een nadrukkelijk accent (focus) in onze activiteiten in de komende tijd.

In 2023 begon een beleidsperiode van vier jaar. Vanwege actuele uitdagingen en urgente veiligheidsrisico's heeft het Algemeen Bestuur besloten om deze periode te verlengen met twee jaar tot 2029. Bij het schrijven van deze begroting bevinden we ons dus in het midden van de verlengde beleidsperiode. Tegen die achtergrond hebben we de voortgang van onze ambities beoordeeld en in een aantal gevallen de keuze gemaakt om activiteiten te temporiseren en resultaten aan te passen, zodat we op actuele onderwerpen kunnen versnellen. In veel gevallen is versnelling nodig op onderwerpen die niet in ons beleidsplan staan, zoals weerbaarheid, noodsteunpunten, en bedrijfscontinuïteit.

Wat gaan we dit jaar doen?

De begroting 2027 omvat de resultaten die in gezamenlijkheid een antwoord vormen op actuele en toekomstige uitdagingen.

Stimuleren van een redzame samenleving

Weerbaarheid wordt een steeds groter onderdeel van onze activiteiten. We richten noodsteun- en coördinatiepunten in. We nemen burgerhulpverlening op in onze planvorming en ons vakbekwaamheidsprogramma. Met GGD-GHOR gaan we na wat er nodig is voor verminderd zelfredzame mensen. De focus van onze Denk Vooruit-campagne verschuift van bewustwording naar het maken van een noodplan en het versterken van samenredzaamheid. We richten onze aandacht bij het toezicht op Seveso-bedrijven op de veiligheid van industriële processen bij langdurige stroomuitval. We ontwikkelen een duurzaam toekomstperspectief voor de Risk Factory met een evaluatie en een bestuurlijk besluit. Met landelijke en regionale campagnes en voorlichting verbeteren we de brandveiligheid in de woonomgeving.

Bijdragen aan een veilige leefomgeving

Om gemeenten en initiatiefnemers meer risicogericht te adviseren over risicobeheersing vergroten we kennis en advieskracht op ontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, verdicht wonen, verduurzaming en energietransitie. We versterken onze netwerkpositie door verbindingen te leggen met nieuwe partners. We richten ons Dienstenpalet Risicobeheersing verder in om evenwichtig en effectief de veiligheid van de fysieke leefomgeving te vergroten op focusrisico's. We maken daarbij gebruik van nieuw ontwikkelde instrumenten voor dataverzameling, risicoduiding, en het bepalen van passende interventies. We versterken samenhang tussen risicobeheersing en incidentbestrijding door gezamenlijk operationele informatie te bepalen voor het voorkomen en bestrijden van de focusrisico's. In onze externe communicatie richten we ons op bewustwording en gedeelde verantwoordelijkheden tussen overheden en de samenleving.

Ons Veiligheidsinformatie knooppunt (VIK) levert actuele risico- en dreigingsbeelden en is verbonden met VIK's van andere veiligheidsregio's en het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2). Hiermee wisselen we informatie, aanpak en beelden uit en anticiperen we op dreigingen en risico's. De wekelijkse multi-briefing voor crisisfunctionarissen ontwikkelen we door op basis van de uitkomsten van een evaluatie. We ontwikkelen een dynamisch risicoproces, dat zorgt voor meer samenhang tussen onze aanpak van risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau over de volle breedte van de veiligheidsketen. Hierdoor kunnen we proactief en integraal inspelen op nieuwe risico's. Samen met onze partners starten we met het opstellen van een Regionaal Risicoprofiel (RRP) volgens een nieuwe landelijke methodiek. We versterken onze rol en positie als verbinder en regisseur van veiligheid in de regio en richten ons daarbij op de effecten van uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. Met bestaande en nieuwe (veiligheids)partners maken we heldere samenwerkingsafspraken en zorgen we voor effectieve informatie-uitwisseling. Voor natuurbrandbeheersing werken we met de netwerkpartners in de twaalf gebiedscommissies van onze regio aan de ontwikkeling van natuurbrandbeheersplannen en uitvoeringsplannen om natuurbranden te voorkomen.

Hulpvaardige en slagvaardige inzet

Om onze brandweerzorg meer toekomstbestendig te maken voeren we een *assessment* uit van alle brandweerposten. Dat geeft een eerste beeld van waar kansen liggen, waar kwetsbaarheden bestaan en waar interventies nodig zijn. Eind 2027 gaan we hierover in gesprek met ons Algemeen Bestuur. We starten met de ontwikkeling van nieuwe brandweerzorgconcepten en flexibele paraatheidsoplossingen. Waar mogelijk voeren we experimenten hiermee uit. We voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar de toekomstbestendigheid van ons eigen regionale oefencentrum Safety Village en de mogelijkheden voor samenwerking met onze buurregio's. Hieruit volgt een business case die we ter besluitvorming voorleggen aan ons Algemeen Bestuur. We voeren innovatieve experimenten uit. Die gaan over toepassingen van robotica, drones, en kunstmatige intelligentie, maar ook over het slimmer en efficiënter organiseren van onze inzet. We ontwikkelen nieuwe vormen van vrijwilligheid die passen bij de uitdagingen van deze tijd, zoals vrijwilligers met een rol voor een weerbare samenleving.

Voor de verdere versterking van crisisbeheersing bouwen aan een professioneel en toekomstbestendig crisisstelsel dat bestuur, partners en samenleving in staat stelt tijdig en effectief te handelen bij dreiging en ontwrichting. We ontwikkelen ons verder als regisseur en samenwerkingspartner in het regionale crisisstelsel. In aansluiting op de landelijke crisisplannen ontwikkelen we (boven)regionale plannen voor de meest prioritaire risico's. We actualiseren onze multidisciplinaire planvorming op basis van de nationale plannen. Met behoud van onze autonomie versterken we de kracht van het landelijke collectief. We stellen scenariokaarten op voor Seveso-bedrijven en voeren CoPI-, ROT-oefeningen en één systeemoefening uit. In landelijk verband versterken we Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden (GBO-SO) om grote incidenten gezamenlijk effectief te kunnen bestrijden. Voor de meldkamer bereiden we vervanging van C2000 en het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) voor. We geven beeldregie in de meldkamer vorm. We bepalen welke extra taken er voor ons zijn als de capaciteit van Defensie onder druk komt te staan door militaire inzet.

Wendbare en duurzame organisatie

Voor bedrijfscontinuïteit vertalen we bovenregionale afspraken op basis van een landelijke weerbaarheidsanalyse naar onze eigen regio. Daaruit volgen aanvullende maatregelen, benodigde capaciteit en financiële middelen om de continuïteit van onze vitale processen te waarborgen. We starten vanaf 2027 met het gebruik van de biologische brandstof HVO100 om CO_2 te reduceren. We onderzoeken welk effect het gebruik van deze brandstof heeft op onze totale CO_2-voetafdruk en welke kosten dat met zich meebrengt. We voeren een strategische agenda Informatievoorziening uit, onder meer met pilots om kansen te benutten van kunstmatige intelligentie (AI), ten behoeve van het vergroten van onze digitale fitheid en de verdere borging van informatieveiligheid. We bouwen aan onze organisatie met aandacht voor meer intensieve samenwerking tussen teams en met partners.

Begroting 2027

De Begroting 2027 en de meerjarenraming zijn sluitend, maar niet structureel in evenwicht voor de jaren 2027 en 2028. Dit wordt veroorzaakt doordat we conform bestuursbesluit AB2024.12.12/4.6 de structurele kosten van Post Moerdijk Haven twee jaar dekken met een daarvoor gevormde reserve. Zie voor meer toelichting paragraaf 3.4.

De gemeentelijke bijdrage, intekentaken FLO en kazernes zijn conform de Kaderbrief 2027 aangepast en daarnaast is het investeringsplan geactualiseerd.

Gelet op de financiële gevolgen van kortingen op het gemeentefonds en de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over het toepassen van een tweetal financiële principes:

1. '**Nieuw voor oud**': door slimmer te investeren, capaciteit efficiënter in te zetten en middelen of taken anders te organiseren, kunnen we op termijn besparingen realiseren.
2. '**Nieuwe taken, nieuwe knaken**': nieuwe taken of wet- en stelselwijzigingen financieren we met nieuwe middelen. Nieuwe taken worden altijd ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

Gemeentelijke bijdrage

Voor de beleidsmatige ontwikkelingen die genoemd zijn in de Kaderbrief 2027 is financiële dekking gevonden of is er landelijke financiering (gevraagd). Deze hebben geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage in begrotingsjaar 2027. De consequenties voor de gemeenten in de gemeentelijke bijdrage zijn mutaties ten gevolge van het geactualiseerde investeringsplan. Zoals aangegeven zijn intekentaken bij de Kaderbrief al geactualiseerd.

Zie voor meer toelichting voor de gemeentelijke bijdrage paragraaf 3.1.

Leeswijzer

De begroting is opgebouwd uit het programma Veiligheid, de verplichte paragrafen en de financiële begroting met bijlagen.

Hoofdstuk 1 Programma Veiligheid

Dit hoofdstuk beschrijft onze missie, visie en de vertaling daarvan naar de pijlers en ons fundament. Elke pijler begint met een korte inleiding en beschrijft de beoogde resultaten voor 2027.

Hoofdstuk 2 Verplichte paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording van de beheersmatige aspecten, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Hoofdstuk 3 Financiële begroting

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële uitgangspunten voor de begroting, de ontwikkelingen op het gebied van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) en de Rijksbijdrage. Een overzicht van lasten en baten en een meerjarenperspectief van de bijdragen per gemeente worden gepresenteerd.

Bijlagen

In de bijlagen staat een lijst van veelgebruikte afkortingen.

1. Programmabegroting Veiligheid

1.1 Algemeen

Wie zijn we en wat doen we?

Bij elke crisis staan wij paraat. Of het nu gaat om het bestrijden van branden, wateroverlast of grootschalige rampen, of het herkennen en voorkomen van mogelijke dreigingen: met daadkracht werken we samen aan de veiligheid van Midden- en West-Brabant. Vakbekwaam en verbonden, en altijd gericht op de uitdagingen van vandaag en morgen. Met inwoners, gemeenten en hulpdiensten zetten we alles op alles om onze regio veilig en weerbaar te maken. Wij zijn hulpverleners, verbinders en aanpakkers. **Samen staan we voor veiligheid**.

Onze ambitie vertaald naar beleid

We zijn een parate veiligheidsregio, klaar voor actuele uitdagingen. We richten ons op fysieke veiligheid en maatschappelijke vraagstukken met (fysieke) veiligheidseffecten. Onze rol varieert. Deze kan repressief en hulpverlenend zijn, maar ook coördinerend, regisserend en ondersteunend aan samenwerkingspartners, onze gemeenten, het Rijk en het Veiligheidsberaad.

Om onze ambitie te realiseren zetten we in op drie beleidspijlers:

- **Redzame samenleving:** De meeste mensen zijn prima in staat om zelf te handelen bij incidenten en crisissituaties. We stimuleren veilig gedrag en zelfredzaamheid van inwoners.
- **Veilige leefomgeving:** Risico's zijn er altijd. Wij adviseren vanuit onze professionele expertise, robuuste informatiepositie en omgevingssensitiviteit hoe we risico's beter kunnen beheersen. We richten ons daarbij op fysieke veiligheid(effecten).
- **Hulpvaardige en slagvaardige inzet:** Inwoners verdienen de beste veiligheidszorg. We staan 24/7 paraat en bieden daadkrachtige hulp bij incidenten, rampen en crises.

Daarnaast vormt **Wendbare en duurzame organisatie** een fundament onder al onze activiteiten.

We willen het beste uit onszelf halen

- Ons werk is mensenwerk, onze mensen zijn een belangrijk fundament onder onze resultaten. Zij zijn vitaal, professioneel en zetten zich met passie in voor een veilige regio.
- De uitdagingen waar we de komende jaren mee te maken krijgen zijn te complex om alleen op te pakken. We zijn een betrokken en betrouwbare partner in het netwerk van veiligheid en gezondheid.

Ons beleidsplan als kompas

De samenleving en onze omgeving veranderen in een hoog tempo. De maatschappelijke trends, landelijke en internationale ontwikkelingen en de ontwikkelingen genoemd in ons beleidsplan en ons regionaal risicoprofiel bepalen de weg die we als organisatie opgaan en de risico's waarop we ons voorbereiden.

We houden rekening met ontwikkelingen en trends zoals veilig verduurzamen, de informatie-gedreven samenleving, het gegeven dat de machtsverhoudingen veranderen en minder voorspelbaar zijn en de zogenaamde 'zwarte zwaan' (onbekende zeldzame situaties met grote impact, die achteraf te voorspellen waren).

Het Regionaal Risicoprofiel 2023-2027 beschrijft de verschillende risico's die in de regio aanwezig zijn. De risico's met een combinatie van grote impact, hoge waarschijnlijkheid én veel (cascade) effecten, noemen wij onze prioritaire risico's en vormen een belangrijk uitgangspunt voor deze beleidsperiode. De prioritaire risico's in onze regio zijn:

1. Uitbraak van infectieziekten mens
2. (Digitale) verstoring van vitale infrastructuur
3. Extreem weer
4. Effecten van maatschappelijke onrust
5. Natuurbranden

Wat er speelt

We leven in ongekende tijden. Mondiale ontwikkelingen die al enige tijd onze bijzondere aandacht hebben, lijken zich te voltrekken in een steeds hoger tempo. In de media zien we veelvuldig signalen die erop wijzen dat de Verenigde Staten als belangrijkste bondgenoot geen vanzelfsprekendheid meer is, terwijl dreiging uit Rusland onverminderd vraagt om eenheid van ons bondgenootschap. Ook klimaatverandering heeft steeds meer impact op de veiligheid om ons heen. Toepassingen van kunstmatige intelligentie vormen steeds meer kansen én uitdagingen in de dagelijkse praktijk. We zien ook dat het vertrouwen in de overheid steeds meer onder druk staat. Mensen zijn onzeker over de toekomst en vinden dat de overheid tekortschiet in het bieden van zekerheid. Historisch is er veel vertrouwen in het sterke merk 'Brandweer' maar tijdens de jaarwisseling lijken sommige inwoners zich ook lijnrecht tegen onze collega's te keren. Wat is er nodig om vertrouwen van inwoners terug te winnen en te versterken? En hoe kunnen wij daaraan bijdragen?

De maatschappelijke continuïteit die we decennialang vanzelfsprekend vonden, is kwetsbaar geworden. Wij hebben een belangrijke rol als regionale uitvoeringsorganisatie om bij te dragen aan de continuïteit van vitale overheidstaken. Steeds meer partners weten ons te vinden met vragen over bedrijfscontinuïteit. Collega's van Defensie laten ons weten dat zij taken zullen loslaten, als er militaire inzet gevraagd wordt. Denk aan hun ondersteuning bij het bestrijden van grote natuurbranden of bij incidenten met chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN) stoffen. Militaire verdediging van ons continent, waar dan ook, brengt op zichzelf weer nieuwe opgaven met zich mee, bijvoorbeeld door een verhoogde druk op ons zorgsysteem. Het zijn scenario's die we kortgeleden nog voor ondenkbaar hielden maar die we nu concreet op vizier hebben. Dat maakt dat we moeten schaken op veel borden tegelijkertijd. En dat vraagt veel van onze organisatie.

Hebben we een adequaat antwoord op de onzekerheden en uitdagingen van deze tijd? Bereiden we ons met voldoende gevoel voor urgentie voor op de meest prioritaire risico's, over de volle breedte van de veiligheidsketen? Vanuit dat perspectief hebben we deze begroting geschreven. We zien (de effecten van) uitval vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer op dit moment als onze meest prioritaire risico's. Al ruim twee jaar vormt het vergroten van weerbaarheid tegen dit soort risico's een focus van onze activiteiten. In nauwe samenwerking met onze gemeenten werken we aan weerbare inwoners en bedrijven en doen we eerste ervaringen op met noodsteunpunten. Onze aandacht voor bedrijfscontinuïteit reikt verder dan onze eigen organisatie; we delen kennis en ervaringen met partners in onze regio. Is onze Brandweerzorg in de toekomst voldoende adequaat bemenst en innovatief genoeg om nieuwe taken uit te voeren als het moment daar is? We hebben een overtuiging dat we **onze rol en positie als hulpverlener, verbinder en regisseur van veiligheid in**

een turbulente wereld nog verder kunnen versterken. Dat zien we als een nadrukkelijk accent (focus) in onze activiteiten in de komende tijd.

In 2023 begon een beleidsperiode van vier jaar. Vanwege actuele uitdagingen en urgente veiligheidsrisico's heeft het Algemeen Bestuur besloten om deze periode te verlengen met twee jaar tot 2029. Bij het schrijven van deze begroting bevinden we ons dus in het midden van de verlengde beleidsperiode. Tegen die achtergrond hebben we de voortgang van onze ambities beoordeeld en in een aantal gevallen de keuze gemaakt om activiteiten te temporiseren en resultaten aan te passen, zodat we op actuele onderwerpen kunnen versnellen. In veel gevallen is versnelling nodig op onderwerpen die niet in ons beleidsplan staan, zoals weerbaarheid, noodsteunpunten, en bedrijfscontinuïteit.

Opbouw begroting

Onze beleidspijlers vormen een herkenbare lijn in onze beleidsdocumenten. Hiermee vergroten we het inzicht in de voortgang van onze activiteiten die bijdragen aan het bereiken van onze doelen.

Hierna beschrijven we de ambities voor iedere pijler aan de hand van de volgende vragen:

- Welke ontwikkelingen zien we?
- Wat gaan we dit jaar doen?
- Wat we blijven doen (ons reguliere werk)
- Welke middelen zetten we in?

Programmabegroting

De begroting kent één programma (programma Veiligheid), onderverdeeld in de drie pijlers. Daarnaast is het voor de categorieën Overhead, Algemene Dekkingsmiddelen en Reserves verplicht deze apart inzichtelijk te maken.

In het onderstaand overzicht is de begroting op programmaniveau voor 2027 inclusief het meerjarenperspectief voor de jaren 2028 tot en met 2030 opgenomen.

Programmabegroting VRMWB (bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029	Meerjarenraming 2030
Veiligheid	**€ 86.452**	**€ 88.914**	**€ 89.570**	**€ 92.150**
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 544	€ 540	€ 547	€ 555
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 10.745	€ 10.949	€ 11.020	€ 11.166
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 75.163	€ 77.425	€ 78.003	€ 80.430
Algemene dekkingsmiddelen	**€ -101.699**	**€ -105.574**	**€ -109.135**	**€ -112.634**
Overhead: Wendbare en duurzame organisati	**€ 16.670**	**€ 17.837**	**€ 19.408**	**€ 20.934**
Vennootschapsbelasting	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Saldo van baten en lasten	**€ 1.423**	**€ 1.177**	**€ -157**	**€ 450**
Mutaties reserves	**€ -1.423**	**€ -1.177**	**€ 157**	**€ -450**
Resultaat	**€ -0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ -0**

1.2 Stimuleren van een redzame samenleving

Een samenleving draait op de mensen die er wonen, werken, recreëren, ondernemen en studeren. Iedereen levert op zijn eigen manier en op zijn eigen moment een bijdrage. Uit onderzoek blijkt dat de redzaamheid van mensen is afgenomen en dat zij vaker een beroep doen op hulpverleners. Tegelijkertijd zien we dat mensen ook veel veerkracht hebben, zoals duidelijk werd tijdens de coronacrisis. De komende jaren is het daarom belangrijk om inwoners te ondersteunen waar dat nodig is, en hun veerkracht te benutten waar dat kan.

Onze taak is om inwoners bewust te maken van veiligheidsrisico's en hen handelingsperspectief te bieden vóór, tijdens en na incidenten en crises. Om onze interventies effectief te laten zijn, moeten we begrijpen wat er speelt in de samenleving. Daarom zoeken we in een vroeg stadium de samenwerking met partners in ons netwerk, vergroten we de redzaamheid van inwoners en bundelen we onze kennis en expertise.

We helpen onze doelgroepen steeds meer op maat richting het gewenste gedrag. Dat begint bij het onderzoeken wie zij zijn, wat hen motiveert en waarom zij bepaald gedrag wel of niet laten zien. We werken daarbij niet langer boodschap-gedreven, maar gedragsgedreven: door te starten bij de doelgroep, hun gedrag te begrijpen en communicatie te baseren op daadwerkelijke gedragsbepalers. Dan kunnen we interventies doen die echt effect hebben. Met die inzichten kiezen we vervolgens de aanpak die het beste aansluit, bijvoorbeeld een gerichte campagne, een aangepaste werkwijze van hulpverleners of het gesprek aangaan met inwoners.

Welke ontwikkelingen zien we?

Weerbaarheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. We bouwen samen met onze gemeenten en partners aan een veerkrachtige samenleving die voorbereid is op toekomstige risico's van uitval vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. Het ministerie van Justitie en Veiligheid biedt voor het versterken van weerbaarheid vanaf 2027 landelijk een structurele financiering van € 35 miljoen voor noodsteunpunten en burgerhulpverlening.

Wat gaan we dit jaar doen?

Weerbaarheid maakt een steeds groter deel uit van onze reguliere activiteiten.

- **Noodsteunpunten en coördinatiepunten**. Noodsteunpunten en coördinatiepunten worden in onze regio ingericht volgens een landelijk plan dat in 2026 wordt gemaakt en de uitkomsten van onze pilots. Voor noodsteunpunten hebben we een ondersteunende en coördinerende rol in de implementatie.
- **Burgerhulpverlening**: is onderdeel van onze hulpverleningsorganisatie. We nemen een uitgewerkte procesbeschrijving van Burgerhulpverlening op in ons opleidings- en trainingsprogramma en onze planvorming. Gemeenten hebben op basis van de VNG-opdracht ('41-puntenlijst') inzicht in het maatschappelijk netwerk dat inzetbaar is voor burgerhulpverlening.
- **Verminderd zelfredzame mensen**: Vanuit onze platformfunctie gaan we samen met de GGD-GHOR en gemeenten na wat er nodig is voor deze doelgroep en waar de verantwoordelijkheden liggen.
- **Gedragsonderzoek en risicocommunicatie:** Onze Denk Vooruit-campagnes richtten zich tot nu toe vooral op het aanschaffen van een noodpakket. In 2026 is het aantal inwoners met een (gedeeltelijk) noodpakket aanzienlijk toegenomen. In 2027 verschuiven we de focus naar het

maken van een noodplan en het versterken van samenredzaamheid. Dit doen we samen met onze landelijke en regionale partners en met gemeenten. Bij het opzetten van campagnes benutten we gedragsinzichten uit eigen en landelijke onderzoeken, zodat we onze interventies nog effectiever kunnen inzetten. Tijdens campagneperiodes bieden we gemeenten praktische materialen aan, zoals gesprekstools, checklists, promotiematerialen, draaiboeken voor bijeenkomsten en campagne-uitingen voor online en offline gebruik.
- **Bewustwording bij bedrijven:** Onze aandacht bij het toezicht op Seveso-bedrijven gaat uit naar de veiligheid van industriële processen bij langdurige stroomuitval.

Risk Factory

De Risk Factory is ons belevingscentrum op het gebied van veiligheid en gezondheid. Inwoners leren hier risico's herkennen, voorkomen en krijgen een concreet handelingsperspectief geboden voor het geval een risico zich onverhoopt alsnog voordoet. Vanuit een multidisciplinaire samenwerking met publieke en private partners en met meer dan 15 verschillende scenario's versterken wij de weerbaarheid van de samenleving. In april 2027 eindigt de eerste bestuurlijke periode van de Risk Factory. Daarom wordt de Risk Factory in de tweede helft van 2026 geëvalueerd. Bestuurlijke besluitvorming volgt in het eerste kwartaal van 2027.

We onderzoeken de haalbaarheid om de Risk Factory uit te breiden naar een nieuwe doelgroep: leerlingen uit het voortgezet onderwijs. We ontwikkelen een duurzaam toekomstperspectief voor de Risk Factory waarbij we continu inspelen op nieuwe risico's, scenario's en partnerschappen.

Implementatie Visie (Brand)veilig Leven

Het voorkomen van slachtoffers in de woonomgeving vraagt om blijvende aandacht. Vanuit onze visie werken we informatiegestuurd en risicogericht. We benaderen risicogroepen rond specifieke thema's en met concrete handelingsperspectieven. De inzet is steeds meer gebaseerd op beschikbare data en onderzoek. Op basis hiervan ontwikkelen we nieuwe interventies om gedragsverandering te bewerkstelligen. Met landelijke en regionale campagnes (waaronder in de nationale brandpreventieweek) en voorlichting verbeteren we de brandveiligheid in de woonomgeving, wat bijdraagt aan de vermindering van het aantal slachtoffers. We zetten ons netwerkgericht in om brandveilig gedrag bij inwoners te stimuleren en breiden ons netwerk uit als nieuwe risico's en/of onderzoeken hier aanleiding toe geven.

Wat we blijven doen (ons reguliere werk)

In deze begroting geven we aan wat we in 2027 willen ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan het stimuleren van een redzame samenleving. Naast deze ontwikkelingen voeren wij onze reguliere werkzaamheden uit die bijdragen aan deze pijler en waarvoor we een overgroot deel van onze capaciteit en middelen inzetten. Een aantal van deze werkzaamheden gebeurt op basis van aanvraag en samenwerking met gemeenten. Ten behoeve van het stimuleren van de redzame samenleving zijn onze reguliere werkzaamheden onder meer:

- Met risicocommunicatie zoals Denk vooruit-campagnes bieden we inwoners en andere partijen handelingsperspectieven. Zij staan tijdens en direct na een incident vaker open voor informatie over risico’s en gevaar. Door op het juiste moment (voor, tijdens of na een incident) passende informatie te bieden, nemen veiligheidsbewustzijn en handelingsbekwaamheid van betrokkenen toe. Voor 2027 is de campagne ‘Veilig Warme Winter’ een voorbeeld van een campagne die ingezet gaat worden.
- Contacten leggen en onderhouden met netwerkpartners zoals woningcorporaties en ouderenbonden rondom onder andere verminderd zelfredzame groepen, zoals ouderen en zorgbehoevenden;

- Toezicht, advisering en aandacht voor activiteiten met een verhoogd risico, zoals horeca en bedrijven met gevaarlijke stoffen.
- Bijdragen aan de landelijke Brandpreventieweken.
- We bieden schooljeugd uit de groepen 7 en 8 en senioren met onze Risk Factory een belevingscentrum om hen redzamer te maken rondom diverse veiligheids-, gezondheids- en duurzaamheidsthema's. Wetenschappelijk onderzoek door de Radboud Universiteit heeft laten zien dat we hiermee een meetbaar effect bereiken bij de bezoekers.

	Realisatie 2025	Verwachting/ streefwaarde 2026	Verwachting/ streefwaarde 2027
Aantal campagnes voor bewustzijns-verhoging inwoners	10	8	8
Bereik van online campagnes[1]			
Denk Vooruit	-	-	3,5 mln
Natuurbrand	-	-	180.000
Aantal bezoekers Risk Factory			
Leerlingen	5.553	6.000	6.000
Senioren	310	1.500	1.500

[1] Dit is een nieuwe prestatie-indicator. Het bereik drukken we uit in 'impressies': dat is het totale aantal keren dat een post, is weergegeven op een scherm, ongeacht of er interactie (klik, like, reactie) plaatsvond. Het meet de zichtbaarheid en het bereik; als één persoon een bericht driemaal ziet, telt dit als drie impressies.

Welke middelen zetten we in?

Weergave van de kosten voor Programma Veiligheid: pijler Stimuleren van de redzame samenleving:

Stimuleren redzaamheid in de samenleving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 172	€ -	€ 172	€ 146	€ -	€ 146
Facilitaire kosten	€ 130	€ -	€ 130	€ 125	€ -	€ 125
Investeringen en kapitaallasten	€ 45	€ -	€ 45	€ 44	€ -	€ 44
Lonen en salarissen	€ 342	€ -	€ 342	€ 349	€ -	€ 349
Overig	€ 46	€ -205	€ -159	€ 46	€ -185	€ -139
Vrijwilligers	€ 15	€ -	€ 15	€ 15	€ -	€ 15
Gerealiseerde Resultaat	**€ 749**	**€ -205**	**€ 544**	**€ 725**	**€ -185**	**€ 540**

Stimuleren redzaamheid in de samenleving (bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 146	€ -	€ 146	€ 146	€ -	€ 146
Facilitaire kosten	€ 125	€ -	€ 125	€ 125	€ -	€ 125
Investeringen en kapitaallasten	€ 44	€ -	€ 44	€ 44	€ -	€ 44
Lonen en salarissen	€ 356	€ -	€ 356	€ 363	€ -	€ 363
Overig	€ 46	€ -185	€ -139	€ 46	€ -185	€ -139
Vrijwilligers	€ 15	€ -	€ 15	€ 16	€ -	€ 16
Gerealiseerde Resultaat	**€ 732**	**€ -185**	**€ 547**	**€ 739**	**€ -185**	**€ 555**

1.3 Bijdragen aan een veilige leefomgeving

De inrichting van een veilige leefomgeving creëer je niet alleen, maar samen. Inwoners, ondernemers, zorg- en hulpverleners, iedereen draagt zijn steentje bij. De regierol voor een veilige leefomgeving ligt bij de gemeenten. We adviseren en delen onze kennis met gemeenten, bedrijven, inwoners, bezoekers en organisaties bij specifieke doelgroepen, thema's, projecten, evenementen, objecten en gebieden. We kijken daarbij breder naar de aanwezige risico's én er is aandacht voor nieuwe risico's. Vanuit verschillende sporen van beïnvloeding zetten wij onze diensten in met de best passende instrumenten en producten en adviseren wij tijdig en op een eenduidige manier over het beheersen van risico's (door het nemen van risico-interventies) of zijn we door goede crisisinterventies voorbereid in staat flexibel en adequaat te reageren op (dreigende) incidenten, rampen en crises. We worden daarbij ondersteund door nieuwe technologische (ICT) middelen.

Welke ontwikkelingen zien we?

Risicobeheersing vraagt om hoogwaardige kennis, ervaring, een sterk netwerk en goede communicatievaardigheden. Het vakgebied wordt complexer door ontwikkelingen zoals klimaatverandering, energietransitie, verduurzaamde bouwmethoden en veranderingen in de ruimtelijke ordening. Dit vraagt om meer expertise en kennis op het gebied van innovatieve (bouw)producten, technieken en toepassingen. Deze expertise zetten we in voor risicogerichte advisering, kennisdeling en communicatie richting gemeenten en andere partners.

Inlichtingen- en veiligheidsdiensten waarschuwen voor toenemende dreiging van cyberaanvallen, sabotage, beïnvloedingscampagnes en desinformatie als gevolg van geopolitieke spanningen en hybride dreigingen. Dit vraagt van ons een andere rol en voorbereiding in de civiel-militaire samenwerking. Het is essentieel dat we inzicht hebben in kwetsbare (vitale) processen en dat we samen met onze partners goed voorbereid zijn op mogelijke verstoringen daarvan.

Wat gaan we dit jaar doen?

Kennisintensieve risicobeheersing

Ook in een snel veranderende omgeving blijven we dienstverlening van hoge kwaliteit bieden. Gemeenten en partners verwachten dat we over de juiste expertise en actuele kennis beschikken. We vergroten onze kennis en versterken onze advieskracht op ontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, verdicht wonen, verduurzaming en energietransitie om gemeenten en initiatiefnemers meer risicogericht te adviseren. Hiervoor werken we onder meer samen met onderzoekers op het gebied van biobased bouwmaterialen, dragen we bij aan de wet- en regelgeving voor een veilige opslag van nieuwe energiebronnen en ontwikkelen we landelijke best practices voor het veilig realiseren van vergroening en bouwwerken. We versterken onze netwerkpositie door verbindingen te leggen met onder meer kennisinstituten, (branche)organisaties, productiebedrijven van bouwmaterialen, testcentra, verenigingen, woningbouwcoöperaties en stichtingen.

Dienstenpalet Risicobeheersing

De implementatie van het dienstenpalet loopt door in 2027. Samen met gemeenten leggen we op een risicogerichte manier de focus op de veiligheidsrisico's die ertoe doen, te weten:

- Brand in de bebouwde omgeving
- Natuurbrand

- Incidenten met gevaarlijke stoffen
- Vervoer gevaarlijke stoffen
- Incidenten tijdens evenementen

We zetten onze zes sporen van beïnvloeding evenwichtig en effectief in om de veiligheid van de fysieke leefomgeving te vergroten op de focusrisico's. Hierdoor werken we meer aan de voorkant van het proces en kunnen we veroorzakers en dragers van risico's gerichter beïnvloeden. We maken daarbij gebruik van nieuw ontwikkelde instrumenten voor dataverzameling, risicoduiding en het bepalen van passende interventies.

Voor toekomstbestendige brandweerzorg versterken we de samenwerking tussen risicobeheersing en incidentbestrijding door gezamenlijk vast te stellen welke operationele informatie nodig is voor het voorkomen en bestrijden van de focusrisico's en deze informatie beschikbaar te maken. Ook duiden we incidentscenario's en bijbehorende restrisico's voor incidentbestrijding.

Om gemeenten goed te adviseren over focusrisico's investeren we in de kennis en vaardigheden van onze medewerkers. Onze accounthouders veilige leefomgeving (AVL) intensiveren de samenwerking met gemeenten en andere partners om de (brand)veiligheid effectiever te beïnvloeden. In onze externe communicatie richten we ons op bewustwording en gedeelde verantwoordelijkheden tussen overheden en de samenleving.

24/7 informatiepositie

We beschikken over een operationeel Veiligheidsinformatie knooppunt (VIK) dat een actueel risico- en dreigingsbeeld levert. Deze informatie voedt onze besluitvorming, multidisciplinaire planvorming en ons opleidings- en oefenprogramma. Het VIK biedt een vaste structuur, een integraal werkproces én een digitaal informatieplatform. We zijn verbonden met VIK's van andere veiligheidsregio's en het landelijke Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) om informatie, aanpak en beelden uit te wisselen en te anticiperen op dreigingen en risico's.

KCR2 ontwikkelt zich tot een landelijke voorziening voor het ordenen en ontsluiten van informatie. We sluiten ons hierop aan zodat we regionale informatie landelijk kunnen aanbieden én gebruik kunnen maken van landelijke informatie voor onze regionale aanpak. Met onze betrokkenheid bij verschillende landelijke platformen hebben we invloed op de doorontwikkeling van de landelijke koers voor informatie gestuurde veiligheid.

We hebben een structurele verbinding met de VIK's van de Zuidelijke Zes Veiligheidsregio's (Zuid6). Binnen dit verband werken we steeds meer uniform aan gezamenlijke thema's, de benadering van ketenpartners en het uitwerken van dreigingsanalyses voor risicomonitoring.

De wekelijkse multi-briefing voor crisisfunctionarissen ontwikkelen we door op basis van de uitkomsten van een evaluatie. Door periodieke evaluaties borgen we zowel het kwaliteitsniveau als de gebruikerstevredenheid.

Dynamisch risicoproces

Met het dynamisch risicoproces zorgen we voor meer samenhang tussen risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau over de volle breedte van de veiligheidsketen. Hierdoor kunnen we proactief en in integraal inspelen op nieuwe risico's. Het implementeren en borgen van het dynamisch risicoproces draagt verder bij aan risicogericht werken in onze dagelijks werk. We hebben inzicht in actuele risico's, voeren hierover regelmatig het gesprek intern én met onze partners, weten deze te duiden en door te vertalen naar risico- en crisisinterventies.

Samen met onze partners starten we met het opstellen van een Regionaal Risicoprofiel (RRP) volgens een nieuwe landelijke methodiek. Ons bestuur stelt het RRP begin 2028 vast. Het vormt een fundament voor het Regionaal Beleidsplan.

Versterking netwerkregie

We versterken onze rol en positie als verbinder en regisseur van veiligheid in de regio. We bieden een regionaal platform voor veiligheid en richten ons daarbij op de effecten van uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. Met bestaande en nieuwe (veiligheids)partners maken we heldere samenwerkingsafspraken en zorgen we voor effectieve informatie-uitwisseling.

Samen met onze vitale partners zijn we voorbereid op verstoringen van vitale processen. We hebben inzicht in elkaars processen en capaciteiten, blijven met elkaar in gesprek over relevante ontwikkelingen en stemmen onze procedures af en oefenen deze gezamenlijk.

We sluiten aan bij landelijke initiatieven en methoden om netwerkmanagement verder te ontwikkelen, zoals het Landelijk Platform Netwerkmanagement. Hiermee geven we invulling aan de landelijke opgave die vanuit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing (LACb) aan de veiligheidsregio's is meegegeven.

Natuurbrandbeheersing

We zijn in de twaalf gebiedscommissies van onze regio vertegenwoordigd en werken samen met de netwerkpartners aan de ontwikkeling van natuurbrandbeheersplannen en uitvoeringsplannen om natuurbranden te voorkomen. Iedere gebiedscommissie heeft een vastgesteld natuurbrandbeheersplan en we actualiseren de bijbehorende uitvoeringsplannen met maatregelen voor de korte en lange termijn. Onze landelijke betrokkenheid blijft onveranderd, zodat we aangesloten blijven bij actuele ontwikkelingen en casuïstiek. We continueren de samenwerking met de Brabantse veiligheidsregio's om onze kennis- en informatiepositie op niveau te houden.

Wat we blijven doen (ons reguliere werk)

In deze begroting geven we aan wat we in 2027 willen ontwikkelen om een effectieve bijdrage te leveren aan een veilige leefomgeving. Naast deze ontwikkelingen voeren we onze reguliere werkzaamheden uit die bijdragen aan deze pijler en waarvoor we een overgroot deel van onze capaciteit en middelen inzetten. Ons reguliere werk is in transitie, we veranderen, verbeteren en ontwikkelen ons reguliere werk continu door op basis van het Dienstenpalet Risicobeheersing. Permanente risicomonitoring is een belangrijk fundament voor het effectief inzetten van onze diensten. Dit alles geldt voor de verschillende werkvelden binnen risicobeheersing:

- Seveso en Bedrijfsbrandweren
- Ruimtelijke ontwikkeling en Infrastructuur
- Milieu en Industrie
- Bouwen
- Gebruik
- Evenementen
- (Brand) Veilig Leven

Het reguliere werk van het GHOR-bureau ligt op het snijvlak van gezondheid, veiligheid en openbaar bestuur. Door advisering, kennisoverdracht en het bieden van handelingsperspectief legt de GHOR

de verbinding tussen de veiligheidsregio en de zorgsector. De GHOR heeft als doel om continuïteit van de zorg te borgen, zowel in de acute als langdurige zorg. Deze continuïteit kan/zal zeker onder druk komen te staan in geval van de uitval van vitale voorzieningen en/ of een militair conflict.

	Realisatie 2025	Verwachting/ streefwaarde 2026	Verwachting/ streefwaarde 2027
Seveso en bedrijfsbrandweer			
Aantal afgesproken Seveso-inspecties	43	45	45
Aantal onaangekondigde controles Seveso-bedrijven	39	45	45
Toezicht bedrijfsbrandweer		25	25
Industriële veiligheid en milieu			
Aanvragen milieu, externe veiligheid, onderzoeken explosieven		150	150
Toezicht risicovolle bedrijven		5	5
Levertijd advisering: tijdigheid van adviezen (%)		90%	90%
Gerealiseerd gepland toezicht (%)		90%	90%

Naar aanleiding van het resultaat van de implementatie van het Dienstenpalet, waarbij het takenpakket opnieuw is bekeken, worden de prestatie indicatoren van de sector risicobeheersing opnieuw tegen het licht gehouden.

Welke middelen zetten we in?

Weergave van de kosten voor Programma Veiligheid: pijler Bijdragen aan een veilige leefomgeving:

Bijdragen aan een veilige leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 192	€ -	€ 192	€ 182	€ -	€ 182
Facilitaire kosten	€ 24	€ -	€ 24	€ 24	€ -	€ 24
Lonen en salarissen	€ 7.486	€ -21	€ 7.465	€ 7.591	€ -21	€ 7.570
Mutaties reserves en voorzieningen	€ -	€ -2	€ -2	€ -	€ -	€ -
Opleiden en oefenen	€ 158	€ -	€ 158	€ 158	€ -	€ 158
Overig	€ 89	€ -14	€ 75	€ 89	€ -	€ 89
Kosten Gemene Rekening	€ 2.832	€ -	€ 2.832	€ 2.925	€ -	€ 2.925
Gerealiseerde Resultaat	**€ 10.783**	**€ -38**	**€ 10.745**	**€ 10.970**	**€ -21**	**€ 10.949**

Bijdragen aan een veilige leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 172	€ -	€ 172	€ 172	€ -	€ 172
Facilitaire kosten	€ 24	€ -	€ 24	€ 24	€ -	€ 24
Lonen en salarissen	€ 7.637	€ -21	€ 7.616	€ 7.783	€ -21	€ 7.762
Mutaties reserves en voorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleiden en oefenen	€ 158	€ -	€ 158	€ 158	€ -	€ 158
Overig	€ 89	€ -	€ 89	€ 89	€ -	€ 89
Kosten Gemene Rekening	€ 2.960	€ -	€ 2.960	€ 2.960	€ -	€ 2.960
Gerealiseerde Resultaat	**€ 11.041**	**€ -21**	**€ 11.020**	**€ 11.187**	**€ -21**	**€ 11.166**

1.4 Hulpvaardige en slagvaardige inzet

Nieuwe risico's leiden tot nieuwe type incidenten, rampen en crises. In die veranderende omgeving staan de meldkamercentralisten, brandweer- en crisisteams 24/7 paraat. Ons vakmanschap, adequaat materieel en een betrouwbare operationele informatie zijn daarbij essentieel. Wij ondersteunen onze bestuurders, die verantwoordelijk zijn voor Bevolkingszorg en de beheersing en bestrijding van crises en incidenten.

Welke ontwikkelingen zien we?

Transformatie Brandweerzorg

Ons bestuur heeft het toekomstperspectief voor brandweerzorg vastgesteld op 4 december 2025. De transformatie naar toekomstbestendige brandweerzorg richt zich op differentiatie, maatwerk en innovatie. In 2026 maken we een meerjarig uitvoeringsplan. We maken onze brandweerzorg toekomstbestendig binnen onze bestaande financiële kaders.

We hebben sinds de jaren '90 een eigen opleidings- en oefencentrum (Safety Village) in gebruik dat een essentiële rol vervult in het opleiden en vakbekwaam houden van het brandweerpersoneel binnen onze regio. Op basis van toenemende eisen aan flexibiliteit, inhoudelijke regie en betaalbaarheid is in het Algemeen Bestuur van september 2025 de strategische richting uitgesproken voor het behoud van een eigen opleidings- en oefencentrum.

Geopolitieke ontwikkelingen

De nieuwe realiteit is dat door hybride en militaire dreigingen (zoals zichtbaar in de oorlog in Oekraïne) nieuwe taken en ontwikkelingen ontstaan op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Geopolitieke ontwikkelingen versterken de noodzaak om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten.

Brandweerposten kunnen daarbij mogelijk een rol spelen in de coördinatie van noodsteun, alarmering en de communicatie tussen hulpdiensten. Deze nieuwe taken bieden kansen om andere typen vrijwilligers aan te trekken en geven bestaande vrijwilligers aanvullende mogelijkheden voor zingeving.

Bij een (dreigende) oorlogssituatie kunnen hulpdiensten niet langer rekenen op bijstand van Defensie, zoals de inzet van blushelikopters bij natuurbranden of extra capaciteit bij overstromingen. In 2026 wordt duidelijk wat hier de implicaties voor zijn en wat de samenwerkende veiligheidsregio's hierin kunnen betekenen. Het effect op ons - ook voor medische zorg/ondersteuning (GHOR) - maakt hier onderdeel van uit.

Stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen

Verschillende stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen in onze gemeenten krijgen steeds meer vorm en hebben impact op de manier waarop brandweerzorg in de toekomst gewaarborgd kan blijven. Denk aan Breda (CrossMark) en Tilburg (Parkring). Een andere ruimtelijke ontwikkeling is de zoektocht naar locaties voor grote energiehubs om het lokale elektriciteitsnet te ontlasten.

Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden

De Inspectie heeft in 2024 alle Veiligheidsregio's beoordeeld op een Landelijke Visie Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden (GBO-SO). De Inspectie concludeert dat het uniforme landelijk kader dat ervoor zou moeten zorgen dat regio's elkaar eenduidig en betrouwbaar kunnen ondersteunen, 'gedeeltelijk en versnipperd' in de regio's is geïmplementeerd. Het Inspectierapport van eind 2025 vormt een kans om Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden (GBO-SO) bovenregionaal door te ontwikkelen en te bestendigen om op bovenregionaal of landelijk niveau grote incidenten gezamenlijk effectief te kunnen bestrijden. Daarnaast werken we landelijk samen in het programma Toekomstbestendige Brandweerzorg (Grote Werk 3), onder andere ten behoeve van regionale paraatheid en landelijke slagkracht en om te komen tot een flexibel en adaptief stelsel, met een landelijke risicoanalyse en dekkingsplan en realtime inzicht in paraatheid en inzetbaarheid.

Natuurbrandbeheersing

Uit de visie en het uitvoeringsplan natuurbrandbeheersing van Brandweer Nederland volgt dat een structurele investering van jaarlijks minimaal €5 miljoen nodig is. Landelijk is verkend welke dekking mogelijk is, maar er is vooralsnog geen gezamenlijke financiering gevonden. In 2026 hebben wij € 50k bijgedragen aan dit programma maar de middelen voor 2027 en verder zijn nog niet bekend.

Financiering beroepsbezetting vanwege Europese wet- en regelgeving en roosterfactor

In afwachting van landelijk beleid als gevolg van Europese wet- en regelgeving is eind 2022 bestuurlijk voor de tijdelijke oplossing gekozen om de repressieve sterkte van de brandweer op orde te krijgen. Concreet betekent dit dat we dagelijks zoveel mogelijk vrijwilligers kazerneren of wat met ca. € 465k financieel de meest aantrekkelijke oplossing is. In 2027 is hiervoor structurele dekking gevonden. In een brief aan de informateur heeft de voorzitter van het Veiligheidsberaad benadrukt dat landelijk een extra investering van structureel 40 miljoen euro nodig is voor het behoud van onze vrijwilligers.

Post Moerdijk Haven

In de vergadering van 12 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de Publiek Private Samenwerking (PPS) met Stichting Brandweerzorg Moerdijk (SBM) met ingang van 1 januari 2027 te beëindigen en de brandweer Post Moerdijk om te vormen naar een 100% overheidsbrandweerpost. De jaarlijkse kostenstijging van € 893k vanaf 2027 vangen we aanvankelijk incidenteel op. Vanaf 2029 dekken we deze kosten structureel vanuit het principe 'nieuw voor oud'. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling (volledig) op te vangen.

Meldkamer

De visie op de meldkamerfunctie van de veiligheidsregio 2030 van de RCDV schetst een aantal grote veranderingen. Grote landelijke ontwikkelingen in het meldkamerdomein zijn onder meer de komst van het missiekritische communicatiesysteem VMX als opvolger van C2000 en het Adaptief Basis

Systeem (ABS) als vervanging van deelfunctionaliteiten in het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS). Afgelopen jaar zijn de visies voor dit programma vastgesteld en nu wordt gewerkt aan een businesscase. Het ministerie is hierbij in de lead, maar als veiligheidsregio's zitten we aan tafel. De planning en kostenverdeling tussen Rijk en Regio's voor zowel VMS als ABS worden in 2026 duidelijker. Vanaf 2027 is meer inzicht in de impact op de organisatie en kunnen concrete plannen gemaakt worden.

Wat gaan we dit jaar doen?

Toekomstbestendige Brandweerzorg

Toekomstbestendige brandweerzorg (TbBz) zorgt ervoor dat de brandweer niet alleen vandaag, maar ook in de toekomst betrouwbaar, effectief en wendbaar blijft. Hiermee blijft brandweerzorg relevant en effectief in een veranderende wereld.

In 2026 starten we daarom met de uitvoering van een tienjarig transformatieplan Toekomst-bestendige Brandweerzorg (TbBz). Dit gebeurt op basis van het bestuurlijke besluit over de notitie Brandweerzorg, die in december 2025 is vastgesteld. De transformatie naar toekomstbestendige brandweerzorg richt zich op risicogericht organiseren, differentiatie, betrouwbare paraatheid, maatwerk, flexibiliteit en innovatie.

- **Assessment**. In 2027 hebben alle posten een assessment gehad. Dit geeft een eerste beeld van waar kansen liggen, waar kwetsbaarheden bestaan en waar interventies nodig zijn om de doelen van TbBz verder uit te werken in opmaat naar 2035. Doel is het optimaliseren van inzet, mensen, middelen en materieel om continu de best mogelijke brandweerzorg te blijven leveren.
- **Bestuurlijke dialoog**. We hebben een eerste uitwerking van de uitkomsten van het assessment. Deze verwerken we in een notitie met een doorkijk naar mogelijke bestuurlijke keuzes, waarover we eind 2027 in gesprek gaan met ons Algemeen Bestuur. We bespreken met hen de vervolgstappen in 2028 en verder.
- **Brandweerzorgconcepten**. We starten met de ontwikkeling van nieuwe brandweerzorgconcepten en flexibele paraatheidsoplossingen. Waar mogelijk voeren we hierbij experimenten uit. Dit doen we in samenhang met landelijke ontwikkelingen. Met nieuwe brandweerzorgconcepten maken we onze brandweerzorg meer flexibel en gedifferentieerd, zodat we meer continuïteit en duurzaamheid van onze paraatheid kunnen bieden.
- **Oefencentrum**. We hebben een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de toekomstbestendigheid van ons eigen regionale oefencentrum en de mogelijkheden voor samenwerking met buurregio's. Het resultaat hiervan is een business case, waarin we oplossingsrichtingen beschrijven met investeringsscenario's om te komen tot duurzame capaciteit voor opleiden en oefenen, gedifferentieerd opleiden en vakbekwaamheids-programma's voor nieuwe brandweerzorgconcepten. Hiermee kunnen we in de toekomst onze medewerkers vakbekwaam houden en steeds meer nieuwe medewerkers snel inzetbaar maken voor repressieve taken. De business case leggen we ter besluitvorming voor aan ons Algemeen Bestuur.
- **Innovatie**. We voeren experimenten uit, zoals toepassingen van robotica, drones, en kunstmatige intelligentie. We zien bijvoorbeeld kansen om de veiligheid van onze mensen in risicovolle situaties te vergroten en voor efficiëntere inzet van menskracht. Maar innovatie gaat ook over het slimmer organiseren van onze inzet, zie het onderdeel Brandweerzorgconcepten.
- **Vrijwilligheid.** In 2027 hebben we nieuwe vormen van vrijwilligheid ontwikkeld die passen bij de uitdagingen van deze tijd. Het gaat om een andere invulling van vrijwilligheid vanwege een veranderende maatschappelijke vraag zoals vrijwilligers met een rol voor weerbare samenleving en de noodzaak om brandweerzorg toekomstbestendig te maken met maatwerk en differentiatie van taken en opleidingen.

Versterken Crisisbeheersing

Onze dynamische omgeving vraagt om een verdere versterking van crisisbeheersing. We bouwen aan een professioneel en toekomstbestendig crisisstelsel dat bestuur, partners en samenleving in staat stelt tijdig en effectief te handelen bij dreiging en ontwrichting. We ontwikkelen ons verder als regisseur en samenwerkingspartner in het regionale crisisstelsel. We vormen een stevig netwerk van crisispartners dat voorbereid is op crises nu, en die in de toekomst. In aansluiting op de landelijke crisisplannen ontwikkelen we (boven)regionale plannen voor de meest prioritaire risico's: uitval van vitale infrastructuur (digitale ontwrichting), maatschappelijke onrust en extreem weer. Daarbij besteden we ook aandacht aan de nafase en de overdracht naar de herstelorganisatie.

Samen met de Vakraad Risicobeheersing en crisisbeheersing (RBCB) voeren we de Landelijke agenda crisisbeheersing (LAC) uit. We actualiseren onze multidisciplinaire planvorming op basis van de nationale plannen, we stemmen onze opleidings- en oefenmomenten af op actuele risico's en we versterken de bovenregionale samenwerking. Met behoud van onze autonomie versterken we de kracht van het landelijke collectief.

We voldoen aan de landelijke doelstellingen die horen bij de extra BDuR-gelden. We stellen scenariokaarten op voor Seveso-bedrijven en voeren binnen het reguliere oefenprogramma twee CoPI-oefeningen, twee ROT-oefeningen en één systeemoefening uit. De thema's hierbij zijn natuurbranden door klimaatverandering, bedrijfscontinuïteit bij langdurige uitval van vitale infrastructuur en hybride dreigingen. Daarnaast organiseren we extra oefenmomenten voor Seveso-bedrijven en Breda International Airport. Door thema's te koppelen aan geplande oefeningen houden we het programma flexibel.

We verzorgen functietrainingen voor multi-crisisfunctionarissen en implementeren een nieuw vakbekwaamheidsmanagementsysteem. Met innovatieve leermiddelen zoals Virtual Reality, vergroten we de beleving en de kwaliteit van trainingen en oefeningen.

Civiel militaire samenwerking

De capaciteit van Defensie, waaronder hun nationale crisistaken, komt onder druk als er militaire inzet wordt gevraagd. We bepalen of, en zo ja, welke extra taken dit voor onze organisatie met zich meebrengt. Civiel militaire samenwerking vraagt bijvoorbeeld om nieuwe vormen van vrijwilligheid.

Informatiegestuurd werken in de meldkamer

We volgen landelijke ontwikkelingen, zoals de vervanging van C2000 door Vernieuwing Missiekritische Communicatie (VMX) en de vervanging van Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) door Adaptief Basissysteem (ABS). Ondertussen professionaliseren we binnen onze eigen meldkamer het werken met beelden (beeldregie). We richten beeldregie in met expliciete aandacht voor de wettelijke en ethische aspecten, zoals AVG.

Wat we blijven doen (ons reguliere werk)

In deze begroting geven we aan wat we in 2027 willen ontwikkelen voor het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige organisatie. Naast deze ontwikkelingen voeren wij onze reguliere werkzaamheden uit die bijdragen aan deze pijler en waarvoor we een overgroot deel van onze capaciteit en middelen inzetten. Het grootste deel van onze middelen, zowel financiën als capaciteit, zijn te relateren aan deze pijler. De volgende reguliere taken horen hiertoe:

- Meldkamer
- Repressie (paraatheid en incidentbestrijding brandweer)

- Crisisbeheersing (paraatheid en incidentenbestrijding multi)
- Bevolkingszorg
- GHOR (paraatheid en incidentenbestrijding geneeskundig)
- Multi en mono operationele voorbereiding en planvorming
- Techniek (beheer en onderhoud materieel), Facilitair en Logistiek
- Informatiegestuurd werken, onderzoek en analyse
- Multi- en monodisciplinair opleiden trainen en oefenen
- Risico- en crisiscommunicatie

Binnen deze taken worden uiteenlopende activiteiten uitgevoerd én continu verbeterd. Zo wordt ons materieel steeds ‘slimmer’ door sensoren en telemetrie, waarmee we beter inzicht krijgen in het functioneren van ons brandweeroptreden. Ook Team Brandonderzoek draagt bij aan beter en veiliger brandweeroptreden. Daarnaast ontwikkelt ons droneteam zich door tot een ‘Team Digitale Verkenning’ en bestaan er steeds betere technieken om met beelden en andere digitale informatie onze incidentbestrijding en crisisbeheersing te versterken. Tot slot leidt informatiegestuurd werken tot beter inzicht in (de ontwikkeling van) typen incidenten, hun geografische spreiding, tot en met inzicht in relaties tussen typen incidenten en typen gebouwen of locaties en de rol van bijvoorbeeld gebruikers en de wijze van incidentbestrijding. Deze informatie draagt ook bij aan een veiligere leefomgeving.

		Realisatie 2025	Verwachting/ streefwaarde 2026	Verwachting/ streefwaarde 2027
Repressie	Aantal vrijwilligers	1.352	1.334	1.334
	Aantal beroeps	220	220	220
Gebiedsgerichte opkomsttijden	Zie hieronder			
Vakbekwaam worden en blijven	Opkomstpercentage vrijwilligers bij oefenen	72%	70%	70%
	Opkomstpercentage vrijwilligers bij alarm	45%	30%	30%
Multidisciplinaire incidenten	Aantal grip-situaties	10	*	*
	% geëvalueerde grip-2 situaties	90%	100%	100%
Brandweer	Aantal alarmeringen (totaal aantal incidenten waarvoor minimaal één brandweereenheid van VRMWB is gealarmeerd)	7.742	*	*
	Aantal meldingen brandweer geen spoed (aantal meldingen dat bij de meldkamer brandweer is binnengekomen via de brandweer 'geen spoed' lijn (0900-0904)	1.279	*	*
Crisiscommunicatie	Inzet crisiswebsite	52	*	*
	Deelname aan vakbekwaamheidsactiviteiten door regionale piketfunctionarissen.	**	**	65%

* Deze cijfers worden niet begroot, maar worden wel weergegeven in de realisatie. Het zijn niet-beïnvloedbare kengetallen.
** Nog niet beschikbaar.

Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO)

Voor de beoordeling van de opkomsttijden wordt in het dekkingsplan gebruik gemaakt van het landelijk Beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden. Aan de hand van dit beoordelingskader is in het dekkingsplan een theoretische berekening gemaakt van de operationele prestaties. We rapporteren het aandeel van de gerealiseerde prestaties dat overeenkomt met de prognose in het dekkingsplan, en het aandeel dat sneller of langzamer was. Onze gebiedsgerichte opkomsttijden worden niet vooraf begroot maar wel achteraf verantwoord in onze jaarstukken. Dat doen we aan de hand van deze grafiek (voorbeeld: realisatie 2025).

De incidenten in de grijze categorieën vallen kunnen we niet verantwoorden vanwege de inzet van reservevoertuigen waarop we geen telemetrie hebben of omdat de prognose ontbreekt doordat het om een relatief nieuw object gaat waarvan in onze data nog geen BAG-registratie bekend is.

Welke middelen zetten we in?

Weergave van de kosten voor Programma Veiligheid: pijler Hulpvaardige en slagvaardige inzet:

Hulpvaardige en slagvaardige inzet	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 1.885	€ -	€ 1.885	€ 1.815	€ -	€ 1.815
Facilitaire kosten	€ 4.932	€ -	€ 4.932	€ 4.910	€ -	€ 4.910
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ 2.425	€ -2.533	€ -109	€ 2.291	€ -2.402	€ -112
Investeringen en kapitaallasten	€ 8.451	€ -300	€ 8.151	€ 9.209	€ -300	€ 8.909
Lonen en salarissen	€ 42.552	€ -178	€ 42.374	€ 43.434	€ -146	€ 43.288
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 1.192	€ -	€ 1.192	€ 1.192	€ -	€ 1.192
Opleiden en oefenen	€ 3.466	€ -	€ 3.466	€ 3.466	€ -	€ 3.466
Overig	€ 4.492	€ -1.454	€ 3.038	€ 4.955	€ -1.467	€ 3.488
Voertuigkosten	€ 2.239	€ -	€ 2.239	€ 2.323	€ -	€ 2.323
Vrijwilligers	€ 7.994	€ -	€ 7.994	€ 8.146	€ -	€ 8.146
Gerealiseerde Resultaat	**€ 79.628**	**€ -4.465**	**€ 75.163**	**€ 81.741**	**€ -4.316**	**€ 77.425**

Hulpvaardige en slagvaardige inzet	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 1.819	€ -	€ 1.819	€ 1.975	€ -	€ 1.975
Facilitaire kosten	€ 4.975	€ -	€ 4.975	€ 5.035	€ -	€ 5.035
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ 2.688	€ -2.803	€ -114	€ 3.602	€ -3.719	€ -117
Investeringen en kapitaallasten	€ 9.221	€ -300	€ 8.921	€ 9.714	€ -300	€ 9.414
Lonen en salarissen	€ 44.227	€ -45	€ 44.182	€ 45.093	€ -45	€ 45.048
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 1.192	€ -	€ 1.192	€ 1.192	€ -	€ 1.192
Opleiden en oefenen	€ 3.466	€ -	€ 3.466	€ 3.466	€ -	€ 3.466
Overig	€ 4.333	€ -1.474	€ 2.860	€ 4.926	€ -1.491	€ 3.435
Voertuigkosten	€ 2.411	€ -	€ 2.411	€ 2.502	€ -	€ 2.502
Vrijwilligers	€ 8.291	€ -	€ 8.291	€ 8.481	€ -	€ 8.481
Gerealiseerde Resultaat	**€ 82.624**	**€ -4.621**	**€ 78.003**	**€ 85.984**	**€ -5.555**	**€ 80.430**

1.5 Wendbare en duurzame organisatie

We zien ‘wendbare en duurzame organisatie’ als een fundament onder de drie beleidspijlers. Onder een ‘duurzame organisatie’ valt zowel de inzetbaarheid van onze mensen als het bijdragen aan een betere regio door ons handelen en onze inkopen. ‘Wendbaarheid’ vraagt om nieuwe manieren van werken, een informatievoorziening die betrouwbaar is en bijdraagt aan besluitvorming op alle niveaus en medewerkers die in een snel veranderende wereld in staat zijn met autoriteit en passie te participeren. Zo spelen we snel in op nieuwe situaties en veranderende risico’s.

Welke ontwikkelingen zien we?

Vitale organisatie

In juli 2025 heeft het ministerie van JenV de veiligheidsregio’s voor drie processen aangemerkt als ‘vitale aanbieder’ binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Het gaat om 1. Inzet brandweer, 2. Crisiscoördinatie/besluitvorming en 3. Communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten en crisispartners.

Informatievoorziening

Een goede informatievoorziening draagt bij aan betere besluitvorming en uitvoering bij al onze dienstverlening. Alle 25 veiligheidsregio’s werken aan het landelijke masterprogramma Informatievoorziening 2025-2030. Dit programma rust op vijf programmalijnen: Informatiegestuurde veiligheid, Informatiegestuurde missiekritische communicatie, Data, infrastructuur en architectuur, Informatieveiligheid en Digitaal fitte organisatie. Wij adopteren deze 5 actielijnen in onze Strategische Agenda Informatievoorziening 2025-2030. Aan deze agenda hebben we naast de 5 landelijke sporen ook nog de thema’s Kunstmatige intelligentie (AI) en de Wet Open Overheid toegevoegd. De structurele kosten voor deze 5 programmalijnen en AI op de langere termijn zijn nog onbekend. De pilots met AI zijn incidenteel gedekt voor twee jaar.

We volgen de lijn van het Rijk over digitale autonomie en soevereiniteit om grip te houden op digitalisering, juist nu *digitale afhankelijkheden* snel toenemen. Steeds meer cruciale overheidstaken zijn digitaal en afhankelijk van een klein aantal (veelal buitenlandse) leveranciers. Dat brengt risico’s zoals uitval, cyberaanvallen en geopolitieke druk. Tegelijk moeten burgers en bedrijven kunnen vertrouwen op een continu werkende digitale overheid. *Digitale autonomie* betekent dat we als veiligheidsregio zelf kunnen kiezen welke technologie we gebruiken en kunnen overstappen als een leverancier uitvalt of niet voldoet. Daarvoor is voldoende eigen kennis én controle nodig over de eigen digitale infrastructuur (digitale soevereiniteit). Zo blijft gevoelige data onder Nederlandse of Europese wetgeving en blijven publieke waarden zoals privacy, veiligheid en democratie gewaarborgd.

Wat gaan we dit jaar doen?

Bedrijfscontinuïteit

In 2026 hebben we een landelijke weerbaarheidsanalyse uitgevoerd voor alle processen die zijn aangemerkt als ‘vitale aanbieder’ binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Voor deze processen is de maximum tolereerbare verstoringsperiode en de vereiste herstelsnelheid vastgesteld. Op basis van deze analyse zijn bestuurlijke bovenregionale afspraken voorbereid, die in 2026 en 2027 worden bekrachtigd. We vertalen deze afspraken naar onze regio. In de eerste fase hebben we ons gericht op maatregelen bij langdurige stroomuitval. Nu gaan we onze aanpak van bedrijfscontinuïteit verbreden naar andere crisistypen, zoals de uitval van internet en systemen,

mensen en andere middelen (brandstof, water, huisvesting). Daarmee bepalen we aanvullende maatregelen, capaciteit en financiële middelen die nodig zijn om de continuïteit van onze vitale processen duurzaam te waarborgen.

CO2-reductie (Duurzaamheid)

Omdat het aanbesteden van elektrische/hybride tankautospuiten nog op zich laat wachten, starten we in twee stappen vanaf 2027 met het gebruik van de biologische brandstof HVO100. We onderzoeken welk effect het gebruik van deze brandstof heeft op onze totale CO2-voetafdruk en welke kosten dat met zich meebrengt. We starten met de implementatie van HVO100 op die locaties waar dit het meeste rendement oplevert.

Strategische agenda Informatievoorziening

We voeren het landelijke Masterprogramma Informatievoorziening 2025-2030 uit langs de vijf landelijke programmalijnen en twee aanvullende thema's: kunstmatige intelligentie (AI) en de Wet open overheid. We verbinden de programmalijnen en thema's onder andere dankzij uiteenlopende AI-pilots. We investeren in digitale fitheid van onze medewerkers. Voor verdere borging van informatieveiligheid bereiden we ons voor op externe certificering BIO2/ISO27001.

Organisatieontwikkeling

Onze omgeving is en blijft dynamisch en dat betekent dat wij daarin moeten meebewegen. We investeren in wendbaarheid door te investeren in onze mensen. 2027 staat in het teken van verbinding. In het ontwikkeltraject bouwen we aan intensievere samenwerking tussen teams en samenwerking met partners. We gaan aan de slag op het niveau van competenties (soft skills) en met het concretiseren van gezamenlijke doelen en resultaten. Alle leidinggevenden nemen deel aan het leiderschapsprogramma.

Tweede loopbaanbeleid

In 2026 start de paritaire commissie van de werkgeversvereniging (WVSV) en de vakbonden om tot hernieuwde afspraken te komen over duurzame inzetbaarheid van medewerkers in een bezwarende 24-uursdienstfunctie. De doelstelling blijft dat brandweermensen gezond hun pensioenleeftijd halen en daarna nog een goed kwalitatief leven kunnen leiden. Hernieuwde afspraken worden vastgelegd in de arbeidsvoorwaarden en we maken een implementatieplan om deze nieuwe afspraken uit te voeren.

Wat we blijven doen (ons reguliere werk)

In deze begroting geven we aan wat we in 2027 willen ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan een duurzame en wendbare organisatie. Naast deze ontwikkelingen zijn er uiteraard ook reguliere werkzaamheden die bijdragen aan een betrouwbare en effectieve bedrijfsvoering en waarvoor we een overgroot deel van onze capaciteit en middelen inzetten. We blijven investeren in het goed uitoefenen van ons werk, richten onze processen efficiënt en doeltreffend in, vertalen en initiëren nieuwe ontwikkelingen en trends en adviseren en ondersteunen de organisatie bij beleidsvoering en uitvoering van taken op het gebied van: personeel en organisatie, financiën planning en control, inkoop, communicatie, informatisering, strategie en ontwikkeling. Ons team informatieveiligheid werkt samen met het NIPV en de andere veiligheidsregio's aan het versterken van cyberweerbaarheid. Met het meerjarenprogramma 'Samen Vitaal' richten we ons op alle aspecten van vitaliteit: het fysieke, mentale, sociale en zingevingaspect. Verder staat de landelijke

samenwerking op de agenda, waarin wij met andere veiligheidsregio's inzetten op het delen van kennis en en ervaringen, zodat de capaciteit maximaal wordt ingezet.

	Indicator	Realisatie 2025	Verwachting/ streefwaarde 2026	Verwachting/ streefwaarde 2027
Personeel en organisatie	Ziekteverzuim (organisatie)	5,2 %	4,5%	4,5%
	% Realisatie van het opleidingsbudget[1]	nieuw	95%	95%
	% van de beroeps brandweermensen die in 2026 uitstromen is gestart met tweede loopbaanbeleid	100%	100%	100%
Communicatie	Bereik VRMWB Facebook	243.117	-	-
	Bereik VRMWB LinkedIn	166.246	-	-
	Bereik VRMWB X	494.868	-	-
	Bereik Brandweer MWB Facebook	679.839	-	-
	Bereik Brandweer MWB LinkedIn	128.258	-	-
	Bereik Brandweer MWB Instagram	588.497	-	-
	Bereik Brandweer MWB Youtube	100.885	-	-
Strategie en ontwikkeling	Aantal Woo informatie- en zienswijzeverzoeken	26	-	-
	Woo-verzoeken afgedaan binnen wettelijke termijn	92%	100%	100%
	Afgedaan binnen primair beslistermijn	16		
	Afgedaan binnen primair beslistermijn + wettelijke verdaging	5		
	Aantal raadsvragen	25	-	-
	% raadsvragen binnen week beantwoord	100%	100%	100%
	Aantal klachten	0	-	-
Inkoop	Realiseren inkoop investeringen	80%	80%	80%
Informatisering	Aantal hacks (major storing)	0	-	-
Duurzaamheid	CO2-reductie ten opzichte van referentiejaar 2022	35%	55%	55%

*Deze cijfers worden niet begroot, maar worden wel weergegeven als realisatie. Dit zijn niet-beïnvloedbare kengetallen

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de volgende baten opgenomen:

- De financieringslasten en baten
- De rijksbijdrage BDuR gelden
- De algemene gemeentelijke bijdragen

De toelichting van bovenstaande onderwerpen zijn respectievelijk te lezen bij de paragrafen 2.2 Financiering voor de rente en 3.1 Totstandkoming financiële kaders voor de BDuR gelden en de gemeentelijke bijdragen.

Mutaties op reserves

De toelichting op de reserves vindt u in paragraaf 3.2 Financiële positie.

Welke middelen zetten we in?

Weergave van de kosten voor de Overhead, algemene dekkingsmiddelen en mutaties op reserves:

Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 2.398	€ -	€ 2.398	€ 2.595	€ -	€ 2.595
Facilitaire kosten	€ 2.102	€ -	€ 2.102	€ 2.062	€ -	€ 2.062
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ -	€ -48	€ -48	€ -	€ -48	€ -48
Investeringen en kapitaallasten	€ 367	€ -	€ 367	€ 386	€ -	€ 386
Lonen en salarissen	€ 10.609	€ -	€ 10.609	€ 11.389	€ -	€ 11.389
Opleiden en oefenen	€ 209	€ -	€ 209	€ 209	€ -	€ 209
Overig	€ 1.092	€ -60	€ 1.032	€ 1.304	€ -60	€ 1.244
Gerealiseerde Resultaat	**€ 16.778**	**€ -108**	**€ 16.670**	**€ 17.945**	**€ -108**	**€ 17.837**

Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 2.180	€ -	€ 2.180	€ 2.690	€ -	€ 2.690
Facilitaire kosten	€ 2.062	€ -	€ 2.062	€ 2.062	€ -	€ 2.062
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Investeringen en kapitaallasten	€ 396	€ -	€ 396	€ 404	€ -	€ 404
Lonen en salarissen	€ 11.167	€ -	€ 11.167	€ 11.744	€ -	€ 11.744
Opleiden en oefenen	€ 209	€ -	€ 209	€ 209	€ -	€ 209
Overig	€ 3.454	€ -60	€ 3.394	€ 3.884	€ -60	€ 3.824
Gerealiseerde Resultaat	**€ 19.468**	**€ -60**	**€ 19.408**	**€ 20.994**	**€ -60**	**€ 20.934**

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ -	€ -101.699	€ -101.699	€ -	€ -105.574	€ -105.574
Overig	€ 1.045	€ -1.045	€ -	€ 1.204	€ -1.204	€ -
Gerealiseerde Resultaat	**€ 1.045**	**€ -102.743**	**€ -101.699**	**€ 1.204**	**€ -106.778**	**€ -105.574**

Algemene dekkingsmiddelen	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ -	€ -109.135	€ -109.135	€ -	€ -112.634	€ -112.634
Overig	€ 1.134	€ -1.134	€ -	€ 1.265	€ -1.265	€ -
Gerealiseerde Resultaat	**€ 1.134**	**€ -110.270**	**€ -109.135**	**€ 1.265**	**€ -113.899**	**€ -112.634**

Toevoeging en Onttrekking Reserves	Begroting 2027			Meerjarenraming 2028		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 384	€ -1.807	€ -1.423	€ 393	€ -1.570	€ -1.177
Gerealiseerde Resultaat	**€ 384**	**€ -1.807**	**€ -1.423**	**€ 393**	**€ -1.570**	**€ -1.177**

Toevoeging en Onttrekking Reserves	Meerjarenraming 2029			Meerjarenraming 2030		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 403	€ -246	€ 157	€ 413	€ -863	€ -450
Gerealiseerde Resultaat	**€ 403**	**€ -246**	**€ 157**	**€ 413**	**€ -863**	**€ -450**

2. Paragrafen

In dit hoofdstuk komen de paragrafen aan bod. Het doel van een paragraaf is om voor overstijgende onderwerpen één totaalbeeld te geven. Volgens het BBV zijn de volgende paragrafen verplicht:

- Bedrijfsvoering
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Omdat wij geen lokale heffingen heffen en niet over grondposities beschikken, zijn de paragrafen lokale heffingen en grondbeleid niet opgenomen in deze begroting. Naast het BBV schrijft ook de Wet open overheid (Woo) een verplichte paragraaf voor.

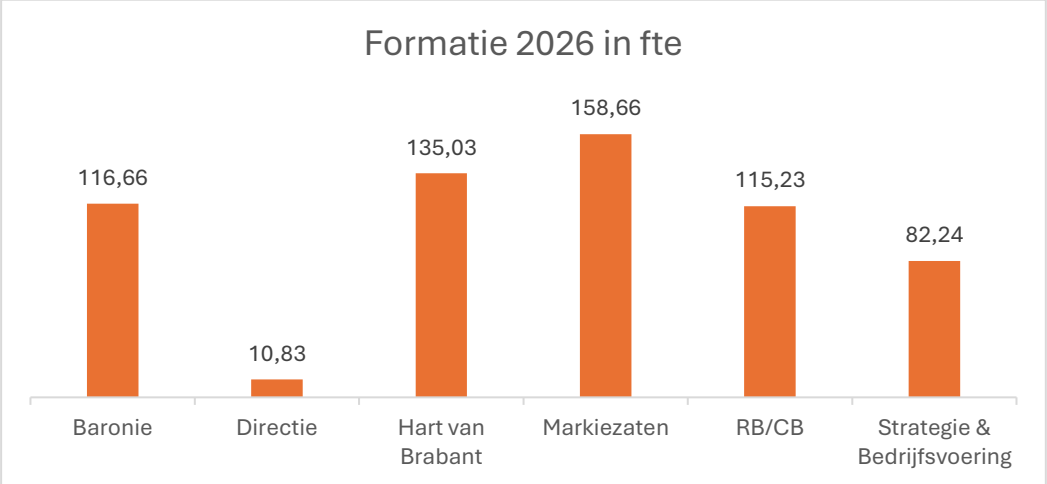
2.1 Bedrijfsvoering

Personeel

Formatie en bezetting

In onderstaand overzicht is de begrote formatie voor 2026 (618,65 fte) opgenomen. We verwachten dat onze formatie in 2027 hiermee overeenkomt. De formatie in het overzicht betreft de fte's, onderverdeeld in organisatieonderdelen. De medewerkers in de organisatieonderdelen leveren een bijdrage aan verschillende pijlers.

Naast de medewerkers met een aanstelling zijn ook medewerkers vanuit andere organisaties werkzaam voor onze organisatie. Dit betreft de medewerkers van de GHOR, die in dienst zijn bij de GGD.

De sector Directie bestaat uit de directie, directieondersteuning en de afdelingen Programma's en Concerncontrol.

Vrijwilligers

Het aantal vrijwilligers is opgenomen in onderstaande tabel. In het dekkings- en spreidingsplan van de brandweer is een formatie van 1.334 vrijwilligers opgenomen. De bezetting is toegenomen en is nu 1.346 in totaal. Op lokaal niveau zijn er verschillen tussen posten in (onder)bezetting. In verband met de relatief hoge leeftijdsopbouw in het vrijwilligersbestand blijft werving en selectie van vrijwilligers continu onder de aandacht om toekomstige uitstroom op te vangen.

District	Formatie	Bezetting
Baronie	474	474
Markiezaten	432	413
Hart van Brabant	428	459
Totaal	**1.334**	**1.346**

CAO

In de meerjarenbegroting 2027 is de voorgenomen CAO 2025-2027 verwerkt in de loonkostenbegroting: 4,1% per 1 augustus 2025, 3,1% per 1 augustus 2026 en 0,1% per 1 januari 2027.

Audit en Interne Controle

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening en voor het daaraan ten grondslag liggende financiële beheer. Het Dagelijks Bestuur dient zodanig maatregelen te treffen dat de rechtmatigheid van de algehele uitvoering gewaarborgd is en dat hierover getrouw verantwoording wordt afgelegd via de jaarstukken. Een goede interne beheersing is een belangrijke randvoorwaarde om betrouwbare cijfers te rapporteren en rechtmatig te handelen.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een vast onderdeel van onze bedrijfsvoering. In het intern controleplan stelt het Dagelijks Bestuur vast welke interne beheersmaatregelen zij treft. In 2027 hebben we aandacht voor de goede opzet van de Administratieve Organisatie (AO)/interne beheersing (IB) voor de gehele organisatie en ziet de afdeling Concerncontrol toe op het uitvoeren van het intern controleplan en voert de (verbijzonderde) interne controles, audits, (doelmatigheid)onderzoeken en risicoanalyses uit om vast te stellen of interne procedures en afspraken nageleefd worden. Het doel van de interne controle is het tijdig opsporen en corrigeren van onvolkomenheden in de uitvoering van processen en de vervolgens te verbeteren. Hiermee levert de interne controle een bijdrage aan de interne beheersing van organisatie. De interne auditfunctie controleert de opzet en de werking van de processen en geeft daarover een oordeel en verstrekt aanbevelingen ter verbetering of ter voorkoming van risico's en/of fouten. Voor de accountant is de kwaliteit van de interne controle bepalend voor de diepgang van de accountantscontrole. Bij de accountantscontrole wordt steeds meer naar de kwaliteit van de interne beheersing gekeken in plaats van het achteraf vaststellen of zaken goed of fout gegaan zijn middels gegevensgerichte controle. Zij richten zich meer op systeemcontrole: de waarborgen die een organisatie moet treffen of heeft getroffen om risico’s te

beperken. Het doel is om een goede samenhang en aansluiting te realiseren tussen de uitgevoerde (verbijzonderde) interne controlewerkzaamheden en de door de accountant te verrichten (externe) werkzaamheden.

Daarnaast bewaken we de voortgang van het opvolgen van de aanbevelingen vanuit de interne controle en de managementletter en accountantsverslag van de accountant.

Om de beoordeling voor deze rechtmatigheidsverantwoording te kunnen doen worden interne controles uitgevoerd, de frauderisicoanalyse en de analyse van begrotingsrechtmatigheid gedaan. De afdeling Concerncontrol zorgt voor de uitvoering van deze werkzaamheden in samenwerking met de overige organisatieonderdelen. Deze zijn vastgelegd in het interne controleplan dat jaarlijks wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Daarnaast worden analyses en voortgezette controles uitgevoerd op onderwerpen die hier aanleiding toe geven. De uitkomsten van deze controles leiden tot een verslag van bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een rechtmatige verantwoording mogelijk maakt. De accountant geeft een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening met als onderdeel de rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur.

Aandacht voor frauderisico's en beheersing

Het voorkomen van onrechtmatig handelen en fraude heeft binnen de organisatie blijvende aandacht. In de processen zijn interne beheersmaatregelen genomen om frauderisico’s te beperken. In 2027 voeren we de jaarlijkse frauderisicoanalyse uit. Deze analyse vormt een inventarisatie van fraudemogelijkheden die binnen een organisatie kunnen voorkomen. Deze risico’s zijn niet gebaseerd op verdenkingen of waargenomen fraudes, maar gebaseerd op een analyse van de processen die binnen een organisatie plaatsvinden en mogelijke kwetsbaren daarin. Voor de risico’s wordt een inschatting gemaakt van de kans en impact. De uitkomsten van de frauderisicoanalyse worden met de directie besproken.

Wet open overheid

Medio 2024 is meer duidelijkheid gegeven over de actieve publicatieplicht waaraan alle overheidsorganisaties moeten voldoen op grond van de Wet open overheid (Woo). Deze duidelijkheid is gecreëerd door de 17 informatiecategorieën nader uit te werken en te voorzien van definities. De eerste vier categorieën zijn per 1 november 2024 actief openbaar gemaakt. Voor de overige categorieën is de inwerkingtreding herhaaldelijk uitgesteld en is op dit moment nog niet bekend wanneer deze verplicht van kracht worden. Tot dat moment bereiden wij de processen rondom de resterende categorieën verder voor en implementeren we de benodigde werkwijzen. Op die manier zijn we op het moment van inwerkingtreding direct gereed voor de uitvoering.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

In het kader van de implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) zijn de beoogde doelstellingen binnen onze organisatie behaald. De wet verplicht overheden om burgers en bedrijven de mogelijkheid te bieden om formeel elektronisch met de overheid te communiceren. Wij hebben onze processen hierop ingericht en de noodzakelijke voorzieningen getroffen.

Alle relevante producten en diensten die extern kunnen worden aangevraagd — en waarop een formeel besluit volgt — zijn geïnventariseerd. Uit deze analyse blijkt dat een beperkt aantal

producten en diensten onder de reikwijdte van de Wmebv valt. Voor deze producten is de digitale aanvraagroute ingericht. Burgers en bedrijven kunnen deze inmiddels digitaal aanvragen. In de praktijk functioneert dit over het algemeen goed.

De digitale dienstverlening vraagt blijvende aandacht. Daarom monitoren wij structureel de werking en kwaliteit van de aanvraagprocessen en voeren wij waar nodig verbeteringen door. Zo blijft de dienstverlening gebruiksvriendelijk, betrouwbaar en toegankelijk.

Op basis van de huidige stand van zaken verwachten wij volledig te voldoen aan de eisen van de Wmebv. De focus verschuift de komende periode van implementatie naar beheer, monitoring en doorontwikkeling.

2.2 Financiering

De financieringsparagraaf is een onderdeel van de begroting en is voorgeschreven voor gemeenschappelijke regelingen. De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt regels voor het financieringsgedrag, die binnen onze organisatie zijn vertaald in een zogenaamd treasurystatuut. De vernieuwde BBV-wetgeving stelt nieuwe eisen aan de financieringsparagraaf. Zo wordt meer inzicht gevraagd in de rente en zijn we verplicht om een meerjarenbalans en het EMU-saldo op te nemen. De verschillende onderdelen worden hieronder toegelicht en uitgewerkt.

Wet Fido

In de Wet financiering decentrale overheden (Fido) stelt de overheid specifieke regels voor de structuur van de leningen van de decentrale overheid om de gevoeligheid voor rentefluctuaties te beperken. Hiervoor wordt een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gehanteerd.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering met kort vermogen (met een looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 8,2% van de lasten in de jaarbegroting inclusief de toevoeging aan de reserves. Voor ons betekent dit een kasgeldlimiet in 2027 van € 9,0 miljoen (8,2% van € 109,4 miljoen).

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om de renterisico's op de langlopende schulden (langer dan 1 jaar) te beheersen door grenzen te stellen aan de spreiding van looptijden van de leningenportefeuille. Voor de gemeenschappelijke regeling is de renterisiconorm gesteld op 20%, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Voor ons betekent een renterisiconorm in 2027 van € 21,9 miljoen (20% van € 109,4 miljoen). Op basis van de leningenportefeuille (zie paragraaf 3.2) is een overzicht van de renterisiconorm als volgt:

Tabel renterisiconorm

(bedragen x 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Renteherzieningen (1)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Betaalde aflossingen (2)	€ 4.932	€ 5.265	€ 5.424	€ 6.274	€ 5.624	€ 4.722
Renterisico (1 + 2)	**€ 4.932**	**€ 5.265**	**€ 5.424**	**€ 6.274**	**€ 5.624**	**€ 4.722**
Renterisiconorm (20%)	€ 20.390	€ 20.673	€ 21.873	€ 22.596	€ 23.080	€ 24.126
Ruimte renterisiconorm	**€ 15.458**	**€ 15.408**	**€ 16.450**	**€ 16.322**	**€ 17.457**	**€ 19.404**

Rente

De BBV-voorschriften vragen om inzicht in de begroting en verantwoording van de totale rentelasten. De daaraan gekoppelde financieringsbehoefte moet inzichtelijk zijn. Daarom zijn in deze paragraaf de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte opgenomen.

De rentekosten van de langlopende leningen die onder onze leningenportefeuille vallen, bedragen over 2027 € 928k. De rentekosten van de kasgeldleningen bedragen € 117k.

De rentebaten van € 300k zijn de ontvangen rente op rekening courant Schatkistbankieren.

Renteschema 2027	Bedragen x € 1.000		
+/+	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 1.045	
-/-	De externe rentebaten (idem)	€ 300	
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 745
-/-	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorbereke	€ -	
-/-	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakv	€ -	
+/+	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een spec	€ -	
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ -	€ -
+/+	Rente over eigen vermogen	€ -	
+/+	Rente over voorzieningen	€ -	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ -
-/-	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 745
	Renteresultaat op het taakveld Treasury		**€ -**

Schatkistbankieren

Door een wetswijziging zijn alle lagere overheden vanaf eind 2013 verplicht om hun liquide middelen en beleggingen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën en niet langer bij private instellingen, zoals banken. De rekening-courant tegoeden en deposito's die wij voorheen bij de BNG hadden, zijn ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Over het saldo bij het Ministerie ontvangen wij een rentevergoeding. De renteopbrengst over de gelden bij de schatkist zijn als externe rentebaten in de begroting opgenomen.

Ons reguliere betalingsverkeer is vanaf 2023 ondergebracht bij de BNG. Hier hebben wij een rekening-courant waarop een beperkt saldo aan liquide middelen mag staan. Als het saldo van de rekeningcourant boven het toegestane maximum uitkomt, dragen wij dit af aan het Ministerie van Financiën. Bij een negatief saldo vullen wij juist aan vanuit de middelen bij het Ministerie van Financiën.

Samenstelling vreemd vermogen

Per 1 januari 2027 is de verwachte stand van de huidige geldleningen geraamd op € 37,7 miljoen. Naast de aan te trekken leningen in 2027 dienen ook in komende jaren additionele geldleningen aangetrokken te worden. Een overzicht van de samenstelling van de langlopende leningen is

opgenomen in bijlage 3.2. Hierbij is rekening gehouden met het aantrekken van een lening 2027 tot en met 2030.

2.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het BBV verplicht decentrale overheden om inzicht te geven in hun weerstandsvermogen en risico's, vastgelegd in een verplicht paragraaf in de begroting en de jaarstukken. Het doel is om onverwachte financiële tegenvallers te beperken en de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Het biedt inzicht of de huidige financiële positie toereikend is om risico's op te vangen, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.

In het BBV wordt in artikelen 9 en 26 gesteld dat in ieder geval in de begroting en de jaarrekening een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt opgenomen. In deze paragraaf worden ten minste opgenomen:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit (beschikbare middelen).
- Een inventarisatie van de risico's.
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.
- Een aantal verplichte financiële kengetallen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Hieronder staan de belangrijkste risico's (per februari 2026, bij het opstellen van de begroting 2027) met hun aandeel in het totaal benodigde weerstandscapaciteit:

Risico's	Score	Kans	Gemiddelde financiële impact	Benodigd weerstands-capaciteit
Vrijwilligheid	2	50%	€ 750.000	€ 375.000
Informatieveiligheid	3	75%	€ 900.000	€ 675.000
Continuiteit IT infrastructuur (toewijzing tot vitale infrastructuur)	3	75%	PM	PM
Tweede loopbaanbeleid	3	75%	€ 800.000	€ 600.000
Europese deeltijdrichtlijn brandweervrijwilligers	3	75%	€ 1.500.000	€ 1.125.000
Stijgende prijzen	3	75%	€ 200.000	€ 150.000
Beroepsziekten en stress gerelateerde gezondheidsklachten	3	75%	€ 400.000	€ 300.000
Safety Village	ntb	ntb	PM	PM
Stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen	ntb	ntb	PM	PM
Post Moerdijk Haven	3	75%	€ 900.000	€ 675.000
Langdurige crisissen	2	50%	€ 500.000	€ 250.000
Aansprakelijkheid niet verzekerbare risico's	2	50%	€ 400.000	€ 200.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit				**4.350.000**

Op basis van de actuele risico's is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 4.350.000.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's financieel op te kunnen vangen. Voor de VRMWB is dit de algemene reserve.

Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 12 december 2024 besloten om de crisis- en calamiteitenreserve vrij te laten vallen en een algemene reserve te vormen.
De algemene reserve is vrij aanwendbaar voor optredende risico's zonder dat dit leidt tot een ernstige verstoring van het geformuleerde beleid. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2025 € 1.919.778 en vormt de beschikbare weerstandscapaciteit voordat teruggevallen moet worden op de deelnemende gemeenten. De overige (bestemmings)reserves worden niet meegerekend tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de bestemmingsreserves en hieraan zijn al een bestemming toegekend.

Het weerstandsvermogen wordt via de volgende berekening in beeld gebracht:

Ratio weerstandsvermogen: ***0,44*** $= \frac{\textit{Beschikbare weerstandscapaciteit: € 1.919.778}}{\textit{Benodigde weerstandscapaciteit: € 4.350.000}}$

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1.919.778. De benodigde weerstandscapaciteit is € 4.350.000. Het weerstandsvermogen (€ 1.919.778 / € 4.350.000) bedraagt 0,44.
Per 1-1-2027 is de stand van de algemene reserve 1.449.143 Dit betekent dat de ratio weerstandsvermogen daalt naar 0,33.

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen zonder de noodzaak om direct te bezuinigen of het beleid aan te passen. We zijn beperkt in staat om financiële tegenvallers zelf op te vangen. Om deze reden dienen de deelnemende gemeenten een algemene reserve aan te houden om de risico's van de Veiligheidsregio op te vangen die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regeling waarin wordt deelgenomen. Hiermee zijn in feite de gemeenten een deel van de benodigde weerstandscapaciteit en doen we indien nodig een beroep op de weerstandscapaciteit van de deelnemende gemeenten.

Inventarisatie risico's

Omgaan met risico's vormt een dagelijks onderdeel voor organisaties. Van onvoorspelbare crises tot veranderende wet- en regelgeving die invloed hebben op de bedrijfsvoering en de uitvoering van het werk. Zoals alle organisaties hebben ook wij te maken met risico's bij de uitvoering van onze taak. Een groot aantal risico's wordt opgevangen of beperkt door (interne) beheersmaatregelen die we inzetten om het effect van bepaalde risico's te verkleinen. Voor een deel zijn er risico's die we niet of beperkt kunnen beheersen. Om deze op te vangen zijn diverse verzekeringen afgesloten. In deze paragraaf zijn de belangrijkste risico's benoemd met de hoogste financiële impact.

Bij ieder geïdentificeerd risico hebben we, voor zover mogelijk, maatregelen opgenomen die we nemen om de kans dan wel de impact van de geïdentificeerde risico's te beperken. Om de impact goed en vanuit een breder perspectief in te schatten, worden de risico's beoordeeld op meerdere aspecten zoals continuïteit van de organisatie, bestuurlijke afbreuk, imago organisatie en personele, juridische en financiële implicaties.

Het identificeren en vaststellen van de belangrijkste risico's is een momentopname. In de loop van de tijd kunnen er nieuwe risico's ontstaan en kunnen risico's in de toekomst anders ingeschat worden. Hieronder lichten we geïdentificeerde risico's per februari 2026 nader toe.

Vrijwilligheid

De beschikbaarheid van vrijwilligers en daardoor paraatheid staan onder druk. We hebben een verouderd vrijwilligersbestand (relatief hoge leeftijdsopbouw). Komende jaren moeten we rekening houden met nog meer (natuurlijke) uitstroom, met meer druk om te werven en op te leiden. Het kost op veel posten nog steeds moeite om voldoende vrijwilligers te vinden en te blijven binden aan de organisatie. Het vinden en blijven binden van voldoende vrijwilligers aan de organisatie is een continu aandachtspunt. De bezetting van vrijwilligers is in 2025 toegenomen en is het aantal vacatures afgenomen. De gemiddelde financiële impact is om deze reden ten opzichte van de begroting 2026 verlaagd.

Informatieveiligheid

De impact van ransome ware aanvallen neemt toe. Bij een dergelijke aanval komt gevoelige informatie in verkeerde handen dan wel wordt openbaar gemaakt (o.a. Phishing, ransome ware). Bij het lekken van persoonsgegevens kan dit leiden tot een boete van het Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Een aanval kan ook leiden tot vervreemding van overheidsgelden (via digitale betalingsmiddelen). Maatregelen tegen ransome ware zijn dan ook van groot belang. Het afgelopen jaar zijn de medewerkers getraind in het herkennen en omgaan met informatiebeveiligingsrisico's.

Vanuit het landelijke versnellingsplan Informatieveiligheid wordt in opdracht van het Veiligheidsberaad de cyberweerbaarheid van de Veiligheidsregio's en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) versterkt. We versterken informatieveiligheid in onze veiligheidsregio op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) die standaard verplicht is voor overheidsorganisaties. We zijn goed aangehaakt bij het landelijke versnellingsprogramma Informatieveiligheid. De minister heeft in 2025 besloten dat alle veiligheidsregio's tot de vitale infrastructuur behoren. Dit betekent dat we mogelijk aan een hoger volwassenheidsniveau op het gebied van informatieveiligheid moeten voldoen voor een aantal processen. In 2026 is een audit op de BIO (baseline informatiebeveiliging overheid) uitgevoerd. Op basis van de bevindingen uit deze audit wordt een verbeterplan BIO geschreven. De afgelopen jaren zijn de medewerkers getraind in het herkennen en omgaan met informatiebeveiligingsrisico's. We beschikken over een siem/soc waarin wij 24/7 monitoren op verstoringen van netwerkverkeer. In 2027 continueren we extra initiatieven ter verhoging van het bewustzijn rond privacy en informatiebeveiliging.

Continuïteit IT-infrastructuur (toewijzing tot vitale infrastructuur)

Tijdens een crisis kan het voorkomen dat onze vitale (ICT) infrastructuur niet naar behoren functioneert. Dit kan leiden tot vertraging in de inzet en het uitvallen van bepaalde onderdelen van de organisatie. Er is een aantal beheersmaatregelen genomen om dit risico te mitigeren, zoals een analyse van kwetsbaarheden en het oefenen met scenario's zoals stroomuitval, cybercrime en ICT-uitval.

Bedrijfscontinuïteit (BCM) blijft een aandachtspunt. Naar aanleiding van geopolitieke spanningen is in 2025 opdracht gegeven om te werken aan een organisatie breed continuïteitsplan die we begin 2026 opleverden. Vanaf 2026 wordt ingezet op het borgen van bedrijfscontinuïteit binnen onze primaire processen. Het ministerie van J&V heeft besloten om de veiligheidsregio aan te merken als onderdeel van de vitale infrastructuur. In 2026 wordt een weerbaarheidsanalyse vanuit J&V uitgevoerd. We participeren in het opstellen van de weerbaarheidsanalyse in kader van vitaalverklaring. Op basis daarvan kan pas een inschatting worden gemaakt van de benodigde investeringen en kosten. Het is mogelijk dat aanvullende maatregelen op het gebied van BCM leiden tot hogere kosten.
We zorgen dat het crisisuitzendbureau goed is ingericht en dat crisisfunctionarissen inzetbaar zijn. Daarnaast zijn er scenario's denkbaar waarbij we alle medewerkers van de VRMWB inzetten. De planvorming hiervoor leverden we begin 2026 op. Een belangrijk onderdeel van de bedrijfscontinuïteit is de werking van de Noodcommunicatievoorziening (NCV) binnen onze regio. Op al onze kazernecentrales zijn NCV-systemen operationeel en actief. Het streven is dat de NCV-systemen minimaal acht uur operationeel kunnen blijven. Hiervoor vinden in 2026 overleggen plaats met NIPV, ministerie van J&V en KPN, waaruit volgt welke acties nodig zijn. Het convenant met DARES, dat de verbindingen legt tussen onze elf kazernecentrales en het RCC, is een onderdeel van

het BCM-plan en wordt meegenomen in de oefeningen. Hiernaast werken we, samen met andere veiligheidsregio's en hulpdiensten, aan een noodcommunicatienetwerk dat we zelf in beheer hebben. Hiermee zijn we, in extreme situaties, niet afhankelijk van landelijke systemen.

Tweede loopbaanbeleid

Het tweede loopbaanbeleid houdt in dat medewerkers na 20 werkzame jaren in een bezwarende 24-uurs functie doorstromen naar een andere functie binnen of buiten de organisatie. Doelstelling is dat brandweermensen gezond hun pensioenleeftijd halen en daarna nog een goed kwalitatief leven kunnen leiden. De VRMWB heeft hierin de verplichting om medewerkers te ondersteunen en te faciliteren bij het starten van een tweede loopbaan. De ontwikkelingen hebben gevolgen voor medewerkers in de vorm van (financiële) onzekerheden over de toekomst. Voor de organisatie heeft het financiële gevolgen in de vorm van het verstrekken van noodzakelijke studiefaciliteiten, mogelijk overbruggingsregelingen, vervangingskosten personeel, extra opleidingskosten door uitstroom.

Europese deeltijdrichtlijn brandweervrijwilligers (verplichtend karakter)

Naast dat het moeilijk is om vrijwilligers te binden en boeien aan onze organisatie, hebben wij ook te maken met een Europese richtlijn. Deze richtlijn stelt dat gelijke arbeid gelijk beloond moet worden. In de toekomst is kazerneren en consigneren van vrijwilligers daarom niet meer mogelijk waardoor we ook op onze beroepsposten geconfronteerd worden met een tekort aan medewerkers. Indien veiligheidsregio’s brandweervrijwilligers een parttime aanstelling moeten geven, nemen de kosten van de brandweerzorg enorm toe. Daarnaast is het de vraag of vrijwilligers en hun werkgevers instemmen met een ander dienstverband.

In afwachting van landelijk beleid als gevolg van Europese wet- en regelgeving heeft het Algemeen Bestuur als tijdelijke maatregel het besluit genomen (oktober 2022) om de operationele sterkte van de beroepsbezetting uit te breiden, maar nog wel in te vullen met vrijwilligers. Concreet betekent dit dat we dagelijks vrijwilligers kazerneren, wat met ca. € 465k financieel de meest aantrekkelijke oplossing is. In 2027 is hiervoor structurele dekking gevonden. Met de keuze voor deze variant wordt niet vooruitgelopen op landelijke besluitvorming over de effecten van de Europese Deeltijdrichtlijn. In een brief aan de informateur heeft de voorzitter van het Veiligheidsberaad benadrukt dat landelijk een extra investering van structureel 40 miljoen euro nodig is voor het behoud van onze vrijwilligers. De Minister wacht de uitkomsten af van een onderzoek door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en gaat dan met de veiligheidsregio’s in gesprek over financiering van de kosten.

Stijgende loon- en prijsontwikkeling

Geopolitieke spanningen en tariefverhogingen leiden tot blijvende kostenstijgingen en langere levertijden voor materialen en diensten. Structurele ketenverstoringen en grondstoffen schaarste verhogen het risico op onverwachte prijsstijgingen voor materieel en bepakking. De aanhoudende volatiliteit in energiemarkten drijft productie- en logistieke kosten verder op. Kosten voor materieel, materialen, onderhoud, brandstof en energie stijgen. Investerings- en exploitatiebegroting kunnen hierdoor tekortschieten en reguliere indexatie is mogelijk onvoldoende bij extreme prijs- en loonschommelingen. In de begroting 2027 zijn budgetten waar nodig geïndexeerd. De werkelijke prijsstijging kan hiervan afwijken.

Beroepsziekten en stress gerelateerde gezondheidsklachten

Tot op heden gingen veiligheidsregio's verschillend om met medewerkers met PTSS-symptomen. Per 1 februari 2026 is een landelijke regeling Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS) voor alle veiligheidsregio's vastgesteld. Met deze regeling wordt PTSS voor veiligheidsregio's als beroepsziekte erkend. Dit in navolging van bijvoorbeeld Defensie en Politie. Een belangrijk onderdeel van de regeling zijn preventieve maatregelen om PTSS te voorkomen. In de regeling is een bepaling opgenomen dat ook erkende PTSS-gevallen met terugwerkende kracht rechten kunnen ontlenen aan de regeling.

Bij het ingaan van deze regeling bestaat een (financieel) risico voor toepassing van de regeling met terugwerkende kracht. In de eerste jaren na vaststelling van deze regeling bestaat het risico dat meer casussen worden ingediend en de daaruit voorvloeiende financiële consequenties op dit gebied door de veiligheidsregio moeten worden gedragen.

Safety Village

De combinatie van aflopende tijdelijke vergunningen voor huisvesting op het terrein, verouderde infrastructuur, capaciteitsdruk en landelijke ontwikkelingen in het brandweeronderwijs maakt dat we op korte termijn moeten bepalen hoe we ook in de toekomst over goede opleidings- en oefenfaciliteiten kunnen blijven beschikken. Op basis van toenemende eisen aan flexibiliteit, inhoudelijke regie en betaalbaarheid is in het Algemeen Bestuur van september 2025 de strategische richting uitgesproken voor het behoud van een eigen opleidings- en oefencentrum. We onderzoeken hoe we deze opgave toekomstbestendig kunnen realiseren waarin de mogelijkheden, vergunbaarheid, kosten en de wijze van financieren in beeld worden gebracht.

Stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen

Verschillende stedelijke en infrastructurele ontwikkelingen in onze gemeenten krijgen steeds meer vorm en hebben impact op de manier waarop brandweerzorg in de toekomst gewaarborgd kan blijven. Denk aan Breda (CrossMark) en Tilburg (Parkring). De investering voor het borgen van brandweerzorg in de context van deze ontwikkelingen is afhankelijk van een groot aantal factoren, zoals locatiekeuzes en de invulling van brandweerzorg(concepten). Dit zijn nieuwe opgaven, waarvoor mogelijk aanvullende financiering nodig is.

Post Moerdijk Haven

In de vergadering van 12 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de Publiek Private Samenwerking (PPS) met Stichting Brandweerzorg Moerdijk (SBM) met ingang van 1 januari 2027 te beëindigen en de brandweer Post Moerdijk om te vormen naar een 100% overheidsbrandweerpost. De jaarlijkse kostenstijging van € 893k vanaf 2027 vangen we aanvankelijk incidenteel op. Vanaf 2029 is de intentie om deze kosten structureel te dekken vanuit het principe 'nieuw voor oud'. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling op te vangen.

Langdurige crisissen

Door de huidige geopolitiek ontwikkelingen is het risico groter op langdurige grip situaties met extra kosten tot gevolg.

Financiële kengetallen

Onderstaande tabel geeft de financiële kengetallen weer die op grond van het BBV verplicht moeten worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kengetallen	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	39%	40%	47%	44%	39%	44%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	39%	40%	47%	44%	39%	44%
Solvabiliteitsratio	11%	10%	6%	4%	5%	4%
Structurele exploitatieruimte	0,35%	-0,83%	-0,90%	-0,80%	0,02%	0,06%

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast aan ten opzichte van de eigen middelen en geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote fluctueert de komende jaren. In 2027 is er een toename in de vaste schulden door een stijging van de investeringen.

Er is geen verschil tussen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Dit komt doordat er geen leningen worden verstrekt.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit geeft een beeld over in welke mate de Veiligheidsregio in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. We hebben een beperkt saldo aan eigen vermogen (reserves). Een positief resultaat kan in afstemming met het Algemeen Bestuur worden toegevoegd aan de Algemene Reserve. De solvabiliteitsratio wordt lager vanwege onttrekkingen van de reserves in aankomende jaren, zie voor toelichting 3.2 Reserves en Voorzieningen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan of de structurele lasten gedekt worden door structurele baten en of de exploitatie hiermee in evenwicht is. Dit beoordelen we door de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, af te zetten tegen de structurele baten, inclusief de structurele onttrekkingen aan reserves. In 2027 en 2028 hebben we een negatieve waarde. Dit wordt veroorzaakt door het vormen van een bestemmingsreserve om de structurele kosten van Post Moerdijk Haven twee jaar te dekken. Zie paragraaf 3.4 Incidentele en structurele lasten en baten.

2.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In artikel 12 van het BBV staat aangegeven wat de beleidskaders zijn van het onderhoud van de kapitaalgoederen, de hieruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting. Wij beschikken over een aanzienlijke omvang kapitaalgoederen. Wij besteden een substantieel deel van de begroting aan het onderhoud van de kapitaalgoederen. Deze kapitaalgoederen bestaan uit materieel en voertuigen.

Gebouwen

Voorziening onderhoud gebouwen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Stand per 01-01	**€ 3.405**	**€ 3.369**	**€ 3.379**	**€ 3.080**	**€ 3.277**	**€ 2.387**
Toevoeging aan voorziening	€ 842	€ 842	€ 842	€ 842	€ 842	€ 842
Aanwending voorziening	€ 878	€ 832	€ 1.141	€ 645	€ 1.732	€ 2.369
Totaal	**€ 3.369**	**€ 3.379**	**€ 3.080**	**€ 3.277**	**€ 2.387**	**€ 860**

Voor alle kazernes zijn afspraken met de gemeenten gemaakt over het onderhoud via demarcatie-lijsten en meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's). Voor het groot onderhoud hebben we een voorziening ingesteld voor het egaliseren van de in de tijd gespreide onderhoudskosten. Eind 2022

hebben we de MJOP's voor alle kazernes geactualiseerd, waarna de dotatie en de stand van de voorziening is aangepast. Eind 2025 is een conditiemeting uitgevoerd, in 2026 wordt het MJOP geactualiseerd.

Materieel en voertuigen

Voertuigen en bepakking (bedragen x 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Voertuigen						
Onderhoud	€ 962	€ 1.000	€ 1.046	€ 1.087	€ 1.132	€ 1.176
Brandstof	€ 604	€ 550	€ 572	€ 595	€ 619	€ 643
Verzekeringen	€ 298	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Schades	€ 110	€ 53	€ 53	€ 53	€ 53	€ 53
Overig	€ 125	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal voertuigen	**€ 2.100**	**€ 1.603**	**€ 1.670**	**€ 1.735**	**€ 1.803**	**€ 1.872**
Bepakking						
Onderhoud	€ 273	€ 228	€ 237	€ 247	€ 256	€ 266
Brandstof	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Verzekeringen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Schades	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bepakking	**€ 273**	**€ 228**	**€ 237**	**€ 247**	**€ 256**	**€ 266**
Totaal	**€ 2.373**	**€ 1.831**	**€ 1.907**	**€ 1.981**	**€ 2.059**	**€ 2.138**

We hebben een groot wagenpark. Bij de aanbesteding van de meeste voertuigen worden onderhoudscontracten afgesloten voor maximaal 15 jaar. Het onderhoud inclusief APK voeren we voor een deel van de voertuigen uit in de werkplaats in Tilburg. Steeds vaker voeren we ook andersoortig onderhoud aan voertuigen zelf uit, zoals bijvoorbeeld pomprevisies. Dat geldt ook voor het onderhoud van kleine dienstvoertuigen. De bepakkingswerkzaamheden voeren we grotendeels in eigen beheer uit.

Er is geen voorziening groot onderhoud ingesteld ten behoeve van materieel. Vooralsnog is hier geen noodzaak toe en gelden de afgesloten contracten als normering. Er is nu geen sprake van achterstallig onderhoud binnen ons wagenpark. Naast normeringen op materieel zijn er ook normeringen op materiaal.

Bij de voertuigen maken we geen onderscheid meer tussen planmatig en correctief onderhoud. Dit hebben we samengevoegd tot Onderhoud voertuigen. Voertuigen zijn WA-verzekerd, schades aan voertuigen zijn dus voor eigen rekening. Om schades te voorkomen hebben we nader beleid gevormd en in een proces vastgelegd. Bij de bepakking zijn de kostensoorten aangepast in Onderhoud voertuigen en Correctief onderhoud voertuigen.

2.5 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij volgens het BBV als er een bestuurlijk en financieel belang is in een privaat- of publiekrechtelijke organisatie. Het bestuurlijk belang komt tot uitdrukking in de zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit houdt concreet in dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een bestuurslid of ambtenaar van de veiligheidsregio namens de veiligheidsregio in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de veiligheidsregio stemt. Het financieel belang komt tot uitdrukking in het aan de verbonden partij ter beschikking

gestelde bedrag. Dat is niet verhaalbaar als de verbonden partij failliet gaat, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Wij kennen formeel juridisch gezien geen verbonden partijen door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV. Er zijn wel partijen waar sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate of van een structureel samenwerkingsverband met een bestuurlijk belang gezien het maatschappelijke - of algemene belang. De commissie BBV beveelt aan om ook deze partijen op te nemen in een tabel in de paragraaf Verbonden partijen.

Voor de aanbevolen koppeling met beleid en uitvoering is de verwijzing naar de pijler i.p.v. programma opgenomen waarbinnen de partij een bijdrage levert. VRMWB kent immers maar 1 programma, Veiligheid. Om de tabel leesbaar te houden lichten we onder de tabel per partij doel, vorm van belang, omvang van belang en de risico's toe. Het cijfermatig overzicht, zoals hieronder gepresenteerd, is gebaseerd op de cijfers uit de laatst gepubliceerde cijfers van de betreffende gelieerde partij. De financiële bijdrage is voor alle partijen het bedrag zoals opgenomen in begroting 2027.

Verbonden partij	Pijler	Financiële bijdrage 2027	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Verwacht resultaat 2026
Stichtingen en Verenigingen							
Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)	Wendbare en duurzame organisatie	€ 35.000	€ 232.000	€ 441.000	€ 171.000	€ 582.000	onbekend
Stichting Expertisebureau Risicobeheer Veiligheidsregio's (ERVRS)	Wendbare en duurzame organisatie	€ 67.000	€ 176.000	€ 463.000	€ 142.000	€ 463.000	€ 40.000 (positief)
Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's (WBF)	Wendbare en duurzame organisatie	€ 170.000	€ 0*	€ 2.610.000	€ 0*	€ 462.000	€ 2.308.000 (positief)
Overige verbonden partijen							
Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)	Wendbare en duurzame organisatie én Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 982.000	€ 16.603.000	€ 13.937.000	€60.272.000	€ 56.386.000	onbekend
Duurzame samenwerkingsverbanden							
Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)	Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€2.832.000					
PPS Moerdijk	Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -					
PPS blusboot Furie 4 BST	Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 423.000					
Gemeenschappelijke meldkamer OCB VR/Brw	Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€2.741.000					

*In verband met de start per najaar 2023 is sprake van een verlengd boekjaar 2023-2024.

Stichtingen en Verenigingen

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's

Doel: De WVSV is sinds 1 januari 2022 de werkgeversvereniging van de veiligheidsregio's die met de werknemersorganisaties op landelijk niveau tot afspraken komt over arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers van de veiligheidsregio's (met uitzondering van het personeel dat onder een eigen cao valt, bijvoorbeeld cao Ambulancezorg).

Vorm van belang: Als vereniging kent de WVSV een Algemene Vergadering (AV) die bestaat uit de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's. Daarmee vormt de AV een personele unie met het Veiligheidsberaad (VB). Een vijftal bestuurders uit de Bestuurlijke Adviescommissie Brandweer (BAC) vormen het bestuur. De bestuurders van de WVSV zijn lid van het Algemeen Bestuur (AB) van de veiligheidsregio waar zij als burgemeester aan verbonden zijn.

Omvang van belang: Elke veiligheidsregio draagt 1/25e deel van de kosten.

Risico's:

- Beschikbaarheid van deskundige leden met relevante expertise en ervaring.
- Gezien de dynamiek van onderhandelingen en de belangen van de leden, bestaat het risico dat meer personele capaciteit moet worden ingekocht.
- Eigenriscodragerschap Ziektewet
- Algemene bedrijfsrisco's[1]

Stichting Expertisebureau Risicobeheer Veiligheidsregio's (ERVRS)

Doel: Het ERVS ondersteunt de veiligheidsregio's bij goed werkgeverschap bij ongevallen. De werkzaamheden spitsen zich vanaf 1-1-2024 toe op schadeafhandeling van dienstongevallen op basis van de Landelijke Regeling aanspraken na Dienstongevallen (LRD). Daarnaast wordt ingezet op het voorkomen van schades bij dienstongevallen, door risicoanalyse en -advies.

Vorm van belang: Het Expertisebureau Risicobeheer beschikt over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Het Expertisebureau staat onder toezicht van een Raad van Advies, bestaande uit algemeen directeuren/commandanten en directeuren bedrijfsvoering van de veiligheidsregio's. De toetsingscommissie bestaat uit twee voormalig financieel adviseurs van Veiligheidsregio's en een voorzitter, zijnde een RCDV-lid.

Omvang van belang: Elke veiligheidsregio draagt 1/25e deel van de kosten.

Risico's:

- Vaststelling van uitkeringen voor bepaalde dossiers kan pas na 2 á 3 jaar.
- De formatie en bezetting sluiten in kwantitatieve en kwalitatieve zin niet aan op de benodigde capaciteit. (Formatiegroei wordt voorzien o.b.v. toename van het aantal dossiers).
- Kwetsbaarheid team door beperkte omvang**.**

Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's (WBF)

Doel: Om een sluitende financiering van de Landelijke Regeling aanspraken na Dienstongevallen (LRD) te bieden is het WBF opgericht. Het WBF financiert aanspraken van de 25 veiligheidsregio's in het kader van goedwerkgeverschap na dienstongevallen, voor zover deze niet verzekerd zijn. Het gaat daarbij in de eerste plaats om aanspraken die niet of lastig verzekerbaar zijn, maar ook om schade die zich regelmatig voordoet.

Vorm van belang: Het Waarborgfonds heeft een Raad van Toezicht en een Toetsingscommissie. De Raad van Toezicht bestaat uit leden met expertise in risicomanagement, verzekeringen en actuariële zaken, die werkzaam zijn bij de overheid of zijn aangewezen door de overheid. De Toetsingscommissie bestaat uit leden met financiële en/of juridische achtergronden en kennis van de veiligheidsregio's. Samen met de directeur zijn zij verantwoordelijk voor het beheer van de gezamenlijke jaarlijkse inleg van de veiligheidsregio's. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland ondersteunt het Waarborgfonds in haar bedrijfsvoering.

Omvang van belang**:** Het fonds wordt gevoed vanuit de bijdragen van veiligheidsregio's op basis van aantal inwoners per regio met een verplichting tot bijstorting.

Risico's:

- Omvangrijk incident met veel ongevallen.
- Groter aantal schades dan ingeschat.
- Als de liquiditeit van het Waarborgfonds onder druk komt te staan, dan zal op dat moment een extra bijdrage van de veiligheidsregio's worden gevraagd. Het Waarborgfonds heeft echter In het

eerste jaar (2024) door een beperkte schadelast al een reserve opgebouwd van ruim 3 miljoen euro (streven is 5 miljoen).

Overige verbonden partijen

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)

Doel: Het NIPV is het publiek kennisinstituut voor crisisbeheersing en brandweerzorg. Zij versterkt op grond van art 68, 69 en 70 Wvr Veiligheidsregio's, Rijk en andere crisispartners met onderzoek, onderwijs, informatie(voorziening) en ondersteuning.

Vorm van belang**:** Het NIPV is een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO). VRMWB participeert conform art. 67 lid 1a Wvr in het bestuur van het NIPV. De 25 voorzitters van de veiligheidsregio's vormen samen het algemeen bestuur van het NIPV.

Omvang van belang**:** Naast rechtstreekse financiering d.m.v. BDuR leveren de Veiligheidsregio's een bijdrage in de jaarlijkse exploitatiekosten o.b.v. verschillende verdeelsleutels**.**

Risico's:
- Indexering van kosten die onvoldoende worden doorberekend in tarieven van geleverde diensten.
- Hantering van langjarige afspraken waarbij indexaties worden vastgesteld die mogelijk negatief kunnen uitpakken en waarbij het risico voor eigen rekening is.
- Algemene bedrijfsrisico's[1]

[1]Algemene bedrijfsrisico's:
- Wijzigingen in de organisatie
- Veranderende marktomstandigheden
- Langdurige uitval door ziekte van medewerkers
- Onvrijwillige beëindigingen van dienstverbanden

Duurzame samenwerkingsverbanden

Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR)

Doel: Het instellen en in stand houden van een GHOR is een taak van de veiligheidsregio. De GHOR is verantwoordelijk voor de coördinatie, aansturing (warme fase) en regie (koude fase) van de geneeskundige hulpverlening en de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied.

Vorm van belang: De GHOR is organisatorisch een onderdeel van de GGD. Met ingang van 1 januari 2014 is voor de bedrijfsvoering van de GHOR een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de GGD West-Brabant. De dienstverleningsovereenkomst is geformaliseerd in een overeenkomst kosten voor gemene rekening, waarin de activiteiten van de GHOR zijn ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en VRMWB maken deel uit van deze gemene rekening. In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag), de toerekenbare overhead en de overige kosten van de GHOR. De DPG West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant.

Omvang van belang**:** Een aandeel van 93,65% in de gemene rekening op basis van de vaste verdeelsleutel.

Publiek-Private Samenwerking Moerdijk

Doel**:** De verantwoordelijkheid voor veiligheid binnen het havengebied Moerdijk wordt in samenwerking met diverse belanghebbende partijen uitgevoerd. De bedrijfsbrandweerzorg is voor bedrijven die een 'aanwijzing bedrijfsbrandweer' hebben. Zij zijn aangesloten bij de Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk (bestaande uit het havenbedrijf en de aangesloten bedrijven). VRMWB legt de aanwijsbeschikking op.

Vorm van belang: De bedrijfsbrandweerzorg is sinds 1 februari 2013 een publiek private constructie tussen VRMWB en de Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk (SBM) in samenwerking met de gemeente Moerdijk, het Havenbedrijf Moerdijk en het bedrijfsleven op het haven- en industrieterrein. De veiligheidsregio verzorgt de huisvesting, het benodigde brandweerpersoneel, hun vakbekwaamheid en het materieel, de Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk (SBM) betaalt een bijdrage voor de bedrijfsbrandweerzorg.

Omvang van belang: Het Algemeen Bestuur heeft in december 2024 besloten om de Publiek Private Samenwerking (PPS) met Stichting Brandweerzorg Moerdijk (SBM) met ingang van 1 januari 2027 te beëindigen en de brandweer Post Moerdijk om te vormen naar een 100% overheidsbrandweerpost. Vanaf de volgende begroting wordt deze partij niet meer opgenomen in deze paragraaf.

Publiek-Private Samenwerking voor blusboot Furie 4 BST

Doel: Via een langdurige samenwerking tussen BST Dintelsas en de veiligheidsregio wordt voorzien in een gespecialiseerde, hoogwaardige en altijd beschikbare watergebonden incidentrespons, die publiek alleen niet efficiënt of kosteneffectief kan worden georganiseerd.

Vorm van belang**:** Er is een Publiek-Private samenwerking tot 1 oktober 2029 met BST Dintelsas voor de incidentbestrijding op de vaarwegen rondom Volkerak en Schelde-Rijnverbinding. VRMWB maakt structureel gebruik van de specialistische capaciteit via een stand-by samenwerking. Dit voorkomt dat de brandweer zelf een dure, complexe blusboot moet aanschaffen en onderhouden. VRMWB levert een opstapbemanning die is opgeleid en geoefend naar de huidige eisen én we leveren en onderhouden de aanvullende bepakking.

Omvang van belang**:** Een jaarlijks geïndexeerde bijdrage voor 24/7 beschikbaarheid.

Operationeel Centrum Veiligheidsregio/Brandweer (OCB VR/Brw)

Doel: De uitvoering van de gezamenlijke meldkamerfunctie voor de brandweertaak, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (GHOR) van VRMWB en VR-Zeeland.

Vorm van belang: Met ingang van 1 januari 2020 hebben we een convenant met veiligheidsregio Zeeland, ten behoeve van de gezamenlijke meldkamerfunctie inclusief de CaCo's in Bergen op Zoom. Personeel is door de organisatorische samenvoeging per 1-1-2020 dienst van VRMWB en we voeren de administratie van de meldkamerfunctie.

Omvang van belang**:** De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van inwoneraantallen met een vaste verdeelsleutel 74% VRMWB – 26% VR Zeeland.

3. Financiële begroting

3.1 Kaders totstandkoming begroting

Beleidswijzigingen

Voor de beleidsmatige ontwikkelingen die genoemd zijn in de Kaderbrief 2027 is financiële dekking gevonden of is er landelijke financiering (gevraagd). Deze hebben geen gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage in begrotingsjaar 2027.

In deze paragraaf worden de volgende ontwikkelingen op het bestaand beleid toegelicht: de financiering beroepsposten als gevolg van Europese wet- en regelgeving en de post Moerdijk Haven.

Financiering beroepsposten als gevolg van Europese wet- en regelgeving

In afwachting van landelijk beleid als gevolg van Europese wet- en regelgeving is eind 2022 bestuurlijk voor de tijdelijke oplossing gekozen om de repressieve sterkte van de brandweer op orde te krijgen. Concreet betekent dit dat we dagelijks vrijwilligers kazerneren, wat met ca. € 465k financieel de meest aantrekkelijke oplossing is. In een brief aan de informateur heeft de voorzitter van het Veiligheidsberaad benadrukt dat landelijk een extra investering van structureel € 40 miljoen nodig is voor het behoud van onze vrijwilligers.

Post Moerdijk Haven

In de vergadering van 12 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur besloten om de Publiek Private Samenwerking (PPS) met Stichting Brandweerzorg Moerdijk (SBM) met ingang van 1 januari 2027 te beëindigen en de brandweer Post Moerdijk om te vormen naar een 100% overheidsbrandweerpost. De jaarlijkse kostenstijging van € 893k vanaf 2027 vangen we aanvankelijk incidenteel op. Vanaf 2029 dekken we deze kosten structureel vanuit het principe ‘nieuw voor oud’. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling op te vangen.

Loon- en Prijscompensatie

De gehanteerde methodiek ten behoeve van de loon- en prijsontwikkeling wordt gecontinueerd in 2027.

Voor de loonontwikkeling wordt gerekend met de CPB-index ‘Loonvoet sector overheid’. Voor de prijsontwikkeling wordt gerekend met de CPB-index ‘Prijs bruto Binnenlands Product’. Beide indices worden periodiek gepubliceerd door het Centraal Planbureau (CPB). In de begroting wordt uitgegaan van de CPB-prognose ten tijde van de vaststelling van de Kadernota 2027.

Kerngegevenstabel Centraal Planbureau o.b.v. MEV-sept 2025

Onderstaande tabel presenteert de kerngegevens MEV 2026 van het Centraal Plan Bureau op basis van september 2025 in de kolom Index CPB. Deze bevat dit keer echter geen meerjarenperspectief in verband met het vallen van het kabinet. We vallen daarom terug op de Concept MEV van juni 2025.

In de kolom ernaast staat de verhouding die leidt tot een gewogen index waarmee regulier in onze begroting wordt gewerkt.

	Index CPB	Verhouding	Gewogen index	Index kaderbrief 2027	Index Begroting 2027
Loonindex 2025	**5,00%**	60,00%	3,00%		
Prijsindex 2025	**4,00%**	40,00%	1,60%		
Gewogen index			4,60%		
Index 2025 bij begroting 2026			3,90%		
Correctie index 2025			**0,70%**		
Loonindex 2026	**2,80%**	60,00%	1,68%		
Prijsindex 2026	**2,60%**	40,00%	1,04%		
Gewogen index			2,72%		
Index 2026 bij begroting 2026			2,30%		
Correctie index 2026			**0,42%**		
Loonindex 2027	**3,50%**	60,00%	2,10%		
Prijsindex 2027	**2,50%**	40,00%	1,00%		
Gewogen index 2027			**3,10%**		
Index 2027 incl nacalculatie (correctie 2025 en 2026)				**4,22%**	**4,22%**
Loonindex 2028	**4,30%**	60,00%	2,58%		
Prijsindex 2028	**2,70%**	40,00%	1,08%		
Gewogen index 2028			3,66%	**3,66%**	**3,66%**
Loonindex 2029	**5,10%**	60,00%	3,06%		
Prijsindex 2029	**2,50%**	40,00%	1,00%		
Gewogen index 2029			4,06%	**4,06%**	**4,06%**
Loonindex 2030	**3,80%**	60,00%	2,28%		
Prijsindex 2030	**2,40%**	40,00%	0,96%		
Gewogen index 2030			3,24%	**3,24%**	**3,24%**

Op basis van deze indices en degene die reeds eerder in de begroting 2026 verwerkt zijn, is een gewogen gemiddelde index berekend waarmee de bijdragen van de gemeenten worden aangepast.

Deze index en mutatie in de begroting 2027 is in onderstaande tabel weergegeven.

Mutatie	2027	2028	2029	2030
Gewogen loon- en prijsindex Kaderbrief 2027-2030	4,22%	3,66%	4,06%	3,24%
Gewogen loon- en prijsindex Begroting 2026	3,98%	3,54%	3,54%	
Mutatie loon- en prijsindex in Kaderbrief 2027	**0,24%**	**0,12%**	**0,52%**	**3,24%**

Dit zijn de percentages waarmee de gemeentelijke bijdragen zijn verhoogd conform de kaderbrief 2027. Zie hiervoor ook het onderdeel ‘exploitatiebijdrage gemeenten’.

Exploitatiebijdrage gemeenten

In 2018 heeft het Algemeen Bestuur besloten om jaarlijks de verdeelsleutel van het kostenverdeelmodel te actualiseren op basis van de meest recent beschikbare ministeriële maatstaven voor het subcluster Crisisbeheersing en Brandweer. Door deze jaarlijkse actualisatie van de verdeelsleutels sluiten de bijdragen van gemeenten aan op de bijdragen die zij ontvangen uit het gemeentefonds. In oktober 2025 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken echter besloten het subcluster Crisisbeheersing en Brandweer niet meer jaarlijks vrij te geven aan veiligheidsregio’s. Hierdoor is jaarlijkse actualisatie middels de afgesproken methode niet meer mogelijk.

Voor de begroting 2027 gaan we daarom uit van de laatste nog ter beschikking gestelde verdeelsleutel. Dat is het subcluster Crisisbeheersing en Brandweer Meicirculaire 2024. Er is daarmee geen wijziging in de verdeelsleutel t.o.v. de begroting 2026. Voor de toekomst moeten alternatieven voor een dynamische sleutelverdeling worden onderzocht.

Sleutels kostenverdeelmodel (KVM)

Onderstaande de verdeelsleutel per gemeente. Dit zijn dus niet de bijdragen van de gemeenten aan VRWMB, die staan in het onderdeel: Totale gemeentelijke bijdragen 2027-2030.

Gemeente	Meicirculaire 2024 bijdrage subcluster Crisisbeheersing en Brandweer Gemeentefonds	Indicatieve verdeelsleutel obv meicirculaire 2024 Gemeentefonds
Alphen-Chaam	€ 898.199	0,89%
Altena	€ 4.765.089	4,70%
Baarle-Nassau	€ 659.914	0,65%
Bergen op Zoom	€ 5.977.362	5,89%
Breda	€ 17.482.183	17,23%
Dongen	€ 2.113.903	2,08%
Drimmelen	€ 2.414.020	2,38%
Etten-Leur	€ 3.632.715	3,58%
Geertruidenberg	€ 1.825.870	1,80%
Gilze en Rijen	€ 2.188.469	2,16%
Goirle	€ 1.911.614	1,88%
Halderberge	€ 2.604.418	2,57%
Hilvarenbeek	€ 1.344.340	1,33%
Loon op Zand	€ 1.922.651	1,90%
Moerdijk	€ 3.315.437	3,27%
Oisterwijk	€ 2.888.893	2,85%
Oosterhout	€ 4.793.740	4,73%
Roosendaal	€ 6.747.265	6,65%
Rucphen	€ 1.784.538	1,76%
Steenbergen	€ 2.050.558	2,02%
Tilburg	€ 22.483.918	22,16%
Waalwijk	€ 4.016.631	3,96%
Woensdrecht	€ 1.908.811	1,88%
Zundert	€ 1.720.765	1,70%
Totaal	**€ 101.451.306**	**100%**

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Op basis van de vastgestelde financiële uitgangspunten, weergegeven in vorige paragrafen, is een totaaloverzicht van de bijdragen van gemeenten en het financieel meerjarenperspectief opgesteld. Hierin zijn ook de intekentaken opgenomen.

Totale bijdrage

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Gemeentelijke bijdrage zonder kapitaallasten	**€ 70.033.451**	**€ 72.673.018**	**€ 75.739.819**	**€ 78.511.896**	**€ 81.699.479**
Aflopen Kazernering vrijwilligers en beroeps + LPO 2024, 2025	**€ -512.167**				
Gemeentelijke bijdrage zonder kapitaallasten	**€ 69.521.283**	**€ 72.673.018**	**€ 75.739.819**	**€ 78.511.896**	**€ 81.699.479**
Aanpassing LPO	**€ 2.725.234**	€ 3.066.801	€ 2.772.077	€ 3.187.583	€ 2.647.063
Gemeentelijke bijdrage na aanpassing LPO	**€ 72.246.518**	**€ 75.739.819**	**€ 78.511.896**	**€ 81.699.479**	**€ 84.346.542**
Toegepaste CPB index	**3,92%**	**4,22%**	**3,66%**	**4,06%**	**3,24%**
Herijking beleid					
Energiekosten	€ 326.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Publieke brandweer Moerdijk Haven uit eigen middelen VRMWB		€ -	€ -	€ -	€ -
Informatieveiligheid: BIO 2.0, Nis2 en AVG	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeentelijke bijdrage na aanpassing LPO en herijking beleid	**€ 72.673.018**	**€ 75.739.819**	**€ 78.511.896**	**€ 81.699.479**	**€ 84.346.542**
Geactualiseerde kapitaallasten	€ 8.415.858	€ 8.783.650	€ 9.535.684	€ 9.556.958	€ 10.056.278
Gemeentelijke bijdrage na herijking beleid	**€ 81.088.876**	**€ 84.523.469**	**€ 88.047.580**	**€ 91.256.437**	**€ 94.402.820**
Intekentaken					
FLO	€ 2.753.026	€ 2.424.515	€ 2.290.737	€ 2.688.234	€ 3.601.639
Kazernes	€ 106.095	€ 108.747	€ 111.684	€ 114.476	€ 117.223
Totaal intekentaken	**€ 2.859.121**	**€ 2.533.262**	**€ 2.402.421**	**€ 2.802.710**	**€ 3.718.862**
Totaal bijdrage gemeenten Begroting 2027	**€ 83.947.997**	**€ 87.056.731**	**€ 90.450.001**	**€ 94.059.147**	**€ 98.121.682**
Totaal bijdrage gemeenten Kaderbrief 2027	**€ 83.916.314**	**€ 87.354.651**	**€ 90.416.992**	**€ 93.961.309**	**€ 97.524.525**
Verschil Kaderbrief 2027 - Begroting 2027	**€ 31.683**	**€ -297.920**	**€ 33.009**	**€ 97.838**	**€ 597.157**

Specificatie actualisatie FLO-overgangsrecht

Gemeente (bedragen x 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bergen op Zoom	€ 346	€ 437	€ 412	€ 346	€ 357	€ 518
Breda	€ 756	€ 810	€ 738	€ 868	€ 998	€ 1.065
Roosendaal	€ 406	€ 513	€ 484	€ 406	€ 419	€ 608
Tilburg	€ 1.114	€ 994	€ 791	€ 671	€ 913	€ 1.411
Totaal FLO intekentaak	**€ 2.623**	**€ 2.753**	**€ 2.425**	**€ 2.291**	**€ 2.688**	**€ 3.602**

De actualisatie van het FLO-overgangsrecht is bij de Kaderbrief 2027 al verwerkt. De betreffende gemeenten zijn hierover al afzonderlijk geïnformeerd. Het FLO-overgangsrecht is op de volgende punten aangepast:

1. Verhoging van de pseudo-eindheffing RVU vanaf 2026 in stappen van 52% naar 65% in 2028. Dit gaat met twee tussenstappen: in 2026 57,7% en in 2027 64%.
2. Drempelvrijstelling RVU-heffing. Voor medewerkers die al met FLO zijn en hadden opgeschoven en/of spaarverlof hebben ingezet, geldt dat er een voordeel kan worden behaald door toepassing van de drempelvrijstelling van de pseudo-eindheffing RVU. Bij alle inactieven die hiervoor in aanmerking komen is dit meegenomen.
3. Koppeling van de inzet van het Netto FLO-Spaartegoed (NFST) aan de bijstandsnorm. Dit heeft een herberekening van de kosten tijdens de inzet tot gevolg alsmede een verschuiving van de kosten en leidt niet tot meer- of minderkosten. De halfjaarlijkse aanpassing van de bijstandsnorm wordt meegenomen in de actualisaties van het FLO-overgangsrecht, gelijk de AOW-compensatie.

4. Indexatie 2025 en 2026 is gebaseerd op de loonruimte van de cao-gemeenten en de inzetbrief Veiligheidsregio's voor de lopende cao-onderhandelingen ten tijde van verwerking bij de Kaderbrief 2027.

Actualisatie bijdrage Moerdijk Haven

Gemeente (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Moerdijk	€ 103	€ 106	€ 109	€ 112	€ 114	€ 117
Totaal	**€ 103**	**€ 106**	**€ 109**	**€ 112**	**€ 114**	**€ 117**

Met de gemeente Moerdijk zijn afspraken gemaakt over een bijdrage in de kosten voor huisvesting en facilitaire zaken. Actualisatie vindt jaarlijks plaats op basis van de prijsindex.

Totale gemeentelijke bijdragen 2027-2030

In de onderstaande tabellen is voor de jaren 2027 tot en met 2030 de bijdrage per gemeente aan VRMWB opgenomen.

2027

Gemeentelijke bijdrage 2027 (bedragen in €)	Herijking basisbedrag en verdeelsleutel 2027	Kapitaallasten herijkt 2027	Nieuwe gemeentelijke bijdragen 2027 excl. intekentaken	Bijdrage MDH	Intekentaak FLO	Totale gemeentelijke bijdragen 2027 incl. intekentaken
Alphen-Chaam	€ 670.563	€ 77.766	€ 748.329			€ 748.329
Altena	€ 3.557.441	€ 412.561	€ 3.970.002			€ 3.970.002
Baarle-Nassau	€ 492.668	€ 57.135	€ 549.803			€ 549.803
Bergen op Zoom	€ 4.462.479	€ 517.520	€ 4.979.999		€ 412.089	€ 5.392.088
Breda	€ 13.051.556	€ 1.513.607	€ 14.565.162		€ 737.596	€ 15.302.758
Dongen	€ 1.578.163	€ 183.022	€ 1.761.184			€ 1.761.184
Drimmelen	€ 1.802.219	€ 209.006	€ 2.011.225			€ 2.011.225
Etten-Leur	€ 2.712.052	€ 314.520	€ 3.026.572			€ 3.026.572
Geertruidenberg	€ 1.363.128	€ 158.084	€ 1.521.211			€ 1.521.211
Gilze en Rijen	€ 1.633.831	€ 189.478	€ 1.823.309			€ 1.823.309
Goirle	€ 1.427.141	€ 165.507	€ 1.592.649			€ 1.592.649
Halderberge	€ 1.944.363	€ 225.490	€ 2.169.853			€ 2.169.853
Hilvarenbeek	€ 1.003.635	€ 116.393	€ 1.120.028			€ 1.120.028
Loon op Zand	€ 1.435.380	€ 166.463	€ 1.601.844			€ 1.601.844
Moerdijk	€ 2.475.184	€ 287.050	€ 2.762.234	€ 108.747		€ 2.870.981
Oisterwijk	€ 2.156.741	€ 250.120	€ 2.406.861			€ 2.406.861
Oosterhout	€ 3.578.830	€ 415.042	€ 3.993.872			€ 3.993.872
Roosendaal	€ 5.037.260	€ 584.178	€ 5.621.438		€ 483.756	€ 6.105.194
Rucphen	€ 1.332.270	€ 154.505	€ 1.486.775			€ 1.486.775
Steenbergen	€ 1.530.871	€ 177.537	€ 1.708.409			€ 1.708.409
Tilburg	€ 16.785.668	€ 1.946.657	€ 18.732.324		€ 791.074	€ 19.523.398
Waalwijk	€ 2.998.669	€ 347.760	€ 3.346.429			€ 3.346.429
Woensdrecht	€ 1.425.048	€ 165.265	€ 1.590.313			€ 1.590.313
Zundert	€ 1.284.660	€ 148.984	€ 1.433.644			€ 1.433.644
Totaal	**€ 75.739.819**	**€ 8.783.650**	**€ 84.523.469**	**€ 108.747**	**€ 2.424.515**	**€ 87.056.731**

2028

Gemeentelijke bijdrage 2028 (bedragen in €)	Herijking basisbedrag en verdeelsleutel 2028	Kapitaallasten herijkt 2028	Nieuwe gemeentelijke bijdragen 2028 excl. intekentaken	Bijdrage MDH	Intekentaak FLO	Totale gemeentelijke bijdragen 2028 incl. intekentaken
Alphen-Chaam	€ 695.105	€ 84.424	€ 779.529			€ 779.529
Altena	€ 3.687.643	€ 447.884	€ 4.135.527			€ 4.135.527
Baarle-Nassau	€ 510.699	€ 62.027	€ 572.726			€ 572.726
Bergen op Zoom	€ 4.625.806	€ 561.829	€ 5.187.634		€ 345.956	€ 5.533.590
Breda	€ 13.529.243	€ 1.643.198	€ 15.172.441		€ 867.913	€ 16.040.354
Dongen	€ 1.635.923	€ 198.692	€ 1.834.615			€ 1.834.615
Drimmelen	€ 1.868.180	€ 226.900	€ 2.095.080			€ 2.095.080
Etten-Leur	€ 2.811.313	€ 341.449	€ 3.152.762			€ 3.152.762
Geertruidenberg	€ 1.413.018	€ 171.618	€ 1.584.636			€ 1.584.636
Gilze en Rijen	€ 1.693.629	€ 205.700	€ 1.899.329			€ 1.899.329
Goirle	€ 1.479.374	€ 179.678	€ 1.659.052			€ 1.659.052
Halderberge	€ 2.015.527	€ 244.796	€ 2.260.323			€ 2.260.323
Hilvarenbeek	€ 1.040.368	€ 126.358	€ 1.166.726			€ 1.166.726
Loon op Zand	€ 1.487.915	€ 180.715	€ 1.668.631			€ 1.668.631
Moerdijk	€ 2.565.775	€ 311.627	€ 2.877.402	€ 111.684		€ 2.989.086
Oisterwijk	€ 2.235.678	€ 271.535	€ 2.507.213			€ 2.507.213
Oosterhout	€ 3.709.815	€ 450.577	€ 4.160.392			€ 4.160.392
Roosendaal	€ 5.221.624	€ 634.194	€ 5.855.818		€ 406.123	€ 6.261.941
Rucphen	€ 1.381.031	€ 167.734	€ 1.548.765			€ 1.548.765
Steenbergen	€ 1.586.901	€ 192.738	€ 1.779.639			€ 1.779.639
Tilburg	€ 17.400.023	€ 2.113.325	€ 19.513.348		€ 670.745	€ 20.184.093
Waalwijk	€ 3.108.421	€ 377.534	€ 3.485.955			€ 3.485.955
Woensdrecht	€ 1.477.205	€ 179.414	€ 1.656.619			€ 1.656.619
Zundert	€ 1.331.679	€ 161.739	€ 1.493.418			€ 1.493.418
Totaal	**€ 78.511.896**	**€ 9.535.684**	**€ 88.047.580**	**€ 111.684**	**€ 2.290.737**	**€ 90.450.001**

2029

Gemeentelijke bijdrage 2029 (bedragen in €)	Herijking basisbedrag en verdeelsleutel 2029	Kapitaallasten herijkt 2029	Nieuwe gemeentelijke bijdragen 2029 excl. intekentaken	Bijdrage MDH	Intekentaak FLO	Totale gemeentelijke bijdragen 2029 incl. intekentaken
Alphen-Chaam	€ 723.327	€ 84.613	€ 807.939			€ 807.939
Altena	€ 3.837.361	€ 448.883	€ 4.286.244			€ 4.286.244
Baarle-Nassau	€ 531.434	€ 62.166	€ 593.599			€ 593.599
Bergen op Zoom	€ 4.813.614	€ 563.082	€ 5.376.696		€ 357.213	€ 5.733.909
Breda	€ 14.078.530	€ 1.646.864	€ 15.725.394		€ 998.365	€ 16.723.759
Dongen	€ 1.702.342	€ 199.135	€ 1.901.477			€ 1.901.477
Drimmelen	€ 1.944.028	€ 227.407	€ 2.171.435			€ 2.171.435
Etten-Leur	€ 2.925.452	€ 342.211	€ 3.267.663			€ 3.267.663
Geertruidenberg	€ 1.470.387	€ 172.001	€ 1.642.388			€ 1.642.388
Gilze en Rijen	€ 1.762.390	€ 206.159	€ 1.968.550			€ 1.968.550
Goirle	€ 1.539.437	€ 180.079	€ 1.719.516			€ 1.719.516
Halderberge	€ 2.097.357	€ 245.342	€ 2.342.699			€ 2.342.699
Hilvarenbeek	€ 1.082.607	€ 126.640	€ 1.209.247			€ 1.209.247
Loon op Zand	€ 1.548.325	€ 181.118	€ 1.729.443			€ 1.729.443
Moerdijk	€ 2.669.946	€ 312.322	€ 2.982.268	€ 114.476		€ 3.096.744
Oisterwijk	€ 2.326.446	€ 272.141	€ 2.598.587			€ 2.598.587
Oosterhout	€ 3.860.434	€ 451.582	€ 4.312.016			€ 4.312.016
Roosendaal	€ 5.433.622	€ 635.609	€ 6.069.231		€ 419.338	€ 6.488.569
Rucphen	€ 1.437.101	€ 168.108	€ 1.605.209			€ 1.605.209
Steenbergen	€ 1.651.330	€ 193.168	€ 1.844.497			€ 1.844.497
Tilburg	€ 18.106.464	€ 2.118.039	€ 20.224.503		€ 913.318	€ 21.137.821
Waalwijk	€ 3.234.623	€ 378.376	€ 3.612.999			€ 3.612.999
Woensdrecht	€ 1.537.179	€ 179.815	€ 1.716.994			€ 1.716.994
Zundert	€ 1.385.745	€ 162.100	€ 1.547.845			€ 1.547.845
Totaal	**€ 81.699.479**	**€ 9.556.958**	**€ 91.256.437**	**€ 114.476**	**€ 2.688.234**	**€ 94.059.147**

2030

Gemeentelijke bijdrage 2030 (bedragen in €)	Herijking basisbedrag en verdeelsleutel 2030	Kapitaallasten herijkt 2030	Nieuwe gemeentelijke bijdragen 2030 excl. intekentaken	Bijdrage MDH	Intekentaak FLO	Totale gemeentelijke bijdragen 2030 incl. intekentaken
Alphen-Chaam	€ 746.762	€ 89.033	€ 835.796			€ 835.796
Altena	€ 3.961.692	€ 472.336	€ 4.434.027			€ 4.434.027
Baarle-Nassau	€ 548.652	€ 65.413	€ 614.066			€ 614.066
Bergen op Zoom	€ 4.969.575	€ 592.501	€ 5.562.076		€ 517.822	€ 6.079.898
Breda	€ 14.534.674	€ 1.732.907	€ 16.267.581		€ 1.064.808	€ 17.332.389
Dongen	€ 1.757.498	€ 209.539	€ 1.967.037			€ 1.967.037
Drimmelen	€ 2.007.015	€ 239.288	€ 2.246.303			€ 2.246.303
Etten-Leur	€ 3.020.237	€ 360.090	€ 3.380.327			€ 3.380.327
Geertruidenberg	€ 1.518.027	€ 180.988	€ 1.699.015			€ 1.699.015
Gilze en Rijen	€ 1.819.492	€ 216.930	€ 2.036.422			€ 2.036.422
Goirle	€ 1.589.315	€ 189.487	€ 1.778.802			€ 1.778.802
Halderberge	€ 2.165.311	€ 258.161	€ 2.423.472			€ 2.423.472
Hilvarenbeek	€ 1.117.683	€ 133.257	€ 1.250.940			€ 1.250.940
Loon op Zand	€ 1.598.491	€ 190.581	€ 1.789.072			€ 1.789.072
Moerdijk	€ 2.756.452	€ 328.640	€ 3.085.092	€ 117.223		€ 3.202.315
Oisterwijk	€ 2.401.823	€ 286.359	€ 2.688.182			€ 2.688.182
Oosterhout	€ 3.985.512	€ 475.176	€ 4.460.687			€ 4.460.687
Roosendaal	€ 5.609.671	€ 668.817	€ 6.278.488		€ 607.877	€ 6.886.365
Rucphen	€ 1.483.663	€ 176.891	€ 1.660.554			€ 1.660.554
Steenbergen	€ 1.704.833	€ 203.260	€ 1.908.093			€ 1.908.093
Tilburg	€ 18.693.113	€ 2.228.700	€ 20.921.813		€ 1.411.132	€ 22.332.945
Waalwijk	€ 3.339.424	€ 398.145	€ 3.737.570			€ 3.737.570
Woensdrecht	€ 1.586.984	€ 189.209	€ 1.776.193			€ 1.776.193
Zundert	€ 1.430.643	€ 170.569	€ 1.601.212			€ 1.601.212
Totaal	**€ 84.346.542**	**€ 10.056.278**	**€ 94.402.820**	**€ 117.223**	**€ 3.601.639**	**€ 98.121.682**

Ontwikkeling Rijksbijdrage BDuR

Reguliere bijdrage

Op basis van de meerjarenbegroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt een bijdrage voor VRMWB verwacht zoals getoond in onderstaande tabel.

Omdat jaarlijks de reguliere BDuR bijdrage bijgesteld wordt voor loon- en prijsontwikkeling, wordt in de begroting 2026 meerjarig reeds rekening gehouden met een verwachte bijstelling. Het jaar 2029 wordt niet gegeven in de decembercirculaire 2024. Dit is een raming op basis van 2028.

Ontwikkeling bijdrage BDuR	2027	2028	2029	2030
BDuR regulier	€ 12.658.823	€ 12.658.462	€ 12.658.461	€ 12.658.461
BDuR CB	€ 3.416.350	€ 3.416.350	€ 3.416.350	€ 3.416.350
Beschikking (december 2025)	**€ 16.075.173**	**€ 16.074.812**	**€ 16.074.811**	**€ 16.074.811**
Verwachte loon/prijs bijstelling	€ 700.000	€ 1.050.000	€ 1.400.000	€ 1.750.000
Totaal verwachte bijdrage	**€ 16.775.173**	**€ 17.124.812**	**€ 17.474.811**	**€ 17.824.811**

*De Rijksbijdrage BDuR wordt 3 jaar vooruit geprognosticeerd. Voor 2030 is hetzelfde bedrag als 2029 aangehouden.

Op 2 december 2025 is de beschikking 2026 ontvangen. In deze decemberbrief 2025 is aangegeven dat het kabinet heeft besloten om, op basis van het Hoofdlijnenakkoord en de uitwerking van het regeerprogramma, de 10% te handhaven.

In 2025 is ook besloten om ter compensatie voor alle 25 veiligheidsregio's vanaf 2027 extra gelden beschikbaar te stellen voor versterking en intensivering van regionale weerbaarheid in het kader van de crisisbeheersing. Voor de VRMWB wordt de korting hiermee nagenoeg gecompenseerd.

Daarnaast is in de bestuurlijke afspraken besloten tot het stapsgewijs ontwikkelen van een landelijk netwerk aan noodsteunpunten bij de gemeenten en coördinatiepunten bij de veiligheidsregio's. Voor alle gemeenten/veiligheidsregio's wordt hiervoor vanaf 2027 € 35 miljoen structureel beschikbaar gesteld. Mede op basis van de landelijke, door het NIPV gecoördineerde evaluatie in 2026, wordt de verdeelsleutel bepaald voor de bijdrage vanaf 2027.

Uiterlijk 1 oktober 2026 maken het ministerie van J&V en het Veiligheidsberaad hierover afspraken, de uitwerking hiervan wordt meegenomen in een begrotingswijziging.

Extra BDuR gelden versterking crisisbeheersing en informatievoorziening

Op 26 augustus 2022 is een bestuurlijk akkoord gesloten met de minister van JenV en het Veiligheidsberaad waarin afgesproken is een structurele financiële impuls te geven aan de versterking van de (gezamenlijke) crisisbeheersing en informatievoorziening. Om de benodigde flexibiliteit te behouden en om in te spelen op lopende ontwikkelingen worden in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar (aanvullende) afspraken gemaakt en het bedrag officieel toegekend. Voor 2027 wordt voor VRMWB een bijdrage verwacht van in totaal € 3,6 miljoen.

3.2 Financiële positie

Meerjarenbalans en EMU-saldo

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in de nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven alsmede het meerjarig opnemen van het EMU-saldo. Beiden zijn hieronder weergegeven.

Meerjarenbalans

(bedragen x 1.000)	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
ACTIVA						
Materiele vaste activa	€ 52.204	€ 51.493	€ 58.724	€ 56.066	€ 51.531	€ 56.324
Vlottende activa	€ 6.045	€ 4.728	€ 6.171	€ 6.171	€ 6.171	€ 6.171
Liquide middelen	€ 124	€ 98	€ 100	€ 100	€ 100	€ 100
Overlopende activa	€ 2.704	€ 1.800	€ 4.519	€ 4.519	€ 4.519	€ 4.519
Totaal vaste activa	**€ 61.078**	**€ 58.119**	**€ 69.514**	**€ 66.856**	**€ 62.321**	**€ 67.114**

(bedragen x 1.000)	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
PASSIVA						
Eigen vermogen	€ 6.419	€ 6.066	€ 4.091	€ 2.914	€ 3.071	€ 2.620
Voorzieningen	€ 5.572	€ 4.550	€ 5.796	€ 6.323	€ 5.783	€ 4.606
Vaste schulden	€ 38.458	€ 33.443	€ 44.769	€ 44.496	€ 42.872	€ 52.150
Vlottende passiva	€ 1.176	€ 7.099	€ 7.724	€ 5.990	€ 3.461	€ 3.854
Overlopende passiva	€ 9.452	€ 6.961	€ 7.134	€ 7.134	€ 7.134	€ 3.884
Totaal vaste passiva	**€ 61.078**	**€ 58.119**	**€ 69.514**	**€ 66.856**	**€ 62.321**	**€ 67.114**

31-12-2025: Jaarstukken 2025; 31-12-2026: Beleidsbegroting 2026

De financiering van de investeringen vindt voornamelijk plaats door het aantrekken van langlopende leningen. Door de inzet van reserves wordt het eigen vermogen de komende jaren afgebouwd.

EMU-saldo

	(bedragen x 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-277	-30	-1.423	-1.177	157	-450
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.828	-2.666	7.231	-2.658	-4.535	4.793
3.	Mutatie voorzieningen	422	1.397	1.246	527	-540	-1.177
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-	-	-	-
5.	Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	424	120	300	300	300	300
Berekend EMU-saldo		**€ -3.107**	**€ 3.913**	**€ -7.709**	**€ 1.708**	**€ 3.852**	**€ -6.720**

2025: Jaarstukken 2025; 2026: Beleidsbegroting 2026

Leningenoverzicht

Het investeringsplan laat voor de komende jaren een aanschaf van materiaal zien. Dit financieren we door middel van extern aan te trekken leningen. In onderstaand overzicht is de verwachting van de aan te trekken leningen opgenomen en ook de stand van de huidige leningen. De lasten die voortkomen uit de leningen zijn verwerkt in de exploitatie voor de komende jaren.

3.2 Leningenoverzicht

Overzicht lopende leningen	Bedrag	Looptijd	Bijzonderheden	Stand per 01-01-2025	Stand per 01-01-2026	Geraamde stand per 01-01-2027
1 Lening BNG 3,41%, nummer 15429, aangegaan ter financiering van overname activa brandweer	9.765	Aflossing € 651.000 per jaar aflossing per kwartaal eerste maal oktober 2010, laatste maal 2025	Vervroegde aflossing niet toegestaan	488	-	-
2 Lening BNG 3,68%, nummer 105430, Aangegaan ter financiering van overname activa brandweer	4.140	Aflossing € 207.000 per jaar aflossing per kwartaal eerste maal oktober 2010, laatste maal 2030	Vervroegde aflossing niet toegestaan	1.190	983	983
3 Lening BNG 1,22%, nummer 110376, Aangegaan ter financiering van investeringen 2016	6.000	Aflossing € 400.000 per jaar aflossing per halfjaar, eerste maal op 30-04-2016, laatste maal 2030	Vervroegde aflossing niet toegestaan	2.400	2.000	2.000
4 Lening BNG 0,84%, nummer 110377, Aangegaan ter financiering van investeringen 2016	2.500	Aflossing € 125.000 per jaar met jaarlijkse betaling, eerste maal juli 2016, laatste maal 2026	Vervroegde aflossing niet toegestaan	375	125	125
5 Lening BNG 0,205%, nummer 114923, Aangegaan ter financiering van investeringen 2021	10.000	Aflossing € 666.667 per jaar aflossing per 3 maanden, eerste maal november 2021, laatste maal 2036	Vervroegde aflossing niet toegestaan	7.833	7.167	7.167
6 Lening BNG 2,132%, nummer 115776 Aangegaan ter financiering van investeringen 2022	10.000	Aflossing € 666.667 per jaar aflossing per 3 maanden, eerste maal december 2022, laatste maal 2037	Vervroegde aflossing niet toegestaan	8.500	7.833	7.833
7 Lening BNG 3,033%, nummer 116078 Aangegaan ter financiering aflossing lening 108835	7.000	Aflossing € 1.000.000 per jaar aflossing per halfjaar, eerste maal juni 2023, laatste maal 2029	Vervroegde aflossing niet toegestaan	5.000	4.000	4.000
8 Lening BNG 2,707%, nummer 116983 Aangegaan ter financiering investeringen 2023	7.000	Aflossing € 1.400.000 per jaar aflossing per kwartaal, eerste maal 2024, laatste maal 2030	Vervroegde aflossing niet toegestaan	5.950	4.550	4.550
9 Lening BNG 2,995%, nummer 118231 Aangegaan ter financiering investeringen 2025	6.000	Aflossing € 400.000 per jaar aflossing per kwartaal, eerste maal 2025, laatste maal 2040	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	5.800	5.400
10 Lening BNG 3,064%, nummer 118362 Aangegaan ter financiering investeringen 2025	6.000	Aflossing € 400.000 per jaar, aflossing per halfjaar, eerste maal 2025, laatste maal 2040	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	6.000	5.600
11 Lening 2027 o.b.v. liquiditeitsprognose	17.000	Aflossing € 1.333.332 per jaar, aflossing per kwartaal, eerste maal 2027, laatste maal 2042	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	-	-
12 Lening 2028 o.b.v. liquiditeitsprognose	6.000	Aflossing € 400.000 per jaar, aflossing per halfjaar, eerste maal 2028, laatste maal 2043	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	-	-
13 Lening 2029 o.b.v. liquiditeitsprognose	4.000	Aflossing € 266.666 per jaar, aflossing per halfjaar, eerste maal 2029, laatste maal 2044	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	-	-
14 Lening 2030 o.b.v. liquiditeitsprognose	14.000	Aflossing € 933.332 per jaar, aflossing per halfjaar, eerste maal 2030, laatste maal 2045	Vervroegde aflossing niet toegestaan	-	-	-
	109.405			31.737	38.458	37.658

Reserves en voorzieningen

Reserves

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2025	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	1-1-2026	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026
Algemene reserve	€ 1.770	€ 150	€ -	€ 1.920	€ 1.920	€ -	€ -471	€ 1.449
				€ -				€ -
Box gemeente				€ -				€ -
Doorontwikkeling organisatie	€ 441	€ -	€ -	€ 441	€ 441	€ -	€ -	€ 441
SaaS	€ 959	€ 366	€ -611	€ 714	€ 714	€ 375	€ -799	€ 290
Post Moerdijk-Haven	€ 574	€ 548	€ -	€ 1.122	€ 1.122	€ 560	€ -	€ 1.681
Subtotaal box gemeente	€ 1.974	€ 914	€ -611	€ 2.277	€ 2.277	€ 935	€ -799	€ 2.413
				€ -				€ -
Box Rijk / overig				€ -				€ -
Rijksbijdrage strategische projecten	€ 1.151	€ 26	€ -	€ 1.177	€ 1.177	€ -	€ -530	€ 647
Rijksbijdrage Crisisbeheersing	€ 500	€ 605	€ -	€ 1.105	€ 1.105	€ -	€ -926	€ 179
Rijksbijdrage BTW	€ 793	€ -	€ -140	€ 653	€ 653	€ -	€ -140	€ 513
HSL	€ 332	€ -	€ -	€ 332	€ 332	€ -	€ -19	€ 314
Subtotaal box Rijk / overig	€ 2.777	€ 631	€ -140	€ 3.268	€ 3.268	€ -	€ -1.615	€ 1.653
Totaal	**€ 6.521**	**€ 1.695**	**€ -751**	**€ 7.464**	**€ 7.464**	**€ 935**	**€ -2.884**	**€ 5.515**

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2027	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2027	1-1-2028	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2028
Algemene reserve	€ 1.449	€ -	€ -	€ 1.449	€ 1.449	€ -	€ -	€ 1.449
				€ -				€ -
Box gemeente				€ -				€ -
Doorontwikkeling organisatie	€ 441	€ -	€ -	€ 441	€ 441	€ -	€ -	€ 441
SaaS	€ 290	€ 384	€ -257	€ 418	€ 418	€ 393	€ -470	€ 341
Post Moerdijk-Haven	€ 1.681	€ -	€ -841	€ 841	€ 841	€ -	€ -841	€ -
Subtotaal box gemeente	€ 2.413	€ 384	€ -1.098	€ 1.699	€ 1.699	€ 393	€ -1.311	€ 781
				€ -				€ -
Box Rijk / overig				€ -				€ -
Rijksbijdrage strategische projecten	€ 647	€ -	€ -491	€ 156	€ 156	€ -	€ -101	€ 55
Rijksbijdrage Crisisbeheersing	€ 179	€ -	€ -60	€ 119	€ 119	€ -	€ -	€ 119
Rijksbijdrage BTW	€ 513	€ -	€ -140	€ 373	€ 373	€ -	€ -140	€ 233
HSL	€ 314	€ -	€ -19	€ 295	€ 295	€ -	€ -19	€ 276
Subtotaal box Rijk / overig	€ 1.653	€ -	€ -710	€ 943	€ 943	€ -	€ -259	€ 684
Totaal	**€ 5.515**	**€ 384**	**€ -1.807**	**€ 4.091**	**€ 4.091**	**€ 393**	**€ -1.570**	**€ 2.914**

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2029	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2029	1-1-2030	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2030
Algemene reserve	€ 1.449	€ -	€ -	€ 1.449	€ 1.449	€ -	€ -	€ 1.449
				€ -		€ -	€ -	€ -
Box gemeente				€ -		€ -	€ -	€ -
Doorontwikkeling organisatie	€ 441	€ -	€ -	€ 441	€ 441	€ -	€ -	€ 441
SaaS	€ 341	€ 403	€ -87	€ 657	€ 657	€ 413	€ -752	€ 318
Post Moerdijk-Haven	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal box gemeente	€ 781	€ 403	€ -87	€ 1.097	€ 1.097	€ 413	€ -752	€ 758
				€ -		€ -	€ -	€ -
Box Rijk / overig				€ -		€ -	€ -	€ -
Rijksbijdrage strategische projecten	€ 55	€ -	€ -	€ 55	€ 55	€ -	€ -	€ 55
Rijksbijdrage Crisisbeheersing	€ 119	€ -	€ -	€ 119	€ 119	€ -	€ -	€ 119
Rijksbijdrage BTW	€ 233	€ -	€ -140	€ 93	€ 93	€ -	€ -93	€ 0
HSL	€ 276	€ -	€ -19	€ 257	€ 257	€ -	€ -19	€ 238
Subtotaal box Rijk / overig	€ 684	€ -	€ -159	€ 525	€ 525	€ -	€ -112	€ 413
Totaal	**€ 2.914**	**€ 403**	**€ -246**	**€ 3.071**	**€ 3.071**	**€ 413**	**€ -864**	**€ 2.620**

Hieronder is een nadere toelichting met betrekking tot de diverse reserves opgenomen, waarbij de nadruk ligt op begrotingsjaar 2027.

Algemene reserve

Het doel van de algemene reserve is het opvangen van onvoorziene uitgaven als gevolg van opkomende verplichtingen die voortkomen uit risico's niet zijnde crises en calamiteiten. Daarnaast is het doel van deze reserve het opvangen van eventuele tekorten op het jaarrekeningresultaat.

Doorontwikkeling organisatie

Deze reserve is voor de frictiekosten en het leiderschapstraject als gevolg van de doorontwikkeling van de organisatie. Er is in 2027 geen onttrekking aan deze reserve voorzien.

SaaS

De ICT kosten voor Software as a Service (SaaS) worden gedekt uit de egalisatiereserve SaaS, waardoor een evenwichtige spreiding van de lasten wordt bereikt. Op basis van een meerjarenbegroting SaaS-projecten wordt in de begroting de hoogte van de onttrekking bepaald. In 2027 wordt een toevoeging van € 384k en een onttrekking van € 257k voorzien.

Post Moerdijk haven

Dit betreft een egalisatiereserve om de toekomstige kosten voor de overgang naar een beroepspost op te vangen. In 2027 wordt een onttrekking van € 841k voorzien.

Rijksbijdrage strategische projecten

Naar verhouding Rijksbijdrage BDuR en gemeentelijke bijdragen wordt jaarlijks 15% van het exploitatieresultaat gestort in de reserve. Deze reserve is ingesteld ter dekking van incidentele strategische- en ontwikkelprojecten en onttrekking vindt plaats op basis van de in de begroting opgenomen geraamde projecten. In 2027 wordt een onttrekking van € 491k voorzien.

Rijksbijdrage Crisisbeheersing

De voorwaarden van het Rijk voor de verstrekte extra BDUR-gelden Versterking Crisisbeheersing en Informatiepositie vermelden expliciet dat deze gelden alleen voor crisisbeheersing en informatievoorziening mogen worden ingezet, deze gelden mogen niet terugvloeien naar de gemeenten. Niet bestede gelden worden daarom per einde jaar gestort in de reserve CB. Onttrekking gebeurt op basis van, via een begrotingswijziging opgenomen, geraamde projecten/activiteiten. In 2027 wordt een onttrekking van € 60k voorzien.

Rijksbijdrage BTW

In het verleden werden de veiligheidsregio's binnen de rijksbijdrage BDuR gecompenseerd voor de BTW. Deze compensatie wordt niet meer separaat binnen de BDuR benoemd, maar maakt onderdeel uit van de totale bijdrage. In 2027 is een onttrekking van € 140k voorzien.

HSL

Deze reserve is ingesteld voor het treffen van veiligheidsmaatregelen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de HSL. In 2027 is een onttrekking van € 19k voorzien.

Voorzieningen

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2025	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2025	1-1-2026	Toevoeging	Aanwending	31-12-2026
Voorzieningen									
Regeling Vervroegde Uittreding	€ 309	€ 58	€ -138	€ -41	€ 188	€ 188	€ -	€ -120	€ 68
Spaarverlof	€ 1.435	€ 778	€ -	€ -199	€ 2.014	€ 2.014	€ 350	€ -16	€ 2.347
Voorziening onderhoud kazernes	€ 3.405	€ 842	€ -878	€ -	€ 3.370	€ 3.370	€ 842	€ -832	€ 3.380
Totaal	**€ 5.150**	**€ 1.678**	**€ -1.016**	**€ -240**	**€ 5.572**	**€ 5.572**	**€ 1.192**	**€ -969**	**€ 5.795**

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2027	Toevoeging	Aanwending	31-12-2027	1-1-2028	Toevoeging	Aanwending	31-12-2028
Voorzieningen								
Regeling Vervroegde Uittreding	€ 68	€ -	€ -48	€ 20	€ 20	€ -	€ -20	€ -
Spaarverlof	€ 2.347	€ 350	€ -2	€ 2.695	€ 2.695	€ 350	€ -	€ 3.045
Voorziening onderhoud kazernes	€ 3.380	€ 842	€ -1.141	€ 3.081	€ 3.081	€ 842	€ -645	€ 3.278
Totaal	**€ 5.795**	**€ 1.192**	**€ -1.191**	**€ 5.796**	**€ 5.796**	**€ 1.192**	**€ -665**	**€ 6.323**

Omschrijving (bedragen x 1.000)	1-1-2029	Toevoeging	Aanwending	31-12-2029	1-1-2030	Toevoeging	Aanwending	31-12-2030
Voorzieningen								
Regeling Vervroegde Uittreding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Spaarverlof	€ 3.045	€ 350	€ -	€ 3.395	€ 3.395	€ 350	€ -	€ 3.745
Voorziening onderhoud kazernes	€ 3.278	€ 842	€ -1.732	€ 2.388	€ 2.388	€ 842	€ -2.369	€ 861
Totaal	**€ 6.323**	**€ 1.192**	**€ -1.732**	**€ 5.783**	**5.783**	**1.192**	**-2.369**	**4.606**

Hieronder een nadere toelichting met betrekking tot de diverse voorzieningen, waarbij de nadruk ligt op begrotingsjaar 2027.

Regeling Vervroegde Uittreding

Deze voorziening omvat alle financiële verplichtingen tot en met 2028 aan werknemers die gebruik maken van de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) en is gebaseerd op het wettelijk vastgestelde drempelbedrag. In 2027 wordt een aanwending van € 48k voorzien.

Spaarverlof

Deze voorziening omvat de arbeidskosten gerelateerde verplichting aan medewerkers met betrekking tot het opgebouwde spaarverlof en de overmatige bovenwettelijke verlofsaldi. De dotatie en aanwending van de voorziening spaarverlof wordt op basis van het werkelijk opgenomen en gespaard verlof jaarlijks bepaald bij de jaarrekening. In 2027 wordt een toevoeging van € 350k en een aanwending van € 2k voorzien.

Voorziening onderhoud kazernes

In 2013 heeft het bestuur ingestemd met het vormen van een voorziening onderhoud huisvesting om de onderhoudskosten van de gebouwen in tijd gelijkmatig te spreiden. De voorziening wordt gevoed op basis van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) dat voor iedere kazerne is opgesteld en waarop periodiek actualisering plaatsvindt. In 2026 vindt actualisering van de MJOP's plaats, zodat toekomstige aanspraken (20 jaar) ten behoeve van de uitvoering van het onderhoud van de gebouwen als gebruiker zijn gewaarborgd en inzichtelijk worden gemaakt. In 2027 wordt een toevoeging van € 842k en een aanwending van € 1.141k voorzien.

Investeringen

De investeringen zijn opgenomen in een meerjarig investeringsplan. Dit plan geeft de voorgenomen investeringen weer voor de lange termijn. Het plan wordt jaarlijks geactualiseerd. Het meerjarig investeringsplan geeft ook input voor de financieringsbehoefte. Alle investeringen in onderstaande overzichten betreffen investeringen met een economisch nut. Er is geen sprake van investeringen met een maatschappelijk nut.

Categorie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Bedrijfsgebouwen	€ 88	€ 79	€ 65	€ -	€ -	€ 1.222
Vervoermiddelen	€ 7.401	€ 2.857	€ 15.139	€ 3.212	€ 1.572	€ 12.841
Machines, apparaten en installaties	€ 1.092	€ 1.298	€ 790	€ 1.048	€ 1.281	€ 1.767
Overige materiële vaste activa	€ 1.339	€ 1.852	€ 5.210	€ 3.261	€ 2.429	€ 1.567
Totaal	**€ 9.920**	**€ 6.085**	**€ 21.204**	**€ 7.521**	**€ 5.282**	**€ 17.397**

3.3 Overzicht lasten en baten

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de baten en de lasten in de begroting 2027 en het meerjarig kader. Tegelijkertijd wordt inzicht gegeven in de jaarrekening 2025 en begroting 2026. Een uitgebreide toelichting van de activiteiten is terug te lezen in paragraaf 1.1 tot en met 1.5.

Jaarrekening 2025 (bedragen x € 1.000	Rekening		
	Lasten	Baten	Saldo
Veiligheid	**€ 82.140**	**€ -7.642**	**€ 74.498**
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 1.055	€ -529	€ 526
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 9.515	€ -163	€ 9.352
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 71.570	€ -6.951	€ 64.620
Wendbare en duurzame organistie	€ -	€ -	€ -
Algemene dekkingsmiddelen	**€ 748**	**€ -94.225**	**€ -93.477**
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	**€ 19.732**	**€ -476**	**€ 19.256**
Vennootschapsbelasting	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Saldo van baten en lasten	**€ 102.620**	**€ -102.343**	**€ 277**
Mutaties reserves	**€ 1.519**	**€ -751**	**€ 768**
Resultaat	**€ 104.139**	**€ -103.094**	**€ 1.045**

Programmabegroting VRMWB (bedragen x € 1.000)	Primitieve Begroting 2026			BGW26-1		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Veiligheid	**€ 86.597**	**€ -6.312**	**€ 80.285**	**€ 87.141**	**€ -6.312**	**€ 80.829**
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 762	€ -145	€ 617	€ 762	€ -145	€ 617
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 10.147	€ -41	€ 10.106	€ 10.147	€ -41	€ 10.106
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 75.688	€ -6.126	€ 69.562	€ 76.232	€ -6.126	€ 70.106
Algemene dekkingsmiddelen	**€ 914**	**€ -96.031**	**€ -95.117**	**€ 914**	**€ -96.689**	**€ -95.775**
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	**€ 14.922**	**€ -60**	**€ 14.862**	**€ 15.036**	**€ -60**	**€ 14.976**
Vennootschapsbelasting	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Saldo van baten en lasten	**€ 102.432**	**€ -102.403**	**€ 30**	**€ 103.091**	**€ -103.061**	**€ 30**
Mutaties reserves	**€ 935**	**€ -964**	**€ -30**	**€ 935**	**€ -964**	**€ -30**
Resultaat	**€ 103.367**	**€ -103.367**	**€ 0**	**€ 104.025**	**€ -104.025**	**€ -0**

Programmabegroting VRMWB (bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Meerjarenraming 2028	Meerjarenraming 2029	Meerjarenraming 2030
Veiligheid	**€ 86.452**	**€ 88.914**	**€ 89.570**	**€ 92.150**
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ 544	€ 540	€ 547	€ 555
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 10.745	€ 10.949	€ 11.020	€ 11.166
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 75.163	€ 77.425	€ 78.003	€ 80.430
Algemene dekkingsmiddelen	**€ -101.699**	**€ -105.574**	**€ -109.135**	**€ -112.634**
Overhead: Wendbare en duurzame organisati	**€ 16.670**	**€ 17.837**	**€ 19.408**	**€ 20.934**
Vennootschapsbelasting	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Saldo van baten en lasten	**€ 1.423**	**€ 1.177**	**€ -157**	**€ 450**
Mutaties reserves	**€ -1.423**	**€ -1.177**	**€ 157**	**€ -450**
Resultaat	**€ -0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ -0**

3.4 Incidentele en structurele lasten en baten

Het overzicht met de incidentele en structurele lasten en baten, inclusief de mutaties in de reserves, geeft inzicht in het structurele en reële evenwicht van de begroting. Door het volgen van een duurzame begrotingssystematiek worden structurele lasten gedekt met structurele middelen en incidentele lasten grotendeels met incidentele middelen en een klein deel structurele lasten. Hierdoor is er sprake van een positief begrotingsevenwicht. Zie ook de paragraaf 2.3 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing, financiële kengetallen. In de jaren 2027 en 2028 is er géén structureel begrotingsevenwicht. Dit wordt hersteld in de jaren 2029 en 2030. Zie voor een nadere toelichting onderaan bij 3.4.

In de staatjes hieronder betekent een negatief getal onderaan het overzicht (bij ‘totaal resultaat’ in de kolom ‘Incidenteel’) dat géén sprake is van een structureel begrotingsevenwicht.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2027		
	Incidenteel	Structureel	Totaal
Lasten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ 749	€ 749
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 226	€ 10.557	€ 10.783
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 262	€ 79.366	€ 79.628
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ 1.045	€ 1.045
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ 330	€ 16.448	€ 16.778
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 819**	**€ 108.164**	**€ 108.983**
Baten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -205	€ -205
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -2	€ -35	€ -38
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -314	€ -4.151	€ -4.465
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -102.743	€ -102.743
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ -48	€ -60	€ -108
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -365**	**€ -107.195**	**€ -107.559**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 454**	**€ 969**	**€ 1.423**
Onttrekkingen reserves	€ -1.807	€ -	€ -1.807
Toevoegingen reserves	€ 384	€ -	€ 384
Totaal mutaties reserves			
Totaal resultaat	**€ -969**	**€ 969**	**€ -0**

(bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2028		
	Incidenteel	Structureel	Totaal
Lasten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ 725	€ 725
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 172	€ 10.797	€ 10.970
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 87	€ 81.654	€ 81.741
		€ -	
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ 1.204	€ 1.204
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ 383	€ 17.562	€ 17.945
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 642**	**€ 111.942**	**€ 112.585**
Baten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -185	€ -185
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -21	€ -21
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -311	€ -4.005	€ -4.316
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -106.778	€ -106.778
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ -48	€ -60	€ -108
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -359**	**€ -111.049**	**€ -111.408**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 284**	**€ 894**	**€ 1.177**
Onttrekkingen reserves	€ -1.570	€ -	€ -1.570
Toevoegingen reserves	€ 393	€ -	€ 393
Totaal mutaties reserves			
Totaal resultaat	**€ -894**	**€ 894**	**€ -0**

(bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2029		
	Incidenteel	Structureel	Totaal
Lasten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ 732	€ 732
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 73	€ 10.967	€ 11.041
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 87	€ 82.537	€ 82.624
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ 1.134	€ 1.134
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ -	€ 19.468	€ 19.468
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 160**	**€ 114.839**	**€ 114.999**
Baten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -185	€ -185
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -21	€ -21
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -300	€ -4.321	€ -4.621
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -110.270	€ -110.270
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ -	€ -60	€ -60
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -300**	**€ -114.856**	**€ -115.156**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ -140**	**€ -17**	**€ -157**
Onttrekkingen reserves	€ -246	€ -	€ -246
Toevoegingen reserves	€ 403	€ -	€ 403
Totaal mutaties reserves			
Totaal resultaat	**€ 17**	**€ -17**	**€ -0**

(bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2030		
	Incidenteel	Structureel	Totaal
Lasten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ 739	€ 739
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ 75	€ 11.112	€ 11.187
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ 241	€ 85.743	€ 85.984
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ 1.265	€ 1.265
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ 510	€ 20.484	€ 20.994
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 826**	**€ 119.344**	**€ 120.170**
Baten			
Stimuleren redzaamheid in de samenleving	€ -	€ -185	€ -185
Bijdragen aan een veilige leefomgeving	€ -	€ -21	€ -21
Hulpvaardige en slagvaardige inzet	€ -300	€ -5.255	€ -5.555
Algemene dekkingsmiddelen	€ -	€ -113.899	€ -113.899
Overhead: Wendbare en duurzame organisatie	€ -	€ -60	€ -60
Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -300**	**€ -119.419**	**€ -119.719**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ 526**	**€ -76**	**€ 450**
Onttrekkingen reserves	€ -863	€ -	€ -863
Toevoegingen reserves	€ 413	€ -	€ 413
Totaal mutaties reserves			
Totaal resultaat	**€ 76**	**€ -76**	**€ -0**

Algemeen

Wij duiden het volgende type posten als incidenteel:

- De (projectmatige) lasten die worden gedekt uit een reserve.
- Stortingen in en onttrekkingen aan de reserves zijn in principe incidenteel.
- Eenmalige baten en lasten op niet terugkerende posten in de begroting.

Hieronder een nadere toelichting op de onderdelen uit bovenstaand overzicht voor het begrotingsjaar 2027 van de incidentele lasten en baten die groter zijn dan € 50k.

Bijdragen aan een veilige leefomgeving (€ 226k lasten)

Dit betreft onder andere de lasten met betrekking tot twee nieuwe trainees voor de periode 2026-2028. Deze zijn werkzaam bij het onderdeel Industriële veiligheid.

Hulpvaardige en slagvaardige inzet (€ 262k lasten, 314k baten)

Dit betreft veelal ICT-gerelateerde lasten, zoals onder andere de inhuur van een developer ten behoeve van vervanging van software en licentiekosten van een pilot bij onderdeel Crisisbeheersing. De baten betreffen voor het overgrote deel de opbrengsten met betrekking tot de verkoop van voertuigen.

Overhead: Wendbare en duurzame organisatie (€ 330k lasten)

Dit zijn ICT-gerelateerde lasten, waarbij met name sprake is van inhuur van benodigde specifieke expertise. Ook worden lasten voorzien met betrekking tot licenties.

Reserves (Storting € 384k en onttrekking -€ 1.807k)

Dit betreft de storting in de reserve SaaS (€ 384k). De onttrekking is onder andere ter dekking van diverse ICT-gerelateerde lasten vanuit de reserve SaaS (€ 257k) en de reserve Strategische projecten (€ 491k). Deze laatste onttrekking is ter dekking van lasten genoemd bij Veiligheid voor de pilot en de trainee. Daarnaast is sprake van een beoogde onttrekking aan de reserve BDuR BTW (€ 140k) ter dekking van algemene lasten en onttrekkingen aan de reserves Moerdijk Haven (€ 841k) en BDUR CB (€ 60k). De egalisatiereserve Moerdijk Haven heeft ten doel om de toekomstige kosten voor de overgang naar een beroepspost op te vangen. Voor wat betreft de reserve BDUR CB vermelden de voorwaarden van het Rijk expliciet dat deze gelden alleen voor crisisbeheersing en informatievoorziening mogen worden ingezet. Tenslotte is sprake van een onttrekking aan de reserve HSL van € 19k. Deze laatste reserve is ingesteld voor het treffen van veiligheidsmaatregelen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de HSL.

Structureel begrotingsevenwicht

Zoals eerder aangegeven is de Begroting in de jaren 2027 en 2028 niet structureel in evenwicht. Dit wordt veroorzaakt doordat we, conform besluit van het Algemeen Bestuur in december 2024, een bestemmingsreserve hebben gevormd om de structurele lasten van Post Moerdijk Haven twee jaar (2027 en 2028) te dekken. De reden hiervoor is de overgang per 1 januari 2027 naar een overheidsbrandweer. Hiermee komt de structurele bijdrage vanuit de bedrijven te vervallen, terwijl de (structurele) lasten doorlopen.

De jaarlijkse kostenstijging van € 893k vanaf 2027 vangen we aanvankelijk incidenteel op. Vanaf 2029 dekken we deze kosten structureel vanuit het principe ‘nieuw voor oud’. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling (volledig) op te vangen. In de jaren 2029 en 2030 is weer sprake van een structureel begrotingsevenwicht.

Conform artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet ziet, in geval van de VRMWB, het Algemeen Bestuur erop toe dat de begroting in evenwicht is. Hiervan mag afgeweken worden indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren weer tot stand wordt gebracht. Dat laatste is het geval voor de jaren 2029 en 2030.

3.5 Overzicht op taakvelden

(bedragen x 1.000)		Begroting 2027		Meerjarenraming 2028
Lasten				
• 0.4 Overhead	€	16.778	€	17.945
• 0.5 Treasury	€	1.045	€	1.204
• 0.8 Baten en Lasten	€	-	€	-
• 0.9 Vennootschapsbelasting	€	-	€	-
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€	89.043	€	91.275
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€	-	€	-
• 8.3 Wonen en Bouwen	€	2.117	€	2.160
Totaal lasten	**€**	**108.983**	**€**	**112.585**
Baten				
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€	-	€	-
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€	-106.406	€	-110.096
• 0.5 Treasury	€	-1.045	€	-1.204
• 0.4 Overhead	€	-108	€	-108
Totaal baten	**€**	**-107.559**	**€**	**-111.408**
Totaal saldo van lasten en baten	**€**	**1.423**	**€**	**1.177**
• 0.10 Mutaties reserves				
Onttrekking aan reserves	€	-1.807	€	-1.570
Toevoeging aan reserves	€	384	€	393
Totaal mutaties reserves	**€**	**-1.423**	**€**	**-1.177**
Totaal saldo van lasten en baten incl. mutaties reserves	**€**	**0**	**€**	**-0**

(bedragen x 1.000)	Meerjarenraming 2029	Meerjarenraming 2030
Lasten		
• 0.4 Overhead	€ 19.468	€ 20.994
• 0.5 Treasury	€ 1.134	€ 1.265
• 0.8 Baten en Lasten	€ -	€ -
• 0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€ 92.200	€ 95.671
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€ -	€ -
• 8.3 Wonen en Bouwen	€ 2.196	€ 2.239
Totaal lasten	**€ 114.999**	**€ 120.170**
Baten		
• 6.1 Samenkracht & Burgerparticipatie	€ -	€ -
• 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	€ -113.962	€ -118.394
• 0.5 Treasury	€ -1.134	€ -1.265
• 0.4 Overhead	€ -60	€ -60
Totaal baten	**€ -115.156**	**€ -119.719**
Totaal saldo van lasten en baten	**€ -157**	**€ 450**
• 0.10 Mutaties reserves		
Onttrekking aan reserves	€ -246	€ -863
Toevoeging aan reserves	€ 403	€ 413
Totaal mutaties reserves	**€ 157**	**€ -450**
Totaal saldo van lasten en baten incl. mutaties reserves	**€ 0**	**€ -0**

3.6 Begroting op kostencategorie

Hoofdkostencategorie VRMWB (bedragen x € 1.000)	Begroting 2027 Lasten	Baten	Saldo	Meerjarenraming 2028 Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 4.647	€ -	€ 4.647	€ 4.738	€ -	€ 4.738
Facilitaire kosten	€ 7.188	€ -	€ 7.188	€ 7.121	€ -	€ 7.121
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ 2.425	€ -104.280	€ -101.855	€ 2.291	€ -108.025	€ -105.734
Investeringen en kapitaallasten	€ 8.863	€ -300	€ 8.563	€ 9.639	€ -300	€ 9.339
Lonen en salarissen	€ 60.990	€ -199	€ 60.791	€ 62.763	€ -167	€ 62.595
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 1.576	€ -1.810	€ -234	€ 1.585	€ -1.570	€ 15
Opleiden en oefenen	€ 3.834	€ -	€ 3.834	€ 3.834	€ -	€ 3.834
Overig	€ 6.764	€ -2.778	€ 3.986	€ 7.599	€ -2.916	€ 4.683
Voertuigkosten	€ 2.239	€ -	€ 2.239	€ 2.323	€ -	€ 2.323
Vrijwilligers	€ 8.008	€ -	€ 8.008	€ 8.161	€ -	€ 8.161
Kosten Gemene Rekening	€ 2.832	€ -	€ 2.832	€ 2.925	€ -	€ 2.925
Gerealiseerde Resultaat	**€ 109.367**	**€ -109.367**	**€ -**	**€ 112.978**	**€ -112.978**	**€ -0**

Hoofdkostencategorie VRMWB (bedragen x € 1.000)	Meerjarenraming 2029 Lasten	Baten	Saldo	Meerjarenraming 2030 Lasten	Baten	Saldo
Advies en uitbesteding	€ 4.318	€ -	€ 4.318	€ 4.984	€ -	€ 4.984
Facilitaire kosten	€ 7.186	€ -	€ 7.186	€ 7.246	€ -	€ 7.246
Gemeentelijke- en Rijksbijdragen	€ 2.688	€ -111.938	€ -109.250	€ 3.602	€ -116.353	€ -112.751
Investeringen en kapitaallasten	€ 9.661	€ -300	€ 9.361	€ 10.162	€ -300	€ 9.862
Lonen en salarissen	€ 63.386	€ -66	€ 63.321	€ 64.982	€ -66	€ 64.916
Mutaties reserves en voorzieningen	€ 1.595	€ -246	€ 1.349	€ 1.605	€ -863	€ 742
Opleiden en oefenen	€ 3.834	€ -	€ 3.834	€ 3.834	€ -	€ 3.834
Overig	€ 9.057	€ -2.853	€ 6.204	€ 10.210	€ -3.001	€ 7.210
Voertuigkosten	€ 2.411	€ -	€ 2.411	€ 2.502	€ -	€ 2.502
Vrijwilligers	€ 8.306	€ -	€ 8.306	€ 8.497	€ -	€ 8.497
Kosten Gemene Rekening	€ 2.960	€ -	€ 2.960	€ 2.960	€ -	€ 2.960
Gerealiseerde Resultaat	**€ 115.402**	**€ -115.402**	**€ -**	**€ 120.583**	**€ -120.583**	**€ -0**

Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van veelgebruikte afkortingen

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur	KCR2	Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (was LOCC)
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen	KGR	Kosten voor gemene rekening
AI	Artificial Intelligence	LAN	Local Area Network
AP	Autoriteit Persoonsgegevens	LBR	Landelijke Benadering Risicobedrijven
ART	Alarmerings Routering & Typering	LMS	Landelijke Meldkamer Samenwerking
AV	Audio Visueel	LOAV	Landelijk Overleg Arbeidsvoorwaarden Veiligheidsregio's
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (is nu KCR2)
AVL	accounthouders veilige leefomgeving	M&O	Misbruik en Oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen
BAC	Bestuurlijke Adviescommissie	MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	MTVR	Management team Veiligheidsregio
BBN	Basis Beveiligingsniveau	MVO	meervoudige onderhandse
BBV	Besluit begroting en Verantwoording	MWB	Midden- en West-Brabant
BCF	Btw-compensatiefonds	NCTV	Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid
BCM	Bedrijfscontinuïteit	NFST	Netto FLO-Spaartegoed
BCP	Business Continuïteitsplan	NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
BDuR	Brede doeluitkering rampenbestrijding	NMS	Nationaal Meldkamer Systeem
BIO2	Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2	OCB	Operationeel Centrum Brandweer
BLS	Basic Life Support (team	OEK	Oekraïne
BOI	Bibliotheek Operationele Informatie	OIV	Operationele Informatie Voorziening\
BPIA	Data Protection Impact Assessment	OMS	Openbaar MeldSysteem
Brzo	Besluit risico´s zware ongevallen	OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
BT	Beleidsteam	OTO	Opleiden, trainen en oefenen
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde	OvD-BZ	Officier van Dienst Bevolkingszorg
BVV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	P&C	Planning & Control
BZK	Binnenlandse Zaken	PAC	Particuliere Alarmcentrale
CaCo	Calamiteiten Coördinator	PBM	Persoonlijke Beschermings Middelen
CB	Crisisbeheersing	PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
CERT	Computer Emergency Responce Team	PID	Photo Ionisatie Detector
CIO	Chief Information Officer	PLOOI	Platform Open Overheid Informatie
CISO	Chief Information Security Officer	PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
CNO	Crisisnoodopvang	PPS	Publiek-Private Samenwerking
CO	Koolmonoxide	PRT	Provinciale Regietafel
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers	PTSS	Post-Traumatische Stress Stoornis
CoP	Community of Practice	RAV	Regionale Ambulance Voorziening
CWN	cyberweerbaarheidsnetwerk	RB	Risicobeheersing
DB	Dagelijks Bestuur	RBT	Regionaal Beleidsteam
DCU	Decentrale uitgifte	RCDV	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's
DMS	Document Management Systeem	RCP	Regionaal Crisis Plan

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
DPIA	Data Protection Impact Assessment	RCVS	Regionale Coördinatie Vluchtelingen Spreiding
DROP	Decentrale Regelgeving Officiële Publicaties	RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
DUW	Data Uitwisseling West-Brabant	ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorgketen
Dvo-GGD	Dienstverleningsovereenkomst GHOR met GGD	ROL	Regionaal Operationeel Leiders
E-HRM	Elektronisch Human Resource Management	Roo	Register van Overheidsorganisaties
EMU	Economische en Monetaire Unie	ROT	Regionaal Operationeel Team
EOS	Grootschalige energieopslagsystemen	RTIC-B	Real Time Intelligence Brandweer
FG	Functionaris Gegevensbescherming	RVU	Regeling voor vervroegde uittreding
FIDO	Financiering Decentrale Overheden	SaaS	Software as a Service
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag	SBM	Stichting Bedrijfsbrandweerzorg Moerdijk
FTE	Full Time Equivalent	SEmFire	Sustainable Employability Firefighters
GBO-SO	Grootschalig en Specialistisch Brandweer Optreden	Seveso	Europese naam voor Nederlandse Brzo- bedrijven
GEO	Grondstoffen, Energie en Omgeving	SIEM	Security Information & Event Management
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	SISA	Single Information, Single Audit
GGO	Gebiedsgerichte Opkomsttijden	SOC	Security Operations Center
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg	STH	Team Technische Hulpverlening
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen	SVM	Schuimvormend middel
GIR	Gemeenschappelijke Inspectieruimte	TAS	Tankautospuit
GIS	Geografische InformatieSystemen	TBO	Technisch Brand Onderzoek
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer	TCO	Team Collegiale Opvang
GMS	Geïntegreerd Meldkamer Systeem	TFL	Techniek, Facilitair en Logistiek
GRC	Governance, Risk en Compliance	TGB	Terrorisme gevolgbestrijding
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure	UHD	Ultra-Hogedruk team
HIN-CC	Hoofden Informatie Crisiscommunicatie	UKB	Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg
HSL	Hogesnelheidslijn	VB	Veiligheidsberaad
IB&P	Informatieveiligheid en privacy	VBS	Veiligheidsbeheersysteem
IBARC	Interregionale Brandweer Aanbesteding Radio Communicatiemiddelen	VEt	Veilige Energietransitie
IBB	Industriële brandbestrijdingen	VIC	Verbijzonderde Interne Controle
ICAM	Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade	VIK	Veiligheid Informatie Knooppunt
ICP	Intern Controle Plan	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie	VR	Veiligheidsregio
IGV	Informatie Gestuurde Veiligheid	VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West Brabant
IKB	Individueel Keuzebudget	Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
IOA	Informatie, Onderzoek en Analyse	Wik	Wit informatie knooppunt
IP	Investeringsplan en/of informatiepositie	Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
IRP	Incident ResponsePlan	Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
ISMS	Information Security Management System	Wnt	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen
IV	Informatievoorziening	Woo	Wet openbare overheid
IVRI	Intelligente Verkeersregel Installatie	WVD	Waarschuwings- en verkenningsdienst
IZA	Integraal Zorgakkoord	Wvr	Wet veiligheidsregio's

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
J&V	Justitie en Veiligheid	WVSV	Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's
KAB	Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen	ZRP	Zorgrisicoprofiel
KCIO	Knooppunt Coördinatie en Informatie Oekraïne	Zuid 6	6 Zuidelijke Veiligheidsregio's

	Gemeenschappelijke regeling:
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Nee, de begroting is op 2 april 2026 aangeleverd. De jaarstukken 2025 zijn op 13 april 2026 aangeleverd, dit na de vergadering van het AB van 9 april 2026.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** Als basis voor de beleidsbegroting 2027 gebruikt de veiligheidsregio het beleidsplan 2023-2027. Dit plan richt zich op vier pijlers: 1. Stimuleren van een redzame samenleving 2. Bijdragen aan een veilige leefomgeving 3. Hulpvaardige en slagvaardige inzet 4. Wendbare en duurzame organisatie In het beleidsplan 2023-2027 zijn actiepunten opgenomen, die uiterlijk in 2027 moeten zijn gerealiseerd. In de kaderbrief geeft de Veiligheidsregio aan welke actiepunten in 2027 centraal staan. De VRMWB zicht zich nu vooral op de drie meest prioritaire risico's: uitval van vitale infrastructuur, maatschappelijke onrust en extreem weer. In de begroting geeft de Veiligheidsregio aan op welke wijze deze actiepunten worden ingevuld. Volgend aan de kaderbrief 2027 is er geen nieuw beleid opgenomen in de beleidsbegroting 2027 en de meerjarenraming. Er zijn momenteel interne en externe ontwikkelingen Zoals geopolitieke onrust, cyberdreigingen, politieke instabiliteit en de gevolgen van klimaatverandering. Landelijk is er veel aandacht voor militaire en hybride dreigingen. Het Rijk doet een beroep op veiligheidsregio's om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te vergroten, defensie te ondersteunen en voor te bereiden op langdurige crises. Daarom versterkt de veiligheidsregio samen met gemeenten de weerbaarheid van de inwoners en bedrijven en wordt er geëxperimenteerd met noodsteunpunten. Daarnaast wordt intensief gewerkt aan een toekomstig bestendig brandweerzorg.
4	**Financiële aandachtspunten** Zie de volgende tekst uit de aanbiedingsbrief VRMWB: '' Hierbij komt dat wij voor 2025 voor het eerst in lange tijd een tekort presenteren. De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de spaarverlofregeling, de CAO-ontwikkelingen en

aanzienlijke prijsverhogingen op materieel en materiaal. De verwachting is dat deze effecten van structurele aard zijn en doorwerken in de begroting 2026 en de jaren daarna.

De directie onderzoekt mogelijke beheersmaatregelen om deze structurele kostenstijgingen te beperken en informeert het bestuur hierover. Daarnaast benadrukt het Dagelijks Bestuur dat nieuwe taken, bijvoorbeeld door het overnemen van defensietaken, ook voorzien moeten worden van extra middelen (principe “nieuwe taken, nieuwe knaken”).

De Conceptbegroting 2027 en de meerjarenraming zijn sluitend, maar niet structureel in evenwicht voor de jaren 2027 en 2028. Dit wordt veroorzaakt doordat we conform een bestuursbesluit de structurele kosten van Post Moerdijk Haven twee jaar dekken met een daarvoor gevormde reserve. Vanaf 2029 is de intentie om deze kosten structureel te dekken vanuit het principe ‘nieuw voor oud’. Het is nu nog onzeker of binnen de transformatie brandweerzorg tijdig voldoende financiële ruimte ontstaat om deze ontwikkeling (volledig) op te vangen.’’

De weerstandsratio van de VRMWB is onvoldoende. Zie de volgende tekst uit de ontwerpbegroting 2027:

’’De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 1.919.778. De benodigde weerstandscapaciteit is € 4.350.000. Het weerstandsvermogen (€ 1.919.778 / € 4.350.000) bedraagt 0,44.

Per 1-1-2027 is de stand van de algemene reserve 1.449.143 Dit betekent dat de ratio weerstandsvermogen daalt naar 0,33.’’

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabellen x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	Realisatie 2025	Resultaat 2025	Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	€102.620	€-1.045		0
Bijdrage apparaatskosten gemeente Moerdijk	€2.661			0

Meerjarenontwikkeling

GR	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030

Totaal GR	**€107.373**	**€108.983**	**€112.585**	**€114.999**	**€120.170**
Verwacht resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
bijdrage gemeente Moerdijk in apparaatskosten	€2.756	2.871	€2.989	€3.097	€3.202
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Moerdijk	€2.734	€2.734	€2.734	€2.734	€2.734
Verschil	€22 N	€136 N	€255 N	€362 N	€468 N

Evt kan onderstaande tabel toegevoegd worden met programmakosten voor individuele gemeente (uiteraard alleen indien die kosten er zijn)

Programmakosten	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	€ 6.066	€ 4.091
Vreemd vermogen	€ 52.053	€ 65.423

6 Overige aandachtspunten

Overige aandachtspunten

In opdracht van het AB is er onderzoek gedaan naar hoe de brandweer- en risicobeheersingsorganisatie toekomstbestendig gemaakt kunnen worden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Uit dit onderzoek komen geen harde bezuinigingen en is bestuurlijk besloten tot het toepassen van een tweetal financiële principes:

1. ‘Nieuw voor oud’: door slimmer te investeren, capaciteit efficiënter in te zetten en middelen of taken anders te organiseren, kunnen we op termijn besparingen realiseren.
2. ‘Nieuwe taken, nieuwe knaken’: nieuwe taken of wet- en stelselwijzigingen financieren we met nieuwe middelen. Nieuwe taken worden altijd ter besluitvorming voorgelegd aan het bestuur.

	In de richtlijnen begroting Verbonden Partijen 2027 heeft uw raad aan de VRMWB meegegeven dat de bijdrage gelijk moet blijven c.q. beperkt mag stijgen ten opzichte van de bijdrage voor 2026. De bijdrage stijgt met 4% in 2027 ten opzichte van 2026. Dit is een beperkte stijging conform hetgeen in de richtlijn gevraagd. Daarom wordt voorgesteld om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2026.
7	**De zienswijze** *Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:* 1. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2025 2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen

havenschap
MOERDIJK

Gemeente Moerdijk
Gemeenteraad
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	behandeld door	Datum
		27032026/FVD	F.G.A. van Dam	27 maart 2026

Onderwerp

Voorlopige Jaarrekening 2025 en concept Begroting 2027
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Moerdijk

Geachte leden van de Gemeenteraad Moerdijk,

Bijgaand bieden wij u aan de voorlopige Jaarrekening 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Moerdijk en de concept Begroting 2027.

Zoals bij u bekend zijn per 1 januari 2017 de bedrijfsactiviteiten van de GR Havenschap Moerdijk ondergebracht in Havenbedrijf Moerdijk NV. De GR Havenschap Moerdijk is vanaf 1 januari 2017 voortgezet als bedrijfsvoeringsorganisatie en vervult nog de rol van aandeelhouder en financier van Havenbedrijf Moerdijk NV.
Elk jaar brengt Havenschap Moerdijk jaarstukken uit. Hiermee wordt zowel inhoudelijk als financieel verantwoording afgelegd over het betreffende jaar. Het bestuur van Havenschap Moerdijk is bevoegd om de Jaarrekening 2025 vast te stellen.

Door de specifieke rol van het Havenschap kent Havenschap Moerdijk vanaf 2017 één programma, het programma Financiering. Hierover wordt in deze jaarstukken verantwoording afgelegd. De Jaarrekening 2025 sluit met een resultaat van € 0,-.

De accountant heeft de controle op de jaarstukken nog niet afgerond. Dit betekent dat bijgevoegde jaarstukken en de daarin vermelde cijfers nog niet definitief zijn. Zodra de accountant zijn controle heeft afgerond zullen de definitieve jaarstukken 2025 inclusief de accountantsverklaring ter vaststelling geagendeerd worden door het bestuur van het Havenschap.
In de vergadering waarin de jaarstukken 2025 ter vaststelling worden geagendeerd zal de accountant een toelichting verzorgen op de jaarstukken en het bijbehorende accountantsverslag.
Nadat de jaarstukken 2025 definitief zijn vastgesteld zullen wij u daarover zo spoedig mogelijk informeren.

havenschap
MOERDIJK

Daarnaast zenden wij u de concept Begroting 2027 van Havenschap Moerdijk.
In de vergadering van 23 maart 2026 heeft het bestuur van Havenschap Moerdijk ingestemd met de concept Begroting 2027. In deze concept Begroting 2027 zijn de algemene financiële en beleidsmatige kaders opgenomen. Daarnaast is de garantievergoeding die aan de deelnemers wordt betaald in 2027 verhoogd van € 350.000,- naar € 503.000,-. Bij de evaluatie van de kredietovereenkomst die in 2025 is uitgevoerd, is de garantievergoeding ook geëvalueerd en bijgesteld.

Conform de geldende wettelijke vereisten zenden wij u de concept Begroting 2027 toe ten minste acht weken voordat het bestuur deze zal vaststellen.

U wordt in de gelegenheid gesteld om uw zienswijze op de concept Begroting 2027 naar voren te brengen. Wij verzoeken u uw eventuele reactie vóór 1 juli 2026 aan ons te doen toekomen. Deze zal dan samen met een eventuele nota van beantwoording en het voorstel tot vaststelling van de Begroting 2027 worden behandeld in de bestuursvergadering van het Havenschap 9 juli 2026.

Wij zijn overigens graag bereid u te allen tijde aanvullende informatie te verstrekken,

Hoogachtend,

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Moerdijk

Namens deze,

S.J.A.H. Smeulders, voorzitter

F.G.A. van Dam, secretaris

HAVENSCHAP MOERDIJK

Begroting 2027

Behoort bij het besluit van het Bestuur d.d. 9 juli 2026

Mij bekend

De netwerksecretaris,

F. van Dam

Inhoudsopgave

INLEIDING **3**

PROGRAMMA FINANCIERING **4**

PARAGRAFEN **5**

EXPLOITATIEOVERZICHT EN MEERJARENPERSPECTIEF 6
FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENPERSPECTIEF 7
WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 8
FINANCIERING EN TREASURY 9
BEDRIJFSVOERING 12
OPENBAARHEID 12
VERBONDEN PARTIJEN 12
INDICATOREN 12

BIJLAGEN **14**

KADERNOTA 14
NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN 14
NOTA WEERSTANDSVERMOGEN 15
NOTA BEDRIJFSVOERING 15
NOTA VERBONDEN PARTIJEN 15

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2027 van de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk (hierna Havenschap).

Het Havenschap is vanaf 1 januari 2017 een bedrijfsvoeringsorganisatie die alleen nog maar als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf Moerdijk NV (hierna Havenbedrijf) optreedt.

Deze begroting is geënt op het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten). Op basis daarvan dient de begroting te bestaan uit:

- Een beleidsbegroting, bestaande uit: een programmabegroting en een aantal verplichte paragrafen;
- Een financiële begroting, bestaande uit: een overzicht van baten en lasten met toelichting en een uiteenzetting van de financiële positie met toelichting.

Programma Financiering

Als gevolg van de verzelfstandiging per 1 januari 2017 resteren er geen activiteiten in het Havenschap Moerdijk, behoudens de taken als aandeelhouder en financieringsmaatschappij. Daarom wordt één programma “Financiering” geïdentificeerd.

Doelstelling en taken gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk

De taken van het Havenschap betreffen het bedrijfsmatig (doen) verrichten van werkzaamheden met betrekking tot het aandeelhouderschap van het Havenbedrijf en het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn, waaronder het verstrekken van eigen vermogen en financiering aan deze vennootschap en haar groepsvennootschappen alsmede het verwerven van gronden ten behoeve van het Havenbedrijf.

Verstrekken krediet

Het Havenschap stelt jaarlijks voor het komende jaar een kredietlimiet vast, bij voorkeur gelijktijdig met het vaststellen van haar begroting, maar uiterlijk op 1 augustus van ieder jaar. De hoogte van de kredietlimiet is niet hoger dan het kredietplafond ter grootte van € 280.000.000. Dit is vastgelegd in de kredietovereenkomst tussen Havenschap en Havenbedrijf.

De hoogte van de kredietlimiet wordt elk jaar bepaald en gebaseerd op de liquiditeitsplanning van het Havenbedrijf voor het komend kalenderjaar, met een opslag van 10% voor onvoorziene uitgaven van het Havenbedrijf.

De kredietlimiet voor 2027 bedraagt € 253,3 miljoen (gebaseerd op financieringsbehoefte voor 2027 uit de begroting 2027 van € 230,3 miljoen x 1,1). Op het moment dat het Havenbedrijf de begroting voor 2027 heeft vastgesteld zal dit naar verwachting leiden tot het verzoek om een bijstelling van de kredietlimiet voor 2027.

Paragrafen

In het hoofdstuk Paragrafen zijn de volgende onderdelen terug te vinden:

- Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief
- Financiële positie
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Financiering en treasury
- Bedrijfsvoering
- Openbaarheid
- Verbonden partijen

Omdat het Havenschap geen lokale heffingen en tarieven, geen kapitaalgoederen en geen gronden in bezit heeft wordt in deze begroting geen paragraaf lokale heffingen en tarieven, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en geen paragraaf grondbeleid opgenomen.

Exploitatieoverzicht en meerjarenperspectief

Programma Financiering	***Realisatie 2025***	***Begroting 2026***	***Begroting 2027***	***Begroting 2028***	***Begroting 2029***	***Begroting 2030***	***Totaal 2025-2030***
Rente baten	5.302	4.355	**5.461**	4.339	4.584	5.068	29.108
Opbrengsten garantiepremie	320	410	**503**	391	391	376	2.391
Overige opbrengsten	35	36	**36**	36	36	36	215
Totaal opbrengsten	5.657	4.801	**6.000**	4.766	5.011	5.480	31.714
Rente lasten	5.302	4.355	**5.461**	4.339	4.584	5.068	29.108
Kosten garantiepremie	320	410	**503**	391	391	376	2.391
Overige kosten	35	36	**36**	36	36	36	215
Totaal kosten	5.657	4.801	**6.000**	4.766	5.011	5.480	31.714
RESULTAAT	0	0	**0**	0	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Het Havenschap kent alleen het programma Financiering. In bovenstaand overzicht zijn de opbrengsten en kosten van het programma Financiering voor 2025 tot en met 2030 weergegeven. De begroting 2027 laat een resultaat zien van € 0 omdat alle kosten van het Havenschap doorberekend worden aan het Havenbedrijf.

De rente lasten en rente baten worden voor 2027 begroot op € 5.461.000.

De begrote garantiepremie bedraagt € 503.000 en geldt als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant, voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

De overige kosten en overige opbrengsten worden begroot op € 36.000 en bestaan met name uit kosten voor de accountantscontrole.

Financiële positie en meerjarenperspectief

	Realisatie 2025	*Begroting 2026*	*Begroting 2027*	*Begroting 2028*	*Begroting 2029*	*Begroting 2030*
Beschikbaar op lange termijn						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	97.265	97.265	**97.265**	97.265	97.265	97.265
Totaal Eigen Vermogen	97.265	97.265	**97.265**	97.265	97.265	97.265
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	176.596	115.108	**126.125**	105.761	95.382	49.988
Kasgeldleningen (in combinatie met renteswaps)	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	176.596	115.108	**126.125**	105.761	95.382	49.988
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Kasgeldleningen	36.800	67.897	**60.062**	89.690	92.263	137.936
Totaal netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	36.800	67.897	**60.062**	89.690	92.263	137.936
Totaal beschikbaar	310.661	280.270	**283.452**	292.716	284.910	285.189
Financiële vaste activa						
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	97.265	97.265	**97.265**	97.265	97.265	97.265
Overige uitzettingen met rentetypische looptijd van één jaar of langer	176.596	115.108	**126.125**	105.761	95.382	49.988
Totaal financiële vaste activa	273.861	212.373	**223.390**	203.026	192.647	147.253
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Overige verstrekte kasgeldleningen	36.800	67.897	**60.062**	89.690	92.263	137.936
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	36.800	67.897	**60.062**	89.690	92.263	137.936
Totaal benodigd	310.661	280.270	**283.452**	292.716	284.910	285.189
Saldo beschikbaar als werkkapitaal	0	0	**0**	0	0	0

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het Havenschap heeft een bedrag van € 97.265.000 aan eigen vermogen beschikbaar om niet begrote financiële risico's te kunnen dekken. Dit bedrag is geheel aangewend ten behoeve van de financiële vaste activa (deelneming Havenbedrijf).

Algemene reserves (per 1 januari 2027) € 97.265.000

Het risico voor het Havenschap is het mogelijk afwaarderen op de waarde van de deelneming in het Havenbedrijf. De waarde van de deelneming wordt gebaseerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde indien deze duurzaam is. Er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat van dit laatste sprake zou zijn.

In de onderstaande tabel zijn de verplichte kengetallen terug te vinden:

	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	14	4	5	2	0	-9
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-17	-20	-16	-20	-19	-18
Solvabiliteitsratio	31	35	34	33	34	34
Structurele exploitatieruimte	0	0	0	0	0	0
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Belastingcapacitiet	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Financiering en treasury

Algemeen

Voor het Havenschap geldt dat de passiva bestaat uit eigen vermogen en vreemd vermogen. Er is dus sprake van financiering met vreemd vermogen. In de kredietovereenkomst is opgenomen dat:

Het Havenbedrijf is gehouden er voor zorg te dragen dat het Havenschap te allen tijde aan haar verplichtingen uit hoofde van de Financieringsinstrumenten kan voldoen, voor zover deze Financieringsinstrumenten zijn benut om krediet aan het Havenbedrijf te verstrekken.

Aanvullend is het Havenbedrijf verplicht tot betaling van alle kosten die het Havenschap maakt om uitvoering te geven aan de kredietovereenkomst.

Een garantiepremie moet jaarlijkse worden betaald als vergoeding voor de deelnemers van het Havenschap, te weten de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant. De vergoeding is voor het garant staan van de verplichtingen van het Havenschap jegens Bancaire Instellingen.

Bij de invulling van de financiering wordt het treasurystatuut van het Havenschap en het financieringsbeleid van het Havenbedrijf gevolgd.

Algemene ontwikkelingen rentebeleid

Ondanks de voortdurende onrust in de wereld, die zijn weerslag heeft op de wereldeconomie, is de resulterende rentestijging gestopt. De rente is inmiddels gedaald en enigszins gestabiliseerd.

Financieringsbehoefte en –positie

Aan het begin van 2027 bedraagt de financieringsbehoefte van Havenbedrijf Moerdijk NV naar verwachting € 253,3 miljoen (€ 230,3 miljoen x 1,1). Deze zal in de loop van 2027 naar verwachting - aflopen naar € 204,8 miljoen.

Leningenportefeuille o/g	Bedrag (x € 1miljoen)
Stand per 1 januari 2027	230,3
Nieuwe lang lopende vaste leningen	0,0
Nieuwe kortlopende variabele leningen	0,0
Mutatie kasgeldleningen	13,4
Reguliere aflossingen	-57,5
Vervroegde aflossingen	0,0
Stand per 31 december 2027	186,2

In het verleden zijn een drietal renteswaps afgesloten. Een renteswap zet de rente typische looptijd van variabel om naar vast. Hiermee wordt het risico op rentestijgingen afgedekt. Inmiddels zijn twee renteswaps afgelopen, de laatste loopt in oktober 2029 af. In onderstaand tabel zijn de details van de in 2027 resterende renteswap terug te vinden.

Overzicht renteswaps	Ingangs-datum	Einddatum	Hoofdsom	Restant som 1-1-2027	Afname som 2027	Restant som 31-12-2027	Percentage
Rabobank	17-11-2008	1-10-2029	50.000	50.000	20.000	30.000	4,3600 vast
Totaal			50.000	50.000	20.000	30.000	

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Per 2-1-2023 is een financieringsovereenkomst gesloten tussen de NWB (Nederlandse Waterschapsbank) en het Havenschap Moerdijk met een looptijd van 5 jaar. Deze kredietfaciliteit, zonder bereidstellingsprovisie, bedraagt maximaal € 100 miljoen.

Per 1 januari 2027 zal naar verwachting ca. € 46,7 miljoen aan kasgeldleningen opgenomen zijn. Per 31 december 2027 zal dit naar verwachting ca. € 60,1 miljoen zijn.

	Omvang per 01-01-2027	Omvang per 31-12-2027
Kasgeldleningen	46.652	60.062

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

De restant schuld op de opgenomen vaste geldleningen bedraagt per 31 december 2027 ca. € 118,5 miljoen.

Vaste geldleningen	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Restantschuld 1-1-2027	Aflossing in 2027	Restantschuld 31-12-2027
BNG	22-08-2002	22-08-2027	3.800.000	152.000	152.000	0
BNG	15-08-2005	15-08-2030	600.000	136.559	32.278	104.281
BNG	15-08-2005	15-08-2030	1.800.000	409.674	96.834	312.840
BNG	01-02-2005	01-02-2031	1.000.000	281.655	52.157	229.498
BNG	15-01-2007	15-01-2032	3.250.000	1.128.090	168.075	960.015
NWB	13-11-2020	13-11-2030	45.000.000	45.000.000	0	45.000.000
NWB	01-07-2021	01-10-2029	50.000.000	50.000.000	20.000.000	30.000.000
BNG	22-7-2022	22-7-2032	8.000.000	8.000.000	0	8.000.000
BNG	22-7-2022	22-7-2034	10.000.000	10.000.000	0	10.000.000
PNB	26-11-2025	26-11-2055	24.000.000	24.000.000	0	24.000.000
PNB	2-12-2025	2-12-2027	70.000.000	37.000.000	37.000.000	0
Totaal			**217.450.000**	**176.107.978**	**57.501.345**	**118.606.633**

Alle bedragen x 1.000 euro's (€)

Rekening-courant

Voor lopende betalingen kan gebruik worden gemaakt van de afgesloten rekening-courant overeenkomsten:

Rabobank max. faciliteit € 250.000

Tijdelijke belegging beschikbare geldmiddelen

Tijdelijke belegging van beschikbare geldmiddelen doen zich niet voor.

Toetsing aan de normen van de Wet Fido

Het risico van kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenaamde kasgeldlimiet, volgens welke de totale omvang van de vlottende schuld op enig moment aan een maximum is gebonden, zijnde 8,2% van de begrotingsomvang. Voor het Havenschap komt dit in 2027 neer op een bedrag van 8,2% van € 6.000.000 (begrote kosten) is € 492.000. Het Havenschap sluit alleen maar kortlopende financieringen af als hier kortlopende leningen aan het Havenbedrijf tegenoverstaan staan. Hierdoor blijft de netto vlottende schuld altijd onder de toegestane kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Terzake van de vaste financiering stelt de wet een norm waaraan het renterisico van de portefeuille als geheel moet voldoen. Deze norm wordt aangeduid als renterisiconorm en bedraagt 20% van de begrotingsomvang met een minimum van € 2,5 miljoen. Kasgeldleningen in combinatie met renteswaps worden opgenomen bij de opgave van de renterisiconorm. Het renterisico m.b.t. kasgeldleningen in combinatie met renteswaps doet zich in principe pas voor op de einddatum, of eventueel eerder op een break clause moment van het betreffende renteswap contract. Doelstelling is dat de leningenportefeuille zo wordt gespreid, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. In 2027 vindt geen renteherziening plaats.

Het Havenschap voldoet daarmee aan de gestelde norm, zie ook onderstaande tabel:

		Begroting 2026	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	**0**	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	**0**	0	0	0	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	**0**	0	0	0	0
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	**0**	0	0	0	0
3b	Nieuwe verstrekte uitzettingen	**0**	0	0	0	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	**0**	0	0	0	0
5	Betaalde aflossingen	488	57.501	20.364	10.379	45.394
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	**0**	0	0	0	0
7	Risico op vaste schuld (2 + 6)	**0**	0	0	0	0
	RENTERISICONORM					
8	Stand van de vaste schuld per 1/1	**176.596**	176.108	118.607	98.243	87.864
9	Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	**20%**	20%	20%	20%	20%
10	Risiconorm van begrotingsomvang (minimaal 2.500)	**2.500**	2.500	2.500	2.500	2.500
	TOETS RENTERISICONORM					
10	Renterisiconorm	**2.500**	2.500	2.500	2.500	2.500
7	Renterisico op vaste schuld	**0**	0	0	0	0
11	Ruimte (+) c.q. Overschrijding (-) (10-7)	**2.500**	**2.500**	**2.500**	**2.500**	**2.500**

Alle bedragen x 1.000 euro (€)

Banken stellen geen eisen bij het verstrekken van kredieten aan het Havenschap, omdat uit artikel 16.1 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk volgt dat de deelnemers garant staan voor door het Havenschap aangetrokken gelden.

Bedrijfsvoering

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de netwerksecretarissen van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij de werkzaamheden in onderling overleg worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Openbaarheid

Naast een kwalitatief goede uitvoering van onze taken en dienstverlening is informatiebeheer noodzakelijk. We zijn een transparante en betrouwbare organisatie met de basis op orde. Daartoe handelen we in overeenstemming met nieuwe wetgeving. In het kader van de Wet Open Overheid (Woo) zullen we in de loop van 2026 nog verder actief openbaarheid verlenen aan organisatiegegevens: de bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen, en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend. Vergaderstukken, verslagen en Woo-verzoeken worden sinds 2025 actief openbaar gemaakt in het kader van de Woo.

Verbonden partijen

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.

Indicatoren

Het Havenbedrijf rapport periodiek aan het Havenschap over de volgende indicatoren.

Nr	Indicatoren per kwartaal	Norm advies accountant**	Rapportage	Frequentie
1	Aan de NV verstrekte financiering versus kredietplafond overeenkomst.		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
2	Solvabiliteitsratio (EV/TV)		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
3	Interest coverage ratio NV. (EBITDA/rentekosten)	> 1	Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
4	Debt/EBITDA NV. (waarbij Debt = rentedragende schulden)	Afnemend	Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
5	Rentelasten		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar
6	Gemiddelde rente (rentekosten/ rentedragende schulden)		Kwartaalrapportage en jaarverslag HbM NV	4 per jaar

Nr	Indicatoren per jaar	Norm advies accountant**	Rapportage	Frequentie
7	(Boek)waarde activa NV dat als onderpand dient voor de verstrekte financiering versus aangetrokken financiering.		Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
8	Ontwikkeling actuele waarde activa dat als onderpand dient voor de verstrekte financiering versus aangetrokken financiering.		Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
9	Bij GR: renterisicoprofiel: resterende looptijd aangetrokken leningen en rentepercentage versus resterende looptijd verstrekte leningen bij NV en bijbehorende rentepercentage.		Jaarstukken HM GR	1 per jaar
10	Ontwikkeling risicoprofiel NV	De NV een sluitende meerjarenbegroting laat zien in samenhang met een stabiel of verbeterend risicoprofiel.	Jaarverslag HbM NV	1 per jaar
11	Renterisiconorm GR		Jaarrekening HM GR, begroting HM GR	2 per jaar
12	Kasgeldlimiet GR		Jaarrekening HM GR, begroting HM GR	2 per jaar
** tijdens BVO vergaderering 28/6/2018				

Bijlagen

In de financiële beleids- en beheersverordening, vastgesteld in de Raad van Bestuur vergadering van 21 december 2016, is in artikel 2 vastgelegd dat:

- De Kadernota;
- De Nota reserves en voorzieningen;
- De Nota weerstandsvermogen;
- De Nota Bedrijfsvoering;
- De Nota Verbonden partijen;

als bijlagen bij de begroting worden gevoegd.

Onderstaande nota's zijn toegespitst op de situatie dat bij het Havenschap behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van Havenbedrijf, geen activiteiten plaatsvinden. Vandaar dat onderstaande nota's een beknopt van toepassing zijnde uitwerking kennen.

Kadernota

Deze kadernota/-brief gaat in op de kaders waaraan de begroting dient te voldoen.

De begroting en het meerjarenperspectief dienen jaarlijks zelfstandig sluitend te zijn.

De begroting wordt opgesteld in overeenstemming met de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Nota reserves en voorzieningen

De nota reserves en voorzieningen gaat in op welke reserves en voorzieningen het Havenschap kent en hoe het Havenschap met deze reserves en voorzieningen omgaat.

Op de reserves en voorzieningen zijn o.a. artikel 41 tot en met artikel 45 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) van toepassing.

Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen (artikel 42 BBV). Stortingen en onttrekkingen dienen via de winst- en verliesrekening te lopen en bij de winstbestemming c.q. verliesbestemming ten gunste of ten laste van de betreffende reserve te worden gebracht.

Het Havenschap kent alleen een algemene reserve. Aan dit eigen vermogen is geen specifieke bestemming gegeven (artikel 43 BBV).

Het Havenschap kent geen voorzieningen.

Nota weerstandsvermogen

In deze nota wordt ingegaan op het weerstandsvermogen.

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin het Havenschap in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. De algemene reserve wordt volledig aangemerkt als weerstandsvermogen.

Nota Bedrijfsvoering

In deze nota wordt ingegaan op de bedrijfsvoering.

In het Havenschap vinden, behoudens het optreden als aandeelhouder en financier van het Havenbedrijf, geen activiteiten plaats.

Het Havenschap heeft geen personeel in dienst. Het bestuurlijk proces en de voorbereiding van de besluitvorming wordt verzorgd door de netwerksecretarissen van het Havenschap. Deze functie wordt gezamenlijk uitgevoerd door een medewerker van de gemeente en een medewerker van de provincie, waarbij de werkzaamheden in onderling overleg worden uitgevoerd en vervanging kan worden geregeld. De administratie wordt verzorgd door het Havenbedrijf. Wat het Havenbedrijf doet voor het Havenschap is vastgelegd in een overeenkomst van opdracht tot levering van diensten.

Nota Verbonden partijen

In deze nota wordt aandacht geschonken aan partijen waarin het Havenschap zowel bestuurlijk als financieel belang heeft.

Het Havenschap heeft een 100% belang in het Havenbedrijf.

	Gemeenschappelijke regeling: GR Havenschap Moerdijk
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja, de stukken zijn ontvangen op 27 maart 2026.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** Er zijn geen beleidsontwikkelingen. Op basis van de begroting wordt ook de voorlopige kredietlimiet voor 2027 vastgesteld. Deze limiet wordt nu berekend op € 253,3 miljoen. Dit is binnen het per 2017 vastgestelde kredietplafond van € 280 miljoen. Na vaststelling van de begroting 2027 van het Havenbedrijf Moerdijk NV (4e kwartaal 2026) zal naar verwachting een verzoek tot bijstelling van de kredietlimiet worden gedaan. Voor de omvang van de kredietlimiet zijn de ontwikkelingen m.b.t. de gronduitgifte binnen het LPM van belang (transport voorgenomen verkopen). Momenteel wordt rekening gehouden met opbrengsten van de verkoop van LPM-gronden in 2027. Mocht de effectuering van de verkoop later plaatsvinden dan kan dit een nadelig effect hebben op de kredietlimiet.
4	**Financiële aandachtspunten** Alle uitvoeringskosten verbonden aan de GR Havenschap Moerdijk worden gedragen door het Havenbedrijf Moerdijk NV. De deelnemers in de GR Havenschap Moerdijk, de gemeente Moerdijk en de provincie Noord-Brabant, ontvangen in 2027 elk een vergoeding van € 251.500 voor het garant staan voor de verplichtingen van het Havenschap jegens bancaire instellingen. Deze jaarlijkse garantievergoeding bedraagt 0,2% van de kredietlimiet.
5	**Financieel overzicht** Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,- **Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming**

GR	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	0	0	0	0
Bijdrage apparaatskosten gemeente	0			0

Meerjarenontwikkeling

GR	Begroting 2026	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	0	0	0	0	0
Verwacht resultaat 2027	-	0	-	-	-
bijdrage gemeente in apparaatskosten	0	0	0	0	0
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	0	0	0	0	0
verschil	0	0	0	0	0

Opmerking: Alle kosten die gemaakt worden binnen de GR Havenschap Moerdijk (rente aangetrokken financiering, kosten garantiepremie en uitvoeringskosten, b.v. accountantskosten) worden één-op één in rekening gebracht bij en vergoed door het Havenbedrijf Moerdijk NV.

Vermogen	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	97.265.000	97.265.000
Vreemd vermogen	186.187.000	195.451.000

6 **Overige aandachtspunten**

Geen.

7 **De zienswijze**

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen

Regio West-Brabant

Concept Jaarstukken 2025

REGIO WEST-BRABANT

Voorwoord

Deze stukken nemen u mee in de resultaten van de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant van 2025.

We werkten met de gemeenten toe naar een stevigere samenwerking op het gebied van ruimtelijke economie. Daarom troffen we in 2025 voorbereidingen voor het overdragen van onze economische taken aan REWIN, de regio Baronie en Stedelijke Regio West-Brabant (SRWB). Dit krijgt in 2026 een vervolg. We verminderen bestuurlijke drukte met de bedoeling de slagkracht van West-Brabant te vergroten.

De bedrijfsvoering in onze organisatie brachten we in 2025 verder op orde om gesteld te staan voor de aankomende verandering. Tijdens het veranderproces blijft ‘de winkel gewoon open’. We werkten met en voor gemeenten aan de transitie naar een nieuwe economie én verzorgden dienstverlening op het gebied van mobiliteit, regioarcheologie en Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV).

NIEUWE ECONOMIE

2025 was het eerste volledige jaar voor de Regio Deal ‘West-Brabants welvaren': de eerste resultaten uit de drie programmalijnen en liefst 39 projecten werden zichtbaar. Ook Het Plantbased Netwerk, waarvan RWB samen met REWIN oprichter is, groeide verder en vervult voor de regio de rol van aanjager voor de plantaardige transitie.

Zo is onder meer In oktober 2025 het convenant ‘BioBased bouwen en telen in West-Brabant’ ondertekend. In het convenant staan afspraken om het biobased bouwen en het telen van gewassen voor biobased bouwmaterialen in gemeenten te stimuleren.

DIENSTVERLENING EN UITVOERINGSGERICHTE TAKEN

Op 1 januari 2025 zijn we voor KCV gestart met de nieuwe vervoerder, waarmee het vervoer duurzamer en aanzienlijk goedkoper is geworden. Een eerste onderzoek naar het aansturingsmodel voor de integratie naar het leerlingenvervoer is opgestart.

Het team regioarcheologie heeft in 2025 ruim 900 beoordelingen (adviezen en onderzoeken) uitgebracht naar archeologisch en cultureel erfgoed. Ook worden de regiogemeenten gefaciliteerd door het onderhouden van een projectarchief, diverse cloud-omgevingen en een toegankelijke website.

Het Mobiliteitscentrum (MBC) zette zich in voor het in beweging brengen van talent binnen de regio. We ondersteunen de aangesloten organisaties bij het invullen van zowel vaste als tijdelijke functies. Zo werden er in 2025 op onze website 1450 vacatures en 1547 aanvragen voor tijdelijke opdrachten geplaatst. Onze consultants ondersteunen gemeenten in 95 opdrachten.

FINANCIEEL RESULTAAT

We sluiten het jaar 2025 af met een positief resultaat van € 579.000,-

Met trots kijk ik terug op wat we met elkaar in 2025 voor onze gemeenten, bedrijven en inwoners hebben bereikt. Ik wens u veel leesplezier toe.

Steven Adriaansen, portefeuillehouder Middelen, Organisatie en Regionale dienstverlening

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave....3
Leeswijzer....4
1. Programma Algemeen....6
1.1 Algemene inzet op inhoud, bestuur en organisatie....6
1.2 Strategische communicatie en lobby Nieuwe Economie....7
2. Programma Nieuwe Economie....8
2.1 Inleiding....8
2.2 Programma-uitwerking Strategische agenda....10
2.2.1 Veerkrachtige overheid....10
2..2.2 Sterke netwerksamenwerking....11
2.2.3. Aantrekkelijk vestigingsklimaat....12
2.2.4 Krachtige positionering....13
2.2.5 Lobby en multiplier....14
3. Uitvoeringsgerichte taken....16
2.1 Kleinschalig Collectief Vervoer....16
2.2 Regioarcheologie en cultuurhistorie....19
2.3 Mobiliteitscentrum....21
4.. Paragrafen....28
4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing....28
4.2. Financiering....32
4.3. Bedrijfsvoering....32
4.4 Wet open overheid....35
4.5 Klachten....35
4.6 Verbonden partijen....35
4.7 Subsidies....35
5. Jaarrekening....36
5.1 Balans per 31 december 2025....36
5.2 Overzicht baten en lasten in de jaarrekening....38
5.3 Toelichting op de balans....39
5.4. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening....52
5.5. De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen....66
6. Bijlagen
Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage 2025....69
Bijlage 2 Kleinschalig Collectief Vervoer 2025....70
Bijlage 3 O&O fonds 2025....71

Leeswijzer

In dit jaarverslag beschrijven we de resultaten op de drie programma's van de begroting 2025:

- Het programma ‘Algemeen’, waarin de organisatie brede activiteiten zijn beschreven. Hier staan ook de overheadkosten en algemene dekkingsmiddelen.
- Het programma ‘Strategische Agenda’, dat inzoomt op de overheidsbijdrage aan de economische ontwikkeling van West-Brabant. In dit programma zijn ook de bijdragen zichtbaar die via RWB aan de B.V. REWIN West-Brabant worden doorgezet.
- Het programma ‘Uitvoeringsgerichte taken’, met daarin het deeltaxivervoer via Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), de advisering over ondergronds erfgoed (Regioarcheologie) en de taken van het Mobiliteitscentrum op het gebied van HRM voor de aangesloten organisaties.

Na de inhoudelijke programma's presenteren we de relevante en verplichte paragrafen, financiële overzichten en bijlagen.

Begrippen

In dit jaarverslag komt u de namen van de verschillende bestuurlijke overleggen tegen, zoals deze in 2025 bestonden:

BESTUURLIJKE SAMENWERKING

Algemeen bestuur: de 16 deelnemers vaardigen een collegelid af. Stelt inhoudelijke en financiële kaders vast.

Strategisch beraad: bestaat uit de voorzitter van RWB (de burgemeester van Breda), de vicevoorzitter, tevens portefeuillehouder Middelen, Organisatie en Regionale Dienstverlening. De andere leden nemen deel vanuit hun betrokkenheid bij onderdelen van de Strategische Agenda van RWB. Het strategisch beraad staat voor inhoudelijk afstemming en het dagelijks bestuur.

Kleinere en grotere groepen portefeuillehouders werken samen aan de programmalijnen.

Secretaris: het organiseren en coördineren van regionale overleggen. Bewaken van de samenhang tussen de programma's. Inzicht bieden in wat er regionaal politiek en bestuurlijk speelt.

Economic Board West-Brabant: samengesteld orgaan van overheid, ondernemingen en onderwijs dat, na consultatie van de achterbannen, de Economische Agenda voor West-Brabant vaststelt. B.V. REWIN West-Brabant ondersteunt de uitvoering van deze agenda.

1. Programma Algemeen

1.1 Algemene inzet op inhoud, bestuur en organisatie

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Basis op orde: de bedrijfsvoering van RWB is versterkt en minder kwetsbaar nu (personele) regelingen en afspraken geactualiseerd zijn. RWB is financieel in control. Nieuwe afspraken met de gemeente Etten-Leur zijn vastgesteld over dienstverlening en huisvesting.

De ambities voor de doorontwikkeling van de samenwerking in de regio zijn duidelijk geworden in 2025: het Algemeen Bestuur heeft zich uitgesproken voor het overdragen van de economische taken van RWB aan REWIN en de regio's Baronie en SRWB. De vormgeving van de samenwerking op dienstverlenende taken (op dit moment KCV, Regioarcheologie en Mobiliteitscentrum) krijgt later vorm.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Vergaderingen van het strategisch beraad en algemeen bestuur voorbereid, ondersteund en verwerkt.
- Bestuurlijke begeleidingsgroep vervolg RWB ondersteund
- Functiebeschrijvingen en -waarderingen in lijn gebracht met de CAO en HR 21-systematiek.
- Het personeelshandboek is geactualiseerd. Een groot deel van de regelingen is inmiddels vastgesteld, overige volgen in 2026.
- Aanbesteding nieuwe ICT-dienstverlener.
- Dienstverleningsovereenkomst en huisvestingsovereenkomst met gemeente Etten-Leur resp. verlengd en vastgesteld.
- Manager strategische agenda geworven

1.2 Strategische communicatie en lobby Nieuwe Economie

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

We hebben ons gericht op het informeren van onze doelgroepen, betrekken van onze stakeholders en het faciliteren van onze bestuurders voor positieve beeldvorming over onze regio en de activiteiten die we ontplooien. Dit heeft geresulteerd in een organische groei van aantal volgers op LinkedIn tot 5000. Vertegenwoordiging van West-Brabantse belangen in Brabant Bid richting nieuwe kabinet en Tweede Kamerleden. Positioneringslijn voor innovatief plantaardige regio voor lobbyactiviteiten en een succesvolle regionale media-aanpak voor biobased bouwen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Oprichten contentteam en ontwikkelen contentstrategie op thematiek strategische agenda. Adviseren transitieleiders en manager voor communicatie-aanpak Regio Deal (communicatietoolkit), Convenant Biobased Bouwen (mediakit) en Plantbased Netwerk (lobbyboodschappen richting Brussel bij o.a. European Week of Regions and Cities en partners zoals Food NL)
- Actieve netwerk en lobbyactiviteiten richting stakeholders (Provincie en partners) voor borging West-Brabantse belangen in Brabant Bid.
- Met brede vertegenwoordiging van Stuurgroep Regiodeal en MHO overleg vormgegeven aan een gedragen verhaal over de regio richting Den Haag en Brussel.
- Ontwikkeling aantrekkelijke en effectieve communicatie rondom evenementen waaronder regiodagen, kennissessies zoals biobased bouwen, raadsledenbijeenkomsten, Regio Deal dagen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025		
Programma Algemeen	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	321	237	84	336	236	101
Transitiebudget	-	200	-200	-	189	-189
Totaal saldo baten en lasten	**321**	**237**	**84**	**336**	**236**	**101**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**321**	**237**	**84**	**336**	**236**	**101**

2. Programma Nieuwe Economie

2.1 Inleiding

Met de strategische agenda 2024-2028 richten we ons op de toekomst tot 2030. De focus van RWB ligt op de transities naar de plantaardige, circulaire en innovatieve economie. Samenwerking tussen de gemeenten is essentieel bij de uitvoering van deze ambities. Samen met overheden, ondernemingen en onderwijsinstellingen is de Economic Board West- Brabant (EBWB) opgericht. De EBWB heeft een nieuwe koers gericht op de nieuwe economie.

AMBITIE ECONOMIC BOARD WEST-BRABANT

De ambitie van EBWB is: 'West-Brabant is in Nederland dé voorloper in de transitie naar de nieuwe economie en is de plek voor innovatieve ondernemers die daar- aan bijdragen.' De board heeft bewust gekozen om zowel in Nederland als in Europa een pionier te zijn. We doen dit, omdat het urgent is, we het willen en we het laten zien.

De nieuwe economie is groen, duurzaam en sociaal. Het zal een sprong voorwaarts betekenen in zowel welvaart als welzijn voor West-Brabant. De nieuwe koers van de EBWB naar de nieuwe economie scherpt de focus nog verder aan. RWB geeft verdere invulling aan het versterken van het economisch vestigingsklimaat van West-Brabant door een duidelijke positionering als plantaardige regio, als circulaire regio en innovatieve regio. We bouwen voort op het inhoudelijk fundament dat de afgelopen bestuursperiode is gelegd.

DOELEN RWB

In de Strategische Agenda staan de volgende richtinggevende doelen van de RWB:

- Veerkrachtige overheid: die uitdrukt dat de West-Brabantse overheidspartners zich toekomstgericht ontwikkelen in leiderschap, transitiegericht werken en lerend vermogen. In kennis, bewustzijn en attitude.
- Sterke netwerksamenwerking: Sterke netwerksamenwerking tussen West-Brabantse overheden onderling en tussen overheid en andere relevante partners uit onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in het netwerk, gericht op synergie, uitvoerings- kracht en lerend vermogen.
- Krachtige positionering: van West-Brabant, in Nederland en Europa.
- Stimulerend vestigingsklimaat: stimulerend vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers die bijdragen aan de transitie naar de nieuwe economie.
- Lobby en multiplier: we streven naar realisatie van tenminste één grotere multiplier per jaar.

Deze richtinggevende doelen lopen als een rode draad door drie programma's: plantaardige regio, circulaire regio en innovatieve regio.

PROGRAMMA PLANTAARDIGE REGIO

De regio streeft ernaar om zowel binnen Nederland als in heel Europa een vooraanstaande positie te verwerven als een innovatieve plantaardige hub met een goed vestigingsklimaat. Gericht op duurzaamheid, kwaliteit, toegevoegde waarde en innovatie als drijvende krachten. West-Brabant is een regio met veel kennis op het gebied van plantaardige productie van voedsel, bouwstoffen, brandstoffen en medicijnen. Ook biedt West-Bra- bant een breed scala aan plantaardige toepassingen in land-, tuin- en bos- bouw. Deze veelzijdigheid in kennis en de maakindustrie is een kracht van West-Brabant en essentieel voor de ontwikkeling van een duurzame, nieuwe economie en het vergroten van de brede welvaart. West-Brabant kan dus een sleutelpositie verkrijgen in het bieden van (plantaardige) op- lossingen in Nederland en Europa.

We zetten in op drie actielijnen:

1. Positioneren en profileren van West-Brabant als 'Plantaardige regio'.
2. Meer innovatiekracht door toegespitste ontwikkeling en toepassing van kennis en kunde.
3. Werken aan passende randvoorwaarden voor de plantaardige economie.

PROGRAMMA CIRCULAIRE REGIO

In haar 'Aanpak circulaire regio 23-27' heeft West-Brabant richtinggevende doelen gesteld voor 2030: we willen het gebruik van primaire grondstoffen met 50% terugbrengen en minimaal 20% van de fossiele grondstoffen vervangen door biobased (plantaardige) grondstoffen.

In deze begroting lichten we toe op basis van de richtinggevende doelen. Omdat deze doelen in elkaar overlopen, zijn ze deels samengevoegd.

De ambitie is dat de circulaire economie van West-Brabant functioneert als een lerend netwerk en samenwerking van bedrijven, gemeenten, kennisinstellingen en gemeenschappen. Waardecreatie gaat hand in hand met het behoud van natuurlijk kapitaal dankzij nieuwe businessmodellen, effectief ingerichte productiemethodes en ketens en door gedragsverandering. Grondstoffen gaan daarbij niet meer verloren, kringlopen zijn ge- sloten en materialen worden hoogwaardig (her)gebruikt.

We zetten in op deze actielijnen:

1. Slim organiseren van West-Brabant als Circulaire regio
2. Fysieke randvoorwaarden t.b.v. transitie circulaire regio
3. Versterken ecosysteem (netwerk/ketenvorming) Circulaire regio
4. Circulaire overheid

PROGRAMMA INNOVATIEVE REGIO

Voorloper zijn in de transitie naar de nieuwe economie vraagt om een krachtige samenwerking tussen overheden, ondernemingen, onderwijsin- stellingen en maatschappelijke organisaties. Met een overheid die hierin leiderschap toont en die innovatieve bedrijven die hieraan bijdragen, bin- nen de randvoorwaarden van Brede Welvaart, faciliteert. De overheid is nodig om de regierol ter vervullen en te regisseren op het mogelijk maken en stimuleren van innovatie en talentontwikkeling vanuit de transitie. We zetten in op deze actielijnen:

1. Investeren in een "lerende overheid"
2. Bouwen aan een sterk vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven
3. Organiseren van krachtenbundeling en multiplier

2.2 Programma-uitwerking Strategische agenda

2.2.1 Veerkrachtige overheid

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Een veerkrachtige overheid heeft het vermogen om te anticiperen op de maatschappelijke urgenties, zoals de stikstofcrisis, woningnood, afhankelijkheid van fossiele energiebronnen, brede welvaart problemen. Daarnaast heeft een veerkrachtige overheid het vermogen om voorloper te zijn in de transitie naar de nieuwe economie. Dit vraagt om leiderschap vanuit de overheid om als regisseur een krachtige samenwerking tussen overheden, ondernemingen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties die mee willen in de transitie naar de economie te stimuleren en faciliteren.

Gemeenten hebben een voorbeeld- en aanjaagfunctie richting het bedrijfsleven op het gebied van de nieuwe economie. We moeten samen ontdekken hoe de rol van de overheid leidt tot nieuw gedrag, afspraken en normen.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Kennisverrijking van gemeenten op het gebied van de nieuwe economie en hun rol hierin met uitwisseling van succesfactoren en best practices, waaronder symposia.
- Gemeenten ondersteunen bij efficiënt capaciteit en expertise organiseren op het behalen van de klimaatdoelstellingen.
- Optimaliseren launching customer rol (inkoop) gemeenten, met name op Grond-, weg- en waterbouw, (biobased) bouw, via masterclasses (i.s.m. Provincie Noord-Brabant, REWIN, Midpoint).
- Faciliteren van regionale afspraken t.a.v. biobased en circulair inkopen.
- Faciliteren van kennisdeling tussen gemeenten t.a.v. icoonprojecten door o.a. triple helix partijen bij elkaar te brengen, waaronder transitielabs.

2.2.2 Sterke netwerksamenwerking

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden (boven)regionaal tussen de benodigde actoren vanuit overheden, ondernemingen, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties van waaruit zij werken aan de nieuwe economie en aanpak van maatschappelijke urgenties. Hierin leren partners samen welke drempels, kansen en maatregelen er nodig zijn.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Organiseren en faciliteren transitielabs (bijvoorbeeld biobased bouwen keten).
- Krachtenbundeling voor een sterke regio via netwerken en relatiemanagement.
- Benutten van kansen voor transitie- vraagstukken.
- Samenwerking tussen lokale overheden, de provincie en het Rijk versterken.
- Verkenning naar samenwerking met Vlaanderen.
- Organiseren samenwerkingsstructuur voor vestigingsklimaat nieuwe economie.
- Overheidsinbreng in de Economic Board West-Brabant (EBWB) vertegenwoordigen en in kaart brengen wat de rol van de overheid hierin is.
- Acteren als aandeelhouder van REWIN en subsidieregeling uitvoeren om ondernemingen te faciliteren en laten aanhaken in samenwerkingsverbanden.

2.2.3 Aantrekkelijk vestigingsklimaat

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Een sterk vestigingsklimaat voor innovatieve organisaties die bijdragen aan de transitie naar de nieuwe economie en aan de maatschappelijke urgenties. Voor een sterk vestigingsklimaat moeten overheden kunnen en willen faciliteren met juiste randvoorwaarden en mogelijkheden op het gebied van innovatie, kennis, energie, ruimte, infrastructuur, economie etc. Denk aan innovatie campussen, talentontwikkeling en bestemmings-plannen. We gaan inzicht verkrijgen in het profiel en de behoeften van deze innovatieve organisaties en de behoeften van ‘reguliere bedrijven’ om de stap naar de nieuwe economie te kunnen zetten?

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- De stand van de economie geanalyseerd op (potentieel) verdienvermogen. Daarbij naast de sectoren ook de belangrijkste waardeketens in beeld gebracht en hun impact voor de nieuwe economie zo concreet mogelijk gemaakt. Tegelijk versterkte RWB de expertisenetwerken rondom de agenda. Deze analyses worden benut door REWIN, provincie, stedelijke regio's en gemeenten in hun agenda’s en programma’s.
- Beide stedelijke regio's en de Baronie ondersteund met vertaling van de kennis over de nieuwe economie naar de afwegingen die zij daarin hebben te maken.
- Verkenning volumes grondstoffenstromen en reststromen en instrumenten bedenken voor gemeenten (samen met Logistics Community Brabant) en bedrijventerreinen. Vanuit data van logistieke partners interventies houden voor het efficiënt en duurzaam organiseren.
- Met de SRWB afspraken gemaakt over ondersteuning van de SRWB in de doorontwikkeling van hun toplocaties en campussen als dragers van de nieuwe economie;
- Onderzoek gestart naar het potentieel van de circulaire economie in West-Brabant, om inzichtelijk te maken welke kansen er voor de regio zijn en wat ervoor nodig is om die goed te benutten.
- Ontwikkelen handelingsperspectief voor gemeenten voor economische ontwikkeling in het perspectief van Brede Welvaart en wat nodig is voor de afbouw van de ‘oude economie'.

2.2.4 Krachtige positionering

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

West-Brabant heeft zich in 2025 op de kaart gezet als koploper in de overgang naar een toekomstbestendige, duurzame economie. De regio wordt steeds vaker (h)erkend als dé innovatieve, plantaardige proeftuin van Nederland. Met de ambitie om door te groeien tot een Europese hub voor plantaardige innovatie, productie en kennisontwikkeling.

Vanuit de gezamenlijke kracht van ondernemers, overheden, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties bouwen we verder aan een sterke, eenduidige positionering.

Door deze gezamenlijke inzet vernieuwen bestaande bedrijven hun productie- en innovatieprocessen richting de plantaardige economie, weten nieuwe ondernemers de weg naar West-Brabant te vinden, sluit het onderwijs beter aan op nieuwe vaardigheden en banen, kiezen inwoners bewust voor werk in deze groeiende sector en vergroten investeerders hun belangstelling voor de regio.

Om dit te versterken hebben we een gezamenlijke propositie ontwikkeld en werken we aan een stevig, zichtbaar netwerk van partners.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Doorontwikkeling van de positionerings- en communicatiestrategie van West-Brabant: Deze strategie is aangescherpt op basis van nieuwe marktontwikkelingen in 2025, de groeiende aandacht voor voedseltransitie, vergroening van de industrie en Europese innovatiekansen.
- Uitbreiding handvatten positionering voor gemeenten. Gemeenten beschikken nu over praktische instrumenten, data, kernboodschappen en visuele middelen om de regionale profilering consistent en zichtbaar uit te dragen richting inwoners, bedrijven en investeerders.
- Actief uitbouwen netwerk van regionale ambassadeurs. We hebben bestaande én nieuwe ambassadeurs aan de regio verbonden. Door regelmatig verhalen, innovaties en praktijkvoorbeelden uit te lichten vergroten we de kennis over de impact van de nieuwe economie en stimuleren we het gesprek over de omslag naar plantaardige en circulaire ontwikkeling.
- Strategische inzet en versterking lobbynetwerk. Het lobby- en stakeholdernetwerk is actiever verbonden aan regionale opgaven en wordt structureel ingezet richting provincie, Rijk en Europa onder meer rondom biotechnologie.

2.2.5 Lobby en multiplier

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Het generen van financiële multiplier voor de regio vanuit middelen van RWB, partners, provincie Noord-Brabant, Rijk en Europa. Provincie, Rijk en Europa laten investeren in West-Brabant voor ondersteuning en versnelling van de transitie naar de nieuwe economie en aan- pak van de maatschappelijke urgenties. Aansluiting zoeken bij beleid en programma's van Rijk en Europa en uit- breiden van netwerken op landelijk en Europees niveau.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Programmamanagement Regio Deal West-Brabant vijfde tranche. Ten behoeve hiervan:
    a. Alle programmalijnen van de Regio Deal zijn van start;
    b. Het Multi Helix Overleg is opgericht, met als doel de beweging van de Regio Deal ook na het einde van de looptijd te borgen;
    c. Een podium geboden aan verschillende projecten in de Regio Deal, op de Regiodag en met het evenement ‘Samen voor de Regio Deal’.
- Uitvoering O&O fonds (onderzoek en ontwikkeling).
- Actief de verbinding met de departementen opgezocht om de Rijks- agenda beter te koppelen aan onze regionale agenda en zo de Rijksbetrokkenheid bij onze regio te vergroten.
- Rijk-Regio Overleg georganiseerd waarin het verhaal van de regio is gedeeld met Rijkspartners en zij hebben kunnen ervaren welke economische stappen West-Brabant al zet en waarin we als regio en Rijk samen kunnen optrekken.
- Rijkspartners zijn expliciet betrokken bij de analyse van onze economie. We leggen daarmee het fundament bij verdere betrokkenheid van het Rijk bij onze agenda.
- Opstellen van een lobby- en subsidieagenda en organiseren van sa-
- menwerking aan de uitvoering hiervan inclusief subsidiescan van onder andere EN Zuid, Just Transition Fund (JTF).
- Organiseren en faciliteren van het regionaal triple helix subsidieoverleg waarin partners samen subsidiekansen delen en grotere subsidiestromen voorbereiden. In 2025 hebben we vanuit

RWB expliciet onderzocht hoe we het (in de triple helix) de afgelopen jaren hebben gedaan in het binnenhalen van subsidies. Het blijkt dat de partners in de triple helix flink succesvol zijn in het binnenhalen van subsidies. De lessen die we daaruit trekken borgen we in de regio.

- Organiseren op dan geldende subsidiestromen, op basis van regionale kansen. We zoeken nadrukkelijk het partnerschap aan de vookant van de instellingen die betrokken zijn bij subsidieverlening zoals Stimulus.
- Subsidie advies- en aanvragen voor partners van overheid, onderwijs en ondernemingen (met REWIN) .
- Lobby om middelen en beleidsruimte te organiseren.
- Regio- en grens overstijgende agenda opstellen.

WAT HEEFT HET GEKOST

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025		
Programma Nieuwe economie	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Strategische agenda	1.519	1.126	393	1.530	1.100	429
Projecten	1.568	1.581	-13	826	731	95
O&O fonds	469	469	-	346	346	-
REWIN	2.766	2.786	-20	2.766	2.786	-20
Totaal saldo baten en lasten	**6.322**	**5.962**	**360**	**5.468**	**4.963**	**505**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**6.322**	**5.962**	**360**	**5.468**	**4.963**	**505**

3 Uitvoeringsgerichte taken

3.1 Kleinschalig Collectief Vervoer

Binnen de bestuurscommissie KCV organiseren 16 gemeenten samen het deur-deur-taxivervoer voor mensen met een beperking. Op plaatsen of tijden waar(op) geen lijn gebonden OV beschikbaar is, worden reizigers namens de provincie Noord-Brabant vervoerd van en naar knooppunten (hubs) waar een overstap op bus of trein mogelijk is.

3.1.1 Ontwikkeling en beheer Deeltaxi West-Brabant

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Implementatie en beheer nieuw vervoerscontract:

- Uitvoering volgens afspraken – bewaking via KPI's.
- Klanttevredenheid op niveau 8,0. Continue kwaliteitsbewaking via doorlopend KTO.
- Correcte kostentoerekening.
- Integratie doelgroepenvervoer onderzocht.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Intensieve samenwerking met gemeenten, provincie voor start nieuwe vervoersovereenkomst Wmo-vervoer en Bravoflex vervoer.
- Onderzoek naar parallel spoor – aansturingsmodel – integratie leerlingenvervoer.
- Contractbeheer/-management:
- Communicatieactiviteiten.
- Monitoren van vervoersprestaties.
- (Doorlopend) meten van de klanttevredenheid.
- Toezicht klachtafhandeling.
- Behandelen van bezwaren.
- Financiële controle en afwikkeling.
- Volgen ontwikkelingen doelgroepenvervoer.

3.1.2 Kostenbeheersing

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- De kosten van het vervoer zijn gedaald. Dit heeft drie oorzaken:
    - Resultaat aanbesteding: door een duidelijke beschrijving, lager risico voor de inschrijver en wegvallen corona afspraken is de inschrijfprijs gunstiger uitgevallen.
    - Door het uitvoeren van diverse projecten in de “voorliggende en naastliggende” voorzieningen, is het volume van het aantal Wmo-ritten gedaald.
    - Het nieuwe Bravoflex product van de provincie zit in de opstartfase waardoor het volume lager is.

De uitvoeringskosten zijn gedaald vanwege verregaande automatisering, digitalisering en aanbod beter passend maken op de vraag,

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Monitoren begrote kosten
- Start nieuw aanbestede vervoersovereenkomst.
- Benchmarken op effecten kostenbesparende opties.
- Gemeenten adviseren over individuele mogelijkheden kostenbeheersing.

3.1.3 Toekomstbestendig collectief vervoer

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Korte termijn: mobiliteit realiseren voor mensen met een beperking en voor mensen die niet op een andere manier naar een hub(knooppunt van verschillende vervoersmogelijkheden) kunnen reizen.

- Stimuleren gebruik alternatieve mobiliteitsoplossingen (bijvoorbeeld lijn gebonden OV) voor ouderen, jongeren en mensen met een beperking.
- Middellange termijn: efficiënt organiseren van ander doelgroepen-vervoer.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Aflopende pilot Bravoflex integreren in nieuwe vervoersovereen-komst.

- Leerlingen in speciaal voortgezet onderwijs via virtual reality bekend maken met het OV.
- Adviseren en ondersteunen gemeenten voortzetting Voor Elkaar Pas en begeleiden gemeenten die willen starten met de Voor Elkaar Pas.
- Inzet van de mobiliteitsconsulenten vergroten door betere bekendheid. Intern verzorgen van training en netwerkbijeenkomsten.
- Vindbaarheid verbeteren en actueel houden van verschillende soorten vervoer door het opzetten en zelf beheer van de website vervoerzoeken.nl.

3.1.4 Samenwerking

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Samen sturen op uitvoering van nieuwe vervoersovereenkomst.
- Grote consensus over voorgestelde besluiten.
- Bestuurders hebben inzicht in kostenontwikkeling.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Brabantse samenwerking regiotaxiorganisaties verder versterken.
- Periodieke afstemming met regio-overstijgende organisaties ter bevordering van het doelgroepen vervoer.
- Tussentijds informeren van gemeenten bij wijzigingen in de kostenramingen.

WAT HEEFT HET GEKOST?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025		
Deelprogramma KCV	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
KCV	13.915	13.806	109	11.714	11.574	140
Totaal saldo baten en lasten	**13.915**	**13.806**	**109**	**11.714**	**11.574**	**140**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**13.915**	**13.806**	**109**	**11.714**	**11.574**	**140**

3.2 Regioarcheologie en cultuurhistorie

Team regioarcheologie adviseert en ondersteunt gemeenten bij uitvoering van de wettelijke zorgplicht archeologie (en cultuurhistorie) op beleidsmatig- en projectniveau. Het team is een kenniscentrum archeologisch erfgoed en helpt bij het uitdragen van het verhaal achter de historie. Ook stelt het team als doel om meer bewustzijn te (helpen) creëren bij West-Brabantse gemeenten en inwoners op het gebied van het culturele erfgoed.

3.2.1 Ondersteuning gemeenten

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Deskundige beleids- en projectmatige ondersteuning van RWB-gemeenten (plus Gilze en Rijen) in hun wettelijke zorgplicht voor het archeologisch en cultuurhistorisch erfgoed.

ENKELE WAARDEVOLLE ONDERZOEKEN

- Wijk en Aalburg - Grote Kerkstraat 49-51: middeleeuwse bewoning
- Terheijden – Molenweel: twee vindplaatsen uit de steentijd (mesolithicum)
- Alphen – Korte Bedde: erven late ijzertijd tot vroeg Romeinse tijd en laat Romeinse tijd tot vroege middeleeuwen
- Gilze - Oranjestraat 113: bewoning uit de ijzertijd en de vroege middeleeuwen
- Almkerk - Provincialeweg Noord 44: diverse oude fasen dijk 15e-19e eeuw met bijbehorende bewoningsresten
- Diverse gemeenten: eerste archeologische onderzoeken Delta Rhine Corridor West (Gasunie, Ministerie KGG)
- Diverse gemeenten: archeologische vervolgonderzoeken ZWO380Kv in uitvoering (TenneT, Ministerie KGG)

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- 902 beoordelingen uitgevoerd/adviezen uitgebracht over Programma's van Eisen, rapportages, evaluatieverslagen, plannen van aanpak, omgevingsvergunningen en de archeologische monumentenzorg in het algemeen.
- Archeologische advisering regionale omgevingstafels
- Beleidsadvisering en begeleiding diverse gemeenten paraplubestemmingsplannen archeologie (zienswijzen), omgevingsplannen, beleidsvorming en -visies.

3.2.2 Bewustzijn, kennis en dienstverlening

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Meer bewustzijn creëren bij RWB-gemeenten en inwoners op gebied van het archeologisch en cultuurhistorisch erfgoed.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Team Regioarcheologie en cultuurhistorie faciliteerde RWB-gemeenten door het:

- Onderhouden van een gedegen projectarchief voor de regiogemeenten.
- Onderhouden van regionale richtlijnen voor archeologisch onderzoek.
- Onderhouden cloud voor archeologische bedrijven met relevante regionale beleidsstukken en bronnen (eerste in Nederland).
- Onderhouden communicatie- en informatiestroom richting RWB- gemeenten (website, Teams, diverse overleggen).
- Onderhouden GIS-omgeving t.b.v. het Digitaal Stelsel Omgevings-wet.
    - Diverse afstemmingsoverleggen met regiogemeenten en het ontwikkelen van praktische werkwijzen omtrent de omgang met archeologie bij ruimtelijke ontwikkelingen.
    - Op verzoek het werken op kantoor bij enkele deelnemende gemeenten.
    - Contact met heemkundekringen of archeologische verenigingen.
    - Deelname symposia en kennisplatforms provinciaal en landelijk.
    - Kennisonderhoud archeologische inhoud en wet- en regelgeving op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en erfgoed.
    - Bijscholing in het kader van de Kwaliteitscriteria 3.0 VTH.

WAT HEEFT HET GEKOST?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025		
Deelprogramma Regioarcheologie	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Regioarcheologie	321	291	30	323	266	57
Totaal saldo baten en lasten	**321**	**291**	**30**	**323**	**266**	**57**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-		-	-		-
Gerealiseerd resultaat	**321**	**291**	**30**	**323**	**266**	**57**

3.3 Mobiliteitscentrum

Het Mobiliteitscentrum zet zich in voor het in beweging brengen van talent binnen de regio. Wij ondersteunen aangesloten organisaties bij het invullen van zowel vaste als tijdelijke functies. Daarbij richten we ons op het vergroten van instroom, het beperken van uitstroom en het stimuleren van doorstroom van regionaal talent.

Daarnaast vervult het Mobiliteitscentrum de rol van kennispartner op het gebied van arbeidsmarkt- en HR-vraagstukken. Samen met aangesloten organisaties werken we aan veerkrachtig, inclusief en innovatief werkgeverschap. Dit doen we door te investeren in talentmanagement, het toepassen van flexibele arbeidsmarktconstructies en het inspelen op actuele trends en ontwikkelingen in de arbeidsmarkt.

Tot slot zetten wij sterk in op de ontwikkeling en het behoud van talent. Door zowel persoonlijke als professionele ontwikkeling te stimuleren, zorgen we ervoor dat de juiste mensen op de juiste plek werken binnen de regio. Zo dragen we bij aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers én ondersteunen we organisaties bij het realiseren van hun toekomstambities.

3.3.1 Pijler Mobiliteit

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Mobiliteit van medewerkers van aangesloten organisaties bevorderen.
- Matches worden gevonden op (tijdelijke) vacatures, klussen en projecten.
- Medewerkers en bestuurders hebben inzicht in hun ontwikkelmogelijkheden en worden ondersteund in hun sollicitatieproces.
- Werkgeluk en het om kunnen gaan met werkdruk door gecertificeerde onafhankelijke coaching.
- Talenten van medewerkers van aangesloten organisaties zijn in beeld.
- Matches vinden op (tijdelijke) vacatures, klussen en projecten bij verbonden organisaties.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Op de vacaturesites zijn ongeveer 1.450 vacatures geplaatst. De vacaturesites hebben gezamenlijk 4.640 unieke bezoekers per week gehad.
- Er waren 445 actieve kandidaten in de kandidatenbank.
- Start voorbereiding aanbesteding regionale wervingsplatformen
- Er zijn door onze gecertificeerde onafhankelijke coaches 194 coachtrajecten uitgevoerd op het gebied van loopbaan en mobiliteit inclusief (Pré-) APPA, zowel individueel als in groepen.
- Er zijn 107 matches gemaakt door de mobiliteitsadviseurs op (tijdelijke) vacatures, klussen en projecten.
- We organiseerden coachnetwerken en sloten aan bij netwerken zoals Grenzeloos Werken ter bevordering van mobiliteit binnen de regio.
- Innovatie van coachingsaanbod met o.a. VR coaching.

3.3.2 Pijler Leren en ontwikkelen - West-Brabant Academie

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Er is een structureel regionaal leeraanbod met opleidingen, workshops en trainingen. Deze leveren een bijdrage aan het binden en boeien van medewerkers en hun duurzame inzetbaarheid.
- De expertise van individuele medewerkers en organisaties op gebied van leren & ontwikkelen is verbonden in een regionaal netwerk.
- Faciliteren van een gezamenlijk Learning Experience Platform (LXP) voor de regionale Matz. Academie waarop meerdere organisaties zijn aangesloten. Ieder met een eigen herkenbare leeromgeving. Door meerdere organisaties te verbinden via het platform ontstaat meer samenhang en afstemming binnen leren & ontwikkelen, met behoud van ruimte voor organisatie-specifieke leerbehoeften.

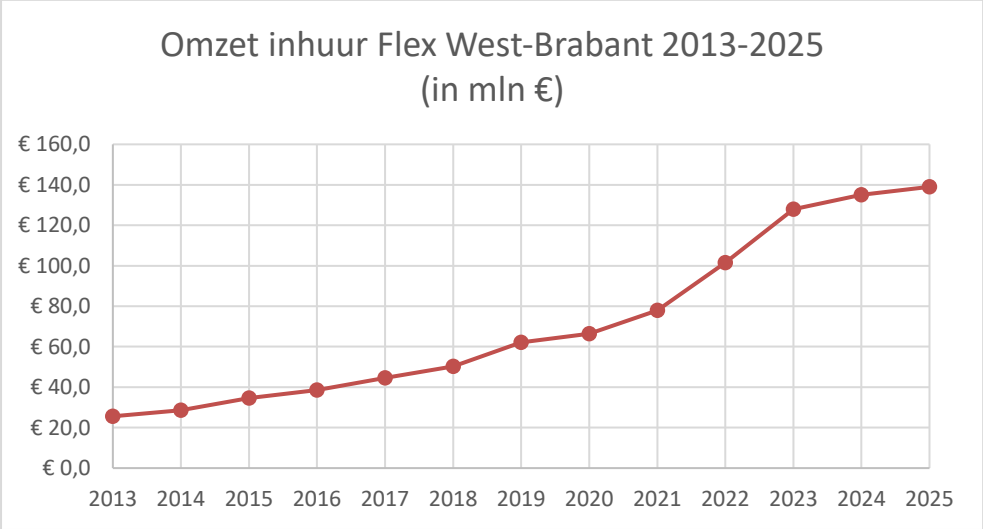
WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Er is 3.280 keer deelgenomen aan:
  - 91 workshops, waarvan 50 open inschrijvingen en 41 incompany workshops
  - 1950 gevolgde (gratis) e-learnings;
  - 255 deelnemers aan het workshopfestival.
- Livegang Matz. Academie (Mobiliteitscentrum Academie Talentontwikkeling van a tot Z, als vervanger voor de West-Brabant academie)
- 11 organisaties zijn aangesloten op het gezamenlijke LXP met een eigen leeromgeving. Daarmee is inkoopvoordeel behaald.
- De algemene waardering van de trainingen in de Matz. Academie is een 8,3.
- Populaire thema's waren onder andere projectmanagement, Beleid maken beleid schrijven en Systemisch kijken in de organisatie.
- Ontwikkelen en uitvoeren van leiderschapstrajecten en teamontwikkelingstrajecten.
- Continuering van het L&O netwerk.

3.3.3 Pijler Flexibele arbeidsmarkt

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Wettige externe inhuur van tijdelijk personeel via de inhuurdesk: van aanvraag, kwaliteitscheck en publicatie tot en met facturatie.
- Alle aangesloten partijen zijn hiermee in staat regie te voeren op externe inhuur van tijdelijk personeel.
- Doelmatige en rechtmatige inkoopprocessen.
- Adviseren en informeren van aangesloten partijen m.b.t. wetswijzigingen en ontwikkelingen in de (flexibele) arbeidsmarkt.
- Kruisbestuiving door kennisdeling m.b.t. inhuurvraagstukken.

Flex West-Brabant

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- 1547 aanvragen gepubliceerd.
- 77% van de aanvragen heeft geleid tot een ingevulde opdracht.
- Een totale inhuurwaarde van circa €139 miljoen
- Start pilot relatiemanagement
- Onderzoek naar moeilijk invulbare functies met als doel een pilot voor raamovereenkomsten te starten in 2026.
- Voorbereiding van de aanbesteding flexibele inhuur & mantelpartijen.
- Voorbereiding aanbesteding Vendor Management System (VMS)
- Pilot m.b.t. outsourcing van taken binnen organisaties naar de inhuurdesk gestart. 60 aanvragen zijn uitgezet.

Implementeren van een nieuw DAS inclusief het inschrijven van leveranciers.

Voorlichting en (juridische) ondersteuning in verband met de handhaving van de Wet DBA.

Advisering rondom nieuwe CAO uitzenden inclusief regionale werkwijze.

Erkend als leerwerkbedrijf.

Flexpools

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Flexibele en kwalitatieve inzet leveren
- Kennis behouden
- Instroom van talent bevorderen
- Professionals behouden en breed ontwikkelen door met verschillende opdrachten bij diverse organisaties en in verschillende domeinen aan de slag te zijn.
- Onderlinge kruisbestuiving tussen de consultants en organisaties.
- Flexibele, vernieuwende en slimme ondersteuning in de vorm van consultants tegen een aantrekkelijk intern tarief als alternatief voor externe inhuur.
- Bieden van een flexibele arbeidsrelatie aan medewerkers.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Publiek Maatwerk consultants werkten aan 95 opdrachten
- Consultants hebben gewerkt voor 19 verschillende organisaties
- In totaal is circa 29.500 uren gewerkt op opdrachten;
- Interne inhuurwaarde van de flexpool bedraagt circa € 2,7 miljoen.
- Uitbreiding van de pool van 23 naar 31 consultants.
- Gestart met de pilot Publiek Maatwerk Next waardoor de kennis en kunde vanuit pensionado's voor de regio behouden blijft
- Met VNG een landelijke bijeenkomst georganiseerd met deelname van gemeentesecretarissen uit de regio over poolvorming als voorbeeld van innovatieve oplossingen op arbeidsmarktkrapte.
- Een onboardingspel ontwikkeld dat wordt toegepast in de regio en landelijk is aangeboden.
- Bevorderen van kennisdeling en kruisbestuiving binnen de pool en bij de organisaties waarin consultants actief waren.
- Continuering RES-consultants binnen Publiek Maatwerk om bij te dragen aan opgaven energie- en warmtetransitie.

3.3.4 Regievoering HR thema’s

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Regionale samenwerking op HR-thema’s vergroten.
- Samenbrengen van de regionale kennis, kunde en capaciteit t.b.v. synergie en efficiëntie.
- Trends, ontwikkelingen en behoeften uit de regio vertalen naar regionale projecten.
- Het bevorderen van regionale samenwerking op HR-thema’s.
- Aanjagen en implementeren van de regionale HR-visie, inclusief bijbehorende projecten.

WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

- Regionale netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waarvan:
  - Drie generieke regionale HR bijeenkomsten met 70 deelnemers, recruitmentnetwerk en maandelijkse Pweb bijeenkomsten
- Aanbesteding leverancier datawarehouse en dashboards afgerond en gestart met ontwikkeling van (een prototype van) een regionaal arbeidsmarktdashboard ten behoeve van inzicht in de arbeidsmarkt voor aangesloten organisaties.
- Webinars met als doel kennisoverdracht over relevante HR onderwerpen zoals Talentmanagement en GenZ.
- Programma's en projecten:
  - Zichtbaarheid en activiteit vergroot regionaal stagebureau: 17 studenten in de regio geplaatst. Deelname aan 5 stagemarkten. Nieuwe, regionale onderwijsinstellingen aangesloten;
  - 4 workshops voor 15 stagebegeleiders in de regio gegeven;
  - Continuering van het MBO stagepact met 4 aangesloten organisaties, 1 onderwijsinstelling en het SSB (samenwerking beroepsonderwijs)
  - Onderzoek evaluatie stagebureau afgerond, resultaten verspreid in de regio
  - Voorbereiding aanbesteding ATS
- Verbinding op andere samenwerkingsverbanden:
  - Praktijknetwerk Arbeidsmarkt Provincie;
  - VNG;
  - A&O Fonds gemeenten;
  - Toekomst van Brabant;
  - Ruimte voor Groei
- Linkedin HR community opgezet voor kennisdeling en samenwerking met HR professionals.

WAT HEEFT HET GEKOST?

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025		
Deelprogramma Mobiliteitscentrum	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	1.195	1.170	25	1.281	1.214	67
Flexpool	2.770	2.581	189	2.624	2.598	26
Flex West-Brabant	3.622	3.451	172	3.484	3.312	172
Totaal saldo baten en lasten	**7.587**	**7.202**	**386**	**7.389**	**7.125**	**265**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**7.587**	**7.202**	**386**	**7.389**	**7.125**	**265**

4 Paragrafen

VERPLICHTE PARAGRAFEN

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor om bepaalde paragrafen op te nemen in de jaarstukken. De paragrafen die niet van toepassing zijn voor RWB worden niet beschreven. Vanwege de vele subsidiestromen bij RWB is ervoor gekozen om hier wel de niet-verplichte paragraaf Subsidies toe te voegen.

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt de financiële positie van RWB beschreven.

RISICO'S

RWB loopt op verschillende onderdelen risico's. Welke dit zijn en wat de omvang daarvan is wordt weergeven in onderstaand overzicht:

Programma	Risico	Kans	Risicobedrag (€ x 1.000)	Toelichting
Bedrijfsvoering	Vertrek sleutelfiguren	Gemiddeld	110	Vertrek sleutelfiguren door reorganisatie-onzekerheid; hoge vervangingskosten.
Bedrijfsvoering	CEO-fraude	Zeer klein	75	Misbruik van gewijzigde processen of bevoegdheden.
Bedrijfsvoering	ICT-beveiliging & Cybercrime	Klein	50	Kwetsbaarheid ICT-Beveiliging waardoor
Nieuwe Economie (SA)	Langdurige ziekte / Welzijn	Groot	140	Actuele casus plus verhoogde druk door de reorganisatie.
Nieuwe Economie (SA)	Fraude bij O&O-fonds subsidie	Zeer klein	50	Risico op onjuiste aanvragen of misbruik van middelen door derden.
Nieuwe Economie (SA)	Niet voldoen aan subsidievereisten	Zeer klein	40	Risico op terugvordering van ontvangen subsidies (o.a. Regio Deal).
Nieuwe Economie (SA)	Stranded costs (Website/Contracten)	Groot	15	Kosten voor middelen die inhoudelijk niet meer aansluiten op de nieuwe koers.
Nieuwe Economie (SA)	Cofinanciering Regio Deal	Klein	80	Risico dat partners hun aandeel niet leveren voor de Regiodeal
KCV	Aanbestedingsrisico	Klein	40	Juridische procedures tijdens aanbestedingstrajecten.
KCV	Continuiteitsrisico vervoerder	Klein	75	Dat de vervoerder niet meer is, en er nieuwe vervoerder moet gezocht
Regioarcheologie	Terugval in vraag vanuit gemeenten	Zeer klein	35	Risico op terugval in vraag vanuit gemeenten.
Regioarcheologie	Langdurig ziekte	Klein	50	Noodzaak tot inhuur bij uitval van capaciteit.
MBC (Algemeen)	Langdurige ziektes	Zeer klein	133	Financiële impact van verzuim binnen de MBC Algemeen.
MBC (Algemeen)	Grote leverancier (Careernet) valt om	Klein	26	Continuïteitsrisico bij faillissement van cruciale dienstverlener.
MBC (Flex West-Brabant)	Schending privacywet (AVG)	Klein	10	Boetes of claims door onjuiste verwerking van persoonsgegevens.
MBC (Flex West-Brabant)	Leverancier (Netive) valt om	Klein	31	Impact op de inhuurdesk bij uitval van de softwareleverancier.
MBC (Flex West-Brabant)	Hacking software (Netive)	Klein	36	Risico op datalekken of systeemuitval bij de softwarepartner.
MBC (Flex West-Brabant)	Hoge kosten juridische geschillen	Zeer klein	60	Noodzaak tot externe juridische inhuur bij complexe leveranciersconflicten.
MBC (flexpool)	Geen vraag naar interne inhuur	Zeer klein	264	Mismatch waarbij consultants in de pool niet geplaatst kunnen worden.
MBC (flexpool)	Langdurige ziektes	Zeer klein	146	Risico op loondoorbetaling bij ziekte binnen de consultants-pool.
MBC (flexpool)	Concurrentie externe bureaus	Klein	20	Risico dat gemeenten vaker direct extern inhuren buiten de pool om.
Totaal			**1.486**	

WEERSTANDSVERMOGEN

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Of RWB is staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de "weerstandscapaciteit". Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die RWB heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Om te beoordelen of deze capaciteit voldoende is, wordt het ratio weerstandsvermogen berekend:

ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit/risicowaarde.

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van een waarderingstabel die in samenwerking tussen het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente tot stand is gekomen.

Ratio	Betekenis
>2,0	uitstekend
1,4-2,0	ruim voldoende
1,0-1,4	voldoende
0,8-1,0	matig
0,6-0,8	onvoldoende
<0,6	ruim onvoldoende

Bij RWB staan de deelnemende gemeenten financieel garant. Dat betekent dat zij financiële gevolgen van de risico's dragen. Voor een aantal specifieke onderdelen zijn er met instemming van het algemeen bestuur, reserves gevormd.

Onderdeel	Totaal risicobedrag	Weerstands-capaciteit	Ratio weerstands-vermogen	Beoordeling
Bedrijfsvoering	235	200	0,9	matig
Nieuwe Economie (SA)	325	110	0,3	ruim onvoldoende
KCV	115	85	0,7	onvoldoende
Regioarcheologie	85	100	1,2	voldoende
MBC (Algemeen)	159	170	1,1	voldoende
MBC (Flex West-Brabant)	137	-	-	ruim onvoldoende
MBC (Flexpool)	430	340	0,8	matig
Totaal	**1.486**	**1.005**	**0,7**	**onvoldoende**

RISICO'S BEDRIJFSVOERING

De risico's binnen de bedrijfsvoering zijn divers en hebben onder andere betrekking op datalekken, onrechtmatige inkoop en het niet voldoen aan subsidie- of arbeidsvoorwaarden. Daarnaast zijn nieuwe risico's zoals CEO-fraude en het uitvallen van kritische functies meegewogen. De totale risicowaarde voor dit onderdeel bedraagt € 235.000. Met een beschikbare weerstandscapaciteit van € 200.000 komt de ratio uit op 0,9, wat volgens de gehanteerde systematiek als matig wordt beoordeeld.

RISICO'S NIEUWE ECONOMIE (SA)

Binnen dit programma vormen langdurige ziekte en het vertrek van personeel de voornaamste personele risico's. Daarnaast zijn er risico's geïdentificeerd rondom fraude bij het O&O-fonds en het niet voldoen aan subsidievereisten van derden of voor eigen ontvangen subsidies. De totale omvang van deze risico's is vastgesteld op € 325.000. Tegenover een beschikbare reserve van € 110.000 resulteert dit in een ratio van 0,3, wat als 'ruim onvoldoende' wordt gekwalificeerd.

RISICO'S OP KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Bij KCV ligt de focus op het continuïteitsrisico van de vervoerder. Indien een nieuwe vervoerder gezocht moet worden, wordt de impact

geraamd op € 75.000. Daarnaast is er een risico op capaciteitstekort. De totale risicowaarde bedraagt € 115.000. De beschikbare middelen van € 35.000 leiden tot een ratio van 0,3, wat als ruim onvoldoende wordt aangemerkt.

RISICO'S OP REGIOARCHEOLOGIE

Het voornaamste risico bij Regioarcheologie betreft een capaciteitstekort waardoor niet aan de vraag voldaan kan worden. De totale risicowaarde is bepaald op € 112.000. Met een beschikbare reserve van € 100.000 is de ratio 0,9, wat resulteert in een beoordeling matig.

RISICO'S OP MOBILITEITSCENTRUM (MBC)

De risico's voor het algemene deel van het MBC hebben voornamelijk betrekking op de operationele continuïteit en personele bezetting. Belangrijke posten zijn langdurige ziekte, privacywetgeving (AVG) en hacking van software. Daarnaast is er het risico op hoge kosten door juridische geschillen met leveranciers en de impact als een grote partij zoals Careernet zou wegvallen. De totale risicowaarde voor dit onderdeel bedraagt € 326.000. Met een beschikbare reserve van € 170.000 komt de ratio uit op 0,53, wat wordt beoordeeld als onvoldoende.

RISICO'S OP MBC (FLEX WEST-BRABANT)

Voor Flex West-Brabant, het platform voor externe inhuur, ligt de focus op de continuïteit van de systeemleverancier (Netive). De risico's van het omvallen van deze leverancier of het hacken van de software vertegenwoordigen een gezamenlijke waarde van € 67.000. Omdat voor dit specifieke onderdeel geen aparte reserve is gevormd, worden deze risico's gedekt vanuit de fee-restitutie.

RISICO'S OP MBC (FLEXPOOL)

Binnen de Flexpool (de pool van consultants) ligt het grootste financiële risico bij de match tussen vraag en aanbod. Het risico "geen vraag naar flexibele interne inhuur" heeft een aanzienlijk risicobedrag van € 264.000. Daarnaast vormt langdurige ziekte binnen de pool een risico van € 146.000. De totale risicowaarde voor de Flexpool bedraagt € 430.000. Gezet tegenover de bestemmingsreserve van € 340.000, resulteert dit in een ratio van 0,79, wat als onvoldoende wordt gekwalificeerd.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Financiële kengetallen zijn getallen die de gezondheid van de organisatie weergeven. Hieronder bespreken we de drie relevante kengetallen van RWB:

Netto schuldquote

Kengetal	Verslag 2024	Begroting 2025	Verslag 2025
Netto schuldquote	-6,12%	-2,74%	-5,75%

Dit kengetal geeft een indicatie van de hoogte van de schuld in relatie tot de baten van RWB. De VNG (Vereniging van Nederlandse gemeenten) geeft aan dat als dit percentage boven de 130% uitkomt, de organisatie in de gevarenzone zit. Een percentage van -5,75% is dus gezond.

Solvabiliteitsratio

Kengetal	Verslag 2024	Begroting 2025	Verslag 2025
Solvabiliteitsratio	22,00%	12,00%	15,00%

Dit kengetal geeft aan in hoeverre RWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit hoe beter.

Structurele exploitatieruimte

Kengetal	Verslag 2024	Begroting 2025	Verslag 2025
Structurele exploitatieruimte	-1,65%	-0,03%	-2,48%

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

4.2. Financiering

In deze paragraaf wordt ingegaan op hoe RWB omgaat met zijn financieringsrisico's.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden (Wet fido). De tabel hieronder geeft de kasgeldlimiet voor 2025 weer.

(bedragen x €)	2025
Begrotingstotaal	29,6 miljoen
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	2,5 miljoen

RENTERISICONORM

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. De norm bepaalt dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de rente niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. RWB heeft geen leningen, waardoor een overschrijding van deze norm niet aan de orde is.

LIQUIDITEITSPLANNING / FINANCIERINGSBEHOEFTE

De jaarlijkse lasten worden gefinancierd door de jaarlijkse bijdragen van gemeenten, provincie en derden. Bij tijdige ontvangst van deze bijdragen, zorgt RWB ervoor dat er geen liquiditeitsprobleem ontstaat.

RENTEKOSTEN EN RENTEOPBRENGSTEN

RWB heeft geen aangetrokken, verstrekte leningen, investeringen en/of grondexploitaties. Daaraan gerelateerde rentelasten en/of baten zijn voor RWB niet van toepassing.

4.3. Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de bedrijfsvoering van RWB.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

De rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op de drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

In de jaarrekening worden de volgende afwijkingen verantwoord:

Geconstateerde rechtmatiheidsafwijkingen	Bedragen x € 1.000
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**-**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	-
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	-
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	-
M&O criterium	
Geen bevindingen	-
Totaal van onrechtmatigheden	**-**
Waarvan acceptabel	-
Waarvan niet-acceptabel	-

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

De begrotingsrechtmatigheid betreft het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Dit wordt formeel als volgt omschreven: "Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen

aan de baten en lasten (exploitatie), alsmede de balansposten (investeringen), dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de
geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag alsmede het begrotingsjaar van belang zijn."
Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dienen de afwijkingen in de jaarrekening herkenbaar te worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien. Als blijkt dat de gerealiseerde uitgaven op programmaniveau hoger zijn dan geautoriseerd, is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid.
Voor 2025 zijn er geen begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd.

VOORWAARDENCRITERIUM

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Met onze interne controles sluiten we aan bij de goedkeurings- en rapporteringstoleranties die de accountant hanteert. In nauwe samenspraak met de accountant hebben we de omvang van de steekproeven en de uit te voeren controles bepaald. De controles zijn uitgevoerd op de volgende processen: inkoop en aanbesteding, subsidieverstrekkingen, lonen en salarissen, subsidieontvangsten en reserves en voorzieningen.
Voor 2025 zijn er geen onrechtmatigheden geconstateerd.

MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK CRITERIUM

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel om bijvoorbeeld ten onrechte subsidies te verkrijgen. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Het is aan RWB om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Naast misbruik en oneigenlijk gebruik kan er sprake zijn van fraude.

In 2025 zijn er geen constateringen op misbruik en oneigenlijk gebruik.

FRAUDERISICOANALYSE

Er zijn verschillende vormen van fraude. Fraude van buitenaf en fraude van eigen medewerkers. Voorbeelden van fraude zijn: valsheid in geschrifte, diefstal, boekhoudfraude, corruptie (vriendjespolitiek) en misbruik & oneigenlijk gebruik. Fraude kan zich zowel intern voordoen (door medewerkers) als extern (leveranciers, subsidienemers). Op de belangrijkste financiële processen zitten beheersmaatregels die zorgen ervoor dat het risico dat zich kan voordoen laag is.

Binnen RWB zijn algemene zaken ingeregeld die verbandhouden met fraudepreventie:

- Screening van personeel (verklaring omtrent gedrag).
- Personeel legt bij indiensttreding een ambtseed of belofte af.
- Er is een klokkenluidersregeling.
- Er is een vertrouwenspersoon.

- Er is een integriteitsbeleid en een gedragscode integriteit, tevens expliciet onderdeel van het gesprek tussen leidinggevende en medewerker in gesprekkencyclus.
- Medewerkers tekenen bij indiensttreding een geheimhoudingsverklaring.
- Personeel dient nevenwerkzaamheden op te geven.
- Er is een Functionaris gegevensbescherming.

CONCLUSIE

Samenvattend kan uit deze nadere uitwerking van de frauderisicoanalyse geconcludeerd worden dat er binnen RWB beheersmaatregels zijn om de risico's te verlagen.

PERSONEEL

Op 31 december 2025 staan er 64,9 fte op de loonlijst bij RWB. De totale loonsom in 2025 bedraagt € 6,2 miljoen.
De 64,9 fte (13,3 fte vacatureruimte) in 2025 is verdeeld over de volgende programma's: 9,5 fte Strategische Agenda (3,1 fte vacatureruimte); 1,7 fte KCV (1,0 vacatureruimte); 2,4 fte Regioarcheologie (0,2 fte vacatureruimte); 6,7 fte MBC; 27,4 fte MBC Flexpool (6,9 fte vacatureruimte) en 8,9 fte MBC Flex West-Brabant (0,9 fte vacatureruimte); 8,5 fte Overhead (1,3 fte vacatureruimte).
In 2025 huurde RWB bij 29 verschillende organisaties voor € 1,1 mln aan capaciteit in.
Het gemiddeld ziekteverzuimpercentage lag in 2025 op 5,6% (2024: 4,7%).

INFORMATIEVEILIGHEID (IB) EN GEGEVENSBESCHERMING (AVG)

In 2025 is gewerkt aan acties die nodig zijn om aan de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) te voldoen. Er is nieuw IB-beleid opgesteld, en de rollen en taken van personeel op zowel IB, AVG als archiefgebied zijn beschreven en begin 2025 belegd. Ook het AVG-beleid is geactualiseerd. Adviezen zijn uitgebracht over het gebruik van AI en de beveiliging van bedrijfstelefoons. Tools zijn ontwikkeld om de bedrijfsomgeving in Teams verdergaand te beveiligen.

Aan de bewustwording van huidige en nieuwe werknemers is gestructureerd gewerkt via mondelinge toelichtingen, trainingen en publicaties via intranet. Phishingtesten laten een groter bewustzijn zien. In 2025 is er een datalek geweest. Er is melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Er is geen schade geconstateerd.

Vanwege de nieuwe vervoersovereenkomst en de ingebruikname van een dataportal gaven de Functionaris Gegevensbeheer (FG) en de Privacy Officer (PO) veel aandacht aan een heldere afbakening van de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen. Diverse verwerkersovereenkomsten werden opgesteld en het verwerkingsregister werd bijgewerkt.

ICT

De RWB-organisatie werkt volledig in de cloud. Medewerkers beschikken over een RWB-laptop. Er is een nieuwe ICT-dienstverlener gekozen via een Europese aanbesteding, dat is Bevio. In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor het vernieuwen van alle ict-devices. Dit staat gepland voor begin 2026. Bevio verzorgt het technisch beheer van de apparatuur. Functioneel beheer ligt bij RWB zelf (eerstelijns).

ARCHIEF

In 2025 is het digitale archief verder uitgebreid. In 2025 is gewerkt aan de aandachtspunten uit de tweejaarlijkse KPI-rapportage van het WBA ten behoeve van het Interbestuurlijk Toezicht dat de provincie Noord-Brabant op de informatiehuishouding uitoefent. In 2025 is RWB vrijgesteld van controle door het WBA, in 2026 volgt een nieuwe KPI-rapportage.

4.4 Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Deze vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Overheden hebben zowel een passieve als actieve informatieplicht. Vanuit het Rijk zal fasegewijs duidelijkheid verschaft worden over de onderscheiden categorieën waarbij sprake is van een actieve informatieplicht. In 2025 zijn er twee Woo verzoeken afgehandeld. RWB volgt het Rijk bij de verdere invulling van de actieve informatieplicht.

4.5 Klachten

Beschrijvingen over ontvangen klachten over RWB/-medewerkers die RWB in 2025 ontving.

4.6 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waarin RWB een bestuurlijke en een financieel belang heeft. We spreken over bestuurlijk belang wanneer RWB een zetel heeft in het bestuur van die organisatie of wanneer RWB stemrecht heeft. RWB heeft op die manier zeggenschap in de organisatie. We spreken over financieel belang wanneer RWB de kosten draagt als de organisatie failliet gaat of als de organisatie haar verplichtingen niet nakomt. Of als de organisatie risico draagt over inleg kapitaal, zoals bij het bezit van aandelen.

Deelnemingen

(bedragen x € 1.000)	Belang	Eigenvermogen 31-12-2025	Vreemdvermogen 31-12-2025	Resultaat 2025
B.V. Rewin West-Brabant	12% 40.000 aandelen	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Totaal				

4.7 Subsidies

ONDERZOEK EN ONTWIKKELFONDS (O&O)

Over de beschikte projecten in 2025 kunt u meer informatie lezen in de bijlage.

SUBSIDIEREGELING REWIN

De economische ontwikkelmaatschappij B.V. REWIN West-Brabant is in 1986 opgericht door de overheid, en de overheden zijn als aan-deelhouder formeel eigenaar van B.V. REWIN.

Jaarlijks wordt er aan REWIN een bijdrage verstrekt die bedoeld is voor (een deel van) de kosten die REWIN maakt voor de uitvoering van haar activiteiten.

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2025

Activa

(in duizenden euro's)	31 december 2025	31 december 2024
VASTE ACTIVA		
Investeringen met een economisch nut	22	24
Totaal materiële vaste activa	**22**	**24**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**22**	**24**
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen op openbare lichamen	1.003	715
Overige vorderingen	1.274	539
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.800	4.000
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**8.078**	**5.254**
Bank- en girosaldi	111	489
Totaal liquide middelen	**111**	**489**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen		174
- Nog te ontvangen bedragen	225	1.793
- Vooruitbetaalde bedragen	2.478	451
Totaal overlopende activa	**2.703**	**2.417**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**10.892**	**8.160**
TOTAAL ACTIVA	**10.914**	**8.184**

Passiva

(in duizenden euro's)	31 december 2025	31 december 2024
VASTE PASSIVA		
Algemene reserve	200	
Bestemmingsreserves	864	975
Rekeningsaldo	579	808
Totaal eigen vermogen	1.643	1.782
Voorzieningen	48	21
TOTAAL VASTE PASSIVA	**1.691**	**1.803**
VLOTTENDE PASSIVA		
Overige schulden	1.286	710
Totaal netto-vlottende schulden	**1.286**	**710**
Nog te betalen bedragen	3.748	3.905
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	3.036	785
Overige vooruitontvangen bedragen	1.152	981
Totaal overlopende passiva	**7.936**	**5.672**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**9.222**	**6.381**
TOTAAL PASSIVA	**10.914**	**8.184**

5.2 Overzicht baten en lasten in de jaarrekening

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2025			Begroting na wijziging 2025			Realisatie 2025			Afwijkingen		
Programma:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	**356**	**567**	**-211**	**321**	**437**	**-116**	**336**	**425**	**-89**	**15**	**-12**	**27**
Algemeen	*356*	*367*	*-11*	*321*	*237*	*84*	*336*	*236*	*101*	*15*	*-1*	*17*
Transitiebudget	*-*	*200*	*-200*		*200*	*-200*		*189*	*-189*	*-*	*-11*	*11*
Nieuwe economie	**4.719**	**4.719**	**-**	**6.322**	**5.962**	**360**	**5.468**	**4.963**	**505**	**-854**	**-999**	**145**
Strategische agenda	*1.484*	*1.484*	*-*	*1.519*	*1.126*	*393*	*1.530*	*1.100*	*429*	*11*	*-26*	*36*
Projecten	*-*	*-*	*-*	*1.568*	*1.581*	*-13*	*826*	*731*	*95*	*-742*	*-850*	*108*
O&O fonds	*469*	*469*	*-*	*469*	*469*	*-*	*346*	*346*	*-*	*-123*	*-123*	*-*
REWIN	*2.766*	*2.766*	*-*	*2.766*	*2.786*	*-20*	*2.766*	*2.786*	*-20*	*-0*	*-0*	*-0*
Regionale dienstverlening	**23.210**	**22.921**	**289**	**21.823**	**21.299**	**525**	**19.426**	**18.965**	**461**	**-2.398**	**-2.334**	**-64**
KCV	*13.915*	*13.965*	*-50*	*13.915*	*13.806*	*109*	*11.714*	*11.574*	*140*	*-2.201*	*-2.232*	*31*
Regioarcheologie	*321*	*291*	*30*	*321*	*291*	*30*	*323*	*266*	*57*	*2*	*-25*	*27*
Mobiliteitscentrum												
- Algemeen	*1.093*	*1.074*	*19*	*1.195*	*1.170*	*25*	*1.281*	*1.214*	*67*	*86*	*44*	*42*
- Flexpool	*4.753*	*4.635*	*118*	*2.770*	*2.581*	*189*	*2.624*	*2.598*	*26*	*-146*	*17*	*-163*
- Flex West-Brabant	*3.128*	*2.957*	*172*	*3.622*	*3.451*	*172*	*3.484*	*3.312*	*172*	*-139*	*-138*	*-0*
Totaal programma's	**28.285**	**28.207**	**78**	**28.466**	**27.698**	**769**	**25.230**	**24.353**	**877**	**-3.237**	**-3.345**	**108**
Algemene dekkingsmiddelen												
Saldo van de financieringsfunctie	200	-	200	120	-	120	164	-	164	*44*	-	44
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**200**	**-**	**200**	**120**	**-**	**120**	**164**	**-**	**164**	**44**	**-**	**44**
Kosten van de overhead	1.402	1.741	-339	1.402	1.944	-542	1.412	1.923	-511	*10*	*-21*	31
Totaal saldo van baten en lasten	**29.887**	**29.948**	**-61**	**29.988**	**29.642**	**347**	**26.806**	**26.276**	**530**	**-3.183**	**-3.366**	**183**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	61	-	61	49		49	49	-	49	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**29.948**	**29.948**	**-**	**30.037**	**29.642**	**396**	**26.855**	**26.276**	**579**	**-3.183**	**-3.366**	**183**

5.3 Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkosten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord op hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden opgenomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.
De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  1. Voor het voorwaardecriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 3 juli 2025 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur;
  2. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld.
  3. Ten aanzien van het Misbruik & Oneigenlijk beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven

verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
- Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 525.511) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 52.551 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

ALGEMEEN

Hieronder wordt bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.
Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:
- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

De op de oorspronkelijke verkrijgingswaarde toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen
met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur de geactiveerde objecten en voorzieningen.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening, zoals laatstelijk vastgesteld door de Het algemeen bestuur in haar vergadering d.d. 3 juli 2025. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten in het boekjaar volgend op het jaar waarin het activum in gebruik is genomen. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

OVERLOPENDE ACTIVA

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

EIGENVERMOGEN

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en

bestemmingsreserves. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een besluit dat is genomen door het algemeen bestuur voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van RWB. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste activa

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het onderstaande overzicht heeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2025:

(in duizenden euro's)	Boekwaarde 1 januari 2025	Inves-teringen	Des-investeringen	Af-schrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31 december 2025
Investeringen met economisch nut							
Overige materiele vaste activa	24	-	-	2	-	-	22
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**24**	**-**	**-**	**2**	**-**	**-**	**22**

Vlottende activa

UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De post uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

(in duizenden euro's)	Stand 31 december 2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.003	-	1.003	715
Overige vorderingen	1.274	-	1.274	539
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.800	-	5.800	4.000
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**8.078**	**-**	**8.078**	**5.254**

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimum bedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor RWB geldt voor 2023 een drempelbedrag van € 1.000.000 per kwartaal.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2023 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2023 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar 2025			
(1)	**Drempelbedrag**	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**404**	**399**	**338**	**311**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	596	601	662	689
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		**Verslagjaar 2025**
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	28.391
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	28.391
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,02 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	36.392	36.303	31.136	28.649
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	404	399	338	311

LIQUIDE MIDDELEN

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	31 december 2025	31 december 2024
Bank- en girosaldi	111	489
Totaal	**111**	**489**

OVERLOPENDE ACTIVA

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	31 december 2025	31 december 2024
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	174
- Overige nog te ontvangen bedragen	225	1.793
- Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.478	451
Totaal	**2.703**	**2.417**

	Saldo 1 januari 2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december 2025
Nog te ontvangen bedragen				
- Fee Flex West-Brabant	1.029	78	1.029	78
- Flexpool	297	43	297	43
- MBC Algemeen	15		15	0
- Rente	52	34	52	34
- KCV Malus	117	43	117	43
- Overig	9	29	9	28
- BTW / BCF	275		275	-
Totaal overige nog te ontvangen bedragen	**1.793**	**226**	**1.793**	**225**

Vaste passiva

EIGENVERMOGEN

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	31 december 2025	31 december 2024
Reserves, gespecificeerd naar:		
- Algemenereserve	200	
- bestemmingsreserves	864	975
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	579	807
Totaal eigen vermogen	**1.643**	**1.782**

RESERVES

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt

vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2025:

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2025	Resultaatbe-stemming 2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Overheveling 2025	Saldo 31 december 2025
Algemene reserve						
Algemene reserve RWB		19			181	200
Totaal algemene reserve	-	19	-	-	181	200
Bestemmingsreserves						
Reserve knelpuntenpot	100			40		60
Reserve Strategische Agenda	-	110				110
Reserve bijdrage apparaatskosten	9			9		-
Reserve KCV	75	10				85
Reserve Regioarcheologie	123				-23	100
Reserve Mobiliteitscentrum	250				-80	170
Reserve Flexpools	418				-78	340
Totaal bestemmingsreserves	975	120	-	49	-181	865
Totaal reserves	**975**	**139**	**-**	**49**	**-**	**1.065**

ALGEMENE RESERVE

Jaar vorming:	2025
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 200.000
Mutaties 2025:	Dotatie van € 19.000 vanuit het rekeningresultaat 2024, € 181.000 vanuit overheveling bestemmingsreserves.

RESERVE KNELPUNTENPOT

Jaar vorming:	2017
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 100.000
Bestemming:	Opvangen van niet begrote onverwachte kosten als gevolg van bijvoorbeeld personele fricties, hogere CAO ontwikkeling dan begroot.
Mutaties 2025:	€ 40.000 voor aanbesteding ICT dienstverlener

RESERVE BIJDRAGE APPARAATKOSTEN

Jaar vorming:	2021
Jaar opheffing:	2025
Maximale omvang:	n.v.t. betreft eenmalige dotatie
Bestemming:	Dekken van het tekort aan bijdragen door uittreden van gemeente Tholen.
Mutaties 2025:	*Onttrekking:* € 9.000 ter dekking tekort als gevolg van uittreding gemeente Tholen

RESERVE STRATEGISCHE AGENDA

Jaar vorming:	2025
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 110.000
Bestemming:	Servicearrangement Mobiliteit 2024
Mutaties 2025:	*Dotatie:* € 110.000 vanuit het jaarrekeningresultaat 2024.

RESERVE KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Jaar vorming:	2012
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 80.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit Dekking voor lasten waar geen structurele dekking voor is, zoals kosten voor aanbesteding van vervoerscontract.
Mutaties 2025:	*Dotatie:* € 10.000 vanuit het jaarrekeningresultaat 2024.

RESERVE REGIOARCHEOLOGIE

Jaar vorming:	2021
Jaar opheffing:	€ 100.000
Maximale omvang:	Nog te bepalen
Bestemming:	Buffer om continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.
Mutaties 2025:	Overheveling naar algemene reserve van € 23.000.

RESERVE MOBILITEITSCENTRUM

Jaar vorming:	2019
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 170.000
Bestemming:	Buffer om continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.
Mutaties 2025:	*Overheveling naar algemene reserve van € 80.000*

RESERVE FLEXPOOL

Jaar vorming:	2018
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 340.000
Bestemming:	Buffer om continuïteit van de dienstverlening te waarborgen..
Mutaties 2025:	*Overheveling van € 78.000 naar algemene reserve*

VOORZIENINGEN

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	48	21
Totaal voorzieningen	**48**	**21**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2025:

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2025	Vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31 december 2025
Voorziening verlofsparen	21	-	27	-	48
Totaal voorzieningen	**21**	**-**	**27**	**-**	**48**

Voorziening verlofsparen
Medewerkers kunnen sinds 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie uren sparen conform de CAO SGO. Met “verlofsparen” kunnen medewerkers bovenwettelijke vakantie uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carriereplanning. Deze vakantie uren verjaren niet. Als gevolg hiervan kan dit leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Doordat er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare op- en afbouw kennen, hiervoor is deze voorziening getroffen.

Vlottende passiva

NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR

De post netto vlottende schulden wordt onderscheiding in:

	31 december 2025	31 december 2024
Overige schulden	1.286	710
Totaal netto vlottende schulden	**1.286**	**710**

OVERLOPENDE PASSIVA

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	31 december 2025	31 december 2024
Nog te betalen bedragen	3.748	3.905
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	3.036	785
Overige vooruitontvangen bedragen	1.152	981
Totaal overlopende passiva	**7.936**	**5.672**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terug-betalingen	Saldo 31 december 2025
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Pilot Bravoflex	15		7	8	-
Mentale toegankelijkheid 2023	52		52		-
Mentale toegankelijkheid 2024	19		19		-
Werkpakket 2 A27 aanpak	697		150		547
Regiodeal Van Plant naar Pand		464	103		361
Regiodeal Samenwerken aan Talent		659	248		411
Regiodeal Energie van Onderop		1.846	204		1.642
Cofinanciering Regiodeal West-Brabant		75			75
Overig	2			2	-
Totaal van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	**785**	**3.045**	**783**	**10**	**3.036**

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN WAARAAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING VOOR TOEKOMSTIGE JAREN IS VERBONDEN

Overeenkomst	Wijze van aanbesteding	Opdrachtnemer(s)	Contractduur	Financiële verplichting
Vervoerscontract	Europees	PZN	van 2016 t/m 2019 met mogelijkheid tot verlenging van 4 jaar	
Arbeidsmarktplatform	Europees	Present	van 2019 t/m 2023	€ 57.500 per jaar
Flexibele arbeid Perceel 1, Uitzenden	Europees	Driessen, Start People en Randstad	van 2023 t/m 2027	Geen
Flexibele arbeid Perceel 2, Payrolldienstverlening	Europees	Driessen	van 2023 t/m 2027	Geen
Bedrijfsvoeringspakket	Europees	Netive	van 2019 t/m 2023	€ 150.000 per jaar + € 1.000 per 1 miljoen omzet
Dienstverleningsovereenkomst Bedrijfsvoering	n.v.t.	Gemeente Etten-Leur	van 2021 t/m 2025	€ 346.500 per jaar
Dienstverleningsovereenkomst Bedrijfsvoering	n.v.t.	ICT-WBW	van 2021 t/m 2023	€ 55.000 per jaar

5.4. Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht baten en lasten.
Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- Een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma;
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- Analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid;
- De informatie in het kader van Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna is per onderdeel zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten een analyse opgenomen van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken. Afwijkingen ten opzichte van de begroting groter dan € 25.000 worden afzonderlijk toegelicht.

PROGRAMMA ALGEMEEN

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Programma Algemeen	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	321	237	84	336	236	101	15	-1	17
Transitiebudget	-	200	-200	-	189	-189	-	-11	11
Totaal saldo baten en lasten	**321**	**237**	**84**	**336**	**236**	**101**	**15**	**-12**	**27**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**321**	**237**	**84**	**336**	**236**	**101**	**15**	**-12**	**27**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 27.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Programma Algemeen	Baten	Lasten	Bedrag
(Algemeen) Project kring gemeentesecretarissen	15	15	-
(Algemeen) Minder uitgegeven aan communicatie		-16	16
(Transitiebudget) minder personele inzet		-11	11
Totaal afwijking	**15**	**-12**	**27**

(Algemeen) Project kring gemeentesecretarissen (Neutraal)
RWB organiseert jaarlijks bijeenkomsten voor gemeentesecretarissen. Deze lasten worden doorbelast aan de deelnemende gemeenten. Deze baten en lasten zijn bij de tweede bestuursrapportage niet begroot.

(Algemeen) Minder uitgaves Evenementen en Communicatie (€ 16.000 positief)
Vanwege het transitiejaar naar een nieuwe strategische agenda zorgde voor minder uitgaves op evenementen en communicatie.

(Transitiebudget) minder personele inzet (€ 11.000 positief)
In 2025 is er € 200.000 geraamd voor uitgaves voor de overdracht van de mobiliteitstaken. Hiervan is € 170.000 beschikbaar gesteld voor de stedelijke regio's. Er was € 30.000 geraamd voor personele inzet om de overdracht te organiseren, voor de overdracht bleek minder tijd voor nodig te zijn.

PROGRAMMA NIEUWE ECONOMIE

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Programma Nieuwe economie	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Strategische agenda	1.519	1.126	393	1.530	1.100	429	11	-26	36
Projecten	1.568	1.581	-13	826	731	95	-742	-850	108
O&O fonds	469	469	-	346	346	-	-123	-123	-
REWIN	2.766	2.786	-20	2.766	2.786	-20	-0	-0	-0
Totaal saldo baten en lasten	**6.322**	**5.962**	**360**	**5.468**	**4.963**	**505**	**-854**	**-999**	**145**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**6.322**	**5.962**	**360**	**5.468**	**4.963**	**505**	**-854**	**-999**	**145**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 145.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Programma Nieuwe economie	Baten	Lasten	Saldo
(Strategische Agenda) Personele inzet en werkbudget		-26	26
(Strategische Agenda) Overig	11		11
(Projecten) Realisatie Regiodeal	-264	-381	117
(Projecten) SmartWayz A27	-483	-483	-
(Projecten) Overig	5	14	
(O&O fonds) Toegekende subsidies	-123	-123	-
Saldo baten en lasten	**-854**	**-999**	**145**

(Strategische Agenda) Personele inzet en werkbudget (€ 26.000 positief)
Op de strategische agenda is een deel van het budget niet besteedt en zijn de personele lasten iets lager uitgevallen. Dit tensamen zorgt voor een positief resultaat van € 26.000

(Projecten) Realisatie Regiodeal (€ 117.000 positief)
De projecten binnen de Regiodeal worden uitgevoerd door de RWB. De verplichte eigen bijdrage (co-financiering) van de RWB bestaat uit de inzet van eigen personeel. Omdat de loonkosten van dit personeel al zijn opgenomen in de reguliere begroting (via de bijdrage per inwoner) en er in 2025 geen extra directe kosten zijn gemaakt, ontstaat er onder de streep een positief resultaat van € 117.000.

(Projecten) SmartWayz A27 (Neutraal)
De afronding van de projecten binnen SmartWayz A27 verschuift van 2025 naar 2026. Voor deze vertraging is inmiddels uitstel aangevraagd en verleend. Financieel heeft dit geen gevolgen voor het resultaat van dit jaar: de lagere uitgaven worden volledig gecompenseerd door het later ontvangen van de bijbehorende inkomsten.

(O&O fonds) Toegekende subsidies (Neutraal)
De subsidies uit het O&O-fonds hebben verschillende looptijden. Omdat de inkomsten en uitgaven pas definitief worden verwerkt zodra de projecten zijn afgerond, ontstaan er jaarlijkse schommelingen in de cijfers. Dit heeft echter geen invloed op het resultaat, omdat de lasten altijd gedekt zijn door de bijbehorende baten.

DEELPROGRAMMA KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER (KCV)

.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Deelprogramma KCV	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
KCV	13.915	13.806	109	11.714	11.574	140	-2.201	-2.232	31
Totaal saldo baten en lasten	**13.915**	**13.806**	**109**	**11.714**	**11.574**	**140**	**-2.201**	**-2.232**	**31**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**13.915**	**13.806**	**109**	**11.714**	**11.574**	**140**	**-2.201**	**-2.232**	**31**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 31.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Deelprogramma KCV	Baten	Lasten	Saldo
(KCV) Loonlasten en werkbudget	12	-19	31
(KCV) OV advies vervallen	-25	-25	-
(KCV) Realisatie vervoerskosten	-2.068	-2.068	-
(KCV) Malus 2025	60	60	-
Saldo baten en lasten	**-2.021**	**-2.052**	**31**

Loonlasten en werkbudget (€ 31.000 positief)
Op de posten voor KTO en klant- en datasystemen is minder uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Omdat de geplande onderzoeken en advieskosten niet zijn gemaakt, sluit dit onderdeel het jaar af met een overschot van € 31.000.

OV advies vervallen (neutraal)
De geplande activiteiten voor het OV-advies zijn komen te vervallen. Aangezien deze kosten volledig zouden worden doorbelast aan de deelnemende gemeenten, vallen nu zowel de uitgaven als de inkomsten weg. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat

Realisatie vervoerskosten (neutraal)
De vervoerskosten worden begroot op basis van de daadwerkelijk gereden ritten. Hoewel de uiteindelijke ritaantallen kunnen afwijken van de prognose, heeft dit geen effect op het resultaat. De werkelijke kosten worden namelijk één-op-één doorbelast aan de deelnemende partijen.

Malus 2025 (neutraal)
Vanwege het niet volledig nakomen van de overeengekomen prestatieafspraken door de vervoerder, is er over 2025 een boete (malus) opgelegd van € 60.000. Dit bedrag wordt conform de afspraken verdeeld over de deelnemende partijen.

DEELPROGRAMMA REGIOARCHEOLOGIE

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Deelprogramma Regioarcheologie	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Regioarcheologie	321	291	30	323	266	57	2	-25	27
Totaal saldo baten en lasten	**321**	**291**	**30**	**323**	**266**	**57**	**2**	**-25**	**27**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-		-	-		-	-		-
Gerealiseerd resultaat	**321**	**291**	**30**	**323**	**266**	**57**	**2**	**-25**	**27**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 27.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Deelprogramma Regioarcheolgie	Baten	Lasten	Saldo
Minder externe capaciteit		-25	25
Overig	2		2
Saldo baten en lasten	**2**	**-25**	**27**

Minder externe capaciteit (€ 25.000 positief)
Bij de begroting is rekening gehouden met een post externe capaciteit (flexibele schil.) Omdat de werkzaamheden in 2025 volledig door eigen personeel kon worden opgevangen, is deze extra capaciteit niet ingezet. Dit leidt tot een besparing van € 25.000.

DEELPROGRAMMA MOBILITEITSCENTRUM (MBC)

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Deelprogramma Mobiliteitscentrum	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	1.195	1.170	25	1.281	1.214	67	86	44	42
Flexpool	2.770	2.581	189	2.624	2.598	26	-146	17	-163
Flex West-Brabant	3.622	3.451	172	3.484	3.312	172	-139	-138	-0
Totaal saldo baten en lasten	**7.587**	**7.202**	**386**	**7.389**	**7.125**	**265**	**-198**	**-77**	**-121**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**7.587**	**7.202**	**386**	**7.389**	**7.125**	**265**	**-198**	**-77**	**-121**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 121.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)			Afwijkingen
Deelprogramma Mobiliteitscentrum (MBC)	Baten	Lasten	Saldo
(Algemeen) Meer opbrengst trajecten	48	10	38
(Algemeen) Meer opbrengst leren en ontwikkelen	38	24	14
(Algemeen) Overig		10	-10
(Flexpool) Minder declarabel	-146		-146
(Flexpool) Overig		17	-17
(Flex West-Brabant) Minder omzet Fee	-138	-138	-
Saldo baten en lasten	**-198**	**-77**	**-121**

(Algemeen) Meer opbrengst trajecten (€ 38.000 positief)
In het laatste kwartaal van 2025 is de vraag naar trajecten gestegen dan vooraf was ingeschat. Door deze hogere afname zijn de inkomsten uit deze trajecten hoger uitgevallen dan begroot.

(Algemeen) Meer opbrengst leren en ontwikkelen (€ 14.000 positief)
n het laatste kwartaal van het jaar zijn er meer opleidingen en trainingen afgenomen dan oorspronkelijk begroot. Deze extra vraag heeft geleid tot een positief resultaat van € 14.000.

(Flexpool) Minder declarabel (€ 146.000 negatief)
De omzet van de Flexpool is in 2025 lager uitgevallen dan begroot. Dit negatieve resultaat heeft twee hoofdoorzake, enerzijds zorgde langdurig verzuim voor een lagere inzetbaarheid van personeel, en anderzijds was er sprake van een terugloop in het aantal opdrachten. Hierdoor kon er minder capaciteit worden gedeclareerd.

(Flex West-Brabant) Minder omzet fee (neutraal)
De begrote omzet fee zijn gebaseerd op de werkelijk gerealiseerde omzet van de eerste maanden van het jaar. Hoewel de uiteindelijke omzet afwijkt van de eerdere prognose, heeft dit geen gevolgen voor het nettoresultaat.

SALDO VAN DE FINANCIERINGSFUNCTIE

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Algemene dekkingsmiddelen	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie	120	-	120	164	-	164	44	-	44
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**120**	**-**	**120**	**164**	**-**	**164**	**44**	**-**	**44**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 44.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Algemene dekkingsmiddelen	Baten	Lasten	Saldo
Rente schatkistbankieren	35		35
Saldo baten en lasten	**35**	**-**	**35**

Rente schatkistbankieren (€ 35.000 positief)
In 2025 zijn de ontvangen rentes op schatkistbankieren gunstiger uitgevallen dan geraamd. Dit komt doordat de verwachte daling van de marktrente trager verliep, waardoor de effectieve rentevergoeding hoger bleef. Daarnaast heeft een hoger gemiddeld kassaldo bijgedragen aan deze extra opbrengst.

KOSTEN VAN DE OVERHEAD

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging			Rekening 2025			Verschil		
Kosten van de overhead	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Kosten van de overhead	1.402	1.944	-542	1.412	1.923	-511	10	-21	31
Totaal saldo baten en lasten	**1.402**	**1.944**	**-542**	**1.412**	**1.923**	**-511**	**10**	**-21**	**31**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-		-	-		-	-		-
Gerealiseerd resultaat	**1.402**	**1.944**	**-542**	**1.412**	**1.923**	**-511**	**10**	**-21**	**31**

Het verschil tussen de begroting na wijziging en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 31.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

(in duizenden euro's)

Overhead	Baten	Lasten	Saldo
Overig	10	-21	31
Saldo baten en lasten	**10**	**-21**	**31**

Verantwoordelijkheid strategisch beraad

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het strategisch beraad toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 525.520. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV.

Geconstateerde rechtmatiheidsafwijkingen	Bedragen x € 1.000
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**-**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	-
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	-
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed.	-
M&O criterium	
Geen bevindingen	-
Totaal van onrechtmatigheden	**-**
Waarvan acceptabel	-
Waarvan niet-acceptabel	-

Bevinding

Het strategisch beraad stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die rechtmatig tot stand zijn gekomen.

5.5 De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
IenW	E103B	**Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103B/01*	Projectcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E103B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E103B/05*		
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	C2322404/5391769	€ 299.784	€ 299.784	Nee		
VRO	J4B	**Regiodeals 5e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/03*	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/05*		
		1	060758 Gemeente Breda	5657966	0.1 Energie van Onderop	€ 204.033	€ 204.033		
		2	060758 Gemeente Breda	5093992	2.a.2 Van Plant naar Pand	€ 102.890	€ 102.890		
		3	060758 Gemeente Breda	5449881	1.1 Samenwerken aan talent	€ 248.169	€ 248.169		
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/06*	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J4B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J4B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/09*			
		1	*060758 Gemeente Breda*	€ 204.033	€ 204.033	n.v.t.			
		2	*060758 Gemeente Breda*	€ 102.890	€ 102.890	n.v.t.			
		3	*060758 Gemeente Breda*	€ 248.169	€ 248.169	n.v.t.			
			Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J4B/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J4B/11*					
			€ 0	Nee					

De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

		Begroting na wijziging		Realisatie 2025	
	Taakveld (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0	**Bestuur en ondersteuning**				
0.1	Bestuur	321	437	336	425
0.4	Overhead	1.402	1.944	1.412	1.923
0.5	Treasury	120		164	-
0.8	Overige baten en lasten	7.587	7.202	7.389	7.124
0.10	Mutaties reserves	49		49	
	Economie				
3.1	Economische ontwikkeling	3.556	3.176	2.702	2.177
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.766	2.786	2.766	2.786
5	**Sport, cultuur en recreatie**				
5.5	Cultureel erfgoed	321	291	323	266
6	**Sociaal domein**				
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	13.915	13.806	11.714	11.574
	Saldo van baten en lasten op de taakvelden	**30.037**	**29.642**	**26.855**	**26.276**

5.8. Overige gegevens: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

6. Bijlagen

Bijlage 1

Gemeentelijke bijdrage 2025

Bedragen in €

Realisatie 2025	Bijdrage apparaatkosten	Bijdrage O&O fonds	Bijdrage REWIN	Regio-archeologie	MBC Algemene bijdrage	Bijdrage bureaukosten KCV	Careernet	Totaal
Alphen-Chaam	49.794	6.801	40.082	36.430		1.730		**134.837**
Altena	274.722	37.522	221.140	43.993	31.286	9.543	6.072	**624.278**
Baarle-Nassau	33.651	4.596	27.088	17.165		1.169		**83.669**
Bergen op Zoom	327.728	44.762	263.808		42.168	11.385	8.184	**698.035**
Breda	887.271	121.185	714.218		153.586	30.821	29.808	**1.936.889**
Drimmelen	133.225	18.196	107.241	25.377	12.984	4.628	2.520	**304.171**
Etten-Leur	212.150	28.976	170.772	23.494	22.692	7.370	4.404	**469.858**
Geertruidenberg	105.171	14.364	84.658		12.428	3.653	2.412	**222.687**
Halderberge	147.726	20.177	118.914	22.938	15.643	5.132	2.796	**333.325**
Moerdijk	179.469	24.512	144.466	18.215	20.280	6.234	3.936	**397.112**
Oosterhout	273.289	37.326	219.987	28.032	37.098	9.494	7.200	**612.426**
Roosendaal	369.365	50.448	297.325		36.480	12.831	7.080	**773.529**
Rucphen	112.485	15.363	90.546	31.922	11.129	3.908	2.160	**267.514**
Steenbergen	117.121	15.997	94.278		12.799	4.069	2.484	**246.747**
Woensdrecht	105.608	14.424	85.011		9.707	3.669	1.884	**220.303**
Zundert	107.165	14.637	86.263	24.791	10.511	3.723	2.040	**249.130**
ABG-gemeenten					25.721		4.992	**30.713**
Overig (derden)				50.570	215.172		23.532	**289.274**
	3.435.940	**469.286**	**2.765.798**	**322.927**	**669.684**	**119.359**	**111.504**	**7.894.497**

Bijlage 2

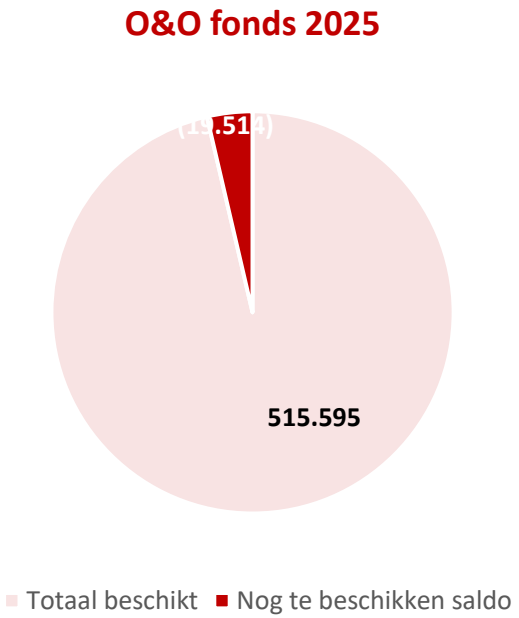
Kleinschalig Collectief Vervoer

Realisatie 2025	Verreden Ritten	Kosten vervoer	Klantbijdrage	Vaste kosten	Totale kosten vervoer
Alphen-Chaam	4.387	87.678	-16.866	32.425	103.236
Altena	29.899	564.312	-108.546	221.157	676.923
Baarle-Nassau	3.623	80.697	-15.511	26.936	92.121
Bergen op Zoom	76.131	916.853	-186.341	563.949	1.294.460
Breda	157.745	2.040.716	-405.651	1.168.302	2.803.367
Drimmelen	18.609	322.992	-63.085	137.988	397.895
Etten-Leur	34.923	512.924	-100.601	258.708	671.030
Geertruidenberg	20.987	407.072	-76.368	155.453	486.157
Halderberge	21.875	360.197	-70.569	162.005	451.634
Moerdijk	25.520	534.703	-102.412	189.078	621.370
Oosterhout	58.427	847.005	-165.109	432.686	1.114.582
Roosendaal	91.801	1.110.012	-223.206	679.487	1.566.292
Rucphen	13.982	232.914	-45.347	103.641	291.208
Steenbergen	11.992	256.622	-48.370	88.856	297.109
Woensdrecht	12.960	236.431	-45.209	96.020	287.241
Zundert	9.535	188.205	-36.289	70.781	222.697
Wmo - Gemeenten	**592.396**	**8.699.331**	**-1.709.479**	**4.387.471**	**11.377.323**
OV - Provincie NB	2.768	34.829	-17.552	20.307	37.583
Totaal	**595.164**	**8.734.160**	**-1.727.032**	**4.407.778**	**11.414.906**

Bijlage 3
Onderzoek en Ontwikkelfonds 2025

Dotatie O&O fonds 2025	
Bijdrage O&O 2025 (€ 0,65/inwoner)	469.286
Vrijval projecten O&O fonds voorgaande jaren	26.795
Totaal O&O fonds 2025	**496.081**

Aanwending O&O fonds 2025 (Projecten)	Jaar	Status	Stand 31/12/2025
Aanmaak inhoudsstoffen Jack Bean	2025	vlp	31.000
Industriële SIP buitenschil	2025	vlp	37.420
Slim. Samen. Actief. Beweging	2025	vlp	46.125
Hernieuwbare methanol naar melkzuur	2025	vlp	30.750
Verkenning Dual-Use - West-Brabant	2025	vlp	50.000
Inhoudsstoffen aardbeien	2025	vlp	47.425
Bergse buiten en binnen bodem	2025	vlp	50.000
Passieve Kas	2025	vlp	50.000
Green Vitamins	2025	vlp	50.000
Aircraft Structure Center of Excellence	2025	vlp	47.750
B'BOT Shared Startup facility	2025	vlp	50.000
Van Faam naar Faamkwartier 2e voorschot	2025	vlp	25.125
Totaal beschikt			**515.595**
Nog te beschikken saldo			*-19.514*

Definitief beschikte projecten O&O fonds voorgaande jaren

Projecten	Jaar	Status	Voorlopig beschikt	Definitief beschikt	Vrijval tbv subsidiepl.
Samen werken aan een Circulaire Toekomst	2023	def	19.000	19.000	-
De Makersplaats Breda	2024	def	37.450	37.450	-
Verkenning haalbaarheid Maritieme Campus Werkendam	2022	def	50.000	50.000	-
Venture Café	2022	def	15.000	7.500	7.500
Plantbased Seafood	2023	def	43.612	43.612	-
Verbetering biodiversiteit haven Oudenbosch	2024	def	25.200	25.200	-
Optimalisatie Groeicondities van Jack Bean	2024	def	30.000	30.000	-
Agroforestry	2023	def	49.786	32.454	17.332
DTIV	2023	def	60.225	60.225	-
Vezelorganisatie West-Brabant	2024	def	18.000	18.000	-
Bietengrond in de boomteelt	2023	def	24.547	22.584	1.963
Totaal definitief beschikt			**372.820**	**346.025**	**26.795**

Voorlopig beschikte projecten O&O fonds voorgaande jaren

Projecten	Jaar	Status	Voorlopig beschikt
(semi) Rurale Energy Hubs	2023	vlp	50.000
Van Faam naar Faamkwartier	2024	vlp	50.250
Goederenvervoer digitaal op weg	2024	vlp	69.000
Lasertechniek in zaaibedden	2023	vlp	22.773
Technische toekomst voor jongeren	2024	vlp	21.280
Aanjagen verticale landbouw	2024	vlp	49.975
Circulaire Werkplaats	2024	vlp	25.000
Optimale beregening in de boomteelt	2023	vlp	57.358
Circulair Energy Hub	2024	vlp	54.400
Online Talent Community West-Brabant	2024	vlp	52.300
Klimaatbestendige Brabantse Thee	2023	vlp	60.007
Totaal voorlopig beschikt			**512.343**

Uitkering resultaat 2025

De positieve resultaten van Regioarcheologie en Mobiliteitscentrum worden uitgekeerd aan de afnemende eigenaren op basis van verhouding afname in 2025.

Gemeente	Regioarcheologie	Mobiliteitscentrum	Totaal uitkering resultaat
Alphen-Chaam	3.568	-	**3.568**
Altena	4.309	3.309	**7.618**
Baarle-Nassau	1.681	-	**1.681**
Bergen op Zoom	-	4.459	**4.459**
Breda	-	16.242	**16.242**
Drimmelen	2.486	1.373	**3.859**
Etten-Leur	2.301	2.400	**4.701**
Geertruidenberg	-	1.314	**1.314**
Halderberge	2.247	1.654	**3.901**
Moerdijk	1.784	2.145	**3.929**
Oosterhout	2.746	3.923	**6.669**
Roosendaal	-	3.858	**3.858**
Rucphen	3.127	1.177	**4.304**
Steenbergen	-	1.354	**1.354**
Woensdrecht	-	1.027	**1.027**
Zundert	2.428	1.112	**3.540**
ABG organisatie	-	2.720	**2.720**
Totaal	**26.676**	**48.066**	**74.742**

Uitkeren saldi

O&O fonds

In 2025 hebben de deelnemende gemeenten 65 cent per inwoner bijgedragen aan het O&O fonds. Als er aan het einde van het jaar geld overblijft wordt dit teruggestort naar de deelnemers.

Saldo Flex West-Brabant

Als er een positief saldo overblijft aan het einde van het jaar wordt dit saldo verdeeld over de deelnemers van Flex West-Brabant naar gelang hun aandeel in de inhuur via Flex West-Brabant.

Gemeente	O&O fonds	Saldo Flex West-Brabant	Totaal saldi
Alphen-Chaam	281	-	**281**
Altena	1.564	125.771	**127.336**
Baarle-Nassau	190	-	**190**
Bergen op Zoom	1.871	173.410	**175.281**
Breda	5.048	434.409	**439.457**
Drimmelen	757	52.758	**53.514**
Etten-Leur	1.214	31.862	**33.076**
Geertruidenberg	592	47.116	**47.709**
Halderberge	837	32.781	**33.618**
Moerdijk	1.022	101.704	**102.726**
Oosterhout	1.555	168.320	**169.875**
Roosendaal	2.082	122.215	**124.297**
Rucphen	642	35.047	**35.689**
Steenbergen	657	40.500	**41.157**
Woensdrecht	596	20.263	**20.859**
Zundert	605	28.633	**29.239**
ABG organisatie		140.156	**140.156**
Overige organisaties		314.268	**314.268**
Totaal	**19.514**	**1.869.213**	**1.888.727**

Regio West-Brabant

Ontwerpbegroting 2027

Voorwoord voorzitter

De samenwerking in Regio West-Brabant (RWB) krijgt in 2027 een ander gezicht. Vanaf 2027 worden de economische taken niet meer door RWB uitgevoerd, maar door de regio's de Baronie, Stedelijke Regio West-Brabant en Regionale Ontwikkelorganisatie REWIN B.V. De focus van RWB verschuift van beleidsrijk naar beleidsarme uitvoering en dienstverlening op het vlak van Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), Regioarcheologie en HR-dienstverlening vanuit het Mobiliteitscentrum (MBC).

In deze begroting lichten we de financiële en beleidsmatige inzet voor 2027 toe. De begroting is opgesteld op basis van ongewijzigd beleid en de richtlijnen die door de 16 deelnemende gemeenten zijn meegegeven.

De voorgenomen doorontwikkeling waarover de 16 gemeenten in 2026 besluiten, is van betekenis voor het begrotingsjaar 2027. De inwonerbijdrage van gemeenten aan de RWB zal met ingang van 1 januari 2027 dalen. We kunnen dat in deze ontwerpbegroting echter nog niet direct verwerken omdat de formele besluitvorming hierover in de 16 gemeenten nog niet heeft plaatsgevonden.

Wel geven we inzicht aan de deelnemers: we benoemen welke financiële lasten direct gerelateerd zijn aan de economische onderdelen van de RWB (middelen en personele inzet). Daarmee is voor de gemeenten ook de toekomstige inwonerbijdrage duidelijk in beeld. Nadat de besluitvorming in de gemeenten is afgerond zullen we de budgetten in onze begroting aanpassen met een begrotingswijziging.

DIENSTVERLENING DOOR RWB

Onze inspanningen voor gemeenten op kleinschalig collectief vervoer, regio archeologie en HR-dienstverlening (MBC) leest u in het programma Regionale Dienstverlening. Ook in 2027 zetten deze onderdelen zich in voor een vooruitstrevende en kostenefficiënte service aan de deelnemers.

Omdat RWB zich door ontwikkelt tot een primair dienstverlenende organisatie, vraagt dit om een aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling en onderlinge samenwerkingsafspraken. We zetten ons in om dat proces in 2027 af te ronden, zodat we vanaf 2028 een toekomstbestendige samenwerking en dienstverleningsorganisatie hebben staan.

Ik wens u veel leesplezier!

Paul Depla,
voorzitter Regio West-Brabant

Inhoudsopgave

Organisatie van RWB en financiële uitgangspunten 4

1. Programma Algemeen 5
   1.1 Algemene inzet op inhoud, bestuur en organisatie 6

2. Programma Nieuwe Economie 7
   2.1 Inleiding en ontvlechting 7

3. Regionale dienstverlening 9
   3.1 Kleinschalig Collectief Vervoer 9
   3.1.1 Ontwikkeling en beheer Deeltaxi West-Brabant 9
   3.1.2 Kostenbeheersing 10
   3.1.3 Toekomstbestendig collectief vervoer 10
   3.1.4 Samenwerking 10
   3.2 Regioarcheologie en cultuurhistorie (R&C) 11
   3.2.1 Ondersteuning gemeenten 11
   3.2.2 Bewustzijn, kennis en dienstverlening 12
   3.3 Mobiliteitscentrum 13
   3.3.1 Pijler Mobiliteit 13
   3.3.2 Pijler Leren en ontwikkelen - West-Brabant Academie 14
   3.3.3 Pijler Flexibele arbeidsmarkt 15
   3.3.4 Regievoering HR thema's 16

4. Paragrafen 18
   4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 19
   4.2 Financiering 22
   4.3 Bedrijfsvoering 22
   4.4 Wet open overheid 24
   4.5 Subsidies 25

5. Financiële Begroting 26
   5.1 Overzicht van baten en lasten per programma 26
   5.2 Overzicht van incidentiele baten en lasten 27
   5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 28

6. De uiteenzetting van de financiële positie 2025 30
   6.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans 30
   6.2 Berekend EMU-saldo 32
   6.3 Verloop van de reserves 33

7. Meerjarenraming 2027-2029 36
   7.1 Raming baten en lasten 2027 – 2029 36
   7.2 Raming van incidentele baten en lasten 2027 – 2028 37
   7.3 Toelichting meerjarenraming baten en lasten 2027 – 2029 38

8. De uiteenzetting van de financiële positie 2027 – 2029 39
   8.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2027 – 2029 39
   8.2 Verloop EMU-saldo 2027-2028 41

9. Verloop reserves 2027 – 2028 42

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld 43
Bijlage 2: Bijdrage deelnemende gemeenten 44
Bijlage 3: Bijdrage B.V. REWIN West-Brabant 2027 48
Bijlage 4: Raming bijdrage uitvoeringsgerichte taken 2027 50
Bijlage 5: Bijdrage Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) 54
Bijlage 6: Inzicht in ontvlechting 56

Organisatie van RWB

BESTUURLIJKE SAMENWERKING

De samenwerking in West-Brabant verandert in 2027 zoals toegelicht in het voorwoord en dat vertaalt zich ook in de bestuurlijke sturing. In 2027 zal de samenwerking nog zijn basis hebben in de huidige gemeenschappelijke regeling. Voor het ‘tussenjaar’ 2027 zullen de bestuurlijke gremia ingericht worden passend bij de beleidsarme dienstverlening vanaf 2027. De sturing ziet er als volgt uit:

Algemeen bestuur (AB)
De 16 deelnemers vaardigen een collegelid af. Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 nemen de colleges hier opnieuw besluiten over. Het algemeen bestuur stelt de inhoudelijke en financiële kaders vast.

Het strategisch beraad (SB)
Bestaat uit de voorzitter van RWB (de burgemeester van Breda), de vicevoorzitter, tevens portefeuillehouder Middelen, Organisatie en Regionale Dienstverlening en de voorzitters van de Stedelijke Regio West-Brabant en Gemeenschappelijke Regeling de Baronie. Het strategisch beraad vormt het dagelijks bestuur.

Bestuurscommissie Kleinschalig Collectief Vervoer
Bestaat uit wethouders sociaal domein en vervoer plus een vertegenwoordiger van de provincie Noord-Brabant. De bestuurscommissie organiseert o.a. het WMO-vervoer (deeltaxi) en het leerlingenvervoer bij enkele gemeenten.

Opdrachtgevend Beraad (OGB) *(onder voorberhoud besluitvorming)*
Samengesteld uit gemeentesecretarissen van de aangesloten gemeenten, gemandateerd door het Strategisch Beraad. Geeft sturing aan de dienstverlening en uitvoering van de gehele RWB organisatie. De Stuurgroep Mobiliteitscentrum wordt hierin opgenomen.

1. Programma Algemeen

Een aantal overkoepelende activiteiten voert RWB uit voor een goede organisatie. Deze vinden hun plek in het programma ‘Algemeen’.

1.1 Algemene inzet op inhoud, bestuur en organisatie

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

RWB functioneert als een dienstverlenende organisatie voor eigenaren en partners. RWB werkt productgericht en is financieel in control.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Ondersteuning strategisch beraad en algemeen bestuur.
- Organiseren nieuwe inrichting bestuurlijke gremia na verkiezingen.
- Implementeren uitkomsten van doorontwikkeling organisatie
- Meer inzet op informatiehuishoudingen -veiligheid om te voldoen aan (toenemende) wettelijke eisen.
- Verdergaand implementeren van 1e, 2e- en 3e-lijnscontrole op financiële processen ten behoeve van risicobeheersing.

WAT GAAT HET KOSTEN?

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Programma Algemeen	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Transitiebudget	-	189	-189	-	200	-200	-	200	-200
Totaal programma	**-**	**189**	**-189**	**-**	**200**	**-200**	**-**	**200**	**-200**
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo van de financieringsfunctie	164	-	164	200	-	200	200	-	200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**164**	**-**	**164**	**200**	**-**	**200**	**200**	**-**	**200**
Kosten van de overhead	1.412	1.923	-511	1.494	2.042	-548	1.570	2.145	-576
Totaal saldo baten en lasten	**1.576**	**2.112**	**-536**	**1.694**	**2.242**	**-548**	**1.770**	**2.345**	**-576**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	49	-	49	-	-	-	-	-	-
Begroot resultaat	**1.625**	**2.112**	**-487**	**1.694**	**2.242**	**-548**	**1.770**	**2.345**	**-576**

2. Programma Nieuwe Economie

2.1 Inleiding en ontvlechting

De Strategische Agenda 2024-2028 concretiseert de overheidsbijdrage aan de ambitie van de Economic Board West-Brabant (EBWB). De EBWB is de regionale triple helix samenwerking waarin de drie O's van ondernemers, onderwijs en overheid samenwerken. De EBWB heeft de Economische Ambitie 2030 opgesteld. Doel is: "West-Brabant is in Nederland dé voorloper in de transitie naar de nieuwe economie en is de plek voor innovatieve ondernemers die daaraan bijdragen."

In 2026 wordt de agenda van de EBWB 2027-2030 vastgesteld. De uitvoering van de O van overheid in de triple is na ontvlechting niet meer aan RWB, maar aan de Stedelijke Regio West Brabant en de Baronie. De uitvoering van de Strategische Agenda 2024-2028 van RWB eindigt eind 2026.

Met het ontvlechten van de beleidsrijke economische taken, zal ook de beperkte taak Gedeeld Mobiliteit (afstemming met provincie over de OV-concessie) bij RWB komen te vervallen.

WAT GAAT HET KOSTEN?

(bedragen x € 1.000)

Programma Nieuwe economie	Realisatie 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	336	236	101	372	372	-	320	320	-
Strategische agenda	1.530	1.100	429	1.502	1.502	-	1.583	1.583	-
Projecten	826	731	95	935	935	-	935	935	-
O&O fonds	346	346	-	313	313	-	314	314	-
REWIN	2.766	2.786	-20	2.892	2.892	-	3.039	3.039	-
Totaal saldo baten en lasten	**5.804**	**5.199**	**605**	**6.013**	**6.013**	**-**	**6.192**	**6.192**	**-**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Begroot resultaat	**5.804**	**5.199**	**605**	**6.013**	**6.013**	**-**	**6.192**	**6.192**	**-**

3. Regionale dienstverlening

3.1 Kleinschalig Collectief Vervoer

INLEIDING

Binnen de bestuurscommissie KCV organiseren 16 gemeenten samen het deur-deur-taxivervoer voor mensen met een Wmo-indicatie. Op plaatsen of tijden waar(op) geen lijngebonden OV beschikbaar is, worden reizigers namens de provincie Noord-Brabant vervoerd van en naar OV-overstaphaltes waar een overstap op bus of trein mogelijk is.

3.1.1 Ontwikkeling en beheer Deeltaxi West-Brabant

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Beheer nieuwe vervoersovereenkomst:

- Uitvoering volgens afspraken – bewaking via KPI's.
- Klanttevredenheid op niveau 8,0. Continue kwaliteitsbewaking via doorlopend KTO.
- Correcte kostentoerekening.
- Integratie doelgroepenvervoer onderzoeken / doorvoeren.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Intensieve samenwerking met gemeenten, provincie en externe ondersteuning bij beheer en ontwikkeling vervoersovereenkomst Wmo-vervoer en Bravoflexformules.
- Verdere integratie leerlingenvervoer voor gemeenten die dat willen.
- Contractbeheer/-management:
  - Communicatieactiviteiten.
  - Monitoren van vervoersprestaties.
  - Meten van de klanttevredenheid (doorlopend).
  - Toezicht klachtafhandeling.
  - Behandelen van bezwaren.
  - Financiële controle en afwikkeling.
  - Volgen ontwikkelingen doelgroepenvervoer.

3.1.2 Kostenbeheersing

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Gelijkblijvende kosten plus afgesproken indexeringen
- Verdere verlaging uitvoeringskosten KCV
- Diverse kostenbesparende opties inzetten (bijvoorbeeld verdere uitbreiding voorliggende velden, verhogen zelfredzaamheid, verbeteren processen).

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Werkprocessen lean inrichten
- Benchmarken op effecten kostenbesparende opties.
- Gemeenten adviseren over individuele mogelijkheden kosten-beheersing.

3.1.3 Toekomstbestendig collectief vervoer

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Stimuleren gebruik mobiliteitsoplossingen (bijvoorbeeld lijngebonden OV) voor ouderen, jongeren en mensen met een beperking.
- Efficiënt organiseren van ander doelgroepenvervoer.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Leerlingen in speciaal voortgezet onderwijs via virtual reality bekend maken met het OV.
- Gemeenten ondersteunen die de Voor Elkaar Pas op willen nemen als aanvullende/voorliggende voorziening.
- Inzet van de mobiliteitsconsulenten vergroten door betere bekendheid. Intern verzorgen van training en netwerkbijeenkomsten.
- Vindbaarheid verbeteren en actueel houden van verschillende soorten vervoer.

3.1.4 Samenwerking

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Samen sturen op uitvoering van de vervoersovereenkomst.
- Grote consensus over voorgestelde besluiten.
- Bestuurders hebben inzicht in kostenontwikkeling.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Periodieke afstemming met regio-overstijgende organisaties ter bevordering van het doelgroepen vervoer.
- Kostenramingen 2 keer herijken.

3.2 Regioarcheologie en cultuurhistorie (R&C)

INLEIDING

Team regioarcheologie en cultuurhistorie adviseert en ondersteunt gemeenten bij uitvoering van de wettelijke zorgplicht voor archeologie (en cultuurhistorie) op beleidsmatig- en projectniveau. Het team fungeert als kenniscentrum archeologisch erfgoed en helpt bij het uitdragen van het verhaal achter de historie. Ook stelt het team als doel om meer bewustzijn te (helpen) creëren bij West-Brabantse gemeenten en inwoners op het gebied van het culturele erfgoed.

3.2.1 Ondersteuning gemeenten

WAT WILLEN WE BEREIKEN

Deskundige beleids- en projectmatige ondersteuning van 10 afnemende RWB-gemeenten (en Gilze en Rijen) in hun wettelijke zorg- plicht voor het archeologisch en cultuurhistorisch erfgoed.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Op verzoek van afnemende RWB-gemeenten ondersteunt Team R&C beleids- en projectmatig door de volgende werkzaamheden:

- Adviseren op maat over de omgang met archeologie bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Beoordelen/adviseren bij Programma's van Eisen, rapportages, evaluatieverslagen, Plannen van Aanpak, offertes, omgevingsvergunningen, archeologisch veldonderzoek en de archeologische monumentenzorg in het algemeen.
- Beleidsadvisering en begeleiding van archeologische thematische wijzigingen van omgevingsplannen.
- Adviseren bij en begeleiden van het updaten van gemeentelijke archeologiekaarten en het bieden van handvatten voor het uitvoeren ervan.
- Het opstellen van archeologiebeleid.

3.2.2 Bewustzijn, kennis en dienstverlening

WAT WILLEN WE BEREIKEN

Meer kennis en bewustzijn creëren bij RWB-gemeenten en inwoners op gebied van het archeologisch en cultuurhistorisch erfgoed.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Het onderhouden van de regionale richtlijnen voor archeologisch onderzoek.
- Deelname aan verschillende deskundigenplatformen en symposia voor uitbreiding van netwerk en vergroting inhoudelijke kennis, ook van de omgevingswet.
- Verdere inrichting GIS-omgeving voor de invulling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet voor de gemeenten.
- Onderhoud projectarchief voor de gemeenten.
- Onderhoud communicatie- en informatiestroom richting RWB-gemeenten en vakgenoten, maar ook op verzoek richting inwoners en heemkundekringen/archeologische verenigingen (website, Teams, STACK en op verzoek lezingen, tentoonstellingen e.d.).

3.3 Mobiliteitscentrum

INLEIDING

Het Mobiliteitscentrum (MBC) streeft naar het bewegen van talenten. We zijn (kennis)partner voor leidinggevenden en HR op het gebied van arbeidsmarktvraagstukken, werken aan de invulling van posities en zetten in op ontwikkeling en behoud van talent- en kennis voor gemeenten. We helpen met het *werven* van talent, zowel de tijdelijke inhuur geven we vorm als de vaste vacatures. MBC investeert in de talenten van aangesloten gemeenten en verbonden partijen in de vorm van *persoonlijke ontwikkeling en groei*. Door de juiste mensen op de juiste functie binnen de juiste organisatie te plaatsen kunnen *ambities van de toekomst* worden waargemaakt. MBC zet in op *duurzame inzetbaarheid* van personeel binnen veranderende organisaties. Het MBC vervult als het ware de rol van 'verlengd werkgever' namens de aangesloten organisaties met een regionaal georganiseerde HR-functie.

3.3.1 Pijler Mobiliteit

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Mobiliteit van medewerkers van aangesloten organisaties bevorderen.
- Medewerkers en (oud-)bestuurders helpen in het vinden van een passende werkplek.
- Medewerkers hebben inzicht in hun ontwikkelmogelijkheden en worden ondersteund in hun sollicitatieproces.
- Talenten van medewerkers van aangesloten organisaties zijn in beeld.
- Werkgeluk en het kunnen omgaan met werkdruk.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Matches vinden op (tijdelijke) vacatures, klussen en projecten.
- Bieden van loopbaanadvies, mobiliteitsadvies, coaching op persoonlijke ontwikkeling, coaching omgaan met stress, ontwikkelassessments en selectie-assessments, zowel individueel als in groepen door gecertificeerde onafhankelijke coaches. Hierbij richten we ons op ambtenaren en wethouders.
- Begeleiden van arbeidsmarktbemiddeling voor regionale kandidaten.
- Organiseren en implementeren van Europese aanbestedingen voor vacature-invulling.
- Ondersteuning van verbonden organisaties bij de invulling van vacatures en begeleiding in het wervingsproces.

3.3.2 Pijler Leren en ontwikkelen - West-Brabant Academie

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- De expertise van individuele medewerkers/organisaties op het gebied van leren & ontwikkelen (L&O) is regionaal verbonden in een leer- en ontwikkelnetwerk.
- Voorzien in een structureel, regionaal aanbod van interne opleidingen, trainingen en ontwikkelkansen.
- Een bijdrage leveren aan het binden en boeien van de medewerkers van onze aangesloten organisaties.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Ontwikkelen van leerlijnen, mede in combinatie met strategische partners.
- Organiseren van (online) trainingen, workshops, zowel met open inschrijving als in company.
- Het organiseren van een L&O netwerk, bestaande uit collega's uit de regio.
- Uitbreiding en positionering regionaal Learning Experience Platform (LXP), inclusief inkoopvoordeel voor gemeenten.
- Er is een structureel, regionaal aanbod van interne opleidingen en trainingen. Deze leveren een bijdrage aan het binden en boeien van de medewerkers en hun duurzame inzetbaarheid.

3.3.3 Pijler Flexibele arbeidsmarkt

Flex West-Brabant

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Door proactief te faciliteren in het gehele proces huren klanten doeltreffend, doelmatig en rechtmatig tijdelijk personeel in.
- Alle aangesloten partijen zijn hiermee in staat regie te voeren op externe inhuur van tijdelijk personeel.
- Doelmatige en rechtmatige inkoopprocessen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Management Systeem (VMS) en flexibele arbeid mantelpartijen)
- De service die geleverd wordt aan de deelnemende partijen door de Inhuurdesk gebeurt op basis van afgestemd maat- werk d.m.v. vastgestelde dienstverleningsmodellen
- Adviseren en informeren van aangesloten partijen over wetswijzigingen en ontwikkelingen in de (flexibele) arbeidsmarkt.

Flexpool

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Talenten aantrekken en behouden voor de regio.
- Bevorderen (zij)instroom van (jong) talent in de deelnemende organisaties.
- Faciliteren in een regionaal flexibel loopbaan pad voor jonge en ervaren medewerkers.
- Flexibele, kwalitatieve inzet leveren aan aangesloten organisaties door de inzet van talenten
- Onderlinge kruisbestuiving tussen de professionals en organisaties zodat kennis behouden blijft in de regio.
- Inperken van externe inhuur in de regio. Bevorderen van interne flexibilisering van arbeid.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Het realiseren van een keten van flexibele regionale in-zet van junior tot senior.
- Flexibele en slimme ondersteuning aan deelnemende organisaties door de inzet van talent op tijdelijke projecten door deze vorm van ‘verlengd werkgeverschap’.
- Capaciteit van de flexpools laten aansluiten bij de behoefte vanuit de arbeidsmarktkrapte, blijkens analyse uit inhuurdesk, vacatures en vanuit de regio.
- Ontwikkelen van deskundigheid van flexibel inzetbare professionals en waar mogelijk en wenselijk doorstroom bij aangesloten organisaties realiseren.

3.3.4 Regievoering HR thema's

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Regionale samenwerking op HR-thema's vergroten.
- Samenbrengen van de regionale kennis, kunde en capaciteit voor synergie en efficiëntie.
- Aanjagen en implementeren van de regionale HR-visie, inclusief speerpunten van beleid die regionaal zijn bepaald door de HR-professionals van onze aangesloten organisaties.
- Regievoering op de regionale HR-projecten die voort-vloeien uit de regionale speerpunten.
- Trends, ontwikkelingen en behoeften uit de regio vertalen naar regionale speerpunten en diensten ten behoeve van aangesloten organisaties
- Vanuit draagvlak gezamenlijke koers bepalen die richting vormend is voor de uitvoering van de verschillende pijlers.
- Organisatie van de HR-stuurgroep en een strategisch HR-professionals-netwerk.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- Aanjagen van de regionale HR-visie (en bijbehorende projecten), inclusief speerpunten van beleid die regionaal zijn bepaald door de HR-professionals van onze aangesloten organisaties. De dienstverlening ontwikkelt hierin mee.
- Regievoering op de regionale HR-projecten die voortvloeien uit de regionale speerpunten.
- Organisatie van bijeenkomsten van de HR-stuurgroep en het strategisch HR-professionals-netwerk.
- Het aangaan en onderhouden van regionale en landelijke arbeidsmarktnetwerken.
- Publicatie kennisartikelen/video's.

WAT GAAT HET KOSTEN?

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Programma Regionale dienstverlening	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
KCV	11.714	11.574	140	13.375	13.400	-25	12.867	12.867	-
Regioarcheologie	323	266	57	354	302	52	364	309	54
Mobiliteitscentrum									-
- Algemeen	1.281	1.214	67	1.188	1.169	19	1.398	1.378	20
- Flexpool	2.624	2.598	26	4.329	4.146	183	4.661	4.469	192
- Flex West-Brabant	3.484	3.312	172	3.375	3.081	294	3.581	3.272	309
Totaal saldo baten en lasten	**19.426**	**18.965**	**461**	**22.621**	**22.099**	**523**	**22.871**	**22.295**	**576**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			-	50		50	25		25
Begroot resultaat	**19.426**	**18.965**	**461**	**22.671**	**22.099**	**573**	**22.896**	**22.295**	**601**

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
4.2 Financiering
4.3. Bedrijfsvoering
4.3. Wet open overheid
4.5. Subsidies

Het ‘Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten’ schrijft voor om bepaalde paragrafen op te nemen in de jaarstukken. De paragrafen die niet van toepassing zijn voor RWB worden niet beschreven. Vanwege de subsidiestromen bij RWB is ervoor gekozen om hier wel de niet-verplichte paragraaf Subsidies toe te voegen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt de financiële positie van RWB beschreven.

WEERSTANDSVERMOGEN

Het algemeen bestuur van RWB stelde op 3 juli 2025 de Nota reserves en voorzieningen 2025 vast. Hiermee ligt vast hoe RWB met de instelling van reserves omgaat, risico's financieel vertaald en wat de maximale hoogte is van reserves met een bufferfunctie die tezamen het weerstandsvermogen of -capaciteit vormen .

Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die RWB heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Om te beoordelen of deze capaciteit voldoende is, wordt het ratio weerstandsvermogen berekend:
ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit/risico-waarde.

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van een waarderingstabel die in samenwerking tussen het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente tot stand is gekomen.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

RWB houdt als aanvaardbaar ratio weerstandsvermogen 1,0 aan.

Dit volstaat omdat de deelnemende gemeenten financieel garant staan. Naast een algemene reserve zijn er voor een de onderdelen van RWB, met instemming van het algemeen bestuur, reserves gevormd als weerstandscapaciteit. Deze splitsing is gewenst omdat verschillende onderdelen van RWB diensten verlenen aan minder of meer partijen dan de 16 deelnemende gemeenten. Uitgangspunt van RWB is dat de onderdelen moeten zorgen voor een gezonde *businesscase*. En daar hoort ook een buffer bij om tegenvallers op te vangen. De totale buffercapaciteit die bij RWB aanwezig is bedraagt echter niet meer dan 8% van de begrote lasten en onttrekkingen uit de reserves, zoals opgeschreven is in de Nota Verbonden Partijen. Op basis van een geactualiseerde berekening van risicobedragen en de daarop geënte baseerde plafondbedragen, bedraagt de maximale buffercapaciteit minder dan 4%.

RISICO'S

RWB loopt op verschillende onderdelen risico's. Welke dit zijn en wat de omvang daarvan is wordt weergeven in het volgende overzicht.

Programma	Risico	Kans	Risicobedrag (€ x 1.000)	Toelichting
Bedrijfsvoering	Vertrek sleutelfiguren	Gemiddeld	110	Vertrek sleutelfiguren door reorganisatie-onzekerheid.
Bedrijfsvoering	CEO-fraude	Zeer klein	75	Misbruik bevoegdheden.
Bedrijfsvoering	ICT-beveiliging & Cybercrime	Klein	50	Kwetsbaarheid ICT-Beveiliging waardoor
Nieuwe Economie (SA)	Langdurige ziekte / Welzijn	Groot	140	Reorganisatie-onzekerheid
Nieuwe Economie (SA)	Fraude bij O&O-fonds subsidie	Zeer klein	50	Risico op onjuiste aanvragen of misbruik van middelen door derden.
Nieuwe Economie (SA)	Niet voldoen aan subsidievereisten	Zeer klein	40	Risico op terugvordering van ontvangen subsidies (o.a. Regio Deal).
Nieuwe Economie (SA)	Stranded costs (Website/Contracten)	Groot	15	Kosten voor middelen die inhoudelijk niet meer aansluiten op de nieuwe koers.
Nieuwe Economie (SA)	Cofinanciering Regio Deal	Klein	80	Risico dat partners hun aandeel niet leveren voor de Regiodeal
KCV	Vertrek sleutelfiguren	Gemiddeld	110	Vertrek sleutelfiguren door reorganisatie-onzekerheid.
KCV	Aanbestedingsrisico	Klein	40	Juridische procedures tijdens aanbestedingstrajecten.
KCV	Continuiteitsrisico vervoerder	Klein	75	Dat de vervoerder niet meer is, en er nieuwe vervoerder moet gezocht
Regioarcheologie	Terugval in vraag vanuit gemeenten	Zeer klein	35	Risico op terugval in vraag vanuit gemeenten.
Regioarcheologie	Langdurig ziekte	Klein	50	Noodzaak tot inhuur bij uitval van capaciteit.
MBC (Algemeen)	Langdurige ziektes	Zeer klein	133	Financiële impact van verzuim binnen de MBC Algemeen.
MBC (Algemeen)	Grote leverancier (Careernet) valt om	Klein	26	Continuïteitsrisico bij faillissement van cruciale dienstverlener.
MBC (Flex West-Brabant)	Schending privacywet (AVG)	Klein	10	Boetes of claims door onjuiste verwerking van persoonsgegevens.
MBC (Flex West-Brabant)	Leverancier (Netive) valt om	Klein	31	Impact op de inhuurdesk bij uitval van de softwareleverancier.
MBC (Flex West-Brabant)	Hacking software (Netive)	Klein	36	Risico op datalekken of systeemuitval bij de softwarepartner.
MBC (Flex West-Brabant)	Hoge kosten juridische geschillen	Zeer klein	60	Noodzaak tot externe juridische inhuur bij complexe leveranciersconflicten.
MBC (flexpool)	Geen vraag naar interne inhuur	Zeer klein	264	Mismatch waarbij consultants in de pool niet geplaatst kunnen worden.
MBC (flexpool)	Langdurige ziektes	Zeer klein	146	Risico op loondoorbetaling bij ziekte binnen de consultants-pool.
Totaal			**1.576**	

Onderdeel	Totaal risicobedrag	Weerstands-capaciteit	Ratio weerstands-vermogen	Beoordeling
Bedrijfsvoering	235	200	0,9	matig
Nieuwe Economie (SA)	325	110	0,3	ruim onvoldoende
KCV	225	85	0,4	onvoldoende
Regioarcheologie	85	100	1,2	voldoende
MBC (Algemeen)	159	170	1,1	voldoende
MBC (Flex West-Brabant)	137	-	-	ruim onvoldoende
MBC (Flexpool)	410	248	0,6	matig
Totaal	**1.576**	**913**	**0,6**	**onvoldoende**

Risico's op totaal RWB (Bedrijfsvoering)

Hier spelen uiteenlopende risico's, de grootste hebben te maken met uitval of vertrek van personeel (de noodzaak om tijdelijk duurder externen in te moeten huren) en de kans op kosten van hacks op de algemene ICT-voorzieningen. De totale omvang van de risico's op deze onderdelen bedraagt afgerond € 235.000.

Risico's op Nieuwe economie

Hier gaat het ook om mogelijke kosten in de personele sfeer. Daar- naast om mogelijke risico's bij de subsidiestromen. Het risicobedrag is afgerond € 325.000. Per 2027 bevat de reserve ook dit bedrag.

Risico's op Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)

De grootste risico's bij KCV betreffen aanbestedingen en vertrek van personeel. De omvang van de risico's bedraagt € 225.000.

Risico's op Regioarcheologie

Het grootste risico op dit onderdeel is uitval van personeel en een grotere vraag waarvoor extern ingehuurd moet worden. Het risicobedrag is € 85.000.

Risico's op Mobiliteitscentrum (MBC)

Hier kan sprake zijn van extra personele kosten en kosten door lagere declarabiliteit. Het risicobedrag is € 159.000.

Risico's op MBC (Flex West-Brabant)

Binnen dit onderdeel van MBC worden Europese aanbestedingen uitgevoerd en is er risico op problemen met de specifieke ICT-systemen het totale risicobedrag bedraagt € 137.000.

Risico's op MBC (Flexpool)

Bij het onderdeel Flexpools (de pool van consulenten) is het risico gelegen in uitval van personeel door (langdurige) ziekte, wat leidt tot bijkomende kosten. Daarnaast is de kans aanwezig dat het aanbod niet goed aansluit op de vraag en leidt tot verminderde inzetbaarheid. Beide risico's worden als zeer klein ingeschat, maar door de omvang van de pool leidt dit tot een (aanwezig) risicobedrag van € 417.000.

FINANCIËLE KENGETALLEN

Financiële kengetallen zijn getallen die de gezondheid van de organisatie weergeven. Hieronder bespreken we de drie relevante kengetallen van RWB:

Netto schuldquote

Kengetal	Verslag 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	-5,75%	-3,02%	-5,46%

Dit kengetal geeft een indicatie van de hoogte van de schuld in relatie tot de baten van RWB. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten geeft aan dat als dit percentage boven de 130% uitkomt,
de organisatie in de gevarenzone zit. Een percentage van -3,04% is gezond.

Solvabiliteitsratio

Kengetal	Verslag 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Solvabiliteitsratio	15%	12%	15%

Dit kengetal geeft aan in hoeverre RWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit hoe beter.

Structurele exploitatieruimte

Kengetal	Verslag 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Structurele exploitatieruimte	-2,48%	0,00%	-0,65%

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Een negatief percentage betekent dat de structurele
baten niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken

4.2 Financiering

In deze paragraaf wordt ingegaan op hoe RWB omgaat met zijn financieringsrisico's.

KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden (Wet fido). De tabel hieronder geeft de kasgeldlimiet voor 2027 weer.

Kasgeldlimiet	2027
Begrotingstotaal	30,8 miljoen
Toegestane kasgeldlimiet (8,2%)	2,5 miljoen

RWB ontvangt veel van zijn inkomsten vooruit. Hierdoor heeft RWB geen financieringstekort.

RENTERISICONORM

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. De norm bepaalt dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de rente niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. RWB heeft geen leningen, waardoor een overschrijding van deze norm niet aan de orde is.

LIQUIDITEITSPLANNING/FINANCIERINGSBEHOEFTE

De jaarlijkse lasten worden gefinancierd door de jaarlijkse bijdragen van gemeenten, provincie en derden. Bij tijdige ontvangst van deze bijdragen, zorgt RWB ervoor dat er geen liquiditeitsprobleem ontstaat.

RENTEKOSTEN EN RENTEKOPBRENGSTEN

RWB heeft geen aangetrokken, verstrekte leningen, investeringen en/of grondexploitaties. Daaraan gerelateerde rentelasten en/of baten zijn voor RWB niet van toepassing.

4.3 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste ontwikkelingen en de stand van zaken binnen de bedrijfsvoering van RWB.

PERSONEEL

Onderdeel	
Overhead	9,8
Algemeen	2,3
Strategische Agenda	10,3
Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)	1,8
Regioarcheologie	2,6
Mobiliteitscentrum (MBC)	6,7
Flex West-Brabant	10,5
Flexpool	34,9
Totaal	**78,9**

4.4 Wet open overheid

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Deze vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Overheden hebben zowel een passieve als actieve informatieplicht. Vanuit het Rijk zal fasegewijs duidelijkheid verschaft worden over de onderscheiden categorieën waarbij sprake is van een actieve informatieplicht. Vooruitlopend daarop heeft RWB zich aangemeld bij de Woo-index en vanaf 2024 is daarin aangegeven welke informatie op de RWB-website te vinden is.

4.5 Subsidies

De subsidies van RWB zijn alle onderdeel van de ontvlechting van economische taken en zullen in lijn met de besluitvorming hierover worden overgedragen naar de organisatie die vanaf 2027 voor de uitvoering aan de lat staat.

ONDERZOEK EN ONTWIKKELFONDS (O&O)

Aanjagen, ontwikkelen en initiëren van projecten die goed zijn voor West-Brabant en de regio op de kaart zetten. Dat doet het O&O-fonds. Subsidie kan worden aangevraagd door rechtspersonen, zowel privaat als publiek die in West-Brabant gevestigd zijn. Indien de subsidieaanvrager een private partij betreft, moet sprake zijn van samenwerking met minimaal een andere partij. Samenwerking in triple-helix verband wordt aangemoedigd.

Het subsidieplafond (subsidiepot) wordt jaarlijks bepaald op basis van de bijdrage van de deelnemende gemeenten en de vrijval definitieve beschikte projecten. Het saldo van het subsidieplafond op 31 december van het jaar wordt teruggestort naar de deelnemende gemeenten.

SUBSIDIEREGELING REWIN

De economische ontwikkelmaatschappij B.V. REWIN West-Brabant is in 1986 opgericht door de overheid, en de overheden zijn als aandeelhouder formeel eigenaar van B.V. REWIN. Jaarlijks wordt er aan REWIN een bijdrage verstrekt die bedoeld is voor (een deel van) de kosten die REWIN maakt voor de uitvoering van haar activiteiten.
In 2023 is er voor deze bijdrage een nieuwe subsidieovereenkomst overeengekomen tussen RWB en REWIN. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 1 januari 2024 tot 31 december 2027.

REGIODEAL WEST-BRABANTS WELVAREN

In 2024 kregen we het goede nieuws dat er vanuit het Rijk € 15 mln beschikbaar wordt gesteld voor de regio deal. Dit bedrag komt binnen bij de centrumgemeente Breda die hierin optreed als kassier. De middelen worden vanuit daar volgens afspraken verdeeld over de verschillende penvoerders van onderdelen van de deal. Het deel dat RWB ontvangt (bijna € 1 miljoen per jaar) is in deze begroting verwerkt

5. Financiële Begroting

5.1 Overzicht van baten en lasten per programma

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht gegeven van alle programma's.

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Programma:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	**-**	**189**	**-189**	**-**	**200**	**-200**	**-**	**200**	**-200**
Transitiebudget		*189*	*-189*		*200*	*-200*		*200*	*-200*
Nieuwe economie	**5.804**	**5.199**	**605**	**5.641**	**5.641**	**-**	**6.192**	**6.192**	**-**
*Algemeen**	*336*	*236*	*101*	*372*	*372*	*-*	*320*	*320*	*-*
Strategische agenda	*1.530*	*1.100*	*429*	*1.502*	*1.502*	*-*	*1.583*	*1.583*	*-*
Projecten	*826*	*731*	*95*	*935*	*935*	*-*	*935*	*935*	*-*
O&O fonds	*346*	*346*	*-*	*313*	*313*	*-*	*314*	*314*	*-*
REWIN	*2.766*	*2.786*	*-20*	*2.892*	*2.892*	*-*	*3.039*	*3.039*	*-*
Regionale dienstverlening	**19.426**	**18.965**	**461**	**22.621**	**22.099**	**523**	**22.871**	**22.295**	**576**
KCV	*11.714*	*11.574*	*140*	*13.375*	*13.400*	*-25*	*12.867*	*12.867*	*-*
Regioarcheologie	*323*	*266*	*57*	*354*	*302*	*52*	*364*	*309*	*54*
Mobiliteitscentrum									
- Algemeen	*1.281*	*1.214*	*67*	*1.188*	*1.169*	*19*	*1.398*	*1.378*	*20*
- Flexpool	*2.624*	*2.598*	*26*	*4.329*	*4.146*	*183*	*4.661*	*4.469*	*192*
- Flex West-Brabant	*3.484*	*3.312*	*172*	*3.375*	*3.081*	*294*	*3.581*	*3.272*	*309*
Totaal programma's	**25.230**	**24.353**	**877**	**28.262**	**27.940**	**323**	**29.063**	**28.687**	**376**
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo van de financieringsfunctie	164	-	164	200		200	200	-	200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**164**	**-**	**164**	**200**	**-**	**200**	**200**	**-**	**200**
Kosten van de overhead	1.412	1.923	-511	1.494	2.042	-548	1.570	2.145	-576
Totaal saldo van baten en lasten	**26.806**	**26.276**	**530**	**29.957**	**29.982**	**-25**	**30.833**	**30.833**	**-**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	49	-	49	25	-	25	-	-	-
Begroot resultaat	**26.855**	**26.276**	**579**	**29.982**	**29.982**	**-**	**30.833**	**30.833**	**-**

5.2 Overzicht van incidentele baten en lasten

Voor inzicht in het structurele evenwicht wordt hier het overzicht van incidentele baten en lasten weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Incidentele baten en lasten 2027	Baten	Lasten	Saldo
Programma Algemeen			
- Transitiebudget	-	200	-200
Programma Nieuwe Economie			
- Projecten: Regiodeal	935	935	-
Totaal incidentele baten en lasten	**935**	**1.135**	**-200**
Incidentele mutaties in reserve	-	-	-
Saldo van incidentele baten en lasten en reservesmutaties	**935**	**1.135**	**-200**
Totaal structurele baten en lasten	**29.898**	**29.698**	**200**
Begroot resultaat	**30.833**	**30.833**	**-**

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Gronden van raming
De raming is gebaseerd op ongewijzigd beleid.
Voor de raming van de loon- en prijsontwikkeling zijn de indexeringen van het centraal plan bureau zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2024 gehanteerd. Voor de begroting 2027 zijn dit:
Prijsindex: 2,4%
Loonindex: 3,8%
Voor de vervoerskosten op deelprogramma Kleinschalig Collectief Vervoer is rekening gehouden met de branchegerichte NEA-index.

Wijziging rubricering
Bij deze begroting is voor het inzicht van de economische activiteiten, de algemene werkzaamheden wat tot begroting 2026 onder programma algemeen viel onder programma nieuwe economie begroot.

Toelichting van baten en lasten per programma

Algemeen

<u>Transitiebudget</u>
In 2027 is een transitiebudget van € 200.000 beschikbaar. Dit is bedoeld voor de eenmalige, extra kosten voor de doorontwikkeling van de RWB-organisatie.

<u>Overhead</u>
Overhead is gedefinieerd als: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*
Op hoofdlijnen betreft dit de volgende kosten:

- Huisvesting en facilitaire zaken
- Directeur, directie- en bestuursadvisering
- Financiën, P&O, Inkoop, Communicatie, Juridische zaken, Informatievoorziening en Automatisering
- Secretariaat en managementondersteuning

Een groot deel van deze kosten valt binnen de dienstverleningsovereenkomst die RWB heeft afgesloten met gemeente Etten-Leur. Een deel van de lasten die toe te rekenen zijn aan regioarcheologie en het Mobiliteitscentrum worden gedekt vanuit de baten op dat deelprogramma.

Algemene dekkingsmiddelen
Op basis van het de liquiditeitsprognose, verwachten we structureel een rentebaat van € 200.000. De rentebaat is afhankelijk van de Euri bor rentestand, de verwachting is dat de rentestand zal dalen. In deze begroting is er geen rekening gehouden met deze verwachting.

Nieuwe economie

Evenementen en communicatie
Kosten van evenementen en communicatie gericht op de inhoudelijke agenda. Deze zijn gericht op verbinden, netwerken, lobby- en relatiebeheer het informeren, verkrijgen van positieve houding en het actief betrekken van stakeholders.

Strategische agenda
De baten en lasten van de structurele bezetting (10,33 fte) en werkbudget voor uitvoering van het actieprogramma.

Projecten
Hier staan kosten en baten van projecten die met behulp van subsidies worden uitgevoerd. In verband met de Regio Deal West-Brabants Welvaren ramen we jaarlijks € 935.000 aan middelen.

O&O fonds
Onder het programma strategische agenda staan de baten en lasten van de subsidieregeling Onderzoek & Ontwikkelfonds.
Er wordt door de deelnemende gemeenten 43 cent per inwoner bijgedragen aan het Onderzoek & Ontwikkelfonds. Met een totaal inwoner- aantal van 730.425 is de bijdrage vanuit de gemeenten voor 2027
€ 314.083.

B.V. REWIN West-Brabant
De ontvangen bijdragen van de 16 gemeenten en de subsidie aan B.V. REWIN West-Brabant.

Regionale dienstverlening

Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)
De bureaukosten voor het uitvoeren van KCV en vervoerslasten voor de gemeenten en provincie zijn hier opgenomen.

Regioarcheologie
De inzet van regioarcheologie wordt in 2027 doorbelast aan de afnemers tegen een tarief per product. Niet deelnemende gemeenten betalen een opslag van 20% op dit tarief. Het positief saldo is ter dekking van de overheadkosten die toe te rekenen zijn aan regioarcheologie.

Mobiliteitscentrum (MBC)
Algemeen
Hier zijn de baten en lasten voor uitvoering van de algemene dienstverlening onder andere loopbaanadvies, leren en ontwikkelen van het MBC opgenomen.

Flexpool
Hier zijn de baten en lasten van de consultants opgenomen. Bij deze begroting wordt rekening gehouden met een pool van 32,7 fte.

Flex West-Brabant
Voor de uitvoering van Flex West-Brabant, ontvangen wij van de leveranciers 2,5% van de inhuuromzet die via dit platform loopt. In de voorgaande jaren zien we een toename van de omzet. Bij deze begroting houden we rekening met een totaalomzet inhuur binnen de regio van 135 miljoen euro.

Het positieve saldo is de bijdrage van MBCaan de overheadkosten.

6. De uiteenzetting van de financiële positie 2027

6.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Activa

(bedragen x € 1.000)	31 december 2027	31 december 2026
VASTE ACTIVA		
Investeringen met een economisch nut	18	20
Totaal materiële vaste activa	**18**	**20**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**18**	**20**
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen op openbare lichamen	1.003	1.003
Overige vorderingen	1.272	1.274
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.800	5.800
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**8.075**	**8.077**
Bank- en girosaldi	111	111
Totaal liquide middelen	**111**	**111**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	225	225
Vooruitbetaalde bedragen	2.478	2.478
Totaal overlopende activa	**2.703**	**2.703**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**10.889**	**10.891**
TOTAAL ACTIVA	**10.907**	**10.911**

Passiva

(in duizenden euro's)	31 december 2027	31 december 2026
VASTE PASSIVA		
Bestemmingsreserves	1.506	1.506
Rekeningsaldo		
Totaal eigen vermogen	1.506	1.506
Voorzieningen	48	48
TOTAAL VASTE PASSIVA	**1.554**	**1.554**
VLOTTENDE PASSIVA		
Overige schulden	1.286	1.286
Totaal netto-vlottende schulden	**1.286**	**1.286**
Nog te betalen bedragen	3.879	3.883
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	3.036	3.036
Overige vooruitontvangen bedragen	1.152	1.152
Totaal overlopende passiva	**8.067**	**8.071**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**9.353**	**9.357**
TOTAAL PASSIVA	**10.907**	**10.911**

6.2 Berekend EMU-Saldo

Het EMU-saldo (Economische en Monetaire Unie) is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het kan worden omschreven als het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid (collectieve sector).Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we in de begroting een berekening van het EMU-saldo op over het vorige begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo van de RWB ziet er in de begroting 2027 als volgt uit:

	bedragen (x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-25	-	200
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	-	-	-
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	-	-
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	-	-	-
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-	-
	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	**-25**	**-**	**200**

6.3 Verloop van de reserves

Onderstaand verloop van de reserves en voorzieningen is gebaseerd op de resultaatbestemming van 2025. Hiermee wordt de meest actuele prognose van de reservepositie voor 2027 in beeld gebracht, dit onder voorbehoud van definitieve vaststelling van de jaarstukken 2025 resultaatbestemming 2025, door het Algemeen Bestuur.

Staat reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2027	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2027
Algemene reserve				
Algemene reserve	200	-	-	200
Totaal Algemene reserve	200	-	-	200
Bestemmingsreserves				
Reserve Strategische agenda	110	-	-	110
Reserve frictiebudget economische ontvlechting (nieuw)	361	-	-	361
Reserve Regiodeal (nieuw)	117	-	-	117
Reserve KCV	60	-	-	60
Reserve aanbesteding vervoerder (nieuw)	140	-	-	140
Reserve Regioarcheologie	100	-	-	100
Reserve Mobiliteitscentrum	170	-	-	170
Reserve Flexpools	248	-	-	248
Totaal bestemmingsreserves	1.306	-	-	1.306
Totaal reserves	**1.506**	**-**	**-**	**1.506**

Onderbouwing reserves:

ALGEMENE RESERVE RWB

Jaar vorming:	2025
Jaar opheffing:	n.v.t.
Maximale omvang:	€ 200.000

RESERVE STRATEGISCHE AGENDA

Jaar vorming:	2025
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bufferfunctie voor onderdeel strategische agenda
Maximale omvang:	€ 110.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit om onverwachte kosten op te vangen.

RESERVE FRICTIEBUDGET ECONOMISCHE ONTVLECHTING

Jaar vorming:	2026
Jaar opheffing:	n.n.b.
Functie:	Dekking lasten als gevolg van de economische ontvlechting
Maximale omvang:	€ 361.000
Bestemming:	Opvangen lasten als gevolg van de economische ontvlechting

RESERVE REGIODEAL

Jaar vorming:	2026
Jaar opheffing:	2029
Functie:	Bestedingsfunctie voor subsidieprojecten Regiodeal
Maximale omvang:	€ 117.000
Bestemming:	Projectkosten voor de subsidieprojecten binnen Regiodeal.

RESERVE KLEINSCHALIG COLLECTIEF VERVOER

Jaar vorming:	2012
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bufferfunctie / bestedingsfunctie voor onderdeel KCV
Maximale omvang:	€ 80.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit om onverwachte kosten op te vangen. Dekking voor lasten waar geen structurele dekking voor is, zoals kosten voor aanbesteding van vervoerscontract.

RESERVE AANBESTEDING VERVOERDER

Jaar vorming:	2026
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bestedingsfunctie voor aanbesteding vervoerder
Maximale omvang:	€ 250.000
Bestemming:	Bestedingen met betrekking tot aanbesteding van vervoerder.

RESERVE REGIOARCHEOLOGIE

Jaar vorming:	2021
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bufferfunctie voor onderdeel regioarcheologie.
Maximale omvang:	€ 100.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit om onverwachte kosten op te vangen.

RESERVE MOBILITEITSCENTRUM

Jaar vorming:	2019
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bufferfunctie voor onderdeel MBC algemeen.
Maximale omvang:	€ 170.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit om onverwachte kosten op te vangen.

RESERVE FLEXPOOL

Jaar vorming:	2018
Jaar opheffing:	n.v.t.
Functie:	Bufferfunctie voor onderdeel flexpool.
Maximale omvang:	€ 340.000
Bestemming:	Weerstandscapaciteit om onverwachte kosten op te vangen.

7. Meerjarenraming 2027-2029

7.1 Raming baten en lasten 2027 – 2029

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Programma:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Transitiebudget	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
Nieuwe economie	**6.393**	**6.393**	**-**	**6.616**	**6.616**	**-**	**5.914**	**5.914**	**-**
Algemeen	*332*	*332*	*-*	*346*	*346*	*-*	*359*	*359*	*-*
Strategische agenda	*1.644*	*1.644*	*-*	*1.712*	*1.712*	*-*	*1.782*	*1.782*	*-*
Projecten	*935*	*935*	*-*	*935*	*935*	*-*	*-*	*-*	*-*
O&O fonds	*314*	*314*	*-*	*314*	*314*	*-*	*314*	*314*	*-*
REWIN	*3.167*	*3.167*	*-*	*3.309*	*3.309*	*-*	*3.458*	*3.458*	*-*
Regionale dienstverlening	**23.768**	**23.171**	**596**	**24.645**	**24.026**	**619**	**25.633**	**24.990**	**643**
KCV	*13.478*	*13.478*	*-*	*14.043*	*14.043*	*-*	*14.707*	*14.707*	*-*
Regioarcheologie	*379*	*322*	*56*	*395*	*337*	*59*	*413*	*352*	*61*
Mobiliteitscentrum									
- Algemeen	*1.398*	*1.377*	*21*	*1.398*	*1.376*	*22*	*1.398*	*1.375*	*23*
- Flexpool	*4.854*	*4.655*	*199*	*5.069*	*4.862*	*206*	*5.293*	*5.079*	*214*
- Flex West-Brabant	*3.659*	*3.339*	*320*	*3.740*	*3.408*	*332*	*3.822*	*3.477*	*345*
Totaal programma's	**30.160**	**29.564**	**596**	**31.261**	**30.642**	**619**	**31.547**	**30.904**	**643**
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo van de financieringsfunctie	200		200	200		200	200		200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**200**	**-**	**200**	**200**	**-**	**200**	**200**	**-**	**200**
Kosten van de overhead	1.626	2.222	-596	1.688	2.307	-619	1.753	2.395	-643
Totaal saldo van baten en lasten	**31.986**	**31.786**	**200**	**33.149**	**32.949**	**200**	**33.499**	**33.299**	**200**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			-			-			-
Begroot resultaat	**31.986**	**31.786**	**200**	**33.149**	**32.949**	**200**	**33.499**	**33.299**	**200**

7.2 Raming van incidentele baten en lasten 2027 – 2028

Incidentele baten en lasten 2028	Baten	Lasten	Saldo
Programma Nieuwe Economie			
- Projecten: Regiodeal	935	935	-
Totaal incidentele baten en lasten	**935**	**935**	**-**
Incidentele mutaties in reserve			-
Saldo van incidentele baten en lasten en reservesmutaties	**935**	**935**	**-**
Totaal structurele baten en lasten	**31.051**	**30.851**	**200**
Begroot resultaat	**31.986**	**31.786**	**200**

Incidentele baten en lasten 2029	Baten	Lasten	Saldo
Programma Nieuwe Economie			
- Projecten: Regiodeal	935	935	-
Totaal incidentele baten en lasten	**935**	**935**	**-**
Incidentele mutaties in reserve			-
Saldo van incidentele baten en lasten en reservesmutaties	**935**	**935**	**-**
Totaal structurele baten en lasten	**32.214**	**32.014**	**200**
Begroot resultaat	**33.149**	**32.949**	**200**

Incidentele baten en lasten 2030	Baten	Lasten	Saldo
Programma Nieuwe Economie			
			-
Totaal incidentele baten en lasten	**-**	**-**	**-**
Incidentele mutaties in reserve			-
Saldo van incidentele baten en lasten en reservesmutaties	**-**	**-**	**-**
Totaal structurele baten en lasten	**33.499**	**33.299**	**200**
Begroot resultaat	**33.499**	**33.299**	**200**

7.3 Toelichting op meerjarenraming baten en lasten 2028 – 2030

Gronden van raming
De raming is gebaseerd op ongewijzigd beleid.
Voor de raming van loon- en prijsontwikkeling zijn de indexeringen van het Centraal Plan Bureau gehanteerd zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2025. Voor de raming 2028 – 2030 zijn dit:

	2028	2029	2030
Prijsindex	2,2%	2,2%	2,2%
Loonindex	4,2%	4,5%	4,5%

Voor de vervoerskosten op deelprogramma Kleinschalig Collectief Vervoer is rekening gehouden met de branchegerichte NEA-index.

8. De uiteenzetting van de financiële positie 2028 – 2030

8.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2028 – 2030

Activa

(bedragen x € 1.000)	31 december 2028	1 januari 2028	31 december 2029	1 januari 2029	31 december 2030	1 januari 2030
VASTE ACTIVA						
Investeringen met een economisch nut	16	18	14	16	12	14
Totaal materiële vaste activa	**16**	**18**	**14**	**16**	**12**	**14**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**16**	**18**	**14**	**16**	**12**	**14**
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen op openbare lichamen	1.003	1.003	1.003	1.003	1.003	1.003
Overige vorderingen	1.272	1.272	1.272	1.272	1.272	1.272
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800	5.800
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**8.075**	**8.075**	**8.075**	**8.075**	**8.075**	**8.075**
Bank- en girosaldi	111	111	111	111	111	111
Totaal liquide middelen	**111**	**111**	**111**	**111**	**111**	**111**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:						
- overige Nederlandse overheidslichamen	-	-	-	-	-	-
Nog te ontvangen bedragen	225	225	225	225	225	225
Vooruitbetaalde bedragen	2.478	2.478	2.478	2.478	2.478	2.478
e. Rekening courantverhouding met het Rijk (Schatkistbankieren)						
Totaal overlopende activa	**2.703**	**2.703**	**2.703**	**2.703**	**2.703**	**2.703**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**10.889**	**10.889**	**10.889**	**10.889**	**10.889**	**10.889**
TOTAAL ACTIVA	**10.905**	**10.907**	**10.903**	**10.905**	**10.901**	**10.903**

Passiva

(bedragen x € 1.000)	31 december 2028	1 januari 2028	31 december 2029	1 januari 2029	31 december 2030	1 januari 2030
VASTE PASSIVA						
Bestemmingsreserves	1.506	1.506	1.506	1.506	1.506	1.506
Rekeningsaldo	-	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	1.506	1.506	1.506	1.506	1.506	1.506
Voorzieningen	48	48	48	48	48	48
TOTAAL VASTE PASSIVA	**1.554**	**1.554**	**1.554**	**1.554**	**1.554**	**1.554**
VLOTTENDE PASSIVA						
Overige schulden	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286	1.286
Totaal netto-vlottende schulden	**1.286**	**1.286**	**1.286**	**1.286**	**1.286**	**1.286**
Nog te betalen bedragen	3.877	3.879	3.875	3.877	3.873	3.875
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	3.036	3.036	3.036	3.036	3.036	3.036
Overige vooruitontvangen bedragen	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152
Totaal overlopende passiva	**8.065**	**8.067**	**8.063**	**8.065**	**8.061**	**8.063**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**9.351**	**9.353**	**9.349**	**9.351**	**9.347**	**9.349**
TOTAAL PASSIVA	**10.905**	**10.907**	**10.903**	**10.905**	**10.901**	**10.903**

8.2 Verloop EMU-saldo 2028-2030

Het EMU-saldo (Economische en Monetaire Unie) is een in Europees verband gehanteerd en gedefinieerd macro-economisch begrip. Het kan worden omschreven als het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid (collectieve sector).
Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) nemen we in meerjarenraming het verloop van het EMU-saldo op over drie opvolgende begrotingsjaren. Het EMU-saldo van de RWB voor de begrotingjaren 2028 – 2030 ziet er als volgt uit:

	bedragen (x € 1.000)	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	200	200	200
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	-	-	-
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-	-	-
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	-	-	-
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	-	-	-
	Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	**200**	**200**	**200**

9. Verloop reserves 2028 – 2030

Staat reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2028	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2028
Algemene reserve				
Algemene reserve	200	-	-	200
Totaal Algemene reserve	200	-	-	200
Bestemmingsreserves				
Reserve Strategische agenda	110	-	-	110
Reserve frictiebudget economische ontvlechting (nieuw)	361	-	-	361
Reserve Regiodeal (nieuw)	117	-	-	117
Reserve KCV	60	-	-	60
Reserve aanbesteding vervoerder (nieuw)	140	-	-	140
Reserve Regioarcheologie	100	-	-	100
Reserve Mobiliteitscentrum	170	-	-	170
Reserve Flexpools	248	-	-	248
Totaal bestemmingsreserves	1.306	-	-	1.306
Totaal reserves	**1.506**	**-**	**-**	**1.506**

Staat reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2029	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2029
Algemene reserve				
Algemene reserve	200	-	-	200
Totaal Algemene reserve	200	-	-	200
Bestemmingsreserves				
Reserve Strategische agenda	110	-	-	110
Reserve frictiebudget economische ontvlechting (nieuw)	361	-	-	361
Reserve Regiodeal (nieuw)	117	-	-	117
Reserve KCV	60	-	-	60
Reserve aanbesteding vervoerder (nieuw)	140	-	-	140
Reserve Regioarcheologie	100	-	-	100
Reserve Mobiliteitscentrum	170	-	-	170
Reserve Flexpools	248	-	-	248
Totaal bestemmingsreserves	1.306	-	-	1.306
Totaal reserves	**1.506**	**-**	**-**	**1.506**

Staat reserves

(bedragen x € 1.000)	Saldo 1 januari 2030	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31 december 2030
Algemene reserve				
Algemene reserve	200	-	-	200
Totaal Algemene reserve	200	-	-	200
Bestemmingsreserves				
Reserve Strategische agenda	110	-	-	110
Reserve frictiebudget economische ontvlechting (nieuw)	361	-	-	361
Reserve Regiodeal (nieuw)	117	-	-	117
Reserve KCV	60	-	-	60
Reserve aanbesteding vervoerder (nieuw)	140	-	-	140
Reserve Regioarcheologie	100	-	-	100
Reserve Mobiliteitscentrum	170	-	-	170
Reserve Flexpools	248	-	-	248
Totaal bestemmingsreserves	1.306	-	-	1.306
Totaal reserves	**1.506**	**-**	**-**	**1.506**

Toelichting verloop reserves 2028 – 2030

Meerjarig is het de verwachting dat de reserves stabiel blijven.
De reserves Strategische Agenda en Regio Deal hebben betrekking op de ontvlechting, en zullen per 1-1-2027 ook terugvloeien naar de deelnemers.

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld

Voor een betere vergelijking van organisaties wordt hieronder de begrote baten en lasten per taakveld weergegeven.

	Taakveld (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten
0	**Bestuur en ondersteuning**		
0.1	Bestuur	-	200
0.4	Overhead	1.570	2.145
0.5	Treasury	200	-
0.8	Overige baten en lasten	9.640	9.119
0.10	Mutaties reserves	-	-
	Economie		
3.1	Economische ontwikkeling	3.153	3.153
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.039	3.039
5	**Sport, cultuur en recreatie**		
5.5	Cultureel erfgoed	364	309
6	**Sociaal domein**		
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	12.867	12.867
	Saldo van baten en lasten op de taakvelden	**30.833**	**30.833**

Bijlage 2: Bijdrage deelnemende gemeenten

BIJDRAGE APPARAATKOSTEN 2027

De bijdrage apparaatskosten 2027 wordt conform de Gemeenschappelijke Regeling Regio West-Brabant verdeeld op basis van inwoneraantal per 1 januari 2025.

	2026			2027			Verschil		
Gemeente	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage apparaats kosten	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage apparaats kosten	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage apparaats kosten
Alphen-Chaam	10.455	4,63	48.431	10.539	4,76	50.116	84	0,12	1.685
Altena	58.277	4,63	269.960	58.726	4,76	279.259	449	0,12	9.299
Baarle-Nassau	7.076	4,63	32.779	7.205	4,76	34.262	129	0,12	1.483
Bergen op Zoom	69.694	4,63	322.848	70.194	4,76	333.792	500	0,12	10.945
Breda	188.078	4,63	871.244	188.779	4,76	897.698	701	0,12	26.453
Drimmelen	28.192	4,63	130.595	28.295	4,76	134.551	103	0,12	3.955
Etten-Leur	45.237	4,63	209.554	45.457	4,76	216.161	220	0,12	6.607
Geertruidenberg	22.060	4,63	102.190	21.944	4,76	104.350	-116	0,12	2.160
Halderberge	31.183	4,63	144.451	31.347	4,76	149.064	164	0,12	4.613
Moerdijk	38.091	4,63	176.451	38.273	4,76	181.999	182	0,12	5.548
Oosterhout	57.924	4,63	268.325	58.380	4,76	277.613	456	0,12	9.289
Roosendaal	77.559	4,63	359.281	77.721	4,76	369.585	162	0,12	10.304
Rucphen	23.920	4,63	110.806	23.995	4,76	114.103	75	0,12	3.297
Steenbergen	24.476	4,63	113.382	24.567	4,76	116.823	91	0,12	3.441
Woensdrecht	22.208	4,63	102.875	22.194	4,76	105.539	-14	0,12	2.663
Zundert	22.553	4,63	104.474	22.809	4,76	108.463	256	0,12	3.990
Totaal	**726.983**	**4,63**	**3.367.645**	**730.425**	**4,76**	**3.473.378**	**3.442**	**0,12**	**105.733**

RAMING BIJDRAGE APPARAATSKOSTEN 2028 – 2030

Inwoneraantal per 1/1/2025	Gemeente	2028	2029	2030
10.539	Alphen-Chaam	51.983	54.042	56.188
58.726	Altena	289.661	301.137	313.095
7.205	Baarle-Nassau	35.538	36.946	38.413
70.194	Bergen op Zoom	346.226	359.943	374.236
188.779	Breda	931.137	968.028	1.006.468
28.295	Drimmelen	139.563	145.092	150.854
45.457	Etten-Leur	224.213	233.096	242.352
21.944	Geertruidenberg	108.237	112.525	116.994
31.347	Halderberge	154.617	160.742	167.125
38.273	Moerdijk	188.779	196.258	204.051
58.380	Oosterhout	287.955	299.363	311.251
77.721	Roosendaal	383.353	398.540	414.366
23.995	Rucphen	118.353	123.042	127.928
24.567	Steenbergen	121.175	125.976	130.978
22.194	Woensdrecht	109.470	113.807	118.326
22.809	Zundert	112.504	116.961	121.605
730.425	**Totaal**	**3.602.763**	**3.745.499**	**3.894.231**

BIJDRAGE ONDERZOEK EN ONTWIKKELFONDS 2027

Vanwege de bezuinigingstaakstelling wordt er vanaf 2026 22 cent per inwoner minder bijgedragen aan het Onderzoek en Ontwikkelfonds. Het restant per 31 december wordt teruggestort aan de deelnemende gemeenten. Dit budget vervalt bij RWB na de ontvlechting.

	2026			2027			Verschil		
Gemeente	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage O&O fonds	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage O&O fonds	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage O&O fonds
Alphen-Chaam	10.455	0,43	4.496	10.539	0,43	4.532	84	-	36
Altena	58.277	0,43	25.059	58.726	0,43	25.252	449	-	193
Baarle-Nassau	7.076	0,43	3.043	7.205	0,43	3.098	129	-	55
Bergen op Zoom	69.694	0,43	29.968	70.194	0,43	30.183	500	-	215
Breda	188.078	0,43	80.874	188.779	0,43	81.175	701	-	301
Drimmelen	28.192	0,43	12.123	28.295	0,43	12.167	103	-	44
Etten-Leur	45.237	0,43	19.452	45.457	0,43	19.547	220	-	95
Geertruidenberg	22.060	0,43	9.486	21.944	0,43	9.436	-116	-	-50
Halderberge	31.183	0,43	13.409	31.347	0,43	13.479	164	-	71
Moerdijk	38.091	0,43	16.379	38.273	0,43	16.457	182	-	78
Oosterhout	57.924	0,43	24.907	58.380	0,43	25.103	456	-	196
Roosendaal	77.559	0,43	33.350	77.721	0,43	33.420	162	-	70
Rucphen	23.920	0,43	10.286	23.995	0,43	10.318	75	-	32
Steenbergen	24.476	0,43	10.525	24.567	0,43	10.564	91	-	39
Woensdrecht	22.208	0,43	9.549	22.194	0,43	9.543	-14	-	-6
Zundert	22.553	0,43	9.698	22.809	0,43	9.808	256	-	110
Totaal	**726.983**	**0,43**	**312.603**	**730.425**	**0,43**	**314.083**	**3.442**	**-**	**1.480**

RAMING BIJDRAGE ONDERZOEK EN ONTWIKKELFONDS 2028-2030

Inwoneraantal per 1/1/2025	Gemeente	2028	2029	2030
10.539	Alphen-Chaam	4.532	4.532	4.532
58.726	Altena	25.252	25.252	25.252
7.205	Baarle-Nassau	3.098	3.098	3.098
70.194	Bergen op Zoom	30.183	30.183	30.183
188.779	Breda	81.175	81.175	81.175
28.295	Drimmelen	12.167	12.167	12.167
45.457	Etten-Leur	19.547	19.547	19.547
21.944	Geertruidenberg	9.436	9.436	9.436
31.347	Halderberge	13.479	13.479	13.479
38.273	Moerdijk	16.457	16.457	16.457
58.380	Oosterhout	25.103	25.103	25.103
77.721	Roosendaal	33.420	33.420	33.420
23.995	Rucphen	10.318	10.318	10.318
24.567	Steenbergen	10.564	10.564	10.564
22.194	Woensdrecht	9.543	9.543	9.543
22.809	Zundert	9.808	9.808	9.808
730.425	**Totaal**	**314.083**	**314.083**	**314.083**

Bijlage 3: Bijdrage B.V. REWIN West-Brabant 2027

De bijdrage aan REWIN wordt jaarlijks conform de subsidieovereenkomst verhoogd op basis van de verwachte loon- en prijsontwikkeling. Dit budget vervalt bij RWB na de ontvlechting.

	2026			2027			Verschil		
Gemeente	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage REWIN	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage REWIN	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage REWIN
Alphen-Chaam	10.455	3,98	41.589	10.539	4,16	43.853	84	0,18	2.265
Altena	58.277	3,98	231.818	58.726	4,16	244.361	449	0,18	12.543
Baarle-Nassau	7.076	3,98	28.147	7.205	4,16	29.980	129	0,18	1.833
Bergen op Zoom	69.694	3,98	277.234	70.194	4,16	292.080	500	0,18	14.846
Breda	188.078	3,98	748.150	188.779	4,16	785.517	701	0,18	37.367
Drimmelen	28.192	3,98	112.144	28.295	4,16	117.737	103	0,18	5.593
Etten-Leur	45.237	3,98	179.947	45.457	4,16	189.148	220	0,18	9.202
Geertruidenberg	22.060	3,98	87.752	21.944	4,16	91.310	-116	0,18	3.558
Halderberge	31.183	3,98	124.042	31.347	4,16	130.436	164	0,18	6.394
Moerdijk	38.091	3,98	151.521	38.273	4,16	159.256	182	0,18	7.734
Oosterhout	57.924	3,98	230.414	58.380	4,16	242.922	456	0,18	12.507
Roosendaal	77.559	3,98	308.520	77.721	4,16	323.400	162	0,18	14.881
Rucphen	23.920	3,98	95.151	23.995	4,16	99.844	75	0,18	4.694
Steenbergen	24.476	3,98	97.362	24.567	4,16	102.224	91	0,18	4.862
Woensdrecht	22.208	3,98	88.341	22.194	4,16	92.350	-14	0,18	4.010
Zundert	22.553	3,98	89.713	22.809	4,16	94.909	256	0,18	5.196
Totaal	**726.983**	**3,98**	**2.891.845**	**730.425**	**4,16**	**3.039.329**	**3.442**	**0,18**	**147.484**

RAMING BIJDRAGE REWIN WEST-BRABANT 2028-2030

Inwoneraantal per 1/1/2025	Gemeente	2028	2029	2030
10.539	Alphen-Chaam	45.695	47.751	49.900
58.726	Altena	254.625	266.083	278.056
7.205	Baarle-Nassau	31.239	32.645	34.114
70.194	Bergen op Zoom	304.348	318.043	332.355
188.779	Breda	818.509	855.342	893.833
28.295	Drimmelen	122.682	128.202	133.971
45.457	Etten-Leur	197.093	205.962	215.230
21.944	Geertruidenberg	95.145	99.426	103.901
31.347	Halderberge	135.915	142.031	148.422
38.273	Moerdijk	165.944	173.412	181.215
58.380	Oosterhout	253.124	264.515	276.418
77.721	Roosendaal	336.983	352.147	367.994
23.995	Rucphen	104.038	108.719	113.612
24.567	Steenbergen	106.518	111.311	116.320
22.194	Woensdrecht	96.229	100.559	105.084
22.809	Zundert	98.895	103.346	107.996
730.425	**Totaal**	**3.166.981**	**3.309.495**	**3.458.423**

Bijlage 4: Raming Regionale dienstverlening 2027

Regioarcheologie
De bijdrage aan regioarcheologe is gebaseerd op een prognose van de afname van de producten. Deze prognose is gebaseerd op basis van de afname.

MBC Algemene bijdrage
Algemene bijdrage aan het Mobiliteitscentrum 2027 wordt voor de deelnemende gemeenten van de RWB verdeeld op basis van het aantal medewerkers per 1 januari 2025. In deze begroting is uitgegaan van een prognose, de werkelijke bijdrage kan afwijken.

Careernet
Bijdrage Careernet betreft een doorbelasting van de lasten voor die onderdelen. De doorbelasting zal plaatsvinden op basis van werkelijke kosten en verdeeld worden op basis van aantal medewerkers. In deze begroting is uitgegaan van een prognose, de werkelijke bijdrage kan afwijken.

2027	Regionale dienstverlening		
	Regio-archeologie	MBC Algemene bijdrage	Careernet
Alphen-Chaam	35.500	-	-
Altena	67.000	33.500	6.500
Baarle-Nassau	12.000	-	-
Bergen op Zoom	-	54.000	9.000
Breda	-	162.500	32.500
Drimmelen	57.500	16.500	2.500
Etten-Leur	19.500	26.500	5.000
Geertruidenberg	32.000	14.500	2.500
Halderberge	13.500	21.500	4.000
Moerdijk	36.000	23.000	4.000
Oosterhout	44.500	42.500	7.500
Roosendaal	-	38.500	7.500
Rucphen	30.500	13.000	2.500
Steenbergen	-	15.500	2.500
Woensdrecht	-	11.500	2.500
Zundert	16.000	11.000	2.500
ABG	-	29.000	5.000
Overig (derden)	-	162.000	33.000
Totaal	**364.000**	**675.000**	**129.000**

MEERJARENRAMING BIJDRAGE REGIONALE DIENSTVERLENING 2028-2030

2028	Regionale dienstverlening		
	Regio-archeologie	MBC Algemene bijdrage	Careernet
Alphen-Chaam	37.000	-	-
Altena	70.000	33.500	6.500
Baarle-Nassau	12.500	-	-
Bergen op Zoom	-	54.000	9.000
Breda	-	162.500	32.500
Drimmelen	60.000	16.500	2.500
Etten-Leur	20.500	26.500	5.000
Geertruidenberg	33.000	14.500	2.500
Halderberge	14.000	21.500	4.000
Moerdijk	37.500	23.000	4.000
Oosterhout	46.500	42.500	7.500
Roosendaal	-	38.500	7.500
Rucphen	31.500	13.000	2.500
Steenbergen	-	15.500	2.500
Woensdrecht	-	11.500	2.500
Zundert	16.500	11.000	2.500
ABG	-	29.000	5.000
Overig (derden)	-	162.000	33.000
Totaal	**379.000**	**675.000**	**129.000**

2029	Regionale dienstverlening		
	Regio-archeologie	MBC Algemene bijdrage	Careernet
Alphen-Chaam	38.500	-	-
Altena	73.000	33.500	6.500
Baarle-Nassau	13.000	-	-
Bergen op Zoom	-	54.000	9.000
Breda	-	162.500	32.500
Drimmelen	62.500	16.500	2.500
Etten-Leur	21.000	26.500	5.000
Geertruidenberg	34.500	14.500	2.500
Halderberge	14.500	21.500	4.000
Moerdijk	39.000	23.000	4.000
Oosterhout	48.500	42.500	7.500
Roosendaal	-	38.500	7.500
Rucphen	33.000	13.000	2.500
Steenbergen	-	15.500	2.500
Woensdrecht	-	11.500	2.500
Zundert	17.500	11.000	2.500
ABG	-	29.000	5.000
Overig (derden)	-	162.000	33.000
Totaal	**395.000**	**675.000**	**129.000**

2030	Regionale dienstverlening		
	Regio-archeologie	MBC Algemene bijdrage	Careernet
Alphen-Chaam	40.500	-	-
Altena	76.500	33.500	6.500
Baarle-Nassau	13.500	-	-
Bergen op Zoom	-	54.000	9.000
Breda	-	162.500	32.500
Drimmelen	65.500	16.500	2.500
Etten-Leur	22.000	26.500	5.000
Geertruidenberg	36.000	14.500	2.500
Halderberge	15.000	21.500	4.000
Moerdijk	41.000	23.000	4.000
Oosterhout	51.000	42.500	7.500
Roosendaal	-	38.500	7.500
Rucphen	34.500	13.000	2.500
Steenbergen	-	15.500	2.500
Woensdrecht	-	11.500	2.500
Zundert	18.000	11.000	2.500
ABG	-	29.000	5.000
Overig (derden)	-	162.000	33.000
Totaal	**413.500**	**675.000**	**129.000**

Bijlage 5: Bijdrage Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)

BIJDRAGE BUREAUKOSTEN

	2026			2027			Verschil		
Gemeente	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage bureaukosten KCV	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage bureaukosten KCV	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage bureaukosten KCV
Alphen-Chaam	10.455	0,49	5.152	10.539	0,34	3.614	84	-0,15	-1.538
Altena	58.277	0,49	28.715	58.726	0,34	20.138	449	-0,15	-8.577
Baarle-Nassau	7.076	0,49	3.487	7.205	0,34	2.471	129	-0,15	-1.016
Bergen op Zoom	69.694	0,49	34.341	70.194	0,34	24.071	500	-0,15	-10.270
Breda	188.078	0,49	92.673	188.779	0,34	64.735	701	-0,15	-27.938
Drimmelen	28.192	0,49	13.891	28.295	0,34	9.703	103	-0,15	-4.188
Etten-Leur	45.237	0,49	22.290	45.457	0,34	15.588	220	-0,15	-6.702
Geertruidenberg	22.060	0,49	10.870	21.944	0,34	7.525	-116	-0,15	-3.345
Halderberge	31.183	0,49	15.365	31.347	0,34	10.749	164	-0,15	-4.616
Moerdijk	38.091	0,49	18.769	38.273	0,34	13.124	182	-0,15	-5.644
Oosterhout	57.924	0,49	28.541	58.380	0,34	20.019	456	-0,15	-8.522
Roosendaal	77.559	0,49	38.216	77.721	0,34	26.652	162	-0,15	-11.564
Rucphen	23.920	0,49	11.786	23.995	0,34	8.228	75	-0,15	-3.558
Steenbergen	24.476	0,49	12.060	24.567	0,34	8.424	91	-0,15	-3.636
Woensdrecht	22.208	0,49	10.943	22.194	0,34	7.611	-14	-0,15	-3.332
Zundert	22.553	0,49	11.113	22.809	0,34	7.822	256	-0,15	-3.291
Provincie			44.908			48.000			3.092
Totaal	**726.983**	**0,49**	**403.119**	**730.425**	**0,34**	**298.473**	**3.442**	**-0,15**	**-104.646**

Voor de berekening van bijdrage per inwoner wordt de bijdrage van de provincie niet meegerekend.

Door efficiency maatregelen in de bedrijfsvoering van KCV kan de inwonerbijdrage verlaagd worden met 0,15 per inwoner.

2030	Prognose ritten	Kosten vervoer	Klantbijdrage	Af te dragen BTW door deelnemer	Totale lasten vervoer
Alphen-Chaam	5.500	171.500	-24.000	1.982	149.500
Altena	31.000	923.000	-123.500	10.197	809.700
Baarle-Nassau	4.750	159.500	-23.500	1.940	137.950
Bergen op Zoom	81.000	1.780.500	-220.500	18.206	1.578.200
Breda	164.000	3.782.000	-466.500	38.518	3.354.000
Drimmelen	21.000	586.500	-77.000	6.358	515.850
Etten-Leur	41.000	1.010.500	-131.500	10.858	889.850
Geertruidenberg	27.000	792.000	-106.000	8.752	694.750
Halderberge	23.000	623.000	-83.500	6.894	546.400
Moerdijk	28.000	889.500	-121.500	10.032	778.050
Oosterhout	62.000	1.528.000	-194.000	16.018	1.350.000
Roosendaal	98.000	2.153.500	-264.500	21.839	1.910.850
Rucphen	15.000	408.500	-54.000	4.459	358.950
Steenbergen	15.500	496.000	-71.000	5.862	430.850
Woensdrecht	11.500	336.000	-45.500	3.757	294.250
Zundert	17.000	509.000	-72.500	5.986	442.500
Wmo - Gemeenten	**645.250**	**16.149.000**	**-2.079.000**	**171.661**	**14.241.650**
OV - Provincie NB	20.000	482.000	-178.000	43.380	347.400
Totaal	**665.250**	**16.631.000**	**-2.257.000**	**215.041**	**14.589.050**

Bijlage 6: Inzicht in ontvlechting

Gemeentelijke bijdrage

Van de totale begrote baten ad € 30,8 miljoen wordt € 7,1 miljoen gedekt via de vaste bijdrage van de deelnemende gemeenten per inwoner. Deze vaste bijdrage bestaat uit de apparaatskosten, de bijdrage aan het Onderzoek- en Ontwikkelfonds (O&O) en de bijdrage voor B.V. REWIN West-Brabant. De resterende baten worden gegenereerd uit de subsidie voor de Regio Deal West-Brabants Welvaren en de directe afname van producten en diensten. Dit betreft onder meer de ritten in het deeltaxivervoer (KCV), archeologisch advies op basis van vraag, en de diverse diensten van het Mobiliteitscentrum. Daarnaast omvatten deze baten de inhuur van consultants via de Flexpool en de fee die inhuurpartijen betalen voor de makelaarsfunctie van het dynamisch aankoopsysteem Flex West-Brabant.

Conform de begrotingsrichtlijnen wordt hieronder de vaste bijdrage per inwoner weergegeven, waarbij de middelen voor de economische activiteiten afzonderlijk zijn uitgelicht.

Bijdrages begroting 2027

Onderdeel	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage
Bijdrage apparaatkosten	*730.425*	4,76	3.473.378
Bijdrage O&O fonds	*730.425*	0,43	314.083
Bijdrage REWIN	*730.425*	4,16	3.039.329
Bijdrage bureaukosten KCV	*730.425*	0,34	250.473
Totaal	**730.425**	**9,69**	**7.077.263**

Waarvan Economische activiteiten

Onderdeel	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage
Bijdrage apparaatkosten	*730.425*	2,92	2.136.236
Bijdrage O&O fonds	*730.425*	0,43	314.083
Bijdrage REWIN	*730.425*	4,16	3.039.329
Bijdrage bureaukosten KCV	*730.425*	-	-
Totaal	**730.425**	**7,52**	**5.489.648**

Samenvatting Ontwerpbegroting 2027

Regio West-Brabant

Inhoud

Inleiding 3

Overzicht van begrote baten en lasten 2027 3

Formatie 5

Gemeentelijke bijdrages 6

Inleiding

Deze bijlage vat de ontwerpbegroting 2027 van de Regio West-Brabant (RWB) samen en licht de financiële en beleidsmatige inzet toe. De begroting is opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Om te voldoen aan de specifieke vraag van de deelnemende gemeenten, om middelen en personele inzet voor economische taken expliciet inzichtelijk te maken worden deze hier toegelicht.

Overzicht van begrote baten en lasten 2027

Hieronder is weergegeven welke financiële lasten direct gerelateerd zijn aan de economische onderdelen van RWB.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2027			Waarvan Economische activiteiten			Begroting 2027 na wijziging		
Programma:	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemeen	**-**	**200**	**-200**	**-**	**-**	**-**	**-**	**200**	**-200**
Transitiebudget	*-*	*200*	*-200*	*-*	*-*	*-*		*200*	*-200*
Nieuwe economie	**6.192**	**6.192**	**-**	**6.192**	**6.192**	**-**	**-**	**-**	**-**
Algemeen	*320*	*320*	*-*	*320*	*320*	*-*			*-*
Strategische agenda	*1.583*	*1.583*	*-*	*1.583*	*1.583*	*-*			*-*
Projecten	*935*	*935*	*-*	*935*	*935*	*-*			*-*
O&O fonds	*314*	*314*	*-*	*314*	*314*	*-*			*-*
REWIN	*3.039*	*3.039*	*-*	*3.039*	*3.039*	*-*			*-*
Regionale dienstverlening	**22.871**	**22.295**	**576**	**-**	**-**	**-**	**22.871**	**22.295**	**576**
KCV	*12.867*	*12.867*	*-*			*-*	*12.867*	*12.867*	*-*
Regioarcheologie	*364*	*309*	*54*			*-*	*364*	*309*	*54*
Mobiliteitscentrum									
- Algemeen	*1.398*	*1.378*	*20*			*-*	*1.398*	*1.378*	*20*
- Flexpool	*4.661*	*4.469*	*192*			*-*	*4.661*	*4.469*	*192*
- Flex West-Brabant	*3.581*	*3.272*	*309*			*-*	*3.581*	*3.272*	*309*
Totaal programma's	**29.063**	**28.687**	**376**	**6.192**	**6.192**	**-**	**22.871**	**22.495**	**376**
Algemene dekkingsmiddelen									
Saldo van de financieringsfunctie	200	-	200			-	200	-	200
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**200**	**-**	**200**	**-**	**-**	**-**	**200**	**-**	**200**
Kosten van de overhead	1.570	2.145	-576	233	233	-	1.337	1.913	-576
Totaal saldo van baten en lasten	**30.833**	**30.833**	**-**	**6.425**	**6.425**	**-**	**24.408**	**24.408**	**-**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Begroot resultaat	**30.833**	**30.833**	**-**	**6.425**	**6.425**	**-**	**24.408**	**24.408**	**-**

Programma Nieuwe economie

Binnen dit programma zijn alle activiteiten gebundeld die bijdragen aan de transitie naar een plantaardige, circulaire en innovatieve regio.

Algemeen

Focus op strategische communicatie, evenementen en lobby-activiteiten gericht op het verbinden van stakeholders aan de regionale koers.

Strategische agenda
De uitvoering van het actieprogramma 2024-2028 door de structurele ambtelijke bezetting.

Projecten
Bevat de middelen voor de uitvoering van de Regio Deal West-Brabants Welvaren, waarvoor jaarlijks € 935.000 begroot is aan subsidiebijdrage.

O&O-fonds
Het Onderzoek- en Ontwikkelfonds stimuleert innovatieve projecten via een bijdrage van € 0,43 per inwoner.

REWIN
RWB fungeert als doorgeefluik voor de gemeentelijke bijdragen aan de economische ontwikkelmaatschappij B.V. REWIN West-Brabant.

Programma Regionale dienstverlening

Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)
Binnen KCV staat de regie op het deeltaxivervoer centraal voor reizigers met een Wmo-indicatie of in gebieden zonder regulier openbaar vervoer. De RWB bewaakt hierbij de vervoersovereenkomst, de klanttevredenheid en de correcte kostentoerekening. Voor 2027 is de regionale bundeling van het leerlingenvervoer als nieuwe activiteit toegevoegd. De personele inzet van het bureau KCV is structureel verlaagd naar 1,8 fte om de kostenbeheersing te borgen.

Regioarcheologie
Team Regioarcheologie adviseert gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke zorgplicht voor archeologisch erfgoed. Vanaf 2026 vindt de financiering niet meer plaats via een vast budget, maar wordt de inzet volledig gefactureerd op basis van de werkelijke vraag van de afnemers. De werkzaamheden variëren van beleidsadvisering tot het beoordelen van rapportages en Programma's van Eisen.

MBC – Algemeen
Richt zich op de structurele regionale samenwerking, zoals loopbaanadvies, de West-Brabant Academie voor opleidingen en de regievoering op gezamenlijke HR-thema's. Hier zit ook communicatie, bedrijfsvoering, secretariaat die zich richt op MBC, dus ook op flexpool en flex west-brabant.

MBC – Flexpool
Beheert een pool van consultants die op projectbasis tijdelijk inzetbaar zijn bij de aangesloten organisaties om specifieke Kennis - en talent in de regio behouden en kruisbestuiving tussen professionals en organisaties te bevorderen in de regio.

MBC – Flex West-Brabant
Ontlast deelnemers door de regie te voeren op het Dynamisch Aankoopsysteem voor de rechtmatige inhuur van tijdelijk personeel, waarbij de kosten worden gedekt door een fee vanuit de inhuuromzet.

Kosten van de Overhead

Onder overhead vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betreft op hoofdlijnen de kosten voor de leidinggevenden, het secretariaat, managementondersteuning en facilitaire zaken inclusief huisvesting. Daarnaast omvat het de brede bedrijfsvoering zoals financiën, personeelszaken (P&O), inkoop, juridische zaken, communicatie en de informatievoorziening en automatisering. Een aanzienlijk deel van deze taken wordt uitgevoerd binnen de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Etten-Leur.
Dit betreft voor RWB als organisatie, waaronder de economische activiteiten vallen.

Formatie

De totale personele inzet voor 2027 is begroot op 91,8 fte. In lijn met de begrotingskaders is de formatie voor het bureau Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV) structureel verlaagd naar 1,8 fte. Bij de overige programma's is de formatie gebaseerd op de voortzetting van het huidige takenpakket. Conform de begrotingsrichtlijnen is hieronder weergegeven welke capaciteit verbonden is aan de economische activiteiten.

Onderdeel	Formatie begroting 2027	Waarvan Economische activiteiten	Formatie begroting 2027 na wijziging
Overhead	9,8	2,4	7,4
Algemeen	2,3	2,3	-
Strategische Agenda	10,3	10,3	-
Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV)	1,8		1,8
Regioarcheologie	2,6		2,6
Mobiliteitscentrum (MBC)	6,7		6,7
Flex West-Brabant	10,5		10,5
Flexpool	34,9		34,9
Totaal	**78,9**	**15,0**	**63,9**

Gemeentelijke bijdrage

Van de totale begrote baten ad € 30,8 miljoen wordt € 7,1 miljoen gedekt via de vaste bijdrage van de deelnemende gemeenten per inwoner. Deze vaste bijdrage bestaat uit de apparaatskosten, de bijdrage aan het Onderzoek- en Ontwikkelfonds (O&O) en de bijdrage voor B.V. REWIN West-Brabant. De resterende baten worden gegenereerd uit de subsidie voor de Regio Deal West-Brabants Welvaren en de directe afname van producten en diensten. Dit betreft onder meer de ritten in het deeltaxivervoer (KCV), archeologisch advies op basis van vraag, en de diverse diensten van het Mobiliteitscentrum. Daarnaast omvatten deze baten de inhuur van consultants via de Flexpool en de fee die inhuurpartijen betalen voor de makelaarsfunctie van het dynamisch aankoopsysteem Flex West-Brabant.

Conform de begrotingsrichtlijnen wordt hieronder de vaste bijdrage per inwoner weergegeven, waarbij de middelen voor de economische activiteiten afzonderlijk zijn uitgelicht.

Bijdrages begroting 2027

Ierdeel	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage
Bijdrage apparaatkosten	*730.425*	4,76	3.473.378
Bijdrage O&O fonds	*730.425*	0,43	314.083
Bijdrage REWIN	*730.425*	4,16	3.039.329
Bijdrage bureaukosten KCV	*730.425*	0,34	250.473
Totaal	**730.425**	**9,69**	**7.077.263**

Waarvan Economische activiteiten

Onderdeel	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage
Bijdrage apparaatkosten	*730.425*	2,92	2.136.236
Bijdrage O&O fonds	*730.425*	0,43	314.083
Bijdrage REWIN	*730.425*	4,16	3.039.329
Bijdrage bureaukosten KCV	*730.425*	-	-
Totaal	**730.425**	**7,52**	**5.489.648**

Bijdrage begroting 2027 na wijziging

	Inwoneraantal	Bedrag per inwoner	Bijdrage
Bijdrage apparaatkosten	*730.425*	1,83	1.337.142
Bijdrage bureaukosten KCV	*730.425*	0,34	250.473
Totaal	**730.425**	**2,17**	**1.587.615**

	Gemeenschappelijke regeling: Regio West-Brabant (RWB)
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** **Ontwerpbegroting 2027** In het najaar van 2025 gaf de gemeenteraad aan RWB richtlijnen mee voor de begroting 2027. De RWB-begroting 2027 is conform de richtlijnen begroting 2027 uitgewerkt. RWB presenteert een sluitende meerjarenbegroting. RWB brengt in de ontwerpbegroting in beeld dat vanaf 2027 de economische taken niet meer door RWB worden uitgevoerd, maar door de regio's de Baronie en Stedelijke Regio West-Brabant en REWIN. De focus van RWB verschuift in 2027 van beleidsrijk naar beleidsarme uitvoering en dienstverlening op het vlak van Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), Regioarcheologie en HR-dienstverlening vanuit het Mobiliteitscentrum (MBC).
4	**Financiële aandachtspunten** **Ontwerpbegroting 2027** Omdat besluitvorming over de RWB nieuwe stijl in het voorjaar 2026 plaatsvindt binnen de 16 RWB gemeenten konden de financiële gevolgen hiervan niet verwerkt worden in de voorliggende ontwerpbegroting 2027 en meerjarenbegroting. Na afronding van het besluitvormingsproces worden de budgetten in de RWB begroting 2027 aangepast door een begrotingswijziging. **Resultaat jaarrekening 2025** Het uitgangspunt in de Nota reserves en voorzieningen is dat positieve saldo's per onderdeel worden gestort in de bestemmingsreserve als weerstandsvermogen. Indien de reserve van het onderdeel het maximaal saldo heeft bereikt wordt het saldo uitgekeerd aan de eigenaren die afnemer zijn van dat onderdeel. RWB stelt voor het resultaat (€ 579.000) van 2025 als volgt te bestemmen. • Bestemmingsreserve Regiodeal 117 Met deze reserve borgt RWB de financiële ruimte die nodig is om tot en met 2028 te voldoen aan de meerjarige subsidievoorwaarden van het Rijk; • Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken 340 Incidentele frictiekosten door de ontvlechting kunnen uit deze reserve gedekt worden; • Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract 140 Met deze reservering wordt voorkomen dat RWB voor een nieuwe aanbesteding een aanvullend beroep moet doen op de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Hiermee wordt de financiële zelfredzaamheid en stabiliteit binnen de uitvoeringsgerichte taak KCV geborgd;

- Bestemmingsreserve Flexpool -92
  Het nadelige resultaat van € 92.000 op de Flexpool wordt gedekt door een onttrekking aan de daarvoor gevormde bestemmingsreserve Flexpool.
- Uitkeren aan deelnemers 75
  De resultaten van Regioarcheologie (€ 27.000) en Mobiliteitscentrum algemeen (€ 48.000) worden uitgekeerd aan de afnemende eigenaren, op basis van afname 2025.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR RWB	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	26.276	579	504	75V
Bijdrage apparaatskosten gemeente	179,5			xxx

Commentaar [AB1]: Onduidelijk waar we dit resultaat kunnen vinden

Te verrekenen bedragen:		terug naar gemeente
- Flex West-Brabant	1.869	101,7
- O&O fonds	20	1

Meerjarenontwikkeling

GR RWB	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meer-jaren begroting 2028**	**Meer-jaren begroting 2029**	**Meer-jaren begroting 2030**
Totaal GR	29.982	30.833	31.786	32.949	33.299
Verwacht resultaat	0	0	200	200	200

Bijdrage gemeente Moerdijk					
Bijdrage in apparaatskosten	179,5	182	188,8	196,3	204,1

Bijdrage bureaukosten KCV (deeltaxi)	18,8	13,1	13,6	14,2	14,8
Bijdrage O&O fonds	16,4	16,5	16,5	16,5	16,5
Subsidie Rewin	151,5	159,3	165,9	173,4	181,2
Totaal	**366,2**	**370,9**	**384,8**	**400,4**	**416,6**
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	344,4	344,4	344,4	344,4	344,4
Verschil (- is nadelig)	-/- 21,8	-/- 26,5	-/- 40,4	-/- 56	-/- 72,2

GR RWB raming afname diensten	**Rekening 2025**	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
KCV (deeltaxi)	621,4	653	683,8	715,2	743,6	778,1
Mobiliteitscentrum	30,3	21	23	23	23	23
Regioarcheologie	18,2	35	36	37,5	39	41
Careernet	3,9	3	4	4	4	4
Totaal						

Commentaar [AB2]: Deze kolom heb ik zelf toegevoegd, omdat ik de kosten voor careernet niet kwijt kon

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	1.506	1.506
Vreemd vermogen	9.401	9.405

6 Overige aandachtspunten

Inzicht in ontvlechting

De RWB ontwikkelt zich op dit moment door naar een RWB Nieuwe Stijl. De nieuwe gemeenschappelijke regeling RWB zal bestaan uit bedrijfsmatige en dienstverlenende taken (mobiliteitscentrum, kleinschalig collectief vervoer, regioarcheologie). De inwonerbijdrage voor de RWB zal door de wijziging kleiner worden, gekoppeld aan de hiervoor genoemde taken. De

	inwonerbijdrage gekoppeld aan de economische taken en de bijdrage aan de ontwikkelorganisatie REWIN zal vanaf 2027 niet meer via de RWB verlopen. In bijlage 6 bij de ontwerpbegroting is dit inzichtelijk gemaakt.
7	**De zienswijze** *Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:* 1. Kennis te nemen van de conceptjaarstukken 2025; 2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.

Aan de 16 colleges van burgemeester en wethouders van
de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling van
Regio West-Brabant

Uw kenmerk:	-	Datum:	31 maart 2026
Ons kenmerk:	2026-024	Contactpersoon:	[redacted]
Onderwerp:	Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027 Regio West-Brabant	Telefoon:	[redacted]
Bijlage:	1. Voorlopige jaarstukken 2025 2. Overzicht uit te keren bedragen 3. Ontwerpbegroting RWB 2027 4. Samenvatting ontwerpbegroting 2027	E-mail:	[redacted]

Beste colleges,

We bieden u graag onze voorlopige jaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 aan. De jaarstukken tonen de voortgang van onze dienstverlening en de financiële resultaten van onze gemeenschappelijke regeling. We sluiten 2025 af met een incidenteel positief resultaat en informeren u over de voorstellen die we over de inzet daarvan gaan voorleggen aan het algemeen bestuur.

In de ontwerpbegroting 2027 werken we de kadernota uit die het algemeen bestuur van RWB in november 2025 aan de hand van de gemeentelijke richtlijnen vaststelde. In de begroting en ook in deze brief besteden we daarnaast aandacht aan de voorgenomen overdracht van de economische taken van RWB naar de regio's de Baronie, Stedelijke Regio West-Brabant en Regionale Ontwikkelorganisatie REWIN B.V.

1. Voorlopige jaarstukken 2025 *(bijlage 1)*

De jaarstukken 2025 zijn in concept gereed. Middels deze jaarstukken kunt u kennisnemen van de uitvoering van de economische activiteiten door RWB en de resultaten van de geleverde dienstverlening aan gemeenten.

In lijn met de regels van het Besluit begroting en verantwoording presenteren we voor RWB voor 2025 een positief resultaat van €579.000. De negatieve saldi op de posten RWB-bedrijfsvoering en het transitiebudget waren voorzien bij de tweede bestuursrapportage 2025. Het positieve resultaat vanuit de economische activiteiten wordt gebruikt om deze tekorten te dekken. Voor het resterende

resultaat van de economische activiteiten stellen we voor deze in een nieuw in te stellen bestemmingsreserve te storten, ten behoeve van de ontvlechting economische taken.

Bij de jaarstukken is nog één kanttekening te plaatsen: de accountantscontrole is nog niet uitgevoerd. Deze staat voor mei/juni ingepland. De verklaring van de accountant is beschikbaar voor de vergadering van het algemeen bestuur op 1 juli, waarin we de vaststelling van de jaarstukken voorzien. Interne controles zijn wel veelvuldig uitgevoerd met het oog op de rechtmatigheidsverklaring van het strategisch beraad.

2. Te bestemmen resultaten 2025

We stellen het algemeen bestuur voor om het resultaat 2025 als volgt te bestemmen. Uitgangspunt hierbij is de vastgestelde nota reserves en voorzieningen.

(bedragen x € 1.000)

Bestemming	Bedrag
Bestemmingreserve Regiodeal	117
Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken	340
Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract	140
Bestemmingsreserve Flexpool	-92
Uitkeren deelnemers	75
Totaal	**579**

2.1 Bestemmingsreserve Regiodeal (€ 117.000)
Het positieve resultaat op de Regio Deal is gerealiseerd door de inzet van interne personele capaciteit, welke fungeert als noodzakelijke cofinanciering voor toekomstige externe projectuitgaven. Door dit saldo te doteren aan een nieuw in te stellen bestemmingsreserve, borgt RWB de financiële ruimte die nodig is om tot en met 2028 te voldoen aan de meerjarige subsidievoorwaarden van het Rijk. Hiermee wordt ondervangen dat er in de komende begrotingsjaren tekorten ontstaan bij de uitvoering van de Regio deal projecten.

2.2 Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken (€ 340.000)
De in te stellen bestemmingsreserve waarborgt dat incidentele frictiekosten, zoals bijvoorbeeld juridisch advies en procesbegeleiding, direct uit eigen middelen worden gedekt. Hierdoor hoeft de RWB niet bij de deelnemende gemeenten aan te kloppen voor aanvullende financiering die mogelijk benodigd is voor de ontvlechting. Het eventuele resterende saldo van deze reserve zal na afronding van de ontvlechting opgeheven worden en dit saldo zal terugvloeien naar de deelnemende gemeenten.

2.3 Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract (€ 140.000)
Op advies van de Bestuurscommissie KCV wordt voorgesteld om een bedrag van € 140.000 uit het positieve jaarresultaat te storten in een nieuw in te stellen bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract. Deze reservering is noodzakelijk voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor een nieuwe aanbesteding van het vervoerscontract en de daarmee samenhangende juridische advisering of mogelijke geschillen. Door deze specifieke reserve in te stellen, wordt voorkomen dat de Regio West-Brabant voor een nieuwe aanbesteding een aanvullend beroep moet doen op de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Hiermee wordt de financiële zelfredzaamheid en stabiliteit binnen de uitvoeringsgerichte taak KCV geborgd.

2.4 Bestemmingsreserve Flexpool (- € 92.000)

Het nadelige resultaat van € 92.000 op de Flexpool wordt gedekt door een onttrekking aan de daarvoor gevormde bestemmingsreserve Flexpool. Het tekort in 2025 werd hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere declarabiliteit als gevolg van langdurig verzuim. Door deze onvoorziene exploitatievallen op te vangen vanuit de bestaande reserve, wordt de continuïteit van de Flexpool gewaarborgd zonder dat dit ten laste komt van de algemene middelen of de gemeentelijke bijdragen.

2.5 Uitkeren deelnemers (€ 75.000) (bijlage 2)
Het uitgangspunt in de Nota reserves en voorzieningen is dat positieve saldo's per onderdeel worden gestort in de bestemmingsreserve als weerstandsvermogen. Indien de reserve van het onderdeel het maximaal saldo heeft bereikt wordt het saldo uitgekeerd aan de eigenaren die afnemer zijn van dat onderdeel. Dit betekent dat de resultaten van Regioarcheologie (€ 27.000) en Mobiliteitscentrum algemeen (€ 48.000) worden uitgekeerd aan de afnemende eigenaren, op basis van afname 2025.

3. Ontwerpbegroting 2027 *(bijlagen 3 en 4)*

Gemeenten gaven ons in het najaar van 2025 richtlijnen mee voor de begroting 2027. Het algemeen bestuur RWB stelde in november 2025 de kadernota 2025 vast, waarin deze richtlijnen verwerkt zijn. De voorliggende ontwerpbegroting 2027 voldoet aan de gestelde eisen.

We presenteren een sluitende meerjarenbegroting, waarbij we in beeld brengen dat de samenwerking binnen de RWB in 2027 een ander gezicht krijgt. Vanaf 2027 worden de economische taken niet meer door RWB uitgevoerd, maar door de regio's de Baronie, Stedelijke Regio West-Brabant en Regionale Ontwikkelorganisatie REWIN B.V. De focus van RWB verschuift in 2027 van beleidsrijk naar beleidsarme uitvoering en dienstverlening op het vlak van Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), Regioarcheologie en HR-dienstverlening vanuit het Mobiliteitscentrum (MBC).

De voorgenomen ontvlechting van economische taken waarover de 16 gemeenten in 2026 besluiten, is van betekenis voor het begrotingsjaar 2027. De inwonerbijdrage van gemeenten aan de

RWB zal dan met ingang van 1 januari 2027 dalen. We kunnen dat in de ontwerpbegroting echter nog niet direct verwerken omdat de formele besluitvorming hierover in de 16 gemeenten nog niet heeft plaatsgevonden. Wel geven we inzicht aan de deelnemers: we benoemen welke financiële lasten direct gerelateerd zijn aan de economische onderdelen van de RWB (middelen en personele inzet). Daarmee is voor de gemeenten ook de toekomstige inwonerbijdrage duidelijk in beeld. Nadat de besluitvorming in de gemeenten is afgerond zullen we de budgetten in onze begroting aanpassen met een begrotingswijziging.

Tot slot

Met deze aanbieding van de P&C-stukken voldoen we aan de termijnen in de Nota Verbonden Partijen. We vragen u uw zienswijze op de ontwerpbegroting RWB 2027 en eventuele opmerkingen over de jaarstukken 2025 en resultaatbestemming voor 1 juli aan ons door te geven. In verband met onze voorbereiding van de AB-vergadering op 1 juli stellen we het zeer op prijs als we voor 18 juni al een (concept-) reactie ontvangen.

Vragen

Vragen van financieel-technische aard kunt u stellen aan [redacted] . Met overige vragen kunt u bij [redacted] terecht.

Met vriendelijke groet,

het strategisch beraad Regio West-Brabant

Paul Depla — Voorzitter

Olga Arandjelović — directeur-secretaris

Aan de 16 colleges van burgemeester en wethouders van
de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling van
Regio West-Brabant

Uw kenmerk:	-	Datum:	31 maart 2026
Ons kenmerk:	2026-024	Contactpersoon:	René van Kooten
Onderwerp:	Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027 Regio West-Brabant	Telefoon:	06 27269389
Bijlage:	1. Voorlopige jaarstukken 2025 2. Overzicht uit te keren bedragen 3. Ontwerpbegroting RWB 2027 4. Samenvatting ontwerpbegroting 2027	E-mail:	rene.vankooten@west-brabant.eu

Beste colleges,

We bieden u graag onze voorlopige jaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 aan. De jaarstukken tonen de voortgang van onze dienstverlening en de financiële resultaten van onze gemeenschappelijke regeling. We sluiten 2025 af met een incidenteel positief resultaat en informeren u over de voorstellen die we over de inzet daarvan gaan voorleggen aan het algemeen bestuur.

In de ontwerpbegroting 2027 werken we de kadernota uit die het algemeen bestuur van RWB in november 2025 aan de hand van de gemeentelijke richtlijnen vaststelde. In de begroting en ook in deze brief besteden we daarnaast aandacht aan de voorgenomen overdracht van de economische taken van RWB naar de regio's de Baronie, Stedelijke Regio West-Brabant en Regionale Ontwikkelorganisatie REWIN B.V.

1. Voorlopige jaarstukken 2025 *(bijlage 1)*

De jaarstukken 2025 zijn in concept gereed. Middels deze jaarstukken kunt u kennisnemen van de uitvoering van de economische activiteiten door RWB en de resultaten van de geleverde dienstverlening aan gemeenten.

In lijn met de regels van het Besluit begroting en verantwoording presenteren we voor RWB voor 2025 een positief resultaat van €579.000. De negatieve saldi op de posten RWB-bedrijfsvoering en het transitiebudget waren voorzien bij de tweede bestuursrapportage 2025. Het positieve resultaat vanuit de economische activiteiten wordt gebruikt om deze tekorten te dekken. Voor het resterende

resultaat van de economische activiteiten stellen we voor deze in een nieuw in te stellen bestemmingsreserve te storten, ten behoeve van de ontvlechting economische taken.

Bij de jaarstukken is nog één kanttekening te plaatsen: de accountantscontrole is nog niet uitgevoerd. Deze staat voor mei/juni ingepland. De verklaring van de accountant is beschikbaar voor de vergadering van het algemeen bestuur op 1 juli, waarin we de vaststelling van de jaarstukken voorzien. Interne controles zijn wel veelvuldig uitgevoerd met het oog op de rechtmatigheidsverklaring van het strategisch beraad.

2. Te bestemmen resultaten 2025

We stellen het algemeen bestuur voor om het resultaat 2025 als volgt te bestemmen. Uitgangspunt hierbij is de vastgestelde nota reserves en voorzieningen.

(bedragen x € 1.000)

Bestemming	Bedrag
Bestemmingreserve Regiodeal	117
Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken	340
Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract	140
Bestemmingsreserve Flexpool	-92
Uitkeren deelnemers	75
Totaal	**579**

2.1 Bestemmingsreserve Regiodeal (€ 117.000)
Het positieve resultaat op de Regio Deal is gerealiseerd door de inzet van interne personele capaciteit, welke fungeert als noodzakelijke cofinanciering voor toekomstige externe projectuitgaven. Door dit saldo te doteren aan een nieuw in te stellen bestemmingsreserve, borgt RWB de financiële ruimte die nodig is om tot en met 2028 te voldoen aan de meerjarige subsidievoorwaarden van het Rijk. Hiermee wordt ondervangen dat er in de komende begrotingsjaren tekorten ontstaan bij de uitvoering van de Regio deal projecten.

2.2 Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken (€ 340.000)
De in te stellen bestemmingsreserve waarborgt dat incidentele frictiekosten, zoals bijvoorbeeld juridisch advies en procesbegeleiding, direct uit eigen middelen worden gedekt. Hierdoor hoeft de RWB niet bij de deelnemende gemeenten aan te kloppen voor aanvullende financiering die mogelijk benodigd is voor de ontvlechting. Het eventuele resterende saldo van deze reserve zal na afronding van de ontvlechting opgeheven worden en dit saldo zal terugvloeien naar de deelnemende gemeenten.

2.3 Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract (€ 140.000)
Op advies van de Bestuurscommissie KCV wordt voorgesteld om een bedrag van € 140.000 uit het positieve jaarresultaat te storten in een nieuw in te stellen bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontract. Deze reservering is noodzakelijk voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor een nieuwe aanbesteding van het vervoerscontract en de daarmee samenhangende juridische advisering of mogelijke geschillen. Door deze specifieke reserve in te stellen, wordt voorkomen dat de Regio West-Brabant voor een nieuwe aanbesteding een aanvullend beroep moet doen op de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Hiermee wordt de financiële zelfredzaamheid en stabiliteit binnen de uitvoeringsgerichte taak KCV geborgd.

2.4 Bestemmingsreserve Flexpool (- € 92.000)

Het nadelige resultaat van € 92.000 op de Flexpool wordt gedekt door een onttrekking aan de daarvoor gevormde bestemmingsreserve Flexpool. Het tekort in 2025 werd hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere declarabiliteit als gevolg van langdurig verzuim. Door deze onvoorziene exploitatievallen op te vangen vanuit de bestaande reserve, wordt de continuïteit van de Flexpool gewaarborgd zonder dat dit ten laste komt van de algemene middelen of de gemeentelijke bijdragen.

2.5 Uitkeren deelnemers (€ 75.000) (bijlage 2)
Het uitgangspunt in de Nota reserves en voorzieningen is dat positieve saldo's per onderdeel worden gestort in de bestemmingsreserve als weerstandsvermogen. Indien de reserve van het onderdeel het maximaal saldo heeft bereikt wordt het saldo uitgekeerd aan de eigenaren die afnemer zijn van dat onderdeel. Dit betekent dat de resultaten van Regioarcheologie (€ 27.000) en Mobiliteitscentrum algemeen (€ 48.000) worden uitgekeerd aan de afnemende eigenaren, op basis van afname 2025.

3. Ontwerpbegroting 2027 *(bijlagen 3 en 4)*

Gemeenten gaven ons in het najaar van 2025 richtlijnen mee voor de begroting 2027. Het algemeen bestuur RWB stelde in november 2025 de kadernota 2025 vast, waarin deze richtlijnen verwerkt zijn. De voorliggende ontwerpbegroting 2027 voldoet aan de gestelde eisen.

We presenteren een sluitende meerjarenbegroting, waarbij we in beeld brengen dat de samenwerking binnen de RWB in 2027 een ander gezicht krijgt. Vanaf 2027 worden de economische taken niet meer door RWB uitgevoerd, maar door de regio's de Baronie, Stedelijke Regio West-Brabant en Regionale Ontwikkelorganisatie REWIN B.V. De focus van RWB verschuift in 2027 van beleidsrijk naar beleidsarme uitvoering en dienstverlening op het vlak van Kleinschalig Collectief Vervoer (KCV), Regioarcheologie en HR-dienstverlening vanuit het Mobiliteitscentrum (MBC).

De voorgenomen ontvlechting van economische taken waarover de 16 gemeenten in 2026 besluiten, is van betekenis voor het begrotingsjaar 2027. De inwonerbijdrage van gemeenten aan de

RWB zal dan met ingang van 1 januari 2027 dalen. We kunnen dat in de ontwerpbegroting echter nog niet direct verwerken omdat de formele besluitvorming hierover in de 16 gemeenten nog niet heeft plaatsgevonden. Wel geven we inzicht aan de deelnemers: we benoemen welke financiële lasten direct gerelateerd zijn aan de economische onderdelen van de RWB (middelen en personele inzet). Daarmee is voor de gemeenten ook de toekomstige inwonerbijdrage duidelijk in beeld. Nadat de besluitvorming in de gemeenten is afgerond zullen we de budgetten in onze begroting aanpassen met een begrotingswijziging.

Tot slot

Met deze aanbieding van de P&C-stukken voldoen we aan de termijnen in de Nota Verbonden Partijen. We vragen u uw zienswijze op de ontwerpbegroting RWB 2027 en eventuele opmerkingen over de jaarstukken 2025 en resultaatbestemming voor 1 juli aan ons door te geven. In verband met onze voorbereiding van de AB-vergadering op 1 juli stellen we het zeer op prijs als we voor 18 juni al een (concept-) reactie ontvangen.

Vragen

Vragen van financieel-technische aard kunt u stellen aan René van Kooten, controller, 06 27 26 93 89 rene.van.kooten@west-brabant.eu . Met overige vragen kunt u bij Olga Arandjelović, 06 10 21 71 74 olga.arandjelovic@west-brabant.eu terecht.

Met vriendelijke groet,

het strategisch beraad Regio West-Brabant

Paul Depla — Voorzitter

Olga Arandjelović — directeur-secretaris

Jaarstukken 2025

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 5
Jaarverslag 6
Inleiding 6
Het resultaat 2025 7
Toelichting op het resultaat 2025 7
Programmaverantwoording 11
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken) 11
Programmadeel 2: Adviezen en projecten 22
Programmadeel 3: Collectieve taken 25
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten 28
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten 28
Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien 28
Paragrafen 28
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
Financiering 34
Bedrijfsvoering - plannen en resultaten 36
Openbaarheid 42
Jaarrekening 44
Balans ultimo boekjaar (vóór resultaatbestemming) 44
Het overzicht van baten en lasten 47
Toelichtingen 51
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 51
Toelichting op de balans per 31 december 2025 55
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025 65

Kengetallen 71
Toelichting op de baten 72
Overzicht baten en lasten per taakveld 2025 74
Publicatieverplichting op grond van de WNT 75
Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa) 79
Rechtmatigheidsverantwoording 79
Overige gegevens 80
Bijlage 1: Realisatie deelnemers 2025 81
Bijlage 2: Kwaliteitscriteria 3.0 84

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna: OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de Planning & Control-cyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

- het jaarverslag 2025, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de jaarrekening 2025, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

Met dit jaarverslag en de jaarrekening verantwoordt de OMWB zich aan zijn deelnemers over het afgelopen jaar.

Jaarverslag

Inleiding

Voor de OMWB was het jaar 2025 wederom een druk jaar. De werkdruk is hoog, en vanuit de 'buitenwereld' worden steeds meer eisen aan ons gesteld. Daartoe moeten we ons verhouden. Zo doen bijvoorbeeld steeds meer partijen een beroep op ons voor transparantie, verantwoording en aanleveren van feiten en data. Het aantal WOO-verzoeken groeit, evenals het aantal persvragen en onze bijdragen aan staten- en raadsvragen. In de maatschappij bestaan onder meer zorgen over onderwerpen als staalslakken, PFAS en PFOS en andere ZZS-stoffen, en de effecten daarvan op de gezondheid. Dat vraagt 'politieke en maatschappelijke' voelhorens, juridische alertheid en het op orde zijn van onze dossiers, kennis, feiten en data.

Financieel zijn we op orde en gezond. Ook dit jaar houden we weer geld over; dusdanig zelfs dat we ons tarief voor 2026 omlaag bijstellen. Samen met onze opdrachtgevers zetten we alles in het werk om zo reëel mogelijk te begroten. Op 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten aantoonbaar robuust zijn. Hierop richtten wij onze begroting in 2025 in. Dat ging bij de OMWB om een bewezen, structurele innovatie- en ontwikkelagenda, inclusief financiering. Tevens voerden we voor ons opleidingsbudget de 3%-norm in.

In 2025 realiseerden we dat we werk moesten maken van onze 'weerbaarheid'. Naast onze inzet bij mogelijke incidenten (zoals de grote brand bij Ecco Leather in Dongen op 4 mei), houden we ook rekening met andere bedreigingen, zoals bijvoorbeeld langdurige stroomuitval door bijvoorbeeld beperkingen van het net. Wat betekent dat voor de Seveso- en risicovolle bedrijven, wat is de rol van de OMWB daarbij? Hoe richten we zelf onze werkzaamheden in dit soort gevallen in? Hierop bereiden we ons voor. Op 8 april kregen we een voorproefje tijdens een korte stroomstoring in de regio, waardoor de bedrijfsvoering van van meerdere bedrijven grondig werd verstoord. Onder andere Shell Moerdijk moest een aantal fabrieken stilleggen.

Vanaf januari 2025 geldt onze nieuwe organisatiestructuur. We breidde het aantal teams op de uitvoering van onze taken uit, zodat de focus voor de managers beter in balans is. Hierdoor kunnen we beter sturen en samenwerken.

In 2025 troffen we alle voorbereidingen om onze huisvesting in 2026 voortvarend aan te pakken, zodat deze voldoet aan de huidige (post-corona) eisen voor een aantrekkelijke en moderne kantoor- en werklocatie.

In 2025 gingen we ook in gesprek met onze deelnemers de 'advies'-taak, die we naast VTH werkzaamheden in opdracht van hen uitvoeren om onze leefomgeving gezond, schoon, veilig en duurzaam te houden. Bij deze gesprekken gaat het ook over de nieuwe kwaliteitscriteria, waar alle VTH-partijen aan moeten voldoen. Deze gesprekken zijn belangrijk de samenwerking beter af te stemmen en onze adviesrol bij het maken van de omgevingsplannen beter in te vullen.

Tijdens de vergadering van het algemeen bestuur in september bracht DB-lid Angelien Hagenaars (waterschap Brabantse Delta) met haar presentatie de noodzaak van gezamenlijke investeringen in 'indirecte lozingen' in het kader van de Kaderrichtlijn Water onder de aandacht.

En 2025 was ook het jaar waarin we de samenwerking en financiering met betrokken partijen rond de Seveso-opdracht in een nieuw convenant vastlegden. Hiermee ligt er, ook financieel, een stevige basis onder de samenwerking en afstemming tussen de verschillende toezichthoudende instanties op de Seveso industrie.

Ten slotte keurde het bestuur aan de visie en strategische agenda tot en met 2030 goed. Op grond van een sterkte-zwakteanalyse, definieerden we een vijftal sporen van doorontwikkeling van onze organisatie: leiderschap en sturing, kennismanagement, kwaliteitsmanagement, datagedreven werken en communicatie. Deze sporen geven ons de juiste koers om ons werk voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving met nog meer professionaliteit uit te voeren!

Alfred Arbouw
Algemeen directeur OMWB

Het resultaat 2025

Het voordelige resultaat over 2025 bedraagt € 4.519.000 (2024: € 2.461.000).

Bestemming resultaat
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2025 doen we aan het algemeen bestuur een voorstel voor de bestemming van het resultaat.

Toelichting op het resultaat 2025

Het jaarrekeningresultaat 2025 laat een positief resultaat zien van € 4.519.000 (begroot 2025 na wijziging € 1.250.000). Ten tijde van de 3e begrotingswijziging 2025 werd nog rekening gehouden met ene geprognosticeerd jaarrekeningresultaat van € 3.804.000 (exclusief jaarrekeningposten). In onderstaande tabel is een uiteenzetting van het verwachte resultaat volgens de 3e begrotingswijziging opgenomen.

Geprognosticeerd resultaat 2025 volgens 3e begrotingswijziging	
Nacalculatorisch tariefverschil (€ 117,94 vs. € 116,75)	+ € 440.000
Indexatieverschil tarief (€ 116,75 vs. € 114,45) *2	+ € 860.000

Declarabiliteitsverschil (1.310 vs. 1.295) *3	+ € 500.000
Niet begrote opbrengsten *4 - Subsidie Robuustheid - Detacheringsopbrengsten - Overige baten	+ € 393.000
Totale extra baten	**+ € 2.193.000**
Lagere personele kosten a.g.v. indexatieverschil *5	+ € 900.000
Overdekking tarief a.g.v. vacatureruimte BV *6	+ € 275.000
Bovenmatige inhuur BV *7	- € 76.000
Besparing materiële kosten *8	+ € 510.000
Totaal minder kosten	**+ € 1.609.000**
Totaal	**+ € 3.804.000**

**Gebaseerd op geprognosticeerde cijfers volgens de financiële rapportage september 2025*

In onderstaande tabel wordt, zoveel als mogelijk volgens dezelfde uiteenzetting, de overbrugging naar het jaarresultaat ad. € 4.519.000 gegeven. Onder de tabel wordt per onderdeel een beknopte toelichting gegeven. Voor een uitgebreidere duiding verwijzen we naar 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

Geprognosticeerd resultaat 2025 volgens 3e begrotingswijziging	**€ 3.804.000**
Nacalculatorisch tariefverschil (€ 118,06 vs. € 117,94) *1	+ € 50.000
Declarabiliteitsverschil (1.314 vs. 1.310) *2	+ € 135.000
Aanvullende baten *3	- € 114.000
Doorbelasting inzet meetapparatuur *4	+ € 36.000
Doorbelasting kosten *5	+ € 200.000
Overig *6	+ € 60.000
Totale extra baten	**+ € 368.000**

Hogere salariskosten Uitvoering *7	- € 45.000
Hogere salariskosten Bedrijfsvoering *7	- € 144.000
Besparing inhuur *9	+ € 157.000
Besparing materiële kosten *10	+ € 436.000
Onvoorzien *11	+ € 150.000
Overig	- € 3.000
Totaal minder kosten	**+ € 551.000**
Lagere onttrekking reserves *12	**- € 205.000**
Totaal	**+ € 4.519.000**

1) Nacalculatorisch tariefverschil
Het voorcalculatorische gemiddeld uurtarief 2025 is in de 1e begrotingswijziging 2025 aangepast naar € 116,75. Volgens de realisatiecijfers bedraagt het nacalculatorisch gemiddeld uurtarief € 118,06 (3e begrotingswijziging: € 117,94); hetgeen een positief 'tariefverschil' van € 1,31 per declarabel uur (3e begrotingswijziging: € 1,19) betekent. Rekening houdend met een totaal van 375.000 declarabele uren voor 2025 betreft het nacalculatorische tariefverschil in totaal € 490.000; € 50.000 meer dan waar bij de 3e begrotingswijziging rekening gehouden werd.

Het verschil tussen het voorcalculatorisch en nacalculatorisch tarief wordt enerzijds veroorzaakt doordat werkzaamheden deels buiten kantoortijden worden uitgevoerd, waarbij een opslag in rekening wordt gebracht en anderzijds doordat de samenstelling van het personeelsbestand lopende het boekjaar fluctueert.

2) Declarabiliteitsverschil
In de 1e begrotingswijziging 2025 is gerekend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte. Bij de 3e begrotingswijziging was reeds duidelijk dat met een verwacht aantal van 1.310 declarabele uren per fte de norm ruimschoots behaald zou worden. In de laatste maanden van 2025 is het aantal declarabele uren per fte zelfs nog verder toegenomen. Per jaareinde zijn 1.314 declarabele uren per fte gerealiseerd. Dit levert een extra voordeel van € 135.000 op in aanvulling op de € 500.000 uit de 3e begrotingswijziging.

3) Aanvullende baten
Na vaststelling van de 1e begrotingswijziging 2025 zijn aanvullende baten bekend geworden: Subsidie Robuustheid (€ 180.000), detacheringsopbrengsten (€ 80.000) en overige baten (€ 148.000). Deze opbrengsten zijn lopende het boekjaar in de begrotingswijzigingen verwerkt. De realisatie op deze posten bedraagt ultimo 2025 € 114.000 lager van begroot; in z'n geheel veroorzaakt door een lagere voortgang op de subsidie Robuustheid.

4) Doorbelasting inzet meetapparatuur
Met ingang van 2025 wordt de inzet van meetapparatuur doorbelast binnen het werkprogramma (programma 2). De opbrengsten hiervan bedroegen € 35.000.

5) Doorbelasting kosten
Per jaareinde zijn € 200.000 meer aan kosten doorbelast. Dit betreft onder ander uitbestede onderzoek & analyse werkzaamheden. Deze werkzaamheden kennen een vraaggestuurd karakter en zijn lastig te prognosticeren.

6) Overige
Overige oorzaken kennen een positief effect op de baten van € 60.000.

In totaliteit kennen de elementen 1 tot en met 6 een baten verhogend effect van € 368.000 ten opzichte van 3e begrotingswijziging.

7) Hogere salariskosten Uitvoering
De realisatie van de salariskosten van het primaire proces bedragen € 45.000 hoger dan begroot na wijziging. Het verschil wordt veroorzaakt door de mutaties op de voorzieningen verlofsparen en mobiliteit. Daarnaast zijn er vrij veel jongere medewerkers in dienst gekomen tegen een lagere loonsom dan waarbij de begroting rekening mee is gehouden.

8) Hogere salariskosten Bedrijfsvoering
De realisatie van de salariskosten van Bedrijfsvoering liggen in de basis in lijn met de 3e begrotingswijziging. In deze begrotingswijziging is, zoals destijds aangegeven, nog geen rekening gehouden met de effecten van specifieke jaareindeposten, zoals de mutatie voor de voorziening verlofsparen. Het verschil van € 144.000 is zo goed als volledig toe te schrijven aan de mutatie van de betreffende voorziening.

9) Besparing inhuur
De kosten voor inhuur bedragen in totaliteit € 157.000 (Uitvoering: € 129.000 en Bedrijfsvoering: € 28.000) lager dan begroot na wijziging. Voor de afdeling Uitvoering geldt dat het niet altijd mogelijk is geweest om (tijdig) specialistische inhuur te werven. De afdeling Bedrijfsvoering kent een lagere inzet van inhuurkrachten dan verwacht.

10) Besparing materiële kosten
Op diverse materiële kostenbudgetten zijn € 436.000 meer besparingen gerealiseerd dan waarbij de 3e begrotingswjziging 2025 rekening mee werd gehouden. Het voornaamste deel hiervan heeft betrekking op de posten ‘Automatisering’ (vertraagde implementatie GIS/ GEO, onderuitnutting van het innovatiebudget en mindere inzet van AFAS-consultants) en ‘Algemeen beheer’ (stagnatie project ‘Omgevingsdossiers); beide opgenomen onder Bedrijfsvoering.

11) Onvoorzien
Conform de financiële verordening is de post 'Onvoorzien' opgenomen in de begroting. In 2025 is er geen noodzaak geweest voor inzet van de post. Dit levert een kostenbesparing van € 150.000 op.

In totaliteit hebben de elementen 7 tot en met 11 een bijkomstig kostenbesparend effect van € 551.000 op het geprognosticeerde resultaat 2025.

12) Lagere onttrekking reserves
Lopende het boekjaar is gebleken dat € 205.000 minder onttrekking uit de reserve meetstations nodig is geweest.

Alle onderdelen tezamen kennen een resultaatimpact van € 714.000 positief ten opzichte van de 3e begrotingswijziging.

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk lichten we per onderdeel toe wat de OMWB realiseerde in 2025 in relatie tot de begroting. Aan het einde van ieder deelprogramma vermelden we de baten. De programmalasten verantwoorden we op totaalniveau; hiervoor verwijzen we naar de paragraaf 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken
De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken (programma 1), verzoektaken (programma 2), collectieve taken (programma 3) en de overige exploitatiebaten (programma 4). Programma 1 en 2 lichten we in de volgende paragrafen inhoudelijk toe. Programma 3 kent een afzonderlijke inhoudelijke verantwoordingscyclus met bijbehorende documenten. In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. De inhoudelijke verantwoording van programma 4 vindt tegelijkertijd met het leveren van de dienst of het product plaats en is daarom niet opgenomen in dit hoofdstuk.

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- Vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca en asbest(-melding);
- Toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Seveso en asbest);
- Klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en Seveso);
- Niet-inrichtinggebonden taken: asbest-, bodem- en ketengericht milieutoezicht;
- Energiecontroles en beoordelingen.

Net als eerdere jaren vormden in 2025 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld'. De afspraken voor de landelijke uitvoering van Seveso- en VTH-taken van de gezamenlijke Seveso-omgevingsdiensten vormen de basis voor dit programmadeel.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening

Door de komst van de Omgevingswet zijn eind 2023 nog veel Wabo-aanvragen ingediend. In 2024 en 2025 is het overgrote deel van deze aanvragen afgehandeld. Er staan echter ook nog flink wat procedures open. In 65% van deze aanvragen betreft het een agrarische procedure, waarvan een groot gedeelte stilligt in verband met de stikstofproblematiek.

Ten opzichte van 2024 zijn in 2025 fors meer aanvragen onder de Omgevingswet ingediend (ongeveer 50%). Ook deze aanvragen vragen over het algemeen veel inspanning. De invoering van de Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken dan onder de Wabo. Waar we voorheen vooral toetsten aan de indieningsvereisten, is nu een bredere benadering noodzakelijk. Dit betekent dat niet alleen de formele volledigheid van een aanvraag centraal staat, maar ook de inhoudelijke samenhang met het Omgevingsplan en het tijdig signaleren van randvoorwaarden voor nieuwe activiteiten. Wanneer bij de start van een activiteit een noodzakelijke voorziening ontbreekt, vraagt dit om actieve communicatie richting initiatiefnemer.

De Omgevingswet leidde daarnaast tot ingrijpende verschuivingen in vergunning- en meldingsplichten. Onder de Wabo kon een bedrijf volstaan met één melding voor meerdere activiteiten, terwijl onder de Omgevingswet per activiteit afzonderlijk een melding en/of informatieplicht geldt. Hierdoor ontstaan meerdere parallelle procedures voor één bedrijf. Dit vergroot de administratieve druk voor zowel initiatiefnemers, als de Omgevingsdienst en vraagt om een meer praktische werkwijze om deze processen beheersbaar te houden.

Vergunningverlening Agrarisch
In 2025 kwamen minder vergunningaanvragen binnen voor veehouderijbedrijven dan in voorgaande jaren. Dit onder invloed van de nieuwe Omgevingswet en de onduidelijkheid over de toepasbaarheid van emissiearme stalsystemen door jurisprudentie, het rapport van Wageningen University & Research (WUR) over de systematiek van de landelijke emissiefactoren (voorheen de Rav), kamerbrieven van de minister van LVVN, aanvullende onderzoeken van de WUR over onzekerheden in emissies uit emissiearme stalsystemen en uitspraken van de Raad van State (onder andere 18 december 2024 inzake vergunningplicht intern salderen en toepassen additionaliteitsbeginsel).

Door het stikstofvraagstuk, de wijzigingen in beleid en regelgeving, en de relatie met vergunningen in het kader van de Omgevingswet, onderdeel natuur, nam de complexiteit van procedures toe. Dit vraagt om extra capaciteit, afstemming en deskundigheid. Daarnaast stelde de provincie eind 2025 nieuw beleid vast om de impasse op het gebied van natuur te doorbreken en toch vast te houden aan de stallendeadline van 1 juli 2026 voor verouderde stallen. Bedrijven die verouderde stallen emissiearm maken zonder uitbreiding in dieren, kunnen dit voor een natuurtoestemming melden. De impact hiervan op de vergunningverlening voor omgevingsvergunningen milieu kunnen we momenteel nog niet inschatten.

Het Rijk stelde inmiddels nieuwe beëindigingsregelingen openopengesteld. Dit leidt vermoedelijk tot het stoppen van een aantal bedrijven met bijbehorende intrekkingsprocedures. De uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 vergrotten de complexiteit. Zaken liggen nog langer stil in afwachting van de ontwikkelingen op het gebied van natuur en stikstof.

Vergunningverlening Afvalverwerking
In 2025 zetten we in op het zoveel als mogelijk afronden van Wabo-procedures, het voortvarend behandelen van procedures onder de Omgevingswet en het afronden of oppakken van projecten (onder andere pilot Afvalbranden, Circulair Materialenplan (CMP), branchetrekkers en Circulaire economie). Daarnaast investeerden we in kennisdeling en het intensiveren van de contacten met onze opdrachtgever, provincie Noord-Brabant (op het onderwerp stortplaatsen) en onze klanten/bedrijven. Het doel hiervan is duidelijkheid scheppen over wat onze omgeving van onze stakeholders en van ons als OMWB kan verwachten en onze afspraken nakomen. Dit droeg bij aan positieve beeldvorming en vertrouwen. Verder besteedden we aandacht aan het beperken van werkdruk, werkverdeling en het verbeteren van de samenwerking binnen het cluster.

Vergunningverlening Circulaire economie
De transitie naar een Circulaire economie (CE) vereist een omschakeling van een lineaire naar een circulaire keten voor grond- en afvalstoffen. Dit betekent hoogwaardiger omgegaan met grond- en afvalstoffen. Dit heeft gevolgen voor bedrijven die hun bedrijfsvoering en vaak ook hun vergunningen moeten aanpassen. Dit raakt direct de VTH-taak van de omgevingsdienst.

Om de OMWB en de andere twee Brabantse omgevingsdiensten klaar te maken voor deze transitie, verleende de provincie Noord-Brabant en de gemeente Tilburg begin 2025 opdracht voor de uitvoering van een plan van aanpak (IPO-bouwstenen), zodat we de juiste kennis, netwerken en VTH-instrumentarium kunnen ontwikkelen. Binnen Brabant wordt kennis gedeeld en samengewerkt in een CE-Kennisplatform en de OMWB neemt deel aan landelijke overlegstructuren, werkgroepen en het in 2025 gestarte platform 'afval of niet' voor onder andere de validatie van rechtsoordelen einde afval. Daarnaast levert de OMWB een actieve bijdrage aan het landelijk kennisnetwerk Circulaire economie met een CE-kennisvertegenwoordiger voor de regio Brabant-Limburg. Door het werk in 2025 komen er in 2026 concrete handvatten om vanuit de VTH-taak impact te maken op de transitie naar een Circulaire economie.

Vergunningverlening bodem en gesloten bodemenergiesystemen (gBES)
In 2025 zagen we een duidelijke toename van het aantal meldingen graven en saneren van de bodem en de bijbehorende informatieplichten (informatieplichten bij meldingen en informatieplichten evaluatie). De kwaliteit van de meldingen en informatieplichten laat vaak nog te wensen over. Hierdoor moeten vaak nog gegevens opgevraagd worden of moet een nieuwe melding of informatieplicht gedaan worden.

Voor de gemeenten Breda en Tilburg en de provincie hebben we nog te maken met het overgangsrecht Wet bodembescherming (Wbb). Het zijn vooral de complexe projecten die vallen onder het overgangsrecht. Daarnaast zijn er lopende saneringen en grondwatermonitoringen. In 2025 zagen we een duidelijke verschuiving in de werkzaamheden onder de Omgevingswet en de Wbb. Het werk onder de Wbb halveerde ongeveer ten opzichte van 2024, het werk onder de Omgevingswet is meer dan verdubbeld.

Voor de aanleg van gesloten Bodemenergiesystemen (gBES) leidde de dieptebeperking in de provinciale Omgevingsverordening in 2024 in onze regio tot een forse daling van het aantal meldingen (±60%). Dit jaar kwamen er voor de OMWB-regio, ten opzichte van 2024, weer wat meer meldingen binnen (±15%). Omdat de maximale boordiepte varieert per gemeente bestaan er verschillen tussen gemeenten onderling.

Vergunningverlening Brzo-bedrijven
In 2025 verleenden we nog een aantal revisievergunningen die we op grond van de Wabo moesten behandelen.

In 2025 is het aantal ingediende vergunningaanvragen redelijk conform verwachting. Bedrijven vinden in de loop van het jaar beter hun weg in de (systematiek van de) Omgevingswet en het DSO voor het aanvragen van vergunningen. We zien een verschuiving van uitgebreide procedures naar reguliere procedures. Er zijn (nog) geen kaders gesteld voor het bepalen van significante nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu. Jurisprudentie zal zich nog moeten vormen.

De Omgevingswet omvat het instrument voor Financiële zekerheidstelling. Voor de implementatie hiervan nam de OMWB deel aan de landelijke pilot (2024 – 2025) van het Interprovinciaal Overleg (IPO). De pilot wordt landelijk geëvalueerd en dit kan onze werkzaamheden aanzienlijk beïnvloeden, maar ook de uitvoerbaarheid van dit instrument in 2025 en daarna.

Toezicht en handhaving

In 2025 ontwikkelden we het opleidingsprogramma *SLIM in uitvoering* verder door. Nieuwe toezichthouders volgen binnen dit programma een opleidings- en begeleidingstraject dat hen binnen enkele maanden in staat stelt om zelfstandig toezicht uit te voeren. Hierdoor beschikt de OMWB in 2025 over een stabiele en flexibele toezichtcapaciteit, waarmee de uitvoeringsprogramma's volledig zijn gerealiseerd.

Naast capaciteitsversterking zette de organisatie zich in 2025 in op verdere professionalisering van het toezicht. Dit is onder andere door het opstellen van meerdere brancheplannen die aansluiten op de risicothema's uit het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK). Deze brancheplannen bevatten naleefanalyses en risicogerichte interventies, waardoor we toezicht steeds beter kunnen afstemmen op de specifieke risico's binnen een sector. Dit draagt bij aan een meer uniforme en doelgerichte werkwijze binnen de organisatie.

De combinatie van voldoende capaciteit en een risicogerichte, professionelere aanpak leidde in 2025 tot een betere uitvoer van toezicht en een snellere opvolging van overtredingen. Hiermee zetten we een belangrijke stap in het verder versterken van zowel toezicht als handhaving.

Toezicht Seveso-veiligheid bij Seveso-inrichtingen
Bij alle geplande Seveso-inrichtingen voerden we in 2025 tenminste één veiligheid-inspectie uit volgens de inspectieplanning 2025. Dit kan een aangekondigde of onaangekondigde inspectie zijn. Bij vijf bedrijven, die eind 2025 beschikten over een vergunning als Seveso-inrichting, voerden we in 2025 geen inspectie uit, omdat bij deze bedrijven nog geen Seveso-activiteiten plaatsvonden. Bij enkele bedrijven voerden we extra inspecties uit.

De details voor de uitvoering van de Seveso-veiligheidinspecties en de inhoudelijke rapportage staan in het Seveso-jaarverslag 2025.

Risicorelevante bedrijven (RRB)
In 2025 pasten we de gezamenlijke interventiestrategie bij 59 van de 150 Risico Relevante Bedrijven toe. Hierbij beoordeelden we zowel gemeentelijke als provinciale bedrijven op hun (naleef-)managementsysteem, met classificaties variërend van 'onvoldoende' tot 'zeer goed'. Bij zeven van deze bedrijven classificeerden we het (naleef-)managementsysteem en gedrag als 'koploper' en bij vijf bedrijven als 'achterblijver'. Bedrijven met een lagere score kregen meer inzet gebaseerd op een risicogerichte aanpak, met periodieke toetsing om veranderingen in naleefgedrag te monitoren.

Voor de overige RRB's vulden we het toezicht ook risicogericht in, met reguliere, onaangekondigde of aspectcontroles, gebaseerd op thema's of speerpunten gerelateerd aan de omgevingsvergunning of het activiteitenbesluit.

Branche agrarisch - veehouderij (informatiegestuurd werken)
In 2025 stelden we het brancheplan agrarisch - veehouderij voor de uitvoering over de jaren 2026 - 2028 op. Hierin keken we naar zowel landelijke als provinciale ontwikkelingen die van invloed zijn op de sector als geheel en daarmee ons werk. Denk hierbij aan:

- Einde derogatieregeling en verhoogd risico op het oneigenlijk afhandig maken van het teveel aan mest. Denk aan het meer opslaan hiervan in het buitengebied;
- Ontwikkelingen op het gebied van stikstof die inherent effect hebben op onze uitvoering, ook voor het grijze kleurspoor. Denk aan de onmogelijkheid voor het verkrijgen van een natuurvergunning en daarmee een stop op uitbreidingen of aanpassingen van stallen in de sector;

- Twijfels over de werking van stalsystemen en daarmee de aftrap van ons luchtwasserproject om deze kwalitatief beter in beeld te brengen.

Toezicht glastuinbouw
Het werkgebied van de OMWB kent ruim vierhonderd glastuinbouwbedrijven. De teelt van deze bedrijven richt zich vooral op groenten, fruit en potplanten. In 2025 controleerde de OMWB ruim 80 bedrijven integraal binnen deze branche. Ook controleerden we ruim 60 bedrijven op energieverbruik.

De meest voorkomende overtreding (ruim 30%) betreft het niet tijdig keuren van stookinstallaties, waaronder warmtekrachtkoppelingen. Het niet tijdig keuren en onderhouden van stookinstallaties kan leiden tot onveilige situaties en ongewenst hoge rookgasemissies.

De overige, meest voorkomende overtredingen zijn de opslag van gevaarlijke stoffen, waaronder vloeibare meststoffen en reinigingsmiddelen, het niet in werking zijn conform de melding of vergunning en het niet juist of illegaal lozen van drainagewater.

Gemeentelijke afvalbedrijven
In 2025 bezochten we afvalverwerkende bedrijven risicogericht. Dit betekent dat we achterblijvers en bedrijven die op verzoek van een gemeente zijn ingebracht controleerden.

Binnen het werkgebied van de OMWB zijn er circa 140 afvalverwerkende bedrijven gevestigd, die onder het gemeentelijk bevoegd gezag vallen. Bij circa 80 van deze afvalverwerkende bedrijven voerden we een milieucontrole uit. Hierbij constateerden we overtredingen van uiteenlopende aard. Voor inrichting specifieke informatie kan contact worden opgenomen met de OMWB. De groep achterblijvers bestaat uit bedrijven met uiteenlopende sub-branches. Hierdoor kunnen we geen algemeen beeld of trend geven van het naleefgedrag. In de praktijk zien we dat vooral de achterblijvers in de afvalbranche aandacht blijven vragen. Het gaat dan om uiteenlopende aspecten, zoals het juist melden en registreren van afvalstoffen, het op de juiste wijze opslaan van afval, het innemen van onvergunde afvalstromen, et cetera. Het gaat hier om bedrijven die niet actief bezig zijn met naleving van wet- en regelgeving. Het is noodzakelijk om de toezichtdruk op deze bedrijven hoog te houden om een gedragsverandering te bewerkstelligen

Naast fysiek toezicht voeren toezichthouders bij de afvalverwerkers ook administratieve controles uit. Uit administratieve controles die we in het kader van toezicht op verwerking van asbest uitvoerden, kwamen een aantal interessante locaties voor regulier toezicht. Deze zijn waar mogelijk ook gecontroleerd. Lithium-ion batterijen kunnen risicovol zijn bij onjuiste opslag en/ of verwerking. Bij alle bedrijven is hier extra aandacht voor. Waar nodig bezochten we samen met de Veiligheidsregio bedrijven die lithium-ion batterijen verwerken.

In 2025 begonnen we met het opstellen van twee brancheplannen in het kader van het GUK: kunststofverwerking en autodemontagebedrijven. De brancheplannen liggen klaar voor gebruik. Met ingang van 2026 controleren we de branches basis van het betreffende brancheplan.

Vuurwerkverkoop
Ook in 2025 hield de OMWB toezicht op de vuurwerkverkooppunten en opslaglocaties.

Tijdens de verkoopdagen bezochten toezichthouders de vuurwerkwinkels dagelijks, soms meerdere keren per dag. Door middel van een digitale checklist controleerden we op naleving van het Vuurwerkbesluit en het Bal. De verkoop van consumentenvuurwerk nam ook in 2025 verder toe.

Als gevolg van deze toename kwamen lichte tot zware overtredingen regelmatig voor. De meest voorkomende overtredingen hadden betrekking op het niet naleven van de voorgeschreven stapelhoogte, te smalle gangpaden en vuurwerk dat na het lossen te lang buiten de vuurwerkbunkers bleef staan. Tijdens de controles is hier direct op gehandeld, waarbij overtredingen in de meeste gevallen onmiddellijk konden worden verholpen.

Metaalbedrijven
In 2025 stelde de OMWB een nieuw brancheplan op, op basis van de risicogerichte aanpak uit het GUK. Voor dit brancheplan voerden we een naleefanalyse uit om de belangrijkste risico's binnen de sector in beeld te brengen. Op basis van deze analyse ontwikkelden we gerichte interventies voor de risico's met de grootste impact. Dit vormt vanaf 2026 de basis voor een meer effectieve en proportionele toezichtstrategie binnen de metaalbranche.

LPG-tankstations
In 2025 stelden we een nieuw brancheplan op voor het toezicht op LPG-tankstations voor de komende vier jaar. Dit plan actualiseert de toezichtstrategie, borgt een uniforme werkwijze en sluit aan op de laatste ontwikkelingen in wet- en regelgeving en veiligheidseisen.

Kader richtlijn water
In 2025 brachten we het werkveld water, voor zowel advies als toezicht onder in het cluster water. Het cluster water houdt zich expliciet bezig met de opgave vanuit de Kader Richtlijn Water en de doorontwikkeling van het werkveld water binnen de OMWB. Daarnaast voerde de OMWB in 2025 voor acht gemeenten afvalwatermonitoring uit. Dit houdt in dat de OMWB onder andere afvalwater bemonstert bij bedrijven en beoordeelt of de kwaliteit binnen de in wet- en regelgeving gestelde normen valt. Regelmatig blijkt dat dit niet het geval is en blijken de zuiveringstechnische voorzieningen bij bedrijven niet op orde. De resultaten leveren veel informatie op en geven vaak aanleiding voor een vervolgtraject. Het opstellen van het afvalwatermonitoringsprogramma en vervolgtrajecten gebeurt in nauw overleg met de rioolbeheerders van de gemeenten die hieraan deelnemen.

Toezicht bodem
In 2025 hielden we intensief toezicht op diverse complexe projecten, waaronder grootschalige grondsaneringen bij het 380 kV-trafostation en RWZI Tilburg-Noord, de nieuwbouw van het ETZ in Tilburg en meerdere locaties met toepassing van immobilisaat. Ook begeleidden we actief drugsdumplocaties, nieuwbouw in sterk verontreinigde bodems en infrastructurele projecten, zoals de verbreding van de A27, in nauwe samenwerking met aannemers en andere overheden.

Daarnaast hielden we toezicht op toepassingen van AVI-bodemas en staalslakken, nazorglocaties en transporten. Door toezicht, voorlichting en advisering ontstond bij marktpartijen meer bewustzijn over het gescheiden toepassen van bodem en bouwstoffen en zorgvuldig werken in verontreinigde situaties.

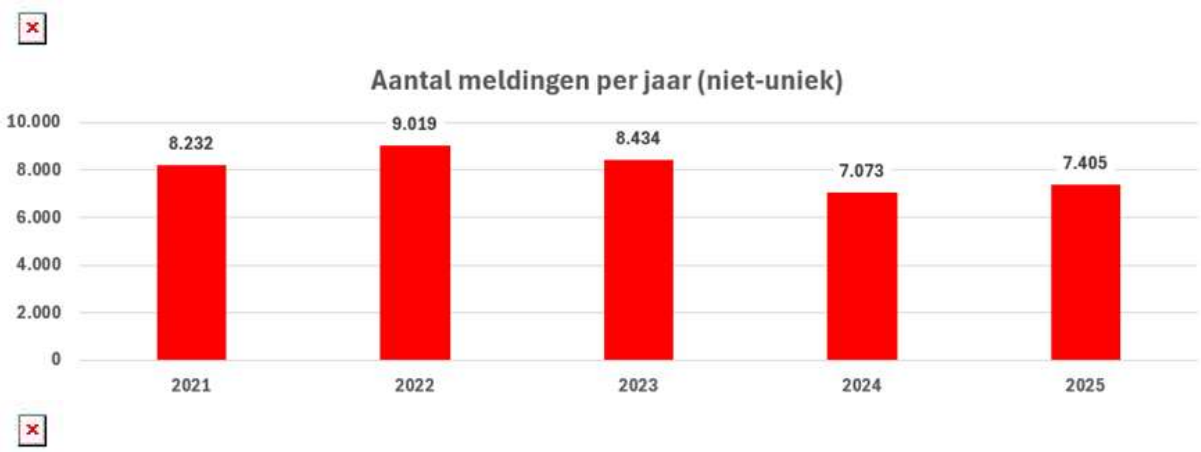
Handhaving en klachten

Handhaving
Het in werking treden van de Omgevingswet laat nog steeds zijn sporen na. Ondanks dat we steeds meer onze weg vinden, blijft het nog regelmatig onduidelijk aan welke regels we moeten voldoen. De inhoud van de regels is vaak niet veel anders dan voorheen, maar waar het nu is opgenomen is wel zoeken. Soms wijkt de inhoud ook net af van de vorige wetgeving dus oplettendheid is vereist.

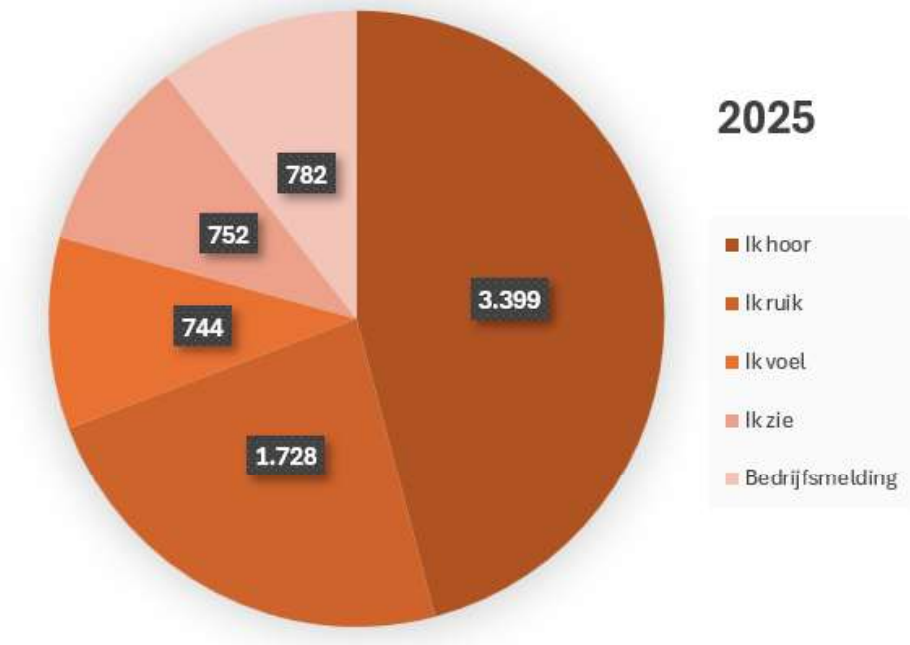
De Omgevingswet kenmerkt zich nog niet door helderheid en eenvoudige toepasbaarheid. Daarnaast zorgt het omvangrijke en vaak onduidelijke overgangsrecht voor extra complexiteit. Dit vraagt om nadere duiding in de jurisprudentie, waaraan wij in 2025 actief bijdroegen. Nieuwe wetgeving vergt altijd extra inzet, waardoor procedures in deze fase mogelijk meer tijd in beslag nemen dan voorheen.

Daarnaast is er een aanzienlijke toename op het gebied van drugszaken. Er werden in 2025 diverse drugslabs en -dumpingen van drugsafval aangetroffen. Dit resulteert in een enorme toename van het aantal bodemzaken, dat onder de Omgevingswet onder het bevoegd gezag van de gemeente valt.

Klachten & meldingen
Het totaal aantal klachten en meldingen (provinciaal en gemeentelijk) in 2025 ligt wat hoger dan in 2024. Onderstaande grafiek is een weergave van het totaal aantal klachten en meldingen (meldingen zijn bedrijfsmeldingen en meldingen Ongewone Voorvallen samen) per jaar, gedurende de afgelopen vijf jaar.

Onderstaande grafiek geeft een weergave van het aantal klachten en meldingen per categorie over 2025.

In 2025 is nam het aantal klachten in vergelijking met 2024 licht toe. Het grootste verschil is terug te zien in de categorieën 'Ik ruik…' en 'Ik zie…' (respectievelijk 198 en 180 klachten in 2025 ten opzichte van 1.530 respectievelijk 572 in 2024).

Onder de 'Ik ruik…'-klachten zien we een duidelijke toename in de subcategorieën 'Baklucht/ frituurlucht/ vetlucht' (met 73 klachten), 'Chemische lucht/ teer/ asfalt' (met 57 klachten) en 'Overig' (met 52 klachten). Veel van deze klachten gaan over situaties waar (handhavings-)trajecten lopen.

Door de 'Ik zie…'-klachten nader te analyseren valt een forse toename van het aantal stofklachten (met 126 klachten) op ten opzichte van 2024 is. Hiervan kwamen ruim honderd klachten van dezelfde melder over hetzelfde bedrijf.

Het aantal anonieme klachten bleef in 2025 nagenoeg gelijk aan 2024. De top 3 van de bekende melders waren goed voor samen 393 klachten, ofwel ruim 130 klachten per persoon.

Eind 2023 stapten de (4) omgevingsdiensten van Noord-Brabant en Zeeland over naar een nieuw klachtensysteem: de milieuklachtenapplicatie (MKA). Dit systeem is in 2024 en 2025 verder geoptimaliseerd. Eind 2024 rolden een klantenportaal uit, waarbij deelnemers real-time kunnen meekijken in de klachtendata en verschillende rapportages kunnen raadplegen.

In 2025 informeerden we de leefomgeving via de website: www.milieuklachtencentrale.nl over (grote) festivals. Het beter informeren van de leefomgeving lijkt (mede door specifieke belafspraken hierover met enkele gemeenten) een positief effect te hebben op de telefonische belasting van onze klachtenlijn rondom festivals.

Niet-inrichting gebonden taken

Asbest
In 2025 ontvingen en behandelden wij ruim 3.300 bedrijfsmatig gemelde asbestsaneringen, waarop we meer dan 20% (risicogericht) toezicht uitvoerden. De OMWB ziet hier over het algemeen een goed naleefgedrag bij de gecertificeerde bedrijven. Een hardnekkig probleem blijkt dat asbestverwijderingsbedrijven en vrijgavelaboratoria door hun handelen ervoor zorgen dat na sanering en vrijgave er nog restanten asbest aanwezig blijven op saneerlocaties. Bedrijven die herhaalde overtredingen pleegden pakten we aan met een last onder dwangsom. Dit resulteerde in het feit dat deze bedrijven onze regio veelal mijden. Deze aanpak deelden we met ketenpartners en andere omgevingsdiensten nemen deze over.

Afgelopen jaar behandelden we 564 particulieren sloopmeldingen. Helaas gaat er nog veel niet goed, omdat er bijvoorbeeld voorsloop plaatsvond, vaak veroorzaakt door gebrek aan kennis. Hierop pasten wij het product 'Vrije veldtoezicht' aan om meer te focussen op preventie en het verspreiden van kennis en informatie.

Het aantal ad-hoc-inspecties steeg opnieuw. Naast nazorg bij incidenten, het geven van (beleids-)adviezen en het onderzoeken van meldingen over illegaliteit, werkt de OMWB samen met verschillende gemeenten aan het verbeteren van de informatievoorziening.

Uit zowel verzoektaken als analyses blijkt opnieuw dat veel asbestsaneringen nog steeds illegaal of ondeskundig worden uitgevoerd. Om dit terug te dringen zetten we sterker in op preventie, onder andere door voorlichting via de nog altijd veelgebruikte asbesttelefoon.

Totaalsloop
De afgelopen jaren namen de totaalslooptaken voor de OMWB toe. Deze trend zette zich in 2025 voort en inmiddels voeren wij voor zestien gemeenten de meldingen totaalsloop uit. Het aantal ingediende sloopmeldingen lag iets lager dan het jaar daarvoor. Ook het aantal uitgevoerde toezichtcontroles van de totaalsloop lag vanwege drukte en onderbezetting wat lager dan het vorige jaar. Hier keken we kritisch naar welke slooplocaties we vanuit een risicogericht oogpunt moesten bezoeken. Het aantal overtredingen ten opzichte van het voorgaand jaar lag lager.

Bouwen
Het volume van de provinciale BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen), met als belangrijkste onderdeel bouwplantoetsing en bouwtoezicht, bleef in vergelijking met voorgaande jaren globaal hetzelfde. Door een bestaande dienstovereenkomst met de Omgevingsdienst Zuidoost- Brabant kunnen we indien nodig op deze organisatie teruggevallen en omgekeerd. Het is echter niet nodig om hier gebruik van te maken. Door goed te plannen konden we fluctuaties in het werk goed opgevangen. Door deze constructie met onze zusterorganisatie waarborgen we formeel de kwaliteit van het geleverde werk gewaarborgd en voldoen we aan de kwaliteitscriteria 3.0.

Ook enkele van onze gemeentelijke deelnemers namen bouwtaken van de OMWB af. Het gaat dan om het onderdeel 'bouwen' bij zowel 'meervoudige' als 'enkelvoudige' vergunningaanvragen. Het volume was echter beperkt in omvang. De gemeente Zundert vormde hierop een uitzondering. De bouwunit van de OMWB was in deze gemeente als casemanager en als toezichthouder bouw betrokken bij een complexe (meerjarige) gebiedsontwikkeling. Tevens was een medewerker bouwplantoetsing gedurende een aantal maanden gedetacheerd bij de gemeente Zundert om deze gemeente op het gebied van vergunningaanvragen te ontzorgen.

In 2025 werkten we het toezicht op bestaande bebouwing in relatie tot brandveiligheid, in samenwerking met de overige omgevingsdiensten in Noord-Brabant, verder uit tot een handreiking waarmee onze toezichthouders in 2026 kunnen starten met de uitvoering van deze taak.

Energie
De intensivering van energietoezicht zette zich in 2025 verder door. Om dit mogelijk te maken ontvangen omgevingsdiensten sinds eind 2022 extra budget van het Rijk. Dit zogeheten SPUK-THE budget is aanvullend op de budgetten van gemeenten en provincie voor energietoezicht en is beschikbaar tot en met 2027. Daarna krijgt het budget een structureel vervolg. Om het toegekende bedrag te kunnen besteden zijn extra energietoezichthouders geworven en opgeleid.

Via deelname aan landelijk en provinciaal overleg zijn we actief betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe energie wet- en regelgeving die in 2027 in werking moet treden en dragen we bij aan een uniforme uitvoering.

Met eigenaren van veel vastgoed maakten we maatwerkafspraken over de verduurzaming van het vastgoed en het voldoen aan de wettelijke eisen. Ook zijn we lid van het landelijk team van coördinerend inspecteurs in het kader van de portefeuilleaanpak energie.

Als basis voor informatiegestuurd toezicht wordt steeds meer informatie verzameld over het energieverbruik van bedrijven. Sinds eind 2025 kunnen we gebruik maken van energiegebruiksgegevens die de netbeheerders beschikbaar stellen. Daardoor krijgen we een scherper beeld van de bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen en zijn we steeds beter in staat om gemeenten en de provincie te informeren over de CO2-reductie die het energietoezicht realiseert.

Het toezicht op de energielabel C-verplichting voor kantoren is afgerond. Binnen de gemeenten die ons opdracht gaven, hebben alle kantoren die onder de verplichting vallen nu een energielabel C of beter.

De nieuwe basistaak 'toezicht op de regeling Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM)' voerden we in 2025 voor het eerst uit. De rapportageplicht WPM geldt voor alle bedrijven met 100 medewerkers of meer. Vanaf 2027 geldt deze plicht naar verwachting voor bedrijven met 250 medewerkers of meer. Bedrijven met 250 medewerkers of meer die niet tijdig voldeden aan de rapportageplicht zijn aangeschreven. De ingediende rapportages zijn beoordeeld aan de hand van een geautomatiseerde plausibiliteitstoets. Afgekeurde rapportages moeten worden gecorrigeerd en/of aangevuld.

Ketengericht milieutoezicht
In 2025 trok de OMWB op met de twee andere Brabantse Omgevingsdiensten om gezamenlijk te komen tot een plan van aanpak om meer datagedreven te werken en hiermee te voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0; zowel bij het bepalen en uitvoeren van nieuwe ketenprojecten, als bij de uitvoering ervan. In 2026 leveren we het plan van aanpak op dat we in 2027 implementeren.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg € 27.676.000 (begroot € 27.697.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het Omgevingsrecht in. Deze zogeheten 'Verzoektaken' omvatten (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Seveso, geluid, bodem, (afval-)water, lucht, vergunningverlening (niet-basistaken), toezicht (niet-basistaken), asbest (niet-basistaken), ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en Omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma’s zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma’s vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar ze in de loop van het jaar opdrachten voor verstrekken. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2025 koppelen we per deelnemer in de (derde) termijnverantwoording terug.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Advies Ruimtelijke Ordening (RO)
Het product 'Advisering Ruimtelijke Ordening en Milieu' groeit gestaag. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de OMWB om bijstand en (milieu-)advisering bij het opstellen en beoordelen van ruimtelijke plannen. Enerzijds komt dit door de gebiedskennis van gemeenten die de RO-adviseurs hebben opgebouwd, met daarbij steeds meer ondersteuning van OMWB-data. Anderzijds investeerde de OMWB de laatste jaren in de relatie met gemeenten, die op hun beurt een oplossingsgerichte werkwijze en korte lijnen met de RO-ambtenaren waarderen.

De transitie van bestemmingsplannen naar één omgevingsplan per gemeente en het daarin opnemen van milieuregels en milieubeleidskaders zijn belangrijke marktomstandigheden, die leiden tot de toenemende vraag. Ook de veranderde adviesverzoeken vanwege de Omgevingswet, de toenemende complexiteit van milieuthema's in relatie tot ruimtelijke opgaves, de behoefte aan integrale advisering en de woningbouwopgaven die veel gemeenten hebben, leiden tot een toenemende vraag.

Advies Externe Veiligheid
In 2025 werkten we met een nieuw jaarprogramma 'Externe Veiligheid' (EV). Hierin staan een aantal speerpunten waar hard aan is gewerkt. Dit zijn met name het Beleid Externe Veiligheid, het REV en de samenwerking met interne afdelingen en andere overheidsinstanties. We hielden twee Themasessies EV om bevoegde gezagen inhoudelijk op de hoogte te houden over onze werkzaamheden.

Het REV is verder gevuld en geoptimaliseerd. De propaantanks zijn naar aanleiding van de gegevens vanuit het Ministerie gecontroleerd, aangevuld en geoptimaliseerd. De activiteit 'Tanken van vaartuigen of drijvende werktuigen met brandstoffen' is toegevoegd aan het REV en we begonnen met de inventarisatie 'Behandelen, regelen en meten van aardgas'. Tevens vonden eerste overleggen plaats met de leverancier van het VTH-systeem om het REV erop aan te sluiten. Samen met de Veiligheidsregio werkten we aan een processchema, dat duidelijk maakt bij wie gemeenten moeten zijn voor welke adviesvraag (OMWB of Veiligheidsregio). Verder droeg de OMWB bij aan landelijke werkwijzen voor activiteiten zoals Energie Opslagsystemen, Li-ion opslag en begonnen we met de werkwijze waterstof (waterstofaggregaten).

Metingen en onderzoek

Bodem

Advies
In 2025 behandelden we circa 1.300 bodemzaken. Het gaat hier om advies (intern en extern) en het beoordelen van bodemonderzoeken. De adviezen en beoordelingen betreffen ruimtelijke ordening, omgevingsvergunning onderdeel bouwen, omgevingsvergunning onderdeel milieu en meldingen en informatieverplichtingen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Omgevingsplan van de gemeente.

Ook beoordeelden en voerden we bodemonderzoeken uit in het kader van provinciale en gemeentelijke grondtransacties, herontwikkeling en civieltechnische werken. Tevens behoorde het milieukundig begeleiden en het coördineren van gemeentelijke bodemsaneringsprojecten tot die bodemzaken.

In 2025 definieerden we de kwaliteitszones in het kader van de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart voor 19 gemeenten. De achterstand met het invoeren van bodemkwaliteitsgegevens in het bodeminformatiesysteem is ingelopen. Na het doorrekenen van de data weten we voor welke kwaliteitszones we voldoende gegevens bezitten en voor welke niet. In samenspraak maken we keuzes voor vervolgstappen om te komen tot een nieuwe bodemkwaliteitskaart.

In 2025 behandelden we ongeveer 80 bodemzaken met betrekking op het geven van intern advies aan de ODBN en ODZOB over provinciale bedrijven. De adviezen hadden betrekking op het vaststellen van de nulsituatie, de eindsituatie en grondwatermonitoringsonderzoeken (met name composteerinrichtingen en RWZI's) en grondwatermonitoringen bij (gesloten) stortplaatsen van provinciale inrichtingen, ook buiten het werkgebied van de OMWB, maar wel binnen de provincie Noord-Brabant. Het aantal bodemzaken lag lager dan in 2024, maar de complexiteit werd mede door de komst van de Omgevingswet wel groter en uitdagender.

Onderzoek
In 2025 voerden we diverse werkzaamheden uit, waaronder:

- Uitvoer van vooronderzoeken (historisch) en bodemonderzoeken voor de afdeling Infra en Vastgoed in het kader van verschillende ontwikkelingen op de locaties.
- Onderzoek naar de aanwezigheid van de exotische woekerplant knolcyperus.
- Bezoek pachtpercelen voor inventarisatie van bodemvreemde zaken en aanwezigheid van onder andere verhardingen, tanks en grondwateronttrekkingen.
- Onderzoeken ten behoeve van de dieptepeilingen van ontgrondingen inclusief spijtlocaties.
- Diverse drugsonderzoeken op locatie.
- Onderzoek ter controle van het bedrijfsproces-/procesonderdelen bij een aantal grote risicobedrijven.
- Visuele en fysieke inspectie van diverse zwemplassen.
- Vaststellen van de kwaliteit van het grondwater in 26 Brabantse natuurgebieden.
- Nitraatmeetronde voor het vaststellen van de grondwaterkwaliteit op landbouwpercelen in 8 Brabantse grondwaterbeschermingsgebieden.

Geluid
In 2025 voerden we diverse werkzaamheden uit op het gebied van geluid en trillingen. Deze bestonden uit geluidmetingen, het beoordelen van geluid-, licht- en trillingenonderzoeken en het verstrekken van adviezen aan gemeenten en interne collega's. De werkzaamheden hadden onder meer betrekking op evenementen, bedrijven, infrastructuur en woningbouwontwikkelingen. Daarnaast adviseerden we over vergunningverlening, maatwerkvoorschriften, toezicht en handhaving en het opnemen van geluid in omgevingsplannen.

Padel
In 2025 beoordeelden we veel meldingen in het kader van de Omgevingswet. Daarbij stelden onze deelnemers vragen over de mogelijkheid om van de standaard geluidnormen af te wijken bij de aanleg van nieuwe padelbanen. Het blijft een grote uitdaging om de belangen van de (tennis-)verenigingen en de bewoners tegen elkaar af te wegen. Voor (tennis-)verenigingen zijn padelbanen vaak nodig om een daling van het ledenaantal te voorkomen, maar zorgen met enige regelmaat voor geluidhinder voor omwonenden.

Daarnaast zien we diverse verzoeken om geluidmetingen uit te voeren bij padelbanen naar aanleiding van geluidklachten.

Windturbines
Windturbines vormen (helaas) niet uitsluitend een bron van energie, maar veroorzaken ook hinder. De toename van het aantal windturbines (en de toename in omvang) zorgt voor meer klachten met betrekking tot geluidhinder en slagschaduw. Voor de OMWB resulteert de ontwikkeling van meer windturbines op land in een toename van het aantal geluidmetingen en administratieve controles van nalevingsverslagen. In de periode 2025 - 2026 worden emissie- of bronmetingen uitgevoerd aan de drie verschillende windturbines.

Lucht

Schone Lucht Akkoord (SLA)
Het Schone Lucht Akkoord richt zich op een betere luchtkwaliteit en een afname van (risico op) gezondheidsschade. Het akkoord streeft naar een afname van de gezondheidsschade als gevolg van luchtvervuiling met 50% in 2030 ten opzichte van 2016. Dit moet bereikt worden met behulp van maatregelen tegen vervuiling uit binnenlandse bronnen (houtstook, industrie, binnenvaart en havens, landbouw, wegverkeer en mobiele werktuigen).

In 2025 hielden we intensiever toezicht, screenden vergunningen op actualiteit (focus op strenger vergunnen in laagste norm Bref-range en verplicht opstellen van een monitorings-/beheersplan) en voerden audits uit bij bedrijven met een eigen meetsysteem om de emissies te controleren (een zogenaamde AMS).

In 2025 voerden we een significant aantal bijwoningen (audit op locatie, specifiek over het thema luchtemissies) uit en beoordeelden meetrapportages van periodieke metingen. Dit is onder andere een gevolg van de ambitie vanuit het SLA (en tevens de kamerbrief van de staatssecretaris in december 2025 vanuit de Actieagenda Industrie en Omwonenden) om toezicht te intensiveren bij industriële emissies.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg € 12.300.000 (begroot € 12.209.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 3: Collectieve taken

Het programma Collectieve Taken 2025 is op dezelfde wijze opgebouwd als de voorgaande jaren en bestaat uit 3 vaste onderdelen (structureel, innovatie en autonoom). Het programma vertegenwoordigt een budget van afgerond 2 miljoen euro, waarvan € 160.000,- was opgenomen als buffervoorziening. Indien we de buffervoorziening buiten beschouwing laten (niet gebruikt) verbruikten we in 2025 circa 90% van het budget en realiseerden de meeste beoogde resultaten. De resultaten kunnen dienen voor de concrete uitvoering van de VTHKA-taken in 2026, of een opmaat voor een vervolgproject in 2026. Aanvullend is Samen Sterk in Brabant (SSIB) onder dit programma opgenomen.

Stikstof

Binnen het thema stikstof richten we ons zowel op de depositie van stikstof vanuit de landbouw, als industrie en verkeer. Zowel in het agrarische domein als in het industriële domein hebben regionale en landelijke ontwikkelingen (grote) impact op de uitvoering van onze VTHKA-activiteiten. We proberen deze impact steeds goed te analyseren en met onze opdrachtgevers in gesprek te gaan hoe we onze instrumenten kunnen inzetten om de uitstoot van stikstof te verlagen. Afgelopen jaren waren er minder activiteiten op dit dossier door het ontbreken van landelijke en regionale handvatten.

Gezondheid

Naar aanleiding van casussen als Tata Steel en Chemours neemt de belangstelling voor het voorkomen van gezondheidsschade bij inwoners toe. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) publiceerde in april 2023 het rapport ‘Industrie en omwonenden’. De OvV concludeert dat verbetering op meerdere vlakken noodzakelijk is voor de bescherming van de gezondheid van omwonenden. Het Rijk nam de aanbevelingen uit het OvV-rapport op in de 'Actieagenda Industrie en Omwonenden'. In de Actieagenda speelt intensiever en preciezer meten van industriële emissies een grote rol, vooral gericht op de concentraties op leefniveau. De GGD kan op basis van deze gegevens een uitspraak doen over de gezondheidsrisico’s voor omwonenden. De OMWB levert met haar kennis van metingen een essentiële bijdrage aan deze acties.

Brandveiligheid

Brandveiligheid bij bedrijven is een actueel en blijvend aandachtspunt voor gemeenten in Midden- en West-Brabant. Jaarlijks vinden in Nederland duizenden bedrijfsbranden plaats. Uit landelijke analyses blijkt dat het merendeel daarvan niet het gevolg is van brandstichting, maar ontstaat door technische oorzaken, onjuist gebruik van gebouwen, aanpassingen na realisatie en menselijk handelen. Met name bij bestaande bouw, in de gebruiksfase, blijken de risico’s groot. Juist in deze fase is de samenhang tussen milieu, bouwen en brandveiligheid van groot belang.

In het programma Collectieve Taken 2025 is afgesproken dat de OMWB een notitie opstelt over brandveiligheid bij gemeentelijke bedrijven waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. De notitie is een afgeleide van het uitvoeringskader brandveiligheid, bouw en sloop wat de drie Brabantse omgevingsdiensten opstelden voor de provincie Noord-Brabant. Door vertraging van dit gezamenlijke project zal het resultaat brandveiligheid Q1 2026 in concept worden opgeleverd.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De provincie gaf in 2024 akkoord op onze aanpak voor de 'Vermijdings- en Reductieprogramma's' (VRP's) bij afvalverwerkers en gaf het aangevraagde projectbudget voor de drie omgevingsdiensten vrij. De aanpak in Noord-Brabant is afgestemd met ODNL, IPO en IenW en werd vervolgens de landelijke aanpak. In IPO-verband committeerden alle provincies zich eraan om hun omgevingsdiensten een (project-)opdracht te geven om de VRP's bij afvalverwerkers in 2025 op te vragen. Dit om ze vervolgens te beoordelen en als ze afdoende zijn, te laten uitvoeren door de bedrijven. Deze wijze voorkomt het ontstaan van een 'waterbedeffect' ten aanzien van afvalstromen die naar bedrijven uitwijken waar de minst strenge eisen qua ZZS gelden.

Afvalverwerkers dienden in 2025 (met name richting het einde van het jaar) vrij veel VRP's in. Van de 115 afvalverwerkers die een VRP's moeten indienen, ontvingen we meer dan de helft, waarvan we er circa 10 afwikkelden. Een aantal bedrijven kreeg vanwege diverse omstandigheden uitstel. Bijvoorbeeld omdat hun branche bezig is met een VRP of zoals bij Renewi dat eerst een VRP voor één locatie indient, waarna de overige locaties volgen. Een aantal bedrijven bleef in gebreken of liet nog niets van zich horen. Voor hen starten we begin 2026 een handhavingstraject.

Zoals vooraf verwacht loopt dit project uit naar 2026. Dit is met de provincie besproken en akkoord bevonden.

Altijd actuele digitale vergunning (AADV)

Wij bereidde ons voor om ons te verdiepen in AADV, en dan met name het onderdeel Digitale Vergunningenregister (DIGI-V). Voor de maatschappij, bedrijven, vergunningverleners en toezichthouders is inzicht krijgen en houden in het overzicht van alle geldende regels per bedrijf een arbeidsintensief proces. De situatie verandert met enige regelmaat door wijzigingen in de bedrijfssituatie en/of de regelgeving. Hierdoor ontstaat een onoverzichtelijk beeld.

De Provincie Zuid-Holland startte enkele jaren geleden met een programma om per bedrijf altijd een actueel overzicht van vergunningvoorschriften te hebben. Dit overzicht is digitaal beschikbaar en wordt continu bijgewerkt. Dit helpt om sneller en efficiënter te werken en is de informatievoorziening altijd actueel.
Binnen DIGI-V® wordt de vergunningverlening gedigitaliseerd: eendatagedreven werkwijze vervangt de huidige manier van werken met losse documenten.

In opdracht van de Provincie Noord-Brabant oefent de OMWB DIGI-V. We startten met de Seveso-bedrijven en vervolgens komen de overige provinciale bedrijven aan bod (beslissing hierover vindt in Q1 2026 plaats). Indien dit is voltooid (vermoedelijk 2028) volgt besluit over of we ook gemeentelijke bedrijven in DIGI-V moeten/kunnen plaatsen.

De omzet op programmadeel 3 (inclusief bijdrage SSIB) bedroeg € 2.385.000 (begroot € 2.385.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten

In programma 4 brengen we de werkzaamheden onder die buiten voornoemde programma's basis-, advies- en collectieve taken vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers.

De omzet op programmadeel 4 bedroeg € 3.593.000 (begroot € 3.214.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Specifieke uitkering Omgevingsdiensten

Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering THE toegekend. De opbrengst over 2025 bedraagt € 1.212.000 (begroot € 1.174.000). Daarnaast kende het ministerie van I&W een subsidie voor 'Robuustheid' toe. De opbrengst hierop over 2025 bedraagt € 52.000 (begroot € 180.000). De bestedingen verantwoorden we apart in het overzicht van de baten.

Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen € 12.563.000 (begroot € 12.999.000) voor 2025. Voor een verdere uitsplitsing verwijzen we naar de tekstuele toelichting in de paragraaf 'Bedrijfsvoering - plannen en resultaten' en de 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen € 2.000 (begroot € 5.000) in 2025. Dit betreft het saldo van de voorlopige aanslag 2025 en de aanslag 2024.

Het bedrag van € 150.000 dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2025 niet aangesproken.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)
4. Wet open overheid (Woo)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV-artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie-)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een 'voldoende' weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het algemeen bestuur stelde eerder een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers. Dit model bepaalt dat de OMWB maximaal 8% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening (exclusief reservemutaties) als weerstandsvermogen aanhoudt. Deze normering sluit aan bij de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang om een continu proces in te richten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op dat uitvoering krijgt in het begrotingsjaar.

Geïdentificeerde risico's
In de 2e Bestuursrapportage 2025 identificeerde we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal schade bedrag	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000

14. Wet DBA/ VBAR	1.100.000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Voor de jaarrekening is bovenstaand overzicht geëvalueerd en geactualiseerd. Hieronder volgt per risico een korte toelichting, waarna een geactualiseerde risico tabel volgt.

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders (zie ook risico 14) is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detacheringsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2025 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedraagt daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit
Het risico dat vreemden inbreken op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA geldt sinds 2016. Per 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst, waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaatsvindt. De OMWB voerde een risico-inventarisatie uit bij de aanwezige ZZP’ers en bracht het mogelijke financiële risico in kaart (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP’ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 is actief en constructief (samen-)gewerkt aan het beëindigen van ZZP-constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking, detacheringsconstructie danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel. Dit risico kan komen te vervallen.

15. Geopolitieke spanningen
We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2025 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA/ VBAR	0	0%	0
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	**4.750.000**		**2.215.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 3.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,40. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2024 bedroeg de weerstandsratio 0,99 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,58 ('ruim voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd, met de resultaatbestemming 2024 is € 600.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2025 wordt conform afspraak aan het bestuur voorgesteld om € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft de opname van een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staat in onderstaande tabel:

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	-15,5%	-1,5%	-11,4%
Solvabiliteitsratio	57,6%	28,3%	44,3%
Structurele exploitatieruimte	9,7%	0,0%	7,5%

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter. De netto schuldquote verbeterde ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit nam toe ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er beeld in hoeverre sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Zowel de netto schuldquote als de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte verbeterden ten opzichte van 2024. De balanspositie van de OMWB wordt evenals voorgaande jaren als zeer solide aangemerkt.

Financiering

In aansluiting op de Wet Financiering decentrale overheden (fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie is vastgelegd in de Financiële verordening 2025. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisico-norm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Onder risico’s verstaan we zowel renterisico’s (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico’s, liquiditeitsrisico’s en valutarisico’s. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: 'Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen, zoals neergelegd in de Wet fido en de Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) in acht genomen'.

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/ uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/ uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4 streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term ‘Renterisico-norm’ geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB heeft momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie- en behoeften vanuit de investeringsbegroting geven op dit moment geen verdere aanleiding tot aanwending van dergelijke leningen.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB sluit valutarisico's uit. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. De opgenomen bedragen betreffen de realisatiecijfers 2025.

De kasgeldlimiet is voor de OMWB voor 2025 berekend op € 3.627.000. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 19,6 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)**
(1) - (2) = (3)			
Eerste kwartaal	0	18.466	-18.466
Tweede kwartaal	0	21.806	-21.806
Derde kwartaal	0	16.815	-16.815
Vierde kwartaal	0	21.339	-21.339
(4) gemiddelde van (3)	**0**	**19.607**	**-19.607**
Stappen (5-9)	Variabelen		
(5)	**Kasgeldlimiet**		**3.627**
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet		3.627

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet		-
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		44.231
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**		**3.627**

Schatkistbankieren
Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB had gedurende het gehele boekjaar 2025 te maken met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft na afroming maximaal € 1.000.000 beschikbaar.

Leningen en kredietfaciliteiten

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van € 1.000.000.

Bedrijfsvoering - plannen en resultaten

Informatievoorziening

Onder het cluster informatievoorziening vallen alle informatie-, data- en ICT-gerelateerde onderwerpen. Landelijke ontwikkelingen, de verregaande digitalisering, datagedreven werken en toegenomen eisen vanuit wet- en regelgeving maken dat we blijven investeren in een moderne, veilige en betrouwbare informatievoorziening.

Verantwoording 2025

Digitaal stelsel VTH-Milieu
Pijler 3 van het Interbestuurlijk Programma VTH kreeg in 2025 een vervolg in het programma Digitaal stelsel VTH-Milieu. In 2025 werkten we aan een 1.0 versie van het conceptueel informatiemodel (CIM-FLO), stelden een architectuur op voor het te ontwikkelen landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA) en zetten de eerste vergunningen om in Digi-V in het kader van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). In 2026 krijgen deze activiteiten verder vervolg onder regie van ODNL.

Programma Datagedreven werken
In 2025 zijn we gestart met het programma Datagedreven werken. Langs verschillende programmalijnen ontwikkelen we onze datavolwassenheid stapsgewijs door van 'basis' naar 'gevorderd'. Dit doen we aan de hand van de Interbestuurlijke Datastrategie (IDBS), waarbij we aansluiten. In 2025 vonden hiervoor verschillende activiteiten plaats. Zo investeerden we in de techniek (dataplatform), vaardigheden (datageletterdheid) en de besturing en (data)goverance.

Datakwaliteit Omgevingsdossier
Het Omgevingsdossier vormt het centrale informatiepunt van het werk van een vergunningverlener, toezichthouder, handhaver of adviseur. Het Omgevingsdossier geeft in één oogopslag weer wat er speelt op een locatie (welk object betreft het, welke activiteiten vinden er plaats, welke besluiten horen daarbij). Het is belangrijk dat de informatie in het Omgevingsdossier actueel, betrouwbaar en volledig is. We constateren dat op dit moment de kwaliteit niet op het gewenste niveau ligt. Daarom stelden we in 2025 een projectleider aan en startten een verbetertraject. We verwachten hierin in 2026 de eerste resultaten terug te zien.

GIS/ GEO
Vrijwel alles wat de OMWB doet, is te relateren aan een locatie op de kaart. Gegevens op de kaart plotten helpt bij het maken van analyses en geeft actueel inzicht in onze omgeving. Deze inzichten gebruiken wij om de kwaliteit, efficiëntie en effectiviteit van ons werk voor de leefomgeving te vergroten. Zo kunnen we deze inzichten gebruiken in het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader, waarbij gebiedsgericht en regionaal analyseren een belangrijk onderdeel vormen. Daarnaast streven we ernaar om informatie via deze weg te ontsluiten naar onze deelnemers, ketenpartners en andere belangstellenden. In 2025 hebben we door middel van een Europese aanbesteding een GIS-viewer en een GEO-database aanbesteed. In het vierde kwartaal startte de implementatie. De beoogde livegang staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026. Parallel hieraan trokken we in 2025 een GIS-specialist aan. De vacatureruimte voor een tweede GIS-specialist vullen we naar verwachting in de eerste helft van 2026 in.

AI-verkenning
In 2025 voerden we een verkenning uit naar Artificële Intelligentie (AI). Vanuit verschillende perspectieven brachten we de meerwaarde, kansen, uitdagingen en risico's van de inzet van (AI) in kaart . Tegelijkertijd startte een aantal praktische proeven om de meerwaarde in de praktijk te toetsen. De verkenning leidde in combinatie met de proeven tot waardevolle inzichten over de toekomstige richting van AI binnen de OMWB. Daarnaast sloot de OMWB zich in 2025 aan bij de vereniging Mindlabs; een samenwerking tussen onderwijs, overheid en het bedrijfsleven waarin partijen samenwerken aan innovatie.

Huisvesting

Verantwoording 2025

De voorbereidingen van onze verbouwing verlopen traag doch gestaag. In 2025 werkten werkgroepen met externe adviseurs aan een juiste (werk-)indeling van onze verdiepingen. Er vond ook een onderzoek plaats naar de technische installaties; deze waren op orde. We namen daarnaast een besluit over welke verdiepingen we uiteindelijk onder het nieuwe contract willen betrekken. Dit alles leidde uiteindelijk tot

een voorlopig ontwerp met zogenaamde stacking. Eén van de voorwaardes voor het aangaan van een nieuw contract is en blijft dat de verhuurder investeert in het pand. In 2025 is het werkcafé Knegtel na een lange voorbereidingstijd door de verhuurder opgeleverd. Café Knegtel is voorzien van een aantal algemene voorzieningen die (mede-)bepalend zijn voor de inrichting van onze eigen vloeren.

Over het nieuwe contract wordt nog onderhandeld, maar de voortekenen zijn positief. Voor de onderhandelingen maken we gebruik van een externe partij met ervaring in de vastgoedbranche.

Kernthema: Strategisch HRM

Het programma 'Strategisch HRM' kent vier pijlers: cultuur en leiderschap, recruitment, loopbaanontwikkeling en vitaliteit. Iedere pijler heeft deelprojecten met een eigen dynamiek en planning. De opbrengst van de diverse projecten moeten uiteindelijk een positieve bijdrage leveren aan het imago van de OMWB als goede werkgever, voor huidige en toekomstige medewerkers.

Verantwoording 2025

In 2025 is binnen het programma 'Strategisch HRM' ingezet op het versterken van de OMWB als aantrekkelijke en professionele werkgever. De focus lag op effectieve HR-dienstverlening, ondersteuning van management, arbeidsmarktpositionering en het vergroten van bevlogenheid en ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast is een organisatieverandering doorgevoerd waarbij we het aantal uitvoeringsteams uitbreidden van zeven naar negen.

Op het gebied van recruitment investeerden we in het werkgeversmerk en de zichtbaarheid op de arbeidsmarkt. Deelname aan career events en een inhouse dag droegen bij aan een sterk wervingsresultaat. In totaal zijn 49 vacatures vervuld op basis van 733 sollicitaties, wat resulteerde in 49 externe en 11 interne aanstellingen.

Ter versterking van bevlogenheid voerden we een organisatiebreed medewerkersonderzoek uit. De respons bedroeg 82%, aanzienlijk hoger dan de gemeentelijke benchmark van 72%. Medewerkers waarderen de organisatie met een gemiddelde score van 7,9 (benchmark 7,5). De Net Promoter Score bedraagt +24, tegenover +2 in de benchmark. Op basis van deze resultaten ontving de OMWB het keurmerk *World Class Workplace*. De uitkomsten zijn in alle teams besproken en vertaald naar gerichte acties.

Financiën en Control

Het afgelopen jaar zijn diverse onderwerpen opgepakt om de organisatie van verdere stuurinformatie te voorzien. Ook onderwerpen ter beheersing van risico's passeerden veelvuldig.

Verantwoording 2025

Actualisatie financiële, fiscale, controlerende en inkoopregelingen
In het najaar van 2025 zijn de verschillende relevante beleidsdocumenten

geactualiseerd. In deze periodieke actualisatie zijn de regelingen afgestemd op wijzigingen in wet- en regelgeving; waaronder het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Waar van toepassing zijn ook optimalisaties omwille van efficiëncyredenen doorgevoerd. De OMWB beschikt met deze herijking weer over een volledig geactualiseerd stelsel van financiële, fiscale, controlerende en inkoopregelingen.

Verbetering P&C-Cyclus
In 2024 is PowerBi verrijkt met een financieel dashboard ten behoeve van de interne sturing. In 2025 vond een doorontwikkeling plaats waarbij het financiële dashboard opging in een integraal sturingsdashboard waarmee trendmatig inzicht wordt verkregen in voorname indicatoren als declarabiliteit, formatie, verzuim, financiën, et cetera.

Wet DBA/ VBAR
Op 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst op de Wet DBA/ VBAR. Op grond hiervan besloot de OMWB om 2025 als overgangsjaar te beschouwen en vanaf 1 januari 2026 geen gebruik meer te maken van de diensten van ZZP'ers. In de loop van 2025 voerden we zeer succesvolle gesprekken met deze inhuurkrachten over omzetting van de inhuurconstructie naar een dienstverband, detacheringsconstructie, beëindiging van de inhuur, of in een enkel geval omzetting van de bestaande samenwerking naar een resultaatverplichting.

Kwaliteitsmanagement

In het jaar 2025 werkten we verder aan het fundament onder het kwaliteitsmanagementsysteem. Dit valt op te splitsen in de volgende elementen:

1. Ontwikkeling strategie: door middel van een SWOT-analyse en op basis van de 'nota ruimte' maakten we een analyse van ontwikkelingen die invloed (gaan) hebben op het functioneren van OMWB in de periode 2026-2030. De gegevens uit de SWOT-analyse zijn voor wat betreft de organisatieontwikkeling vertaald naar een strategische agenda. Op basis van de 'nota ruimte' bepaalden we de VTH-thema's waarmee de OMWB in de komende jaren aan de slag gaat. Door deze aanpak krijgt de organisatie een duidelijke richting in haar handelen en is het mogelijk om duidelijke doelstellingen te formuleren en hierop te sturen.
2. Leveranciersmanagement: op basis van het model van Kraljic zijn alle leveranciers ingedeeld in de categorieën strategische leveranciers, leveranciers van routineproducten, leveranciers van hefboomproducten en leveranciers van bottleneckproducten. Op basis van deze indeling bepaalden we per categorie inkoopstrategieën, waardoor we een correcte balans vonden in het beheersen van de inkoopkosten en het aantal langdurige relaties/ partnerships gericht op continuïteit en innovatie/ ontwikkeling. Verdere implementatie vindt plaats in 2026.

3. KPI-dashboard, kaizen en Directiebeoordeling: in 2025 voerde het kern-MT de jaarlijkse directiebeoordeling uit. De directiebeoordeling is voor de eerste keer uitgevoerd op basis van vooraf vastgestelde doelstellingen voor een aantal KPI's zoals ziekteverzuim, declarabiliteit, financiën et cetera. Op basis van de uitkomsten van de directiebeoordeling stelden we tevens acties vast waarbij we in 2026 gaan werken aan meer richtinggevende KPI's, zoals bijvoorbeeld het verkrijgen van inzicht in de mate waarin we wettelijke termijnen worden gehaald en de juistheid van kengetallen voor het maken van een betrouwbare planning. Ook richten we het een en ander in om het inzicht in de workload en de output meer inzichtelijk en voorspelbaar te maken. Dit geheel is sinds april 2025 ondersteund door maandelijkse kaizen-meetings. Tijdens deze meetings bespreken we knelpunten besproken en bepalen acties om deze weg te nemen. Het doel is om deze kaizen-meetings in 2026 verder uit te rollen naar alle medewerkers, om het bewustzijn rondom de te volgen strategie continu onder de aandacht te brengen en de resultaatgerichtheid van eenieder in de organisatie verder uit te bouwen.
4. Procesbeschrijvingen en risicoanalyse: in 2025 is een start gemaakt met het opstellen van procesbeschrijvingen van alle VTHKA-processen op basis van zaaktypen in GEMMA. Van elk zaaktype is inmiddels een procesbeschrijving beschikbaar waarin het te volgen basisproces, de (verrichte) kwaliteitscontroles, de outputdocumenten en de archieftermijnen staan vastgelegd. Tevens bevatten deze documenten een risicoanalyse, waardoor we inzicht verkregen in zaken die fout kunnen gaan en gevolg hiervan. Deze informatie nemen we mee in de totstandkoming van de detailprocessen. Op basis hiervan maakten we detailprocesbeschrijvingen die we in 2026 verder kunnen uitwerken op clusterniveau en ontsluiten in het KMS (documentbeheersysteem). Hiernaast maakten we per team zogenaamde teamhandboeken, waarin algemene afspraken staan die gelden binnen een team. Denk aan zaken als aanwezigheid op kantoor, het hoe en waar van documenten opslaan, afspraken over samenwerken met andere teams en/of deelnemers, aanwezige rollen binnen het team, et cetera.
5. Visitaties: dit richt zich op een tweetal activiteiten:
    1. De OMWB droeg in 2025 bij aan 3 visitaties van collega omgevingsdiensten door het leveren van auditeurs.
    2. We gaven opvolging aan de observaties uit de visitatie die eind 2023 (rapport 2024) bij de OMWB is uitgevoerd. Er bestaat inmiddels een actieplan waarvan we de voortgang tijdens de kaizen-sessies bewaken.

Maatregelen span of attention

Begin 2024 namen we het besluit om het aantal teams binnen de afdeling Uitvoering van 7 naar 9 te laten groeien. Dit kondigden we aan in de Kaderbrief 2025. De belangrijkste reden was dat de teams (te) groot waren. De focus per teammanager bedroeg gemiddeld 40 tot 50 medewerkers. Zo ontstonden twee nieuwe teammanager vacatures naast een reeds openstaande vacature. Begin 2025 zijn de drie openstaande vacatures met succes opgevuld met twee intern opgeleide medewerkers. Daarnaast trokken we één teammanager extern aan.

In het medewerkersonderzoek van begin 2025 vroegen we expliciet naar mogelijke effecten van deze uitbreiding. De medewerkers waren voorzichtig positief, maar de termijn om mogelijke effecten te meten was ook erg kort.

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2025 legde het dagelijks bestuur de rechtmatigheidsverantwoording af. Deze verantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium
De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Hierbij wordt de realisatie afgezet tegen de begroting na wijziging en worden alle overschrijdingen op programmaniveau van de lasten als onrechtmatig aangemerkt. Ook overschrijding van investeringskredieten wordt als onrechtmatig aangemerkt. Afwijkingen op de baten en onderschrijdingen van de lasten kunnen onrechtmatig zijn als deze niet tijdig zijn gemeld. Overschrijdingen van lasten kunnen wel acceptabel zijn als deze passen binnen de afspraken die het dagelijks bestuur met het algemeen bestuur heeft gemaakt. De afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging zijn in de rechtmatigheidsverantwoording uiteengezet.

Uit de staat van baten en lasten blijkt dat er een overschrijding van de lasten heeft plaatsgevonden voor het primair proces. Voor een toelichting op deze overschrijding verwijzen wij naar de paragraaf ''toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'' waarin een nadere duiding is opgenomen omtrent de afwijkingen tussen begroting na wijziging en de realisatie over 2025. Gezien de beperkte omvang onder de rapporteringstolerantie behoeft er geen nadere toelichting te worden verstrekt.

Naast de overschrijding op de lasten heeft ook een overschrijding van twee investeringskredieten plaatsgevonden. Het totaal van deze overschrijdingen is eveneens onder de rapporteringstolerantie waardoor hier geen nadere maatregelen voor hoeven te worden beschreven.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Een uiteenzetting van deze wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden in het normenkader 2025 zoals is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De controle op deze wet- en regelgeving is uitgewerkt in het controleplan 2025-2026. Hieruit blijkt dat de financiële rechtmatigheid bij het voorwaardencriterium voornamelijk toeziet op de wetgeving met betrekking tot Europese aanbestedingen. Hierbij is vastgesteld dat één langlopend contract met betrekking tot de automatisering niet Europees is aanbesteed. Dit brengt een onrechtmatigheid met zich mee van €72.000. Gezien deze applicatie de primaire bedrijfsvoering raakt, wordt deze fout door het dagelijks bestuur geaccepteerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
In de gemeenschappelijke regeling zijn er geen regelingen met financieel effect waarvan misbruik te maken is door de gebruikers.

In 2025 zijn het Dagelijks Bestuur geen gevallen van fraude bekend geworden. Begin 2026 heeft het MT de frauderisicoanalyse geüpdatet. Deze wordt in 2026 opnieuw aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voorgelegd.

Openbaarheid

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt vermeld hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Die kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking;
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris
De OMWB heeft een contactpersoon aangesteld. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen. In onze organisatie ging het in 2025 om de volgende aantallen:

	Ontvangen (#)	Besluiten (#)	Op tijd (#)
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	43	22	16

De besluiten bevatten de afwikkeling van 2 verzoeken uit 2024.

Van de (43) ingediende verzoeken over 2025 zijn 20 besluiten genomen. Drie verzoeken lopen door in 2026. Voor vijf verzoeken uit 2025 is informatie aangeleverd op basis waarvan de gemeente een besluit heeft genomen. De overige verzoeken zijn afgehandeld door verstrekking van de gegevens op informele wijze.

Naast de 16 tijdig genomen besluiten zijn er een aantal (3) besluiten waar in afstemming met de verzoeker een langere termijn is afgesproken.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om een aantal benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Op 1 november 2024 trad de eerste tranche met 5 onderdelen in werking. Het actief bekend maken van wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking werd door de OMWB, voor zover van toepassing, al gedaan op de site Openbarebekendmakingen.nl (artikel 3.3. lid 1, onderdeel a en b Woo). Onderdeel drie betreft vergaderstukken van de Staten-Generaal en is dus voor de OMWB niet van toepassing. Aan de onderdelen 4 en 5 voldeed de OMWB door informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheidsgegevens bekend te maken via de eigen website en de Woo-index. (artikel 3.3. lid 1, onderdeel d en e Woo).

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Jaarrekening

Balans ultimo boekjaar (vóór resultaatbestemming)

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Vaste activa				
Materiele vaste activa		**1.075**		**1.092**
Investeringen met een economisch nut	1.075		1.092	
Financiële vaste activa		**155**		**0**
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd gelijk of langer dan één jaar	155		0	
Totaal vaste activa		**1.230**		**1.092**
Vlottende activa				
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**8.949**		**7.945**
Vorderingen op openbare lichamen	204		290	
Overige vorderingen	123			
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.622		7.655	
Liquide middelen		**991**		**985**
Banksaldi	991		985	
Overlopende activa		**3.843**		**3.705**
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen				

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
- Vooruitontvangen facturen	540		226	
- Nog te ontvangen BTW	542		529	
- Nog te ontvangen posten	2.172		2.389	
- Afrekeningen van werkprogramma's	588		561	
Totaal vlottende activa		**13.783**		**12.635**
Totaal generaal		**15.013**		**13.727**
Verliescompensatie krachtens Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	0		0	

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**8.652**		**6.086**
Algemene reserve	3.092		2.492	
Bestemmingsreserve meetstations	1.040		1.132	
Gerealiseerd resultaat	4.519		2.461	
Voorzieningen		**2.199**		**1.873**
Voorziening verlofsparen	2.105		1.703	

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Voorziening mobiliteit	94		170	
Totaal vaste passiva		**10.851**		**7.959**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden		**280**		**620**
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	280		620	
Overlopende passiva		**3.883**		**5.148**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
- Van het Rijk	1.251		1.925	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van				

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
vergelijkbaar volume				
- Nog te betalen posten	864		964	
- Afrekeningen werkprogramma's	1.701		2.087	
- Afdr. loonheffing en netto salarissen	67		172	
Totaal vlottende passiva		**4.163**		**5.768**
Totaal generaal		**15.013**		**13.727**

Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	27.837	23.546	23.591	44
Reiskosten	294	380	462	82
Opleidingskosten	368	248	188	-60
Overige personele kosten	131	119	119	0
Inhuurbudgetten	2.422	3.997	3.868	-129
Subtotaal	**31.052**	**28.290**	**28.227**	**-63**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	493	405	411	7

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Subtotaal	**493**	**405**	**411**	**7**
Huisvestiging en organisatie				
Huisvestiging en facilitaire kosten	90	93	82	-11
Tractie	45	52	45	-7
Automatisering	20	21	37	17
Algemeen beheer	40	57	60	3
Subtotaal	**195**	**223**	**224**	**1**
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	1.802	1.149	1.310	161
Kosten SSIB	0	400	400	0
Milieumetingen	610	610	536	-74
Subtotaal	**2.412**	**2.159**	**2.246**	**87**
Totaal lasten primair proces	**34.153**	**31.077**	**31.109**	**32**

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Bedrijfsvoering				
Personeelslasten				
Salarissen	7.587	6.508	6.651	144

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Reiskosten	222	127	84	-43
Opleidingskosten	359	386	407	20
Overige personeelskosten	517	635	622	-13
Inhuurbudgetten	362	474	446	-28
Subtotaal	**9.047**	**8.129**	**8.210**	**81**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	317	93	107	14
Subtotaal	**317**	**93**	**107**	**14**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	1.244	1.284	1.195	-89
Tractie	37	41	44	3
Automatisering	2.641	2.450	2.220	-231
Algemeen beheer	438	1.002	787	-215
Subtotaal	**4.360**	**4.777**	**4.246**	**-531**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**13.724**	**12.999**	**12.563**	**-436**
Overige lasten				
Diverse lasten	0	0	6	6
Onvoorzien	150	150	0	-150
Vennootschapsbelasting	5	5	2	-3

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Subtotaal	**155**	**155**	**8**	**-147**
Totaal lasten	**48.033**	**44.231**	**43.680**	**-551**

Baten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	28.278	27.697	27.676	-21
Programmadeel 2: Advies en Projecten	14.013	12.209	12.300	91
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.988	2.387	2.385	-2
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	1.802	2.641	3.032	391
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	573	562	-12
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	672	1.354	1.264	-90
Subtotaal	**47.365**	**46.861**	**47.218**	**357**
Overige baten				
Diverse baten	0	148	153	6
Detacheringsinkomsten*	0	80	89	9
Rentebaten	450	450	446	-3
Subtotaal	**450**	**678**	**689**	**12**

Baten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Totaal baten	**47.815**	**47.539**	**47.907**	**368**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-218**	**3.308**	**4.228**	**919**
Storting reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	218	497	292	-205
Totaal reserves	**218**	**497**	**292**	**-205**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**3.805**	**4.519**	**714**

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening OMWB 2025, waarin het algemeen bestuur op d.d. 11 december 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststelde.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.
- Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen staan absolute bedragen vermeld.
- De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeenschappelijke regeling.

Waardering van activa en passiva

Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders staat vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele duurzame bijzondere waardeverminderingen. Ook specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op betreffende investeringen in mindering gebracht.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardingprijs bestaat uit de aanschafkosten van het product of de dienst en de overige kosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de vervaardiging van het actief.

Activa worden direct bij ingebruikname geactiveerd. Vanaf dat moment vindt tevens afschrijving plaats. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen. Voor de technische apparatuur is ten opzichte van eerdere jaren sprake geweest van een schattingswijziging met als doel de technische en economische gebruiksduur op elkaar aan te laten sluiten. De afschrijvingstermijnen zijn hierop aangepast. De impact van deze aanpassing bedraagt € 204.000 en is opgenomen onder de afschrijvingskosten primair proces.

Bij de waardering wordt rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam lager is. In die gevallen is als waardering de hoogste van bedrijfswaarde of directe opbrengstwaarde aangehouden.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen
Conform besluiten van het AB worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Automatisering	5
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	5
Dienstkleding	3

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen of Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De vaste passiva betreffen het eigen vermogen van de OMWB en de voorzieningen. Er is geen sprake van langlopende leningen.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde saldo van baten en lasten voor mutaties in reserves. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over reserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het algemeen bestuur, volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen

De OMWB heeft een voorziening voor verlofsparen. Deze voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. In deze voorziening is al het verlof opgenomen wat in verlofsparen is omgezet, of omgezet kan worden. Dit verlof is gewaardeerd tegen het betreffende uurtarief (inclusief IKB) per 1 januari 2026 op persoonsniveau, inclusief opslag voor sociale lasten. Daarnaast kent de dienst een voorziening voor mobiliteit van medewerkers. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar en overlopende passiva opgenomen.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
Hieronder worden overige schulden verantwoord, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term ‘overhead’) afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van de bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden (als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume), worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken. Indien er sprake is van jaarlijks terugkerende verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten van niet vergelijkbaar volume, kan er wel een voorziening opgenomen worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële verordening Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant 2025 en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV van september 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 11 december 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario’s in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig in de tussentijdse rapportage zijn gemeld aan het algemeen bestuur;
    - Ten aanzien van het M&O-criterium is geen sprake van een nota M&O-beleid van onze organisatie. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 872.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf 'Bedrijfsvoering' worden opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	97	115
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	176	185
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	29	32
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	5	5
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	669	755
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	99	0
Totaal	**1.075**	**1.092**

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen geven we het volgende overzicht:

	Boekwaarde per 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2025
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	115	32	-	50	-	97
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	185	31	8	40	8	176

	Boekwaarde per 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2025
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	32	11	-	13	-	30
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	5	0	-	1	-	4
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	755	326	-	411	-	669
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	-	102	-	3	-	99
Totaal	**1.092**	**502**	**8**	**518**	**8**	**1.075**

Van bijdrage derden was in 2025 geen sprake.

De specificatie van de investeringen 2025 is als volgt:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2025	Nieuw krediet 2025	Beschikbaar totaal 2025	Uitgaven in 2025 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2026
Automatisering	35	472	507	32	6
Huisvesting	135	2.000	2.135	31	3
Communicatiemiddelen	15	285	300	11	4
Vervanging wagenpark*	220	50	270	-	-
Technische apparatuur	266	0	266	326	65

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2025	Nieuw krediet 2025	Beschikbaar totaal 2025	Uitgaven in 2025 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2026
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	80	80	102	34
Totaal	**671**	**2.887**	**3.558**	**501**	**112**

*Aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (conform voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar
In 2025 is een huurgarantie afgesloten ter garantstelling tegenover de verhuurder voor verplichtingen voortvloeiend uit de huurovereenkomst.

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar	155	0
Totaal	**155**	**0**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vordering openbare lichamen	204	290
Overige vorderingen	123	0

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.622	7.655
Totaal	**8.949**	**7.945**

Overige vorderingen
Door een adequaat debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening noodzakelijk (2024: € 0).

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist (schatkistbankieren)
Dit betreft het per 31 december 2025 uitstaand saldo in de schatkist. Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2025 bedraagt het drempelbedrag voor schatkistbankieren € 1.000.000. Op basis van de kwartaalcijfers vonden geen overschrijdingen op het drempelbedrag plaats. Gedurende het hele jaar zijn geen dagen geweest waarop het drempelbedrag aan het einde van de dag overschreden was.

Onderstaande gegevens betreffen het gemiddeld bedrag aan middelen per kwartaal die voor het drempelbedrag buiten ’s Rijks schatkist is aangehouden en de gemiddelde ruimte per kwartaal tot het drempelbedrag is bereikt.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	952	961	943	966
Ruimte onder het drempelbedrag	48	39	57	34
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen staat ter vrije beschikking en bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Banksaldo BNG	41	35
Banksaldo Rabobank	950	950
Totaal	**991**	**985**

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

Overlopende activa
De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.843	3.705
Totaal	**3.843**	**3.705**

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vooruit ontvangen facturen	540	226
Nog te ontvangen BTW	542	529
Nog te ontvangen posten	2.172	2.389
Afrekeningen werkprogramma's	588	561
Totaal	**3.843**	**3.705**

Vooruit ontvangen facturen
Dit betreffen facturen die in 2025 zijn ontvangen, maar waarvan (een deel van) de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2026.

Nog te ontvangen posten
Hier zijn diverse opbrengsten verantwoord over 2025 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de te vorderen eindafrekeningen over 2025 die in januari 2026 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en (deels) ontvangen.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	3.092	2.492
Reserve meetstations	1.040	1.132
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2025	4.519	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2024	0	2.461
Totaal	**8.651**	**6.086**

Het boekjaar 2024 sloot met een te bestemmen voordelig resultaat van € 2.461.000. Van dit bedrag is conform het besluit van het algemeen bestuur in 2025 een bedrag van € 800.000 aan de algemene reserve gedoteerd, waarna een bedrag van € 200.000 is onttrokken en toegevoegd aan budgetten in 2025. Het overige deel (€ 1.661.000) is uitgekeerd aan de deelnemers.

Het boekjaar 2025 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 4.519.000. Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat-bestemming voorgaand boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve	2.492	800	0	200	3.092
Reserve meetstations	1.132	0	0	92	1.040
Totaal	**3.624**	**800**	**0**	**292**	**4.132**

Algemene reserve
De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. Gedurende het boekjaar 2025 heeft conform het besluit van het algemeen bestuur een dotatie van per saldo € 600.000 aan de reserve plaatsgevonden.

Reserve meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations over 2025 bedraagt € 92.000 negatief en is per jaareinde 2025 onttrokken aan de reserve.

Er is geen sprake van verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd. Derhalve is hiervoor in de tabel geen kolom opgenomen.

Voorzieningen

Voorziening verlofsparen
In 2022 is voor het eerst een bedrag opgenomen ten behoeve van de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. Per 1 januari 2022 trad echter cao SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking, wat tot gevolg had dat er een voorziening moest worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. In deze voorziening zijn de verlofuren opgenomen die aan deze voorwaarde voldoen. Per balansdatum is deze voorziening herzien.

Voorziening mobiliteit
De trajecten die in 2024 waren voorzien zijn allen in 2025 afgerond. In sommige gevallen vonden de betreffende voormalig medewerkers zelfs eerder een nieuwe baan dan voorzien, waardoor een deel van de voorziening kon vrijvallen. Lopende 2025 is een mobiliteitstraject met een medewerker overeengekomen welke in 2026 vervolgd wordt. Daarnaast is een RVU overeengekomen met een medewerker, welke in de periode 2026-2028 tot effectuering komt. De maximale kosten bedragen € 94.000.

Het verloop van de voorzieningen over het boekjaar 2025 is als volgt:

	Boekwaarde 01-01-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening verlofsparen	1.703	1.025	623	0	2.105
Voorziening mobiliteit	170	94	122	48	94
Totaal	**1.873**	**1.119**	**743**	**50**	**2.199**

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	280	620
Overlopende passiva	3.883	5.148
Totaal	**4.163**	**5.768**

Ultimo 2025 was er (evenals voorgaande jaren) door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
Van het Rijk	1.251	1.925
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:		

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Nog te betalen posten	864	964
Afrekeningen werkprogramma's	1.701	2.087
Afdr. loonheffing en netto salarissen	67	172
Totaal	**3.883**	**5.148**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen worden als volgt gespecificeerd:

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Boekwaarde 01-01-2025	Ontvangen voorschotten	Besteding en	Terug te betalen	Boekwaarde 31-12-2025
Van het Rijk:					
E93 Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	279	0	0	279	0
F21 Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	1.646	673	1.212	0	1.107
Subsidie Robuustheid	0	196	52	0	144
Totaal	**1.925**	**869**	**1.264**	**279**	**1.251**

De in bovenstaande tabel opgenomen voorschotbedragen zijn overeenkomstig de beschikkingen ontvangen in 2025. Conform de bestedingen zijn de opbrengsten dienovereenkomstig apart als baten verantwoord in het 'Overzicht van baten en lasten'. Voor de regeling Specifieke Uitkering Interbestuurlijk programma VTH is een aankondiging op de eindbeschikking ontvangen. Deze is overeenkomstig verwerkt.

Onder de overige posten van de overlopende passiva zijn geen verplichtingen opgenomen die een looptijd hebben langer dan één jaar.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de terug te betalen eindafrekeningen over 2025 die in januari 2026 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en (deels) ontvangen.

Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen

(Lease)verplichtingen
Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- IT-infrastructuur en omgeving: per 1 januari 2026 is de overeenkomst met Sogeti verlopen. Op het moment van schrijven ligt een addendum voor de verlening van het contract (tot 31-12-2027) ter ondertekening bij de leverancier. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen ongeveer € 1.600.000.
- Dienstauto's: per 31 december 2025 zijn 10 dienstauto's in gebruik. Van vier van deze auto's is het contract per augustus 2025 verlopen. In afwachting op de gunning van de (lopende) aanbesteding worden deze auto's aangehouden. Maandelijks worden de contracten verlengd. Dit geldt ook voor een shortlease contract, welke eveneens per augustus is verlopen. Van de resterende vijf auto's bedragen de jaarlijkse leasekosten circa € 42.000. Van één dienstwagen loopt het contract in 2026 af; van de vier overige wagens eindigen de contracten in 2029. De totale verplichting van deze vijf leasecontracten bedraagt per jaareinde 2025 circa € 120.000.
- Multifunctionals: voor vier multifunctionals (printers) is in 2021 een overeenkomst aangegaan. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 6.600. De overeenkomst is ingegaan per 1 januari 2022 en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 1 januari 2027.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT-systemen met AFAS en Roxit. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 63.000 en € 162.000. Het contract met AFAS wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd en het contract met Roxit liep in 2022 af en is tot 31 december 2028 verlengd.

Huurovereenkomsten
De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (inclusief parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 797.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van vijf jaar met als einddatum 31 december 2027. De totale huurverplichting bedraagt € 1,5 miljoen. De jaarlijkse huurverplichting voor kantoorruimte (inclusief parkeerplaatsen) en laboratorium aan de Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch bedraagt circa € 128.000 per jaar. De overeenkomst is per 1 juli 2022 stilzwijgend verlengd met vijf jaar tot 1 juli 2027.

Inkoopverplichtingen
In de kadernota rechtmatigheid deed de commissie BBV de stellige uitspraak dat meerjarige contracten - in het kader van Europese regels - in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

Lopende procedures
Er is geconstateerd dat in 2024 een foutief advies is verstrekt als onderbouwing voor een verstrekte omgevingsvergunning waarbij derden mogelijk gedupeerd zijn. Voor de geleden schade heeft de betrokken partij een dagvaardiging uitgegeven voor zowel de OMWB als de betreffende deelnemer. Hier zou eventueel een schadepost uit kunnen voortvloeien die betrekking zou hebben op 2025. Gezien de onzekerheid omtrent verantwoordelijkheid en de hoogte van geleden schade hebben wij hiervoor geen voorziening gevormd en wachten wij verdere ontwikkelingen af.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025

De begroting 2025 sloot voor wijziging met een saldo van € 0. Bij de derde begrotingswijziging werd een resultaat verwacht van € 3.846.000. Het jaarrekeningresultaat bedraagt € 4.519.000 positief.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het algemeen bestuur.

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Salarissen	23.546	23.591
Reiskosten	380	462
Opleidingskosten	248	188
Overige personele kosten	119	119
Inhuurbudgetten	3.997	3.868
Subtotaal personeelslasten	**28.290**	**28.227**

Salarissen
De salariskosten van het primaire proces bedragen € 23.591.000 en zijn € 44.000 hoger dan begroot na wijziging. Het verschil wordt veroorzaakt door de mutaties op de voorzieningen verlofsparen en mobiliteit. Daarnaast zien we dat er vrij veel jongere medewerkers in dienst zijn gekomen tegen een lagere loonsom dan waar bij de begroting rekening mee is gehouden.

Reiskosten
De reiskosten bedragen in totaal voor het primair proces en bedrijfsvoering samen € 546.000 en zijn daarmee € 39.000 hoger dan begroot na wijziging. Deze overschrijding wordt gelijk aan 2024 veroorzaakt doordat medewerkers na enkele jaren van verminderde aanwezigheid op kantoor, de weg terug hebben gevonden. Ook de toename in personeel draagt bij aan de overschrijding.

Opleidingskosten
De opleidingskosten bedragen in totaal voor het primair proces en bedrijfsvoering samen € 594.000 en zijn hiermee € 40.000 lager dan begroot na wijziging. Dit is met name het gevolg van het uitstellen van (landelijk) verzorgde opleidingen.

Overige personele kosten
De overige personeelskosten van het primaire proces bedragen € 119.000 en zijn hiermee gelijk aan de begroting na wijziging.

Inhuurbudgetten
De inhuurkosten van personeel zijn € 129.000 lager dan begroot (na wijzigingen). Het is niet altijd mogelijk gebleken om (tijdig) specialistische inhuur te werven.

Afschrijvingen	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Afschrijvingen	405	411
Subtotaal Afschrijvingen	**405**	**411**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 107.000 tegenover € 93.000 begroot). Samen met de afschrijvingslast voor bedrijfsvoering vallen de totale afschrijvingen over 2025 € 21.000 hoger uit dan begroot na wijziging. Aanleiding betreft onder andere het versneld afschrijven van horeca apparatuur (eind 2025) vanwege verkoop.

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	93	82
Tractie	52	45

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Automatisering	21	37
Algemeen beheer	57	60
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**223**	**224**

Voor het primair proces worden binnen de rubriek 'Huisvesting en organisatie' marginale verschillen geconstateerd. De totale kosten zijn binnen de ramingen gebleven.

Overige kosten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.149	1.310
Kosten SSIB	400	400
Milieumetingen	610	536
Subtotaal Overige kosten	**2.159**	**2.246**

Toelichting:

- De laboratoriumkosten zijn vraaggestuurd en worden één op één doorbelast. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4. Deze kosten en opbrengsten kennen een resultaat neutraal effect.
- De kosten milieumetingen zijn lager dan begroot en worden volledig doorbelast aan de provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht; zie hiervoor de ‘Nadere toelichting op de lasten Primair proces’. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	6.508	6.651
Reiskosten	127	84

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Opleidingskosten	386	407
Overige personele kosten	635	622
Inhuurbudgetten	474	446
Subtotaal Personeelslasten	**8.129**	**8.210**

Salarissen
De salariskosten vallen € 144.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutatie in de voorziening verlofsparen en in beperkte mate door het niet (tijdig) invullen van vacatures.

Reiskosten
Voor de toelichting op de reiskosten wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Opleidingskosten
Voor de toelichting op de opleidingskosten wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Overige personele kosten
Op de 'Overige personele kosten' van Bedrijfsvoering is een onderbesteding gerealiseerd van € 13.000 en wijkt daarmee minimaal af van de gewijzigde begroting.

Inhuurbudgetten
De kosten voor inhuur van derden bedragen € 28.000 lager dan begroot. Deze onderschrijding wordt met name veroorzaakt door een lagere inzet van inhuurkrachten.

Afschrijvingen	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		
Afschrijvingen	93	107
Subtotaal Afschrijvingen	**93**	**107**

Voor de toelichting op de afschrijvingen wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Huisvesting en facilitaire kosten	1.284	1.195
Tractie	41	44
Automatisering	2.450	2.220
Algemeen beheer	1.002	787
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**4.777**	**4.246**

Toelichting:

- De kosten van huisvesting en facilitaire kosten voor bedrijfsvoering bedragen € 1.195.000 en zijn daarmee € 89.000 lager dan begroot na wijziging. Door lagere servicekosten voor het pand in Tilburg is een besparing gerealiseerd van € 29.000. Daarnaast zijn op verschillende budgetten binnen ' Huisvestiging en facilitaire kosten' besparingen gerealiseerd, waarvan de voornaamste 'Kantinekosten' (€ 16.000) en ' Internet en telefoonkosten' (€ 15.000) betreffen.
- De kosten van vervoermiddelen liggen in lijn met de begroting.
- De kosten van automatisering voor Bedrijfsvoering bedragen € 2.220.000 en zijn daarmee € 231.000 lager dan begroot na wijziging. Deze onderschrijding wordt onder andere veroorzaakt doordat bepaalde projecten later zijn gestart of zijn uitgesteld, zoals de implementatie van GIS/GEO als gevolg van de juridische afwikkeling van het aanbestedingstraject (€ 71.000), lagere inzet van het innovatiebudget (€ 58.000) en de pilotgewijze opstart van AI-verkenningen (€ 15.000). Door vertraging in de vervanging van apparaten (laptops en telefoons) is de afkoop van de leasecontracten doorgeschoven naar 2026 en leidde daarmee tot een besparing van € 23.000. Daarnaast is minder gebruik gemaakt van AFAS-consultants doordat interne applicatiebeheerders in toenemende mate zelfstandig werkzaamheden en optimalisaties kunnen oppakken.
- De kosten voor Algemeen beheer zijn € 215.000 lager dan begroot na wijziging. De voornaamste reden betreft de vertraging van het project 'Omgevingsdossiers' (€ 181.000). In 2026 wordt dit project verder opgepakt. Bij de resultaatbestemming 2025 wordt een budgetoverheveling voorgesteld.

Nadere toelichting op de Overige lasten

Overige lasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Diverse lasten	0	6

Overige lasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Onvoorzien	150	0
Vennootschapsbelasting	5	2
Subtotaal Overige lasten	**155**	**8**

Diverse lasten
Het saldo op de diverse lasten betreffen btw-correcties, waaronder de bijtelling voor wisselend privégebruik van bedrijfsauto's.

Onvoorzien
Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2025 niet aangesproken.

Vennootschapsbelasting
De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2025 € 2.000 (begroot € 5.000). Dit betreft het saldo van de voorlopige aanslag 2025 en de aanslag 2024.

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het Rijk zijn twee specifieke uitkeringen toegekend met elk een specifieke start- en einddatum. Dit betreffen de extra ondersteuning toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht (THE) en de subsidie Robuustheid. Voor de regeling (THE) is conform de beschikking in 2025 een voorschot ontvangen. De opbrengst van de beide uitkeringen over 2025 bedraagt € 1.264.000 en is apart in het overzicht van de baten verantwoord. Zowel de opbrengsten als kosten worden als incidenteel aangemerkt.

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 97.000 opgenomen voor mobiliteitstrajecten en een bedrag van € 30.000 voor transitievergoedingen. Daarnaast is een voorzien mobiliteitstraject uit 2024 vroegtijdig beëindigd in 2025 met een vrijval van € 48.000 tot gevolg. Per jaareinde is een bedrag van € 40.000 voorzien voor een mobiliteitstraject en een bedrag van € 54.000 voor een aanstaand RVU-traject.

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 402.000 opgenomen voor de dotatie aan de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. In 2022 trad echter cao SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking. Dit had tot gevolg dat er een voorziening moest worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Voor 2022, 2023, 2024 en 2025 was de dotatie aan de voorziening een incidentele post, de voorziening zelf is van structurele aard.

In de buitengewone baten is een bedrag van € 83.000 opgenomen inzake een tegemoetkoming voor transitievergoeding van het UWV. Daarnaast is een restitutie fee van Flex West-Brabant opgenomen voor een bedrag van € 60.000 betreffende tegemoetkoming voor afgenomen diensten.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In 2025 vonden geen structurele toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves plaats.

Kengetallen

Kengetallen	2024 realisatie	2025 realisatie
Uurtarief	€ 108,87	€ 118,06
Productieve uren	372.187	375.213
FTE Primair Proces	280	286
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.331	1.314
Ziekteverzuim	6,22%	5,52%
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	60%/40%	61%/39%

FTE	2024 realisatie	2025 realisatie
Primair proces - kernformatie	250	258
Primair proces - flexibele schil	30	28
Subtotaal Primair Proces	**280**	**286**
Bedrijfsvoering - kernformatie	57	60
Bedrijfsvoering - flexibele schil	6	3
Totaal Bedrijfsvoering	**63**	**63**
Totaal	**343**	**349**

De gerealiseerde declarabiliteit over 2025 ligt in lijn met de afgegeven verwachting bij de 3e begrotingswijziging (1.310 uur). Hierbij geldt dat de declarabiliteit per fte voor eigen medewerkers 1.286 uur bedraagt en voor inhuurkrachten 1.574 uur.

De declarabiliteit per fte van eigen medewerkers wordt positief beïnvloed door een onderbesteding op concernuren. Deze ruimte wordt daarentegen te niet gedaan door een hoger verzuim dan begroot en een hogere opname van verlofuren.

Toelichting op de baten

Baten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	27.697	27.676
Programmadeel 2: Advies en Projecten	12.209	12.300
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	2.387	2.385
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.641	3.032
Programmadeel 4: Overige exploitatie	573	562
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	1.354	1.264
Subtotaal Baten	**46.861**	**47.218**

**Zie bijlage 1 voor een specificatie van Programma 1 tot en met 3 per deelnemer.*

Overige baten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Diverse baten	148	153
Detacheringsinkomsten	80	89
Rentebaten	450	447
Vennootschapsbelasting	0	0
Subtotaal Overige baten	**678**	**689**

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving

De baten zijn € 21.000 lager dan begroot en liggen daarmee in lijn met de begroting na wijziging. Met ingang van 2025 is in dit programma het Gemeenschappelijk uitvoeringskader (GUK) opgenomen. De gerealiseerd omzet hiervan bedraagt in 2025 € 724.000.

Programmadeel 2: Advies en Projecten

De baten zijn € 91.000 hoger dan begroot. Dit programmadeel kent een vraaggestuurd karakter en is daarmee lastig te voorspellen. Met ingang van 2025 is de inzet van meetapparatuur in dit programma opgenomen (€ 35.900).

Programmadeel 3: Collectieve taken structureel

De collectieve taken (inclusief SSIB) zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma

De baten zijn in totaal € 391.000 hoger dan begroot. Opdrachten buiten het werkprogramma kunnen van jaar tot jaar verschillen.

Programmadeel 4: Overige exploitatie

De baten zijn in totaal € 12.000 lager dan begroot en liggen hiermee in lijn met de 3e begrotingswijziging.

Specifieke uitkering Omgevingsdiensten

Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering THE toegekend. De opbrengst over 2025 bedraagt € 1.212.000 (begroot € 1.174.000). Daarnaast is vanuit het ministerie van I&W een subsidie voor robuustheid toegekend. De opbrengst hiervan bedraagt over 2025 € 52.000 (begroot € 180.000).

Uitsplitsing baten

In 2025 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 10.277.000, op P2 € 4.202.000 en op P3 (incl. SSiB) € 722.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 (incl. SSiB) respectievelijk € 17.399.000, € 8.098.000 en € 1.663.000.

Overige baten

Diverse baten
Het saldo op de diverse baten betreft voornamelijk de tegemoetkoming van het UWV voor uitbetaalde transitievergoedingen (€ 83.000) en de restitutie fee van Flex West-Brabant voor een bedrag van € 60.000.

Detacheringsopbrengsten
Gedurende 2025 was een aantal medewerkers gedetacheerd.

Rentebaten
De OMWB ontving ontvangen voor een bedrag van € 447.000.

Overzicht baten en lasten per taakveld 2025

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead		12.563
0.5 Treasury	446	
0.8 Overige baten en lasten	243	6
0.9 Vennootschapsbelasting		2
0.10 Mutaties reserves	292	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		4.519
7. Volksgezondheid en milieu		
7.4 Milieubeheer	44.897	29.699
8.3 Wonen en bouwen	2.321	1.410
Totaal van de taakvelden	**48.199**	**48.199**

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de lasten voor het bedrijfsvoeringsproces - niet zijnde het primaire proces - en corresponderen met de specificatie van de lasten in 'Het overzicht van baten en lasten'.

Publicatieverplichting op grond van de WNT

WNT-verantwoording 2025

De WNT is van toepassing op OMWB. Het voor de OMWB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 €246.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen met een dienstbetrekking en topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13de kalendermaand

Van 01-01-2025 t/m 31-12-2025 vervulde de heer Arbouw de functie van directeur. Conform het delegatie-, mandaatbesluit en directiestatuut kent de directeur een volledige, formele beslissingsbevoegdheid. Daarmee wordt de heer Arbouw als topfunctionaris (gedurende hierboven vermelde periode) in het kader van de WNT aangemerkt. De heer Arbouw heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag ontvingen.

bedragen x € 1	**Dhr. A. Arbouw**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 155.157,33
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.194,56
Subtotaal	**€ 178.351,89**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	**€ 178.351,89**

bedragen x € 1	Dhr. A. Arbouw
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 150.876,54
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.248,56
Subtotaal	**€ 174.125,10**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000
Totale bezoldiging 2024	**€ 174.125,10**

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

In de onderstaande tabel zijn de leden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur weergegeven. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Noch ontvangen zij een onkostenvergoeding van de OMWB. De functie is gedurende heel 2025 uitgeoefend, tenzij anders vermeld in de tabel.

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer P.F.G. Depla	Voorzitter DB & AB	Gemeente Breda

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer A-J Moerkerke	Lid DB & AB	Gemeente Moerdijk
De heer M. van Asten	Lid DB & AB	Gemeente Tilburg
De heer M. Oudenhoven	Lid DB & AB	Provincie Noord-Brabant
De heer C. Machielsen	Lid DB & AB	Gemeente Gilze en Rijen
De heer H. Wierikx	Lid DB & AB	Gemeente Halderberge
De heer B. Scholtze	Lid DB & AB	Gemeente Drimmelen
Mevrouw A. Hunnik	Lid AB	Gemeente Altena
De heer E. Daandels	Lid AB	Gemeente Alphen-Chaam
De heer H. van Tilborg	Lid AB	Gemeente Baarle-Nassau
De heer J.P. Verroen	Lid AB	Gemeente Bergen op Zoom
Mevrouw A. van Eenennaam	Lid AB	Gemeente Dongen
De heer G. de Weert	Lid AB	Gemeente Etten-Leur
Mevrouw M. Witte -1	Lid AB	Gemeente Geertruidenberg
Mevrouw M. van Toorenburg -2	Lid AB	Gemeente Geertruidenberg
Mevrouw L. Franssen	Lid AB	Gemeente Goirle
De heer J. van den Bosch	Lid AB	Gemeente Heusden
Mevrouw C. Noordergraaf	Lid AB	Gemeente Hilvarenbeek

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer L. Laros	Lid AB	Gemeente Loon op Zand
De heer E. Logister	Lid AB	Gemeente Oisterwijk
De heer F. Backhuijs -3	Lid AB	Gemeente Oosterhout
De heer G. van Grootheest -4	Lid AB	Gemeente Oosterhout
Mevrouw K. Koenraad	Lid AB	Gemeente Roosendaal
De heer M. Gijzen	Lid AB	Gemeente Rucphen
De heer K. Gommeren	Lid AB	Gemeente Steenbergen
Mevrouw S. Schuijffel	Lid AB	Gemeente Waalwijk
De heer Th. de Heer	Lid AB	Gemeente Woensdrecht
Mevrouw E. Kools-Hereijgers	Lid AB	Gemeente Zundert

1. Mevrouw M. Witten wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 11-9-2025 in verband met functie als lid AB.
2. Mevrouw M. van Toorenburg wordt aangemerkt als topfunctionaris vanaf 11-9-2025 in verband met aanstelling in functie als lid AB.
3. De heer F. Bakhuijs wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 15-1-2025 in verband met functie als lid AB.
4. De heer G. Grootheest wordt aangemerkt als topfunctionaris vanaf 15-1-2025 in verband met aanstelling in functie als lid AB.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag ontvingen.

Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/05*	
			€ 1.211.830	€ 2.755.130	Ja	Ja	Nee	

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, controleprotocol en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 873.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 0,22 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 873.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0,03 miljoen acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	bedrag x € 1 miljoen
1. Overschrijding op programma primair proces	0,03
2. Overschrijding investeringskredieten	0,09
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**0,12**

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	0,03
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed. Dit betreft een automatiseringscontract dat de primaire bedrijfsvoering raakt. Zie ook paragrafen; Bedrijfsvoering - plannen en resultaten.	0,07
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal onrechtmatigheden	0,22
Waarvan acceptabel	0,03
Waarvan niet acceptabel	0,19

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens

Controleverklaring

Bijlage 1: Realisatie deelnemers 2025

Realisatie deelnemers 2025 per programma				
Gemeente	**Programma 1**	**Programma 2**	**Programma 3 (incl. SSIB)**	**Totaal**
Alphen-Chaam	472.381	145.739	48.020	666.140
Altena	980.524	298.786	87.087	1.366.397
Baarle-Nassau	543.814	103.620	42.232	689.666
Bergen op Zoom	857.540	642.317	63.056	1.562.913
Breda	1.666.640	619.019	148.265	2.433.924
Dongen	437.433	131.528	38.993	607.954
Drimmelen	415.947	281.439	68.449	765.835
Etten-Leur	570.401	105.405	56.527	732.333
Geertruidenberg	426.529	238.859	40.552	705.940
Gilze en Rijen	386.527	154.293	54.754	595.574
Goirle	242.371	161.209	28.591	432.171
Halderberge	475.964	258.845	63.485	798.294
Heusden	471.720	254.139	47.696	773.555
Hilvarenbeek	527.250	186.619	52.538	766.407
Loon op Zand	284.277	251.261	48.806	584.344
Moerdijk	1.430.897	687.704	85.426	2.204.027
Oisterwijk	634.906	309.328	61.725	1.005.959
Oosterhout	889.904	310.870	89.834	1.290.608
Roosendaal	913.723	591.056	99.346	1.604.125
Rucphen	389.326	113.213	42.400	544.939
Steenbergen	511.866	191.797	58.002	761.665
Tilburg	2.181.070	1.195.437	161.696	3.538.203
Waalwijk	752.578	362.549	63.996	1.179.123

Woensdrecht	356.952	122.377	34.984	514.313
Zundert	578.194	380.909	76.982	1.036.085
Totaal gemeenten	**17.398.734**	**8.098.318**	**1.663.442**	**27.160.494**
Provincie	10.276.770	4.201.581	721.858	15.200.209
Totaal bijdrage	**27.675.504**	**12.299.899**	**2.385.300**	**42.360.703**

**programmadeel 1 is inclusief GUK*
**programmadeel 2 is inclusief de opbrengst van inzet meetapparatuur*

Realisatie deelnemers 2025 t.o.v. begroting en werkprogramma			
Gemeente	**Realisatie 2025**	**Oorspronkelijk begroot 2025**	**Begroot werkprogramma 2025**
Alphen-Chaam	666.140	522.958	553.920
Altena	1.366.397	1.296.130	1.331.444
Baarle-Nassau	689.666	554.581	571.545
Bergen op Zoom	1.562.913	1.923.850	1.838.402
Breda	2.433.924	2.890.299	2.770.485
Dongen	607.954	574.193	598.151
Drimmelen	765.835	813.992	813.241
Etten-Leur	732.333	719.569	695.307
Geertruidenberg	705.940	641.915	663.591
Gilze en Rijen	595.574	609.022	628.344
Goirle	432.171	343.316	372.812
Halderberge	798.294	903.003	887.806
Heusden	773.555	877.829	860.890
Hilvarenbeek	766.407	829.867	778.448

Loon op Zand	584.344	574.321	578.849
Moerdijk	2.204.027	2.164.951	2.276.791
Oisterwijk	1.005.959	1.029.782	1.028.216
Oosterhout	1.290.608	1.340.894	1.349.593
Roosendaal	1.604.125	1.699.162	1.568.428
Rucphen	544.939	541.956	532.470
Steenbergen	761.665	752.011	756.444
Tilburg	3.538.203	3.672.338	3.581.166
Waalwijk	1.179.123	1.187.010	1.119.651
Woensdrecht	514.313	551.637	514.845
Zundert	1.036.085	1.018.955	979.962
Totaal gemeenten	**27.160.494**	**28.033.542**	**27.650.801**
Provincie	15.200.209	16.649.607	15.822.111
Totaal bijdrage	**42.360.703**	**44.683.149**	**43.472.912**

Bijlage 2: Kwaliteitscriteria 3.0

Inleiding

De OMWB richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering structureel te verhogen en door middel van kennisdeling betere diensten te verlenen. Met deze rapportage wil de OMWB aan haar opdrachtgevers laten zien dat de organisatie (blijvend) aan de kwaliteitseisen voldoet.

De OMWB heeft Libereaux in de arm genomen om een geactualiseerd beeld te geven over de mate van robuustheid op de Kwaliteitscriteria (KC) 3.0. Libereaux is landelijk erkend om deze nulmetingen uit te voeren.

In een eerder stadium is een koppeling tot stand gebracht tussen de AFAS en het Portfoliosysteem DKI.nu van Libereaux. Dit bevordert en automatiseert de informatievoorziening.

Onderliggende rapportage zoomt in op de robuustheid van de OMWB-medewerkers op het onderdeel ‘deskundigheid’, met daarin de belangrijkste conclusies, werkwijze en vervolgacties. Daarbij wordt een link gelegd tussen de procescriteria en de doorontwikkeling op het gebied van vaardigheden in relatie tot onder meer de Omgevingswet. Hiermee is deze rapportage niet alleen een verantwoordingsdocument, maar spreekt het ook een ambitie uit om blijvend te werken aan de professionaliteit van medewerkers en daarmee de OMWB als organisatie.

Conclusie actualisatieslag Kwaliteitscriteria

Uit de actualisatieslag in 2025 blijkt het volgende:

Een aantal deskundigheidsgebieden binnen de kwaliteitscriteria zijn niet bij de OMWB belegd. Deze taken liggen bij opdrachtgevers of bij andere omgevingsdiensten. Sommige producten van de OMWB zijn dus afhankelijk van de kwaliteit die deze opdrachtgevers of andere omgevingsdiensten leveren.

Er zijn 259 medewerkers op één of meerdere deskundigheidsgebieden getoetst. Het is mogelijk dat zij op hun eerste deskundigheidsgebied groen scoren, terwijl zij oranje scoren op hun tweede deskundigheidsgebied. Omdat deze medewerkers voldoen aan minimaal één deskundigheidsgebied, worden zij beschouwd als voldoende vakbekwaam en/of deskundig (groen). Het aantal getoetste deskundigheidsgebieden hoeft dus niet overeen te komen met het aantal medewerkers.

Uitkomsten van de nulmeting

De uitkomsten van de nulmeting geven een positief beeld over de aanwezige deskundigheid binnen de OMWB, afgezet tegen de vigerende VTH-kwaliteitscriteria. Door de komst van de Omgevingswet, maar ook digitalisering en andere behoeften van de klant en burger, heeft de OMWB daarnaast de intentie verder te professionaliseren gericht op soft skills. Door de nadruk te leggen op vereiste competenties en vaardigheden worden medewerkers wendbaarder gemaakt om in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen. De ambitie van de OMWB richt zich de komende periode op het verder professionaliseren van medewerkers.

Keuze onderzoeksmethode

De update gericht op de kwaliteitscriteria is gedaan onder begeleiding van Libereaux, waarbij de werkwijze al is toegepast bij eerdere metingen (update en vervolgupdates). In digitale portfolio's hebben medewerkers hun relevante activiteiten, werkervaring, opleiding en aanvullende kennis op één of meerdere deskundigheidsgebieden in kaart gebracht en onderbouwd met ‘bewijsstukken’, zoals diploma’s en voorbeelden van producten die zijn geleverd. Deze bewijsstukken zijn door Libereaux getoetst, aan de hand van (VRAAK-)criteria, om een zo valide mogelijk beeld te schetsen van de expertise binnen de omgevingsdienst.

Nadat per individu de expertise ten opzichte van een deskundigheidsgebied in beeld is gebracht, zijn analyses gemaakt van de robuustheid in expertise van de organisatie. Analyses zijn mogelijk met het VTH-dashboard, waarin de gegevens op het gebied van deskundigheid en VTH-taken van alle medewerkers bijeen worden gebracht en geborgd. De conclusies in deze rapportage zijn gebaseerd op dit dashboard. Op basis daarvan zijn afspraken gemaakt over ontwikkeling en opleidingen in onder meer het Goede Gesprek tussen medewerkers en leidinggevenden.

Van elke medewerker kan de score voor een deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. De vijf gemeten variabelen hebben elk een verschillend ‘gewicht’:

- 'Activiteiten' tellen voor 40% mee;
- 'Werkervaring' voor 15%;
- 'Opleiding' voor 30%;
- 'Kennis' voor 15%;
- 'Frequentie' (weegt niet mee in deskundigheid).

De gedachte achter de landelijke percentageverdeling is dat praktijkervaring (bestaande uit de elementen ‘Activiteiten’ en ‘Werkervaring’) met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (bestaande uit de elementen ‘Basisopleiding’, ‘Aanvullende opleidingen’, ‘Basiskennis’ en ‘Diepgaande kennis’) met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor 'Vakbekwaamheid'. Het gaat immers niet alleen over het bezitten van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde. Een medewerker is ‘deskundig’ conform de VTH-kwaliteitscriteria als hij of zij voor **100%** aan de gevraagde criteria voldoet. Binnen de EVC-normen noemen wij **75%** of meer 'vakbekwaam'. Een deskundigheidsgebied staat op ‘groen’ als er twee of meer medewerkers binnen de omgevingsdienst voor minimaal 75% of meer aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Deze conclusie hebben wij ook opgenomen in de uitkomsten van de update. Ondanks dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt er aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld.

Een organisatie dient voor de meeste deskundigheidsgebieden (met uitzondering van) Ketentoezicht en BOA) twee of meer medewerkers in huis te hebben die voldoen aan de gestelde criteria. Daarin wordt het principe 'Comply or Explain' gehanteerd; een organisatie laat zien dat zij twee of meer medewerkers per deskundigheidsgebied in huis hebben (comply) óf de organisatie wijkt daar gemotiveerd van af (explain), bijvoorbeeld omdat de omgevingsdienst de betreffende taak niet zelf uitvoert.

Explain deskundigheidsgebieden

Een aantal deskundigheidsgebieden worden uitgevoerd door partners. Aan 5 van de 23 deskundigheidsgebieden wordt voldaan door middel van explain. Dit betreffen de onderstaande gebieden. Daarnaast zijn ook de deeltaken milieu gericht op industrie en agrarisch elders belegd.

11. Bouwfysica.
Bouwfysica is een onderdeel van het takenpakket van de gemeenten en wordt door de OMWB extern uitbesteed.

12. Brandveiligheid.
Brandveiligheid is belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant. (Voor de provincie Noord- Brabant gaan wij brandveiligheidsinspecties uitvoeren. Momenteel is een werkgroep aan het bepalen hoe we precies invulling gaan geven aan deze provinciale opdracht).

13. Constructieve veiligheid.
Op constructieve veiligheid heeft de OMWB een samenwerkingsverband met de ODZOB. Hieronder ligt een detacheringsovereenkomst voor de inzet van onze constructeur.

20. Natuuractiviteiten. Op het onderdeel "beoordeling aanvraag vergunningen" is deze taak belegd bij ODBN. Dit is een ongedeelde taak vanuit de provinciale opdracht die de provincie Brabant breed (dus ook voorwerkgebied OMWB en ODZOB) hebben weggelegd bij ODBN. De OMWB werkt dus samen gelet op de relatie met onze VTHKA werkzaamheden. Op het onderdeel "Adviseren bij aanvragen voor Natura 2000-taken en flora- en fauna-taken en buitenplanse omgevingsplantaken", adviseert de OMWB de gemeenten bij ruimtelijke procedures.

21. Cultuurhistorie.
Deze taak is niet ondergebracht bij de OMWB en is onderdeel van het takenpakket van de gemeente.

Toelichting conclusies

Van zes deskundigheidsgebieden is de taak niet ingebracht bij de OMWB, maar ligt dit bij de opdrachtgever of een andere omgevingsdienst. Sommige producten van de OMWB zijn wel afhankelijk van de kwaliteit bij de opdrachtgever op dit deskundigheidsgebied. Denk bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundige afweging bij een omgevingsvergunning bij het afwijken van het bestemmingsplan.

Stand van zaken - aantal medewerkers in de nul-meting KC 3.0

Het VTH-dashboard bevat in 2025 de gegevens van 259 medewerkers van de OMWB.

Medewerkers die zich binnen het primaire proces bezighouden met zogeheten 'plustaken', zoals, vuurwerk, ontgrondingenwet en APV, vallen niet onder één of meerdere deskundigheidsgebieden uit de KC 3.0. Om die reden maken deze medewerkers geen onderdeel uit van de huidige nulmeting. Dit geldt ook voor medewerkers die buiten het primaire proces vallen. Het gaat hier bijvoorbeeld om coördinerende, beleidsmatige, administratieve en ondersteunende functies. Hoewel deze medewerkers niet onder de KC 3.0 vallen, krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio.

Opleidingsniveau

Van de 259 medewerkers die verwerkt zijn in het de VTH-monitor is geanalyseerd wat hun basisopleidingsniveau is.

Een aantal medewerkers hebben een EVC-traject gevolgd. Deze beschikken niet over een relevant en erkend hbo-diploma, maar hebben wel hbo werk- en denkniveau aangetoond.

- Relevante hbo of wo-niveau 73%
- Relevante mbo-niveau 25%
- (Nog) niet bekend 2%

Slotconclusie resultaten 0-meting en voortgang

Uit de update van de toetsing blijkt het volgende:

- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant toont aan binnen **9** van de 23 gevraagde deskundigheidsgebieden te voldoen aan de ***100% eis***.
- Binnen **9** van de 23 gevraagde deskundigheidsgebieden toont de organisatie ***vakbekwaam*** (>75%) te zijn, maar voldoet daarmee nog niet aan de 100% eis.
- Een aantal deskundigheidsgebieden worden uitgevoerd door partners. Op **5** van de 23 deskundigheidsgebieden wordt voldaan door middel van **explain**. Daarnaast zijn ook de deeltaken milieu gericht op industrie en agrarisch elders belegd.
- Libereaux bracht mogelijke opleidingsbehoeften in kaart.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiëntieslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners. Daarnaast levert de OMWB voor het beoordelen van de frequentie een uitdraai: "Kritieke massa Frequentie geschreven uren OMWB". Dit geeft een goed en waarheidsgetrouw overzicht van de continuïteit (frequentie).

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de kwaliteitscriteria vallen kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen. Verder zal de VTH-monitor onderhouden en geactualiseerd worden, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Resultaat 2025:	**4.519.442,00**
Dotatie algemene reserve:	-400.000,00
Voorgestelde budgetoverheveling:	-181.000,00
Terug te betalen saldo:	**3.938.442,00**

Realisatie deelnemers 2025 per programma								
Gemeente	**Uren P1**	**Uren P2**	**Totaal P3**	**SSIB**	**Uren P3**	**Uren P4**	**Omzet**	**Terug te ontvangen door deelnemer**
Alphen-Chaam	445.839	145.739	48.020	11.992	36.028	0	627.606	58.970
Altena	955.944	298.198	87.087	11.992	75.095	647	1.329.884	124.956
Baarle-Nassau	504.067	103.582	42.232	11.992	30.240	0	637.889	59.936
Bergen op Zoom	833.941	640.967	63.056	11.992	51.064	0	1.525.972	143.380
Breda	1.626.045	597.758	148.265	11.992	136.273	4.455	2.364.531	222.171
Dongen	419.946	131.265	38.993	11.992	27.001	1.009	579.221	54.424
Drimmelen	393.197	281.401	68.449	11.992	56.457	0	731.055	68.690
Etten-Leur	538.303	103.842	56.527	11.992	44.535	1.001	687.681	64.614
Geertruidenberg	415.645	238.821	40.552	11.992	28.560	0	683.026	64.177
Gilze en Rijen	377.048	153.993	54.754	11.992	42.762	0	573.803	53.915
Goirle	232.892	161.209	28.591	11.992	16.599	0	410.700	38.589
Halderberge	460.797	258.620	63.485	11.992	51.493	0	770.910	72.435
Heusden	467.928	254.139	47.696	11.992	35.704	793	758.564	71.275
Hilvarenbeek	475.638	184.481	52.538	11.992	40.546	0	700.665	65.834
Loon op Zand	267.705	251.261	48.806	11.992	36.814	0	555.780	52.221
Moerdijk	1.353.923	685.679	85.426	11.992	73.434	9.936	2.122.972	199.474
Oisterwijk	590.824	306.965	61.725	11.992	49.733	2.022	949.544	89.219
Oosterhout	855.421	308.457	89.834	11.992	77.842	0	1.241.720	116.672
Roosendaal	888.652	587.081	99.346	11.992	87.354	39.672	1.602.759	150.595
Rucphen	371.406	109.913	42.400	11.992	30.408	0	511.727	48.082
Steenbergen	489.747	190.472	58.002	11.992	46.010	0	726.229	68.236
Tilburg	2.118.281	1.117.432	161.696	11.992	149.704	17.106	3.402.523	319.701
Waalwijk	691.686	361.086	63.996	11.992	52.004	0	1.104.776	103.805
Woensdrecht	342.276	122.227	34.984	11.992	22.992	0	487.495	45.805
Zundert	546.017	380.809	76.982	11.992	64.990	0	991.816	93.191
Provincie Noord-Brabant	10.198.115	3.922.124	721.858	99.935	621.923	1.095.161	15.837.323	1.488.074
Totaal	**26.861.283**	**11.897.521**	**2.385.300**	**399.735**	**1.985.565**	**1.171.802**	**41.916.171**	**3.938.442**

Kaderbrief 2027

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Inleiding 4

Toekomstige ontwikkelingen 7

Concrete ontwikkelingen 2027.....14

Bedrijfsvoering.....21

Financiële uitgangspunten 24

Inleiding

Voorwoord

De kaderbrief 2027 vormt het vertrekpunt in de Planning & Control (P&C) cyclus voor het begrotingsjaar 2027. Hierin beschrijven we de belangrijkste (te verwachten) ontwikkelingen op milieu- en duurzaamheidsgebied voor de korte en middellange termijn en schetsen we de financiële kaders waarbinnen we werken.

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) staat voor een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. We richten ons op thema's als zeer zorgwekkende stoffen, de Kaderrichtlijn Water, de energietransitie en de circulaire economie. Deze onderwerpen raken iedereen: inwoners en ondernemers, steden en dorpen, industrie en platteland. We leven bovendien in een tijd van grote veranderingen. Klimaat, landbouw, energie en digitalisering ontwikkelen zich gelijktijdig, wat ons voor flinke uitdagingen stelt. Tegelijkertijd zien wij hierin ook kansen om samen met onze partners vooruitgang te boeken.

De kwaliteit van onze leefomgeving is cruciaal voor onze gezondheid, veiligheid en toekomstbestendigheid. De OMWB speelt daarin een sleutelrol door middel van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. Om die rol goed te vervullen, is het nodig om te blijven investeren in de kennis en deskundigheid van onze medewerkers en in slimme informatiesystemen die ons in staat stellen risicogericht en data-gestuurd te werken. Daarbij is het essentieel dat we onze opdrachtgevers tijdig informeren en samen duidelijke afspraken maken over het vervolg. Alleen zo kunnen we de noodzakelijke transities daadwerkelijk ondersteunen.

Gelukkig staat de OMWB er niet alleen voor. Samen met de andere omgevingsdiensten delen we steeds vaker kennis en inzichten. Dat voorkomt dubbel werk en vergroot onze slagkracht. Toch staat kennismanagement nog in de kinderschoenen. De kaderbrief 2027 baseerden we daarom grotendeels op de eigen inspanningen van de OMWB, aangevuld met documenten van Omgevingsdienst NL. In de toekomst verwachten we dat gezamenlijke kennis steeds vaker de basis vormt, waarbij we deze vertalen naar de lokale situatie.

De komende jaren werken we verder aan het vertalen van complexe maatschappelijke vraagstukken naar uitvoerbare oplossingen en bereiden we ons voor op veranderende wet- en regelgeving, zoals de Kaderrichtlijn Water, Klimaatwet en energietransitie. De opgaven nemen toe, waardoor we extra capaciteit nodig hebben en sterker inzetten op datagestuurd werken. Het nieuwe geografische systeem gaat vanaf 2027 een belangrijke rol spelen in onze manier van werken.

Naast deze inhoudelijke uitdagingen staan we ook voor een financiële werkelijkheid. Vanaf 2026 nemen de rijksinkomsten voor gemeenten en omgevingsdiensten af. Dat betekent dat we, naast het ontwikkelen van nieuwe thema's, voortdurend scherp moeten kijken naar waar we slimmer en efficiënter kunnen werken.

De kaderbrief biedt daarmee een eerste inzicht in de ontwikkelingen die ons de komende jaren te wachten staan en in de manier waarop wij daarop inspelen. Onze medewerkers zetten zich met kennis, passie en enthousiasme in voor een leefomgeving waarin gezondheid, veiligheid en duurzaamheid vooropstaan. Met gezamenlijke inzet en betrokkenheid zijn wij ervan overtuigd dat we de komende jaren belangrijke stappen vooruit zetten.

Aansluiten bij missie en visie van de organisatie

In 2030 profileert de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) zich als een robuuste, wendbare en toekomstgerichte organisatie. Wij richten ons niet alleen op de uitvoering van onze kerntaken, maar spelen ook proactief in op de steeds complexere uitdagingen in de fysieke leefomgeving. Deze leefomgeving staat onder toenemende druk, wat ons werk relevanter maakt dan ooit. Samen met onze deelnemers, ketenpartners, stelselpartners en bedrijven leveren wij een wezenlijke bijdrage aan het waarborgen van de kwaliteit en veiligheid van onze regio. Onze medewerkers zijn gedreven hoeders van de leefomgeving: betrokken professionals die met passie werken aan het behouden en verbeteren van de omgevingskwaliteit.

In onze visie voor 2030 streven we naar een kennis- en datagedreven organisatie die werkt met risicogericht toezicht en besluitvorming. Door middel van geavanceerde dataverzameling en -analyse voeren we niet alleen onze VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) effectief uit, maar monitoren en sturen we ook bredere thema's op het gebied van milieu, natuur en duurzaamheid. Ons doel is om te werken met betrouwbare informatie en robuuste processen, zodat we snel en zorgvuldig kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen, veranderende wet- en regelgeving en de toenemende complexiteit van de fysieke leefomgeving.

We willen steeds meer integraal werken, zowel binnen onze eigen organisatie als in samenwerking met onze partners in de regio. Dit stelt ons in staat om gezamenlijk de grote maatschappelijke opgaven aan te pakken, zoals stikstofreductie, de energietransitie, het terugdringen van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de transitie naar een circulaire economie. Ook versterken we onze rol als adviserend en ondersteunend orgaan voor onze deelnemers en andere overheden, zodat we bijdragen aan beleidsontwikkeling én de uitvoering van concrete projecten met impact op de regio. Ons netwerk binnen Omgevingsdienst NL biedt daarbij kansen om niet alleen lokaal, maar ook landelijk bij te dragen aan beleidsontwikkeling en kennisdeling.

Adaptief werken vormt een essentieel uitgangspunt. De OMWB blijft flexibel en alert, zodat we snel kunnen reageren op relevante veranderingen in wet- en regelgeving of maatschappelijke trends. Door ons netwerk actief in te zetten en voortdurend te monitoren wat er speelt, signaleren we tijdig welke ontwikkelingen invloed hebben op onze werkgebieden. Deze kennis vertalen we naar concrete adviezen en handelingsperspectieven voor onze deelnemers en partners, zodat we als organisatie altijd voorbereid zijn op de toekomst.

Daarnaast blijft de OMWB in 2030 een aantrekkelijke werkgever, die ruimte biedt voor persoonlijke ontwikkeling in een cultuur van samenwerking, vakmanschap en betrokkenheid. We stimuleren een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen en hun passie voor het vak kunnen blijven voeden. Dit draagt bij aan de vitaliteit en het succes van onze organisatie. We willen niet alleen een uitvoeringsorganisatie zijn, maar ook een waardevolle adviseur die bijdraagt aan de transitie naar een duurzamere en veerkrachtigere fysieke leefomgeving.

Onze kernwaarden – samenwerkingsgericht, ontwikkelingsgericht en omgevingsgericht – vormen hierbij de leidraad. We werken op basis van betrouwbare gegevens, gestandaardiseerde processen en continue verbetering. Door te leren van zowel interne ervaringen als externe ontwikkelingen blijven we vooruitkijken en goed voorbereid op de toekomst.

In 2030 is de OMWB dus niet alleen een organisatie die haar kerntaken uitstekend uitvoert, maar ook een proactieve partner die kennis deelt, adviseert en samenwerkt aan de grote vraagstukken van onze tijd. Onze medewerkers blijven de drijvende kracht achter deze ambities en leveren met hun expertise een betekenisvolle bijdrage aan een gezonde, veilige en duurzame regio.

Leeswijzer

De kaderbrief 2027 volgt in opzet de lijn van voorgaande jaren en bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Toekomstige ontwikkelingen**
  Een beschrijving van recente of verwachte ontwikkelingen, die voortkomen uit nieuwe wet- en regelgeving of maatschappelijke discussies, waarvan we de gevolgen voor de OMWB en haar deelnemers nog niet concreet kunnen duiden.
- **Toekomstige ontwikkelingen met doorwerking in het uitvoeringsprogramma**
  Een toelichting op de ontwikkelingen die we kunnen vertalen naar concrete producten of activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma van de OMWB (P1, P2, P3 of concernbudget).
- **Ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering**
  Een overzicht van interne verbeteringen en initiatieven die bijdragen aan de versterking van de organisatie, processen en medewerkers.
- **Financiële paragraaf**
  Een toelichting op de financiële kaders en verwachtingen voor het boekjaar 2027, inclusief relevante begrotings- en investeringsaspecten.

Toekomstige ontwikkelingen

Introductie

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Deze veranderingen hebben directe invloed op de fysieke leefomgeving en daarmee op het werk van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Om effectief te blijven inspelen op nieuwe omstandigheden, houdt de OMWB continu rekening met veranderende wet- en regelgeving, beleidsontwikkelingen en maatschappelijke trends. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar de Europese, nationale en regionale ontwikkelingen, die de toekomstbestendigheid van onze organisatie kunnen beïnvloeden. Ook het maatschappelijk debat – bijvoorbeeld over duurzaamheid, gezondheid of energie – beïnvloedt steeds vaker de inhoud, prioriteiten en werkwijze van de OMWB.

In deze kaderbrief brengen we de belangrijkste ontwikkelingen in beeld. Sommige zijn nieuw, andere vloeien voort uit eerder ingezette trajecten of lopende werkzaamheden. Door deze samen te beschrijven ontstaat een actueel overzicht van factoren die richting geven aan onze strategie, taakuitvoering en samenwerking met gemeenten.

In het volgende hoofdstuk werken we de onderwerpen verder uit die naar verwachting in 2027 concrete (financiële) impact hebben op de OMWB of haar deelnemers. Daarbij beschrijven we niet alleen de aard van de impact, maar ook zo concreet mogelijk de benodigde middelen en de wijze waarop we deze kunnen financieren uit specifieke begrotingsposten.

Green Deal

De komende jaren zal Europese milieuwetgeving steeds meer invloed hebben op de nationale en lokale regelgeving. Nieuwe richtlijnen uit de Europese Green Deal – zoals de herziening van de luchtkwaliteitsrichtlijn, de natuurherstelverordening, de bodemmonitoringsrichtlijn en de herzieningen van de richtlijnen stedelijk afvalwater en industriële emissies – zullen leiden tot strengere normen voor lucht, water, bodem en natuur. De overheid zal deze richtlijnen vertalen naar nationale regels die door gemeenten en omgevingsdiensten moeten worden uitgevoerd. De nadruk verschuift daarbij van beheer naar herstel en van sectorale naar integrale aanpakken. Gemeenten krijgen te maken met nieuwe verplichtingen rond monitoring, participatie, rapportage en naleving, terwijl bestaande opgaven zoals woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie blijven doorlopen.

Klimaatwet

De Klimaatwet geeft richting aan hoe Nederland stap voor stap klimaatneutraal wordt. Het uiteindelijke doel is dat we in 2050 vrijwel geen broeikasgassen meer uitstoten en volledig overstappen op duurzame energie. Onderweg zien we duidelijke mijlpalen: in 2030 moet de uitstoot bijna gehalveerd zijn ten opzichte van 1990, en de elektriciteitsproductie moet in 2050 helemaal CO2-neutraal zijn. Jaarlijks vindt controle plaats en elke vijf jaar stelt het Rijk een Klimaatplan op, zodat duidelijk blijft welke keuzes en maatregelen nodig zijn om deze doelen te halen. Dit raakt dus de VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Bedrijven, instellingen en gemeenten moeten immers maatregelen nemen om emissies te beperken en energie-efficiëntie te verhogen.

Nota Ruimte

Nederland is een dichtbevolkt land. Met ruim 18 miljoen mensen op een relatief klein oppervlak moeten we voortdurend slimme keuzes maken over hoe we onze ruimte inrichten. Wonen, werken, landbouw, natuur, energie, waterveiligheid – alles vraagt om plek. Om te zorgen dat Nederland ook in 2050 en 2100 een gezond, leefbaar en aantrekkelijk land blijft, werkt het Rijk aan een nieuwe **Nota Ruimte**. Deze nota vervangt de huidige Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en schetst de koers voor de lange termijn. De Nota Ruimte gaat niet alleen over mooie vergezichten of abstract beleid. Het is een document dat de praktijk van alledag raakt. Want de keuzes die het Rijk samen met provincies, gemeenten en waterschappen maakt, hebben direct invloed op hoe wij bouwen, de energietransitie vormgeven, natuur herstellen en landbouw toekomstbestendig maken. Het gaat dus over concrete vraagstukken van nu , straks (2050) en later (2100).

De uitdagingen zijn groot:

- er moeten voldoende woningen komen;
- de overgang naar een klimaatneutrale samenleving moet worden versneld;
- de circulaire economie vraagt nieuwe kaders en innovaties;
- natuur en waterkwaliteit moeten verbeteren;
- landbouw en voedselvoorziening moeten duurzaam en toekomstgericht worden ingericht.

Daarbovenop lopen er grote nationale programma's voor het energienetwerk, waterveiligheid, defensie en economie. Al deze thema's hebben een sterke milieudimensie – en daar komen de omgevingsdiensten nadrukkelijk in beeld. Voor omgevingsdiensten betekent dit dat hun werk verandert. Niet alleen bij de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving, maar ook in hun adviserende rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Milieuaspecten – zoals externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit, bodem, energie en klimaat – moeten we vanaf de start integraal meenemen in plannen en projecten. De Nota Ruimte legt hiervoor de richting vast en dat betekent dat omgevingsdiensten zich nu al moeten voorbereiden. Zodra de Nota Ruimte definitief is, voert de OMWB een impactanalyse uit. Daarmee brengen we in kaart hoe groot de invloed van de nota is op onze taken en waar we onze rol moeten versterken. Eén ding staat vast: de Nota Ruimte is niet alleen een Rijksdocument. Het is een koerswijziging die de dagelijkse praktijk van de omgevingsdiensten rechtstreeks raakt.

Wet op de defensiegereedheid (Wodg), uitzondering defensie

De wereldwijde veiligheidssituatie verslechtert en de dreiging richting Nederland neemt toe. Deze toegenomen dreiging raakt niet alleen Defensie, maar ook onze maatschappij als geheel. Hoewel het moeilijk te voorspellen is in welke situaties deze dreiging zich concreet zal manifesteren, moeten wij als regio wel voorbereid zijn op de mogelijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving en onze taken daarin. Binnen de Omgevingswet mag de overheid in uitzonderlijke gevallen afwijken van normale procedures, wanneer dit noodzakelijk is voor de bescherming van de nationale veiligheid. Dit betekent een uitzondering voor Defensie van reguliere regels voor vergunningverlening, inspraak en openbaarheid in bepaalde situaties.

Concreet houdt dit in dat:

- bij militaire noodzaak geen verplichte participatie- of inspraakprocedures hoeven plaats te vinden;
- bepaalde milieugegevens niet openbaar worden gemaakt;
- vergunningprocedures versneld kunnen worden uitgevoerd bij acute veiligheidsbelangen;
- toezicht en naleving grotendeels binnen de eigen Defensieorganisatie plaatsvindt.

Defensie-inrichtingen vallen onder een eigen toezichtstructuur. Alleen wanneer Defensie als civiele partij optreedt — bijvoorbeeld bij bouwprojecten, samenwerkingen met gemeenten of gebruik van publieke infrastructuur — komen de bevoegde gezagen in onze regio in beeld. In die gevallen speelt ook onze omgevingsdienst een rol bij de advisering of uitvoering van civiele milieuregelgeving.

Uitzondering toelevering defensie bedrijven (dual use)

Ook bedrijven die civiele producten maken kunnen onder de uitzonderingsregel vallen. Dit is het geval bij **dual use**, ofwel goederen, technologieën en stoffen die zowel civiele als militaire toepassingen kennen . Denk aan chemicaliën, hightech apparatuur of kennis gebruikt voor zowel medische toepassingen als de productie van wapens of raketten. De Europese Unie en de Nederlandse overheid richtten hiervoor enerzijds een vergunningstelsel en toezichtstructuur in om te voorkomen dat dergelijke goederen of kennis in handen komen van partijen die de internationale veiligheid kunnen ondermijnen. Anderzijds hoeven deze bedrijven niet altijd aan bepaalde milieuwetgeving te voldoen om vertraging van de productie te voorkomen. De vormgeving hiervan vraagt nog om uitwerking.

Schaarste drinkwater

Het produceren, transporteren en gebruik van drinkwater is in toenemende mate gebonden aan nationale en internationale regels. De Europese Drinkwaterrichtlijn (2020/2184) stelt minimumeisen aan de kwaliteit van drinkwater, versterkt het recht op toegang tot drinkwater en bevat nieuwe normen voor opkomende stoffen. Lidstaten implementeren deze richtlijn in 2026 volledig. De Drinkwaterwet (Nederland) regelt de levering, kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwater in Nederland. De wet verplicht tot het waarborgen van veilig, schoon en betrouwbaar drinkwater voor alle gebruikers en legt nadruk op leveringszekerheid, volksgezondheid en duurzaam gebruik van grondstoffen.

Voor bedrijven betekent dit vooral:

- **Strengere kwaliteitsnormen**
  Bedrijven die drinkwater gebruiken of leveren aan derden krijgen te maken met aangescherpte eisen voor parameters zoals PFAS, lood, microbiologische verontreinigingen en andere opkomende stoffen. Dit sluit aan bij de doelstellingen uit de **Kaderrichtlijn Water**, die uiterlijk in 2027 een goede chemische en ecologische toestand van water voorschrijft. Bedrijven moeten hun productieprocessen, monitoring en rapportage hierop afstemmen.
- **Meer verantwoordelijkheid en transparantie**
  Voor bedrijven geldt een uitgebreidere informatieplichten richting overheid en afnemers, onder meer over waterkwaliteit, risico’s en eventuele incidenten. Dit vraagt om verbeterde interne controlesystemen, risicobeoordelingen en periodieke rapportages.

- **Efficiënt gebruik en beperking van verspilling**
  Zowel de Drinkwaterwet als de Europese richtlijn bevatten bepalingen over duurzaamheid en efficiënt gebruik van water. Bedrijven moeten verspilling actief tegengaan, bijvoorbeeld door het beperken van waterverliezen in leidingnetten en het optimaliseren van productieprocessen. Dit stimuleert investeringen in waterbesparende technieken, hergebruik en circulaire oplossingen, waaronder proceswaterrecycling en het gebruik van alternatieve waterstromen.
- **Vergunnings- en toezichtdruk**
  De aansluiting op de Kaderrichtlijn Water betekent dat bedrijven ook indirect te maken krijgen met een strengere toetsing van lozingen en onttrekkingen. Dit heeft gevolgen voor vergunningverlening en toezicht. Tijdige afstemming met omgevingsdiensten en waterbeheerders wordt essentieel om naleving te waarborgen en vertraging in procedures te voorkomen.

Deze wet- en regelgeving is zowel voor gemeenten als voor omgevingsdiensten relevant. Gemeenten blijven een rol spelen bij de uitvoering van de richtlijn, onder meer bij het bevorderen van toegang tot drinkwater voor kwetsbare groepen, communicatie richting inwoners en afstemming met waterbedrijven over ruimtelijke plannen en leveringszekerheid. Bij vergunningverlening moeten zij meer rekening houden met drinkwaterbelangen, bijvoorbeeld bij bouwprojecten of grondwateronttrekking. Omgevingsdiensten krijgen een grotere rol in toezicht en handhaving op naleving door bedrijven, met name waar het gaat om lozingen, wateronttrekking en de naleving van kwaliteitseisen. Zij moeten hun kennis naar nieuwe stoffen verder uitbreiden, zoals PFAS, microplastics en residuen van geneesmiddelen, en daarnaast nauwer samenwerken met waterschappen en drinkwaterbedrijven. Op termijn gelden naar verwachting ook expliciete regels voor het tegengaan van drinkwaterverspilling.

Gezondheid

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) concludeerde in 2023 dat de bescherming van omwonenden tegen langdurige industriële uitstoot tekortschiet. Hierop reageerde het Rijk met de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Deze richt zich onder meer op strengere luchtkwaliteitsnormen en het opnemen van gezondheid als volwaardig criterium in vergunningverlening. De provincie Noord-Brabant streeft naar drie extra gezonde levensjaren per inwoner in 2030. Daarnaast kunnen gemeenten via het omgevingsplan regels stellen om milieubelasting te beperken. De Europese Unie nam in 2024 een nieuwe richtlijn voor luchtkwaliteit aan die striktere luchtemissie-eisen stelt aan industrieën en andere vervuilingsbronnen. Deze richtlijn is onderdeel van het bredere EU-actieplan voor een “Zero Pollution” beleid tegen 2050.

Voor de OMWB is een gezonde leefomgeving al langer een belangrijk thema, met ervaring op het gebied van milieukwaliteit en de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De uitdaging zit in het structureel borgen van gezondheid in vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies . Samenwerking met GGD is hierbij essentieel. De focus op milieu gerelateerde gezondheid heeft de volgende impact voor de VTHA-uitvoering van de OMWB.

Vergunningverlening

- (Nog) meer aandacht voor maatregelen om emissies en hinder te beperken, met gebruikmaking van de adviezen uit het OvV-rapport en de Actieagenda Industrie en Omwonenden.
- Toetsing aan strengere emissie-eisen.

Toezicht en handhaving

- Verscherpt toezicht op naleving van de te controleren aspecten bij luchtemissies, zoals de verplichtingen voor beheersplannen en meetplannen.
- Meer druk om overtredingen met betrekking tot emissiereductie en hinder actief te sanctioneren.
- Meer aandacht voor proactieve inzet van instrumenten als (specifieke) zorgplicht.

Advisering

- Adviseren van gemeenten bij het stellen van regels voor het omgevingsplan om milieubelasting en hinder te beperken (project SPRONG).
- Samen met de GGD de belasting van de omgeving op leefniveau visueel in beeld brengen. Dit geeft gemeenten sturingsinformatie voor het stellen van regels in het omgevingsplan en vastleggen van decentrale omgevingswaarden. En dat geeft provincie en gemeenten sturingsinformatie om VTHA-middelen meer te concentreren op gebieden met een grote milieu-impact en gezondheidsrisico's.

Stikstofproblematiek

De stikstofontwikkeling in Nederland laat sinds 1990 een duidelijke daling zien, vooral door maatregelen in de landbouw, industrie en het verkeer. Hoewel de gemiddelde stikstofdepositie inmiddels met ongeveer 51% daalde ten opzichte van 1990, komt er op grote delen van het Nederlandse natuuroppervlak nog altijd te veel stikstof neer. Vooral de intensieve veehouderij vormt een belangrijke bron van ammoniakemissie, die in de natuur als voedingsstof neerslaat en leidt tot verdringing van kwetsbare flora en afname van biodiversiteit. Binnen het thema stikstof richten we ons daarom zowel op de neerslag van ammoniak uit de landbouw, als op de uitstoot van stikstofoxiden uit verkeer en industrie. Door de huidige regels is het nagenoeg onmogelijk om invulling te geven aan nieuwe ontwikkelingen.

De provincie Noord-Brabant probeert voor agrarische bedrijven een deel van deze impasse te doorbreken. Het proces dat de provincie Noord-Brabant momenteel doorloopt – gebaseerd op de notitie 'Bijstellen aanpak ammoniakemissie-eisen en veehouderijen' – richt zich primair op het agrarische deel van de stikstofopgave. Tegelijkertijd speelt stikstof ook nadrukkelijk in het industriële domein, waar gemeenten het bevoegd gezag zijn. Daardoor raakt de provinciale koers niet alleen de landbouw, maar heeft deze mogelijk ook gevolgen voor gemeentelijke VTH-taken richting industriële bedrijven. In beide domeinen blijft de stikstofproblematiek een complex en veranderlijk dossier, met veel landelijke en regionale beleidswijzigingen, die de afgelopen jaren grote impact hadden op onze VTHKA-activiteiten. We verwachten dat deze dynamiek voorlopig niet afneemt en blijven daarom nauw afstemmen met onze opdrachtgevers.

De provincie paste in december 2025 de Omgevingsverordening aan om ruimte te creëren voor ontwikkelingen in de veehouderij. Door plaatsing van emissiearme stalsystemen toe te staan via een melding in plaats van een vergunning, kan worden voldaan aan de strenge emissie-eisen uit de Omgevingsverordening. Momenteel ligt de vergunningverlening vrijwel stil door een gerechtelijke uitspraak, die stelt dat elk emissiearm stalsysteem moet worden beoordeeld via een passende beoordeling – iets waarvoor de kaders nog ontbreken. De provincie ziet nu echter de opgenomen eisen in de Omgevingsverordening als die passende beoordeling, waardoor een vergunning niet langer nodig is.

Veehouders kunnen hierdoor hun lopende natuurvergunningaanvraag (circa 1.700 in Brabant) intrekken en een melding indienen voor het beoogde emissiearme stalsysteem. Wel geldt als harde randvoorwaarde dat uitbreiding van het aantal dieren in Brabant niet langer is toegestaan. De emissie-eisen blijven onverminderd van kracht, waardoor boeren emissiearme systemen moeten installeren binnen de bestaande stalruimte.

Voor gemeenten kan deze provinciale wijziging leiden tot een toename van het aantal aanvragen voor gewijzigde milieuvergunningen: wie wijzigt ten opzichte van natuur, wijzigt vaak automatisch ook voor milieu.

Wat dit alles voor de werklast van de OMWB betekent, kunnen wij op dit moment nog niet voorspellen.

STOER (versnellen van de bouw)

STOER staat voor *Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving (2025)*. Het is een initiatief van minister Mona Keijzer, met als doel om de woningbouw te versnellen, kosten te verlagen, en procedures eenvoudiger te maken. In deze notitie staan meer dan 100 aanbevelingen voor het versnellen en vereenvoudigen van het "bouwproces". De aanbevelingen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Verkorten van de planvormingsfase door middel van standaardisatie en parallelle uitvoering van trajecten
- Verminderen van de onderzoeklast
- Bezwaar- en beroepsprocedure eenvoudiger en sneller inrichtingen
- Landelijke bouweisen i.p.v. lokale varianten
- Aanpassen/versimpelen van eisen op gebied van milieuthema's: milieu, natuur, bodemonderzoek, grondverzet, milieuzonering, etc.

De concrete uitwerking van STOER moet nog plaatsvinden, maar wordt zeker binnen een periode van 5 jaar worden geïmplementeerd. De impact voor de OMWB heeft met name betrekking op ruimtelijke initiatieven waarbij provinciale en/of gemeentelijke bedrijven een rol spelen.

Hoe gaan we meer sturen op outcome

Outcome op het gebied van milieu betekent dat we niet alleen kijken naar wát we doen, maar vooral naar wát ons werk oplevert voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het gaat om inzicht in de daadwerkelijke effecten van onze inzet: dragen ons toezicht, advisering en handhaving bij aan schonere lucht, gezonder water, minder overlast of veiliger gebruik van bodem en ruimte?

Door deze milieuresultaten beter zichtbaar te maken, kunnen we de waarde van ons werk voor de samenleving versterken en onze bijdrage aan brede maatschappelijke doelen beter onderbouwen. Voor de omgevingsdienst betekent deze manier van werken een verdere verschuiving van uitvoeringsgericht naar resultaatgericht werken. We ontwikkelen onze informatiepositie verder door data uit toezicht, vergunningverlening en handhaving structureel te verzamelen, analyseren en vertalen naar bruikbare inzichten. Deze gegevens helpen ons om patronen te herkennen, trends te duiden en beter te sturen op wat écht effect heeft in de leefomgeving. Vanaf 2027 sturen we steeds meer op inhoudelijke KPI's waarop we daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen, zoals naleefgedrag, het aantal overtredingen en de effectiviteit van toezicht en interventies. We gaan niet sturen op brede maatschappelijke indicatoren zoals biodiversiteit of levensverwachting, maar op meetbare resultaten binnen onze eigen uitvoeringssfeer.

In aanloop daarnaartoe actualiseren we het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) en voeren we opnieuw een omgevings- en beleidsanalyse uit, samen met de beleidsafdelingen van onze opdrachtgevers. Zo bepalen we gezamenlijk waar de grootste maatschappelijke opgaven liggen en hoe we daar met onze inzet het meest effectief aan kunnen bijdragen.

Concrete ontwikkelingen 2027

Introductie

Voor een aantal ontwikkelingen is inmiddels duidelijk welke VTHKA-werkzaamheden (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten en Advies) de OMWB in 2027 kan/moet uitvoeren. Deze mogelijke werkzaamheden vloeien voort uit beleidsvoornemens, wettelijke verplichtingen en lopende programma's, maar ook uit maatschappelijke discussies die de richting en prioriteiten van ons werk beïnvloeden. Denk daarbij aan thema's energietransitie, gebruik van staalslakken en agrarische ontwikkelingen, waarover het publieke debat steeds nadrukkelijker richting geeft aan beleid en uitvoering. In de volgende paragrafen worden deze ontwikkelingen verder uitgewerkt. Per onderwerp wordt beschreven welke opties er zijn voor de inzet van de OMWB, welke kennis en capaciteit daarvoor nodig kunnen zijn, en hoe dit zich vertaalt naar de uitvoering binnen de regio Midden- en West-Brabant.

Elke paragraaf sluit af met een overzichtstabel waarin de geraamde kosten voor de gehele regio zijn weergegeven. In overleg met de deelnemers kan worden bepaald of deze inzet leidt tot aanvullende kosten, of dat door middel van herschikking binnen bestaande middelen een kostenneutraal scenario mogelijk is. Deze tabellen bieden daarmee een eerste financieel kader voor de verdere uitwerking van de begroting en de bestuurlijke besluitvorming richting 2027.

Energietransitie

De regio Midden- en West-Brabant staat voor grote uitdagingen in de energietransitie: de uitstoot moet fors omlaag, terwijl het elektriciteitsnet overbelast is en de energievraag blijft stijgen. Doelen voor 2030 lijken zonder extra inspanning niet haalbaar. Bedrijven, verantwoordelijk voor circa 70% van het energieverbruik, spelen hierin een sleutelrol.

De OMWB levert al een bijdrage door de uitvoering van energietoezicht bij bedrijven. In 2026 vindt een herijking plaats van het gewenste uitvoeringsniveau. Dit zal naar verwachting leiden tot een aanpassing van de budgetadviezen voor deze taak in 2027. Naast de uitvoering van energietoezicht en samenwerking met bedrijven, gaat de OMWB haar rol verbreden. De organisatie verschuift van een reactieve naar een meer ondersteunende en proactieve houding. Door kennis en expertise in te zetten, helpt de OMWB gemeenten en bedrijven sneller en effectiever te verduurzamen. Daarbij ligt de focus op twee sporen:

1. Externe oriëntatie: landelijke en lokale ontwikkelingen tijdig signaleren en vertalen naar de eigen organisatie, zodat gemeenten en partners adequaat worden ondersteund.
2. Interne voorbereiding: versterken van kennis, capaciteit, voorschriften en processen zodat de OMWB voorbereid is op nieuwe taken en uitdagingen rond duurzame energie.

Om deze twee sporen kracht bij te zetten heeft de OMWB een visie ontwikkeld die in de loop van 2026 /2027 wordt uitgewerkt en geïmplementeerd. De energievisie heeft daarbij de volgende impact voor d OMWB en haar eigenaren:

Voor OMWB:

- Groeiende behoefte aan gespecialiseerde kennis (o.a. waterstof, warmtenetten, netcongestie).
- Meer capaciteit nodig voor VTHKA-taken en adviesfuncties.
- Investeringen in interne organisatie: standaardvoorschriften, aanvraagformulieren, beoordelingskaders.
- Rol als strategische gesprekspartner in regionale projecten (Powerport, RES/REKS, Delta Rhine Corridor).

Voor gemeenten:

- Gemeenten kunnen rekenen op meer ondersteuning bij vergunningverlening en toezicht, met snellere en beter voorbereide processen.
- Meer inhoudelijke advisering bij omgevingsplannen en gebiedsontwikkelingen.
- Betere benutting van kansenkaarten en informatie om duurzame initiatieven ruimtelijk mogelijk te maken.
- Vergroting van bestuurlijke handelingsperspectieven door vroegtijdige signalering van landelijke en regionale ontwikkelingen door de OMWB.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A opbouwen en zorgen gespecialiseerde kennis op gebied van energie	opleiding	€. 20.000,-
B investeren in interne organisatie	P3	€. 75.000,-
C gesprekspartner	P3	€. 10.000,-

Geothermie

Geothermie, het winnen van warmte uit de diepe ondergrond, biedt grote kansen als duurzame energiebron voor Brabant. Het is een vrijwel onuitputtelijke, ruimtelijk efficiënte en kosteneffectieve manier om warmte te leveren aan bijvoorbeeld wijken en glastuinbouw. In Midden- en West-Brabant zijn meerdere gebieden kansrijk, en lopend onderzoek (SCAN) zal het potentieel verder in kaart brengen. Naar verwachting zal het aantal geothermische installaties vanaf 2027 gaan toenemen. Daarmee vormt geothermie een belangrijke aanvulling op zon en wind in de regionale energietransitie. Het realiseren van een geothermie installatie is niet geheel zonder risico's. De bevoegdheden voor plaatsen en controleren van de installatie is versnippert over meerdere instanties. Geothermieprojecten valt namelijk onder complexe wet- en regelgeving en kennen meerdere vergunning- en toezichtbevoegdheden. Afstemming met andere bevoegde gezag is noodzakelijk. Geothermie valt naast de Omgevingswet namelijk ook deels onder de Mijnbouwwet waar Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toezicht op uitvoert. Het is van belang dat kennis over geothermie en de VTH uitvoering goed en tijdig binnen OMWB wordt geborgd en wordt afgestemd met de gemeenten.

Geothermie heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- VTH-medewerkers zullen vaker te maken krijgen met nieuwe toetsings- en toezichtvragen rond ondergrond, veiligheid en milieu, wat vraagt om extra kennisopbouw en samenwerking.
- Voor de OMWB betekent dit uitbreiding van taken binnen de basistaak milieubelastende activiteiten, in nauwe afstemming met SodM en gemeenten.
- De OMWB moet gemeenten actief informeren, adviseren over inpassing in omgevingsplannen en instemming vragen met werkafspraken over toezicht en handhaving.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A opbouwen en borgen gespecialiseerde kennis op gebied van geothermie	opleiding	€. 5.000,-
B afstemmen van VTH taken met gemeenten en bevoegd gezag Mijnbouwet	P3	€. 15.000,-
C aanvullende VTH uitvoering geothermische installaties (basistaak)	P1	€. 10.000,-

Staalslakken (niet gemeld op risicovolle plekken)

De staalslakkenproblematiek in Nederland is in 2025 uitgegroeid tot een urgent milieuvraagstuk. Staalslakken zijn restproducten uit de staalproductie, voornamelijk afkomstig van Tata Steel, en bevatten zware metalen. Ze worden al jarenlang toegepast in wegen, fietspaden, dijken en als funderingsmateriaal in bijvoorbeeld parkeerterreinen. Echter, uit onderzoek blijkt dat deze toepassingen kunnen leiden tot ernstige milieuschade, zoals verontreiniging van bodem en water, vissterfte, gezondheidsklachten bij mensen en aantasting van riolering. Tegelijkertijd is er druk vanuit de circulaire economie om grondstoffen zo veel mogelijk te hergebruiken, in plaats van te storten. Dit spanningsveld maakt de staalslakkenproblematiek complex. Daarom geldt sinds medio 2025 een verbod van een jaar en een vergunningplicht voor bepaalde toepassingen van staalslakken. Binnen die periode wordt gewerkt aan structurele regelgeving – o.a. een meldingsplicht en risicoanalyse voorafgaand aan toepassing - en innovatieve methoden om staalslakken schoner en veiliger in te zetten. Naast staalslakken zijn er meer reststoffen die als bouwstof mogen worden gebruikt. Inmiddels heeft het IPO het Rijk opgeroepen bovengenoemde periode tevens te benutten voor fundamentele keuzes, niet alleen over staalslakken, maar over hoe we omgaan met reststoffen, risico's en verantwoordelijkheid in een circulaire economie.

Omdat de toepassing van staalslakken – en veel andere reststoffen - niet gemeld hoefde te worden heeft de OMWB weinig informatie beschikbaar van eerdere toepassingslocaties in onze gemeenten en eventuele risico's van deze toepassingen.

De staalslakkenproblematiek heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- VTH-medewerkers zullen vaker te maken krijgen met nieuwe toetsings- en toezichtvragen rond staalslakken, gezondheidsrisico's en milieu, wat vraagt om extra kennisopbouw en samenwerking met de GGD.
- Voor de OMWB betekent dit uitbreiding van taken binnen de basistaak milieubelastende activiteiten, in nauwe afstemming met gemeenten.
- De OMWB moet gemeenten actief informeren, adviseren over inpassing in omgevingsplannen en instemming vragen met werkafspraken over toezicht en handhaving.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A Verkenning problematiek staalslakken en zo nodig andere toegepaste reststoffen die landelijk als risicovol voor mens en/of milieu worden aangemerkt, in afstemming met andere omgevingsdiensten, provincie en het ministerie van IenW	P3	€. 7.500
B Regionale strategie voor inventarisatie toepassingslocaties staalslakken en risico-inschatting in afstemming met gemeenten en GGD	P3	€. 7.500
C opbouwen en borgen gespecialiseerde kennis op gebied van staalslakken	opleiding	€. 3.000
D afstemmen van VTH taken met gemeenten en GGD	P3	€. 13.000
E aanvullende VTH uitvoering staalslakken (basistaak)	P1	€. 17.000

Ontwikkelingen in de agrarische sector en de VTH-impact

De Nederlandse agrarische sector staat al jaren onder druk door de stikstofproblematiek en het verlies van derogatie. Derogatie hield in dat Nederlandse boeren, vanwege de grote hoeveelheid grasland, tijdelijk méér dierlijke mest mochten uitrijden dan in Europa was toegestaan. Dit uitzonderingsrecht is de afgelopen jaren stapsgewijs ingetrokken. Het verlies hiervan vergroot de druk op bedrijven: mestafzet wordt duurder, bedrijfsvoering moeilijker en stallen komen sneller leeg te staan. Leegstaande locaties brengen nieuwe risico's met zich mee: een verhoogde kans op broedplaatsen voor malariamuggen en de opkomst van illegale activiteiten in het buitengebied, zoals drugslabs en illegale opslag.

Naast deze ruimtelijke en veiligheidsrisico's speelt ook een milieuvraagstuk. De afgelopen jaren is er in de paardensector steeds meer gebruik gemaakt van polyvlokken of tapijtsnippers als bodembedekking bij maneges. Hoewel dit restproducten zijn, kunnen ze zich verspreiden in de omgeving. De samenstelling bevat bovendien Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), wat schadelijke effecten kan hebben op bodem en waterkwaliteit.

VTH-impact voor de Omgevingsdienst en eigenaren

Voor omgevingsdiensten en hun eigenaren (gemeenten) betekent dit dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)-opgave verandert en intensiever wordt:

- Vergunningverlening: nieuwe milieuaspecten (zoals polyvlokken met ZZS) vragen om scherpere toetsing bij aanvragen.
- Toezicht: leegstand vereist gerichte aandacht om risico's op muggenplagen en illegale activiteiten vroegtijdig te signaleren.
- Handhaving: bij overtredingen rondom gebruik van restmaterialen of illegale activiteiten in leegstaande agrarische gebouwen is stevig optreden noodzakelijk.

Kortom: de transitie van de agrarische sector – versterkt door het wegvallen van derogatie – heeft directe gevolgen voor milieu, veiligheid en leefbaarheid. Omgevingsdiensten spelen hierbij een cruciale rol door samen met gemeenten en andere partners tijdig risico's te signaleren, toezicht te houden en de leefomgeving te beschermen.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A stikstofproblematiek verkenning en inrichten VTH proces	P3 (verkennen) P1 (VTH)	€. 20.000,- €. 20.000,-
B Malariamug (problematiek)	P3	€. 10.000,-
C Polyvlokken (problematiek en uitwerken VTH strategie)	P3	€. 20.000,-

Kader Richtlijn Water

Nederland moet uiterlijk eind 2027 voldoen aan de waterkwaliteitseisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Schoon water versterkt biodiversiteit en natuurwaarden en draagt bij aan een prettige, groene leefomgeving voor inwoners. Door strikte normen voor waterkwaliteit te stellen, draagt de richtlijn bovendien direct bij aan de veiligheid en beschikbaarheid van schoon drinkwater. De KRW stelt eisen aan bedrijven, overheden, burgers en andere watergebruikers om de waterkwaliteit te verbeteren en verbiedt tevens verslechtering van de waterkwaliteit. Gemeenten moeten, net als Rijk, waterschap en de provincie, met hun beleid en uitvoering helpen om de waterkwaliteit te verbeteren. Als Nederland of een gemeente zich niet aan de regels houdt, kan dat leiden tot Europese boetes of het ongeldig verklaren van omgevingsvergunningen. Dat kan opnieuw zorgen voor vertraging van projecten, zoals we ook zien bij het stikstofdossier.

Hoewel er de afgelopen jaren veel is gedaan, is nu al duidelijk dat niet alle wateren in 2027 zullen voldoen aan de KRW-eisen. Gemeenten moeten daarom duidelijk kunnen laten zien dat hun besluiten bijdragen aan de KRW-doelen. Daarnaast moeten zij aantonen dat zij de afgelopen jaren maatregelen hebben genomen om deze doelen te halen.

Omdat de Brabantse wateren nog niet op orde zijn, startten Rijk en regio gezamenlijk een 'KRW-impulsprogramma' om 'alles op alles te zetten om aan de KRW te voldoen'. De KRW-impuls Brabant 2025-2027 beschrijft aanvullende maatregelen voor de Brabantse overheden voor de KRW-opgave in 2027. Gemeenten hebben een sleutelrol bij het verminderen van indirecte lozingen door bedrijven. Het gaat daarbij om chemische stoffen die tijdens productieprocessen vrijkomen en via het riool in het watersysteem terechtkomen. De OMWB is door de provincie en regio-gemeenten gemandateerd voor de VTH-taken op indirecte lozingen.

In 2025 is de OMWB gestart met het uitbreiden van kennis en capaciteit om de VTH-taken rond indirecte lozingen 'op niveau' te brengen. Dat is op dit moment nog onvoldoende het geval. Deze uitbreiding is in lijn met de KRW-impuls Brabant. Voor gemeentelijke KRW-maatregelen beschrijft de impuls concreet het intensiveren van risico gestuurd toezicht bij relevante indirecte lozingen van bedrijfsafvalwater en inclusief bijbehorende bemonstering op KRW-stoffen, in samenwerking met omgevingsdiensten en waterschappen.

Om de bestuurlijke awareness te voeden ontvangen de leden van het Algemeen Bestuur rond de publicatie van deze Kaderbrief een brief van waterschap Brabantse Delta, portefeuillehouder dhr. Scholze en OMWB waarin de sleutelrol van de gemeenten bij de KRW-impuls Brabant wordt verduidelijkt en wordt ingegaan op de mogelijke consequenties bij het niet voldoen aan de KRW. Tevens wordt gevraagd de KRW bestuurlijk te agenderen en de KRW als prioriteit vast te leggen voor de komende bestuursperiode.

De KRW-impuls heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

1. Vergunningverlening: het "KRW-proof" maken van gemeentelijke vergunningen samen met de Brabantse waterschappen op basis van de in 2025/2026 ontwikkelde blauwdruk voor provinciale vergunningen.
2. Toezicht: het verhogen van het aantal toezichtscontroles, met name op indirecte lozingen en het nemen van meer afvalwatermonsters bij geselecteerde bedrijven.
3. Handhaving: bij overtredingen rondom afvalwaterlozingen is stevig optreden noodzakelijk.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
Afvalwaterbemonsteringen	P1/P2	€ 500.000,-*
Onderhouden netwerk indirecte lozingen	P3	€5.000,-
Programmeren van de taken in het werkprogramma	P1/P2	€10.000,-

Uitbreiding kennis op indirecte lozingen bij de VTKHA-medewerkers	concernuren	€10.000,-

*Dit budget i.k.v. de KRW-impuls Brabant is deels toe te schrijven aan uitbreiding van het toezicht op indirecte lozingen bij basistaakbedrijven en monsterneming als onderdeel van dit toezicht. Daarnaast is dit budget ook bestemd voor monsterneming bij gemalen en in de riolering om vervuilers op te sporen. Analysekosten zijn een substantieel onderdeel van het budget. Financiering van deze kosten kan wellicht voor een deel uit de rioolbudgetten van de gemeenten.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering 2027
De herijkte door het DB vastgestelde visie van de OMWB en de daaruit voortvloeiende strategische opgaven (communicatie, sturing en leiderschap, kennismanagement, kwaliteitsmanagement en datagedreven werken) vragen veel capaciteit en tijd van de afdeling bedrijfsvoering. Er resteert in 2027 niet veel ruimte voor andere (beleids-) ontwikkelingen.

Een tweetal autonome ontwikkelingen spelen echt wel een rol: de aanbesteding van onze kernapplicatie en de (landelijke) ontwikkeling betreffende de financieringsmethodiek.

Opstarten aanbesteding VTH applicatie
RX Mission is de kernapplicatie voor de primaire taken van de OMWB. Deze applicatie ondersteunt alle VTH zaaktypeprocessen en de archivering van alle documenten gerelateerd aan deze primaire taken. Daarnaast is het omgevingsdossier binnen RX Mission een belangrijke bron voor het in kaart brengen en houden van de inrichtingen en de MBA's. Binnen de applicatie wordt belangrijke data vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering en externe regionale en landelijke verantwoording.

Het contract met Roxit (leverancier van RX Mission) loopt per 1 januari 2029 af en kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat we een nieuwe Europese aanbesteding gaan opstarten. De mogelijke uitkomst betekent dat we mogelijk overgaan naar een nieuwe applicatie en een dergelijke overgang heeft een enorme impact. Vandaar dat we tijdig starten met deze voorbereidingen.

Financieringssystematiek
Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de MWB-norm. Dit is een robuuste norm voor de financiering van onze taken. In eerdere P&C documenten en momenten spraken we over de herziening van deze norm. Aanleiding voor deze herziening was het feit dat sinds de intrede van de omgevingswet en het GUK het werk en de werkwijzen lijken te gaan veranderen. En tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor omgevingsdiensten ontwikkeld: het zogenaamde voorkeursmodel.

Dit landelijk voorkeursmodel bestaat uit een vijftal elementen:

- Het opzetten van een apart begrotingsonderdeel bedrijfsvoering;
- Het komen tot locatiegebonden financiering (in het kort gezeg: omgevingsdiensten worden gefinancierd door een vast bedrag per locatie waarin alle VTHKA-kosten zijn verwerkt);
- Het opzetten van een programma Collectieve Taken;
- Het opzetten van een programma voor plustaken;
- Het (duidelijk) definiëren van projecten.

In dit model kennen de vijf elementen ieder een aparte financiering. Voor het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering en de locatie gebonden financiering is het uitgangspunt dat afgerekend wordt op begroting, de overige onderdelen worden afgerekend op realisatie.

Landelijk nam een werkgroep de opdracht aan om dit voor een aantal omgevingsdiensten verder uit te werken met behulp van een extern bureau. Dit betekent dat deze omgevingsdiensten begeleiding krijgen bij het maken van een start voor de implementatie van de financieringssystematiek.

Dit project neemt naar verwachting geheel 2026 in beslag. De complexiteit kunnen we niet onderschatten. Er vindt landelijk bij sommige omgevingsdiensten nog steeds discussie plaats over bijvoorbeeld basistaken. Er dient een uniformering van begrippen plaats te vinden. De wijze van financiering per omgevingsdienst is verschillend. Daarnaast verloopt diezelfde financiering via provinciën en gemeenten, waardoor het IPO en de VNG belangrijke stakeholders zijn. Uiteindelijk dienen de afzonderlijke besturen van de omgevingsdiensten akkoord te gaan.

De OMWB participeert niet in bovenstaand project, maar we volgen de voortgang nauwgezet . We weten namelijk goed waar we staan. Voor een drietal elementen werken we al volgens het voorkeursmodel. Er bestaat al geruime tijd een programma voor Collectieve Taken (P3) en voor plus taken (P2). De afrekening vindt al conform het voorkeursmodel plaats. We registreren, calculeren en rekenen projecten afzonderlijk. Voor een tweetal elementen ligt er nog wel een opgaaf.

Het oprichten van een afzonderlijk begrotingsonderdeel bedrijfsvoering is inhoudelijk niet complex, maar vraagt bestuurlijke goedkeuring gezien het feit dat de indeling van de begroting wijzigt en dit mogelijk consequenties heeft voor de opbouw van het uurtarief.

Echter, het meest complexe element is de locatiegebonden financiering. Deze methode gaat uit van een kostprijs per individuele locatie (op basis van meerjarige gemiddelden). Denk hierbij aan de kosten van toezicht, rapportages, vergunningverlening, klachten en handhaving.

Dit vergt de volgende voorwaarden voor een goed werking:

- Een up-to-date locatiebestand met bijbehorende Milieu Belastende Activiteiten;
- Een vastgesteld Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) met (meerjarig) normen en kengetallen;
- Een systematiek van werken met, sturen op en evalueren van normen en kengetallen (PDCA);
- Regionale afspraken over excessen.

De OMWB heeft een aantal onderdelen op orde, zoals een vastgesteld GUK. We moeten als organisatie wel constateren dat het locatiebestand nog van onvoldoende kwaliteit is om te dienen als basis voor de uitvoerige berekeningen, en dat voor diverse taakgebieden het werken met én sturen op normen en kengetallen nog niet voldoende ingebed is.

Voor wat betreft het locatiebestand draagt een projectleider zorg voor een stevige kwaliteitsimpuls. Dit traject loopt geheel 2026. Voor de overige onderdelen, inclusief het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering, stelden we nog nog geen plan van aanpak op. Dit pakken we in de loop van 2026 op, waarbij de vraag is of alle elementen van het voorkeursmodel van toepassing zijn op onze organisatie. Dit uiteindelijke besluit moet het Algemeen Bestuur nemen en vergt nog (landelijk) onderzoek en kritische beschouwingen.

Dit betekent concreet dat voor de begroting 2027 de MWB-norm nog steeds geldt als basis voor de financiering. In 2027 komt duidelijkheid over de richting waarin de organisatie zich qua financieringssystematiek gaat bewegen en worden de (eventuele) consequenties voor de deelnemers meer inzichtelijk. De systematiek blijft overeind, de onderliggende aantallen (zoals hoeveelheden bedrijven) kunnen wel wijzigen.

Financiële uitgangspunten

Inleiding

In voorgaande hoofdstukken is op thema's een kwalitatieve doorkijk geschetst van verwachte en beoogde ontwikkelingen en trends voor de aanstaande planperiode. In deze paragraaf worden de financiële uitgangspunten benoemd voor de Begroting 2027 en de Meerjarenraming 2028-2030.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de begrotingsdocumenten:

- De begroting 2027 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in deze kaderbrief genoemde beleidsontwikkelingen.
- De begroting 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030, is structureel financieel sluitend.
- De MWB- norm vormt de basis voor het financieringsmodel 2027 voor de deelnemende gemeenten.
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post 'Onvoorzien' van € 150.000.
- De begroting 2027 stellen we op met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

MWB-norm

In afwachting van de uitkomsten vanuit het IBP over de financieringsmethodiek blijft de MWB-norm de basis voor de deelnemersbijdrage. Zodra de uitkomsten vanuit het IBP bekend zijn treden we in overleg met de deelnemers.

Baten en tariefontwikkeling

Als uitgangspunt voor de tarief bepaling 2027 hanteren we het voorcalculatorisch uurtarief van 2026. Op dit tarief stellen we vervolgens aanpassingen voor naar actuele inzichten (inflatie, ziekteverzuim, et cetera).

Conform de Financiële verordening OMWB 2025, artikel 5, volgt een correctie met een herberekening over de twee jaren vóór het begrotingsjaar, mocht de begrote en werkelijke indexering van elkaar afwijken.

De indexeringspercentages zijn volgens de Septembercirculaire 2025 als volgt:

	Begroting	Begrotingswijziging	Circulaire 2025*	Begroting	Circulaire 2025*	Circulaire 2025*

	2025	2025	2025	2026	2026	2027
Loonvoet sector overheid	5,8%	4,7%	6,0%	3,8%	2,9%	5,1%
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,6%	2,7%	2,9%	2,2%	2,4%	2,2%

** Uit tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2026 en CEP 2025*

Cao-ontwikkelingen
De Cao Gemeenten/SGO 2025-2027 loopt vanuit 2025 door tot en met 31 maart 2027. Voor de periode na deze datum is nog geen Cao vastgesteld. Conform onze financiële richtlijnen gaan we voor de tariefbepaling 2027 uit van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen 2027 in de septembercirculaire 2025 van het Centraal Planbureau.

Ziekteverzuim
Voor 2027 houden we rekening met een verzuimpercentage van 5,0% (2026: 6%). Op dit moment is het ziekteverzuimpercentage 5,5% Het mogelijke verschil rekenen we niet in het tarief door. De hierdoor gemiste declarabele uren compenseren we door het verminderen van uren op niet-declarabele projecten.

Declarabiliteit

De door met deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 vormen de basis voor het werkaanbod 2027. In totaal bedraagt het werkaanbod maximaal 389.000 declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto netto berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

Lasten

Het belangrijkste onderdeel van de kostenstructuur betreft de personele kosten. Dit is circa 80% van de totaal begrote lasten en bestaat uit kosten behorend bij personeel in loondienst en inhuur derden. Dit laatste is wenselijk in termen van flexibiliteit en noodzakelijk vanwege de krapte van de arbeidsmarkt.

Personeel in loondienst
Het personeelsbestand is in te delen in medewerkers voor uitvoering van het primaire proces en, medewerkers in de bedrijfsvoering. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 dienen als basis voor de begroting 2027. Het werkaanbod is geraamd op maximaal 389.000 declarabele uren. Een onzekerheid hierin betreft de uitvoering van taken gericht op 'toezicht en handhaving energiebesparingsplicht' (THE). De looptijd van de specifieke uitkering ter dekking van deze werkzaamheden eindigt ultimo 2026. De verwachting is dat de financiering per 2027 via het Gemeentefonds verloopt.

In beginsel voeren eigen werknemers werkzaamheden uit, wat we aanvullen met inhuur van derden. Gedurende 2025 nam de inzet van eigen medewerkers ten opzichte van inhuur verder toe. Het is onze ambitie om deze stijgende lijn door te zetten, waarbij we naar een verhouding tussen eigen personeel en inhuur toewerken met voldoende flexibiliteit om in te kunnen (blijven) spelen op een mogelijk veranderend werkaanbod.

Personeel niet in loondienst
Als gevolg van de situatie op de arbeidsmarkt en de ontwikkeling van het werkprogramma is de OMWB bij de uitvoering van haar taken genoodzaakt extern personeel in te huren. Dit geldt voornamelijk voor het primair proces. Daarnaast streeft de OMWB ernaar om door middel van inhuur voldoende flexibiliteit aan te houden om te kunnen op- of afschalen bij een wijzigend werkaanbod. Aangezien externe inzet duurder is dan de uitvoering met eigen personeel leidt dit tot extra kosten.

Per uiterlijk 1 januari 2026 neemt de OMWB afscheid van ZZP'ers als gevolg van het opheffen van het handhavingsmoratorium vanuit de Wet VBAR (voorgeen Wet DBA).

Overige (materiële) kosten
Deze worden opgenomen op basis van de meest recente inzichten rondom de ontwikkeling van overige kosten (huur, servicekosten, ICT-licenties, et cetera); rekening houdend met bovenstaande indexering.

Investeringen

In 2027 moeten we een aantal bedrijfsmiddelen opnieuw aanschaffen of vervangen. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de begroting goedkeuring verleent aan deze (vervangings-)investeringen.

Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast.

Tarief

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het tarief zoals vastgesteld in de begroting 2024, zijnde € 108,75. Op dit tarief voerden we voor 2025 en 2026 een correctie door voor de Marco Economische Verkenningen (MEV) conform de Financiële Verordening. Door kostenbeheersing konden we op het geïndexeerde tarief van 2026 een korting doorvoeren. Hierdoor verlaagt het tarief van € 119,80 naar € 115,00. Dit tarief is de basis voor de indexatie 2027 (loonstijging en prijsstijging) volgens de septembercirculaire 2025.

Het herberekende tarief voor 2026 bevat, zoals bij de eerste begrotingswijziging 2026 is aangegeven, ruimte. In 2026 wordt deze ruimte gebruikt voor organisatieontwikkeling, voor 2027 wordt deze ruimte structureel gebruikt voor het in de integrale kostprijs opnemen van de kosten van onze meetdienst.

Indexatie - Loonstijging en prijsstijging
Voor de indexering maken we gebruik van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen, gepubliceerd in de septembercirculaire 2025 van het Centraal Planbureau.

We passen de volgende indexen toe:

- Loonvoet sector overheid: 5,1%
- Prijs netto materiële overheidsconsumptie: 2,2%

Conform de vastgestelde begroting 2026 beslaan de lonen afgerond 80% van de totale lasten (exclusief de post 'Onvoorzien') en de overige lasten (waar de prijsverhoging relevant is) 20%. Dit leidt tot een gewogen gemiddelde indexering van 4,52%.

Schematische weergave van het tarief
In onderstaand schema staat een weergave van de impact van de hiervoor genoemde maatregelen op het tarief van 2027.

		Gemiddeld	MBO	HBO	Specialist
Tarief 2024		**108,75**	**85,95**	**105,38**	**124,74**
Bijstelling indexering 2024 o.b.v. MEV 2024	5,7% i.p.v. 6,06%	€ 0,38	€ 0,31	€ 0,37	€ 0,44
Aanpassing ziekteverzuim van 5,5% naar 5,0%	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61
Subtotaal 2025		**€ 107,76**	**€ 85,03**	**€ 104,40**	**€ 123,69**
Stijging tarief		*- 0,92%*	*- 1,07%*	*- 0,93%*	*- 0,84%*

Indexering 2025 (o.b.v. september circulaire 2025):	5,38%	€ 5,80	€ 4,57	€ 5,62	€ 6,65
Impact voorstellen kaderbrief 2025	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37
Extra verlofdagen 2025	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01
Herrekend tarief 2025 o.b.v. septembercirculaire 2025:		**€ 117,95**	**€ 94,00**	**€ 114,40**	**€ 134,70**
Stijging tarief		*8,46%*	*9,36%*	*8,56%*	*7,98%*
Indexering 2026 (o.b.v. september circulaire 2025):	2,80%	€ 3,30	€ 2,63	€ 3,20	€ 3,77
Kostencorrectie	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00
Korting	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25
Tarief 2026 o.b.v. septembercirculaire 2024:		**€ 115,00**	**€ 90,40**	**€ 111,35**	**€ 132,20**
Stijging tarief (t.o.v. herzien tarief 2025)		*-2,50%*	*-3,83%*	*-2,66%*	*-1,85%*
Indexering 2027 (o.b.v. september circulaire 2025):	4,52%	€ 5,20	€ 4,09	€ 5,03	€ 5,98
Tarief 2027 o.b.v. septembercirculaire 2025:		**€ 120,20**	**€ 94,50**	**€ 116,40**	**€ 138,20**
Mutatie tarief		*4,52%*	*4,54%*	*4,53%*	*4,54%*

** In de berekening in bovenstaande tabel is conform de financiële richtlijnen van de OMWB uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2027.*

Weerstandsvermogen

In de begroting 2027 staat een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV-artikel 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. Om te voorkomen dat bij niet afgedekte risico's ingrijpende (organisatie) wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De OMWB streeft een 'voldoende' weerstandscapaciteit na. Dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Programmabegroting 2027

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 4
Voorwoord 4
Financiële kaders begroting 2027 5
Beleidsbegroting 8
(Beleids-)ontwikkelingen 8
Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma 11
Bedrijfsvoering 12
Paragrafen 16
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
Financiële kengetallen 20
Financiering 21
Openbaarheid 23
Financiële begroting 24
Inleiding 24
Financiële uitgangspunten 24
Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 25
Toelichting op de begroting 31
Toelichting op de baten 31
Toelichting op de lasten 31
Declarabiliteit 38
Tarief ontwikkeling 39
Uiteenzetting financiële positie 40
Geprognosticeerde balans 40
(Vervangings-)investeringen 2027 42

Afschrijvingstermijnen.....42
Staat van reserves.....43
Bijlagen 45
Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer.....45
Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 48
Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB.....49

Algemeen

Voorwoord

Hierbij wordt u de Begroting 2027 aangeboden van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB).

De geopolitieke spanningen wereldwijd blijven toenemen. Voor onze dienst betekent dat scenario-denken op ons taakgebied, om onze eigen weerbaarheid te vergroten, maar ook om stil te staan bij de kwetsbaarheden van de vitale industriële infrastructuur. De onzekerheden hebben consequenties voor het bedrijfsleven en hun investeringsvermogen, onder meer door hogere energieprijzen. Dat geldt dus ook voor investeringen in verduurzaming en klimaat.

Met de komst van een nieuw (minderheids-)kabinet begin 2026 is de verwachting dat de klimaat-, energie-, en milieuonderwerpen weer op de landelijke politieke agenda staan. Keuzes en besluiten over de stikstofproblematiek, industriële uitstoot (maatwerk), de netcongestie, energiehubs (zoals Powerport) en PFAS/ ZZS aanpak liggen voor. Elk van deze onderwerpen hebben effect op het reilen en zeilen van de dienst.

Naast ons werk voor onze 26 deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten vanuit de werkprogramma's, neemt het advieswerk van de OMWB aan belang toe. Een belangrijk onderwerp is bijvoorbeeld onze advisering voor het ontwikkelen van de Omgevingsplannen. Het is hierbij van belang dat alle deelnemers in ons gebied zo veel mogelijk eenzelfde structuur bij de opzet van het omgevingsplan hanteren en uniforme planregels voor de milieuthema's gebruiken, om zo effectief én efficiënt samen te werken in onze regio.

Twee inhoudelijke onderwerpen die in 2027 veel aandacht zullen vragen zijn de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de PFAS/ ZZS-aanpak. Voor de KRW is in de kaderbrief extra geld opgenomen om extra inzet te plegen op het reduceren van de indirecte lozingen van schadelijke stoffen (zoals PFAS en ZZS) in het oppervlaktewater.

Voor onze medewerkers is een moderne werklocatie en een professionele ondersteuning van groot belang. De OMWB heeft zich de afgelopen periode intensief ingezet om tot een gedegen plan te komen om de huisvesting op orde te brengen. We verwachten medio 2027 dit project af te ronden.

2027 is het tweede jaar van onze Strategische Agenda (2026-2030). Met de vijf samenhangende opgaven (kennis, data, kwaliteit, communicatie en sturing/ leiderschap) is een structuur van innovatie en doorontwikkeling neergezet. Een goede data-opbouw en ontwikkelde digitale vaardigheden bij onze medewerkers, moeten de OMWB in staat stellen meer datagestuurd en zaakgericht te kunnen werken. Met name van het gebruik van GIS/ GEO (kaartlagen) in ons dagelijks werk hebben we hoge verwachtingen. Ook voor onze deelnemers moet dit enorm helpen om meer inzicht te hebben in hun dossiers.

Ondanks alle ambitie van de dienst blijft het ook zaak om zo efficiënt mogelijk met onze capaciteit om te gaan. Het motto blijft 'Scherp aan de wind zeilen'.

Genoeg dus om onze passie en energie in te steken, en gezamenlijk te werken aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving!

Alfred Arbouw
Directeur OMWB

Financiële kaders begroting 2027

In deze paragraaf benoemen we de voornaamste kaders die de basis vormen voor de begroting 2027. Hiermee geven we u op gebundelde en compacte wijze een overzicht van belangrijkste uitgangspunten. Ten eerste gaan we in op het werkaanbod; vervolgens lichten we de declarabiliteitsnorm toe en berekenen we de benodigde personele capaciteit. Tenslotte bespreken we het gemiddelde, voorcalculatorische tarief 2027. Vanaf 'Financiële begroting' staan de verschillende onderdelen verder uitgewerkt en toegelicht.

Werkaanbod
De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- beleidsontwikkelingen vanuit de kaderbrief 2027 en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren. In onderstaande tabel staat een overzicht van het geraamde aantal uren (afgerond op duizendtallen) per onderdeel van de baten.

	Totaal in euro's x € 1.000	Omgerekend naar uren
Programmadeel 1 (of hogere MWB norm)	29.260	243.424
Programmadeel 2	13.377	111.287
Programmadeel 3 (excl. SSIB)	2.051	17.061
Specifieke uitkeringen THE	672	5.594

Totaal baten (excl. Programmadeel 4: Buiten werkprogramma)	**45.359**	**377.360**

In het najaar 2026 stellen we de werkprogramma's 2027 op samen met de deelnemers. Hierin maken we definitieve afspraken omtrent het werkaanbod.

Declarabiliteitsnorm
Voor de bepaling van de benodigde personele capaciteit om het werkaanbod van 377.000 uur uit te kunnen voeren, gebruikt de OMWB een declarabiliteitsnorm per fte. De declarabiliteitsnorm berekenen we door het aantal beschikbare uren per fte per jaar te verminderen met verlof en feestdagen, ziekteverzuim en niet-declarabele uren. Voor 2027 geldt een norm van 1.295 declarabele uren per fte.

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Benodigde personele capaciteit
Vanuit het werkaanbod (377.000 uur) bepalen we de benodigde personele capaciteit. Het werkaanbod realiseren we met inzet van eigen medewerkers en inhuurkrachten. In de begroting 2027 houden we rekening met een personele capaciteit van 362 fte medewerkers, waarvan 292 fte in het primaire proces. Het werkaanbod ligt hoger dan we met eigen medewerkers in het primair proces (285 fte) kunnen bewerkstelligen. Het verschil realiseren we met inzet van externe inhuur; dit betreft circa 7 fte.

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de capaciteit in fte, zoals opgenomen in de jaarrekening 2025, de eerste begrotingswijziging 2026 en deze begroting 2027.

Primair proces	Jaarrekening 2025	1e begrotingswijziging 2026	Begroting 2027

Eigen medewerkers	258	292	285
Externe inhuur	28	10	7
Totaal	**286**	**302**	**292**

Tarief

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Het voorcalculatorische gemiddelde tarief voor 2027 stijgt met 4,52% ten opzichte van het tarief voor 2026. Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het tarief van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil). Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2026 bedraagt € 115).

Omschrijving	Effect op tarief	Bedrag per uur
Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In de tabel in bijlage 1 is een specificatie van de deelnemersbijdragen opgenomen.

Beleidsbegroting

(Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk volgen de belangrijkste ontwikkelingen voor de OMWB. In de Strategische agenda 2026-2023 en Kaderbrief 2027 kwamen deze ontwikkelingen reeds aan de orde. In deze begroting vertalen we de beleidsmatige ontwikkelingen verder naar financiële consequenties voor de OMWB en de deelnemers.

Net als voorgaande jaren, ligt in 2026 de focus van de OMWB op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en specialistische taken rondom externe veiligheid, bodem, licht, geluid, lucht, geur en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderende leefomgeving. De OMWB wil het effect van zijn inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor zijn deelnemers uitvoeren.

Strategische agenda 2026–2030
De strategische agenda van de OMWB heeft een looptijd van vier jaar (2026–2030) en is eind 2025 vastgesteld door het bestuur. In deze agenda zijn vijf samenhangende opgaven benoemd: kennismanagement, datagedreven werken, kwaliteitsmanagement, communicatie en sturing en leiderschap. Daarnaast bevat de agenda de (door-)ontwikkeling van een aantal milieuthema's uit de Nota Ruimte. De strategische agenda richt zich zowel op het versterken van de OMWB als organisatie als op het toekomstbestendig uitvoeren van de VTHKA-taken voor gemeenten en provincie. Ontwikkelingen binnen milieuthema's, wet- en regelgeving en maatschappelijke opgaven vragen om een robuuste uitvoeringsorganisatie met voldoende kennis, data en kwaliteit. De uitwerking van de strategische agenda wordt grotendeels gefinancierd uit het concernbudget en Programma 3 Collectieve taken (eventueel aangevuld met separate opdrachten per individuele gemeenten/ provincie).

De strategische agenda is kaderstellend van aard. De concrete uitwerking van de opgaven kan echter leiden tot aanvullende of gewijzigde activiteiten op operationeel niveau. In onderstaande alinea's highlighten we een aantal onderdelen uit de strategische agenda (Nota ruimte) en de kaderbrief 2027. Voor deze activiteiten geldt dat zij, waar nodig, onderwerp zijn van separate afspraken tussen OMWB en individuele gemeenten of provincie. De jaarlijkse kaderbrief vormt daarbij de schakel tussen strategie en uitvoering.

Kaderbrief 2027: van strategie naar uitvoering
Jaarlijks stelt de OMWB een kaderbrief op waarin nieuwe ontwikkelingen worden gesignaleerd met – waar mogelijk – een financiële inschatting als input voor de begroting. De focus ligt daarbij op de operationele uitvoering van de VTHKA-taken. De kaderbrief maakt integraal onderdeel uit van de beleidscyclus en geeft concreet invulling aan de strategische agenda.

De kaderbrief 2027 bevat ontwikkelingen die in het licht van wetgeving, bestuurlijke prioriteiten en maatschappelijke opgaven relevant zijn voor gemeenten en provincie. Waar mogelijk zijn deze ontwikkelingen vertaald naar benodigde inzet en bijbehorende budgetten op operationeel niveau. Het is aan gemeenten en provincie om te bepalen of en hoe deze inzet binnen de eigen begroting wordt gefinancierd, hetzij door het beschikbaar stellen van extra middelen, hetzij door herschikking binnen het bestaande budget, mits dit past binnen de geldende MWB-normen.

Onderstaand worden twee thema's uitgelicht die in de kaderbrief 2027/ strategische agenda bijzondere aandacht vragen.

1. Kaderrichtlijn Water (KRW) - operationele impact voor gemeenten
Uiterlijk eind 2027 moet worden voldaan aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Voor gemeenten betekent dit dat zij in vergunningverlening, toezicht en handhaving aantoonbaar moeten borgen dat besluiten bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en dat geen verslechtering optreedt. In de praktijk vraagt dit om het KRW-proof maken van vergunningen, intensivering van risicogericht toezicht op indirecte lozingen bij bedrijven, uitbreiding van afvalwaterbemonstering en stevig handhavend optreden bij overtredingen. Binnen de KRW-impuls Brabant 2025–2027 vervullen gemeenten een sleutelrol, waarbij de OMWB namens gemeenten en provincie is gemandateerd voor de VTH-taken rond indirecte lozingen. Deze inzet vraagt in 2027 om extra capaciteit en middelen. Zonder deze inspanning lopen gemeenten risico op juridische gevolgen, vertraging van projecten en toenemende uitvoeringsdruk. De KRW-impuls heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- Vergunningverlening: het "KRW-proof" maken van gemeentelijke vergunningen samen met de Brabantse waterschappen op basis van de in 2025/ 2026 ontwikkelde blauwdruk voor provinciale vergunningen.
- Toezicht: het verhogen van het aantal toezichtscontroles, met name op indirecte lozingen en het nemen van meer afvalwatermonsters (totaal: € 500.000,-) bij geselecteerde bedrijven.
- Handhaving: bij overtredingen rondom afvalwaterlozingen is stevig optreden noodzakelijk.

2. Milieuthema's in het omgevingsplan – uitvoerbaarheid en kostenbeheersing
Gemeenten werken tot uiterlijk 2032 aan hun omgevingsplan, waarin milieuregels een essentieel en uitvoeringsgevoelig onderdeel vormen. De huidige praktijk laat zien dat gemeenten deze regels ieder op eigen wijze ontwikkelen, met uiteenlopende tempo's en aanpakken. Dit leidt op termijn tot hogere uitvoeringslasten, meer complexiteit en een structurele toename van de kosten voor VTH-taken. Om dit te voorkomen richt de OMWB zich in 2026 op het opleveren van een regionale, uniforme set milieuplanregels die als uitvoerbare basis kan dienen voor alle gemeenten. Binnen deze gezamenlijke koers kunnen gemeenten hun beleidsvrijheid behouden, terwijl de uitvoerbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van VTH-taken geborgd blijven. Vanaf 2027 gaat de OMWB in gesprek met de individuele gemeenten om samen te kijken naar het concretiseren van de set milieuregels op grond van specifieke problemen en ambities. Deze individuele uitwerking van de milieuthema's per gemeenten vraagt om concrete afspraken over planning en in te zetten capaciteit van zowel OMWB als gemeenten. Op basis van deze elementen dient in de periode tot 2032 voldoende budget in het werkprogramma van de OMWB en eigen begroting opgenomen te worden.

Externe ontwikkelingen en mogelijke impact van het nieuwe kabinet
Ten tijde van het opstellen van deze begroting treedt een nieuw kabinet aan. De concrete beleidskeuzes op het terrein van milieu, klimaat en leefomgeving zijn op dit moment nog niet volledig uitgekristalliseerd. De OMWB houdt er rekening mee dat kabinetsbesluiten in de komende periode directe gevolgen kunnen hebben voor de aard, omvang en prioritering van de VTHKA-taken die zij uitvoert voor gemeenten en provincie. Hieronder worden de belangrijkste beleidsdossiers benoemd waarvan de impact op operationeel niveau potentieel groot is.

a. Stikstof en vergunningverlening
De stikstofproblematiek blijft, ongeacht de exacte kabinetskoers, een bepalende factor voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen, met name in en rond de agrarische sector. Afhankelijk van de gekozen aanpak (bijvoorbeeld aanscherping, herijking of regionalisering van beleid) kan dit leiden tot een toename van vergunningvragen, actualisatie van bestaande vergunningen, extra toezicht en juridische ondersteuning. Ook bestaat het risico dat nieuwe of aangepaste regelgeving leidt tot vertraging in besluitvorming en een hogere uitvoeringsdruk bij gemeenten en OMWB.

b. Energietransitie en klimaatdoelen
Indien het nieuwe kabinet vasthoudt aan of inzet op versnelde realisatie van Europese klimaat- en energiedoelen, kan dit leiden tot een uitbreiding van VTHKA-taken. Te denken valt aan vergunningverlening en toezicht bij energie-infrastructuur, duurzame opwek, netverzwaring, opslag en nieuwe energiedragers. Voor gemeenten betekent dit een toenemende complexiteit in de uitvoering, waarbij de OMWB extra specialistische kennis en capaciteit moet inzetten om kwaliteit en voortgang te borgen.

c. Weerbare overheid en continuïteit van uitvoering
De toenemende maatschappelijke en geopolitieke dreigingen maken dat de weerbaarheid van overheidsorganisaties nadrukkelijker op de agenda staat. Nieuwe wettelijke verplichtingen (Wwke) of rijkskaders kunnen vragen om aanvullende maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, continuïteitsplanning en crisisvoorbereiding. Dit kan doorwerken in de bedrijfsvoering van de OMWB en in de wijze waarop VTHKA-taken worden uitgevoerd, met mogelijke gevolgen voor capaciteit en kosten.

d. Staalslakken en circulaire materialen
Het tijdelijk beperken van het gebruik van staalslakken vanuit gezondheids- en milieu perspectief kan, afhankelijk van kabinetskeuzes, leiden tot nadere regelgeving of handhavingsopgaven. Niet uit te sluiten is dat hierbij ook aandacht ontstaat voor historische toepassingen. Dit kan resulteren in extra toezicht, handhaving en advisering richting gemeenten, bijvoorbeeld bij hergebruik van materialen, bodembeheer en ruimtelijke ontwikkelingen.

e. Breder milieubeleid en Europese verplichtingen
Tot slot kan een wijziging in de nationale koers ten aanzien van milieu- en natuurbeleid leiden tot aanvullende verplichtingen vanuit Europa, vergelijkbaar met de KRW. Nieuwe of aangescherpte normen kunnen directe gevolgen hebben voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op gemeentelijk niveau. De OMWB volgt deze ontwikkelingen actief en vertaalt ze, waar nodig, tijdig naar de uitvoering.

Slot
De hierboven geschetste ontwikkelingen onderstrepen het belang van een **flexibele en robuuste uitvoeringsorganisatie**. Hoewel concrete financiële effecten op dit moment nog lastig zijn te kwantificeren, is het aannemelijk dat KRW, milieu thema's in het omgevingsplan en kabinetskeuzes kunnen leiden tot aanvullende VTHKA-taken of een verschuiving in prioriteiten. De OMWB blijft deze ontwikkelingen nauwgezet volgen en betrekt ze, waar relevant, bij toekomstige kaderbrieven en begrotingen. Indien nodig worden gemeenten en provincie tijdig geïnformeerd, zodat bestuurlijke keuzes en financiële afwegingen zorgvuldig kunnen worden gemaakt.

Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma

Opbouw programma

De programmabegroting bestaat uit vier programmadelen:

- **Programmadeel 1:** vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten en niet-inrichting gebonden (NIG) taken
- **Programmadeel 2:** adviezen en projecten
- **Programmadeel 3:** collectieve taken
- **Programmadeel 4:** overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen staan hieronder nader toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de herziene MWB-norm, samen met het herijkte GUK en het Level Playing Field (LPF) voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.

Programmadeel 2: adviezen en projecten
In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Seveso, geluid, bodem, (afval-)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde en betreffen daarom niet-basistaken.

In 2027 verwacht de OMWB, op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren, verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:

- milieuadvisering voor RO;
- externe veiligheid;
- onderzoek en advies op het gebied van lucht, geluid, water, trillingen en licht;
- vergunningverlening en toezicht bij niet-basistaak bedrijven en niet-inrichtingsgebonden taken;
- gegevensbeheer en ambtelijke ondersteuning.

Programmadeel 3: collectieve taken
De deelnemers stellen jaarlijks het programma voor de collectieve taken vast, inclusief resultaatverplichtingen. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemers - het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Het programma sluit aan bij de strategische agenda van de OMWB en wordt tevens gezien als de innovatiekalender van de OMWB. Deze innovatie wordt vanaf dit programma en in de toekomst in het collectieve takenprogramma geborgd, waarbij tevens wordt voldaan aan de eis uit het IBP om minimaal 1% van de omzet te gebruiken voor innovatie. Met de strategische agenda wordt invulling gegeven aan de missie en visie van de organisatie.

Programmadeel 4: aanvullende opdrachten
In programmadeel 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. Zowel de kosten van de levering als de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en bedrijfsvoering) van de organisatie worden doorbelast.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering. Het reguliere werk van de afdeling bestaat uit het verzorgen van goede financiële processen, betrouwbare HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, een communicatieve organisatie en een degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast beschikt de afdeling over adviseurs, die de organisatie adviseren op bedrijfsvoeringsthema's. Control vormt een steeds belangrijkere rol. Een goed functionerende organisatie kan niet zonder ingebouwde checks and balances. De afdeling kent resumerend verschillende rollen:

- kaderstellend/ beleidsvormend;
- (business) control(-erend);
- faciliterend/ dienstverlenend;
- ontzorgend;
- adviserend.

De afdeling bedrijfsvoering kent een aantal budgetten (personeel, informatievoorziening, facilitaire kosten en overig), die we veelal voor het reguliere werk inzetten. De hoogte van de begroting is leidend voor de eventueel op te pakken activiteiten, tenzij deze een (extra) impuls vragen.

De strategische agenda van de OMWB voor 2026 tot 2030 is vastgesteld. De inhoud van de opgaven sturing en leiderschap, communicatie, kennismanagement, kwaliteitsmanagement en datagedreven werken zullen bekend zijn. Binnen bedrijfsvoering wordt menskracht vrijgemaakt om ondersteuning te bieden aan het realiseren van de in de opgaven geformuleerde resultaten.

Voor 2027 zien we in de verbetering van het reguliere werk een aantal speerpunten die we graag willen benoemen. De wereld wordt dankzij digitalisering kleiner en kansrijker, maar ook complexer om te managen. We investeren al in AI en robotisering en dit zal in 2027 een vervolg krijgen. Tegelijkertijd vraagt het toegenomen dataverkeer om steeds verdergaande (beveiligings-)maatregelen. Compliance vormt een speerpunt. We investeerden in Informatiebeveiliging (het voldoen aan de BIO 2.0 en NIS/2). In 2027 moet het ISMS volledig staan, inclusief PDCA-cyclus.

We staan verder uitgebreider stil bij drie onderwerpen die in 2027 spelen: de huisvesting, de financieringssystematiek en de informatievoorziening.

MWB-norm (implementatie)

Financieringssystematiek
Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de MWB-norm. Dit is een robuuste norm voor de financiering van onze taken. In eerdere P&C-documenten en -momenten is gesproken over de herziening van deze norm. Aanleiding voor deze herziening was het feit dat sinds de intrede van de omgevingswet en het GUK het werk en de werkwijzen lijken te gaan veranderen. En tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor OD's ontwikkeld, het zogenaamde voorkeursmodel.

Dit landelijk voorkeursmodel bestaat uit een vijftal elementen:

1. Het opzetten van een apart begrotingsonderdeel bedrijfsvoering;
2. Het komen tot locatiegebonden financiering (in het kort, OD's worden gefinancierd door een vast bedrag per locatie waar alle VTHKA kosten in verwerkt zijn);
3. Het opzetten van een programma Collectieve taken;
4. Het opzetten van een programma voor plustaken;
5. Het (duidelijk) definiëren van projecten.

In dit model kennen de vijf elementen ieder een aparte financiering. Voor het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering en de locatiegebonden financiering is het uitgangspunt dat afgerekend wordt op begroting, de overige onderdelen worden afgerekend op realisatie.

Landelijk heeft een werkgroep de opdracht aangenomen om dit voor een aantal OD's verder uit te werken, met behulp van een extern bureau. Dit betekent dat deze OD's begeleid gaan worden in het maken van een start voor de implementatie van de financieringssystematiek. Dit project gaat naar verwachting geheel 2026 en wellicht 2027 in beslag nemen.

De complexiteit kan niet onderschat worden. Er is landelijk bij sommige OD's nog steeds discussie over bijvoorbeeld basistaken. Er dient een uniformering van begrippen plaats te vinden. De wijze van financiering per OD is verschillend. Daarnaast verloopt diezelfde financiering via provinciën en gemeenten waardoor het IPO en de VNG belangrijke stakeholders zijn. En dan dienen ook uiteindelijk de afzonderlijke OD besturen akkoord te gaan.

De OMWB heeft een aantal onderdelen zoals een vastgesteld GUK op orde. We moeten als organisatie wel constateren dat het locatiebestand nog van onvoldoende kwaliteit is, en dat voor diverse taakgebieden het werken met normen en kengetallen geen usance is.

Voor wat betreft het locatiebestand loopt er nu een groot verbetertraject. Dit traject loopt minimaal geheel 2026 door. Voor de overige onderdelen inclusief het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering is nog geen plan van aanpak opgesteld, dit zal in de loop van 2026 worden opgepakt. Dit betekent concreet dat voor de begroting 2027 de MWB-norm nog steeds gebruikt gaat worden als basis voor de financiering. De systematiek blijft overeind, de onderliggende aantallen (zoals hoeveelheden bedrijven) kan wel wijzigen. Naar verwachting gaat we eind 2026, begin 2027 in overleg met deelnemers over de nieuwe systematiek.

Huisvesting

De huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) voldoet niet meer en leidt tot onvrede onder medewerkers. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen. Zo ontstond de wens om (meer) hybride te kunnen werken in een moderne kantooromgeving waar (samen-)werken beter gefaciliteerd wordt, en die zorgen voor ene aantrekkelijke werkomgeving voor (nieuwe) medewerkers.
Medewerkers moeten het gevoel hebben ergens thuis te horen, in een omgeving die voor de komende jaren (technisch) op orde is. We willen binnen dit werkplekconcept duurzaamheid een centrale plek geven.

De gemoeide investeringen kennen een budgetplafond van € 2.000.000; die met het vaststellen van de oorspronkelijke begroting 2025 door het Algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Een nadere uitwerking van de benodigde investering vindt in 2026 plaats. Om deze investering rendabel te maken, staat nog steeds het plan om een contract met de verhuurder aan te gaan voor een periode van tien jaar. Beide partijen spraken hun intentie hiertoe uit. De uiteindelijke aanpassingen realiseren we in 2026 en 2027. Medio 2027 moet de verbouwing zijn afgerond.

Informatievoorziening

Het belang van een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening neemt de laatste jaren sterk toe. De OMWB investeerde de afgelopen jaren volop in de modernisering van onze informatievoorziening. We beschikken op dit moment over een moderne, veilige, stabiele en flexibele werkplek. De snelle ontwikkeling van de technologie, in combinatie met de snel veranderende behoefte in de omgeving, maakt dat we niet stil kunnen zitten. Vanuit een stabiele basis ontwikkelen we onze informatievoorziening komende jaren stapsgewijs door. Het belangrijk dat we onze collega’s hierin goed meenemen. We investeren daarom naast de technologische randvoorwaarden ook actief in onze (digitale) vaardigheden.

Landelijke ontwikkelingen - Programma Digitaal stelsel VTH
In 2025 ging het Interbestuurlijke Programma (IBP) Pijler 3 (Informatievoorziening) over in het Programma digitaal stelsel VTH, onder regie van Inspectie Leefomgeving en Transport. Belangrijkste prioriteiten hierbij zijn het implementeren van het conceptueel informatiemodel VTH, het landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA), datakwaliteit toezicht en de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze landelijke ontwikkelingen worden in 2027 stapsgewijs verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. De OMWB volgt deze ontwikkelingen op de voet en vertaalt ze naar de eigen bedrijfsvoering. Activiteiten voeren we grotendeels binnen bestaande capaciteit uit met ondersteuning vanuit ODNL en waar nodig aangevuld met landelijke subsidies.

RPA & AI
Afgelopen jaren konden we administratieve en repeterende taken automatiseren door middel van Robot Process Automation (RPA). De opkomst van AI biedt ons kansen om aan de ‘handjes’ (robots) ook ‘denkkracht’ (AI) toe te voegen. Voor 2027 kiezen we een voorzichtige strategie. Enerzijds kijken we naar AI-toepassingen om dagelijkse werkzaamheden te vergemakkelijken (bijvoorbeeld CoPilot), anderzijds verkennen we AI-toepassingen waarmee we onze VTHKA-taken in de toekomst efficiënter en effectiever uit kunnen voeren (bijvoorbeeld het inhoudelijk beoordelen van rapportages). In toenemende mate zoeken we de samenwerking met partners, en met name andere OD's.

Opstarten aanbesteding VTH-applicatie
RX Mission is de kernapplicatie voor de primaire taken van de OMWB. Deze applicatie ondersteunt alle VTH-zaaktypeprocessen en de archivering van alle documenten die gerelateerd zijn aan deze primaire taken. Daarnaast is het omgevingsdossier binnen RX Mission een belangrijke bron voor het in kaart brengen en houden van de inrichtingen en de MBA’s. Binnen de applicatie wordt belangrijke data vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering en externe regionale en landelijke verantwoording.

Het contract met Roxit (leverancier van RX Mission) loopt per 1 januari 2029 af en kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat we een nieuwe Europese aanbesteding gaan opstarten. De mogelijke uitkomst kan betekenen dat we overgaan naar een nieuwe applicatie en een dergelijke overgang heeft een enorme impact. Vandaar dat in 2027 tijdig wordt gestart met deze voorbereidingen.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we in de begroting en jaarrekening paragrafen opnemen met vastgestelde beleidslijnen voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Openbaarheid

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV) stelt het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor we geen specifieke maatregelen troffen, en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, wensen we een afdoende weerstandsvermogen voor de organisatie. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting, en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een voldoende weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het algemeen bestuur stelde eerder een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers. Dit model bepaalt dat de OMWB maximaal 8% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening (exclusief reservemutaties) als weerstandsvermogen aanhoudt. Deze normering sluit aan bij de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met kansen en bedreigingen, die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor moeten we een continu proces inrichten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten, of deze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan we in het begrotingsjaar uitvoering geven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Bestuursrapportage 2025 identificeerden we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA/ VBAR	1.100000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Toelichting op de risico's:

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders (zie ook risico 14) is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detacheringsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2025 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedraagt daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit
Het risico dat vreemden inbreken op op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA geldt sinds 2016. Per 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst, waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaatsvindt. De OMWB voerde een risico-inventarisatie uit bij de aanwezige ZZP'ers en bracht het mogelijke financiële risico in kaart (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP'ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 is actief en constructief (samen-)gewerkt aan het beëindigen van ZZP-constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking, detacheringsconstructie danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel. Dit risico kan komen te vervallen.

15. Geopolitieke spanningen
We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's, is het eindbeeld voor de Begroting 2027 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA / VBAR	0	0%	0
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	**4.750..000**		**2.215.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 3.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,40. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2024 bedroeg de weerstandsratio 0,99 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,58 ('ruim voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd, met de resultaatbestemming 2024 is € 600.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2025 wordt conform afspraak aan het bestuur voorgesteld om € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Deze geven inzicht in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staan in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Netto schuldquote	-15,5%	-3,7%	-4,3%
Solvabiliteitsratio	57,6%	20,1%	22,0%

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Structurele exploitatieruimte	9,7%	0,0%	0,0%

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten, baten en mutaties in reserves, ontstaat er een beeld van de mate waarin sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Ten opzichte van de jaarrekening 2025 vertonen de ratio's een wisselend beeld; de overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

Financiering

In aansluiting op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasury-functie ligt vast in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
3. Minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's verstaan we zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's als valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: 'Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen, zoals neergelegd in de Wet fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) in acht genomen'.

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/ uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/ uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4 streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisiconorm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB sluit valutarisico's uit. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet bedraagt € 3.879.000 voor de OMWB op basis van de Begroting 2027. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 11,0 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Openbaarheid

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris
De OMWB heeft een contactpersoon aangesteld. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om een aantal benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Op 1 november 2024 trad de eerste tranche met 5 onderdelen in werking. Het actief bekend maken van wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking werd door de OMWB, voor zover van toepassing, al gedaan op de site Openbarebekendmakingen.nl (artikel 3.3. lid 1, onderdeel a en b Woo). Onderdeel drie betreft vergaderstukken van de Staten-Generaal en is dus voor de OMWB niet van toepassing. Aan de onderdelen 4 en 5 voldeed de OMWB door informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheidsgegevens bekend te maken via de eigen website en de Woo-index. (artikel 3.3. lid 1, onderdeel d en e Woo).

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Financiële begroting

Inleiding

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030. Daarbij geldt de Kaderbrief 2027 als uitgangspunt. Aangezien de Begroting 2027 in dezelfde periode is opgesteld als de Jaarrekening 2025, houden we zoveel als mogelijk rekening met deze actuele kennis.

Financiële uitgangspunten

Het Dagelijks bestuur stelde de uitgangspunten voor de Begroting 2027 vast d.d. 21 januari jl. en deelde ze met de deelnemers in de Kaderbrief 2027.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten:

1. de begroting 2027 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in de kaderbrief 2027 genoemde beleidsontwikkelingen en de beleidsontwikkelingen opgenomen in de Beleidsbegroting;
2. de begroting 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030, is structureel financieel sluitend;
3. de Begroting 2027 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Financieel technische uitgangspunten

De volgende financieel-technische uitgangspunten hanteren we in de begroting, inclusief meerjarenraming:

Baten

- Voor 2027 verwachten we een werkaanbod van ca. 377.000 declarabele uren, vanuit de extrapolatie van de werkprogramma's 2026 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.
- Er geldt een kostendekkend, gemiddeld tarief, dat gelijk is voor deelnemers en niet-deelnemers.
- De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

- Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn. Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Lasten

- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Het hiervoor onder 'Baten', beschreven werkaanbod vraagt benodigde personele capaciteit voor het primaire proces van circa 292 fte.
- De personele capaciteit voor het primaire proces bedraagt 285 fte. De ‘overbrugging’ naar 292 fte gebeurt met inhuur van derden.
- We houden rekening met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte. Voor een toelichting verwijzen we naar de paragraaf Declarabiliteit.
- Het BBV schrijft voor dat we kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen ‘Overhead’) afzonderlijk begroten en verantwoorden. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend “Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”;
- De personele capaciteit van bedrijfsvoering bedraagt 70 fte. 1 fte hiervan wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post onvoorzien van € 150.000. Deze post staat ter beschikking van het Dagelijks Bestuur.

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten Bedragen x € 1.000				**Meerjarenraming**		
	Realisatie 2025	**Begroting 2026***	**Begroting 2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Programmadeel 1: Vergunningverlen	27.676	26.695	29.260	30.371	31.604	32.888

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
ing, Toezicht en Handhaving						
Programmadeel 2: Advies en Projecten	12.300	13.383	13.377	13.885	14.449	15.035
Programmadeel 3: Collectieve taken	2.385	2.352	2.487	2.581	2.686	2.795
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.032	3.009	1.355	1.606	1.620	1.603
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	562	610	150	150	150	150
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	1.264	1.643	672	698	726	756
Subtotaal	**47.218**	**47.691**	**47.301**	**49.292**	**51.235**	**53.227**
Overige baten						
Diverse baten	153	-	50	52	54	56
Rentebaten	446	450	450	450	450	450
Detacheringsinkomsten	89	-	75	78	81	84
Subtotaal	**689**	**450**	**575**	**580**	**585**	**590**
Totaal baten	**47.907**	**48.141**	**47.876**	**49.872**	**51.820**	**53.818**

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Stortingen reserves	-	-				
Onttrekkingen reserves	292	80	67	99	112	54
Totaal reserves	**292**	**80**	67	99	112	54
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**
Gerealiseerd resultaat	**4.519**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de lasten Primair proces is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Primair Proces						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	23.591	28.425	28.473	29.555	30.755	32.004
Reiskosten	462	389	481	500	520	541
Opleidingskosten	188	256	591	614	639	665
Overige personeelskosten	119	115	111	116	120	125
Personeel niet in loondienst	3.868	1.053	1.263	1.311	1.364	1.419

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Totaal personele kosten	**28.227**	**30.238**	**30.920**	**32.095**	**33.398**	**34.754**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	411	194	174	91	91	91
Totaal afschrijvingen	**411**	**194**	**174**	**91**	**91**	**91**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	82	91	391	406	422	439
Automatisering	37	53	17	17	18	19
Tractie	45	21	87	91	94	98
Algemeen beheer	60	197	78	81	84	87
Totaal Huisvestiging en organisatiekosten	**224**	**362**	**573**	**594**	**618**	**644**
Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden						
Laboratoriumkosten	1.310	1.827	1.355	1.406	1.464	1.523
Kosten SSIB	400	415	436	453	471	490
Milieumetingen	536	610	150	150	150	150
Totaal Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden	**2.246**	**2.852**	**1.941**	**2.009**	**2.085**	**2.163**
Totaal lasten Primair proces	**31.109**	**33.646**	**33.608**	**34.789**	**36.192**	**37.652**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de laten Bedrijfsvoering is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Bedrijfsvoering						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	6.651	7.462	7.761	8.056	8.383	8.723
Reiskosten	84	181	88	91	95	99
Opleidingskosten	407	817	509	528	550	572
Overige personeelskosten	622	856	837	869	904	941
Personeel niet in loondienst	446	125	98	102	106	111
Totaal personele kosten	**8.210**	**9.441**	**9.293**	**9.646**	**10.038**	**10.446**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	107	519	329	649	624	497
Totaal Afschrijvingen	**107**	**519**	**329**	**649**	**624**	**497**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.195	1.372	1.307	1.356	1.412	1.469
Automatisering	2.220	2.431	2.571	2.669	2.777	2.890
Tractie	44	41	75	78	81	84
Algemeen beheer	787	615	605	628	653	680
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.246**	**4.459**	**4.558**	**4.731**	**4.923**	**5.123**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**12.563**	**14.419**	**14.180**	**15.026**	**15.585**	**16.065**

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Overig						
Diverse lasten	**6**	**-**	-	-	-	-
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	2	5	5	5	5	5
Subtotaal	**8**	155	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal lasten overig	8	155	155	155	155	155
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2027		2028		2029		2030	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Structureel	47.876	47.942	49.872	49.971	51.820	51.932	53.818	53.872
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de begroting

In dit onderdeel geven we een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de 1e begrotingswijziging 2026 en de Begroting 2027, inzicht in de beschikbare declarabiliteit en de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2027.

Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het voornaamste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten baseren we in beginsel op de omvang van de vastgestelde werkprogramma's 2026. In de baten houden we ook rekening met financiële implicaties van beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In bijlage 1 staan de bijdragen voor 2027 en verder per deelnemer gespecificeerd.

De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

Rentebaten
De rentebaten staan in de begroting omdat we verwachten dat de baten, gedurende de planperiode, een structureel karakter krijgen.

Detacheringsinkomsten
De ervaring leert dat de OMWB jaarlijks medewerkers uitleent aan derden. Gezien het structurele karakter is, in tegenstelling tot eerdere jaren, besloten inkomsten in de begroting op te nemen.

Toelichting op de lasten

Voor de Begroting 2027 vergelijken we de ramingen van de kosten met die van de Jaarrekening 2025 en de 1e begrotingswijziging 2026. Waar nodig lichten we de verschillen nader toe. Hierna gaan we allereerst in op de lasten voor het primair proces, daarna volgen de lasten bedrijfsvoering en de overige lasten.

Primair proces

Personele lasten

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Personele lasten		

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Lonen & salarissen	28.425	28.473
Reiskosten	389	481
Opleidingskosten	256	591
Overige personeelskosten	115	111
Personeel niet in loondienst	1.053	1.263
Totaal Personele lasten	**30.238**	**30.920**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:
De mutatie in het budget voor lonen & salarissen wordt als volgt gespecificeerd:

- De benodigde personele capaciteit vanuit de baten 2027, de bezetting begin 2026 en de daarmee verwachte salariskosten voor 2026 vormen de basis voor deze post;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026;

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 462.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:

- Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het decentrale opleidingsbudget van de teams van het Primaire proces bedraagt € 591.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering.

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, vergader- en verblijfkosten en werkkleding;
- Conform realisatie 2025 (€ 119.000).

Personeel niet in loondienst:

- Het werkaanbod is hoger dan het aantal uur dat met eigen medewerkers kan worden gerealiseerd. Voor het verschil is budget voor inhuur van externen opgenomen. Het gaat om circa 7 fte;
- Voor de indexering is rekening gehouden met een toename van het uurtarief van externen van 5,1%.

Afschrijvingen

Afschrijvingen Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Afschrijvingen	194	174
Totaal afschrijvingen	**194**	**174**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:

- Meerjarig brengen we de afschrijvingslasten in beeld bij het meerjareninvesteringsprogramma;
- Afschrijving vindt plaats conform de Financiële verordening (zie ook (Vervangings)investeringen 2027).

Huisvesting en organisatie

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	91	391
Automatisering	53	17
Tractie	21	87
Algemeen beheer	197	78

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Totaal Huisvesting en organisatie	**362**	**573**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Huisvesting en organisatie:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar deze rubriek. Aanleiding betreft de juiste toerekening naar de (niet-)deelnemers via het integrale uurtarief van € 120,20. Zie 'Overige kosten' voor een nadere toelichting.

Overige kosten

Overige kosten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.827	1.355
Kosten SSIB	415	436
Milieumetingen	610	150
Totaal Overige kosten	**2.852**	**1.941**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Specificatie *Overige kosten*:

- De budgetten voor luchtkwaliteitsmetingen/ e-Noses vallen onder deze post;
- De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers en niet-deelnemers. Deze kosten hebben derhalve een resultaatneutraal effect;
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar de rubriek 'Huisvesting en organisatie'. Het budget is bedoeld voor werkzaamheden louter voor de Provincie Noord-Brabant en worden één op één doorbelast.

Aansluitend op de laatste bullit, vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering verantwoorden we afzonderlijk conform het BBV. Hierna volgt een toelichting op de kosten van bedrijfsvoering.

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Bedrijfsvoering		
Personele lasten		
Lonen & salarissen	7.462	7.761
Reiskosten	181	88
Opleidingskosten	817	509
Overige personeelskosten	856	837
Personeel niet in loondienst	125	98
Totaal personele lasten	**9.441**	**9.293**
Afschrijvingen		
Afschrijvingen	519	329
Totaal Afschrijvingen	**519**	**329**

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Huisvesting en facilitaire kosten	1.372	1.307
Automatisering	2.431	2.571
Tractie	41	75
Algemeen beheer	615	605
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.459**	**4.558**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**14.419**	**14.180**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:

- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026.

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 84.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:
Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering (€ 141.000).

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, personeelsvereniging, vergader- en verblijfkosten, werkkleding en eigen risicodragerschap Ziektewet (ZW) en Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA).

Personeel niet in loondienst:

- 1 fte wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten in de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:
Door vertraging in het huisvestingtraject en door wijzigingen in de financiële verordening (zie ook (Vervangings-)investeringen 2027) nemen de afschrijvingslasten in 2027 af.

Huisvesting en facilitaire kosten:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- De Servicekosten nemen aanvullend toe door gestegen doorbelastingen vanuit de verhuurder.

Automatisering:

- Op het budget voor licenties pasten we een indexering van 5,1% toe;
- We houden aanvullend rekening met kosten voor advies en projectleiding met betrekking tot de aanbesteding van Rx.Mission.

Tractie:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 44.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Aanvullend worden extra auto's geleased in 2027.

Algemeen beheer:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Op de posten 'Advieskosten', 'Rechtskundige bijstand' en 'Uitbestede dienstverlening is een kostenbesparing doorgevoerd.

Overige lasten

Hierna volgt een toelichting op de overige lasten.

Overige lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Overige lasten		
Diverse lasten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	5	5
Totaal Overige lasten	**155**	**155**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Onvoorzien
Voor de verplichte post 'Onvoorzien' is vanuit het Dagelijks Bestuur in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 en wordt toereikend geacht.

Declarabiliteit

De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- de beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027, en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren.

In de begroting houden we rekening met een formatie van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Rekening houdend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte, is circa 377.000 uur beschikbaar aan declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto-netto-berekening	**Totaal uren**
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Tarief ontwikkeling

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het (herziene) tarief 2026 van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil); gewogen gemiddeld 4,52%. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20.

Omschrijving	Effect op het tarief	Bedrag per uur
(Herziene) Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In onderstaande tabel staan de functionele, voorcalculatorische tarieven voor het begrotingsjaar 2027, in vergelijking met de 1e begrotingswijziging 2026. Aanpassing van de tarieven heeft plaatsgevonden aan de hand van de tariefwijzigingen uit bovenstaande tabel.

Functioneel voorcalculatorische uurtarieven	Begroting 2027 uurtarief	Begroting 2026* uurtarief
Milieu		
MBO	€ 94,50	€ 90,40
HBO	€ 116,40	€ 111,35
Specialisten	€ 138,20	€ 132,20

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Tarieven buiten kantoortijd:
Als kantoortijden hanteren we de maandagen tot en met de vrijdagen, van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.

Uiteenzetting financiële positie

Op grond van het BBV dient een uiteenzetting van de financiële positie van de dienst in de begroting en jaarrekening te staan. Hierna presenteren we zowel de geprognosticeerde balans als inzicht in verwachte investeringen en gehanteerde afschrijvingstermijnen. Ook geven we het verloop van de reserves weer. Het overzicht per taakveld staat in bijlage 2.

Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans, voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming. In deze meerjarige geprognosticeerde balans gaan we primair uit van bestaand beleid, aangevuld met verwachte (vervangings)investeringen.

Activa Bedragen x € 1.000	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**	**Begroting 2030**
Materiële vaste activa	3.999	3.259	2.544	1.956
Financiële vaste activa	155	155	155	155
Totaal vaste activa	**4.154**	**3.414**	**2.699**	**2.111**
Vorderingen op openbare lichamen	204	204	204	204
Uitzettingen rijksschatkist	8.622	8.622	8.622	8.622
Overige vorderingen	123	123	123	123
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**8.949**	**8.949**	**8.949**	**8.949**
Liquide middelen (banksaldi)	**991**	**991**	**991**	**991**

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Overige en overlopende vlottende activa	**4.022**	**4.110**	**4.205**	**4.302**
TOTAAL ACTIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

Passiva Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene reserve	3.092	3.092	3.092	3.092
Bestemmingsreserve meetstations	893	794	682	628
Resultaat boekjaar vóór bestemming	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.985**	**3.886**	**3.774**	**3.720**
Voorzieningen	**2.199**	**2.199**	**2.199**	**2.199**
Vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**280**	**280**	**280**	**280**
Overlopende passiva	**11.651**	**11.099**	**10.590**	**10.153**
TOTAAL PASSIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

(Vervangings-)investeringen 2027

In 2027 vindt er een investering plaats in hardware en communicatiemiddelen van € 267.000 en € 83.000. Voor de investering van € 272.000 in wagenpark is € 2.000 extra investeringskrediet benodigd. Daarnaast vindt er een investering in werkkleding plaats van € 20.000. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Begroting 2027 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht van (vervangings-)investeringen.

Het resterende investeringskrediet van 2026 (in totaal € 3.402.000) is toegevoegd aan de voorgenomen investeringen in 2026.

Investeringen Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Huisvesting	2.104	-	-	-	-
Automatisering	664	267	-	-	-
Communicatiemiddelen	289	83	-	-	-
Wagenpark	270	2	-	-	-
Technische apparatuur	75	-	-	-	-
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	20	-	-	-
Totaal	**3.402**	**372**	**-**	**-**	**-**

Bij vervanging van activa wegen we nut en noodzaak af. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in de tabel opgenomen bedragen. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Voor activering van investeringen hanteren we vanaf 2026 een ondergrens van € 20.000 (voorheen € 1.000). Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het jaar volgend op activering (voorheen bij ingebruikname). De activeringsgrens en het aanvangsmoment van afschrijving zijn overeenkomstig de financiële verordening.

Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Automatisering	5

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	5
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	3

Staat van reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2027 - 2030 Bedragen x € 1.000	Algemene Reserve	Reserve Meetstations
Stand per 1-1-2027	3.092.000	960.000
Mutatie 2027	-	-67.000
Stand per 1-1-2028	3.092.000	893.000
Mutatie 2028	-	-99.000
Stand per 1-1-2029	3.092.000	794.000
Mutatie 2029	-	-112.000
Stand per 1-1-2030	3.092.000	682.000
Mutatie 2030	-	-54.000
Stand per 1-1-2031	3.092.000	628.000

Algemene reserve
De stand van de Algemene Reserve bedraagt per 1-1-2027 € 3.092.000 (voor resultaatbestemming 2025).

Reserve Meetstations
De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2027 € 960.000.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations wordt per jaareinde toegevoegd (bij een positief saldo) of onttrokken (bij een negatief saldo) aan de reserve. Vanaf 2027 neemt het saldo van de reserve af.

Bijlagen

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Alphen-Chaam	471.932	160.306	49.813	682.052
Altena	1.063.195	277.730	89.646	1.430.571
Baarle-Nassau	517.270	124.002	43.912	685.184
Bergen op Zoom	991.727	851.373	65.144	1.908.243
Breda	1.895.057	856.207	152.019	2.903.284
Dongen	444.841	151.883	40.611	637.336
Drimmelen	465.432	316.535	70.641	852.607
Etten-Leur	586.102	110.258	58.488	754.849
Geertruidenberg	426.085	249.648	42.200	717.933
Gilze en Rijen	452.656	155.573	56.679	664.908
Goirle	256.993	167.460	30.007	454.460
Halderberge	577.208	295.690	65.580	938.478
Heusden	575.905	274.507	49.482	899.894
Hilvarenbeek	550.667	201.846	54.421	806.933
Loon op Zand	341.192	211.665	50.615	603.472
Moerdijk	1.488.716	773.191	87.949	2.349.856
Oisterwijk	693.265	310.247	63.787	1.067.299
Oosterhout	950.752	367.925	92.446	1.411.123
Roosendaal	970.264	593.620	102.143	1.666.028
Rucphen	381.209	168.270	44.083	593.562
Steenbergen	522.091	201.785	59.991	783.867
Tilburg	2.847.762	910.559	165.707	3.924.029
Waalwijk	814.430	338.449	66.100	1.218.980

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Woensdrecht	374.782	133.576	36.524	544.882
Zundert	654.596	282.684	79.342	1.016.623
Totaal gemeenten	**19.314.130**	**8.484.990**	**1.717.331**	**29.516.451**
Provincie Noord-Brabant	9.945.378	4.891.756	769.524	15.606.657
Totaal bijdrage 2026	**29.259.508**	**13.376.746**	**2.486.854**	**45.123.108**

Algemene toelichtingen bijlage 1:

- De bedragen zijn in beginsel gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde werkprogramma's voor 2026. Deze werkplannen zijn geïndexeerd op basis van het gemiddelde uurtarief 2027;
- De bedragen voor programma 3 betreffen de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit € 436.095). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB draagt derhalve deze vaste bijdrage af aan de collega-omgevingsdienst;
- De definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma's. Bij de 1e begrotingswijziging 2027 wordt dit financieel vertaald.

De bijdrage per deelnemer ziet er meerjarig als volgt uit:

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Alphen-Chaam	682.052	707.970	736.713	766.624
Altena	1.430.571	1.484.932	1.545.220	1.607.956
Baarle-Nassau	685.184	711.221	740.096	770.144
Bergen op Zoom	1.908.243	1.980.757	2.061.175	2.144.859

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Breda	2.903.284	3.013.609	3.135.961	3.263.281
Dongen	637.336	661.555	688.414	716.363
Drimmelen	852.607	885.006	920.938	958.328
Etten-Leur	754.849	783.533	815.345	848.448
Geertruidenberg	717.933	745.214	775.470	806.954
Gilze en Rijen	664.908	690.175	718.196	747.355
Goirle	454.460	471.729	490.881	510.811
Halderberge	938.478	974.140	1.013.690	1.054.846
Heusden	899.894	934.090	972.014	1.011.477
Hilvarenbeek	806.933	837.597	871.603	906.990
Loon op Zand	603.472	626.404	651.836	678.300
Moerdijk	2.349.856	2.439.151	2.538.180	2.641.230
Oisterwijk	1.067.299	1.107.857	1.152.836	1.199.641
Oosterhout	1.411.123	1.464.746	1.524.214	1.586.097
Roosendaal	1.666.028	1.729.337	1.799.548	1.872.610
Rucphen	593.562	616.118	641.132	667.162
Steenbergen	783.867	813.654	846.688	881.064
Tilburg	3.924.029	4.073.142	4.238.511	4.410.595
Waalwijk	1.218.980	1.265.301	1.316.672	1.370.129
Woensdrecht	544.882	565.588	588.550	612.446
Zundert	1.016.623	1.055.254	1.098.098	1.142.681
Totaal gemeenten	**29.516.451**	**30.638.076**	**31.881.982**	**33.176.391**
Provincie Noord-Brabant	15.606.657	16.199.710	16.857.418	17.541.830

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal bijdrage	**45.123.108**	**46.837.786**	**48.739.400**	**50.718.220**

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld (Alle bedragen x € 1000)	Taakvelden	Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning	-	-
0.4	Bedrijfsvoering	-	14.180
0.5	Treasury	450	-
0.8	Overige baten en lasten	125	150
0.9	Vennootschapsbelasting	-	5
0.10	Mutaties reserves	67	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-
7.	Volksgezondheid en milieu	-	-
7.4	Milieubeheer	45.303	31.887
8.0	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-
8.3	Wonen en bouwen	1.997	1.720
Saldo van baten en lasten op taakvelden		47.942	47.942

Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

Lijst van veel gebruikte afkortingen

AB =	Algemeen Bestuur
DB =	Dagelijks Bestuur
AO =	Ambtelijk Overleg
MT =	Management Team
ATO =	Afdelingsteam Overleg
MD =	Management Development
SSiB =	Samen Sterk in Brabant
BRZO =	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR =	Gemeenschappelijke Regeling
Burap =	Bestuursrapportage
Marap =	Maandrapportage
T1 (ect.) =	Termijnrapportages
OD =	Omgevingsdienst
RUD =	Regionale Uitvoeringsdienst
WP =	Werkprogramma
CT =	Collectieve Taken
VTH =	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV =	Vergunningverlening
T&H =	Toezicht & Handhaving
P1 =	Wettelijke basistaken
P2 =	Verzoektaken
P3 =	Collectieve Taken
P4 =	Buiten Werkprogramma
BOR =	Besluit Omgevingsrecht
GUK =	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG =	Financiële Adviesgroep
ROK =	Regionaal Operationeelkader
RUN =	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV =	Impuls Omgevingsveiligheid
OW =	Omgevingswet
IPO =	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO =	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D =	3-Directeuren Overleg
OR =	Ondernemingsraad
GO =	Georganiseerd Overleg
PNB =	Provincie Noord-Brabant
AM =	Accountmanagement
TM =	Teammanagers
TB =	Technisch Beraad
HoO =	Huis op Orde
P&C =	Planning & Control
NIG =	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm =	Midden- en West-Brabant Norm
SBK =	Sociaal Beleidskader
VVGB =	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF =	Level Playing Field
VTHKA =	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB =	Inrichtingenbestand
WNT =	Wet Normering Topinkomens
BBV =	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en ge□meenten
BV =	Bedrijfsvoering
Wgr =	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO =	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN =	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB =	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
ITV =	Intensieve Veehouderij

Richtlijnen voor Kaderbrief 2027 gemeenschappelijke regeling OMWB

Financiële richtlijnen

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij ‘de index van de loonvoet sector overheid’ gevolgd en voor de prijsontwikkeling ‘de index van de netto materiele consumptie”. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting (wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

7. In de paragraaf ‘weerstandsvermogen en risicobeheersing’ beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico’s met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Beleidsmatige richtlijnen

1. De OMWB geeft in de begroting 2027 een meerjarenprognose van de aard en omvang van de te verwachten werkzaamheden in relatie tot alle voorziene (beleidsmatige) ontwikkelingen, hoe de omgevingsdienst hierop denkt in te spelen én geeft hierbij een duiding van de bijbehorende financiële gevolgen.

2. De noodzaak tot herziening van de MWB-norm en het komen tot een nieuwe financieringsopzet worden door de deelnemers en de OMWB onderschreven. Het proces, zowel reeds doorlopen als nog te doorlopen, wordt in de kaderbrief 2027 beschreven, waarbij tevens wordt ingegaan op de (potentiële) gevolgen voor de (meerjaren)begroting 2027 en verder.

3. In de kaderbrief 2027 geeft de OMWB concreet aan op welke wijze de resultaten van het kwaliteitsmanagementsysteem en de doorontwikkeling van datamanagement en -beheer worden verwerkt in de (meerjaren)begroting 2027. Tevens vragen wij aandacht om te duiden welke ruimte er, zowel op het vlak van financiën alsmede personeel, wordt gemaakt om hiermee aan de slag te gaan.

	Gemeenschappelijke regeling: **Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)**
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** De ontwerpbegroting is volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen tijdig bij de gemeente ingediend. De jaarrekening 2025 is door het algemeen bestuur op 23 april 2026 vastgesteld. Voor meer informatie verwijzen u naar onderdeel 4 en 5 van dit format.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** De beleidsbegroting bestaat uit de onderdelen (beleids)ontwikkelingen en strategische agenda (2026-2030). Twee thema's worden uitgelicht: de Kaderrichtlijn Water (KRW) en milieuthema's in het omgevingsplan (pag. 9). Daarnaast worden de externe ontwikkelingen en mogelijke impact van het nieuwe kabinet geschetst (pag. 10).
4	**Financiële aandachtspunten** *Ontwerpbegroting 2027* • De ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is sluitend. • De weerstandsratio van de OMWB is voor resultaatbestemming met 1.4 (norm: minimaal 1,0) ruim voldoende. • Het gemiddeld uurtarief bedraagt € 120,20 gebaseerd op gemiddeld 1.295 declarabele uren. • Het werkaanbod is geraamd op 377.000 uren (2026: 389.000). • In de conceptbegroting zijn geen extra maatregelen opgenomen die in het uurtarief doorwerken. • De ontwerpbegroting voldoet aan de regionaal opgestelde financiële richtlijnen voor de Kaderbrief 2027. • De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 hebben als basis gediend voor de ontwerpbegroting 2027. • De ontwerpbegroting 2027 geeft het financiële kader weer voor de OMWB en per deelnemer een inzicht in de financiële afspraken. De nadere uitwerking van de werkprogramma's voor 2027 vindt plaats in het najaar van 2026. • Zoals gebruikelijk vindt de financiële en integrale doorrekening daarvan plaats in de eerste begrotingswijzing 2027. • Waarschijnlijk zit er 'lucht' in de begroting. Dit vloeit voort uit een hogere indexering gebaseerd op cijfers van het CPB ten opzichte van de CAO-stijging. Daarnaast is de verplichte opleidingsnorm, gebaseerd op de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten, van 3% te hoog en niet realistisch. In de begrotingswijzigingen 2027 zal dit worden geactualiseerd op basis van de werkelijke cijfers of uitputting. Het dagelijks bestuur heeft aangegeven om in de loop van de tijd een aantal zaken onder de loep te nemen. *Jaarrekening 2025* De jaarrekening 2025 laat een positief resultaat zien van € 4.519.000. Het algemeen bestuur heeft besloten om: • € 400.000 toe te voegen aan de algemene reserve;

- € 181.000 aan budget over te hevelen naar 2026 ten behoeve van het project omgevingsdossiers;
- Het restant van € 3.938.000 beschikbaar te stellen voor uitkering aan de deelnemers.

Algemene Reserve

Volgens de Financiële Verordening bedraagt de algemene reserve maximaal 8% van de totale lasten exclusief reservemutaties in de jaarrekening. Bij de bestuurlijke behandeling van de jaarrekening 2023 is besloten in drie jaar tijd naar dit streefpercentage toe te groeien. Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 heeft een dotatie ter grootte van € 400.000 plaats gevonden en vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 een dotatie ter grootte van € 600.000. Volgens de jaarrekening 2025 zou de omvang van de algemene reserve maximaal € 3.494.400 bedragen. De huidige stand van de algemene reserve bedraagt € 3.092.000, hetgeen een dotatie van € 402.400 impliceert. Voorgesteld wordt om vanuit het jaarrekeningresultaat 2025 € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Als het gaat om de uitkering aan de deelnemers wordt een bedrag van € 3.938.000 verdeeld. Dit resulteert in een teruggave aan de gemeente Moerdijk van € 199.474.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-.

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	€43.680	€4.519 V	€400	€3.938
Bijdrage apparaatskosten gemeente Moerdijk	€2.204			

Meerjarenontwikkeling

GR	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Totaal GR	**€48.220**	**€47.942**	**€49.971**	**€51.932**	**€53.872**
Verwacht resultaat 2027	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage gemeente Moerdijk in apparaatskosten	€2.204.575	€2.349.856	€2.439.151	€2.538.180	€2.641.230

Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Moerdijk	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714
Verschil	€129.139	€16.142 N	€105.437 N	€204.466 N	€307.516

Evt. kan onderstaande tabel toegevoegd worden met programmakosten voor individuele gemeente (uiteraard alleen indien die kosten er zijn)

Programmakosten	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	€3.985	€3.886
Vreemd vermogen	€14.130	€13.578

6 **Overige aandachtspunten**

Het financieringsmodel wordt dit jaar herzien. De discussie met betrekking tot een landelijk financieringsmodel speelt al even, maar waarschijnlijk komt dit er niet. In het landelijke model zitten zeker elementen die bij de OMWB goed van toepassing kunnen zijn.

7 **De zienswijze**

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2025
2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Ontwerp programmabegroting 2027

Geachte leden van het college en de raad/Provinciale Staten,

Bijgaand zenden wij u de Ontwerp Programmabegroting 2027 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

Te volgen procedure.
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, stellen wij u gedurende 12 weken in de gelegenheid (tot uiterlijk 3 juli 2026) uw zienswijze over deze Ontwerpbegroting 2026 aan ons kenbaar te maken. Wij stellen het op prijs om, vooruitlopend op de behandeling in uw raad/Staten, het collegevoorstel aan uw raad/Staten te mogen ontvangen, zodat wij tijdig een inhoudelijke reactie kunnen voorbereiden.
Het dagelijks bestuur zal uw zienswijzen behandelen. Vervolgens bieden wij het algemeen bestuur voor zijn vergadering van 9 september 2026 de begroting 2027 ter vaststelling aan. Na vaststelling wordt de begroting uiterlijk 15 september 2026 verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Toelichting en overwegingen met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027.
Op 21 januari 2026 hebben wij de financiële en beleidsmatige kaders voor het begrotingsjaar 2027 vastgesteld in de Kaderbrief 2027, welke aan u als deelnemer is toegezonden. De inhoud van de kaderbrief is nu uitgewerkt in de Ontwerpbegroting 2027, die u bijgaand aantreft. Vooraf willen wij u meegeven dat het Dagelijks Bestuur zich bewust is van de financiële onzekerheden waar u als deelnemer de komende jaren mee te maken krijgt. In 2026 heeft er bijvoorbeeld een neerwaartse bijstelling van het uurtarief van bijna € 5,- plaatsgevonden. Daarnaast zijn budgetten (wederom) bijgesteld. Eerder zijn bouwstenen aan u als deelnemer aangeboden, waarmee u handvatten heeft om (gezamenlijk) het hoofd te bieden aan mogelijke budgettekorten, zoals het afschalen van de Pl en P2 door de individuele deelnemer en regionale samenwerking. Daarnaast blijft de OMWB maximaal inzetten op het verkrijgen van subsidies (SPUK en IBP), en in de collectieve taken is budget opgenomen voor de samenwerking op milieuthema's. De stijgingen van de deelnemersbijdrage zijn beperkt, en worden veroorzaakt door de stijging van het uurtarief, conform de Macro Economische verkenningen en opgenomen gelden voor de Kaderrichtlijn Water.

De belangrijkste en verwerkte financiële uitgangspunten zijn:

1. De begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is in financiële zin sluitend.

2. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% en een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026. Deze percentages zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2025 van het Ministerie van BZK.

   Voor aanvang van het boekjaar 2027 zal de OMWB, mede op basis van actuele inzichten volgend uit de septembercirculaire 2026, beoordelen of bijstelling van het tarief wenselijk is. Mocht dit zich voordoen dan wordt u hierover geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen.

3. De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De afrekening (ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven. In de Ontwerpbegroting 2027 is voor de tariefsaanpassing rekening gehouden met de indexaties volgens de septembercirculaire 2025. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief 1e begrotingswijziging 2026 € 115).

4. De productiviteitsnorm bedraagt 1.295 uur in de begroting. De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

   Vanwege de Wet DBA/VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

5. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 hebben als basis gediend voor de begroting 2027. Het werkaanbod is geraamd op 377.000 declarabele uren. In de begroting is rekening gehouden met een benodigde personele capaciteit van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Hiervan zijn 7 fte door externen ingevuld.

6. Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB-compensatie van PNB voor specifieke kosten verband houdend met het verrichten van milieumetingen (i.c. kosten voor huisvesting, tractie, aanschaf en onderhoud van apparatuur, etc.). De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

   Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten verband houdend met de inzet van milieumetingen op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

7. De Ontwerpbegroting 2027 geeft het financiële kader weer voor de OMWB en per deelnemer een inzicht in de financiële afspraken. De nadere uitwerking van de werkprogramma's voor 2027 vindt plaats in het najaar van 2026. Zoals gebruikelijk vindt de financiële en integrale doorrekening daarvan plaats in de eerste begrotingswijzing in 2027.

8. In de begroting wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de taken waarvoor de OMWB zich in 2027 ziet gesteld.

Wij vertrouwen erop dat de Ontwerpbegroting 2027 alsmede deze aanbiedingsbrief, u voldoende informatie geven om deze stukken in uw raad/Staten te kunnen behandelen. Vanzelfsprekend kan door u daarnaast altijd een beroep worden gedaan op de OMWB bij vragen of een gewenste toelichting. U kunt daartoe contact opnemen met Yvonne Fens, telefoonnummer: 06 - 52857411 of per e-mail op het e-mailadres: y.fens@omwb.nl. Ook zijn wij graag bereid u te ondersteunen bij bespreking van deze documenten in uw raad of commissie.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant,

A.L.E Arbouw
Directeur

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Ontwerp programmabegroting 2027

Geachte leden van het college en de raad/Provinciale Staten,

Bijgaand zenden wij u de Ontwerp Programmabegroting 2027 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

Te volgen procedure.
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, stellen wij u gedurende 12 weken in de gelegenheid (tot uiterlijk 3 juli 2026) uw zienswijze over deze Ontwerpbegroting 2026 aan ons kenbaar te maken. Wij stellen het op prijs om, vooruitlopend op de behandeling in uw raad/Staten, het collegevoorstel aan uw raad/Staten te mogen ontvangen, zodat wij tijdig een inhoudelijke reactie kunnen voorbereiden.
Het dagelijks bestuur zal uw zienswijzen behandelen. Vervolgens bieden wij het algemeen bestuur voor zijn vergadering van 9 september 2026 de begroting 2027 ter vaststelling aan. Na vaststelling wordt de begroting uiterlijk 15 september 2026 verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Toelichting en overwegingen met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027.
Op 21 januari 2026 hebben wij de financiële en beleidsmatige kaders voor het begrotingsjaar 2027 vastgesteld in de Kaderbrief 2027, welke aan u als deelnemer is toegezonden. De inhoud van de kaderbrief is nu uitgewerkt in de Ontwerpbegroting 2027, die u bijgaand aantreft. Vooraf willen wij u meegeven dat het Dagelijks Bestuur zich bewust is van de financiële onzekerheden waar u als deelnemer de komende jaren mee te maken krijgt. In 2026 heeft er bijvoorbeeld een neerwaartse bijstelling van het uurtarief van bijna € 5,- plaatsgevonden. Daarnaast zijn budgetten (wederom) bijgesteld. Eerder zijn bouwstenen aan u als deelnemer aangeboden, waarmee u handvatten heeft om (gezamenlijk) het hoofd te bieden aan mogelijke budgettekorten, zoals het afschalen van de P1 en P2 door de individuele deelnemer en regionale samenwerking. Daarnaast blijft de OMWB maximaal inzetten op het verkrijgen van subsidies (SPUK en IBP), en in de collectieve taken is budget opgenomen voor de samenwerking op milieuthema's. De stijgingen van de deelnemersbijdrage zijn beperkt, en worden veroorzaakt door de stijging van het uurtarief, conform de Macro Economische verkenningen en opgenomen gelden voor de Kaderrichtlijn Water.

De belangrijkste en verwerkte financiële uitgangspunten zijn:

1. De begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is in financiële zin sluitend.

2. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% en een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026. Deze percentages zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2025 van het Ministerie van BZK.

   Voor aanvang van het boekjaar 2027 zal de OMWB, mede op basis van actuele inzichten volgend uit de septembercirculaire 2026, beoordelen of bijstelling van het tarief wenselijk is. Mocht dit zich voordoen dan wordt u hierover geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen.

3. De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De afrekening (ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven. In de Ontwerpbegroting 2027 is voor de tariefsaanpassing rekening gehouden met de indexaties volgens de septembercirculaire 2025. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief 1e begrotingswijziging 2026 € 115).

4. De productiviteitsnorm bedraagt 1.295 uur in de begroting. De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

   Vanwege de Wet DBA/VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

5. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 hebben als basis gediend voor de begroting 2027. Het werkaanbod is geraamd op 377.000 declarabele uren. In de begroting is rekening gehouden met een benodigde personele capaciteit van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Hiervan zijn 7 fte door externen ingevuld.

6. Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB-compensatie van PNB voor specifieke kosten verband houdend met het verrichten van milieumetingen (i.c. kosten voor huisvesting, tractie, aanschaf en onderhoud van apparatuur, etc.). De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

   Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten verband houdend met de inzet van milieumetingen op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

7. De Ontwerpbegroting 2027 geeft het financiële kader weer voor de OMWB en per deelnemer een inzicht in de financiële afspraken. De nadere uitwerking van de werkprogramma's voor 2027 vindt plaats in het najaar van 2026. Zoals gebruikelijk vindt de financiële en integrale doorrekening daarvan plaats in de eerste begrotingswijzing in 2027.

8. In de begroting wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de taken waarvoor de OMWB zich in 2027 ziet gesteld.

Wij vertrouwen erop dat de Ontwerpbegroting 2027 alsmede deze aanbiedingsbrief, u voldoende informatie geven om deze stukken in uw raad/Staten te kunnen behandelen. Vanzelfsprekend kan door u daarnaast altijd een beroep worden gedaan op de OMWB bij vragen of een gewenste toelichting. U kunt daartoe contact opnemen met [redacted] of per e-mail op het e-mailadres: [redacted]. Ook zijn wij graag bereid u te ondersteunen bij bespreking van deze documenten in uw raad of commissie.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant,

A.L.E Arbouw
Directeur

Brabant Midden-West-Noord

PER EMAIL

Aan de gemeenteraden deelnemend in de gemeenschappelijke regeling RAV Brabant MWN

Per e-mail reeds toegezonden aan burgemeesters, wethouders en beleidsadviseurs op 1 april 2026

Kenmerk:	ps-20260401-002	Datum:	… april 2026
Behandeld door:	[redacted]	E-mail:	directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl
Onderwerp:	**Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptbegroting 2027**		

Geachte Raad,

Namens het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling 'Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord' bied ik u bij dezen de conceptbegroting 2027 aan. De begroting is kostendekkend en daarin is geen gemeentelijke bijdrage opgenomen.

Het Dagelijks Bestuur heeft de conceptbegroting 2027 vastgesteld in zijn vergadering van 30 maart 2026.

De deelnemende gemeenten hebben gedurende 12 weken de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Uw eventuele reactie zien wij dan ook graag tijdig tegemoet via het e-mailadres directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl. Dit met het oog op de vaststelling door het Algemeen Bestuur in zijn vergadering van 9 juli 2025.

Met vriendelijke groet,

Jan de Waard
Directeur

Bijlage:
1. Conceptbegroting RAV Brabant MWN 2027

Brabant Midden-West-Noord

PER EMAIL

Aan de gemeenteraden deelnemend in de gemeenschappelijke regeling RAV Brabant MWN

Per e-mail reeds toegezonden aan burgemeesters, wethouders en beleidsadviseurs op 1 april 2026

Kenmerk:	ps-20260401-002	Datum:	… april 2026
Behandeld door:	P. Swagemakers	E-mail:	directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl
Onderwerp:	**Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptbegroting 2027**		

Geachte Raad,

Namens het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling 'Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord' bied ik u bij dezen de conceptbegroting 2027 aan. De begroting is kostendekkend en daarin is geen gemeentelijke bijdrage opgenomen.

Het Dagelijks Bestuur heeft de conceptbegroting 2027 vastgesteld in zijn vergadering van 30 maart 2026.

De deelnemende gemeenten hebben gedurende 12 weken de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Uw eventuele reactie zien wij dan ook graag tijdig tegemoet via het e-mailadres directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl. Dit met het oog op de vaststelling door het Algemeen Bestuur in zijn vergadering van 9 juli 2025.

Met vriendelijke groet,

Jan de Waard
Directeur

Bijlage:
1. Conceptbegroting RAV Brabant MWN 2027

RAV Brabant Midden-West-Noord
Postbus 3024
5003 DA Tilburg
085 044 22 00

www.ravbrabantmwn.nl
info@ravbrabantmwn.nl

Brabant Midden-West-Noord
Ambulancezorg

concept BEGROTING 2027

RAV BRABANT MWN

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE 1
INLEIDING 2
1 BELEID 3
1.1 Beleidsmatige kaders: Meerjarenbeleidsplan 2026 – 2029 3
1.2 Beleidsmatige kaders: Kwaliteitskader Ambulancezorg 2.0 4
1.3 Financiële kaders 4
1.4 Rechtmatigheidsverantwoording 5
1.5 Gemeentelijke richtlijnen 5
1.6 Beleidsthema's 6
2 PROGRAMMA'S 11
2.1 Meldkamer Brabant-Noord 11
2.2 Meldkamer Midden- en West-Brabant 12
2.3 RAV Brabant-Noord 13
2.4 RAV Midden- en West-Brabant 16
2.5 Overzicht overhead 19
3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 20
4 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING 21
4.1 Organisatie 21
4.2 Personeel 21
4.3 Informatievoorziening/automatisering 22
4.4 Financiën 23
4.5 Facilitaire zaken en huisvesting 23
4.6 Informatie- en archiefbeheer 23
4.7 Indicatoren 24
5 PARAGRAAF FINANCIERING EN TREASURY 25
6 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 28
6.1 Beleid omtrent reserves en voorzieningen en risico's 28
6.2 Reserves en voorzieningen 28
6.3 Inventarisatie van de risico's 28
7 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2027 32
8 INVESTERINGSBEGROTING 2027 33

BIJLAGEN

Bijlage 1 Staat van vaste activa 34
Bijlage 2 Staat van reserves en voorzieningen 35
Bijlage 3 Meerjarenraming 36
Bijlage 4 Prognosebalans 37
Bijlage 5 Exploitatierekening per afdeling 38
Bijlage 6 Begroting naar taakvelden 41
Bijlage 7 Gebruikte afkortingen 42
Bijlage 8 Toelichting Kwaliteitskader Ambulancezorg 2.0 45

INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2027 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord (MWN). De regeling omvat het werkgebied van de twee veiligheidsregio's Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord, en is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) en de Gemeentewet.

De RAV is een gemeenschappelijke regeling. Dat is een samenwerkingsverband tussen 35 gemeenten, die ervoor kozen om samen te werken op het gebied van de ambulancezorg.

De RAV heeft krachtens haar gemeenschappelijke regeling tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Zij tracht dit doel te bereiken met alle wettelijke toegestane middelen die daaraan naar haar mening kunnen bijdragen.

De taken van de RAV kunnen als volgt worden geformuleerd:

- Het instellen en in stand houden van een Regionale Ambulancevoorziening ten behoeve van het werkgebied Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;
- Het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg ten behoeve van het werkgebied Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord (hetgeen wij in ons geval doen met de RAV'en in Zeeland en Brabant-Zuidoost);
- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het Regionaal Ambulance Plan van de regio's Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;
- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

De doelstelling van de RAV is het leveren van kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, die waar nodig tijdig ter plaatse is en binnen de budgettaire kaders wordt gerealiseerd.

Deze begroting is gebaseerd op de in het landelijk Referentiekader Spreiding & Beschikbaarheid voor de RAV Midden- en West-Brabant en de RAV Brabant-Noord opgenomen eisen ten aanzien van de spreiding van standplaatsen en te leveren paraatheid. Op grond van deze eisen zijn prestatiecontracten gesloten met de regionale zorgverzekeraars, waarin de eisen uit het referentiekader nader zijn gespecificeerd in concrete locaties voor standplaatsen, het aantal te leveren ambulances per dagdeel en het dekkingspercentage responstijd in geval van een A1-urgentie, gemeten per RAV-regio.

Nadere toelichting op het Kwaliteitsmodel Ambulancezorg 2.0 en de vertaling naar deze begroting is te vinden in bijlage 8.

1 BELEID

1.1 Beleidsmatige kaders: Meerjarenbeleidsplan 2026 – 2029

Elke seconde telt. In een wereld waarin zorg steeds complexer wordt en de vraag blijft groeien, is de RAV dé constante factor in acute en planbare zorg. Wij staan vooraan in crisissituaties, maar staan ook naast je in zorg; een betrouwbare partner die handelt met daadkracht, deskundigheid en empathie.

Als RAV hebben wij een bijzondere verantwoordelijkheid. We zijn niet alleen de schakel tussen patiënt en zorginstelling, maar ook een cruciale speler binnen het zorgnetwerk. We coördineren, stabiliseren en vervoeren, maar vooral: we bieden zorg, daar waar die het hardst nodig is. Dit doen we met een sterk en toegewijd team dat elke dag het verschil maakt.

Onze rol gaat verder dan de ambulancezorg alleen. We anticiperen op de zorg van morgen en innoveren continu, zodat we altijd klaarstaan voor de veranderende behoeften van onze patiënten en de samenleving.

We werken samen met ziekenhuizen, huisartsenposten en andere zorgpartners om de best mogelijke zorg toegankelijk te houden. Dat moeten we en dat willen we. Bij de RAV draait het om meer dan snelheid en vakmanschap. Onze kernwaarden, kartrekker, kompaan, kordaat en koersvast, vormen het fundament van ons werk. Ze weerspiegelen wie we zijn: proactieve leiders, betrouwbare teamspelers, besluitvaardige professionals en een stabiele factor in onder andere een uitdagend veranderend zorglandschap.

We staan voor aanzienlijke uitdagingen (veranderende en toenemende zorgvraag, krapte op de arbeidsmarkt) en opereren daarbij in een snel veranderende wereld. Zo hebben we te maken met zorgcoördinatie, een traject dat net is ingezet. Maar ook met (geo-) politieke uitdagingen.

Enerzijds zetten we de komende vier jaar de koers door die we de afgelopen vier jaar hebben ingezet. Anderzijds brengen we bewust bepaalde sterke accenten aan; de patiënt blijft op één staan, dat is ons bestaansrecht. Tegelijkertijd ligt er een sterke focus op het goed zorgen voor bestaande werknemers en het vinden van goede nieuwe collega's.

Missie
Ons bestaansrecht en overtuiging

Wij bieden de beste ambulancezorg en vervoer voor onze patiënten, op de juiste plaats op het juiste moment. Dit dankzij onze innovatieve werkomgeving, uitstekende ontwikkelingsmogelijkheden en sterke teamcultuur.

Visie
Zo realiseren we onze missie

Bij de RAV streven we naar excellent werkgeverschap om de beste ambulancezorg te kunnen leveren. We trekken de beste mensen aan en behouden hen door een werkomgeving te creëren waar iedereen zich gewaardeerd en gesteund voelt. We passen ons continu aan de veranderende zorgbehoeften aan en werken nauw samen met partners om de zorg toegankelijk te houden.

Ambulancezorg
Onze definitie van ambulancezorg

Moderne ambulancezorg is spoedeisende en niet-spoedeisende medische hulp, gericht op stabilisatie, coördinatie, triage en advies, behandeling en vervoer van patiënten naar een zorginstelling of het bieden van zorg ter plaatse.

Ambulancezorg wordt verleend door meldkamermedewerkers en ambulancepersoneel, zoals verpleegkundigen, medisch hulpverleners en chauffeurs, in zowel acute (levensbedreigende) als minder urgente situaties. Zij worden hierbij ondersteund door een bekwame en gemotiveerde groep collega's.

Ambulancezorg is dus ook zorg op afstand, waarbij meldkamermedewerkers advies geven, doorverwijzen naar de huisarts en een coördinerende rol spelen in het zorgnetwerk.

1.2 Beleidsmatige kaders: Kwaliteitskader Ambulancezorg 2.0

In 2019 zette de ambulancesector een grote stap voorwaarts met de ontwikkeling van het kwaliteitskader ambulancezorg 1.0. Niet langer werd de kwaliteit van de ambulancezorg beoordeeld op alleen de aanrijtijden. In een brede set van kwaliteitssignalen werd beschreven wat goede ambulancezorg is.

Versie 2.0 is tot stand gekomen in samenwerking met een brede vertegenwoordiging van ambulancezorgprofessionals, RAV-experts, RAV-bestuurders, cliëntenvertegenwoordigers en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Het kwaliteitskader 2.0 bevat 23 signalen. De set aan kwaliteitseisen is gebaseerd op de zeven pijlers van goede ambulancezorg; 1) bereikbaar en beschikbaar, 2) patiëntgericht, 3) veilig, 4) professioneel, 5) afgestemd met ketenpartners, 6) continu geëvalueerd en waar nodig verbeterd, 7) geleverd door organisaties die hun zaken op orde hebben.

Een signaal is een meetbaar element dat een aanwijzing geeft over de kwaliteit van een aspect van de ambulancezorgverlening. De signalen hebben betrekking op het volledige ambulancezorg proces; van het aannemen en beoordelen van de zorgvraag door de meldkamercentralist, de beoordeling ter plaatse en de behandeling en het vervoer van de patiënt tot en met de overdracht van de patiënt aan een andere zorgverlener.

Uit de toelichting op de Regeling ambulancezorgvoorzieningen blijkt dat tijdigheid slechts een van de aspecten is van de kwaliteit van ambulancezorg. Daarom wordt in die bepaling verwezen naar het Kwaliteitskader Ambulancezorg van brancheverenigingAZN. Dit is een thema waar onze RAV blijvend aandacht aan zal besteden, ook in 2027. Niet alleen in gesprekken en briefwisselingen met gemeenten, maar bijvoorbeeld ook in de verantwoording in onze prestaties richting zorgverzekeraars.

1.3 Financiële kaders

In Nederland zijn zorgverzekeraars verantwoordelijk voor de inkoop van de ambulancezorg. De zorgverzekeraars beschikken hiertoe over het landelijke macrobudget dat door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wordt vastgesteld.

Het financieringsstelsel van de ambulancezorg maakt een onderscheid tussen bekostiging en financiering. Met bekostiging wordt het budget bedoeld zoals dat jaarlijks door zorgverzekeraars beschikbaar wordt gesteld op basis van beleidsregels die de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) vaststelt. Met financiering wordt de manier bedoeld waarop het budget via facturatie beschikbaar wordt gesteld.

De minister van VWS stelt periodiek het landelijk referentiekader spreiding & beschikbaarheid vast. Hierin wordt de theoretisch benodigde ambulancecapaciteit per regio berekend, per dagdeel en met onderscheid naar dagsoort.

De beschikbaarheid van ambulancezorg is één van de belangrijkste kenmerken van de ambulancezorg. Iedereen moet op elk moment van de dag kunnen rekenen op toegang tot ambulancezorg. Daarom staat deze beschikbaarheid (de capaciteit) centraal in de bekostiging. Meer of minder inzetten (de productie) is slechts heel beperkt van directe invloed op de hoogte van het beschikbare budget.

In de combinatie van enerzijds de manier van bekostiging van RAV'en en anderzijds het gegeven dat onze RAV een gemeenschappelijke regeling is, is een bijzonderheid gelegen. Waar de RAV conform de Wet gemeenschappelijke regelingen aan het begin van 2026 de begroting voor 2027 moet afronden en ter besluitvorming moet voorleggen aan de deelnemende gemeenten, wordt het daadwerkelijke budget voor 2027 eerst bekend zodra de onderhandelingen eind 2026 zijn afgerond.

1.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Met het aannemen van de Wet versterking decentrale rekenkamers is de rechtmatigheidsverantwoording een feit geworden. Vanaf boekjaar 2023 legt het dagelijks bestuur verantwoording af over rechtmatigheid door middel van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De accountant zal vanaf 2023 alleen nog een getrouwheidsoordeel geven bij de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening en valt daarmee binnen de scope van het getrouwheidsoordeel van de accountant.

De samenleving en het zorglandschap in Nederland veranderen in snel tempo. Dé uitdaging voor de toekomst is om kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van (acute) zorg voor iedereen te garanderen, bij een toenemende vraag naar spoedzorg en een groter wordend tekort aan zorgmedewerkers. In september 2022 verscheen het Integraal Zorgakkoord (IZA), een samenwerkingsplan van VWS en een groot aantal zorgpartners, waarin zij afspraken vastlegden over het realiseren van meer passende, preventiegerichte, duurzame en gedigitaliseerde zorg in ons land. In vervolg daarop verscheen de Kamerbrief Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg, waarin de minister van VWS een aantal acties presenteerde die voortbouwen op de afspraken in het IZA (Integraal Zorgakkoord), rondom de volgende drie kernpunten: Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, Zorgcoördinatie en Samenwerking in de regio.

Bovengenoemde publicaties bevat een aantal zaken dat van direct belang is voor de ambulancesector, zoals: acute zorg aan huis, ontwikkeling van zorgcoördinatie, bestrijden van personeelstekort, verbetering van (digitale) informatieoverdracht tussen netwerkpartners en onderzoek naar innovatieve technologische en digitale oplossingen. Dit vereist de bereidheid van alle netwerkpartners om intensief samen te werken, buiten de eigen kaders te denken en over drempels te stappen. Dit is voor de RAV Brabant MWN en haar netwerkpartners in de acute zorg samengekomen in het ROAZ-beeld en het ROAZ-plan. We gaan hierna uitgebreider in op de ontwikkelingen rondom zorgcoördinatie.

1.5 Gemeentelijke richtlijnen

Van diverse deelnemende gemeenten hebben wij voor onze begroting richtlijnen meegekregen. Samengevat luiden deze als volgt:

1. De RAV waarborgt onder de Wet ambulancezorgvoorzieningen de kwaliteit en continuïteit van de ambulancezorg in haar werkgebied. De ambulancezorg dient blijvend te worden uitgevoerd zonder gemeentelijke financiële bijdragen.

2. De nieuwe urgentie-indeling ambulancezorg is naar verwachting in 2027 volledig geïmplementeerd. De nieuwe indeling kent zeven in plaats van drie urgentieniveaus. De RAV verwerkt de nieuwe urgentie-indeling in haar begroting waarbij inzage in de responstijden op A0 en A1 (voorheen A1 en A2 ritten) behouden blijft. Uitgangspunt dient te zijn dat in het hele werkgebied de responstijd voor A0 ritten met niet meer dan 5% wordt overschreden (melding-aankomst meer dan 15 minuten).

3. In haar begroting geeft de RAV aan wat het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de landelijke Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg van VWS betekenen voor de ambulancezorg in haar werkgebied. De beleidsagenda kent drie kernpunten: Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, Zorgcoördinatie en Samenwerking in de regio.

4. In het werkgebied van de RAV liggen meerdere gemeenten die grenzen aan België. Grensoverschrijdende samenwerking is in de ambulancezorg van belang voor het bieden van snelle en effectieve hulp. De RAV geeft in haar begroting aan hoe deze samenwerking er uitziet en welke mogelijkheden zij ziet om de grensoverschrijdende samenwerking verder te optimaliseren.

De RAV heeft deze richtlijnen verwerkt in deze begroting.

1.6 Beleidsthema's

Het beeld dat wij als ambulancevoorziening enkel patiënten voor acute zorg vervoeren naar het ziekenhuis, is de laatste jaren veranderd. In sommige gevallen betekent dit dat, op geplande basis, een patiënt vervoerd wordt tussen twee ziekenhuizen bijvoorbeeld. Dat wordt verzorgd door onze Midden-Complexe Ambulances ("MCA"). Dit ontzorgt de reguliere ALS-ambulances. Verder werken we ook al enige jaren met Verpleegkundig Specialisten en Physician Assistants die zelfstandig inzetbaar zijn. De komende jaren wordt functiedifferentiatie ook aan de kant van de beide Meldkamers Ambulancezorg zichtbaar. Denk hierbij aan verlengde triage, de 112-centralist en de Klinisch Coördinator.

Kortom: we brengen altijd de juiste zorg naar de patiënt, waarbij we in sommige gevallen ook de patiënt naar de zorg zullen brengen. Bij de RAV Brabant Midden-West-Noord draait het om meer dan snelheid en vakmanschap. Onze kernwaarden, kartrekker, kompaan, kordaat en koersvast, vormen het fundament van ons werk. Ze weerspiegelen wie we zijn: proactieve leiders, betrouwbare teamspelers, besluitvaardige professionals en een stabiele factor in onder andere een uitdagend veranderend zorglandschap.

Alvorens in te gaan op enkele concrete initiatieven, bespreken we eerst de druk op de zorg en de uitdagingen die we voor ons zien.

1.6.1. Druk op de zorg

De zorgsector staat onder toenemende druk door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen:

Vergrijzing
Onze samenleving veroudert en de zorgvraag groeit. Ouderen hebben vaker en langduriger zorg nodig, wat leidt tot een stijgende druk op alle zorginstanties, inclusief de ambulancezorg.

Toename sociale problematiek
Psychosociale problematiek en kwetsbaarheid in de samenleving nemen toe. Dit leidt tot complexere zorgvragen en een groeiende behoefte aan multidisciplinaire zorg. In het bijzondere merken we dat er meer van ons wordt gevraagd t.a.v. onze zorg voor verwarde personen, hetgeen impact heeft op wachttijden.

Steeds complexere zorgvraag
Door medische vooruitgang blijven mensen met chronische aandoeningen langer leven, maar hebben ze vaak intensieve en gespecialiseerde zorg nodig. Dit vraagt om meer expertise en maatwerk binnen het acute zorgnetwerk.

Meer en langer zelfstandig wonende ouderen
Ouderen blijven steeds langer thuis wonen, al dan niet met hulp van mantelzorgers. Dit leidt tot een grotere vraag naar zorg aan huis, wat de rol van de ambulancezorg verandert van enkel vervoer naar een bredere zorgverlener aan huis.

Tekort aan zorgpersoneel
De krapte op de arbeidsmarkt is een van de grootste uitdagingen voor de zorgsector. Het vinden en behouden van gekwalificeerd personeel wordt steeds moeilijker, terwijl de zorgvraag blijft groeien. Dit geldt niet alleen voor ons, maar ook voor onze netwerkpartners.

Technologische ontwikkelingen
Innovaties zoals geavanceerde medische apparatuur, digitale communicatie en AI-gestuurde triage maken zorg in potentie efficiënter en beter. Dit vraagt om voortdurende investeringen en bijscholing, zodat onze professionals optimaal profiteren van de nieuwste technologieën. Tegelijkertijd brengt digitalisering grote uitdagingen met zich mee. Het ontwikkelen van landelijk beleid en aangepaste wetgeving kost vaak jaren, terwijl technologische ontwikkelingen snel gaan. Bovendien is zo'n 20% van de bevolking niet of nauwelijks digitaal vaardig, wat drempels creëert in de toegang tot zorg.

1.6.2. Uitdagingen
De druk op de zorg leidt tot een aantal uitdagingen waarmee onze organisatie in 2027 te maken zal hebben:

Goed en innovatief werkgeverschap
De RAV zal moeten investeren in goed en innovatief werkgeverschap. Om de continuïteit en kwaliteit van zorg te waarborgen, moeten we verder kijken dan de traditionele aanpak. We investeren in goed werkgeverschap en loopbaanontwikkeling, maar verkennen ook innovatieve oplossingen. Denk hierbij aan: (i) het slimmer organiseren van zorg, bijvoorbeeld door technologische ondersteuning of functiedifferentiatie; (ii) het ontwikkelen van combifuncties, waarin professionals ervaring opdoen in zowel de acute zorg als het ziekenhuis; en (iii) het intensiveren van de samenwerking met opleidingsinstituten en netwerkpartners om de instroom en doorstroom van zorgprofessionals te vergroten.

Materiaal en middelen
We investeren in technologische innovaties en efficiëntere werkprocessen om onze mensen optimaal te ondersteunen. Dit helpt de impact van het personeelstekort te verzachten en verhoogt de veiligheid en effectiviteit van zorgverlening.

Kennis en vaardigheden
Door de snelle ontwikkelingen in de zorgsector is continue scholing noodzakelijk. Nieuwe triagesystemen, AI-toepassingen en functiedifferentiatie vragen om specialistische kennis op alle niveaus, van zorgverleners en centralisten tot ICT en facilitair beheer.

Focus op onze kerntaak
De veranderende rol van ambulancezorg in het zorgnetwerk vraagt om een balans tussen innovatie en onze fundamentele opdracht: het leveren van hoogwaardige ambulancezorg. Daarom blijven we onszelf de vraag stellen: hoe draagt elke nieuwe ontwikkeling bij aan de kwaliteit en toegankelijkheid van onze zorg? We zorgen ervoor dat vernieuwing altijd in dienst staat van betere patiëntenzorg.

Van idee naar actie
Innovaties en verbeteringen dreigen soms verloren te gaan in de waan van de dag. Om dit te voorkomen, versterken we onze interne processen zodat: goede ideeën niet alleen worden bedacht, maar ook daadwerkelijk worden uitgevoerd; initiatieven duurzaam worden geborgd binnen de organisatie; en medewerkers structureel betrokken worden bij verbeterprocessen.

1.6.3. Drie hoofdthema's
Gelet op de ontwikkelingen en uitdagingen die voor ons staan, zullen we ook in 2027 blijven werken aan de drie hoofdthema's:

'A Great Place to Work'
Naar verwachting houden de uitdagingen op de arbeidsmarkt voorlopig nog aan. In ons nieuwe meerjarenbeleid zullen we dan ook aandacht besteden hieraan. Hoe blijven we een goede plek om te werken voor onze huidige collega's, en hoe zijn we aantrekkelijk voor een nieuwe generatie medewerkers? Een positieve werkomgeving draagt bij aan de tevredenheid en het welzijn van medewerkers, wat op zijn beurt de kwaliteit van de zorg die zij leveren kan verbeteren. Een organisatie die wordt gezien als 'a great place to work' kan talent aantrekken en behouden. Voor de (acute) zorg is dat extra van belang, omdat zorg mensenwerk is. Een positieve werkomgeving

draagt bij aan motivatie en productiviteit, en daarmee uiteindelijk aan betere patiëntenzorg. Kortom, het streven naar 'a great place to work' is niet alleen gunstig voor de medewerkers van de RAV, maar ook voor de patiënten die zij bedienen. Het is een investering in de mensen die de zorg verlenen, wat uiteindelijk leidt tot een betere zorgverlening.

Netwerksamenwerking
De ontwikkelingen rondom zorgcoördinatie vergen van alle zorgaanbieders in onze regio dat we optimaal gaan samenwerken als partner in het zorgnetwerk. Van een keten van zorgaanbieders waar de patiënt doorheen laveert, naar een netwerk van acute zorgaanbieders waarin de patiënt centraal staat. Ketenpartners binnen de zorg worden dan ook netwerkpartners.

Voor de RAV is dit ook van belang, aangezien in de acute zorg veel verschillende partijen betrokken zijn bij de zorg voor patiënten. Denk hierbij aan ziekenhuizen, huisartsen, specialisten en andere zorgverleners zoals de GGZ. Een effectieve samenwerking tussen deze partijen kan de kwaliteit en efficiëntie van de zorg verbeteren. Door samen te werken in een netwerk, kunnen deze partijen informatie en middelen delen, wat kan leiden tot betere coördinatie van de zorg. Bovendien kan samenwerking bijdragen aan innovatie en continue verbetering in de zorg. Door samen te werken, kunnen partijen van elkaar leren, best practices delen, en gezamenlijk oplossingen ontwikkelen voor gemeenschappelijke uitdagingen.

Kortom, netwerksamenwerking is niet alleen belangrijk voor de efficiëntie en effectiviteit van de zorg die de RAV levert, maar ook voor de tevredenheid van de patiënten en de continue verbetering en innovatie in de zorg. Het is een cruciaal onderdeel van het streven naar kwaliteit in de acute zorg. Uiteindelijk draagt het bij aan een zo'n optimaal mogelijke aanwending van onze schaarse, gezamenlijke middelen.

Organisatieontwikkeling
Dit is een belangrijk onderwerp voor de RAV. Zowel de eigen interne organisatie (sterke groei en managementwisselingen), als de buitenwereld (veranderende zorgvraag / sector, invloed van technologie, krappe arbeidsmarkt) is sterk veranderd de afgelopen tijd. Deze verandering zet zich bovendien voort. De RAV past haar organisatie en haar processen hierop aan, met als doel de interne en externe samenwerking te verbeteren. Dit is nodig om de patiënt duurzaam de beste zorg op de juiste plek en het juiste moment te kunnen bieden. Het stelt de RAV ook in staat om effectief te reageren op veranderingen in de gezondheidszorgsector, zoals nieuwe technologieën, veranderende patiëntbehoeften en beleidswijzigingen. Kortom, organisatieontwikkeling is niet alleen belangrijk voor de groei en het succes van de RAV, maar ook voor het waarborgen van de kwaliteit en effectiviteit van de zorg die zij levert.

1.6.4. Wat mogen patiënten van ons verwachten?
De RAV stelt de patiënt centraal: optimale waardecreatie voor de patiënt is ons streven. We leveren mobiele zorg: de juiste ambulancezorg, op het juiste moment, op de juiste plaats en door de juiste hulpverlener. Dit betekent dat we in ieder geval de zorg naar de patiënt brengen, en waar nodig ook de patiënt naar de zorg. Door zorg- en functiedifferentiatie is deze zorg steeds beter afgestemd op de vraag van de patiënt.

Kwaliteit en evaluatie van zorg
De RAV heeft de kwaliteit van zorg hoog in het vaandel staan. Wat ook essentieel is voor de kwaliteit van zorg is het evalueren van de geleverde zorg. Sinds 2015 vindt intercollegiale zorgevaluatiebegeleiding (ZEB) plaats. Via ZEB wordt het handelen van onze ambulanceverpleegkundigen en medisch hulpverleners geëvalueerd door middel van een methodiek, die afkomstig is uit de luchtvaart en inmiddels zeer effectief is gebleken. In 2019 is de methodiek uitgebreid naar het handelen van ambulancechauffeurs. Naar verwachting zal ZEB de komende jaren breder worden uitgerold binnen onze organisatie.

Juiste zorg op de juiste plek
We benoemden het hiervoor al; de grote gedachte achter zorgcoördinatie is dat het leveren van collectieve inspanningen om de juiste zorg op de juiste plek te kunnen bieden, de zorg in het geheel kan worden ontlast. We verwachten dat in 2027 meerdere initiatieven en pilots hiertoe hun vruchten zullen hebben afgeworpen en volledig zijn geïmplementeerd. Denk hierbij aan de Klinisch Coördinator op de meldkamers en verlengde triage.

Prestaties en paraatheid op orde
Alle inspanningen omtrent zorgcoördinatie en 'de juiste zorg op de juiste plek', hebben tot doel om te komen tot een efficiënter stelsel waarin de spoedambulance niet altijd een patiënt ophaalt om hem of haar te vervoeren naar het ziekenhuis. In sommige gevallen kan de patiënt van het ambulancepersoneel ook de goede zorg thuis ontvangen en hoeft deze niet vervoerd te worden. Ook kan tijdens de triage blijken dat de zorgvraag bijvoorbeeld bij de huisartsen- of verpleegzorg thuis hoort ("ombuigen").

Dit alles laat onverlet dat een aanzienlijk deel van onze capaciteit ook in 2027 nog zal moeten worden aangewend voor de "klassieke" ambulance spoedzorg. We blijven ons ervoor inspannen dat we voldoen aan de inspanningsplicht om 95% van de ritten binnen 15 minuten (A0) of 17 minuten (A1) te rijden. Ook willen we met de beschikbare groep medewerkers op een verantwoorde manier zoveel mogelijk auto's op de weg houden. Kort gezegd: de paraatheid moet op orde en zo blijven. Daar zetten we in 2026 al stappen voor. Die zullen in 2027 worden voortgezet en uitgebreid.

1.6.5. Wat mogen (toekomstige) collega's van ons verwachten?
Mede gelet op de druk op de zorg en haar personeel, blijft de pressie op bestaand en nieuw personeel een belangrijke uitdaging voor de komende jaren. Dit is naar verwachting in 2027 nog niet opgelost. Het behouden van enthousiaste en bekwame medewerkers en het werven van nieuw talent zijn daarom topprioriteiten in ons beleid.

We willen een platte organisatie blijven, maar met onze groeiende omvang vraagt dat om extra duidelijkheid. Het vraagt van de organisatie om constant duidelijk te blijven communiceren over besluiten en keuzes. Het vraagt van collega's om kritisch en opbouwend te blijven, om vragen te stellen.

1.6.6. Wat mogen netwerkpartners van elkaar verwachten?
Naar verwachting zijn in 2027 de eerste stappen gezet in de samenwerking op zorgcoördinatiegebied in de drie regio's waarin wij actief zijn (West-Brabant, Midden-Brabant en Noord-Oost-Brabant). Netwerkpartners weten elkaar te vinden en werken intensief samen. Gegevensuitwisseling is bovendien goed ingeregeld, waarbij wij ook denken aan de uitwisseling van ideeën en meldingen, ter optimalisatie van de samenwerking en de (acute) zorg in ons werkgebied.

Aan onze zijde hebben wij een goede basis gelegd voor verlengde triage. We gaan ervan uit dat verlengde triage werkend is binnen ons hele werkgebied. We streven ernaar dat de Klinisch Coördinator volledig ingebed is binnen onze beide meldkamers. Ook gaan we ervan uit dat een aanvullend triagesysteem is geïmplementeerd.

1.6.7. Wat mag de maatschappij van ons verwachten?
Naast de zorg voor de patiënt die bij ons op de eerste plaats staat, voelen wij ook een grote verantwoordelijkheid ten opzichte van de maatschappij. Wij zijn een publieke organisatie en gaan efficiënt en verantwoord om met de middelen die aan ons zijn toevertrouwd. Daarnaast dragen wij graag bij om samen met onze partners in het acute zorgnetwerk te onderzoeken hoe de bereikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van de acute zorg in de toekomst voor iedereen behouden blijft. Dit is een grote maatschappelijke uitdaging, die alleen in samenwerking met alle betrokkenen het hoofd kan worden geboden.

Een ander thema dat ons de komende jaren zal bezig houden, betreft de 72-uurscontinuïteit. Om te voldoen aan wet- en regelgeving en om adequaat te kunnen inspelen op de actuele risico's, is het van belang om bestaand beleid te updaten en aan te vullen, zodat we als organisatie beter gewapend zijn tegen verstoringen van de zorgcontinuïteit bij grootschalige incidenten en crises.

Financieel
Sinds de oprichting van onze Gemeenschappelijke Regeling in 2005 werken wij met een begroting die volledig is gedekt door het aan ons toegekende budget vanuit de zorgverzekeraars en hebben wij geen financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten nodig gehad. De RAV is een financieel gezonde organisatie, die efficiënt en verantwoord omgaat met publieke middelen. Ook in 2027 wordt geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.

Duurzaamheid & MVO
Onze organisatie is verweven met duurzaamheid. Onze RAV verwacht twee nieuwe vestigingen op te leveren in 2027. Naast gebruiksgemak voor onze rijdienst en moderne voorzieningen voor onze kantoorcollega's, staan eisen rondom duurzaamheid hierbij hoog in het vaandel. Verder wordt de verdere verduurzaming van ons wagenpark verkend. Denk hierbij aan de elektrificatie van de ambulances. Hierbij staan voor uitdagingen wat betreft een goede laadinfrastructuur. Daarnaast kijken we naar de voetafdruk van medewerkers, zoals woon-werkverkeer en verplaatsingen tussen vestigingen. Gezien ons uitgestrekte werkgebied is dit een uitdagende, maar noodzakelijke stap. Tot slot bereiden we ons voor op de groeiende eisen rondom duurzaamheid, zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Duurzaamheid is voor ons kortom geen losse ambitie, maar een integraal onderdeel van onze strategie.

2 PROGRAMMA'S

De RAV Brabant Midden-West-Noord heeft één programma, namelijk Ambulancezorg en onderscheidt een viertal deelprogramma's:

- Meldkameractiviteiten in de regio Brabant-Noord
- Meldkameractiviteiten in de regio Midden- en West-Brabant
- Ambulancehulpverlening in de regio Brabant-Noord
- Ambulancehulpverlening in de regio Midden- en West-Brabant

In dit hoofdstuk wordt per deelprogramma uiteengezet wat de RAV Brabant Midden-West-Noord in 2027 wil bereiken, wat we hiervoor gaan doen en wat dit gaat kosten. Uitgangspunt hierbij zijn kwalitatief hoogwaardige ambulancezorg, optimale spreiding en beschikbaarheid en bedrijfsvoering binnen budgettaire kaders.

2.1 Meldkamer Brabant-Noord

2.1.1 Wat willen we bereiken?

- *Best passende zorg voor de patiënt*
  Het efficiënt en zorgvuldig afhandelen van de meldingen die binnenkomen op de meldkamer ambulancezorg. Verbetering van de kwaliteit van zorg door een juiste indicatiestelling en urgentiebepaling.

- *Behouden van het niveau van de ACE-status op het triagesysteem ProQA*
  De MKA Brabant-Noord behaalde in september 2016 de ACE-status. Een van de prestatie-indicatoren om te monitoren of het gewenste niveau gehandhaafd blijft, is de nalevingsscore.

- *Optimale spreiding en beschikbaarheid*
  Het optimaal inzetten van de beschikbare ambulances door de meldkamer. De aansturing door de meldkamer heeft direct effect op de overschrijdingspercentages van het spoedvervoer. Hiervoor beschikken wij over het softwarepakket 'Seconds', dat in 2027 volledig is ingeburgerd in onze organisatie. Deze software ondersteunt de MKA in het realiseren van optimale spreiding en beschikbaarheid.

- *Verlengde triage*
  In 2025 en 2026 is en wordt hard gewerkt aan het implementeren van diverse initiatieven die te maken hebben met verlengde triage. Door aan de meldkamerzijde "slimmer" te triëren kunnen we nog effectievere en efficiëntere ambulancezorg verlenen. Denk hierbij aan de inzet van de Klinisch Coördinator (die bijvoorbeeld kan beeldbellen), maar bijvoorbeeld ook aan een nieuw softwarepakket voor verlengde triage.

2.1.2 Wat gaan we hiervoor doen?

- *Zorgcoördinatie*
  De RAV blijft zich de komende tijd inspannen om bij te dragen aan de implementatie van zorgcoördinatievoorzieningen binnen de drie zorgcoördinatieregio's in ons werkgebied, zowel in AZN-verband als in overlegvormen met de netwerkpartners in de acute zorg en in samenwerking met de RAV van Brabant-Zuidoost.

- *Verpleegkundig specialist/Physician Assistant op de meldkamer*
  Zoals zorgcoördinatie zich richt op de best passende zorg voor de patiënt op het niveau van de verschillende hulpverleners, kan de inzet van de VS en PA op de meldkamer aan dat doel bijdragen op het niveau van de ambulancezorg. Door hun specifieke expertise te gebruiken bij de diagnosestelling op de meldkamer, kan gerichter worden bepaald welke van de verschillende 'smaken' binnen onze gedifferentieerde ambulancezorg het beste aansluit bij de zorgvraag van de patiënt.

2.1.3 Wat gaat het kosten?

Product	Lasten	inkomsten Nza	Overige inkomsten	Totaal resultaat excl. overhead
MKA Brabant-Noord	2.606.000	2.552.000	4.000	-50.000

2.2 Meldkamer Midden- en West-Brabant

2.2.1 Wat willen we bereiken?

- *Best passende zorg voor de patiënt*
  Het efficiënt en zorgvuldig afhandelen van de meldingen die binnenkomen op de meldkamer ambulancezorg. Verbetering van de kwaliteit van zorg door een juiste indicatiestelling en urgentiebepaling.

- *Behouden van het niveau van de ACE-status op het triagesysteem ProQA*
  De MKA Brabant-Noord behaalde in september 2016 de ACE-status. Een van de prestatie-indicatoren om te monitoren of het gewenste niveau gehandhaafd blijft, is de nalevingsscore.

- *Optimale spreiding en beschikbaarheid*
  Het optimaal inzetten van de beschikbare ambulances door de meldkamer. De aansturing door de meldkamer heeft direct effect op de overschrijdingspercentages van het spoedvervoer. Hiervoor beschikken wij over het softwarepakket 'Seconds', dat in 2027 volledig is ingeburgerd in onze organisatie. Deze software ondersteunt de MKA in het realiseren van optimale spreiding en beschikbaarheid.

- *Verlengde triage*
  In 2025 en 2026 is en wordt hard gewerkt aan het implementeren van diverse initiatieven die te maken hebben met verlengde triage. Door aan de meldkamerzijde "slimmer" te triëren kunnen we nog effectievere en efficiëntere ambulancezorg verlenen. Denk hierbij aan de inzet van de Klinisch Coördinator (die bijvoorbeeld kan beeldbellen), maar bijvoorbeeld ook aan een nieuw softwarepakket voor verlengde triage.

2.2.2 Wat gaan we hiervoor doen?

- *Zorgcoördinatie*
  De RAV blijft zich de komende tijd inspannen om bij te dragen aan de implementatie van zorgcoördinatievoorzieningen binnen de drie zorgcoördinatieregio's in ons werkgebied, zowel in AZN-verband als in overlegvormen met de netwerkpartners in de acute zorg.

- *Verpleegkundig specialist/Physician Assistant op de meldkamer*
  Zoals zorgcoördinatie zich richt op de best passende zorg voor de patiënt op het niveau van de verschillende hulpverleners, kan de inzet van de VS en PA op de meldkamer aan dat doel bijdragen op het niveau van de ambulancezorg. Door hun specifieke expertise te gebruiken bij de diagnosestelling op de meldkamer, kan gerichter worden bepaald welke van de

verschillende 'smaken' binnen onze gedifferentieerde ambulancezorg het beste aansluit bij de zorgvraag van de patiënt.

2.2.3 Wat gaat het kosten?

Product	Lasten	inkomsten Nza	Overige inkomsten	Totaal resultaat excl. overhead
MKA Midden- en West Brabant	3.972.000	4.047.000	30.000	105.000

2.3 RAV Brabant-Noord

2.3.1 Wat willen we bereiken?

- *Optimaliseren patiëntveiligheid en verhogen van de kwaliteit van zorg*
  In het kader van de zorgevaluatie (ZEB) worden hulpverleningen sinds 2017 onder vastgestelde thema's systematisch via collegiale intervisie besproken. Essentiële gegevens worden vastgelegd in een database. In 2027 hebben we nog steeds als doelstelling dat elke ambulanceverpleegkundige minstens 1x per jaar een fysiek ZEB-gesprek heeft waarbij een hulpverlening wordt geëvalueerd.

- *De beste passende zorg voor de patiënt*
  De zorgvraag van de patiënt staat centraal. Dit betekent dat vervoer alleen plaatsvindt als dat strikt nodig is, en dat het soms beter is om de juiste zorg ter plaatse te leveren. We maken een weloverwogen afweging om óf de zorg naar de patiënt te brengen óf de patiënt naar de zorg. Was er voorheen altijd een intentie tot vervoer, nu verschuift het accent langzaam naar acute mobiele zorg zonder vervoer. Dit vergt uitbreiding van het zorgaanbod binnen de ambulancehulpverlening in de vorm van zorgdifferentiatie. We doen dit op verschillende manieren. De inzet van Verpleegkundig Specialisten (VS) en Physician Assistants (PA) in het primair proces is daar één van. Deze groep heeft meer mogelijkheden en expertise in diagnosestelling, en meer bevoegdheden in behandeling van de patiënt.

  Een andere manier om beter aan te kunnen sluiten op de zorgvraag van de patiënt is onze divisie middencomplex ambulancevervoer (MCA). Na een aantal jaren van voorbereiding, werving en (bij)scholing is sprake van één volwaardig MCA-team in Noord.

- *Realiseren van prestatieafspraken*
  De RAV Brabant-Noord heeft de ambitie om in 2027, onder normale omstandigheden, bij minimaal 95% van de hulpverleningen met urgentie A0 binnen 15 minuten na melding ter plaatse te zijn en bij urgentie A2 binnen 30 minuten. Ook streven we ernaar dat 80% van het B2-vervoer wordt gereden door de MCA. Hiervoor is het nodig dat paraatheid conform het actuele referentiekader spreiding en beschikbaarheid wordt geleverd. Voorwaarde daarbij is dat de formatie ambulanceverpleegkundigen op het benodigde niveau gebracht kan worden, en dat er geen sprake is van afwijkende omstandigheden. Tot slot streven we ernaar om een of meer kwaliteitssignalen toe te voegen aan de prestatieafspraken.

- *Voldoen aan de WAV-vereisten*
  De RAV spant zich in om te blijven voldoen aan de eisen van de Wet Ambulancezorgvoorzieningen. Belangrijk hierbij is om de bedrijfsvoering binnen de budgettaire kaders te houden van de vigerende bekostigingssystematiek.

2.3.2 Wat gaan we hiervoor doen?

- *Voortzetten ZEB-traject verpleegkundigen*
  In 2027 willen we ervoor zorgen dat het aantal zorgevaluatiebegeleiders op peil blijft, én bewaken dat zij in staat worden gesteld om de voor ZEB bestemde tijd daadwerkelijk in te zetten, zodat het gestelde doel (1 fysiek ZEB-gesprek per ambulanceverpleegkundige per jaar) wordt behaald.

- *Evaluatie van zorg met de patiënt*
  De RAV Brabant MWN heeft een instrument ontwikkeld om de geleverde zorg rechtstreeks, één op één, met de betreffende patiënt te evalueren. De focus ligt hierbij op het mobiele zorgconsult (voorheen Eerste Hulp, Geen Vervoer). In plaats van de patiënt naar het ziekenhuis te vervoeren wordt deze thuis geholpen, al dan niet in afstemming met de huisarts. Het evaluatie-instrument is in het voorjaar van 2023 geïmplementeerd en de doelstelling is om in 2027 met minimaal 150 patiënten telefonisch te evalueren en met minimaal 300 patiënten via een ingevuld antwoordkaartje. Deze aantallen gelden voor ons gehele werkgebied.

- *Zorgdifferentiatie*
  Om de geleverde ambulancezorg optimaal aan te laten sluiten bij de zorgvraag van de patiënt, realiseren wij de komende jaren differentiatie, door verschillende niveaus van de ambulancezorg te bieden. Naast het reguliere ambulancevoer leveren we ook middencomplexe ambulancezorg en zetten we verpleegkundig specialisten en physician assistants in het primaire proces van ambulancezorg in.

- *Functiedifferentiatie*
  Zorgdifferentiatie vereist functiedifferentiatie. Voor de verschillende niveaus van ambulancezorg is verschillende expertise nodig. Een belangrijke rol is weggelegd voor de groep verpleegkundig specialisten en physician assistants. De complexere zorgvraag van de patiënt heeft aanvullende expertise nodig. VS en PA passen goed in dit profiel omdat zij meer kennis hebben en meer handelingen zelfstandig mogen uitvoeren.

- *Paraatheid versus personeelstekort*
  In 2027 is het streven om de paraatheid te leveren conform het referentiekader Spreiding & Beschikbaarheid, onder voorwaarde dat de formatie ambulanceverpleegkundigen op het gewenste niveau kan worden gebracht. De RAV voert een actief en aantrekkelijk wervingsbeleid en een loopbaanbeleid waarin aandacht is voor functiedifferentiatie en ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast is er inzet van BMH (bachelor medische hulpverlening), en leiden wij zelf op tot ambulanceverpleegkundige en -chauffeur binnen onze CZO-geaccrediteerde interne opleiding.

		2027	**2026**	**2025**	**2024**
Productie					
Declarabele ritten	aantal	32.000	34.000	34.000	36.000
Mobiel zorgconsult (EHGV-ritten)	aantal	15.000	16.000	15.000	16.000
Niet-declarabele ritten	aantal	17.000	16.000	5.000	12.000
Totaal ritten	aantal	64.000	66.000	54.000	64.000
Prestatie-indicatoren					
tijd waarbinnen 95% van de A0-ritten ter plaatse is	min	0:15:00	0:15:00	0:15:00	-
tijd waarbinnen 95% van de A1-ritten ter plaatse is	min	0:17:00	0:17:00	0:17:00	0:15:00
tijd waarbinnen 95% van de A2-ritten ter plaatse is	min	0:30:00	0:30:00	0:30:00	0:30:00
B2 door MCA gereden	%	80%	80%	80%	-
elke verpleegkundige 1x fysiek ZEB-gesprek	%	100%	100%	100%	100%
evaluatie mobiel zorgconsult met patiënt telefonisch	aantal	150	100	100	-
evaluatie mobiel zorgconsult met patiënt via kaartje	aantal	300	250	250	-

Ritten naar urgentie

Urgentie A0/A1	aantal	24.000	26.000	26.000	27.000
Urgentie A2	aantal	14.000	15.000	19.000	27.000
Urgentie B1/B2	aantal	9.000	9.000	9.000	10.000
Overig	aantal	17.000	16.000	0	0
Totaal ritten	aantal	64.000	66.000	54.000	64.000

Toelichting

Declarabele rit	Ambulancerit in opdracht van de MKA, waarbij vervoer voor de patiënt geïndiceerd is.
Mobiel zorgconsult	Een mobiel zorgconsult is een rit die wordt uitgevoerd met de intentie tot hulpverlening en of vervoer waarbij vervoer na onderzoek van de patiënt niet nodig blijkt te zijn, maar wel ter plaatse zorg wordt verleend. Voorheen werden deze ritten EHGV (Eerste Hulp Geen Vervoer) genoemd.
Niet-declarabele rit	Rit die niet gedeclareerd wordt; dit kan een voorwaardenscheppende, een loze rit of een afgebroken rit zijn.
Urgentie A0	Directe inzet met grootst mogelijke spoed
Urgentie A1	Directe inzet met spoed
Urgentie A2	Zo spoedig mogelijke inzet
Urgentie B1	Geplande inzet op bepaald tijdstip, hoogcomplexe zorgvraag
Urgentie B2	Geplande inzet op bepaald tijdstip, midden-/laagcomplexe zorgvraag
MCA	Middencomplex ambulancevervoer
Productie	De prognose van het aantal declarabele meldingen voor de begroting 2027 is gebaseerd op de productie van voorgaande jaren.

2.3.3 Wat gaat het kosten?

Product	Lasten	inkomsten Nza	Overige inkomsten	Totaal resultaat excl. overhead
RAV Brabant-Noord	32.593.000	36.611.000	2.096.000	6.114.000

2.4 RAV Midden- en West-Brabant

2.4.1 Wat willen we bereiken?

- *Optimaliseren patiëntveiligheid en verhogen van de kwaliteit van zorg*
  In het kader van de zorgevaluatie (ZEB) worden hulpverleningen sinds 2017 onder vastgestelde thema's systematisch via collegiale intervisie besproken. Essentiële gegevens worden vastgelegd in een database. In 2027 hebben we nog steeds als doelstelling dat elke ambulanceverpleegkundige minstens 1x per jaar een fysiek ZEB-gesprek heeft waarbij een hulpverlening wordt geëvalueerd.

- *De beste passende zorg voor de patiënt*
  De zorgvraag van de patiënt staat centraal. Dit betekent dat vervoer alleen plaatsvindt als dat strikt nodig is, en dat het soms beter is om de juiste zorg ter plaatse te leveren. We maken een weloverwogen afweging om óf de zorg naar de patiënt te brengen óf de patiënt naar de zorg. Was er voorheen altijd een intentie tot vervoer, nu verschuift het accent langzaam naar acute mobiele zorg zonder vervoer. Dit vergt uitbreiding van het zorgaanbod binnen de ambulancehulpverlening in de vorm van zorgdifferentiatie. We doen dit op verschillende manieren. De inzet van Verpleegkundig Specialisten (VS) en Physician Assistants (PA) in het primair proces is daar één van. Deze groep heeft meer mogelijkheden en expertise in diagnosestelling, en meer bevoegdheden in behandeling van de patiënt.

  Een andere manier om beter aan te kunnen sluiten op de zorgvraag van de patiënt is onze divisie middencomplex ambulancevervoer (MCA). Na een aantal jaren van voorbereiding, werving en (bij)scholing is in 2025 sprake van twee volwaardige MCA-teams die samen het ambulancevervoer verzorgen in de categorie laag- en middencomplex vervoer.

- *Realiseren van prestatieafspraken*
  De RAV Brabant-Noord heeft de ambitie om in 2027, onder normale omstandigheden, bij minimaal 95% van de hulpverleningen met urgentie A0 binnen 15 minuten na melding ter plaatse te zijn en bij urgentie A2 binnen 30 minuten. Ook streven we ernaar dat 80% van het B2-vervoer wordt gereden door de MCA. Hiervoor is het nodig dat paraatheid conform het actuele referentiekader spreiding en beschikbaarheid wordt geleverd. Voorwaarde daarbij is dat de formatie ambulanceverpleegkundigen op het benodigde niveau gebracht kan worden, en dat er geen sprake is van afwijkende omstandigheden. Tot slot streven we ernaar om een of meer kwaliteitssignalen toe te voegen aan de prestatieafspraken.

- *Voldoen aan de WAV-vereisten*
  De RAV spant zich in om te blijven voldoen aan de eisen van de Wet Ambulancezorgvoorzieningen. Belangrijk hierbij is om de bedrijfsvoering binnen de budgettaire kaders te houden van de vigerende bekostigingssystematiek.

2.4.2 Wat gaan we hiervoor doen?

- *Voortzetten ZEB-traject verpleegkundigen*
  In 2027 willen we ervoor zorgen dat het aantal zorgevaluatiebegeleiders op peil blijft, én bewaken dat zij in staat worden gesteld om de voor ZEB bestemde tijd daadwerkelijk in te zetten, zodat het gestelde doel (1 fysiek ZEB-gesprek per ambulanceverpleegkundige per jaar) wordt behaald.

- *Evaluatie van zorg met de patiënt*
  De RAV Brabant MWN heeft een instrument ontwikkeld om de geleverde zorg rechtstreeks, één op één, met de betreffende patiënt te evalueren. De focus ligt hierbij op het mobiele zorgconsult (voorheen Eerste Hulp, Geen Vervoer). In plaats van de patiënt naar het ziekenhuis te vervoeren wordt deze thuis geholpen, al dan niet in afstemming met de huisarts. Het evaluatie-instrument is in het voorjaar van 2023 geïmplementeerd en de doelstelling is om in 2027 met minimaal 150 patiënten telefonisch te evalueren en met

minimaal 300 patiënten via een ingevuld antwoordkaartje. Deze aantallen gelden voor ons gehele werkgebied.

- *Zorgdifferentiatie*
  Om de geleverde ambulancezorg optimaal aan te laten sluiten bij de zorgvraag van de patiënt, realiseren wij de komende jaren differentiatie, door verschillende niveaus van de ambulancezorg te bieden. Naast het reguliere ambulancevoer leveren we ook middencomplexe ambulancezorg en zetten we verpleegkundig specialisten en physician assistants in het primaire proces van ambulancezorg in.

- *Functiedifferentiatie*
  Zorgdifferentiatie vereist functiedifferentiatie. Voor de verschillende niveaus van ambulancezorg is verschillende expertise nodig. Een belangrijke rol is weggelegd voor de groep verpleegkundig specialisten en physician assistants. De complexere zorgvraag van de patiënt heeft aanvullende expertise nodig. VS en PA passen goed in dit profiel omdat zij meer kennis hebben en meer handelingen zelfstandig mogen uitvoeren.

- *Paraatheid versus personeelstekort*
  In 2027 is het streven om de paraatheid te leveren conform het referentiekader Spreiding & Beschikbaarheid, onder voorwaarde dat de formatie ambulanceverpleegkundigen op het gewenste niveau kan worden gebracht. De RAV voert een actief en aantrekkelijk wervingsbeleid en een loopbaanbeleid waarin aandacht is voor functiedifferentiatie en ontwikkelingsmogelijkheden. Daarnaast is er inzet van BMH (bachelor medische hulpverlening), en leiden wij zelf op tot ambulanceverpleegkundige en -chauffeur binnen onze CZO-geaccrediteerde interne opleiding.

		2027	**2026**	**2025**	**2024**
Productie					
Declarabele ritten	aantal	62.000	68.000	70.000	73.000
Mobiel zorgconsult (EHGV-ritten)	aantal	27.000	30.000	28.000	27.000
Niet-declarabele ritten	aantal	45.000	47.000	10.000	25.000
Totaal ritten	aantal	134.000	145.000	108.000	125.000
Prestatie-indicatoren					
tijd waarbinnen 95% van de A0-ritten ter plaatse is	min	0:15:00	0:15:00	0:15:00	-
tijd waarbinnen 95% van de A1-ritten ter plaatse is	min	0:17:00	0:17:00	0:17:00	0:15:00
tijd waarbinnen 95% van de A2-ritten ter plaatse is	min	0:30:00	0:30:00	0:30:00	0:30:00
B2 door MCA gereden	%	90%	90%	90%	-
elke verpleegkundige 1x fysiek ZEB-gesprek	%	100%	100%	100%	100%
evaluatie mobiel zorgconsult met patiënt telefonisch	aantal	150	100	100	-
evaluatie mobiel zorgconsult met patiënt via kaartje	aantal	300	250	250	-
Ritten naar urgentie					
Urgentie A0/A1	aantal	45.000	50.000	53.000	55.000
Urgentie A2	aantal	25.000	28.000	35.000	48.000
Urgentie B1/B2	aantal	20.000	20.000	20.000	22.000
Overig	aantal	44.000	47.000	0	0
Totaal ritten	aantal	134.000	145.000	108.000	125.000

Toelichting

Declarabele rit	Ambulancerit in opdracht van de MKA, waarbij vervoer voor de patiënt geïndiceerd is.
Mobiel zorgconsult	Een mobiel zorgconsult is een rit die wordt uitgevoerd met de intentie tot hulpverlening en of vervoer waarbij vervoer na onderzoek van de patiënt niet nodig blijkt te zijn, maar wel ter plaatse zorg wordt verleend. Voorheen werden deze ritten EHGV (Eerste Hulp Geen Vervoer) genoemd.
Niet-declarabele rit	Rit die niet gedeclareerd wordt; dit kan een voorwaardenscheppende, een loze rit of een afgebroken rit zijn.
Urgentie A0	Directe inzet met grootst mogelijke spoed
Urgentie A1	Directe inzet met spoed
Urgentie A2	Zo spoedig mogelijke inzet
Urgentie B1	Geplande inzet op bepaald tijdstip, hoogcomplexe zorgvraag
Urgentie B2	Geplande inzet op bepaald tijdstip, midden-/laagcomplexe zorgvraag
MCA	Middencomplex ambulancevervoer
Productie	De prognose van het aantal declarabele meldingen voor de begroting 2027 is gebaseerd op de productie van voorgaande jaren.

2.4.3 Wat gaat het kosten?

Product	Lasten	inkomsten Nza	Overige inkomsten	Totaal resultaat excl. overhead
RAV Midden- en West Brabant	57.612.000	63.647.000	3.744.000	9.779.000

2.5 Overzicht overhead

Het BBV schrijft voor dat we de overhead van de RAV begroten op een centrale begrotingspost: het 'overzicht overhead'. In deze begrotingspost zijn de automatiseringskosten, huisvestingskosten en diverse materiële overheadlasten (drukwerk, opleidingskosten etc.) opgenomen. Daarnaast zijn de personele lasten opgenomen van die functies die we op grond van de 'notitie overhead' van de commissie BBV kwalificeren als overhead. Niet alle functies die we bij de RAV kennen, zijn specifiek in deze notitie genoemd. Voor de indeling zoals gehanteerd, hebben we dus een aantal pleitbare aannames moeten doen, die zijn afgestemd met materiedeskundigen.

Om inzichtelijk te maken waar de overhead uit bestaat, is deze verdeeld in vier onderdelen:

Overzicht overhead	real. 2025	begr 2026	begr 2027
Huisvesting/automatisering	366.934	516.000	506.216
Uitbestede bedrijfsvoering aan HSC	2.193.473	2.397.356	2.785.722
Personeel	10.783.122	11.657.502	11.831.346
overig	855.361	912.657	824.716
Totaal	**14.198.890**	**15.483.515**	**15.948.000**

De begrote overhead van 2026 is conform de begrotingswijziging 2026, die op 9 juli 2026 zal worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de RAV.

In 2027 bedraagt de overhead 14,1 % van de totale kosten.

3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Onderhoud kapitaalgoederen
Het belangrijkste doel van het (groot) onderhoud is kapitaalverlies te voorkomen en de gebouwen en installaties in zodanige (bouw)technische staat te houden, dat de gebruiksmogelijkheden gewaarborgd zijn. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld, welke jaarlijks wordt bijgesteld.

De basis voor de MJOP wordt gevormd door een conditiemeting van het gebouw. Deze conditiemeting wordt door gecertificeerde inspecteurs uitgevoerd voor alle locaties, dit conform de eisen van NEN 2767. Hierbij maakt men gebruik van de elementencoderingen gebaseerd op de NL-SFB codering. De NL-SFB codering heeft zich in Nederland ontwikkeld tot de standaard op het gebied van elementgerichte classificaties. De NEN 2767 waarborgt een uniforme en kwalitatieve meting. De MJOP is een richtlijn voor uitvoering van onderhoud met een raming van de kosten en wordt jaarlijks opgenomen in de begroting. Jaarlijks worden de opgenomen activiteiten volgens planning uitgevoerd. Gesteld kan worden dat al het vastgoed zich in goede conditie bevindt.

De gegevens in het MJOP worden steeds aangevuld met gegevens vanuit de praktijk. Dit geschiedt naar aanleiding van de jaarlijkse eigen visuele inspectie, en/of op basis van ervaringscijfers van daadwerkelijke uitvoering. Dit is een continu proces. De visuele inspectie conform de NEN 2767 wordt, voor de panden in eigendom, periodiek (elke 4 jaar) herhaald en kan ook aanpassingen in het MJOP tot gevolg hebben.

EED (Energy Efficiency Directive)
Op basis van Europese regelgeving hebben we als RAV een verplichting om maatschappelijk verantwoord te ondernemen en een duurzaamheids- en energiebeleid te hebben. Dit heeft tot gevolg dat we afgelopen jaren diverse investeringen op dit gebied uitgevoerd hebben. In huur- en eigendomspanden zijn investeringen gedaan om de bouwkundige schil te verbeteren, LED-verlichting aan te brengen en zonnepanelen te plaatsen waar dit technisch mogelijk was. Bij vervangingsvraagstukken wordt steeds bekeken welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn. Ook bij de ontwikkeling van de nieuwbouwpanden staat duurzaamheid en energiebeleid bovenaan. Zo worden deze locaties *full electric* (warmtepomp) en komt er geen gas-aansluiting.

Komende jaren staan in het teken van regulier (en storings-) onderhoud op alle locaties en het verder verduurzamen in het kader van de EED/energielabels. Ook worden er komende jaren, door de groei van de organisatie, nog een aantal nieuwe locaties ontwikkeld, waarbij duurzaamheid en energiebeleid hoog in het vaandel staan.

4 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Onder bedrijfsvoering wordt verstaan: alle ondersteunende activiteiten die nodig zijn om de doelstellingen van de RAV te realiseren. De bedrijfsvoering draagt daarmee bij aan een efficiënte en effectieve organisatie van het proces ambulancezorg. Naast de bedrijfsvoering die binnen de RAV-specifiek is georganiseerd, zoals HR, Facilitaire zaken, control, planning, communicatie, kwaliteit, wagenpark, voertuig ICT en opleiding worden de taken salarisadministratie, financiën, inkoop, DIV en automatisering door de RAV ingekocht bij Hét Service Centrum (HSC). Hoewel het management van het HSC ten aanzien van deze functies een afgeleide bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft, is bewustwording en kennis van de omgeving waarbinnen de RAV zijn taken uitvoert noodzakelijk.

Hét Service Centrum verzorgt voor GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en de GGD Noord- en Oost-Gelderland een aantal ondersteunende diensten (financiën, AO/IC, salarisadministratie, DIV, inkoop, automatisering en informatisering en met name beheer van het netwerk en kantoorautomatisering). Hét Service Centrum is geen aparte organisatie, maar het resultaat van een brede samenwerking.

4.1 Organisatie

De organisatie moet het werken van geschikte en gemotiveerde mensen aan processen en producten adequaat faciliteren. De structuur volgt de strategie van de organisatie en is dienend aan sturing en samenwerking. Een slagvaardig managementteam, ondersteund door een professionele staf, met onderscheidend leiderschap vormt daarbij de basis. Door aan deze voorwaarden te voldoen kan de RAV zich handhaven binnen het topsegment van de RAV-organisaties en de maatstafconcurrentie binnen de ambulancezorg het hoofd bieden. Op basis van deze uitgangspunten ontwikkelt de organisatie zich op een aantal aspecten:

- Zij kenmerkt zich door haar medewerkers te prikkelen, uit te dagen en verantwoordelijkheid te laten nemen voor de eigen ontwikkeling;
- Er is ruimte voor innovatie;
- De organisatie is in control;
- Ontwikkeling van expertise vindt voornamelijk plaats door het zoeken van regionale en landelijke samenwerking.

4.2 Personeel

Werven, opleiden en doorgroeien
Gezien de voortdurende druk op de zorgsector en de toenemende belasting van zorgprofessionals, ligt in 2027 wederom de nadruk op het behouden van enthousiaste en bekwame medewerkers én het aantrekken van nieuw talent. Het aantrekken, ontwikkelen en behouden van personeel vormde daarmee een kernonderdeel van ons HR-beleid.

Werving en onboarding
Om voldoende gekwalificeerde medewerkers te kunnen blijven inzetten investeren we veel in het werven van nieuwe collega's. Het vergroten van de instroom is echter niet voldoende; dit vraagt om inzet van de gehele organisatie. Onder andere de teams Recruitment, Opleiding en Training en de afdeling Operatie met de praktijkleerplaatsen ervaren impact van een groeiende instroom. Samen dragen wij zorg voor de onboarding van alle nieuwe medewerkers.

Opleiden binnen de eigen RAV
Onze RAV beschikt over een eigen, landelijk gecertificeerde opleiding voor ambulanceverpleegkundigen en ambulancechauffeurs. Binnen deze opleiding worden zowel gespecialiseerde als niet-gespecialiseerde verpleegkundigen opgeleid. Het beschikken over een eigen opleidingsstructuur maakt ons uniek in Nederland en biedt ons de mogelijkheid om zowel de inhoud van de opleiding als de startmomenten volledig te regisseren. Wij doen ervaring op met het uitbreiden van het aantal eigen opleidingsgroepen. Deze uitbreiding is noodzakelijk om het

natuurlijke verloop op te vangen en – waar mogelijk – onze capaciteit verder uit te breiden. Daarnaast blijven wij andere initiatieven ontwikkelen om voldoende inzetbare professionals te behouden. Zo zijn in ons werkgebied diverse Duobanen gecreëerd, waarmee SEH/IC-verpleegkundigen deels als ambulanceverpleegkundige kunnen worden ingezet, en andersom.

Loopbaanontwikkeling en doorgroei
Loopbaanontwikkeling blijft een belangrijk speerpunt. De afgelopen jaren zijn loopbaanpaden verder uitgewerkt, zodat medewerkers binnen onze organisatie actief kunnen worden gestimuleerd zich door te ontwikkelen. Wij zijn onder meer gestart met het faciliteren van de doorgroei van chauffeur naar MBO-4 verpleegkundige. Daarnaast zijn zowel de verkorte HBO-V-opleiding voor MBO-4 verpleegkundigen als het loopbaanpad van ambulanceverpleegkundige of Medisch Hulpverlener Acute Zorg naar Verpleegkundig Specialist of Physician Assistant gecontinueerd. Interne doorgroei blijft daarmee een structurele pijler van ons HR-beleid.

Functiedifferentiatie
We blijven inzetten op functiedifferentiatie binnen zowel de rijdienst als de meldkamer, als antwoord op de aanhoudende personeelsschaarste. Binnen de rijdienst werken we, naast de reguliere ALS-ambulances, met MC-ambulances voor planbaar (niet-acuut) vervoer. Verder worden Verpleegkundig Specialisten, Physician Assistants en Medisch Hulpverleners Acute Zorg succesvol ingezet. De ervaringen hiermee zijn positief en dragen aantoonbaar bij aan een toekomstbestendige personeelsstructuur.

Ook aan de meldkamerzijde is functiedifferentiatie verder tot wasdom gekomen. De rol van 112-centralist is inmiddels duurzaam verankerd binnen onze organisatie. Daarnaast zijn wij gestart met een pilot voor de functie van Klinisch Coördinator, waarmee we een verdere taakverdeling en de optimale inzet van onze professionals onderzoeken.

4.3 Informatievoorziening/automatisering
De RAV Brabant MWN voert taken uit binnen de zorg- en veiligheidsketen. De informatievoorziening en bijbehorende automatisering van de RAV Brabant MWN is dan ook voornamelijk gericht op optimalisatie van de primaire processen binnen deze ketens en het borgen van de continuïteit en betrouwbaarheid. Voor netwerken, infrastructuur, kantoorautomatisering en datawarehouse neemt de RAV Brabant MWN diensten af van Het Service Centrum (HSC).

De automatisering betrekking hebbende op de ambulance wordt binnen de eigen organisatie uitgevoerd. Uitvoering is belegd bij het onderdeel ICT wat in ontwikkeling is. Hier wordt de samenwerking tussen voertuig ICT en functioneel beheer verder geoptimaliseerd. Zowel de navigatie als de verbindingen maar ook het proces rondom het digitale ritformulier worden hier beheerd. Waar mogelijk sluiten we bij gezamenlijke applicaties zo veel mogelijk aan bij het HSC en brengen we het beheer onder bij het HSC.

Op deze wijze wordt het toenemend belang van ICT in de primaire processen, informatieveiligheid en privacy optimaal geborgd. Wat betreft informatiebeveiliging & privacy is er een nauwe samenwerking met het onderdeel informatieveiligheid en privacy. De RAV moet en compliant zijn en voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatie en informatievoorziening. De afgelopen jaren is veel aandacht gegaan naar het verbeteren van de informatiebeveiliging (o.a. NEN7510) alsmede privacy (WGBO en AVG) en aanverwante wet- en regelgeving. Ook is de RAV Autorisatiematrix gereed als bron document, waar functie en rechten in de verschillende applicaties beschreven staan en dit de basis van automatisering en efficiënter werken. Momenteel bereidt de RAV zich voor op de NIS2.

De RAV Brabant MWN heeft als doel optimale zorg te verlenen en creatie te ondersteunen voor zowel patiënt, de zorgenketen en eigen personeel. Onderdeel daarvan is het optimaliseren en verbeteren van gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgverlener. Daarnaast zal de gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders gerealiseerd worden door het project ‘met spoed beschikbaar’ , een landelijk project, dat steeds verder vorm krijgt in samenwerking met de regionale ziekenhuizen. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor implementatie van het

toekomstbestendig maken van identificatie van de zorgverlener, sneller kunnen identificeren van de patiënt en tijdens de hulpverlening huisarts en apotheek gegevens kunnen opvragen via een eigen device. In 2025 zijn de benodigde devices reeds aangeschaft ten behoeve van het project Zorg ID Mobiel. Naar verwachting is dit in 2027 afgerond en geïmplementeerd.

4.4 Financiën

Een van de hoofdverantwoordelijkheden van dit onderwerp is de "planning & control" met als taak het verzorgen van de verschillende informatieproducten inclusief analyse en advisering.
Een andere verantwoordelijkheid is die voor de financiële administratie. Taken zijn dan onder meer het inrichten van de administratie (voldoen aan eisen BBV en behoeften organisatie) en het verwerken van de financiële mutaties.

Ook Treasury valt onder de verantwoordelijkheden van Financiën. Taken zijn onder andere het (mede) opstellen van het Treasurystatuut, het daaraan uitvoering geven en daarover in het hoofdstuk Financiën rapporteren.

4.5 Facilitaire zaken en huisvesting

De facilitaire afdeling van de RAV speelt draagt zorg voor het faciliteren en zoveel mogelijk waarborgen van een effectieve en efficiënte werkomgeving en het zorg dragen voor een optimale ondersteuning van het primaire proces. Facilitaire zaken richt zich op integrale organisatie van alle aspecten, op het gebied van huisvesting en facilitering, ter ondersteuning van alle gebruikers met ruimte, middelen en een aantal diensten, resulterende in optimale productiviteit en kostenbeheersing voor de organisatie.

De hoofdtaken op het facilitair terrein liggen voor de RAV bij:

- coördinatie van regulier en groot onderhoud, hoofdzakelijk volgens het MJOP;
- contractmanagement;
- ondersteunen en uitvoeren van huisvestings- en nieuwbouw projecten, waaronder tijdelijke locaties;
- uitvoeren en ondersteunen van inkoop (medisch en niet medisch);
- uitvoeren van meerdere aanbestedingen (compliance);
- ondersteunen logistieke handelingen en proces;
- het beheer van dagelijkse operationele activiteiten en probleem oplossing.

Het huisvestingsbeleid van de RAV wordt in hoge mate bepaald door het landelijk referentiekader (S&B/RIVM). Daarnaast geldt voor huisvesting en de daarvan afgeleide kosten zoals energie, schoonmaak, (groot) onderhoud en huur dat dit moet worden gerealiseerd binnen de vastgestelde budgetkaders c.q. normen van NZA en zorgverzekeraars. In gesprek met de zorgverzekeraars wordt jaarlijks bepaald welke middelen hiervoor beschikbaar zijn en passen bij de behoefte van de organisatie, teneinde het primaire proces optimaal te kunnen vormgeven.

Er is een steeds groter focus op duurzaamheid en milieuvriendelijkheid binnen de huisvesting en facilitaire taken. In 2025 is een groot deel van het (niet gele) wagenpark geëlektrificeerd, komende twee jaar volgen de overige voertuigen. Ook worden de eerste stappen gezet, vooralsnog middels een pilot, van de elektrificatie van de ambulances. Waar nodig wordt de laad infrastructuur verder ingericht (hierbij is de netcongestie een grote uitdaging). Voor de toekomst blijft de afdeling proactief inspelen op veranderende behoeften en ontwikkelingen binnen de organisatie en de bredere sector, met een sterke nadruk op innovatie, duurzaamheid, en kostenbeheersing. Nieuwe panden worden energiezuinig ontwikkeld en gerealiseerd en bij bestaande gebouwen wordt bij vervangingsvraagstukken ook gehandeld op basis van duurzaamheid en energiezuinigheid.

4.6 Informatie- en archiefbeheer

Een goed ingericht archief- en informatiebeheer is van belang voor een organisatie om zorgvuldig en efficiënt te werken. Het gaat hierbij niet alleen om het bewaren van documenten, maar ook om het garanderen van toegankelijkheid, betrouwbaarheid en duurzame beschikbaarheid van informatie. Voorts ondersteunt het de bedrijfsvoering en draagt het bij aan risicobeheersing. Binnen RAV Brabant Midden-West-Noord (hierna: RAV) wordt deze taak uitgevoerd door Team Informatiebeheer van Het Service Centrum.

Het archief- en informatiebeheer van de RAV valt onder de Archiefwet 1995. Voor zover nu bekend zal de nieuwe Archiefwet in januari 2027 in werking treden.

Voor de komende tijd zijn de volgende onderwerpen op het gebied van archief- en informatiebeheer van belang: (1) implementatie van de nieuwe Archiefwet: aanpassing van beleid, processen en systemen om te voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten; (2) digitale duurzaamheid: veilige opslag, migratie en conversie van bestanden en beheer van digitale archieven; (3) scholing en bewustwording: digitale vaardigheidstraining voor nieuwe medewerkers en herhalingstrainingen eenmaal in de drie jaar voor bestaande medewerkers. (4) audits en toezicht: structurele uitvoering van interne audits en opvolging van aanbevelingen uit inspecties.

De kwaliteit van het archief- en informatiebeheer wordt periodiek getoetst. Elke twee jaar vindt een inspectie plaats door de archivaris van de gemeente ’s-Hertogenbosch. Daarnaast valt de RAV onder het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de Provincie Noord-Brabant. Deze toezichtmomenten waarborgen naleving van wettelijke kaders en zorgen voor continue verbetering.

4.7 Indicatoren

		BEGROTING				
Kengetallen	JRR 2025	2026	2027	2028	2029	2030
aantal FTE (excl. FLO)	693,0	728,3	735,2	735,2	739,7	744,3
overhead: Totale kosten % van totale lasten	13,0%	14,2%	14,1%	14,1%	14,1%	14,1%
externe inhuur: kosten als % van totale loonsom	8,2%	4,3%	4,0%	3,9%	3,4%	2,8%
externe inhuur: totale kosten inhuur x € 1.000	5.227	3.230	2.698	2.779	2.462	2.136

5 PARAGRAAF FINANCIERING EN TREASURY

Het doel van deze paragraaf is om informatie te verstrekken over het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Treasury houdt zich bezig met risico's die samenhangen met alle huidige en toekomstige kasstromen. Deze risico's komen voort uit zowel de financieringsbehoefte, als uit de mutaties van de bestaande portefeuilles zoals (vervroegde) aflossingen, herfinanciering en renteaanpassing.
In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken inzicht moet geven in:

- De rentelasten;
- Het renteresultaat;
- De wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen;
- De financieringsbehoefte.

In de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) worden de kaders aangegeven voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Op basis van de Wet Fido wordt hieronder nader ingegaan op de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentraal overheidsorgaan in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (8,2%). In de onderstaande tabel staat de positie van de RAV. Hierin is in 2027 te zien dat de vlottende schulden onder de kasgeldlimiet blijven.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot 2027	Prognose 2025
Omvang kasgeldlimiet		
1 Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	9.244	8.136
2 Omvang vlottende korte schuld		
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	7.551	7.551
Schuld in rekening-courant	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	2.969	2.969
	10.520	***10.520***
3 Vlottende middelen		
Contante in kas	-	4
Tegoeden in rekening-courant	-	-214
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	4.126	13.340
	4.126	***13.130***
4 Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	6.394	-2.610
Toegestane kasgeldlimiet	9.244	8.136
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	***2.850***	***10.746***

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt er op neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.
In onderstaand overzicht wordt de relatie gelegd tussen renterisico en renterisiconorm.
Het overzicht laat zien dat er voldoende ruimte is ten opzichte van de renterisiconorm.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Renterisico				
1 Renteherzieningen op leningen o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2 Betaalde aflossingen	1.700	2.400	1.300	1.300
3 Renterisico (1+2)	1.700	2.400	1.300	1.300
4 Rente-risiconorm	22.546	23.213	23.993	24.670
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	20.846	20.813	22.693	23.370
5b Overschrijding rente-risiconorm (3 > 4)	nvt	nvt	nvt	nvt
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal	112.731	116.065	119.967	123.352
4b Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4 Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)	22.546	23.213	23.993	24.670

Schatkistbankieren

Vanaf 2013 is de Wet Fido gewijzigd, waarbij het verplicht schatkistbankieren door decentrale overheden is ingevoerd. Het verplicht schatkistbankieren houdt in dat de RAV haar overtollige liquide middelen en beleggingen aan moet houden bij het ministerie van Financiën en niet langer bij private partijen/banken onder kan brengen. De RAV is begin 2014 begonnen met het Schatkistbankieren.

Leningen

Op 30 oktober 2019 is er een lening aangegaan ter vervanging van de lening in 2010 en 2011 en ter financiering van een gedeelte van de vaste activa. De verwachting is dat er in 2026 een lening noodzakelijk is van 6 miljoen en in 2027 van 7 miljoen ter financiering van de activa.

Omschrijving	**Lening nummer**	**Ingangs-datum**	**Looptijd**	**Rente %**	**Hoofd som**	**saldo eind 2027**
Lening BNG	40.113272	30-10-2019	10 jaar	0,038%	11.000.000	2.200.000
Totaal opgenomen leningen					11.000.000	2.200.000

Renteschema

Schema renteberekening 2027	2027 x € 1.000	2027 x € 1.000
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	394	
Externe rentebaten	-	
Saldo		394
Rente van projectfinanciering moet aan het betreffende taakveld toegerekend worden	- 66	
Aan taakvelden toe te rekenen rente		328
Rente eigen vermogen	-	
Rente over voorzieningen	-	
Totaal rentetoerekening intern		-
Aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen rente (renteomslag)		328
Boekwaarde vaste activa per 1 januari		33.741
Berekende en gekozen renteomslagpercentage		0,97%
Werkelijk aan taakvelden(incl. overhead) toegerekende rente		328
Renteresultaat op het taakveld treasury		0

6 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GR RAV Brabant Midden-West-Noord beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aangepast.
Op basis hiervan neemt de RAV een aantal verplichte financiële kengetallen op in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en het jaarverslag.

6.1 Beleid omtrent reserves en voorzieningen en risico's

De nota Reserves en Voorzieningen is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR RAV Brabant Midden-West-Noord. Uitgangspunt is dat, indien er in totaliteit een negatieve reserve ontstaat, dit binnen een termijn van drie jaar wordt teruggebracht tot een positief saldo.

De paragraaf Risico's brengt in beeld wat de belangrijke risico's zijn en hoe we daarmee omgaan. Daarbij richten we ons op zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. De stand van de reserves is voldoende voor de dekking van de in paragraaf 6.3 benoemde en gekwantificeerde risico's.

6.2 Reserves en voorzieningen

(in duizenden euro's)

	Prognose 31-12-27	**Prognose 31-12-25**
Algemene reserve	902	902
Reserve Aanvaardbare Kosten (NZa)	15.623	15.623
Reserve onderhoud panden	207	207
Reserve reorganisatie	742	742
Totaal reserves	17.474	17.474
Voorziening verlofsaldi/tijdsparen	6.440	5.305
Totaal voorzieningen	6.440	5.305
Totaal reserves en voorzieningen	23.914	22.779

6.3 Inventarisatie van de risico's

De meest significante risico's worden benoemd. De significante risico's, vaak ook met een financiële impact worden gesignaleerd door gesprekken vanuit Control met de portefeuillehouders in de organisatie. Verder is er vanaf 2019 een BCM (Business Continuity Management) beleid, waarbij de processen binnen de RAV worden doorlopen en risico's en acties worden benoemd. BCM zal worden belegd binnen ons kwaliteitssysteem Zenya.
Verder zijn we in het kader van risicobeheersing bezig met een notitie Risicomanagement, die vanaf 2026 en 2027 verder uitgekristalliseerd zal worden. Binnen de planning & control cyclus houden we de vinger aan de pols en treffen we maatregelen bij financiële knelpunten.
We informeren het bestuur daarover via de bestuursrapportages. Op een moment dat de RAV een risico loopt dat we niet binnen de reguliere begroting kunnen opvangen moeten we de reserves aanspreken of moeten deze als buffer dienen.

Risico	Kans	Maatregel	Verwacht risico (bedrag in miljoen €) 2026	Verwacht risico (bedrag in miljoen €) 2027
Budgettering NZa, lager dan de werkelijke kosten	midden/laag	landelijk overleg vanuit AZN, lokaal overleg met de zorgverzekeraars	0	0
Prestatiecontract	midden/laag	sturing management/ in begroting reeds opnemen	0	0
ICT	laag	continu beveiligingsmaatregelen treffen	0	0
Persoonlijk levensfasebudget uren	laag	verplichting opgenomen	0	0
Tijdspaarregeling	midden/laag	landelijk overleg om deze verplichting landelijk op te nemen. Indien de tijdsspaarregeling als voorziening op de balans blijft, dan zal AZN trachten om de indexering in het budget te laten opnemen.	0	0
Onvoldoende binden en boeien van medewerkers, het risico bestaat dat medewerkers op cruciale functies vertrekken.	groot	continu aandacht hiervoor, bv functiedifferentiatie	0	0
Verhoogd ziekteverzuim algemeen Het verhoogde ziekteverzuim is na Covid niet gedaald. In eerste instantie was dit te wijten aan de nasleep van de intensieve crisisperiode. Er is echter een landelijke trend van stijgend ziekteverzuim, die zich al vóór de Covid-periode voordeed. De personeelsbezetting en daarmee de paraatheid kan daarmee in gevaar komen.	groot	In geval van nood worden nevenactiviteiten opgeschort, contracten opgeplust en in het uiterste geval kunnen verloven worden ingetrokken en scholingen worden uitgesteld. Direct leidinggevenden blijven in contact met zieke medewerkers om de stand van zaken doorlopend te monitoren en re-integratie mogelijkheden ook tijdig te benutten. De arbodienst en de interne verzuim coördinator adviseren en ondersteunen hen bij dit proces. De direct leidinggevenden worden periodiek getraind op het gebied van frequent ziekteverzuim en het voeren van het inzetbaarheidsgesprek met medewerkers.	0	0
Aansprakelijkheidsstelling door medewerkers ivm oplopen Post-Covid	midden/laag	goed laten adviseren door een advocatenkantoor	pm	pm
TOTAAL			0,00	0,00

Budgettering NZa lager dan de werkelijke kosten
De ambulanceopbrengsten worden verkregen via budget van het ministerie van VWS. Ambulancezorg Nederland onderhandelt samen met zorgverzekeraars Nederland met NZa over het budget indien dit op een bepaald onderdeel niet toereikend is. In 2019 was daar sprake van, mede door de loonontwikkeling binnen de ambulancesector (flinke loonstijging vanwege de nieuwe CAO/door FWG worden daarnaast nog de salarissen van de ambulanceverpleegkundigen hoger ingeschaald). Het was dan ook de vraag of dit in de toekomst volledig gedekt gaat worden door NZa, want de toename moet ook passen binnen het macrobudget van VWS, dat beschikbaar is voor ambulancezorg. In 2020 is er door NZa boekenonderzoek verricht naar de werkelijke loonkosten en de overige personeelslasten. Dit heeft erin geresulteerd dat NZa deze budgetten vanaf 2021 heeft opgehoogd. Medio 2026 lijkt het budget weer niet toereikend te worden. Nza start in 2026 een nieuw kostenonderzoek om dit recht te trekken in 2028.

Prestatiecontract
Landelijk is door zorgverzekeraars afgesproken dat de laatste 2,5% van het initieel toegekende budget voor spreiding en beschikbaarheid (maximaal ca. € 900.000) afhankelijk wordt gesteld van vooraf overeengekomen prestaties. De kans dat de RAV deze lokaal overeengekomen prestatieafspraken gedeeltelijk niet behaalt is aanwezig. Er worden haalbare afspraken gemaakt waarop de RAV invloed heeft om ze ook te kunnen realiseren. In de begroting wordt voortaan rekening gehouden met mogelijke kortingen.

ICT
De afhankelijkheid van ICT kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar brengen. Door het steeds opener karakter van de ICT stijgt het risico van het gebruik van privacygevoelige informatie. Ook stellen de overheid en de netwerkpartners hogere veiligheidseisen; de data moet voldoende beveiligd zijn. Daarnaast moet de RAV met ingang van 2018 voldoen aan de NEN-normering voor de zorg en aan accountantseisen. Technisch hebben we al veel geregeld, want sinds 2018 zijn we voor de NEN 7510 norm gecertificeerd. Het informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS) Van het HSC is ingericht en gecertificeerd. Daarnaast zijn er afspraken tussen HSC en RAV gemaakt, waarin o.a. de continuïteit van het bedrijfsproces met betrekking tot ICT is opgenomen.

Persoonlijk levensfasebudget uren
Het Persoonlijk Levensfasebudget (PLB) is een voorziening ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. Het PLB biedt de werknemer de mogelijkheid een evenwichtige balans te vinden tussen werk en privé. De PLB uren worden als verplichting op de balans gezet.

Tijdspaarregeling
Medio 2021 is landelijk de tijdspaarregeling overeengekomen met de Vakbonden. De werknemer wordt in de gelegenheid gesteld om tijd te sparen, om die gespaarde tijd later tijdens de gehele loopbaan naar eigen wens als doorbetaalde tijd op te kunnen nemen. Dit draagt bij aan een goede balans tussen werken en privé. Vanaf 2022 wordt de verplichting op de balans opgenomen. Het risico is nu nog, omdat hiervoor een voorziening wordt aangehouden, dat jaarlijks voor de volledige omvang van de voorziening geïndexeerd dient te worden. Indien deze voorziening op termijn fors gaat toenemen, dan is dit een flinke jaarlijkse extra kostenpost.

Onvoldoende binden en boeien van medewerkers
Het risico blijft aanwezig dat medewerkers vertrekken. We besteden aandacht aan opleiding, ontwikkeling, arbeidsomstandigheden en functiedifferentiatie. Het risico blijft gelijk door de aanhoudende schaarste op de arbeidsmarkt.

Verhoogd ziekteverzuim wat de personeelsbezetting en paraatheid in gevaar kan brengen.
Hoog ziekteverzuim: dit kan leiden tot druk op de paraatheid. We zetten in op vitaliteit van medewerkers. In geval van nood worden nevenactiviteiten opgeschort, contracten opgeplust en in het uiterste geval kunnen verloven worden ingetrokken en scholingen worden uitgesteld. Direct leidinggevenden blijven in contact met zieke medewerkers om de stand van zaken doorlopend te monitoren en re-integratie mogelijkheden ook tijdig te benutten. De arbodienst en de interne verzuim coördinator adviseren en ondersteunen hen bij dit proces. De direct leidinggevenden

worden periodiek getraind op het gebied van frequent ziekteverzuim en het voeren van het inzetbaarheidsgesprek met medewerkers.

Aansprakelijkheidsstelling door medewerkers i.v.m. oplopen Post-Covid
In januari 2022 is de RAV aansprakelijk gesteld door enkele medewerkers welke Post-Covid hebben opgelopen en als gevolg hiervan hun werkzaamheden niet meer kunnen verrichten. Deze medewerkers zijn op dit moment niet meer in dienst bij de RAV: zij zijn uit dienst getreden na een ziekteperiode van 2 jaar.

Deze aansprakelijkheidstelling is destijds gemeld bij de verzekeringsagent van de RAV welke de aansprakelijkheidsstelling doorgeleid heeft naar de aansprakelijkheidsverzekeraar. Eind juli 2023 (dus ruim 1½ jaar na melding door de verzekeringsagent) heeft de verzekeraar aangegeven dat onze polis geen dekking biedt omdat het voorval in 2020 plaatsgevonden heeft en de RAV op dat moment bij een andere verzekeraar verzekerd was. Deze andere verzekeraar aanvaart de aansprakelijkheid evenmin daar er geen uitlooprisico verzekerd is. Juridisch gezien lijkt in deze alleen de verzekeringsagent verwijtbaar gehandeld te hebben daar zij naar het oordeel van de jurist van de RAV niet aan haar zorgplicht voldaan heeft. De verzekeringsagent is ondertussen door de RAV aansprakelijk gesteld en hiervoor loopt momenteel een civiele procedure.

Met betrekking tot de aansprakelijkheidstelling door de twee medewerkers is de behandeling hiervan in handen gegeven van een advocatenkantoor. De aansprakelijkheidstelling is door ons afgewezen. Momenteel loopt er een civiele procedure.

Op dit moment is nog op geen enkele wijze in te schatten dan wel te voorzien wat het financiële risico voor de RAV is.

De conclusie is dat gezien de genoemde risico's het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen.

Kengetallen
De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de RAV.

		BEGROTING	
Kengetallen	JRR 2025	2026	2027
netto schuldquote	1,8%	2,1%	18,6%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1,8%	2,1%	18,6%
solvabiliteitsratio	46,4%	34,0%	35,6%

7 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2027

(x 1000 euro)

	Jaarrekening 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Ambulancezorg									
a) MKA Brabant Noord	2.481	2.481	0	2.540	2.495	-45	2.606	2.556	-50
a) MKA M.W. Brabant	3.509	4.045	536	3.865	3.970	105	3.972	4.077	105
b) RAV Brabant Noord	27.558	33.138	5.580	31.513	37.309	5.796	32.593	38.707	6.114
c) RAV M. W. Brabant	49.974	59.551	9.577	55.800	65.428	9.628	57.612	67.391	9.779
Subtotaal Programma	83.522	99.215	15.693	93.718	109.202	15.484	96.783	112.731	15.948
Overhead	14.198	0	-14.198	15.484	0	-15.484	15.948	-	-15.948
Mutatie reserves			0	0	0	0	-	-	-
Totaal resultaat	97.720	99.215	1.495	109.202	109.202	0	112.731	112.731	0

Begroting 2026 is conform vastgestelde beleidsbegroting 2026 en incl. de 1e begr wijz. conform AB vergadering 09-7-2026.

8 INVESTERINGSBEGROTING 2027

(x 1000 euro)

(x 1000 euro)	Investerings-begroting 2027
Gronden en terreinen Gebouwen (Medisch) inventaris/opleidingsmateriaal/automatisering) Wagenpark	1.000 4.650 7.845 3.215
Totaal investeringsbegroting 2027 RAV Brabant-MWN	16.710

BIJLAGE 1 STAAT VAN VASTE ACTIVA 31-12-2027

Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Aanschaf-waarde begin 2027	Investeringen 2027	Aanschaf-waarde einde 2027	Cumulatieve afschrijvingen 2027	Afschrijvings kosten 2027	Boekwaarde begin 2027	Boekwaarde einde 2027
Gronden en terreinen	3.276.403	1.000.000	4.276.403	-	-	3.276.403	4.276.403
Gebouwen	24.446.300	4.650.000	29.096.300	6.643.218	662.520	17.803.082	21.790.562
Wagenpark	21.104.568	3.214.863	24.319.431	13.927.955	3.045.107	7.176.613	7.346.369
Inventaris	1.300.787	1.145.000	2.445.787	898.569	154.687	402.218	1.392.531
Medische inventaris	10.067.029	6.700.000	16.767.029	5.849.997	1.379.526	4.217.032	9.537.506
Automatisering	2.134.994	-	2.134.994	1.336.881	241.047	798.113	557.066
Kleding	1.996.598	-	1.996.598	1.929.237	59.720	67.363	7.643
Totaal	**64.326.679**	**16.709.863**	**81.036.542**	**30.585.858**	**5.542.607**	**33.740.823**	**44.908.079**

BIJLAGE 2: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam	Saldo aan begin van dienstjaar 01.01.2026	Vermeer-deringen in 2026	Vermin-deringen in 2026	Saldo aan einde van dienstjaar 31.12.2026	Vermeer-deringen in 2027	Vermin-deringen in 2027	Saldo aan einde van dienstjaar 31.12.2027
Reserves							
Algemene reserve							
Algemene bedrijfsreserve	902.326			902.326			902.326
Subtotaal algemene reserve	902.326	0	0	902.326	0	0	902.326
Reserve aanvaardbare kosten							
RAV Brabant Noord	7.408.917	259.000	0	7.667.917	411.000		8.078.917
RAV Midden/West Brabant	6.184.126	92.000	0	6.276.126	0	-43.000	6.233.126
MKA Brabant Noord	8.047	0	-226.000	-217.953	0	-236.000	-453.953
MKA Midden/West Brabant	2.021.904	0	-125.000	1.896.904	0	-132.000	1.764.904
Subtotaal reserve aanv. kosten	15.622.994	351.000	-351.000	15.622.994	411.000	-411.000	15.622.994
Bestemmingsreserves							
reserve onderhoud panden	206.806			206.806		0	206.806
Reorganisatiereserve	742.261			742.261			742.261
Subtotaal bestemmingsreserves	949.067	0	0	949.067	0	0	949.067
Totaal reserves :	**17.474.387**	**351.000**	**-351.000**	**17.474.387**	**411.000**	**-411.000**	**17.474.387**
Voorzieningen							
Voorziening verlofsaldi/tijdsparen	5.304.929	559.000		5.863.929	576.000		6.439.929
Totaal Voorzieningen :	**5.304.929**	**559.000**	**0**	**5.863.929**	**576.000**	**0**	**6.439.929**
Totaal reserves + voorzieningen :	**22.779.316**	**910.000**	**-351.000**	**23.338.316**	**987.000**	**-411.000**	**23.914.316**

BIJLAGE 3: MEERJARENRAMING RAV BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD (x 1000 euro)

	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030	Raming 2031
	€	€	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten					
Opbrengsten uit tarieven	106.857	110.304	113.789	117.338	121.037
Mutatie financieringsoverschot/tekort	0	0	0	0	0
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	106.857	110.304	113.789	117.338	121.037
Overige opbrengsten	5.874	5.761	6.178	6.013	6.285
Gemeentelijke bijdrage	0	0	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	112.731	116.065	119.967	123.352	127.321
Bedrijfslasten					
Salarissen en sociale lasten	67.166	69.581	72.368	75.239	78.197
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	4.660	4.356	4.612	4.244	4.340
Personeel derden	2.698	2.779	2.462	2.136	1.800
Overige personeelskosten	2.388	2.460	2.533	2.609	2.688
Kapitaallasten	5.292	5.451	5.614	5.783	5.956
Huisvestingskosten	2.794	2.878	2.964	3.053	3.145
Doorbelasting Het Service Center / GGD	0	0	0	0	0
Toevoeging voorzieningen	546	558	570	579	597
Overige bedrijfskosten	10.845	11.170	11.505	11.851	12.206
Som der bedrijfslasten	96.389	99.232	102.630	105.495	108.928
	16.342	16.833	17.337	17.857	18.393
Financiële baten en lasten	394	406	418	431	443
Overhead	15.948	16.426	16.919	17.427	17.950
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	0	0	0	0	0
Gerealiseerd tot.saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0
Incidentele baten (mutatie reserve panden)	0	0	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Structurele begrotingssaldo	0	0	0	0	0

Toelichting
Er is een indexering toegepast van 3% op basis van recente indexgegevens. Er worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

BIJLAGE 4: PROGNOSEBALANS PER 31-12-2027

	1-1-2027	31-12-2027
Activa		
Materiële vaste activa	33.741.000	44.908.000
Financiële vaste activa	0	0
Vlottende activa	9.417.000	4.126.000
Totaal activa	43.158.000	49.034.000
Passiva		
Reserves	17.474.000	17.474.000
Voorzieningen	5.864.000	6.440.000
Langlopende schulden	9.300.000	14.600.000
Vlottende passiva	10.520.000	10.520.000
Totaal passiva	43.158.000	49.034.000

BIJLAGE 5: EXPLOITATIEREKENING 2027 PER AFDELING

	Begr MKA BN 2027	Begr MKA MWB 2027	Begr RAV BN 2027	Begr RAV MWB 2027	Begr Totaal RAV 2027	Begr Totaal RAV 2026	Progn. Totaal RAV 2025
	€	€	€	€	€	€	
Bedrijfsopbrengsten							
Opbrengsten uit tarieven	2.552	4.047	36.611	63.647	106.857	103.273	91.574
Wettelijk budget aanvaardb. kosten	2.552	4.047	36.611	63.647	106.857	103.273	91.574
Overige opbrengsten	4	30	2.096	3.744	5.874	5.929	7.640
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	2.556	4.077	38.707	67.391	112.731	109.202	99.214
Bedrijfslasten							
Salarissen en sociale lasten	2.161	3.063	26.546	44.983	76.754	74.524	63.598
FLO-kosten/regeling bezw. beroepen	0	0	1.700	2.960	4.660	4.907	5.886
Personeel derden	0	206	654	2.467	3.327	3.230	5.227
Overige personeelskosten	208	307	1.273	2.208	3.996	3.880	3.659
Kapitaallasten	0	0	2.021	3.521	5.542	4.967	4.201
Huisvestingskosten	0	0	966	1.830	2.796	2.715	2.486
Doorbelasting Het Service Centrum	27	43	876	1.523	2.469	2.397	2.193
Toevoeging voorzieningen	33	24	187	332	576	559	794
Overige bedrijfskosten	364	565	3.933	7.355	12.217	11.860	9.559
Som der bedrijfslasten	2.792	4.209	38.156	67.180	112.337	109.039	97.603
	-236	-132	551	211	394	163	1.611
Financiële baten en lasten	0	0	140	254	394	163	117
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoef.	-236	-132	411	-43	0	0	1.494
Buitengewone baten	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0	0
Buitengewoon resultaat	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-236	-132	411	-43	0	0	1.494
Incidentele baten (mut. res. onderh. panden)	0	0	0	0	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0	0	0	0	0
Structurele begrotingsruimte	-236	-132	411	-43	0	0	1.494

Hierna worden de grootste afwijkingen toegelicht.

Toelichting baten
De opbrengsten uit tarieven zijn ten opzichte van de begroting 2026 met € 3.584.000 gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door loon- en prijsindexering (€ 2.984.000) en door toename van de S&B middelen voor paraatheiduitbreidingen (€ 600.000).
Ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 is er een stijging van € 15.283.000 onder andere vanwege de loonindexeringen 2026/2027 ad € 5.227.000 en vanwege toegenomen paraatheiduitbreidingen ad € 1.559.000. Verder is meer budget voor de initiële scholing ad € 2.947.000, voor de vrije margeregeling € 942.000, voor directie en administratie € 526.000, voor extra productiekosten € 471.000 en voor wagenpark ad € 367.000. Verder is er vanaf 2026 extra budget voor zorgcoördinatie € 1.320.000, pre-hospitale triage € 317.000 en vanuit flexibilisering ambulancezorg € 1.568.000, waarbij de gestegen loonkosten van de ambulanceverpleegkundigen worden gerepareerd in het budget.

De overige opbrengsten dalen in 2027 met € 1.766.000 ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025, met name vanwege een lagere vergoeding vanuit het ministerie van VWS voor de FLO kosten, omdat de FLO kosten flink lager zijn. Verder waren er in 2025 hogere baten vanwege verkoop van reeds afgeschreven ambulances.

Toelichting lasten
De salarissen en sociale lasten nemen ten opzichte van de begroting 2026 toe met € 2.230.000. Dit wordt veroorzaakt door de indexering van de loonkosten (€ 1.630.000) en door uitbreiding van het ambulancepersoneel ten behoeve van de paraatheiduitbreidingen (€ 600.000). Ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 is er een stijging van € 13.156.000, dat grotendeels veroorzaakt wordt door een toename van de indexering 2026/2027 van de loonkosten ad € 6.380.000 en vanwege toename van de formatie ad € 3.711.000. Verder neemt ORT/overwerk toe met € 1.353.000 en is er een toename van de loonkosten van ondersteunende diensten met € 634.000. Tevens verwachten we een daling van de uitkeringen ziektegeld met € 160.000, stijgen de diverse toelagen/uitkeringen/verlofkosten zoals ouderschapsverlof en geboorteverlof met € 648.000. Verder zijn er nog diverse kleine loonkosten die een toename veroorzaken van in totaal € 270.000.

De FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen worden jaarlijks ingeschat op basis van personeel dat gebruik kan maken van de regeling bezwarende beroepen, de premies voor de levensloopregeling en versterkt ouderdomspensioen en de fiscale boetes die hierop rusten. De verwachting is dat de kosten in 2027 met € 247.000 afnemen ten opzichte van de begroting 2026. Ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 is de verwachting dat de FLO kosten met € 1.226.000 dalen.

Personeel derden daalt ten opzichte van de begroting 2026 met € 1.900.000. Dit wordt grotendeels verklaard doordat er minder zzp'rs ingehuurd gaan worden, vanwege de wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie). Verder is de verwachting dat er minder uitzendkrachten ingehuurd hoeven te worden vanwege de uitbreiding van de vaste formatie.

De overige personeelskosten stijgen ten opzichte van de begroting 2026 met € 116.000. Dit wordt door de indexering veroorzaakt. Ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 stijgen de kosten met € 337.000 Dit wordt voornamelijk door indexering veroorzaakt, verder is er een toename van vergoeding voor woon-werkverkeer.

De kapitaallasten nemen met € 575.000 toe ten opzichte van de begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er geïnvesteerd wordt in lifepacks, die al jaren zijn afgeschreven. Verder wordt er geïnvesteerd in een beoogde nieuwe ambulancepost in Den Bosch. Ten opzichte van conceptjaarrekening 2025 stijgen de kosten met € 1.341.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er naast de investeringen 2027 er in 2026 flinke investeringen begroot zijn voor de nieuwbouw in Tilburg en Breda en diverse vrije marge

projecten (mechanische Thoraxcompressie apparatuur en de aanschaf van mobiele apparaten voor alle ambulanceprofessionals in het kader van Zorg ID Smart).

De huisvestingskosten nemen met € 81.000 toe ten opzichte van de begroting 2026 en stijgen ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 met € 310.000, dit wordt ook vooral veroorzaakt door een toename van de huurkosten bij de post in Tilburg.

De doorbelasting van Het Service Centrum stijgen met € 276.000 ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025, met name vanwege de prijsindexering en doordat er bij Het Service Centrum de dienstverlening uitgebreid wordt bij onder meer het contractmanagement en vanwege de implementatiekosten van het nieuwe HRM- en Financiële pakket.

De toevoegingen aan voorzieningen betreft een dotatie aan de voorziening PLB-uren (persoonlijk levensfase budget) en de voorziening tijdsparen.

De overige bedrijfskosten zijn € 357.000 hoger dan de begroting 2026. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de prijsindexering. Ten opzichte van de conceptjaarrekening 2025 stijgen de kosten met € 2.658.000, dit wordt ook vooral veroorzaakt door hogere kosten voor vrije marge projecten en de prijsindexering.

BIJLAGE 6: BEGROTING 2027 NAAR TAAKVELDEN

(in duizenden euro's)

	Jaarrekening 2025		Begroting na wijziging 2026		Begroting 2027	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	111	-	90	-	93	-
0.10 Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rek. van baten en lasten	1.494		-	-	-	-
0.4 Overhead	14.199	-	15.484	-	15.948	-
0.5 Treasury	117	-	163	-	394	-
7.1 Volksgezondheid/Ambulancezorg	83.293	99.214	93.465	109.202	96.296	112.731
Totaal resultaat	99.214	99.214	109.202	109.202	112.731	112.731

BIJLAGE 7 GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ACE	Accredited Center of Excellence
AED	Automatische externe defibrillator
AI	Artificial Intelligence
ALS	Advanced Life Support
AMBAC	Academie voor ambulancezorg
AQUA	Advanced Quality Assurance
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AZN	Ambulancezorg Nederland
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BCM	Business Continuïty Management
BLS	Basic Life Support
BMH	Bachelor medische hulpverlening
BN	Brabant-Noord
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BURAP	Bestuursrapportage
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CSZ	College sanering ziekenhuisvoorzieningen
CVA	Cerebrovasculair accident
CZO	College zorgopleidingen
DIA	Directe inzet ambulance
EDQ	Emergency Dispatcher Quality
EED	Energy Efficiency Directive
EHGV	Eerste hulp, geen vervoer
FIDO	(Wet) Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
FWG	Functiewaardering gezondheidszorg
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen

GR	Gemeenschappelijke regeling
HBO	Hoger beroepsonderwijs
HBO-V	Hoger beroepsonderwijs – Verpleegkunde
HR	Human Resources
HSC	Hét servicecentrum
IC	Intensive Care
ICA	Informatie, communicatie en automatisering
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IH	Informatiehuishouding
ISMS	Information Security Management System
IZA	Integraal Zorgakkoord
J&V	Justitie en Veiligheid
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LMS	Landelijke meldkamersamenwerking
LSP	Landelijk schakelpunt
MARAP	Managementrapportage
MCA	Middencomplexe Ambulancezorg
MJOP	Meerjarenonderhoudsplanning
MKA	Meldkamer ambulancezorg
MO	Moederorganisatie
MWB	Midden- en West-Brabant
MWN	Midden-West-Noord
NEDAB	Niet-economische dienst van algemeen belang
NEN	Nederlandse norm
NIVEL	Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg
NZa	Nederlandse zorgautoriteit
PA	Physician Assistant
PCI	Percutane coronaire interventies
PLB	Persoonlijk levensfasebudget
ProQA	Professional Quality Assurance

RAK	Reserve aanvaardbare kosten
RAV	Regionale ambulancevoorziening
SEH	Spoedeisende eerste hulp
SIO	Strategisch informatieoverleg
SZW	Sociale zaken en werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
VVO	Verpleegkundige vervolgopleiding
VVT	Verpleeg- en verzorgingstehuizen en thuiszorg
VWS	Volksgezondheid, welzijn en sport
VS	Verpleegkundig specialist
WAV	Wet ambulancezorgvoorzieningen
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WKO	Warmte-Koude Opslag
WOO	Wet Open Overheid
ZCV	Zorgcoördinatievoorzieningen
ZEB	Zorgevaluatiebegeleiding/begeleider
ZIO	Zorg, innovatie en opleiding

BIJLAGE 8 KWALITEITSKADER AMBULANCEZORG 2.0

PIJLER	SIGNALEN	WAG MAG VAN ONS WORDEN VERWACHT?	PLAATS IN BEGROTING
De RAV levert bereikbare en beschikbare ambulancezorg.	1. A1-inzetten 2. A2-inzetten 3. B-inzetten 4. CVA-doorlooptijd 5. STEMI-doorlooptijd 23. Meldkamerzorg	• De patiënt wordt op tijd geholpen	Paragraaf 1.6.4 Paragrafen 2.1, 2.2, 2.3 en 2.4
De RAV biedt patiëntgerichte zorg: de zorg is afgestemd op de reële vraag en behoefte van de patiënt	6. Patiëntervaringen 7. Mobiel zorgconsult en opnieuw ambulancezorg 19. Effectieve inzet deskundigheden	• De patiënt wordt correct bejegend • De patiënt ontvangt de best passende zorg, die veilig is en van de hoogst mogelijke kwaliteit	Paragraaf 1.6.4 Paragrafen 2.3 en 2.4
De RAV biedt veilige zorg, gericht op het voorkomen van onveilige situaties en schade aan patiënten tot een minimum beperken.	8. Infectiepreventie 18. Medische technologie	• De patiënt ontvangt de best passende zorg, die veilig is en van de hoogst mogelijke kwaliteit	Paragraaf 1.6.2 Paragraaf 1.6.4 Paragraaf 4.5
Ambulancezorg wordt verleend door bevoegde en bekwame professionals die handelen volgens de professionele standaard.	9. Bekwaamheidsbeleid	• De patiënt ontvangt de best passende zorg, die veilig is en van de hoogst mogelijke kwaliteit • Collega's worden gestimuleerd en ondersteund in hun vakbekwaamheid, ontwikkeling en vitaliteit	Paragraaf 1.6.5 Paragraaf 4.2
De RAV werkt samen met patiënten(vertegenwoordigers) en regionale ketenpartners binnen het zorgdomein en openbare orde en veiligheid.	14. Ketenpartnertevredenheid 15. Multitraumapatiënten op de juiste plek 20. Kwaliteit en interoperabiliteit digitale dossiers	• RAV levert een actie bijdrage aan de ontwikkelingen rondom zorgcoördinatie • Hoofddoelen hierbij zijn een optimale onderlinge samenwerking, een goed geregelde gegevensuitwisseling en de (door-) ontwikkelingen van nieuwe zorgpaden	Paragraaf 1.6.4 Paragraaf 1.6.6
De RAV monitort de kwaliteit van de ambulancezorg aantoonbaar en systematisch en verbetert waar nodig.	11. Pijnregistratie en -behandeling 16. Leveren wetenschappelijke bijdrage 21. Thematisch aandacht voor zorgaspecten	• De patiënt ontvangt de best passende zorg, die veilig is en van de hoogst mogelijke kwaliteit	Paragraaf 1.6.4

Het RAV-bestuur handelt volgens de eisen van goed zorgbestuur.	10. Ziekteverzuim 12. Kwaliteits- en veiligheidsmanagementsysteem 13. Informatiebeveiliging 17. Voorbereid op rampen en crises 22. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	• Collega's worden gestimuleerd en ondersteund in hun vakbekwaamheid, ontwikkeling en vitaliteit • Collega's hebben een prettige en veilige werkomgeving • De maatschappij mag erop vertrouwen dat wij goed zijn voorbereid op rampen en crises • De maatschappij mag erop vertrouwen dat wij verantwoord omgaan met middelen • We denken na over onze "foot print", niet alleen die van ons als ambulancevoorzienig, maar ook die van onze collega's	Paragraaf 1.6.7 Paragraaf 4.3 Paragraaf 4.4 Paragraaf 4.5 Paragraaf 4.6 Hoofdstuk 5 Hoofdstuk 6 Paragraaf 6.3

* * *

Brabant Midden-West-Noord

PER EMAIL

Aan de gemeenteraden deelnemend in de gemeenschappelijke regeling RAV Brabant MWN

Per e-mail reeds toegezonden aan burgemeesters, wethouders en beleidsadviseurs op 1 april 2026

Kenmerk:	ps-20260401-001	Datum:	… april 2026
Behandeld door:	[redacted]	E-mail:	directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl
Onderwerp:	**Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptjaarstukken 2025**		

Geachte Raad,

Bij dezen ontvangt u de conceptjaarstukken 2025 van de RAV Brabant MWN.

Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur moet sinds boekjaar 2023 de rechtmatigheidsverantwoording afleggen. Daarom is er door de afdeling Administratieve Organisatie van het HSC in samenwerking met de RAV en de accountant een gedegen rechtmatigheidscontrole geweest. De conclusie is dat bij het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium er geen afwijkingen zijn. Op basis van het voorwaardencriterium is er sprake van € 367.737 aan inkopen welke als onrechtmatig worden gezien. Dit betreft een roosterapplicatie die in 2026/2027 de Europese grens gaat overschrijden. De aanbesteding kan echter niet eerder plaats vinden dan in 2027, waardoor de kosten al vanaf 2025 als onrechtmatig worden gezien. Daarnaast is er sprake van een overschrijding van de investeringsbudgetten (kredieten) ter hoogte van €196.000, welke als acceptabel wordt beschouwd.

Verder zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen binnen de daarvoor geldende criteria en zijn er bij de formele rechtmatigheidsfouten vanuit de uitgevoerde werkzaamheden geen afwijkingen geconstateerd. In de jaarrekening is daarom ook opgenomen dat het dagelijks bestuur van mening dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Financieel

Het voorlopig exploitatieresultaat komt uit op een positief saldo van € 1.092.579 ten opzichte van een kostendekkende begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder beschreven.

RAV Midden- en West-Brabant

Er werd in 2025 een positief resultaat behaald van € 579.000 terwijl er een positief resultaat van € 435.000 was begroot. Dit positieve verschil wordt grotendeels veroorzaakt door lagere

salariskosten vanwege minder fte inzet, omdat er onvoldoende ambulancepersoneel geworven kon worden en door lagere overwerkvergoeding en onregelmatigheidstoeslag. Verder vallen de overige bedrijfskosten lager uit dan begroot vanwege minder medische bedrijfskosten en door lagere projectkosten vanuit de vrije marge regeling. Daarentegen was er minder NZa-budget vanwege minder budget initiële opleidingskosten.

RAV Brabant-Noord
Er werd in 2025 een positief resultaat behaald van € 369.000 terwijl er een positief resultaat van € 482.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt grotendeels veroorzaakt door een lager NZa-budget vanwege minder budget initiële opleidingskosten.

Daarentegen waren er lagere salariskosten vanwege minder fte inzet, omdat er onvoldoende ambulancepersoneel geworven kon worden en door lagere overwerkvergoeding en onregelmatigheidstoeslag. Verder zijn er lagere overige bedrijfskosten onder andere vanwege minder medische bedrijfskosten, door lagere projectkosten vanuit de vrije marge regeling en door minder kosten voor diensten van derden (advieskosten).

MKA Brabant Noord
Er is in 2025 een negatief resultaat behaald van € 171.000 terwijl er een negatief resultaat van € 36.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt met name veroorzaakt doordat er meer salariskosten zijn omdat er meer formatie is ingezet dan begroot.

MKA Midden- en West-Brabant
Er is in 2025 een positief resultaat geboekt van € 315.000 terwijl er een positief resultaat van € 459.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere loonkosten omdat er meer formatie is ingezet dan begroot. Verder is er een hogere dotatie aan de voorziening tijdsparen door een incidentele correctie.

Het voorstel is om het positieve resultaat van € 1.092.579 als volgt te bestemmen:

- Ten gunste van de Reserve Aanvaardbare Kosten € 1.263.425 vanuit de RAV Midden- en West-Brabant, de RAV Brabant-Noord en de MKA Midden en West Brabant;
- Ten laste van de Reserve Aanvaardbare Kosten € 170.846 vanuit de MKA Brabant Noord.

Met vriendelijke groet,

Jan de Waard
Directeur

Bijlagen:
1. Jaarverslag 2025 met verklaring
2. Accountantsverslag 2025

Brabant Midden-West-Noord

PER EMAIL

Aan de gemeenteraden deelnemend in de gemeenschappelijke regeling RAV Brabant MWN

Per e-mail reeds toegezonden aan burgemeesters, wethouders en beleidsadviseurs op 1 april 2026

Kenmerk:	ps-20260401-001	Datum:	… april 2026
Behandeld door:	P. Swagemakers	E-mail:	directiesecretaris@ravbrabantmwn.nl
Onderwerp:	**Aanbiedingsbrief RAV Brabant MWN conceptjaarstukken 2025**		

Geachte Raad,

Bij dezen ontvangt u de conceptjaarstukken 2025 van de RAV Brabant MWN.

Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur moet sinds boekjaar 2023 de rechtmatigheidsverantwoording afleggen. Daarom is er door de afdeling Administratieve Organisatie van het HSC in samenwerking met de RAV en de accountant een gedegen rechtmatigheidscontrole geweest. De conclusie is dat bij het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium er geen afwijkingen zijn. Op basis van het voorwaardencriterium is er sprake van € 367.737 aan inkopen welke als onrechtmatig worden gezien. Dit betreft een roosterapplicatie die in 2026/2027 de Europese grens gaat overschrijden. De aanbesteding kan echter niet eerder plaats vinden dan in 2027, waardoor de kosten al vanaf 2025 als onrechtmatig worden gezien. Daarnaast is er sprake van een overschrijding van de investeringsbudgetten (kredieten) ter hoogte van €196.000, welke als acceptabel wordt beschouwd.

Verder zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen binnen de daarvoor geldende criteria en zijn er bij de formele rechtmatigheidsfouten vanuit de uitgevoerde werkzaamheden geen afwijkingen geconstateerd. In de jaarrekening is daarom ook opgenomen dat het dagelijks bestuur van mening dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Financieel

Het voorlopig exploitatieresultaat komt uit op een positief saldo van € 1.092.579 ten opzichte van een kostendekkende begroting. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder beschreven.

RAV Midden- en West-Brabant

Er werd in 2025 een positief resultaat behaald van € 579.000 terwijl er een positief resultaat van € 435.000 was begroot. Dit positieve verschil wordt grotendeels veroorzaakt door lagere

salariskosten vanwege minder fte inzet, omdat er onvoldoende ambulancepersoneel geworven kon worden en door lagere overwerkvergoeding en onregelmatigheidstoeslag. Verder vallen de overige bedrijfskosten lager uit dan begroot vanwege minder medische bedrijfskosten en door lagere projectkosten vanuit de vrije marge regeling. Daarentegen was er minder NZa-budget vanwege minder budget initiële opleidingskosten.

RAV Brabant-Noord
Er werd in 2025 een positief resultaat behaald van € 369.000 terwijl er een positief resultaat van € 482.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt grotendeels veroorzaakt door een lager NZa-budget vanwege minder budget initiële opleidingskosten.

Daarentegen waren er lagere salariskosten vanwege minder fte inzet, omdat er onvoldoende ambulancepersoneel geworven kon worden en door lagere overwerkvergoeding en onregelmatigheidstoeslag. Verder zijn er lagere overige bedrijfskosten onder andere vanwege minder medische bedrijfskosten, door lagere projectkosten vanuit de vrije marge regeling en door minder kosten voor diensten van derden (advieskosten).

MKA Brabant Noord
Er is in 2025 een negatief resultaat behaald van € 171.000 terwijl er een negatief resultaat van € 36.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt met name veroorzaakt doordat er meer salariskosten zijn omdat er meer formatie is ingezet dan begroot.

MKA Midden- en West-Brabant
Er is in 2025 een positief resultaat geboekt van € 315.000 terwijl er een positief resultaat van € 459.000 was begroot. Dit negatieve verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere loonkosten omdat er meer formatie is ingezet dan begroot. Verder is er een hogere dotatie aan de voorziening tijdsparen door een incidentele correctie.

Het voorstel is om het positieve resultaat van € 1.092.579 als volgt te bestemmen:

- Ten gunste van de Reserve Aanvaardbare Kosten € 1.263.425 vanuit de RAV Midden- en West-Brabant, de RAV Brabant-Noord en de MKA Midden en West Brabant;
- Ten laste van de Reserve Aanvaardbare Kosten € 170.846 vanuit de MKA Brabant Noord.

Met vriendelijke groet,

Jan de Waard
Directeur

Bijlagen:
1. Jaarverslag 2025 met verklaring
2. Accountantsverslag 2025

JAARSTUKKEN 2025

Regionale Ambulance Voorziening
BRABANT MIDDEN-WEST-NOORD

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. **31/03/2026**.

INLEIDING

Voor u ligt de jaarrekening 2025 van de RAV Brabant Midden-West-Noord. Met deze jaarrekening leggen wij verantwoording af aan het Algemeen Bestuur van de RAV over de verschillen tussen begroting en werkelijkheid in prestaties en financiën.

De exploitatie van de RAV sluit af met een positief resultaat van € 1.092.579,=

Het Algemeen Bestuur van de RAV is bevoegd om de jaarrekening 2025 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 9 juli 2026

Dhr. M. Everling
Voorzitter van het Dagelijks Bestuur

Dhr. J. de Waard
Secretaris

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG

1	BELEIDSVERANTWOORDING		4
	1.1	Doelstelling en activiteiten	4
	1.2	Ontwikkelingen	6
	1.3	Realisatie beleid	7
	1.4	Vooruitzichten	9
	1.5	Financiële gang van zaken 2025	10
	1.6	Risicomanagement 2025	12
2	PARAGRAFEN		13
	2.1	Paragraaf onderhoud kapitaalsgoederen	13
	2.2	Paragraaf bedrijfsvoering	13
	2.3	Paragraaf personeel	19
	2.4	Paragraaf financiering	20
	2.5	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	21

JAARREKENING 25

3	GRONDSLAGEN		26
	3.1	Algemene grondslagen	26
	3.2	Specifieke grondslagen van waardering	26
	3.3	Rechtmatigheidsverantwoording	27
4	BALANS PER 31 DECEMBER 2025		29
5	TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025		30
	5.1	Activa	30
	5.2	Passiva	33
6	NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN		37
7	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025		38
8	TOELICHTING OP OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2025		39
	8.1	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	42
	8.2	Rechtmatigheid 2025	45
	8.3	Overzicht naar taakvelden	46
9	OVERIGE GEGEVENS		47
	9.1	Resultaatbestemming	47
	9.2	Bestuur verklaring	48
	9.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	49

BIJLAGEN

Bijlage 1	Staat van vaste activa	50
Bijlage 2	Staat van reserves en voorzieningen	52
Bijlage 3	Staat van langlopende schulden	53
Bijlage 4	Bestuurssamenstelling	54
Bijlage 5	Outputrapportage	55
Bijlage 6	Specificatie financieringsverschil	61
Bijlage 7	Kostenverdeelstaat van Het Service Centrum	62
Bijlage 8	Overzicht van baten en lasten over 2025 per afdeling	63
Bijlage 9	MKA Brabant-Noord	64
Bijlage 10	MKA Midden- en West-Brabant	67
Bijlage 11	RAV Brabant-Noord	70
Bijlage 12	RAV Brabant Midden- en West Brabant	74

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026

JAARVERSLAG

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. **31/03/2026**.

1 BELEIDSVERANTWOORDING

1.1 Doelstelling en activiteiten

De Gemeenschappelijke Regeling 'Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord' heeft tot doel het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg. Zij tracht dit doel te bereiken met alle wettelijke toegestane middelen die daaraan naar haar mening kunnen bijdragen.

De GR RAV Brabant Midden-West-Noord is op 31 oktober 2005 opgericht. Tot en met 31 december 2005 waren alle ambulance- en meldkameractiviteiten ondergebracht bij de GGD Hart voor Brabant en de GROGZ West-Brabant.

Per 1 januari 2008 is al het personeel, dat voorheen nog gedetacheerd werd vanuit de GGD Hart voor Brabant en de GROGZ West-Brabant, ondergebracht in de GR RAV Brabant Midden-West-Noord. Verder zijn per 1 januari 2008 de activa, passiva en het personeel van Ambulancedienst Timmermans BV overgenomen door de RAV Midden- en West-Brabant.

De GR RAV Brabant Midden-West-Noord heeft tot taak:
- Het instellen en de instandhouding van een Regionale Ambulancevoorziening ten behoeve van het werkgebied Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;
- De instandhouding van een meldkamer ambulancezorg ten behoeve van het werkgebied Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;
- Het vaststellen en (doen) uitvoeren van het meerjarenbeleid van de regio's Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord;
- Het (doen) leveren van een bijdrage aan de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen ten behoeve van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant en de Hulpverleningsdienst Brabant-Noord.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Governancecode zorg 2017

De zeven principes	Geef aan of u volledig voldoet aan het principe (ja/nee)*	Zo nee, leg uit waarom wordt afgeweken
Principe 1 - Goede zorg De maatschappelijke doelstelling en ligitimatie van de zorgorganisaties is het bieden van goede zorg aan cliënten	ja	
Principe 2 - Waarden en normen De raad van bestuur en raad van toezicht hanteren waarden en normen die passen bij de maatschappelijke positie van de zorginstelling	ja	
Principe 3 - Invloed belanghebbenden De zorgorganisatie schept randvoorwaarden en waarborgen voor adequate invloed van belanghebbenden	ja	
Principe 4 - Inrichting governance De raad van bestuur en raad van toezicht zijn een ieder verantwoordelijk voor de governance van de zorgorganisatie	ja	
Principe 5 - Goed bestuur De raad van bestuur bestuurt de zorgorganisatie gericht op haar maatschappelijke doelstelling	ja	
Principe 6 - Verantwoord toezicht De raad van toezicht houdt toezicht op de maatschappelijke doelstelling van de zorgorganisatie	ja	
Principe 7 - Continue ontwikkeling De raad van bestuur en raad van toezicht ontwikelen permanent hun professionaliteit en deskundigheid	ja	
Is de organisatie (naast de Governancecode zorg) onderworpen aan een andere code of wordt deze vrijwillig toegepast? Zo ja, welke code?	nee	nvt

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

1.2 Ontwikkelingen

In deze paragraaf behandelen we enkele ontwikkelingen die in het bijzonder speelden binnen onze RAV in 2025.

Zorgcoördinatie
Het onderwerp 'zorgcoördinatie' bleef als een rode draad door onze organisatie en activiteiten lopen. De ontwikkelingen rondom zorgcoördinatie vergden van alle zorgaanbieders in onze regio dat we optimaal samenwerken als partner in het zorgnetwerk. Ketenpartners binnen de zorg worden dan ook netwerkpartners. Voor de RAV is dit ook van belang, aangezien in de acute zorg veel verschillende partijen betrokken zijn bij de zorg voor patiënten. Denk hierbij aan ziekenhuizen, huisartsen, specialisten en andere zorgverleners zoals de GGZ. Een effectieve samenwerking tussen deze partijen kan de kwaliteit en efficiëntie van de zorg verbeteren. Door samen te werken in een netwerk, kunnen deze partijen informatie en middelen delen, wat kan leiden tot betere, efficiëntere en effectievere zorg. Bovendien kan samenwerking bijdragen aan innovatie en continue verbetering in de zorg. Door samen te werken, kunnen partijen van elkaar leren, best practices delen en gezamenlijk oplossingen ontwikkelen voor gemeenschappelijke uitdagingen. Kortom, netwerksamenwerking is niet alleen belangrijk voor de efficiëntie en effectiviteit van de zorg die de RAV levert, maar ook voor de tevredenheid van de patiënten en de continue verbetering en innovatie in de zorg. Het is een cruciaal onderdeel van het streven naar kwaliteit in de acute zorg. Uiteindelijk draagt het bij aan een zo'n optimaal mogelijke aanwending van onze schaarse, gezamenlijke middelen. Alle inspanningen van de netwerkpartners hebben eind 2025 geleid tot een 'Transformatieplan zorgcoördinatie' voor de vier zorgkantoorregio's in Noord-Brabant.

Meerjarenbeleidsplan
Een ander belangrijk onderwerp voor onze organisatie, is het nieuwe Meerjarenbeleidsplan. Ons huidige plan liep tot en met 2025. In 2024 zijn wij, onder begeleiding van marketing- en communicatieadviesbureau 'Zuiderlicht' begonnen met de voorbereiding van een nieuw plan voor de periode 2026 tot en met 2029. Participatie van de medewerkers stond voor ons daarbij voorop. We hebben dan ook meerdere interactieve sessies georganiseerd, verspreid door ons werkgebied. Ook heeft Zuiderlicht meerdere interviews afgenomen bij stakeholders. In 2025 is het plan vervolgens in definitief concept vastgesteld in het MT en voorgelegd aan de Ondernemingsraad en Cliëntenraad. Ook heeft Zuiderlicht breder input opgehaald bij diverse netwerkpartners. Vervolgens is het plan voorgelegd aan ons Dagelijks Bestuur, waarna vaststelling volgde in het Algemeen Bestuur van 3 juli 2025. De rest van 2025 is besteed aan de voorbereiding van de inwerkingtreding daarvan. Het plan zelf is in werking getreden op 1 januari 2026.

Personeel
Zoals overal in de zorg, zoeken ook wij continue naar goede nieuwe collega's. In 2025 heeft dit geleid tot enthousiaste en kundige nieuwe collega's. Tegelijkertijd is het nodig de instroom verder te verhogen. In 2026 zullen we dan ook de werving en campagnes daaromheen intensiveren en een extra opleidingsgroep instellen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

1.3 Realisatie beleid

Prestatiecontracten zorgverzekeraars
Conform de nieuwe bekostigingssystematiek voor de ambulancezorg, die in 2014 werd ingevoerd, is de te leveren beschikbaarheid de basis voor het te ontvangen budget en niet meer de productie. Het door de NZa aan de RAV toegekende budget is het maximumbudget waarover in het lokaal overleg met de zorgverzekeraars moet worden onderhandeld. Bij deze onderhandelingen worden door zorgverzekeraars en RAV jaarlijkse prestatieafspraken overeengekomen.

Voor 2025 hebben wij prestatieafspraken gemaakt over onze A0, A2, en percentage B2-ritten gereden door MCA, evenals de prestaties van de meldkamers (ProQA-scores). Voor Midden-West-Brabant zijn wij respectievelijk de volgende normen overeengekomen: 95%, 95%, 90% en 94%. Voor Noord-Brabant zijn wij respectievelijk de volgende normen overeengekomen: 95%, 95%, 80% en 94%.

Prestatie A0-ritten
Voor Midden- en West-Brabant is een prestatie behaald van 93,4%, met een gemiddelde responstijd van 00:10:17 en mediane responstijd van 00:09:53. Voor Brabant-Noord is een prestatie behaald van 96,2%, met een gemiddelde responstijd van 00:09:28 en mediane responstijd van 00:09:18.

Prestatie A2-ritten
Voor de A2-ritten geldt voor beide gebieden een norm van 95%. In Midden-West-Brabant hebben wij een prestatie gerealiseerd van 95,4% en in Brabant-Noord van 96,9%.

Prestatie B2-ritten
In Midden-West-Brabant geldt voor het middencomplex ambulancevervoer een overeengekomen score dat 90% van het vervoer met urgentie B2 wordt gereden door een MCA-ambulance. Hier hebben wij 96,8% behaald. Voor Brabant-Noord geldt voor het middencomplex ambulancevervoer een overeengekomen score dat 80% van het vervoer met urgentie B2 wordt gereden door een MCA-ambulance. Hier hebben wij 86,9% behaald.

Prestatie meldkamers (ProQA)
Voor beide meldkamers zijn wij met de zorgverzekeraars een prestatienorm van 94% overeengekomen. Voor de meldkamer in Midden-West-Brabant (Bergen op Zoom) hebben we een nalevingsscore van 98% behaald en voor de meldkamer in Brabant-Noord (’s-Hertogenbosch) hebben we een score behaald van 97%.

Beleidsontwikkelingen
Hierna beschrijven we nog enkele in het oog springende beleidsontwikkelingen.

Herverdeling binnen aansturing rijdienst en MKA’s
Onze RAV is de afgelopen jaren fors gegroeid. Het zorgnetwerk om ons heen verwacht andere dingen van ons dan in het verleden. Het was dan ook niet meer reëel om de aansturing van het primaire proces door één persoon te laten uitvoeren. In 2025 zijn dan ook drie managers Operatie aangetrokken. De drie managers Operatie zijn gaan leidinggeven aan een eigen geografisch gebied. We delen ons grote werkgebied op in drie delen: West, Midden en Noord. Deze gebieden volgen de regio-indeling waarop onder andere zorgcoördinatie vorm krijgt. De manager Operatie van regio Midden is tevens de manager van beide Meldkamers Ambulancezorg in ons werkgebied.

Visitatierapport Ambulancezorg Nederland
Met gepaste trots kijkt de RAV terug op de uitkomsten van de visitatie van onze RAV Brabant Midden-West-Noord. De visitatie is uitgevoerd onder regie van onze branchevereniging Ambulancezorg Nederland (AZN). Elke vijf jaar vindt er een dergelijke visitatie plaats bij alle RAV’en in Nederland. Het doel? Van en met elkaar leren, de kwaliteit van ambulancezorg verbeteren en samen bouwen aan een toekomstbestendige sector. De visitatiecommissie bestaat uit collega’s uit hetzelfde werkveld. Gesprekken met de commissie zijn prettig, kritisch en spiegelend; waar staan we, wat doen we goed en waar liggen kansen voor groei? De commissie spreekt van een organisatie die stevig geworteld is in de regio, met een heldere koers, een open cultuur en een aanstekelijke ambitie. Een RAV die niet alleen meebeweegt met de veranderende zorgvraag, maar ook zelf richting

VOORWAARDELIJKINGS-
DOELEINDEN
Verstegen accountants
en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

geeft aan de toekomst van ambulancezorg. Wat ons bijzonder verheugt, was de erkenning voor onze beweging van controle naar vertrouwen. De visitatiecommissie zag een organisatie die investeert in relaties — met gemeenten, zorgverzekeraars én netwerkpartners — en die ruimte geeft aan medewerkers om te groeien, te leren en te innoveren. Of het nu gaat om de inzet van klinisch coördinatoren, de kracht van onze Verpleegkundig Specialisten en Physician Assistants, of de toepassing van AI en virtual reality: we bouwen aan een toekomstbestendige zorg, met de patiënt centraal. De visitatie bevestigt dat we op de goede weg zijn. Tegelijkertijd biedt het rapport waardevolle inzichten en leerpunten die we omarmen. Want alleen door te blijven reflecteren en verbeteren, kunnen we de beste zorg blijven bieden — op de juiste plek, op het juiste moment.

Klinisch coördinator & verlengde triage

De juiste zorg, op de juiste plek. Uit potentieelmetingen is gebleken dat een aanzienlijk percentage van de gesprekken die binnenkomt op de Meldkamers Ambulancezorg omgebogen kan worden, zodat niet voor iedere oproep een ambulance met spoed hoeft te worden gestuurd. Ten behoeve daarvan, is afgelopen april onze RAV op onze beide MKA's gestart met het inzetten van klinisch coördinatoren (KC). Het doel van deze nieuwe rol op de meldkamer is ervoor te zorgen dat door middel van verdiepende triage we als organisatie nog beter en veilig de juiste zorg op de juiste plek kunnen bieden. En sinds de start van de KC is er veel data verzameld: hoe vaak wordt de KC ingezet? En vooral: wat levert het op? De resultaten zijn erg positief. Er is sprake van meerwaarde van verlengde triage en de samenwerking tussen centralisten en klinisch coördinatoren op de meldkamer. Dit komt de patiëntenzorg ten goede. In ieder geval kunnen we concluderen dat, ondanks dat we nog maar net zijn begonnen, we een goede weg zijn ingeslagen met deze samenwerking tussen centralisten en klinisch coördinatoren. We zijn als RAV dan ook trots op alle inspanningen.

Elektrificatie niet-ambulance wagenpark

Tot slot heeft onze RAV de eerste stappen gezet in de elektrificatie van ons wagenpark. Bij meerdere posten zijn laadpalen geïnstalleerd en bijvoorbeeld piketvoertuigen, facilitaire voertuigen en bakwagens zijn vervangen voor elektrische exemplaren.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

1.4 Vooruitzichten

Een positieve constatering is dat de toekomstvisie van onze RAV, zoals vastgelegd in ons Meerjarenplan 2022-2025, nog steeds aansluit bij de huidige landelijke ontwikkelingen rondom o.a. zorgdifferentiatie en zorgcoördinatie. Met ingang van 2026 geldt ons nieuwe Meerjarenbeleidsplan, dat focus aanbrengt in de grote lijnen die in het voorgaande beleid zijn uitgezet. De komende jaren zien we in algemene zin de volgende veranderingen op ons af komen:

Preventieve zorg
De komende jaren zal almeer de nadruk ook te komen liggen op het bieden van preventieve zorg. Dit komt uiteindelijk de patiënt, de netwerkpartners en de maatschappij in brede zin ten goede. Als ambulancedienst hebben we hier een beperkte rol bij.

Acute zorgverlening ter plaatse
Naast preventieve zorg, zal de acute zorgverlening ter plaatse een van onze kerntaken blijven. De invulling van deze taak zal evenwel ook veranderen door bijvoorbeeld een veranderende patiëntenpopulatie en technologische ontwikkeling bij de rijdienst en de meldkamers.

Geavanceerde technologie
De RAV zal blijven inzetten op innovatie en ontwikkeling, steeds op basis van gedegen, evidence based onderzoek. Door toenemende technologische ontwikkelingen, worden we steeds beter in staat om ons personeel te laten ondersteunen. Ook kunnen we meer werk verrichten met dezelfde collega's.

Opleiding en training
Een veranderende manier van werken, betekent dat opleiding en training voor al onze collega's, ongeacht hun expertise, steeds belangrijker wordt in het kielzog van al deze ontwikkelingen.

Samenwerking
Aanbieders van acute zorg kunnen niet langer volstaan met het enkel vervullen van de eigen rol op ieders plek in de keten. De meeste aanbieders willen dat ook niet meer. Door samen te werken in een zorgnetwerk, waarin de patiënt centraal staat, neemt de kwaliteit van de zorg toe en wordt deze effectiever.

Coördinator in het netwerk
Het zit in onze natuur om het initiatief te nemen en voorop te staan bij diverse ontwikkelingen. Over een aantal jaar zullen we dan ook worden gezien als een van de coördinatoren binnen het acute zorg-netwerk.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

1.5 Financiële gang van zaken 2025

Onderstaand worden per organisatorische afdeling de baten, lasten en resultaten weergegeven. Bij de afdelingen worden deze nader geanalyseerd en toegelicht.

Baten
De bedrijfsopbrengsten van de RAV Brabant Midden-West-Noord hebben zich in 2025 ten opzichte van de begroting als volgt ontwikkeld.

(in duizenden euro's)

AFDELING	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
MKA Brabant Noord	2.480	2.433	47
MKA Midden/West Brabant	4.045	4.120	-75
RAV Brabant Noord	32.957	34.289	-1.332
RAV Midden/West Brabant	59.330	60.485	-1.155
Totaal RAV Brabant Midden-West-Noord	98.812	101.327	-2.515

Lasten
De ontwikkeling van de bedrijfslasten is als volgt.

(in duizenden euro's)

AFDELING	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
MKA Brabant Noord	2.651	2.469	182
MKA Midden/West Brabant	3.730	3.661	69
RAV Brabant Noord	32.502	33.703	-1.201
RAV Midden/West Brabant	58.720	59.990	-1.270
Totaal RAV Brabant Midden-West-Noord	97.603	99.823	-2.220

Incidenteel en financieel resultaat
De ontwikkeling van de buitengewone baten en lasten (inclusief resultaat deelneming) en de financiële baten en lasten is als volgt.

(in duizenden euro's)

AFDELING	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
MKA Brabant Noord	-	-	-
MKA Midden/West Brabant	-	-	-
RAV Brabant Noord	87	104	-17
RAV Midden/West Brabant	30	60	-30
Totaal RAV Brabant Midden-West-Noord	117	164	-47

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Resultaten

De ontwikkeling van de resultaten voor bestemming (inclusief financiële baten en lasten en bijzondere baten en lasten) van de RAV Brabant Midden-West-Noord.

(in duizenden euro's)

AFDELING	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
MKA Brabant Noord	-171	-36	-135
MKA Midden/West Brabant	315	459	-144
RAV Brabant Noord	369	482	-113
RAV Midden/West Brabant	579	435	144
Totaal RAV Brabant Midden-West-Noord	1.092	1.340	-248

Van bovenstaande lasten betreffen € 14.198.890 overheadkosten.

In het jaar 2025 is de RAV niet VPB-plichtig.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026

1.6 Risicomanagement 2025

Onderwerp	Geef aan of het onderwerp aan de orde is (self assessment)	Zo ja, licht in max. 200 woorden de antwoorden toe
Zijn in de organisatie in het verslagjaar belangrijke gebeurtenissen aan de orde geweest zoals:		
fusieplannen;	nee	
wijziging in de visie;	nee	
wijziging in de strategie;	nee	
wijziging in het besturingsmodel;	nee	
wijziging in de organisatie;	nee	
belangrijke inkrimping of uitbreiding van de omzet;	nee	
belangrijke investeringen;	nee	
ICT-migraties;	nee	
personeelstekort;	ja	Sinds enkele jaren kampen we met een tekort aan verpleegkundig personeel, vanwege schaarste aan verpleegkundigen. De RAV doet echter alles eraan om voldoende verpleegkundigen te werven. Zo hebben we onder andere een interne opleiding tot ambulanceverpleegkundige.
andere belangrijke gebeurtenissen;	nee	
Zijn dergelijke belangrijke gebeurtenissen in de komende twee verslagjaren te voorzien?		
Is er sprake van een continuïteitsveronderstelling? *	nee	
Voert de organisatie in het verslagjaar een actief duurzaamheidsbeleid (energiebewustzijn, duurzame inkoop?)	ja	We hebben duurzaamheid in brede zin, hoog in het vaandel. Bij aanbestedingen is duurzaamheid een belangrijk onderdeel, vaak ook als gunnings-kwaliteit criteria. Hierbij valt te denken aan aandacht voor CO2-reductie, energieverbruik en MVO . Ook hebben we veel aandacht voor certificeringen op dit gebied bij onze partners. We zijn actief binnen de eigen onderdelen, door zoveel mogelijk energiebesparende verlichting toe te passen en hebben we een start gemaakt met de elektrificatie van het (niet ambulance) wagenpark. We optimaliseren meerdere werkprocessen, waarbij we een goede afweging maken tussen hetgeen we in eigen beheer kunnen doen en wat we uitbesteden. We hebben een eigen logistieke dienst, die we steeds verder professionaliseren door vervoersbewegingen te combineren en te beperken, onderdeel daarvan is een centrale afleverlocatie voor onze leveranciers. We voeren actief gesprekken met partners en leveranciers op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. Ook brengen we komende tijd een aantal bedrijfsonderdelen die van elkaar afhankelijk zijn, samen onder een dak. We ontwikkelen een aantal nieuwe locaties, waarbij duurzaamheid het vertrekpunt is.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

2 PARAGRAFEN

2.1 Paragraaf onderhoud kapitaalsgoederen

Het belangrijkste doel van het (groot)onderhoud is kapitaalverlies te voorkomen en de gebouwen en installaties in zodanige, (bouw)technische staat te houden, dat de gebruiksmogelijkheden gewaarborgd zijn. Hiervoor is een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) opgesteld, welke jaarlijks wordt bijgesteld.

De basis voor de MJOP wordt gevormd door een conditiemeting van het gebouw. Deze conditiemeting wordt door gecertificeerde inspecteurs uitgevoerd voor alle locaties, dit conform de eisen van NEN 2767. Hierbij maakt men gebruik van de elementencoderingen gebaseerd op de NL-SFB codering. De NL-SFB codering heeft zich in Nederland ontwikkeld tot de standaard op het gebied van elementgerichte classificaties. Alles rondom het MJOP is verwerkt middels het softwarepakket Planon Building Management en met de door Planon aangeleverde kengetallen verwerkt tot de MJOP. De MJOP is een richtlijn voor uitvoering van onderhoud met een raming van de kosten en wordt jaarlijks opgenomen in de begroting. Jaarlijks worden de opgenomen activiteiten volgens planning uitgevoerd. Gesteld kan worden dat al het vastgoed zich in goede conditie bevindt.

De gegevens in het MJOP moeten steeds worden aangevuld met gegevens vanuit de praktijk. Dit geschiedt naar aanleiding van de jaarlijkse eigen visuele inspectie, en/of op basis van ervaringscijfers van daadwerkelijke uitvoering. Dit is een continu proces. De visuele inspectie conform de NEN 2767 wordt, voor de panden in eigendom, periodiek (elke 4 jaar) herhaald en kan ook aanpassingen in het MJOP tot gevolg hebben.

2.2 Paragraaf bedrijfsvoering

Hét Service Centrum

Hét Servicecentrum verzorgt voor de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en de GGD Noord- en Oost-Gelderland een aantal ondersteunende diensten. De 4 organisaties delen de diensten financiën, salarisadministratie, DIV en ICT (met name beheer van het netwerk/systemen en de kantoorautomatisering). Deze samenwerking is geregeld in een overeenkomst ‘kosten voor gemene rekening’ die het risico van btw-heffing afdekt en waarvan de GGD Hart voor Brabant penvoerder is.

Personeel

Werving en on-boarding

Om voldoende gekwalificeerde medewerkers te kunnen blijven inzetten is in 2025 opnieuw veel geïnvesteerd in het werven van nieuwe collega’s. Alleen het vergroten van de instroom was echter niet voldoende; dit vraagt om inzet van de gehele organisatie. Onder andere de teams Recruitment, Opleiding en Training en de afdeling Operatie met de praktijkleerplaatsen ervaren de impact van de groeiende instroom. Samen dragen wij zorg voor de on-boarding van alle nieuwe medewerkers.

Opleiden

Onze RAV beschikt over een eigen, landelijk gecertificeerde opleiding voor ambulanceverpleegkundigen en ambulancechauffeurs. Binnen deze opleiding worden zowel gespecialiseerde als niet-gespecialiseerde verpleegkundigen opgeleid. Het beschikken over een eigen opleidingsstructuur maakt ons uniek in Nederland en biedt ons de mogelijkheid om zowel de inhoud van de opleiding als de startmomenten volledig te regisseren.

In 2025 hebben we voor het eerst ervaring opgedaan met een derde opleidingsgroep. Deze uitbreiding is noodzakelijk om het natuurlijke verloop van medewerkers op te vangen en waar mogelijk de capaciteit juist uit te breiden. Daarnaast blijven we andere initiatieven ontwikkelen om voldoende professionals te behouden. Zo zijn in het werkgebied diverse

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

duobanen gecreëerd, waarmee SEH/IC verpleegkundigen deels als verpleegkundigen worden ingezet.

Functiedifferentiatie

Ook in 2025 is ingezet op functiedifferentiatie binnen zowel de rijdienst als de meldkamer, als antwoord op de aanhoudende personeelsschaarste. Binnen de rijdienst werken we, naast de reguliere ALS-ambulances, met MC-ambulances voor planbaar (niet-acuut) vervoer. Verder worden Verpleegkundig Specialisten, Physician Assistants en Medisch Hulpverleners Acute Zorg succesvol ingezet. De ervaringen hiermee zijn positief en dragen aantoonbaar bij aan een toekomstbestendige personeelsstructuur. Aan de meldkamerzijde is de functiedifferentiatie in 2025 verder tot stand gekomen. De rol van 112-centralist is inmiddels duurzaam verankerd binnen onze organisatie. Daarnaast zijn wij gestart met een pilot voor de functie van Klinisch Coördinator, waarmee we een verdere taakverdeling en de optimale inzet van onze professionals onderzoeken.

Loopbaanontwikkeling en doorgroei

Loopbaanontwikkeling blijft een belangrijk speerpunt. In 2025 zijn loopbaanpaden verder uitgewerkt, zodat medewerkers binnen onze organisatie actief kunnen worden gestimuleerd zich door te ontwikkelen. We zijn onder meer gestart met het faciliteren van de doorgroei van chauffeur naar MBO-4 verpleegkundige. Daarnaast zijn zowel de verkorte HBO-V-opleiding voor MBO-4 verpleegkundigen als het loopbaanpad van ambulanceverpleegkundige of Medisch Hulpverlener Acute Zorg naar Verpleegkundig Specialist of Physician Assistant gecontinueerd. Interne doorgroei blijft daarmee een structurele pijler van ons HR-beleid.

Informatievoorziening/automatisering

De RAV Brabant MWN voert taken uit binnen de zorgketen en de veiligheidsketen. De informatievoorziening en bijbehorende automatisering van de RAV Brabant MWN is dan ook voornamelijk gericht op optimalisatie van de primaire processen binnen deze ketens en het borgen van de continuïteit en betrouwbaarheid. Voor netwerken, infrastructuur, kantoorautomatisering en Datawarehouse neemt de RAV Brabant MWN diensten af van Het Service Centrum (HSC).

De automatisering betrekking hebbende op de ambulance wordt binnen de eigen organisatie uitgevoerd. Uitvoering is belegd bij de afdeling Voertuig ICT, in samenwerking met de Functioneel beheerders, waar het proces rondom het digitale ritformulier wordt beheerd. Op deze wijze wordt het toenemend belang van ICT in de primaire processen, informatieveiligheid en privacy optimaal geborgd. Wat betreft informatiebeveiliging & privacy is er een nauwe samenwerking met het onderdeel Informatieveiligheid en Privacy. De RAV moet compliant zijn en voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van informatie en informatievoorziening. De afgelopen jaren is veel aandacht gegaan naar het verbeteren van de informatiebeveiliging (o.a. NEN7510) alsmede privacy (WGBO en AVG) en aanverwante wet- en regelgeving.

De RAV Brabant MWN heeft als doel optimale zorg te verlenen en creatie te ondersteunen voor zowel patiënt, de zorgenketen en eigen personeel. Onderdeel daarvan is het optimaliseren en verbeteren van gegevensuitwisseling tussen patiënt en zorgverlener. Daarnaast zal de gegevensuitwisseling tussen zorgaanbieders gerealiseerd worden door het project 'Met spoed Beschikbaar', een landelijk project dat steeds verder vorm krijgt in samenwerking met de regionale ziekenhuizen. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor implementatie van het toekomstbestendig maken van identificatie van de zorgverlener, sneller kunnen identificeren van de patiënt en tijdens de hulpverlening huisarts- en apotheek gegevens kunnen opvragen via een eigen device. In 2025 zijn de benodigde devices reeds aangeschaft.

De organisatie is uitgebreid op zowel het onderdeel informatieveiligheid als functioneel beheer. Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van een visie op ICT, met name voor de interne organisatie, voor de organisatie specifieke applicaties. Dit gaat hand in hand met de samenwerking met het HSC. Om compliant te zijn maar ook te anticiperen op de toenemende 24/7 ondersteuningsbehoefte op ICT, wordt de ICT afdeling verder (her)ingericht, de eerste stappen zijn in 2025 gezet.

VOOR VASTSTELLING DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Ook is de RAV Autorisatiematrix gereed als bron document, waar functie en rechten in de verschillende applicaties beschreven staan en dit de basis van automatisering en efficiënter werken. Naast het stabiliseren en professionaliseren binnen de applicatiedomeinen is het doel om met Het Service Centrum onderliggende werk-, product-, en dienstenafspraken te herzien en te borgen. Waar mogelijk sluiten we bij gezamenlijke applicaties zo veel mogelijk aan bij het HSC en brengen we het beheer onder bij het HSC.

Organisatie

De organisatie moet het werken van geschikte en gemotiveerde mensen aan processen en producten adequaat faciliteren. De structuur volgt de strategie van de organisatie en is dienend aan sturing en samenwerking. Een slagvaardig managementteam, ondersteund door een professionele staf, met onderscheidend leiderschap vormt daarbij de basis. Door aan deze voorwaarden te voldoen kan de RAV zich handhaven binnen het topsegment van de RAV-organisaties en de maatstafconcurrentie binnen de ambulancezorg het hoofd bieden.

Op basis van dit uitgangspunt ontwikkelt de organisatie zich op een aantal aspecten:
- zij kenmerkt zich door haar medewerkers te prikkelen, uit te dagen en verantwoordelijkheid te laten nemen voor de eigen ontwikkeling;
- er is ruimte voor innovatie;
- de organisatie is in control;
- ontwikkeling van expertise vindt voornamelijk plaats door het zoeken van regionale en landelijke samenwerking. Het steeds meer samenwerken met ketenpartners sluit ook aan op de zorgvisie van het ministerie van VWS.

Inkoop

In 2025 is verder uitvoering gegeven aan het Inkoopwerkplan. Er is prioriteit gegeven aan inkopen die bij de spendanalyse voor financiële rechtmatigheid (jaarrekening 2025) als niet rechtmatig zijn beoordeeld, zie hiervoor de paragraaf rechtmatigheid.

Facilitaire zaken/huisvesting

De facilitaire afdeling van de RAV speelt een cruciale rol in het waarborgen van een effectieve en efficiënte werkomgeving en het zorgdragen voor een optimale ondersteuning van het primaire proces. Facilitaire zaken richt zich op de integrale organisatie van alle aspecten op het gebied van huisvesting en facilitering, ter ondersteuning van alle gebruikers met ruimte, middelen en een aantal diensten, resulterende in optimale productiviteit en kostenbeheersing voor de organisatie.

De hoofdtaken op het facilitair terrein liggen voor de RAV bij:
- coördinatie (groot) onderhoud, middels het MJOP;
- contractmanagement;
- ondersteunen en uitvoeren van huisvestings- en nieuwbouwprojecten;
- ondersteunen en uitvoeren inkoop (medisch en niet-medisch);
- uitvoeren van meerdere aanbestedingen;
- ondersteuning logistieke proces;
- het beheer van dagelijkse operationele activiteiten en probleem oplossing.

Het huisvestingsbeleid van de RAV wordt in hoge mate bepaald door het landelijk referentiekader (Spreiding & Beschikbaarheid / RIVM). Daarnaast geldt voor huisvesting en de daarvan afgeleide kosten zoals energie, schoonmaak, (groot)onderhoud en huur dat dit moet worden gerealiseerd binnen de vastgestelde budgetkaders c.q. normen van NZa en zorgverzekeraars. In gesprek met de zorgverzekeraars wordt jaarlijks bepaald welke middelen hiervoor beschikbaar zijn en passen bij de behoefte van de organisatie, teneinde het primair proces optimaal te kunnen vormgeven.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Er is een steeds grotere focus op duurzaamheid en milieuvriendelijkheid binnen huisvesting en facilitaire taken. Afgelopen jaar is een groot deel van het (niet gele) wagenpark geëlektrificeerd, is een laadinfrastructuur aangelegd en is verder geïnvesteerd in energiezuinige verlichting. Tevens worden 2 panden, waarvoor de voorbereiding van realisatie reeds is gestart, duurzaam en gas-loos opgeleverd.

Voor de toekomst blijft de afdeling proactief inspelen op veranderende behoeften en ontwikkelingen binnen de organisatie en de bredere sector, met een sterke nadruk op innovatie, duurzaamheid en kostenbeheersing.

Informatie/archiefbeheer

Een goed ingericht archief- en informatiebeheer is van belang voor een organisatie om zorgvuldig en efficiënt te werken. Het gaat hierbij niet alleen om het bewaren van documenten, maar ook om het garanderen van toegankelijkheid, betrouwbaarheid en duurzame beschikbaarheid van informatie.

In januari 2025 heeft een archiefinspectie plaatsgevonden door de gemeenten Breda en 's-Hertogenbosch. Het toezichtsverslag dat opgesteld werd naar aanleiding van de inspectie bevatte een positief oordeel en gaf waardevolle inzichten in de kwaliteit van het archiefbeheer. De aanbevelingen worden opgevolgd in combinatie met interne audits waardoor er in 2025 mooie vooruitgang is geboekt. In november bevestigde de provincie Noord-Brabant in haar toezichtsoordeel dat het archief- en informatiebeheer voldoet aan de gestelde eisen. Dit positieve oordeel laat zien dat de aanpak effectief is en vormt een goede basis voor verdere ontwikkeling.

Voor zover nu bekend zal de nieuwe Archiefwet in januari 2027 in werking treden. We bereiden ons hierop voor door beleid en processen tijdig aan te passen, zodat er bij invoering volledig wordt voldaan aan de nieuwe Archiefwet. Op basis van het positieve oordeel en de verbeteracties is RAV Brabant Midden West Noord in 2026 vrijgesteld voor het indienen van een voortgangsverslag. Dit geeft ruimte om volledig te richten op de implementatie van de aanbevelingen en verdere voorbereiding op de nieuwe wet. De volgende inspectie staat gepland voor januari 2027, kort na de inwerkingtreding van de nieuwe wet.

Het afgelopen jaar stond in het teken van groei en voorbereiding. Verbeterpunten werden opgepakt, een positief signaal van de provincie werd ontvangen en er werd gewerkt aan aanpassing van beleid en processen, daarmee wordt er gebouwd aan een toekomst bestendig informatiebeheer.

Financiën

Een van de hoofdverantwoordelijkheden van dit onderwerp is de "planning & control" met als taak het verzorgen van de verschillende informatieproducten inclusief analyse en advisering.

Een andere verantwoordelijkheid is die voor de financiële administratie. Taken zijn dan onder meer het inrichten van de administratie (voldoen aan eisen BBV en behoefte organisatie) en het verwerken van de financiële mutaties.

Ook Treasury valt onder de verantwoordelijkheden van Financiën. Taken zijn onder andere het (mede) opstellen van het Treasurystatuut, het daaraan uitvoering geven en daarover in het hoofdstuk Financiën rapporteren.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Beleidsindicatoren

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Realisatie
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,325
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,329
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 7,68
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	6,07%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	14,53%

Voertuigcapaciteit Regionale Ambulancevoorziening

Capaciteit	**Antwoordcategorie**
	Aantal per 31-12-2025
Standplaatsen	13
Aantal Rapid responder	11
Totaal aantal ambulances	79
Ambulances naar soort	
-Ambulances	61
-Medium Care Ambulances	18

Melding geweld jegens medewerkers	**aantal einde verslagjaar 2025**
Agressiegerelateerde incidenten jegens eigen medewerkers	24

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Rechtmatigheid

In deze paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) voortkomend uit de rechtmatigheidsverantwoording nader toegelicht. Hiervoor wordt de rapporteringstolerantie gehanteerd van de financiële verordening, die op 3 juli 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Conform artikel 23 van de Financiële verordening legt het dagelijks bestuur verantwoording af in de paragraaf bedrijfsvoering in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en de daaruit voortkomende bevindingen. Naast geconstateerde afwijking rapporteert het dagelijks bestuur oplossingen ter voorkoming van de geconstateerde afwijkingen in de komende jaren. De geconstateerde afwijkingen binnen de rechtmatigheidsverantwoording komen voort uit het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium.

Deze verantwoording hanteert de rapporteringstolerantie, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze rapporteringstolerantie is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 0,1% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves), met een ondergrens van € 100.000. De bevindingen en oplossingsrichtingen op de bevindingen worden gecategoriseerd op basis van de drie criteria van rechtmatigheid.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het vastgestelde normenkader ligt ten grondslag aan het voorwaardencriterium.

Op basis van het voorwaardencriterium is sprake van € 458.643 aan inkopen die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. Er wordt verwacht dat de kosten voor de roosterapplicatie Ortec in 2026/2027 de Europese grens gaan overschrijden (€ 367.736). De aanbesteding kan echter niet eerder plaats vinden dan in 2027, waardoor de kosten vanaf 2025 als onrechtmatig worden bezien. Tijdens de controle werd duidelijk dat de inkopen bij KPN boven de Europese grens gingen komen (€ 90.907). Er is toen een Europese aanbesteding gestart die inmiddels ook is afgerond, desalniettemin wordt dit toch als een onrechtmatigheid gezien.

Begrotingscriterium
Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

Op basis van het begrotingscriterium is er een overschrijding op de investeringskredieten geconstateerd van € 196.000. Deze overschrijding is acceptabel op basis van de in de financiële verordening vastgelegde afspraken tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium
Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Op basis van M&O-criterium zijn er geen afwijkingen geconstateerd.

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor geldende criteria.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

2.3 Paragraaf personeel

Personeel op het niveau van de gehele organisatie

	Instroom aantal personen	Instroom aantal fte	Uitstroom aantal personen	Uitstroom aantal fte	Aantal personen per 31-12-2025	Aantal fte per 31-12-2025
Personeel in loondienst incl.	151	129,38	112	102,25	802	692,99
Zelfstandige (geen gezagsverhouding	5	2,65	4	3,11	3	0,98
Ingehuurd personeel	33	25,91	19	17,47	46	34,34
Stagiaires	15	15	17	17	3	3
Vrijwilligers	0	0	0	0	0	0
Totaal	**204**	**172,94**	**152**	**139,83**	**854**	**731,31**
- waarvan zorgverleners*	157	131,70	117	103,56	733	636,65

* onder zorgverlener wordt ook verstaan een stagiaire of assistente die medische handelingen mag verrichten

Verhouding cliëntgebonden personeel en niet-cliëntgebonden personeel: splitsing in MW en BN	**Percentage** totaal MWN %
Cliëntgebonden personeel	85,83
Niet-cliëntgebonden personeel	10,89

Verdeling personeel naar (de organisatie geeft een schatting van de verdeling van personeel naar financieringsstroom	**Percentage**
Percentage fte totaal personeel	100

Nadere specificaties per regio BN/MW

Nadere specificaties	Totaal MWN aantal	Totaal MWN fte	Aantal werkzame personen per 31-12-2025 MW	Aantal fte 31-12-2025 MW	Aantal werkzame personen per 31-12-2025 BN	Aantal fte op 31-12-2025 BN
Ambulanceverpleegkundige	244	218,32	155	139,87	89	78,45
VS/PA	18	13,83	12	9,11	6	4,72
Bachelor Medisch Hulpverlening	25	23,04	11	10,56	14	12,48
Ambulancechauffeur	225	210,34	142	133,69	83	76,65
Verpleegkundige MCA	56	45,73	38	31,06	18	14,67
Chauffeur MCA	48	44,19	32	28,86	16	15,33
Verpleegkundig centralist MKA	48	39,29	28	24,56	20	14,73
Niet-verpleegkundig centralist MKA	27	18,45	20	13,56	7	4,89
Overige	163	118,12	119	91,98	44	26,14

Verzuim personeel (exclusief zwangerschap)

Verzuim	Totaal	MW	BN	Afdeling HR	Afdeling Financien	Bureau ZIO	Bedrijfs voering	Staf/ Directie
Verzuim totaal personeel in loondienst	7,37%	7,72%	6,45%	13,60%	1,31%	7,00%	8,56%	0,00%

Vacatures

Personeel	**Totaal aantal vacatures per 31-12-2025**	**Waarvan moeilijk vervulbaar**
Alle soorten vacatures (staf &	14	5
Cliëntgebonden functies	86	48

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

2.4 Paragraaf financiering

2.4.1 Treasurystatuut

De GR RAV Brabant MWN heeft een treasurystatuut.

Schatkistbankieren
Eind 2013 is het zogenaamde schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent dat publiek-rechtelijke lichamen geen overtollige middelen (banktegoeden) mogen aanhouden, maar verplicht zijn deze in de schatkist te storten. In hoofdstuk 5 wordt dit nader toegelicht.

2.4.2 Risicobeheer

Kasgeldlimiet
De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de jaarbegroting 2025 (€ 8.308.800). Op basis van het verschil tussen de vlottende schulden en de vlottende middelen blijft de RAV ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet.

Renterisico vaste schulden (zie bijlage 3: staat van langlopende leningen)
De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal 2025 (wet Fido). Dit resulteert in een renterisiconorm van € 20.265.400. De reguliere aflossing voor 2025 en de komende jaren is geraamd op € 1.600.000. De RAV blijft hiermee ruim binnen de renterisiconorm.

2.4.3 Vermogensstructuur en financiering

De RAV Brabant MWN streeft ernaar om de vaste activa te financieren met lang beschikbaar vermogen. Het werkkapitaal wordt indien nodig gefinancierd met kort vreemd vermogen. Ultimo 2025 worden de vaste activa als volgt gefinancierd.

in € 1000		
	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Materiele vaste activa	24.569	25.585
Financiering		
Eigen vermogen	17.073	15.980
Voorzieningen	5.305	4.511
Langlopende schulden	4.400	5.500
Financiering op lange termijn	26.777	25.991

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

2.5 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.5.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en financiering

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GR RAV Brabant MWN beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf Risico's brengt in beeld wat de belangrijke risico's zijn en hoe we daarmee omgaan. Daarbij richten we ons op zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. De stand van de reserves (eind 2025) is voldoende voor de dekking van de in paragraaf 2.6.4 benoemde en gekwantificeerde risico's.

2.5.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de RAV Brabant MWN bestaat uit:

in € 1000		
	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Algemene reserve	902	902
Bestemmingsreserves RAK	14.129	13.133
Bestemmingsreserve onderhoud locaties	207	207
Bestemmingsreserve reorganisatie	742	742
Gerealiseerd resultaat	1.093	995
Totaal	17.073	15.980

2.5.3. Kengetallen

De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudig inzicht in de financiële positie van de RAV Brabant Midden-West-Noord.

Kengetallen	2025	2024
Rentabliteit	2,9%	2,7%
Liquiditeit	1,20	1,03
Solvabiliteit	45%	38%
Debt Service Coverage Ratio	3,23	3,21

2.5.4. Inventarisatie van de risico's

De meest significante risico's worden benoemd. De significante risico's, vaak ook met een financiële impact, worden gesignaleerd door gesprekken vanuit Control met de portefeuillehouders in de organisatie. Verder is er vanaf 2019 een BCM (Business Continuity Management) beleid, waarbij de processen binnen de RAV worden doorlopen en risico's en acties worden benoemd.
Binnen de planning & control cyclus houden we de vinger aan de pols en treffen we maatregelen bij financiële knelpunten. We informeren het bestuur daarover via de bestuur rapportages. Op een moment dat de RAV een risico loopt dat we niet binnen de reguliere begroting kunnen opvangen moeten we de reserves aanspreken of moeten deze als buffer dienen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Risico	Kans	Maatregel	Verwacht risico (bedrag in miljoen €) 2024	Verwacht risico (bedrag in miljoen €) 2025
Budgettering NZa, lager dan de werkelijke kosten	midden/laag	landelijk overleg vanuit AZN, lokaal overleg met de zorgverzekeraars	0	0
Prestatiecontract	midden/laag	sturing management/ in begroting reeds opnemen	0	0
ICT	laag	continu beveiligingsmaatregelen treffen	0	0
Persoonlijk levensfasebudget uren	laag	verplichting opgenomen	0	0
Tijdspaarregeling	midden/laag	landelijk overleg om deze verplichting landelijk op te nemen. Indien de tijdsspaarregeling als voorziening op de balans blijft, dan zal AZN trachten om de indexering in het budget te laten opnemen.	0	0
Onvoldoende binden en boeien van medewerkers, het risico bestaat dat medewerkers op cruciale functies vertrekken.	groot	continu aandacht hiervoor, bv functiedifferentiatie	0	0
Verhoogd ziekteverzuim algemeen Het verhoogde ziekteverzuim is na Covid niet gedaald. In eerste instantie was dit te wijten aan de nasleep van de intensieve crisisperiode. Er is echter een landelijke trend van stijgend ziekteverzuim, die zich al vóór de Covid-periode voordeed. De personeelsbezetting en daarmee de paraatheid kan daarmee in gevaar komen.	groot	In geval van nood worden nevenactiviteiten opgeschort, contracten opgeplust en in het uiterste geval kunnen verloven worden ingetrokken en scholingen worden uitgesteld. Direct leidinggevenden blijven in contact met zieke medewerkers om de stand van zaken doorlopend te monitoren en re-integratie mogelijkheden ook tijdig te benutten. De arbodienst en de interne verzuim coördinator adviseren en ondersteunen hen bij dit proces. De direct leidinggevenden worden periodiek getraind op het gebied van frequent ziekteverzuim en het voeren van het inzetbaarheidsgesprek met medewerkers.	0	0
Aansprakelijkheidsstelling door medewerkers ivm oplopen Post-Covid	midden/laag	goed laten adviseren door een advocatenkantoor	pm	pm
TOTAAL			0,00	0,00

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Budgettering NZa lager dan de werkelijke kosten
De ambulanceopbrengsten worden verkregen via budget van het ministerie van VWS. Ambulancezorg Nederland onderhandelt samen met zorgverzekeraars Nederland met NZa over het budget indien dit op een bepaald onderdeel niet toereikend is. In 2019 was daar sprake van, mede door de loonontwikkeling binnen de ambulancesector (flinke loonstijging vanwege de nieuwe CAO/door FWG worden daarnaast nog de salarissen van de ambulanceverpleegkundigen hoger ingeschaald). Het was dan ook de vraag of dit in de toekomst volledig gedekt gaat worden door NZa, want de toename moet ook passen binnen het macrobudget van VWS, dat beschikbaar is voor ambulancezorg. In 2020 is er door NZa boekenonderzoek verricht naar de werkelijke loonkosten en de overige personeelslasten. Dit heeft erin geresulteerd dat NZa deze budgetten vanaf 2021 heeft opgehoogd. Medio 2026 lijkt het budget weer niet toereikend te worden. Nza start in 2026 een nieuw kostenonderzoek om dit recht te trekken.

Prestatiecontract
Landelijk is door zorgverzekeraars afgesproken dat de laatste 2,5% van het initieel toegekende budget voor spreiding en beschikbaarheid (maximaal ca. € 900.000) afhankelijk wordt gesteld van vooraf overeengekomen prestaties. De kans dat de RAV deze lokaal overeengekomen prestatieafspraken gedeeltelijk niet behaalt is aanwezig. Er worden haalbare afspraken gemaakt waarop de RAV invloed heeft om ze ook te kunnen realiseren. In de begroting wordt voortaan rekening gehouden met mogelijke kortingen.

ICT
De afhankelijkheid van ICT kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar brengen. Door het steeds opener karakter van de ICT stijgt het risico van het gebruik van privacygevoelige informatie. Ook stellen de overheid en de netwerkpartners hogere veiligheidseisen; de data moet voldoende beveiligd zijn. Daarnaast moet de RAV met ingang van 2018 voldoen aan de NEN-normering voor de zorg en aan accountantseisen. Technisch hebben we al veel geregeld, want sinds 2018 zijn we voor de NEN 7510 norm gecertificeerd. Het informatiebeveiligingsmanagementsysteem (ISMS) Van het HSC is ingericht en gecertificeerd. Daarnaast zijn er afspraken tussen HSC en RAV gemaakt, waarin o.a. de continuïteit van het bedrijfsproces met betrekking tot ICT is opgenomen.

Persoonlijk levensfasebudget uren
Het Persoonlijk Levensfasebudget (PLB) is een voorziening ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. Het PLB biedt de werknemer de mogelijkheid een evenwichtige balans te vinden tussen werk en privé. De PLB uren worden als verplichting op de balans gezet.

Tijdspaarregeling
Medio 2021 is landelijk de tijdspaarregeling overeengekomen met de Vakbonden. De werknemer wordt in de gelegenheid gesteld om tijd te sparen, om die gespaarde tijd later tijdens de
gehele loopbaan naar eigen wens als doorbetaalde tijd op te kunnen nemen. Dit draagt bij aan een goede balans tussen werken en privé. Vanaf 2022 wordt de verplichting op de balans opgenomen. Het risico is nu nog, omdat hiervoor een voorziening wordt aangehouden, dat jaarlijks voor de volledige omvang van de voorziening geïndexeerd dient te worden. Indien deze voorziening op termijn fors gaat toenemen, dan is dit een flinke jaarlijkse extra kostenpost.

Onvoldoende binden en boeien van medewerkers
Het risico blijft aanwezig dat medewerkers vertrekken. We besteden aandacht aan opleiding, ontwikkeling, arbeidsomstandigheden en functiedifferentiatie. Het risico blijft gelijk door de aanhoudende schaarste op de arbeidsmarkt.

Verhoogd ziekteverzuim wat de personeelsbezetting en paraatheid in gevaar kan brengen.
Hoog ziekteverzuim: dit kan leiden tot druk op de paraatheid. We zetten in op vitaliteit van medewerkers. In geval van nood worden nevenactiviteiten opgeschort, contracten opgeplust en in het uiterste geval kunnen verloven worden ingetrokken en scholingen worden uitgesteld. Direct leidinggevenden blijven in contact met zieke medewerkers om de stand van zaken doorlopend te monitoren en re-integratie mogelijkheden ook tijdig te benutten. De arbodienst en de interne verzuim coördinator adviseren en ondersteunen hen

VOOR IDENTIFICATIEDOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

bij dit proces. De direct leidinggevenden worden periodiek getraind op het gebied van frequent ziekteverzuim en het voeren van het inzetbaarheidsgesprek met medewerkers.

Aansprakelijkheidsstelling door medewerkers i.v.m. oplopen Post-Covid
In januari 2022 is de RAV aansprakelijk gesteld door enkele medewerkers welke Post-Covid hebben opgelopen en als gevolg hiervan hun werkzaamheden niet meer kunnen verrichten. Deze medewerkers zijn op dit moment niet meer in dienst bij de RAV: zij zijn uit dienst getreden na een ziekteperiode van 2 jaar.

Deze aansprakelijkheidstelling is destijds gemeld bij de verzekeringsagent van de RAV welke de aansprakelijkheidsstelling doorgeleid heeft naar de aansprakelijkheidsverzekeraar. Eind juli 2023 (dus ruim 1½ jaar na melding door de verzekeringsagent) heeft de verzekeraar aangegeven dat onze polis geen dekking biedt omdat het voorval in 2020 plaatsgevonden heeft en de RAV op dat moment bij een andere verzekeraar verzekerd was. Deze andere verzekeraar aanvaart de aansprakelijkheid evenmin daar er geen uitlooprisico verzekerd is. Juridisch gezien lijkt in deze alleen de verzekeringsagent verwijtbaar gehandeld te hebben daar zij naar het oordeel van de jurist van de RAV niet aan haar zorgplicht voldaan heeft. De verzekeringsagent is ondertussen door de RAV aansprakelijk gesteld en hiervoor loopt momenteel een civiele procedure.

Met betrekking tot de aansprakelijkheidstelling door de twee medewerkers is de behandeling hiervan in handen gegeven van een advocatenkantoor. Momenteel loopt er een civiele procedure.

Op dit moment is nog op geen enkele wijze in te schatten dan wel te voorzien wat het financiële risico voor de RAV is.

De conclusie is dat gezien de genoemde risico's het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

JAARREKENING

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. **31/03/2026**.

3 GRONDSLAGEN

3.1 Algemene grondslagen

In de jaarrekening zijn de volgende organisatorische afdelingen opgenomen:
- Meldkamer Brabant-Noord;
- Meldkamer Midden- en West-Brabant;
- Regionale Ambulancevoorziening Brabant-Noord;
- Regionale Ambulancevoorziening Midden- en West-Brabant;
- Overige activiteiten.

We maakten de jaarrekening op basis van de voorschriften van het BBV.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.
De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen we in acht als ze voor het opmaken van de jaarrekening bekend werden.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening of nemen we op andere wijze een verplichting op bijvoorbeeld bij componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming: vier jaar. Bij (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) moet wel een verplichting opgenomen worden.

Boekjaar is gelijk aan balansjaar.

3.2 Specifieke grondslagen van waardering

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs, respectievelijk vervaardigingsprijs, verminderd met de lineaire afschrijvingen berekend op basis van de verwachte economische gebruiksduur, alsmede verminderd met eventuele bijdragen en subsidies van derden.
De historische kostprijs omvat de verkrijgingsprijs, zijnde de inkoopprijs en bijkomende kosten.

De afschrijvingstermijnen zijn:
- Grond en terreinen: geen afschrijving
- Startkosten, bouwrente en stichtingskosten: 40 jaar
- Bedrijfsgebouwen: 50 jaar
- Verbouwingen bedrijfsgebouwen: 20 jaar
- Overige installaties in bedrijfsgebouwen: 20 jaar
- Bedrijfsauto’s: 5 jaar
- Ambulances: 5 jaar
- Kleding: 3 jaar
- Medisch instrumentarium levensduur: 5 jaar
- Medisch instrumentarium levensduur: 10 jaar
- Inventarisgoederen: 10 jaar (inclusief bedrijfsinstallaties met economische levensduur van 10 jaar)
- Opleidingsmateriaal: 5 jaar
- Telefonie en communicatie: 5 jaar
- Automatiseringsapparatuur: 3 jaar
- Programmatuur: 3 jaar
- Automatiseringsprojecten: 3 jaar (economische levensduur)

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, overige leningen u/g zijn, tenzij hierna anders is vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. De deelnemingen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Indien niet anders vermeld, staan de liquide middelen tegen nominale waarde gewaardeerd en ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de bestemmingsreserves (reserve onderhoud locaties, reserve aanvaardbare kosten (RAK) en reserve reorganisatie) en de algemene reserve. De RAK worden gevormd uit het verschil tussen het wettelijk budget aanvaardbare kosten en de werkelijke kosten van de ambulancedienst.

Voorzieningen

De voorzieningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd verminderd met de gedane aflossing.

Vlottende passiva

De post vlottende passiva wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële Verordening, het controleprotocol (inclusief normen-en toetsingskader) en op basis van de kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normen- en toetsingskader zoals op 05-07-2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten op programmaniveau en overschrijdingen van uitgaven op investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de Financiële Verordening 2025 is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten op programmaniveau, onderschrijdingen van lasten op programmaniveau en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met

VOOR VASTSTELLINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 1.952.060) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

4 BALANS PER 31 DECEMBER 2025

(na resultaatbestemming)

(in duizenden euro's)

	31-12-2025		31-12-2024	
A c t i v a				
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	24.569		25.585	
Financiële activa	0		0	
		24.569		25.585
Vlottende Activa				
Voorraden	174		144	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.584		5.492	
Liquide middelen	4		141	
Overlopende activa	8.583		10.806	
		13.345		16.583
Totaal activa		**37.914**		**42.168**
P a s s i v a				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	902		902	
Bestemmingsreserve aanvaardbare kosten	14.129		13.133	
Bestemmingsreserves	949		949	
Resultaat	1.093		995	
		17.073		15.980
Voorzieningen		5.305		4.511
Langlopende Schulden				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		4.400		5.500
Vlottende Passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	6.117		12.700	
Banksaldi	214		0	
Overlopende passiva	1.836		651	
Financieringsoverschot-tekort	2.969		2.826	
		11.136		16.177
Totaal Passiva		**37.914**		**42.168**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026.

5 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

(alle bedragen x € 1.000)

5.1 Activa

5.1.1 Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

in € 1000		
	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Investering met economisch nut	24.569	25.585
Totaal	24.569	25.585

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

in € 1000		
	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Grond/terreinen	2.526	2.526
Bedrijfsgebouwen	12.267	12.349
Inventarissen	3.018	1.820
Vervoersmiddelen	5.584	7.179
Overige materiele vaste activa	1.174	1.710
Totaal	24.569	25.585

Conform BBV regels mag er gecomprimeerd gepresenteerd worden in de jaarrekening, vanaf 2017 is dit doorgevoerd.

In het overzicht hieronder staat het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut:

in € 1000						
	Boekwaarde 31-12-2024	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-2025
Grond/terreinen	2.526	0	0	0	0	2.526
Bedrijfsgebouwen	12.349	437	0	519	0	12.267
Inventarissen	1.820	1.765	0	567	0	3.018
Vervoersmiddelen	7.179	764	133	2.227	0	5.584
Overige Materiele vaste activa	1.710	353	0	889	0	1.174
Totaal	25.585	3.319	133	4.201	0	24.569

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Bijdragen van derden zijn niet van toepassing in 2025. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. De afschrijvingsmethode die gehanteerd wordt betreft lineaire afschrijving.

De RAV kent enkel materiële vaste activa met economisch nut. Ze hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn (er een markt voor is) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in dit overzicht:

in € 1000		
	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2025
Gebouwen/verbouwingen/bedrijfs-installaties	241	437
(Medisch)Inventaris/opleidings-materiaal/automatisering	2.769	2.118
Wagenpark	1.985	764
Totaal	4.995	3.319

Gebouwen/verbouwingen/bedrijfsinstallaties
Betreft ontwerpplannen nieuwbouw Breda en de herinrichting van het terrein in Den Bosch.

(Medisch) Inventaris / opleidingsmateriaal/ automatisering / kleding
De onderschrijding is ontstaan door verschuiving (uitstel naar 2026) van investeringen vanuit (o.a. vrije marge) projecten, mede door marktontwikkelingen en levertijden.

Wagenpark
Er is een onderschrijding ontstaan doordat de aanschaf binnen het wagenpark is uitgesteld naar (begin) 2026.

5.1.2 Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraad.

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Voorraden	174	144
Totaal	174	144

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden als volgt gespecificeerd:

in € 1000				
	Boekwaarde 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2025	Balans-waarde 31-12-2024
Debiteuren overig	4.263	-184	4.079	3.398
Vorderingen openbaar lichaam	497	0	497	659
Overige vorderingen	4	0	4	2
Uitzettingen in Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1 jaar	3	0	3	1.433
Totaal	4.768	-184	4.584	5.492

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 109.623	€ 142.772	€ 141.895	€ 132.424
Drempelbedrag	€ 1.998.040	€ 1.998.040	€ 1.998.040	€ 1.998.040
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 1.888.417	€ 1.855.268	€ 1.856.145	€ 1.865.616
Overschrijding van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -

Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Als de begroting groter is dan € 500 miljoen dan is het drempelbedrag € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van de begroting dat de € 500 miljoen overschrijdt. Het drempelbedrag is altijd minimaal € 1.000.000.

Het drempelbedrag bedraagt € 2.026.540 (2% van een begrotingstotaal van € 101.327.000). Gemiddeld heeft er per kwartaal geen overschrijding op het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen
De liquide middelen worden als volgt gespecificeerd:

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit:

in € 1000		
	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Kassaldi	4	4
Banksaldi	0	137
Totaal	4	141

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen alle overige nog te ontvangen- en vooruitbetaalde bedragen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

in € 1000		
	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Voorschotten	68	73
Nog te factureren omzet	7.749	10.034
Vooruitbetaalde bedragen	765	700
Totaal	8.583	10.806

5.2 Passiva

5.2.1 Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt gespecificeerd:

	A* 1000 €	B* 1000 €		C* €	D* €	E* 1000 €
Algemene reserves						
Algemene bedrijfsreserve	902		(I)			902
Bestemmingsreserves						
Onderhoud locaties	207				(I)	207
Res. aanvaardbare kosten MKA BN	187	-8	(I)			179
Res. aanvaardbare kosten MKA MWB	1.789	-83	(I)			1.706
Res. aanvaardbare kosten RAV BN	6.010	850	(I)			6.860
Res. aanvaardbare kosten RAV MWB	5.149	236	(I)			5.385
Res. reorganisatie	742					742
Resultaat 2025						1.093
Totaal eigen vermogen	14.985	995		-		17.073

A) Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar 2025
B) De toevoeging of onttrekking uit hoofde van het voorgaande boekjaar
C) De toevoeging of onttrekking bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
D) De vermindering in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd
E) Het saldo aan het einde van het begrotingsjaar 2025

(I) = Incidenteel
(S) = Structureel

Een gespecificeerd overzicht van de reserves is opgenomen in bijlage 2: "Staat van reserves en voorzieningen".

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Bestemmingsreserves

Reserve aanvaardbare kosten (RAK)
De RAK wordt gevormd uit het verschil tussen het wettelijk budget aanvaardbare kosten en de werkelijke kosten van de MKA en de RAV. De RAK wordt gebruikt als schommelfonds om effecten door de jaren heen op te vangen.

Reserve reorganisatie
Deze reserve is gevormd om de kosten te dekken die voortvloeien uit de landelijke en/of regionale ontwikkelingen die directe gevolgen hebben voor de RAV-organisatie c.q. bedrijfsvoering.

Reserve onderhoud locaties
Deze reserve is gevormd om de kosten te dekken van huisvesting gerelateerde kosten als ook onderhoud. Er worden b.v. groot schilderwerk en vervanging dak uit betaald.

Voorzieningen
Het verloop van de voorzieningen in 2025 is als volgt:

in € 1000					
	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Vrijval	Aan-wending	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening verlofsaldi	3.713	258			3.970
Voorziening verlofsparen	799	536			1.334
Totaal	4.511	794	0	0	5.305

In de kolom Vrijval staan de bedragen die vrijvallen ten gunste van de rekening van baten en lasten. Alle toevoegingen en aanwendingen van de voorzieningen lopen via de exploitatie.

Voorziening verlofsaldi
Met ingang van 2013 worden er PLB- (Persoonlijk Levensfase Budget) uren opgebouwd, het aantal opgebouwde uren verjaart niet. Alle niet opgenomen PLB uren zijn opgenomen in de voorziening incl. werkgeverslasten, vakantiegeld en eindejaarsuitkering.

Voorziening verlofsparen
Met ingang van 2022 is er conform de CAO de tijdspaarregeling. Op basis van deze regeling kan er vanuit diverse bronnen tijd worden gespaard. De gespaarde uren zijn opgenomen in de voorziening incl. werkgeverslasten, vakantiegeld en eindejaarsuitkering.

Langlopende schulden
Het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer betreft een schuld aan binnenlandse banken en is als volgt:

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

	Opgenomen leningen
	€
Boekwaarde 31-12-2024	5.500.000
Opgenomen leningen 2024	0
Aflossingen 2025	1.100.000
Boekwaarde 31-12-2025	4.400.000

De rentelast van alle vaste schulden voor het begrotingsjaar bedraagt: € 2.020,=.

5.2.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva is opgenomen:
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Het verloop van de kortlopende schulden is als volgt:

in € 1000		
	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Crediteuren	6.117	12.700
RC verhoudingen met niet financiele instellingen	0	0
Totaal	6.117	12.700

Het verloop van de overlopende passiva is als volgt:

in € 1000		
	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Opgebouwde verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	4.805	3.477
Overige vooruitontvangen bedragen die ten baste van het volgende begrotingsjaar komen	0	0
Banksaldi	214	0
Totaal	5.019	3.477

In de bovenstaande tabel is het financieringstekort/-overschot opgenomen als een opgebouwde verplichting die in een volgend begrotingjaar tot betaling komt.

Financieringstekort/-overschot
Het financieringstekort/-overschot betreft het verschil tussen het wettelijk budget aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en in rekening gebrachte vergoedingen voor ambulancediensten en –verrichtingen ter dekking van het budget.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Nog in tarieven te verrekenen:

MKA/RAV Brabant Noord	2025	2024	2023	Totaal
Saldo per begin boekjaar RAV	1.081.123			1.081.123
correctie nacalc. Nittv				
Financieringsverschil boekjaar RAV	-2.652.985			-2.652.985
Terugbetaling zorgverzekeraars incl MKA	3.573.388	-262.727	-345.432	2.965.229
Saldo per 31-12-2025	2.001.526	-262.727	-345.432	1.393.367

MKA/RAV Midden West Brabant	2025	2024	2023	Totaal
Saldo per begin boekjaar RAV	1.744.879			1.744.879
correctie nacalc. Nittv				-
Financieringsverschil boekjaar RAV	166.806			166.806
Terugbetaling zorgverzekeraars incl MKA	536.228	-624.415	-247.682	-335.869
Saldo per 31-12-2025	2.447.913	-624.415	-247.682	1.575.816

In totaliteit bedraagt het financieringsoverschot voor de gehele RAV € 2.969.181.

In bovenstaand rapport wordt het financieringsverschil in beeld gebracht.
Met het financieringsverschil boekjaar wordt aangegeven wat we over het lopend jaar moeten gaan terugbetalen. Tevens wordt aangegeven wat er is terugbetaald in het lopende jaar.

Het saldo per 31 december 2025 is het totaalbedrag wat nog terugbetaald moet worden aan de zorgverzekeraar.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

6 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Door de RAV zijn langlopende verplichtingen aangegaan voor een jaarbedrag van € 1.319.873 en een totaalbedrag van € 6.017.055.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen 2025

Huurcontract bij de post:	looptijd huurcontract	jaarbedrag huur	verplichting	jaren tm einde looptijd 1-1-2026
Bergen op Zoom	30-6-2027	110.812	165.459	1,5
Berlicum	31-8-2027	13.320	22.151	1,7
Den Bosch	31-12-2055	129.817	3.096.805	30,0
Etten-Leur	31-5-2027	23.432	33.062	1,4
Gilze	31-6-2026	21.000	10.500	0,5
Haps	31-12-2035	71.256	712.755	10,0
Breda Noord, Hoeksteen	31-8-2026	60.152	39.882	0,7
Breda, Minervum 7160	31-12-2027	13.764	27.490	2,0
Breda, Minervum 7156-A	31-12-2027	18.180	36.310	2,0
Hoogerheide	31-5-2027	8.267	11.664	1,4
Mill/St.Hubert	1-1-2027	12.785	12.785	1,0
Moerdijk/Zevenbergen	8-6-2026	37.296	16.145	0,4
Nistelrode	1-1-2100		0	
Oisterwijk	14-4-2028	13.800	31.532	2,3
Raamsdonksveer	1-5-2027	6.396	8.499	1,3
R'daal-Noord	31-12-2026	17.400	17.352	1,0
Tilburg-Noord	31-12-2032	2.425	16.981	7,0
Tilburg-Pallasstraat	31-12-2028	29.008	87.024	3,0
Tilburg-Zuid	31-12-2032	1.767	12.377	7,0
Tilburg- Jules de Beerstraat	28-2-2027	150.960	174.948	1,2
Veghel	1-1-2027	40.668	40.668	1,0
Velp	31-12-2028	24.148	72.444	3,0
Vlijmen	1-1-2100		0	
Waalwijk	15-10-2031	132.320	766.006	5,8
Wagenberg	4-4-2028	27.972	63.148	2,3
Wijk & Aalburg	31-8-2027	24.840	41.309	1,7
Zundert	31-12-2027	18.937	37.822	2,0
Breda Minervum kantoor	18-2-2027	24.000	27.156	1,1
opdracht verstrekt:				
SLA navigatie- en informatie systeem	31-12-2026	135.151	134.781	1,0
onrechtmatige inkopen (niet Europees aanbesteed)				
Ortec	31-8-2027	150.000	300.000	
totaal		**1.319.873**	**6.017.055**	

Indien er een einddatum genoemd wordt dan geldt de opzegtermijn vanaf die datum. Tenzij er 1-1-2100 staat, dit betekent "onbepaalde tijd" met in achtnemening van de opzegtermijn. Bij locaties met looptijd 1-1-2100 is dan ook alleen de opzegtermijn als verplichting meegenomen.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

7 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

Baten en lasten

(in duizenden euro's)

	Begroting 2025 voor wijziging			Begroting 2025 na 2e wijziging			Realisatie 2025			Realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Volksgezondheid/Ambulancezorg	83.608	95.773	12.165	85.615	101.327	15.712	83.521	98.812	15.291	81.682	94.719	13.037
Overhead	12.165	0	-12.165	14.372	0	-14.372	14.199	0	-14.199	12.177	0	-12.177
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	95.773	95.773	0	99.986	101.327	1.340	97.720	98.812	1.093	93.858	94.719	861
Toevoeging/onttrekking reserves	340	340	0	0	0		0	0	0		134	134
Totaal resultaat	96.113	96.113	-	99.986	101.327	1.340	97.720	98.812	1.093	93.858	94.853	995

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

8 TOELICHTING OP OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2025	Begroting voor wijziging
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit Tarieven	91.574	93.030	91.946
Overige Opbrengsten	7.239	8.296	4.166
Aanwending Voorzieningen	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	**98.812**	**101.326**	**96.112**
Bedrijfslasten			
Salarissen en Sociale Lasten	63.890	64.371	65.085
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	5.463	7.070	3.191
Personeel Derden	5.227	4.723	3.883
Overige Personeelskosten	3.789	3.800	3.258
Kapitaallasten	4.201	4.253	3.540
Huisvestingskosten	2.486	2.584	2.979
Toevoeging Voorzieningen	794	776	609
Overige Bedrijfskosten	9.559	10.064	10.834
Kosten Hét Service Centrum/GGD	2.193	2.183	2.111
Som der bedrijfslasten	**97.603**	**99.822**	**95.490**
	1.210	**1.504**	**622**
Financiële baten en lasten	**-117**	**-164**	**-282**
GEREALISEERD TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**1.093**	**1.340**	**340**
Mutatie algemene reserve	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve huisvesting	0	0	340
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	0	0	0
	0	0	340
GEREALISEERD RESULTAAT	**1.093**	**1.340**	**0**

Voorgesteld wordt om het gerealiseerde resultaat van € 1.092.579,= te bestemmen/onttrekken zoals aangegeven bij de resultaatbestemming.

Belangrijke verschillen, tussen de realisatie en de begroting na wijziging, krijgen een toelichting.

(I = incidenteel, S = structureel)

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Financiële gang van zaken in 2025

De specificatie van de Baten:

in € 1000	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2025	Begroting voor wijziging	Verschil
Gefactureerde opbrengsten	89.088	93.030	91.946	-3.942
Mutatie financierings-overschot/tekort	2.486			2.486
Opbrengsten uit Tarieven	91.574	93.030	91.946	-1.456
Overige Opbrengsten	7.239	8.296	4.166	-1.057
Vrijval Voorzieningen	0			0
Totaal	98.812	101.326	96.112	-2.514

Wettelijk aanvaardbaar budget 2025
De onderschrijding van -€ 1.456.000 ten opzichte van de begroting na wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- minder budget initiële scholingskosten - € 2.221.000 (I);
- lagere prijsindex - € 92.000 (S);
- lagere paraatheid MKA - € 69.000 (I);
- minder doorbelast naar MKA + € 170.000 (I);
- meer paraatheidsuitbreiding + € 116.000 (I);
- hoger budget overige loonkosten + € 550.000 (I);
- meer budget vanwege verrekening met RAV Z.O. Brabant + € 26.000 (I);
- meer budget vrije marge + € 56.000 (I).

Overige opbrengsten
De overige opbrengsten zijn - € 1.057.000 lager dan begroot, dit wordt met name veroorzaakt door:

- minder ontvangsten van ministerie van VWS betreffende FLO (Functioneel Leeftijds Ontslag) ad - € 1.526.000 (I);
- meer overige opbrengsten met name vanwege het opleiden extern personeel + € 350.000 (I);
- verkoop activa + € 172.000 (I).

Incidenteel

in € 1000	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2025	Begroting voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Opbrengsten uit Tarieven	91.574	93.030	91.946	-1.364
Overige Opbrengsten	7.239	8.296	4.166	-1.057
Vrijval Voorzieningen	0	0	0	
Totaal	98.812	101.326	96.112	-2.422

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

De specificatie van de post Lasten is als volgt:

in € 1000				
	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2025	Begroting voor wijziging	Verschil
Salarissen en Sociale Lasten	64.020	64.371	65.085	-351
FLO kosten	5.463	7.070	3.191	-1.607
Personeel Derden	5.227	4.723	3.883	504
Overige Personeelskosten	3.659	3.800	3.258	-141
Kapitaallasten	4.201	4.253	3.540	-52
Huisvestingkosten	2.486	2.584	2.979	-98
Toevoeging Voorzieningen	794	775	609	19
Overige Bedrijfskosten	9.559	10.064	10.834	-505
Kosten Hét Service Centrum/GGD	2.193	2.183	2.111	10
Totaal	97.603	99.823	95.490	-2.221

Salarissen
De onderschrijding van -€ 351.000 ten opzichte van de begroting na wijziging wordt grotendeels veroorzaakt door:

- een hogere bezetting (flexpool) dan begroot bij de meldkamer MW van + 0,6 fte + € 89.000 (I);
- een hogere bezetting dan begroot bij de meldkamer BN van +1,3 fte + € 85.000 (I);
- een lagere bezetting dan begroot bij de rijdienst BN van -3,6 fte - € 224.000 (I);
- een lagere bezetting dan begroot bij de rijdienst MWB van -4 fte - € 361.000 (I);
- minder kosten voor ORT en overwerk - € 567.000 (I);
- incidentele posten - € 31.000 (I);
- hogere inschalingen + € 420.000 (S);
- hogere kosten ondersteunende diensten + € 236.000 (S).

FLO kosten
De kosten zijn lager ad - € 1.607.000 (I) dan begroot, Vooraf is dit een lastig te begrote post, omdat nooit duidelijk is wanneer medewerkers daadwerkelijk met FLO gaan en worden we regelmatig geconfronteerd met afwijkende stortingen in het levensloopbudget van de medewerkers die noodzakelijk zijn. Deze kosten worden voor 95% vergoed door het ministerie van VWS, dat is terug te zien in de overige opbrengsten.

Personeel derden
De overschrijding ad + € 504.000 (I) wordt veroorzaakt doordat de formatie nog steeds onder spanning staat, o.a. door een hoger ziekteverzuim en ondanks dat er veel geïnvesteerd wordt in de instroom van leerlingen is de uitstroom ook nog steeds hoog. Inhuur blijft hierdoor noodzakelijk.

Overige personeelskosten
De onderschrijding ad - € 141.000 (I) wordt grotendeels veroorzaakt door:

- lagere reiskostenvergoeding - € 132.000;
- lagere kosten advies en onderzoek - € 46.000;
- hogere kosten personeelsactiviteiten + € 26.000.

Kapitaallasten
De onderschrijding van de kapitaallasten ad -€ 52.000 wordt veroorzaakt door een verschuiving in het moment van aanschaf binnen het wagenpark.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Huisvestingskosten
De onderschrijding ad - € 98.000 (I) wordt met name veroorzaakt door lagere energiekosten - € 71.000, lagere overige huisvestingskosten - € 16.000 en lagere onderhoudskosten - € 8.000.

Voorzieningen
De toevoeging ligt iets hoger (+ € 19.000) dan begroot. De voorzieningen worden opgenomen tegen het huidige uurloon incl. werkgeverslasten, vakantiegeld en eindejaarsuitkering. De te verwachten opname van uren blijft vooraf altijd een inschatting.

Overige bedrijfskosten
De onderschrijding van - € 505.000 ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door:

- lagere medische bedrijfskosten - € 176.000 (I);
- minder automatiseringskosten - € 152.000 (I);
- lagere kosten advies / diensten derden - € 155.000 (I);
- lagere kosten projecten vanuit de vrije margeregeling - € 330.000 (I);
- hogere kosten wagenpark (met name onderhoud) + € 147.000 (I);
- hogere bedrijfskosten + € 150.000 (I).

Incidenteel

in € 1000				
	Realisatie 2025	Begroting na wijziging 2025	Begroting voor wijziging	Verschil
Salarissen en Sociale Lasten	64.020	64.371	65.085	-1.009
FLO kosten	5.463	7.070	3.191	-1.607
Personeel Derden	5.227	4.723	3.883	504
Overige Personeelskosten	3.659	3.800	3.258	-141
Kapitaallasten	4.201	4.253	3.540	-52
Huisvestingkosten	2.486	2.584	2.979	-98
Toevoeging Voorzieningen	794	775	609	19
Overige Bedrijfskosten	9.559	10.064	10.834	-505
Kosten Hét Service Centrum/GGD	2.193	2.183	2.111	10
Totaal	97.603	99.823	95.490	-2.878

De hierboven vermelde incidentele baten en lasten betreffen incidentele afwijkingen op structurele activiteiten en zijn daarmee geen incidentele baten en lasten als bedoeld in vermelde BBV notitie.

Resultaat
Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is € 1.092.579 positief ten opzichte van een begroot resultaat van € 1.340.327,=.

8.1 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT) ingegaan. In voorgaande jaren werd door GR RAV Brabant Midden-West-Noord aangesloten bij het algemene bezoldigingsmaximum. Na overleg in 2020 met het ministerie wordt aangesloten bij het bezoldigingsmaximum conform de regeling bezoldigingsmaximum topfunctionarissen zorg- en jeugdhulp.

Het bestuur heeft derhalve aan GR RAV BMWN een totaalscore van 9 punten toegekend. De daaruit volgende klassenindeling betreft klasse III, met een bijbehorend bezoldigingsmaximum voor de Raad van Bestuur van € 201.000. Dit maximum wordt niet

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

overschreden door de operationeel directeur.
Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het bestuur bedraagt € 30.150 en voor de overige leden van het bestuur € 20.100. Deze maxima worden niet overschreden.
Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2025 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Verantwoording WNT 2025 (in de jaarrekening)

25. Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT)

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur (en overige topfunctionarissen) over het jaar 2025 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

		J. de Waard
1	Functie (functienaam)	Bestuurder
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-sep-22
3	In dienst tot en met (datum einde functievervulling)	heden
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
6	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.089
7	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	23.289
8	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**186.378**
9	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	201.000

Vergelijkende cijfers 2024

1	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
2	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
3	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	149.281
4	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	23.085
5	Totale bezoldiging uit hoofde van de functie van topfunctionaris	**172.366**
6	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	190.000

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Toezichthoudende topfunctionarissen met totale bezoldiging van € 20.100 of minder

	Naam	Functie
	De heer A. van Drunen	Lid Dagelijks Bestuur/Lid Algemeen Bestuur
**	De heer J. Vissers	Lid Dagelijks Bestuur/Lid Algemeen Bestuur
	De heer P. van Steen	Lid Dagelijks Bestuur/Lid Algemeen Bestuur
*	De heer R. Vermin	Lid Dagelijks Bestuur/Lid Algemeen Bestuur
	De heer W. van Steen	Lid Dagelijks Bestuur/Lid Algemeen Bestuur
**	Mevrouw M. Witte	Dagelijks Bestuur, voorzitter
**	Mevrouw W. Buijs - Glaudemans	Dagelijks Bestuur
*	Mevrouw M. Moorman	Dagelijks Bestuur
**	Mevrouw M. van der Sloot	Dagelijks Bestuur
	De heer M. Everling	Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur, voorzitter
*	Mevrouw R. Pruijsers-Heijmans	Algemeen Bestuur
	Mevrouw J. van Loon	Algemeen Bestuur
	De heer S. Sheikkariem	Algemeen Bestuur
	Mevrouw J. van de Laak	Algemeen Bestuur
**	Mevrouw L. Demmers	Algemeen Bestuur
*	De heer B. Doedens	Algemeen Bestuur
**	Mevrouw C. van den Elsen	Algemeen Bestuur
*	Mevrouw J. van Eert	Algemeen Bestuur
	De heer R. van Meygaarden	Algemeen Bestuur
**	Mevrouw D. Kunst	Algemeen Bestuur
*	De heer A. Timm	Algemeen Bestuur
	De heer R. Verwijmeren	Algemeen Bestuur
	Mevrouw A. van Rooij	Algemeen Bestuur
	De heer D. Alssema	Algemeen Bestuur
	De heer K. Krook	Algemeen Bestuur
	Mevrouw S. Malfait	Algemeen Bestuur
	De heer E. Weys	Algemeen Bestuur
	Mevrouw W. Hendriks-van Haren	Algemeen Bestuur
	Mevrouw S.A.C. Mandemakers	Algemeen Bestuur
	Mevrouw R. Sour	Algemeen Bestuur
	De heer R. Compagne	Algemeen Bestuur
	Mevrouw P. Joosten	Algemeen Bestuur
	De heer D. Dankers	Algemeen Bestuur
	De heer C. Piena	Algemeen Bestuur
	De heer K. van Geffen	Algemeen Bestuur
	De heer R. van Ginderen	Algemeen Bestuur
	Mevrouw L. Matthijssen	Algemeen Bestuur
**	De heer P.P. Slikker	Algemeen Bestuur
	De heer P. Raaijmakers	Algemeen Bestuur
	Mevrouw E. Prent	Algemeen Bestuur
**	Mevrouw M. Hendrickx	Algemeen Bestuur
*	De heer P. Kok	Algemeen Bestuur
	De heer N. de Lange	Algemeen Bestuur
	De heer S. Slaats	Algemeen Bestuur
	De heer T. de Heer	Algemeen Bestuur

* begin 2025 nog geen onderdeel van het bestuur van GR RAV Brabant Midden-West-Noord.

** eind 2025 geen onderdeel meer van het bestuur van GR RAV Brabant Midden-West-Noord.

Toelichting

Het bestuur heeft conform de Regeling Bezoldigingsmaxima Topfunctionarissen Zorg en Jeugdhulp aan Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden-West-Noord een totaalscore van 9 punten toegekend. De daaruit volgende klassenindeling betreft klasse III, met een bijbehorend bezoldigingsmaximum voor de directeur van € 201.000. Dit maximum wordt niet overschreden door de directeur.
Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het bestuur bedraagt € 30.150 en voor de overige leden van het bestuur € 20.010. Deze maxima worden niet overschreden.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

8.2 Rechtmatigheid 2025

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 5 juli 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.952.060 De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	Bedrag
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het Algemeen Bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 196.000
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld.	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 196.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid.	€ 196.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	**Bedrag**
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 458.643

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	Bedrag
Geen bevindingen	N.v.t.
Totaal onrechtmatigheden	€ 654.643
Waarvan acceptabel	€ 196.000
Waarvan niet-acceptabel	€ 458.643

8.3 Overzicht naar taakvelden

(in duizenden euro's)	Begroting 2025 na 2e wijz.		Realisatie 2025		Realisatie 2024	
Taakveld	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
0.1 Bestuur	91	0	111	0	62	0
0.10 Mutatie reserves	0	0	0	0	0	134
0.11 Resutaat van de rekening van baten en lasten	1.340	0	1.093	0	995	0
0.4 Overhead	14.372	0	14.199	0	12.177	0
0.5 Treasury	164	0	117	0	277	126
0.8 overige baten en lasten						
	15.967	-	15.520	-	13.511	260
7.1 Volksgezondheid/Ambulancezorg	85.360	101.327	83.293	98.812	81.342	94.593
Totaal resultaat	101.327	101.327	98.812	98.812	94.854	94.854

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

9 OVERIGE GEGEVENS

9.1 Resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat van de GR RAV Brabant Midden-West-Noord bedraagt € 1.092.579,= positief. Ten aanzien van de resultaten op afdelingsniveau worden de volgende voorstellen gedaan.

Meldkamer Brabant-Noord		
Onttrekking aan de RAK	€	-170.846,=
Meldkamer Midden- en West-Brabant		
Dotatie aan de RAK	€	315.310,=
RAV Brabant-Noord		
Dotatie aan de RAK	€	368.691,=
RAV Midden- en West-Brabant		
Dotatie aan de RAK	€	579.424,=
Totaal	**€**	**1.092.579,=**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

9.2 Bestuursverklaring

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord verklaart hierbij dat het jaarverslag 2025 naar waarheid en in overeenstemming met de richtlijnen is opgesteld.

Alle verplichtingen zijn in het jaarverslag verwerkt en/of toegelicht. Voor zover van toepassing zijn voor alle belangrijke risico's, voortvloeiende uit de in de periode vóór 31 december 2025 aangegane transacties respectievelijk op die datum bestaande situaties, toereikende voorzieningen gevormd. Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die aanpassing van het jaarverslag zouden vereisen, of die vermeld zouden moeten worden bij de overige gegevens.

Den Bosch, 30 maart 2026

De heer M. Everling, voorzitter

De heer A. van Drunen

De heer P. van Steen

De heer W. van Steen

De heer R. Vermin

Vaststellen ontwerp financieel jaarverslag 2025 RAV Brabant MWN

In overeenstemming met de Regeling is het ontwerp financieel jaarverslag door het Dagelijks Bestuur in haar vergadering van 30 maart 2026 vastgesteld.

Vaststellen financieel jaarverslag 2025 RAV Brabant MWN

Het jaarverslag 2025 is conform artikel 23 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord vastgesteld door het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 9 juli 2026.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

VERSTEGEN
accountants en adviseurs

Noordendijk 207
Postbus 574
3300 AN Dordrecht

T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant-Midden-West-Noord

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant-Midden-West-Noord te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken 2025 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant-Midden-West-Noord op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2025;
4. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 juli 2025 en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant-Midden-West-Noord zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERSTEGEN ACCOUNTANTS EN ADVISEURS B.V. – KVK NR. 24342109.
Op al onze werkzaamheden zijn de algemene voorwaarden van het SRA van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.
mgi SRA

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.954.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten en voor onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. In paragraaf 3 van het controleprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met de *Regeling Controleprotocol WNT 2025* hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in *artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT*, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken 2025 opgenomen andere informatie
De jaarstukken 2025 omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:
- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en paragrafen;
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader van gemeenschappelijke regeling RAV Brabant MWN d.d. 5 juli 2023, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 juli 2025, de Regeling Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht,

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

Digitaal ondertekend door:
Wayne de Vries
31 maart 2026 17:14 +02:00

W.P. (Wayne) de Vries RA

Bijlage 1 Staat van vaste activa

	Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Aanschaf waarde begin 2025	Inves-teringen 2025	Desinves-teringen 2025	Aanschaf waarde einde 2025	Aantal jaren afschrijving	Cumulatieve afschrijvingen begin 2025	Afschrijvings kosten 2025	Vrijval afschrijving 2025	Boekwaarde begin 2025	Boekwaarde einde 2025
	RAV Brabant Noord										
2100	Gronden en terreinen	1.045.054	0	0	1.045.054	jr	0	0	0	1.045.054	1.045.054
2200	Gebouwen	3.623.702	0	0	3.623.702	jr	806.132	72.457	0	2.817.570	2.745.113
2225	Bijkomende bouwkosten	176.760	0	0	176.760	jr	43.750	4.419	0	133.010	128.591
2250	Verbouwingen	179.978	22.663	0	202.641	jr	69.046	9.571	0	110.933	124.025
2300	Bedrijfsinstallaties/ Installaties gebouwen	1.271.088	70.556	0	1.341.643	jr	723.346	69.270	0	547.742	549.028
2400	Bedrijfsauto	823.868	197.700	91.869	929.699	jr	434.290	123.517	80.748	389.578	452.640
2410	Ambulances	4.799.126	190.466	132.905	4.856.687	jr	2.316.541	710.289	132.905	2.482.585	1.962.762
2500	Inventaris	435.000	3.756	0	438.756	jr	317.147	36.227	0	117.853	85.382
2510	Medische inventaris	2.109.613	522.010	6.777	2.624.846	jr	1.569.532	167.869	6.777	540.082	894.223
2540	Telefonie/communicatie app.	81.227	0	0	81.227	jr	79.320	1.430	0	1.907	476
2541	Opleidingsmateriaal	287.501	0	0	287.501	jr	265.652	9.952	0	21.849	11.897
2550	Navigatie/Digitaal ritformulier	33.487	0	0	33.487	jr	33.487	0	0	0	0
2580	C-2000 randapparatuur	39.675	0	0	39.675	jr	39.675	0	0	0	0
2600	Automatisering (hardware)	188.892	85.559	0	274.451	jr	124.394	26.568	0	64.499	123.490
2650	Automatisering (hardware)	99.323	0	0	99.323	jr	33.108	33.108	0	66.215	33.107
2700	Kleding	686.283	0	0	686.283	jr	251.992	228.760	0	434.291	205.530
	Totaal RAV Brabant Noord :	**15.880.577**	**1.092.710**	**231.551**	**16.741.737**		**7.107.411**	**1.493.436**	**220.430**	**8.773.166**	**8.361.320**
	MKA Brabant Noord										
2400	Bedrijfsauto	18.000	0	0	18.000	jr	18.000	0	0	0	0
2700	Kleding	40.695	0	0	40.695	jr	16.957	13.565	0	23.739	10.173
	Totaal MKA Brabant Noord :	**58.695**	**0**	**0**	**58.695**	**0 0**	**34.957**	**13.565**	**0**	**23.739**	**10.173**
	RAV Midden/West Brabant										
2100	Gronden en terreinen	1.481.349	0	0	1.481.349	jr	0	0	0	1.481.349	1.481.349
2200	Gebouwen	8.119.173	202.723	0	8.321.895	jr	1.903.654	163.737	0	6.215.519	6.254.505
2225	Bijkomende bouwkosten	843.588	0	0	843.588	jr	216.826	18.791	0	626.763	607.972
2250	Verbouwingen	653.369	0	0	653.369	jr	400.625	23.493	0	252.744	229.251
2300	Bedrijfsinstallaties/ Installaties gebouwen	3.037.946	140.781	0	3.178.727	jr	1.393.260	156.912	0	1.644.686	1.628.554
2400	Bedrijfsauto	1.389.956	329.500	170.854	1.548.602	jr	663.524	209.399	132.353	726.432	808.032
2410	Ambulances	8.486.395	0	779.659	7.706.736	jr	5.139.088	1.112.413	779.659	3.347.307	2.234.894
2500	Inventaris	483.008	44.654	0	527.662	jr	246.470	50.942	0	236.539	230.251
2510	Medische inventaris	3.634.086	1.194.931	26.984	4.802.033	jr	2.713.106	309.355	26.984	920.981	1.806.557
2540	Telefonie/communicatie app.	132.610	0	0	132.610	jr	128.033	3.432	0	4.577	1.144
2541	Opleidingsmateriaal	389.405	0	0	389.405	jr	326.505	26.326	0	62.900	36.574
2550	Navigatie/Digitaal ritformulier	90.942	0	0	90.942	jr	90.942	0	0	0	0
2580	C-2000 randapparatuur	61.332	0	0	61.332	jr	61.332	0	0	0	0
2600	Automatisering (hardware)	193.033	239.662	0	432.695	jr	80.823	63.897	0	112.210	287.975
2650	Automatisering (hardware)	172.794	0	0	172.794	jr	57.598	57.598	0	115.196	57.598
2700	Kleding	1.233.225	0	0	1.233.225	jr	451.699	410.826	0	781.526	370.700
	Totaal RAV Midden/West Brabant :	**30.402.213**	**2.152.251**	**977.497**	**31.576.966**		**13.873.484**	**2.607.121**	**938.996**	**16.528.728**	**16.035.357**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026

	MKA Midden/West Brabant										
2400	Bedrijfsauto	18.000	0	0	18.000	jr	18.000	0	0	0	0
2500	Inventaris	0	0	0	0	jr	0	0	0	0	0
2600	Automatisering (hardware)	0	0	0	0	jr	0	0	0	0	0
2700	Kleding	36.395	0	0	36.395	jr	15.165	12.132	0	21.231	9.099
	Totaal MKA Midden/West Brabant :	**54.395**	**0**	**0**	**54.395**		**33.165**	**12.132**	**0**	**21.231**	**9.099**
	Bedrijfsbureau algemeen										
2400	Bedrijfsauto	592.644	46.492	182.529	456.607	jr	359.192	71.013	98.813	233.453	125.216
2500	Inventaris	25.229	0	0	25.229	jr	20.393	2.523	0	4.835	2.312
2600	Automatisering (hardware)	0	27.554	0	27.554	jr	0	1.531	0	0	26.023
2700	Kleding	0	0	0	0	jr	0	0	0	0	0
	Totaal Bedrijfsbureau algemeen :	**617.873**	**74.046**	**182.529**	**509.389**		**379.585**	**75.066**	**98.813**	**238.288**	**153.551**
	TOTAAL	**47.013.753**	**3.319.007**	**1.391.577**	**48.941.183**		**21.428.602**	**4.201.321**	**1.258.240**	**25.585.151**	**24.569.500**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026.

Bijlage 2 Staat van reserves en voorzieningen

	Saldo aan het begin van het dienstjaar 01.01.2024	Resultaat-bestemming 2024	Vermeerderingen t.l.v. exploitatie in 2025	Overige vermeerderingen in 2025	Verminderingen t.g.v. exploitatie in 2025	Overige verminderingen in 2025	Saldo aan het einde van het dienstjaar 31.12.2025
Reserves							
Algemene reserve							
Algemene bedrijfsreserve	902.326						902.326
Subtotaal algemene reserve	902.326	-	-	-	-	-	902.326
Reserve aanvaardbare kosten							
RAV Brabant Noord	6.009.722	849.729					6.859.451
RAV Midden/West Brabant	5.146.761	236.836					5.383.597
MKA Brabant Noord	187.163	-8.270					178.893
MKA Midden/West Brabant	1.789.510	-82.916					1.706.594
Subtotaal reserve aanv. kosten	13.133.156	995.379	-	-	-	-	14.128.535
Bestemmingsreserves							
Reorganisatiereserve	742.261						742.261
Reserve onderhoud locaties	206.805						206.805
Subtotaal bestemmingsreserves	949.066	-	-	-	-	-	949.066
Resultaat 2025				1.092.579			1.092.579
Totaal reserves :	**14.984.548**	**995.379**	**-**	**1.092.579**	**-**	**-**	**17.072.508**
Voorzieningen							
Voorziening groot onderhoud	-						-
Voorziening afkoop ORT/)VW	-						-
Voorziening personele knelpunten	-						-
Voorziening verlofsaldi	3.712.525			257.907			3.970.432
Voorziening verlof tijdsparen	798.667			535.830			1.334.497
Totaal Voorzieningen :	**4.511.191**	**-**	**-**	**793.737**	**-**	**-**	**5.304.928**
Totaal reserves + voorzieningen :	**19.495.740**	**995.379**	**-**	**1.886.316**	**-**	**-**	**22.377.437**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Bijlage 3 Staat van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving	Lening nummer	Ingangs datum	looptijd	Rente %	Hoofd som	Aflossingen tm 2024	Saldo aan het begin van het dienstjaar 2025	Opgenomen of verstrekte leningen 2025	Aflossingen 2025	Rente 2025	Saldo aan het einde van het dienstjaar 2025
Opgenomen leningen:											
BNG	40.113.272	30-10-2019	10 jaar	0,04%	11.000.000	5.500.000	5.500.000		1.100.000	2.020	4.400.000
Totaal					**11.000.000**	**5.500.000**	**5.500.000**		**1.100.000**	**2.020**	**4.400.000**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026

Bijlage 4 Bestuurssamenstelling per 31 december 2025

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord bestaat uit:

gemeente	**per 31 december 2024**	**gemeente**	**per 31 december 2025**
Geertruidenberg	Mevrouw M. Witte, voorzitter	Bernheze	De heer M. Everling, **voorzitter**
s-Hertogenbosch	Mevrouw M. van der Sloot	s-Hertogenbosch	De heer R. Vermin
Oss	Mevrouw W. Buijs - Glaudemans	Breda	De heer A. van Drunen
Breda	De heer A. van Drunen	Heusden	De heer P. van Steen
Drimmelen	De heer J. Vissers	Zundert	De heer W. van Steen
Heusden	De heer P. van Steen		

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord bestaat uit:

gemeente	**per 31 december 2024**	**gemeente**	**per 31 december 2025**
Alphen-Chaam	Mevrouw J. van Loon	Alphen-Chaam	Mevrouw J. van Loon
Altena	De heer S. Sheikkariem	Altena	De heer S. Sheikkariem
Baarle-Nassau	Mevrouw J. van de Laak	Baarle-Nassau	Mevrouw J. van de Laak
Bergen op Zoom	Mevrouw L. Demmers	Bergen op Zoom	De heer B. Doedens
Bernheze	De heer M. Everling	Bernheze	De heer M. Everling, **voorzitter**
Boekel	Mevrouw C. van den Elsen	Boekel	Mevrouw J. van Eert
Boxtel	De heer R. van Meygaarden	Boxtel	De heer R. van Meygaarden
Breda	De heer A. van Drunen	Breda	De heer A. van Drunen
Dongen	Mevrouw D. Kunst	Dongen	De heer A. Timm
Drimmelen	De heer J. Vissers	Drimmelen	Mevrouw R. Pruijsers-Heijmans
Etten-Leur	De heer R. Verwijmeren	Etten-Leur	De heer R. Verwijmeren
Geertruidenberg	Mevrouw A. van Rooij	Geertruidenberg	Mevrouw A. van Rooij
Gilze en Rijen	De heer D. Alssema	Gilze en Rijen	De heer D. Alssema
Goirle	De heer K. Krook	Goirle	De heer K. Krook
Halderberge	Mevrouw S. Malfait	Halderberge	Mevrouw S. Malfait
Heusden	De heer P. van Steen	Heusden	De heer P. van Steen
Hilvarenbeek	De heer E. Weys	Hilvarenbeek	De heer E. Weys
Land van Cuijk	Mevrouw W. Hendriks-van Haren	Land van Cuijk	Mevrouw W. Hendriks-van Haren
Loon op Zand	Mevrouw S.A.C. Mandemakers	Loon op Zand	Mevrouw S.A.C. Mandemakers
Maashorst	Mevrouw R. Sour	Maashorst	Mevrouw R. Sour
Meierijstad	De heer R. Compagne	Meierijstad	De heer R. Compagne
Moerdijk	Mevrouw P. Joosten	Moerdijk	Mevrouw P. Joosten
Oisterwijk	De heer D. Dankers	Oisterwijk	De heer D. Dankers
Oosterhout	De heer C. Piena	Oosterhout	De heer C. Piena
Oss	De heer K. van Geffen	Oss	De heer K. van Geffen
Roosendaal	De heer R. van Ginderen	Roosendaal	De heer R. van Ginderen
Rucphen	Mevrouw L. Matthijssen	Rucphen	Mevrouw L. Matthijssen
s-Hertogenbosch	De heer P.P. Slikker	s-Hertogenbosch	De heer R. Vermin
St. Michielsgestel	De heer P. Raaijmakers	St. Michielsgestel	De heer P. Raaijmakers
Steenbergen	Mevrouw E. Prent	Steenbergen	Mevrouw E. Prent
Tilburg	Mevrouw M. Hendrickx	Tilburg	De heer P. Kok
Vught	De heer N. de Lange	Vught	De heer N. de Lange
Waalwijk	De heer S. Slaats	Waalwijk	De heer S. Slaats
Woensdrecht	De heer T. de Heer	Woensdrecht	De heer T. de Heer
Zundert	De heer W. van Steen	Zundert	De heer W. van Steen

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN

Verstegen accountants en adviseurs B.V.

d.d. 31/03/2026.

Bijlage 5 Outputrapportage (onder voorbehoud)

KENGETALLEN	Brabant-Noord			Midden- en West-Brabant	
	realisatie	begroting		realisatie	begroting
	2025	2025		2025	2025
MKA					
Productie					
Declarabele meldingen	45.245	47.000		88.778	94.000
Prestaties					
Nalevingsscore ProQA protocollen	97%	94%		89%	94%
RAV					
Productie					
Declarabele ritten	31.122	34.000		61.624	70.000
EHGV-ritten / mobiel zorgconsult	14.123	15.000		27.154	28.000
Niet declarabele ritten incl. VWS	17.472	5.000		45.316	10.000
Totaal ritten	62.717	54.000		134.094	108.000
Ritten naar urgentie: (decl. + EHGV + Burenhulp)					
A0- en A1-ritten	23.160	26.000		45.338	53.000
A2-ritten	13.229	19.000		24.880	35.000
B1 en B2-ritten	8.847	9.000		18.545	20.000
Totaal ritten alle urgenties	45.245	54.000		88.778	108.000
Prestaties					
Responstijd A0-ritten:	00:14:42	95%		00:15:25	95%
melding-aankomst patient ≤ 15 min	*96,20%*			*93,40%*	
Responstijd A1-ritten:	00:16:40	95%		00:18:10	95%
melding-aankomst patient ≤ 15 min	*90,50%*			*85,20%*	
Responstijd A1-ritten:	00:16:50	95%		00:18:25	95%
melding-aankomst patient ≤ 17 min	*95,40%*			*92,10%*	
Responstijd A2-ritten:	00:27:05	90%		00:29:30	90%
melding-aankomst patiënt ≤ 30 min	*96,90%*			*95,40%*	
Prestatie gepland vervoer:	86,90%	80%		96,80%	90%
Hoeveel B1 en B2 gereden door MCA?					

1. **Kwaliteit van zorg**

Kwaliteit van ambulancezorg kan op meerdere manieren worden gemeten. Het Kwaliteitskader Ambulancezorg 2.0 bevat 23 kwaliteitssignalen, waarop alle RAV'en rapporteren. De signalen hebben betrekking op het volledige ambulancezorg proces; van het aannemen en beoordelen van de zorgvraag door de meldkamercentralist, de beoordeling ter plaatse en de behandeling en het vervoer van de patiënt tot en met de overdracht van de patiënt aan een andere zorgverlener. AZN publiceert de regionale resultaten van de gemeten signalen jaarlijks in het sectorkompas. Hiermee wordt inzicht gegeven in de kwaliteit van de ambulancezorg van alle 25 RAV's. Dit stimuleert ook ons om deze data te gebruiken om de kwaliteit van onze geleverde ambulancezorg te analyseren en te vergelijken, verder te verbeteren en te borgen. Het sectorkompas ambulancezorg over 2024 komt later dit jaar beschikbaar.

Verder evalueren we ook met patiënten de geleverde zorg. Voor patiënten na een mobiel zorgconsult (enkele uitsluitcriteria zoals plaatsen euthanasienaald, leeftijd) kan voor 2025 het volgende overzicht worden gegeven:

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Evaluatie van zorg met de patiënt	2025	2024	2023 (vanaf april)
Aantal brieven met verzoek tot evaluatie verzonden:	3497	2000	1400
Digitaal feedback, zonder deelname interview:	446	259	174
Aantal afgenomen interviews	287	217	87 (123 aanmeldingen)

Sinds 2016 werkt de RAV met zorgevaluatiebegeleiders (ZEB). Dit is een systeem van collegiale intervisie waarbij hulpverleningen rondom een bepaald thema worden onderzocht op het gevolgde protocol en besproken met de betreffende collega's. Deze manier van één op één contact blijkt zeer goed te werken. Via ZEB wordt het handelen van onze ambulanceverpleegkundigen en medisch hulpverleners geëvalueerd door middel van een methodiek, die afkomstig is uit de luchtvaart en inmiddels zeer effectief is gebleken. In 2019 is de methodiek uitgebreid naar het handelen van ambulancechauffeurs. Hieronder zijn enkele cijfers opgenomen m.b.t. ZEB in het jaar 2025:

Zorgevaluatie AVP/MH (ritbon)	MWB	BN	TOTAAL
aantal onderzochte hulpverleningen	2151	1451	3602
aantal nabesproken hulpverleningen	276	192	468
aantal speechscores (geconstateerde gedragingen)	3618	2919	6537
aantal nabesproken speechscores	612	402	1014
aantal zebbers (wenselijk)[i]	10 (11)[ii]	5 (5)	15 (16)
gemiddeld aantal geëvalueerde hulpverleningen per zebber	215	290	225
Gemiddeld aantal ZEB-gesprekken per AVP[iii]			2
Zorgevaluatie AVP/MH (on the job)			
aantal onderzochte hulpverleningen	0	0	0
aantal speechscores (geconstateerde gedragingen)	0	0	0
gemiddeld aantal geëvalueerde hulpverleningen per zebber	0	0	0
Totaal aantal ZEB OTJ-dagen	0	0	0
Gemiddeld aantal ZEB OTJ-dagen per AVP			0
Zorgevaluatie VS (on the job)			
aantal onderzochte hulpverleningen			30
aantal speechscores (geconstateerde gedragingen)			117
aantal zebbers (wenselijk)	0 (1)	1 (1)	1 (2)
gemiddeld aantal geëvalueerde hulpverleningen per zebber			30
Totaal aantal ZEB OTJ-dagen			6
Aantal ZEB OTJ-dagen per VS/PA			<1
Zorgevaluatie ACH (on the job)			
aantal onderzochte hulpverleningen			
aantal speechscores (geconstateerde gedragingen)			
aantal zebbers (wenselijk)			
gemiddeld aantal geëvalueerde hulpverleningen per zebber			
Totaal aantal ZEB OTJ-dagen			
Aantal ZEB OTJ-dagen per ACH			

[i] TM BOZ, Roosendaal en Waalwijk hebben ervoor gekozen om twee zebbers, met elk een half contract, aan te stellen.
[ii] Tilburg Zuid heeft geen zebber in 2025.
[iii] In 2025 zijn in totaal 214 AVP/MH gezebd.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

2. **Responstijden**

De jaarlijkse bekostiging van de RAV'en is deels afhankelijk van de prestaties die zij leveren. Daarover maken de ambulancevoorzieningen jaarlijks prestatieafspraken met de zorgverzekeraars. Momenteel zijn de responstijden en beschikbaarheid van ambulancepersoneel daarbij nog belangrijk. Daarvoor geldt op het niveau van de werkgebieden van de Veiligheidsregio's, een inspanningsverplichting voor wat betreft responstijden. Ook geldt een resultaatsverplichting met betrekking tot een juiste spreiding van ambulanceposten over de gebieden.

Voor 2025 hebben wij prestatieafspraken gemaakt over onze A0, A2, en B-ritten, evenals de prestaties van de meldkamers (ProQA-scores).

Prestatie A0-ritten
Voor Midden- en West-Brabant is een prestatie behaald van 93,4%, met een gemiddelde responstijd van 00:10:17 en mediane responstijd van 00:09:53. Voor Brabant-Noord is een prestatie behaald van 96,2%, met een gemiddelde responstijd van 00:09:28 en mediane responstijd van 00:09:18.

De A0-prestaties hebben wij als volgt uiteengezet:

PRESTATIES URGENTIE A0
periode: januari t/m december 2025

	aantal ritten	aantal binnen 15 min	% binnen 15 min	95% behaald na	gemiddelde responstijd	mediane responstijd
TOTAAL RAV MWB	**1114**	**1041**	**93,4%**	**00:15:33**	**00:10:17**	**00:09:53**
Alphen-Chaam	14	13	92,9%	00:14:19	00:09:14	00:08:15
Altena	56	45	80,4%	00:17:53	00:11:13	00:10:28
Baarle Nassau	8	5	62,5%	00:20:49	00:15:55	00:14:29
Bergen op Zoom	52	50	96,2%	00:14:14	00:08:17	00:07:19
Breda	166	163	98,2%	00:13:23	00:07:52	00:07:38
Dongen	27	25	92,6%	00:14:42	00:11:20	00:11:41
Drimmelen	22	21	95,5%	00:14:03	00:10:14	00:10:14
Etten-Leur	49	46	93,9%	00:16:13	00:10:55	00:10:48
Geertruidenberg	17	17	100,0%	00:13:13	00:09:12	00:09:01
Gilze en Rijen	28	25	89,3%	00:15:05	00:11:12	00:11:10
Goirle	25	25	100,0%	00:12:14	00:09:11	00:09:08
Halderberge	31	29	93,5%	00:15:15	00:09:53	00:09:39
Hilvarenbeek	16	16	100,0%	00:13:13	00:09:57	00:09:52
Loon op Zand	37	34	91,9%	00:15:13	00:08:27	00:07:53
Moerdijk	43	35	81,4%	00:21:10	00:12:27	00:11:49
Oisterwijk	29	26	89,7%	00:15:54	00:10:33	00:09:57
Oosterhout	66	64	97,0%	00:12:53	00:08:06	00:07:12
Roosendaal	77	75	97,4%	00:14:05	00:09:04	00:09:03
Rucphen	38	34	89,5%	00:15:32	00:10:34	00:10:49
Steenbergen	18	16	88,9%	00:16:52	00:11:55	00:11:15
Tilburg	207	201	97,1%	00:13:36	00:07:38	00:07:09
Waalwijk	42	41	97,6%	00:13:59	00:09:04	00:08:42
Woensdrecht	15	11	73,3%	00:18:37	00:11:53	00:11:48
Zundert	31	24	77,4%	00:20:40	00:12:41	00:12:04

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

	aantal ritten	aantal binnen 15 min	% binnen 15 min	95% behaald na	gemiddelde responstijd	mediane responstijd
TOTAAL RAV BN	**550**	**529**	**96,2%**	**00:14:38**	**00:09:28**	**00:09:18**
Bernheze	27	26	96,3%	00:13:01	00:08:33	00:07:55
Boekel	8	6	75,0%	00:19:26	00:12:52	00:12:52
Boxtel	27	26	96,3%	00:14:45	00:09:48	00:10:28
Heusden	21	20	95,2%	00:14:40	00:09:34	00:08:38
Land van Cuijk	73	67	91,8%	00:15:36	00:10:25	00:10:21
Maashorst	59	57	96,6%	00:13:40	00:09:10	00:08:45
Meierijstad	74	71	95,9%	00:14:22	00:09:03	00:08:42
Oss	74	73	98,6%	00:14:05	00:08:09	00:08:09
s-Hertogenbosch	122	118	96,7%	00:13:58	00:07:53	00:07:27
St. Michielsgestel	24	24	100,0%	00:13:24	00:09:30	00:09:38
Vught	41	41	100,0%	00:14:00	00:09:16	00:09:25

Prestatie A1-ritten

Volledigheidshalve lichten wij ook de A1-ritten toe. Daarbij merken we vooraf het volgende op. Responstijd valt in drie delen uiteen: meldkamertijd, uitruktijd en aanrijdtijd. Voor de urgentieclassificatie A1 werd uitgegaan van de volgende verdeling: 2 minuten meldkamertijd, 1 minuut uitruktijd en 12 minuten aanrijdtijd. Inmiddels is de oude classificatie A1 opgedeeld in A0 en een nieuwe A1. Voor A0 geldt voornoemde verdeling van 2 minuten, 1 minuut en 12 minuten; 15 minuten in totaal. Voor de nieuwe A1-classificatie geldt een meldkamertijd van 4 minuten, een uitruktijd van 1 minuut en een rijdtijd van 12 minuten; 17 minuten in totaal.

Voor Midden- en West-Brabant is een prestatie behaald van 92,1%, met een gemiddelde responstijd van 00:12:11 en mediane responstijd van 00:11:46. Voor Brabant-Noord is een prestatie behaald van 95,4%, met een gemiddelde responstijd van 00:10:50 en mediane responstijd van 00:10:23.

De A1-prestaties hebben wij als volgt uiteengezet:

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

PRESTATIES URGENTIE A1

periode: januari t/m december 2025

	aantal ritten	aantal binnen 15 min	% binnen 15 min	aantal binnen 17 min	% binnen 17 min	95% behaald na	gemiddelde responstijd	mediane responstijd
TOTAAL RAV MWB	**44245**	**37681**	**85,2%**	**40747**	**92,1%**	**00:18:48**	**00:12:11**	**00:11:46**
Alphen-Chaam	373	257	68,9%	302	80,9%	00:21:23	00:13:06	00:11:57
Altena	1596	1119	70,1%	1299	81,4%	00:21:32	00:13:15	00:12:42
Baarle Nassau	341	120	35,2%	198	58,1%	00:24:00	00:17:02	00:16:17
Bergen op Zoom	2830	2536	89,6%	2669	94,3%	00:17:12	00:10:10	00:09:25
Breda	7032	6345	90,2%	6709	95,4%	00:16:40	00:10:30	00:09:59
Dongen	960	747	77,8%	876	91,3%	00:18:20	00:13:17	00:13:00
Drimmelen	1045	781	74,7%	897	85,8%	00:19:59	00:13:07	00:12:26
Etten-Leur	1896	1493	78,7%	1724	90,9%	00:18:00	00:12:22	00:12:36
Geertruidenberg	849	741	87,3%	799	94,1%	00:17:23	00:11:24	00:11:13
Gilze en Rijen	1057	846	80,0%	961	90,9%	00:18:25	00:12:23	00:12:12
Goirle	825	763	92,5%	798	96,7%	00:16:00	00:11:07	00:10:48
Halderberge	1173	1021	87,0%	1091	93,0%	00:17:40	00:11:26	00:10:56
Hilvarenbeek	546	461	84,4%	492	90,1%	00:19:23	00:12:20	00:11:45
Loon op Zand	1008	911	90,4%	950	94,3%	00:17:00	00:10:40	00:10:08
Moerdijk	1511	967	64,0%	1182	78,2%	00:21:35	00:13:54	00:13:38
Oisterwijk	1213	926	76,3%	1083	89,3%	00:19:10	00:12:34	00:12:26
Oosterhout	2541	2301	90,6%	2414	95,0%	00:16:50	00:10:17	00:09:42
Roosendaal	3150	2804	89,0%	2990	94,9%	00:16:55	00:11:04	00:10:41
Rucphen	1002	823	82,1%	904	90,2%	00:18:19	00:11:57	00:11:31
Steenbergen	785	571	72,7%	669	85,2%	00:19:19	00:12:57	00:12:42
Tilburg	8945	8423	94,2%	8694	97,2%	00:15:30	00:09:22	00:08:48
Waalwijk	2052	1782	86,8%	1916	93,4%	00:17:30	00:10:41	00:09:57
Woensdrecht	742	498	67,1%	573	77,2%	00:21:59	00:13:26	00:13:05
Zundert	773	445	57,6%	560	72,4%	00:21:07	00:13:52	00:14:27

	aantal ritten	aantal binnen 15 min	% binnen 15 min	aantal binnen 17 min	% binnen 17 min	95% behaald na	gemiddelde responstijd	mediane responstijd
TOTAAL RAV BN	**22605**	**20461**	**90,5%**	**21561**	**95,4%**	**00:16:50**	**00:10:50**	**00:10:23**
Bernheze	1075	998	92,8%	1042	96,9%	00:15:45	00:10:39	00:10:05
Boekel	267	201	75,3%	241	90,3%	00:18:48	00:13:28	00:13:15
Boxtel	1093	945	86,5%	1027	94,0%	00:17:20	00:09:46	00:08:28
Heusden	1310	1081	82,5%	1211	92,5%	00:18:00	00:11:32	00:11:18
Land van Cuijk	2712	2350	86,7%	2521	93,0%	00:17:57	00:11:27	00:11:05
Maashorst	2107	1987	94,3%	2043	97,0%	00:15:42	00:09:40	00:09:08
Meierijstad	2768	2446	88,4%	2626	94,9%	00:16:55	00:11:15	00:10:58
Oss	3576	3209	89,7%	3378	94,5%	00:17:15	00:10:07	00:09:08
s-Hertogenbosch	5788	5487	94,8%	5633	97,3%	00:15:10	00:09:32	00:09:07
St. Michielsgestel	818	746	91,2%	793	96,9%	00:16:10	00:10:32	00:10:41
Vught	1091	1011	92,7%	1046	95,9%	00:16:10	00:11:09	00:11:00

Prestatie A2-ritten

Voor de A2-ritten geldt voor beide gebieden een norm van 95%. In Midden-West-Brabant hebben wij een prestatie gerealiseerd van 95,4% en in Brabant-Noord van 96,9%.

Prestatie B2-ritten

In Midden-West-Brabant geldt voor het middencomplex ambulancevervoer een overeengekomen score dat 90% van het vervoer met urgentie B2 wordt gereden door een MCA-ambulance. Hier hebben wij 96,8% behaald. Voor Brabant-Noord geldt voor het middencomplex ambulancevervoer een overeengekomen score dat 80% van het vervoer met urgentie B2 wordt gereden door een MCA-ambulance. Hier hebben wij 86,9% behaald.

Prestatie meldkamers (ProQA)

Voor beide meldkamers zijn wij met de zorgverzekeraars een prestatienorm van 94% overeengekomen. Voor de meldkamer in Midden-West-Brabant (Bergen op Zoom) hebben we een nalevingsscore van 98% behaald en voor de meldkamer in Brabant-Noord (’s-Hertogenbosch) hebben we een score behaald van 97%.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

3. Klanttevredenheid

De kwaliteit van ambulancezorg vanuit het perspectief van patiënten scoort vanaf het begin van de metingen zeer hoog. Vanaf het begin van de metingen in 2016 is er een licht stijgende lijn te zien in de waardering, wat laat zien dat de ambulancezorg vanuit het perspectief van patiënten blijvend van hoge kwaliteit is. In 2025 wordt de spoedeisende ambulancezorg gewaardeerd met een 9,2 voor de ambulancezorgprofessional in 2025, dit is een verbetering ten opzichte van 2022 (9,1). De waardering voor het personeel van de meldkamer is een 8,9 in 2025 ten opzichte van een 8,7 in 2022, dit is ook een verbetering ten opzichte van voorgaande jaren. In 2025 wordt de niet-spoedeisende zorg van de ambulancezorgprofessional gewaardeerd met een 9,3. Dit is ook een verbetering van 0,2 ten opzichte van de score van 9,1 in 2022 (10-puntsschaal). De RAV Brabant Midden-West-Noord scoorde in dit onderzoek een algemeen waarderingscijfer van 9,3 voor het ambulancepersoneel een 8,9 voor de meldkamer. Er is in dit onderzoek geen onderscheid gemaakt tussen de regio MWB en de regio BN.

Het aantal ontvangen klachten zegt ook iets over de klanttevredenheid. In 2025 ontving onze RAV 75 klachten, in tegenstelling tot 97 klachten in 2024. Er is in de cijfers van 2025 een afname te zien in het aantal geregistreerde klachten ten opzichte van 2024. De huidige klachtenfunctionaris is in januari 2024 gestart en heeft toen een groot aantal achterstallige klachten uit 2023 geregistreerd, die in de cijfers van 2024 meegeteld zijn. Ook zijn in 2024 een aantal klachten geregistreerd van bijvoorbeeld omstanders en ketenpartners. Volgens de wet zijn dat formeel gezien geen rechthebbende klagers. De geregistreerde klachten in 2025 zijn volledig zuiver en enkel van rechthebbende klagers. Naar alle waarschijnlijkheid ligt het aantal zuivere klachten uit 2025 ongeveer gelijk aan de zuivere klachten uit 2024. Wat we landelijk en over de gehele breedte van de zorg zien, is dat klagers mondiger worden en er in toenemende mate sprake is van psychische problematiek bij klagers. Hierdoor zijn klachtenprocedures soms intensiever voor de betrokken partijen en vragen hierdoor meer inzet van bijvoorbeeld de klachtenfunctionaris, maar ook de betrokken teammanagers en zorgverleners. Dus waar de aantallen klachten enigszins gelijk blijven, neemt de inzet van uren toe.

Klachten en geschillen

Vraag	Antwoordcategorie
Kunnen patiënten/cliënten terecht bij een klachtenfunctionaris	ja
Beschikt de organisatie over een regeling voor een effectieve en laagdrempelige opvang en afhandeling van klachten jegens de cliënt van de organisatie?	Ja
Is de organisatie aangesloten bij een onafhankelijke geschilleninstantie conform de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg?	ja
Zo ja, welke?	Geschillencommissie AZN / Wkkgz

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 6 Specificatie van het financieringsverschil

Specificatie van het financieringsverschil 2025

(in duizenden euro's)

	RAV/MKA BN 2025	RAV/MKA MWB 2025
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	33.198.576	58.375.282
Vergoeding ter dekking van het wettelijke budget:		
• Ontvangen ritvergoedingen ambulancehulpverlening	30.545.591	58.542.088
Financieringsverschil (overschot/tekort)	2.652.985	-166.806

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 7 Kostenverdeelstaat van Het Service Centrum

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
Bedrijfslasten			
Salarissen en Sociale Lasten	6.294.385	6.955.960	5.773.773
Salariskosten overig	137.482	34.192	1.308
Personeel derden	759.608	28.678	548.192
Overige personeelskosten	243.983	217.369	203.077
Kapitaallasten	0		0
Huisvestingskosten	346	0	802
Bedrijfskosten	3.107.243	3.060.700	3.162.764
Toevoeging voorzieningen	248.307	0	147.341
Kosten verbonden partijen	516.489	548.060	477.218
Som der bedrijfslasten	**11.307.843**	**10.844.957**	**10.314.476**
Vrijval voorzieningen	18.472	0	3.913
Te verdelen kosten	11.289.372	10.844.957	10.310.563
GGD Hart voor Brabant	-4.836.191	-4.642.371	-4.407.539
GGD West-Brabant	-2.595.817	-2.492.608	-2.369.569
RAV Brabant Midden-West-Noord	-2.193.473	-2.108.940	-2.031.511
GGD Noord- en Oost-Gelderland	-1.663.891	-1.601.040	-1.501.944
Resultaat	**0**	**0**	**0**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 8 Overzicht van baten en lasten over 2025 per afdeling

	MKA BN Realisatie 2025	MKA MWB Realisatie 2025	RAV BN Realisatie 2025	RAV MWB Realisatie 2025	Totaal Realisatie 2025
	€	€	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten					
Opbrengsten uit tarieven	2.464.221	3.999.771	30.734.355	54.375.511	91.573.858
Overige opbrengsten	16.170	45.219	2.223.243	4.953.903	7.238.535
Vrijval voorzieningen	0	0	0	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	**2.480.391**	**4.044.990**	**32.957.598**	**59.329.414**	**98.812.393**
Bedrijfslasten					
Salarissen en sociale lasten	1.979.867	2.574.791	22.053.676	37.411.505	64.019.839
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen			1.679.479	3.783.744	5.463.223
Personeel derden	100.299	280.121	1.245.645	3.600.708	5.226.773
Overige personeelskosten	131.999	315.126	1.139.378	2.072.294	3.658.797
Kapitaallasten	13.565	12.132	1.520.835	2.654.789	4.201.321
Huisvestingskosten	0	0	829.447	1.656.763	2.486.210
Doorbelasting Het Service Centrum	23.909	38.386	777.806	1.353.373	2.193.474
Toevoeging voorzieningen	96.389	111.760	235.357	350.231	793.737
Overige bedrijfskosten	305.209	397.364	3.020.338	5.836.420	9.559.331
Som der bedrijfslasten	**2.651.237**	**3.729.680**	**32.501.961**	**58.719.827**	**97.602.705**
	-170.846	**315.310**	**455.637**	**609.587**	**1.209.688**
Financiële baten en lasten	**0**	**0**	**-86.946**	**-30.163**	**-117.109**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-170.846	315.310	368.691	579.424	1.092.579
Mutatie algemene reserve	0	0	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve	0	0	0	0	0
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	0	0	0	0	0
GEREALISEERD RESULTAAT	**-170.846**	**315.310**	**368.691**	**579.424**	**1.092.579**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 9 Overzicht van baten en lasten 2025 MKA Brabant-Noord

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit tarieven	2.464.221	2.437.819	2.471.212
Overige opbrengsten	16.170	-4.803	44.948
Aanwending voorzieningen			
Som der bedrijfsopbrengsten	**2.480.391**	**2.433.017**	**2.516.160**
Bedrijfslasten			
Salarissen en sociale lasten	1.979.867	1.845.114	1.831.416
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-	-	-
Personeel derden	100.299	100.000	85.190
Overige personeelskosten	131.999	124.720	148.398
Kapitaallasten	13.565	13.565	16.865
Huisvestingskosten	-	-	-
Doorbelasting Het Service Centrum	23.909	23.794	22.143
Toevoeging voorzieningen	96.389	47.000	5.995
Overige bedrijfskosten	305.209	314.565	414.422
Som der bedrijfslasten	**2.651.237**	**2.468.758**	**2.524.430**
	-170.846	**-35.741**	**-8.270**
Financiële baten en lasten		**-**	
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-170.846**	**-35.741**	**-8.270**
Mutatie algemene reserve	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserve		-	
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	-		-
GEREALISEERD RESULTAAT	**-170.846**	**-35.741**	**-8.270**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Financiële gang van zaken in 2025

Baten

(in duizenden euro's)

Specificatie baten MKA Brabant Noord	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Opbrengsten uit tarieven			-
Mutatie financieringsoverschot/-tekort	2.464	2.438	26
Opbrengsten uit tarieven	2.464	2.438	26
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-	-	-
Overige opbrengsten	16	-5	21
Som der bedrijfsopbrengsten	2.480	2.433	47

Wettelijk aanvaardbaar budget 2025
Het budget aanvaardbare kosten is € 26.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de verrekening met RAV Zuid Oost Brabant hoger uitvalt.

De overige opbrengsten zijn +€ 21.000 hoger dan begroot, dit betreft een vergoeding van de loonkosten van uren die ingezet zijn voor de landelijke ProQa.

lasten

(in duizenden euro's)

Specificatie lasten MKA Brabant Noord	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Salarissen en sociale lasten	1.980	1.845	135
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen			-
Personeel derden	101	100	1
Overige personeelskosten	132	125	7
Kapitaallasten	13	13	-
Huisvestingskosten			-
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	24	24	-
Toevoeging voorzieningen	96	47	49
Overige bedrijfskosten	305	315	-10
Som der bedrijfslasten	2.651	2.469	182

Salariskosten
Er is een overschrijding van +€ 135.000 t.o.v. de begroting. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door:

- 1,13 fte meer formatie dan begroot +€ 85.000:
- Hogere uitkering ziektegelden -€ 15.000:
- Een ontslag- en transitievergoeding +€ 45.000:
- Hoger dan begroot afkoop verlof +€ 20.000.

Overige personeelskosten.
Er is een overschrijding van +€ 7.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- Hogere initiële scholingskosten door meer deelname dan verwacht +€ 3.000:
- Een extra geschenk voor de meldkamer medewerkers van +€ 4.000.

Voorzieningen
De voorziening is +€ 49.000 hoger dan begroot, dit wordt veroorzaakt door een iets lagere voorziening tijdsparen dan begroot -€9.000 en een hoger dan begrote PLB-voorziening van +€ 58.000. Dit komt voort uit een incidentele correctie.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Overige bedrijfskosten
Deze kosten zijn -€9.000 lager dan begroot;

- Lagere wagenpark kosten -€ 3.300 doordat de teammanager uit dienst is gegaan;
- Lagere automatiseringskosten - € 4.000 op diverse posten;
- Minder advieskosten doorbelast vanuit de staf -€ 1.600.

Resultaat
Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is -€ 170.846 negatief ten opzichte van een begroot resultaat van -€ 35.743. In de volgende tabel is het verschil tussen realisatie en begroting weergegeven.

(in duizenden euro's) MKA Brabant Noord	Verschil realisatie-begroting
Opbrengsten	
Opbrengsten uit tarieven	26
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-
Overige opbrengsten	21
Som der bedrijfsopbrengsten	47
Kosten	
Salarissen en sociale lasten	135
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-
Personeel derden	1
Overige personeelskosten	7
Kapitaallasten	-
Huisvestingskosten	-
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	-
Toevoeging voorzieningen	49
Overige bedrijfskosten	-10
Financiële baten en lasten	-
Som der bedrijfslasten	182
Totaal saldo van baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	-135

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage over 2025 van de Meldkamer Brabant-Noord bedroeg exclusief zwangerschapsverlof 12,47%.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 10 Overzicht van baten en lasten 2025 MKA Midden- en West-Brabant

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit tarieven	3.999.771	4.069.308	3.284.799
Overige opbrengsten	45.219	50.789	17.190
Aanwending voorzieningen			
Som der bedrijfsopbrengsten	**4.044.990**	**4.120.097**	**3.301.989**
Bedrijfslasten			
Salarissen en sociale lasten	2.574.791	2.530.599	2.519.614
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-	-	-
Personeel derden	280.121	260.116	166.184
Overige personeelskosten	315.126	320.297	174.465
Kapitaallasten	12.132	12.132	15.432
Huisvestingskosten	-	-	1.092
Doorbelasting Het Service Centrum	38.386	38.202	35.551
Toevoeging voorzieningen	111.760	21.550	52.990
Overige bedrijfskosten	397.364	477.774	419.577
Som der bedrijfslasten	**3.729.680**	**3.660.670**	**3.384.905**
	315.310	**459.426**	**-82.916**
Financiële baten en lasten		**-**	
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**315.310**	**459.426**	**-82.916**
Mutatie algemene reserve	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserve	-	-	-
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	**315.310**	**459.426**	**-82.916**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Financiële gang van zaken in 2025

Baten

(in duizenden euro's)

Specificatie baten MKA Midden/West Brabant	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Opbrengsten uit tarieven			-
Mutatie financieringsoverschot/-tekort	4.000	4.069	-69
Opbrengsten uit tarieven	4.000	4.069	-69
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren			-
Overige opbrengsten	45	51	-6
Som der bedrijfsopbrengsten	4.045	4.120	-75

Wettelijk aanvaardbaar budget 2025
Het budget aanvaardbare kosten is -€ 69.000 lager dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door een lager dan begrote paraatheid.

De overige opbrengsten zijn -€6.000 lager dan begroot doordat de doorbelasting van een deel van de kosten van de AI-tool aan 't Witte Kruis iets lager uitvalt.

lasten

(in duizenden euro's)

Specificatie lasten MKA Midden/West Brabant	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Salarissen en sociale lasten	2.575	2.531	44
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen			-
Personeel derden	280	260	20
Overige personeelskosten	315	320	-5
Kapitaallasten	12	12	-
Huisvestingskosten			-
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	38	38	-
Toevoeging voorzieningen	112	22	90
Overige bedrijfskosten	397	478	-81
Som der bedrijfslasten	3.729	3.661	68

Salariskosten
Er is een overschrijding t.o.v. de begroting van +€ 44.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door:

- 0,6 fte meer dan begroot en hogere kosten inzet flexpool, samen +€89.000 meer kosten;
- In de begroting was ten onrechte een transitievergoeding opgenomen, hierdoor -€ 45.000 minder kosten.

Overige personeelskosten
Er is een onderschrijding van -€ 5.000. De belangrijkste oorzaak is de lagere initiële scholingskosten doordat we minder mensen in opleiding hadden dan verwacht.

Voorzieningen
De toevoeging is +€ 90.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een hogere voorziening tijdsparen +€83.000 door een incidentele correctie. Daarnaast is de PLB-voorziening +€ 7.000 hoger dan begroot.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Overige bedrijfskosten
Deze kosten zijn -€81.000 lager dan begroot:

- Lagere kosten wagenpark -€ 3.000 doordat de teammanager uit dienst is gegaan;
- Lagere automatiseringskosten - € 73.000 op diverse posten;
- Minder advieskosten doorbelast vanuit de staf -€ 4.000.

Resultaat
Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is +€ 315.310 ten opzichte van een begroot resultaat van +€ 459.427. In de volgende tabel is het verschil tussen realisatie en begroting weergegeven.

(in duizenden euro's) MKA Midden/West Brabant	Verschil realisatie-begroting
Opbrengsten	
Opbrengsten uit tarieven	-69
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-
Overige opbrengsten	-6
Som der bedrijfsopbrengsten	-75
Kosten	
Salarissen en sociale lasten	44
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-
Personeel derden	20
Overige personeelskosten	-5
Kapitaallasten	-
Huisvestingskosten	-
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	-
Toevoeging voorzieningen	90
Overige bedrijfskosten	-81
Financiële baten en lasten	
Som der bedrijfslasten	68
Totaal saldo van baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	-144

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage over 2025 van de Meldkamer Midden- en West-Brabant bedroeg exclusief zwangerschapsverlof 7,35%.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 11 Overzicht van baten en lasten 2025 RAV Brabant-Noord

	Realisatie 2025	Begroting 2025		Realisatie 2024
	€	€		€
Bedrijfsopbrengsten				
Opbrengsten uit tarieven	30.734.355	31.475.782		29.248.626
Overige opbrengsten	2.223.243	2.813.280		2.665.210
Vrijval voorzieningen				
Som der bedrijfsopbrengsten	**32.957.598**	**34.289.062**	**-**	**31.913.835**
Bedrijfslasten				
Salarissen en sociale lasten	22.053.676	22.236.811		20.584.131
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	1.679.479	2.442.822		2.236.938
Personeel derden	1.245.645	1.158.582		887.847
Overige personeelskosten	1.139.378	1.228.139		1.159.765
Kapitaallasten	1.520.835	1.552.210		1.472.279
Huisvestingskosten	829.447	893.916		918.406
Doorbelasting Het Service Centrum	777.806	774.083		720.374
Toevoeging voorzieningen	235.357	266.205		419.845
Overige bedrijfskosten	3.020.338	3.149.830		2.671.995
Som der bedrijfslasten	**32.501.961**	**33.702.598**	**-**	**31.071.580**
	455.637	**586.464**	**-**	**842.256**
Financiële baten en lasten	**-86.946**	**-104.052**		**-100.518**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**368.691**	**482.415**	**-**	**741.738**
Mutatie algemene reserve	-	-		-
Mutatie bestemmingsreserve				-107.991
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	-	-		-
GEREALISEERD RESULTAAT	**368.691**	**482.415**		**849.729**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Financiële gang van zaken in 2025

Baten

(in duizenden euro's)

Specificatie baten RAV Brabant Noord	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Opbrengsten uit tarieven	30.545	31.476	-931
Mutatie financieringsoverschot/-tekort	189		189
Opbrengsten uit tarieven	30.734	31.476	-742
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-	-	-
Overige opbrengsten	2.223	2.813	-590
Vrijval voorzieningen			-
Som der bedrijfsopbrengsten	32.957	34.289	-1.332

Wettelijk aanvaardbaar budget 2025
De lagere NZa baten ad -€ 742.000 worden voornamelijk veroorzaakt door minder budget initiële scholingskosten ad -€ 1.126.000. Daarnaast is er sprake van een hoger budget overige loonkosten +€ 200.000 en minder budget doorbelast naar de meldkamer vanwege lagere initiële opleidingskosten bij de meldkamer ad € 170.000.

Overige opbrengsten
De lagere overige opbrengsten t.o.v. de begroting ad -€ 590.000 worden voornamelijk veroorzaakt door minder budget (- € 726.000) vanuit het ministerie van VWS ter dekking voor de FLO kosten (Functioneel Leeftijds Ontslag). Echter er zijn verder extra inkomsten t.o.v. begroting door verkoop van activa (+ € 33.000) en opleiden van extern personeel (+ € 100.000).

lasten

(in duizenden euro's)

Specificatie lasten RAV Brabant Noord	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Salarissen en sociale lasten	22.054	22.237	-183
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	1.679	2.443	-764
Personeel derden	1.246	1.159	87
Overige personeelskosten	1.140	1.228	-88
Kapitaallasten	1.521	1.552	-31
Huisvestingskosten	829	894	-65
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	778	774	4
Toevoeging voorzieningen	235	266	-31
Overige bedrijfskosten	3.020	3.150	-130
Som der bedrijfslasten	32.502	33.703	-1.201

Salariskosten
De onderschrijding -€ 183.000 ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door:

- 3,6 fte lagere formatie dan begroot - €224.000;
- Minder kosten ORT en overwerk - € 265.000;
- Incidentele posten + € 30.000;
- Hogere inschalingen + €190.000;
- Hogere doorberekening vanuit ondersteunende diensten + € 86.000.

FLO-kosten
Deze kosten zijn aanzienlijk lager dan begroot, ad - € 764.000. Dit is een lastig te begrote post, omdat nooit duidelijk is wanneer medewerkers daadwerkelijk met FLO gaan en worden we regelmatig geconfronteerd met afwijkende stortingen in het levensloopbudget van de medewerkers die noodzakelijk zijn. Deze kosten worden voor 95% vergoed door het ministerie van VWS, dat is terug te zien in de overige opbrengsten.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Personeel derden
De overschrijding ad +€ 87.000 wordt veroorzaakt doordat de formatie nog steeds onder spanning staat, o.a. door een hoger ziekteverzuim en ondanks dat er veel geïnvesteerd wordt in de instroom van leerlingen is de uitstroom ook nog steeds hoog. Inhuur blijft hierdoor noodzakelijk.

Overige personeelskosten
De onderschrijding van ad -€ 88.000 wordt met name veroorzaakt door:

- Lagere kosten reiskostenvergoeding - € 45.000;
- Lagere kosten voor advies/onderzoek personeel - € 17.000;
- Lagere opleidingskosten - € 20.000.

Kapitaallasten
De kleine onderschrijding van de kapitaallasten ad -€ 31.000 wordt veroorzaakt door een verschuiving in het moment van aanschaf binnen het wagenpark. .

Huisvestingskosten
De lagere kosten ad -€ 65.000 worden met name veroorzaakt door lagere energiekosten - € 43.000 en lagere overige huisvestingskosten - € 16.000.

Voorzieningen
De toevoeging ligt iets lager (-€31.000) dan begroot. De voorzieningen worden opgenomen tegen het huidige uurloon incl. werkgeverslasten, vakantiegeld en eindejaarsuitkering. De te verwachten opname van uren blijft vooraf altijd een inschatting.

Overige bedrijfskosten
De overige bedrijfskosten komen ten opzichte van de begroting - €130.000 lager uit, dit is grotendeels te verklaren door lagere medische bedrijfskosten - € 38.000, iets lagere automatiseringskosten - € 17.000, minder kosten diensten derden (o.a. advies) - € 48.000 en lagere vrije marge projecten (- € 120.000). Echter iets hogere bedrijfskosten (+ € 57.000) en onderhoud wagenpark (+ € 33.000).

Resultaat
Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is € 368.691 positief ten opzichte van een begroot resultaat van € 482.415 positief. In de volgende tabel is het verschil tussen realisatie en begroting weergegeven.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

(in duizenden euro's) RAV Brabant Noord	Verschil realisatie-begroting
Opbrengsten	
Opbrengsten uit tarieven	-742
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-
Overige opbrengsten	-590
Aanwendingvoorzieningen	-
Som der bedrijfsopbrengsten	-1.332
Kosten	
Salarissen en sociale lasten	-183
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-764
Personeel derden	87
Overige personeelskosten	-88
Kapitaallasten	-31
Huisvestingskosten	-65
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	4
Toevoeging voorzieningen	-31
Overige bedrijfskosten	-130
Financiële baten en lasten	-17
Som der bedrijfslasten	-1.218
Totaal saldo van baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	-114

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage over 2025 van de RAV Brabant-Noord bedroeg exclusief zwangerschapsverlof 6,45%.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Bijlage 12 Overzicht van baten en lasten 2025 RAV Midden- en West-Brabant

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten uit tarieven	54.375.511	55.047.448	51.342.030
Overige opbrengsten	4.953.903	5.437.064	5.519.419
Vrijval voorzieningen			
Som der bedrijfsopbrengsten	**59.329.414**	**60.484.512**	**56.861.448**
Bedrijfslasten			
Salarissen en sociale lasten	37.411.505	37.758.863	35.491.912
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	3.783.744	4.626.735	4.808.137
Personeel derden	3.600.708	3.203.848	2.536.902
Overige personeelskosten	2.072.294	2.126.852	2.000.897
Kapitaallasten	2.654.789	2.675.157	2.641.285
Huisvestingskosten	1.656.763	1.689.717	1.615.136
Doorbelasting Het Service Centrum	1.353.373	1.346.897	1.253.442
Toevoeging voorzieningen	350.231	440.796	657.777
Overige bedrijfskosten	5.836.420	6.121.497	5.594.787
Som der bedrijfslasten	**58.719.827**	**59.990.362**	**56.600.276**
	609.587	**494.148**	**261.172**
Financiële baten en lasten	**-30.163**	**-59.921**	**-50.836**
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**579.424**	**434.227**	**210.336**
Mutatie algemene reserve	-	-	-
Mutatie bestemmingsreserve			-26.500
Mutatie reserve aanvaardbare kosten	-	-	-
GEREALISEERD RESULTAAT	**579.424**	**434.227**	**236.836**

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Financiële gang van zaken in 2025

Baten

(in duizenden euro's)

Specificatie baten RAV Midden/West Brabant	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Opbrengsten uit tarieven	58.542	55.047	3.495
Mutatie financieringsoverschot/-tekort	-4.166		-4.166
Opbrengsten uit tarieven	54.375	55.047	-671
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-	-	-
Overige opbrengsten	4.954	5.437	-483
Vrijval voorzieningen			-
Som der bedrijfsopbrengsten	59.329	60.484	-1.154

Wettelijk aanvaardbaar budget 2025
De lagere NZa baten ad -€ 671.000 worden voornamelijk veroorzaakt door minder budget initiële scholingskosten ad -€ 1.095.000 en een lagere prijsindex -€ 92.000. Daarnaast is er sprake van een hoger budget overige loonkosten +€ 350.000, meer paraatheidsuitbreiding ad +€ 116.000 en meer budget vrije marge regeling +€ 56.000.

Overige opbrengsten
De lagere overige opbrengsten t.o.v. de begroting ad -€ 483.000 worden voornamelijk veroorzaakt door minder budget (- € 805.000) vanuit het ministerie van VWS ter dekking voor de FLO kosten (Functioneel Leeftijds Ontslag). Echter er zijn verder extra inkomsten t.o.v. begroting door verkoop van activa (+ € 140.000) en opleiden van extern personeel (+ € 201.000).

lasten

(in duizenden euro's)

Specificatie lasten RAV Midden/West Brabant	Realisatie 2025	Begroting 2025	Verschil
Salarissen en sociale lasten	37.412	37.759	-347
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	3.783	4.627	-844
Personeel derden	3.601	3.204	397
Overige personeelskosten	2.072	2.127	-55
Kapitaallasten	2.655	2.675	-20
Huisvestingskosten	1.657	1.690	-33
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	1.353	1.347	6
Toevoeging voorzieningen	350	440	-90
Overige bedrijfskosten	5.837	6.121	-284
Som der bedrijfslasten	58.720	59.990	-1.270

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Salariskosten
De onderschrijding van -€ 347.000 ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door:

- 4 fte lagere formatie dan begroot - €361.000;
- Minder kosten ORT en overwerk - € 302.000;
- Lagere overige salariskosten, incidentele posten - € 66.000;
- Hogere inschalingen + €233.000;
- Hogere doorberekening vanuit ondersteunende diensten +€ 150.000.

FLO-kosten
Deze kosten zijn aanzienlijk lager dan begroot, ad - € 844.000. Dit is een lastig te begrote post, omdat nooit duidelijk is wanneer medewerkers daadwerkelijk met FLO gaan en worden we regelmatig geconfronteerd met afwijkende stortingen in het levensloopbudget van de medewerkers die noodzakelijk zijn. Deze kosten worden voor 95% vergoed door het ministerie van VWS, dat is terug te zien in de overige opbrengsten.

Personeel derden
De overschrijding ad +€ 397.000 wordt veroorzaakt doordat de formatie nog steeds onder spanning staat, o.a. door een hoger ziekteverzuim en ondanks dat er veel geïnvesteerd wordt in de instroom van leerlingen is de uitstroom ook nog steeds hoog. Inhuur blijft hierdoor noodzakelijk.

Overige personeelskosten
De onderschrijding van ad -€ 55.000 wordt met name veroorzaakt door:

- Lagere kosten reiskostenvergoeding - € 87.000;
- Lagere kosten voor advies/onderzoek personeel - € 29.000;
- Hogere kosten verzekeringen personeel +€ 17.000;
- Hogere kledingkosten +€ 20.000;
- Hogere kosten personeelsactiviteiten +€ 26.000.

Kapitaallasten
De kleine onderschrijding van de kapitaallasten ad -€ 20.000 wordt veroorzaakt door een verschuiving in het moment van aanschaf binnen het wagenpark.

Huisvestingskosten
De lagere kosten ad -€ 33.000 worden met name veroorzaakt door lagere energiekosten - € 28.000 en lagere onderhoudskosten - € 8.000.

Voorzieningen
De toevoeging ligt lager (-€90.000) dan begroot. De voorzieningen worden opgenomen tegen het huidige uurloon incl. werkgeverslasten, vakantiegeld en eindejaarsuitkering. De te verwachten opname van uren blijft vooraf altijd een inschatting.

De overige bedrijfskosten komen ten opzichte van de begroting - €284.000 lager uit, dit is grotendeels te verklaren door lagere medische bedrijfskosten - € 138.000, lagere automatiseringskosten - € 58.000, minder kosten diensten derden (o.a. advies) - € 102.000 en lagere vrije marge projecten (- € 211.000). Echter hogere bedrijfskosten (+ € 94.000) en onderhoud en lease wagenpark (+ € 121.000).

Resultaat
Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is € 579.424 positief ten opzichte van een begroot resultaat van € 434.227 positief. In de volgende tabel is het verschil tussen realisatie en begroting weergegeven.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

(in duizenden euro's) RAV Midden/West Brabant	Verschil realisatie-begroting
Opbrengsten	
Opbrengsten uit tarieven	-671
Correctie wettelijk budget voorgaande jaren	-
Overige opbrengsten	-483
Aanwending voorzieningen	-
Som der bedrijfsopbrengsten	-1.154
Kosten	
Salarissen en sociale lasten	-347
FLO-kosten/regeling bezwarende beroepen	-844
Personeel derden	397
Overige personeelskosten	-55
Kapitaallasten	-20
Huisvestingskosten	-33
Doorbelasting Het Service Centrum/GGD	6
Toevoeging voorzieningen	-90
Overige bedrijfskosten	-284
Financiële baten en lasten	-30
Som der bedrijfslasten	-1.300
Totaal saldo van baten en lasten uit gewone bedrijfsvoering	146

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuimpercentage over 2025 van de RAV Midden- en West-Brabant bedroeg exclusief zwangerschapsverlof 7,67%.

VOOR WAARMERKINGS-DOELEINDEN
Verstegen accountants en adviseurs B.V.
d.d. 31/03/2026.

Accountantsverslag 2025

31 maart 2026

RAV Brabant Midden-West-Noord

VERSTEGEN accountants en adviseurs

Solide en waardevol

VERSTEGEN
accountants en adviseurs 50 jaar

Noordendijk 207
Postbus 574
3311 RN Dordrecht

T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Aan het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling
RAV Brabant Midden-West-Noord
Postbus 3024
5003 DA TILBURG

Ref.: HB/DB

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Overeenkomstig uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2025 van Gemeenschappelijke Regeling RAV Brabant MWN (verder genoemd: RAV Brabant MWN) gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2025 en het Controleprotocol van RAV Brabant MWN, vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 juli 2025. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 1.954.000 en de rapporteringstolerantie voor dit accountantsverslag op € 125.000.

Ter informatie en ter identificatie vermelden wij de belangrijkste bedragen zoals die blijken uit de door ons gecontroleerde jaarrekening 2025 en het bedrag van de door ons gehanteerde materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole:

RAV Brabant MWN (x € 1.000)	2025	2024
Jaarrekening		
Balanstotaal	€ 37.914	€ 42.168
Eigen vermogen	€ 17.073	€ 15.980
Totaal lasten inclusief reservemutaties	€ 97.720	€ 93.858
Totaal baten inclusief reservemutaties	€ 98.812	€ 94.853
Resultaat (na mutaties in de reserves)	€ 1.093	€ 995
Materialiteit	**€ 1.954**	**€ 938**

Het dagelijks bestuur heeft de jaarrekening 2025 vastgesteld op 30 maart 2026. De jaarrekening wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het algemeen bestuur op 9 juli 2026. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid af te geven bij deze jaarrekening, mits de jaarrekening ongewijzigd wordt goedgekeurd door het algemeen bestuur. Dit leidt indirect tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties, via ons getrouwheids-oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van RAV Brabant MWN om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet normering topinkomens (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het dagelijks bestuur heeft in de jaarrekening 2025 in hoofdstuk 8.2 de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en heeft in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag onder hoofdstuk 2.2 de belangrijkste bevindingen, afwijkingen en verbeterpunten nader toegelicht. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening te verstrekken.

In het geval dat de door ons gecontroleerde jaarrekening nog wordt gewijzigd, verzoeken wij u om zo snel mogelijk contact met ons op te nemen over de dan ontstane situatie.

Onze bevindingen hebben wij op 18 maart 2026 voorgelegd aan uw organisatie en vervolgens toegelicht. Indien gewenst lichten wij onze bevindingen graag toe aan het dagelijks en/of algemeen bestuur.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend is bedoeld om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van RAV Brabant MWN en van de risico's in haar bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Tot slot willen wij uw controller, de heer Van Tilborg, bedanken voor de goede jaarlijkse voorbereidingen van onze controlewerkzaamheden en voor de goede en plezierige samenwerking de afgelopen jaren.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om het nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Digitaal ondertekend door:

Wayne de Vries
31 maart 2026 17:13 +02:00

W.P. (Wayne) de Vries RA

INHOUDSOPGAVE

1. RAV Brabant MWN in beeld 5

2. Onze belangrijkste boodschappen aan RAV Brabant MWN 8

2.1. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid 8

2.2. Rechtmatigheidsverantwoording 8

2.3. Belangrijkste bevindingen 8

3. Vermogen, resultaat en continuïteit 9

3.1. Analyse resultaat en resultaatontwikkeling 9

3.2. Financiële positie en continuïteit 9

3.3. Weerstandsvermogen 10

3.4. Financiële vooruitzichten en continuïteit 10

4. Jaarverslag 11

5. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2025 11

5.1. Rechtmatigheid 11

5.2. WNT-verantwoording 14

5.3. IT-beheersing 15

5.4. Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid 15

5.5. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing 16

6. Overige onderwerpen 16

6.1. Het verloop van onze controlewerkzaamheden 16

6.2. Onafhankelijkheid 17

6.3. Duurzaamheid 17

7. Slot 17

1. RAV Brabant MWN in beeld

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie en interne beheersing van RAV Brabant MWN met verwijzingen naar de verdere uitwerking in dit verslag.

De onder “Financiële positie” opgenomen signalering is uitsluitend een cijfermatige berekening en aansluiting en is geen kwaliteitsaanduiding. De gehanteerde normen onder “Norm” zijn algemene, bruikbare normen waaraan wij RAV Brabant MWN toetsen.

- Geen noemenswaardige bevindingen
- Geen tekortkomingen, wel relevante bevindingen en/of aandachtspunten
- Beperkte tekortkomingen en/of bijzondere aandachtspunten
- Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een verhoogd risico/verhoogde impact
- Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een hoog risico/grote impact

Onderwerp	Bevindingen 2025	Norm/ paragraaf	Signalering	
			2025	2024
FINANCIËLE POSITIE				
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (€ 1.093.000) als % van totale baten (€ 98.812.000) is 1,1%.	> 0% < 0% < -2%		
Gerealiseerde resultaat	Resultaat na reservemutaties (€ 1.093.000) als % van totale baten (€ 98.812.000) is 1,1%.	> 0% < 0% < -2%		
Vermogenspositie	Eigen vermogen (€ 17.073.000) als % van totale baten (€ 98.812.000) is 17,3%.	> 50% > 25% < 25%		
Vermogenspositie	Eigen vermogen (€ 17.073.000) als % van totaal vermogen (€ 37.914.000) is 45%.	> 30% > 10% < 10%		
Weerstandsvermogen	Het beschikbare weerstands-vermogen heeft RAV Brabant MWN berekend op € 17,1 miljoen per ultimo 2025 (ultimo 2024: € 16,0). Hiermee toont het weerstands-vermogen een verbetering ten opzichte van voorgaand jaar. In onze managementletter hebben wij onze observaties opgenomen met betrekking tot uw risicobeheersings- en controlesysteem.			

Onderwerp	Bevindingen 2025	Norm/ paragraaf	Signalering	
			2025	2024
INTERNE BEHEERSING				
Verslagleggings- en controleproces	De concept jaarrekening was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole gereed en van voldoende kwaliteit. Tijdens de jaarrekeningcontrole zijn enkele financiële correcties verwerkt. Daarnaast is sprake geweest van een aantal aanpassingen in de presentatie en toelichtingen. De controle is volgens planning verlopen en is binnen het overeengekomen controlebudget uitgevoerd.	N.v.t		
Risicobeheersings- en controlesysteem	RAV Brabant MWN brengt risico's in kaart als onderdeel van het P&C proces en heeft in 2023 apart een M&O beleid en een frauderisicoanalyse opgesteld. Hierin is een verdere (door)ontwikkeling en formalisatie van risicobeheersing mogelijk. Wij adviseren de belangrijkste (fraude)risico's uit de frauderisicoanalyse te verankeren in de verbijzonderde interne controle.	N.v.t		
(Verbijzonderde) interne controle	De VIC die HSC uitvoert voor RAV Brabant MWN is van goede kwaliteit. De VIC raakt de belangrijkste toetspunten voor de relevante processen. De VIC werkzaamheden worden hoofdzakelijk gegevensgericht en achteraf uitgevoerd. Een ontwikkelmogelijkheid voor RAV Brabant MWN is het invoeren van een procesgerichte aanpak.	N.v.t		

Onderwerp	Bevindingen 2025	Norm/ paragraaf	Signalering	
			2025	2024
Rechtmatigheid	Uit de rechtmatigheids-verantwoording blijkt dat de omvang van de rechtmatigheidsfouten van RAV Brabant MWN lager zijn dan de daarvoor gestelde grens.	5.1		
Administratieve processen	Wij vinden dat er binnen RAV Brabant MWN – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van ernstige tekort-komingen in de voor de jaarrekening-controle relevante interne beheersingsmaatregelen. Voor onze detailbevindingen en onze aanbevelingen over de interne beheersing verwijzen wij naar onze managementletter 2025 van 20 november 2025.	N.v.t		
IT beheersing	In de opzet van de IT-beheersingsmaatregelen onderkennen wij vanuit onze controle van de jaarrekening geen tekort-komingen die leiden tot belangrijke risico's voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Het implemen-teren, borgen en aantoonbaar maken van maatregelen voor informatiebeveiliging/ cyberweerbaarheid vraagt naar aanleiding van recente incidenten en het tempo van de technologische ontwikkelingen meer dan ooit uw aandacht. RAV Brabant MWN heeft aandacht voor de beheersing van het risico van cybercriminaliteit. RAV Brabant MWN heeft in het kader van de aanstaande Cyberbeveiligingswet nog wel stappen te zetten.	5.3		

2. Onze belangrijkste boodschappen aan RAV Brabant MWN

2.1. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2025 van RAV Brabant MWN afgerond. Wij geven bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende controleverklaring af voor getrouwheid. Dit onder het voorbehoud dat deze jaarrekening ongewijzigd wordt goedgekeurd door het algemeen bestuur op 9 juli 2026. De accountantscontrole over verslagjaar 2025 leidt hiermee indirect tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties, via een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening 2025 als geheel vastgesteld op € 1.954.000. De rapporterings-tolerantie voor dit accountantsverslag is overeenkomstig het controleprotocol van RAV Brabant MWN van 3 juli 2025 vastgesteld op € 125.000.

2.2. Rechtmatigheidsverantwoording

In paragraaf 8.2 van de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen. Het dagelijks bestuur heeft conform het door het algemeen bestuur vastgestelde financiële verordening een verantwoordingsgrens van € 1.954.000 gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er rechtmatigheidsfouten boven deze verantwoordingsgrens zijn geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering als onderdeel van het jaarverslag is een nadere toelichting opgenomen ten aanzien van de rechtmatigheid en zijn rechtmatigheids-fouten en/of onduidelijkheden boven de door het algemeen bestuur vastgestelde rapportagegrens van € 100.000 toegelicht. Wij adviseren het algemeen bestuur en dagelijks bestuur in gesprek te gaan over de geconstateerde onrechtmatigheden en de gerapporteerde maatregelen die worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

In paragraaf 5.1 van dit accountantsverslag hebben wij onze bevindingen bij de rechtmatigheidsverantwoording nader uitgewerkt. Op grond van onze controle zijn wij van oordeel dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

2.3. Belangrijkste bevindingen

Op basis van onze interim-controle en jaarrekeningcontrole kwalificeren wij de interne beheersing in opzet toereikend. De belangrijkste aandachtspunten voor RAV Brabant MWN vanuit onze interim-controle hebben wij gerapporteerd in onze managementletter. Met betrekking tot de interne beheersingsmaatregelen binnen de administratieve processen zijn door ons geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd.

3. Vermogen, resultaat en continuïteit

3.1. Analyse resultaat en resultaatontwikkeling

De jaarrekening 2025 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2025 van € 17,1 miljoen (2024: € 15,98 miljoen) en een voordelig resultaat na mutaties in de reserves over 2025 van € 1.093.000 (voordelig resultaat 2024: € 995.000). Begroot na wijziging was een resultaat geraamd van € 1.340.000. Het verschil tussen de realisatie en de begroting na wijziging kent diverse oorzaken. De belangrijkste verschillen zijn:

- lagere opbrengsten uit tarieven en lagere overige opbrengsten (waaronder ontvangen FLO, zie punt 2);
- lagere lasten als gevolg van FLO-uitgaven. De lasten FLO worden voor 95% vergoed door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Voor een analyse van de verschillen tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar de programmaverantwoording in de jaarrekening 2025 op pagina 40.

De opbouw van het rekeningresultaat 2025 is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Baten	101.327	98.812	94.719
Lasten	99.986	97.720	93.858
Saldo van baten en lasten	**1.341**	**1.092**	**861**
Onttrekkingen aan reserves	0	0	134
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Saldo reservemutaties	**0**	**0**	**134**
Resultaat na reservemutaties	**1.341**	**1.092**	**995**

3.2. Financiële positie en continuïteit

Onderstaand overzicht, overgenomen uit de jaarstukken 2025 van RAV Brabant MWN (pagina 21), geeft aan de hand van financiële kengetallen en ratio's een beeld van de financiële positie van RAV Brabant MWN per balansdatum en de (financiële) ontwikkeling daarin. Wij merken op dat de ratio's verbeterd zijn ten opzichte van 2024.

Kengetallen	2025	2024
Rentabiliteit	2,9%	2,7%
Liquiditeit	1,20	1,03
Solvabiliteit	45%	38%
Debt Service Coverage Ratio	3,23	3,21

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Het dagelijks bestuur bevestigt dat er geen twijfel bestaat ten aanzien van de financiële omvang van het vermogen van RAV Brabant MWN om de continuïteit te waarborgen. Wij hebben de continuïteitsveronderstelling als basis voor de jaarrekening 2025 beoordeeld en wij kunnen ons verenigen met de toepassing van de continuïteits-veronderstelling in de jaarrekening.

3.3. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van RAV Brabant MWN heeft de aandacht van management, dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Risicomanagement vindt onder andere plaats in de vorm van een risicotabel, waarin RAV Brabant MWN de risico's in beeld brengt en periodiek monitort. In de jaarstukken 2025 is een risicotabel opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Op basis van de huidige inzichten schat RAV Brabant MWN in dat per eind 2025 volgens de vermelde risicotabel in paragraaf 2.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de jaarstukken, een onderbouwde kans bestaat dat middelen noodzakelijk zijn om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële structurele risico's weerstand te bieden.

Vervolgens is de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen weerstands-capaciteit die benodigd zou moeten zijn. Op grond van deze analyse is een weerstandscapaciteit van afgerond € 17,1 miljoen beschikbaar (2024: € 16,0 miljoen).

Gezien het risicoprofiel van RAV Brabant MWN adviseren wij u de ontwikkeling van de risico's en de ontwikkeling van de reserves die aangewezen zijn als dekking van de risico's tussentijds nauwlettend te blijven volgen. Daarnaast adviseren wij de risico's zoveel mogelijk financieel te kwantificeren.

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstands-vermogen, kan worden gesteld dat uw gemeenschappelijke regeling voldoende weerstandscapaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen.

3.4. Financiële vooruitzichten en continuïteit

Het verwachte resultaat 2026 op basis van de begroting voor 2026 bedraagt nihil na reservemutaties. Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is de meerjarenbegroting voor ditzelfde bedrag opgenomen.

4. Jaarverslag

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken 2025 andere informatie, die bestaat uit:

- de beleidsverantwoording (hoofdstuk 1);
- de paragrafen (hoofdstuk 2);
- bijlagen (achter de jaarrekening).

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het jaarverslag en andere informatie mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2025 van RAV Brabant MWN de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

5. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2025

5.1. Rechtmatigheid

5.1.1. Wijziging wetgeving 2025

Op 21 maart 2025 is het besluit genomen om het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aan te passen. De belangrijkste wijzigingen hierbij waren het verder verankeren van de rechtmatigheidsverantwoording in de wet- en regelgeving.

In de besluiten waren twee wijzingen opgenomen die voor boekjaar 2025 actie vereisen van onder andere gemeenten en gemeenschappelijke regelingen:

- Het algemeen bestuur stelt de verantwoordingsgrens vast op ten hoogste 2% van de totale lasten. Toevoegingen aan de reserves worden niet langer opgeteld bij de bepaling van de verantwoordingsgrens. RAV Brabant MWN heeft dit percentage overgenomen in de gewijzigde financiële verordening.
- Voor de uitvoering van de accountantscontrole tot en met boekjaar 2024 bedroeg de goedkeuringstolerantie voor fouten 1% van de totale lasten, verhoogd met de reservetoevoegingen en voor onzekerheden in de uitvoering van de controle 3%. Sinds de wijziging is het onderscheid tussen fouten en onzekerheden vervallen en wordt uitgegaan van één percentage, namelijk van 2%, om te bepalen of een aangepast oordeel over de financiële overzichten noodzakelijk is.

5.1.2. Rechtmatigheidsafwijkingen 2025

In de rechtmatigheidsverantwoording 2025 in de jaarrekening heeft u de rechtmatigheidsafwijkingen opgenomen en de afwijkingen die daarvoor in aanmerking komen nader toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Hieronder hebben wij het kader van het algemeen bestuur voor de (interne) rechtmatigheidscontrole en rechtmatigheidsverantwoording opgenomen waaraan RAV Brabant MWN moet voldoen. Het kader is uitgebreid met de normen waaraan de accountant moet voldoen.

Onderwerp	Percentage/norm	Bedrag
Totale lasten 2025 Realisatie volgens Jaarrekening 2025	n.v.t.	€ 97.720.000
Accountant		
Materialiteit BADO voor getrouwheidsfouten en onzekerheden	2%	€ 1.954.000
Rapporteringstolerantie RAV Brabant MWN voor toelichting getrouwheidsfouten en onzekerheden in de controle in het accountantsverslag	N.v.t.	€ 125.000
Rechtmatigheid		
Verantwoordingsgrens (regulier) voor de financiële rechtmatigheidstoetsing, vastgesteld door het algemeen bestuur	2%	€ 1.954.000
Rapporteringsgrens RAV Brabant MWN voor individuele rechtmatigheidsfouten en rechtmatigheidsonduidelijkheden in de paragraaf Bedrijfsvoering	Financiële verordening	€ 100.000

Rechtmatigheidsafwijking	Rechtmatigheids-fout	Rechtmatigheids-onduidelijkheid	Waarvan acceptabel	Waarvan niet-acceptabel
Begrotingscriterium				
Begrotingsoverschrijding lasten programma Volksgezondheid	€ 0	N.v.t.	€ 0	€ 0
Overschrijdingen investeringskredieten	€ 196.000	N.v.t.	€ 196.000	N.v.t.
Subtotaal begrotingscriterium	**€ 196.000**	**N.v.t.**	**€ 196.000**	**€ 0**
Voorwaardencriterium				
Onrechtmatige Europese aanbestedingen	**€ 458.643**	N.v.t.	N.v.t.	**€ 458.643**
Subtotaal voorwaardecriterium	€ 458.643	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
TOTAAL	**€ 654.643**	N.v.t.	**€ 196.000**	**€ 458.643**

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

5.1.3. Begrotingsonrechtmatigheid

Onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en de rechtmatigheids-verantwoording is de begrotingsrechtmatigheid. In het kader van de begrotings-rechtmatigheid beoordeelt RAV Brabant MWN de begrotingsafwijkingen voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten.

Over 2025 heeft RAV Brabant MWN volgens de gewijzigde begroting 2025 € 99,99 miljoen aan lasten voor bestemming begroot, tegenover € 97,72 miljoen aan werkelijke lasten (2024: € 93,86 miljoen). Aan baten heeft RAV Brabant MWN over 2025 een bedrag geraamd van € 101,3 miljoen volgens de gewijzigde begroting 2025, tegenover € 98,8 miljoen aan werkelijke baten (2024: € 94,9 miljoen). Dit betekent een onderrealisatie van lasten en de baten in 2025.

RAV Brabant MWN kent één programma: Programma Volksgezondheid. Op dit programma is in 2025 sprake van de volgende begrotingsafwijkingen op de lasten en de baten:

Programma (x 1000)	Werkelijk 2025	Begroot (na wijziging) 2025	Afwijking begroting 2025
Lasten			
Volksgezondheid/ Ambulancezorg incl. overhead	€ 97.720	€ 99.986	-€ 2.266
Baten			
Volksgezondheid/ Ambulancezorg incl. overhead	€ 98.812	€ 101.327	-€ 2.515

In 2025 is sprake van de volgende (begroting)afwijkingen op de investeringskredieten (minbedrag is een overschrijding):

Bedragen (x1000)	Beschikbaar Krediet	Realisatie 2025	Afwijking
Gebouwen/ verbouwingen/ bedrijfsinstallaties	€ 241	€ 437	-€ 196
(Medische) inventaris/ opleidingsmateriaal/ automatisering	€ 2.769	€ 2.118	€ 651
Wagenpark	€ 1.985	€ 764	€ 1.221
Totaal	**€ 4.995**	**€ 3.319**	**€ 1.676**

In artikel 10 van de Financiële verordening is bepaald dat onderschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten (kredieten) en afwijkingen van baten per programma ten opzichte van de begroting niet als onrechtmatig worden beschouwd indien deze afwijkingen in de jaarrekening gemeld en toegelicht worden aan het algemeen bestuur.

Voor de toelichting op de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten verwijzen wij naar uw inhoudelijke analyses in de jaarrekening in hoofdstuk 8 (Toelichting op overzicht van baten en lasten 2025) en pagina 31 (investeringskredieten). RAV Brabant MWN heeft in hoofdstuk 8.2 Rechtmatigheidsverantwoording de afwijkingen gewogen en bepaald welke afwijkingen rechtmatig zijn, onrechtmatig zijn en welke onrechtmatigheden volgens het beleid van het algemeen bestuur acceptabel worden verklaard. De conclusie is dat er over boekjaar 2025 geen afwijkingen zijn die boven de verantwoordingsgrens uitkomen.

5.1.4. Voorwaardecriterium

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van RAV Brabant MWN zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. RAV Brabant MWN controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Deze controle is een belangrijk onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en van de rechtmatigheidsverantwoording.

RAV Brabant MWN ziet voorafgaand aan aanbestedingen toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding strikt worden nageleefd. Tijdens onze controle en de gesprekken met uw organisatie hierover hebben wij vastgesteld dat dit bewustzijn aanwezig is en dat wij deze aandacht terugzien in uw organisatie op meerdere momenten in het jaar. Uit de (verbijzonderde) interne rechtmatigheidscontrole zijn een aantal onrechtmatigheden geconstateerd. Op basis van onze externe controle komen wij tot dezelfde conclusie.

5.2. WNT-verantwoording

5.2.1. Controlebevindingen en aanbevelingen

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2025 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde Regeling controleprotocol WNT 2025. Daarbij zijn door ons geen afwijkingen geconstateerd.

5.2.2. Beperkingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden

Het doel van het controleprotocol WNT is om vast te stellen of de bezoldiging van de directie en het bestuur overeenkomt met de bepalingen van de WNT en juist is gepresenteerd in de WNT-verantwoording.

Het WNT-protocol voorziet niet in het uitvoeren van controlewerkzaamheden die zekerheid geven over de verantwoorde bezoldiging in relatie tot de bezoldigingsafspraak. Dat houdt in dat wij op grond van het protocol deze werkzaamheden niet hoeven uit te voeren en ook niet uitgevoerd hebben. Wij kunnen daarom niet uitsluiten dat er verschillen zijn tussen de uitbetaalde bezoldiging en de daarover gemaakte afspraken tussen de directeur en het algemeen bestuur. Bijvoorbeeld omdat wij geen weet hebben van een separaat gemaakte bezoldigingsafspraak. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT correct is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken.

Als de in de WNT-verantwoording verantwoorde bezoldiging niet overeenkomt met uw beeld van de gemaakte afspraken of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons zo snel mogelijk daarover te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

5.3. IT-beheersing

Vanuit onze controle van de jaarrekening zijn geen aanwijsbare risico's geconstateerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Enkele bevindingen, aanbevelingen en aandachtspunten zijn gerapporteerd in onze managementletter. In dit verslag noemen wij als belangrijkste aandachtspunt dat RAV Brabant MWN haar leveranciersmanagement verder moet formaliseren en inbedden in het financieel beheer van de organisatie.

Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

Het huidige IT-landschap wordt gedomineerd door Cloud- en SaaS-oplossingen. Het zwaartepunt van IT-beheersing verschuift daardoor naar toegangsbeheer en het reduceren van het risico van cybercriminaliteit. Hierbij hebben wij nog enkele verbeterpunten geconstateerd. Die hebben wij gerapporteerd in onze managementletter.

In algemene zin merken wij op dat publieke organisaties steeds vaker doelwit zijn van cybercriminaliteit. Uit trainingen die wij verzorgen blijkt dat organisaties vaak onvoldoende zijn voorbereid op een cyberincident (door cybercriminaliteit of anderszins). Direct hiermee samenhangende aspecten zijn de naleving van NIS2-richtlijn en de in het tweede kwartaal 2026 te verwachten Cyberbeveiligingswet. Wij kunnen desgewenst ondersteuning verlenen bij een evaluatie door een IT-specialist van Verstegen.

5.4. Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid

Tijdens de jaarrekeningcontrole zijn naar aanleiding van onze controle geen materiële correcties doorgevoerd in de jaarrekening 2025.

Er hebben naar aanleiding van onze controle correcties plaatsgevonden in de jaarstukken, dit betroffen cijfermatige correcties en tekstuele aanpassingen, zoals aanpassingen met betrekking tot presentatie-, rubricerings- en toelichtingsvereisten van het BBV, begrotingsrechtmatigheid en de rechtmatigheidsverantwoording.

Inhoudelijk is er over de jaarrekening 2025 en de geconstateerde afwijkingen geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

In de jaarrekening 2025 resteren geen fouten en/of onzekerheden groter dan de rapporteringstolerantie van € 125.000.

5.5. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer, bewuste beïnvloeding door het bestuur en/of het management van de presentatie (jaar)cijfers teneinde een ander beeld voor te stellen dan de werkelijkheid en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van RAV Brabant MWN.

RAV Brabant MWN heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor teruggebracht. Gelet op de controlerende en toezichthoudende rol van het algemeen bestuur adviseren wij om de frauderisicoanalyse periodiek op te nemen op de agenda van het algemeen bestuur. Wij verwijzen hiervoor naar onze bevindingen die wij in onze managementletter hebben gerapporteerd.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

6. Overige onderwerpen

6.1. Het verloop van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de tussen RAV Brabant MWN en Verstegen opgestelde opdrachtafspraken. Ter ondersteuning daarvan zijn vooraf risicoanalyses opgesteld, werkafspraken gemaakt en tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Met betrekking tot het controleproces 2025 constateren wij het volgende:

- De concept-jaarrekening was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole gereed.
- Het jaarverslag was bij de start van de controle ter verdere beoordeling en later op onderdelen (met name paragraaf bedrijfsvoering) aangevuld.
- De analyses, specificaties en documentatie die wij hebben opgevraagd voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole zijn grotendeels tijdig opgeleverd tijdens de uitvoering van onze controlewerkzaamheden.

Het gevolg van het vorenstaande is dat wij onze controlewerkzaamheden overeenkomstig onze opdracht hebben kunnen uitvoeren, rekening houdend met de gemaakte prijsafspraken.

6.2. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van RAV Brabant MWN op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2025 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende ondersteuning en advisering.

Tot slot bevestigen wij dat er na dit controlejaar sprake is van een langdurige betrokkenheid (zeven jaar of meer) van de partner bij de controleopdracht voor RAV Brabant MWN.

6.3. Duurzaamheid

Eind 2025 is een aanvulling verschenen op de ‘Handreiking Duurzaamheids-rapportage en -verantwoording voor decentrale overheden’ uit 2024. Deze handreiking kan RAV Brabant MWN helpen met het opzetten van een duurzaamheidsverantwoording. Advies vanuit de handreiking is om gebruik te maken van een groeimodel. Het is de bedoeling dat op sectorniveau de zogeheten dubbele materialiteitsanalyse (dubbel omdat het enerzijds gaat om de impact van op de buitenwereld en anderzijds de impact op de eigen organisatie) wordt uitgevoerd. Hiermee krijgen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen collectief inzicht in de onderwerpen die het meest materieel zijn voor de organisatie en de stakeholders.

In lijn met de handreiking adviseren wij u dit onderwerp te agenderen en stapsgewijs te starten, bijvoorbeeld door de CO2 uitstoot inzichtelijk te maken om vervolgens reductiedoelstellingen te formuleren voor de eigen organisatie.

7. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

	Gemeenschappelijke regeling: Regionale Ambulance Voorziening Brabant Midden West Noord RAV)
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** De inhoudelijke richtlijnen die aan de RAV zijn meegegeven, vragen om aandacht voor: 1. ambulancezorg zonder gemeentelijke financiële bijdragen 2. de nieuwe urgentie-indeling met inzage in de responstijd op A0 en A1 ritten 3. het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg 4. grensoverschrijdende samenwerking In de conceptbegroting is het volgende opgenomen. Zorgverzekeraars zijn verantwoordelijk voor de inkoop van de ambulancezorg. De ambulancezorg wordt in 2027 aangeboden zonder gemeentelijke financiële bijdrage. Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg bevatten een aantal zaken dat van direct belang is voor de ambulancesector: acute zorg aan huis, zorgcoördinatie, tegengaan personeelstekort, informatieoverdracht en innovatie. De RAV gaat daar in de begroting verder op in. De RAV stelt de patiënt centraal: de juiste ambulancezorg, op het juiste moment, op de juiste plaats en door de juiste hulpverlener. De ambulance voorziening vervoert niet alleen patiënten voor acute zorg. Op geplande basis worden patiënten vervoerd tussen ziekenhuizen met Midden-Complexe Ambulances, die de reguliere ALS-ambulances (Advanced Life Support) ontlasten. Ook zijn er Verpleegkundig Specialisten en Physician Assistants die zelfstandig inzetbaar zijn. In 2027 zal een groot deel van de capaciteit evenwel worden ingezet voor de ‘klassieke’ ambulance spoedzorg. De RAV spant zich daarbij in om 95% van de ritten binnen 15 minuten (A0) of 17 minuten (A1) te rijden. De druk op de zorg neemt toe door vergrijzing, toenemende sociale problematiek, steeds complexere zorgvraag en een tekort aan zorgpersoneel. De RAV speelt hierop in door gebruik te maken van innovatieve technologische ontwikkelingen, goed werkgeverschap, samenwerking met partners in zorgcoördinatie en organisatieontwikkeling. De RAV verwacht in 2027 twee nieuwe vestigingen op te leveren. De verdere verduurzaming van het wagenpark wordt verkend, waaronder elektrificatie van de ambulances. Een goede laadinfrastructuur is daarbij een uitdaging. In bijlage 8 geeft de RAV met een overzicht aan hoe het Kwaliteitsmodel Ambulancezorg 2.0 is vertaald in haar begroting.

	Met richtlijn 4 vraagt de gemeente de RAV om in haar begroting aan te geven hoe de grensoverschrijdende samenwerking eruit ziet en welke mogelijkheden de RAV ziet om deze samenwerking verder te optimaliseren. Hoewel expliciete toelichting op grensoverschrijdende ambulancezorg niet in de begroting is vermeld, heeft de RAV desgevraagd aangegeven dat zij door o.a. Benelux-regelgeving verplicht is tot grensoverschrijdende samenwerking en dat zij hier uitvoering aan geeft. Meer toelichting staat onder Overige aandachtspunten.
4	**Financiële aandachtspunten** niet van toepassing
5	**Financieel overzicht** Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,- **Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming**

GR	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	98.812	1.093	1.093	0
Bijdrage apparaatskosten gemeente				

Meerjarenontwikkeling

GR	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Totaal GR	**109.202**	**112.731**	**116.065**	**119.967**	**123.352**
Verwacht resultaat 2027	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
bijdrage gemeente in apparaatskosten	0	0	0	0	0
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	0	0	0	0	0
verschil	0	0	0	0	0

Evt kan onderstaande tabel toegevoegd worden met programmakosten voor individuele gemeente (uiteraard alleen indien die kosten er zijn)

Programmakosten	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	17.474	17.474
Vreemd vermogen	25.684	31.560

6 Overige aandachtspunten

Op grond van o.a. Benelux-regelgeving dient de RAV te voorzien in grensoverschrijdende samenwerking. Dat doet de RAV met dezelfde ambities als die waarmee zij ambulancezorg in haar eigen werkgebied en elders in Nederland verricht. De RAV sluit aan bij periodieke overleggen over dit thema en heeft eind 2025 een voorstel gedaan voor een convenant om tot nadere werkafspraken over grensoverschrijdende ambulancezorg te komen. Dit convenant wordt nog door andere partijen beoordeeld.

7 De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2025;
2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen

RBL WEST-BRABANT
REGIONAAL BUREAU LEREN

Bezoekadres:
Claudius Prinsenlaan 10
4811 DJ Breda
Postadres:
Postbus 90156
4800 RH Breda

Tel. (076) 5298110
info@rblwest-brabant.nl
www.rblwest-brabant.nl

Uw kenmerk -	**Ons kenmerk**	**Datum** 31 maart 2026
Uw brief -	**Behandeld door** Cas Christiani	**Informatie** info@rblwest-brabant.nl 076-5298110
Onderwerp Conceptbegroting 2027 Jaarrekening 2025	**Afdeling** Regionaal Bureau Leren	**Bijlagen** Conceptbegroting 2027 Jaarrekening 2025

Aan: De colleges van de gemeenten die deelnemen in de gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten regio West-Brabant.

Geachte mevrouw, mijnheer,

Uw gemeente neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling schoolverzuim en VSV regio West-Brabant, beter bekend onder de naam RBL West-Brabant. Hierbij ontvangt u de conceptjaarrekening 2025 en de conceptbegroting 2027 van RBL West-Brabant.

Overeenkomstig artikel 10 van de gemeenschappelijke regeling verzoeken wij u de conceptbegroting 2027 aan uw gemeenteraad voor te leggen en ons uiterlijk binnen tien weken schriftelijk te berichten over de beoordeling van deze begroting.

De conceptbegroting 2027 is opgesteld in lijn met de bestuurlijke keuzes die in 2025 zijn gemaakt en met inachtneming van de ontwikkelingen rondom de Wet van school naar duurzaam werk. Daarbij is rekening gehouden met de ontvlechting van Leerplicht en het Doorstroompunt en de bijbehorende wijzigingen in taken, formatie en financiering. Tevens zijn de richtlijnen verwerkt die de deelnemende gemeenten het RBL hebben meegegeven.

Het bestuur van RBL West-Brabant heeft ingestemd met de financiële uitgangspunten voor 2027. Voor de jaren na 2027 kan op dit moment echter nog geen structureel commitment worden afgegeven. RBL West-Brabant zal daarom nader uitwerken wat de mogelijke gevolgen hiervan zijn voor de organisatie, waaronder de impact van een eventuele afschaling vanaf 2028. Deze uitwerking is nodig om in een later stadium tot zorgvuldige en onderbouwde besluitvorming te komen.

Daarnaast ontvangt u de jaarrekening 2025. Deze geeft inzicht in de uitvoering en financiële verantwoording over dat jaar en staat los van de inhoudelijke en financiële opgaven waar RBL West Brabant de komende begrotingsjaren voor staat met de herinrichting en uitvoering van de nieuwe wetgeving

RBL WEST-BRABANT
REGIONAAL BUREAU LEREN

Bezoekadres:
Claudius Prinsenlaan 10
4811 DJ Breda
Postadres:
Postbus 90156
4800 RH Breda

Tel. (076) 5298110
info@rblwest-brabant.nl
www.rblwest-brabant.nl

Erop vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Cas Christiani,
Ketenmanager Jeugd Gemeente Breda

Begroting 2027
RBL West-Brabant
Regionaal Bureau Leren

1 januari 2027 – 31 december 2027

Vastgesteld door het bestuur van RBL West-Brabant op 27 maart 2026.

Inhoudsopgave

A. Beleidsbegroting 3
1. Inleiding 3
2. Programmaplan 5
3. Paragrafen 11
4. Samenvatting van de financiële effecten bij de begroting 2027 12
B. Financiële begroting 2027 13
5. Begrote balans per 31 december 13
6. Toelichting op Programmabegroting 2027 16
7. Meerjarenperspectief deelnemersbijdrage 20

A. Beleidsbegroting

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting voor 2027 van Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant, die is opgesteld aan de hand van de feitelijke informatie die op het moment van schrijven voorhanden was.

De begroting 2027 is opgesteld op basis van de beschikbare informatie en binnen de middelen die door de veertien deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling zijn verstrekt. Daarbij is aangesloten bij zowel de uitgangspunten uit de kaderbrief 2027, waarin preventie en vroegsignalering als speerpunten zijn benoemd, als bij de eerder ingediende zienswijzen op de begroting 2025 van meerdere deelnemende gemeenten. In deze zienswijzen is nadrukkelijk aangegeven dat een sterkere preventieve inzet binnen leerplicht gewenst is en dat deze inzet passend is bij de regionale ontwikkeling richting een uniformere aanpak van leerplicht, leerrecht en voortijdig schoolverlaten.

Het RBL werkt op twee niveaus. Alle veertien gemeenten nemen niveau 1 af: de gezamenlijke leerplicht- en Doorstroompuntadministratie en de regionale coördinatie van het Doorstroompunt. Vijf gemeenten – Breda, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout – nemen daarnaast niveau 2 af: de uitvoering van begeleiding en toezicht op leerplicht en kwalificatieplicht voor jongeren van 5 tot 27 jaar. Deze taken vragen, mede door stijgende caseloads en toenemende complexiteit, structureel meer inzet.
In lijn met zowel de kaderbrief als de eerdere bestuurlijke signalen is het noodzakelijk de formatie voor leerplicht uit te breiden. Daarmee wordt geborgd dat de wettelijke taken kwalitatief kunnen worden uitgevoerd en dat daarnaast preventiever kan worden gewerkt, zoals meerdere raden in hun zienswijzen hebben verlangd. De uitbreiding is nodig om de combinatie van wettelijke verplichtingen, toegenomen problematiek en de gezamenlijke regionale ambitie voor vroegtijdige signalering en preventie verantwoord te kunnen uitvoeren.

Financiën

Wij volgen in basis de regionale financiële richtlijnen van de deelnemende gemeenten op. Deze richtlijnen geven aan dat er gestreefd dient te worden naar een stabilisering van de kosten en eventuele bespaaropties moeten worden onderzocht. De 14 deelnemende gemeenten leveren een bijdrage in de kosten die het RBL maakt voor de uitvoering van de werkzaamheden voor niveau 1 en 2 programma Leerplicht. Bij de realisering van het RBL als GR is ervoor gekozen om te werken met een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Breda. De daaruit voortkomende loon- en prijsindexeringen en facilitaire effecten dienen door het RBL te worden verwerkt. Daarmee heeft het RBL te maken met prijs- en loonindexeringen. Aangezien het RBL geen reserves aanhoudt, moeten deze kosten worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten. De indexering van de gemeentelijke bijdragen is gebaseerd op het prijsindexcijfers van de algemene prijsontwikkeling BBP (2027: 1,025%) en prijs overheidsconsumptie (beloning werknemers, 2027: 1,057%) uit de septembercirculaire 2025. Deze begroting 2027 is opgemaakt met een post onvoorzien en een opslag ziekteverzuim voor zowel Doorstroompunt als Leerplicht om tegemoet te komen aan de wens om reëel te begroten.

De Begroting 2027 is opgesteld op een moment dat er verschillende onzekerheden zijn die voor een belangrijk deel hierboven uitgebreider besproken zijn:

1. Begrotingswijzinging 2026: In deze begroting zetten we de in de eerste begrotingswijziging van 2026 ingezette lijn voort. Op het moment van opstellen van de begroting 2027 ligt de begrotingswijziging voor bij de gemeenteraden voor een zienswijze. De begrotingswijziging 2026 is dus nog niet definitief vastgesteld.
2. Formatie: voor de begroting van 2027 gaan we uit van een formatie-uitbreiding bij leerplicht ten opzichte van 2026.

3. Financiering: het programma Doorstroompunt wordt gefinancierd middels een SPUK subsidie voor Breda. Voor programma Leerplicht wordt er een bijdrage van de deelnemende gemeenten gevraagd. Daarnaast wordt de VSV-subsidie ingezet voor de verschillende VSV-projecten.
4. In 2027 staan voor onze organisatie meerdere wettelijke en privacy--kritische opgaven gepland die nog niet in de huidige conceptbegroting zijn opgenomen. Het vernieuwen van de verwerkersovereenkomsten is noodzakelijk om te blijven voldoen aan de actuele AVG-vereisten en modelafspraken zoals opgenomen in de VNG-standaarden. Daarnaast vraagt de wettelijke verplichting tot implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) om aanvullende capaciteit en systeemaanpassingen, aangezien bestuursorganen burgers structureel digitale communicatie moeten kunnen bieden en aan nieuwe waarborgen moeten voldoen. Tot slot is vernieuwing van de website noodzakelijk om digitale toegankelijkheid, veiligheid en gebruiksgemak te borgen in lijn met deze ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. Op het moment van opstellen van deze begroting zijn we met verschillende partijen in gesprek om scherp te krijgen welke inzet, tijdlijn en financiële middelen nodig zijn, zodat deze opgaven zorgvuldig en tijdig kunnen worden meegenomen in de definitieve begroting. Het budget van 2027 is hiervoor al verhoogd met een bedrag van € 49.000 wat is ondergebracht onder overige kosten. De exacte kosten hiervoor, zijn bij het moment van schrijven van deze wijziging echter nog niet bekend.

Leeswijzer

Deze begroting start met een samenvatting van de ambitie en speerpunten voor 2027 in de actuele context. Daarna belichten wij onze bedrijfsvoering en delen wij de verplichte paragrafen van de begroting. Tot slot nemen wij u mee in de financiële effecten van deze begroting en geven wij een doorkijk naar de komende jaren, met een meerjarenperspectief van de verwachte deelnemersbijdragen.

Het Gemeenschappelijk Orgaan van de gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten.

B E S L U I T:

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (RBL West-Brabant) heeft dit document op 25 maart 2026 vastgesteld ten behoeve van aanbieding aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Dit document wordt, met inachtneming van de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden.

Dhr. A.M.A. van Drunen
Voorzitter

2. Programmaplan

2.1 Speerpunten 2027

In 2027 richt het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant zich op het versterken van een toekomstbestendige en uniforme regionale aanpak voor leerplicht, leerrecht en het Doorstroompunt. De koers voor 2027 is opgebouwd rond de vijf pijlers uit de vastgestelde kaderbrief 2027. Deze pijlers geven richting aan zowel de beleidsmatige keuzes als de uitvoeringspraktijk binnen de regio West-Brabant.

2.1.1. Governance en sturing

In 2027 versterkt RBL de bestuurlijke en operationele verbinding tussen de deelnemende gemeenten, het bestuur en de uitvoeringsorganisatie. Dit gebeurt door het formaliseren van duidelijke sturingslijnen, het actualiseren van rollen en verantwoordelijkheden en het stimuleren van periodieke resultaatsturing. De gewijzigde financiële verantwoording van de Gemeenschappelijke Regeling (ontvlechting van leerplicht & doorstroompunt) vraagt om een heldere governance-structuur, zodat regionale uniformiteit en continuïteit in de uitvoering gewaarborgd blijven. Transparantie in besluitvorming en afstemming met colleges en gemeenteraden vormt de basis voor het verdere programmatische en financiële kader.

2.1.2. Preventie en vroegsignalering

Preventie vormt in 2027 het fundament van het regionale beleid. RBL werkt toe naar een uniforme en preventieve aanpak voor het signaleren en voorkomen van (dreigend) verzuim, schooluitval en thuiszitten. De implementatie van het Besluit terugdringen schoolverzuim (verwachte inwerkingtreding per 1 augustus 2026) en de versterking van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) zijn hierin richtinggevend.

De uitvoering van deze versterkte preventieve en vroeg signalerende aanpak is binnen de huidige capaciteit niet volledig uitvoerbaar. De toegenomen caseload, complexere problematiek en regionale wens om eerder in te grijpen, vragen om uitbreiding van de formatie leerplicht (met ... fte) binnen de niveau 2 gemeenten. Deze uitbreiding is nodig om de wettelijke normen binnen MAS en de nieuwe landelijke kaders te kunnen volgen en om regionaal uniform te werken, zoals de gezamenlijke gemeenten wenselijk achten.

De uitbreiding van formatie voor de doorstroomcoaches wordt volledig gedekt vanuit SPUK-middelen. Voor leerplicht is aanvullende gemeentelijke inzet noodzakelijk, specifiek voor de niveau 2 gemeenten die deze taak afnemen.

De focus ligt op:

- Risicogerichte startgesprekken bij kwetsbare onderwijstypen (pro, vso, mbo 1/2).
- Structurele aanwezigheid van professionals op scholen via MDO’s en verzuimspreekuren.
- Tijdige signalering bij overgangsmomenten tussen onderwijssoorten.
- Nauwe samenwerking binnen de lokale en regionale netwerken om escalatie te voorkomen.

2.1.3. Integrale ondersteuning

De begeleiding van jongeren die vastlopen in hun ontwikkeling vraagt een intensieve samenwerking tussen onderwijs, zorg en participatie. In 2027 versterkt RBL de samenwerking met Stevige Lokale Teams (SLT's), sociale wijkteams en andere ketenpartners, zodat jongeren en gezinnen zo vroeg mogelijk en domeinoverstijgend worden ondersteund.

De verschuiving naar een meer preventieve en integrale werkwijze brengt extra inzet voor leerplicht met zich mee. Leerplichtmedewerkers worden vaker en eerder betrokken bij multidisciplinaire casuïstiek om escalatie te voorkomen, conform zowel MAS als de regionale afspraken rondom Leerrecht en het Doorstroompunt. Dit vraagt om uitbreiding van inzet binnen de niveau 2 gemeenten en om verdere uniformering van werkwijzen voor de hele regio.

Uniforme werkprocessen, duidelijke informatie-uitwisseling, warme overdracht en vaste aanspreekpunten blijven kernvoorwaarden. Deze werkwijze sluit aan bij de principes van 'No Wrong Door', waarbij iedere ingang leidt tot passende ondersteuning.

2.1.4. Aanpak thuiszitters en samenwerkingsafspraken (Besluit terugdringen schoolverzuim)

De aanpak van thuiszitters en het terugdringen van langdurig verzuim blijft een centrale opdracht in 2027. De aanscherpingen vanuit het aankomende Besluit terugdringen schoolverzuim leiden ertoe dat RBL eerder moet signaleren, sneller moet oppakken en meer moet coördineren richting onderwijs en ketenpartners.

Deze omslag is binnen de huidige formatie van leerplicht niet realiseerbaar. De stijgende aantallen complexe dossiers, de langere doorlooptijd van casuïstiek en de landelijke beweging richting meer maatwerk in het regulier onderwijs zorgen ervoor dat leerplicht meer tijd per jongere nodig heeft. Uitbreiding van formatie is daarom noodzakelijk om de wettelijke taak zorgvuldig uit te voeren én invulling te geven aan preventieve en vroegtijdige interventies binnen de niveau 2 gemeenten.

De doorstroomcoaches worden bekostigd vanuit SPUK-middelen; de benodigde opschaling voor leerplicht vraagt een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Dit is noodzakelijk om regionaal uniforme processen vorm te geven en om de gezamenlijke inzet op thuiszitters, inclusief samenwerking met samenwerkingsverbanden passend onderwijs, verder te versterken.

- Het vroegtijdig oppakken van zorgwekkend verzuim.
- Het verminderen van de duur en frequentie van vrijstellingen, met nadruk op tijdelijke en ontwikkelgerichte afspraken.
- Het nauw samenwerken met samenwerkingsverbanden passend onderwijs voor structurele oplossingen.
- Het voeren van multidisciplinaire overleggen met gerichte opvolging.
  Deze omslag vraagt om duidelijke afspraken over gegevensdeling, verantwoordelijkheden en aanspreekpunten in de gehele keten.

2.1.5. Solide financiële verantwoording en transparantie

In 2027 worden de activiteiten en middelen binnen het RBL volledig en transparant uitgesplitst naar:

- Leerplicht niveau 1
- Leerplicht niveau 2
- Doorstroompunt niveau 1
- Doorstroompunt niveau 2

Deze uitsplitsing is noodzakelijk om zowel financiële transparantie als beleidsmatige sturing mogelijk te maken. De inzet van middelen sluit aan bij de wettelijke taken en de koers in de regio, met aandacht voor indexering, kostenontwikkeling en het waarborgen van een gezonde en uitvoerbare financiële basis. Daarnaast monitort RBL stelselmatig de risico's die voortvloeien uit de implementatie van de nieuwe wetgeving, uitbreiding van de doelgroep van het Doorstroompunt (23 naar 27 jaar), samenwerking met ketenpartners en datakwaliteit.

2.2 Beleidsindicatoren 2027

Met prestatie-indicatoren willen we enerzijds doelen stellen en nastreven, anderzijds bieden ze ons ook de gelegenheid om regelmatig te monitoren of we 'op koers' zitten op de verschillende speerpunten. Zoals in het Koersdocument Leerrecht en Doorstroompunt West-Brabant 2024-2026is beschreven, verschilt de manier waarop momenteel invulling wordt gegeven aan de speerpunten per subregio. Daarom kan op dit moment nog niet voor ieder speerpunt een (regionale) indicator benoemd worden. In onderstaande tabel zijn de indicatoren opgenomen die de afgelopen jaren al regionaal gehanteerd werden en toegepast kunnen worden op de nieuwe speerpunten.

Speerpunt	Indicator	Begroot 2027	Werkelijk 2025
1. Inzet op preventie. Voorkomen van thuiszitters, (school)uitval en voortijdig schoolverlaten			
Thuiszitters	Relatief schoolverzuim (aantal personen met WP Relatief Verzuim in een schooljaar)	3.650	3.619
	Aantal langdurig relatief verzuimers (aantal jongeren zonder geldige reden >4 wkn school niet bezoeken)	150	140
	Aantal absoluut verzuimers (aantal personen met WP Absoluut Verzuim in een schooljaar)	650	653
	Aantal personen met vrijstelling om medische / psycho-sociale redenen (art. 5 onder a) of vanwege bezwaren tegen richting (art. 5 onder b)	450	466
	Personen met vrijstelling 5 sub a	Elke jaarlijkse vrijstelling 5 sub a komt tot stand met advies vanuit GGD en Samenwerkings-verband en wordt er een plan opgesteld hoe er gedurende het vrijgestelde jaar toch aan de ontwikkeling van de jongere wordt gewerkt. Leerplicht monitort de uitvoering van dit plan.	

Preventie schoolverzuim en schooluitval in de overgang naar vervolgonderwijs en/of arbeid		De samenwerking in de driehoek onderwijs-zorg-arbeidsmarkt is leidend; we sluiten aan bij wat de jongere nodig heeft, met nadruk op preventie, nazorg en duurzame participatie	
Voorkomen voortijdig schoolverlaten	Aantal nieuwe VSV'ers; 18 t/m 27-jarigen die gedurende het schooljaar uitschrijven op school zonder startkwalificatie	1.600	1.454 (18 t/m 22 jaar)
	Aantal oud VSV'ers: alle 18 t/m 27-jarigen die vóór het lopende schooljaar in beeld zijn gekomen door uitschrijven op school zonder startkwalificatie	4.000	3.921 (18 t/m 22 jaar)
2. Zichtbaarheid van leerrecht/doorstroompunt op scholen en in het lokale netwerk			
	Leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches werken zichtbaar op scholen en in het lokale netwerk.		
3. Samen met scholen en netwerkpartners werken aan een omslag van leerplicht naar leerrecht voor 18 min en van startkwalificatie naar ontwikkelperspectief voor 18 plus.			
Andere rol voor doorstroomcoach	Voortijdig Schoolverlaters: reden van schoolverlaten is bekend bij school en doorstroomcoach.	Met elke VSV'er die school verlaat, voert school een exitgesprek. De doorstroomcoach is bij voorkeur in zorgelijke casussen bij deze gesprekken aanwezig. Een verslag van het exitgesprek, in de vorm van een regionaal door het RBL ontwikkeld exitformulier, wordt bij iedere nieuwe VSV'er door school aangeleverd en door DSP aan het dossier van de VSV'er toegevoegd.	
4. Nazorg			
		Doorstroomcoaches monitoren voortgang en organiseren waar nodig warme overdrachten en aanvullende ondersteuning in de keten. We benutten uniforme registratie en datadefinities om nazorg en effecten te volgen	

Voor alle indicatoren geldt dat als bron het Jaarverslag gebruikt van het laatste afgesloten schooljaar. (Voor indicatoren van 2027 wordt gekeken naar het Jaarverslag 2025-2026)

Het opnemen van deze beleidsindicatoren in de begroting is een wettelijke verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

2.3 Bedrijfsvoering Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant

2.3.1. Bedrijfsvoering

In 2027 richt het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant zijn bedrijfsvoering in op basis van de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027 en de geldende afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de wettelijke taken en daarin geldende landelijke richtlijnen op het gebied van leerplicht, leerrecht, het Doorstroompunt en de aanpak voortijdig schoolverlaten en is volledig afgestemd op de ontwikkelingen in wetgeving en de regionale samenwerking.

2.3.2. Organisatie en uitvoeringsstructuur

RBL voert zijn taken uit voor de veertien aangesloten gemeenten binnen de twee vastgestelde dienstverleningsniveaus. Niveau 1 ondersteunt alle gemeenten met de centrale leerplicht- en Doorstroompuntadministratie en regionale gegevensvoorziening. Niveau 2 omvat de verdiepte samenwerking tussen de gemeenten in West-Brabant Oost, waar uitvoering en toezicht gezamenlijk zijn georganiseerd. Deze indeling is bepalend voor de inzet van personeel, middelen en het financiële kader.
De wijzigingen in de samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling – waaronder de uittreding van enkele gemeenten en de afschaling naar niveau 1 – zijn verwerkt in de formatie, kostenverdeling en afspraken ten aanzien van bedrijfsvoering.

2.3.3. Personele inzet en professionele ontwikkeling

De formatie wordt in 2027 volledig uitgesplitst naar de vier begrotingsonderdelen:

- Leerplicht niveau 1
- Leerplicht niveau 2
- Doorstroompunt niveau 1
- Doorstroompunt niveau 2

Deze uitsplitsing sluit aan op de financiële en inhoudelijke verplichtingen uit de kaderbrief en draagt bij aan transparantie in kosten en verantwoordelijkheden. De invoering van de Wet van School naar Duurzaam Werk (WSDW) en de uitbreiding van de doelgroep tot 27 jaar vragen om aanvullende expertise, professionalisering en harmonisatie van werkprocessen. De bedrijfsvoering ondersteunt deze professionalisering met gerichte scholing, capaciteitsplanning en het implementeren van uniforme methodieken binnen de regio.

2.3.4. Gegevensbeheer, monitoring en informatievoorziening

Een betrouwbare en actuele gegevensvoorziening is essentieel voor rechtmatige uitvoering van de wettelijke taken en voor regionale sturing. In 2027 wordt daarom ingezet op het versterken van datakwaliteit, uniforme registratie en monitoring binnen de centrale administratie. De bedrijfsvoering faciliteert dit door heldere afspraken over gegevensdeling, informatiebeveiliging en het tijdig opleveren van managementinformatie voor gemeenten, bestuur en ketenpartners. Deze versterking is daarnaast van belang voor de implementatie van het Besluit terugdringen schoolverzuim, die hogere eisen stelt aan transparantie en vroegsignalering.

2.3.5. Huisvesting, facilitaire ondersteuning en dienstverleningsovereenkomst

RBL maakt gebruik van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Breda voor huisvesting, ICT, applicatiebeheer, personele zorg, financiële administratie en andere bedrijfsvoering componenten. Deze kosten worden doorbelast en zijn verwerkt in de begroting, volgens de regionale financiële richtlijnen en indexeringsafspraken. De bedrijfsvoering zorgt hierbij voor een efficiënte inzet van middelen, waarbij stabiliteit en continuïteit in de dienstverlening centraal staan.

2.3.6. Kaders voor financiële transparantie en bedrijfsvoering indicatoren

Volgens de uitgangspunten uit de kaderbrief en het BBV wordt de bedrijfsvoering in 2027 transparant ingericht. Dit betekent:

- Een heldere scheiding van kosten en activiteiten per uitvoeringsniveau,
- Verantwoording aan de hand van bedrijfsvoering indicatoren,
- Inzicht in overhead, personeelskosten en doorbelaste facilitaire diensten,
- Transparante rapportage van risico's en beheersmaatregelen, zoals benodigd voor de implementatie van wetgeving en samenwerking met ketenpartners.

Deze inrichting ondersteunt een realistische, rechtmatige en uitvoerbare begroting 2027 en vormt de basis voor een stabiele uitvoering binnen alle deelnemende gemeenten.
RBL West-Brabant is een dienstverleningsovereenkomst aangegaan met de gemeente Breda. In deze dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over onder meer huisvesting, facilitaire zaken, basiswerkplek, financiële administratie, financieel advies, planning en control cyclus, personele zorg en documentbeheer.

Indicatoren bedrijfsvoering

	Taakveld	**Naam indicator**	**Eenheid**	**Realisatie 2024**
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,027
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,034
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 4,07
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe Inhuur	Kosten als % totale loonsom + kosten inhuur externen	18%
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	25%

Het opnemen van bovenstaande tabel in deze begroting is een wettelijke verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording. De kosten van bedrijfsvoering staan vastgesteld in de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Breda.

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen
Niet van toepassing.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te beoordelen of de gemeenschappelijke regeling in staat is om nadelige (financiële) gevolgen van risico's op te vangen zonder dat daarbij de continuïteit in de uitvoering van taken in gevaar komt. Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de gemeenschappelijke regeling kan beschikken om niet begrote kosten, als ook alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd, te kunnen dekken.

De deelnemende gemeenten hebben aangegeven dat het niet wenselijk is dat een gemeenschappelijke regeling weerstandsvermogen opbouwt. Bij een gemeenschappelijke regeling staan de deelnemende gemeenten financieel garant. De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten heeft dan ook geen weerstandsvermogen opgebouwd.

De volgende risico's worden geïdentificeerd:

De financiële kerngetallen zoals voorgeschreven in het BBV hebben weinig informatiewaarde voor het RBL. De financiële positie van Het RBL is goed beheersbaar en inzichtelijk. Er is geen eigen vermogen (solvabiliteit van 0%), er zijn geen langlopende schulden (leningen) en de kortlopende schulden worden gefinancierd met de gemeentelijke bijdragen.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen
De gemeenschappelijke regeling heeft geen beschikking over kapitaalgoederen.

3.4 Financiering
De financiering van de taken van de gemeenschappelijke regeling, de jaarlijkse exploitatie, geschiedt door middel van SPUK-33 gelden, VSV-subsidie en jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten op basis van leerlingenaantallen. Op basis van de realisatie van afgelopen jaren houden we in de begroting rekening met een opslag voor de opvang van verzuim.

3.5 Bedrijfsvoering
De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten heeft zelf geen personeel in dienst. De werkzaamheden worden verricht door medewerkers die in dienst zijn bij de gemeente Breda. De taken met betrekking tot ondersteuning, financieel beheer, huisvesting et cetera worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd door de gemeente Breda.

3.6 Verbonden partijen
Voor de veertien deelnemende gemeenten vormt de gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten een verbonden partij.
Het RBL is per augustus 2012 gestart. De deelnemende gemeenten leveren een bijdrage in de kosten die het RBL maakt voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

3.7 Grondbeleid
Niet van toepassing.

3.8 Wet normering topinkomens
Er zijn geen functionarissen binnen de gemeenschappelijke regeling die in aanmerking komen voor de uitgangspunten van de Wet normering topinkomens. Er zijn geen bezoldigings- en ontslagvergoedingen uitgekeerd, aangezien de GR geen mensen in dienst heeft.

4. Samenvatting van de financiële effecten bij de begroting 2027

De baten bestaan uit de jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten. Onderstaande tabel geeft de financiële vertaling weer van de basisdienstverlening van het RBL.

Totaaloverzicht	Deelname RBL	2027
Altena	GR niveau 1	€ 47.509
Bergen op Zoom	GR niveau 1	€ 50.832
Breda	GR niveau 1 en 2	€ 1.338.966
Drimmelen	GR niveau 1 en 2	€ 167.084
Etten-Leur	GR niveau 1	€ 33.992
Geertruidenberg	GR niveau 1 en 2	€ 135.048
Halderberge	GR niveau 1	€ 22.164
Moerdijk	GR niveau 1 en 2	€ 226.972
Oosterhout	GR niveau 1 en 2	€ 352.985
Roosendaal	GR niveau 1	€ 56.544
Rucphen	GR niveau 1	€ 15.545
Steenbergen	GR niveau 1	€ 16.684
Woensdrecht	GR niveau 1	€ 14.465
Zundert	GR niveau 1	€ 15.054
Totaal		**€ 2.493.845**
DSP SPUK 33		€ 1.348.740
Totaal		**€ 3.842.586**

In de volgende tabel specificeren we de verdeling van de begrote lasten over de kostensoorten voor het begrotingsjaar 2027.

Uitgaven (exclusief BTW) 2027			
1	Personeel	€	3.042.253
2	Onvoorzien (inhuur)	€	166.357
3	Jeugdvolgsysteem	€	248.665
4	Huisvesting en facilitair	€	250.844
5	Overige uitgaven	€	134.466
	Totaal	€	3.842.586

B. Financiële begroting 2027

5. Begrote balans per 31 december

ACTIVA (bedragen x € 1)	2025	2026	2027	2028
Vaste activa				
1. Materiele vaste activa				
2. Financiële vaste activa				
Totaal vaste activa				
Vlottende activa				
3. Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar				
3.1 Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.568.165	€ 1.568.165	€ 1.568.165	€ 1.568.165
3.2 Overige vorderingen				
4. Liquide middelen				
4.1 Bank- en girosaldi				
Totaal vlottende activa	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**
TOTAAL	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**

PASSIVA (bedragen x € 1)	2025	2026	2027	2028
Vaste passiva				
1. Eigen vermogen:				
1.1 Algemene reserve				
1.2 Bestemmingsreserves				
1.3 Resultaat na bestemming				
2. Voorzieningen				
2.1 Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Totaal vaste passiva				
Vlottende passiva				
3. Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar				
3. Kortlopende schulden				
3.1 Bank- en girosaldi	€ 596.929	€ 789.187	€ 789.187	€ 789.187
3.2 Crediteuren	€ 778.978	€ 778.978	€ 778.978	€ 778.978
4. Overige schulden	€ 192.258			
4.1 Vooruit ontvangen bedragen				
Totaal vlottende passiva	€ 1.568.165	€ 1.568.165	€ 1.568.165	€ 1.568.165
TOTAAL	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**	**€ 1.568.165**

Doorstroompunt (Bedragen x € 1)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
LASTEN					
Taakveld 0.4 Overhead					
3.5.1 Personeel					
Personeelskosten	**€ 57.783**	**€ 60.736**	**€ 63.530**	**€ 66.261**	**€ 69.111**
* Doorstroompunt niveau 1	€ 7.704	€ 8.098	€ 8.471	€ 8.835	€ 9.215
* Doorstroompunt niveau 2	€ 50.079	€ 52.638	€ 55.059	€ 57.427	€ 59.896
3.8 Overige goederen en diensten					
Overige kosten	**€ 8.392**	**€ 9.382**	**€ 9.814**	**€ 10.236**	**€ 10.676**
* Doorstroompunt niveau 1	€ 1.119	€ 1.335	€ 1.396	€ 1.456	€ 1.518
* Doorstroompunt niveau 2	€ 7.273	€ 8.047	€ 8.417	€ 8.780	€ 9.158
Subtotaal	**€ 66.176**	**€ 70.118**	**€ 73.343**	**€ 76.497**	**€ 79.786**
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
3.5.1 Personeel					
Personeelskosten	**€ 1.180.129**	**€ 1.045.312**	**€ 1.093.396**	**€ 1.140.412**	**€ 1.189.450**
* Doorstroompunt niveau 1	€ 121.860	€ 127.169	€ 133.018	€ 138.738	€ 144.704
* Doorstroompunt niveau 2	€ 879.281	€ 918.143	€ 960.378	€ 1.001.674	€ 1.044.746
* VSV	€ 178.987	€ -	€ -	€ -	€ -
3.8 Overige goederen en diensten					
Overige kosten	**€ 239.830**	**€ 233.311**	**€ 244.044**	**€ 254.537**	**€ 265.482**
* Doorstroompunt niveau 1	€ 27.975	€ 33.386	€ 34.908	€ 36.396	€ 37.948
* Doorstroompunt niveau 2	€ 180.716	€ 199.925	€ 209.136	€ 218.141	€ 227.534
* VSV	€ 31.140	€ -	€ -	€ -	€ -
Subtotaal	**€ 1.419.959**	**€ 1.278.623**	**€ 1.337.440**	**€ 1.394.949**	**€ 1.454.932**
TOTAAL LASTEN	**€ 1.486.135**	**€ 1.348.740**	**€ 1.410.783**	**€ 1.471.446**	**€ 1.534.718**
BATEN					
Taakveld 4.2 Subsidies					
4.2 Subsidies					
DSP SPUK 33	€ 1.276.008	€ 1.348.740	€ 1.410.783	€ 1.471.446	€ 1.534.718
VSV subsidie	€ 210.127	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL BATEN	**€ 1.486.135**	**€ 1.348.740**	**€ 1.410.783**	**€ 1.471.446**	**€ 1.534.718**
Resultaat voor bestemming	**€ 0**	**€ 0**	**€ -0**	**€ -0**	**€ 0**

Leerplicht (Bedragen x € 1)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
LASTEN					
Taakveld 0.4 Overhead					
3.5.1 Personeel					
Personeelskosten	**€ 156.494**	**€ 164.256**	**€ 171.812**	**€ 179.199**	**€ 186.905**
* Leerplicht niveau 1	€ 92.291	€ 96.772	€ 101.223	€ 105.576	€ 110.115
* Leerplicht niveau 2	€ 64.204	€ 67.484	€ 70.588	€ 73.624	€ 76.790
3.8 Overige goederen en diensten					
Overige kosten	**€ 34.977**	**€ 37.651**	**€ 39.107**	**€ 40.071**	**€ 41.225**
* Leerplicht niveau 1	€ 22.476	€ 23.525	€ 24.432	€ 25.032	€ 25.751
* Leerplicht niveau 2	€ 12.501	€ 14.127	€ 14.676	€ 15.039	€ 15.473
Subtotaal	**€ 191.472**	**€ 201.907**	**€ 210.919**	**€ 219.271**	**€ 228.130**
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
3.5.1 Personeel					
Personeelskosten	**€ 1.509.801**	**€ 1.771.950**	**€ 1.853.460**	**€ 1.933.159**	**€ 2.016.284**
* Leerplicht niveau 1	€ 265.027	€ 276.711	€ 289.440	€ 301.886	€ 314.867
* Leerplicht niveau 2	€ 1.244.774	€ 1.495.239	€ 1.564.020	€ 1.631.273	€ 1.701.418
3.8 Overige goederen en diensten					
Overige kosten	**€ 471.974**	**€ 519.988**	**€ 489.271**	**€ 501.356**	**€ 515.829**
* Leerplicht niveau 1	€ 132.687	€ 136.593	€ 90.969	€ 93.206	€ 95.882
* Leerplicht niveau 2	€ 339.287	€ 383.395	€ 398.303	€ 408.150	€ 419.947
Subtotaal	**€ 1.981.775**	**€ 2.291.938**	**€ 2.342.731**	**€ 2.434.514**	**€ 2.532.113**
TOTAAL LASTEN	**€ 2.173.246**	**€ 2.493.845**	**€ 2.553.650**	**€ 2.653.785**	**€ 2.760.243**
BATEN					
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeente					
Jaarlijkse bijdragen gemeenten	€ 2.173.246	€ 2.493.845	€ 2.553.650	€ 2.653.785	€ 2.760.243
TOTAAL BATEN	**€ 2.173.246**	**€ 2.493.845**	**€ 2.553.650**	**€ 2.653.785**	**€ 2.760.243**
Resultaat voor bestemming	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

6. Toelichting op Programmabegroting 2027

De begroting is exclusief BTW opgesteld. Door toepassing van de zogenaamde transparantie-methode zijn deze bedragen door de gemeenten volledig te declareren bij het btw-compensatiefonds. De compensabele BTW wordt volledig doorbelast aan de deelnemende gemeenten.

Personeel

De uitgaven aan personeel hebben betrekking op het team van het RBL. De formatie voor leerplicht wordt bepaald op basis van de aangepaste Ingrado-norm, die uitgaat van het aantal jeugdigen binnen het werkgebied. Voor het doorstroompunt wordt de formatie vastgesteld op basis van de taken die voortvloeien uit de Wet van school naar duurzaam werk.

Vanaf 2027 worden de geldstromen voor leerplicht en het doorstroompunt volledig gescheiden ingericht en wordt de formatie opgebouwd zoals beoogd onder de nieuwe wetgeving. Hiermee ontstaat een structurele en toekomstbestendige basis voor zowel de wettelijke uitvoering als de gewenste preventieve inzet richting jeugdigen en onderwijs. De reguliere formatie van het RBL wijzigt niet ten opzichte van de begrotingswijziging van 2026. In onderstaande tabel is de formatie over de verschillende niveaus per 1 januari van het betreffende jaar weergegeven.

	Doorstroompunt		Leerplicht	
Niveau 1	**2026**	**2027**	**2026**	**2027**
Administratief medewerker	1,00	1,00	3,00	3,00
Doorstroomcoach				
Leerplichtambtenaar				
Vangnetcoördinator	1,78			
Kwaliteit	0,50	0,50	0,50	0,50
Projectaanjager				
Secretaris			0,50	0,50
Leidinggevende	0,06	0,06	0,44	0,44
Eindtotaal	**3,34**	**1,56**	**4,44**	**4,44**
Niveau 2	**2026**	**2027**	**2026**	**2027**
Administratief medewerker				
Doorstroomcoach	9,69	9,69		
Leerplichtambtenaar			15,07	15,07
Vangnetcoördinator				
Kwaliteit				
Projectaanjager			0,56	0,56
Secretaris				
Leidinggevende	0,39	0,39	0,50	0,50
Eindtotaal	**10,08**	**10,08**	**16,13**	**16,13**

Het RBL zelf heeft geen medewerkers in dienst. De medewerkers worden sinds 1 januari 2018 ingeleend vanuit gemeente Breda. Het begrote bedrag aan personele kosten is berekend door het aantal fte per salarisschaal te vermenigvuldigen met de verwachte jaarlijkse loonkosten voor die betreffende functie en schaal (prijspeil loonkosten 2024). De formatie-uitbreiding van het RBL in januari 2026 vormt de basis voor deze begroting.

Jeugdvolgsysteem (JVS)
JVS is het jeugdvolgsysteem voor de regionale leerlingenadministratie van de 14 West-Brabantse gemeenten. De uitgaven voor JVS bestaan uit twee structurele posten die worden ingekocht bij de leverancier Metaobjects Benelux B.V., te weten de jaarlijkse onderhoudskosten en applicatiebeheer. De kosten voor 2027 zijn geïndexeerd opgenomen in deze conceptbegroting. Het applicatiebeheer van JVS is belegd bij de afdeling ICO van de gemeente Breda.

Huisvesting en facilitaire zaken RBL
Het RBL is gehuisvest in Breda in een pand dat in eigendom is van de gemeente Breda. De benodigde ruimte is berekend aan de hand van het aantal medewerkers en werkpleknormen. Facilitaire zaken zoals schoonmaak, postbezorging, ICT, werkplekbeheer, kopieer- en printfaciliteiten en advisering op het gebied van Financiën en HRM worden afgenomen bij de gemeente Breda op basis van een dienstverleningsovereenkomst en per medewerker (niet per fte) berekend. De groei van het aantal medewerkers zorgt voor hogere kosten op deze post. Deze zijn geïndexeerd opgenomen in deze conceptbegroting.

Overige uitgaven
Onder de post overige uitgaven vallen kosten die bijvoorbeeld gemaakt worden voor communicatiemiddelen, juridisch advies, tolkkosten, projecten en regiobijeenkomsten met onderwijs en ketenpartners. Opleidingen brengen we apart in beeld en zijn voornamelijk bedoeld voor de verplichte opleidingen voor de leerplichtambtenaren. Deze post is begroot op basis van de groei van het aantal medewerkers inclusief een indexatie.

Mutatie kosten 2027
Ten opzichte van de begroting 2026 zijn de kosten grotendeels gelijk gebleven. Er is een toename in zowel de overige kosten als die in de loonkosten als gevolg van indexatie.

Jaarlijkse bijdragen gemeenten
Alle aan de GR deelnemende gemeenten leveren een bijdrage aan de begroting. De hoogte van deze bijdrage wordt bepaald op basis van twee uitgangspunten: de landelijke Ingrado-norm voor de inzet van leerplicht en de SES-score van de betreffende gemeente. De Ingrado-norm gaat uit van het aantal leerplichtigen en het aantal meldingen; de SES-score bepaalt de mate waarin aanvullende inzet noodzakelijk is. Met de ingediende zienswijzen in 2025 en de bestuurlijke instemming met de kaderbrief 2027 hebben de gemeenten de wens uitgesproken om meer preventief te gaan werken zoals nu ook de landelijke richtlijnen qua werkwijze van leerplicht vragen.

De gemeenten krijgen twee keer per jaar een factuur van het RBL voor hun bijdrage in de kosten. Daarnaast brengt de gemeente Breda, aangezien zij de personele inzet levert, per kwartaal de salariskosten op basis van het aantal fte bij het RBL in rekening.

De gemeentelijke bijdragen zijn als volgt tot stand gekomen:
***Niveau 1**:* samenwerking op administratief niveau, één centrale administratie.
Veertien gemeenten in de regio West-Brabant participeren in de gemeenschappelijke regeling op niveau 1.

Er is gekeken naar het totaal aantal jongeren in de leeftijd van 5 tot 27 jaar per gemeente, gemeten op 1 januari 2025 (gegevens van CBS Statline). Het percentage van de jongeren in deze leeftijdsklasse per gemeente (in verhouding tot de regio) wordt vermenigvuldigd met de personele en materiele kosten op niveau 1. Personele kosten op niveau 1 zijn: personeel administratie 2,5fte), kwaliteitsmedewerker (1 fte), secretaris (0,5 fte) en teamleider (0,5 fte). Materiële kosten op niveau 1 zijn onder andere de kosten voor de leerlingenadministratie inclusief beheer en de dienstverleningsovereenkomst met de directie Servicebedrijf van de gemeente Breda voor huur ruimte, computer, telefoon, enz.

Niveau 2: de gemeenten Breda, Drimmelen, Geertruidenberg, Moerdijk en Oosterhout werken, naast uitvoeringsniveau 1, ook op uitvoeringsniveau 2 samen. Dit is in de gemeenschappelijke regeling vastgelegd.
De bijdrage voor niveau 2 wordt bepaald door het percentage jongeren te vermenigvuldigen met de personele en materiele kosten voor niveau 2. Materiële kosten zijn de kosten voor huur ruimte, computer, telefoon, enz.

Niveau 1	Verdeelsleutel Aantal 5 t/m 26 jaar	Percentage		2027
Altena	15.180	0%	€	47.509
Bergen op Zoom	16.242	0%	€	50.832
Breda	50.238	60%	€	157.230
Drimmelen	6.269	8%	€	19.620
Etten-Leur	10.861	0%	€	33.992
Geertruidenberg	5.067	6%	€	15.858
Halderberge	7.082	0%	€	22.164
Moerdijk	8.516	10%	€	26.652
Oosterhout	13.244	16%	€	41.450
Roosendaal	18.067	0%	€	56.544
Rucphen	4.967	0%	€	15.545
Steenbergen	5.331	0%	€	16.684
Woensdrecht	4.622	0%	€	14.465
Zundert	4.810	0%	€	15.054
Totaal	**170.496**	**100%**	**€**	**533.600**

Niveau 2	Verdeelsleutel Aantal 5 t/m 26 jaar	Percentage		2027
Altena	15.180	8,90%	€	-
Bergen op Zoom	16.242	9,53%	€	-
Breda	50.238	29,47%	€	1.181.736
Drimmelen	6.269	3,68%	€	147.464
Etten-Leur	10.861	6,37%	€	-
Geertruidenberg	5.067	2,97%	€	119.190
Halderberge	7.082	4,15%	€	-
Moerdijk	8.516	4,99%	€	200.320
Oosterhout	13.244	7,77%	€	311.535
Roosendaal	18.067	10,60%	€	-
Rucphen	4.967	2,91%	€	-
Steenbergen	5.331	3,13%	€	-
Woensdrecht	4.622	2,71%	€	-
Zundert	4.810	2,82%	€	-
Totaal	**170.496**	**100%**	**€**	**1.960.245**

Het totaal aan gemeentelijke bijdragen voor niveau 1 en niveau 2 wordt hiermee*:

Totaaloverzicht	Deelname RBL	2027	2026	Mutatie bijdrage
Altena	GR niveau 1	€ 47.509	€ 45.628	€ 1.880
Bergen op Zoom	GR niveau 1	€ 50.832	€ 48.821	€ 2.012
Breda	GR niveau 1 en 2	€ 1.338.966	€ 1.152.201	€ 186.764
Drimmelen	GR niveau 1 en 2	€ 167.084	€ 143.779	€ 23.306
Etten-Leur	GR niveau 1	€ 33.992	€ 32.646	€ 1.345
Geertruidenberg	GR niveau 1 en 2	€ 135.048	€ 116.211	€ 18.837
Halderberge	GR niveau 1	€ 22.164	€ 21.287	€ 877
Moerdijk	GR niveau 1 en 2	€ 226.972	€ 195.313	€ 31.659
Oosterhout	GR niveau 1 en 2	€ 352.985	€ 303.749	€ 49.236
Roosendaal	GR niveau 1	€ 56.544	€ 54.306	€ 2.238
Rucphen	GR niveau 1	€ 15.545	€ 14.930	€ 615
Steenbergen	GR niveau 1	€ 16.684	€ 16.024	€ 660
Woensdrecht	GR niveau 1	€ 14.465	€ 13.893	€ 573
Zundert	GR niveau 1	€ 15.054	€ 14.458	€ 596
Totaal		**€ 2.493.845**	**€ 2.173.246**	**€ 320.599**

7. Meerjarenperspectief deelnemersbijdrage

In onderstaande tabel geven we de verwachte deelnemersbijdrage meerjarig weer. In de meerjarenbegroting komt dit neer op onderstaande kostenverdeling per gemeente.

Totaaloverzicht	Deelname RBL	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Alphen-Chaam		€ 38.824	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Altena	Niv. 1	€ 66.063	€ 45.628	€ 47.509	€ 45.057	€ 46.805	€ 48.668
Baarle-Nassau		€ 24.019	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bergen op Zoom	Niv. 1	€ 68.729	€ 48.821	€ 50.832	€ 48.209	€ 50.080	€ 52.072
Breda	Niv. 1 en 2	€ 1.288.638	€ 1.152.201	€ 1.338.966	€ 1.383.506	€ 1.437.820	€ 1.495.552
Drimmelen	Niv. 1 en 2	€ 169.238	€ 143.779	€ 167.084	€ 172.642	€ 179.420	€ 186.624
Etten-Leur	Niv. 1	€ 88.924	€ 32.646	€ 33.992	€ 32.237	€ 33.488	€ 34.821
Geertruidenberg	Niv. 1 en 2	€ 141.770	€ 116.211	€ 135.048	€ 139.540	€ 145.018	€ 150.841
Halderberge	Niv. 1	€ 30.797	€ 21.287	€ 22.164	€ 21.021	€ 21.836	€ 22.705
Moerdijk	Niv. 1 en 2	€ 235.056	€ 195.313	€ 226.972	€ 234.522	€ 243.729	€ 253.516
Oosterhout	Niv. 1 en 2	€ 361.391	€ 303.749	€ 352.985	€ 364.727	€ 379.046	€ 394.265
Roosendaal	Niv. 1	€ 77.553	€ 54.306	€ 56.544	€ 53.626	€ 55.707	€ 57.923
Rucphen	Niv. 1	€ 39.722	€ 14.930	€ 15.545	€ 14.743	€ 15.315	€ 15.924
Steenbergen	Niv. 1	€ 22.995	€ 16.024	€ 16.684	€ 15.823	€ 16.437	€ 17.091
Woensdrecht	Niv. 1	€ 20.599	€ 13.893	€ 14.465	€ 13.719	€ 14.251	€ 14.818
Zundert	Niv. 1	€ 39.402	€ 14.458	€ 15.054	€ 14.277	€ 14.831	€ 15.421
Totaal		**€ 2.713.719**	**€ 2.173.246**	**€ 2.493.845**	**€ 2.553.650**	**€ 2.653.785**	**€ 2.760.243**

Jaarstukken 2025
RBL West-Brabant
Regionaal Bureau Leren

1 januari 2025 – 31 december 2025

Vastgesteld door het bestuur van RBL West-Brabant op 27 maart 2026.

RBL WEST-BRABANT
REGIONAAL BUREAU LEREN

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Programmaverantwoording 5
3. Paragrafen 7
4. Samenvatting van de financiële effecten bij de jaarstukken 2025 8
5. Balans per 31 december 2025 8
6. Programmarekening 2025| Uitvoering Leerplichtwet 12
7. Verdeling van het positieve resultaat in de jaarrekening RBL 2025 16

1. Inleiding

In de regio West-Brabant werken veertien gemeenten samen aan het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim en schooluitval binnen de Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten, beter bekend als het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant. Vanuit het RBL zetten wij ons dagelijks in om iedere jongere passende ontwikkelkansen te bieden. Dat gaat niet altijd vanzelf. In samenwerking met scholen en ketenpartners investeren we in tijdige signalering, preventie en maatwerk om uitval te voorkomen en duurzame oplossingen te realiseren.

Voor u liggen de jaarstukken over 2025. Met deze jaarrekening leggen wij verantwoording af over de uitvoering en de financiële resultaten in dit kalenderjaar. De activiteiten die in schooljaar 2024-2025 zijn uitgevoerd, zijn uitgebreider beschreven in het jaarverslag 2024-2025, dat als bijlage beschikbaar is. Omdat dit verslag de schooljaarkalender volgt, geeft de jaarrekening aanvullend inzicht in de werkzaamheden en middelen over het volledige kalenderjaar 2025.

Het schooljaar 2024-2025 laat een gemengd beeld zien. Het absoluut verzuim is verder gedaald, mede doordat sneller passende onderwijsplekken zijn gevonden voor Oekraïense vluchtelingen en doordat de instroom is gestabiliseerd. Tegelijkertijd blijft het vinden van onderwijs voor nieuwkomers en anderstaligen een grote opgave. Het relatief en luxe verzuim is verder gestegen. Scholen melden sneller en consequenter, maar ook de problematiek onder jongeren neemt toe, wat leidt tot langere uitval en een groeiende behoefte aan maatwerk. Het aantal thuiszitters is opnieuw gestegen, vooral onder zorgleerlingen, mede als gevolg van wachtlijsten in jeugdzorg en speciaal onderwijs. Het aantal voortijdig schoolverlaters neemt verder toe; vooral jongeren zonder eerdere inschrijving bij DUO – waarvan ongeveer de helft nieuwkomers – kiezen vaker voor werk dan voor onderwijs.

Het jaar 2025 stond daarnaast in het teken van transitie. Binnen leerplicht krijgt de beweging van het handhaven van de leerplicht naar het beschermen van leerrecht steeds meer vorm. De rol van zowel leerplichtambtenaren als doorstroomcoaches ontwikkelt richting preventie en duurzame oplossingsrichtingen. Eind 2025 werd bevestigd dat de Wet Van school naar duurzaam werk per 1 januari 2026 in werking treedt. Deze wet brengt een verbreding van de doelgroep, intensievere begeleiding en een nauwere regionale samenwerking tussen scholen, doorstroomcoaches en gemeenten met zich mee. In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding op deze nieuwe wettelijke kaders, zodat de regio vanaf 2026 goed kan anticiperen op de veranderingen die dit vraagt.

In 2025 vonden daarnaast enkele belangrijke wijzigingen plaats in de samenstelling van de Gemeenschappelijke Regeling. Per augustus 2025 zijn de gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau uitgetreden. Deze keuze sluit aan bij hun bredere regionale oriëntatie binnen het sociaal domein. De gevolgen hiervan zijn verwerkt in de financiële en organisatorische kaders van deze jaarrekening en hebben invloed op de formatie, dienstverlening en verdeelsystematiek voor de resterende deelnemende gemeenten.

Met deze jaarrekening geven wij inzicht in de uitvoering, keuzes en financiële consequenties in 2025. Samen met het bijgevoegde jaarverslag vormt dit document een integraal beeld van de ontwikkelingen, resultaten en inspanningen van het RBL in een jaar dat zowel inhoudelijk als organisatorisch in het teken stond van verandering.

Het Gemeenschappelijk Orgaan van de Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten,

B E S L U I T:

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten (RBL West-Brabant) heeft dit document op 25 maart 2026 vastgesteld ten behoeve van aanbieding aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Dit document wordt, met inachtneming van de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden.

Dhr. A.M.A. van Drunen
Voorzitter

2. Programmaverantwoording

Het openbaar lichaam heeft tot doel het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de uitvoering van de Leerplichtwet 1969 en de Regionale Meld- en coördinatiefunctie en kent slechts één programma:

2.1 Programma 1: Uitvoering Leerplicht (*Bedragen x € 1)*

In dit programma zijn alle activiteiten van de Gemeenschappelijke Regeling ondergebracht. De lasten hebben betrekking op:

- De inzet van personeel van gemeente Breda;
- Scholing en opleiding;
- Het onderhoud van het regionaal leerlingenvolgsysteem (JVS);
- De huisvestingskosten;
- De communicatiemiddelen (exclusief nieuwe of aangepaste website en intranet) en;
- Regionale bijeenkomsten en overige.

De baten bestaan uit de bijdragen van de aangesloten gemeenten, VSV programmamiddelen en eventuele compensatie vanuit het UWV voor ziekte.

De begroting en jaarstukken zijn exclusief BTW opgesteld. Als gevolg van de toekenning door de Belastingdienst van de transparantieregeling is de werkelijke betaalde BTW voor de deelnemende gemeenten volledig compensabel.

2.2 Toelichting op de taakuitvoering

De meeste kinderen en jongeren doorlopen hun schooltijd zonder grote problemen. Wanneer extra ondersteuning nodig is, werken de West-Brabantse gemeenten samen binnen het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant. Deze regionale samenwerking is essentieel: leerplichtambtenaren, doorstroomcoaches, scholen, hulpverlening en arbeidsmarktpartners vormen samen één keten rondom het recht op onderwijs en ontwikkeling. Medewerkers van het RBL zijn zichtbaar in alle deelnemende gemeenten en op scholen en vervullen een stevige rol als gesprekspartner bij het voorkomen en terugdringen van verzuim en voortijdig schoolverlaten.

In 2025 stabiliseert de eerdere stijging van het aantal verzuimmeldingen, al blijven de aantallen hoog. Bij absoluut verzuim blijft het vinden van een passende onderwijsplek voor nieuwkomers — waaronder Oekraïense vluchtelingen, arbeidsmigranten en jongeren zonder eerdere schoolinschrijving — een belangrijke uitdaging. Ook de beperkte capaciteit in het speciaal onderwijs heeft invloed op dit type verzuim.
Bij relatief verzuim, veelal binnen MBO, speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, speelt de toenemende complexiteit van de problematiek van jongeren een grote rol. Hierdoor lukt het minder vaak om jongeren terug te leiden naar hun school van herkomst. Doorverwijzing naar hulpverlening komt vaker voor en meer dossiers blijven aan het eind van het jaar open omdat nog geen passende oplossing beschikbaar is. Het aantal voortijdig schoolverlaters stijgt verder, vooral onder nieuwkomers die kiezen voor arbeid boven onderwijs.
Leerplichtambtenaren, doorstroomcoaches en de administratieve ondersteuning van het RBL werken gezamenlijk aan de missie dat iedere West-Brabantse jongere zonder startkwalificatie onderwijs volgt, hiernaartoe onderweg is, of wordt begeleid naar de hoogst haalbare startpositie in de maatschappij.

2.3 Beleidsindicatoren

Speerpunt	Indicator	Bron indicator	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Thuiszitters	Relatief schoolverzuim (aantal personen met WP Relatief Verzuim in een schooljaar)	Jaarverslag 24-25	3.100	3.619
	Aantal langdurig relatief verzuimers (aantal jongeren zonder geldige reden >4 wkn school niet bezoeken)	Jaarverslag 24-25	80	140
	Aantal absoluut verzuimers (aantal personen met WP Absoluut Verzuim in een schooljaar)	Jaarverslag 24-25	400	653
	Aantal personen met vrijstelling om medische / psychosociale redenen (art. 5 onder a) of vanwege bezwaren tegen richting (art. 5 onder b)	Jaarverslag 24-25	275	466
Sluitend vangnet jongeren 12 tot 23 jaar	Aantal nieuwe VSV'ers; 18 t/m 22 jarigen die gedurende het schooljaar uitschrijven op school zonder startkwalificatie	Jaarverslag 24-25	1.380	1.454
	Aantal oud VSV'ers: alle 18 t/m 22 jarigen die vóór het lopende schooljaar in beeld zijn gekomen door uitschrijven op school zonder startkwalificatie	Jaarverslag 24-25	3.000	3.921
	Aantal vangnetcases PRO-VSO (regio)	Jaarverslag 24-25	90	134
	Aantal vangnetcases (regulier, regio)	Jaarverslag 24-25	80	254
Specifieke doelgroepen	Aantal bereikte jongeren via de NEET-aanpak	Jaarverslag 24-25	425	578
	Aantal bereikte jongeren met 'OnMyWay'	Jaarverslag 24-25	51	X

2.4 Resultaatbestemming

Het resultaat over 2025 bedraagt € 192.258 positief en is ontstaan doordat vooral de inhuurkosten lager zijn uitgevallen dan begroot. Dit positieve resultaat wordt volgens de afgesproken verdeelsleutel aan de aangesloten regiogemeenten teruggegeven.

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen
Niet van toepassing.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het weerstandsvermogen is een maatstaf om te beoordelen of de gemeenschappelijke regeling in staat is om nadelige (financiële) gevolgen van risico's op te vangen zonder dat daarbij de continuïteit in de uitvoering van taken in gevaar komt. Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen waarover de Gemeenschappelijke Regeling kan beschikken om niet begrote kosten, als ook alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd, te kunnen dekken.

De deelnemende gemeenten hebben aangegeven dat het niet wenselijk is dat een Gemeenschappelijke Regeling weerstandsvermogen opbouwt. Bij een gemeenschappelijke regeling staan de deelnemende gemeenten financieel garant. De Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten heeft dan ook geen weerstandscapaciteit opgebouwd en kan bij de manifestatie van risico's of niet begrote kosten niks zelfstandig opvangen.

Een presentatie van financiële kengetallen, volgens de wet- en regelgeving BBV, heeft voor RBL weinig toegevoegde waarde. Er is geen eigen vermogen (solvabiliteit van 0%) en er zijn geen langlopende schulden (leningen). De kortlopende schulden worden gefinancierd met de gemeentelijke bijdragen en de regionale VSV gelden.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen
De gemeenschappelijke regeling heeft geen beschikking over kapitaalgoederen.

3.4 Financiering
De financiering van de taken van de gemeenschappelijke regeling, de jaarlijkse exploitatie, geschiedt met jaarlijkse bijdragen van de deelnemende gemeenten op basis van aantallen leerlingen. Aanvullende activiteiten worden op basis van project-/programma financiering bekostigd vanuit bijvoorbeeld de regionale VSV-middelen.

3.5 Bedrijfsvoering
De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten heeft geen eigen personeel in dienst. De uitvoering van de taken geschiedt met "inhuur" van personeel van de gemeente Breda. In een afgesloten dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Breda zijn afspraken gemaakt over onder meer huisvesting, facilitaire zaken, basiswerkplek, financiële administratie, financieel advies, planning- en control cyclus, personele zorg en documentbeheer.

3.6 Verbonden partijen
Voor de 14 deelnemende gemeenten is de Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten een verbonden partij. De Gemeenschappelijke Regeling zelf kent geen verbonden partijen.

3.7 Grondbeleid
Niet van toepassing.

3.8 Wet normering topinkomens
Er zijn geen functionarissen binnen de gemeenschappelijke regeling die in aanmerking komen voor de uitgangspunten van de Wet normering topinkomens. Er zijn geen bezoldigings- en ontslagvergoedingen uitgekeerd, aangezien de Gemeenschappelijke Regeling geen mensen in dienst heeft.

4. Samenvatting van de financiële effecten bij de jaarstukken 2025

Het operationele resultaat bedraagt €192.258 positief. Dit betreft een saldo van €3.041.694 aan lasten en € 3.233.952 aan baten. Het positieve resultaat is ontstaan doordat met name de inhuurkosten lager zijn uitgevallen voor het RBL dan begroot. In hoofdstuk 7 is de verdeling van het resultaat per deelnemende gemeente weergegeven.

5. Balans per 31 december 2025

ACTIVA (*Bedragen x € 1)*	**31-dec-25**		**31-dec-24**	
A. Vaste activa				
1. Materiële vaste activa				
2. Financiële vaste activa				
Totaal vaste activa				
B. Vlottende activa				
3. Vorderingen		€ 1.559.689		€ 2.089.240
3.1 Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.559.689		€ 2.089.240	
3.2 Overige vorderingen				
3.3 Vordering op regio gemeente n.a.v. verlies JR '23				
4. Liquide middelen				
4.1 Bank- en girosaldi				
5. Overlopende activa				
5.1 Overige nog te ontvangen bedragen				
Totaal vlottende activa		**€ 1.559.689**		**€ 2.089.240**
TOTAAL		**€ 1.559.689**		**€ 2.089.240**

PASSIVA (*Bedragen x € 1)*	**31-dec-25**		**31-dec-24**	
C. Vaste passiva				
1. Eigen vermogen (resultaat vóór resultaatbestemming)				
1.1 Algemene reserve				
1.2 Bestemmingsreserves				
1.3 Resultaat voor bestemming				
2. Voorzieningen				
2.1 Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Totaal vaste passiva				
D. Vlottende passiva				
3. Kortlopende schulden		€ 1.367.431		€ 2.000.537
3.1 Bank- en girosaldi	€ 624.759		€ 1.102.915	
3.2 Crediteuren	€ 742.672		€ 897.622	
4. Overige schulden		€ 192.258		€ 88.704
4.1 Vooruit ontvangen bedragen	€ 0		€ 88.704	
4.2 Schulden aan regio n.a.v. resultaat 2025	€ 192.258			
Totaal vlottende passiva		**€ 1.559.689**		**€ 2.089.240**
TOTAAL		**€ 1.559.689**		**€ 2.089.240**

5.1 Toelichting Balans

Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de met Titel 9 Boek 2 BW (RJK-C1). De vlottende activa en vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar en baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Het stelsel van baten en lasten is toegepast, met inachtneming van het voorzichtigheidsbeginsel.

De begroting en jaarstukken zijn exclusief BTW opgesteld. Door de Belastingdienst is aan de Gemeenschappelijke Regeling de transparantieregeling toegekend in het kader van de omzetbelasting. Dit houdt in dat de door de Gemeenschappelijke Regeling betaalde omzetbelasting doorgeschoven kan worden naar de deelnemende gemeenten. Zij kunnen deze doorgeschoven BTW terugvorderen bij het BTW compensatiefonds. De compensabele BTW is naar rato van de ontvangen bijdragen van de bijdragen van de deelnemende gemeenten doorbelast naar de deelnemende gemeenten om te kunnen declareren bij het BTW compensatiefonds.

ACTIVA (*Bedragen x € 1)*		**31-12-2025**	**31-12-2024**
B.	**Vlottende activa**	**€ 1.559.689**	**€ 2.089.240**
3.	Vorderingen		
3.1	De vorderingen op korte termijn zijn als volgt opgebouwd:		
	Toelichting:		
	Debiteuren; dit betreft de gemeentelijke deelnemersbijdragen	€ 855.706	€ 1.230.418
	Te vorderen compensabele BTW fiscaal jaar	€ 645.393	€ 605.933
	Deelnemersbijdrage 2e begrotingswijziging 2023		€ 30.810
	Debiteuren, VSV Middelen		€ 222.079
3.2	Overige vorderingen:	58.590,00	
	N.v.t.		
4.	Liquide middelen:		
Totaal		**€ 1.559.689**	**€ 2.089.240**

PASSIVA (*Bedragen x € 1)*		31-12-2025	31-12-2024
C.	**Vaste passiva**		
1.	Eigen vermogen (resultaat vóór resultaatbestemming)		
1.3	Saldo rekening van baten en lasten		
D. Vlottende Passiva		**€ 1.559.689**	**€ 2.089.240**
3.	Kortlopende schulden		
	Bank- en girosaldi:	€ 624.759	€ 1.102.915
	Dit betreft een tijdelijk negatief saldo omdat RBL (doorschuif) btw heeft voorgefinancierd.		
	Crediteuren:	€ 742.672	€ 897.622
	Dit betreft hoofdzakelijk nog te betalen nota's van Breda aangaande ingeleend personeel en terug te betalen ISK bijdragen		
	Vooruit ontvangen bedragen:	€ 0	
	Schuld aan regio gemeente n.a.v. operationeel resultaat	€ 192.258	€ 88.704
Totaal		**€ 1.559.689**	**€ 2.089.240**

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa:
Afspraken en producten betreffende dienstverlening tussen RBL en gemeente Breda worden jaarlijks stilzwijgend verlengd.

6. Programmarekening 2025| Uitvoering Leerplichtwet

Lasten en Baten 2025

(Bedragen x € 1)	**Rekening 2025**	**begroting 2025**	**Rekening 2024**
Taakveld 0.4 Overhead			
3.5.1 Ingeleend en ingehuurd personeel			
Personeelskosten	€ 268.299	€ 538.447	€ 567.413
3.8 Overige goederen en diensten			
Huisvesting en facilitair	€ 192.972	€ 198.740	€ 179.323
Overige kosten	€ 65.547	€ 59.711	€ 81.501
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			
3.5.1 Ingeleend personeel			
Personeelskosten	€ 1.905.611	€ 1.643.459	€ 1.317.282
Inhuur	€ 20.332	€ 152.733	€ 161.491
ISK	€ -		€ 44.511
3.5.2 VSV			
Personeels en projectkosten VSV	€ 361.666	€ 553.385	€ 544.725
3.8 Overige goederen en diensten			
Jeugdvolgsysteem	€ 227.266	€ 227.966	€ 158.508
Totaal lasten	**€ 3.041.694**	**€ 3.374.441**	**€ 3.054.755**

Baten			
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeente			
Jaarlijkse bijdragen gemeenten	€ 2.805.572	€ 2.821.056	€ 2.601.275
Bijdrage gemeenten Projectaanjager			
Aanvullende bijdrage gemeente Breda			
ISK	€ -		€ -
Diverse opbrengsten			€ -
VSV projecten beleidsuitvoering RBL	€ 301.770	€ 553.385	€ 542.184
Intensivering RMC			€ -
Ontvangst UWV Ziekteverzuim	€ 126.611		€ -
Totaal baten	**€ 3.233.952**	**€ 3.374.441**	**€ 3.143.459**

Resultaat voor bestemming	**€ 192.258**	**€ -**	**€ 88.704**

Resultaatbestemming			
Resultaat voor bestemming	€ 192.258		€ 88.704
Aanvullende bijdrage gemeente	€ -192.258		€ -88.704

Saldo na begrote storting en onttrekking	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Te bestemmen resultaat			

* terugbetaling aan deelnemende gemeenten

6.1 Toelichting Programmarekening 2025

Personeelskosten (resultaat € 7.995 positief)
RBL West-Brabant heeft zelf geen medewerkers in dienst. De personele lasten bestonden uit de inleenkosten vanuit gemeente Breda. Om de totale personeelskosten in beeld te krijgen, moet in bovenstaande tabel gekeken worden naar Personeelskosten van zowel taakveld 0.4 Overhead als Personeelskosten 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken. De totale begrote personeelskosten zijn € 2.181.906. De werkelijke kosten die hier tegenover staan zijn €2.173.911. Dit resulteert in een overschot van € 7.995.

Inhuur (resultaat € 132.401 positief)
Het onderdeel inhuur betreft alleen de inhuur voor taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken, met andere woorden de inhuur van het uitvoerend personeel. Het begrote bedrag betreft € 152.733,- en was berekend op basis van 7% van de Personeelskosten. De daadwerkelijke inhuurkosten op dit taakveld bedragen € 20.332. Het resultaat op begroot versus werkelijk is € 132.401 positief. Dit resultaat is tot stand gekomen doordat de inhuur voor ziektevervanging lager is dan begroot.

Jeugdvolgsysteem (resultaat €700 positief)
JVS is het jeugdvolgsysteem voor de regionale leerlingenadministratie van de 14 west Brabantse gemeenten. Het systeem is ingekocht bij Metaobjects Benelux B.V. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de expertise van applicatiebeheerders die in dienst zijn bij gemeente Breda. De begrote kosten zijn in lijn met de uitgaven.

Huisvesting & facilitaire zaken (resultaat €5.768 positief)
RBL West-Brabant is gehuisvest in Breda in een pand dat eigendom is van Gemeente Breda. De benodigde ruimte is berekend aan de hand van het aantal medewerkers en werkpleknormen. Ook facilitaire zaken zoals schoonmaak, postbezorging, ICT, werkplekbeheer, kopieer- en printfaciliteiten en advisering op het gebied van financiën en HRM worden afgenomen bij Gemeente Breda op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Zuivere doorbelasting van interne kosten naar VSV projecten zorgt voor resultaat van €5.768.

Overige kosten (resultaat € 5.836 negatief)
Verschillende overige kosten zijn iets hoger uitgevallen dan begroot.

VSV-projecten (resultaat € 59.896 negatief)
Dit zijn projecten waar het RBL de uitvoerende partij is in het kader van het VSV programma Iedereen op z'n plek in West-Brabant. De werkelijke kosten gerelateerd aan de VSV projecten bedragen in totaal € 361.666 :

- personeelskosten zijn € 314.792
- bedrijfsvoeringkosten € 44.956
- diverse kosten (On My Way en NEET) € 1.917.

In het boekjaar 2025 heeft bij de VSV projecten per FTE een doorbelasting plaats gevonden van € 5.784,53 voor huisvesting en facilitaire kosten. Voor overhead medewerkers is er € 6.566,12 doorbelast.

Naar aanleiding van de subsidie beschikking is een te verantwoorden VSV subsidie van € 260.754 in 2025 ontvangen. Hiervan is een bedrag van € 6.708 terugbetaald omdat hier geen kosten tegenover stonden. Ook is er vanuit de centrumgemeente Breda een extra bijdrage VSV toegezegd van € 47.724. Dit brengt het totaal op ontvangen VSV gelden op € 301.770 (prognose € 553.385).

VSV Projecten 2025		
	Werkelijke kosten	Werkelijke ontvangst
Coordinatie Vangnet	€ 100.342	€ 72.384
On My Way	€ 18.292	€ 18.292
Verantwoorde NEET & Extra NEET	€ 142.724	€ 142.724
Vangnet PRO VSO	€ 100.308	€ 68.370
Totaal	**€ 361.666**	**€ 301.770**
Prognose	€ 553.385	€ 553.385
Resultaat	**€ 191.719**	**€ -251.615**

Gemeentelijke bijdragen en regio-ontvangsten (resultaat € 15.484 negatief)

De splitsing per gemeente luidt:	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 2A	Uittreding en afschaling	Totaal werkelijke opbrengsten
Alphen-Chaam	€ 6.062	€ 32.762	€ -	€ 17.820	€ 56.644
Altena	€ 66.063	€ -	€ -	€ -	€ 66.063
Baarle-Nassau	€ 3.750	€ 20.269	€ -	€ 12.551	€ 36.570
Bergen op Zoom	€ 68.729	€ -	€ -	€ -	€ 68.729
Breda	€ 205.128	€ 1.083.509	€ -	€ -	€ 1.288.638
Drimmelen	€ 26.929	€ 142.310	€ -	€ -	€ 169.238
Etten-Leur	€ 47.963	€ -	€ 40.961	€ 29.703	€ 118.627
Geertruidenberg	€ 22.558	€ 119.212	€ -	€ -	€ 141.770
Halderberge	€ 30.797	€ -	€ -	€ -	€ 30.797
Moerdijk	€ 37.396	€ 197.660	€ -	€ -	€ 235.056
Oosterhout	€ 57.509	€ 303.882	€ -	€ -	€ 361.391
Roosendaal	€ 77.553	€ -	€ -	€ -	€ 77.553
Rucphen	€ 20.895	€ -	€ 18.826	€ 15.814	€ 55.536
Steenbergen	€ 22.995	€ -	€ -	€ -	€ 22.995
Woensdrecht	€ 20.599	€ -	€ -	€ -	€ 20.599
Zundert	€ 20.334	€ -	€ 19.069	€ 15.966	€ 55.368
Totaal	**€ 735.258**	**€ 1.899.604**	**€ 78.856**	**€ 91.853**	**€ 2.805.571**
Ontvangen bijdrage VSV projecten					€ 301.770
Ontvangen UWV gelden					€ 126.611
Totaal					**€ 3.233.952**

De hoogte van de bijdrage per gemeente is gebaseerd op de landelijke normen van Ingrado (brancheverenigingvoor leerplichtambtenaren en RMC-trajectbegeleiders/ doorstroomcoaches). Deze normen gaan uit van een minimale personele capaciteit per aantal jongeren in verschillende leeftijdsgroepen.

In 2025 is voor de gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert sprake geweest van een afschaling van niveau 2 (respectievelijk 2A) naar niveau 1. Deze afschaling is verwerkt in de gemeentelijke bijdragen over 2025 en is zichtbaar in de verdeling van de werkelijke opbrengsten per gemeente. De financiële effecten hiervan zijn overeenkomstig de vastgestelde begrotingswijziging 2025 in deze jaarrekening verwerkt.

In totaal is er € 2.805.572 aan gemeentelijke bijdragen ontvangen.
De gemeentelijke bijdragen voor 2025 zijn conform de begrotingswijziging 2025 gefactureerd. Uitgangspunt hierbij was definitief uitstel van de nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk'. Volgens dit scenario zouden de afschalende- en uittredende gemeenten voor € 107.338 bijdragen in de geprognotiseerde kosten van 2025. Echter, de nieuwe wet is per 1 januari 2026 in werking getreden waardoor er een ander scenario van toepassing is. De tegemoetkoming in de werkelijke kosten voor niveau 2 (€ 91.854) valt door dit scenario €15.484 lager uit dan de aanname bij het opstellen van de begroting 2025. Dit dekkingstekort wordt verrekend met de achterblijvende niveau 2 gemeenten.

UWV-gelden (resultaat € 126.611 positief)
Er zijn € 126.611 aan ziektegelden ontvangen vanuit het UWV.

7. Verdeling van het positieve resultaat in de jaarrekening RBL 2025

Het resultaat van € 192.258 wordt op onderstaande manier verdeeld:

- Het tekort op overige uitgaven (€ 5.836) en het overschot op huisvesting en facilitair (€ 5.768) komt uit op een bedrag van € 68 negatief en wordt verdeeld op basis van de formatieplekken per niveau over de begrote aantal FTE's (23,64).

Niveau	1	2	2A	Totaal
Begrote FTE's 2025	5,19	17,67	0,78	23,64
% verdeling	22%	75%	3%	100%
Bedrag	-€ 15	-€ 51	-€ 2	-€ 68

- Het overschot op JVS van €700 wordt verdeeld over de niveau 1 gemeenten.
- Het saldo op de personeel, VSV, inhuurkosten, gemeente bijdragen en ontvangen UWV-gelden geeft een overschot € 191.628 en wordt verdeeld over de niveau 2 gemeenten.

7.1 Verdeling deel van het resultaat dat betrekking heeft op niveau 1

Niveau 1		Verdeelsleutel Aantal 5 t/m 22 jaar	Percentage	2025
1	Altena	12.375	9,08%	€ 62
2	Bergen op Zoom	12.893	9,46%	€ 65
3	Breda	38.604	28,33%	€ 194
4	Drimmelen	5.034	3,69%	€ 25
5	Etten-Leur	8.993	6,60%	€ 45
6	Geertruidenberg	4.253	3,12%	€ 21
7	Halderberge	5.740	4,21%	€ 29
8	Moerdijk	7.032	5,16%	€ 35
9	Oosterhout	10.684	7,84%	€ 54
10	Roosendaal	14.728	10,81%	€ 74
11	Rucphen	3.848	2,82%	€ 19
12	Steenbergen	4.326	3,17%	€ 22
13	Woensdrecht	3.927	2,88%	€ 20
14	Zundert	3.821	2,80%	€ 19
Totaal		136.258	100%	€ 685

7.2 Verdeling deel van het resultaat dat betrekking heeft op niveau 2

Niveau 2		Verdeelsleutel Aantal 5 t/m 22 jaar	Percentage	2025
1	Altena	0	0,00%	€ 0
2	Bergen op Zoom	0	0,00%	€ 0
3	Breda	38.604	58,84%	€ 112.726
4	Drimmelen	5.034	7,67%	€ 14.700
5	Etten-Leur	0	0,00%	€ 0
6	Geertruidenberg	4.253	6,48%	€ 12.419
7	Halderberge	0	0,00%	€ 0
8	Moerdijk	7.032	10,72%	€ 20.534
9	Oosterhout	10.684	16,28%	€ 31.198
10	Roosendaal	0	0,00%	€ 0
11	Rucphen	0	0,00%	€ 0
12	Steenbergen	0	0,00%	€ 0
13	Woensdrecht	0	0,00%	€ 0
14	Zundert	0	0,00%	€ 0
Totaal		**65.607**	**100,00%**	**€ 191.577**

7.3 Verdeling deel van het resultaat dat betrekking heeft op niveau 2a

Niveau 2A		Verdeelsleutel divers	Percentage	2025
1	Altena	0	0,00%	€ 0
2	Bergen op Zoom	0	0,00%	€ 0
3	Breda	0	0,00%	€ 0
4	Drimmelen	0	0,00%	€ 0
5	Etten-Leur	2683	48,81%	€ -1
6	Geertruidenberg	0	0,00%	€ 0
7	Halderberge	0	0,00%	€ 0
8	Moerdijk	0	0,00%	€ 0
9	Oosterhout	0	0,00%	€ 0
10	Roosendaal	0	0,00%	€ 0
11	Rucphen	1355	24,65%	€ -1
12	Steenbergen	0	0,00%	€ 0
13	Woensdrecht	0	0,00%	€ 0
14	Zundert	1459	26,54%	€ -1
Totaal		**5.497**	**100,00%**	**€ -2**

	Gemeenschappelijke regeling: Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant (Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten)
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Ja, de stukken zijn tijdig ingediend. De conceptbegroting 2027 en de conceptjaarstukken 2025 zijn (dinsdag 31 maart) vóór de gestelde termijn van 1 april aan de deelnemers toegestuurd.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** <u>Conceptbegroting 2027</u> De conceptbegroting 2027 voldoet aan de indeling zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De verplichte paragrafen worden genoemd in hoofdstuk 3, waarvan de meeste niet van toepassing zijn op het RBL. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (3.2) is niet gekwantificeerd. Echter is het enige benoemde risico dat van uittreding van een deelnemer. De impact hiervan is afhankelijk van de deelnemer die uittreedt en moeilijk te kwantificeren. Een presentatie van financiële kengetallen, conform de wet- en regelgeving BBV, is niet opgenomen. Dit voegt voor het RBL niets toe, omdat gemeenten risicodrager zijn. Het RBL heeft namelijk geen reserves / eigen vermogen. <u>Conceptjaarstukken 2025</u> De jaarstukken voldoen aan het BBV.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** <u>Conceptbegroting 2027</u> Er zijn geen beleidsmatige richtlijnen vastgesteld voor het RBL. Er is dan ook geen afwijking. <u>Conceptjaarstukken 2025</u> Er zijn geen inhoudelijke aandachtspunten. De verklaring van het positieve resultaat 2025 ad € 191.577 wordt toegelicht in paragraaf 6.1. Tevens wordt dit uitgekeerd aan de 14 deelnemende gemeenten.
4	**Financiële aandachtspunten** <u>Conceptjaarstukken 2025</u> Geen aandachtspunten. Over 2025 is er een positief resultaat ad € 191.577. Dit bedrag wordt aan de gemeenten uitgekeerd. Moerdijk ontvangt € 20.534. <u>Conceptbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030</u> Geen aandachtspunten. De gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd en is gebaseerd op de prijsindexcijfers van de algemene prijsontwikkeling BBP uit de jaarlijkse september circulaire.

5 **Financieel overzicht**

Bedragen in onderstaande tabellen x € 1.000

- **Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming**

Gemeentelijke bijdrage RBL	**Begroting 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging aan eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming aan gemeenten**
Totaal RBL	3.233	191	0	191
Bijdrage Moerdijk	235			20

- **Meerjarenontwikkeling**

Gemeentelijke bijdrage RBL	**Gewijzigde begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren raming 2028**	**Meerjaren raming 2029**	**Meerjaren raming 2030**
Totaal RBL	2.173	2.493	2.553	2.653	2.760
Bijdrage Moerdijk	195	226	226	226	226
Opgenomen in Begroting Moerdijk	243	243	243	243	243
Verschil (- is nadelig)	48	17	17	17	17
Ontvangst spuk opgenomen in Begroting Moerdijk	75	75	75	75	75
Saldo verschil (- is nadelig)	-27	-58	-58	-58	-58

In de begroting van het RBL is in de meerjarenraming voor de jaren 2028, 2029 en 2030 rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie voor onder andere de loonkosten. De bijdrage van Moerdijk aan het RBL wordt vanaf 2028 constant gehouden op het (loon- en prijs)niveau van 2027. Dit is in lijn met de systematiek die ook wordt gehanteerd aan de inkomstenkant, met name de algemene uitkering gemeentefonds.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe ‘Wet van school naar duurzaam werk’ op 1 januari 2026 komt de ontvangst van de specifieke uitkering opgenomen in de begroting Moerdijk, te vervallen.

6 **Overige aandachtspunten**

7 **De zienswijze**

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de jaarrekening 2025 / jaarstukken.

2. Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2027

MOERDIJK

Raadsinformatiebrief

Aan	de leden van de gemeenteraad
Portefeuillehouder(s)	wethouder P.M. Joosten – Wesselius
Zaaknummer	1928095
Datum	7 april 2026
Onderwerp	Jaarverslag leerplicht 2024-2025 Regionaal Bureau Leren West-Brabant.

Inleiding
Op grond van de leerplichtwet 1969 dient het college uw raad verslag uit te brengen over de wijze waarop invulling is gegeven aan de uitvoering van de leerplichtwet, de kwalificatieplicht en het vsv-beleid (voorkomen van voortijdig schoolverlaten) in het schooljaar 2024-2025. Daarnaast informeert het college u over het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) door de provincie op de voortgang van het informatie- en archiefbeheer van de gemeenschappelijke regeling schoolverzuim en VSV regio West-Brabant.

Inhoud
Het Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL) heeft het jaarverslag 2024-2025 van de 16 samenwerkende gemeenten (inclusief Moerdijk) opgesteld. Het jaarverslag is 26 november 2025 vastgesteld door het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten. Het bestuur heeft u het jaarverslag 2024-2025 met de begeleidende brief d.d. 28 november 2025 aangeboden.

<u>Jaarverslag 2024-2025.</u>
Binnen de regio West-Brabant werken zestien gemeenten samen op het gebied van leerrecht, het voorkomen van schooluitval en het begeleiden van uitgevallen jongeren terug naar een opleiding, of naar passende ondersteuning bij het vinden van werk of zorg. Alle zestien gemeenten werken samen op administratief niveau, waarbij alle jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar in beeld zijn in één regionale leerlingenadministratie. Dit wordt aangeduid met ‘niveau 1’.

De zeven gemeenten Breda, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Moerdijk, Oosterhout en Geertruidenberg hebben ook de uitvoering van de leerplichttaken en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten door leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, volledig ondergebracht in het RBL voor het schooljaar 2024-2025. Dit wordt aangeduid met ‘niveau 2’.

De drie gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert werken samen in de uitvoering van de leerplichttaken en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs (VO), maar hebben het tegengaan van voortijdig schoolverlaten in het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) ondergebracht in het RBL voor het schooljaar 2024-2025. Dit wordt aangeduid met ‘niveau 2a’.

De andere zes gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht (oftewel samenwerking team West) en gemeente Altena hebben de uitvoering van de leerplichttaken en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten door leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, niet ondergebracht in het RBL en nemen alleen deel in het RBL op het ‘niveau 1’.

Ongeacht of de uitvoering van de leerplichttaken en het tegengaan van voortijdig schoolverlaten door leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, al dan niet zijn ondergebracht in het RBL in Breda, wordt wel functioneel samengewerkt door de zestien gemeenten. Dit gebeurt via het ingevoerde functioneel overleg, dat de onderlinge samenwerking stimuleert en regionale afstemming bevordert.

Schooljaar 2024-2025 regio West-Brabant

Het schooljaar 2024-2025 laat een daling zien van het absoluut verzuim (geen inschrijving op een school). Bij absoluut verzuim lukt het met name voor Oekraïense vluchtelingen vaker en sneller een passende onderwijsplek te vinden, o.a. vanwege de gestabiliseerde toestroom van deze vluchtelingen.
Het aantal meldingen relatief verzuim (wel een inschrijving op een school maar ongeoorloofd afwezig) en luxe verzuim (zonder toestemming tijdens schoolperiode met vakantie) is in het schooljaar 2024-2025 flink gestegen. Door kortere lijntjes worden de scholen gestimuleerd verzuim snel te melden. Daarnaast stijgt al jarenlang de problematiek bij jongeren, waardoor zij vaker en langer uitvallen. Er is ook sprake van een stijging van relatief verzuim dat uitmondt in thuiszitten. Thuiszitters zijn jongeren die zonder onderwijs thuis zitten omdat hun problematiek (volledige) deelname in een reguliere of speciale onderwijssetting onmogelijk maakt. Deze jongeren hebben prioriteit binnen het RBL. De wachtlijsten in zowel de jeugdzorg als het speciaal onderwijs dragen daarnaast ook bij aan de stijging van het aantal thuiszitters.
Het aantal voortijdig schoolverlaters is in het schooljaar 2024-2025 wederom gestegen. De stijging zit vooral in de groep jongeren die volgens DUO van het Ministerie OCW niet eerder een schoolinschrijving hebben gehad. Voor de helft bestaat deze groep uit nieuwkomers: arbeidsmigranten, buitenlandse studenten en vluchtelingen die korter dan 3 jaar in Nederland verblijven. Deze jongeren kiezen werk boven onderwijs. Arbeid is voor de hele vsv doelgroep een lonkend alternatief, het lukt een groot deel (ruim 40%) om inkomsten te genereren, waardoor begeleiding van een doorstroomcoach van het RBL op dit moment voor deze jongeren niet noodzakelijk is.

Verzuim Moerdijk

Uit de cijfers blijkt dat Moerdijk voor het schooljaar 2024-2025 met het verzuimpercentage van 4,26% onder het regionale gemiddelde van 5,65% van 16 gemeenten zit (blz. 13 jaarverslag 2024-2025, via linksonder klikken op “i” komt u op het dashboard, waar u vervolgens aan de zijkant van het dashboard kunt doorklikken naar het verzuimpercentage van het dashboard).
Het verzuimpercentage van Moerdijk voor het schooljaar 2023-2024 was 5,4% ten opzichte van het regionale gemiddelde van 5,36% van 16 gemeenten. Het verzuimpercentage van Moerdijk voor het schooljaar 2022-2023 was 5,4% ten opzichte van het regionale gemiddelde van 5,5% van 16 gemeenten. Er is sprake van een daling van het verzuimpercentage.

Voortijdig School Verlaten (vsv) 18-23 jaar regio West-Brabant en Moerdijk

Uit de cijfers van het Ministerie van OCW (bijlage 7) blijkt dat voor het schooljaar 2023-2024 er sprake was van 43 (nieuwe) vsv’ers (1,61%) in Moerdijk. Voor het schooljaar 2022-2023 was sprake van 48 (nieuwe) vsv’ers (1,77%), voor het schooljaar 2021-2022 44 vsv’ers (1,60%) en voor het schooljaar 2020-2021 53 vsv’ers (1,80%).
Voor het afgelopen schooljaar 2024-2025 zijn (voorlopige) vsv-cijfers bekend van het Ministerie van OCW. Voor het schooljaar 2024-2025 was sprake van 59 (nieuwe) vsv’ers (2,19%) in Moerdijk.
Er is voor Moerdijk evenals voor de regio West-Brabant sprake van een stijging ten opzichte van de voorgaande schooljaren.

Voortgangsbericht conform verslagleggingscyclus Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT)
Het voortgangsbericht Informatie- en archiefbeheer maakt deel uit de tweejaarlijkse verslagleggingscyclus van het Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT) om invulling te geven aan het systematisch toezicht op Informatie- en archiefbeheer. Voor het jaar 2024 is al eerder een uitgebreider Bestuurlijk Jaarverslag ontvangen. Voor 2025 volstaat een compacter voortgangsbericht van de archivaris van de gemeente Breda.
In de brief van 19 november 2024 met het kenmerk C2329773/6004434, heeft de provincie het systematische toezicht op het informatie- en archiefbeheer als voldoende beoordeeld van de gemeenschappelijke regeling schoolverzuim en VSV regio West-Brabant. In 2025 verwachtte de Provincie Noord-Brabant in het kader van het verticale toezicht niets. De gemeenschappelijke regeling verwacht van de archivaris jaarlijks een verslag over toezicht op het beheer op de niet-overgebrachte informatie. Voor 2025 heeft de archivaris de voortgang gemonitord op het opgestelde actie- en verbeterplan, dat de gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van haar aanbevelingen in het verslag over 2023 heeft vastgesteld.

Bijlagen
1. Jaarverslag leren 2024-2025 Regionaal Bureau Leren West-Brabant (zaaknr. 1879037).
2. Begeleidende brief 28 november 2025 (zaaknr. 1879037).
3. (voorlopige) cijfers vsv schooljaar 2024-2025 DUO ministerie van OCW.
4. Brief archivaris gemeente Breda 5 september 2025 Informatie en archiefbeheer Regionaal Bureau Leren West-Brabant (zaaknr. 1864219).
5. Verslag van het archieftoezicht 2025 door archivaris gemeente Breda (zaaknr. 1864219).
6. Verbeterplan archieftoezicht gemeenschappelijke regeling (zaaknr. 1864219)
7. Brief 19 november 2024 provincie (zaaknr. 1864219), oordeel IBT (zaaknr. 1864219).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester

MOERDIJK

Raadsvergadering

Dossiernummer	4232
Extern Zaak ID	1225139
Vergaderdatum	12 september 2024
Agendapunt	7.3
Titel	Conceptbegroting 2025 Regionaal Bureau Leren West-Brabant

Aanwezigen
J. van Brenkelen, B. Çiçek, C.A.M. Damen, C.S.P. van Dijkhorst - Roderkerken, N.C. van Drimmelen, A.C.M. Fens, A.J.M. Haverkamp, A. Kavelaars, J.M.C.W. Koevoets, P.E.C. Koomans - Schreuders, M.F.M. Kuijpers, J. Lems, E.P.H.J. van der Linden, M.A. Pas, C. Punt, H.M. den Ridder-van Oers, C.P.M. Scheenaard, J.G. Schreuders, L. Schreuders, P. Stehouwer, M. Tolu, G. Vos en M.M.J. Willegers

Bijlagen
RV getekend - zienswijze conceptbegroting 2025 Regionaal Bureau Leren West-Brabant
RV - zienswijze conceptbegroting 2025 Regionaal Bureau Leren West-Brabant
Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief Conceptbegroting 2025 aan colleges en raden
Bijlage 2 - Conceptbegroting 2025 RBL
Bijlage 3 - Zienswijzen eerste begrotingswijziging 2024 en reactie
Bijlage 4 - aanbiedingsbrief bestuurlijk jaarverslag informatie- en archiefbeheer 2023
Bijlage 5 - Bestuurlijk Jaarverslag Informatie- en archiefbeheer 2023
Bijlage 6 - Verslag toezicht Informatie- en archiefbeheer RBL 2023
Bijlage 7 - Verbeterplan Archiefbeheer RBL West-Brabant
Bijlage 8 - definitief Brief zienswijze Moerdijk conceptbegroting 2025 RBL

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Commissievergadering	22 augustus 2024
Raadsvergadering	**12 september 2024**

Stemming
23 stemmen voor

Stem voor	**Stem tegen**
Stemming fractie BBM / BBBBondgenoot	
Damen, C.A.M. Schreuders, J.G. Stehouwer, P.	
Stemming fractie CDA	
Drimmelen, N.C. van Haverkamp, A.J.M. Kavelaars, A.	
Stemming fractie ChristenUnie	
Schreuders, L.	
Stemming fractie D66	
Kuijpers, M.F.M.	
Stemming fractie Moerdijk Lokaal	
Punt, C.	

Ridder-van Oers, H.M. den Willegers, M.M.J.	
Stemming fractie Onafhankelijk Moerdijk	
Brenkelen, J. van Dijkhorst - Roderkerken, C.S.P. van Fens, A.C.M. Tolu, M.	
Stemming fractie PvdA	
Çiçek, B. Pas, M.A.	
Stemming fractie Uw Moerdijk	
Lems, J. Scheenaard, C.P.M.	
Stemming fractie VVD	
Koevoets, J.M.C.W. Koomans - Schreuders, P.E.C. Linden, E.P.H.J. van der Vos, G.	

Besluit
De raad heeft met algemene stemmen besloten:

1. Vanwege de totale bijdrage ad € 240.501 de volgende zienswijze van de gemeente Moerdijk op de conceptbegroting 2025 in te dienen bij het gemeenschappelijk orgaan van de gemeenschappelijke regeling “Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten”, omdat de raad:
2. - Kritisch is op het doorlopen proces omdat de conceptbegroting 2025 pas op 3 juli is ontvangen, terwijl de uiterste datum van ontvangst 1 april is op grond van artikel 10 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling.
   - Er vanuit gaat dat met de hogere bijdrage voor 2025, de basis van de dienstverlening weer kwalitatief op orde komt waarbij de raad vraagt om dit bij het bestuursverslag 2025 aan te tonen.
   - *Er vanuit gaat dat als bij het RBL de basis weer op orde is, vervolgens ingezet wordt op een volledige doorontwikkeling om het RBL in de juiste positie te brengen als het gaat om preventie, outreachend werken etc..*
3. De kosten ad € 240.501 op te nemen in de ontwerpbegroting 2025 van de gemeente Moerdijk ten laste van het budget leerplicht.

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Breda
Postbus 1149
4801 BC BREDA

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 30205
2500 GE Den Haag

Doorkiesnummer
070 - 757 51 33 (mbo/ho)

Bereikbaar op werkdagen
Van 9:00 - 13:00

Onze referentie
POR/202511/000014

Uw brief van

Uw referentie

Bijlage(n)
Overzicht verdeling jaarlijks totaalbudget over contactgemeenten 2026

Datum 4 december 2025
Betreft Specifieke uitkering regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026
Doorstroompuntregio: 34, LAOV-nr: 18370

TOEKENNINGSBESCHIKKING

Geacht college van burgemeester en wethouders,

U krijgt een specifieke uitkering van het Rijk. Specifieke uitkeringen zijn middelen uit 's Rijks kas die onder voorwaarden worden verstrekt.
Met deze beschikking informeren wij u over deze voorwaarden.

BETROKKEN PARTIJEN

VERSTREKT DOOR	Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
TOEGEKEND AAN	College van B&W van de Gemeente Breda

REGELING

KENMERK	POR/202511/000014
TYPE	Specifieke uitkering
NAAM	Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029
CODERING	D33 en D33A
BEDRAG	€ 4.586.755,00
JAAR	2026

OMSCHRIJVING REGELING

BASIS VAN DE VERSTREKKING
Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029.

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 30205
2500 GE Den Haag

Doorkiesnummer
070 - 757 51 33 (mbo/ho)

Bereikbaar op werkdagen
Van 9:00 - 13:00

Onze referentie
POR/202511/000014

Uw brief van

Uw referentie

BELEIDSDOELSTELLING

De minister van OCW geeft elk jaar een specifieke uitkering aan de contactgemeenten van de Doorstroompuntregio's voor het uitvoeren van de Doorstroompuntfunctie. De SiSa-code die bij deze taken hoort is **D33**.

Deze specifieke uitkering is ook bedoeld voor het uitvoeren van de maatregelen uit het regionaal programma 2026-2029. De SiSa-code die bij deze taak hoort is **D33A**.

In de bijlage ziet u hoe het totale budget voor de specifieke uitkering over alle Doorstroompuntregio's is verdeeld (onderverdeeld in het budget voor de Doorstroompuntfunctie en het budget voor het regionaal programma).[1]

De toekenning is onder voorbehoud van de goedkeuring van de beschikbare middelen door de begrotingswetgever.

Let op: in het regionaal programma werken gemeenten en onderwijsinstellingen verplicht samen. Iedere partij ontvangt daarvoor geld van het Rijk, wat men gezamenlijk kan inzetten. Zo kunnen ook organisatie-overstijgende en preventieve maatregelen worden genomen. De contactgemeenten van de Doorstroompuntregio's ontvangen de middelen jaarlijks ambtshalve via een specifieke uitkering; voor 2026 gebeurt dat door middel van deze beschikking. De contactscholen ontvangen een subsidie op basis van een subsidieaanvraag met daarbij het door alle partijen ondertekende regionaal programma 2026-2029.

WIJZE VAN BETALING

Wij betalen de specifieke uitkering voor de Doorstroompuntfunctie en voor het regionaal programma in twee afzonderlijke voorschotten uit. Beide delen betalen we uiterlijk in februari van het jaar waarvoor de specifieke uitkering is verleend.[2]

Het deel van de uitkering voor de uitvoering van de Doorstroompuntfunctie bedraagt: € 2.633.395,00.

Het deel van de uitkering voor de uitvoering van het regionaal programma bedraagt: € 1.953.361,00.

De hierboven genoemde bedragen kunnen nog worden aangepast op basis van nieuwe maatregelen uit de Rijksbegroting.

De bedragen zullen worden gestort op bankrekeningnummer NL10BNGH0285023713 t.n.v. Gemeente Breda.

GENERIEKE WETGEVING

FINANCIËLE-VERHOUDINGSWET

U dient het beschikte bedrag uiterlijk op 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar te verantwoorden, zoals geregeld in de Financiële-verhoudingswet, artikel 17a.

[1] Conform de artikelen 4.2 en 4.3 van de Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029.
[2] Conform artikel 4.4 van de Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029.

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 30205
2500 GE Den Haag

Doorkiesnummer
070 - 757 51 33 (mbo/ho)

Bereikbaar op werkdagen
Van 9:00 - 13:00

Onze referentie
POR/202511/000014

Uw brief van

Uw referentie

VERANTWOORDING

U verantwoordt via het systeem van Single information, Single audit (SiSa), zoals bepaald in de Regeling informatieverstrekking sisa.

Bij niet tijdig indienen van de verantwoordingsinformatie, treedt het maatregelenbeleid van het ministerie van BZK in werking. Er volgt opschorting van uitbetaling van de algemene uitkering totdat de verantwoordingsinformatie is ontvangen, tot een maximum van 26 weken.

De inhoudelijke verantwoording over 2026 verloopt via de effectrapportage.[3]

TERUGVORDERING

De minister van OCW kan terugvorderen:

a. voor zover er geen (volledige) of onjuiste verantwoordingsinformatie is verstrekt;
b. indien de verantwoordingsinformatie te laat is ontvangen;
c. voor zover de daadwerkelijke kosten lager zijn dan de uitkering (terugvordering na 2029[4]);
d. voor zover de uitkering niet rechtmatig is besteed;
e. voor zover de rechtmatigheid van de besteding volgens de controlerende accountant onzeker is.

Indien de verantwoordingsinformatie te laat, niet of niet volledig wordt verstrekt, kan de minister van OCW de uitkering op een lager bedrag vaststellen als volledige terugvordering tot een onbillijkheid van overwegende aard zou leiden.

SPECIFIEKE WETGEVING

VERDEELSYSTEMATIEK

De verdeling van het totale budget gebeurt volgens artikel 4.3 van de Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029.

SISA-INDICATOREN

Voor het uitvoeren van de Doorstroompuntfunctie (D33) worden de volgende indicatoren uitgevraagd:

01 Besteding (jaar T) contactgemeente
02 Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)
03 Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
04 Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
05 Eindverantwoording Ja/Nee

Voor het uitvoeren van de maatregelen uit het regionaal programma (D33A) worden de volgende indicatoren uitgevraagd:

01 Besteding (jaar T) contactgemeente
02 Besteding (jaar T) aan contactschool
03 Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld)
04 Correctie totale besteding (jaar T-1)
05 Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)

[3] Als bedoeld in artikel 5.1 van de Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029.
[4] Op grond van artikel 4.7 van de Regeling regionaal programma en Doorstroompuntfunctie 2026-2029 mogen de onder die regeling vallende specifieke uitkeringen tot en met 2029 worden besteed. Eventueel resterende middelen worden daarna teruggevorderd.

06 Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
07 Eindverantwoording Ja/Nee

CORRESPONDENTIE

Hebt u nog vragen? Op www.duo.nl/zakelijk leest u meer informatie. Het Informatiecentrum onderwijs bereikt u op werkdagen van 09.00 tot 13.00 uur via 070 - 757 51 33 (mbo/ho). Of per e-mail naar ico@duo.nl.

Voor vragen over de verantwoordingsprocedure kunt u contact opnemen via postbusibi@minbzk.nl.

BEKRACHTIGING

Met vriendelijke groet,

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,

Sander Pronk
Manager OI/BKP/Productie 1

Als u belang hebt bij dit besluit, dan kunt u hiertegen binnen 6 weken, gerekend vanaf de verzenddatum, bezwaar maken. Stuur uw bezwaarschrift naar DUO, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. U kunt uw bezwaar ook digitaal indienen op www.bezwaarschriftenocw.nl.

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 30205
2500 GE Den Haag

Doorkiesnummer
070 - 757 51 33 (mbo/ho)

Bereikbaar op werkdagen
Van 9:00 - 13:00

Onze referentie
POR/202511/000014

Uw brief van

Uw referentie

BIJLAGE bij POR/202511/000014

Verdeling jaarlijks totaalbudget specifieke uitkering over contactgemeenten voor 2026

Nr.	Regio	Contactgemeente	Regionaal Programma	Doorstroompunt-functie	Totaal
1	Oost-Groningen	Veendam	€ 476.707	€ 642.666	€ 1.119.374
2	Noord-Groningen-Eemsmond	Eemsdelta	€ 296.427	€ 399.624	€ 696.052
3	Centraal en Westelijk Groningen	Groningen	€ 1.078.844	€ 1.454.427	€ 2.533.271
4	Friesland Noord	Leeuwarden	€ 958.134	€ 1.291.694	€ 2.249.828
5	Zuid-West Friesland	Súdwest-Fryslân	€ 434.171	€ 585.321	€ 1.019.492
6	De Friese Wouden	Smallingerland	€ 757.077	€ 1.020.642	€ 1.777.718
7	Noord- en Midden Drenthe	Assen	€ 556.951	€ 750.846	€ 1.307.797
8	Zuid-Oost Drenthe	Emmen	€ 541.427	€ 729.917	€ 1.271.343
9	Zuid-West Drenthe	Hoogeveen	€ 409.987	€ 552.718	€ 962.704
10	IJssel-Vecht	Zwolle	€ 1.354.088	€ 1.825.493	€ 3.179.581
11	Stedendriehoek	Apeldoorn	€ 1.367.145	€ 1.843.097	€ 3.210.242
12	Twente	Enschede	€ 1.964.566	€ 2.648.501	€ 4.613.066
13	Achterhoek	Doetinchem	€ 872.727	€ 1.176.554	€ 2.049.281
15	Rivierenland	Tiel	€ 624.869	€ 842.408	€ 1.467.277
16	Eem en Vallei	Amersfoort	€ 1.852.576	€ 2.497.523	€ 4.350.098
17	Noordwest-Veluwe	Harderwijk	€ 567.938	€ 765.657	€ 1.333.594
18	Flevoland	Almere	€ 1.584.512	€ 2.136.137	€ 3.720.650
19	Utrecht	Utrecht	€ 2.256.755	€ 3.042.412	€ 5.299.167
20	Gooi en Vechtstreek	Hilversum	€ 564.521	€ 761.051	€ 1.325.572
21	Agglomeratie Amsterdam	Amsterdam	€ 4.468.388	€ 6.023.992	€ 10.492.380
22	West-Friesland	Hoorn	€ 615.653	€ 829.984	€ 1.445.637
23	Kop van Noord-Holland	Den Helder	€ 512.085	€ 690.360	€ 1.202.445
24	Noord-Kennemerland	Alkmaar	€ 836.979	€ 1.128.362	€ 1.965.341
25	Zuid-Kennemerland en IJmond	Haarlem	€ 985.247	€ 1.328.246	€ 2.313.492
26	Zuid-Holland-Noord	Leiden	€ 993.936	€ 1.339.960	€ 2.333.896
27	Zuid-Holland-Oost	Gouda	€ 1.037.505	€ 1.398.697	€ 2.436.202
28	Haaglanden	Den Haag	€ 3.465.131	€ 4.671.465	€ 8.136.596
29	Rijnmond	Rotterdam	€ 4.724.426	€ 6.369.166	€ 11.093.593
30	Zuid-Holland-Zuid	Dordrecht	€ 1.378.358	€ 1.858.213	€ 3.236.571
31	Oosterschelde regio	Goes	€ 423.752	€ 571.275	€ 995.027
32	Walcheren	Middelburg	€ 341.140	€ 459.903	€ 801.043
33	Zeeuws-Vlaanderen	Terneuzen	€ 274.410	€ 369.942	€ 644.352
34	West-Brabant	Breda	€ 1.953.361	€ 2.633.395	€ 4.586.755
35	Midden-Brabant	Tilburg	€ 1.233.636	€ 1.663.108	€ 2.896.744
36	Noord-Oost-Brabant	Den Bosch	€ 1.648.477	€ 2.222.370	€ 3.870.847
37	Zuidoost-Brabant	Eindhoven	€ 1.938.997	€ 2.614.030	€ 4.553.027
38	Gewest Limburg-Noord	Venlo	€ 1.261.189	€ 1.700.253	€ 2.961.442
39	Gewest Zuid-Limburg	Heerlen	€ 1.522.833	€ 2.052.985	€ 3.575.818
40	Rijk van Nijmegen	Nijmegen	€ 781.708	€ 1.053.848	€ 1.835.556
41	Arnhem	Arnhem	€ 1.256.371	€ 1.693.758	€ 2.950.129
			€ 50.173.000	**€ 67.640.000**	**€ 117.813.000**

Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie

ICT-samenwerking West-Brabant West

Aanbiedingsbrief

Jaarrekening 2025

Begrotingswijziging 2026

Begroting 2027

april 2026

Voorwoord

In de bestuursvergadering van 8 april 2026 worden aan uw bestuur drie Planning en Control (P&C) documenten ter vaststelling aangeboden.

Dit betreffen de volgende documenten:

- (Concept-) Jaarstukken 2025;
- (Concept-) begrotingswijzigingen 2026;
- (Concept-) begroting 2027

Naast het feit dat de documenten betrekking hebben op verschillende boekjaren, hebben ze ook een verschillend karakter. Zo legt ICT WBW in de jaarrekening 2025 verantwoording af over het gevoerde beleid en de gedane uitgaven over het jaar 2025 terwijl in de begroting 2027 vooruit gekeken wordt naar ontwikkelingen in toekomstige jaren en in de begrotingswijziging 2026 de benodigde budgetaanpassingen zijn opgenomen.

In deze aanbiedingsbrief worden de belangrijkste inzichten uit die documenten toegelicht.

Zevenbergen, 4 mei 2026.

De secretaris,

dhr. J. Posthuma

Bestuurlijke samenvatting

Jaarstukken 2025

In de jaarstukken 2025wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van het afgesproken beleid en over de financiële resultaten voor het boekjaar 2025.

Het startpunt voor het boekjaar 2025 is de begroting 2025. Gedurende het jaar is de begroting 2025 bijgesteld in de 1ste begrotingswijziging 2025 en 1ste bestuursrapportage 2025 . Ten opzichte van deze begrotingswijziging en bestuursrapportage sluit de jaarrekening 2025 met een negatief saldo van € 242.000 ten opzichte van de begrotingsomvang (totale lasten) van ICTWBW is dat een relatieve afwijking van 2,65%. De verklaring hiervoor wordt verder in de jaarrekening toegelicht.

Deelnemersbijdragen

Het resultaat wordt met de deelnemers afgerekend. Voor diverse deelnemers leidt dit tot onderstaande afrekening:

Deelnemer	Bijdrage 2025	Voorschot 2025	Afrekening	%	Door Deelnemer
Etten-Leur	€ 2.175.182	€ 2.063.494	€ -111.688	-5,4%	te betalen
Roosendaal	€ 3.089.949	€ 3.024.956	€ -64.992	-2,1%	te betalen
Moerdijk	€ 2.031.893	€ 1.936.687	€ -95.206	-4,9%	te betalen
Tholen	€ 1.330.242	€ 1.374.843	€ 44.601	3,2%	te ontvangen
Werkplein	€ 726.921	€ 712.444	€ -14.477	-2,0%	te betalen
Totaal	€ 9.354.187	€ 9.112.424	€ -241.762		

Zowel op totaalniveau als per deelnemer liggen de uiteindelijke deelnemersbijdragen niet geheel in lijn met de deelnemersbijdragen zoals die waren begroot in de 1e begrotingswijziging 2025. De deelnemers zijn hier over geïnformeerd eind januari 2026.
De verschillen zijn voornamelijk ontstaan binnen de lasten voor de specifieke infrastructuur. De verklaring hiervoor is o.a. in de inleiding van de jaarrekening opgenomen.

Accountantsverklaring

De externe accountant (Baker Tilly) start 4 mei aanstaande met de controle op de jaarstukken 2025. De bevindingen en conclusies die naar aanleiding van de werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole naar voren komen, worden in het accountantsverslag vastgelegd.
Daarna zal het naar uw bestuur worden doorgestuurd en zal de accountant op de volgende bestuursvergadering eind juni of begin juli dit ook mondeling toe komen lichten.

Begrotingswijziging 2026

In de eerste begrotingswijziging wordt een update gegeven op de oorspronkelijke begroting. Na aanleiding van de jaarrekening 2025 en de begroting 2027 zijn er ontwikkelingen die leiden tot benodigde budgetaanpassingen.
In de vergadering van 8 april 2026 wordt aan uw bestuur voorgesteld om de (concept) begrotingswijzigingen 2026 vast te stellen.

Deelnemersbijdragen
De voorgestelde begrotingswijziging heeft met name betrekking op:

- een aanpassing binnen de personele kosten;
- een bijstelling van de exploitatiekosten van ICT WBW;
- een actualisatie van de lasten voor specifieke infrastructuur.

Een nadere toelichting is terug te lezen in de 1e begrotingswijziging 2026.

Deelnemersbijdragen	2026 begroting	2026 1e wijziging	2026 na wijziging
Etten-Leur	€ 2.234.809	€ 101.105	€ 2.335.914
Roosendaal	€ 3.313.422	€ 89.771	€ 3.403.193
Moerdijk	€ 2.161.700	€ 90.984	€ 2.252.684
Tholen	€ 1.549.037	€ -26.860	€ 1.522.178
Werkplein	€ 801.352	€ 15.000	€ 816.352
Totaal	€ 10.060.320	€ 270.000	€ 10.330.320

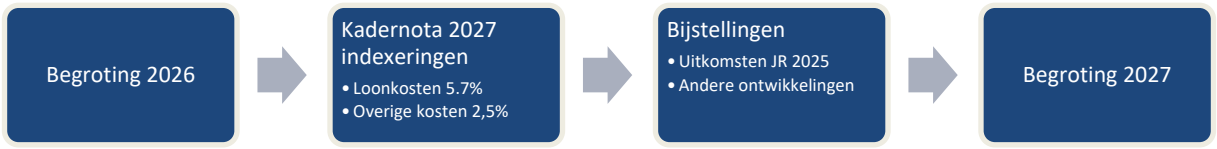
Begroting 2027

In de begroting wordt inzicht gegeven in de doelen en plannen voor 2027 en de hiervoor benodigde middelen. Daarbij wordt tevens inzicht gegeven in de meerjarige effecten voor de periode 2028-2030.
In de vergadering van 3 april 2025 wordt aan uw bestuur voorgesteld om de (concept) begroting 2027 vast te stellen. Vervolgens zal deze ter zienswijzen worden aangeboden bij de deelnemers, waarna deze in een latere bestuursvergadering definitief door uw bestuur wordt vastgesteld.

De (concept) begroting is opgesteld op basis van de richtlijnen zoals die in de Kadernota 2027 zijn vastgesteld.

Interactief proces
Net zoals vorig jaar is gedurende het opstellen van de begroting een sessie georganiseerd waarin we de (concept) begroting met een afvaardiging van de deelnemers hebben besproken. De ervaring vanuit vorig jaar was dat dit als waardevol wordt ervaren omdat de inhoudelijk specialisten / financieel adviseurs zo voortijdig meegenomen kunnen worden in het opstellen van de begroting waarbij er ook de mogelijkheid is om eventuele input / suggesties mee te geven. Op 20 maart 2024 heeft daarom ook voor deze begroting een sessie plaatsgevonden waarbij iedere deelnemers was vertegenwoordigd.

Totstandkoming
Financieel gezien kan de totstandkoming van deze begroting 2027 als volgt worden weergegeven:

De basis voor deze begroting 2027 zijn de ramingen zoals die in de begroting 2026 (april 2025) zijn vastgesteld. Daarbovenop zijn de indexeringen toegepast zoals die in de Kadernota 2027 zijn bepaald. In 2027 verschuift het accent naar het realiseren van de beoogde voordelen van deze verandering: meer grip op dienstverlening, een betere aansluiting op de behoefte van de deelnemers, een verdere professionalisering van de regievoering en een structureel doelmatiger kostenpatroon.
In de meerjaren begroting zet de daling van de kosten bij ICTWBW zich voort. Tijdens de financiële bijeenkomst van 26 maart 2026 is aan de deelnemers toegelicht dat bepaalde kosten kunnen verschuiven van ICTWBW naar de deelnemers. Aan deze bijeenkomst namen zowel de I-adviseurs als de financieel adviseurs van de deelnemers deel.

Deelnemersbijdragen
De deelnemersbijdragen 2027-2030 komen er als volgt uit te zien:

Deelnemersbijdragen	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Etten-Leur	€ 1.761.688	€ 1.454.056	€ 1.238.834	€ 1.228.116
Roosendaal	€ 2.887.445	€ 2.405.881	€ 2.079.216	€ 2.063.521
Moerdijk	€ 1.612.359	€ 1.332.786	€ 1.137.116	€ 1.127.903
Tholen	€ 1.357.039	€ 1.136.368	€ 984.007	€ 973.833
Werkplein	€ 776.131	€ 696.600	€ 668.800	€ 663.400
Totaal	**€ 8.394.663**	**€ 7.025.690**	**€ 6.107.973**	**€ 6.056.773**

Verschil ten opzichte van vorige begroting
Het is interessant om deze ramingen af te zetten tegen de ramingen uit de begroting 2026 (die vorig jaar in april is vastgesteld). Wanneer we de deelnemersbijdragen daarmee vergelijken levert dat onderstaande verschillen op.

Verschil (absoluut)	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Etten-Leur	€ -6.628	€ -217.697	€ -326.635	€ -337.352
Roosendaal	€ 265.200	€ -75.553	€ -246.319	€ -262.013
Moerdijk	€ -96.373	€ -289.752	€ -385.670	€ -394.883
Tholen	€ 131.103	€ -27.433	€ -114.687	€ -124.862
Werkplein	€ 30.703	€ -16.139	€ -15.068	€ -20.468
Totaal	**€ 324.005**	**€ -626.574**	**€ -1.088.379**	**€ -1.139.579**

Verschil (percentage)	B 2027	B 2028	B 2029	B 2029
Etten-Leur	0%	-13%	-21%	-22%
Roosendaal	10%	-3%	-11%	-11%
Moerdijk	-6%	-18%	-25%	-26%
Tholen	11%	-2%	-10%	-11%
Werkplein	4%	-2%	-2%	-3%
Totaal	**4%**	**-8%**	**-15%**	**-16%**

Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie

ICT-samenwerking West-Brabant West

Begroting 2027

(met indicatieve cijfers voor de jaren 2028-2030)

April 2026

Voorwoord

Het voorliggende document betreft de begroting 2027 (met indicatieve cijfers voor de periode 2028-2030) voor de ICT Samenwerking West-Brabant-West (ICT WBW).

Met deze begroting wordt inzicht gegeven in de doelen en plannen voor 2027 en de hiervoor benodigde middelen. De begroting is opgesteld op basis van de richtlijnen zoals die in de Kadernota 2027 zijn vastgesteld.

In deze begroting 2027 zijn grote (beleidsinhoudelijke) ontwikkelingen verwerkt.

In de kadernota 2027 is opgenomen dat ICT WBW in 2027 verder bouwt aan de ontwikkeling naar een toekomstbestendige regieorganisatie. Daarbij ligt de nadruk op het bestendigen van de ingezette koers: het versterken van de regierol, het verder vormgeven van de samenwerking met de nieuwe dienstverlener(s), het vergroten van de digitale weerbaarheid, en het ondersteunen van de deelnemers bij hun digitale opgaven. Hiermee draagt ICT WBW bij aan een stabiele, veilige, innovatieve en doelmatige ICT-omgeving voor de aangesloten gemeenten.

In 2026 is ICT WBW belangrijke stappen aan het zetten in de transitie en transformatie van de ICT-dienstverlening. Deze fase vraagt een aanzienlijke extra inzet en financiële bijdrage van de deelnemers in 2026. In 2027 verschuift het accent naar het realiseren van de beoogde voordelen van deze verandering: meer grip op dienstverlening, een betere aansluiting op de behoefte van de deelnemers, een verdere professionalisering van de regievoering en een structureel doelmatiger kostenpatroon.

De financiële effecten van deze ontwikkeling zijn verwerkt in deze begroting. Daarbij is rekening gehouden met de gewijzigde opbouw van kosten, waaronder de verschuiving van kapitaallasten naar exploitatiekosten, de structurele lasten van de nieuwe dienstverlening en de verwachte besparingen die voortvloeien uit de nieuwe inrichting. Verdere toelichting hierop is opgenomen in deze begroting.

Vastgesteld in de vergadering van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie ICT-samenwerking West-Brabant West van 4 mei 2026.

De voorzitter, De secretaris,

E. van der Star J. Posthuma

Inhoud

VOORWOORD **1**

LEESWIJZER **3**

FINANCIËLE SAMENVATTING **4**

1 BELEIDSBEGROTING **5**

1.1 PROGRAMMAPLAN 5
1.2 PARAGRAFEN 5
1.2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing *5*
1.2.2 Paragraaf Bedrijfsvoering *8*
1.2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen *9*
1.2.4 Paragraaf Financiering *9*

2 FINANCIËLE BEGROTING **11**

2.1 UITGANGSPUNTEN 11
2.1.1 Parameters *11*
2.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 12
2.3 TOELICHTING OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 13
2.3.1 Bedrijfsvoering *13*
2.3.2 Exploitatie ICT-infrastructuur *15*
2.3.3 Reservemutaties *18*
2.4 UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN DE TOELICHTING 18
2.4.1 Geprognosticeerde balans *18*

3 DEELNEMERSBIJDRAGEN **20**

3.1 VERDEELSLEUTELS 20
3.1.1 Accounts *22*
3.1.2 Aantal Virtuele Servers (VM's) Exploitatie *22*
3.1.3 Aantal Applicatieservers (bedrijfsvoering) *23*
3.1.4 Aantal Applicaties *23*
3.1.5 Niet-standaardwijzigingen *23*
3.2 KOSTENVERDELING 2027 24
3.3 DEELNEMERSBIJDRAGEN 2027-2030 25

Leeswijzer

De Begroting 2027 bestaat uit de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 1. Beleidsbegroting
In hoofdstuk 1 staat de beleidsbegroting centraal. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. In het programmaplan worden de (beleidsmatige) doelstellingen en acties voor het jaar 2027 beschreven. Daarnaast bevat de beleidsbegroting een toelichting op diverse (overkoepelende) onderwerpen. Deze onderwerpen worden beschreven in de (wettelijk verplichte) paragrafen.

Hoofdstuk 2. Financiële begroting
In hoofdstuk 2 is de financiële begroting opgenomen. Hierin worden de (financiële) uitgangspunten toegelicht, die als basis dienen voor deze begroting. Vervolgens wordt door middel van het overzicht van baten en lasten inzicht gegeven in de benodigde budgetten voor 2027. De verschillende begrotingsposten worden hierbij nader toegelicht. Tot slot wordt in de geprognosticeerde balans inzicht gegeven in de financiële positie van ICT WBW.

Hoofdstuk 3. Kostenverdeling
In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de lasten verdeeld worden over de deelnemers. Hieruit volgen de deelnemersbijdragen per deelnemer.

Financiële samenvatting

	2025 jaarrekening	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
Lasten	*conceptcijfers*					
1 Bedrijfsvoering						
Personeel primair proces	€ 3.536.916	€ 3.703.118	€ 2.690.263	€ 2.241.012	€ 1.718.473	€ 1.718.473
Bijz.toelagen	€ 35.000	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400
Advieskosten	€ 139.896	€ 110.600	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000
Facilitaire kosten	€ 121.408	€ 136.400	€ 113.600	€ 94.100	€ 74.600	€ 74.600
Ondersteunende diensten	€ 160.506	€ 189.900	€ 165.600	€ 140.500	€ 115.300	€ 115.300
Exploitatie ICT WBW	€ 317.457	€ 172.000	€ 255.000	€ 200.000	€ 150.000	€ 150.000
Onvoorzien	€ -	€ 84.395	€ 81.600	€ 70.000	€ 60.900	€ 60.400
2 Exploitatie ICT infrastructuur						
Specifieke infrastructuur	€ 2.397.176	€ 2.280.000	€ 1.772.900	€ 1.772.900	€ 1.772.900	€ 1.772.900
Gemeensch. infrastructuur	€ 1.221.197	€ 1.243.600	€ 2.786.000	€ 2.383.578	€ 2.124.400	€ 2.073.700
Aanbesteding en kosten doorontwikkeling	€ 377.336	€ 1.686.600	€ 200.000		€ -	€ -
Kapitaallasten	€ 1.260.924	€ 568.500	€ 238.300	€ 32.200	€ -	€ -
3 Exploitatie derden						
Exploitatie derden	€ 9.265	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 9.577.082**	**€ 10.210.513**	**€ 8.439.663**	**€ 7.070.690**	**€ 6.152.973**	**€ 6.101.773**
Baten						
1 Bedrijfsvoering						
Personeel Primair Proces	€ -175.975	€ -140.192	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
Exploitatie ICT WBW	€ -37.662	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Exploitatie derden						
Exploitatie derden	€ -9.260	€ -10.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -222.897**	**€ -150.192**	**€ -45.000**	**€ -45.000**	**€ -45.000**	**€ -45.000**
Saldo lasten en baten	**€ 9.354.185**	**€ 10.060.320**	**€ 8.394.663**	**€ 7.025.690**	**€ 6.107.973**	**€ 6.056.773**

Tabel 1 Financieel totaaloverzicht

1 Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. In het programmaplan worden de (beleidsmatige) doelstellingen en acties voor het jaar 2027 beschreven. In de paragrafen wordt ingegaan op diverse (overkoepelende) onderwerpen.

1.1 Programmaplan

Visie 2027

ICT WBW zet in 2027 de ontwikkeling naar een regieorganisatie verder voort. Waar 2026 in belangrijke mate in het teken staat van aanbesteding, transitie en inrichting van de nieuwe dienstverlening, ligt in 2027 het accent op het bestendigen van deze veranderingen en het verder versterken van de sturing op kwaliteit, continuïteit, veiligheid en doelmatigheid van de ICT-dienstverlening.

De veranderende rol van ICT WBW vraagt om een organisatie die minder is gericht op uitvoerend technisch beheer en meer op regievoering, samenwerking en leverancierssturing. In 2027 wordt daarom verder gewerkt aan het versterken van de regiefunctie, het borgen van afspraken met leveranciers, het verkrijgen van meer inzicht in prestaties en risico's en het verder professionaliseren van de dienstverlening aan de deelnemers.

Daarnaast blijft ICT WBW investeren in een moderne, veilige en toekomstbestendige digitale omgeving. De verdere ontwikkeling van cloudvoorzieningen, het verhogen van de digitale weerbaarheid, het versterken van informatieveiligheid en compliance en het verbeteren van de ondersteuning aan gebruikers blijven daarbij belangrijke speerpunten. Ook wordt in 2027 verder gewerkt aan de randvoorwaarden die nodig zijn om de digitale ontwikkeling en het datagedreven werken van de deelnemende organisaties te ondersteunen.

1.2 Paragrafen

Conform wetgeving dienen in de begroting een aantal paragrafen opgenomen te worden. Voor ICT WBW zijn de volgende paragrafen van toepassing:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Bedrijfsvoering
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering

1.2.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt ingegaan op de vraag in hoeverre de organisatie in staat is om tegenvallers op te vangen. Om dat te kunnen beoordelen is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Daarnaast wordt in deze paragraaf een aantal kengetallen opgenomen die gebruikt kunnen worden bij de beoordeling van de financiële positie.

Risico's

In het kader van risicomanagement worden jaarlijks de belangrijkste risico's geïnventariseerd en gemonitord.

Regieorganisatie en samenwerking
De omvorming van ICT WBW naar een servicegerichte regieorganisatie vraagt om verdere ontwikkeling van regievoering, opdrachtgeverschap en samenwerking tussen deelnemers en leverancier(s). Het risico bestaat dat rollen, verantwoordelijkheden en sturing in 2027 nog onvoldoende zijn uitgekristalliseerd. Dit kan leiden tot vertraging in besluitvorming, onvoldoende grip op de dienstverlening en onduidelijkheid in de samenwerking. Door het verder inrichten van regieprocessen en het maken van heldere afspraken met alle betrokken partijen zal getracht worden dit risico te mitigeren.

Afhankelijkheid van leverancier(s)
Met de verdere uitbesteding van dienstverlening neemt de afhankelijkheid van externe leverancier(s) toe. Hierdoor bestaat het risico dat ICT WBW onvoldoende grip houdt op kwaliteit, prestaties, kosten en snelheid van opvolging bij incidenten en wijzigingen. Ook kunnen zich in de samenwerking tussen meerdere partijen knelpunten voordoen in verantwoordelijkheden en afstemming. Door middel van contractmanagement, leverancierssturing, prestatieafspraken en structureel overleg zal getracht worden dit risico te mitigeren.

Financiën
De transitie naar de nieuwe inrichting van de ICT-dienstverlening kan in 2027 leiden tot onzekerheid over de ontwikkeling van kosten en besparingen. Het risico bestaat dat besparingen later of in mindere mate worden gerealiseerd en dat exploitatie-, licentie- en inhuurkosten hoger uitvallen dan geraamd. Dit kan leiden tot extra financiële druk op de deelnemers. Door actieve monitoring, periodieke herijking van ramingen en strakke beheersing van contractuele afspraken zal getracht worden dit risico te mitigeren.

Personeel
De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt voor ICT-personeel ook in 2027 zal aanhouden. Hierdoor bestaat het risico dat onvoldoende gekwalificeerd personeel kan worden geworven en behouden tegen de door ICT WBW geboden arbeidsvoorwaarden. Daarnaast vraagt de ontwikkeling naar een regieorganisatie om andere kennis en competenties dan in de huidige situatie aanwezig zijn. Door middel van gerichte ontwikkeling van medewerkers, inhuur, partnerships en managed services zal getracht worden dit risico te mitigeren.

Weerstandsvermogen
ICT WBW beschikt niet over een eigen vermogen en heeft daardoor geen mogelijkheden om zelf eventuele tegenvallers op te vangen. De deelnemende gemeenten staan volledig garant voor de eventuele (financiële) tegenvallers.

Financiële kengetallen
In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient een set van vijf financiële kengetallen opgenomen te worden. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie.

Kengetallen	Jaarrek. 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote	11,97%	-5,04%	2,38%	-0,43%	-0,49%	-0,49%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	11,97%	-5,04%	2,38%	-0,43%	-0,49%	-0,49%
Solvabiliteitsratio	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Tabel 2 Financiële kengetallen

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoewel vanuit de wetgeving geen externe normen zijn vastgelegd, wordt in de praktijk de netto schuldquote als slecht gezien als deze boven de 130% uitkomt. Voor ICT WBW komt dit kengetal de komende jaren maximaal uit op 24%, waarmee ruim onder deze norm gebleven wordt.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft een indicatie in de mate waarin een gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Dit kengetal geeft een indicatie welke structurele ruimte aanwezig is om de lasten te dragen.

De uitkomst van 0% geeft aan dat de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Dit is een gevolg van de financieringsconstructie die ICT WBW hanteert. De deelnemende gemeenten staan garant om alle kosten (dus ook eventuele tekorten) van ICT WBW af te dekken en indien er sprake is van een overschot wordt dit ook verrekend met die deelnemers. In het geval dat er in enig jaar incidentele lasten zijn, staan hier dus voor hetzelfde bedrag aan incidentele baten tegenover.

Beoordeling kengetallen
De waarde van de kengetallen van ICT WBW is enigszins beperkt. Zo worden eventuele overschotten of tekorten direct verrekend met de bijdragen van de deelnemende gemeenten en worden in principe geen reserves opgebouwd. Daardoor komen de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte bij ICT WBW doorgaans op 0% uit. Daarnaast zijn 2 kengetallen (grondexploitatie en belastingcapaciteit) voor ICT WBW niet van toepassing. Het kengetal netto schuldquote is als goed aan te merken wat impliceert dat ICT WBW in staat is om de aflossingen van de leningen te kunnen blijven voldoen.

1.2.2 Paragraaf Bedrijfsvoering

Deze paragraaf heeft als doel inzicht te verschaffen in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering in 2027 en verder.

Personeel en organisatie

De ontwikkeling van ICT WBW naar een servicegerichte regieorganisatie zal leiden tot een afname van de personele omvang. In de overgangsfase kan echter sprake zijn van tijdelijke hogere frictiekosten, onder meer in verband met herinrichting van werkzaamheden, kennisborging, begeleiding en mogelijke inzet van tijdelijke capaciteit.
De structureel benodigde formatie is op dit moment nog niet definitief vast te stellen. Eerdere verkenningen geven hiervoor een indicatief beeld, maar de feitelijke benodigde omvang is afhankelijk van de verdere inrichting van de regieorganisatie, de taakverdeling met leverancier(s), het gewenste dienstverleningsniveau en de ervaringen in de praktijk. Om die reden is in deze begroting gekozen voor een behoedzaam uitgangspunt, waarbij rekening wordt gehouden met een hogere formatie dan in eerdere indicatieve ramingen is verondersteld. Op een later moment kan, op basis van nadere uitwerking en praktijkervaring, verdere aanscherping plaatsvinden.

jaar	FTE
2026	31,74
2027	25,00
2028	20,00
2029	15,00
2030	15,00

Het ziekteverzuim binnen ICT WBW bedroeg in 2025 gemiddeld 3,1%, een duidelijke daling ten opzichte van 6,8% in 2024. Deze afname wordt voornamelijk verklaard door het uitblijven van langdurige ziektegevallen en een lager aantal ziekmeldingen in 2025.

Binnen de beschikbare organisatorische en financiële kaders blijft ICT WBW gericht op het bevorderen van een gezond en duurzaam werkklimaat. Hierbij wordt structureel aandacht besteed aan werkomstandigheden, werkbelasting en – waar nodig – individuele ondersteuning in de vorm van begeleiding of coaching. Het terugdringen en voorkomen van ziekteverzuim blijft een belangrijk speerpunt.

Voor opleidingen en professionele ontwikkeling is jaarlijks een opleidingsbudget beschikbaar ter grootte van 3% van de loonkosten. Voor functiebepaling en functiewaardering wordt het systeem HR21 gehanteerd.

Planning en control

In de financiële verordening is vastgelegd dat er jaarlijks naast de begroting en rekening twee tussentijdse rapportages worden opgesteld en aangeboden aan de deelnemers. Voor de jaarlijks op te stellen jaarrekening gelden de gebruikelijke regels ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid.

De jaarrekening wordt door een onafhankelijke accountant (Baker Tilly) gecontroleerd. De huidige overeenkomst met Baker Tilly loopt t/m het boekjaar 2026. In 2027 zal daarom een nieuwe aanbesteding worden gedaan voor de boekjaren 2027-2029.

Financiën en administratie
De financiële administratie en personeels- en salarisadministratie worden door de gemeente Moerdijk verzorgd. De kosten hiervan zijn opgenomen in deze begroting. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de systemen en applicaties die hiervoor in Moerdijk reeds beschikbaar zijn.

1.2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Werkplekken ICT WBW
Vervanging van de laptops stond gepland op 2026, op verzoek van het bestuur is dit een jaar opgeschoven naar 2027.

Huisvesting
ICT WBW is niet gehuisvest in een eigen pand. De werkplekken worden gehuurd van de gemeente Moerdijk. De vergoeding die ICT WBW daarvoor betaald is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Moerdijk. De kosten hiervan zijn opgenomen in deze begroting. Deze zijn gebaseerd op het aantal FTE. De Bezetting van ICT WBW wordt stapsgewijs afgebouwd, hierbij ook de kosten voor huisvesting.

1.2.4 Paragraaf Financiering
In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop ICT WBW de benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt.
De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Daarnaast zijn in de Financiële verordening GR ICT WBW enkele nadere regels opgenomen hoe om te gaan met de financieringsfunctie.

Renterisico
Voor het renterisico worden vanuit de wetgeving twee normen onderscheiden; de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Kasgeldlimiet
Ter beperking van het renterisico op schulden met een looptijd korter dan één jaar is de kasgeldlimiet wettelijk vastgesteld. Zo wordt voorkomen, dat fluctuaties van de korte rente direct een grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. De totale netto-vlottende schuld mag maximaal 8,2% van het totaal van de begrote lasten zijn.

De berekening van de kasgeldlimiet voor 2027 ziet er als volgt uit:

Begrotingstotaal 2027:	€ 8.485.963
Toegestane kasgeldlimiet (norm = 8,2%):	€ 695.849

De toegestane kasgeldlimiet is het bedrag dat ICT WBW aan kortlopende kredieten zou mogen aantrekken. ICT WBW heeft geen kortlopende kredieten, waardoor deze grens niet wordt overschreden.

Renterisiconorm
De renterisiconorm is ingesteld met als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Voor ICT WBW bedraagt de renterisiconorm € 2.500.000. Concreet betekent dit dat ICT WBW in een bepaald jaar maximaal € 2.500.000 aan herfinanciering en renteherziening mag hebben op de vaste schulden.

In november 2019 heeft ICT WBW een lening afgesloten van € 1.300.000. Deze lening heeft een looptijd van 5 jaar en een rentepercentage van 0,08%. Deze lening wordt aan het eind van de looptijd afgelost (2024). Doordat de investeringen later hebben plaatsgevonden dan gepland en daardoor de kapitaallasten en de deelnemers bijdragen opschoven is deze lening voor anderhalf jaar verlengd tegen een rente van 2,69%. Deze lenig moet afgelost worden op 13 mei 2026. Per 31 december 2026 staat er geen bedrag aan leningen meer open.

Doordat voor de leningen die ICT WBW afsluit de rentepercentages gedurende de looptijd vastliggen, is er geen sprake van renteherzieningen. Daarnaast is er na afloop van de leningen geen volledige herfinanciering nodig. Hierdoor blijft ICT WBW binnen de renterisiconorm.

Rentelasten
Vanuit de BBV-wetgeving zijn voorschriften opgesteld voor de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop met rente is omgegaan. Hier wordt invulling aan gegeven door de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden toe te rekenen met behulp van de renteomslag.

De berekening van de renteomslag ziet er als volgt uit:

Rente		
Rentelasten:		
- Rente reserves	0	
- Rente voorzieningen	0	
- Rente langlopende geldleningen	0	
- Rente te vergoeden aan grondexploitatie	0	
- Rente financieringssaldo	0	
		0
Af: externe rentebaten		0
Af: ontvangen rente grondexploitatie en projectfinanciering		0
Saldo door te rekenen rente via rente-omslag		**0**
Boekwaarde vaste activa per 01-01-2026:		
Materiële vaste activa		859.243
Aan boekwaarde toe te rekenen rente-omslag		859.243
Omslagpercentage (voor afronding)	0,00%	
Omslagpercentage begroting 2027	**0,00%**	Afgerond

Tabel 3 Renteomslag 2027

2 Financiële begroting

2.1 Uitgangspunten

Op 17 januari 2026 is de kadernota 2027 vastgesteld, waarin de kaders voor deze begroting zijn vastgesteld. Deze begroting is opgesteld conform de vastgestelde richtlijnen.

2.1.1 Parameters

Bij het opstellen van deze begroting is uitgegaan van de volgende parameters.

Prijspeilen en indexen

Lonen	5,7% (conform Kadernota 2027)
Overige kosten	2,5% (conform Kadernota 2027)

Kapitaallasten

Afschrijvingstermijnen	5 jaar (m.u.v. laptops 3 jaar)
Methode	Lineair
1ste jaar afschrijving	Jaar t+1
Renteomslag	0% (op basis van boekwaarde per 1-1-t)

Overig

Opleidingskosten	3% van loonkosten
Facilitaire kosten (vergoeding kantoorplek gemeentehuis Moerdijk)	€ 3.900 per fte per jaar (is verhoogd met 2,5%)
Ondersteunende diensten (vergoeding personele ondersteuning gemeente Moerdijk)	€ 5.028 per fte per jaar (is verhoogd met 5,7%)
Onvoorzien	Voor 2027 € 82.000 (1% v.d. totale begroting)
Uurtarief ICT WBW	€ 109

2.2 Overzicht van baten en lasten

Hieronder zijn per begrotingsonderdeel de baten en lasten opgenomen.

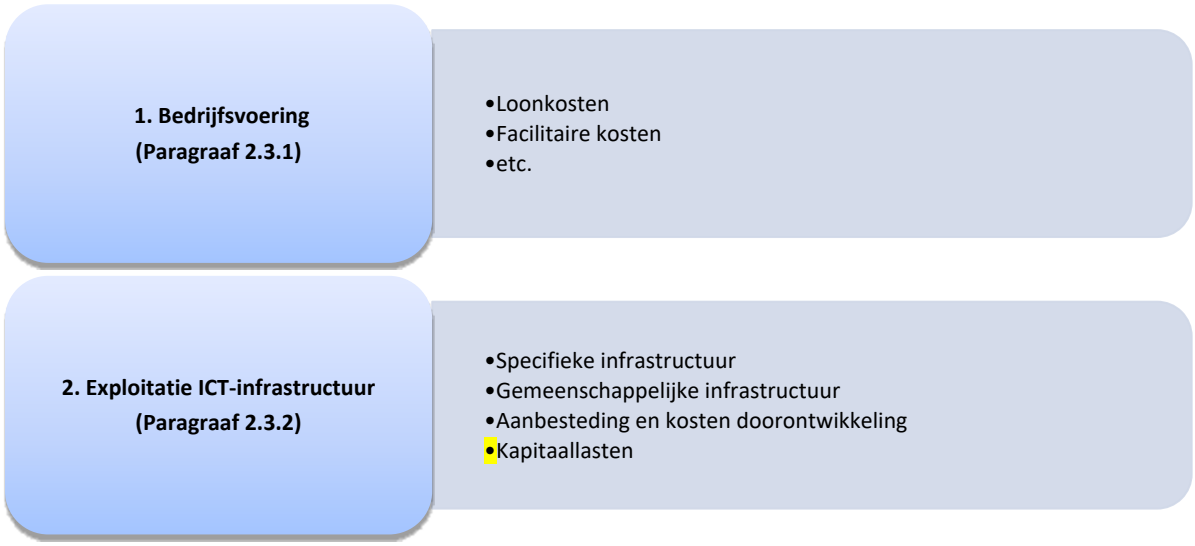
- In paragraaf 2.3 worden de verschillende begrotingsposten nader toegelicht.
- In hoofdstuk 3 wordt toegelicht hoe de kostenverdeling over de deelnemers plaatsvindt en hoe de deelnemersbijdragen per deelnemer zijn opgebouwd.

	2025 jaarrekening	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
Lasten	*conceptcijfers*					
1 Bedrijfsvoering						
Personeel primair proces	€ 3.536.916	€ 3.703.118	€ 2.690.263	€ 2.241.012	€ 1.718.473	€ 1.718.473
Bijz.toelagen	€ 35.000	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400
Advieskosten	€ 139.896	€ 110.600	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000	€ 111.000
Facilitaire kosten	€ 121.408	€ 136.400	€ 113.600	€ 94.100	€ 74.600	€ 74.600
Ondersteunende diensten	€ 160.506	€ 189.900	€ 165.600	€ 140.500	€ 115.300	€ 115.300
Exploitatie ICT WBW	€ 317.457	€ 172.000	€ 255.000	€ 200.000	€ 150.000	€ 150.000
Onvoorzien	€ -	€ 84.395	€ 81.600	€ 70.000	€ 60.900	€ 60.400
2 Exploitatie ICT infrastructuur						
Specifieke infrastructuur	€ 2.397.176	€ 2.280.000	€ 1.772.900	€ 1.772.900	€ 1.772.900	€ 1.772.900
Gemeensch. infrastructuur	€ 1.221.197	€ 1.243.600	€ 2.786.000	€ 2.383.578	€ 2.124.400	€ 2.073.700
Aanbesteding en kosten doorontwikkeling	€ 377.336	€ 1.686.600	€ 200.000		€ -	€ -
Kapitaallasten	€ 1.260.924	€ 568.500	€ 238.300	€ 32.200	€ -	€ -
3 Exploitatie derden						
Exploitatie derden	€ 9.265	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	**€ 9.577.082**	**€ 10.210.513**	**€ 8.439.663**	**€ 7.070.690**	**€ 6.152.973**	**€ 6.101.773**
Baten						
1 Bedrijfsvoering						
Personeel Primair Proces	€ -175.975	€ -140.192	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
Exploitatie ICT WBW	€ -37.662	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Exploitatie derden						
Exploitatie derden	€ -9.260	€ -10.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	**€ -222.897**	**€ -150.192**	**€ -45.000**	**€ -45.000**	**€ -45.000**	**€ -45.000**
Saldo lasten en baten	**€ 9.354.185**	**€ 10.060.320**	**€ 8.394.663**	**€ 7.025.690**	**€ 6.107.973**	**€ 6.056.773**
Bijdragen deelnemers						
Etten-Leur	€ 2.175.182	€ 2.234.809	€ 1.761.688	€ 1.454.056	€ 1.238.834	€ 1.228.116
Roosendaal	€ 3.089.949	€ 3.313.422	€ 2.887.445	€ 2.405.881	€ 2.079.216	€ 2.063.521
Moerdijk	€ 2.031.893	€ 2.161.700	€ 1.612.359	€ 1.332.786	€ 1.137.116	€ 1.127.903
Tholen	€ 1.330.242	€ 1.549.037	€ 1.357.039	€ 1.136.368	€ 984.007	€ 973.833
Werkplein	€ 726.921	€ 801.352	€ 776.131	€ 696.600	€ 668.800	€ 663.400
Totaal deelnemersbijdragen	**€ 9.354.187**	**€ 10.060.320**	**€ 8.394.663**	**€ 7.025.690**	**€ 6.107.973**	**€ 6.056.773**

Tabel 4 Overzicht van baten lasten

2.3 Toelichting overzicht van baten en lasten

De begroting is onderverdeeld in kosten en opbrengsten voor:

Figuur 1 Begrotingsonderdelen

2.3.1 Bedrijfsvoering

De kosten voor de bedrijfsvoering bestaan uit:

- personeel primair proces;
- bijzondere toelagen;
- advieskosten;
- facilitaire kosten;
- ondersteunende diensten;
- exploitatie ICT WBW;
- post onvoorzien.

Personeel primair proces

De bedrijfsvoeringskosten bestaan voor een groot deel uit personeelskosten. Deze kosten zijn als volgt opgebouwd:

Personeel	JR 2025	B 2026	B 2027
Salariskosten (vast en inhuur)	€ 3.429.590	€ 3.484.315	€ 2.491.700
Opleidingskosten	€ 45.129	€ 101.086	€ 74.163
Algemene personeelskosten	€ 62.197	€ 117.717	€ 124.400
Lasten	€ 3.536.916	€ 3.703.118	€ 2.690.263
Baten	€ -175.975	€ -140.192	€ -45.000
Saldo	€ 3.360.941	€ 3.562.925	€ 2.645.263

Tabel 5 Personeel primair proces

De salariskosten nemen ten opzichte van 2026 af met per saldo ca. € 918.000. De uitleg hiervan is terug te vinden in de paragraaf bedrijfsvoering onder personeel en organisatie.

Bijzondere toelagen
Per 1 januari 2016 zijn alle vaste ICT-medewerkers van de destijds deelnemende gemeenten geplaatst in de nieuwe organisatie op een functie uit het functieboek. Bij een aantal medewerkers is sprake van een garantie- of uitloopschaal, die uitgaat boven de functieschaal waarin men nu geplaatst is. Deze meerkosten worden doorberekend aan de deelnemers waar deze medewerkers oorspronkelijk vandaan komen.

Bijz.toelagen	JR 2025	B 2026	B 2027
Etten-Leur	€ 4.900	€ -	€ -
Roosendaal	€ 30.100	€ 25.400	€ 25.400
Totaal	€ 35.000	€ 25.400	€ 25.400

Tabel 6 Bijzondere toelagen

Advieskosten
Voor het inschakelen van externe adviseurs is in 2027 € 111.000 begroot. Hier vallen tevens de kosten onder voor het uitvoeren van de controle op de jaarrekening door de externe accountant.

Advieskosten	JR 2025	B 2026	B 2027
Lasten	€ 139.896	€ 110.600	€ 111.000
Baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 139.896	€ 110.600	€ 111.000

Tabel 7 Advieskosten

Facilitaire kosten
De facilitaire kosten bedragen in 2027 € 113.600.

Facilitaire kosten	JR 2025	B 2026	B 2027
Lasten	€ 121.408	€ 136.400	€ 113.600
Baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 121.408	€ 136.400	€ 113.600

Tabel 8 Facilitaire kosten

Deze kosten bestaan voornamelijk uit de huisvestingskosten die betaald worden voor het gebruik van de werkplekken in het gemeentehuis van Moerdijk. De kosten voor deze huisvesting bedragen in 2027 € 97.000 (€ 3.900 per werkplek á 25,00 fte). Ten opzichte van 2026 is het tarief per werkplek met 2,5% geïndexeerd.
De vergoeding omvat alle uitgaven voor huisvesting, meubilair, gas- en elektraverbruik, koffie- en theevoorzieningen, catering, beveiliging, schoonmaak en klein onderhoud. Tot en met 2025 werd uitgegaan van een bezetting van 31,74 fte. Door de ingezette afbouw van personeel daalt de formatie jaarlijks, wat leidt tot een geleidelijke vermindering van deze facilitaire kosten.

Ondersteunende diensten
In 2027 is € 167.000 begroot voor ondersteunende diensten. Voor de personele ondersteuning geldt dat ICT WBW deze zoveel als mogelijk afneemt van de gemeente Moerdijk.

Ondersteunende diensten	JR 2025	B 2026	B 2027
Lasten	€ 160.506	€ 189.900	€ 165.600
Baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ 160.506	€ 189.900	€ 165.600

Tabel 9 Ondersteunende diensten

Voor de onderdelen financiën, P&O/salarisadministratie en DIV is dit vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Moerdijk. De vergoeding voor deze diensten bedraagt in 2027 € 126.000 (€ 5.028 á 25,00 fte). Ten opzichte van 2026 is op het tarief per fte een indexering van 5,7% toegepast.

Exploitatie ICT WBW

De exploitatiekosten van ICT WBW bevatten de aanschaf en het beheer van randapparatuur, kantoorautomatisering en software licenties die ICT WBW zelf nodig heeft om haar dienstverlening te kunnen verlenen. In de ICT-kosten zijn ook de kapitaallasten begrepen van de vervangingsinvestering van de werkplekapparatuur (laptops).

Exploitatie ICTWBW	JR 2025	B 2026	B 2027
Lasten	€ 317.457	€ 172.000	€ 255.000
Baten	€ -37.662	€ -	€ -
Saldo	€ 279.795	€ 172.000	€ 255.000

Tabel 10 Exploitatie ICTWBW

Onvoorzien

In 2027 is een post onvoorzien opgenomen van € 82.000 (1% van het begrotingstotaal exclusief de kosten voor de aanbesteding en de doorontwikkeling).

2.3.2 Exploitatie ICT-infrastructuur

De kosten voor de exploitatie van de ICT-infrastructuur bestaan uit:

- Specifieke ICT-infrastructuur;
- Gemeenschappelijke infrastructuur;
- Kapitaallasten.

Specifieke ICT-infrastructuur

Binnen de specifieke infrastructuur vallen alle kosten die een op een toe te rekenen zijn aan betreffende deelnemer ongeacht de locatie van betreffende infrastructuur. De Microsoft licenties maken hier onderdeel van uit. Deze worden 1 op 1 toegerekend aan de betreffende deelnemer.

Specifieke ICT Infrastructuur	JR2025	B2026	B2027
Etten-Leur	€ 543.060	€ 474.200	€ 342.900
Roosendaal	€ 788.027	€ 755.000	€ 653.900
Moerdijk	€ 491.605	€ 433.100	€ 307.400
Tholen	€ 320.389	€ 373.100	€ 304.700
Werkplein	€ 254.094	€ 244.600	€ 164.000
Totaal lasten	€ 2.397.176	€ 2.280.000	€ 1.772.900

Tabel 11 Specifieke ICT – infrastructuur

In 2027 is een daling zichtbaar in de specifieke ICT-infrastructuurkosten. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt door het vervallen van diverse specifieke kostenposten en doordat een deel van de activiteiten en services door Openline is overgenomen en onder de gemeenschappelijke kosten wordt verantwoord. Hierdoor verschuift een deel van de lasten en nemen de specifieke kosten per organisatie af.

Gemeenschappelijke infrastructuur
Binnen de gemeenschappelijke infrastructuur vallen de kosten van voorzieningen en dienstverlening die ten behoeve van alle deelnemers worden gemaakt. Voorgesteld wordt om deze kosten vanaf 2027 niet via één uniforme verdeelsleutel toe te rekenen, maar per onderdeel de meest passende verdeelsleutel te hanteren. Daarbij wordt voor VM-gerelateerde dienstverlening binnen Open Line voorgesteld het aantal VM's als verdeelsleutel te gebruiken, terwijl voor andere onderdelen, waaronder infrastructuur-, LAN-, werkplek- en account gerelateerde kosten, voorgesteld wordt de verdeelsleutel accounts toe te passen.

Gemeenschappelijke ICT Infrastructuur	JR2025	B2026	B2027
Etten-Leur	€ 270.044	€ 264.400	€ 585.900
Roosendaal	€ 402.448	€ 418.400	€ 863.300
Moerdijk	€ 253.881	€ 261.100	€ 518.300
Tholen	€ 150.893	€ 168.000	€ 528.900
Werkplein	€ 143.930	€ 131.700	€ 289.600
Totaal lasten	€ 1.221.197	€ 1.243.600	€ 2.786.000

Tabel 12 Gemeenschappelijke ICT – infrastructuur

Door de nieuwe opzet binnen de ICT-dienstverlening is er een duidelijke verschuiving zichtbaar in de kostenstructuur. De specifieke kosten nemen af, terwijl de gemeenschappelijke kosten toenemen. Dit komt doordat zowel de inzet van menskracht als de benodigde investeringen zijn ondergebracht bij Openline. Deze werkzaamheden en kosten worden voortaan centraal verwerkt binnen de categorie gemeenschappelijke kosten. Hierdoor vervallen diverse specifieke kostenposten bij de afzonderlijke organisaties.
Deze wijzigingen en de financiële gevolgen hiervan zijn toegelicht tijdens de financiële bijeenkomst van 26 maart 2026.

Aanbesteding en kosten doorontwikkeling
Deze post betreft een nieuwe en tijdelijke budgettaire opname, die is gestart met de begrotingswijziging 2025 en doorloopt tot en met 2027. Vanuit de transitie en transformatie is naar voren gekomen dat in 2026 aanvullende kosten noodzakelijk zijn. De financiële gevolgen hiervan zijn reeds besproken tijdens het bestuursoverleg van 29 januari 2025.

De grootste kostendruk ligt in 2026, omdat in dat jaar de meeste transitiewerkzaamheden plaatsvinden. Voor 2027 is een bedrag van € 200.000 opgenomen voor frictiekosten. Een concreet en uitgewerkt plan hiervoor volgt later dit jaar; hierover wordt op een geschikt moment teruggekoppeld.

De budgetaanpassingen in deze begrotingswijziging hebben gevolgen voor de bijdragen van de deelnemers. Hieronder is inzichtelijk gemaakt hoe de verschillende kosten worden toegerekend aan de deelnemers. Deze kosten worden dan ook verdeeld op basis deelnemersbijdrage aan begroting 2026.

deelnemersbijdrage	Procentueel
Etten-Leur	22,214%
Roosendaal	32,936%
Moerdijk	21,487%
Tholen	15,397%
Werkplein	7,965%
Totaal	**100,000%**

Aanbesteding en kosten doorontwikkeling	B 2026	B 2027	TOTAAL
Etten-Leur	€ 374.663	€ 44.428	€ 419.091
Roosendaal	€ 555.491	€ 65.871	€ 621.362
Moerdijk	€ 362.406	€ 42.975	€ 405.381
Tholen	€ 259.694	€ 30.795	€ 290.489
Werkplein	€ 134.346	€ 15.931	€ 150.277
Totaal	**€ 1.686.600**	**€ 200.000**	**€ 1.886.600**

Tabel 13 Verdeelsleutel, Aanbesteding en kosten doorontwikkeling

Kapitaallasten (voortkomend uit investeringen)

Investering 2025
Vanuit de wetenschap dat na afloop van 5 jaar PQR er andere kosten voor in de plaats komen, is reeds bij het opstellen van de begroting 2023 als inschatting een (vervangings-) investering van € 3 miljoen in 2025 opgenomen. Concreet betekent dit dat vanaf 2026 gerekend is met € 600.000,-- aan kapitaallasten voor 5 jaar. Dit omdat op dat moment nog niet duidelijk was of een vervangingsinvestering nodig zou zijn (met daaruit voortkomende kapitaallasten) of dat er sprake zou gaan zijn van jaarlijkse exploitatielasten. Op deze manier is wel geborgd dat in de begroting (en dus de deelnemersbijdragen) vanaf 2026 rekening is gehouden met een structurele last van € 600.000.

In de bestuursvergadering 29-1-2025 is er een keuze gemaakt om niet te investeren maar om door te gaan als een regieorganisatie en het verder ontwikkelen van de cloudinfrastructuur, cybersecurity, innovatie en samenwerking tussen de deelnemers.

Investering laptops 2026
In 2026 stond de vervanging van de laptops gepland. Die laptops die in 2023 zijn aangeschaft zijn op dat moment afgeschreven conform de daarvoor geldende afschrijvingstermijn van 3 jaar. Deze kosten worden niet bij kapitaallasten opgenomen, maar valt onder exploitatie ICT WBW. Vervanging van de laptops na 3 jaar is niet duurzaam en daarom is besloten om de laptops pas in 2027 te gaan vervangen.

Omschrijving van de investering	2026	2027	2028	2029
Vervanging laptops ICT WBW	€ -	€ 70.000	-	€ -
Totaal	€ -	€ 70.000	€ -	€ -

Tabel 14 Investeringsoverzicht

Kapitaallasten
De kapitaallasten die in de begroting waren voorzien (€ 600.000 vanaf 2026) worden in de begroting 2027 omgezet naar exploitatie kosten. En zal er niet meer vanuit ICT WBW geïnvesteerd worden. Dit is ondergebracht bij Openline.

Hieronder zijn per deelnemer de verwachte kapitaallasten voor de komende jaren inzichtelijk gemaakt:

Kapitaallasten	JR2025	B2026	B2027	B2028	B2029	B2030
Etten-Leur	€ 308.693	€ 143.300	€ 63.100	€ 13.600	€ -	€ -
Roosendaal	€ 402.412	€ 183.000	€ 73.800	€ 3.200	€ -	€ -
Moerdijk	€ 299.179	€ 126.000	€ 48.200	€ 7.600	€ -	€ -
Tholen	€ 209.682	€ 96.400	€ 37.100	€ 7.400	€ -	€ -
Werkplein	€ 40.965	€ 19.800	€ 16.100	€ 400	€ -	€ -
Totaal lasten	€ 1.260.931	€ 568.500	€ 238.300	€ 32.200	€ -	€ -

Tabel 15 Kapitaallasten

Zoals hierboven is te zien nemen de kapitaallasten de komende jaren af. De investeringen in de realisatie van de gemeenschappelijke infrastructuur (voornamelijk 2019-2021) worden in 5 jaar afgeschreven. De investeringen die in 2019 zijn gedaan, zijn daardoor eind 2024 volledig afgeschreven waardoor de kapitaallasten vanaf 2025 dalen.

2.3.3 Reservemutaties

ICT WBW heeft in principe geen eigen vermogen.

2.4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

2.4.1 Geprognosticeerde balans

In de begroting wordt een meerjarige geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar voorgeschreven (artikel 20 van het BBV). Deze gegevens geven inzicht in de activa (bezittingen) en passiva (eigen vermogen en schulden) van ICT WBW. Dit zegt iets over de gezondheid en ontwikkeling van de financiële positie van ICT WBW. Deze gegevens worden ook gebruikt voor de berekening van diverse kengetallen (paragraaf 1.2.1).

Op de volgende pagina is de geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar 2027 opgenomen. In bijlage 1 is de meerjarige balans opgenomen.

De voornaamste ontwikkeling betreft de investeringen door ICT WBW worden/zijn uitgevoerd ter realisatie van een gemeenschappelijke infrastructuur. Ter financiering van deze investeringen zijn destijds leningen aangetrokken. De gedane investeringen worden in 5 jaar afgeschreven. Dit resulteert in kapitaallasten, die via de deelnemersbijdragen worden ontvangen. Tegelijkertijd worden de komende jaren de aangegane leningen afgelost. Dit is in de tabel hieronder terug te zien in de vorm van de aflopende posten ‘materiele vaste activa’ en ‘vaste schulden’.

	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa	*conceptcijfers*		
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut	€ 859.246	€ 270.524	€ 32.204
Totaal materiële vaste activa	**€ 859.246**	**€ 270.524**	**€ 32.204**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**€ 859.246**	**€ 270.524**	**€ 32.204**
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Vorderingen op openbare lichamen	€ 376.342	€ 180.000	€ 386.000
Rekening-courant verhouding met het Rijk	€ 1.624	€ 11.753	€ 12.277
Overige vorderingen	€ -	€ -	€ -
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 377.966**	**€ 191.753**	**€ 398.277**
Liquide middelen			
Banksaldi	€ 13.179	€ 107.000	€ 75.000
Totaal liquide middelen	**€ 13.179**	**€ 107.000**	**€ 75.000**
Overlopende activa			
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruit betaalde bedragen	€ 1.160.075	€ 600.000	€ 600.000
Totaal overlopende activa	**€ 1.160.075**	**€ 600.000**	**€ 600.000**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**€ 1.551.220**	**€ 898.753**	**€ 1.073.277**
TOTAAL ACTIVA	**€ 2.410.466**	**€ 1.169.277**	**€ 1.105.481**

	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Passiva			
Vaste passiva			
Eigen vermogen			
Reserves:			
- bestemmingsreserves	€ -	€ -	€ -
Totaal eigen vermogen	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Voorzieningen	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 1.300.000	€ -	€ -
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**€ 1.300.000**	**€ -**	**€ -**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**€ 1.304.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Overige schulden	€ 854.170	€ 632.000	€ 680.204
Totaal netto-vlottende schulden	**€ 854.170**	**€ 632.000**	**€ 680.204**
Overlopende passiva			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	€ 252.019	€ 533.000	€ 421.000
Totaal overlopende passiva	**€ 252.019**	**€ 533.000**	**€ 421.000**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**€ 1.106.189**	**€ 1.165.000**	**€ 1.101.204**
TOTAAL PASSIVA	**€ 2.410.466**	**€ 1.169.277**	**€ 1.105.481**

Tabel 15 Geprognosticeerde balans

3 Deelnemersbijdragen

De diverse kosten en opbrengsten worden over de deelnemers verdeeld op basis van verdeelsleutels. In paragraaf 3.1 worden deze verdeelsleutels toegelicht. In paragraaf 3.2 wordt vervolgens inzichtelijk gemaakt hoe deze verdeelsleutels uitwerken in de kostenverdeling per deelnemer en daarmee in de uiteindelijke deelnemersbijdragen.

Met de overgang naar Open Line verandert de opbouw van de dienstverlening en daarmee ook de wijze waarop kosten op een redelijke en uitlegbare manier aan de deelnemers worden toegerekend. De verdeelsleutels zijn daarom herijkt, zodat deze beter aansluiten op de aard van de dienstverlening, de feitelijke afname en de resterende rol van ICT WBW als regieorganisatie.

3.1 Verdeelsleutels

Voor de dekking van de uitgaven in de begroting is ICT WBW afhankelijk van bijdragen van de deelnemers. Uitgangspunt daarbij blijft dat kosten zo veel mogelijk worden toegerekend op basis van afname, gebruik en toerekenbaarheid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Kosten die direct verbonden zijn aan een specifieke deelnemer; deze worden één op één doorbelast;
- Kosten die samenhangen met gemeenschappelijke voorzieningen of dienstverlening; deze worden verdeeld op basis van een vastgestelde verdeelsleutel.

Met de overgang naar Open Line verandert de opbouw van de dienstverlening. Daardoor verandert ook de wijze waarop kosten op een redelijke en uitlegbare manier aan de deelnemers kunnen worden toegerekend. Om die reden wordt voorgesteld de verdeelsleutels voor 2027 te herijken, zodat deze beter aansluiten op de aard van de dienstverlening, de feitelijke afname en de rol van ICT WBW als regieorganisatie.

Een eerste wijziging betreft Personeel primair proces. Tot en met 2026 maakten binnen deze categorie ook de loonkosten deel uit van medewerkers die werkzaamheden uitvoerden op het gebied van technisch applicatiebeheer en workplace. Omdat deze uitvoerende werkzaamheden met de overgang naar Open Line bij de externe leverancier worden belegd, wordt voorgesteld deze loonkosten vanaf 2027 niet langer onderdeel te laten zijn van de personeelskosten van ICT WBW. Binnen deze categorie blijven dan uitsluitend de personeelskosten over die betrekking hebben op de regieorganisatie van ICT WBW. Voorgesteld wordt om de verdeelsleutel voor deze kosten daarmee niet langer te baseren op uitvoerende beheeractiviteiten, maar op de rol van ICT WBW in regie, sturing, contractmanagement en afstemming op de dienstverlening.

Een tweed wijziging betreft de gemeenschappelijke infrastructuur. Door het onderbrengen van dienstverlening bij Open Line verandert de kostenopbouw binnen dit onderdeel. Daarom wordt voorgesteld om de gemeenschappelijke infrastructuur van af 2027 niet langer te benaderen als één uniforme kostenpost met één verdeelsleutel, maar te werken met een combinatie van verdeelsleutels die aansluit op de verschillende onderliggende kostencomponenten. Uitgangspunt daarbij is dat per onderdeel de verdeelsleutel wordt gekozen die het beste aansluit bij de aard van de kosten en de mate van gebruik of afname.

Voor het onderdeel VM-gerelateerde dienstverlening binnen Open Line wordt voorgesteld om het aantal virtuele machines (VM's) als verdeelsleutel te hanteren. De overweging daarbij is dat het aantal VM's een betere indicator vormt voor de omvang van de beheerinspanning en de

operationele kosten van de leverancier dan bijvoorbeeld het aantal accounts per deelnemer. De beheerkosten hangen immers in belangrijke mate samen met het aantal systemen en omgevingen dat moet worden beheerd, bewaakt, onderhouden en ondersteund. Daarmee kan het aantal VM's voor dit specifieke deel van de dienstverlening als een passende en evenwichtige verdeelsleutel worden beschouwd.

Tegelijkertijd wordt voorgesteld om deze verdeelsleutel niet van toepassing te verklaren op de volledige gemeenschappelijke infrastructuur. Andere onderdelen binnen Open Line, zoals infrastructuur-, LAN- en werkplekkosten., kunnen dan via de verdeelsleutel accounts worden toegerekend. Ook de overige account gerelateerde kosten buiten Open Line blijven dan via accounts verdeeld. Hiermee wordt bereikt dat de gekozen verdeelsleutels aansluiten op de feitelijke kostenopbouw van de dienstverlening en dat de invloed van de VM-verdeelsleutel wordt beperkt tot het deel van de kosten waarvoor deze maatstaf ook daadwerkelijk passend is.

Voor de overige onderdelen binnen Open Line wordt voorgesteld de volgende verdeelsleutels te hanteren:

- VM's: aantal VM's
- Traditionele applicaties: aantal applicaties
- SaaS-diensten: aantal SaaS-componenten of koppelingen
- Overige infrastructuur-, LAN- en werkplekkosten: accounts

Met deze voorstellen wordt beoogd de kostenverdeling vanaf 2027 beter in overeenstemming te brengen met de nieuwe dienstverleningsstructuur. De voorgestelde verdeelsleutels sluiten daarmee beter aan bij de feitelijke kostenopbouw van de dienstverlening door Open Line en bij de veranderde positie van ICT WBW als regieorganisatie. Het is aan het bestuur om deze voorgestelde verdeelsleutels vast te stellen.

De kostentoerekening kan daarmee worden onderverdeeld in drie vormen:

1. **Specifieke kosten**: kosten die rechtstreeks samenhangen met één deelnemer en volledig aan die deelnemer worden toegerekend;
2. **Gemeenschappelijke kosten voor regie en bedrijfsvoering**: kosten die samenhangen met de generieke organisatie en regiefunctie van ICT WBW en die via een verdeelsleutel worden toegerekend;
3. **Gebruiksafhankelijke kosten voor infrastructuur en dienstverlening**: kosten die worden verdeeld op basis van objectieve gebruiksmaatstaven, passend bij de dienstverlening van Open Line.

Hieronder is voor iedere begrotingspost aangegeven welke verdeelsleutel van toepassing is.

Begrotingspost	Verdeelsleutel
1. Bedrijfsvoering	
Personeel primair proces	Accounts*
Bijz. toelagen BERM-gemeenten	Specifiek
Advieskosten	Accounts*
Facilitaire kosten	Accounts*
Ondersteunende diensten	Accounts*
Exploitatie ICT WBW	Accounts*
Onvoorzien	Accounts*
2. Exploitatie ICT infrastructuur	
Specifieke infrastructuur	Specifiek
Gemeenschappelijke infrastructuur Overig Open Line: - Generiek - Applicatie traditioneel - Applicatie SaaS	 Accounts* VM's # applicaties # SaaS (koppelingen etc.)
Kapitaallasten	Volgt uit gedane investeringen in betreffende jaren (zie investeringen)
Investeringen	
Kapitaallasten van investeringen uit voorgaande jaren worden doorbelast conform de verdeelsleutels die ten tijde van de investering golden.	

Tabel 16 Verdeelsleutels

Hieronder worden de diverse verdeelsleutels nader toegelicht.

3.1.1 Accounts

Het aantal accounts wordt automatisch geteld volgens een vastgesteld algoritme. Het algoritme is gericht op de echte gebruikers van de kantoorautomatisering. De spelregels voor de telling zijn vastgelegd in de serviceovereenkomst (SLA).

Deelnemer	Accounts	Procentueel
Etten-Leur	516	21,20%
Roosendaal	852	35,00%
Moerdijk	495	20,34%
Tholen	326	13,39%
Werkplein	245	10,07%
Totaal	**2.434**	**100,00%**

Tabel 17 Verdeelsleutel - Accounts

3.1.2 Aantal Virtuele Servers (VM's) Exploitatie

Op de gemeenschappelijke infrastructuur is per deelnemer een eigen werkomgeving gerealiseerd. Deze werkomgevingen zijn voor wat betreft dataverkeer logisch van elkaar gescheiden. Elke werkomgeving bestaat uit logische componenten waaronder een aantal virtuele servers. Een aantal servers wordt ook gezamenlijk gebruikt. In onderstaande tabel is het aantal virtuele servers per deelnemer aangegeven. In de telling worden zowel deelnemer specifieke applicatieservers als het aantal infrastructuur servers voor betreffende deelnemer meegenomen.

Aantal VM's (exploitatie)	ETL	RSD	MDK	TLN	Werkplein	Totaal
Specifiek deelnemer	17	21	13	21	11	83
Totaal	**17**	**21**	**13**	**21**	**11**	**83**
Percentage	**20,48%**	**25,30%**	**15,66%**	**25,30%**	**13,25%**	**100,00%**

Tabel 18 Verdeelsleutel – aantal VM's exploitatie

3.1.3 Aantal Applicatieservers (bedrijfsvoering)

Applicatieservers (bedrijfsvoering)	ETL	RSD	MDK	TLN	Werkplein	Totaal
Specifiek deelnemer	6	8	4	10	2	30
Totaal	**6,00**	**8,00**	**4,00**	**10,00**	**2,00**	**30,00**
Percentage	**20,00%**	**26,67%**	**13,33%**	**33,33%**	**6,67%**	**100,00%**

Tabel 19 Verdeelsleutel - Applicatieservers

3.1.4 Aantal Applicaties

Applicaties	Traditioneel	Procentueel	SaaS	Procentueel
Etten-Leur	70	25,55%	80	20,30%
Roosendaal	41	14,96%	128	32,49%
Moerdijk	68	24,82%	73	18,53%
Tholen	76	27,74%	80	20,30%
Werkplein	19	6,93%	33	8,38%
Totaal	**274**	**100,00%**	**394**	**100,00%**

Tabel 20 Verdeelsleutel - Applicaties

3.1.5 Niet-standaardwijzigingen

Net zoals de afgelopen jaren worden de uren die door ICT WBW worden besteed aan 'niet-standaard wijzigingen' (advies aanvragen, werkzaamheden aan of vragen over producten of diensten die niet in de PDC zijn opgenomen of die niet standaard zijn) op begrotingsbasis naar rato van het aantal accounts verdeeld en opgenomen in het werkprogramma 2027 per deelnemer. Op basis van de urenrealisatie 2026 vindt achteraf een herverdeling van de uren per deelnemer plaats. Deze herverdeling wordt in de jaarrekening 2027 verrekend in de bijdrage 2027 per deelnemer.

3.2 Kostenverdeling 2027

Op basis van de diverse verdeelsleutels ziet de kostenverdeling er voor 2027 als volgt uit. Hierin is voor iedere begrotingspost inzichtelijk gemaakt hoe deze wordt verdeeld over de deelnemers. Dit vormt dus de opbouw van de deelnemersbijdragen die op de onderste regel zijn terug te vinden. Exclusief de kosten van aanbesteding en doorontwikkeling. Deze worden in een apart overzicht bijgehouden.

Kostenverdeling 2027	Totaal	Verdeel-sleutel	Etten-Leur	Roosendaal	Moerdijk	Tholen	Werkplein
1) Bedrijfsvoering							
Personeel primair proces							
> Overige personeelskosten	€ 2.645.263	Accounts*	€ 556.064	€ 918.153	€ 533.434	€ 351.312	€ 286.300
Bijz.toelagen BERM-gemeenten	€ 25.400	specifiek	€ -	€ 25.400	€ -	€ -	€ -
Advieskosten	€ 111.000	Accounts*	€ 26.165	€ 43.203	€ 25.101	€ 16.531	€ -
Facilitaire kosten	€ 113.600	Accounts*	€ 26.778	€ 44.215	€ 25.688	€ 16.918	€ -
Ondersteunende diensten	€ 165.600	Accounts*	€ 39.036	€ 64.455	€ 37.447	€ 24.662	€ -
Exploitatie ICT WBW	€ 255.000	Accounts*	€ 60.110	€ 99.251	€ 57.663	€ 37.976	€ -
Onvoorzien	€ 81.600	Accounts*	€ 19.235	€ 31.760	€ 18.452	€ 12.152	€ -
2. Exploitatie ICT infrastructuur							
Specifieke infrastructuur	€ 1.772.900	Specifiek	€ 342.900	€ 653.900	€ 307.400	€ 304.700	€ 164.000
Gemeensch. Infrastructuur	€ 2.786.000	VM's	€ 585.900	€ 863.300	€ 518.300	€ 528.900	€ 289.600
Kapitaallasten	€ 238.300	Specifiek	€ 63.100	€ 73.800	€ 48.200	€ 37.100	€ 16.100
Totaal deelnemersbijdrage	**€ 8.194.663**		**€ 1.719.289**	**€ 2.817.437**	**€ 1.571.686**	**€ 1.330.252**	**€ 756.000**

* m.u.v. Werkplein, die voor de bedrijfsvoering een vast bedrag betaald.

Tabel 21 Kostenverdeling 2027

3.3 Deelnemersbijdragen 2027-2030

Op basis van de kostenverdeling zijn de deelnemersbijdragen als volgt.

Deelnemersbijdragen	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Etten-Leur	€ 1.761.688	€ 1.454.056	€ 1.238.834	€ 1.228.116
Roosendaal	€ 2.887.445	€ 2.405.881	€ 2.079.216	€ 2.063.521
Moerdijk	€ 1.612.359	€ 1.332.786	€ 1.137.116	€ 1.127.903
Tholen	€ 1.357.039	€ 1.136.368	€ 984.007	€ 973.833
Werkplein	€ 776.131	€ 696.600	€ 668.800	€ 663.400
Totaal	€ 8.394.663	€ 7.025.690	€ 6.107.973	€ 6.056.773

Tabel 22 Deelnemersbijdragen

Jaarlijks zal op basis van de vastgestelde begroting een voorschot op de bijdrage aan de deelnemers in rekening worden gebracht in de volgende frequentie:

- Vóór 15 januari van het begrotingsjaar: 40% van de bijdrage
- Vóór 1 april van het begrotingsjaar: 30% van de bijdrage
- Vóór 1 augustus van het begrotingsjaar: 30% van de bijdrage

Afrekening van de voorschotten zal plaatsvinden aan de hand van de jaarrekening.

Bijlage 1. Geprognosticeerde balans 2026-2030

	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Activa	*conceptcijfers*					
Vaste activa						
Materiële vaste activa						
Investeringen met een economisch nut	€ 859.246	€ 270.524	€ 32.204	€ -	€ -	€ -
Totaal materiële vaste activa	**€ 859.246**	**€ 270.524**	**€ 32.204**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
TOTAAL VASTE ACTIVA	**€ 859.246**	**€ 270.524**	**€ 32.204**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	€ 376.342	€ 180.000	€ 386.000	€ 386.000	€ 386.000	€ 386.000
Rekening-courant verhouding met het Rijk	€ 1.624	€ 11.753	€ 12.277	€ 73.277	€ 29.277	€ 52.277
Overige vorderingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**€ 377.966**	**€ 191.753**	**€ 398.277**	**€ 459.277**	**€ 415.277**	**€ 438.277**
Liquide middelen						
Banksaldi	€ 13.179	€ 107.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Totaal liquide middelen	**€ 13.179**	**€ 107.000**	**€ 75.000**	**€ 75.000**	**€ 75.000**	**€ 75.000**
Overlopende activa						
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruit betaalde bedragen	€ 1.160.075	€ 600.000	€ 600.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Totaal overlopende activa	**€ 1.160.075**	**€ 600.000**	**€ 600.000**	**€ 400.000**	**€ 400.000**	**€ 400.000**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**€ 1.551.220**	**€ 898.753**	**€ 1.073.277**	**€ 934.277**	**€ 890.277**	**€ 913.277**
TOTAAL ACTIVA	**€ 2.410.466**	**€ 1.169.277**	**€ 1.105.481**	**€ 934.277**	**€ 890.277**	**€ 913.277**

	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Reserves:						
- bestemmingsreserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal eigen vermogen	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Voorzieningen	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**
Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 1.300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**€ 1.300.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**€ 1.304.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**	**€ 4.277**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
Overige schulden	€ 854.170	€ 632.000	€ 680.204	€ 509.000	€ 465.000	€ 488.000
Totaal netto-vlottende schulden	**€ 854.170**	**€ 632.000**	**€ 680.204**	**€ 509.000**	**€ 465.000**	**€ 488.000**
Overlopende passiva						
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	€ 252.019	€ 533.000	€ 421.000	€ 421.000	€ 421.000	€ 421.000
Totaal overlopende passiva	**€ 252.019**	**€ 533.000**	**€ 421.000**	**€ 421.000**	**€ 421.000**	**€ 421.000**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**€ 1.106.189**	**€ 1.165.000**	**€ 1.101.204**	**€ 930.000**	**€ 886.000**	**€ 909.000**
TOTAAL PASSIVA	**€ 2.410.466**	**€ 1.169.277**	**€ 1.105.481**	**€ 934.277**	**€ 890.277**	**€ 913.277**

Tabel 23 Geprognosticeerde balans 2026-2030

Bijlage 2. Overzicht taakvelden

	2027		2028		2029		2030	
Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.0 - Bestuur en ondersteuning	€ -8.486.063	€ 8.486.063	€ -7.116.790	€ 7.116.790	€ -6.199.273	€ 6.199.273	€ -6.147.873	€ 6.147.873
0.4 - Overhead	€ -8.486.063	€ 8.486.063	€ -7.116.790	€ 7.116.790	€ -6.199.273	€ 6.199.273	€ -6.147.873	€ 6.147.873
1.0 - Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3.0 - Economie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.0 - Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5.0 - Sport, cultuur en recreatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6.0 - Sociaal Domein	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.0 - Volksgezondheid en milieu	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Tabel 24 Taakvelden

	Gemeenschappelijke regeling: ICT WBW
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Nee
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** ICT WBW staat voor een grote verandering, de (technische) diensten wordt uitbesteed aan commerciële partijen om zo optimaal in te kunnen spelen in de technologische en maatschappelijke veranderingen. Dit betekent dat de eigen (afgeschreven) infrastructuur niet wordt vervangen maar wordt vervangen door een commercieel dienstenmodel.
4	**Financiële aandachtspunten** De jaarrekening is conform BBV opgesteld. De stukken worden afzonderlijk aangeboden nadat de accountantscontrole is afgerond. Wij willen benadrukken dat sprake is van een kostenverschuiving als gevolg van de voortgaande transitie naar SaaS-applicaties. Hierdoor neemt de bijdrage aan ICT WBW vanaf 2027 jaarlijks af, terwijl de kosten voor applicatieleveranciers toenemen.

Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	Realisatie 2025	Resultaat 2025	Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR	Resultaat bestemming terug naar gemeenten
Totaal GR	9.354	-242	0	-242
Bijdrage apparaatskosten gemeente	2.032			-95

Meerjarenontwikkeling

GR	Begroting 2026 na wijziging	Ontwerp begroting 2027	Meerjaren begroting 2028	Meerjaren begroting 2029	Meerjaren begroting 2030
Totaal GR	10.210	8.395	7.026	6.108	6.057
Verwacht resultaat 2027	0	0	0	0	0
Bijdrage gemeente Moerdijk	2.253	1.612	1.333	1.137	1.128
Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente	2.164	1.728	1.642	1.546	1.546
Verschil	-89	116	309	409	418

Vermogen	1-1-2027	31-12-2027
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	1.169	1.105

6	**Overige aandachtspunten**

	n.v.t.
7	**De zienswijze** Geen zienswijze in te dienen.

REGIO DE BARONIE
Samen sterker dan tien gemeenten

Gemeenten Baronie

Claudius Prinsenlaan 10
4811 DJ Breda
www.regio-debaronie.nl
info@regio-debaronie.nl

Kenmerk:
Contactpersoon: H. Mertens
Onderwerp: Concept-begroting 2027

Breda, 15 april 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de conceptbegroting 2027 van *Regio De Baronie* aan. Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen heeft uw raad de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. Uw eventuele reactie zien wij dan ook graag uiterlijk 1 juli tegemoet via het e-mailadres info@regio-debaronie.nl. Wij stellen het op prijs om, vooruitlopend op de behandeling in uw raad het collegevoorstel aan uw raad te mogen ontvangen, zodat wij tijdig een inhoudelijke reactie kunnen voorbereiden. Dit met het oog op de beoogde vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur in zijn vergadering van 8 juli 2025.

Toelichting op de conceptbegroting

Op 13 januari hebben wij u middels een kaderbrief geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële uitgangspunten voor de begroting 2027 van Regio De Baronie. De inhoud van deze kaderbrief is nu uitgewerkt in de ontwerpbegroting 2027 die u bijgaand aantreft. De inhoud van de begroting is gebaseerd op de *Kernagenda 2025-2027*. Vanwege de opstartfase waarin onze gemeenschappelijke regeling zich bevindt, is het helaas niet gelukt de conceptbegroting voor 1 april te verzenden. Vanaf volgend jaar zullen we onze processen zo inrichten dat we wel tijdig de begroting kunnen versturen.

Ter informatie treft u ook de begroting 2026 aan zoals deze in vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 april 2026, omdat de GR Regio de Baronie pas sinds januari 2025 bestaat heeft de vaststelling later plaatsgevonden dan gebruikelijk en is ook niet de gebruikelijke zienswijzeprocedure gevolgd. De begroting 2026 past binnen de financiële kaders die iedere individuele gemeenteraad heeft meegegeven. Bij het vaststellen van de

eigen lokale begroting heeft uw de raad al ingestemd met de bijdrage aan *Regio De Baronie* voor 2026.

Een samenwerking in ontwikkeling

De samenwerking in *Regio De Baronie* wordt op dit moment verder opgebouwd. Een concreet en tastbaar voorbeeld is de ontwikkeling van een gemeenschappelijke adviescommissie van raadsleden. Raadsleden krijgen hiermee een stevige positie binnen onze samenwerking. We voldoen hiermee aan ook door uw raad aangenomen motie om over te gaan tot de oprichting van een dergelijk commissie. Het concept-reglement van deze nieuwe commissie leggen we middels een aparte procedure aan u voor zodat u wensen en bedenkingen kont meegeven alvorens we het reglement vaststellen.

Een ander voorbeeld is de nieuwe *Kernagenda 2027-2031*, daarmee gaan we de komende tijd aan de slag. Hierin bepalen de 10 gemeenten wat ze binnen de samenwerking samen willen gaan doen de komende jaren. Welke projecten gaan we oppakken om slagkrachtig en efficiënt samen te werken? Gemeenteraden worden daar natuurlijk ook bij betrokken. Indien aan de orde wordt de financiële vertaling van de nieuwe kernagenda o.a. middels een begrotingswijziging aan uw raad voorgelegd.

De komende maanden krijgt de RWB Nieuwe Stijl verder vorm. De taken op het thema economie worden bij de RWB weggehaald en ergens anders belegd. De Triple-Helix taken worden ondergebracht bij REWIN, overheidstaken worden voor een belangrijk deel ondergebracht bij Regio De Baronie en de Stedelijk Regio West Brabant (SRWB). Uw gemeente is onderdeel van Regio De Baronie, de SRWB zijn zes gemeenten waaronder Roosendaal en Bergen op Zoom. Welke taken exact worden ondergebracht bij *Regio De Baronie* en wat dit financieel betekend, is nog niet helder. Indien hier meer duidelijkheid over is, wordt dit onder andere middels een begrotingswijziging aan uw raad voorgelegd.

Wij zijn ambitieus in onze samenwerking en hopen samen met u te bouwen aan een sterke, herkenbare en slagvaardige Baronie, geworteld in onze dagelijkse verwevenheid en gericht op de toekomst van onze inwoners.

Met Vriendelijke Groet
Namens het Dagelijks Bestuur van Regio De Baronie

P.F.G. Depla
Voorzitter Regio De Baronie

H. Mertens
Directeur

15 APRIL 2026

REGIO DE BARONIE

Samen sterker dan tien gemeenten

BEGROTING 2027

CONCEPTVERSIE

Inhoud

Inhoud 1
1. Inleiding 2
1.1. Ontwikkelingen die gevolgen hebben voor onze begroting 2
1.2. Financieel Kader 3
1.3. Overzicht begroting *Regio De Baronie* 2027 3
2. Uitvoeringsagenda 4
2.1 Kernprogramma Fysiek 4
2.1.1. Deelprogramma wonen 6
2.1.2. Deelprogramma duurzaamheid 8
2.1.4. Deelprogramma Mobiliteit 11
2.2 Kernprogramma Sociaal 13
2.3 Kernprogramma Veiligheid 13
3. Bedrijfsvoering 14
3.1 Toelichting baten en lasten Bedrijfsvoering 14
4. Paragrafen 15
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15
4.2 Financiering 16
4.3 Paragraaf Bedrijfsvoering 17
5. Begroting & Financiën 17
5.1 Overzicht van baten en lasten 17
5.2 Meerjarenraming van baten en lasten GR Baronie 2028-2030 19
5.3 De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting 19
5.4 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld 21
6. Vaststellingsbesluit 21

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting 2027 van *Regio De Baronie*. Dit is de eerste begroting van de Gemeenschappelijke Regeling *Regio De Baronie*, het samenwerkingsverband dat de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert in 2025 zijn gestart. In deze begroting geven wij een overzicht van de verwachte inkomsten en uitgaven en lichten wij toe hoe de beschikbare middelen doelmatig en verantwoord worden ingezet. Hiermee bieden wij inzicht in de financiële kaders en onderbouwing van onze activiteiten en doelstellingen.

De Baronie is een uniek mozaïek en een krachtige regio die door samenwerking aantrekkelijk en relevant wil zijn en blijven. De tien gemeenten van de *Regio De Baronie* werken intensief samen om regionale opgaven gezamenlijk en effectief aan te pakken. Eind 2024 is er een bestuurlijk besluit genomen om de samenwerking binnen de *Regio De Baronie* verder vorm te geven. Dit heeft geleid tot een voorstel voor de Gemeenschappelijke Regeling (GR) *Regio De Baronie.* Met deze GR ligt de samenwerking binnen *Regio De Baronie* formeel vast. Op 20 januari 2026 is de gemeenschappelijke regeling in werking getreden.

De Kernagenda 2025-2027 vormt de inhoudelijke basis van de samenwerking. Dit is een compacte en focusgerichte agenda waarin gezamenlijke thema's, projecten en prioriteiten zijn vastgelegd. De kernagenda geeft richting aan de regionale samenwerking en borgt dat alle gemeenten dezelfde prioriteiten nastreven. Op die manier ontstaat er ook samenhang tussen de werkzaamheden op lokaal en regionaal niveau.

Deze begroting 2027 is de concretere inhoudelijke en financiële vertaling van de Kernagenda 2025-2027. De begroting bevat de uitvoeringsagenda 2027, inclusief de onderverdeling van budgetten per programma, waarop de portefeuillehouders van *Regio De Baronie* hun werkprogramma baseren. Het is daarmee de basis en leidraad voor de bestuurders die actief zijn in de samenwerking.

1.1. Ontwikkelingen die gevolgen hebben voor onze begroting

In 2026 hebben er lokale verkiezingen plaatsgevonden, nieuwe raden en colleges van burgemeester en wethouders zijn samengesteld. Nieuwe coalitieakkoorden zijn geschreven om lokale ambities te kunnen realiseren. Het proces om tot een nieuwe Kernagenda 2027-2030 voor *Regio De Baronie* te komen is in 2026 gestart. Dit wordt onze nieuwe meerjarige agenda waarin gemeenten afspraken maken over de onderwerpen waarop gemeenten willen gaan samenwerken en welke resultaten ze samen willen behalen. Het is een nieuwe inhoudelijke basis voor de samenwerking in *Regio De Baronie*.

Ook is in 2026 het samenwerkingslandschap in onze regio verder ontwikkeld met als doel om beter en slagkrachtiger samen te werken. Zo is er besloten om de economische taken met ruimtelijke consequenties en de mobiliteitstaken niet meer onder te brengen bij de Regio West-Brabant (RWB) en de krachten van RWB en REWIN te gaan bundelen in één economische ontwikkelorganisatie. Daarnaast kennen gemeenten op het fysieke domein een samenwerking met provincie en waterschappen in de Stedelijke Regio Breda – Tilburg (SRBT). In deze samenwerking zijn in 2026 verder stappen gezet.

Alle bovenstaande ontwikkelingen hebben bij de totstandkoming van deze begroting nog niet plaatsgevonden en de gevolgen hiervan zijn dan ook nog niet meegenomen. Indien nodig zullen we na vaststelling van de nieuwe kernagenda en wanneer bijvoorbeeld de doorontwikkeling van REWIN/RWB en de SRBT daarom vragen, door middel van een begrotingswijziging de begroting aanpassen.

1.2. Financieel Kader

Normaliter stellen de gemeenteraden jaarlijks de richtlijnen voor de begroting van de gemeenschappelijke regeling *Regio De Baronie* vast. Bij het opstellen van de Begroting 2027 is dat nog niet het geval voor *Regio De Baronie*. Het jaar 2026 is namelijk het eerste jaar van onze GR, het jaar waarin we starten met een volledige Planning- en Controlcyclus. De eerste producten zijn kaderbrief 2027 en de begroting 2027, in de loop van 2026 stellen we de benodigde richtlijnen en verordeningen op.

Als financieel uitgangspunt hebben we de begroting die afgesproken is voor het start- en overgangsjaar van de regionale samenwerking gehanteerd. Deze cijfers zijn ook opgenomen in de gemeentelijke begrotingen die door de gemeenteraden zijn vastgesteld. Zoals afgesproken in de herijkte nota verbonden partijen wordt de begroting geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling en prijsontwikkelingen. Hiervoor worden 'de index van de loonvoet sector overheid' en 'de index van de netto materiele consumptie' gevolgd die worden gepubliceerd door het CBS.

Op basis van deze indexering stijgt de bijdrage per inwoner van € 1,74 in 2026 naar € 1,79 in 2027.

1.3. Overzicht begroting *Regio De Baronie* 2027

De totaalbegroting is opgesteld op basis van het vastgestelde financieel kader en de gemeentelijke bijdrage per inwoner. De lasten zijn uitgesplitst per thema, de nadere uitwerking is opgenomen in hoofdstuk 2 tot en met 3. Hoofdstuk 4 bevat de volledige begroting conform de BBV-vereisten. Deze begroting vormt de financiële basis voor de uitvoeringsagenda 2027. De bijdrage per gemeente is berekend op basis van het aantal inwoners (voorlopige CBS-cijfers per 1 januari 2026). Na publicatie van de definitieve cijfers in Q2 2026 wordt het overzicht zo nodig geactualiseerd.

Verdeelsleutel begroting *Regio De Baronie* op basis van bijdrage per inwoner

Aantal inwoners Baronie per 1 januari 2026 (NB: op basis van de voorlopige cijfers CBS)				
Gemeente	Aantal	2025	2026	2027
Alphen-Chaam	10.510	€ 17.731	€ 18.321	€ 18.821
Altena	58.736	€ 98.484	€ 102.387	€ 105.182
Baarle-Nassau	7.205	€ 11.960	€ 12.560	€ 12.902
Breda	188.779	€ 318.074	€ 329.075	€ 338.058
Drimmelen	28.294	€ 47.648	€ 49.321	€ 50.668
Etten-Leur	45.457	€ 76.448	€ 79.239	€ 81.403
Geertruidenberg	21.944	€ 37.282	€ 38.252	€ 39.297
Moerdijk	38.274	€ 64.371	€ 66.718	€ 68.540
Oosterhout	58.380	€ 97.889	€ 101.767	€ 104.545
Zundert	22.809	€ 38.113	€ 39.760	€ 40.846
Totaal	**480.388**	**€ 808.000**	**€ 837.400**	**€ 860.261**

2. Uitvoeringsagenda

De samenwerking binnen *Regio de Baronie* richt zich in 2027 op drie inhoudelijke kernprogramma's: Fysiek, Sociaal en Veiligheid. Binnen deze programma's staat bestuurlijke afstemming en kennisdeling centraal. Afhankelijk van het kernprogramma wordt daarnaast ingezet op gezamenlijke prioritering en inhoudelijke samenhang tussen gemeenten. *Regio De Baronie* fungeert daarbij ook als verbindende schakel tussen de individuele gemeenten en bovenregionale samenwerkingsverbanden. De samenwerking is in de basis procesmatig van aard. Indien bestuurlijke besloten, kan daarnaast uitvoering gegeven worden aan gezamenlijke acties, verkenningen of andere uitvoeringsactiviteiten binnen de betreffende vakgebieden. We willen hierop inzet om de slagkrachtig en efficiënt te werken.

De vier gezamenlijke, collectieve ambities voor de samenwerking binnen *Regio De Baronie:*
- versterken van de inhoudelijke afstemming;
- vergroten van gezamenlijke uitvoeringskracht;
- stroomlijnen van bestuurlijke overleggen;
- borgen van democratische legitimiteit en betrokkenheid.

Bron: Kernagenda 2025-2027

In voorgaande jaren werd binnen *Regio De Baronie* primair gesproken over (vak)portefeuillehoudersoverleggen ((vak)Poho's). Met ingang van deze begroting kiezen we voor een programmatische indeling met drie kernprogramma's: Fysiek, Sociaal en Veiligheid. Elk kernprogramma kan uit meerdere deelprogramma's bestaan. De poho's blijven als bestuurlijke gremia bestaan; de wijziging betreft uitsluitend een andere, meer samenhangende programmatische duiding van de samenwerking. De poho's zijn en blijven verantwoordelijk voor het eigen programma en het behalen van resultaten daarbinnen.

Deze programmatische indeling vormt bovendien een stevige basis voor de toekomstige samenwerking. Binnen de begroting ontstaat meer ruimte en flexibiliteit om groei of verdere ontwikkeling binnen de inhoudelijke programma's op een beheerste manier op te vangen. Daarmee is de begroting beter voorbereid op toekomstige beleidsontwikkelingen, en kan gericht worden ingespeeld op uitbreiding of verdieping van de programma's wanneer dat nodig blijkt.

Het Programma Fysiek vormt een belangrijke drager van de ambities zoals vastgelegd in de kernagenda 2025–2027 van *Regio De Baronie*. Het omvat een breed palet aan opgaven, die binnen gemeenten veelal zijn belegd bij verschillende portefeuillehouders. Om samenhang, bestuurlijke focus en uitvoeringskracht te waarborgen, is dit kernprogramma uitgewerkt in vier samenhangende deelprogramma's. Deze deelprogramma's vormen de inhoudelijke basis en uitvoeringsagenda voor het betreffende kernprogramma. Het betreft de volgende deelprogramma's:

- Wonen
- Duurzaamheid
- Economie
- Mobiliteit

2.1 Kernprogramma Fysiek

Het kernprogramma Fysiek geeft uitvoering aan de activiteiten die binnen dit programma opgenomen zijn in de Kernagenda 2025–2027 van *Regio De Baronie*. Binnen het fysieke domein werken we concreet aan

versterking van onze ruimtelijke, economische, mobiliteits- en duurzaamheidsagenda. Het kernprogramma fysiek draagt vanuit het fysieke domein bij aan de realisatie van de brede samenwerkingsambities.

Doel van het kernprogramma fysiek in 2027

Het doel van het kernprogramma Fysiek in 2027 is het versterken van de regionale samenhang bij fysieke opgaven en het zorgen voor een heldere en effectieve positionering van De Baronie binnen de SRBT en andere bovenregionale samenwerkingen. Daarmee draagt het programma bij aan:

- Het gezamenlijk inspelen op grensoverstijgende maatschappelijke opgaven;
- Het vergroten van bestuurlijke effectiviteit;
- Het voorkomen van versnippering en dubbel werk tussen schaalniveaus;
- Het versterken van de regionale invloed richting provincie en Rijk.

Positionering kernprogramma fysiek binnen de SRBT

In de kernagenda is afgesproken dat gemeenten onderwerpen gezamenlijk kunnen inbrengen op SRBT-niveau, maar deze ook regionaal binnen *Regio De Baronie* verder kunnen uitwerken. Binnen het kernprogramma Fysiek wordt dit concreet vormgegeven door:

- Het voorbespreken en duiden van agenda-onderwerpen van de SRBT;
- Het leveren van inhoudelijke input voor documenten en trajecten op SRBT-niveau;
- Het agenderen van voorstellen richting de SRBT Bestuurlijke Integratietafel (BIT).

Het kernprogramma Fysiek fungeert daarmee als een belangrijk schakelpunt tussen de 10 Baroniegemeenten en de SRBT. Uitgangspunt is dat de inhoud leidend is bij de vraag op welk schaalniveau een onderwerp wordt behandeld.

Opgaven kernprogramma Fysiek in 2027

De concrete focus van het kernprogramma Fysiek ligt op:

- Het voorbereiden van bestuurlijke overleggen van de SRBT;
- Het signaleren van consequenties van SRBT besluiten voor de Baronie en – waar nodig het organiseren van gezamenlijke opvolging;
- Het voeren van het integrale gesprek tussen de tien gemeenten over regionale fysieke vraagstukken;
- Het opstellen en actualiseren van het fysieke onderdeel van de kernagenda;
- Het bewaken van de voortgang van de kernagenda op dit domein.

De voorbereiding en nazorg van SRBT-overleggen is een dus vast agendapunt in het kernprogramma Fysiek. Dit is niet bedoeld om voorstellen namens de regio vooraf vast te leggen, maar om te bepalen welke gezamenlijke organisatie of afstemming nodig is naar aanleiding van SRBT-besluitvorming.

Borgen inhoudelijke samenhang in het kernprogramma fysiek

Binnen het fysieke domein komen wonen, duurzaamheid, economie en mobiliteit samen. Sommige thema's raken meerdere deelprogramma's, bijvoorbeeld:

- De relatie tussen woningbouw en mobiliteitsmaatregelen;
- De ruimtelijke impact van de energietransitie;
- De transitie van het landelijk gebied;
- De afstemming tussen economische ontwikkeling en werklocaties.

Nieuwe trends en ontwikkelingen met een integraal karakter worden altijd in het kernprogramma Fysiek geagendeerd, mede met het oog op inspiratie en kennisdeling.

Begroting Kernprogramma Fysiek	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 12.500		€ 12.500
Bijdrage Baronie-gemeenten aan programmabureau SRBT	€ 150.000		€ 150.000
Coördinatie en ondersteuning (netwerk coördinatoren)	€ 154.500		€ 154.500
Totaal	**€ 317.000**		**€ 317.000**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 317.000	€ 317.000
Totaal		**€ 317.000**	**€ 317.000**
Saldo programma	€ 317.000	€ 317.000	€ 0

Binnen het kernprogramma Fysiek zijn in 2027 drie kostensoorten opgenomen. Het werkbudget van €12.500 is bedoeld voor beperkte proces- en programmakosten, zoals kennisdeling, voorbereiding van bestuurlijke overleggen en kleinschalige inhoudelijke ondersteuning. Daarnaast is een bedrag van €150.000 opgenomen als bijdrage van de Baronie-gemeenten aan het programmabureau SRBT zoals opgenomen in eerdere samenwerkingsafspraken. Voor de coördinatie en ondersteuning van het kernprogramma is €154.500 geraamd voor de inzet van de netwerkcoördinatoren. De totale lasten van het kernprogramma Fysiek komen daarmee uit op €317.000. Deze lasten worden volledig gedekt vanuit de inwonersbijdrage.

De ambtelijke ondersteuning van dit programma wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Etten-Leur Structurele uitvoeringsmiddelen of programmatische financiering die zijn nog niet opgenomen binnen deze begroting vloeien voort uit de nog op te stellen Kernagenda 2027-2032..

2.1.1. Deelprogramma wonen

Wat willen we bereiken?

Binnen het deelprogramma Wonen wordt ingezet op zowel strategische regionale samenwerking als concrete uitvoering. De inzet richt zich op:

- Een gezamenlijke strategische regionale visie voor De Baronie.
- Tijdige implementatie van relevante nieuwe wetgeving, waaronder de Wet versterking regie op de volkshuisvesting.
- Een uniforme en regionaal afgestemde aanpak van urgentieregelingen, huisvestingsverordeningen en de verdeling van aandachtsgroepen (fair share).
- Een duidelijke regionale positionering ten aanzien van nieuwbouw en het beter benutten van de bestaande woningvoorraad.
- Een toekomstbestendige woningbouwprogrammering binnen de SRBT-samenwerking.
- Implementatie van het regionaal afsprakenkader Wonen en Zorg, inclusief een evenwichtige verdeling van woonzorgopgaven.

Wat gaan we ervoor doen in 2027?

A. Strategische regionale visie Baronie

- Uitvoeren van een impactanalyse en voorbereiden van de implementatie van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting (verwachte inwerkingtreding 2026), waarbij de voorbereidende werkzaamheden reeds in 2026 hebben plaatsgevonden.
- Uitwerken van een gezamenlijke regionale lijn voor urgentieregelingen, huisvestingsverordeningen en fair share, waarvoor de voorbereiding en afstemming al in 2026 zijn gestart.
- Bepalen van de regionale positionering ten aanzien van nieuwbouw en het beter benutten van de bestaande woningvoorraad.

A. Strategische inzet binnen SRBT-samenwerking

- Herijken en implementeren van de SRBT-woondeal (blik op 2034, doorkijk naar 2040), waarbij het op dit moment nog onduidelijk is of herijking in 2026 daadwerkelijk plaatsvindt. Momenteel ligt een actualisatie van de cijfers ter besluitvorming voor bij de colleges en wordt, mede afhankelijk van de wensen en behoefte van het Rijk en de provincie, later dit jaar (2026) bepaald of en hoe herijking zal plaatsvinden.
- Opstellen van een strategische woningbouwprogrammering en toekomstig regionaal volkshuisvestingsprogramma, inclusief monitoring.
- Regionale afstemming van gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's op bovenlokale opgaven, waarbij gemeenten in 2026 al starten met de voorbereidingen. Op de SRBT-woontafel wordt ambtelijk gewerkt aan een gezamenlijke regionale basis, onder andere in samenwerking met de VNG. De daadwerkelijke vaststelling van de nieuwe programma's wordt naar verwachting pas in 2027 gerealiseerd.
- Uitvoeren van de woontoets: gezamenlijk beoordelen van woningbouwplannen in lijn met de geactualiseerde Woondeal.

B. Uitvoeringsthema: Wonen en zorg

- In samenwerking met het kernprogramma Sociaal afstemming organiseren over het regionaal afsprakenkader Wonen en Zorg, waarbij het afsprakenkader reeds is vastgesteld en er een actieprogramma ligt voor 2025 en 2026. Het vervolg en de verdere invulling voor de periode vanaf 2027 worden in de loop van het komende jaar nader uitgewerkt.
- Faciliteren en stimuleren van innovatieve woonzorgvormen.
- Implementeren van een uniforme regionale basis voor fair share voor wettelijk urgente (zoals opgenomen in de conceptwet versterking regie op de volkshuisvesting), exclusief statushouders, waarbij de voorbereidingen reeds lopen en er momenteel een regionaal afsprakenkader fair share Baronie ter besluitvorming bij de colleges ligt. De implementatie en uitvoering vinden gefaseerd plaats in 2026 en 2027.
- Maken van regionale afspraken met woningcorporaties over de verdeling van woonzorgopgaven.

Wat gaat het kosten?

Begroting deelprogramma Wonen	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 12.500		€ 12.500
Totaal	**€ 12.500**		**€ 12.500**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 12.500	€ 12.500
Totaal		**€ 12.500**	**€ 12.500**
Saldo programma	**€ 12.500**	**€ 12.500**	**€ 0**

Voor de uitvoering binnen dit deelprogramma een werkbudget van € 12.500 geraamd. Dit budget wordt onder andere ingezet voor inspiratie en kennisdeling, het organiseren van bijeenkomsten met externe sprekers en het uitvoeren van kleinschalige verkenningen en onderzoeken ter ondersteuning van de bestuurlijke besluitvorming. Voor de verdere inhoudelijke uitvoering zijn aanvullende activiteiten voorzien.

De ambtelijke ondersteuning van dit programma wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Breda. Structurele uitvoeringsmiddelen of programmatische financiering die zijn nog niet opgenomen binnen deze begroting vloeien voort uit de nog op te stellen Kernagenda 2027-2032.

2.1.2. Deelprogramma duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Binnen het deelprogramma Duurzaamheid wordt ingezet op strategische regionale afstemming op de specifiek benoemde duurzaamheidsthema's uit de kernagenda. Daarbij wordt per thema bezien in hoeverre gezamenlijke afstemming, kennisdeling of verdere samenwerking binnen De Baronie wenselijk en passend is. De inzet vindt plaats in verbinding met bredere West-Brabantse structuren, waarbij rekening wordt gehouden met de bestuurlijke keuzes zoals besproken binnen het deelprogramma Duurzaamheid. De inzet richt zich op:

- Gezamenlijke invulling van het perspectief voor het landelijk gebied binnen de SRBT-samenwerking, met water en bodem als basis.
- Een gezamenlijke koers voor ruimtelijke en duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied.
- Uitvoering van de tweede cyclus van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (2025–2030).
- Regionale afstemming op eenduidige implementatie van SPRONG-regels in omgevingsplannen.
- Samenwerking binnen de Baronie op de thema's:
- Impuls Kaderrichtlijn Water (KRW)
- Klimaatadaptatie
- Water- en rioolbeheer
- Grondstoffen (transitie van afval naar grondstof)
- Afstemming binnen West-Brabant via klimaatkringen en andere regionale structuren.
- Besluitvorming over eventuele aanvullende thema's (zoals milieu of gezonde fysieke leefomgeving) in het kader van de nieuwe kernagenda.

Wat gaan we ervoor doen in 2027?

A. Perspectief landelijk gebied (SRBT)

- Voorbereiden van de gezamenlijke invulling van het perspectief voor het landelijk gebied dat in 2026 binnen de SRBT-samenwerking wordt opgesteld.
- Afstemmen van specifieke onderdelen aan het deelprogramma Duurzaamheid.

B. Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) 2025–2030

- Uitvoeren van stresstesten.
- Voeren van risicodialogen.
- Actualiseren van uitvoeringsagenda's klimaatadaptatie.
- Samenwerken via de klimaatkringen en in afstemming met andere regio's binnen West-Brabant.

C. Implementatie SPRONG – Omgevingsplannen

- Voorbereiden op de overdracht van de resultaten uit het SPRONG-traject (regels voor omgevingsplannen) eind 2026.
- Regionale afstemming op eenduidige implementatie in omgevingsplannen in het kader van gezamenlijke vergunningverlening en handhaving via de Omgevingsdienst.

D. Uitvoeringsthema's binnen de Baronie

- Impuls Kaderrichtlijn Water (KRW).
- Klimaatadaptatie via twee klimaatkringen binnen de Baronie en in brede afstemming binnen West-Brabant.
- Water- en rioolbeheer via de waterkring (Baronie-Zuid).
- Samenwerking op het thema grondstoffen door 8 van de 10 Baronie-gemeenten, met focus op de transitie van afval naar grondstof.
- Voeren van de discussie over eventuele aanvullende thema's in het kader van de nieuwe kernagenda.

Wat gaat het kosten?

Begroting deelprogramma Duurzaamheid	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 12.500		€ 12.500
Totaal	**€ 12.500**		**€ 12.500**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 12.500	€ 12.500
Totaal		**€ 12.500**	**€ 12.500**
Saldo programma	**€ 12.500**	**€ 12.500**	**€ 0**

Voor de uitvoering binnen dit deelprogramma is een werkbudget van € 12.500 geraamd. Dit budget wordt onder andere ingezet voor inspiratie en kennisdeling, het organiseren van bijeenkomsten met externe sprekers en het uitvoeren van kleinschalige verkenningen en onderzoeken ter ondersteuning van de bestuurlijke besluitvorming.

De ambtelijke ondersteuning van dit programma wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Breda. Structurele uitvoeringsmiddelen of programmatische financiering die zijn niet opgenomen binnen deze begroting vloeien voort uit de nog op te stellen Kernagenda 2027-2032.

2.1.3. Deelprogramma Economie

Wat willen we bereiken?

Binnen het deelprogramma Economie zetten wij in op de strategische regionale afstemming, versterking van de economische structuur en verbinding met de West-Brabantse samenwerkingsstructuren. Daarbij verhoudt het deelprogramma Economie zich nadrukkelijk tot de bestuursopdracht Economie binnen de SRBT en wordt actief aangesloten bij de daag geformuleerde prioriteiten en ontwikkelrichtingen.
De inzet richt zich op:

- Een goede positionering van *Regio De Baronie* binnen de nieuwe economische structuur (RWB Nieuwe Stijl, REWIN 2.0 en EBWB).
- Bestuurlijke en inhoudelijke afstemming gericht op de nieuwe economie.
- Versterking van het economisch profiel binnen de SRBT-samenwerking, waaronder Human Centered Innovation (HCI).
- Een regionaal afgestemde ruimtelijk-economische ontwikkeling van werklocaties.
- Verduurzaming, revitalisering en beter benutten van bedrijventerreinen.
- Versterking van logistiek en het maritieme cluster.
- Inzicht in en versterking van het vestigingsklimaat.
- Structurele kennisdeling binnen de regio.

Wat gaan we ervoor doen in 2027?

Coördinatie richting EBWB en Rewin 2.0

- Beleids- en netwerkontwikkeling vanuit de overheid gericht op regionale economische strategie en innovatie (‘nieuwe economie’).
- Bestuurlijke afstemming gericht op de nieuwe economie.
- Leveren van inhoudelijke in- en output richting de EBWB.
- Voorbereiding richting EBWB (triple helix-projecten).
- Scheppen van ruimtelijke randvoorwaarden (bedrijventerreinen/ruimte) ten behoeve van innovatie en kennisvalorisatie.

A. Strategische Economische Agenda i.r.t. SRBT

- Voorbereiden en inbrengen van Baronie-input voor acties en opdrachten binnen de Economische Agenda SRBT.
- Versterken economisch profiel SRBT (Human Centered Innovation – HCI)
- Opstellen regionaal ruimtelijk-economische visie (HCI, logistiek, basis-economie).
- Versterken toegevoegde waarde logistieke sector (innovatie, verduurzaming, watergebonden locaties, revitalisering) (SRBT B5).
- Onderzoek naar ruimtelijk-economische versterking van het maritieme cluster (SRBT B8).

B. Werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel)

- Regionale afstemming ruimtelijke plannen.
- Uitvoering kwalitatieve afspraken bedrijventerreinen Baronie:
- Inzichtelijk maken van (onder)benutting op geselecteerde terreinen;
- Inventariseren en regionaal beschikbaar maken van bestaande onderzoeken;
- Afstemmen acties 'beter benutten' met SRBT (B7).
- Uitwerking ontwikkelstrategie Werklocaties SRBT 2040 (SRBT B3), inclusief:
  - Programmering nieuwe grootschalige werklocaties;
  - Verduurzaming en verdichting bestaande locaties;
  - Integrale ruimtelijke afweging.
- Uitwerken GRIP-afspraken grootschalige bedrijfsvestigingen (SRBT B9).
- Update SPUK-regeling Verduurzaming Bedrijventerreinen.
- Organiseren kennisdeling revitalisering bedrijventerreinen (SRBT B7).

C. Nieuwe Economie/ Vestigingsklimaat

- Voor zover taken (deels) verschuiven vanuit RWB:
- Verkennen regionale potentie nieuwe economie
- Analyse vestigingsklimaat en benodigde acties;
- Vertalen regionale verkenning naar lokale/samenwerkingsagenda's;
- Ondersteunen borging acties vestigingsklimaat;
- Faciliteren inbreng nieuwe economie bij:
- Afwegingen stedelijke regio's en districten;
- Energie-infrastructuur (pMIEK, RES);
- Bijdrage aan behoeftenonderzoek en ontwikkeling van broedplaatsen/innovatiehubs.

D. Inspiratie en kennisdeling

- Vast agendapunt binnen het deelprogramma Economie.
- Agenderen van nader te bepalen thema's met economische component (bijv. vrijetijdseconomie).

Wat gaat het kosten?

Begroting deelprogramma Economie	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€12.500		€12.500
Totaal	**€12.500**		**€12.500**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€12.500	€12.500
Totaal		**€12.500**	**€12.500**
Saldo programma	€12.500	€12.500	

Voor de uitvoering binnen dit deelprogramma is een werkbudget van € 12.500 geraamd. Dit budget wordt onder andere ingezet voor inspiratie en kennisdeling, het organiseren van bijeenkomsten met externe sprekers en het uitvoeren van kleinschalige verkenningen en onderzoeken ter ondersteuning van de bestuurlijke besluitvorming.

De ambtelijke ondersteuning van dit programma wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Oosterhout. Structurele uitvoeringsmiddelen of programmatische financiering die zijn nog niet opgenomen binnen deze begroting vloeien onder andere voort uit de nog op te stellen Kernagenda 2027-2032.

2.1.4. Deelprogramma Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

Binnen het deelprogramma Mobiliteit positioneren wij ons actief binnen de Stedelijke Regio Breda- Tilburg (SRBT). Wij werken aan een mobiliteitstransitie die aansluit bij de lokale maat en de mobiliteitsbehoefte van inwoners. Deze mobiliteitstransitie is gericht op een toekomstbestendig, duurzaam en bereikbaar mobiliteitssysteem voor De Baronie. Daarbij zetten wij in op:

- Het vergroten van nabijheid voor inwoners en het beperken van mobiliteitsarmoede;
- Het versterken van multimodale regionale en internationale bereikbaarheid;
- Het bijdragen aan een gezonde leefomgeving;
- Het realiseren van deze ambities in het licht van de Multimodale Agenda Zuid-Nederland, die in samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de provincies Noord-Brabant en Limburg wordt opgesteld.

Binnen SRBT spelen onder meer de volgende vraagstukken:

- Hoe vertalen we het Meerjarig Multimodaal Programma (M3P SRBT) naar concrete afspraken met Rijk en provincie?
- Hoe zorgen we voor optimale benutting van provinciale middelen (RMP)?
- Hoe gaan we om met het on-hold zetten van de A58 projecten?
- Hoe versterken we het OV-bereikbaarheid en fietsbereikbaarheid?
- Hoe verbeteren we verkeersveiligheid en fietsbereikbaarheid?
- Hoe stemmen we mobiliteitsopgaven af tussen De Baronie en Hart van Brabant?

Regio De Baronie wil binnen deze vraagstukken een actieve en sturende rol vervullen.

Wat gaan we ervoor doen in 2027?

Binnen de *Regio De Baronie* werken we intensief samen aan mobiliteitsopgaven. Tegelijkertijd constateren we dat de belangrijkste mobiliteitsvraagstukken zich op dit moment vooral op een bredere, bovenregionale schaal voordoen. Daarom vindt de primaire inhoudelijke samenwerking plaats binnen de mobiliteitstafel van de SRBT, waar de schaalgrootte beter aansluit bij de aard en omvang van de opgaven. In 2027 zetten we deze werkwijze voort zoals in 2025 en 2026.

De SRBT-samenwerking heeft een informeel karakter: de inhoudelijke afstemming, gezamenlijke verkenningen en beleidsvorming vinden daar plaats. De formele besluitvorming blijft belegd binnen de gemeenschappelijke regelingen de Baronie en Hart van Brabant. Alle SRBT-gemeenten leveren capaciteit voor zowel de ambtelijke voorbereiding als de bestuurlijke overleggen, terwijl de regio's Baronie en Hart van Brabant gezamenlijk zorgdragen voor de coördinatie. Wanneer mobiliteitsvraagstukken uitsluitend de Baronie raken, worden deze besproken binnen het Baronie-portefeuillehouderoverleg.

Actieve deelname en bestuurlijke inzet

- Deelname aan het mobiliteitsteam SRBT
- Inbreng leveren in Multimodale Agenda Zuid-Nederland (MMA), Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) en Brabantbrede mobiliteitsoverleggen.
- Afstemming tussen De Baronie en Hart van Brabant.
- Monitoring van voortgang en inzet van regionale lobby.

De inzet wordt ondersteund door een coördinator mobiliteit binnen de SRBT, die gezamenlijk wordt gefinancierd door Hart van Brabant en *Regio De Baronie*. Concrete projecten die uitgevoerd worden binnen de SRBT:

A. Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP 2026–2027)
- Gezamenlijk opwerken van gemeentelijke projecten tot concrete RMP-aanvragen.
- Monitoring van indiening en benutting van provinciale middelen.
- Bijsturing ter voorkoming van onderbenutting.

B. A58 – no regret-pakket
- Coördinatie en afstemming van regiobrede maatregelen (werkgeversaanpak, logistieke aanpak, quick wins).
- Afstemming van aanvullende lokale maatregelen gericht op leefbaarheid en bereikbaarheid.

C. OV en gedeelde mobiliteit
- Samenwerking aan experimenten met deelmobiliteit.
- Ontwikkeling regionaal deelmobiliteitssysteem.
- Inzet van externe begeleiding waar nodig.

D. Bus Rapid Transit (BRT)
- Onderzoek naar inzet van BRT op de corridor Breda – Gorinchem – Utrecht.
- Inbreng vanuit De Baronie in relatie tot bereikbaarheid en gebiedsontwikkeling.

E. Fiets en verkeersveiligheid
- Investeren in fietsinfrastructuur.
- Vertaling Brabants hoofdfietsnetwerk naar toekomstige RMP-cycli.
- Uitvoering en voorbereiding van maatregelpakketten verkeersveiligheid.
- Programma veilige schoolfietsroutes.
- Mensgerichte maatregelen en de subsidiestromen

Wat gaat het kosten?

Begroting deelprogramma Mobiliteit	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 12.500		€ 12.500
Totaal	**€ 12.500**		**€ 12.500**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 12.500	€ 12.500
Totaal		**€ 12.500**	**€ 12.500**
Saldo programma	**€ 12.500**	**€ 12.500**	**€ 0**

Voor de uitvoering binnen dit deelprogramma is een werkbudget van € 12.500 geraamd. Dit budget wordt onder andere ingezet voor inspiratie en kennisdeling, het organiseren van bijeenkomsten met externe sprekers en het uitvoeren van kleinschalige verkenningen en onderzoeken ter ondersteuning van de bestuurlijke besluitvorming. Structurele uitvoeringsmiddelen of programmatische financiering die zijn niet opgenomen binnen deze begroting vloeien voort uit de nog op te stellen Kernagenda 2027-2032.

De ambtelijke ondersteuning van dit programma wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Breda. Alle gemeenten leveren capaciteit voor zowel de ambtelijke voorbereiding als de bestuurlijke overleggen, terwijl de regio's Baronie en Hart van Brabant gezamenlijk zorgdragen voor de coördinatie. Wanneer mobiliteitsvraagstukken uitsluitend de Baronie raken, worden deze besproken binnen het Baronie-portefeuillehouder overleg.

2.2 Kernprogramma Sociaal

Het kernprogramma Sociaal is in De Baronie een ingroeithema. In 2025 is gekozen voor een thematische aanpak tijdens de Baroniedagen, met als doel om van elkaar te leren. De samenwerking laat op dit moment een versnipperd beeld zien, maar gemeenten weten elkaar op het gebied van kennisdeling goed te vinden. Dit komt doordat zij allemaal werken aan dezelfde ontwikkeling: het opnieuw inrichten van het stelsel van het sociaal domein.

De focus gaat hierbij liggen op het versterken van de sociale basis, het opzetten van sterke lokale teams (SLT's) en het verminderen van de druk op specialistische zorg. We maken daarmee een beweging van individuele voorzieningen naar meer collectieve en laagdrempelige voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn.

De primaire doelstelling van de samenwerking binnen het programma Sociaal is om te inspireren, van elkaar te leren en samen te ontwikkelen. Daar zit energie op. Er liggen veel inhoudelijke vragen rond “de beweging naar voren” waar gemeenten elkaar veel in te bieden hebben. Alle gemeenten kunnen de lessen die daaruit voortkomen inbrengen en toepassen binnen de bestaande samenwerkingsverbanden. Wanneer er vanuit deze inhoudelijke samenwerkingen momenten ontstaan om slimmer samen te werken en processen slimmer te organiseren, is dat het moment om de bestaande structuren tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen.

De ambtelijke ondersteuning van deze Poho wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Altena.

Begroting kernprogramma Sociaal	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 0		€ 0
Totaal	**€ 0**		**€ 0**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 0**
Saldo programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

2.3 Kernprogramma Veiligheid

Op de Baroniedagen houden de burgemeesters ook hun reguliere afstemmingsoverleg op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid (DDO). Dit doen zij samen met de veiligheidspartners van het Openbaar Ministerie, Politie en (bij gelegenheid) als district van de Veiligheidsregio Midden en West-Brabant. Op het thema Zorg en Veiligheid wordt cross-over afstemming gezocht met de portefeuillehouders in het programma Sociaal. De ambtelijke ondersteuning van deze Poho wordt primair verzorgd door de themasecretaris van de gemeente Breda.

Begroting kernprogramma Veiligheid	Lasten	Baten	Saldo
Werkbudget	€ 0		€ 0
Totaal	**€ 0**		**€ 0**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 0	€ 0
Totaal		**€ 0**	**€ 0**
Saldo programma	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

3. Bedrijfsvoering

De regionale samenwerking wordt mede mogelijk gemaakt door het regiobureau van *Regio De Baronie*. Hier faciliteert een klein basisteam dagelijks de publieke regionale samenwerking. Enerzijds zijn hier primaire processen belegd, zoals de Planning- en Controlcyclus, het coördineren van de regionale vergadercyclus, of het regionale informatie en archiefbeheer. Anderzijds wordt vanuit het regiobureau coördinatie gevoerd op de uitvoering van de kernagenda, waaruit projecten en activiteiten voortkomen.

In *Regio De Baronie* is netwerksamenwerking het leidende principe. Het uitgangspunt is dat, samen met het regiobureau, de ambtelijke capaciteit uit de tien gemeenten wordt ingezet. Het zijn de eigen mensen van de gemeenten die samenwerken met bestuurders aan de regionale opgaven. In hoofdstuk 2 is aangegeven vanuit welke gemeenten de ambtelijke ondersteuning voor de programma's wordt geleverd. Daarmee houden we de lijnen kort, zijn de collega's van de 10 gemeenten en het regiobureau 'dichtbij' en organiseren we het bestuurlijk en ambtelijk proces en de slagkracht op de lopende projecten.

De vraagstukken waarmee we te maken krijgen, beperken zich niet tot de regiogrenzen en zijn complex van aard. Hiervoor werken we nauw samen met collega's van o.a. Hart van Brabant in de SRBT-samenwerking. Het regiobureau overlegt ook met de griffiers om te komen tot een regionale adviescommissie en de organisatie van radenavonden.

Bedrijfsvoering	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Directie en ondersteuning	€ 220.000		€ 220.000
DVO - stafdiensten	€ 72.800		€ 72.800
Communicatie (incl. adviseur)	€ 80.000		€ 80.000
Werkbudget w.o. Baroniedagen	€ 65.000		€ 65.000
Onvoorzien	€ 35.661		€ 35.661
Automatisering	€ 19.800		€ 19.800
Totaal	**€ 493.261**		**€ 493.261**
Gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage)		€ 493.261	€ 493.261
Totaal		**€ 493.261**	**€493.261**
Saldo programma	**€ 493.261**	**€ 493.261**	**€ 0**

3.1 Toelichting baten en lasten Bedrijfsvoering

De kosten die zijn verbonden aan de bedrijfsvoering van het regiobureau worden gedekt door de gemeentelijke bijdragen aan de *Regio De Baronie*. De stijging van de kosten voor bedrijfsvoering hebben enkel betrekking op loon- en prijsindexatie. De post onvoorzien is opgenomen omdat de samenwerking nog in ontwikkeling is, dit betekent dat bijvoorbeeld externe juridische expertise nodig is die nu niet is voorzien.

4. Paragrafen

Met de invoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in 2004 is met betrekking tot de verslaggeving een aantal verplichte paragrafen (beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten) voorgeschreven, te weten:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

Niet alle paragrafen zijn van toepassing op Regio De Baronie. Hieronder wordt enkel een toelichting gegeven op de op de Baronie van toepassing zijnde paragrafen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin onze gemeenschappelijke regeling in staat is om financiële tegenvallers en onvoorziene risico's op te vangen, zonder dat dit direct leidt tot aanpassingen in het beleid of de uitvoering van onze taken. In deze paragraaf leggen wij de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's die wij als organisatie lopen.

De risicowaarde bedraagt € 50.000 en heeft betrekking op de kwetsbaarheid van de organisatie in verband met de beperkte formatie. Ingeval van ziekte zal er ingehuurd moeten worden, het weerstandsvermogen bedraagt afgerond € 165.000 en is daarmee ruimt voldoende.

Kengetallen

	B 2027	B 2028	B 2029	Toelichting
1. Netto schuldquote: relateert de schuldpositie van de gemeente aan de inkomstenstroom	0%	0%	0%	De Baronie heeft geen schuldpositie, de uitgaven worden volledig gedekt uit de inwonerbijdragen
1a. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0%	0%	0%	
2. De solvabiliteitsratio: indicator om inzicht te krijgen in de mate waarin de onderneming in staat is aan zijn financiële verplichtingen te kunnen voldoen.	100%	100%	100%	De Baronie is volledig eigen vermogen gefinancierd
3. Kengetal Grondexploitatie: in - en nog niet in exploitatie gronden / Totale baten voor bestemming	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Geen sprake van een grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte	0	0	0	De structurele uitgaven worden volledig gedekt uit de structurele inkomsten
5. Belastingcapaciteit	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Geen sprake van belastingen

Relatie tot de financiële positie

De financiële positie van De Baronie is uitstekend, gezien de uitkomsten van de risicoanalyse

4.2 Financiering

Renterisico en kasgeldlimiet

Gelet op de BBV-voorschriften dient deze paragraaf het beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille te bevatten, dan wel de verantwoording omtrent de uitvoering van het beleid. Onderstaand zal in deze paragraaf ingegaan worden op de wijze van financiering van de Baronie, met een overzicht van de huidig aangetrokken geldleningen inclusief het daarbij gevoerde beleid en de mogelijke financiële risico's.

Financiering van De Baronie

De Baronie is volledig eigen vermogen gefinancierd. De begrotingsuitgaven worden gedekt vanuit de inwonersbijdragen en incidentele projecten gefinancierd uit het vrije deel van de algemene reserve.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

Het huidige beleid zoals momenteel gehanteerd wordt is als volgt: bij ministeriële regeling kan een kasgeld-limiet van 8,2% van het begrotingstotaal aangegaan worden (art 3. Renterisico-beheer). De renterisiconorm geeft de norm aan met betrekking tot de renterisico's over de vaste schulden. Deze norm bepaalt het maximale deel van de vaste schuld dat in aanmerking mag komen voor aflossing (al dan niet met herfinanciering) en/of renteherziening. Als gevolg van deze norm kan een rentestijging op de kapitaalmarkt slechts gedeeltelijk doorwerken in de te betalen rentelasten over de vaste schuld.

De Baronie is volledig eigen vermogen gefinancierd. Renterisico en kasgeldlimiet is niet van toepassing.

Beleid inzake de financiering

Een belangrijk kader voor De Baronie, met betrekking tot het financiële beheer, is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido), die per 1-1-2001 in werking is getreden. De belangrijkste uitgangspunten van de Wet Fido zijn het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid, alsmede de beheersing van de renterisico's van de decentrale overheden. Om dit te bereiken zijn in de Wet Fido diverse regels gesteld.

Renteresultaat taakveld Treasury

Renteschema	**B2027**
Externe rentelasten kort- en langlopende geldleningen	0
Externe rentebaten kort- en langlopende geldleningen	0
Saldo rentelasten en rentebaten	**0**
Rente aan grondexploitatie	0
Rente projectfinanciering	0
Rentebaten projectfinanciering	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**0**
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Aan taakvelden toe te rekenen rente	**0**

Aan taakvelden toegerekende rente	0
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	**0**

4.3 Paragraaf Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de ambtelijke en bestuurlijke organisatie van *Regio De Baronie*. Gezien de publieke taak die *Regio De Baronie* vervult staat in onze bedrijfsvoering centraal dat we de beschikbaar gestelde middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteden. Zo draagt onze bedrijfsvoering eraan bij dat de gemeenschappelijke regeling een betrouwbare en transparante partner is. Ten behoeve van de ondersteuning van het algemeen en dagelijks bestuur is een regiobureau van beperkte omvang ingericht. Het regiobureau ondersteunt het netwerk en geeft sturing aan realisatie van de opgaven in de regionale samenwerking. De uitvoeringsprogramma's in deze begroting worden jaarlijks verder uitgewerkt in werkprogramma per thema. De uitvoering van administratieve werkzaamheden en financiële administratie, personeelszaken en automatisering wordt ingekocht bij de gemeente Breda. Daarmee maken we op een efficiënte manier gebruik van de kennis, ervaring, systemen binnen onze regio en borgen de continuïteit

5. Begroting & Financiën

5.1 Overzicht van baten en lasten

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient het overzicht van baten en lasten de volgende onderdelen te bevatten:

- Baten, lasten en het saldo per programma;
- Overzicht geraamde algemene dekkingsmiddelen, geraamde kosten overhead, bedrag onvoorzien en het geraamde bedrag van de heffing van de vennootschapsbelasting;
- Totaal saldo van baten en lasten;
- Beoogde toevoegingen van en onttrekkingen aan reserves per programma;
- Het geraamde resultaat.

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste:
Het gerealiseerde bedrag van het voorvorig begrotingsjaar, het geraamde bedrag van het vorig begrotingsjaar na wijziging en het geraamde bedrag van het begrotingsjaar;

A. De gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en, in geval van aanmerkelijk verschil met de raming, respectievelijk de realisatie, van het vorig, respectievelijk voorvorig, begrotingsjaar de oorzaken van het verschil;
B. Een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen;
C. Een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

De gemeenschappelijke regeling *Regio De Baronie* heeft geen algemene dekkingsmiddelen zoals een gemeente dat wel heeft. Onder algemene dekkingsmiddelen vallen bijvoorbeeld de algemene uitkering en inkomsten uit lokale heffingen. Voor een toelichting op de baten en lasten wordt verwezen naar het programmaplan.

Overzicht van baten en lasten

GR De Baronie	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten			
Inwonersbijdrage	€ 808.000	€ 837.400	€ 860.261
Totaal baten	**€ 808.000**	**€ 837.400**	**€ 860.261**
Lasten			
Kernprogramma Fysiek			
Programmakosten	€ 368.000	€ 187.500	€ 317.000
Deelprogramma wonen		€ 100.000	€ 12.500
Deelprogramma duurzaamheid		€ 0	€ 12.500
Deelprogramma economie		€ 75.000	€ 12.500
Deelprogramma mobiliteit		€ 100.000	€ 12.500
Kernprogramma Sociaal	€ 0	€ 0	€ 0
Kernprogramma Veilig	€ 0	€ 0	€ 0
Bedrijfsvoering	€ 0	€ 299.500	€ 145.000
Totaal lasten	**€ 368.000**	**€ 762.000**	**€ 512.000**
Saldo baten en lasten	**€ 440.000**	**€ 75.400**	**€ 348.261**
Rente- en bankkosten	€ 0	€ 0	€ 0
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 0	€ 0
Overhead	€ 0	€ 347.700	€ 312.600
Onvoorzien	€ 0	€ 2.700	€ 35.661
Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0
Het geraamde saldo van baten en lasten	€ 440.000	-€ 275.000	€ 0
Toevoegingen aan reserves	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekkingen aan reserves	€ 0	€ 275.000	€ 0
Het geraamde resultaat	**€ 440.000**	**€ 0**	**€ 0**

Incidentele baten en lasten

Voor 2027 is er geen sprake van incidentele baten en lasten.

5.2 Meerjarenraming van baten en lasten GR Baronie 2028-2030

Bedragen x € 1.000	Werke-lijk	Primaire begro-ting	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Baten	808.000	837.400	860.261	883.746	907.342	930.479
Lasten	-368.000	-762.000	-512.000	-525.978	-540.021	-553.792
Bruto resultaat (baten – lasten)	440.000	75.400	348.261	357.769	367.321	376.688
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead	0	-347.700	-312.600	-321.134	-329.708	-338.116
Onvoorzien	0	-2.700	-35.661	-36.635	-37.613	-38.572
Resultaatbestemming						
Toevoegingen aan de reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserves	0	275.000	0	0	0	0
Resultaat na resultaatbestemming	440.000	0	0	0	0	0
Eindresultaat	440.000	0	0	0	0	0

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Overeenkomstig de artikelen 20 en 22 van het BBV dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Alle bedoelde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt, er is geen sprake van een voorziening spaar urenverlof of een andersoortig balanspositie.

5.3 De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de uiteenzetting van de financiële positie het volgende te bevatten:

1. Een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid dat in de programma's is opgenomen;
2. Een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten minste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen, en
3. Het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Afzonderlijke aandacht voor:

A. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
B. De investeringen; onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
C. De financiering;
D. De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
E. De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

De toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie bevat ten minste de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en de motivering daarvan en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

Balansbegroting	R 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Vaste activa						
Materiele vaste activa	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende activa						
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	0	0	0	0	0	0
Kortlopende vorderingen	440	165	165	165	165	165
Totaal vlottende activa	**440**	**165**	**165**	**165**	**165**	**165**
Totaal generaal	**440**	**165**	**165**	**165**	**165**	**165**
Vaste passiva						
Eigen vermogen	440	165	165	165	165	165
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiele instellingen	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	440	165	165	165	165	165
Vlottende passiva						
Kortlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Totaal vlottende passiva	0	0	0	0	0	0
Totaal generaal	440	165	165	165	165	165

EMU-saldo

				2026	2027	2028	2029
EMU-Saldo				0	0	0	0
EMU-saldo referentiewaarde				0	0	0	0
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				0	0	0	0
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financ. Vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	0	0	0	0
			Uitzettingen	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	0	0	0	0
			Liquide middelen	0	0	0	0
			Overlopende activa	0	0	0	0
	Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	0	0	0	0
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	0	0	0	0
			Overlopende passiva	0	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa				0	0	0	0

Stand en verloop reserves en voorzieningen

Bij GR De Baronie is er geen sprake van reserves en voorzieningen, met uitzondering van de algemene reserve. De stand per 1 januari 2026 bedraagt € 440.000, de geplande onttrekking in 2026 is € 275.000, er is geen sprake van een storting dus de stand per ultimo 2026 is € 165.000.

5.4 Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld		B2026	B2027	B2026	B2028	B2026
0.4 Overhead		347.700	312.600	321.134	329.708	338.116
0.1 Bestuur		489.700	547.661	562.612	577.634	592.364
0.10 Mutaties reserve		275.000	0	0	0	0
Totaal		1.112.400	860.261	883.746	907.342	930.479

6. Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Regio De Baronie

Breda, 8 juli 2026

P.F.G. Depla
Voorzitter Regio De Baronie

H. Mertens
Directeur Regio De Baronie

	Gemeenschappelijke regeling: Regio de Baronie
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** Niet volgens de afspraken zoals die opgenomen zijn in de nota verbonden partijen. De stukken zijn half april aangeleverd.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** **Ontwerpbegroting 2027** De ontwerpbegroting 2027 van Regio De Baronie betreft een sobere basisbegroting. De begroting is gericht op het borgen van de continuïteit van de samenwerking en sluit aan bij de ontwikkelfase waarin de organisatie zich bevindt. De ontwerpbegroting 2027 is vooral gericht op het laten functioneren van de samenwerking (regiobureau, programmatische afstemming en deelname aan SRBT). Structurele middelen voor de uitvoering van gezamenlijke projecten ontbreken. Daarmee is sprake van een bewuste keuze voor een voornamelijk procesmatige en netwerkgerichte samenwerking. Belangrijk is dat toekomstige inhoudelijke keuzes, taakuitbreidingen of structurele uitvoeringsmiddelen via afzonderlijke voorstellen aan de raden worden voorgelegd. Het is belangrijk te benadrukken dat dit een tijdelijke en basale begroting is, met mogelijke aanpassingen na vaststelling van de nieuwe Kernagenda 2027-2030.
4	**Financiële aandachtspunten** **Ontwerpbegroting 2027** De begroting is structureel sluitend en het weerstandsvermogen is voldoende, maar biedt geen ruimte voor substantiële uitvoeringsbudgetten. Eventuele uitvoering vraagt om aanvullende besluitvorming of een latere begrotingswijziging. De inwonerbijdrage stijgt via indexatie naar € 1,79 per inwoner. De begroting kent een beperkt risicoprofiel. Grote inhoudelijke of financiële uitbreidingen zijn niet vooruitlopend in de begroting verwerkt, waarmee de positie van de gemeenteraden bij toekomstige besluitvorming wordt geborgd. <u>Inhoud / programma's</u> Binnen het kernprogramma Fysiek en de deelprogramma's (Wonen, Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit) zijn beperkte werkbudgetten (€ 12.500 per deelprogramma) opgenomen, bedoeld voor kennisdeling en voorbereiding. De inhoudelijke ambities zijn grotendeels afhankelijk van de nog op te stellen en vast te stellen Kernagenda 2027-2030.

5 Financieel overzicht

De GR Regio De Baronie op 1 februari 2026 in werking is getreden. Daarom is er geen jaarrekening 2025.

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-

Meerjarenontwikkeling

GR Regio de Baronie	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Totaal GR	837	860	884	907	930
Verwacht resultaat 2027	-	0	-	-	-
Bijdrage gemeente	66.719	68.540	70.411	72.291	74.135

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	165	165
Vreemd vermogen	0	0

6 Overige aandachtspunten

De begroting anticipeert voorzichtig op ontwikkelingen rond RWB/REWIN/EBWB, maar neemt geen extra middelen op. Dit sluit aan bij het eerdere uitgangspunt: geen taakuitbreiding zonder duidelijkheid over financiering en capaciteit.

7 De zienswijze

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 van de GR Regio de Baronie naar voren te brengen.